Nyári vasárnapok, vásárok, ünnepnapi séta

Iványi Katalin kiállítása a Vigadó Galériában

Csinszka álma, Léda, Orfeusz – a vörös különböző árnyalatait a meleg bordótól az erőteljes narancsvörösig, a nő-férfi vonzalom, az érzelmek egész skáláját érzékeltetni képes festmények az 1970-es évek végéről. Kevés figuralitás, líraian absztrakt képek, az említetteken kívül kevés a beteljesülés igézetét, „boldogság"-érzelmeket felmutató alkotás. Kivételek a fiatalkor örömpillanatait előhívó – a nyári vasárnapok, a vásárok, a cirkusz, a kikocsizás, az ünnepnapi séta –, egymás mellé tevő emlékezet képei. Emlék, emlékezet lengi át nemcsak ezt a visszatekintő tárlatot, hanem Iványi Katalin egész munkásságát. Emlékek kutatása a mitológiában, a történelemben, a művészettörténetben, olvasmányélmények, zenei hangzások kiváltotta vizuális mémoire-ok. Bár Iványi Katalin nyugodt, harmonikus egyéniség, a képek ugyanakkor belső nyugtalanságról, állandó keresésről, az élet és halál viszonyának felfejtéséről szólnak. Első pillantásra komorak, titokzatosak: fekete, vagy sötét monokróm háttérből hűvös távolságtartással kiragyogó színek egy képzeletbeli színpadon álomszerű „életszövedékeket", időtlen, testetlen emberalakokat léptetnek fel. Az egymásba mosódó színek szövetén sejtelmesen áttetszik az alap feketéje, így minden éterivé, képzeletbelivé válik, „minden csak jelenés", mint ahogy azt képei címével is érzékelteti. A történelem színpadán díszmenetben vonuló bábuszerű lények, koronával, díszes fejfedővel, krinolinos szoknyával, karddal kezükben visszavisszatérnek, költői szürreális víziók, melyek a motívumok azonossága mellett is más-más összefüggést képesek kifejezni, ha kékben, mély barnában csipkeszerű fehér öltözetben tűnnek fel. A kiállított képek címeinek (Enyészet, Figyelmeztetés, Látomás, Széthullás, Dráma) elolvasása nélkül is egy szorongásokkal, árnyakkal teli széttöredezett világ mélyen átélt vízióját érzékeljük. Az 1960-as évek elején már kiállító művész alkotásait elsősorban a szentendrei iskolához, Vajda Lajos, Bálint Endre, Vaszkó Erzsébet látomásos művészetéhez szokás kapcsolni. A nagy elődöket szívesen felvállaló Iványi Katalin azonban nem tartozott semmilyen csoporthoz, autonóm képi világát sikerült megőrizni, fejleszteni, a XX. századi modern magyar festészet mágikus, szimbolikus-szürreális hagyományát a XXI. századra továbbörökíteni. A Vigadó Galériában január 25-éig látható tárlata nem életmű-kiállítás, bár a rendezők több évtized munkáiból válogattak, Iványi művészetének több területe, így az utóbbi időben örömmel rajzolt grafikavariációk, kollázs és frottázssorozat most nem kerültek bemutatásra. Szívesen fest olajjal, pasztellal, rajzol, kollázsokat, montázsokat készít, talált anyaggal dolgozik. A kerek születésnap visszafogottságra int, a művész a biztosan vállalt alkotások megmutatására vállalkozik, pedig sok még benne – biztatást igénylő – a játékos, kísérletező kedv, a munkára kész művészi tartalék. Ezek kiteljesítéséhez, további alkotások születéséhez kívánunk gyermeki kíváncsiságot, örömet, erőt a 80. születésnapját ünneplő festőművésznek, Iványi Katalinnak.

E. Csorba Csilla

MAGYAR HIRLAP 2.004. január 14.

latáért.

Megtört a jég, vagy pontosabban nem törik fel a jeget. A december 22-én átadott Megyeri úti jégcsarnokot a hoki Magyar Kupa vasárnapi döntője után másnap bezárták, arra hivatkozva, hogy addig tartott a próbaüzem, most következik a műszaki átadás, s a 10-12 napos procedúra idején nem lehet használni a pályát. Az első hírek arról szóltak, hogy még a jeget is leolvasztják. Bizonytalanná vált, hogy az ÚTE jégkorongozói hol tarthatják az edzéseiket s játszhatják meccseiket. Joós Zoltán, a szakosztály elnöke tegnap délelőtt még új helyszínt keresett, de nem volt nagy a választék. Az eddigi ideiglenes otthonukból, a Kisstadionból ugyanis kitiltották az újpestieket, mert nem fizették ki a számláikat. Joós úgy véli, teljes joggal, mert az üzemeltető Sportfolió Kht.-vel korábban kötött szerződés úgy szól, hogy ameddig nem készül el a Megyeri úti létesítmény, addig térítésmentesen biztosítják nekik a Kisstadiont. Ehelyett jött a számlák sora, legutóbb novemberre például három és fél millió megyeri AstraZeneca csarnokban huszonötezerért adnak már egy órát.

Délutánra kiderült, felesleges ideiglenes megoldás után kutatni. Papp Albert, a Sportfolió Kht. vezérigazgatója a Megyeri úton egyeztetett a folytatásról, s végül úgy döntött, hogy ma délutántól ismét jégre léphetnek az újpesti hokisok. „Nagy engedményt tettünk – mondta –, mert egyszerre tizenhat különböző szakmunkát végeznek még a létesítményben, s a kivitelező azt kérte, ne használják a csarnokot a várhatóan tíznapos átadás-átvétel idején. Jó lett volna a jeget is leengedni, mert nem elég fehér, s akkor még több, garanciális hiba kijavítását is kérhettük volna."

A döntés értelmében a jégfelújító gép bejáratán keresztül léphetnek be a csarnokba sportolók, és csak a jeget használhatják. Kizárólag edzést tarthatnak, illetve zárt kapus mérkőzéseket játszhatnak, így egyelőre bizonytalan a január 20-ára kiírt, Ferencváros elleni rangadó, amelyet amúgy a televízió is közvetítene. „Elképzelhető, hogy addigra már a munkák javát elvégzik, a pályabezárás bármilyen összefüggésben állt volna a pályahasználatért kért bérleti díjjal. Amint arról már beszámoltunk, az ÚTE egy, még 2002-ben a Sportfolió Kht.-vel kötött szerződés alapján térítésmentesen szeretné használni a jégcsarnokot, az állami múlva be kell zárni, mert nem tudjuk állni a költségeket."

Joós Zoltán sem zárkózik el attól, hogy fizessen a szakosztály valamennyit, hajlandó kompromisszumot kötni. Ennek ellenére megjósolható, ez is egy jó kis brusztos meccs lesz. *et*

Versenysemleges futballstadionokat

Péntekig adott haladékot a Sportfolió Kht. az állami tulajdonban lévő létesítményeket használó fővárosi labdarúgókluboknak, hogy rendezzék tartozásaikat, s írják alá az új szerződéseket. A sporttárca álláspontja szerint a jelenlegi helyzet sérti a versenysemlegességet, mert amíg egyes vidéki klubok saját költségükön üzemeltetik stadionjukat, addig több budapesti egyesület még az önköltségi díjat sem fizeti ki. A hírek szerint már az adósságok kifizetése is romba dönthet több futballcéget, az új megállapodások pedig még nagyobb terheket rónak a klubokra. Egy egy stadion fenntartása évi hetven-nyolcvanmillió forintba kerül, s a jegybevétel bizonyos százalékában meghatározott bérleti díj csak az FTC esetében jelentős bevételi forrás, máshol az alacsony nézőszám miatt elenyésző a befolyó összeg. A Sportfolió, amely márciustól minden pályát beléptető rendszerrel szerel fel, mostantól az üzemeltetési költségek harminc-negyven százalékának megtérítését várja a kluboktól. Elképzelhető, hogy labdarúgóliga segít az ügyben, erről hétfőn tárgyal Gyurcsány Ferenc sportminiszter és Szieben László ligaelnök.

MDK

Iványi Gyula építészmérnök.

A remetekertvárosi r.k.plebaniatemplom építésénél,mint fővállalkozó az összes munkakat Iványi Gyula építészmérnök végezte.

Cikk: Remetekertvárosi r.k.plebaniatemplom.

Magyar Építőművészet, 1941. 12.sz.

MDK

Iványi Gyula épitész

MM és ÉE kiáll. kat. Szombathely, 1934. szept.

MDK

Iványi Gyula,ép.mérn.

Kétszobás családi házat, Egyszobás lakóházat és hat hálóhelyes vidéki nyaralót tervezett.

A MMÉE-ben állandó intézménnyé alakult át ez a kiállitás./Két illusztr. a III.és VII.l./

Dr.Ny.L.: A"Hogyan épitsünk?" kiáll. a Nemzetközi Vásáron. MMÉE Közlönye 1933.máj.6. III.és VIII.L.

Iványi György épitész M D.K.

Résztvett a pályázaton

4 000 Ft-os megvétel /sorolás nélkül

Társtervező: Iványi László, Puskás Tamás és Vadász György

Mathy Imre: Várhalotai tervpályázat

Magyar Epitőmüvészet 1962 /1.49.1.

M.D.K

IVÁNYI György építész

4.000 forinttal díjazott terv

társtervező: Iványi László

Puskás Tamás

Vadász György

Döntött a Zsúri Várpalota fejlesztési

pályázatáról

Magyar Nemzet 1961. aug. 30. 6. l.

K. D. K.

IVÁNYI Gyula építész

A józsefvárosi templom begreáltitása

Horler Miklós: Budapesti műemlékvédelem

Magyar Építőművészet 1959. 5/6. sz. 196. l.

Iványi Gyula, építész

Emődy Attila építésszel együtt tervezte a 30 000 légkötméter belméretű palackozó üzemet.

-: Komerű borpalackozó épül Budafokon

7.1

Népszabadság. Bp. 1960. aug. 3.

MDK

Iványi Gyula

A m.kir.Kereskedelmi Hivatal pavillonja a Tenyészállat vásáron. Tervezték: Ehn József és Varga Pál. Kiállítási rész tervező: ifj. Szabó István. Kivitelezte: Iványi Gyula. Repr.

Tér és Forma, 1941. 6.sz. 198.lap

362. Iványi Gyula,ép.

szül.Budapest,1895. Okl.kelte:1921, sz.:6864.

A m.kir.József Müegyetemen oklevelet, absoluteriumot vagy oklevélhonosítást nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig.

EP-IP - EP.MÜV. 1931 márc.1. 41.1.

Iványi Gyula, MDK

kivitelezte a Koródy György, ép. által tervezett Lipcsei-divatház boltkaputatát.

Nagyvárosi boltkapuzatok.
Tér és Forma. 1938. 297-300.l.

Institute of British Architects tiszteleti levelező tagja, stb. Egyletünknek 59 éven át rendes, alapító és tiszteleti tagja, július hó 31-én 80 éves korában Velencén elhunyt.

Szeredi Vajkay Károly okl. gépészmérnök, miniszteri tanácsos, az állami vasgyárak ny. központi igazgatója, Egyletünknek 43 éven át tagja, augusztus hó 13-án 67 éves korában Budapesten elhunyt.

Schilhan János a D. S. A. vasút ny. főfelügyelője, Egyletünknek 22 éven át tagja, augusztus hó 14-én 68 éves korában Balatotöldváron elhunyt.)

Az amerikai automobil-iparkamara titkárának felolvasása a motortransportról. A newyorki National Automobile Chamber of Commerce vezetőinek javaslatára az amerikai automobil-iparkamara titkára, európai körútján f. évi augusztus 28-án d. u. 6 órakor, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet nagytermében felolvasást tart vetített képekkel, esetleg filmet is bemutat. A felolvasás tárgya: a modern forgalmi ellenőrzés, az automobil-financirozás módozatai, transportrendszerek, motorjárművekre vonatkozó törvények, útépítés, biztonsági intézkedések és amerikai gyárak különböző gyártási rendszerei.

A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei.

A Kamara új tagjai. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya által felvett alábbi tagokra a törvényes határidő alatt fellebbezés nem adatván be, ezek felvétele jogerőre emelkedett. Új tagok tehát

1926. évi augusztus 4-től:

Bay (bábai) István gépészmérnök, Dunavecse. — *Bátori* Győző mérnök, Budapest, VII, Kolumbus-u. 10. — *Biró* Béni mérnök, Szeged, Kigyó-u. 1. — *Biró* Sándor mérnök, Sátoraljaújhely, Máv. oszt.-mérnökség. — *Dokupil* Gyula gépészmérnök, Budapest, I, Kelenhegyi-út 48. — *Fehér* Sándor bányamérnök, Pécsbányatelep. — *Fischer* József erdőmérnök, Nyirbátor. — *Helle* János vegyészmérnök, Vörösberény gyártelep. — *Horváth* István mérnök, Szolnok. — *Hübner* Tibor építészmérnök, Budapest, II, Zsigmond-u. 18. — *Iványi* Gyula építészmérnök, Budapest, VIII, Rákóczi-út 11. — *Janek* Aurél mérnök, Kalocsa, Megyeházköz 91. — *Kapácsy* Miklós erdőmérnök, Sopron, Balfi-u. 4. — *Kolbányi* Géza mérnök, Budapest, IV, Bástya-u. 6. — *Kováts* Ferenc bányamérnök, Budatétény, Határ-út 210. — *Kozma* (ifj.) Mihály gépészmérnök, Budapest, X, Kelemen-u. 23. — *Kuncser* Menyhért mérnök, Szeged, Állami 10. földm. felügyelő — *Müller* Henrik, mérnök, Szeged, Állami 10. földm. felügy. — *Nászai* (rákosi) Miklós, építészmérnök, Budapest, Villam-u. 20. — *Preszter* Rezső gépészmérnök, Budapest, V, Csáky-u. 43. — *Soltész* József építészmérnök, Tiszafüred, Deák-tér 634. — *Spáncsek* Antal mérnök, Budapest, VII, Dohány-u. 76. — *Stetka* Péter, mérnök, Celldömölk. — *Szilágyi* Ernő erdőmérnök, Szombathely, Vörösmarty-u. 31. — *Techet* Róbert mérnök, Budapest, Béla-u. 8. — *Vass* József, mérnök, Budapest, I, Mihály-utca 2. — *Vághó* Lajos erdőmérnök, Jánk. — *Vágner* József építészmérnök, Budapest, VIII, Kőfaragó-u. 10.

1926. évi augusztus 14-től:

Id. Krisztinkovich István Béla építészmérnök, Budapest, VII, Rákóczi-út 20. — *Molnár* Lajos építészmérnök, Nagykőrös, Szász Károly-u. 48. — *Nagy* István gépészmérnök, Budapest, V, Sas-u. 14. — *Vekerdy* Sándor gépészmérnök, Hódmezővásárhely, Lehel-u. 4. — *Zombory* Péter mérnök, Budapest, VIII, Rákóczi-tér 6.

A Kamara postatakarékpénztári cheque-számlájának száma: 28.844.

A Kamara telefonszáma: József 82—85.

Közlemények az érdekeltség köréből.

35.000 voltos távolsági vezeték a Dunántúlon. Kaposvár város szerződést kötött a Salgótarjáni r.-t.-gal, amelynek alapján energiaszükségletét a társaság szászvármázai bányatelepéről vásárolja. A szükségessé vált 62 *km* 35000 Voltos vezeték építését a bánya megbízásából a napokban kezdte meg az *Agrolux Községeket és Mezőgazdaságokat Villamosító r.-t.*

A magyar ipar újabb sikere külföldön. Az S. H. S. királyság a Belgrád melletti Dedjin-jén nagyobbszabású új nyári rezidenciát épít a király részére. A palota olasz renaissance stílusban épül fehér carrarai márványból és jövő évben kerül teljes befejezésre. A terveket Nikolič udvari építész készítette és most kerültek kiadásra a palota külső és belső dekorativ munkálatai.

Az összes ablakok, ajtók, kapuk, üvegfalak és a télikert 1 millió dinár értékben, kívül-belül bronzból készülnek, mely munkálatokra 1 francia, 2 német, 1 csehországi és 1 magyar cég kapott szűkebbkörű ajánlati felszólítást.

Több havi ismételt tárgyalás előzte meg e munkák kiadását és amint értesülünk a versenyben győztes lett *Haas és Somogyi r.-t.* budapesti speciális gyára, mint a legjobb szerkezeti megoldás benyujtója. A cég által bemutatott minták döntő befolyással voltak a munka odaítélése alkalmával. Örömünkre szolgál konstatálni, hogy a jelenlegi gazdasági válság mellett, hazai iparunk nemzetközi viszonylatban is ennyire megállja helyét és becsületet szerez az országnak hazánk határain túl is.

Phönix-biztosító intézet palotája Sofia. A Bolgár Phönix biztosító r.-t. Sófiában teljesen modern, nagyszabású 5 emeletes intézeti palotát épít, melynek terveit 2 ottani építész, építőmunkáit egy osztrák cég végzi. A palota üvegtetőzeteit és összes földszinti és félemeleti vasportáljait *Haas és Somogyi r.-t.* budapesti gyára szállítja, mely a versenyben osztrák és német cégekkel szemben nyerte el ezen nagyobbszabású munka kivitelezését.

Talajcsatornázó, tókiszárító munkálatok terveivel foglalkoznak Görögországban, Macedóniában és Albániában. Hazai vállalkozó cégek részére e munkálatokkal való megbízás kieszközlésére, illetve képviseletük elvállalására ajánlkozik egy szaloniki cég. Közelebbi címe megtudható a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara exportirodájában (II. em. 8.).

A közvetett erőátvitelről. Hajtógépről az erőátvitel közvetett úton szíjjal, hevederrel vagy kötéllel történik. Most, midőn az általános gazdasági helyzet minden téren különös takarékosságot követel, a szíjhajtás kifogástalan működésére nagy súlyt kell helyezni. Szíjhajtás útján történő erőátvitelhatásfokát nagy mértékben befolyásolja a szíj csúszása, amit teljesen kiküszöbölni ugyan nem lehet, azonban annak csökkentésére mindent elkövetnek. Újabban a csúszás csökkentésére a szíj impregnálásával törekednek.

A bécsi állami Gewerbeförderungsamt a közelmultban egy *Cling-Surface* elnevezésű Amerikából importált szíjimpregnáló anyaggal végzett kísérleteket, melynek eredményét az alanti táblázat tárja elénk.

A kísérleti adatok megnevezése	Átlagos szíjsebesség *mp.*-ként 20 *m* kezelés nélkül	kezeléssel
1. Hajtómotor fordulatszáma (szíjtárcsa átmérő 400 *mm*)	960	960
2. A generátor kiszámított fordulatszáma 230 *mm* átmérőtű szíjtárcsánál	1669	1669
3. A generátor tényleges fordulatszáma	1560	1628
4. Szíjcsúszás százalékban a kiszámított fordulatszám mellett	6·5	2·4
5. A rúgómérlegről leolvasott, a szíjmeghajtás által keletkezett csapágyigénybevétel nagysága *kg*-okban	67	23
6. A motor által felvett teljesítmény wattokban wattméter szerint	3.800	3.800
7. A motor hatásfoka a szállítócég adatai szerint	0·77	0·77
8. A motor teljesítménye kilowattokban	2·926	2·926
9. A generátor teljesítménye kilowattokban, wattméter szerint	2·06	2·23
10. A generátor hatásfoka a szállítócég adatai szerint	0·77	0·78
11. Tehát a motor által felvett teljesítmény kilowattokban	2·675	2·858
12. A motor (8 sor) által leadott és a generátor (11 sor) által felvett teljesítmény különbözete wattokban, (mechanikai veszteség, csapágysúrlódás, szíjsúrlódás, szíjcsúszás)	251	68
13. A motor által leadott teljesítmény mechanikai veszteségei százalékban (8 sor)	8·6	2·33

A bécsi állami Gewerbeförderungsamt véleményében a következőket mondja:

A táblázatból látható, hogy a még megengedhető 3% szíjcsúszás mellett a szíj a *Cling Surface* kezelés után, közel 7%-al több erőt vitt át, mint a kezelés előtt, ami mellett különösen kiemelendő, hogy a szíjfeszültség és azzal együtt a csapágyigénybevétel egyharmadára csökkent. Egyidejűleg a motor és a dynamo között fennálló mechanikai veszteségek 8·6-ról 2·23-ra csökkentek. Miután a *Cling-Surface* a szíjnak különleges rugalmasságot és puhaságot ád, annak alkalmazása mellett még egészen kis szíjtárcsa-átmérővel bíró meghajtásnál is a szíj részére megállapított erőátvitel sokkal kisebb húzóképesség mellett is könnyen elérhető.

Programm für die ordentlichen und ausserordentlichen Vorlesungen am K. K. polytechnischen Institute in Wien im Studienjahre 1854/55. Wien, 1854. 18 l. (Unghváry Vilmos hagyatékából. Dr. Szontagh Tamás adománya.) 1 darab.

Kostenüberschlag über das neu zu erbauende Landhaus in der königlichen Stadt Pest in Ungarn. Wien, am 29-ten November, 1845. Ívrét, papírkötés. (Unghváry Vilmos kir. főmérnök, okl. gazda könyv-, térkép- és levéltárából. 1848—1900. Dr. Szontagh Tamás adománya.) 1 darab.

Vízépítészeti jegyzetek a bécsi cs. kir. politechnikumban, 1857—1858. (Rettegi Unghváry Vilmos hagyatékából. Dr. Szontagh Tamás adománya.) 5 darab.

Wasserbau. Jegyzette a bécsi Műegyetemen Toldy. (Dr. Szontagh Tamás adománya.) 9 füzet.

Landbau. Wien, 1857—58. Műegyetemi jegyzetek. Unghváry Vilmos hagyatékából. Dr. Szontagh Tamás adománya. 7 füzet.

Berechnungs Protokoll von Wilhelm Mojsisovics. Wien, 1856. Feladatkidolgozás két rajzmelléklettel. (Unghváry Vilmos hagyatékából. Dr. Szontagh Tamás adománya.) 1 darab.

Praktische Anleitung zum Flussbau von Heinrich Freiherrn von Pechmann. München, 1832. (Kis, 8-adrétű kézírásos jegyzet. (Unghváry Vilmos hagyatékából. Dr. Szontagh Tamás adománya.) 1 darab.

A vágbalparti háromöbölzetre osztott ártér általános és összefüggő szabályozási terve az öntöző-csatornarendszerek tervének áttekintésével. Tervezte *Mojsisovics Vilmos* magyar királyi mérnök Pöstyénben. (Színes tervmásolat fehér másolópapíron. Dr. Szontagh Tamás adománya.) 1 darab.

Szabályozási és öntözési terv a vágbalparti társulat részére. Tervezte Mojsisovics Vilmos kir. mérnök. (Évszám nincs. Színes tervmásolat fehér másolópapíron.) Dr. Szontagh Tamás adománya. 1 db.

Szabályozási és öntözési terv a vágjobbparti társulat részére Mojsisovics Vilmos kir. mérnök által. (Évszám nincs. Színes tervmásolat fehér másolópapíron.) Dr. Szontagh Tamás adománya. 1 darab.

A Duna-folyam Dévény—Radvány közti szakaszának szabályozására vonatkozó átnézeti helyzetrajza. (Évszám nincs. Kőnyomat.) Dr. Szontagh Tamás adománya. 1 darab.

Anschauliche Vergleichung der gebräuchlichsten Fussmasse mit metrischem Mass für gewerbliche und Unterrichtszwecke bearbeitet von Professor *C. Bopp.* Lith. v. J. Mann, Canstatt. Lith. Anst. v. Fr. Schwahl in Esslingen. Verlag v. Julius Maier, Stuttgart. (Színes falitábla.) Dr. Szontagh Tamás adománya. 1 darab.

Egyleti közlemények.

Nyilatkozat.[1]

A *Közlöny* aug. 1. számában megjelent *Különvéleményem* értelmén az igen tisztelt szerkesztőség lényeges módosítást tett. Ezt a kitételemet: *A Kossuth-szobor elhelyezésének kérdése nem művészi, hanem városrendezési kérdés,* — így módosította: *A Kossuth-szobor elhelyezésének kérdése nem csupán művészi, hanem egyben városrendezési kérdés is.*

Ez a módosítás különvéleményemnek a lényegét homályosítja el, amely kitűnik a következőkből: Az emlékezetes memorandumban *az egész műszaki kar egyetemét magában foglaló építőművészi testület* határozott állást foglalt a budapesti Kossuth-szobornak az Országház főtengelyében való elhelyezése ellen.

Ezzel a negativ álláspontnak szemben azután megjelenik a *városrendező szakférfiú,* aki a mérnök-egyletben előadást tart, és teljesen kidolgozott tervet, — tehát pozitivumot — mutat be, ahol a Kossuth-szobor éppen oda, a parlamentépület főtengelyvonalába van elhelyezve, mely helyet a művészi testület határozottan ellenezi.

Ha most már azt kérdezi valaki, hogy mi különbség van a fentidézett kitétel eredeti és annak módosított értelme között, — ezt a választ adhatom: Ugyanaz a különbség, mint a memorandum alapján álló művészi testület felfogása, és a Palóczy Antal tisztelt tagtársunk bemutatott tervében, az általa elfoglalt álláspont között megvan. Itt pedig a két felfogás homlokegyenest ellenkezik egymással. Még meggyőzőbb bizonyítékot is felhozhatok.

Mikor különvéleményemet f. évi május 13-án, a szobornak hovahelyezésére vonatkozó vázlattervem kíséretében beadtam, — még halvány sejtelmem sem volt, hogy Palóczy a mérnök-egyletben június 14-én előadást tart a Kossuth-szobor hovahelyezéséről. A legnagyobb meglepetésemre, — egyben pedig örömömre is — azt láttam, hogy a Közlöny számára készült tervvázlatomban a szoborelhelyezés alapgondolatára (a szobor a főtengely irányában a homlokzattal szembenézve, attól a kellő távolságra, eszményi millieube, fásított háttérrel helyeztessék el) nézve teljesen ugyanazt az álláspontot foglalom el, mint Palóczy. (Nálam a terv nincs a maga egészében kidolgozva.)

Én természetesen tisztára a városrendező álláspontjára helyezkedve oldottam meg a feladatot, és nem tekintettem a kérdést művészi kérdésnek.

Most pedig azt állítom, — és bizonyítani is fogom — hogy Palóczyban, aki azonkívül hogy építőművész, — egyszersmind városrendező is, — ez az utóbbi, *a városrendező* juttatta a Kossuth-szobor elhelyezésének ügyét megnyugtató, és véglegesnek elfogadható megoldáshoz, és ezt a véleményemet fenntartom még akkor is, ha Palóczy tisztelt tagtársam és barátom ebben a tekintetben nem volna velem egy véleményen. Ennek az okfejtésemnek a helyessége mellett felhozom a következőket. A szoborelhelyezés kérdésében Palóczy szemben áll — miként a memorandum is igazolja — egész művészgárdával, és ide kell most még számítani a képzőművészeti bizottság testületét is, mely azóta már nyilatkozott, és nem fogadja el Palóczy tervét. Mikor ilyen két csoportbeli nagy művészi többség áll egyetlenegy művésszel szemben, akkor az én véleményem szerint az álláspontbeli különbséget sehogysem lehet a művészi felfogás és elképzelés különbözőségéből kimagyarázni, hanem a helyes felfogás csakis az lehet, hogy: *a szoborelhelyezés kérdésében a memorandum alapján álló negativ álláspontú művésszel áll szemben a pozitiv álláspontú városrendező.* Más magyarázat el nem fogadható.

Hogy a művészi álláspontnak itt nem is lehetett igazsága, ez kitűnik abból az örök igazságból, hogy negativ bizonyítékkal nem lehet bizonyítani, és ezúton nem is lehet valamely álláspontot a maga igazához juttatni.

A művészi álláspont a jelen esetben kimerül a képzeletbeli akadályok, és az erőltetett kifogások hangsúlyozásában. (Az Alkotmány-utca jelentőségének túlbecsülése, és a parlamenti főépület-homlokzat elfödésének túlzása.)

A városrendező álláspontja szerint a Kossuth-szobor jelentőségét feltétlenül hangsúlyoznia kell azzal az eszmei kapcsolattal, mely a történelmi Kossuth és az Országháza között kétségtelenül fennáll. Erre nézve pedig az egyedül alkalmas elhelyezési mód a főtengely irányában való elhelyezés, mert ez a megoldás juttatja a legérthetőbb módon kifejezésre a szobor jelentőségét.

Az itt felsorakoztatott eszmék láncszemenként való összefüggésükben mutatják ki annak szükségességét, hogy a módosított szöveg helyébe az eredetit vissza kell helyeznie. Szükség van pedig erre annál is inkább, mert az a harc, amely a Kossuth-szobor-elhelyezés körül folyik, — a művészet harca a tudománnyal, és amely meg nem szűnik, amíg az igazság nem győzedelmeskedik. Az igazság pedig az, hogy: a városrendezés tudomány, és nem művészet. *Pirovits Aladár.*

[1] Szerző nyilatkozatának szívesen adunk helyet, bár a szöveg önkényes módosításával kifejezésre juttatott véleményünket feladni nem tudjuk, mivel nézetünk szerint valamely szobormű elhelyezésének kérdése tisztán tudományos alapon (pl. mértani, mathematikai, vagy forgalomtechnikai stb. alapon) nem oldható meg, hanem abban az esztétikai, tehát a művészi szempontoknak is érvényesülniök kell. *Szerk.*

Tanulmányi kirándulás. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület f. év szeptember havának első felében a német- és lengyelsziléziai korszerű bánya- és kohótelepek és a villamos erőközpontok megtekintésére tanulmányutat rendez, melyre Kartársaink figyelmét felhívjuk.

A tanulmányutat 12—14 napra tervezik, részletes programmja felől a fentnevezett egyesület ad közelebbi tájékoztatást. *M. B.*

Pályázat a Nemzetek Szövetségének Genfben építendő palotatájára. A tervpályázat Magyarország részére folyó évi július 25-én került kihirdetésre. Az építkezés költségeire 13.000,000 svájci frank áll rendelkezésre, a tervezendő épület költségei ezen összeget nem haladhatják túl. A kilenc hírneves építészből álló nemzetközi bíráló bizottságnak 165.000 svájci frank áll rendelkezésére a legjobb tervek díjazására. A programmból Egyletünknek megtekintésre hat ingyen példány érkezett. Kiírás szerint a pályázat postáraadásának ideje 1927. évi január 25. Oly tervek, melyek március 30-ika után érkeznek, avagy január 25-ike után adatnak postára, tekintetbe nem jönnek. A genfi főtitkárságtól a pályázat programmját 20 svájci frank költség ellenében posta útján bárki megszerezheti.

Halálozás. *Rajos Lajos* okl. mérnök, miniszteri tanácsos, Egyletünknek 24 éven át tagja, július hó 29-én 48 éves korában Kerekipusztán (Zalamegye) elhunyt.

Dr. velencei Hauszmann Alajos építőművész, a Kir. József Műegyetem ny. nyilv. rendes tanára és volt rektora, a műszaki tudományok tiszteletbeli doktora, a M. Tudományos Akadémia és a M. Képzőművészeti Társulat tiszteleti tagja, a Royal

Iványi Gyula

Budapest, 1940. szept.

Iványi Gyula okl. építészmérnök-építőmester, törvszéki hites szakértő, IV. Muzeum-krt 27. 186-446

az elővásárlási jog addig gyako
ható, míg az ingóság a legtöbbet
gérő által megvettnek nem jelent
ki. Az állam részére így megszer
ingó emlék elhelyezéséről a Magy
Nemzeti Muzeum Tanácsa határoz .

II.Fejezet.

A z i n g ó e m l é k e k
v i t e l é r ő l.

16.§.

A jelen törvény rendelkezése
értelmében nyilvántartott ingósá
kat az ország területéről csak a
felügyelőség engedélyével szabad
vinni. A bejelentési kötelezettsé
elmulasztása,illetve a tiltott k

Iványi Gyula

építész

szül. Budapest 1895.

okl. nyert 1921.

Nevjegyz. Műegyetem 10 l.

Jávorszky Gyula

építészmérnök

az iparügyi miniszter,

a Mérnöki Tanács

tagjának kinevezte

MMÉE Közl
1943. 88. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Iványa Gyula

az Építőmesterek Képzettségi Megvizsgálására Szervezett Bizottság tagjává nevezték ki.

MMÉLKözl.

1943. 46. l.

Iványi Gyula

szegedi okl. építész

az alábbi pályázaton

II. díj.

MAGYAR EPITOMUVESZET

1927. 5-6. 4. (Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R.-T. mahói székházának tervpályázata.)

MAGYAR-FELSŐMUCZA SZENT

Iványi Gyula
épitész

lásd

Épitőmunka

1933. 2. sz. 28. l.

A „HOGYAN ÉPÍTSÜNK?"-kiállítás a Nemzetközi Vásáron.

A nagyközönség széles rétegei építőkulturális érzékének fejlesztése s ezen keresztül lakásviszonyaink megjavítása, egészséges ízlés megteremtése, a jó anyagok és szakszerű munka helyes értékelésének előmozdítása volt a célunk akkor, amidőn közel másfél évvel ezelőtt a *Hogyan Építsünk?* kiállítást és építési tanácsadót a nagyközönség rendelkezésére bocsátottuk.

A mozgalom nagy sikere és az általánosan megnyilvánuló óhaj késztette a kiállítás vezetőit arra, hogy azt mint állandó intézményt a *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet* székházában véglegesítsék.

A megnyitás óta eltelt idő alatt mintegy 30.000-en látogatták meg a kiállítást, sok ezren hallgatták végig a népszerű előadásokat és sokszáz érdeklődő vette igénybe az építési tanácsadót.

Ezidén első ízben jelenik meg a *Hogyan Építsünk?* kiállítás a Nemzetközi Vásáron, hogy azokat a gondolatokat, amelyeket programmjába vett, tovább népszerűsítse.

A nemzetközi vásáron kiállításunk nem vesz teljes anyagával részt. Kiállításunk ugyanis három részből áll, és pedig: építészeti tervekből, szemléltető instruktív táblákból

A „Hogyan építsünk?" kiállítás a Mérnökegylet székházában, Budapest, IV., Reáltanoda-u. 13/15.

és építőanyagokból. Ebből a kiállítási anyagból csupán az első kettőt mutatjuk a Nemzetközi Vásáron be, ezeket azonban itt lényegesen átdolgozva és kibővítve visszük a nagyközönség elé.

A kiállítási pavillon külső és belső elrendezése *Kende Ferenc* munkája.

A bemutatott anyag részletes ismertetését az alábbiakban adjuk:

Építészeti tervek és épületmodellek kiállítása.

A kiállításon a következő építészek vesznek részt az alant felsorolt műveikkel:

Bálint és Sándori építészmérnökök,
Budapest, VII., Király-utca 51.

a) Kétszobás vidéki nyaraló. (Sorszám: 7.)
Tartalmaz: 1 nappali és 1 hálószobát, fedett terraszt, fürdőt, konyhát, cselédszobát, kamrát, W. C.-t és előszobát.
Összes beépített légköbméter: 199,10.
Építési költség: 5000.— P.

b) Kétszobás weekendház. (Sorszám: 8.)
Az épület tartalmaz: 1 nappali és 1 hálószobát, cselédszobát, 1 fürdőt W. C.-vel, konyhát, kamrát és előszobát.
Összes beépített légköbméter: 207,64.
Építési költség: 10.960.— P.

c) Kétszobás kisigényű családiház. (Sorszám: 15.)
Az épület tartalmaz: 1 ebédlőt, 1 kombinált nappali és hálószobát, előteret, konyhát, cselédszobát, kamrát, W. C.-t, pincehelyiséget,
Összes beépített légköbméter: 228,46.
Építési költség: 7311.— P.

d) Háromszobás emeletes kisigényű családi ház. (Sorszám: 16.)
Az épület tartalmaz: 1 nappali, 1 háló és 1 gyermekszobát, előteret, konyhát, kamrát, cselédszobát, W. C.-t, alagsorban tüzelőraktárt és mosókonyhát.
Összes beépített légköbméter: 324,70.
Építési költség: 10.055.— P.

e) Háromszobás alápincézett családi ház. (Sorszám: 17.)
Az épület tartalmaz: a földszinten 1 lakószobát, előszobát, konyhát, kamrát és W. C.-t mosdóval emeleten: 1 háló-, 1 gyermek- és 1 cselédszobát, fürdőt, nyitott terraszt, alagsorban házmesterlakást, mosókonyhát, tüzelőraktárt.
Összes beépített légköbméter: 499,30.
Építési költség: 17.500.— P.

f) Négyszobás hallos emeletes családi ház. (Sorsz.: 18.)
Az épület tartalmaz: a földszinten 2 nappali szobát (társalgó, ebédlő), télikertet, hallt, konyhát, tálalót, kamrát, az emeleten 2 hálót, fürdőt, cselédszobát, pincében: mosókonyhát és tüzelőraktárt.
Összes beépített légköbméter: 507,95.
Építési költség: 16.200.— P.

Barátosi-Szabó Ferenc építészmérnök,
Budapest, IV., Veres Pálné-utca 19.

a) Két lakást tartalmazó kis családi ház, esetleg bérvilla. (Sorszám: 11.)
Helyiségek lakásonként: 2 szoba, fürdőszoba, konyha, kamra, W. C., előszoba. — A két lakás külön bejárattal, azonban oly módon terveztetett meg, hogy szükség esetén egy ötszobás lakás legyen a kettőből létesíthető.
Összes beépített légköbméter: 455,9.
Építési költség: 11.840.— P.

b) Kis családi lakóház. (Sorszám: 54.)
Tartalmaz: 1 lakószobát, 2 kisebb szobát, fürdőt, konyhát, kamrát, W. C.-t, 1 nyitott és egy fedett terraszt.
Összes beépített légköbméter: 301,6.
Építési költség: 8000.— P.

c) Kisigényű családi ház. (Sorszám: 55.)
Tartalmaz: 1 nagy földszinti lakószobát, 2 hálószobát, fürdőt, konyhát, W. C.-t, cselédfülkét, kamrát, hallt.
Összes beépített légköbméter: 318,0.
Építési költség: 8270.— P.

Botha József építészmérnök,
Budapest, I., Horthy Miklós-út 22.

a) Emeletes családi lakóház. (Sorszám: 32.)
Tartalmaz: a földszinten 1 nappali-fogadószobát, vele kapcsolatos ebédlő-fülkével, konyhát, kamrát és W. C.-t. Az emeleten szülők, gyermekek és cseléd hálószobáit és fürdőszobát.
Összes beépített légköbméter: 400,0.
Építési költség: 12.000.— P.

b) Földszintes lakóház, a padlástérnek hálószobák számára való kiképzésével. (Sorszám: 33.)
Tartalmaz: 1 szélfogót, 1 hallt, 1 nappali ebédlőt, 1 háló- és 1 fürdőszobát, W. C.-t, konyhát, kamrát, cselédszobát. A padlástérben 3—4 hálószoba van elhelyezve.
Összes beépített légköbméter: 450,0.
Építési költség: 12.600.— P.

c) Vidéki lakóház terve. (Sorszám: 68.)
Tartalmaz: 1 nappali szobát hálófülkével, konyhát, kamrát, előszobát, szélfogót, W. C.-t, padlástérben 3 hálófülkét, előteret.
Összes beépített légköbméter: 200,0.
Építési költség: 5000.— P.

Cserba Dezső építészmérnök,
Budapest, VIII., Vas-utca 6.

a) Középosztálybeli gyermekes család lakóháza. (Sorszám: 51.)
Tartalmaz: 1 nagy lakóhelyiséget, 2 hálószobát, fürdőszobát, W. C.-t, konyhát, kamrát, cselédszobát, földszinten és az emeleten terraszt, a pincében mosókonyhát. Központi fűtés.
Összes beépített légköbméter: 486,0.
Építési költség: 13.000.— P.

b) Családi ház gyermektelen házaspár részére. (Sorszám: 64.)
Tartalmaz: 1 nappali szobát ebédlőfülkével, hálószobát, fürdőt, konyhát, kamrát, W. C.-t, előteret, és terraszt.
Összes beépített légköbméter: 364,0.
Építési költség: 9830.— P.

Cserba Dezső és Vákár Tibor építészmérnökök,
Budapest, VIII., Vas-utca 6.

Kétgyermekes család lakóháza. (Sorszám: 52.)
Tartalmaz: 1 nappali szobát, 1 ebédlőt, 2 hálószobát, fürdőszobát, W. C.-t, konyhát, kamrát, cselédszobát, a pincében mosókonyhát, emeleten terraszt. Központi fűtés. Összes beépített légköbméter 500,0.
Építési költség: 14.000.— P.

Deli és Faragó építészmérnökök,
Budapest, VI., Andrássy-út 11.

Kisigényű családi lakóház. (Sorszám: 6.)
Tartalmaz: 1 nappali szobát ebédlőfülkével, konyhát, kamrát, előteret, W. C.-t, emeleten kétágyas hálószobát, 1 hálófülkét (cseléd), fürdőszobát, tetőterraszt zuhannyal, alagsorban mosókonyhát, központi fűtés helyiségét szénraktárral.
Összes beépített légköbméter: 424,0.
Építési költség: 12.000.— P.

Erős Sándor építészmérnök,
VIII., Népszínház-utca 32.

Emeletes családi ház. (Sorszám: 67.)
Tartalmaz: a földszinten nappali szobát ebédlőfülkével, hallt, konyhát, kamrát, cselédszobát, W. C.-t, mosdót, terraszt, az emeleten női szoba, férfi szoba, vendégszoba, reggelizö, fürdő, W. C., terrasz, erkély.
Összes beépített légköbméter: 704,05.
Építési költség: 18.310.— P.

Feuer Gusztáv és F. Kurz Guszta építészmérnökök,
Budapest, II., Fő-utca 59.

Ötszobás polgári lakóház. (Sorszám: 48.)
Tartalmaz: a földszinten 1 szélfogót, 1 ruhatárt, W. C.-t, előteret, konyhát, éléskamrát, cselédkamrát, 1 lakószobát, 1 fogadó-előszobát, az emeleten 1 hallt, W. C.-t, fürdőszobát és 3 hálószobát, pincében fűtőteret, lomtárat, tetőfelépítményben mosókonyhát és 3 terraszt.
Összes beépített légköbméter 641.
Építési költség: 19.200. — P.

Frank és Gosztleth építészmérnökök,
Budapest, VII., Gizella-út 46.

a) Emeletes négyszobás családi lakóház, részben alápincézve. (Sorszám: 62.)
Tartalmaz a földszinten 1 előteret, előszobát, 1 nagy lakószobát terrasszal, garderobot, konyhát, tálalót és kamrát, cselédszobát, W. C.-t, az emeleten nappali helyiséget terrasszal, 2 hálószobát és fürdőszobát. Tetőterrasz, központi fűtés.
Összes beépített légköbméter: 921,38.
Építési költség: 24.000.— P.

b) kisigényű földszintes családi lakóház, részben alápincézve. (Sorszám: 63.)
Tartalmaz: 1 lakószobát, hálófülkét, fürdőszobát, konyhát, kamrát, mosogatót, cselédszobát, W. C.-t, előszobát és nyitott terraszt. A pincében mosókonyhát, fa- és szénkamrát. Padlás.
Összes beépített légköbméter: 420,0.
Építési költség: 10.500 P.

Gerle György építészmérnök,
Budapest, V., Balaton-utca 2.

Kisigényű családi lakóház. (Sorszám: 50.)
Tartalmaz: 1 lakószobát, 2 hálószobát, verandát, mosókonyhával egyesített konyhát, előszobát, éléskamrát, fáskamrát, fürdőszobát W. C.-vel és takarítókamrával együtt.
Összes beépített légköbméter: 225,0.
Építési költség: 5600.— P.

Gothard Zsigmond építészmérnök,
Budapest, IV., Molnár-utca 22.

a) Kisigényű családi lakóház, mely vidéki nyaralónak is használható. (Sorszám: 2.)
Tartalmaz: 1 nappali szobát, 1 hálószobát, fürdőszobát, W. C.-t, konyhát, kamrát, előteret, terraszt.
Összes beépített légköbméter: 251,0.
Építési költség: 6500.— P.

b) Kisigényű családi ház, vidéki nyaralónak is használható. (Sorszám: 10.)
Tartalmaz: 1 nappali szobát ebédlő- és dolgozófülkével, hálószobát, fürdőszobát, előteret, konyhát cselédfülkével, W. C.-t, kamrát és terraszt.
Összes beépített légköbméter:318,0.
Építési költség: 8300.— P.

Guttmann Imre építészmérnök,
Budapest, I., Horthy Miklós-út 18.

a) Kisigényű családi lakóház. (Sorszám: 66.)
1 lakószoba hálófülkével, 1 hálókamra, fürdőszoba W. C.-vel, konyha, kamra, előszoba, terrasz.
Összes beépített légköbméter 244.
Építési költség: 5600.— P.

b) Emeletes családi lakóház. (Sorszám: 65.)
Tartalmaz: 1 lakószobát, 1 hálószobát, 1 hálókamrát, 1 fürdőszobát, konyhát, kamrát, cselédszobát, előszobát, W. C.-t és terraszt.
Összes beépített légköbméter: 428,0.
Építési költség: 11.100.— P.

Hajós és Horváth építészmérnökök,
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 16.

a) Családi lakóház. (Sorszám: 29.)
Tartalmaz: a földszinten 1 lakóhelyiséget, 1 kis vendégszobát, előszobát, konyhát, cselédszobát, kamrát és W. C.-t, az emeleten 1 hallt, 1 hálószobát, 1 gyerekszobát, fürdőszobát, 1 nagy terraszt, a pincében fa- és szénkamrát, mosókonyhát. Központi fűtés.
Összes beépített légköbméter:: 705,0.
Építési költség: 21.000.— P.

b) Kisigényű családi lakóház. (Sorszám: 30.)
Tartalmaz: 1 lakóhelyiséget, 1 hálószobát, 1 kis gyermekszobát, előszobát, ruhatárat, konyhát, cselédszobát, mosókonyhát, W. C.-t, kamrát, fa- és szénkamrát, terraszt és az emeleten napozót. Központi fűtés.
Összes beépített légköbméter 385.
Építési költség: 11.500.— P.

Halászy Jenő építészmérnök,
Budapest, II., Fő-utca 79.

Szabadon álló kertes családi ház. (Sorszám: 22.)
Tartalmaz: a földszinten előszobát, konyhát, kamrát, W. C.-t és ebédlőfülkés nappalit nagyméretű virágablakokkal és közvetlen kijárattal a terraszra, az emeleten előteret, hálószobát, fürdőt, cselédszobát, W. C.-t, lom- és molykamrát, a pincében előteret, mosókonyhát, zöldség-, fa- és szénpincét, kerti szerszámkamrát.
Az összes beépített légköbméter: 520.
Építési költség: 15.000 P.

Hofstaetter Béla építészmérnök,
Budapest, V., Tátra-utca 12.

Emeletes családi lakóház. (Sorszám: 76.)
Tartalmaz: nappali-ebédlőt, 2 hálószobát, fürdőt, konyhát, cselédszobát, W. C.-t, kamrát, előszobát, mosókonyhát, tüzelőpincét.
Összes beépített légköbméter: 480,0.
Építési költség: 14.400.— P.

Iványi Gyula építészmérnök,
Budapest, VII., Wesselényi-utca 6.

a) Kétszobás családi ház (ikerháznak is alkalmas. (Sorszám: 5.)
Tartalmaz: 2 lakószobát, 1 előszobát, fürdőszobát, konyhát, cselédfülkét, kamrát, W. C.-t, terraszt, pincét, padlást.
Összes beépített légköbméter: 310,0.
Építési költség: 7750.— P.

b) Egyszobás lakóház. (Sorszám: 56.)
Tartalmaz: 1 lakóhelyiséget, fürdőszobát, előszobát, konyhát, kamrát, fedett terraszt.
Összes beépített légköbméter: 180,0.
Építési költség 4500.— P.

c) Hathálóhelyes vidéki nyaraló. (Sorszám: 57.)
Tartalmaz: 1 lakóhelyiséget, 2 hálófülkét, konyhát, előszobát, mosdóhelyiséget, W. C.-t, fedett terraszt.
Összes beépített légköbméter: 200,0.
Építési költség: 5000.— P.

Jankó Gyula építészmérnök,
Budapest, VIII., József-körút 2.

Kisigényű családi lakóház. (Sorszám: 43.)
Tartalmaz: 1 lakószobát, 1 hálószobát, 1 fürdőt, konyhát, kamrát, verandát, előszobát, W. C.-t.
Összes beépített légköbméter: 281,0.
Építési költség: 8242.— P.

Káldy és Mayláth építészmérnökök,
Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 3.

a) Ötszobás családi lakóház. (Sorszám: 60.)
Tartalmaz: 3 nappali szobát, 2 hálószobát, előszobát, konyhát, kamrát, W. C.-t, fürdőszobát, mosókonyhát, szárítókamrát, szeneskamrát és zöldségeskamrát. Az emeleten és földszinten napozó terraszok.
Összes beépített légköbméter:860,00.
Építési költség: 22.360.— P.

b) Kétszobás családi lakóház. (Sorszám: 61.)
Tartalmaz: két szobát, előszobát, konyhát, kamrát, cselédszobát, fürdőszobát, W. C.-t, mosókonyhát, szeneskamrát, a földszinten egy fedett, felette pedig egy nyitott napozásra alkalmas terraszt.
Összes beépített légköbméter: 620,00.
Építési költség: 16.320.— P.

Karvaly Gy. J. és **I. L.** építészmérnökök,
Budapest, IV., Vilma királynő-út 40.

Vidéki nyaraló. (Sorszám: 46.)
Tartalmaz: 1 lakóhelyiséget, 3 hálófülkét, fürdőszobát, W. C.-t, kézikamrát, 1 konyhát, 2 előteret.
Összes beépített légköbméter: 220,0.
Építési költség: 4500.— P.

Kende Ferenc és **Ligeti Aurél** építészmérnökök,
Budapest, IV., Ferenciek-tere 4., I., Logodi-utca 50.

a) Családi lakóház. (Sorszám: 71.)
Tartalmaz: a magasföldszinten lépcsőházba foglalt előteret, lakószobát, belső közlekedő előtérhez kapcsolt úriszobát, női szobát, gyerekszobát, fürdőt és terraszt. Első emeleten: mosdót, W. C.-t, a pihenőről, fürdőszobát és két szobát. Tetőterrasz. Pincében: inasszoba, cselédszoba, tüzelőanyagpince, zöldségpince, cseléd W. C., konyha, kamra, garázs, az egész épületen étellift.
Építési költség: 22.000.— P.

b) Vidéki nyaralóház. (Sorszám: 72.)
Tartalmaz: a földszinten előszobat, garderobot, W. C.-t, nappali szobát, zene- és írószobát, terraszt, gazdasági előteret, cseléd W. C.-t, szerelőkamrát, cselédszobát, konyhát, kamrát. Első emeleten: előteret, W. C.-t, fürdőt, két hálószobát, öltözőt és két terraszt. Szuterrénben: garázst, soffőrférőhelyet, tüzelőanyagpincét.
Építési költség: 14.000.— P.

c) Nyári lakóház. (Sorszám: 73.)
Tartalmaz: előteret, konyhát, kamrát, fáskamrát, W. C.-t, nappali szobát, fedett terraszt, hálószobát és fürdőszobát.
Építési költség: 4500.— P.

Klucsik Vilmos építészmérnök,
Budapest, I., Lenke-tér 5.

a) Kisigényű családi ház. (Sorszám: 12.)
Tartalmaz: 1 lakóhelyiséget hálófülkével, konyhát, előszobát, kézikamrát, fedett verandát, pincét.
Összes beépített légköbméter: 165,0.
Építési költség: 4550.— P.

b) Kisigényű családi lakóház. (Sorszám: 4.)
Tartalmaz: 1 lakó- és hálószobát, fürdőszobát, konyhát, kamrát, W. C.-t, előszobát, fedett terraszt.
Összes beépített légköbméter: 350,0.
Építési költség: 9800.— P.

c) Balatoni nyaraló kiadható szobákkal. (Sorszám: 25.)
Tartalmaz: 3 szobát, fürdőszobát, konyhát, előszobát, kamrát, W. C.-t, fa- és szénkamrát, terraszokat.
Összes beépített légköbméter: 490,0.
Építési költség: 12.250.— P.

d) Balatonparti nyaraló. (Sorszám: 26.)
Tartalmaz: 3 szobát, fürdőszobát, zuhanyozót, konyhát, kamrát, W. C.-t, fa- és szénraktárt, terraszokat, előszobát.
Összes beépített légköbméter: 436,0.
Építési költség: 10.900.— P.

Kósa Zoltán építészmérnök,
Budapest, V., Tátra-utca 21.

Nagyobbigényű családi lakóház. (Sorszám: 74.)
Tartalmaz: a földszinten házmesterlakást és két garszonlakást, azonkívül mosókonyhát, szárítót és raktárhelyiségeket. Az emeleten elhelyezett lakás helyiségei: belépő, előszoba, 4 szoba, fürdő, konyha, kamra, tálaló, W. C. és két terrasz.
Összes beépített légköbméter: 1.160.
Építési költség: 32.000.— P.

Körner József építészmérnök,
Budapest, V., Váci-út 6.

a) Emeletes családi lakóház. (Sorszám: 40.)
Tartalmaz: a földszinten előteret, konyhát, kamrát, cselédszobát, W. C.-t, terraszokat, az emeleten átmenő lakószobát; az emeleten 2 hálószobát, fürdőt és terraszt.
Összes beépített légköbméter: 382,0.
Építési költség: 11.850.— P.

b) Kis családi lakóház. (Sorszám: 41.)
Tartalmaz: a földszinten előteret, W. C.-t, kamrát, konyhát cselédfülkével, 2 emeleten átmenő lakószobát; az emeleten 1 hálószobát, 1 fürdőszobát, a pincében központi fűtést és mosókonyhát, tüzelőkamrát.
Összes beépített légköbméter: 270,0.
Építési költség: 8400.— P.

Meller Dezső építészmérnök,
Budapest, I., Naphegy-utca 33.

Vidéki nyaraló. (Sorszám: 23.)
Tartalmaz: 1 nagy lakóhelyiséget, 3 hálószobát, 1 fürdőszobát, 1 W. C.-t, belépőt, konyhát, tálalót, cselédszobát, kamrát és 1 vendégszobát az emeleten. Pince.
Összes beépített légköbméter: 680,0.
Építési költség: 24.000.— P.

Münnich Aladár építészmérnök,
Budapest, V., Gróf Vigyázó Ferenc-utca 8.

Egy családi sorháznak sarok- és közbülső típusa összeépítve. (Sorszám: 28.)
A saroképület tartalmaz: a földszinten egy lakóhelyiséget, konyhát, kamrát, W. C.-t, cselédszobát és előszobát; az emeleten 3 hálószobát, fürdőszobát, cselédszobát. A közbülső épületben a következő helyiségek vannak: a földszinten 1 lakóhelyiség, konyha, kamra, W. C. és előszoba; az emeleten 2 hálószoba, cselédszoba, fürdőszoba és előszoba.
Saroképület összes beépített légköbméterе: 619,0.
Közbülső épület összes beépített légköbméterе: 577,40.

r. Nászay Miklós építészmérnök,
Budapest, I., Döbrentei-utca 26.

Emeletes családi lakóház. (Sorszám: 9.)
Tartalmaz: a földszinten előteret, W. C.-t. lakószobát edédlő- és dolgozófülkével, konyhát, kamrát, cselédfülkét, mosófülkét és terraszt; az emeleten 2 hálószobát, előteret, fürdőt és terraszt.
Összes beépített légköbméter: 414,0.
Építési költség: 12.000.— P.

v. Nemes Árpád építészmérnök,
Budapest, IX., Ferenc-körút 42.

Az épület egy kisebb penzió, vagy egy nagy család szükségleteit elégíti ki. (Sorszám: 53.)
Tartalmaz: 1 fedett és 1 nyitott terraszt, 1 nappalit, hallt, ebédlőfülkét, konyhát, kamrát, személyzeti szobát, W. C.-t; az emeleten 5 kétágyas szobát, fürdőt, reggeliző terraszt.
Beépített légköbméter: 1.150,0.
Építési költség: 36.800.— P.

Noszlopy Antal építészmérnök,
Budapest, I., Attila-utca 67.

Szabadon álló családi lakóház. (Sorszám: 27.)

Tartalmaz: 2 lakószobát, 3 hálószobát, cselédszobát, konyhát, kamrát, fürdőszobát, garderobot, tálalót, hallt, előteret, tüzelőkamrát, mosókonyhát és szárítót.
Összes beépített légköbméter: 935,0.
Építési költség:

Padányi Gulyás Jenő építészmérnök,
Budapest, I., Orlay-utca 11.

Nyaralóház. (Ikerház.) (Sorszám: 13.)
Tartalmaz: 2 szobát, verandát, konyhát, kamrát, W. C.-t.
Összes beépített légköbméter: 246,0.
Építési költség: 6500.— P.

Paksy Gyula építészmérnök,
Budapest, I., Karátsonyi-utca 15.

Családi lakóház. (Sorszám: 3.)
Tartalmaz: a földszinten 1 nappali szobát, konyhát, előteret, W. C.-t, kamrát, terraszt; az emeleten 1 hálószobát, 1 hálófülkét, fürdőt, terraszt.
Összes beépített légköbméter: 377,0.
Építési költség: 9800.— P.

Paulheim Ferenc építészmérnök,
Budapest, VII., Nürnberg-utca 56.

Ötszobás, emeletes családi ház. (Sorszám: 71.)
Tartalmaz: a földszinten ebédlőt, fogadó-hallt, konyhát, előszobát, kamrát, W. C.-t, házmesterlakást; az emeleten 1 háló-, 1 gyermek-, 1 vendég- és fürdőszobát és garderobot. Az alagsorban garázst, cselédszobát, mosókonyhát, pincét, fa- és szénraktárt.
Összes beépített légköbméter: 1.183,70.
Építési költség: 33.144.— P.

Pázmádi István építészmérnök,
Pomáz, Szent István-telep.

Családi lakóház. (Sorszám: 58.)
Tartalmaz: 1 nappali-ebédlőt, 2 hálófülkét, fürdőszobát, konyhát, kamrát, előteret, verandát, pince- és padláslépcsőt.
Összes beépített légköbméter: 330,90.
Építési költség: 8242.— P.

Poros István építészmérnök,
Budapest., VII., Károly-körút 3/c.

a) Háromszobás családi lakóház. (Sorszám: 34.)
Tartalmaz: a földszinten 1 konyhát, kamrát, cselédfülkét, előszobát, W. C.-t, ebédlő-nappalit; az emeleten előteret, 2 hálószobát, fürdőszobát, terraszt.
Összes beépített légköbméter: 638,0.
Építési költség:

b) Emeletes családi ház. (Sorszám: 35.)
Tartalmaz: a földszinten ebédlőt, konyhát, kamrát, cselédszobát, verandát, előteret, W. C.-t; emeleten 2 hálószobát, fürdőszobát W. C.-vel, terraszt, folyosót.
Összes beépített légköbméter: 456,0.
Építési költség: 12.000.— P.

Preisich Gábor építészmérnök,
Budapest, VIII., József-körút 30.

a) Kisigényű családi lakóház. (Sorszám: 42.)
Tartalmaz: 1 lakószobát, 1 hálószobát, konyhát, fürdő-, illetve mosókonyhát, éléskamrát, szénkamrát, W. C.-t, terraszt.
Összes beépített légköbméter:185,0.
Építési költség: 3400.— P.

b) Családi lakóház. (Sorszám: 69.)
Tartalmaz: 3 lakóhelyiséget, mosókonyhát és mellékhelyiségeket.
Összes beépített légköbméter: 560,0.
Építési költség: 14.500.— P.

Puskás Károly építészmérnök,
Budapest, VIII., Gólya-utca 26.

Családi lakóház. (Sorszám: 20.)
Tartalmaz: a földszinten előszobát, hallt (egyúttal ebédlő), konyhát, kamrát, W. C.-t, cselédszobát és verandát; a félemeleten 1 nagy lakószobát; az emeleten 2 hálószobát, fürdőszobát, ruhatárt, ezenkívül még tetőterraszt és pincét.
Összes beépített légköbméter: 640,0.
Építési költség:

Rainer Károly építészmérnök,
Budapest, II., Bimbó-utca 2/b.

Családi villa. (Sorszám: 39.)
Tartalmaz: a földszinten 1 nappali szobát, 2 hálószobát, 1 fürdőszobát, 1 ruhatárt, 1 előszobát, konyhát, cselédszobát, kamrát, W. C.-t, terraszt; az emeleten 1 kis szobát előtérrel és terrasszal, 1 padláskamrát, a pincében 1 előteret, mosókonyhát és szénraktárt.
Összes beépített légköbméter: 576,0.
Építési költség: 14.850.— P.

Schmidhofer István építészmérnök,
Budapest, VIII., Baross-utca 105.

Vidéki nyaraló. (Sorszám: 21.)
Tartalmaz: 3 lakóhelyiséget, konyhát, W. C.-t, kamrát, előteret, tornácot.
Összes beépített légköbméter: 230.0.
Építési költség: 4600.— P.

Svastits és Raksányi építészmérnökök,
Budapest III., Újlaki-rakpart 47.

a) Emeletes nyaralóház. (Sorszám: 1.)
Tartalmaz: a földszinten nappali szobát, konyhát, kamrát, előszobát, cselédszobát, W. C.-t, terraszt, tornácot; az emeleten 2 hálószobát, fürdőszobát, előteret, terraszt.
Összes beépített légköbméter: 252,0.
Építési költség: 6300.— P.

b) Négyszobás családi lakóhoz. (Sorszám: 31.)
Tartalmaz: a földszinten előszobát, W. C.-t, nappali szobát, ebédlőt, terraszt, tálalót, konyhát és kamrát; az emeleten 2 hálószobát, fürdőszobát, garderobeszekrényt, előteret és cselédszobát; az alagsorban mosókonyhát, szárítót, fa- és szénraktárt, kamrát, előteret.
Összes beépített légköbméter: 488,0.
Építési költség: 15.500.— P.

Szabó Márton és László építészmérnökök,
Budapest, II., Küküllői-út 1.

a) Balatoni nyaraló. (Sorszám: 14.)
Tartalmaz: 1 lakószobát, 2 hálószobát, 4 hálófülkét, 1 fürdőt, konyhát, cselédszobát, W. C.-t, előtereket, terraszokat.
Összes beépített légköbméter: 580,0.
Építési költség: 14.000.— P.

b) Kisigényű családi lakóház. (Sorszám: 37.)
Tartalmaz: 1 nappalit, 1 hálószobát, 1 fürdőt, konyhát, cselédszobát, kamrát, W. C.-t, zuhanyozót, raktárt, pincéket.
Összes beépített légköbméter: 620,0.
Építési költség: 15.000.— P.

c) Vidéki lakóház. (Sorszám: 38.)
Tartalmaz: 1 nappalit, 2 hálót, fürdőszobát, konyhát, kamrát, cselédszobát, W. C.-t, előteret, pincét, fedett tornácot.
Beépített légköbméter: 600,0.
Építési költség: 15.000.— P.

Szécsi Pál építészmérnök,
Budapest, II., Városmajor-utca 49.

Kisigényű családi lakóház. (Sorszám: 19.)
Tartalmaz: 1 lakóhelyiséget elkülöníthető háló- és ebédlőrésszel, terraszt, garderobe-ot beépített szekrényekkel, fürdőfülkét, cselédszobát, konyhát, kamrát, tüzelőkamrát, előszobát, W. C.-t.
Összes beépített légköbméter: 255,0.
Építési költség: 7700.— P.

Szőke Andor építészmérnök,
Budapest, Szépvölgyi-út 51.

a) Jobbigényű családi lakóház. (Sorszám: 45.)
Tartalmaz: a földszinten nappali szobát, hallt, előteret, tálalót, terraszt; emeleten hálószobát, úriszobát, reggelizőt, fürdőt; alagsorban konyhát, kamrát, cselédszobát, mosókonyhát, W. C.-t, fa- és szénkamrát.
Összes beépített légköbméter: 600,0.
Építési költség: 16.200.— P.

b) Családi ház. (Sorszám: 59.)
Tartalmaz: 3 lakóhelyiséget, konyhát, cselédszobát, kamrát, fürdőszobát, W. C.-t, mosókonyhát.
Beépített légköbméter: 550,0.
Építési költség: 14.000.— P.

Tabéry Iván építészmérnök,
Budapest, IX., Tűzoltó-utca 3.

Emeletes családi lakóház. (Sorszám: 47.)
Tartalmaz: 1 ebédlő-nappali szobát, 2 hálószobát, 1 tálalót, 1 konyhát, 1 kamrát, W. C.-t, előszobát, hallt, fürdőszobát, garderobe-fülkét, terraszt.
Összes beépített légköbméter: 539,77.
Építési költség: 15.100.— P.

Várnay Marianne építészmérnök,
Szeged, Kárász-utca 9.

Emeletes családi ház. (Sorszám: 70.)
Tartalmaz: 1 lakószobát ebédlőfülkével, 1 háló- és 1 gyermekszobát, fürdőt, konyhát, tálalót, kamrát, cselédszobát, előszobát, erkélyt és terraszt.
Összes beépített légköbméter: 408,0.
Építési költség: 12.300.— P.

Vidor Pál építészmérnök,
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 2.

Családi lakóház további kiépítés lehetőségével. (Sorszám: 49.)
Az épület tartalmaz: belépőt, lakószobát és vele kapcsolt ebédlőt, terraszt, hálószobát, gyermekszobát, fürdőszobát, W. C.-t, garderobe-ot, tálalót, konyhát, kamrát, a padláson cselédszobát, mosókonyhát, padlást és pincét.
Összes beépített légköbméter: 708,30.
Építési költség: 20.800.— P.

Virágh Pál építészmérnök,
Budapest, I., Széher-út 8.

a) Emeletes családi lakóház. (Sorszám: 44.)
Tartalmaz: a földszinten lakószobát, konyhát, kamrát, W. C.-t, előszobát, terraszt; emeleten 2 hálószobát, gyermek vagy cselédszobát, fürdőt, terraszt, előteret.
Összes beépített légköbméter: 466,0.
Építési költség: 12.000.— P.

b) Családi ház két lakással. (Sorszám: 24.)
Tulajdonos földszinti lakása: előszobát, ebédlőt, lakószobát, hálószobát, fürdőt, kézikamrát, konyhát, W. C.-t, terraszt és cselédszobát tartalmaz. Emeleti lakás tartalmaz: előszobát, lakószobát, hálószobát, fürdőszobát, W. C.-t, konyhát, kamrát, cselédszobát, terraszt. Pincében mosókonyhát, fás- és szeneskamrát.
Összes beépített légköbméter: 880,0.
Építési költség: 22.000.— P.

Winkler Oszkár építészmérnök,
Budapest, V., Alkotás-utca 39/a.

Kisigényű családi lakóház. (Sorszám: 36.)
Tartalmaz: szélfogót, előszobát, lakóhelyiséget, szülői hálót, gyermekek hálóját, fürdőszobát W. C.-vel, konyhát, kézikamrát; az alagsorban mosókonyhát, szárító-, fa- és szénpincét.
Összes beépített légköbméter: 338,0.
Építési költség: 8112.— P.

A párisi 1933. évi nemzetközi építőművészeti kiállítás magyar csoportjának bemutatása.

Ennek a kiállításnak bemutatásával módot kívántunk nyújtani a nagyközönségnek arra, hogy összefoglalva láthassa a legutóbbi évek magyar építészetének legjellemzőbb alkotásait.

Az ismert francai építőművészeti folyóirat, a *L'Architecture d'aujourd'hui* rendezésében a párisi *Galerie Vignon* termeiben f. évi április 1-én tárlat nyílott meg az európai építőművészet mai állásának bemutatására. Ezen a nemzetközi seregszemlén Magyarország is nagy sikerrel vett részt. Az ünnepélyes megnyitón *De Monzie* francia közoktatásügyi miniszter és a francia kulturális élet legkiválóbb képviselői, továbbá a diplomáciai kar megjelent tagjai — köztük *báró Villani* magyar követ — nagy elismeréssel szóltak a magyar építészek kiállított műveiről. Ez a kiállítás — melyet *Kósa Zoltán* és *ifj. Masirevich György* építészek rendeztek — volt húsz év óta az első alkalom arra, hogy a magyar építészet megjelenjen a francia fővárosban.

A rendezőség kérésére a következő építészek vettek részt a kiállításon nagyméretű fotókkal:

Árkay Bertalan,
Barát és Novák,
dr. Bierbauer Virgil,
Deli és Farag.ó,
Fenyves és Fried,
Györgyi és Román,
Hajós Alfréd,
Hofstätter Béla,
dr. Hültl Dezső,
Kaffka Péter,
Kende Ferenc,
dr. Kotsis Endre,
dr. Kotsis Iván,
Kozma Lajos,
Lajta Béla,
Málnai Béla,
ifj. Masirevich György,
Münnich Aladár,
Quittner Ervin,
Preisich Gábor,
Platsek Imre,
Vágó László.
Kósa Zoltán,

Rajtuk kívül résztvett a kiállításon a *Fővárosi Közmunkák Tanácsa*, továbbá *Budapest Székesfőváros* és a *Műemlékek Országos Bizottsága* is.

A „Hogyan építsünk?" kiállítás a Mérnökegylet székházában, Budapest, IV., Reáltanoda-u. 13/15.

Igy, vagy úgy, képeskönyv mindenki számára, a házról és a lakásról. Szerkesztette dr. ing. Bierbauer Virgil.

Színes, fotográfiákkal és magyarázó feliratokkal ellátott, építőkulturális propaganda célzatú táblák. A táblasorozat tárgyát közelebbről az alábbi leírás ismerteti:

Az első három tábla házakat mutat be, melyek a homlokzatért épülnek és házakat, melyeknek homlokzata az alaprajz szerint alakul. A táblák középen egy vízszintes fekete vonallal vannak elválasztva, felső részükön a helytelen, alul a helyes példát mutatva be.

A következő két tábla rosszul megtervezett bérházalaprajzokat ábrázol.

További három táblán a sorházak előnyeit látjuk a szabadon álló házzal szemben, gazdaságossági és esztétikai szempontból.

A helyesen és helytelenül méretezett ablak, — majd a lapos tető előnyei állíttatnak szembe a magastetős megoldásokkal.

Falazatok hőszigetelése, — a célszerű kétszobás bérlakás alaprajza és belső berendezése, — nagy nappali szobák, főzőfülkék, helyesen méretezett különböző bútorok.

A kis ablakok szembeállítása a modern nagy ablakokkal, egészségügyi és esztétikai szempontból. A négy utolsó tábla rossz és jó belső berendezéseket mutat be. Könnyen tisztítható, higiénikus bútorokat és falakat, síma, egyszerű vonalakat, háló- és ebédlőszobák korszerű megoldásait és célszerű, kis alapterületű, tökéletesen felszerelt konyhákat.

A Magyar Mérnök és Építész-Egylet 1932/33. évi Kéler Napoleon pályázatának nyertes terve.

Tervezők: **Oblatt György** és **Preisich Gábor** okleveles építészek.

A pályázat az Erzsébetváros egy része újjáépítési lehetőségeinek vizsgálatát tűzte ki feladatul.

A tervezet kimutatja, hogy a jelenlegi építésügyi szabályzattól eltérő módon lehetséges jobb beépítéssel és egészségesebb lakások tervezésével gazdaságosságilag is előnyös megoldást találni.

A terv háromsoros beépítéssel oldja meg a feladatot oly módon, hogy keleti és nyugati homlokzatokat harántmenő magánutcával bontja meg. A beépítés kilenc emeletsoros, a földszinten üzletekkel és irodákkal. A legfelső emeletsor terrasszosan van kiépítve. Az utcaszélesség és a házmagasság aránya oly módon állapíttatott meg, hogy az összes lakások december 21-én is legalább 2 órán át napot kapjanak.

Belső építészeti bemutatások.

1. Polgári lakószoba.

Tervezte: **Kaesz Gyula**, az Iparművészeti iskola tanára.

Kivitelezte: Thonet—Mundus egyesült magyar hajlított bútorgyárak r. t.

2. Fürdőszoba.

Tervezte: **Kende Ferenc.**

Lampart szalon-kád és mosdó. Egyéb szerelvényeket Ulrich B. J., Budapest, szállította. A padló- és falburkolatot Melocco r. t. szállította. A válaszfal a fürdőszoba és konyha között Szolomitból készült.

3. Polgári lakóház konyhája.

Tervezte: **Münnich Aladár.**

Ez a konyha a tervkiállításon bemutatott 28. sorszámú tervezet szerint készült. A padlóburkolat anyagát a Nagybátony—Ujlaki Egyesült Iparművek r.-t., a csempeburkolatokat a Lloyd Kerámia ipar bocsátotta rendelkezésre. Kivitelező: Sorg Antal építőipari r. t.

Dr. Ny. L.

Az 1933. évi Energia Világkonferencia stockholmi ülésszakának előadásjegyzéke a 9 főcsoport és 4 alcsoport előadóinak és előadásainak jegyzékével most érkezett be szerkesztőségünkbe. Napirendre több mint 180 beszámoló kerül.

Az 1/b csoportban vitéz *Gálócsy* Zsigmond tagtársunk: *Die Frage der Versorgung von Grossstädten mit Industrie- und Heisgaz* címen tart előadást.

A 7. csoportban *Verebély* László tagtársunk: *Main Line Electrification With 50 Cycle A. C. in Hungary* címen a budapest—hegyeshalmi vonal villamosításáról számol be.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk ezennel szíves tudomásra hozni, hogy egy önálló gyár felállítását határoztuk el Magyarországon, a mi

eredeti TERRANOVA-gyártmányaink készítésére.

Ezen célból magyarországi vezérképviselőnknek, a

Magyar Építőanyag Kereskedelmi Részvénytársaságnak

átadtuk a gyártási jogot.

Nevezett cég **a TERRANOVA nemesvakolat gyártását meg is kezdte,** úgy, hogy abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy ezentúl vevőinket a budapesti gyárból tudjuk kiszolgálni.

A mi cégünk régi jó hírneve teljes biztosítékot nyújt arra, hogy a Budapesten előállított **eredeti TERRANOVA-gyártmány teljesen azonos** kiváló tulajdonságokkal bíró anyag szállítását teszi lehetővé, éppen úgy és abban a minőségben, ahogy mi azt a többi gyárainkból már 40 év óta szállítjuk. Tisztelettel kérjük, hogy irányunkban eddig is tanusított bizalommal bennünket a jövőben is kitüntetni szíveskedjék.

A Magyar Építőanyag Kereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Korall-utca 7.

Telefon: 924—57
929—58

készséggel áll minden időben ajánlattal és színmintákkal rendelkezésre.

Kiváló tisztelettel

TERRANOVA INDUSTRIE G. m. b. H.

Magyar gyártmány! Magyar gyártmány!

TERRANOVA NEMESVAKOLAT

Magyar Építőanyag Kereskedelmi R.-t.
Budapest, V., Korall-u. 7. Tel.: 924-57, 929-58.

Iványi Gyula épitész M.D.K.

MONIMPEX budafoki palackozó üzeme

Társtervező: Emődy Attila

V.I.: Ipari épitészetünk kiemelkedő alkotásai egy nemzetközi kiadványban

Magyar Nemzet 1966. nov. 5. 5.l.

MDK

Iványi Gyula ép.mérn.
Bp. VIII. Rákóczi-ut 11.

1926 évi aug.4.-töl.

A Kamara uj tagjai.
MMÉE Közl. 1926.aug.22. LX.kötet.31-33.sz. 212.l.

IVÁNYI Gyula épitész M.D .K.

IPARTERV

Budafoki Export Borpalackozó / MONIMPEX / repr.
Tervezés éve: 1958 -59. Kivitelezés: 1959-60.

Társtervező: Emődy Attlia
Épitésvezető: Ercsey Attali

Magyar Épitőművészet 1962/3. 23-25.l.

Iványi Gyula

építésmérnök, építő-
mester.

IV. Múzeum-körút 27.

1932 óta működik
mint építőmester

Részt vett az ujja-
építésben mint
építőmester

Borb-Fabr. 58. l.

Dr. Bernády György s k.
polgármester.

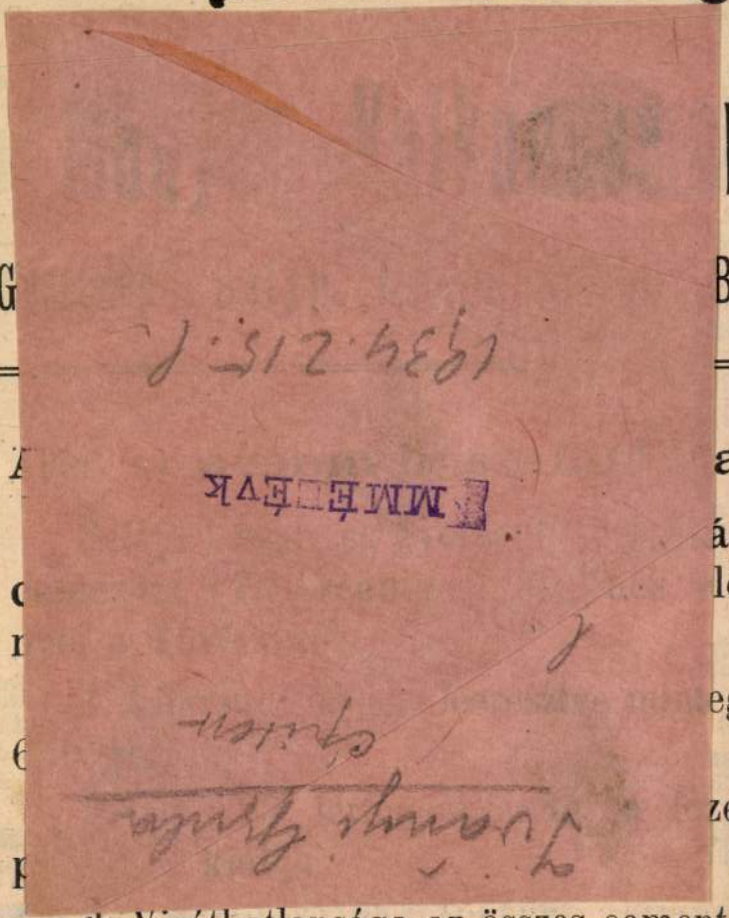

...ttása. A mav. szakosztályában ...artottak az 1910 ...örnemü anyagok ... Ányos Árpád ...ossányi bőr- ... (Simontornya), ...snyó), Steiner ...dorfer Lipót, ...gyár (Pozsony), ...est), Schvarcz ...indl és Kró, ..., Hazai had- ...alledey Mór, ...umann és tsa, ... eredmény szer- ...kinthető. ...nak.

Külföldi vállalatok, ugyszintén külföldr származott anyag a versenyből ki van zárv

A város fenntartja magának a jogot befolyt ajánlatok között az árra való tekinté nélkül szabadon választani.

Karánsebes, 1909. évi augusztus hó 10-é

Bordán Octá
polgármester.

Beton, vasbeton

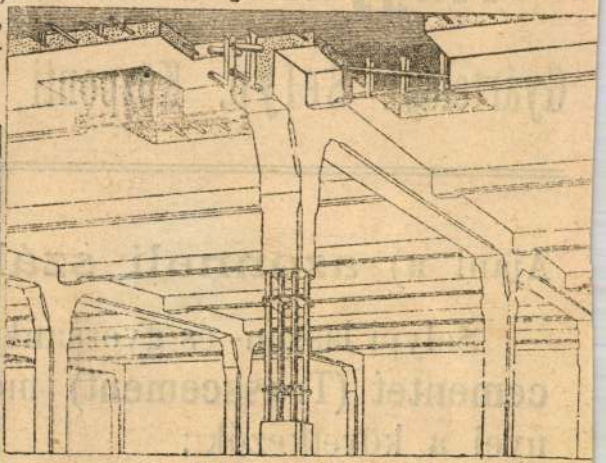

Ast Ede és Társai Budapesten,
II., PÁLFFY-TÉR 1. SZÁM.
TELEFON 111-33

...vizsgára
...it
...ajos
...r
...len-u. 31.
...on 56—05.

...RÁK
..., városházi-

WOHANKA FÉLE
NYERSOLAJ MOTOROK
HONI GYÁRTMÁN

TAVASZI SZALON

1931. ÁPRILIS HÓ

VÉSZI-NYOMDA, BUDAPEST

A VI. TAVASZI SZALON

kiállitását a

SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG

által delegált következő biráló bizottság állitotta össze:

Csók István
Beck Ö. Fülöp
Herman Lipót
Dr. Lázár Béla
Mattyasovszky Zsolnay László
Sidló Ferenc
Szőnyi István
Zádor István

A NEMZETI SZALON

részéről:

Déry Béla, igazgató

A kiállitás rendezését

Déry Béla és
Herman Lipót

végezték.

A „TAVASZI SZALON" DIJNYERTESEI:

A Szinyei Társaság Nemes Marcell-féle utazási díjak:

Rozgonyi László (1926)
Ecsődi Ákos (1927)
Barzó Endre (1928)
Vadász Endre (1929)
Hincz Gyula (1930)

Barta Károly díjak:

Miklós József (1926)
Farkas Zoltán (1926)
Erdélyi Ferenc (1927)

A Szinyei Társaság díjak:

Istokovics Kálmán (1926)
Ispánki József (1928)

báró Herzog Mór Lipót utazásidíj:

Medveczky Jenő (1927)

Wolfner Gyula népéletidíj:

Vadász Endre (1927)

Ernst Lajos díj:

Jálics Ernő (1927)

Ernst Endre díjak:

Komjáthy W. Gyula (1926)
Szemere Lenke (1928)

Kitüntető elismerés:

F. Antal Elemér
Barcsay Jenő
Barzó Endre
Basilides Barna
Bánk Ernő
Csuk Jenő
Emőd Aurél
Farkas Sándor
Goebel Jenő
Győre György
Hámor Ilona
Hollos Mattioni Eszter
Jeges Ernő
Kocsis Andor
Kolbe Mihály
Schaár Erzsébet
Pekáry István
Schrotta J. Frigyes
Leicht Lilly
oraviczai Szabó István
Pándy Lajos
Simkovics Jenő
Ispánki József
Kaszás Miklós
Farkas András
Jánosa Lajos
Kampler Kálmán
Nemescsányi Konkoly Géza
Lajos Béla
Mihálty Pál
Pekáry István
Pollatschek Lilly
Rauscher György
Réty Zsuzsa 1927, 1928
Révész Pál
Sándor István
Novotny Emil Róbert
Schaar Erzsébet
Vadász Endre
Weil Erzsébet
Biai Föglein István
Boldizsár István
Cserepes István
Domanovszky Endre
Grantner Jenő
Szemere Lenke
Szomor László
Vörös Géza

A Nemzeti Szalon elismerő oklevelét nyerték:

Benedek Jenő
Bordy András
Feszty Masa
Gallé Tibor
H. Burián Irén
Ifj. Kernstok Károly
Péter Mária
Radnay Miklós
Csóka István
Ecsődi Ákos
Goebel Jenő
Komjáthy Wanyerka Gyula
Pollatschek Lilly
Réty Zsuzsa

A *Tavaszi Szalon* a képzőművészet ifju tehetségeinek bemutatkozója.

A *Szinyei Társaság* delegált zsürije az idén hatodszor vállalja a kiállitás rendezését. Teszi ezt két okból: egyrészt a fiatal magyar művészeknek óhajt szolgálatot tenni, hogy kiválogatja műveik közül a kiállitásra érdemeseket, másrészt a műpártoló közönségnek, hogy figyelmét a magyar művészet reményteljes, ifju generációjára felhivja és pártfogásába ajánlja.

A zsüri nem tekint válogató munkájánál irányzatokra és művészi jelszavakra, hanem csupán a *kvalitást* méltányolja, mely különféle módon nyilatkozhatik meg. Annál inkább, mert éppen a mi korunkban a tapogatódzás, uj utak keresése, izgalmas harcok és viták kisérik a művészi munkát.

Minden fiatal művész produkciójánál érezhetők képemlékek, hogy mesterek és mesterművek vannak hatással művészetére; ezeken keresztül képes magát kifejezni. Ez azonban nem az originalitás hiánya, mert a fejlődésnek az az útja, hogy mesterműveken megtanulván a mesterséget érkezik el a fiatal művész önmagához.

Mindenfajta próbálkozással és törekvéssel szemben elfogulatlanul kell állnunk, mert lehet — sőt valószinü, hogy a képzőművészetnek közeljövő kiválóságai éppen ezek közül a fiatalok közül kerülnek ki.

Herman Lipót.

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

AIKELIN LAJOS

1	Kaktuszok		200.—

ANTAL LORÁND

2	Falusi templom	olajf.	350.—
3	Bár	olajf.	400.—
4	Falu	olajf.	250.—
5	Márciusi hó	pastell	100.—
6	Háztetők télen	krétarajz	60.—

U. ÁLMOS IMRE

7	Ülő férfi	olajf.	200.—
8	Meleg sarok	tempera	150.—
9	Tél	olajf.	400.—
10	Alvó lány		200.—

B. BARNABÁS IMRE

11	Szenvedés	gipszfej	Mgtul.

BÁNOVSZKY MIKLÓS

12	Csendélet		300.—

BECK JUDIT

13	Cigánylány		500.—

BORBEREKI KOVÁCS

14	Akt tanulmány	olajf.	
15	Nyugati pályaudvar téli alkonyatkor	olajf.	200.—
16	Öreg asszony		150.—
17	Tanulmányfej	pastell	100.—

BORSOS ISTVÁN JÓZSEF

18	Egy arc	olajf.	200.—

BRABÉCZNÉ WELLISCH MARGIT

19	Kikötő	olajf.	500.—
20	Csendélet Dunával		400.—

CSENGERI IBOLYA

21	Anyám	pastell	Mgtul.

CSÓKA ISTVÁN

22	Tájkép	olajf.	300.—

CSUCS FERENC

23	Bűnhődés	gipsz	1000.—

CZENE JÁNOS

24	Önarckép	olajf.	100.—
25	Mezőn	olajf.	250.—
26	Csendélet	olajf.	100.—
27	Férfi hegedüvel		200.—

CZIFFERY JÓZSEF

28	Virágok ablakomban	vizfestm.	Mgtul.
29	Csendélet	vizfestm.	Mgtul.
30	Virág és gyümölcs	vizfestm.	Mgtul.
31	Üvegek	tempera	150.—
32	Csendélet citrommal	tempera	100.—

DIMITS SÁNDOR

33	Czirkvenica részlet	rézk.	20.—
34	Gyömrői tó részlet	rézk.	16.—

EMANUEL BÉLA

35	Fejek	tuss	80.—

ERDŐS LAJOS

36	Reggel a ligetben	olajf.	150.
37	A Duna kanyarulata	olajf.	200.—
38	Felakt tükörrel	olajf.	400.—

FARAGÓ ENDRE

39	Fehér asztal	olajf.	500.—
40	Csendélet	olajf.	300.—
41	Reggeli	olajf.	400.—

FÁY LÓRÁNT

42	Akt	olajf.	350.—
43	Akt	olajf.	350.—

FEHÉR JÓZSEF

44	Páris	olajf.	300.—
45	Napraforgóval	olajf.	350.—
46	Leány madárral		100.—
47	Csendélet	olajf.	150.—
48	Tél	olajf.	300.—

FELEKY GYÖRGY

48a	Utcarészlet		600.—

GALLÉ TIBOR

49	A favágó	aquarell	250.—
50	Alkonyat	aquarell	150.—

GÁRDOS MIKLÓS

51	Boxoló	cementszobor	500.—

GRUBER ANNA

52	Éva	olajf.	200.—

GRÜNWALD VALÉRIA

53	Tanulmányfej	gipsz	

GYÖRE GYÖRGY

54	Chigi herceg kertjében Ariccia Róma		700.—
55	Chigi herceg kertjében Ariccia Róma		600.—
56	Fiatal leány	aquarell	150.—
57	Roma, Tevere partján	aquarell	300.—
58	Róma, Gianicolo	rajz	200.—
59	Castel Gandolfo Roma		700.—
60	Castel Gandolfo, pápai palota és régi romok	olajf.	900.—

boldogfai HAJGATÓ FERENC

61	Őszi eső	olajf.	150.—

Halasi HORVÁTH ISTVÁN

62	Hajóépitő	pastell	150.—

HÁMOR ILONA

63	Lovas tájkép	olajf.	350.—
64	Polyásbaba	olajf.	250.—
65	Fekete keztyüs nő	olajf.	300.—
66	Lányok	olajf.	400.—

HELLER ANDRÁS

67	Ponte Vecchio	olajf.	500.—

Dr. HERMANNÉ SCHUSCHNY ERNA

68	Márciusi virágok	pastell	280.—

HOLLÓS MATTIONI ESZTER

69	Fehér lányok	olajf.	1000.—
70	Havas táj	olajf.	250.—

	HONTI PÁRISS ELSA		
71	Tájkép	olajf.	400.—
	HOROWITZ LUKÁCS STEFFI		
72	A drámai csomó		80.—
	IVÁNYI ISTVÁN		
73	Női portrait		200.—
74	Fiatal leány	gipsz	200.—
	KAPUSSY GYÖRGY		
75	Olvasó fiu	olajf.	250.—
76	Macedoniai táj	olajf.	350.—
	KÁNTOR ANDOR MISA		
77	Malom	olajf.	350.—
	KERTÉSZFFY JÁNOSNÉ		
78	Boxoló		80.—
	KOLBE MIHÁLY		
79	Katica	olajf.	200.—
80	Monica	olajf.	250.—
	KUPFERSTEIN IMRE		
81	Csendélet	olajf.	350.—
82	Csendélet	olajf.	400.—
	LÉVAY LAJOS		
83	Csendélet	olajf.	300.—
84	Ülő nő	olajf.	500.—
	METKY ÖDÖN		
85	Éva		1500.—

MOLNÁR GÉZA

86	Leányfej	olajf.	1500.–

NÉMETH KÁLMÁN

87	Leányfej	gipsz	400.–

NÓTINÉ KÁLNAY B.

88	Asztalbontás előtt	olajf.	150.–

PÁRIS ILA

89	Derüs téli nap a Szigeten	olajf.	600.–
90	A Margitsziget télen	olajf.	300.–
91	Korcsolyázás	olajf.	200.–

PEKÁRY ISTVÁN

92	Kanász	olajf.	800.–

hatvani PERLUSZ GYULA

93	Mátra részlet	pastell	120.–

PÉTER MÁRIA

94	Műtermemben	300.–
95	Feketeruhás lány	250.–
96	Fehérkeztyüs lány	150.–

POHÁRNOK ZOLTÁN

97	Csendélet fehér kendőn	olajf.	300.–

RADNAY MIKLÓS

98	Krumani főtér	100.–
99	Moldva parti házak	200.–

RÉVAY JÓZSEF

100	Kék szoba	olajf.	200.—
101	Bérház udvara	olajf.	200.—
102	Cilinderes csendélet	olajf.	200.—

RÉVÉSZ PÁL

103	Csendélet	olajf.	300.—

SÁNDORNÉ GRÓSZ MÁRIA

104	Falusi ucca	olajf.	400.—
105	Arckép	olajf.	250.—

SZABÓ VLADIMIR

106	Szegény ember	olajf.	200.—

SZATMÁRI HORVÁTH KÁLMÁN

107	Tavasz		350.—

SZEILER KÁROLY

108	Mosakodás	pastell	80.—
109	Szőke nő	pastell	80.—

SZENTE JÁNOS

109a	Kutvölgyi-ut		700.—

SZILÁDY MARGIT

110	Család	olajf.	700.—

SZIN GYÖRGY

111	Rákóczi út	olajf.	150.—
112	Danyi völgy	olajf.	300.—

SZIVESSY ACZÉL BARBARA

113	Női portrait kutyával	olajf.	250.—
114	Női portrait	olajf.	250.—

SZOMOR LÁSZLÓ

115	Tanulmányfej	gipsz	150.—
116	Tanulmányfej		150.—

TIMON ANDOR

117	Ródlizó fiu	olajf.	600.—

TÓTH B. LÁSZLÓ

118	Akt	tempera	100.—
119	Fátyolos nő	olajf.	250.—
120	Lili		200.—
121	Fiatal leány	tempera	250.—

TURI TAUBER VILMOS

122	Leányfej	pastell	150.—

VASINKA GÉZA

123	Család	vizfestm.	100.—
124	Krumpliültetők	vizfestm.	100.—
125	Valérka	tempera	120.—

VÁRKONYI FERENCZY LÁSZLÓ

126	Szőllőhegy	vizfestm.	120.
127	Zivatar után	vizfestm.	120.—

VÉN EMIL

128	Ülő nő	olajf.	500.—

ZÁDORY OSZKÁR

129	S. O. S.		2500.

ZÁRAY LUCY

130	Család	pastell	200.—
131	Ucca kora tavasszal	pastell	150.—
132	Csendélet álarccal	pastell	300.—
133	Téli kép	pastell	300.—

Vásárlási tudnivalók.

A mütárgy megvétele esetében a vételár 50%-a lefizetendő, mig a hátralékos rész legkésőbb a kiállitás bezárásakor esedékes.

Iványi Gelván

1931

Nemzeti Kilon

Tavaszi Szalon

Iványi Gyula

Emődy Attila és Szeleczky Ferenc budafoki palackozó üzeme építészeti megoldást tartalmaz.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867–1967. Budapest 1970.

160 l

Iványi Gyula

Empödy Attila és Szeleczky Ferenc tervezték a budafoki „Monimpex" épületet.
1958.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867–1967. Budapest 1970.

1581

IVÁNYI GYULA

ÉPITÉSZ.

JELEN VOLT WALTER GROPIUS ELŐADÁSÁN A MAGYAR MÉRNÖK ÉS ÉPITÉSZ EGYLET BUDAPESTI SZÉKHÁZÁBAN, 1934. FEBR. 5-ÉN.

BODRI FERENC: GROPIUS PESTI FÉNYKÉPE.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1970/1. 54. LAP

Fodrayi Gyula

aláírása is szerepel annak a fényképnek a hátlapján, mely Walter Gropius budapesti előadása alkalmából, 1934. febr.5-én készült.

Bodri Ferenc: Gropius pesti fényképe. Magyar Építőművészet, 1970.1.sz. 54. l.

Iványi István

Portréja, a Szinyei Társ.tav. tárlatán.

N.U.931.IV.5.

PH. 930. XII. 4.

Iványi István

Grand Palais: Őszi Tárlat.

Párizs, december. Bocsássuk előre, hogy a kiállító magyarok közül *Iványi István* (Férfifej), *Medgyes László* (Plage) és *Rózsaffy Dezső* (Akt) becsülettel megállják helyüket. A fiatal japán generáció vásznai olykor meglepőek: *Nai*, *Ohashi*, *Sezaki* és *Takano* üde invenciójukkal, a tuss és olajtechnikát egyesítő, lehelletfinom ecsetkezelésükkel szinte kárpótolnak bennünket pár éve felkapott honfitársuk: *Foujita* rohamos hanyatlásáért. Sokat igérő egy francia kezdő: *Francis Gruber Búcsúja* (virtuóz szerkesztés, lüktető, elkülönitett koloritpászták). *Kisling* a maga kiváló formaérzékével, széles, inkább plasztikai hatást keltő szinrétegeivel megbizhatóan konstruál, mint mindig. Ellenben csufos kudarcot vall a két „star": *Van Dongen* és *Favory*. Előbbi folytatja női portrait-sorozatát, de a most bemutatott „remekmű" már teljesen zilált, elrajzolt, hamis tonalitásu; mesterségbeli fogyatékosságai nem menthetők semmiféle különcködéssel, vagy kisérletezéssel. Utóbbinak *Fürdőzői* rikitó szineikkel, a húsfelületek túlzott halmozásával talán jó reklámul szolgálhatnának valamelyik vegyeskereskedés felvágottai számára, de ide nem valók.

És a többiek?... A közel *kétezer* festmény és szobor?

A „Salon d'Automne" tulajdonképeni hivatása: alkalmat nyujtani minden nemzet képzőművészeinek, a névteleneknek és szegényeknek is, akik nem juthatnak egy-egy divatos műkereskedő patronátusa alá, hogy bemutassák, mit tudnak. Nos, ha csak ennyit tudnak, ezt jobb lett volna *nem* bemutatni. Az ideiglenesen formált termek szürke posztófalain, amelyek a maguk útvesztőjével betöltik a Grand Palais mellékszárnyát, spanyolok, németek, olaszok, osztrákok, amerikaiak, [illegible] csehek, jugoszlávok és — franciák versenge[illegible] tehetségtelenségben. Sivár akarnokoskodás, szer[illegible]rmetlen utánérzések (avatatlan paletták megszentségtelenitik *Matisse* és *Vlaminck* szinskáláit), elméleti „elgondolások" irodalmi alapon... Giccsek harca. A tanácstalanság tragikomédiája. Katasztrófa. Az embernek *Georges Duhamel* jut az eszébe, aki Amerikáról irott könyvében („Scènes de la vie future") a morális, *egyéni* kultura csődjéről és a tisztán gyakorlati célokat szolgáló *szériakultúra* kialakulásáról epéskedik. Ez utóbbit képviselik a butorberendezések és interieur-dekorációk s ezek itt is figyelemre méltók. A különböző alacsony heverők, egyenes vonalu karszékek, hosszukás csövekbe rejtett villanyszórók garmadája veri a képzőművészeteket. Be szomoru. Aki azért jött ide, hogy képekben, szobrokban gyönyörködjék, az megbámulhat egy süllyesztett kádu, a modern higiénia minden vivmányával fölszerelt fürdőszobát, vagy tanulmányozhatja, hogyan kell berendezni egy „könyvtárat", mozgatható fémkarokkal a lapos irőasztal két oldalán, intimen csupasz sarkokkal, kabinablakokkal, görgőkkel és padlóvilágitással — de lehetőleg könyvek nélkül.

A szomszédból, a központi épület óriás kupolája alól pedig áthallatszik a munkáshad kopácsolása. Ott fog megnyilni a „Salon Aeronautique". Mert a Grand Palais Párizs gigászi mindenese. Kő- és vastraverzváza ugyanaz marad, de belseje tetszés szerint képezhető ki, változtatható, alakitható, hogy a bemutatott tárgyak megfelelő „atmoszférát" nyerjenek. Ősz óta helyet adott motorcsónakoknak, autóknak, mozdonyoknak és vetőgépeknek, most pedig korunk bálványának: a repülőgépnek fog hajlékául szolgálni. Monstre-repülőgépkiállitás, a legujabb vivmányok felvonultatása, Lindbergh cipője, Byrd hósapkája, tiz évi haladás keresztmetszete?... Kár lesz nyitva tartani itt, a mellékszárnyban, ezt a képek és szobrok hekatombáját. A *gép* győzni fog s ezuttal jogosan. *Duhamel* megmondta előre...

*

Szerencse, hogy a rue La Boëtien *Paul Rosenberg*, ez a mindig biztos szimatu vállalkozó, *Fernand Léger* uj müveit mutatja be. *Fernand Léger* festő. Nem iró, nem filozófus, nem egyetemi tanár, még csak nem is [illegible]ztéta. Festő. A kevesek közül, akik méltók erre a [illegible]vre. Magányos ember. Az egyéniség, aki fölér tiz [illegible]zi tárlat" egyesitett gárdájával. Meneküljünk [illegible]á, mindannyian, akik hisszük, hogy nem halt ki [illegible]vészet, legalább ebben a beteg, vén Európában [illegible]nem.

Gál László.

ter beszámolt a genfi kiküldetéséről, ahol a nemzetközi vámtárgyalásokon Romániát képviselte.

A felirati vita kapcsán *Gafencu* kormánypárti képviselő, volt külügyi és közlekedésügyi államtitkár szólt a felirati javaslathoz és beszédében főképen külpolitikai kérdésekkel foglalkozott.

— Európaszerte — mondotta Gafencu — nagy nyugtalanságot lehet tapasztalni és

ez a nyugtalanság a nem épen legnormálisabb olasz-francia diplomáciai viszonyból, a revizionista mozgalmakból, de legfőképen Oroszország katonai készülődéséből származik.

Románia külpolitikájának állandó és soha nem változó célja a béke megszerzése volt.

Románia nyugati szomszédja, *Magyarország, nagy szenvedéllyel inditotta meg és támogatja azt az akciót, amely a békeszerződések revizióját célozza és amely a román külpolitikát s magát az országot is létalapjában támadja meg.* Románia Magyarországgal, a két ország közös gazdasági érdekei folytán, békés együttműködést óhajt, éppen ezért meg kell értetnünk a magyarokkal, hogy ilyen *együttműködés csak a jelenlegi helyzet respektálása mellett lehetséges.* Ami *Olaszország magatartását illeti Romániával szemben,* Románia egy pillanatig sincs kétségben a felől, hogy ez a testvérország, melyhez Romániát több barátsági szerződés köti, a békeszerződés reviziója mellett elfoglalt magatartása ellenére *egy pillanatig sem gondol arra, hogy megbontsa Románia területi integritását* (?) Ezt annál is inkább hisszük, minthogy ellenkező esetben Olaszország azt az elvet támadná meg, melynek alapján saját nemzeti egységét sikerült kivivnia.

Anglia ismét tiltakozik Moszkvában.

London, dec. 3. (*A Pesti Hirlap tr... távirata.*) *Henderson* külügyminiszter a... ban közölte, hogy a moszkvai angol na...

Mit vétettek ezek? Szabad ezeket büntetni egy bűnért, mely nem az övék, s esetleg csak az ő külön szempontjából bűn? Milyen szép lenne például, ha holnap odamenne Novákhoz, s ezt mondaná:

— Nézze, Novák úr, ez a levél már meg van írva, már csókolózott is a borítékja a levélszekrény szájával, de nem dobtam be. Nem vagyok aljas ember. Nem tudok orozva ledöfni senkit. Még magát sem, aki megkeseríti az életemet. Tessék, olvassa el. Látja ugy-e, hogy mindent tudok? Látja ugy-e, hogy minden pillanatban kivégezhetem ...

— Végállomás! — kiáltott a kalauz.

A másik kocsin épp indulásra csengettek, Szálas felugrott s utazott visszafelé a városba.

— Átszállót kérek.

Szeretett volna kezetfogni magával. Nagy teher esett le róla. Meg tudta volna ölelni a sárga fákat az út szélén, a bárányfelhőt az égen, s az emberekkel megtömött villamosokat.

A körutnál leszállt.

Át akart menni a másik oldalra, de a második lépésnél nagy lökést érzett, hogy azután ne érezzen többé semmit.

Elütötte egy autó.

Nagy csődület támadt körülötte, rendőr jött, kiabálás hallatszott, asszonyok sikoltoztak, férfiak káromkodtak, s egy sápadt soffőr törölte verejtékes homlokát.

Pár perc mulva megérkezett a mentőkocsi.

Az egyik orvos megfogta a földön heverő test kezét, fölé hajolt, a szívét hallgatta. Azután lefelé intett a kezével.

— Koponyaalapi.

Egy levél feküdt a földön. Megcímezve, felbélyegezve.

— Úgylátszik a zsebéből esett ki, — mondta egy ember a szomszédjának.

Megnézte a címét. Egy banknak szólt.

— Dobjuk be.

— Bizony jó lesz.

Épp a sarkon állt a postaszekrény, pirosan, egészségesen, levelekre éhesen.

Egy óra mulva jött a motorbiciklis postaaltiszt barna gyűjtőtáskájával. A levelek belezuhantak táskájába. Sok-sok levél. Egyik szerelmet suttogott, a másik adóst fenyegetett, a harmadik családi üdvözletet közvetített. Ölel a sírig, — mondta az egyik. Vagyok tisztelő híve, — előkelősködött a másik. Szívélyes üdvözlettel, — közönyösködött a harmadik.

A névtelen levél másnap reggel pontosan megérkezett a vezérigazgató asztalára. Éppen fölülre került. Egész halom tetején feküdt, ujságok, csekklapok, utalványok dombján.

Nem lett semmi baja. Még csak a sarka sem görbült be.

Mert a rosszaságot nem gázolja el a villamos, nem üti el az autó, nem teríti le puskagolyó.

Mert a rosszaságot legtöbbször csak addig lehet legyőzni, amíg meg nem születik.

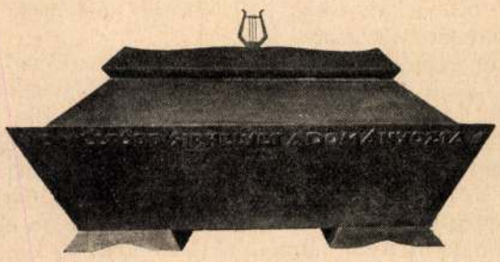

Katona József bronzkoporsója.
Tervezte Iványi István festőművész

Piacon

Másokat vonzhat bár akármi:
szeretek a piacra járni.

Ott újra támad minden körülöttem:
a falu, a nép, amelyből jöttem

s körülvesz, — szinte szédülök tőle —
a kék határok kék levegője.

Köröskörül súlyos parasztok
árulnak tejet, búzát, barackot

s minden asszonyban, aki kínálgat,
látni vélem az édesanyámat,

ki fillérekért izzadt, vesződött,
terhet cipelt. perelt, könyörgött

és sírt, ha nem volt a tejnek ára,
hogy nem kerül majd nékem — ruhára.

Egy parasztban apámra ismerek:
szedegeti a földre hullt szemet,

pár szál szénát, mit szétzilált a ló:
egy morzsa is megbecsülni való.

S ha nem adják meg árát a búzának,
estélig is vár s nyugodtan pipázgat.

Erő, józanság, higgadt türelem
találkozik a piacon velem

s az ingatag város-fiát megáldják:
Isten s a Föld: e két örök Szilárdság.

Ilyenkor bennem kivirul a lélek:
verését hallom az élet szívének,

mert az élet a piacról ered
szív ez: belőle futnak az erek

s grófhoz, koldúshoz egyformán elérnek
s viszik a drága eledelt a vérnek.

Amikor itt küzd és életet árul,
világtápláló anya lesz anyámbul

s testvéremmé lesz koldus, gróf, paraszt:
csodát tesz az egy-kézből jött falat;

akik máshol ökleltek és gyűlöltek,
a piacon testvérré ölelődnek.

A piacon én sohse vagyok vendég:
úgy érzem mindig, mintha haza mennék.

BÓDÁS JÁNOS

Uj Idők 1930. 16 sz.

A Katalin-fürdő

— Regény —

Irta: **Csathó Kálmán**

13. folytatás

X.

Miklós alig várta, hogy hat óra legyen és otthagyhassa az irodát. Sietett le a sporttelepre, remélve, hogy lesz alkalma Katalinnal négyszemközt pár szót beszélni és ki fogja tudni békíteni. Olyasmit gondolt, hogy a leány is éppúgy vágyik a kibékülésre, mint ő és mert benne, mióta az anyjával beszélt, nem volt többé semmi idegenkedés attól, hogy Katalint elvegye, azt képzelte, hogy ennek már nincs és nem is lehet semmi akadálya.

Eddig a pillanatig olyan nagy volt benne magában az ellenkezés, hogy amellett a külső nehézségek teljesen elenyésztek s most, hogy ő maga felszabadult, nem is gondolt rá, hogy bármi is útjába állhat. Túlzásnak, nem a mai világba való érzékenykedésnek látta ebben a percben minden eddigi aggodalmát s bár reggel óta a körülmények semmit sem változtak, anyja józan szavainak a hatása alatt most szinte nevetségesnek érezte mindazt, ami eddig visszariasztotta.

— Micsoda ostobaság volt tőlem, lefujni a reggeli tenniszezést! Meg fogom neki mondani, hogy . . . hogy félreértett . . . Nevetni fogunk egyet az egész dolgon. Hiszen nagyon könnyű a helyzet, mert Katalin . . .

De nem merte magában azért még gondolatban sem kimondani a mondat végét: „szerelmes belém". Az utolsó pillanatban elfogta a kétség: hátha nem? Hátha Katalin csak éppen unalmában kötött belé, mert valami szokatlan húzódozást, idegenkedést vett észre rajta? Hátha csak az keltette fel a kíváncsiságát és vívta ki a támadó kedvét?

— Nem, nem! Ez teljesen alaptalan félelem! Hiszen tegnap reggel óta egyebet sem teszek, mint kézzel-lábbal védekezem, hogy . . . Hogy: mi? Mi ellen védekezem? Az ellen, hogy úgy viselkedjem, ahogy minden épérzékű fiatalember viselkednék, akit az a szerencse ér, hogy egy ilyen kedves és szép leány úgy bánik vele, mint Katalin velem? Ha leány lennék, akkor sem kellett volna ennyire elutasítónak és hidegnek lennem a legtolakodóbb udvarlóval szemben sem! Tökfilkó vagyok! De mindegy! Mindjárt jóvá teszem . . .

Mikor leért a sporttelepre, már együtt volt az egész társaság. Helyesebben: ott volt mindenki, aki csak valamennyire is számottevő tagja volt a kisváros társadalmának, de természetesen nem együtt, hanem külön-külön csoportokra tagozódva, rendes szokás szerint. Miklós sorra köszöntötte az ismerőseit; a polgármesternének, Sylvesternének, továbbá Frecskaynénak kezetcsókolt, másokkal csak éppen kezetfogott, sokaknak csak meghajolt. Aztán odalépett Csikós Gyuláné hoz, meg Karayné hoz és, amit eddig soha nem tett, kezetcsókolt mind a két asszonynak. Karayné ezt a kézcsókot nyugodtan elkönyvelhette a Csikósékkal való barátkozás nyereségszámláján, annál is inkább, mert neki nem volt leánya, Csikós Gyuláné azonban sejtelmes remegést érzett átfutni a szívén és nem kis elégtétellel tüstént odasorozta Miklóst Falkenstein meg Eisbach közé, azt mondva magában: „Hát te is, fiam, Brutus?" De nyomban hozzátette azt is: „De hát hol vagy te a gróftól és a bárótól?" Akik azonban látták ezt a történelmi jelentőségű kézcsókot, azt mondták magukban, sőt egymásnak is: „Diószéky el akarja venni Katalint!"

Miklós nem törődött a hatással, amit felidézett, hanem bement a pályára, amelyen Katalin játszott, még pedig legnagyobb meglepetésére Eisbach-chal és Falkenstein-nal, meg Kramer úrral, a porcellánossal. Miklós köszönt:

— Kezét csókolom!

A leány nyájasan fogadta:

— Jó estét! — De tovább ügyet sem vetett rá s bár Miklós ott állt, csaknem a háta mögött, még akkor sem adott neki alkalmat, hogy szólhasson hozzá, mikor a gemnek már vége volt és pár pillanatnyi szünet állt be a játékban. A szomszéd pályán Sylvester Klári, Gubacs Ágnes és Beleznay Isti játszottak hármasban. Isti rászólt:

— Gyere ide negyediknek. Ennek a szettnek tüstént vége. Addig átöltözhetsz.

Miklós egy pillanatig várt, azt remélve, hogy Katalin maga tiltakozik majd, hogy ő másfelé kötelezze el magát. Minthogy azonban ez nem következett be, még mindig habozva felelt:

— Az a kérdés, hogy itt nem számítanak-e rám, mert félig-meddig megbeszéltük . . .

Erre már megszólalt Katalin:

— Csak menjen, Diószéky! Felszabadítom magát, mert öten nem játszhatunk . . . — Kis gondolkozás után azt is hozzátette: — Sajnos!

A világon semmi sértő nem volt ebben a feleletben. Természetesebben, kedvesebben, udvariasabban nem lehetett tudtuladni valakinek, hogy a parti teljes, hogy lekésett és hogy minden valódi, vagy képzelt kötelezettség alól fel van mentve. Miklós mégis úgy érezte, mintha leforrázták volna. Hogy visszautasították, akárcsak valami kellemetlen tolakodót. De lenyelte a bosszúságát és anélkül, hogy Katalinnak felelt volna, azt mondta Beleznaynak:

— Akkor hát, mire végeztek, itt leszek.

Utólag jutott eszébe, már az öltözőben, hogy azt kellett volna rögtön felelnie, hogy egyáltalán nem akar játszani. Akkor Katalinnak nem lett volna alkalma, hogy finoman ugyan, de mégis csak értésére adja, hogy felesleges. Mikor azonban az első bosszankodáson túlesett, vigasztalni kezdte magát:

— Nem felelhetett mást! Csakugyan négyen vannak . . . És nem várhatom tőle, hogy nyilvánosan a nyakamba boruljon . . .

Mikor a polgármester kis szőke leánya mellett elfoglalta helyét a Beleznayék partijában, Ágneska odasugott neki:

— Jaj, de örülök, hogy magával kerültem össze! Most úgy-e megverjük Kláriékat?

Miklós félszemmel még ekkor is a Katalin tekintetét kereste, de mert ez tudomást sem vett róla, idegesen tépelődött:

— Mégis csak különös, hogy ide se néz!

De a belénevelt fegyelmezettség nem engedte, hogy elárulja az izgatottságát és szinte automatikusan felelte Ágnesnak:

— Kláriékat? Akár a hétfejű sárkányt, ha ez magának örömet szerez.

Két gemet meg is nyertek, a harmadiknál azonban, amikor Beleznay szervírozott, Miklós valósággal elaludt két labdát. A másik pályán ugyanis akkor cseréltek éppen helyet és Miklós minden egyebet elfelejtett arra a látványra, hogy Katalin milyen jól mulat a Falkenstein fecsegésén. Ágneska majdnem sírt mérgében az elveszített gem miatt és keserű szemrehányásokkal támadt rá Miklósra:

Május folyamán minden előfizetőnk címére eljuttatjuk Az Uj Idők Illemkódex-ét

IVÁNYI ISTVÁN

73	Női portrait		200.—
74	Fiatal leány	gipsz	200.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

of.

~~3530. Lotz Károly:~~

3530. Jacobey Lotz Viktor ~~arczkép~~

Egész alak, kissé jobbradülten. áll és szembe r
pedig csipőjére támasztotta. Haja
ke kabátot, félig nyitott magas me
mát hord. Mögötte balról szalma-ka
pedig bozótok és fák látszanak. Ez
ra hajlik. Jelzése alól jobbra: f.
Vászon, méretei 127.6:181.8
Vétetett az 1905:III. 7-iki

Vét. 20578-905

Iványi István

alakrajt

1908.

Kinúsk 1930. 84. l.

4050. Kacziány Ödön:
Sz. Marosvásárhelyen 1852

A sárkány és a halászok

A déli oldalon fel
előterét szelő és balra
üres csolnak vesztegel,
az általuk rakott tűz kö
lérthegyen innen lévő sz
selkedik. Közülök a szem
rafordultan áll, egy pec
jék égboltja felhőzött.
kel: Kacziány Ödön.

Vászon, méretei 44.
500 K.-- A művész
(2141-911). — Bejelent

Sz.
214
Át.

1 — kormány elfog

M.D.K.

Iványi István

Festőművész rajztanár tervei szerint készült Katona József koporsója.

Száz év után másodszor is eltemetik Katona József
fet.

Városok Lapja 1930. ápr.15. 187.old.

MDK

Iványi István , szobrászm.

Nöi portrait .

Fiatal leány. Gipsz.

Nmz.Szal.-VI.Tavaszi Szalon.1931 ápr. Kat.

Iványi István

festőművész-rajztanár tervezte Katona József fémkoporsóját.

Müemlékvédelem 1974/4/22o

Pereházy:A vas mübészete

[illegible]

Iványi J. 19.sz.

Vendéglátás

[illegible] 39. [illegible]

2o.1.

Ivanyi J.

Texto

1.

Kat. Szemere aukció

391 – 393. tt

Pagninus-féle kiadású biblia

VI. 259

MDK

Iványi J., magyar festő, XIX.sz.

Tó partja, vörös napernyős nővel, festm.

Ernst Múz. 42. aukc. 1929. máj.

9 1.

Iványi Jolán

1931/32-ben polgári leányiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőműv.Főisk. évk. 1931/32. 126 l.

Iváñyi Tolán
festő
Kispest
Árpád u. 83

MKSz 1947

Iványi Jolán

Képz. főisk. IV. é rtj.
Debrecen város Koronázási
jubileumi alapjából
400 P segélydíj.
Évkép. főisk

1931-32. 89. l.

VASÁRN. **14** Kath. G. 2. Hil. Prot. Bódog	Ógörög 1934. Újév. A.
HÉTFŐ **15** Kath. Rem. Pál Prot. Lóránt	● Újhold 14 óra 37 p.
KEDD **16** Kath. Marcell Prot. Gusztáv	
SZERDA **17** Kath. Antal Prot. Antal	Izr. 1 Sebat Ros Khodes
CSÜTÖRT. **18** Kath. Piroska Prot. Piroska	
PÉNTEK **19** Kath. Margit Prot. Sára	Ógörög jan. 6 Epifania
SZOMBAT **20** Kath. Fábián Prot. Sebesty.	Izr. 4. S. Bo.

3. hét.

Tvanyi Jolán

1928/29 - 1931/32

Ferkèpzomfoiskèvk

95.2.

pice Guillaume Chevalier), francia rajzolóművész és karikaturista. * Pá-

tovább Iványi Jolán

Komondi Teréz

1931/32-ben polgári leányiskolai rajztanári oklevelet szerzett.

Képzőm. Jóváhagyva
1931/32. 126-L

(2)

Társulat

zet és Könyvnyomda

Budapest, 1930. november 15.
IV., Egyetem-utca 4.

ottsága

Budapest.

n szerencsénk a következő árajánmindenkor készen, vagyunk

kiváló tisztelettel

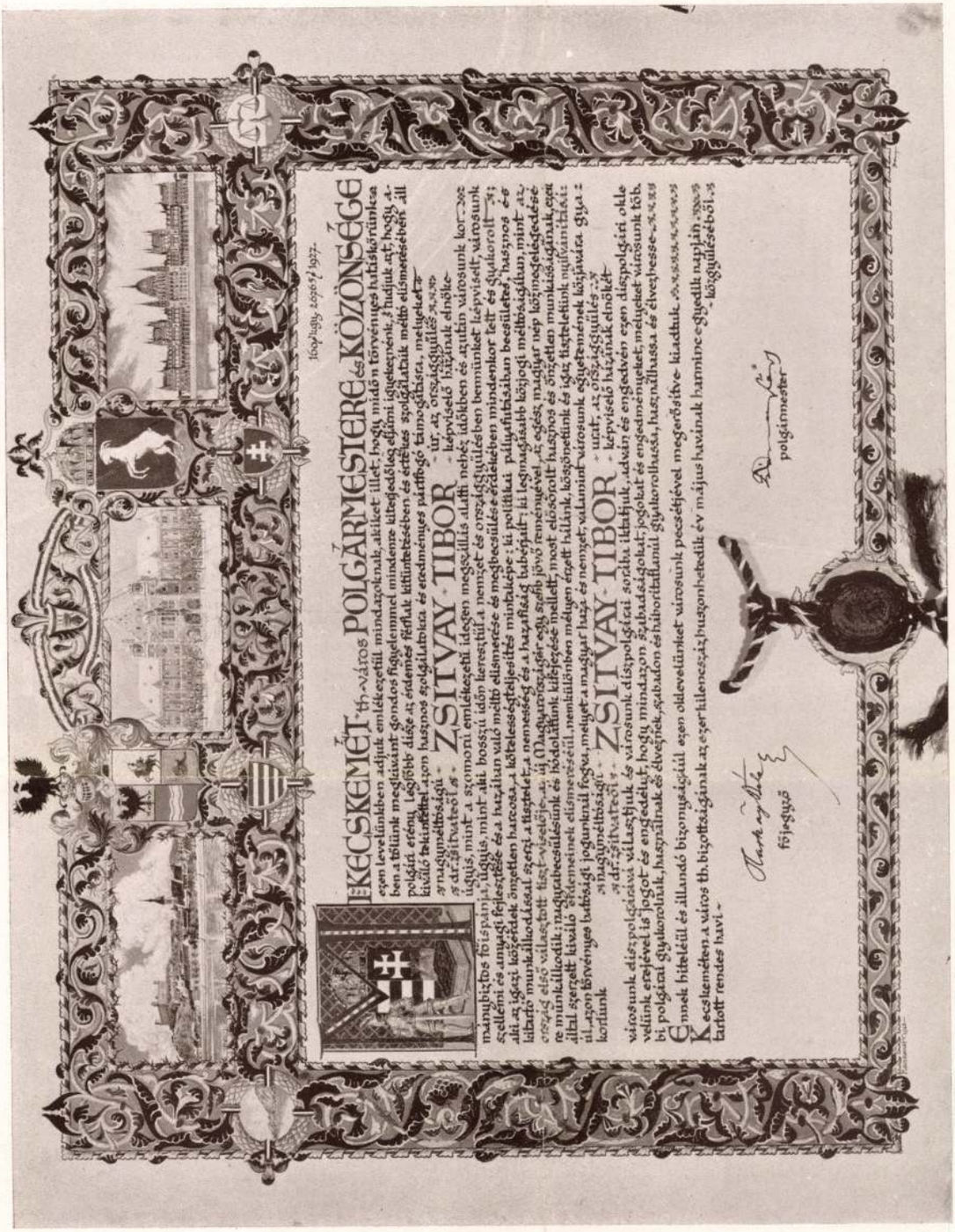

Irányi István: Kecskemét városa Zsitvay Tibornak adott díszpolgári oklevele. — Ehrenbürgerdiplom. — Diplôme d'honneur.

64, 65 l.

Magyar Iparművészet

1929.

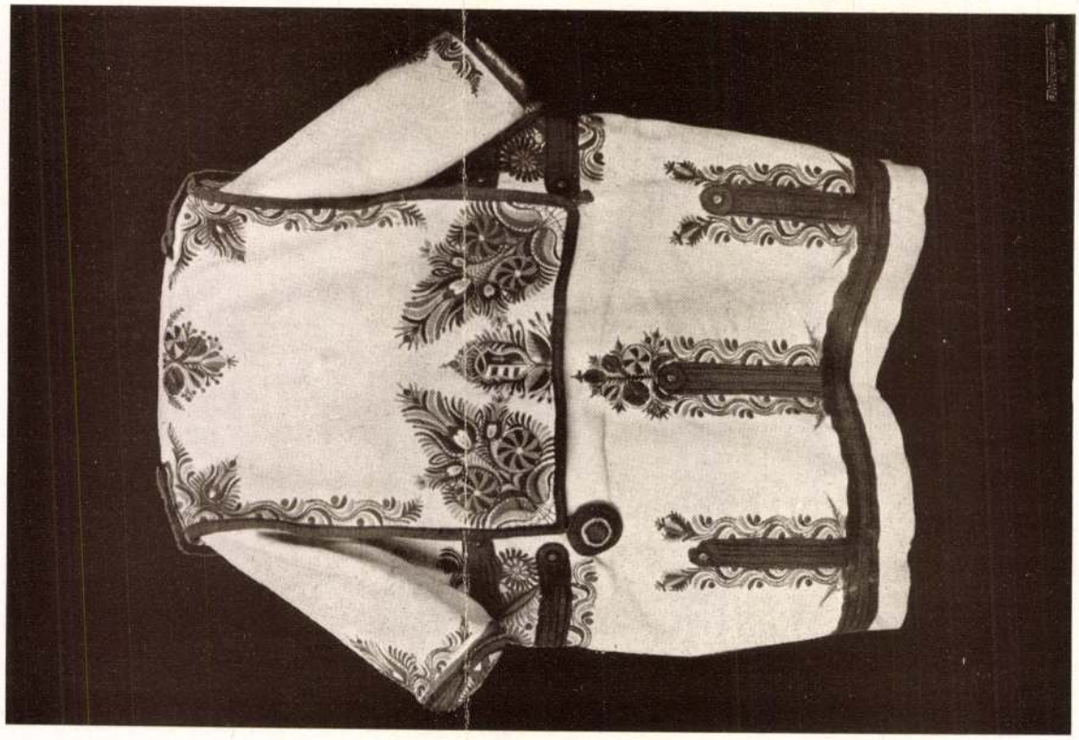

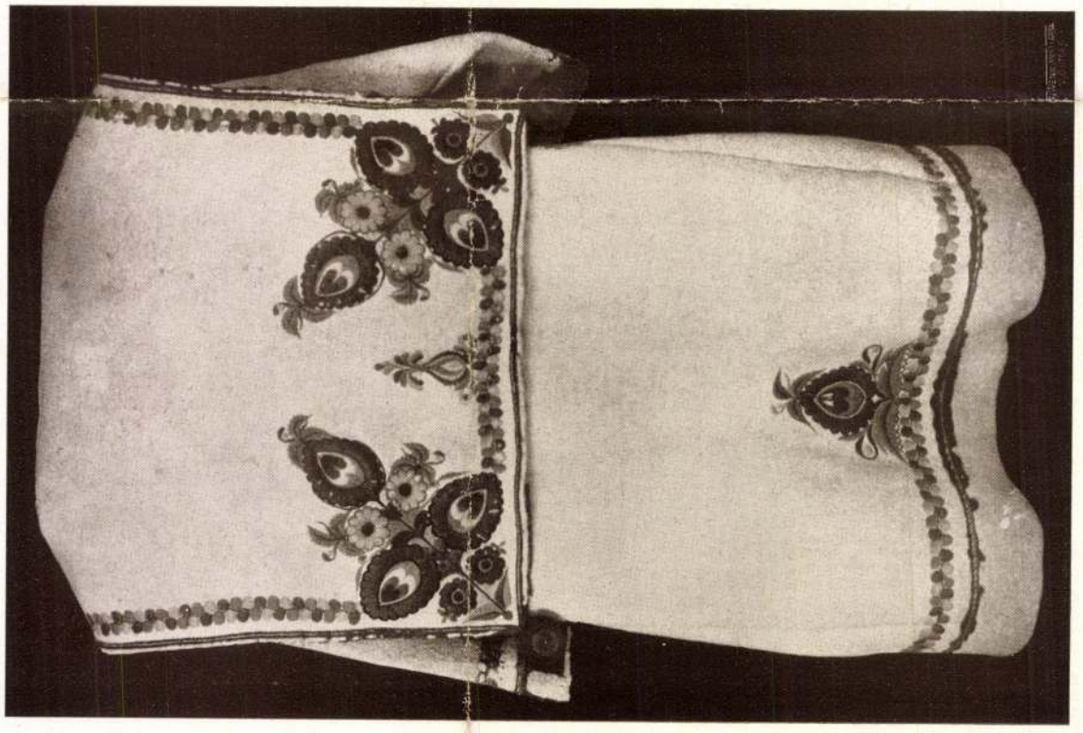

A Nemzeti Múzeum újabb beszerzései. Cifraszűr. Gömör m. Cifra pásztorszűr. Nógrád m. — Neuerwerbungen des National Museums. Ungarische Volkskunst: Buntbestickte Bauern-Filzmäntel. — Nouvelles acquisitions du Musée National Hongrois. Art populaire: Manteau de pâtre brodé.

Iványi József, festő; szül. 1850-ben
megh. 1913 április Bécsben.

Életrajzát lásd Nagyvárad cz. lap
1913 ápr. 8-án.

Kiállított: Bécs, Graz, Czernowitz, Innsbruck
Nagyvárad, München

Ivanyi József

festő

Arad

2

Aradi Közlöny

1913. ápr. 6.

(Ellenőrző festőmunkás)

U. 498.

Iványi József

akadémiai festő meg-
halt Bécsben 1913.
ápr. 5. 64 éves korában.
Nagyváradon született
Budapesten Mészöly Géza
s később Bécsben Wurzinger,
tanítványa volt. Elemte táj-
képeket festett, később élet-
képeket, főleg cigányjelene-
teket festett.

Budapesti Hirlap

1913. ápr. 6.

U. 496.

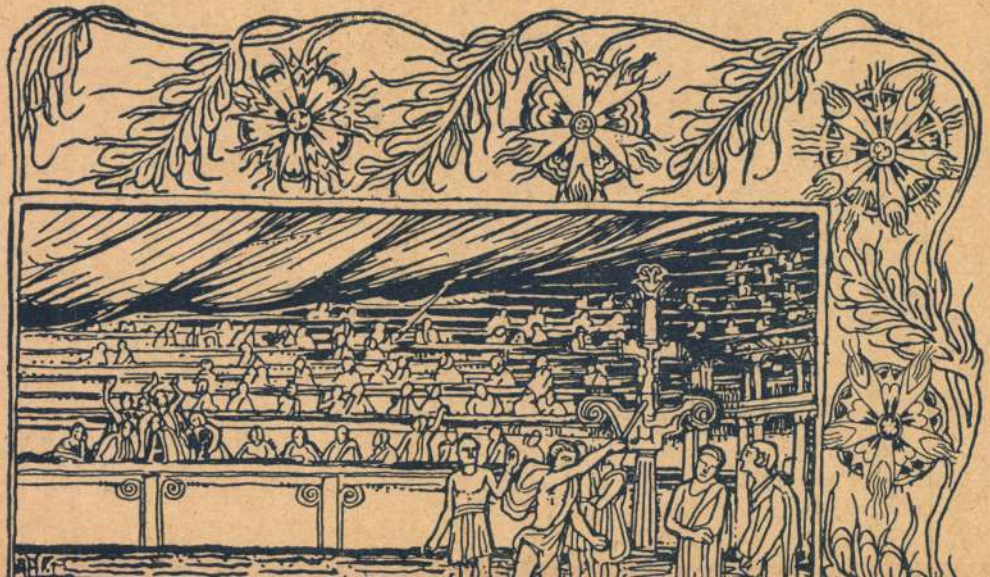

IVÁNYI *József*, festő, * Nagyvárad 1850, † Bécs 1913. Bécsben tanult s utóbb ugyanott telepedett le. Életképeit sűrűn állította ki külföldi tárlatokon. A bpesti Műcsarnokban 1881. „Engem is illet ez?" és A kútnál c. olajfestményeivel szerepelt. Fia: I. Lajos szintén festő és Bécsben működik.

E. G. I. 500. l

100

szalagját hurcza ~~[illegible]~~?

va és

ázi diszben ~~visel~~ van ábrázolva. Bal kezében pász-
t. Feje kissé kopasz; rövid haja, ugyanilyen
suláján, ~~[illegible]~~ stóláján, ~~[illegible]~~ fe-
keresztek vannak. Albáját ~~pedig~~
ttérben fák diszlenek.

: IX. 13-án 300 lirán. (134 frt. 55 kr.)
31-én. (246/95.)
z 54347/95 min. számot.
Lotz K., Schickedanz A. és Za-

Ivanyi József

festő

spod

Krück

I. 550. l.

~~József~~

~~Régi Magyar Könyvtár II. 41~~

Érkezett 1905 febr. 18.

143/1905 sz.

Fraknói Vilmos főfelügy. által saját műveiből szétosztásra felajánlott könyvek jegyzéke (szétosztattak félhiv. levél kiséretében: 25 intézetnek postán levélben, 1 intézetnek kézbesítő könyvvel 16 intézetnek csomagban II 25–28.)

Iványi József

Erőd

Nagyvárad. 1913.
ápr. 8. (Iványi József +)

életrajz

U. 501.

Iványi József

vid.

Szabadság. 1913

ápr. 8. (Müveszsors.)

U. 499.

Iványi József

akadémiai festő

† Bécsben 64 éves korában.

Vas. Ujs. 1913. 300.

Iványi József (irodalom)

Deutscher Volksblatt (Wien). 1901 márcz. 7. sz. — 1910 nov. 17. sz. — Fremden-Blatt (Wien). 1909 jan. 26. sz. — Illustrirtes Wiener Extrablatt. 1911 júl. 9. sz. — Münchner Neueste Nachrichten. 1911 júl. 6. sz. — Nagyvárad. 1913 ápr. 8. sz. — Neue Freie Presse. 1904 okt. 9. sz. — Neues Wiener Journal. 1900 márcz. 11. sz. — Neues Wiener Tagblatt. 1901 decz. 4. sz. — 1909 nov. 30. sz. — 1911 júl. 7. sz. — Neuigkeits-Welt-Blatt (Wien). 1904 márcz. 12. sz. 1908 nov. 21. sz. — Szépmüvészeti Müzeum irattára. 106 és 174/1920. sz. — Wiener Journal. 1900 márcz. 11. sz.

Ivanyi József

+ 1913 ben Festo-

U. 501,

Iványi József festő * 1850 , † 1913 Bécsben.

Farnos Dezső dr. VI. 311.

Iványi József

Iványi, Josef, Maler, war ein Schüler Géza Mészöly's und Wurzinger's. Allgemein beliebt waren seine aus dem Zigeunerleben geschöpften Genrebilder.

Knackfuß I. 550. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Iványi József

Pest.

† 1913-ban

U. 496.

U. 498

499

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-063, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

1971 FEB 26

1021

Iványi Katalin festőművész kiállítása

a Fényes Adolf-teremben

Érzékeny, finom hangulatú világ bomlik ki a *Fényes Adolf-teremben* *Iványi* Katalin képeinek kiállításán: olyan panoráma, amelynek egyenletes horizontját nem szakítják meg felfokozott érzelmek, feltüzesedett színek, vagy zaklatott, szétszaggatott formák. Iványi Katalin festészetében a belsőleg átélt, transzponált látvány csöndjében kap életet minden, még az olyan „zajosabb" dolgok is, mint a vurslik — egész képsorozatának témát adó — világa, vagy a Szentendrei Teátrum vidáman hangoskodó színpada. Iványi érzi a témát, s különbséget tud tenni a festészete szempontjából fontos és lényegtelen dolgok között; ám éppen piktúrájának logikája kívánja meg ezt a minden jelenséget a maga szintjére helyező kompozíciós módszert.

Iványi Katalin festészetének valamennyi periódusában Szentendréhez, e gazdag látványú kisvároshoz, s piktúrájának Vajda Lajos által fémjelzett ágához tartozó művésznek vallotta magát. S joggal, hiszen — bár megcsendesedve, nem az önégető vajdai tűzzel — ő is ebből a környezetből merítette mindenkor festészetének alapjait, formai és szellemi táplálékait.

Képeinek struktúráját a lágy, elmosódott körvonalakkal felrakott színfoltokkal, s az őket „tartó" rend logikai pilléreivel építi fel. Művészete ezért — módszerében és eredményében egyaránt — a középúton jár a látvány közvetlen lefestésére vállalkozó s a tárgyak belső rendjére figyelő piktúra között, egyikhez sem tartozva egyértelmű elkötelezettséggel. Ez a középutasság azonban nemegyszer tétovázássá bizonytalanodik, feloldva a művek szerkezeti és gondolati rendjét. Ám, ha „témájára talál", s olyan dolgokat, jelenségeket vesz ecsetjére, mint a, bizonytalanságának éppenséggel kedvezni látszó, *vurslis* témakör — amelynek hat képből álló sorozatot szentelt —, vagy a színház festői szempontból többértelműen megfogható látványvilága — amely a *Szentendrei Teátrum I. és II.*, a *Groteszk színpad*, és a *Színjáték* című képeken kapott formát —, sikerült munkák sora kerül ki műhelyéből. S nyílván ugyanezért vonzódik Iványi Katalin az olyan témákhoz, mint a legendákhoz közelálló *népmese-„illusztráció"*, vagy *Jónás és a cet* — általa is megfestett — története; illetve az olyan festői problémákhoz, amelyek, mint *Áttűnések* című képe mutatja, a képfelület többértelmű motívumokkal való betöltését teszik számára lehetővé.

h. gy.

teljes napi munkaidejét
töltené ki. Ugyanilyen nyo
tékkal jelentkezik azonbar
az igény is, hogy *útját kell*
ni az ügyeskedésnek, haré
lásnak.

Sok esetben a munkálta
nem mérlegelik az ilyen m
kaviszonyok · gazdaságossá
s így *szükségességük sem m*
győző. Elegendő például a
utalni, hogy a vizsgálat sor
és azt követően a főálláson kí-
vüli foglalkoztatások közül
800-at — 10 százalék! — meg-
szüntettek. Kitűnt az is, hogy
az eseteknek körülbelül *20 szá-*
zalékában a másodállásokról
és mellékfoglalkozásokról a fő
munkaadónak nem volt tudo-
mása. Ennek híján nem lehet
elejét venni az *összeférhetet-*

lat kapcsán egyrészt azt szor-
galmazták, hogy *teremtsenek*
rendet a már meglevő pótlóla-
gos foglalkoztatásoknál, más-
részt *álljanak útját az újabb*
szabálytalanságok keletkezé-
sének. Ugyanakkor kerüljenek
a másodállások és mellékfog-
lalkozások *a vállalati és társa-*
dalmi ellenőrzés figyelemkö-
rébe.

Írország és Dánia is kiállít az idei BNV-n

Az 1971. évi budapesti gaz-
dasági találkozó, a Budapesti
Nemzetközi Vásár iránt vál-
tozatlanul nagy a hazai és a
külföldi kiállítók érdeklődése.
Külföldi kiállítók *32 országból*
jelentkeztek, közülük 27 or-
szág hivatalosan, *nemzeti pa-*
vilonnal, illetve információs
irodával vesz részt. Az új hi-
vatalos kiállítók közé tartozik
Írország és Dánia. Hosszabb
szünet után ismét önálló p
vilonnal rendelkezik az Egy
sült Arab Köztársaság és In-
dia. A tavalyinál nagyobb te-
rületen vesz részt Franciaor-
szág és Románia.

A BNV-n részt vevő *több*
mint ezer hazai kiállító már
összeállította a bemutatásra
szánt termékeinek listáját.

Le Huu Van búcsúfogadása

Le Huu Van, a Dél-Vietna-
mi Köztársaság budapesti

Az Apollo—15 programja

A houstoni űrközpont köz-
zétette az Apollo—15 ameri-
kai űrhajó módosított, de
még mindig csak ideiglenes
programját.

A program szerint az Apollo
—15 július 26-án indul a
Hold felé, fedélzetén David
Scott, Alfred *Worden* és Ja-
mes *Irwin* űrhajósokkal. Két
űrhajós száll le · a Holdon,
ahol összesen 67 órát tölt. Az
Apollo—15 augusztus 8-án
érkezik vissza a Csendes-

1021

Iványi Katalin rajzai

Iványi Katalin

társadalom érdekeinek megfelelő optim
döntések hozatalára ösztönzi. Ez a krité
rium nem lehet a nyereség teljes össze
vagy növekedési üteme, mivel ezek
mutatók nemcsak az adott közö
munkájától függenek, hanem gya
olyan tényezőktől is, amelyek nem
nek közvetlenül az önelszámoló
konkrét gazdasági körülményeitől
lési-pénzügyi tevékenységétől. Fi
véve a bruttó nyereség jellemzőit
munkája értékelésénél a *nettó*
kell alapul venni, amely az es
járulék, kamatok és rögzítet
után marad. Ha a vállalat
mutatónak a normaszintjét
lag azt jelenti, hogy a vállal
levő erőforrásokból bizto
dalomnak szükséges hozz
felül olyan jövedelemre
gazdasági fejlődése és a
szolgál. Az elszámolt
gének szabályozása k
történhet. Ennek az
népgazdaság gazdaságı
ténő irányításának egyik
terévé válhat.'

A Szovjetunió Tudományos Akade
nak Gazdasági Matematikai Intézet
(CEMI) még 1966-ban javasolta, hogy a

zás népgazdasági hatás
kesíti, akkor nem „adja át" nyereséget
átítja ki" másokét. Így lehető-
olyan erőforrások fel-
eddig a leg-
között

el
k-
ont
ul is
njék,
arra,
sználó-
vegyipar
például
ztos poli-
hatékony
A műanyag-
házandó 1,3
fordított ösz-
ollal kevesebb
imális szükség-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
VALÓSÁG
Budapest
ÍRÁVÁG

Iványi József szobrász

Párisi őszi kiállításon "Férfi-fejjel" szerepelt.

NU.930.XI.18.

Iványi József szobrai

Párizsi Őszi Szalon kiállításán
neve szerepelt.

PH. 930. XI. 18

M.D.K.

Iványi Kálmán

A Paskál-fürdő tervpályázaton 15ooo Ft-os megvétel

munkatárs

Társtervező:

Janáky István, Janáky György,

Munkatárs:

Dr. Egyedi András, Busch Béla, Kovács Balázs

Magyar Építőművészet 1968/4. 2-8.l.

Iványi Kálmán

az egyik szerzője az alábbi pályázaton megvételt nyert 19.sz. pályatervnek.

Hofer Miklós: Szombathelyi városháza tervpályázata, 197o. - Magyar Építőművészet, 1971.2.sz. 2-8. l.

Iványi Kálmán

Tószegi Tamás terve /munkatárs Fülöp Jenő, szerkezettervező Iványi Kálmán/ az alábbi pályázaton 60.000 forintos díjat nyert: /ismertetés, képekkel/

Molnár Péter: A MTESZ Székház tervpályázata 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 2-7. l.

Iványi Kálmán, statikus,

Bartók Béla Emlekház, Budapest. Építész: Fazekas György (BME).

Társtervezők: Statikus: Iványi Kálmán.
Kerttervező: Pérjés András.

Magyar Építőművészet, 1986. 1., 16-old.

Iványi Kálmán
építész

A szombathelyi uj városháza statikus munkáit Iványi Kálmán végette.

Vidos Zoltán: A szombathelyen lefesítendő . . .
Művészet, 1972 - február - 26 oldal

Iványi Kálmán

Sz.P.É.-G.M.: Magyar Állami Pincegazd. exportüzeme, Budafok. Építészek: Sz.Pusztai Éva, Gábor Miklós. Statikus Iványi Kálmán, út- és tereprendezés Réz Rezsőné. Ismertetés, fotók: Bognár János.

Magyar Építőművészet, 1971.4.sz. 55-57.l.

Irányi Katalin

Régi vasárnap olaj 50x70
Emlékek —"— 120x45

N. Debreceni Országos Nyári
Tárlat 1974.

Sz. Iványi Katalin

Tájrész, pantell, 26 × 22
Virágcsendélet, pantell, 22 × 30
Vitorlások, pantell, 27 × 19

— — — — —

képzőművészeti nemzet-
közi kiállítása, 1960
Bp.

Sz. Ivónyi Katalin

(1924)

Béke uti hózak, 1960, papír, pasztell, 39 x 48,5 cm

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960. kiállítás 35 l.

Katalógus.

Iványi Katalin

festő

Iványi Katalin amikor festeni kezdett, festői tanulmányainak első szinhelye a pesti Vidám Park lett, Amtán Szent emlékét, federte fel a maga számára a művésznő.

Sz. E.: Az emlékek és az öröm festője

Nők Lapja, 1971. ápr. – 15 szám.

Iványi Katalin
festő

Iványi Katalin gyermekkori él-
ményeit festi meg. Gyermekkorában
a piactér mellett laktak, vándorcir-
kuszok, hörhenta, mutatvanyos bó-
dék maradtak emlékhent emlékeztében.

Sz. E. Az emlékek és az orom festője
Nők Lapja, 1971. ápr. – 15 szám.

Szányi Katalin
festő

Ősz a dombokon

"Varázsló"
"Kövhinta I."
"Kövhinta II."

Sz. E.: Az emlékek és az ősszó festője
Nők Lapja, 1971. április - 15 szám.

Iványi Katalin 1.

„A gyermekkor tájai vonzanak. A régi idökben egy nagy tér mellett laktunk, vidéken – Buza térnek hívták – nyaranta ott verte fel sátrát a vándorcirkusz és a körhinta. Messzire hallatszott a cirkusz zenéje a nyári estéken, és a nevetés és, messze világítottak a színes lámpák a sötétben.

Iványi Katalin kiállítása

Ország-Világ 1971/9 23 old.

Iványi Katalin

A sátor hasadékain ücha benéztem ebbe a szines világba, egyszer-egyszer végig is néztük az előadást, de erre már nem is emlékszem. Ami megmaradt, a vágyakozás emléke – a kívülről benézés emléke – a sötét világ, valahol fény látszik, zene szól és nevetnek. Ez a sötétben világító öröm lett festészetem tárgya..." Iványi Katalin festőművész első önálló kiállítását a Fényes Adolf teremben rendezték meg.

Iványi Katalin kiállítása.

Ország-Világ 1971/9 23 old.

Iványi Katalin 1

a Szentendrei Művelődési Központban állította ki festményeit. Iványi arra törekszik, hogy belső világának áloruszerűen oldott, vagy meseszerűen oldott, vagy meseszerű ködalakjainak keressen testet, valóságos formát. Nála az érzés előbbre való, mint a forma.

Bojár Iván: Kiállításról – kiállításra

Magyar Hírlap 1971/263 6 old.

Iványi Katalin 2

lleg akkor is, ha tudatosan csatla-
kozik – egyes képei tanúsága szerint – a
szentendreiek nevével fenyelzett szürrealisz-
tikus-konstruktivista szemlélethez. Ami
kiindulási pont volt, – netán vágyálom –
az most valóra vált: Iványi Katalin
ezzel a kiállításával megszerezte a
szentendrei „honosságot".

Bojár Iván: Kiállításról – kiállításra.

Magyar Hírlap 1971/263 6old.

Iványi Katalin 1.

(Fenyes Adolf terem) képeiből olyan valami sugárzik, ami hasonlít a boldogságra. A soha el nem felejtett, nagyképűen megnem tagadott gyermekkor álmai, csodái és emlékképei néznek vissza ránk.

Bojár Iván: Kiállításról - kiállításra.

Magyar Hírlap 1971/54 6 old.

Iványi Katalin

Saint Exupery Boldog hercege s Szerb Antal Pendragonlegendájának alakjai adnak itt halálkát, hogy érzelmesen és csúfondárosan, halálos~~an~~ komolyan, de ironizálva is elbeszélgessenek velünk olyan „csip-csup sem-miségekről" mint élet és halál. A felsejlő figurákat a vurstli, a miskolci Búza tér cirkuszfényektől fehragyogó mesevilága, vagy a Szentendre Theatrum maskarámak szinforgataga öleli magába.

Bojár Iván: Kiállításról - kiállításra

Magyar Hírlap 1971/54 6 old.

Iványa József

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a következő művekkel vett részt:

1881. tavaszi kiáll.: „Engem is illet ez?", olajf., 90 ft. — A kútnál, olajf., 90 ft.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
ÉLET ÉS IRODALOM
1971 FEB 27

ŰVÉSZET

Képzőművészet

SZABÓ GYÖRGY:

A látogató kalandjai

Tárlatot nézni nem mindig veszélytelen dolog. „Szeretettel meghívjuk

Görócs Tibor

grafikáinak kiállítására, az Eötvös Klubba. Megtekinthető: febr. 16—márc. 2-ig naponta 10—21 óráig." Rendben van: szép, nyugodt hang, pontos információ. Szeretettel hívnak, szeretettel megyek, bár nem a megnyitóra; késve sajnos, múlt pénteken... pontban fél négykor.

Az óra és a perc azért fontos, mert a legagyafurtabb számítások szerint is délelőtt tíz és este kilenc közé, a nyitva tartás idejére esik.

Az egyetemi Eötvös Klub ajtaja valóban nyitva van. A rajzok is megtalálhatók, tüstént az átjáróház-jellegű előtérben, a régmúltat idéző kávéházi bejárat, meg a fordulóban elhelyezett gondnoki (felügyelői? jegyszedői? ruhatárosi?) asztal között.

De világítás nincsen. Csak a szokásos belvárosi füstköd odakinn. A padló viszont petróleummal felöntve. Éppen nagytakarítás folyik; ha rágyújtok, az egész épület lángra lobban. Mégis oda-korcsolyáztat a képekhez a kritikusi becsület (éppen elég kockázatot vállalok vele amúgyis): megindító szakmai gondosság, fegyelem s tömör mondanivaló sejlik fel a művekről, a fekete-fehér hangsúlyozottan kemény ellentétében. De arra már nincs idő, hogy titokzatos, hallgatag, mélyebb tartalmakra utaló jelrendszerük életre is keljen: egy hölgynek feltűnik, hogy nem a takarító-brigádhoz tartozom, és kiutasít. A paradicsom kapuját, okulva a történteken, mögöttem kulcsra zárják.

A sors intézte volna így, gúnyos-illusztratív válaszul a múlt heti cikkre? Enyhe mélabúval raktározom el az újabb adalékot, akárcsak G. A. úr X-ben: végül is egyszer igazán fel kell mosni a linóleumot. A klub a maga életét éli. Csak kiállítást rendezni méltatlan dolog, ilyen galéria-szegény körülmények között.

Mennyire más szellem fogad a Fényes Adolf teremben! Körben, a megnyitóra várva

Iványi Katalin

festményei: egységes, tetszetős anyag, bombasztok és erőltetettség nélkül. Ragyognak a neonok; pár perc még, és szállingózni kezd az ünnepi közönség! Ha nem csépeltük volna el a szót, azt írnám: áhítat leng a falak között. Igazi premierhangulat.

Iványi Katalin most először lép munkáival a nagyközönség elé. „Későn kezdte meg művészi tanulmányait — írja róla a katalógusban *Frank János* —, de amint ecsetet vett a kezébe, úgy érezte: hazatalált." A látogató is így érzi. Elsősorban a különféle „szentendrei" hatásokat mutató munkák meglepő *összhangjából:* ilyen harmóniát és ekkora eklektikával csakis boldog, felszabadult belső meggyőződésből lehet teremteni. A paradox helyzeteket kedvelő művészet csodája ez: „műfordításokat" látunk, hol nyíltan Vajda Lajos-i hagyományra utaló formát, hol Bálint Endrét idéző szerkezetet, hol csak úgy általában a Szentendre fogalmával összekapcsolható építkezést; de ez a szép, elmélyült nyelvezet egyben a sajátjuk is, hiteles, önkifejezésre átrendezett. Emelkedettebb tudományos szövegekben erre azt szokták mondani, hogy az adott hatás „szervül", vagyis nem intarziaként, hanem szervesen épül bele a felhasználó munkásságába. És valóban: nem is lehetne az eredetiség csonkítása nélkül kimetszeni onnan. Sok jó példával szolgál ilyesmire az irodalomtörténet is: egy-egy nagy stílus kidolgozóit többen követték úgy, hogy nem váltak megsem másodlagossá.

A jól tagolt tárlat egyébként még azzal is a segítségünkre siet, hogy őszintén megmutatja a Szentendréhez vezető út állomásait. Az első „látvány-képektől" indul (*Hajóállomás Szentendrén, Olajozókocsi*): már ezek erős líraiságából, fel-felizzó színeiből is következtetni lehet arra az elvonatkoztató folyamatra, mely nem megy el a szélsőségekig, hanem megáll a teljes absztrakció határán innen, ahol is a tárgyi világ *elemei* egy másfajta, szürrealisztikus átrendezésben már a sajátos „szentendrei fizika" szabályai szerint, mint *motívumok* hatnak egymásra, kerülnek összefüggésbe, erős *hangulati* és nem látványrekonstruáló szabályok szerint, a *vallomás* feszültségében. A képcímek is mutatják aztán, esetünkben milyen tartalmakkal: akár a *Vurstli I—II*, akár a másféle felfogású *Nyári este Szentendrén*, s a *Színjáték*, akár a titokzatosabb *Varázsló* és *Ősz a dombokon*, a naívabb *Körhinta* s a Vajdára leginkább utaló, szép *Áttűnések* példáját idézzük, ezen a hangulati-vallomásos körön belül maradunk. A remekül kezelt színek, a nem pillanatnyiságukban rögzített benyomások érzelmekkel teli világában, ahová nem tör be kegyetlen-kemény gondjaival és problémáival sem az idő, sem a történelem, s ahol, akár egy csöndes kertben, még a szél se rebben a virágágyások fölött.

KROÓ GYÖRGY:

KÖNYVE

ERKÖLCS ÉS ÖNISMERET

Sánta Ferenc novelláiban az erkölcstől — irodalmunk e központi kategóriájától — jut el a filozófiáig, s nem megfordítva. S úgy tűnik, Achilles-sarka ez korunk egész művészetének, az etikus cselekvés, vagy annak lehetősége ügyében minden igaz művésznek lándzsát kell törnie: ez teheti egyedül szuverénné az embert. Viszont: ha nem szólhatok bele a sorsom irányításába, akkor erkölcs sincs tovább: szabad alternatívák hiányában, vagy *csak* hamis alternatívák birtokában mindössze parancsvégrehajtás vagy önbecsapás lehetséges. S hozzá — tetszik, nem tetszik — tudomásul kell vennünk, hogy világunk félelmesen bonyolult. A valóság minden felismert és felhasznált viszonylata újabb és újabb összefüggésekre és az összefüggések lehetőségeire derít fényt, a részletek önállósult struktúrákká szerveződhetnek, a vonatkozások áttételeződnek. Sokrétűen szervezett, minden oldalról felparcellázott vonatkozás-rendszerbe születtünk, csavaros részlet-hierarchiájában, egymással hadakozó érdekszféráiban könnyen eltévedhetünk. S ahogy nehezedik a szuverén cselekvés lehetősége, csökken az egyén — vélt vagy valódi — autonómiája, védettsége a világgal, a kívülről jövő behatásokkal szemben: úgy válik a külvilág korunkban egyre nyilvánvalóbban a lélek meghatározó részévé, s az *önismeret* — mint etikus cselekvés objektív feltétele — létkérdéssé.

●

mindössze az, hogy a hős milyen mértékben képes megvalósítani önnön ideáljait. A konfliktus mindig kívülről jön: szükségszerűen következik az emberellenes valóság, a kiszolgáltatottság tényéből. A hangsúly mégsem ezen a nyomorító erőn van: az írót már itt is inkább foglalkoztatja az ellene való védekezés. S ennek lehetőségét meg is találja az erkölcs szabályozó erejében: ahol az embernek emberségén, tisztességén kívül egyebe sincsen, ott az etikus cselekvés az egyén létalapjává válik, s rajta keresztül az egész közösség — Sánta írásaiban ez legtöbbször a család — sok esetben megcsonkítóan szigorú, de igazságos törvényévé.

Az igazság tudata értelmessé teszi az áldozatot, elviselhetővé, helyenként széppé is az inséges életet. Nem jelenti ez — Móricznál, Tamási Áronnál sem jelentette — a szegénység idealizálását, csupán annak meglátását, tényszerű tudomásulvételét, hogy a rossz világrend az elnyomottakban létrehozza önmaga antagonistáját, s így — hosszú távon — biztosítódik a fejlődés, a folytonosság. Mi hát az erkölcs? Evilági rekompenzációs lehetőség? A Sánta-novellák ebbeli kérlelhetetlensége továbbra sem csökken, de a kérdésfeltevés elvontabbá szigorodik: általánosabb érvényű, tiszta helyzeteket keres. Fokozott tárgyilagosságra törekszik, kívül marad, sarkított helyzetekbe helyezi hús-vér embereit, hogy figyelje, viselkedtesse őket. Előbb a paraszti környezetből, kis kitérővel a magyar falu későbbi, aktuálisabb időrétegéből is, majd a valamilyen jellemző, de [illegible] háttérből irá-

nyolultan kapcsolódó vagy-vagyok szövevényében.

●

Mert miféle etikus alapon hozhatnám közös nevezőre Giuseppét, az olasz parasztot és az őt magától érthetődően kifosztó, egymással megegyező ellenséges katonákat? Erkölcstelen-e a hóhér, aki nagy gonddal tanítja társát a mesterségre, s aki leköpte unokanővérét, mert az önzésből nem vállalkozott gyerekszülésre? Elítélhető-e a gyerek, mert félelemből elfogadta, hogy a kecske az kutya, és a kutya az kecske? Hogyan értékelhető Wolfgang Müller tragikomédiája: nem viselkedett-e mindvégig igazságokat is tartalmazó meggyőződése szerint? Felfoghatja-e Wilhelm Günter valaha is, hogy objektív törvény következtében vált démonikus erejű ellenségévé a veder? S ha — mint az *Olasz novellákban* — ennyibe kerül: győzelem-e a győzelem? Különös konfliktusok ezek. Sánta nem ítéli el és nem menti föl hőseit — de objektivitásától mi sem áll távolabb, mint a kibic pártatlansága. Tudja, hogy gondolkozni objektíven *kell*, de érezni vagy cselekedni objektíven nem lehet. S hogy minden viselkedés vagy éppen mű: cselekedet is, s így az objektivitásra törekvés írói részfeladat lehet csak, analízis, megkerülhetetlen, de még kevés, a kész mű: szintézis.

●

Mégis miből ered a fölény, mennyivel bölcsebb az író hőseinél? Csak annyival, hogy Sánta látja, amit a saját életébe belekuszálódott hős nem láthat, látja a másik élet, vagy a történelem igazát is. Bár a történelem alakításá[illegible] *minden ember* részt vesz, tud[illegible] felelőssé az

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1971 FEB 20
1021

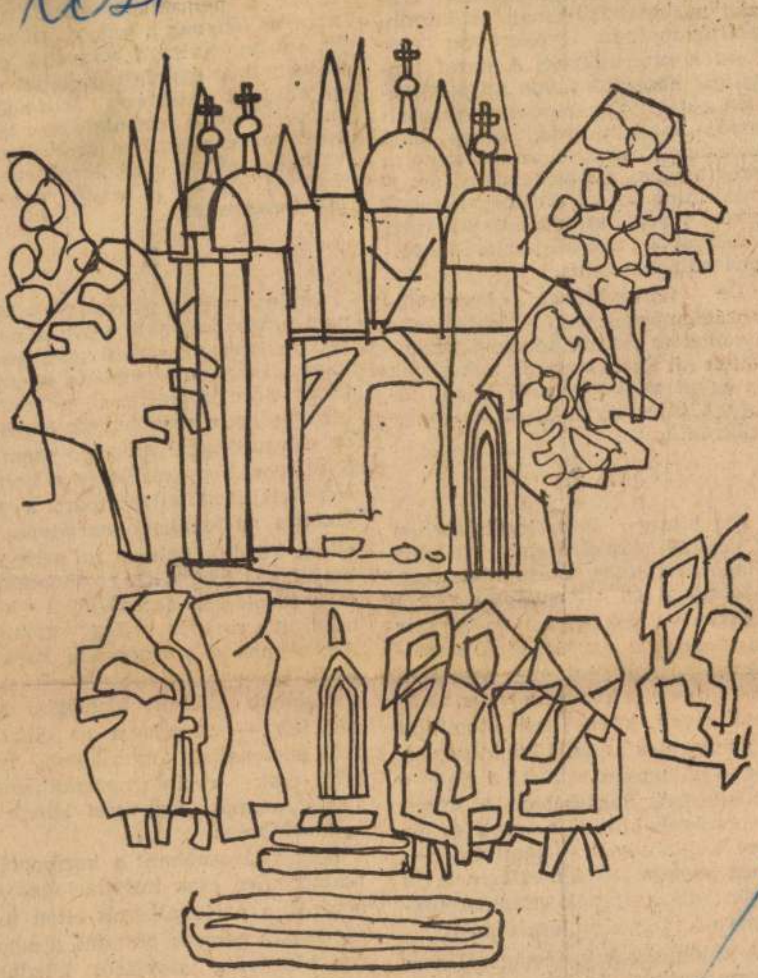

Iványi Katalin kiállításáról

1971. FEBRUÁR 20.

mint talán első pill
Valójában, a tizenk
zad nacionalizmusát
politizmusában gyö
ként korszerűtlenek.
talaját hosszabb táv
pen elveszítő, persp
érző, magahitegető
kozmopolitizmus le
provinciális, nevetséges és ártalmas, mint a régi dicsőség nosztalgikus, tépett színpadi brokátjaiba kapaszkodó nemesi-polgári-kispolgári nacionalizmus.

De talmiságukat, korszerűtlenségüket még nem lepleztük le; s híveiket és félhíveiket nem józanítottuk ki. Ezzel magunk nehezítjük az egyik véglethez sem húzó tömegek tájékozódását, eszmei megszilárdulását.

2

Azt hiszem, hogy legelsősorban is néhány alapkérdésben kellene világos, leninista álláspontot megfogalmazni és elterjeszteni.

Lenin — miközben nem egyszer figyelmeztette azokat, akik szerettek volna mindent egy kaptafára húzni, hogy a kommunizmus alapvető elveit hozzá kell idomítani a „nemzeti és állami" különbségekhez — világosan állást foglalt e különbségek kérdésében. A népek és országok közötti nemzeti és állami különbségek — tanította —, „még *nagyon soká* meglesznek, a proletárdiktatúrának világméretekben való megvalósulása *után* is".

A különbségek tartósságáról nem egyszer beszélt, de sohasem a nemzetek megszűnéséről; vagy éppen megszüntetéséről.

szükség van a lelkesítő nemzeti büszkeségre is!

3

Lenin nemes pátoszú és félre nem érhető szavakat talált a nemzeti múlt és a nemzeti jövő összekapcsolására, a szocialista nemzettudat előrevetítésére. Ő a nemzeti büszkeséget a nacionalista önzéssel és elfogultsággal szögezte szembe. S világos, hogy csakis ez a helyesen felállított ellentétpár; a soviniszta nacionalista maradványok elleni küzdelmünkben mi sem vehetjük sok hasznát a kozmopolitizmus ideológiai arzenáljából kölcsönzött rozsdás fegyvereknek. Amiképpen a kozmopolita hangulatok — és a haladónak, sőt szocialistának álcázott ideológiai kísérletek — ellen sem az elhasznált nacionalista mordályok, hanem csak az internacionalizmus tiszta, eszmei fegyverei lehetnek eredményesek.

Még világosabban: a kozmopolitizmus ellen csak internacionalista alapról, a nacionalizmus ellen pedig csak a nemzeti öntudat, a nemzeti büszkeség alapjáról küzdhetünk hatékonyan.

Forradalmi mozgalmaink története is ezt bizonyítja. S legjobb-

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1971 FEB 18

MAGYAR NEMZET

Iványi Katalin festőművész kiállítása február 19-én, pénteken délután hat órakor nyílik meg a Fényes Adolf teremben.

Iványi Katalin festő

Kiállítása nyílt a

Fényes Adolf teremben

Magyar Nemzet 1971 február 26
4. old.

Iványi Katalin

2

„Szentendrei Teátrum I–II"

„Groteszk szinpad" c. műveri emlétve

Magyar Nemzet 1971 február 26

n. old

Iványi Katalin

3

„Szinjáték"

„Jónás és a cet"

„Ajtónések" c. lapi emlékre

Magyar Nemzet 1971 február 26
4. old.

Iványi Katalin festőművész

szeptember 19-én nyitja
kiállítását Szentendrén

Magyar Nemzet 1971 szeptember 15
4. old.

Iványi Katalin, festő

Kiállításon szerepel.

— : Nyírbátori nyár

9.

Népszabadság, Bp. 1971. júl. 16.

Iványi Katalin festőművész

A Magyar Nemzeti Galériában szeptem 19.-én nyitják meg a művész kiállitását.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. szept. 18.
XV. évf. 38.sz. 2. lap

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

KELET MAGYARORSZÁG

1021 1971 JUL 30 Iványi Katalin

Színvonalas hangversenyek a nyírbátori zenei napok programjában

Már folynak az előkészületek a nyírbátori zenei napokra. Az intéző bizottság az idén is színvonalas zenei és képzőművészeti rendezvényeket tervez a háromnapos programban. Nyírbátorba látogat augusztus 15-én a Budapesti Madrigálkórus, a Magyar Állami Hangversenyzenekar, élén *Ferencsik Jánossal.* A Debreceni Kodály-kórus *Gulyás György* karigazgató vezetésével lép fel a nyírbátori zenei napokon. Az idén sem marad el a hangulatos toronyzene és az éji zene a református fa harangtorony kerengőjén. Régi magyar hangszereken játszik *Bige József* és *dr. Nyul István.*

Az augusztus 15-én, 20-án és 21-én sorra kerülő magas színvonalú hangversenyek mellett képzőművészeti tárlatok is várják az érdeklődőket. A Magyar Történelmi Festészet című kiállítást *dr. Telepy Katalin* művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos főmunkatársa rendezi és ismerteti. *Iványi Katalin* festőművész és *Szabó Kinga* keramikusművész tárlatát *dr. Ury Endréné,* a Műcsarnok művészettörténésze és *dr. Szalontai Barnabás* múzeumigazgató rendezi és ismerteti. Augusztus 20-án a zenei napok egyik eseménye lesz Báthori István erdélyi vajda szobrának megkoszorúzása.

tanfolyamra b
roméves szakm

Hathónapos

építőipari g

tanfolyamra 18-
zók, és kubikos

A TANFOLYA

CEGLÉDEN

magasépítő-ipari művezetőképző és építőipari gépkezelőképző szeptember elsején,

KECSKEMÉTEN

összes tanfolyam augusztus tizenhatodikán és harmincadikán.

A tanfolyamok befejezése után kötelező szakmai gyakorlat nincs. A tanfolyam ideje alatt jó kereseti lehetőséget, munkásszállást és ebédet biztosítunk. Utiköltség-hozzájárulást fizetjük.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1971 SEP 19.

1021 Iványi Katalin

Kiállítás Szentendrén

Ma délelőtt a szentendrei művelődési házban nyílik meg Iványi Katalin festőművész (a képen jobbról) kiállítása.

(Foto: Gábor)

földre expor
tékek tolóz
hajtóművei
bak, mint a
csóbbak, mi
senytársaké.
a legjobbak
megyében. E
is ott függ
kezet" jelvény nagyított má-
sa.

Ez a Monori Vasipari Ktsz.

A nagyközségi párt-végrehajtóbizottság nemrégiben megvizsgálta a munkaverseny és a szocialista brigádmozgalom fejlődését, eredményeit a község termelőüzemeiben: Ekkor derült ki, hogy két gazdasági egységben nyoma sincs szocialista brigádmozgalomnak, munkaversenynek. A kettő közül az egyik: *a Monori Vasipari Ktsz.*

Az *elnöknek* a Központi Döntőbizottság ülésére kellett mennie. A *főkönyvelő* Budapesten van, a *műszaki vezető* január óta betegállományban. Mérnök? Olyan nincs a szövetkezetben. Van ezzel

rint.

Sapienti sat: a bölcsnek elég. Aki pedig nem elég bölcs, tűnődhet rajta, mennyi lehet az az *„előző évhez viszonyítva 80 százalékos termelésnövekedés?"*...

BÉREZÉSI EGYENLŐSDI

— Mi az oka, hogy ebben a szövetkezetben, ahol vasasok dolgoznak, nincs munkaverseny?

Kajli István összeszedi az „objektív nehézségeket":

— *A szakszerű, pontos műszaki normák hiánya, ami miatt a verseny megbízható*

Munkaverseny-ju

IVÁNYI Katalin

CSEPELI GYÖRGY:

Piszkos Fred csókja

Mára már vitathatatlanul kiderült, hogy a rendszerváltozás legnagyobb vesztesei a tévékritikusok. Talán éppen e lap olvasóit kell legkevésbé emlékeztetnem arra, hogy mekkora esemény volt annak idején Hámos György, Váncsa István, Kovács Zoltán egy-egy tévékritikája. Jószerével azért néztük a tévét, hogy hetente elolvashassuk a kritikai jegyzetet, mely természetesen sosem a tévéről szól, hanem a közegről, melyből a műsor és közönsége vétetett. Nehéz mindezt most megértetni az életbe újonnan belépő tévénézőkkel és tévékritikusokkal. A szövegek java kötetben utólag ugyan megjelent, könyvtári lappéldányokból mindegyik visszakereshető, de az újonnan olvasás mit sem adhat vissza az eredeti élményből. Az sem segítene sokat, ha újra megnéznénk az egykori műbírálatok tárgyait. Nincs az a régészzseni, aki fel tudná tárni az egykori tévékritikák hatásának titkát.

Akkoriban az élet reménytelenül beszűkült, és minden összezsúfolódott benne. A tévéről szóló képes beszédet mindenki értette, de ha komolyra fordult az ügy, mindenki úgy tehetett, hogy nem érti. Mindegy volt, hogy miről írt a tévékritikus, értekezésének tárgya lehetett akár a szünetjel is, a kritikus mindig ugyanarról szólt, miként a műsor is azt tette. Cinkos cinizmus hálója borult nézőre, kritikusra, műsorkészítőre, cenzorra egyaránt. Hétfő kivételével minden este volt műsor, mely szakadatlanul ontotta a jó híreket, őrködött a jó erkölcsön, nevelt, szervezett, tanított. Úgy hívták ezt, hogy agitáció és propaganda. Amikor nem volt tévéadás, élet volt, amely a műsorhoz képest jóval zavarosabb és izgalmasabb volt.

Az életnek és a tévéműsornak tartalmilag egymáshoz voltaképpen semmi köze nem volt, mégis egybetartoztak. A műsort hiányai éltették. Az elhallgatások, kihagyások, félremagyarázások, megszakadások tikos nyelvvé álltak ösz-sze, melyet a tévékritikusok fejtettek meg a nézők számára, s ezáltal minden este egyetlen szalonná tágult az ország, ahol mindenki halálbiztosan tudta, hogy mi az a nincs. Bár a televízió irányítása egyetlen központból történt, s még az esti mesét rituálisan bevezető tévémaci sem krákogott spontánul, a totális irányítás látványosan csődöt mondott.

A nézők egy teljesen más műsort láttak, hiszen a lényeg nem az volt amit láttak, hanem az amit láthattak volna. A rendszerváltozással egyszer s mindenkorra eltűnt a műsorban látott és az életben nem látott, illetve az életben látott, de a műsorban nem látott valóságok kaleidoszkópja.

Volt egy rövid időszak, amikor a műsorba beszökkent az élet. Éjjelente történt mindez, napzártakor. A politikai rendszerváltozás mindennapjainak ezt a különleges tömegkommunikációs pillanatát György Péter már megírta a Filmvilágban egyszer. Írása könyvhéten megjelent kötetében is szerepel. Szokatlan volt a hang, melyen szólt, hiszen csak és kizárólag arról írt, amit látott. És a néző is azt látta, amit a kritikus. A Napzártákat minősíteni történészek dolga lesz, nekem meggyőződésem, hogy azok a műsorok a magyarországi televíziózás utolérhetetlen remekei voltak, ha ugyan még megvannak, s nem tűntek el a semmibe. Ma már Napzárták sincsenek. Tévékritikák sincsenek. Nem véletlen, hogy Spiró György képtelen volt folytatni vállalkozását, abbahagyta a Népszabadságban kritikái közlését. A tévéműsor most nem ad lehetőséget a korábbról oly jól ismert ezópuszi típusú tévékritika művelésére, de arra sem, hogy a kritikus arról írhasson, amit lát. Mert nem lát semmit. A tévéműsor megszűnt.

Vannak közvetítések. Ezek hol érdekesek, hol érdektelenek, de a televízió szerepe bennük csak annyi, ami a szemé, mely egykedvűen traszformálja az optikai hullámokat az agy felé, rábízva a megértést, érzelmi hatást, mint amikor az ember egy kéregető koldust lát az utcán, aki lehetne tán álruhás királyfi is, de többnyire nem az. Legutóbb az Országgyülés Kulturális Bizottságának üléséről láthattunk efféle közvetítést, éppen a televíziózásról. Nem volt min töprengeni, mint ahogyan nincs mit töprengeni egy boszorkányégetés közvetítésén sem.

Vannak reklámok. A hajdani népnevelői buzgalom maradványaként a főcím mindig tudósít bennünket arról, hogy reklámot látunk, azaz amit mutatnak a képkockák, az sem nem való, sem nem annak égi mása, csupán reklám. A fentebb említett közvetítésből tudjuk, hogy a kulturális bizottság tagjainak nem tetszik egyik sem.

Van időjárásjelentés. Funkcióját csak akkor tölthetné be, ha lenne időjárás, de a teljes műsoridő kitöltéséhez nem lenne elegendő.

A központosított tervgazdaságon alapuló államszocialista társadalom a szemünk előtt menne át piacgazdaságba, politikai pluralizmusba, civil társadalomba. Átmenne, ha hagynák. Az átmenet hírnökei az új szórakoztató műsorok, melyekből a politika írmagja is hiányzik. A Friderikusz-show semmi mást nem ígér, csak azt, hogy négy-öt millió ember a műsor idejére elfelejtkezhet mindenről, ami a világ. És ez egy olyan világban, ahol ma élünk, eléggé nem méltányolható ígéret.

Az Országgyűlés Kulturális Bizottságának a televízió által közvetített, a televíziózásról szóló üléssorozata azt mutatta, hogyg a bizottság kormánypárti tagjait nyugtalanítja a televízió jelenleg tapasztalható műsortalansága. Egyelőre ugyanabban a társadalomban élvén mint mi mindannyian, a bizottság tagjai is annak a modellnek a rabjai, mely modell az ÉS hajdani feledhetetlen tévékritikáit szülte. Bár úgy tűnik, mintha nem értették volna meg, vagy ha megértették, elfelejtették e tévékritikák tanulságát, vagyis azt, hogy a totális televíziózás már az államszocializmusban is csőd volt. A kormánykoalícióhoz tartozó többségi bizottsági tagok tömegkommunikációs szakértelmének hiányát láthatóan ellensúlyozza nemzeti és keresztény elkötelezettségük. Ez az elkötelezettség nem láttatja velük, hogy hatalmuk a magyar közélet Piszkos Fredjeivé teszi őket, miáltal szeretetük öl, butít és nyomorba dönt. Csókjuk nyomán látható minden este többször is a Híradó, hetente egyszer a Hét és megannyi más politikai műsor.

E cikkre készülvén többször is erőt vettem magamon, s végignéztem az említett műsorokat. Nincs kétség, a totális televíziózás termékeit láthattam, amelyek a bizottság többségi tagjainak vágyai szerint egyeduralomra jutva, visszahozhatnák a hajdanvolt Egységes Televíziót.

A csőd ez esetben sem lenne kérdéses, csakhogy ezúttal nem akadnának rendkívüli elmék, amelyek élüket a műsorokon köszörülnék a vigasztalan nézősereg vigasságára. De miért is ne, ha egyszer a nézői közutálat adott lenne? E kérdésre válaszképpen több okot is említhetünk.

A szocialista ideológiai totalitarianizmus nem egyik pillanatról a másikra tünt el, hanem fokozatosan. A szabadság tanult dolog, s a negyven év alatt volt idő és alkalom a szabadság megtanulására, mely nem egykönnyen csinálható vissza. De ha lennének is (mint ahogyan vannak) köztünk ideológiai verőlegények, észre kellene venniük, hogy hiányzik a totális tömegkommunikáció legelemibb feltétele, az alternatív információktól való elszigetelés. Ha minden nap vasárnap is lesz, és minden napszak reggellé is változik, üzeneteik bumerángként fognak visszacsapódni rájuk, s nem lesz elég idejük arra, hogy k'nevelődjenek a finomított kín tanítómesterei, akik már elég okosak ahhoz, hogy ne csak húzni, hanem ereszteni is tudjanak. De ha mindez túl bonyolultan hangzik, említhetünk egy nagyon egyszerű és kézenfekvő okot is. Nem lehet kétszer ugyanabba a folyóba lépni, s különösen nem ha az a folyó annyira iszapos, zavaros, sőt véres, mint ahova a kormánykoalíció ideológiai és tömegkommunikációs szakemberei a magyar társadalmat be akarják terelni.

Várjunk, mi mást tehetnénk.

APÁTI MIKLÓS:

Azon kapom magam

(először), hogy másképp szeretnék írni. Ha laza lehetnék, írnék a legbulvárabb lapba. Ha ünnepélyes és tisztelettudó, kereshetnék olyan lapot, mely még a lehetségesnél — értsd: a súlypontjánál — is közelebb állna a kormányhoz. Vidoran írhatnék a szatirikus lapok karikatúrái közé. Tulajdonképpen készíthetnék keresztrejtvényt is. Ma hazám a korlátlan lehetőségek hazája, sajtószabóságilag.

S hogy mégsem teszem, annak egy oka lehet csak, a gyávaság: a beismerés legalsó foka. Annak beismerése, hogy félelmünkben igazodunk, hogy megadjuk magunkat kedvre, kényre, ahogy a költők szokták. (Jut eszembe: igazán írhatnék már verseket is, azt a legkönnyebb, nem is kell igazán írni, csak hagyni kell, hogy jöjjön. De vers ma — állítólag — nem annyira kell, mint a falat kenyér. Kérdés.) Gyávának lenni egyébként nem olyan rossz, így, békeidőben. A heroizmus hedonizmusa eddig is elkerült, most meg, hogy értelme sincs, könnyű szívvel hagyom gyávának csúfolnom magam. Talán más leszek, megint, ha szükség lesz rá, hogy bizonyítsam, igen, képes vagyok összeszedni magam, nekirontani elleneimnek, szóval, tettel, s nem halogatással.

Mert hiedelmeim szerint tényleg béke van. Legalábbis itt, lakókörnyezetemben. (Hazámban.) Fiaim szünidőznek, az asszony a piacon, lakbérünk kifizetve, mire hősködjek? Hiába nézek körbe-körbe, sehol egy tisztességes méretű ellenség. Kisebbecskék vannak. Szúnyogok például. Azt mondják, nem irtják őket, elszaporodtak. Állítólag kéthetenként kellene az irtásnak nekiveselkedni, de ehhez a háborúhoz is három dolog kellene, pénz a köbön, helikopter a levegőben. Az ég tiszta, ezt nem én sugallom, megtekinthető. Nem jön a helikopáter. Csapkodhatunk, felebarátaim. S ha már csapkodunk, legyünk szigorúak önmagunkhoz is. Üssünk néha mellé!

Ha már mindenképp ostorozni kell, jobb ha önmagunkon kezdjük. Tényleg értjük-e a másik szavát? Értjük-e saját szavainkat? Mivel mondunk többet: ha befelé beszélünk, vagy ha ki, a sorból? Parancsra gondolkodunk, vagy ellenkezőleg, azaz: egyáltalán? Kegyeket keresünk, vagy kegyeket osztunk? S ha igen, kinek a nevében, s kikét?

Maradjunk néha kisemberek. A nagyokkal sok baj van. Igen, azon kapom magam olykor, hogy kisembernek lenni jobb. Kevesebb benne az a démoni makacsság, melyből később ideológiák születnek, majd háborúk indulnak. A kisember képes csak arra, hogy önvesztés nélkül gombolja újra a kabátját. A kisember a született másként gondolkodó. Jó emberben sok kisember elfér.

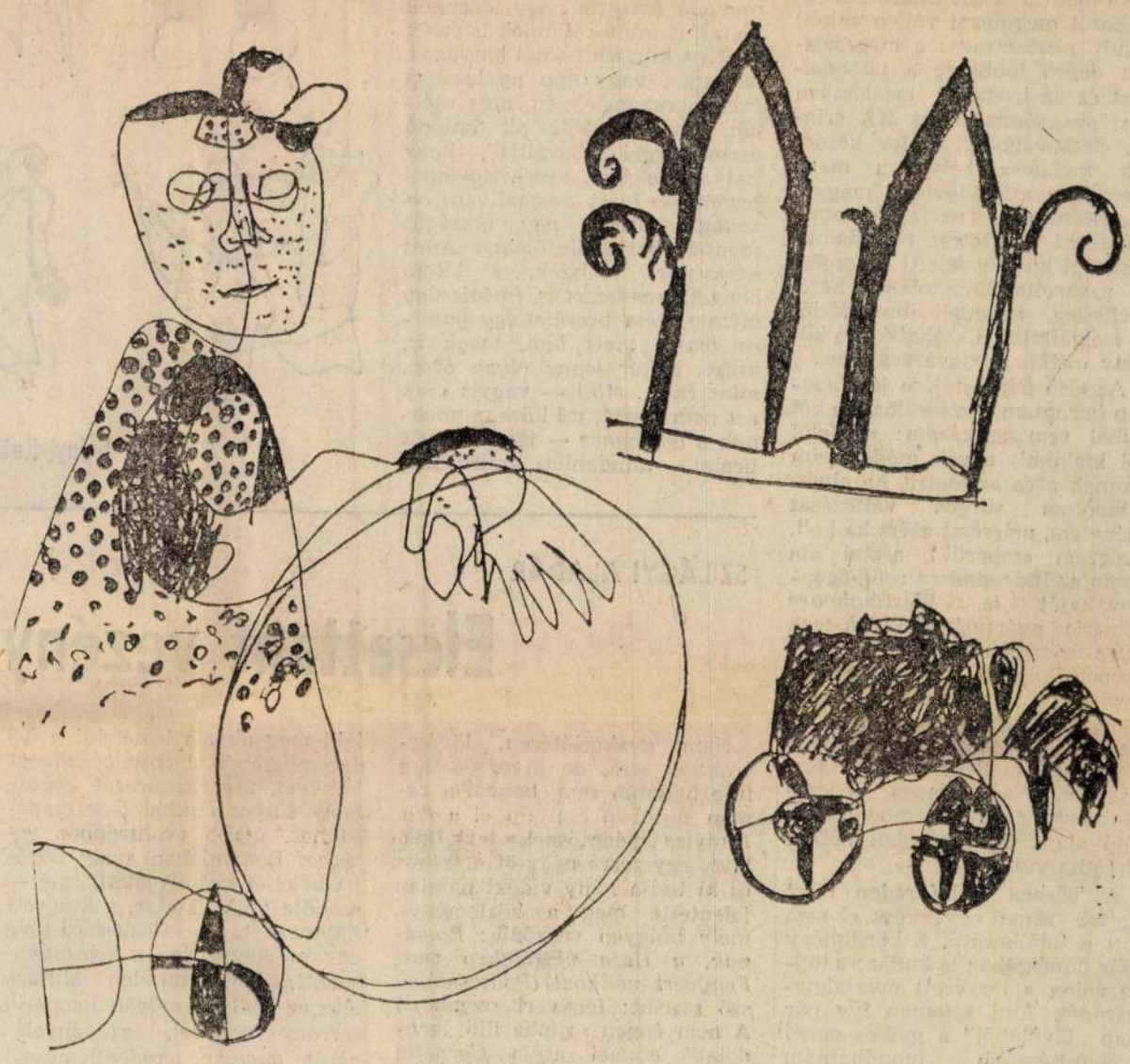

Iványi Katalin rajza

MUNKÁCSI MIKLÓS:

A tábor hallgatása

Semmi okom szót szavakhoz illeszteni arról, ami Tokajban történt. *Írni* viszont kegyetlenül rohadt tortúra, s ha már — elvégre „kenyerem" lévén ez — időnként mégis megbüntetem magam e tevékenységgel, egy dialógusmondatomért átlagosan 8 dollár 95 centet is kaphatok, ami több mint hatszáz per soros, azaz durván 17 ezer forintos flekkhonoráriumnak felel meg. (Van, ahol már régen nem detronizálják, hanem csüggedten megfizetik a hozzáértést: azt a hülye képességet, hogy valaki a tulajdon csontjairól a saját tulajdon húsát beledolgozza egy párbeszédbe, hogy az úgy hangozzék, mintha két élő ember folytatná egymással.) Az *ÉS* ilyen összeggel nyilvánvalóan nem versenyezhet. Ami miatt mégis okom, sőt *kedvem* van írni róla, az az, amiért Tokajba vezérelt a kíváncsiság: vajh megtörténik-e, s ami — fentiekből kikövetkeztethetően immár — *nem történt* meg Tokajban. Mindezért az alább következő kísérletemet ekként is aposztrofálhatnám: Mit ér (mit ér el vele?) az ember, ha a párolgó idő egy molekulájának erejéig „irodalmi élet"-et él a nyári napnak s az ún. rendszervált(oz)ás 2. évének alkonyulatánál.

„Történtek", ill. „meg nem történtek" alatt sem többet, sem kevesebbet nem értek, mint mindazt, amit a *toll* különféle rendű és rangú *forgatói*, egyenként a mikrofon elé járulva, elmondtak — vagy nem mondtak el, csupán az orromra és egymás orrára kötöttek ezt-azt-amazt, ahelyett, amit el kellett volna mondaniuk. Mármost a mindebből legfőképpen reflexiókra inspiráló körülmény az a fáradhatatlan, végsőkig elszánt, haláltmegvető *semmitmondás*, amivé ez az írótábori tanácskozás (és ezen belül a '69-es lillafüredi találkozót megidézni vágyó ankét) fajult, nevezetesen: a megszólalók döntő többsége a társadalmat és az irodalmi értelemben vett autonómiá(inka)t MA érintő, életbevágóan fontos kérdések taglalása helyett a maga személyes attitűdjének magyarázgatására és az irodalommal szembeni végzetes társadalmi-össznépi közöny feletti kesergésre pazarolta ékesszólását. Ezzel mellesleg azonnali illusztrációt is szolgáltatva a szóbanforgó közöny okához, magyarázatához.

Az első nap estéjére jó alaposan berúgtam. Ami különben két okból sem szokásom: egyfelől jól kialakult egyéb módszereim vannak arra az esetre, ha elmeállapotom sürgős változását igénylem, másrészt azért ha kell, „végzem emberül", asztal alá iszom az Independent repülőgépanyahajót is, *Westinghouse Electric* gyártmányú *high-tech* infra-űr-radarrendszereivel és szuperkiképzett *aircraft*-osaival együtt, ha úgy adódik. De egye fene, dobja reám az első követ az, aki a Tokajban elhangzott tengernyi mellébeszédet, csacskaságot, s az önmaga „lépcsőjén" kívül rémületes módon nem látó alanyiságot alkohol nélkül el tudta viselni.

A '69-ben Lillafüreden részt vettek zöme egyébként el sem jött a találkozóra. E körülmény már önmagában is kudarcra ítélte volna a tervezett nosztalgiaparádét. Ami azonban így pár nap „távolából" a gyűlés ennél mélyértelműbb, mondhatnám *következésszerűbb* kudarcának tűnik, az a Tokajban meg nem jelenő, de önmagukat elképzelhetetlen terjengősségű levelekben, dolgozatokban, vagy épp a Hírlap mellékletében reprezentáló szerzők fogalmazványaiból (kliséiből-sztereotípiáiból) kiérződő mélységes-mély értetlenség volt. E semmitmondásban kifejeződő értetlenség számomra legszembeötlőbb ismérve-szimptómája — mint arra föntebb már utaltam — a tudós szerzők szinte közmegegyezés-szerűnek ható, már-már kísérteties *némasága*. Azaz: felszíni fecsegése, ami tudvalevően a ki nem mondás legmegbízhatóbb praktikája. Az örök költőt, aki bármely tárgykörben, bármifajta szimpozion résztvevőjeként kérjen és kapjon is szót, végül minden esetben a saját publikációs nehézségeinek (mellőztetésének) őrülten releváns konklúziójához jut el, majd, élve az alkalommal, felolvassa egy — hogy, hogy nem — „éppen idevágó" versét, ezúttal kihagyom a pakliból — régi ismerősünk. Éppígy szokott jelenség az évek, évtizedek óta (őt is, másokat is) kínzó fogalmazási kényszerben szenvedő féldilettáns, akinek mindenhol és mindenkor meg kell nyilvánulnia, *mondatokat* kell hallatnia, holott — Istenem, irgalmazz! — fekélyes koldus világtalan kutyája legyek, ha több közölnivalója, felismerése van az emberről és az embert a hüllőagy páncélos divízióinak kiszolgáltató kacifántos-kacagányos kielégületlenség démonairól, mint az, hogy ő ír — mert író akar lenni, és mert ugyebár írók vagyunk, vagy mi a fene, és egyáltalán.

De mit kezdjünk a valóban írástudók „alanyiság"-ával, értelmezni ugyan értelmezhető, de az önigazoláson és alibigyártásokon kívül lényegében *semmire* semmiféle *választ* nem adó okfejtéseivel, azokéival, akik a hídeglelős igazság ismeretének birtokában is hallgattak? S eme hallgatásuk közben olyasfajta kis „titkaik"-ról lebbentettek föl szemérmes fátylakat, hogy micsoda feneette nagy lázongók voltak (s minő retorziók is érték őket!) a kibaszott-sötét hatvanas, hetvenes, vagy épp nyolcvanas évek derekán, elején, meg utóján. Csaplár Vill pl. öntépő őszinteséggel „bevallja", hogy hatvannyolcban, a csehszlovákiai bevonulás hírét meghallván, elzokogta magát egy országút mentén, barátnője ölében. Amit készséggel elhiszek, s látom benne a *rendszert* is, *(mégis úgy tartom, nem becsület így papírra tenni: mert lám, maga is, uram, akkor lenne olyan öreg, mint én... stb.)* — vagyis csak azt nem értem, mi köze mindennek a *lényeghez* — igen, tisztelt uraim — mindahhoz, amiről szerény meglátásom szerint egy írástudónak, ha már tollért, vagy mikrofonért nyúl, minimálisan, legalább az illendő *említés* kedvéért beszélnie kellene.

1. Nemzetünk, társadalmunk *morális* és az ezzel korántsem összefüggések nélküli *gazdasági* állapotát tekintve az apokaliptikus rothadás végóráit éli.

2. A cél- és identitásvesztéses agyhalál agóniájába tördött magyar emberek degenerált „koncerteken" csápolnak, vagy sörözőkben dadognak, vagy (ez már nem csupán jóslat!) egymás javainak, ill. torkának esnek az utcán.

3. Tisztes ipar, teljesítmény, adott szó becsülete hellyel-közzel minden értelmét-értékét elvesztette.

4. Országunkban a minden igazi értéket legázoló, istent ugyan nem ismerő, ámde nyakkendőit és reverendáit cirkuszi virtuózként váltogató *Mammon* napjainkra, csekély maradékoktól eltekintve, minden érzelmet, „erényt, bűnt, kéjt és kínt" elbirtokolt a holtvágányon lassuló emberiességtől.

Elhiszem — mert ugyan mi okom volna nem hinni —, hogy *Ördögh Szilveszter* szerkesztő korában oroszlánként, egzisztenciáját „m(a)gvető" szilajsággal védte az irodalom értékeit az Aczél-korszak mindenható kultúrpolitikusaival szemben. De hadd tegyek említést róla, ha már ő *hallgat*, nem teszi meg (kivált, hogy most már itt van — de tényleg itt! — ez a tetves szólásszabadság), hogy az Aczél-korszak kultúrfunkcionáriusai jobbára ott ülnek, legfeljebb a közülük szakmai szempontból *alkalmasabbak* kivételével!, a helyükön. Hadd említsem meg — ha már egyetlen Hírlap-béli okirat, sem a tanácskozás résztvevői nem tartották említésre méltónak —, hogy lapok, színházak, intézmények élére a szemünk láttára notórius alkalmatlanok kerülnek. S még annyit: ha egy „írótábor" autonómiákról és hatvannyolcakról locsi-fecsegve *hallgat* ezen fogalmak részkitevőinek a *mában*, a szeme láttára megmutatkozó rémkövetkezményeiről s tragédiájáról, akkor ugyan mi mást várhatna a *néptől*, mint a tenger hallgatását és tökéletes közönyét, amely tökéletességet éppen az teszi, hogy a „tengernek" egyszerűen tudomása sincs a fölötte zajló történésekről — legfeljebb olyan áramlatokról, melyek az egész tömegére hatnak.

A gyűlés második napján a törékenység „vádjával" csupán módjával illethető szervezetem immunreakciójának hatására a jóféle (és többféle) tokaji megkezdte fordított irányú működését: egyre józanabb lettem tőle. Ezt látván, többen megkérdezték, miért nem szólok (szóltam) hozzá a vitához, amely ekkorra már — látván láttam — jóvátehetetlenül kvietista módon megfeneklett, megkövült '68, ill. '69 erőszakolt cezúrájánál. Álnokul azt feleltem: az előttem szólók már minden lényegest elmondtak — holott csupán beláttam, hogy az én „kenyerem", az frás és egyebek mellett, csak a legutolsó sorban az, hogy egy tanácskozás hallgatásának nyugalmát esetleges megszólalásom óhatatlan arroganciájával megzavarjam.

Ami bizonyos „legutolsó sorban"-t természetesen még e jelen fogalmazvánnyal sem kell szükségképp elérkezettnek látni; mindaz, amit ott magamba fojtottam, tartván attól, hogy a hozzászólók legalább kilencven százalékát megsérteném, végeredményben az „írótábor" egyetlen tagjára nézve sem sértő — ellenkezőleg — csak épp itt más a kadenciája. Mert ugyebár nem ugyanaz, ha az ember így szól (most kissé impulzív leszek!): ti itt, barátaim, az autonómiáról és hatvannyolc-hatvankilencről beszélgettek, de mi lesz — emberek, testvérek! —, mi lesz az én autonómiámmal, amit a szélrózsa minden irányából, a mai napig minden percben és órában ellehetetlenít az ország s a rendszer, amelyben élek?! Mi lesz azzal — amiről minden jel szerint hallgatólagos némaságot fogadtatok — az engem éjt nappá téve gyötrő, „kicsit szomorkás a hangulatom"-os, „eeeeeemlékszel még?"-es, silány musicales, keménygalléros, *Benny Hill*-utánzatos pop-rock-biedermeyer *moslékkal*, amit „magyar kulturális élet"-nek neveznek — megvalósítván e címkével számomra és a tőle undorral elfordult tömegek számára (csak ők ezt így nem mondják ki) a megtestesült eufemizmust?!

Vagy — Cyrano egyik más akusztikájával — így:

Uraim! A honi értelmiség nem '68-ban, '78-ban, vagy éppenséggel '58-ban vesztette el a maga autonómiájáért vívott léthalálharcát, hanem mindenfajta dátumoktól, történettani és hatalomkorszaki cezúráktól függetlenül, a saját esendősége és cselekvésképtelensége által — mint ahogy *ma* is vesztegeti, a küzdésre és a minőségorientáltságra való képtelenségével. Nem szólva „arany" hallgatásáról a minduntalan kiközösített Igazság koncepciós pereinek pulpitusán. A gerinctörött, konformizmusától megrongált, kortól amortizálódott (stb.) értelmiség most, kapván kapva egy pótcselekvési lehetőségen, „nagyban" kezdett el kártyázni. Ámde — rovásunkra, a nép rovására! — szükségképpen kétbalkezes módon játszik, és vesztésre áll a politika partijában. Hisz ott végső fokon mindig a *Jövő* keveri a kártyát, márpedig, aki a jövő lapjaiba nem lát (s vajon hányan láthatunk beléjük!), az a bőrünket teszi fel tétnek, s még jó, ha van oly nobilis jellem, hogy csak a magáét *(Csengey)*. Az asztalt persze ott is lehet hagyni. Csak az — tudjuk — kurvára nem könnyű, még nyerésben sem, hát még vesztésre állván. De *mindent* ott lehet hagyni, és viszont: semmi sincs, amit otthagyva, a démonaink feletti diadal ne kárpótolna érte. Jó példa rá a meghasonlottságában is keserű erőt éreztető Czakóé, aki olyan megrendülten s megrendítően fogalmazta meg „kilépését" az egészből.

Összegezve: Tokaj semmit sem mondott számomra nemzetről, cselekvésről, autonómiáink igazi mivoltáról, még akkor sem, ha Fehér, Haraszti és még néhányan megpróbálták — s ahogy megpróbálják időnként egy *Hankiss*, egy *Csepeli* és mások, akik, nem jutván el ide, hagyták, hogy Tokaj a mondott milyenségű hallgatásba burkolózzon. Így hát a második éjszakán lemondó sóhajjal beállítottam karórám ébresztőjét, hogy a 7 óra negyvenes helyi vonatot elérjem.

A fürdő, a bennem oxidokká égő Tokaj és az állomásig tartó séta — miközben lépteim ritmusára, mint a kiskatonák, ezt a marhaságot dúdoltam: „Tokajtávol-ámbátor, írótábor-lámbátor" — ezer apró műszerré esztergálták, a reggel édes létezésére sóvárrá tették érzékeimet. A kocsiban beültem néhány gazda közé, akik az időjárást, meg a „fejeseket" becsmérelték, de csak úgy átabotában dünnyögve, rezignált egykedvűséggel. Nem hallgattam, csak *hallottam* őket, a magam tűérzékeny zsongására figyeltem. Ó, persze. Melyikünk ne ismerné a boldogságot, a várva várt egyedüllét suttogó auráját léte örökkön örökké rejtett-titokzatos szentháromságával: a paradoxonnal, a hűséggel — és a megvetéssel.

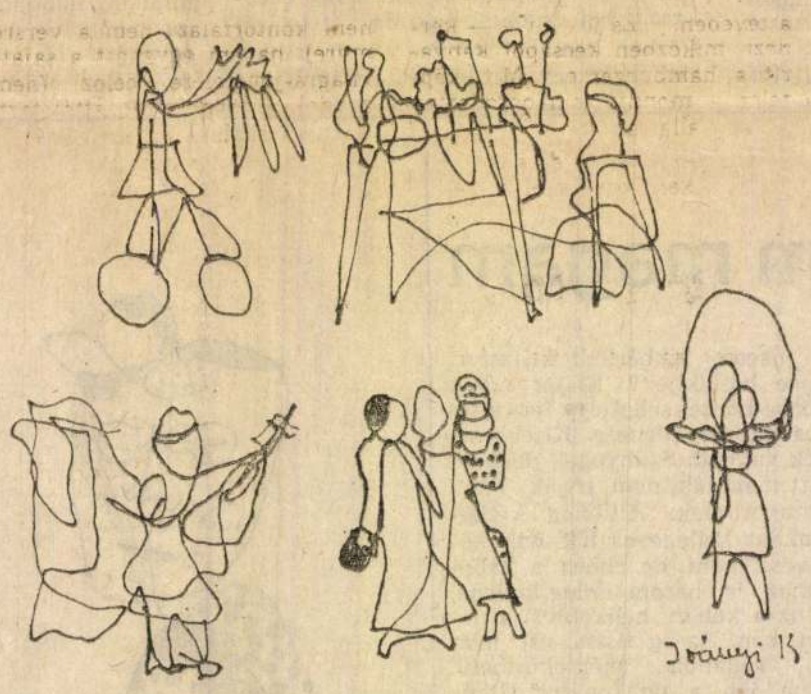

Iványi Katalin rajza

SZILÁGYI ALADÁR:

Elcsattant vezénysző

Nem gyakorlótéren, lövészárokban sem, de kivégzőosztag füle hallatán sem, hanem a román sajtóban csattant el a szó. Annyira jelentősnek tartották, hogy egyszerre négy-öt országos és ki tudja hány vidéki napilap jelentette meg a közleményt, mely imigyen végződik: *Románok, a Haza veszélyben van! Fegyvert vállhoz!* (Pontosabban szó szerint: fegyvert szemhez!) A nem éppen sajtóba illő „gondolat" eszmei atyja *Corneliu Vadim Tudor*, a Nagyromániа Párt elnöke, az azonos című lap főszerkesztője. A vezénysző megelőző passzusokban pedig megkongatja a vészharangot: a Haza veszélyben van, mert valaki meg akarja ismételni a '89 decemberében használt szövegkönyvet, diverziósorozat készül, mely súlyos etnikai összecsapásokhoz, újabb vérfürdőhöz vezethet Romániában, mely Európa békéjét veszélyezteti. Íme — mondja C. V. Tudor, a kiugrott katonatiszt, a Ceausescu-klán egykori kegyeltje —, bebizonyosodott, hogy minden állítása igaz az RMDSZ mögött megbújó terrorszervezettel, az agyalágyult magyar irredentizmussal kapcsolatosan: ismét a feldarabolás veszélye fenyegeti Romániát!

Bizonyára már sejtik az ÉS nyájas olvasói, ki lehet az a diverzáns, terrorista, aki vérfürdőt akar? Nem más, mint az éhségsztrájkoló Tőkés László! Ő az, aki éppen e tette révén akarja lángbaborítani Európát! Nemcsak a kvietált katonatiszt emeli *casus belli* rangjára a nagyváradi püspök erkölcsi gesztusát, akadnak még bőven vijjogó vészmadarak, akik igyekeznek túlrikoltozni a Temesvárott, s az ország megannyi városának és falujának templomaiban naponta összegyülekező, szolidaritást vállalók áhítatos csendjét. Még belegondolni is szörnyű: mi lesz, ha ez a csend országossá növekedik és egybeszövődik közös román—magyar csenddé!

PÁTRIÁRKÁT hímezni lobogójukra.

Megmondom most már az igazat és az őszintét.

A legendás hírű Guszev kapitány, aki 1849-ben a cári seregből átállt a magyarokhoz, nos, inge alatt éppen ő, Guszev kapitány rejtegetett egy zászlót, melyre piros fonállal hímezték: PRO PÁTRIÁRKA ET LIBERTATE.

Görgeinek, aki másképpen megvetette a dezertőröket, nemcsak Guszev, de a Guszev zászlója is megtetszett.

Könnyű megértenünk Görgei viselkedését, ő ugyanis — tudja ezt mindenki — egy Romanovot akart ültetni Szent István megüresedett trónjára.

és (nyi-fe) szignójú szerzőinknek.

A verseny folyamatos, a most folyó harmadik szakasz október 16-án zárul, október végén eredményt hirdetünk. Az értékelésbe ezúttal már bevonjuk a versenyzőket is, pontosabban azok is szavazni fognak, akik riportot publikáltak, illetve legalább három glosszával jelentek meg a versenyidőszakban. Őket majd megkérjük, hogy levélben küldjék be voksukat.

Továbbra is várjuk rövid glosszáikat, illetve 7-8 gépelt oldal terjedelmű riportjaikat.

Addig is azonban szerkesztőségünk

HELYSZÍNI GLOSSZAVERSENYT

rendez október 5-én este a Merlin Színházban. Ezen a napon ÉS-estet tartunk a Soros-fesztivál keretében, s terveinkben sze-

kedd 10–13

Vers:

ORAVECZ IMRE

kedd 10–12

Tördelőszerkesztő:

EMMER LAJOS

Kiadó és szerkesztőség:
Budapest,
Széchenyi utca 1.
1054
Telefon: 111-3221, 153-3590
Telefon és fax: 153-3122,
153-3287, 25-ös mellék

Igazgatóság:
dr. Kovács Zoltán
Pánczél Géza
Vas Gábor

Kiadja:

XXXVI., ÉVFOLYAM, 37. SZÁM ÁRA: 24 FT 1992. SZEPTEMBER 11.

Iványi Katalin rajza

Eszter tőlem tudta meg, hogy időközben másik két gyermeke is állami gondozásba került. Egy éve nem látta őket. Talán most sikerül velük a találkozás. A szakolyi cigánytelepen ismerkedett össze Elemérrel, aki húgánál vendégeskedett. Pestre már együtt jöttek. Most egy önkényesen elfoglalt kis lyukban élnek. Kilakoltatás fenyegeti őket. Egyiküknek sincs állandó jövedelme.

Elemér már évekkel ezelőtt elvált hűtlen asszonyától. Szeretné, ha Eszter is törvényesíttetné különélését, hiszen jön a gyerek. De félnek Eszti urától, aki — állítólag — nem ismer sem istent, sem embert.

★

Nyíregyházán kétfelé szakad kis csapatunk. Mi Eszterrel és Elemérrel rövid kitérőt teszünk a társadalombiztosítási igazgatóságra, a többiek továbbutaznak a nyírbátori vonattal. Hosszadalmas ügy végére kell pontot tennünk. Hiába igényelt a pár a velük élő kislány után családi pótlékot, különböző iratok és igazolások hiányára hivatkozva rendre megtagadták tőlük a folyósítást. Némi győzködés és vitatkozás után szerencsésen elintézzük a formaságokat, és ígére-

szerezni a betevő falatot. Higy-

hamarosan hazakerülnek, mert

— Elmékszel, hogy utott, vagott? — Tagadó fejrázás.

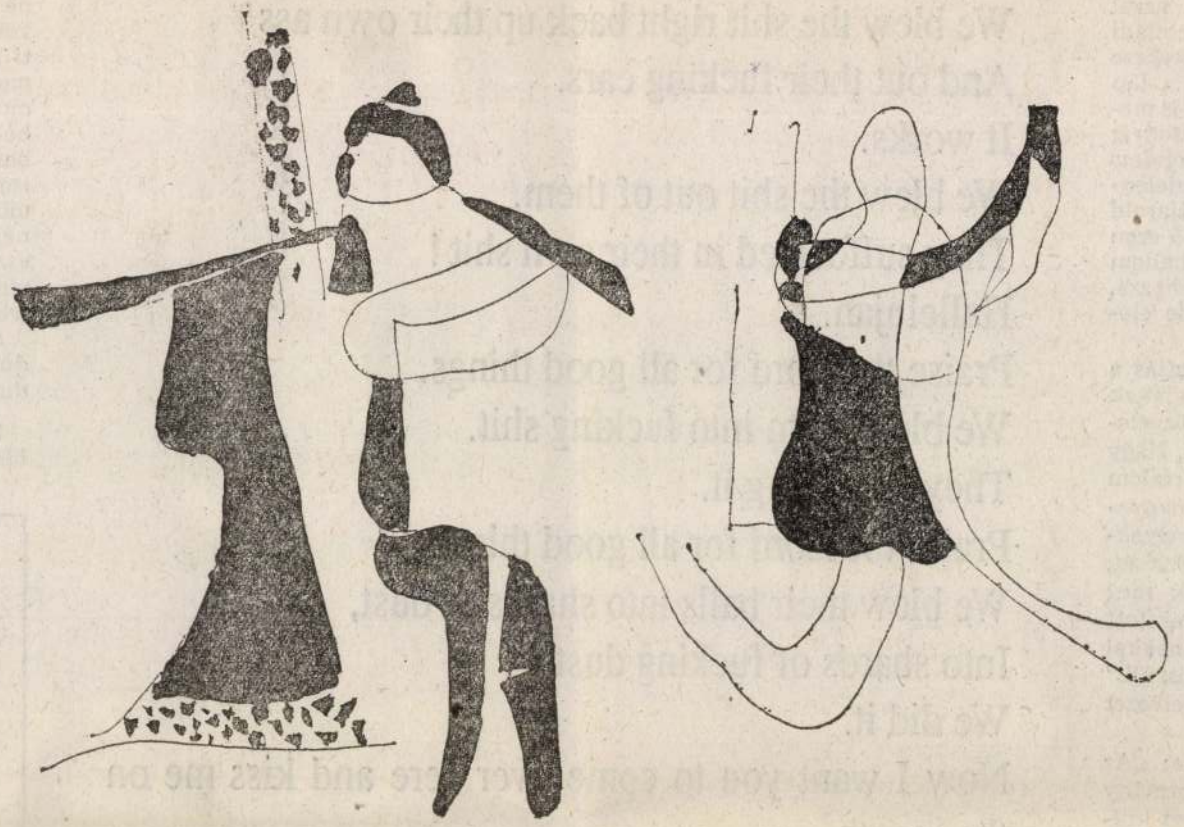

Iványi Katalin rajza

Elemér kikísér a vonatnoz, ok még lent töltenek néhány napot a rokonok közt. Lelkemre köti, hogy vigyázzak magamra, és megköszöni a segítségemet.

A vonaton — micsoda véletlen! — immár teljesen kijózanodva, Attila kerül elém. Nem győz mentegetőzni előző napi viselkedéséért. Amúgy soha nem eszik — állítja — ezért is ártott meg neki tegnap annyira az a kis pálinka. Végül addig jutunk a nagy barátkozásban, hogy meghív fia keresztelőjére. Azért nem merték eddig megkeresztelni a kétéves gyereket, mert anyósának a hatvanas években volt egy — fénykép tanúsága szerint — megszólalásig hasonló kisfia, akit a keresztelő utáni reggel holtan találtak a kiságyban. A cigányok szerint áldozat volt a gyerek. Félnek a megismétlődéstől, de már nem halaszthatják tovább a keresztelőt.

A történet után egy levelet húz elő. A szintén Pesten élő András öccsének szól. Az encsencsi állandó címére küldte a felmondást vállalata, mivel átszervezés miatt nem tudják tovább foglalkoztatni.

Az encsencsi cigányok keserves tapasztalatok árán fognak rádöbbenni, hogy mégsem Budapest a világ közepe.

gyarázata. A *London Review of Books* túl erőszakosnak ítélte a szöveget, míg a balközép beállítottságú *Guardian* azzal mentegetőzött, hogy „elsősorban családi lap". Az *Independent* egyik illetékese továbbította ugyan Pinter kérését a lap egy másik illetékeséhez, aki azóta is mélyen hallgat. A *Guardian*nél februárig szabadságon voltak. A *London Review of Books* azzal utasította el a megjelentetést, hogy a vers nem tartozik Harold Pinter legjobb művei közé. A költő ezen igencsak meglepődött: „Ezt most hallom először. Természetesen joguk van hozzá, hogy ne szeressenek egy verset, de előzőleg teljesen mást mondtak."

Biztos, hogy az egyöntetű elutasítás a vers kemény amerikaellenes hangjának számlájára írható. Az angol közvélemény nehezen emészti meg, ha a Nagy Szövetségest kritika éri. A tartalom azonban mégsem lehet mindenre magyarázat: „Ugyanazok az újságok, melyeknek felajánlottam versem közlését, iszonytató történeteket jelentettek meg a háborúról. Például buldózerré alakított tankokról, melyek ellenséges katonákkal teli lövészárkokon hajtottak keresztül." Akkor hát a vaskos, durva nyelvezet botránkoztatta meg a kiadókat?

Pinter erről nincs meggyőződve: „Az Öböl-háború idején az angol kormány egy John Keane nevű festőművészt küldött a frontra azzal a megbízással, hogy megörökítsen néhány háborús jelene-

We blew the shit out of them
We blew the shit right back up their own ass
And out their fucking ears.
It works.
We blew the shit out of them.
They suffocated in their own shit !
Hallelujah.
Praise the Lord for all good things.
We blew them into fucking shit.
They are eating it.
Praise the Lord for all good things.
We blew their balls into shards of dust,
Into shards of fucking dust.
We did it.
Now I want you to come over here and kiss me on the mouth.

csak a tartalom — tette emészthetetlenné a kiadók és az átlag újságolvasók számára, hanem az, hogy a költő vegyíti művében a kritikát és az esztétikumot. Az *American Football* című vers mondatai, szavai akár egy pilóta szájából is elhangozhattak volna Bagdad bombázása közben. Pinter azonban önismétlő, megszállott litániává fűzi és tömöríti őket, s ezzel nemcsak a tradicionális újságírás kritikáját adja, hanem az esztétikum mellett olyan drámai feszültséget hoz létre, melyre még a legtüzesebb hangú vezércikk sem képes.

A vers végül a *The Socialist* című induló folyóiratban és a holland *Dagbladunie*-ben jelent meg először.

Lucas Ligtenberg cikke nyomán *(Dagbladunie*, 1992. február 27.)

Gabos Erika fordítása

A LIBER —
EURÓPAI KÖNYVSZEMLE

koordináló szerkesztőségének címe:
54 rue du Cardinal Lemoine
75 005 Paris, France

A magyar változat szerkesztésében részt vettek:
Rényi Ágnes és Széky János

ből, amelyet a Székház állítólag
t, éppen a ruházás maradjon el.
yhogy a nagyon kövér ruhaelosz-
helyére kerülök a mérges néni
ellé, akit később már Anyámnak
ólítok, ő meg engem Rebekának.
Gondolom, dolgozni csak ponto-
an, szépen: egy éjszaka alatt szétvá-
gatom, összehajtogatom a ruhákat,
ülön a bébizoknit a férfialsótól. A
appali a feje tetején, a polcok majd-
em a fejemre dőlnek, és egyszer
csak a rongyok halmai alól előkerül-
nek a világmárkák: a tripla csíkos és
a pipás szabadidőruhák, no meg
márkás farmerek. Korog a gyom-
rom, izomlázam van, miközben a ke-
zemben tartok egy legalább félmillió
forintot érő nercbundát.

Rebeka, az álruhás királylány

Te azt nem tudhatod, milyen lehet a csóró cigányoknak a telepeken, mert rajtad látszik, hogy úrilány vagy – kapom meg a magamét Főnéni egyik roma alelnökétől. Azért tüntet fel az álruhás királylány képében, mert azt hiszi, hogy szándékosan csak a rongyokat adom neki, miközben kifosztja a raktáramat. Pedig hozzám – és rajtam keresztül a hajléktalanokhoz is – csak ez jut el. Mert a Szőke a nagy raktárból vagy nem küld be hetekig ruhát, cipőt, vagy megborít szeméttel, és akkor pakolhatok egész nap a rongyok között. A csövik meg hangosan szidják az anyámat a nappali előtt, mert hiába kérnek a fagyban kesztyűt, sálat, pulóvert és mindig dzsekit, csak azt hallják tőlem, hogy nincs, majd.

A sláger az arannyal is felérő jégeralsó meg a mackónadrág. De ez szinte soha nincs. Teveszőr kabát, Hugo Boss fehéring? – kösz nem kell. Csak a farmer, a sötét flaneling meg az alsónadrág, zokni. Hetente egyszer, mert csövi csak négyszer kérhet egy hónapban, a szegény ember meg havonta egyszer. Anyám pontosan jegyzi a „bibliába", hogy ki, mikor, mit vitt.

Adnék én mindenféle jót, mert van: a raktárak csurig, néha egy nap háromszor is szállít a legnagyobb szeretetszolgálat, de megmagyarázzák nekem, hogy az igazán frankó cuccokat úgyse hordaná a hajléktalan, eladná. Az teljesen magától értetődő, hogy a csövi eladja a piacon a tőlem kapott dzsekit, cipőt egy felesért. Mert néha a felesre nagyobb szükségük van az életben maradáshoz, mint a pulóverre. A Főnéni ezeket ajándékozza az önkormányzatoknak meg a politikai kapcsolatainak, és hát a családja se kicsi: tizenkét gyermeket nevelt fel. De azt is hallom, hogy más karitatív szervezeteknél is így megy: átválogatják a cuccot, ki mit tud, hazaviszi, eladja, vagy azt mondja, hogy a plázában vette. Vagy felhívják a vidéki szállítókat – akik már nekem is pénzt ígértek ezért –, hogy szóljanak, ha jobb cucc érkezik: jó tett helyébe... De a Székházban csak a Szőke van abban a helyzetben, hogy tudja, mikor mi jön, a nagy raktárak kulcsát ő őrzi.

Főnéni engem is rajta akar kapni lopáson. Ugyanis ha én egy székházi dolgozónak odacsempészek egy zoknit a kis unokájának, akkor az már lopásnak számít. A Főnéni mindenkit megfigyeltet, mert pontosan tudja, hogy mindenkinek muszáj lopni, különben nincs étel, kávé vagy egy csomag dohány. S ha nekem a roma takarítónő csak úgy behoz egy kis ennivalót (hiszen elég látványosan fogyok), akkor én biztosan valamit adok neki a raktáramból, mert az teljesen elképzelhetetlen a Székházban, hogy valakit csak úgy emberségből megkínáljunk. Amikor például C-vitamint meg fájdalomcsillapítót kérek, Főnéni kimérten közli, hogy ilyesmi nincs a Székházban.

Miközben az Ezredes szobájában már gyűjtjük a karácsonyi ajándékokat: az árcédulás, márkás ruhákat, vadonatúj cipőket, bundákat, kézimunkákat, síléceket, hótaposókat, bicikliket és még csak a Szőke tudja, mi mindent, kirúgják a Kalapost, mert a Szőke meg a Titkárnő nem bírják az asszonyt. Kórusban énekelnek, miközben a szerencsétlen Kalapos sírva búcsúzik: lehet, hogy karácsonyra felköti magát, mert egyedül neveli a gyerekét, hiányzik majd a Székház száraz kenyere is. Az irodisták engem is eltávolítanának mihamarabb, keresik a fogást. Nem illek a képbe, „olyan más vagyok", és túl sokat látok, hallok. Például arról, hogy a nagy bizniszek nem a ruhákban, hanem az adományként a lakosságtól kapott régiségekben, bútorokban vannak. Nemegyszer ajánlják fel teljes lakások kiürítését, csak el kell menni az akár egymilliót érő tálalóért. Ezek a címek a Szőkéhez futnak be. A bútorokat meg szállítják a vidéki székházi alelnökök, a Főnéni családja, és ki tudja még, kik.

A Szőke közben azt találgatja, hogy ha nem kapok enni meg pénzt se, és a lábam se teszem ki a kapun, vajon miből van mégis cigarettám, kávém, s egy idő után C-vitaminom. Nekem a lét a tét, hát elmondom, hogy az Ezredes dugdos nekem oda titokban egy doboz cigarettát, Anyám sampont, kávét vesz nekem, és azért állnak rajtam jól a rongyok, mert csak fogyok, csak fogyok... Amúgy a lábam már nem is tehetem ki a kapun, mert napi huszonnégy órában vagyok szolgálatban éhbérért. Ugyanis Gondnokot kirúgták, de van helyette másik alkoholista, és még egy, akiről Főnéni úgy tudja, nem iszik, én viszont tudom, hogy sokat, nagyon sokat. Ezért hát helyettük is, velük együtt bízzák rám az éjszakai őrséget is, még a hétvégit is, délután meg a ruhaosztás után rendész vagyok, hát nem hagyhatom el a házat.

Már üvöltök is meg káromkodom a két nyomorulttal, akik velem együtt laknak a házban, mert nem bírom a szagukat, ha böfögnek és szellentenek, miközben eszem, hogy rettegek, ha berúg az egyik, és hogy mikor lopja el a másik. Mert közben megtanultam cigarettát csavarni olcsó dohányból, azt is tudom már, hogy a csikket vissza kell bontani, mert ott van benne az értékes dohány. Ettől persze mocskos a kezem mindig, utálom magam, utálok mindenkit, és engem is utálnak, mert agyjátszósnak tartanak a rendmániámmal, mit játszom én itt a borsószem királylányt, mikor „egy utolsó, utcáról jött, senki cigány kurva vagyok" – ahogy azt az egyik szállító mondja, amikor megkérem, hogy ne vigye el a hajléktalanok másnapi kenyerét. Mert ha igazi álruhás újságíró lennék, hát biztosan nem itt lennék. S belátom a csövik nagy igazságát: messziről jött ember valóban azt mond, amit akar.

Megjön a királyfi meg az eszem

A Székház telefonját jó régen kikapcsolták, mert a másfél milliót is meghaladta a hátralék. Ezért aztán egy ragasztócsíkokkal összetartott mobilkészülék a céges telefon már egy ideje. Azt nekünk, őröknek nagyon kell vigyáznunk, mert Főnéni bármikor hívhat. S ha nem vesszük fel időben, képes bejönni és felpofozni az őrséget – mondják a régiek. Amúgy ezzel – mármint hogy pofonokkal is neveli a hajléktalanokat és dolgozóit – a Főnéni is eldicsekszik gyakran. Amúgy én már régóta semmi terézanyást nem látok benne, mert úgy tudom, hogy az igazi Teréz anya soha nem járt politikai nagygyűléseken, de tüntetéseken se mondogatott oda. Nem jelöltette magát pártok listáján, nem hordott fegyvert, és nem fenyegetett senkit azzal, hogy lelövi. Biztosan nem tartotta rettegésben a környezetét, nem használta ki az elesetteket, és senkit nem tett röghöz (házhoz) kötött rabszolgává.

Hiányzik a való világ, ezért titokban lehallgatom a cég mobiljáról az ellopott telefonom üzenetrögzítőjét. S a világ megtalált! A királyfi hagyott üzenetet, keressem. Soha ilyen gyönyörű karácsonyi ajándékot nem kaptam, lehet, hogy megmenekülök! Mert a királyfi egykori főnököm, párszor már eddig is kihúzott a bajból. Ha munkát ajánl, akkor esélyem van rá, hogy megtaláljam és megmentsem magam.

Karácsony előtt azzal a hazugsággal kéredzkedem el, hogy a régen nem látott gyerekeimet látogatom meg. Kiléphetek a Székház kapuján.

Királyfi meghív egy salátára (!), és ajánlja a munkát, de nem tudom elfogadni, mert akkor nem dolgozhatnék tovább a Székházban, és akkor lakni sincs hol..., s ami a legjobban keserít, hogy Királyfinak sincs egy ezrese, pedig megígértem sorstársaimnak, hogy ha nem nyomnak fel Főnéninél, akkor hozok pénzt dohányra, karácsonykor lesz cigink.

Szenteste napján jön a Legnagyobb Szeretetszolgálat, hoz egy teherautó ruhát. Szőke mondja nekem, hogy vegyem csak ki nyugodtan, ami nekem kell, csak úgy bontsam a zsákot, hogy ne lássák a szomszédok, mert nem lenne szabad kinyitni ezeket. Kerítünk cipőt, táskát, mindenfélét, amikre szükségem van, amiket már két hónapja kérek a Szőkétől. Most is csak azért ilyen nagylelkű, mert így ha látom is, mit rak félre magának, egy szavam nem lehet. Közben elküldjük a kapu előtt ácsorgó csöviket: már két napja nincs nyitva a Székház, nincs ingyenkaja meg ruhaosztás. Ők már két nappal ezelőtt megkapták az ünnepi babgulyásukat, hozzá egy pohár lejárt szavatosságú sört, meg akinek jutott, a Nagyáruház ezerforintos vásárlási utalványát is. Majd csak jövőre kapnak megint rántott levest meg zoknit. Turkálunk a Szőkével tovább.

Délutánra az összes szállító a Nagyáruházhoz megy, Szentestére bezár az is. Megborít minket annyi száraz kenyérrel, hogy egy hadsereget is szétzavarnánk vele. Van azért alig pénzes karácsonyi kalács, meg bejgli-hegyek is: teli a Székház, de zöldség még karácsonykor sem jut a szegényeknek. Így hát a véletlenül elöl hagyott hagymát esszük mindenhez mi hárman, akik az őrök vagyunk.

Szentestére belázasodom, fekszem a nappali kanapéján, a fiúk isszák az ötödik liter bort – kapta az egyik, egy kis maradék töltött káposztával együtt. Kínálgatnak, most nincs lelkem üvöltözni velük, hogy hagyjanak már: fáj a fejem, szédülök, és fáj a szívem is. Szeretnék a szeretetre gondolni, meg azokra, akiket kéne szeretnem, és a hangjukat sem hallottam már vagy fél éve, meg azokra is gondolok, akiknek rám kellene gondolniuk, de az üzenetrögzítőm üres, a szívem is az, nincs karácsonyi hangulatom, pedig egészen jól néz ki a fácska, amit én díszítettem. Meleg van a szegényházban – a fiúk rátesznek a fűtésre, mert tüszős mandulagyulladásom van –, enni is lenne mit, mert kaptunk a főpolgármesteri ajándékcsomagból (téliszalámi, sajt, és fogkefe is van benne), de nincs kedvem enni, inni, zavar a fiúk borgőzös bolondságа meg a szomszéd családi házak fényes karácsonyi ragyogása.

Karácsony első napján túlárad a szeretet: egy fiatal pár kőkemény mézeskalácsot hoz egy picike szatyor gyerekruhával, egy ember a drága, megboldogult felesége ruháit hurcolja be zsákokban. Főnéni is felhív minket, lehetőséget ad, hogy boldog ünnepet kívánjunk neki, igen vigyázunk mindenre, senki nem lopott a nagyáruházi tortalapokból, jó lesz a hajléktalanoknak jövőre, igen, mi is jók vagyunk, hát persze.

Este teljes egyetértésben lógunk ki mind a hárman csikket szedni a buszmegállókba, hogy legyen miből csavarni. A fiúk ragyogva teszik elém: lám, maroknyi cigivég, alig égett Marlborók meg „ukrán malbik" vegyesen – karácsonykor hosszabb szál cigit nyomnak el az emberek.

Az egyik őrtárs kimegy a Keletibe másnap, eladja az övtáskát meg a CD-t, amit kaptunk a Főnéni ajándékcsomagjával. A pénzből cigit vesz, és viszonylagos megelégedettséggel nézzük este a tévében a hajléktalanok karácsonyáról szóló riportokat: van, aki bevallja az adásban, hogy eladta a szeretetünnepi ajándékcsomagját, hogy legyen miből innia.

A Székházban nem tart sokáig a karácsonyi hangulat: összeveszünk mindenen. Az egyik kevesli a koffeinmentes kávéban a kávét, a másiknak nincs pénze fröccsre, én meg magamra haragszom azért, hogy rájuk kell szólni: hagyják a tortalapot meg a süteményeket, mert a Főnéni fejünket veszi.

A Szőke is meg a Főnéni is benéz a két ünnep között: kapunk egy kacsát meg egy nyulat a hűtőből, meg három üveg olcsó sört, de kizárólag csak a szilveszteri ebédhez ihatjuk meg!

December utolsó napján megint szállít a legnagyobb szeretetszolgálat, de a Szőke nem ér rá bejönni. Mi vesszük át és tároljuk azt is. És megtaláljuk a kincseket. Az egyik őrnek bélelt ing, a másiknak pulóverek, zsebkendők. Én meg a gyerekeimre találok márkás sportruházatot, tűt, cérnát, színházi látcsövet, vadonatúj piros törülközőt.

Estére már senki nem beszél senkivel, a fiúk bealszanak a tévéműsoron, egyedül őrködöm, mert tudom, hogy Főnéni hívni fog. Megtörténik, mint ahogy a petárdadurrogtatás is. Éjfél után egy perccel kint állok az udvaron, az égen minden irányban tűzijátékok, csak az igazi csillagok vannak nagyon messze. Attól tartok, hogy valamelyik eltévedt szikra felgyújtja a Székház udvarán a roncsbútorokat. Hál' istennek nincs tűz, a fiúk is józanok, eszembe jut a kisfiam vicce: A BÚÉK egy jobboldali pártnál azt jelenti: Budapest Újra Éhezni Kezd.

Menj már el innen! Értsd már meg, hogy neked nem itt a helyed, gyötri magát Anyám a sorsomon. Már negyedik hete eszünk csak rántott levest. Meglepnek a házon belüliek, mindegyik kihasználná, hogy nem tudom megállni, hogy ne adjak valamit. Többnyire nem kapok cserébe semmit, mert nekik sincs, kilakoltatás előtt állnak, az egyiknek már lassan éhen döglik egyetlen társa, a kutyája, drágult a cigi meg a kávé is, és Főnéni mindenféle értelemben egyre rosszabb bőrben van.

Most, hogy szívrohammal kórházba került, gazda nélküli a ház, ketté is szakad: felsőházi irodistákra meg alsóházi megfigyeltekre. Mi, alsóháziak vagyunk többen, de nekik van céges kávéjuk, ők főzik előttünk a lecsót meg a tojást maguknak. Elkezdek óvatosan fenyegetőzni: hogy tudok, amit tudok, és korgó gyomortól ne várjanak lojalitást. Felelősségre vonnak: miért nem intéztem a papírjaim? Mondom nekik: tényleg gyanús, hogy nem kaptam üzenetet a kivonatról.

Titkárnő – aki elejétől fogva a hideg vizet is sajnálja tőlem – egyik reggel otthonról hoz egy kis maradék főzeléket és még tojást is hozzá. Fölöttébb gyanús a dolog, hát helyzetbe hozom: mire kellenék? S kiderül, hogy az iskolai végzettségem – ezzel együtt a papírjaim is – kellene, de nagyon. Mert nem lesz fizetése, nem hosszabbították meg a szerződését, de az én felsőfokom után kapna a Székház havonta kétszáz-negyvenezret, és nekem csak alá kellene írnom. Mert – most már tudom – én fizetem a világ legdrágább albérletét, no meg etetnek és ruháznak is.

Szükségem van pénzre, megalázó módon, de kapok is valahonnét, és Anyámmal kicsempésztetem a postára az anyakönyvi hivatalnak a reklamáló levelet. A postást lefizetem, hogy a választ szigorúan az én kezembe adja. Postafordultával jön: két hónapja megküldték a Főóvóhelynek. Remegő kézzel tartom a születési anyakönyvi kivonatom: megtaláltam magam.

Azt sejtem, hogy Főóvóhely üzenetét nem véletlenül nem kaptam meg. Már nem is esik rosszul. Csak tovább akarok szállni, más fészekre, mert most már érzem: nem bírom tovább. S eljut hozzám egy másik üzenet: vár az előző életem – riportokat kéne írni, olyan jókat, ütőseket, olyan régi, beépülőseket. És miután Főpiást másodszorra zavarom el éjszaka magam mellől, mert arra ébredek, hogy simogat, úgy döntök: továbbrepülök. Anyámat féltem, mert ő szeret engem, s azt itt nem szabad. Bántani fogják, pedig ha ő nem lett volna, talán nem bírom három hónapig a szegényházat, a Székházat, a Főnénit és tán fölkötöttem volna magam. Ha él még addig, hát elviszem egyszer a Börzsönybe, beülünk egy cukrászdába és iszunk egy kupicányit – erről álmodoztunk a rongyok között.

A gyerekeimre hivatkozom, mikor Főnénitől búcsúzom. Gyanús vagyok neki, mert nem szereti, ha nem nyúlhat az ember után néhány gyalázkodó, rágalmazó telefonnal. Kivételesen nekem megengedi, hogy vigyem a cuccaimat, amiért megdolgoztam.

S majd lassan megtanulok járni is a sok zuhanás után, mert a mostani kanapémat nem csótányok, hanem könyvek veszik körül.

Iványi Katalin rajza

Biedermeier étterem

családias hangulat
korhű környezet
eredeti receptek alapján
készült ételek
romantikus háttérzene
1066 Bp., Mozsár u. 12.
Tel.: 331-8942

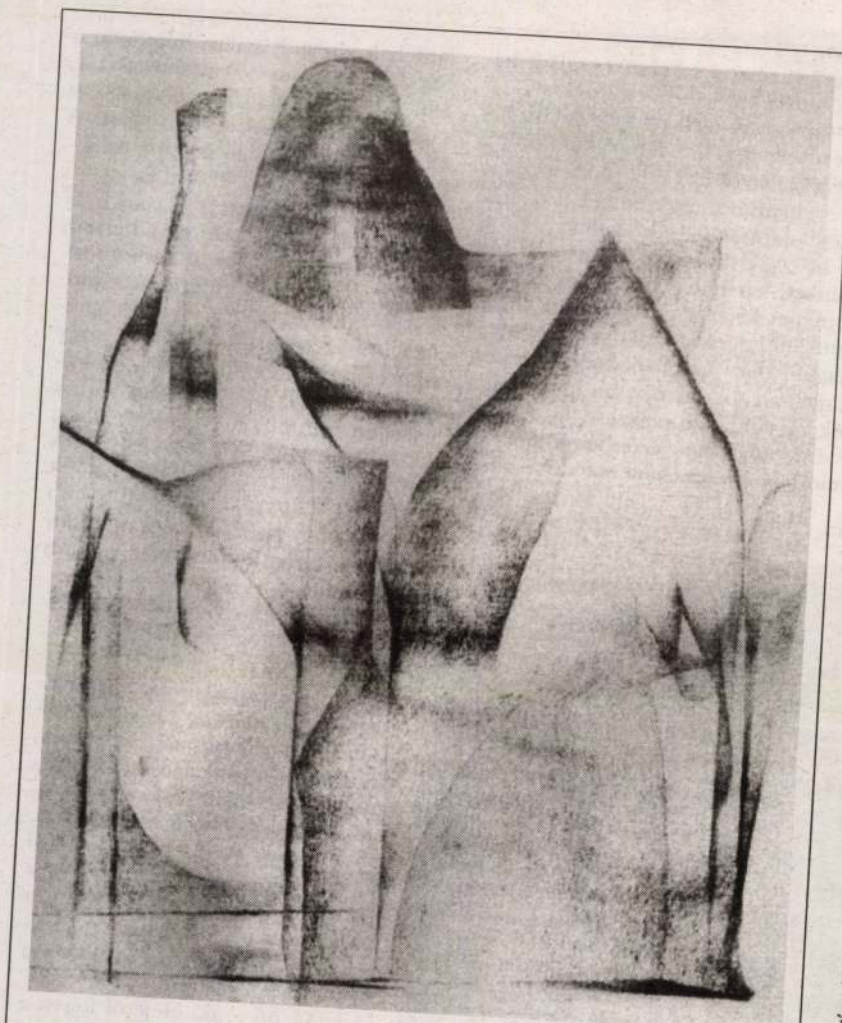

Transzparens-tónusok

Iványi Katalin grafikáiról

Iványi Katalin leheletfinom ceruzarajzai illanó és rebbenékeny jelenségek, azt a pillanatot ragadják meg, amely az itt és ott, a lét és nemlét, a jelen lévő és az eltűnő, az álom és ébrenlét között csak egy villanásnyi időre létezik.

Sejtelmes és rejtelmes figurái, hol angyalszárnyú, megfoghatatlan és meghatározhatatlan szellemlények, amelyek lebegve repkedik be a papírlapot, hol organikus formákba simuló architekturális elemek (templom-hegyek, háztető-dombok, temető-növények). Ami igazán érdekli a megbúvó, a sejtelmes megjelenítése. Az, amit ha kimondunk, megrajzolunk, regisztrálunk – máris tovalebben, megszűnik annak lenni, ami addig volt: *titok*. Ez a ki nem mondott, meg nem nevezett állapot Iványi Katalin képeinek lényege. Az aprólékosan kidolgozott részletek és a ceruzából előcsalogatott érzékeny tónusok a sejtetés eszközei, a titkot elfedő, soha teljesen fel nem lebbenthető fátyol szinonimái. A transzparens felületek által az elfedés-feltárás között húzódó igen keskeny határvonalon egyensúlyozva táncolnak kompozíciói. Érzékeny felületei által rajzai fuvallatszerű látomásokká válva, szinte csak lebegnek a papír felszínén. Frottázsszerű faktúrái tünékeny káprázatok árnyképeiként úsznak a levegőben, már-már a papírlap fölé emelkedve. Iványi Katalin vonaljátékai zenei ritmusokat idéznek, amelyek finoman fonják körbe a lírai felületeket. A vonalritmusok emberalakra emlékeztető, antropomorf részletek, városképek és természeti formák láncolatát írják le, határolják körül. Az áttetsző alakzatok metsződései újabb formákat rejtenek. Ezekből az áthatásokból újabb tónusok, más és más részletek, belőlük pedig rejtett, de lényeges elemek bontakoznak ki. A házak és dombok egymásba olvadásából emberi figurák, angyalszárnyak vagy újabb természeti jelenségek rajzolódnak ki. Mintha képeinek szereplői ide-oda röpködnének, egyik képről a másikra – mindenütt jelen vannak, de sehol sem időznek sokáig. Ugyanakkor egyazon képen belül is cikázva változtatják helyüket, alakjukat Iványi Katalin rajzolt teremtményei, táncolnak, mint az árnyak a tűz lángjának fényében.

Tuskompozíciói homogénebb sötét foltok és vonalak, amelyek a véglegesség nyomatékosságával hatnak. Ha ceruzarajzai a levegő illékony másai, akkor tuskompozíciói a sűrű olaj maradandó foltjai. A finom ceruzatónusok a nappal, a tusfoltok az éjszaka képei. A tusrajzok a betűjelek emblematikusságával kapcsolódnak össze, egyszerűsödött vizuális jelekként esszenciális összegzései a látványnak, amelyből kiindultak. Hiszen, ahogy maga a betű is képből egyszerűsödött egyezményes írott jellé, éppúgy foglalja össze tusrajzaiban néhány vonással, írásjelszerű tömörségben Iványi Katalin is egy vitorlás, egy hegedülő alak vagy egy madárröppenés jellegzetességeit. A távol-keleti (kínai, illetve japán) *kanji*-k formavilágára utalnak ezek a gesztusszerű jelek, amelyek összekapcsolásuk által új jelentésréteget nyernek. Mégis egyetlen vizuális jellé állnak össze, egyetlen egységként értelmezhetők a belőlük kialakított kompozíciók. A visszakapart felületek szakadozott foltjai, a fehéren hagyott részek mind-mind újabb jeleket rejtenek, akárcsak a ceruzarajzok formáinak és tónusainak áthatásai.

Átlépve minden tér- és időrendszeren, metafizikus lebegéssé simuló zuhanásban kapcsolódik össze Iványi Katalin minden rajza. Művei a feltárhatatlan és megfejthetetlen ideák árnyképei, amelyek a megbúvót, a rejtelmest és az elfeledettet rejtik.

A művészet örök titkát.

Szeifert Judit

A TUDATOSSÁG MAGASABB SZINTJE

Eckhart Tollét a ma élő legnagyobb spirituális tanítónak tartják. Könyvei – *A most hatalma* (The Power of Now) és a *Megszólal a csend* (Stillness Speaks) – a New York Times bestsellerlistájának az éllovasai. A Cambridge-i Egyetem egykori tanára és kutató tudósa 29 éves korában már az öngyilkosságon gondolkozott, amikor – legnagyobb lelki gyötrődése közepette – váratlanul megvilágosodott. Azóta teljesen másként látja a világot, s szerencsénkre elég okos ahhoz, hogy ezt a látásmódot, s annak elérési lehetőségét el is tudja nekünk mondani. (Többek közt a szerelemnek nevezett jelenség és a valóban működő párkapcsolat titkait is leírja.) Eckhart Tolle, vetítővásznon, áprilistól minden hónap első keddjén látható és hallható, 18 órakor, a Kertészeti Egyetem Villányi úti dísztermében. A másfél órás, angol nyelvű, magyar feliratokkal ellátott filmek megtekintéséhez elővételben lehet jegyet venni a Széna téri Hattyúház agykontrollüzletében (488-0118). Könyvei ugyanott kaphatók, ill. a **www.agykontroll.hu** címen utánvéttel megrendelhetők.

MOLNÁR BÁLINT:

Howard Dean – Amerika liberális dühe

Miközben John Kerry a múlt hét keddjén besöpörte a Demokrata Párt elnökjelöltségét, keveseket érdekelt, hogy Howard Dean megnyerte az általa 2003-ig kormányzott Vermont állam előválasztását. Főleg, hogy ő maga már két héttel korábban hivatalosan kiszállt a versenyből.

Dean 2003 végéig lélegzet-elállítóan sikeresen vette a Demokrata Párt jelöltállítási procedúrájának korai akadályait, kreatívan szólítva meg azokat a választókat, akik számára egyre kevesebb lényegi különbség látszott a két nagy párt között, mindkettőben csalódtak, és csalódásuk látványosan nőtt az elmúlt négy évben, ifj. Bush elnöksége alatt. Dean maga – némi populista túlzással – a Demokrata Párt „demokrata szárnyának" nevezte támogatóit. Az, hogy John Kerry valódi esélyesként nézhet a minden valószínűség szerint hihetetlenül kemény választási kampány elé, nagyban köszönhető a „dühös amerikait" remekül megtestesítő Dean precedens nélküli, és a demokrata szavazókat igencsak felpörgető, előválasztási hadjáratának. Ha másért nem, ezért mindenképpen érdemes közelebbről is szemügyre venni Howard Dean viharos szereplésének, korai sikerének és kudarcba fulladt kampányának hátterét.

Dühös demokraták dühös jelöltje

Az amerikai populizmus egyik ritka liberális példánya, dr. Howard Dean, az apró – összesen 600 000 lakosú – Vermont állam volt kormányzója. Egy New York-i bróker és értékbecsüs házaspár gyermekeként az amerikai politikai-gazdasági elit privilegizált világába született. A Yale Egyetemen kapta orvosi diplomáját, és 1982-ben jelent meg először Vermont politikai színterén, ahol azután a kormányzói posztig vitte.

Dean kormányzóságának 12 éve alatt Vermont drámaian megváltozott, mind gazdaság sikerei, mind a liberális társadalompolitika szempontjából. Dean fiskális konzervativizmusa ugyanis amerikai mértékkel figyelemre méltó szociális liberalizmussal párosult. Vermont Dean vezetése alatt minden gyermekkorúra kiterjedő egészségbiztosítást vezetett be, amit természetesen az amerikai – finoman szólva is csak mérsékelten jóléti – szociális politika kontextusában érdemes elemezni. A kormányzó szintén elszántan támogatta a környezetvédelem és a gyermekvédelem politikáját. Mindenre a koronát a melegek és leszbikusok számára egyenlő polgárjogi státust garantáló törvény beiktatása tette fel, amellyel vélhetően bemutatta annak a törvénynek az amerikai prototípusát, amely megpróbálja majd elválasztani a házasság vallási definícióját (egy férfi és egy nő) annak demokratikus-köztársasági definíciójától, így próbálva átvágni a „meleg házasság" gordiuszi csomóját.

Howard Dean elnöki aspirációi az iraki háborút ellenző, „politikailag magasan motivált", az USA északkeleti részén élő közép- és felső-középosztálybeli választók dühén kaptak szárnyra. Egy 2003. április 4-i Zogby-felmérés szerint akkor a demokrata szavazók mintegy 42 százaléka ellenezte a háborút. Ezt a – mellesleg igen jómódú és sok első szavazót tartalmazó – tömeget célozta meg Dean találékony és innovatív kampánya. A demokrata szavazók e csoportja ugyanis úgy vélekedett, hogy a Demokrata Párt gyáván viselkedett az iraki háború előestéjén; nem állt ellen a szeptember 11-ét követően külpolitikájában egyre radikálisabb Bush elnök mccarthysta hiper-patriotizmusba csomagolt, elszánt neoimperializmusának. (Hogy egy picit dekódoljuk a mostanában oly sokféle zagyvasággal együtt körülrajongott neokonzervativizmust is.)

2003-ban gyakorlatilag Howard Dean volt az egyetlen potenciális demokrata elnökjelölt-aspiráns, aki vállalta a Demokrata Párt liberális szárnyának Bush elleni dühét, és képes volt ebből politikai – és valódi – tőkét kovácsolni. Ebben segítette Bush háborús legitimációjának lassú, de folyamatos gyengülése is, amin Szaddám elfogása is csak ideiglenesen enyhített. Mindeközben az amerikai gazdaság éppen egyik nehezebb periódusát élte, és bár a recesszió nem Bush hibája volt, az elnök tovább rontott a kilábalás esélyein precedens nélküli adócsökkentéseivel, amit egyszerre időzített az állami kiadások szintén precedens nélküli megemelésével, visszalökve Amerikát a reagani évek hatalmas kormánydeficitjeinek időszakába. A leginkább a 300 ezer dollár fölött keresőknek kedvező adóreform együtt járt a környezetvédelmi és jóléti szolgáltatások drasztikus megkurtításával is, és a hadiipar eddig is hatalmas költségvetési megbízásainak további erőteljes növelésével.

Dean, jóval megelőzve a többi későbbi jelöltet, 2002. május végén jelentette be jelöltségét. Még ennél is meglepőbb volt, hogy *mennyi* pénzt szedett össze, és *hogyan*. Decemberben – sokak meglepetésére – elnyerte a Demokrata Párt déli „bennfenteseinek" támogatását, Al Gore személyes támogatásának képében.

A Dean-gépezet

A Dean kampánystábja által összeszedett pénz szinte automatikusan hozta magával a demokrata establishment közelebb húzódását a jelölthöz. Kampányának mindenkit ámulatba ejtő része az internet által nyújtott lehetőségeket – a politikai kommunikáció, organizáció és finanszírozás szempontjából mindenképpen – forradalmi módon kihasználó dinamizmus, a korai fellépés, és az ún. grass-roots kampánygépezet volt. Dean fiatalokból álló webes rohamcsapatai (bloggerei) hihetetlen gyorsasággal kommunikáltak rengeteg emberrel, és a felállított központi weboldalak képesek voltak kis összegű adományokat on-line rendszerben gyorsan fogadni. Ami ebből politikailag fontos, hogy Dean sikerrel szólította meg a jelen és közeljövő Amerikájának számában és fontosságában jelentős csoportját is, az internethez szinte életformaként csatlakozókat, köztük sok jómódú és befolyásos embert. A jelöltállítási verseny szokásosan gazdag támogatók által dominált részét Dean kikerülte az egyenként kisebb összegű, de nagyobb számú pénztámogatások begyűjtésével.

Egy on-line társadalmi csoportszervező körrel, mindössze háromszáz taggal indult a Deant támogató webközösség. Néhány héten belül, Joe Trippi kampányfőnök vezetése alatt Dean dollármilliókat kapott on-line adományok formájában: 2003 januárja és 2004 februárja között közel 47 milliót, 15 millióval többet, mint a ma már elnökjelöltnek tekinthető John Kerry. A januári iowai előválasztások idejére a csoport hatszázezer tagot regisztrált. A Trippi által kidolgozott rendszer sokat kölcsönöz a „társadalmi hálózatosodás" (social networking) területén folyó vitákból és merít az ott elhangzó elméletekből.

Az alulról építkező lokális hálózatok kommunikációs kapcsolataik révén korábban sosem látott módon szaporodtak és adaptálódtak, spontaneitást és interaktivitást kölcsönözve Dean kampányának. Az internet-közösségek technológia iránti fogékonyságát Trippi a számukra vonzó decentralizált kampányrészvétel felajánlásával fogta munkára. Ez önmagában is siker, hisz e csoport választói aktivitása általában alacsony. Sokan most úgy vélik, a polgári csoportaktivitások virtuális terekből indulva is elérhetnek jelentős demokratikus befolyást. Bizonyos szempontból a politika közvetlenebbé tétele történt meg a Deant támogatók laza virtuális közösségein keresztül. Virtualitásuk persze nem anyagi lehetőségeikre értendők.

A való világ

Dean még visszafogott elemzők szerint is tarolni készülhetett az első, iowai előválasztás előtt, január közepén. Ám a forradalmat nem szavazták meg. Az amerikai politikai marketing két alapszabálya látszott megdőlni: a leggazdagabb és a médiában legtöbbet szereplő jelölt alulmaradt a korábban favorizált, de azután sokáig leírt John Kerryvel szemben. Hiába volt a Dean körüli médiahisztéria meg a hihetetlenül innovatív és sikeres pénzgyűjtő netközösség, a szavazók nem álltak Dean mögé. Dean kampánya kicsit úgy viselkedett, mint az amerikai hadsereg Irakban: a technológiai fölényt villámgyorsan valódi előnnyé változtatta, majd kaotikus és hibás döntéseivel rossz helyre, rosszkor és rosszul használta fel a rendelkezésre álló eszközöket.

Deanről hamar kiderült ugyanis, hogy nem ideális jelölt: kissé hangos, túl elszánt, stílusérzéke is sokszor cserbenhagyja. A szélesebb szavazóközönség számára a hagyományos médián keresztül megjelenő Dean korántsem tűnt olyan vonzó jelöltnek, mint elszánt netfrakciója számára. Üzenetei helyett inkább elszólásai vagy túl heves orátori produkciói domináltak a híreket. Dean nem tűnt meggyőzőnek Bush esélyes kihívójának szerepében. Néhány nappal iowai veresége után Dean kikapott New Hampshire-ben is, ami a végső döfés volt addigra minden pénzéből kifogyó kampányának. Hiába volt Joe Trippi gyors lecserélése Al Gore korábbi főtanácsadójára, a kárt nem lehetett egy-két lazáskodni próbáló tévéinterjúval helyrehozni.

Bár Dean február 18-án, egyetlen előválasztási győzelem nélkül bejelentette, hogy kiszáll a Demokrata Párt elnökjelölt-állító versenyéből, kampányának csoportpszichológiai hatása mindenképpen figyelemreméltó politikai erővé tette, és amelynek energiája most tovább segíti John Kerry George Bush elleni küzdelmét. A novemberi választások előtt az egyre jobban megosztott Amerika demokrata választóinak meglepően magas szavazói aktivitása máris aggasztja a Bush-tábort. Irakban egyszerre tűnik reménytelennek és biztatónak a helyzet. Az amerikai áldozatok száma azonban mégiscsak nő. És a gazdaság fellendülése sem hozta még vissza a Bush elnöksége alatt elvesztett közel hárommillió munkahelyet. Persze mindezzel szemben ott van az elnök kampányára összekalapozott több mint 140 millió dollár.

Az amerikai kampányidőszak egyik vicce szerint „Bush 2000-ben egységteremtőként kampányolt, és nem is vallott kudarcot: egyesítette a demokratákat." Bush konzervatív-keresztény messianizmussal kevert doktriner gazdaság- és külpolitikájától megriadt és dühös választók számára Howard Dean új erőt adott. Ismét elhitette velük, hogy a Demokrata Párt a kiélezett helyzet és republikánus erőfölény ellenére is eséllyel veheti fel a harcot Bushsal, aki négy évvel ezelőtti önmagához képest gyökeresen megváltozott politikai platformról, a Wilsont vagy Trumant felidézni kívánó háborús elnök pozíciójából kampányol. A terror elleni megelőző háború ködös elmélete és még aggasztóbb megvalósításai azonban egyre kevesebb amerikait győznek meg arról, hogy országuk vezetőjének nem volt választása az iraki háborút illetően.

(A szerző az ottawai Jewish Community Council tanácsadója)

Iványi Katalin festő

Szentendrén a Művelődési Ház-
ban rendezték meg kiállítá-
sát.

Szocialista Művészetért, 1971. okt. (?)

Iványi Katalin

Rajzok (repró)

Valóság, 1970. 8. sz. 103. l.

Iványi Katalin, festő

Kiállítása nyílik meg
szept. 19-én szentendrén.

— :□ Iványi Katalin ... 2.

ESTI HIRLAP, Br. 1971. szept. 15.

Iványi Katalin, festő

1 fényes tdolf teremben, majd az „ihlető" vázsban: szentendrén volt kiállítása a „szentendreinek" számító Iványi Katalinnak.
Megemlített művei: Krúdy figura, Varsztli-sorozat, körhinta, Blajzókozsi, Hajósonos, szentendrei teátrum, Groteszk szinpad ...

P. B.: Színek és észelmek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. okt. 9.

Zrínyi Katalin „festő"

Kecskeméten nyílik meg
kiállítása szept. 19-én.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1971. szept. 16.

Iványi Katalin - Gestörnüvész Pa

Vállítása nyilik a

Szentendrei Művelődési Házban

szeptember 9. én.

Nápszava 1971 szeptember 15

1. old.

Ivánji Katalin festőművész

Vallomása nyolc a Szentendrei

Művelődési Házban.

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 19

4. old.

Udvary Katalin festő

kiállítása február 19-én

nyílik a Fényes Adolf teremben

Magyar Nemzet 1971 február 18

Iványi Katalin

A müvész első kiállitásáról számol be Szabó György: "A látogató kalandjai" c. kritikájában. A müvész munkájában a "szentendrei" hatásokkal kapcsolatban megjegyzi, hogy helyenként Vajda Lajos, másutt Bálint Endre hat rá, de anélkül, hogy a müvész eredetiségét kisebbitené, -mint irja: "őszintén megmutatja a Szentendréhez vezető ut állomásait: "Hajóállomás Szentendrén", "Olajozó kocsi" c. müvekre hivatkozva, majd beszél arról, hogy a különböző hatások ellenére ez a válogatás, milyen meglepő összhangot mutat.
Élet és Irodalom, Bp. 1971. febr. 27.
XV. évf. 9. sz. 12. lap

Iványi Katalin

A müvek felsorolása mellett külön-külön értékeli azok erős liraiságát, remekül kezelt szineit, hangulatát, s mint a cimek is mutatják, az alkotások tartalmát: "Vurstli I-II." vagy a más felfogásu "Nyári este Szentendrén", "Szinjáték", "Varázsló", "Ősz a dombokon", "Körhinta", s a Vajda Lajos-i hagyományra utaló "Áttünések" cimüeknél. A kiállitást a Fényes Adolf teremben rendezték meg.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. febr. 27.
XV. évf. 9. sz. 12. lap

Iványi Katalin festőművész

A Fényes Adolf Teremben rendez kiállitás, melynek megnyitója:február 19. -jelenti a lap.

A müvész kiállitásáról a lap bemutatja egyik rajzának repr.-ját.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. febr. 13. XV. évf. 7. sz. 2. lap
1971. febr. 2o. XV. évf. 8. sz. 4. lap

Iványi Katalin
festő-

Témái a tájak, figurák, csendéletek.
Területe bármely esetleg, elfér benne
a teljesség.

Révész Zsuzsa: Iványi Katalin kiállítása.
Művészet, 1971. május - 40.oldal

Iváni Katalin
festő.

„Groteszk szinpad"
(repro)

Révész Zsuzsa: Iváni Katalin kiállítása.
Művészet, 1971. május – 40 oldal.

Iványi Katalin
festő

Iványi Katalin festői témáit az
Óbuda - Szentendre - Nagymaros
három pontja véltal meghatározott
mögben van.

Révész Zsuzsa: Iványi Katalin kiállítása.
Művészet, 1971. május - 40.oldal

NÁNYI Katalin

ESTERHÁZY PÉTER:

Egy kékharisnya följegyzéseiből

Könyvek között (Bibó, Vitéz, Kemenes Géfin)

Az a jó, üdvös, szoktuk mondani, ha mindenki csinálja a dolgát, a dolgát csinálja. Noha azt is tudjuk, ezt is föl lehet alibinek használni, a gyávaságnak sok arca van, ez nem az én dolgom, védekezünk, és hát ki az, akinek olyan pontosan ki van mérve a dolga, hogy eddig igen, ám ez már nem. Mi az író dolga? — ez az a kérdés, amire még csak meg sem próbálok válaszolni, tartom magam a klisékhez és a klasszikusokhoz, úr ír. És olvas, teszem hozzá. Dolga ez is. Azt nem állíthatom, több okból sem, hogy a jó elnyeri, elnyerte méltó jutalmát, de mégis valami ilyesmi (kékharisnyás) érzés fogott el a múlt héten.

Amikor is két napot Bibó könyveivel töltöttem. Nem jószántamból. Köztünk szólva én egy kiegyensúlyozott, magyar úr volnék, az úr talán túlzás, mindenesetre nehezen vagyok mozdítható kívülről; mégis amikor mostanában a butaság olyan jellemzően magyar változataival találkoztam, amibe mindig belekeveredik egy kis fájdalom, jó szándék, sőt még ártatlanság is, akkor, éppen ettől az elegytől, mely ott akkor egy jónevű kollégám (tegyem idézőjelbe?) cikkében öltött invalid testet, egyszerre elkámpicsorodtam, és ziláltan kiszaladtam a kertbe — hogy ez reménytelen, rémületes, illetve, konkrétan, hogy menjenek a... bánatba. És hogy a legjobb volna Ausztráliáig futni, majd inkább ott a kenguruknak egy kis Fancsikó és Pistát... De nem is volna szabad ennyire őszintének lennem, meg amúgy is visszaódalogtam aztán a kertből, s amint magam elé tettem a Bibókat, és meghallottam azt az okos, belátó, *ismerős* hangot — azonnal otthon éreztem magam, menjetek, fiúk, ti Ausztráliába, a Fancsikót meg majd utánatok küldöm... Illetve éppen hogy nem. Én is maradok, amazok is maradnak, éppen ez a történet lényege. A könyvtár a haza legjobb meghatározása, írja Canetti.

Persze Bibó közismert nagy segítő, segélyező. („Kérem igen tisztelt hazámat, hogy részemre állandó, rendkívüli, szociális Bibó-segélyt biztosítani szíveskedjék. Indoklásul azt tudom felhozni, hogy családunkban az egy főre jutó magyar-rémület-átlag stb. stb.") De még soha senkinek nem mondtam el (az érintettnek is csak a minap), hogy milyen sokat köszönhetek én *Vitéz György* Missa Agnostica kötetének. Úgy érzem, hogy A szív segédigéit nem tudtam volna megírni az ő könyvének segítsége nélkül.

A magyar irodalom szerencsésnek mondhatja magát, mert a történelmi balszerencsék folytán a világ több helyén honos. Vitéz György Kanadából olyat is tud, amit innét nem tudna, és roppant unintelligensek volnánk, ha ezt nem használnánk ki, ezt a mást, a mást, mely ugyanaz. Hogy most csak azokat említsem, akiket az elmúlt két hétben láttam, *Tolnai Ottót*, ahogy a tatai JAK-táborban megpróbálta szétfecsegni a bácskai rémületet, manó *Láng Zsoltot*, *Kovács András Ferencet*, KAF-ot, aki mintha mindent tudna, marosvásárhelyi mindenes, vagy *Végel Lászlót*, aki innét Újvidékre pillant, onnét meg ide, *Balla Zsófit*, nyelvből nyelvbe (ja ez így nem jó, nyelvileg).

Mindehhez az kell, hogy ismerjük egymást. A magyar irodalom önfeltárásban nem erős; pedig most, az olvasói figyelem természetes csökkenésével, erre még nagyobb szükség volna. Már nincsenek politikai korlátok, melyek elzárnák előlünk például a nyugati magyarokat, igaz, nincsenek sokan, de akik vannak, azok vannak. Vitéz Györgyöt már említettem (finom, okos, bátor költő, bátor magával és a nyelvvel szemben, szemközt), most végül egyetlen könyvet emelek ki, mert hirtelen annyira bántónak érzem, hogy nem figyelt föl rá az ún. szakmai közvélemény, belehullott ebbe az új kultúrűrbe, pedig éppenséggel nagyon is provokatív mű. *Kemenes Géfin László* Fehérlófia című regényéről van szó, 91-ben jelent meg a Szépirodalmi Kiadónál. Olyan könyv, amelyben egyszerre van jelen Balassi Bálint és Joyce szelleme, az Ómagyar Mária-siralomé vagy Ezra Pound Cantókjáé, a Corvin-köz és a combok rózsaköze, lelkigyakorlat 55-ben Balatonlellén és favágás Észak-Québecben. Múltkoriban e helyt azt játszottam, hogy ki miben volna a legjobb, s hogy ölben Juhász Ferenc világirodalom. Akkor megfeledkeztem Kemenes Géfinről. Megpróbálkozik a lehetetlennel: magyarul a testről, őszintén, egyenest, brutálisan.

Mondják, az író egyedül van. Igaz lehet. De (és) könyvek veszik körül, a napja át meg át van szőve efféle kis-nagy segedelmekkel.

LUKÁCSY SÁNDOR:

Áhítat, elmúlás előtt

Vasárnap, ebéd után, csönd volt a házunkban. Apám keresztrejtvényt fejtett, anyám mosogatott, s bár máskor gyakran hallottam énekelni („Magos jegenyefán sárgarigó fészkel..."), ünnepeken hallgatagon végezte házimunkáját. Megesett, hogy bezárkózott a sarokszobába, melyet a falfestés színéről kék szobának neveztünk, aggodalmas arccal vonult be, és csak nagysokára került elő: a falunkbeli Mária-kongregáció őt bízta meg, hogy jegyzőkönyvét vezesse, elvállalta Isten nevében, de a szokatlan betűvető munka nehezen ment, utoljára az elemiben vett tollat a kezébe.

Csönd volt, és én unatkoztam. Olvasni nagyon szerettem, a padláson fölfedeztem apám tanítóképzős iskolakönyveit, s még „Irálytan"-át is végigforgattam, bár azt sem sikerült megértenem belőle, mi az irály; más olvasnivaló nemigen akadt a házban, egy csonka Jókai-sorozaton kívül, amelyet egy erőszakos vigécsózhatott rá nagyszüleimre, még a század elején, de hiába próbáltam megdézsmálni az üveges szekrényt, ahol most az én írói munkáim sorakoznak, a könyveket elszedték tőlem, nehogy szerelmes történet kerüljön a szemem elé, csak A kalózkirályt engedélyezték, abban a hiszemben, hogy tengeri rablók nem foglalkoznak szerelemmel, és sehogy sem értették, mért bújom már tizedszer is ezt a regényt.

Az unalom elől a templomba menekültem. Délután kettőkor harangoztak litániára, de öreg parasztnénikék már jóval korábban elindultak az Isten háza felé, feketébe öltözve, mint ájtatos varjúcsapat, s a pap megérkezéséig csak úgy magukban, a maguk kedvére énekelgettek, különös, hajlítgatott, kornyikálós dallamokat és még különösebb — mondhatnám: népi — szövegeket. Az egyik nagyon-nagyon szép volt; sajnálom, hogy csak néhány sora maradt meg emlékezetemben:

Piros, fejér, ződ a leveleji, / Szüz Mária azt igen kedveli, / Mária, Mária, Mária segits!

Abban a nagyocska rábaközi faluban, ahol gyerekkorom eltelt, még élt valami a néphagyományokból — utolsó foszlányok, mint az őszi ökörnyál. Később, amikor a városi gimnázium énekkarában Kodály Pünkösdölőjét tanultuk, meglepve tapasztaltam, hogy az nekem jórészt ismerős: a kislányok játékából, akik az utcánkban pünkösdi királynőt választottak, virágkoszorúval ékesítették fejét, s dallal, körtánccal hódoltak neki. A szomszédunkban meg egy jámbor parasztember lakott: ő volt a búcsúvezér. Jó falusiak, férfiak, nők vegyest, évente fölkerekedtek, hogy — gyalogosan — valamely kegyhelyre zarándokoljanak, olykor a határon túlra, Mariazellbe is; vonult a kegyes csapat nyári hőben, poros úton, imádkozva, énekelgetve, a búcsúvezér előre egy-két sort, a menet megismételte. Ferenc bácsinak (így hívták szomszédunkat) volt egy kézzel írt könyve, szépen bekötve, abban volt a tudománya: sok-sok énekszöveg. Egyszer elkértem tőle. Hosszú szenthistóriák, régi papok buzgó csinálmányai, talán még a Kájoni-kódex idejéből, nem minden szavukat értettem. Az egyik ének Mária Magdolnáról szólt, aki — mint tudjuk — ifjú korában ledér életet élt, a szemérmes szentkönyv szerint „nagyokat dombított". Már egyetemre jártam, amikor rájöttem, mit jelenthet ez a furcsa ige. A Körmöcbányai táncszóban (1505 körül) van meg a párja: *„Supra agnő, szökj fel kabla, hazajött férjed, tombj Kató!"* — a régi szó, melyet kiveszettnek véltek, ifjúságom idején még fölhangzott, tájnyelvi változatként, a búcsúsok ajkán: Mária Magdolna táncolt (hogy egyebet ne mondjunk).

Elkalandoztam egy kicsit, a templomba közben megérkezett a pap, kezdődhetett a hivatalos litániázás, jóváhagyott egyházi szövegekkel. Folklórtevékenység ez is: ahogyan mondták — a pap vagy az előénekes egy-egy sora után az egész vénasszonyi gyülekezet, recitálva, kántálva, kegyes zsongítás, ájtatosságba ringató monotónia, falusi lelkek egyetlen költészete. Régen volt, hogy velük mondtam a litániát, ma már emlékezetemre nem, csak tudományomra hagyatkozhatom. Pázmány Imádságos könyvéből másolok ide egy szép litániarészletet:

Mária, Igazságnak tüköre / Ájtatosságnak jeles edénye / Titkos értelmű rózsa / Elefántcsontból való torony / Arany ház / Frigynek szekrénye / Menyországnak ajtaja / Hajnali csillag — és így tovább.

Hasonló mondókát litániázgattak gyerekkorom anyókái, a titkos értelmű rózsára meg a toronyra jól emlékezem. Az Egyház konzervatív, őrzi hagyományait és szövegeit. Azok a kedves öregasszonyok persze nemigen tudták (akkor még én sem), miért elefántcsontból való az a torony, a pap sem magyarázta meg, de az ájtatosság szép volt.

Most, annyi év után, már tudom: abban a hűvös nyár délutáni templomban történt első találkozásom az esztétikummal. A litániák a művészet eszközeivel készültek: minden soruk egy-egy metafora. A régi papok a szépség dolgában nam voltak aszkéták, inkább ínyencek és telhetetlenek. Gyönyörködtek a metaforákban, írói ambíciójuk ösztönözte őket egyre újabbakat kitalálni, hosszú, tobzódó sorozatokat. Tele vannak ilyen litániaszerű szekvenciákkal az egyházatyák művei. A magyar nyelvű irodalom kezdetén ezek tolmácsolása volt az első nagy művészi feladat. Rikhardus doctor kilenc metaforával tisztelte meg Szent Ágostont, az Érdy-kódex írója szépen tudta utánamondani: *„Ó pusztában lakozó remetéknek bizon vezérök és világosságok, setétségnek számkivetése, apostoloknak társok, mártíroknak koronájok, confessoroknak gyengyök, szízeknek ékességök, te cherubin mennynek szava, Krisztusnak nyelve..."* A szír Efrém atya tizenkilenc metaforát halmozott fel az imádságról, Káldi György fordította le. Szent Cyrill alexandriai püspök Szűz Mária alakját fonta körül metaforáival, a mi veszprémi püspökünk, Padányi Biró Márton így magyarította: *„Dicséret néked, Istennek szent Anyja, mert te vagy az egész világnak drága gyöngye és eloláthatatlan, szüntelen égő és fénylő lámpása; te vagy a szüzességnek tizenkét csillagokkal felékesíttetett koronája és a közönséges egy igaz hitnek királyi pálcás országló királyné asszonya; te vagy az a megbomolhatatlan, erős és elromolhatatlan szép tiszta templom..."* Ez a szöveg már szakasztott olyan, mint egy litánia, a műfaj forrásvidékén járunk.

Szeretem ezeket a bravúros szekvenciákat, az egyházi irodalomnak ezt a gyönyörű luxusát, a magyar nyelvnek ezeket a csillámköveit. A minap fejeztem be róluk egy tanulmányt. Írás közben egyszer csak megcsapott gyermekkorom templomának hűvöse. Felszivárgott az esztendők mélységeiből Mária ráncos arcú, görbe hátú leányainak szépséges litániázása, és ami annál is szebb volt, pap nélküli, szabad énekük, a titokzatos esdeklés, mely betöltötte Isten hajlékának homályát s elvegyült fényeivel, ékesebben szólt, mint száz Efrém atya ezer metaforája, és úgy foszlott szét az időben, ahogyan minden Éden minden visszahozhatatlan pillanata, míg végül csak egy árva hangzat — koszorúból egyetlen szirom — maradt belőle, ezt is csak én dúdolgatom és őrzöm veszendő memóriámmal, míg eljő az a nap, amikor őrizgetni és dúdolni nem lesz már többé senki.

Piros, fejér, ződ a leveleji, / Szüz Mária azt igen kedveli / Mária, Mária, Mária, segíts!

Magyarok külföldön

A stockholmi Magyar Házban állította ki munkáit *Damó István*, a Romániából a közelmúltban Magyarországra települt grafikusművész. Mint a honi bemutatkozó tárlatokon, úgy Stockholmban is vegyesen szerepeltette korábbi, és az áttelepülése után született alkotásait. A régiek közül a romániai sajtóban oly szívesen publikált *Villon-, Madách- és Szilágyi Domokos*-illusztrációkat láthatták az érdeklődők, akiknek *Tamás Mária* vázolta fel a művész eddigi pályáját.

***

Az egykori Sáros megyéhez tartozó Kisszebenben leleplezték a városban született *Csontváry Kosztka Tivadar* emléktábláját. A szlovákiai magyar szobrászművész, *Nagy János* alkotását a magyar művelődésügyi tárca adományozta Kisszebennek.

***

A chicagói Another Chicago Magazine (Másik chicagói folyóirat) idei 35. száma közli *Oravecz Imre* két versét. A verseket az amerikai *Bruce Berlind* fordította, és a költő 1972. szeptember című kötetéből valók, amelynek második kiadása az idei könyvhéten jelent meg a Pesti Szalon gondozásában.

***

Robert Altman filmeposza, a Rövid metszetek és a francia *Kzrysztof Kiewslowski* Három szín trilógiájának első része, a Kék kapta meg az idei velencei filmfesztivál fődíját, az Arany Oroszlánt. *Sára Sándor* versenyen kívül bemutatott Vigyázók című alkotása a jelentések szerint visszhangtalan maradt, igaz, vetítése egybeesett Spielberg művének bemutatásával. Mindamellett Sára filmjének témája idegen volt az olasz közönség számára. Ami viszont még magyar vonatkozású hír: a legjobb férfi főszereplő az olasz *Bentivoglio* lett, az ő partnere egy cigány származású magyar amatőr színésznő, *Bakó Mária* volt, aki tolvajt játszott.

Itthon

Magyar származású Nobel-díjas tudósok címmel nyílt kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban. A decemberig nyitva tartó rendezvény apropóját az adta, hogy idén ünnepeljük *Szent-Györgyi Albert* születésének centenáriumát. Rajta kívül a kiállítás *Lénárd Fülöp* (fizikai, 1905), *Bárány Róbert* (orvosi, 1914), *Zsigmondy Richard* (kémiai, 1925), *Hevesy György* (kémiai, 1943), *Békésy György* (orvosi, 1961), *Wigner Jenő* (fizikai, 1963) és *Gábor Dénes* (fizikai, 1971) emléke és munkássága előtt tiszteleg.

***

Szombaton tartják a balatonfüredi kulturális és művészeti napok keretében a *Quasimodo* költői pályázat eredményhirdetését a Bagolyvári Galériában. Quasimodo Nobel-díjas olasz költő, műfordító volt, Balatonfüreden 1961-ben fát ültetett. Munkásságáról *Szabó György* író emlékezik majd meg. A rendezvényen *Piero Gauli* itáliai festőművész, építész tárlata is látható.

***

Peter Sloterdijk német filozófus tart előadást hétfőn a Goethe Intézetben Ugyanabban a csónakban — reflexiók a hiperpolitikában címmel. Az előadó Karlsruhében él, az Állami Művészeti Főiskcla professzora.

Szeretettel köszöntjük Fejes Endrét, hetvenedik születésnapja alkalmából!

Orczy Lőrinc-emléknapot tartanak szombaton Tarnaörsön. A neves költő és katona a XVII. században élt, szülőfalujában emlékoszlopot állítanak fel tiszteletére.

***

Megkezdődtek a *Georgikon-napok* Keszthelyen, az Agrártudományi Egyetem épületében, ahol mezőgazdasági könyvhetet és könyvvásárt is rendeznek.

***

Neves professzoraikra emlékeznek ma délután a debreceniek: a helyi akadémiai bizottság emlékülést tart *Hankiss János* debreceni egyetemi tanár alkotói munkásságáról, a Kölcsey Galériában pedig *Soó Rezső-kiállítás* nyílik születésének kilencvenedik évfordulója alkalmából.

***

Október negyedikétől nem adja ingyen a rádió a részletes műsorismertetést a lapoknak. *Csúcs alelnök* szeretné a tévé vezetőit is rávenni arra, hogy csak a kevésbé részletes műsorprogramot adják át ingyen az újságoknak. Állítólag ugyancsak gazdasági megfontolásból mondja fel a rádió a 168 óra című hetilap kiadójával, a Telegráf Kft.-vel kötött szerződését, hogy ezentúl 1,20 forint helyett 10,20 forintot kapjanak minden egyes lappéldány után. Szerzői jogi szakértők szerint egyébként a Magyar Rádió — minthogy hazánk nem aláírója a római egyezménynek, amely biztosítja a média számára a műsorok teljes tulajdonjogát — nem tagadhatja meg a műsorok szövegének nyomtatott másodközlését. Nyilván a műsort kellene megszüntetni.

Iványi Katalin rajza

Tűzoltás

Délelőtt kilenc óra tájban a takarítónőtől hallottam, hogy tűz volt a Bazilika tetején. Innen, a kórház északnyugatra néző ablakából nem látszott a lángok martalékává vált tetőfelület. A Strigon tévéből többet tudhattunk meg, *dr. Etter Ödön* ügyvéd-riporter közvetítéséből.

Lakodalmi mulatságból hazaigyekvő emberek riasztották a tűzoltókat, akik fél hatkor kapták a jelzést. Tizenkét perc múlva az épületnél, az épületen voltak. (Két éven belül, két alkalommal végeztek gyakorlatot az „objektumon".) Fél nyolcra megfékezték a tüzet, s a parázsló anyagok locsolásával, eltiprásával folytatták munkájukat.

Baróti István karnagy úr feltevése szerint (aki a Bazilika közelében lakik, és hajnali négykor nyomott hangulatban, rossz előérzettel ébredt, de ablakán kitekintve még semmit nem észlelt), a tűz két-három órával korábban is „beindulhatott"; mint azt az arra járók észrevették. Az építmény tetejének közel harmada omlott össze, s a jobb oldali kupola sérült meg komolyabban.

A tűzoltóparancsnok elmondása alapján a gyulladás a cimbalom, pontosabban az orgonapadláson keletkezhetett. Okáról nem nyilatkozott, a rendőrség és a polgárőrség bevonásával folytatják a vizsgálatot. A tűzoltók a Dunától, hegyoldalon, fák között, fél óra alatt fölhengergették az oltáshoz használt víztározóig, összekapcsolva közben a két darab kétszáz méteres tömlőt, és nagyteljesítményű szivattyúkkal kezdték nyomatni a folyó vizét.

A Bazilika belső homlokzata sem az oltás során, sem azután nem ázott be. A hatvanmilliót érő, s Liszt Ferenc keze nyomát (a Bazilika 1869. augusztus harmincegyediki felszentelésére készült Esztergomi miséje eljátszása óta) magán viselő, felbecsülhetetlen eszmei értékű orgona sem sérült meg. Az építményt a háborúk alatt nem érte bombatalálat, de az idén, Nagyboldogasszony napján, augusztus tizenötödikén a harangszerkezetet működtető műszert megrongáló villámcsapás miatt nem harangoztak, a nagybecsű hangszert azonban most, szeptember ötödikén hajnalban is elkerülte a végzet.

Az emberek, köztük a Burgenlandból tegnap Budapestre és onnan ma Esztergomba zarándokló kétezer ausztriai katolikus, döbbenten és tanácstalanul fogadták a csaknem katasztrófába torkollt rendkívüli eseményt.

Vajon a szerencsétlen véletlen, rövidzárlat műve volt a tűz? Ha mégsem, ki(k)nek állhatott érdekében fölgyújtani a Bazilikát?

Van-e összefüggés a Portugáliából hazahozott Horthy kormányzó hamvainak szombaton, szeptember negyedikén Kenderesen lezajlott újratemetése, és az esztergomi történés között?

Baróti karnagy úr a Strigon tévé kamerája előtt fölmutatott egy hajdan, a Bazilika építése közben évtizedekig szárított, negyvenszer negyven centiméter keresztmetszetű gerendából a fojtott izzástól kis baseball ütőhöz hasonlító, zsugorodott faszéndarabot. Azt követően javasolta, lévén az omladék között rengeteg faszén, csináljanak a templomhajóban imakeresztet, s a világszerte méltán nevezetes zarándokhely körül tizenkét stációt. Memento mori. Figyelmeztetésül!

Én, a „kiugrott" tetőfedő, a feladatok sorrendje tekintetében a tűzoltóparancsnokkal értek egyet, aki esőzéstől tartva, a kupolákról is a tönkrement tetőrészre zúdulható csapadékelvezetés gyors megoldásának fontosságát hangsúlyozta.

Sárándi József

Tovább szorítani?

E kor abszurd kérdést tesz fel a családja mindennapi kenyeréért küzdő embernek: mire van leginkább szüksége élelemből, ruhából, használati cikkeből? Aztán kisvártatva átfogalmazza: mi az, ami fennmaradásához nélkülözhetetlen? A még mostohább újabb nap morzsává zsugorodását hozza falat kenyerének, feslését egyetlen cipőjének, ürességét zsebének...

A kérdések persze sokféleképpen formálhatók meg, úgy is, hogy a rájuk adott válaszból az tűnjön ki: nem az a bűnös, aki mindent romlásba dönt, hanem az, aki nem vállal közösséget az egymás torkát szorongató egyik vagy másik délszláv testvérnemzetekkel.

Pedig ki békét kiált, mindegyiknek a javát óhajtja.Talán be kellene kötni egy pillanatra szemét a világnak, miként Justitiáét az ókori rómaiak, hogy ne lássa, mennyire erős küzdőfelek állnak egymással szemben, s szerzett benyomása ne befolyásolja a szerbek, horvátok és muzulmánok fennen hirdetett igazságának megítélésében.Az idő nagyon gyorsan megmutatta: nincs végérvényes ítélet a történelemben, csak olyan törvények léteznek, amelyeket nem ember alkotott. Ezeket hát nem betörni, hanem látni kell.A világ megszemlélte a küzdőfeleket, ám amikor látta, mily bőszen rontanak egymásnak, elfordította a tekintetét. Félmosolyát csak a legfigyelmesebbek vették észre.

Ki segíthet azokon, akik önnön értékeiket pusztítják el, vagy a testvéreikét, számolva a bosszú lehetőségével? Az idők végezetéig rontják el az utódaik jövőjét. Hogyan gátolhatja meg őket a többi nép a pusztításban és önpusztításban? Úgy vajon, ahogy most teszi: zárlattal, kiközösítéssel? A térség megfáradt, ideges embere pedig mind nehezebb csatát vív a megélhetésért. Mást nem is tehetne. Túl kell élnie ezeket az őrült időket. Csak akkor áll meg egy szusszantásra, amikor tovább szorít a nadrágszíján, hogy sok egyéb után agyonkopott pantallóját is el ne veszítse.

Csordás Mihály

(A szerző a szabadkai 7 NAP főszerkesztője)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

Iványi Katalin festőművész

1971 SEP 1 8

SZABAD SZOMBAT

ÖREGEK NAPJA GYÖRGYÉN KIÁLLÍTÁSDÖMPING SZIGETI IRODALMI SÉTA

Néhány nap és hivatalosan is itt van az ősz. Bizonyítja ezt az is, hogy utoljára mehetnek a szentendreiek a kertmoziba, ma és holnap este, *Az utolsó Leó* című színes angol filmet játsszák *Marcello Mastroianni* főszereplésével.

Túrák, kirándulások, viszont szép számmal lesznek ezen a hét végén. Csak néhányat említhetünk meg azok közül, amelyeket a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat szervez Pest megyébe. *A Tahi-Kalicsavölgybe* induló gombászokat *dr. Urai Pál* vezeti. (Találkozás fél 8-kor, a szentendrei HÉV, Császár-fürdői végállomásán.) Két egynapos kirándulás is lesz vasárnap, az egyiken *Szentendre—Visegrád—Nagyvillám* és *Esztergom* nevezetességeivel, a másikon pedig *Dobogókő, Pomáz és Tata* érdekességeivel ismerkedhetnek meg a résztvevők. Akik *gyalogtúrára* akarnak menni, azok a Börzsönyt nézhetik meg: ellátogatnak a Morgó-patakhoz, Királyrétre, Kisinócra és Vácra is. Szombaton félnapos kirándulás lesz, amelynek keretében *Tökölt, Ráckevét, Taksonyt, Kiskunlacházát és Szigetszentmiklóst* mutatják be a jelentkezőknek.

Az eheti *irodalmi séta* színhelye a Margitsziget, a Casinó elől induló sétán 11 órától *Marót Miklós* ismerteti a sziget irodalmi érdekességeit. Ma *művészeti sétát* is rendeznek, amelynek keretében egy újonnan feltárt római fürdőt mutat be *dr. Kaba Melinda* (találkozás du. 4, Flórián tér 4., Lottóház előtt).

Gazdag válogatási lehetőségük van a képzőművészet kedvelőinek is. A szentendrei művelődési házban vasárnap, fél tizenkettőkor nyitja meg *Tóth Antal* művészettörténész *Iványi Katalin festőművész kiállítását*. A nagykőrösi művelődési központban *Botocska Péter fotokiállítása*, vasárnap zárja kapuit. Vácott pedig ugyanezen a napon nyílik meg *Gebora László festőművész kiállítása*, a Madách Imre Művelődési Központban. Ha már Vácról szólunk, megemlítjük, hogy az antwerpeni festőművész, *Angelica Borgers kiállítását* a Vak Bottyán Múzeumban lehet megtekinteni. *Raszler Károly grafikusművész tárlata*, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítótermében nyílik szombaton, akárcsak *Koba Guruli ötvösművész kiállítása*, az Iparművészeti Múzeumban és az *„Irodalom a pódiumon"* című bemutató, a Petőfi Múzeumban.

Ezen a héten sem maradnak el a *tárlatvezetések*, a vár rejtett emlékeit *Theisler György* mutatja be vasárnap 11 órakor, a XX. századi festészetünket, a Magyar Nemzeti Galériában, *Szabó Katalin* ismerteti és ugyanitt, ugyanekkor *Csengeriné, Nagy Zsuzsa dr.* mutatja be az érdeklődőknek Munkácsy Mihály és Paál László alkotásait. A Mezőgazdasági Múzeumban délelőtt 11 órakor, a két világháború előtti mezőgazdaságról tart előadást *dr. Für Lajos*.

A VVK keretében rendezik meg az I. *hajtó Európa-bajnokságot* (minősítő verseny, díjhajtás, akadályhajtás), a verseny vasárnap fejeződik be. Folytatódnak a *kutyaversenyek* is, szombaton a schnauzereket, az uszkárokat, a skót juhászokat és a német juhászokat vezetik a zsüri elé, vasárnap pedig az agarakat, dogokat, dobermannokat, vizslákat, szettereket és a spanieleket. Szombaton egyébként szórakoztató munkakutya-bemutató is lesz a kiállítás lovaspályáján, délelőtt 10-kor és délután 3-kor.

Tápiógyörgyén ma délután rendezik meg az *öregek napját*, a szórakoztató műsort a művelődési ház művészeti csoportjai adják *„Ezüsthajúak"* címmel. Az ünnepelteket a műsor befejeztével vendégül látják. Vasárnap este ugyanitt, *nótaest* lesz *Horváth István, Szentendrei Klári, Szántai Ildikó, Miklóssy József* közreműködésével.

Mészáros Sándor

már teljes kapacitással üzemel, és 1972-ben 15 ezer VZ 80-as típusú motort állít elő.

tanácsok

...i tangazdaságban

előkészítés mélysége. Ha nagyon rögös a szántás, száraz a talaj, csupán a harmadik műveletnél szántanak vetés alá.

Döntenek: az adottságok

— Hangsúlyozom azonban — fejezi be hasznos tanácsait Somogyvári Vilmos —, hogy bármilyen jó is valamely irányelv, általános szempont, csupán a helyi körülmények, adottságok figyelembe vételével alkalmazható. Legtöbbször táblánként, a munka megkezdésekor lehet eldönteni, milyen módszer a

a tanácsi
városi sze
közös vár
adatok érd
együttműkö
köt sok
a tanácsi
gok szerepe.

A bizottságok — amelyek nem kizárólag tanácstagokból alakulnak — ezentúl nem a tanács osztályaihoz, hanem tanácsi ágazatokhoz kapcsolódnak.

A városi tanács elnöke, elnökhelyettese, a végrehajtó bizottság titkára nem osztályok, hanem ágazatok felett gyakorol majd közvetlen felügyeletet. A városi tanács szervezete leegyszerűsödik hat szakigazgatási szervre.

A szabályzattervezet ismertetését elemző vita követte. Sok hasznos javaslat hangzott el.

Kérték, hogy a városi tanács a jövőben legalább negyedévenként, a végrehajtó bizottság havonta ülésezzék.

Javasolták az állandó bizottságok feladatkörének bővítését. A vitához *Arany István*, a megyei tanács vb-titkára is hozzászólt. Elmondot-

hatják szabályzatukat.

Minden elismerést, megbecsülést megérdemelnek az ügyrendi bizottság tagjai, a tanácsok dolgozói és a különböző társadalmi szervek aktivistái, akik a tanácsi munka e jelentős kivitelezésének tevőleges résztvevői voltak. A szabályzatokkal egyidőben készülnek a hatásköri listák a hivatalok és szakigazgatási szervek ügyrendjei, a szabályzatok egyéb mellékletei, amelyek — a mindennapi munka mellett — nagy koncentrációt, figyelmet és felelősséget, törődést kívánnak mindazok részéről, akik ebben tevékenykednek.

MÁR EDDIG IS MEGÁLLAPÍTHATÓ, hogy a szabályzatokkal szemben támasztott alapvető követelményeket, a törvényességet és az alkalmasságot a szabályzatok készítői teljesítették, illetve ahol pótolnivaló volt, ott az előfelülvizsgálatot végző munkacsoportok ezt a mulasztást pótolták.

A helyi sajátosságok különböző módon érvényesülnek a szabályzatokban. Megnyilvánul ez a követelmény a bizottságok számának, megnevezésének, feladatának kijelölésében, illetve meghatározásában.

A nem tanácsi szervekkel való kapcsolat kiépítésének lehetőségét, módját, formáját szintén kivétel nélkül minden tanács kereste, többékevésbé úgy látszik, jól meg is oldotta.

ALAPKÖVETELMÉNYKÉNT VETTÉK e részletkérdésben

...ó hónapban
...ezően

...nber 7-i felajánlása

...gyelem megtartása, a jó minőség szerepel a vállalásban, amelyet javasolt kiterjeszteni az egész vállalatra.

Térdvédők Ráckevéről

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Iványi Katalin
festőművész

NÉPSZAVA

1971 SEP 15

□ Iványi Katalin festőművész kiállítása a szentendrei művelődési házban szeptember 19-én, vasárnap nyílik és október 10-ig tekinthető meg.

1024

-osnBoroJoge

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

1971 OKT 9

Színek és érzelmek

IVÁNYI KATALIN TÁRLATA

Iványi Katalin festőművész kiállításán láttunk egy kis méretű olajfestményt, a tárlat egyetlen irodalmi utalását: *„Krúdy-figura”*. A múlt évben készült művet jelképnek is érezhetjük, mert ez a bemutatkozó képegyüttes festői eszközökkel azt a sejtelmes álomvilágot idézi fel bennünk, amellyel lépten-nyomon találkozunk *Krúdy* írásaiban. Ez a gazdag érzelemvilág emlékekből táplálkozik; gyermekkorában a miskolci Búza téren sokszor látott mutatványos bódékat, de 1968-ban festette meg a *„Vurstli”-sorozatot* pasztellel, egy évre rá a *„Körhintát”* olajjal; húsz éve szereti Szentendrét, de a festői kisváros most kel életre ecsetje nyomán.

Ebből az emlékvilágból érthető meg a művészi megközelítés módja is; a festmények zöme egy-egy felsejlő érzésből fakad, s ehhez az érzelemhez keresi te szükségszerűen jut el a tárgyi képeket. Így szinfiguratív és nonfiguratív ábrázolásmód határterületére: valóságos emberek, tárgyak *(Olajozókocsi, Hajóroncs)*, jelenetek *(Szentendrei teátrum, Groteszk színpad)* kerül a képre, de elmosódottan, tudatosan bizonytalan körvonalakkal. A szürrealista-konstruktivista stílusnak az a vállfaja ez, amelyet a már fogalomnak számító szentendrei festők, elsősorban *Vajda Lajos* gyakoroltak. Ma már *Iványi Katalin* is „szentendreinek” számít. A hagyomány követése jól érzékelhető a *Villanás* vagy az *Áttűnések* megformálásán, de elődeitől megkülönbözteti a színek (főleg a barna és a kék) erőteljesebb hangsúlyozása. Egy kitaposott művészeti irányhoz csatlakozva elég erős művészegyéniség ahhoz, hogy újat és egyénit nyújtson.

Bemutatója a fővárosi Fényes Adolf teremben volt, innen vitték az ihlető és irányt adó városba, Szentendrére, ahol a József Attila Művelődési Központban még néhány napig látható.

P. B.

lakásnak
ÉVM vállal
Építésügyi
tési Minis
értékelése
október
otthont
vállalato
bet,
mint a n
romnegyed
irányzatuk
tehát az e
több mint
ték. Más
hónap alatt általában az
éves előirányzatnak 45—47
százalékát váltották való-
ra. Az idei munka így ar-
ra mutat, hogy növekedett
a lakásépítés üteme, és

a szokásosnál kisebb lesz az év végi hajrá.

A két legnagyobb fő-
városi lakásépítő szervezet,
a 43-as Építőipari Vállalat
dolgozói is jelentősen nö-
velték a lakásépítés üte-
mét. A 43-asok ez év első
kilenc hónapjában 3896 új
otthont építettek fel,
1521-gyel többet, mint
múlt év első háromne-
gyedében.

Holnap
Au

Többesélyes vál

Bécs, október 9.
Jól sikerült a komputer-
főpróba az osztrák belügy-
minisztérium választási

Ma délután
Colombes-i s
játszik a magy

Döntő jelentőségű a *mag*
ma délutáni Európa-bajnoki m
port), amelyet a *párizsi colom*
francia tizenegy ellen. Benéékr
győzelem megszerzése szük
ciákkal szemben és majd a Né
logatottal való találkozón.

Tizenöt órakor a spanyol
jelére a következő összeállítás
patok (a mérkőzésről a Magya
színi közvetítést ad):

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG MŰVÉSZETI ALAPJA
ÉS A VIGADÓ GALÉRIA

SZERETETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS KEDVES CSALÁDJÁT

IVÁNYI KATALIN

FESTŐMŰVÉSZ

kiállításának megnyitójára

1991. OKTÓBER 11-ÉN 17 ÓRAKOR A VIGADÓ GALÉRIÁBA
(Budapest V., Vigadó tér 2.)

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
DR. FELEDY BALÁZS
SZAKOSZTÁLYIGAZGATÓ

A kiállítás 1991. november 3-ig látogatható, hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig

VIGADÓ GALÉRIA

VIGADÓ GALÉRIA
BUDAPEST V., VIGADÓ TÉR 2.

Felelős kiadó: Otto Klára
Fotó: Rosta József, 1074 Budapest, Dohány u. 45.
Rendezte: Ury Ibolya művészettörténész
Dorogi Nyomda Kft.
Felelős vezető: Miseje Attila igazgató

IVÁNYI KATALIN

Iványi Katalin művészetéről

Álom és ébrenlét határán, konkrét és elvonatkoztatott között, érzelmesség és irónia érintkezési pontjai fölött lebeg Iványi Katalin művészete. Fáradt rózsaszín és fekete, halk almazöld és mély barna színek terében játszódnak le azok a villanások, azok az áttűnések, amelyekben e festészet lényegére ismerünk. Mint a modern művészek közül sokan, Iványi Katalin sem szeret címet adni képeinek – hiszen egy teremtő folyamat részei. Nekünk, nézőinek, azonban a ráismerés egyik-másik motívumra segít eligazodni a művek közt, amelyek ezeket a motívumokat ismételten feldolgozzák, más-más környezetbe helyezve újabb s újabb összefüggésekben mutatják, további jelképes tartalmakkal gazdagítják. A korai festményeken, azoknak a múltba visszamerengő hangulatához illően, ilyesfajta sejtelmes éberálomképek voltak a Régvolt hölgyek, a Régvolt vasárnapok, a Gyermekkor és a Búcsú, a bohócfigurák, a mutatványosok, körhinták, konfliskocsik, léggömbök, nagy kalapok, fátylak… Dátumot sem szeret írni elkészült munkáira Iványi Katalin, talán, mert részben ezekkel együtt, részben ezekből következően keletkeztek a még távolabbi múltba visszatekintő művek, a Siralmak könyve, a Történelem, a Középkor, a Hódolat Dávid királynak, a Kelta legenda, az Indiai legenda, olvadó színeikkel otthonosak a múlt mélyebb rétegeiben.

Ritka egységesen árad ez az életmű. Akár olajfestékbe mártja ecsetjét, akár pasztellkrétával dolgozik, netán a monotípia vagy frottázs létrehozásának eszközeit tartja a kezében, esetleg tépett, vágott papírdarabokat ragaszt kolázzsá – Iványi Katalin mindig önmaga. Legutóbbi sorozatának alapja gyűrt selyempapír, arra fest néven nevezhető, líraian absztrakt látomásokat.

Amikor képei közt nézelődve, egy-egy műnél megállva, arról beszélgettünk, milyennek látja a világot, ezt mondta: „Az élet egyáltalán nem reális. Csak mi próbáljuk úgy felfogni. Az élet tiszta szürrealizmus." Ennek a világlátásnak felelnek meg képein az alvadt vér vörösén végigcsorgó fehérek, a tört kékek és a légies lilák, a lisztes felületek alól elősejlő frézek – s olykor a vászon vagy a dekli nyers alapanyaga, mint ironikus meglepetés.

EMBER MÁRIA

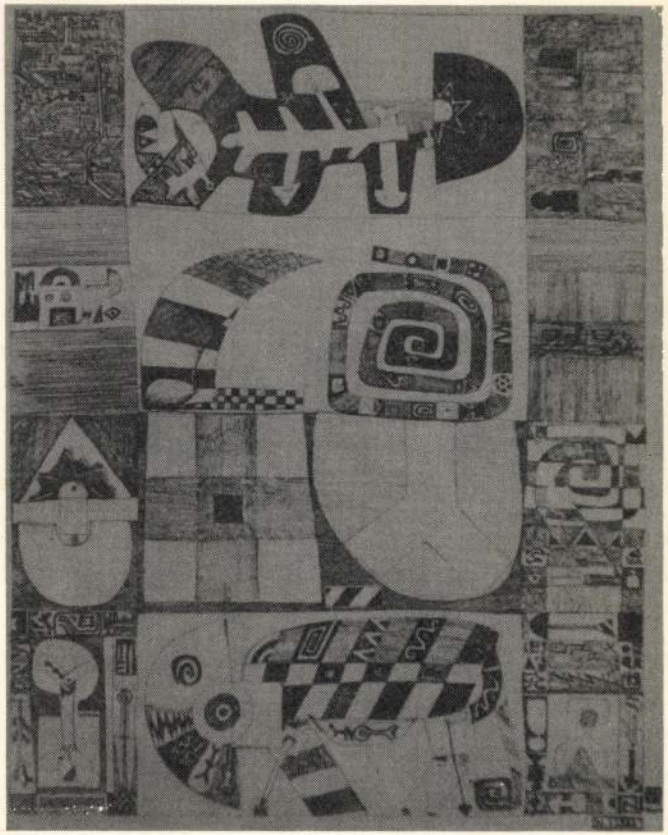

Metamorphosis, etching on rives paper, 21" x 16", 1986

Past Exhibitions at Kovesdy Gallery include:

Eastern European Art of the Twenties,
Bela Bartok and the Eastern European Avant-Garde,
Constructivist Concepts,
Ivan Kliun Sketchbook 1916-1922,
Bauhaus, Der Sturm and De Stijl,
Lajos Kassak Retrospective,
Bela Kadar Retropsective,
Hugo Scheiber Retropsective

KOVESDY Gallery
897 Madison Avenue at 72nd Street, New York, NY 10021
(212) 737-4563 or 628-6886

TODAY'S AVANT-GARDE

THE KOVESDY GALLERY PRESENTS

NORBERT IVANYI

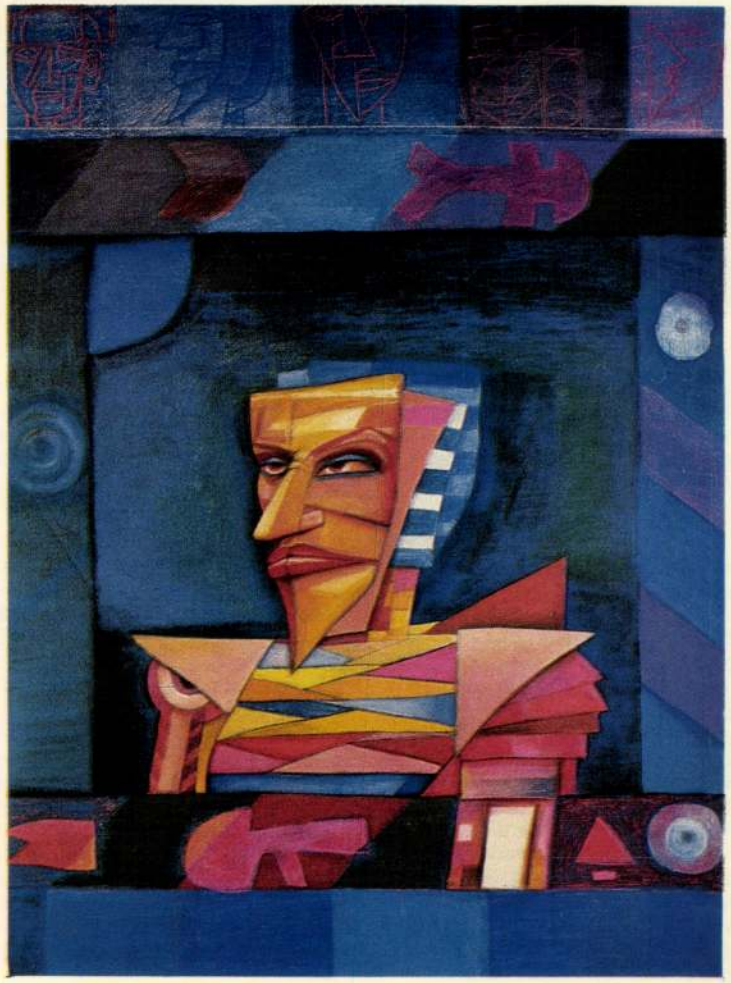

Actor, Mixed Media, 42"×30", 1986

NEOSURREALISM FROM EASTERN EUROPE

JULY 8th THROUGH AUGUST 2nd 1986

Bedroom, drawing on board, 20" x 26", 1985

The Kovesdy Gallery specializes in early twentieth century art movements, cubism, expressionism, constructivism and futurism, which are called the "avant-garde". We strongly believe that yesterday's avant-garde is the foundation for the art of today. We now introduce a talented contemporary avant-garde artist, Norbert Ivanyi.

Paul Kovesdy, Director

Norbert Ivanyi, (1953, Budapest) a young painter presently home-steading in Brooklyn, is keenly interested in our contemporary way of life and the shapes that are prevalent in it, including, of course, art. The intensity of his interest is understandable. He is very young, he knows that he has just entered the second phase of his ascending artistic activity, and he is fascinated by this process. Moreover, he seems to be very relaxed about his quite complicated way of generating art, especially since he had acquired all the tools of his art well before his arrival to this country in 1984, and professes a solid mastery over them.

Ivanyi was born in 1953, in Budapest, and received his artistic education. Specifically, he graduated from the High School of Fine Arts in 1972 and then went on to study with some good masters at the Academy of Fine Arts, which is in walking distance from the major museums and galleries of the city. He received a very thorough grounding in figure drawing and in handling his paint, advancing from tonal painting (which is the steady instructional diet of the Academy) to hard edge and back. He also became a student of the most intricate technical procedures of the graphic arts — both the High School ("Gymnazium") and the Academy pride themselves on their long and distinguished traditions of teaching graphic arts. By the time he had earned his degree, in 1978, he was really a master, a grown up, in full possession of his artistic faculties.

While still a student, in 1976 he joined the Vajda Lajos Studio of Szentendre, a group dedicated to radical experimentation in a city which has a strong tradition of avant-garde art going back to the turn of the century. Bela Czobel and the School of

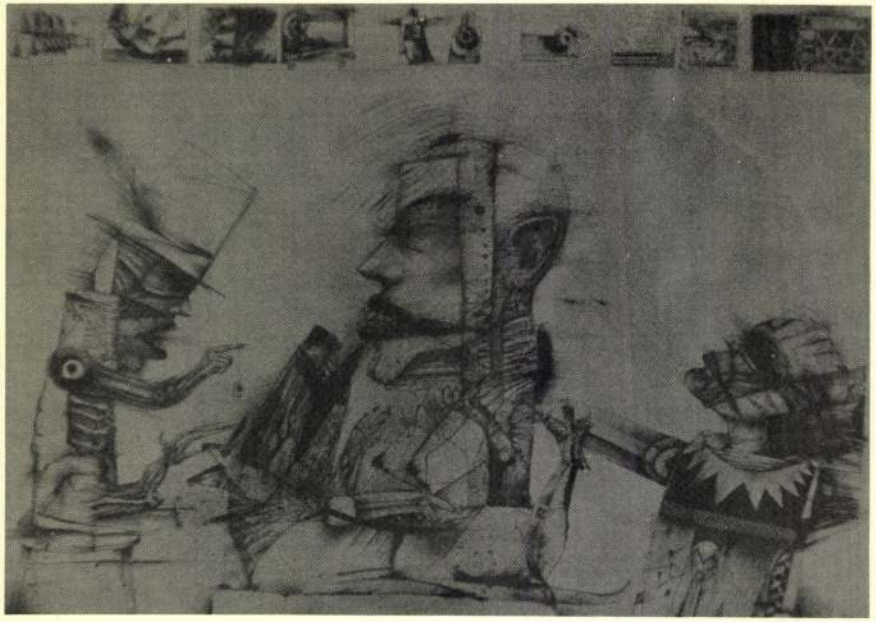

Temptation, drawing on canson board, 20" x 26", 1985

Szentendre and the European School had left a strong mark on the cultural landscape of Hungary. Ivanyi held his first major exhibition in the Toldi Mozi (1978) and later in the Young Artists' Club (1981). The latter was a multimedia event featuring painting and graphic works interspersed with television monitors. His extraordinary skills and artistic curiosity have led Ivanyi to explore various mediums: he worked with the late director Zoltan Huszarik on his film "Csontvary" (1980-81), illustrated Hemingway short stories, Rainer Maria Rilke's prose, works of Cortazar, Tolstoy, and Bradbury. He illustrated science fiction, designed magazine covers and album covers for Hungarian rock groups, and did animation for both television and cinema.

In the meantime, he had effectively shaped his own art, absorbing and eschewing Max Ernst's surrealist imagery,pop art, soft art, photorealism (which he loves to employ in "reproducing" works of art of hallowed antiquity). During this period of gestation, his two older associates in the Vajda Lajos Studio, George Kemeny and Tibor Helenyi, were especially helpful.

Ivanyi has retained his multilayered approach toward his subject matters. In his latest exhibition (Brucato Art Gallery, N.Y., 1986) he demonstrated his fascination with the mask and make-up, this fascination continuing with his representations of the puppets of the marionette theaters. His abstract inner map-landscapes pulsate with a gentle sense of humor which gains a sudden edge in works on paper.

Ivanyi continues his multifaceted artistic activities here and continues his fruitful play of hide and seek through a number of mediums: oil painting, gouache, and acrylic on canvas and paper; working with brush or spraygun, his realizations are always deliberately conceived. His Hungarian background only helps Ivanyi to realize his conceptions, since contemporary Hungarian art enjoyed a very good period for two decades and is still in the upswing. His new experiences, visual and otherwise, should only considerably speed-up the process of full realization of his enlarged artistic personality.

Laszlo Baranszky

Dr. Baranszky is an art historian living in New York City.

IVÁNYI Katalin

ÉS 1982 június 19.

Iványi Katalin rajza

TAMÁSI OROSZ JÁNOS:

BIZTOSÍTÁS

Az ügynökkel kezdődött.

Szerény, félszeg fiatalember volt. Egy ismerős révén került tárgyalóhelyzetbe, barátommal. (Kinek révén most önök elé tárhatom e történetet.) Kecsegtető biztosítási ajánlattal jött; a lényegét most nem ismertetem; elég közismert lett az, egyes rendőri tudósítások nyomán.

Amelyek barátomat a lelki összeomlás szélére sodorták.

Hiszen a biztosítást természetesen megkötötte. Csak tizenöt év, mondta. Azt guggolva is. Aztán jönnek a milliók. A kötvény aláírása után még hetekig vívódott a kérdésen: egy összegben kérje majd, tizenöt esztendő múltán a járandót, vagy váltsa életjáradékra? Nem könnyű döntés ám!

várt valami, mindent eldöntő sugallatra. S egy nap: nem ismertem rá. Kipirult, telt, simult arccal jött szembe velem. Maga volt a megtestesült nyugalom. Sőt: egy leendő milliomos dölyfével nézett keresztül a világon.

Hozzám azért még leereszkedett; a visszanyert kiegyensúlyozottsága okául egy levelet mutatott. Hogy ezt nézzem meg.

„Igen tisztelt ügyfelünk!"

Így a levél.

„Engedje meg, hogy tisztelettel emlékeztessük arra, hogy a mellékelt befizető laphoz tartozó biztosítási kötvény biztosítási díjhoz kötött."

Bevallom: először nem is nagyon esett le, hogy miről van szó. Hogy ez egy *fizetési felszólítás.*

„Kérjük, vegye figyelembe a

ESTERHÁZY PÉTER:

Egy kékharisnya följeg

A csillagos ég bennünk

Egyik honfitársam így dicséri a másik honfitársamat: „figyelemre méltó, hogy '85-ös keltezésű regényében '56-ot említvén soha nem használja az ellenforradalom kifejezést". Hüm, hüm, hogy finom maradjak. Lassan tényleg kéne egy AMNÉZIAROVAT-ot indítanom. '85-ben élő ember nem nevezte '56-ot ellenforradalomnak, az egy pechvogel Berecz János kivéve, aki nem kapta el a ritmust, de ő is csak a Kádár jelenlétében. Mégis hogy figyelemre méltó... Ideje megírnom az emlékirataimat, az Emlékiratok Fecnijét.

Elöljáróban leszögezem, hogy én József Attilát jelentős magyar költőnek tartom, ha pesszimizmusával — ma már! — nem értek is egyet, mert nem vezet sehová. Légy ostoba!, írta ő, hát ne légy ostoba!, írom én, nem erre van szüksége most az országnak, és kiterítenek úgyis. De ezt csak mellékesen. A 80-as évek közepén jártunk, szügyig a szocializmusnak nevezett őrület mocskában, szügyig, de nem szívig. A szabadság kis körkörösei már készülődtünk. Családomból szabadcsapatot szerveztem, iskola után a kertben lőgyakorlatot tartottunk, vagy fölkerestünk más baráti egységeket (nevek — igazolások — a szerkesztőségben), az egész ország lázban égett, érződött, nem bírják már soká, tízmillió akarat állt szembe nullával. De azért az nem volt gyerekjáték, börtön, akasztás — ugyan már nem, de gyerekjáték se, például Barbie. És akkor híre jött, álnok dísztávirat formájában, hogy József Attila-díjat akarnak adni nekem. A szemetek! Nem elég, hogy kiforgattak az örökségből, kitelepítettek — most még ez is! Azonnal őrséget szerveztem a ház köré, Zsozsikánk még csak négyéves volt, de már hibátlanul kezelte, a kis Thököly Éva, az aknavetőt, Bécsből hoztuk, a Gorenje-akció keretében, ki ne emlékeznék. Elkövettem azonban egy apró hibát, amely később végzetesnek bizonyult. Mert míg a pulyák s nőm járőröztek, én elmentem a díjátadó ünnepségre. Azonnal körbefogtak, menekültem volna, de már késő, letepertek. Köpeczi elé vonszoltak, győzvén a túlerő. A szemem szikrát hányt az indulattól. Ölni tudtam volna. De a kultusz akkori minisztere nem kegyelmezett, szétfeszítették a szám, s tömték belém a dícedesek.

és nyomtak, 25 ezer volt vagy 30, nem is tudom. Próbáltak megalázni is, de az nem sikerült. Ekkor Köpeczi gyáván elmosolyodott, mire én a szemébe vágtam, nem érdekelt előmenetel, család, odavágtam neki: Köszönöm szépen, így, minden kertelés nélkül, belevaló gyerek. És ott, akkor azt mindenki értette, az egész pártközponti slepp, mindenki, hogy ebben nincs, nem is volt és nem is lesz köszönet. Így történt.

A felejtés hozzátartozik a túléléshez. Ha minden bűnünkre, alattomosságunkra, árulásunkra, kicsiségünkre emlékeznénk, akkor az sem segítene, ha cserébe minden kiválóságunkat észben tarthatnánk. Másfelől meg: emlékezet nélkül nincs erkölcs. Nem szép, ha a csillagot is lehazudjuk az égről — sötét lesz akkor, és óhatatlanul belelépünk az éji tócsákba, átázik a cipőnk, meghűlünk, fölfázunk, és tele lesz az a szép nagy magyar fejünk takonnyal. Gallyra mennek így a nazálisaink is. Nehezen fogunk tudni szerelmet vallani. A dolgok összefüggnek. Igaz, a sánta kutyák fürgék, akár az állami Mercedesek.

az ÉS-nek

Második alkalommal rendezik meg Pécsett a Nemzetközi Zenei Fesztivált június 25. és július 5. között. A nyár derekán Magyarországon ez lesz az egyetlen ilyen jellegű program. A fesztivál évfordulókhoz és kiemelkedő muzsikusokhoz kötődik. Száz esztendeje született Lajtha László, akiről sajnos nem sokat hallott a hazai közönség, pedig a kiváló egyházzenész, kamaramuzsikus és népzenegyűjtő méltán vált elismertté Franciaországban. Rá művei előadásával emlékeznek. Liszt Ferenc, Bartók Béla és Kodály Zoltán muzsikája is szerepel a fesztivál műsorán.

Az érdeklődők idén öt helyen hallgathatnak muzsikát. A Bazilikában a hat koncertből három zenekari előadás lesz. A Művészetek Házába „eine kleine Nachtmusik"-ra invitálják a közönséget. A kamarakoncertek itt 22 órakor kezdődnek, mint például a két, Belgiumból érkező művész: Martine De Craene és Gilbert De Greeve estje, mely zenetörténeti kuriózum is egyben. Tudniillik Mozart 34 dala első ízben csendül fel egy koncerten. A Pécsi Nemzeti Színházban is újra rendeznek hangversenyeket. A Palatinus Hotel Bartók-terme már bizonyított tavaly, kiváló akusztikájú, csakúgy, mint a Csontváry-terem.

A házigazda Pécsi Szimfonikus Zenekar mellett énekkarok lépnek fel, hazai és külföldi szólisták, énekművészek muzsikálnak. Néhány név a sorból: Király Csaba (orgona), Kováts Kolos (basszus), Laky Krisztina (szopráno). Itáliából jön Michele Carulli dirigens, aki a tavalyi berlini karmesterverseny döntőjébe jutott. Kodály Zoltán Psalmus Hungaricusában a tenor szólót a kínai Ge Yi énekli. A Magyar Rádió minden előadást rögzít, két hangversenyt pedig élőben sugároz a Bazilikából.

★

Ebben az évben elég jó munkát végeztünk — ezzel a mondattal fejezte be a Pécsi Nemzeti Színház évadzáró társulati ülését Lengyel György igazgató, aki a következő évadban szerződése utolsó évét tölti a városban. Az igazgató-főrendező fő koncepciójának tartja a jövőre is, hogy eredeti magyar bemutatókkal (tervben van három is) gazdagítsák az egyébként vegyes profilú, több tagozattal rendelkező színház programját. Forgách András Vitellius című darabja, melyet Vincze János állított színpadra, nagy sikerrel szerepelt a gödöllői Országos Kamaraszínházi Fesztiválon. Több produkciót rögzített a televízió. A felújított, s a most befejeződött évadban üzembe helyezett nagyszínház mellett színvonalas előadásokat láthattunk a kamarában, de hiányolta a közönség a stúdiószínpadra tervezett kísérletező, alternatív színházi produkciókat. Az elhangzottak szerint ezekre többek közt azért nem ke-

A Magvető közleménye

Mélységesen sajnáljuk, hogy a Szép Versek idei kötetében fatális módon megismétlődött az 1990. augusztusi Életünk nevű folyóirat téves közlése, igy Kovács András Ferenc *Delta Queen* című verse Határ Győző neve alatt jelent meg. Mint ismeretes, a Szép Versek mindig az előző év folyóiratszámaiból meríti anyagát; a kéziratba azonban nem az Életünk októberi számában korrigált xerox-másolatunk, hanem a korábbi, téves közlés folyóirat-kivágata került.

Határ Győző, Kovács András Ferenc és a kedves olvasók elnézését kérjük.

Körmendy Zsuzsa,
a Magvető Kiadó
főszerkesztője

Életének 45. évében, június 14-én elhunyt dr. Békés Imre, a Művészeti Alap igazgatója. Hamvasztás utáni búcsúztatása 1992. július 3-án de. 9.30 órakor lesz a Rákoskeresztúri Újköztemetőben.

Minden héten
két kulturális oldal
a Vasárnapi Hirekben
Hírek,
kritikák a legújabb
színházi
bemutatókról,
képzőművészeti
kiállításról,
zenéről, filmekről,
könyvekről.
Művészportrék,
írójegyzetek, tárcák.
Minden héten

Helyreigazítás

Lapunk 23. számának 12. oldalán Balassa Péter: A fekete mint életforma című írása, mely Tóth György fotóművész kiállításának megnyitószövegeként került lapunkba, sajnálatos módon a kiállítás megnyitója előtt egy héttel korábban jelent meg. Mind

MÁSHOL

Az Erdélyi Múzeum Egyesület június 20-án, Kolozsváron, az Unitárius Püspökség dísztermében tartja közgyülését. *(Romániai Magyar Szó.)*

*

A Csemadok Galántai Járási Választmánya a társrendezőkkel közösen július 1. és 5. között Nagyfödémesen a sporttelepen rendezi meg az V. nyári művelődési tábort, melyen csehszlovákiai és külföldi népművészeti csoportok és előadók vesznek részt. (Új Szó)

*

A Cseh-Szlovákiai Magyar Keresztény Értelmiségiek Szövetsége, a CSEMKÉSZ, július 30. és augusztus 2. között rendezi meg. I. konferenciáját Ipolyságon. Témája: a keresztény értelmiség felelőssége és feladatai. A konferencia programján csehszlovákiai és külföldi előadók előadásai, kerekasztal-beszélgetések, a CSEMKÉSZ 1. rendes közgyülése, valamint kulturális műsorok szerepelnek. *(Remény)*

*

A Csemadok Komáromi Területi Választmánya Komárom és Környéke Kulturális Alapítványt hozott létre, amelynek célja az anyanyelv tisztaságának védelme, ottani művészeti együttesek továbbképzése, regionális kiadványok támogatása. Az alapítvány vagyona közadakozásokból áll össze. (Új Szó)

*

Rimaszombaton a Csemadok városi szervezetének Tompa Mihály klubja nemrég ünnepelte megalakulásának 30. évfordulóját. A műsort a Sorsvirág együttes énekszámai vezették be,

mesvári Német Színház és a kárpátaljai Ukrán Zenés Színház. (Romániai Magyar Szó)

*

Május 25-én, kiosztották a Román Írószövetség 1991. évi díjait. A nemzetiségi irodalom kategória egyik díját Balla Zsófia kapta A páncél nyomai című verseskötetért. *(A Hét)*

*

Május 29. és 31. között rendezték meg Érsekújvárott a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági kórusok országos seregszemléjét, a „Csengő Énekszó"-t. A háromnapos rendezvény öt koncertjén 18 kórus mutatkozott be. (Új Szó)

*

Május 31. és június 5. között rendezték meg Komáromban a XXIX. Jókai Napokat. Az első estén Háy Gyula Mohács című drámáját mutatta be a Jókai Színház, majd június 5-ig több színházi előadást és hangversenyt tartottak. A zárónapon megkoszorúzták Jókai Mór szobrát. (Új Szó)

*

Fennállásának 245. évfordulóját ünnepelte június 6-án, a szabadkai gimnázium. A Városi Múzeumban kiállítás nyílt az iskola egykori diákjainak festményeiből. (MAGYAR SZÓ)

*

Nagy Pál Párizsban élő Madách-díjas költő, író vizuális alkotásaiból nyílt kiállítás a salgótarjáni Balassi Bálint Megyei Könyvtárban. A tárlat június 30-ig látható.

KATARINA IVANOVIĆ
1811-1882

KATARINA IVANOVIĆ
EMLÉKKIÁLLÍTÁS

SPOMEN-IZLOŽBA
KATARINE IVANOVIĆ

SZÉKESFEHÉRVÁR, 1983.

Az István király Múzeum Közleményei
Bulletin du Musée Roi Saint Etienne
D. sorozat 150. szám – Série D. No. 150.

HU ISSN 0586 3759
HU ISBN 963 7131 34 5

Szerkeszti – Rédacteur
Fitz Jenő

Segédszerkesztő – Rédactrice adjointe
G. Lakat Erika

Fotók – Photographies
Narodni Muzej, Belgrád

Fordítás – Traduction
Matovics Mária

A kiállítást rendezte
L'exposition a été realisée par
Nikola Kusovac

Székesfehérvár, István király Múzeum
1983. április 23. – május 29.
Székesfehérvár, Musée Roi Saint Etienne
le 23. avril – 29. mai, 1983.

A kiállítás a Magyar–Jugoszláv Kulturális Együttműködési Vegyesbizottság megállapodása alapján, a Művelődési Minisztérium támogatásával jött létre.

Izložba je priređena prema ugovoru Mađarsko–Jugoslavenske Mešovite Komisije Za Kulturnu Suradnju, s pomoću Kulturnog Ministarstva.

A borítón: kat. 1.
Sur la couverture: cat. No. 1.

KATARINA IVANOVIĆ, AZ ELSŐ SZERB FESTŐNŐ ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

Végigtekintve a szerb és magyar történelem eseményein, a két nép viszonya nem volt mindig egyszerű, és nem fejlődött mindig egyenletesen. E viszony a szűken értelmezett nemzeti, gazdasági és egyéb fontos, vagy kevésbé fontos érdekektől függött. Mégis, ahogyan a természetben az élet győz a halálon, a jó győzedelmeskedik a rosszon és a béke utáni vágy háttérbe szorítja az erőszakot, szívünk és értelmünk szerint így kell nekünk is múltunkban megkeresnünk és hangsúlyoznunk azokat a példákat, amelyek népeinket közelítik egymáshoz, megnemesítik és baráttá teszik őket. Szerencsére ilyen példa sok van, s egy közülük fényes és jeles: ez Katarina Ivanović festőnő élete és munkássága. No, de menjünk sorjába.

Ma még nincsenek adataink arra vonatkozóan, hogy az Ivanović család pontosan mikor telepedett meg Székesfehérvár környékén. Megbízhatóan csak azt tudjuk, hogy 1790-ben a székesfehérvári szerb egyházközség másodgondnoka Mihailo Ivanović volt. Ő valószínüleg Katarina Ivanović apjának, az 1812-ig Veszprémben kereskedőként dolgozó Lázár Ivanovićnak nagybátyja, vagy unokatestvére lehetett. Miért nagybácsi, vagy unokatestvér? Mert Lázár Ivanovićnak és feleségének – ez utóbbi a székesfehérvári Georgije Kirović mostohalánya, Marija volt – 1800-ban világra jött elsőszülött fia a Georgije nevet viselte; a szerbeknél pedig szokás volt, hogy az első fiúgyermek az apai nagyapa nevét kapja. Másrészt Georgije fiatalabb testvére, aki 1802-ben született, a Mihail nevet kapta, ami valószínűsíti azt a feltevést, hogy Mihail Ivanović, Lázár közeli rokona volt.

Mindenesetre Katarina Ivanović, aki Lázár és Marija hatodik gyermekeként 1811. április 15-én Veszprémben született, egy, a környéken már ismert és megbecsült szerb család sarja volt. Az a tény, hogy huga Éva, és legfiatalabb fivére Mihail már Székesfehérváron született (1813-ban, illetve 1819-ben) világosan mutatja: az Ivanović család 1812 körül költözött be, és telepedett meg ebben a városban. Azok az írásos adatok és visszaemlékezések, melyek szerint az Ivanović család szerény anyagi körülmények között élt, nem lehetnek pontosak. A szerb templomok gondnokait a tekintélyes és jómódú polgárok közül választották, Katarina Ivanović apja pedig 1819–1821-ig, majd 1826–28-ig a székesfehérvári szerb templom első gondnoka volt, legidősebb fivére Georgije pedig a következő két évben másodgondnok. Ez azt mutatja, hogy anyagi természetű gondok az Ivanović családot és magát Katarinát is csak később, a szülők halála után sújthatták. Az apa 1832-ben, az anya egy évre rá halt meg. Így Katarina Ivanović gyermek- és ifjúkora nagyobb gondoktól mentesen telt, lehet hogy nem fényűzésben, de mindenesetre gondtalanul.

Nem tudjuk, milyen iskolákat végzett ifjúkorában, csak azt, hogy rajztehetségét korán felismerték, s hogy szülei akarata ellenére életét a festészetnek szentelte. A rajzolás terén az első komoly oktatást egy Székesfehérvárott dolgozó festőtől kapta. Felbátorodva az elért eredményeken, szinte kényszerítette szüleit, hogy festészeti tanulmányainak folytatására Pestre küldjék, ahol az akkor ismert és becsült Pesky József (1795–1862) műtermébe került. A pesti tartózkodás és a Peskynél végzett tanulmányok valószínűleg nem zajlottak simán és megszakítás nélkül. Az Ivanović testvéreket nagy megrázkódtatásként érte a szülők elveszítése, halála. Ezért nem lehet megbízható következtetést levonni arra vonatkozólag, miképpen folyt és meddig tartott tanulása. Csak feltételezhetjük, hogy hosszabb megszakításokkal 1831–35 között tartózkodott és tanult Pesten.

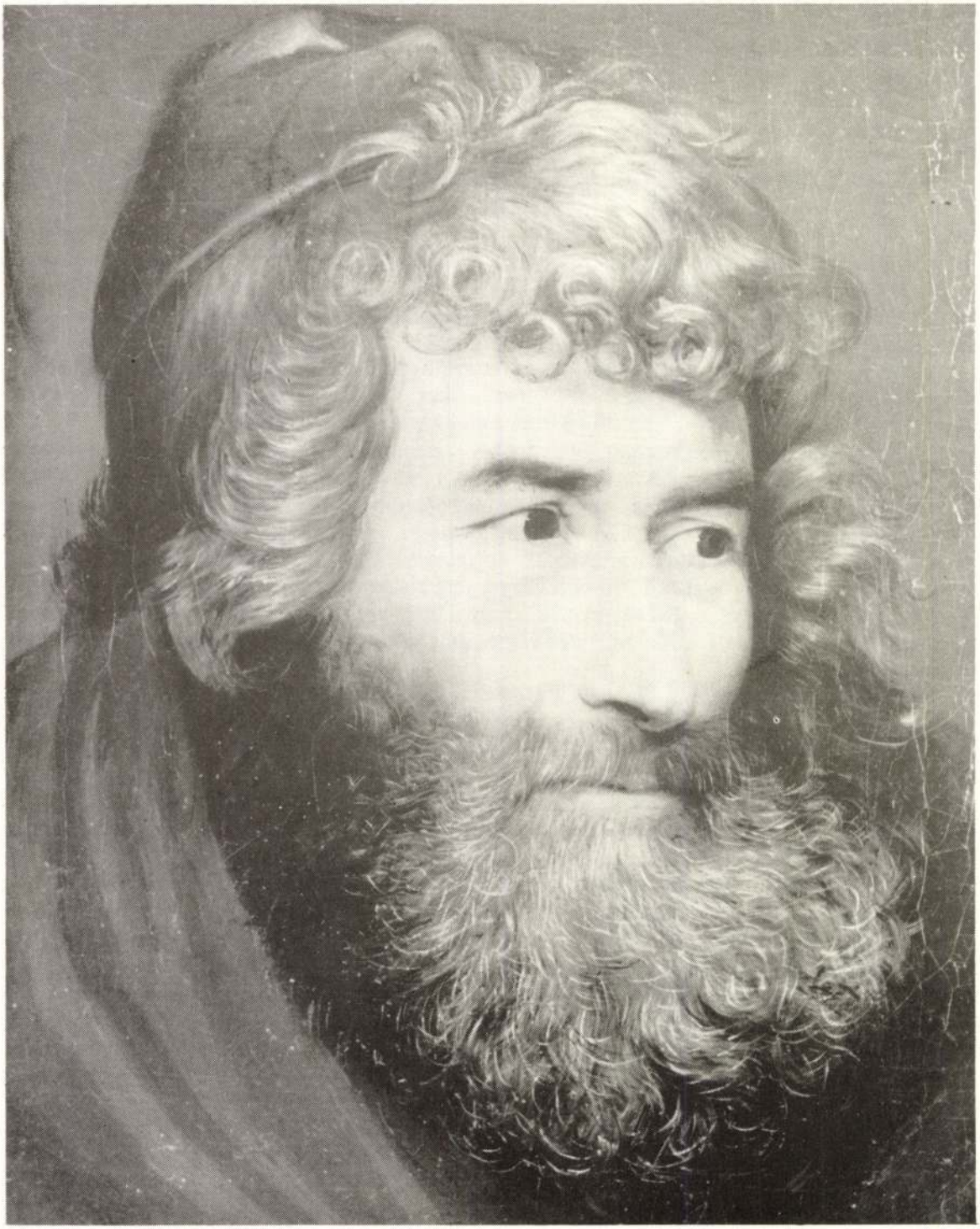

kat. 4.

Sajnos nem maradtak ránk olyan munkái, melyeket művészi formálódásának erre az időszakára tudnánk datálni, kivéve egy korai *Önarcképét*. Ez a munka inkább előre vetíti, mintsem bizonyítja tehetségét és lehetőségeit. Némi rajzbeli bizonytalanság és elég széttöredezett, noha ambiciózus kompozíció mellett ez az önarckép még „... a provinciális művészeti felfogást tükrözi, és így a pannóniai biedermeyer festészet iskolapéldája lehet." (M. Kolarić) E sajátosságok – hogy ne mondjuk, hibák – révén Katarina Ivanovićnak ez az alkotása Pesky munkáihoz áll közel, mutatva mestere hatását festészetének e korai időszakában.

A fiatal művésznőnek volt azonban ereje és bátorsága, hogy tovább lépjen. 1835-ben a császárvárosban, Bécsben tartózkodott, ahol beiratkozott a Képzőművészeti Akadémiára. A Budán nyomtatott Srpski narodni list (Szerb Népújság) 1837. évi 49. számában megjelent cikkből tudjuk, hogy Katarina Ivanović Bécsben nehezen, meglehetősen szűkös körülmények között élt. Sorsa csak akkor fordult jobbra, midőn Csáky grófnő felfigyelt tehetségére, szorgalmára, szerénységére, és anyagilag támogatni kezdte. Az eredmény nem maradt el. Ezek voltak alkotói virágzásának évei, amikor szorgalmasan tanult, sokat festett és bekapcsolódott a fiatal szerb képzőművészek társaságába, akik a nevezetes irodalmárok, Vuk Karadžić és Sima Milutinović Sarajlija köré csoportosultak (a kör tagjai voltak: ifjabb Jovan Isajlović festő, Dimitrije Avramović, Živko Petrović, Dimitrije Jakšic, Petar Čortanović, Anastas Jovanović és Pavle Simić festők, a fiatal író, Jakov Ignjatović és az ifjú jogásznő Marija, a költő Milutinović választottja). E társaság tagjai nagyrabecsülték és szerették Katarina Ivanovićot, és mint az első szerb festőnőt ünnepelték. A szerb újságok írtak sikereiről, közölték munkáinak reprodukcióit, Milutinović pedig „Trojesestarstvo" (Három nővér) c. művét ajánlotta neki. Katarina Ivanović sikeres és jelentős bécsi tartózkodása 1842-ig tartott. Sajnos, az akadémia női osztályának jegyzőkönyvei a II. világháború alatt megsemmisültek, így nem tudhatjuk, kik voltak professzorai, kiknél tanult. Tanulmányi ideje alatt keletkezett képeiből azonban nem nehéz következtetni arra, hogy ekkor ismerkedett meg J. Fürich, L. Kupelwieser, J. és E. Ender–Nepomuk, C. Gzellhofer, sőt talán F. G. Waldmüller és von Amerling festészetével is. Érthető, hogy nem tudta mindjárt elsajátítani mindazt amit látott és felfedezett e tekintélyes festők munkáiban, vagy amit tőlük, mint tapasztalt pedagógusoktól közvetlenül megtanult. Megmaradt munkáiból ítélve – ilyen az *Önarckép*, három férfifej-tanulmány, egy csendélet szőlővel és *Sima Milutinović portréja* – az akadémiai tanulmányok ideje alatt kezdetben legnagyobb hasznára azok a tanulságok voltak amelyeket Gzellhofer (rajz), Kupelwieser és Fürich (a festői megfogalmazás készsége és az általános benyomás megkomponálása), valamint Waldmüller (kompozíció) munkáiból merített. Áttekintve ezeket a munkákat, elmondhatjuk, hogy a festészet alapelemeit jól elsajátította, és alapjában véve az akkor uralkodó biedermeyer eszméinek és ízlésének követője volt, pontosabban a biedermeyer festészet azon ágának, amely szilárdan támaszkodott a XVII. századi németalföldi festészet tapasztalataira és sajátosságaira. Egyszóval, a mérsékelt naturalista kifejezési mód mellett kötelezte el magát, melynek értékeit a kiegyensúlyozott kompozíciós szerkezet, a szigorú és biztos rajz, a hideg színskála, az anyag gondos megfestése és a semleges, műtermi megvilágítás alkalmazása jelentette. A fennmaradt munkáiból következtetve témaválasztásában, akár a többi szerb festőnél is, a portré uralkodott. Ugyanakkor egy korai csendélete – mely műfajánál fogva oly ritka volt a XIX. század első felének szerb festészetében – és méginkább történelmi kompozíciókhoz készült néhány tanulmánya, szélesebb érdeklődésről tanúskodik. A Srpski narodni list-ben reprodukált munkái, mint a *Szerb Homérosz*, a *Szerbek a guslar körül* és a *Szerb Jelena, magyar királyné az aradi diétán 1136-ban*, a XIX. század szerb művészetének első, programszerűen történeti témájú képei, ez növeli jelentőségüket. Kár, hogy ezek a munkái nem maradtak fenn, és emiatt nem adhatunk pontos választ arra a fontos kérdésre, hogy milyen mélységben hatottak Katarina Ivanović festészetére a romantika eszméi és szelleme a témaválasztáson túl. Hangsúlyoznunk kell, hogy Katarina Ivanović már első történelmi tárgyú kompozícióban olyan témákat dolgozott fel, amelyeknek kiválasztásával politikai és emberi szempontból egyaránt messze túlmutatott a saját korán. A *Szerb Jelena, magyar királyné* című munkájára gondolunk. Sok szerb és magyar művésszel ellentétben, akik – uralkodó osztályuk

elvárásait követve – gyakran és szívesen hangsúlyozták ennek az osztálynak jogait és kiváltságait, szűk nacionalista és egoista érdekeit, Katarina Ivanović olyan pontokra, olyan történelmi személyiségekre kívánt rámutatni, amelyek a két nép egymáshoz való közeledését, nem pedig szembeállítását szolgálják. E képekben kifejezésre juttatott véleményét, állásfoglalását sohasem adta fel, ellenkezőleg, élete végéig gazdagította azt.

Életének és munkásságának következő szakasza – az akadémiai tanulmányok befejezésétől és Bécsből, 1842-ben történt távozásától az 1848-as forradalom kitöréséig – alkotói szempontból a teljes érettség és a legmagasabb rendű művészi megvalósulás korszaka. Bár nincsenek dokumentumaink utazásairól, feltételezhetjük, hogy Itáliában, esetleg Hollandiában és Franciaországban (Párizs) járt. Bizonyosan tudjuk, hogy két évet töltött Münchenben, valószínűleg 1844 végétől 1846 elejéig, és így első volt a szerb művészek között, aki megismerkedett az ottani akadémia munkájával. Münchenből rövid időre Székesfehérvárra érkezett, és innen utazott Belgrádba. Ott, 1846 közepétől 1847 szeptemberéig tartózkodott, majd tovább ment Zágrábba. Nem ismeretes, mennyi időt töltött itt, és mit csinált. Zágrábból ismét Székesfehérvárra tért vissza, ott élt haláláig.

Katarina Ivanović munkásságának ebből, az érett periódusából több kép maradt fenn. Legkorábbi az *Itáliai szőlőmunkás* című kompozíció 1842-ből. Az itáliai utazások eredményeként, közvetlenül az akadémiai tanulmányok befejezése után született; a csendélet és a portré páratlan egységének példája az egyetemes művészettörténetben. A művész láthatóan ereje teljében, fiatalosan bizakodva, világos szemlélettel és biztos kézzel egyesítette kompozíciójában a már megszerzett tapasztalatokat és elismert művészi értékeket. Ezeket később is egy sor figyelemreméltó portréban, önarcképben és csendéletben érvényesítette. Európai utazásai és müncheni tartózkodása idejéhez kötődnek még a következő zsánerkompozíciók is: *Öregasszony imája ebéd előtt, Hazatérés a körmenetből,* és – talán – a *Fiatalember levéllel.* Stilárisan összetett és hatásosan megoldott művekről van itt szó, amelyek a németalföldi csendélet-festő mesterek módszereinek alapos ismeretén, klasszikus rajztudáson és biztos alakmodellálláson alapulnak. Olyan művek ezek, amelyekben elkerülte a biedermeyer szentimentalizmus sok csapdáját. Ki kell emelnünk, hogy Katarina Ivanović úttörő volt a szerb zsánerfestészetben. Ebben az időben minden iránt érdeklődő, fiatalosan bátor művész volt, aki meg volt győződve arról, hogy történelmi tárgyú kompozíciók festőjeként népe körében nevet és dicsőséget szerez. Ezért Szerbiába való visszatérése előtt, még Münchenben, tanulmányt készített a *Belgrád elfoglalása 1806-ban* című képéhez. E tanulmány nem maradt ránk, de nyilvánvalóan felhasználta későbbi, 1873-ban befejezett nagyméretű képéhez.

Így érkezett Katarina Ivanović Belgrádba, telve nagy alkotói ambíciókkal és reményekkel. De a várt megrendelések, a történelmi témájú kompozíciók helyett csupán néhány portrét festhetett. Nyugodt szívvel mondhatjuk, hogy ezek a művek – *A fiatal Danič portréja, P. Stanišić gyermekei, Persida Karadordević fejedelemnő* három portréja, a *Belgrádi nő portréja, Stevan Knićanin herceg* valamint *Kalina Hadži-Rošu* portréi – a XIX. század szerb festészetének legjelentősebb alkotásai közé tartoznak. Kevés olyan festő élt akkor nálunk, aki ilyen magasrendű művészettel festette az egyes részleteket, selymet, brokátot, a különböző díszeket, vagy fegyvereket, és aki ugyanakkor megvalósította valamennyi művészeti elem egységét. Bár Katarina Ivanovićnak ezek a munkái nem lépik túl az akkor uralkodó biedermeyer felfogás kereteit, festői gazdagságukkal és tematikus sokszínűségükkel az egykorú szerb művészetben egyedül állnak, új értéket sejtetnek, és már az elkövetkező új stílus, a romantika felé mutatnak.

Katarina Ivanović munkásságának utolsó és leghosszabb korszaka egyben a legnyugodtabb is. Csendesen, magányosan visszahúzódva élt a számára kedves Székesfehérvárott, észrevétlenül, kizárólag a festészetnek szentelte magát. Belgrádi és zágrábi tartózkodása után, 1848-ban valószínűleg csalódottan tért vissza fiatalsága és kedves emlékei városába, melyet többet nem is hagyott el. Innen kísérte figyelemmel, a maga észrevétlen és szerény módján, a magyar képzőművészeti élet mind mozgalmasabb eseményeit.

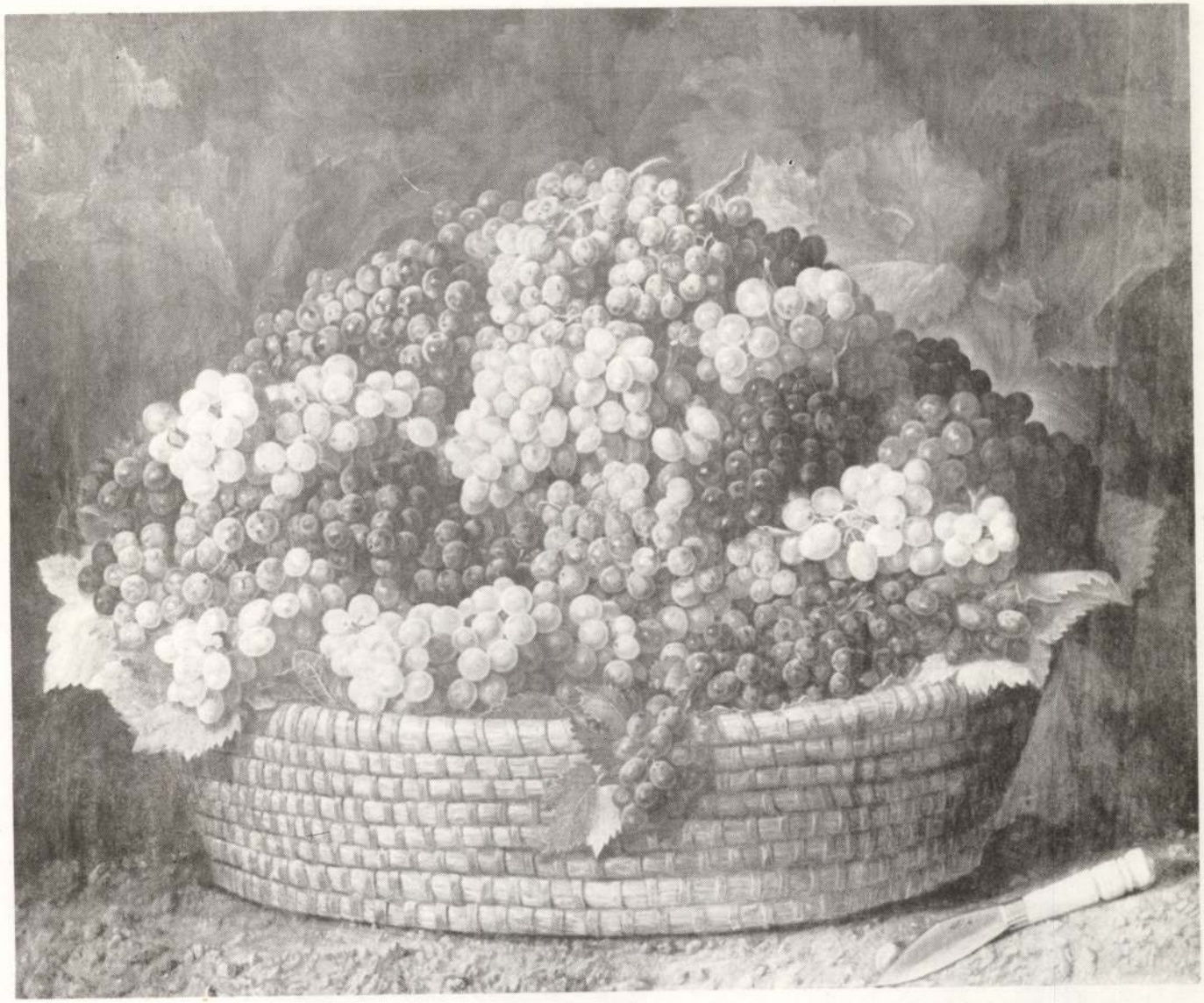

kat. 8.

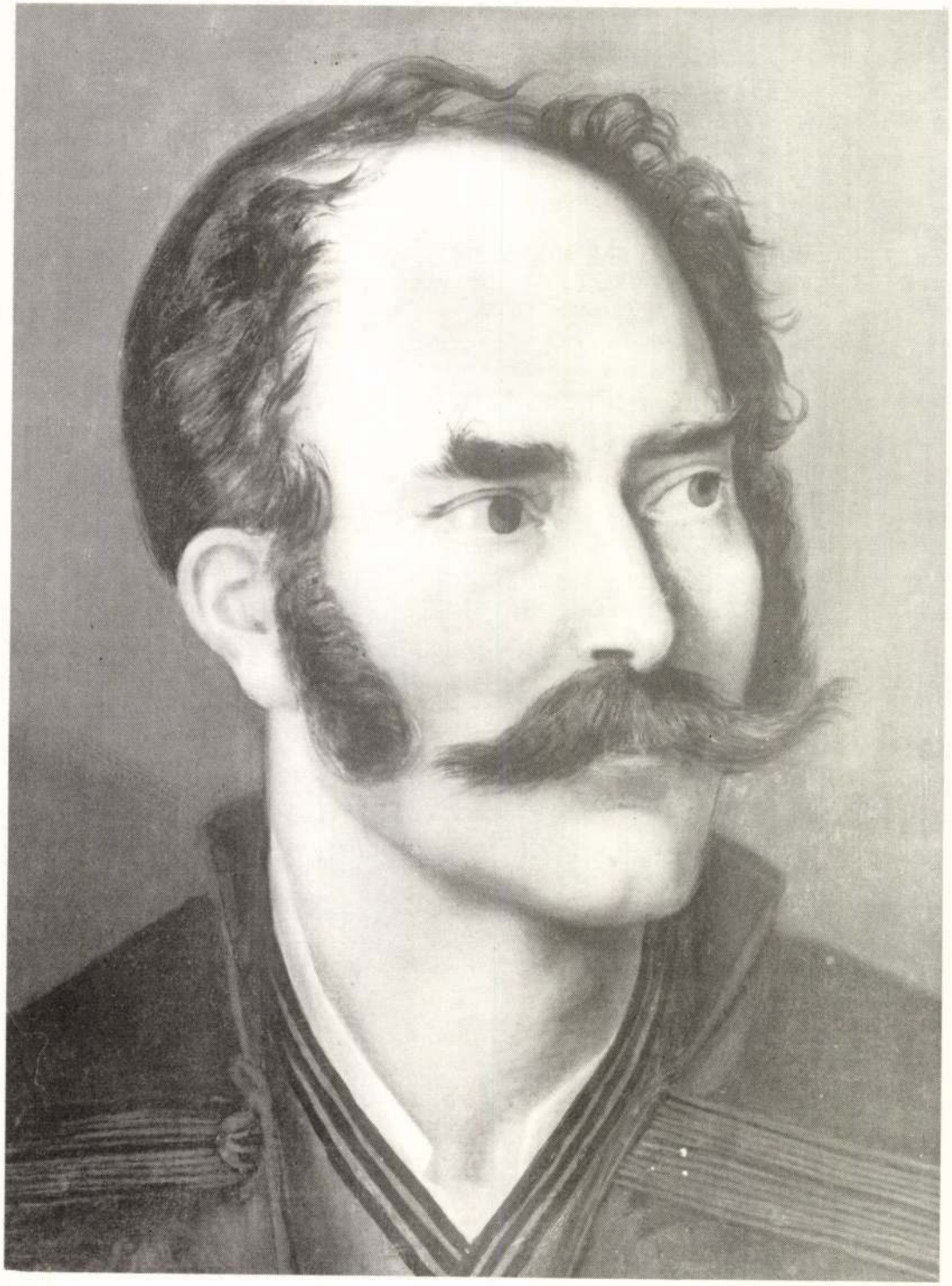

kat 7.

Tapasztalt szemét nem kerülték el kortársainak eredményei, sőt a fiatalabb generáció tehetséges magyar festőinek – Kiss Bálintnak, Barabás Miklósnak, Molnár Józsefnek, Borsos Józsefnek, Orlai Petrich Somának, Than Mórnak, Madarász Viktornak és Székely Bertalannak – munkái. Az idő múlása azonban nem vált hasznára. A kisvárosi elzártság és korai pesszimizmusa távoltartotta őt a leghaladóbb kortársaktól. Gyors és fiatalos lépéseiket többé már nem tudta követni. Egyre fogyott a lélegzet és az ihlet. Haraggal töltötte el, hogy becsületesen és aprólékosan festett, de mind régiesebbnek ható csendéletei a pesti és bécsi kiállításokon nem a szemnek elérhető magasságban, az alsó sorban függtek, hanem magasan, ami az ő technikájának egyáltalán nem kedvezett. Magyar kollégái között elfeledettnek és igazságtalanul háttérbeszorítottnak érezte magát. Ez is közrejátszott abban, hogy elfogadja a szerb nép képviselőjének ajánlatát, és képeit a belgrádi Nemzeti Múzeumra hagyja. Az első nyolc művet a múzeum 1874 folyamán vette át, a többit később. A hálás szerbek, mint első és addig egyetlen művésznőjüket, a Szerb Tudományos Társaság, majd a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia tiszteletbeli tagjává választották. 1882. szeptember 13-án, Székesfehérváron bekövetkezett halála fájdalmas visszhangra talált a szerbek között, csaknem valamennyi újság terjedelmes cikket közölt róla, mint az első szerb festőnőt és nagy hazafit siratták meg, de egyúttal ünnepelték is.

Katarina Ivanović azalatt a 34 év alatt (1848–1882), amikor visszahúzódva élt Székesfehérvárott, nem hagyott fel a festészettel. Mint korábban is, keveset és lassan dolgozott, de kitartóan és folyamatosan. Folytatta a portrék, a csendéletek, a zsánerképek és a történelmi kompozíciók festését, sőt életében először néhány ikont is készített. Azok a munkái tekinthetők jelentősebbeknek, amelyek valószínűleg az 50-es évek folyamán, illetve a 60-as évek elején keletkeztek. Ilyenek: a *Fiú sólyommal,* mely – ikonográfiai jelentésénél fogva – az 1848-as eseményekre való metafórikus utalás; *A szegény asszony halála,* két csendélet szőlővel, *Teodor Odžić espères portréja,* valamint a már említett ikonok, amelyek *Jézust az Olajfák hegyén* és *Szent Jekaterinát* ábrázolják. E műveinek felfogásában és megfestésében saját, korábbi munkáinak tapasztalataira támaszkodott. Sajnos, élete utolsó évtizedében egy sor egészen gyenge történeti és zsánerkompozíciót festett, mint például *A gazdag asszony halála,* a *Varázslás, Nő levéllel a budoárban, Mátyás király esküje, A carigrádi patriarka megátkozza a fényűzést, A török követek feleségül kérik Marát.* Ezeknél valamivel sikerültebb a *Belgrád elfoglalása 1806-ban.* Nagy ambicióval dolgozott, azzal a szándékkal, hogy behozza hátrányát az egykorú magyar festészettel szemben, melynek vezető művészei a romantika eszméinek fiatal és tehetséges képviselői voltak. Az új eszmékkel azonban az öregedő művésznő már nem tudott lépést tartani. Katarina Ivanović lelke mélyén valószínűleg tudatában volt művészete hiányosságainak, az említett képeken sokáig és türelmesen dolgozott, gyakran visszatért hozzájuk, átfestette, javította, lényegében azonban megfojtotta őket. Gyenge megoldásuk, széttöredezett kompozíciójuk, figuráik, melyek gyakran anatómiailag is megoldatlanok, súlyos visszaesést jelentenek munkásságában. Hiányzik belőlük a frisseség, közvetlenség, kivéve néhány részletet, melyek emlékeztetnek mindarra, amit egykor tudott és képeiben megvalósított.

Bár művészetének megvoltak a maga hiányosságai, és népének kultúrális központjától távol élve nem hathatott a szerb festészet fejlődésére, Katarina Ivanović mégis olyan egyéniség volt, akinek neve és munkái nélkül a szerb művészet története nem képzelhető el. Ő volt a szerb nép első festőnője és művésznője, aki sokkal gazdagította a nemzet kultúrális és képzőművészeti örökségét. Földi maradványait és síremlékét néhány évvel ezelőtt, 1967-ben, Székesfehérvárról a belgrádi Új Temetőbe vitték át, és állították fel, népünk és nemzetiségeink olyan fiainak és leányainak síremlékei között, akiknek neve és munkája soha nem fog feledésbe merülni.

Nikola Kusovac

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

1. Önarckép (1834/35)
olaj, vászon, 74 x 59,5 cm
lelt. sz.: 1031

2. V. Ferdinánd császár (é. n.)
olaj, vászon, 135 x 100 cm
MNM Történeti Képcsarnok
lelt. sz.: 476

3. Önarckép (1836/37)
olaj, vászon, 74 x 60,5 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 95

4. Férfifej szakállal (1836–1839)
olaj, vászon, 42,5 x 34 cm
j. b. l.
lelt. sz.: 93

5. Férfifej hosszú szakállal (1836–1839)
olaj, vászon, 40 x 30 cm
lelt. sz.:745

6. Öreg, borotvált férfi feje (1836–1839)
olaj, vászon, 42 x 34 cm
j. b. l.
lelt. sz.: 950

7. Sima Milutinović Sarajlija (1840)
olaj, vászon, 61,5 x 46,5 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 1448

8. Kosár szőlővel (1840 körül)
olaj, vászon, 62,5 x 76 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 94

9. Itáliai szőlőmunkás (1842)
olaj, vászon, 110 x 82 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 481

10. Öregasszony imádkozik az ebéd előtt (1843–1845)
olaj, vászon, 33,5 x 28,5 cm
j. a hátoldalon
Galerija Matice Srpske – Újvidék
lelt. sz.: 825

11. Visszatérés a körmenetből (1844–1846)
olaj, vászon, 74,5 x 61 cm
lelt. sz.: 1170

12. Fiatalember levéllel (1846 körül)
olaj, vászon, 49,5 x 38,5 cm
j. j. l.
lelt. sz.: 1475

13. Pavle Stanišić gyermekei (1846/47)
olaj, vászon, 99,5 x 80 cm
lelt. sz.: 1452

14. Belgrádi nő (1847)
olaj, vászon, 85,5 x 70 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 1439

15. Kalina Hadži Rošu (1847)
olaj, vászon, 70 x 56 cm
Muzej Grada Beograda
lelt. sz.: U–22

16. Stevan Knićanin herceg (1847)
olaj, vászon, 78 x 62 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 580

kat. 9.

17. Persida Karadordević fejedelemnő (1847)
olaj, vászon, 106 x 79,5 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 96

18. Fiú sólyommal (1848/49)
olaj, vászon, 74 x 60 cm
lelt. sz.: 100

19. Szent Katalin (1850-es évek)
olaj, vászon, 61,5 x 49 cm
Budai Görögkeleti Szerb Püspökség
(Ráckeve – Szerb templom)

20. Szegény asszony halála (1850–1860)
olaj, vászon, 78 x 72 cm
lelt. sz.: 854

21. Szőlő (1850–1860)
olaj, vászon, 58 x 71 cm
j. j. l.
lelt. sz.: 99

22. A műteremben (1860 körül)
olaj, vászon, 77,5 x 63 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 97

23. Jézus imája a hegyen (1860–1865)
olaj, vászon, 79 x 64 cm
j. b. l.
lelt. sz.: 2107

24. Teodor Odžić esperes (1864)
olaj, vászon, 86,5 x 65,5 cm
j. b. l.
lelt. sz.: 2108

25. Gazdag asszony halála (1865–1870)
olaj, vászon, 78 x 89 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 101

26. Varázslás (1865–1870)
olaj, vászon, 75 x 87 cm
lelt. sz.: 98

27. Szőlő a kosárban (1867)
olaj, vászon, 61,5 x 75 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 811

28. Szerb Jelena, magyar királyné fogadása (1865–1869)
olaj, vászon, 97,5 x 120 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 1059

29. Asszony levéllel a budoárban (1870–1873)
olaj, vászon, 60 x 45 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 792.

30. Belgrád elfoglalása 1806-ban (1865–1873)
olaj, vászon, 157 x 188,5 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 413

31. Mátyás király esküje (1865–1873)
olaj, vászon, 154 x 186 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 1091

32. A cárigrádi pátriárka megátkozza
a fényűzést (1870–1875)
olaj, vászon, 157 x 203 cm
lelt. sz.: 1200

33. A török követek feleségül kérik Marát (1873–1879)
olaj, vászon, 157 x 203 cm
j. a hátoldalon
lelt. sz.: 120

Ahol külön nem jeleztük, a képek a Belgrádi Nemzeti Múzeum gyűjteményének darabjai.

kat. 13.

kat. 18.

ŽIVOT I DELO PRVE SRPSKE SLIKARSKE KATARINE IVANOVIĆ

Posmatran u svetlu istorijskih zbivanja odnos između srpskog i mađarskog naroda nije bio jednostavan i, bilo u pozitivnom ili negativnom mislu, razvojem uvek dosledan. Upravo, zavisio je od tekućih političkih, usko nacionalnih, ekonomskih i drugih važnih ili manje važnih interesa. Međutim, pošto je u prirodi stvari da život pobeđuje smrt, da dobro prevladava zlo a potreba za mirom da potiskuje nasilje, to je jedino prihvatljivo i razumu blisko da, baš, unutar te i takve istorije tražimo i ističemo primere koji naše narode zbližavaju, oplemenjuju i čine prijateljskim. Srećom takvih primera ima mnogo i jedan među njima, svetao i plemenit, sadržan je u životu i delu slikarske Katarine Ivanović. Ali, pođimo redom.

Zasada nema podataka o tome kada se tačno porodica Ivanović naselila u krajeve oko Székesfehérvár-a. Pouzdano se zna samo da je 1790 drugi tutor srpske crkvene opštine u tom gradu bio Mihailo Ivanović. Sudeći po svemu on bi mogao biti stric ili brat od strica Lazara Ivanovića, oca Katarininog, koji je do 1812. živeo i radio kao trgovac u obližnjem Veszprém-u. Zašto stric ili brat od strica? Pa, stoga što se prvenac Lazara i njegove supruge Marije, inače pastorke Georgija Kirovića iz Székesfehérvára, roden 1800. zvao Georgije a kod Srba je običaj da prvo muško dete nosi ime deda po ocu. S druge strane, mladi Georgijev brat rođen 1802. dobio je ime Mihail, što svedoči u prilog predpostavci da je Mihajlo Ivanović, koji se pominje 1790, bio blizak rod Lazaru. U svakom slučaju Katarina, koja je rodena 15. aprila 1811. u. Veszprému kao šesto dete Lazara i Marije Ivanović, bila je izdanak jedne onda, u tim krajevima, već poznate i cenjene srpske porodice.

Već podatak da su njena mlađa sestra Eva i najmlađi brat, opet, Mihail, rodeni u Székesfehérváru 1813. i 1819 jasno kazuje da se porodica Ivanović u taj grad konačno preselila i nastanila oko 1812. Mada postoje neki pisani podaci, uglavnom sećanja, što kazuju da je porodica Ivanović bila skromnog materijalnog stanja, ipak to neće biti tačno. Jer, ako se zna da su tutori srpskih crkava birani iz redova uglednih i dobrostojećih građana, onda kako objasniti da je njen otac bio prvi tutor crkve u Székesfehérváru od 1819. do 1821, zatim od 1826. do 1828. a najstariji brat Georgije, drugi tutor, još dve naredne godine. To znači da su problemi materijalne prirode mogli oštrije da pogode porodicu Ivanović i samu Katarinu tek u vreme smrti roditelja. Otac je umro 1832. a mati godinu potom. Prema tome detinjstvo i mladost Katarine protekli su bez većih problema, možda ne u raskoši ali bezbrižno.

Istina, još uvek se ne zna koje je i kakve škole Katarina u mladosti završila. Zna se samo da je njen crtački dar rano zapažen i da je uprkos volje roditelja odlučila da se posveti slikarstvu. Prve ozbiljnije pouke iz veštine crtanja dobila je od nekog živopisca koji je oko 1829. radio u Székesfehérváru. Ohrabrena postignutim rezultatima prosto je primorala roditelje da je upute na dalje slikarsko školovanje u Pešt-u, gde je stupila u atelje poznatog i onda cenjenog slikara Josef-a Pesky-a (1795–1862). Ovaj boravak i ovo učenje kod Pesky-a nisu protekli glatko i bez prekida. Bili su, u stvari, žestoko uzdrmani teškim gubicima, smrću roditelja. Stoga se ne može pouzdano zaključiti kako je teklo i koliko je trajalo ovo njeno učenje. Moglo bi se, jedino, predpostaviti da je u Pešt-i sa dužim prekidima boravila i učila između 1831. i 1835. Na žalost, nema ni sačuvanih radova koje bismo mogli datirati u ovo razdoblje njenog umetničkog formiranja osim,

moguće, jednog ranog *Autoportreta.* To je rad koji više nagoveštava nego što potvrđuje njenu darovitost i njene mogućnosti. Pored izvesnih crtačkih nesigurnosti i dosta razbijenog ali ambicioznog kompozicionog rešenja ovaj *Autoportret* još „... odiše likovnim shvatanjima provincije da se može uzeti kao školski primer panonskog bidermajerskog slikarstva" (M. Kolarić). Po tim osobinama, da ne kažemo manama, ovaj Katarinin rad blizak je delu Pesky-a i mogao bi da svedoči o njegovom uticaju na njen slikarski postupak u to rano doba.

Ipak, mlada umetnica smogla je snage i hrabrosti da krene dalje. Tako se 1835. obrela u carskom gradu Beču i stupila na tamošnju Akademiju likovnih umetnosti. Zahvaljujući članku objavljenom u „Srpskom narodnom listu" br. 49, koji je štampan u Budimu decembra 1837, zna se da je Katarina po dolasku u Beč živela teško, u priličnoj oskudici. Tek kada je njen dar, njenu marljivost i skromnost, zapazila grofica Czáky i počela zato da je novčano pomaže, sve je krenulo na bolje. Rezultati nisu izostali. Bile su to godine njenog punog stvaralačkog poleta. Vreme kada vredno uči, puno slika i kada se uključuje u društvo mladih srpskih umetnika (to su slikari: Jovan Isajlović mladji, Dimitrije Avramović, Živko Petrović, Dimitrije Jakšić, Petar Čortanovic, Anastas Jovanović i Pavle Simić, zatim mladi književnik Jakov Ignjatović i mlada pravnica Marija, izabranica pesnika Milutinovića) što se okupljaju oko znamenitih književnika Vuka Karadžića i Sime Milutinovića Sarajlije). Oni je cene, vole i već tada slave kao prvu srpsku slikarku. Srpske novine pišu o njenim uspesima, objavljuju reprodukcije njenih radova, a poeta Milutinović njoj posvećuje svoje delo „Trojesestarstvo". Taj Katarinin uspešan i značajan boravak u Bécs-u potrajao je do 1842. Šteta je samo što su protokoli Akademije, koji se odnose na Odeljenje za devojke, uništeni u drugom svetskom ratu pa se zato ne zna kod kojih je profesora učila. Ipak, prema nizu njenih slika nastalih u vreme studija nije teško zaključiti da je tada upoznala slikarski postupak: J. Fürich-a, L. Kupelwieser-a, zatim J. i E. Ender–Nepomuk-a, C. Gzellhofer-a i, sigurno, F. G. Waldmüller-a a moguće i F. von Amerling-a. Razumljivo, ona nije mogla odmah da primeni sve što je videla i otkrila u delu ovih uglednih slikara ili što je od njih kao iskusnih pedagoga naučila. Međutim, u pojedinim fazama njenog slikarskog razvoja mogu se razaznati, više ili manje jasno, tragovi uticaja svakog od pomenutih umetnika.

U početku, tokom učenja na Akademiji, sudeći prema sačuvanim radovima kakvi su: *Autoportret,* zatim tri studije (glave muškaraca), jedna mrtva priroda s grožđem i *Portret Sime Milutinovića,* Katarini su više od ostalih koristile pouke dobijene od Gzellhofer-a (crtež), Kupelwieser-a i Fürich-a (veština slikanja materije i građenje opšteg utiska), kao i Waldmüller-a (kompozicija). Sagledana u celosti ova dela pokazuju da je ona dobro ovladala osnovnim elementima slikarske veštine i da je u osnovi bila privržena idejama i ukusu tada vladajuće poetike bidermajera, odnosno, one njegove varijante što se čvrsto oslanja na isustva i osobenosti nizozemskog slikarstva XVII veka. Sažeto rečeno, to znači da se opredelila za jednu vrstu umerenog naturalističkog izraza čije vrednosti počivaju na: uravnoteženoj kompozicionoj strukturi, strogom i čvrstom crtežu, hladnim bojenim registrima, brižljivom islikavanju materije i korišćenju neutralnog ateljeskog svetla. Sto se tiče izbora tema moglo bi se, prema sačuvanim radovima, zaključiti da je ona bila poput većine srpskih slikara usredsredena na portret. No, jedna mrtva priroda, tako retka u srpskom slikarstvu prve polovine XIX veka, i još više nekoliko studija za istorijske kompozicije, svedoče o njenoj većoj radoznalosti i inventivnosti na tom polju. Štaviše, njene studije koje su reprodukovane u „Srpskom narodnom listu": *Srpski Homer* ili *Srbi oko guslara* i *Jelena Srpkinja madarska kraljica na Dieti Aradskoj 1136,* predstavljaju prve programski osmišljene slike sa temama iz istorije u srpskoj umetnosti XIX veka. Stoga je njihov značaj utoliko veći. Dabome, šteta je što ova dela nisu sačuvana i što se zbog toga ne može izvršiti njihova primarna plastička analiza kojom bismo odgovorili na suštinsko pitanje: do koje meru su, osim u pogledu izbora teme, ideje i duh romantizma tada prodrli u slikarstvo Katarine Ivanović?

Za ovu priluku, naročito, treba podvući da Katarina već tada, u prvim istorijskim kompozicijama, obrađuje temu čija je poruka i politički i ljudski napredna. Jasno, u pitanju je studija *Jelena Srpkinja mađarska kraljica.* Za razliku od mnogih srpskih i mađarskih umetnika koji su sledeći trenutne zahteve svojih vladajućih klasa često i rado isticali njihova prava i privilegije, njihove usko nacionalne i egoističke interese, Katarina nastoji da ukaže na dodirne tačke, na one istorijske ličnosti i ona istorijska zbivanja koja mogu i treba da posluže zbližavanju naših naroda a ne njihovom podvajanju i suprotstavljanju. Tada i tako ispoljena raspoloženja i zauzet stav, ona neće nikada napustiti. Naprotiv, razvijaće ih i obogaćivati do kraja života.

Sledeće razdoblje Katarininog života i rada, od završetka studija i napuštanja Bécs-a 1842. do izbijanja revolucije 1848. u stvaralačkom pogledu predstavlja vreme njene pune zrelosti i ostvarenja najviših umetničkih dometa. Mada nema dokumenata o njenom kretanju tada, ipak se može predpostaviti da je putovala po Italiji i, možda, Holandiji i Francuskoj (Paris). Zna se pouzdano da je dve godine provela u München-u, verovatno od kraja 1844. do početka 1846, i tako bila prva medu srpskim umetnicima koja se upoznala s radom tamošnje Akademije. Iz München-a se vratila, na kratko, u Székesfehérvár i odatle, zatim, doputovala u Beograd. Tu se zadržala od sredine 1846. do kraja septembra 1847, kada je otputovala u Zagreb. Nije poznato koliko se zadržala u Zagrebu i šta je tamo radila. Iz Zagreba vratila se u Székesfehérvár, gde je ostala do kraja života.

Iz ovog zrelog perioda Katarininog rada sačuvalo se više slika. Najranija je kompozicija *Italianski vinogradar,* potpisana i datirana 1842. Nastala kao rezultat njenog putovanja po Italiji, neposredno posle završenih studija, ova slika predstavlja u okviru nacionalne istorije umetnosti jedinstven spoj portreta i mrtve prirode. Očito svesna svojih moći, mladalački samouverena, jasnog pogleda i sigurne ruke, ona je objedinila u ovoj kompoziciji već stečena iskustva i hvaljene likovne vrednosti koje je ostvarila u nizu zapaženih portreta, autoportreta i mrtvih priroda. Za vreme njenih putovanja Evropom i boravka u München-u, sudeći po izvesnim osobinama, mogle bi se vezati još i žanr kompozicije: *Starica se moli pred, obed, Povratak s litije* i, možda, *Mladić s pismom.* U pitanju su stilski složena ali umetnički upečatljivo ostvarena dela nastala na temeljnom poznavanju načina slikanja nizozemskih majstora mrtve prirode, kao i klasicistički određenim vrlinama crteža i skulptorski čvrste modelacije likova. Dakle, dela u kojima je ona izbegla mnogim zamkama bidermajerskog sentimentalizma. Valja još istaći značaj toga što se Katarina javlja i kao začetnik, pionir, žanr slikarstva kod Srba. Bila je ona u to doba stvaralački radoznala, mladalački smela i, uz to, uverena da će u svom narodu steći ime i slavu slikara istorijskih kompozicija. Stoga je u München-u, pre polaska u Srbiju, načinila studiju za sliku *Osvajanje Beograda 1806.* Studija nije sačuvana ali je, očigledno, poslužila za njenu kasniju, 1873. dovršenu, sliku većih dimenzija.

Tako je Katarina sa velikim stvaralačkim ambicijama i nadama doputovala u Beograd. Ali, umesto mnogih slikarskih porudžbina, umesto priželjkivanih kompozicija sa istorijskim temama, načinila je samo nekoliko portreta. Ruku na srce, ta dela: *Portret mladog Danića, Deca P. Stanišića,* zatim tri portreta *Knjeginje Perside Karadordević, Portret Beograđanke, Vojvode Stevana Knićanina* i *Kaline Hadži–Rošu,* spadaju u red najznačajnijih ostvarenja srpskog slikarstva XIX veka. Malo je slikara kod nas koji su onda dosegli tako visok nivo veštine u obradi svile, brokata, slikanju nakita ili – oružja, i ostvarili takvo jedinstvo svih likovnih elemenata. Mada to nisu dela kojima se prevazilaze okviri određeni duhom tada vladajućeg bidermajera, ipak se u njihovom pikturalnom bogatstvu i njihovoj tematskoj raznorodnosti, koja je u srpskoj umetnosti sredinom prošlog veka jedinstvena, slute nove vrednosti i naziru novi umetnički putevi usmereni ka nastupajućoj poetici romantizma.

Poslednje i najduže razdoblje Katarininog delovanja ujedno je i najmirnije. Odvijalo se u tihom, samački povučenom, isključivo slikarskim poslom ispunjenom ali ne i zapaženom življenju u njoj dragom Székesfehérváru. Od 1848, kada se vratila u grad svoje mladosti i dragih uspomena, verovatno razočarana

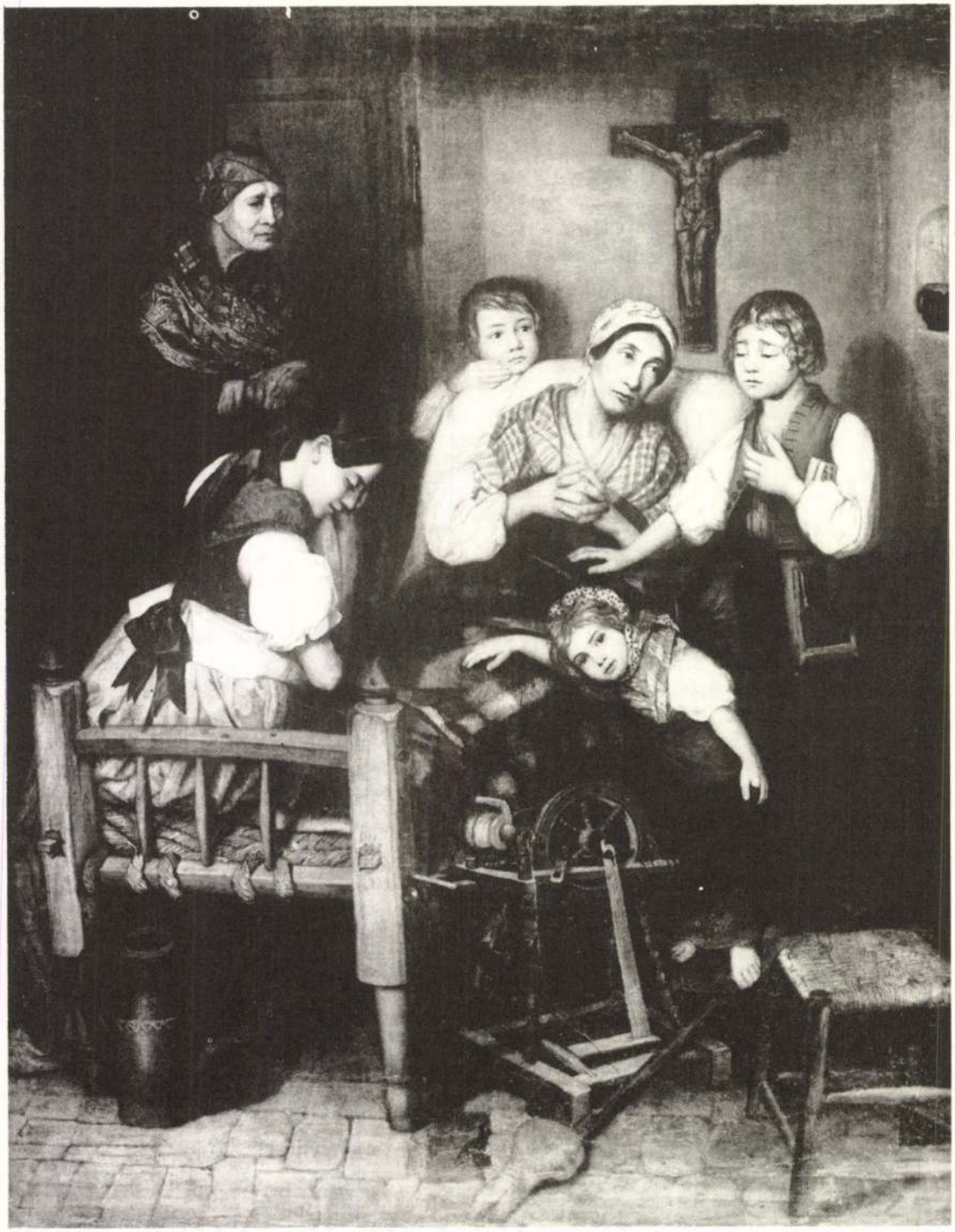

kat. 20.

boravkom u Beogradu i Zagrebu, Katarina ga više nije napuštala. Nenametljivo i skromno pratila je iz svog kutka zbivanja u mađarskom likovnom životu koji je iz dana u dan bivao sve bujniji i uspešniji. Njenom iskusnom oku nisu mogli izmaći rezultati njenih vrsnjaka i još više nastupi mladih, poletnih i darovitih mađarskih slikara poput: Kiss Bálint-a, Barabás Miklós-a, Molnár József-a, Borsos József-a, Orlai Petrich Soma, Than Mór-a, Madarász Viktor-a i Székely Bertalan-a. Medutim, vreme nije išlo njoj u prilog. Palanačka zabit i prerano rođeni pesimizam držali su je podalje od onih najnaprednijih. Njihov brz i mladalački korak ona više nije mogla da sledi. Daha i duha je sve više ponestajalo. Ljutila se što njene pošteno i minuciozno ali pomalo starinski slikane mrtve prirode, na izložbama u Pešt-i i Bécs-u, nisu u prvom planu, dostupne oku, već visoko i neprikladno njenoj tehnici postavljene. Medu svojim mađarskim kolegama osećala se prerano zaboravljenom i nepravedno zapostavljenom. To je, svakako, uz razumljivu umetničku sujetu doprileno da Katarina prihvati ponudu predstavnika srpskog naroda i svoje slike zavešta Narodnom muzeju u Beogradu. Prvih osam radova Muzej je primio tokom 1874. a ostale kasnije. Zahvalni Srbi su je zato primili kao prvu i dotada jedinu umetnicu za počasnog člana Srpskog učenog društva, potonje Srpske akademije nauka i umetnosti. Tako je i njen a smrt, 13. septembra 1882. u. Székesfehérváru, bolno odjeknula među Srbima i gotovo sve novine donele su opširne čitulje u kojima je oplakivana ali istodobno i slavljena kao rodoljub i prva srpska slikarka.

Tokom trideset četiri godine njenog povučenog življenja u Székesfehérváru, od 1848. do 1882, Katarina uprkos svega nije odustajala od slikanja. Kao i ranije radila je malo i polako ali uporno i bez prekida. Nastavila je da slika portrete, mrtve prirode, žanr i istorijske kompozicije, a po prvi put načinila je i nekoliko ikona. Medu tim delima bolja su ona za koje se može pretpostaviti da su naslikana tokom pedestih i početkom šezdesetih godina. To su: *Dečak sa sokolom,* čije ikonografsko značenje sadrži izvesan metaforom odenut komentar dogadaja iz 1848, zatim *Smrt sirotice,* pa dve mrtve prirode s grozdem, *Portret prote Teodora Odžica* i već pomenute ikone s predstavom *Hristove molitve na gori* i *Sv. Ekatarine.* Dakle, ona dela što se u prilicnoj meri, slikarskim postupkom i shvatanjima, oslanjaju na iskustva i umetničke poruke njenih ranijih radova. Na žalost, sasvim je slab niz njenih istorijskih i žanr kompozicija koje su slikane u poslednjim decenijama života, kao na primer: *Smrt bogatašice, Vračanje, Žena s pismom u budoaru, Doček srpskinje Jelene – Ugarske kraljice, Zakletva kralja Matije, Patrijarh carigradski proklinje raskoš, Turski poklisari prose Maru,* pa i nešto bolja *Osvajanje Beograda 1806.* Rađene veoma ambiciozno, u nameri da se uhvati izgubljeni korak s tada aktuelnim mađarskim slikarstvom na čijem su čelu bili mladi i daroviti nosioci ideja romantizma, one su prevazilazile mogućnosti ostarele slikarke. Verovatno, u dubini duše, svesna nedostataka, Katarina je ove slike radila dugo, strpljivo, vraćala im se često, dorađivala ih, ispravljala a, u biti, izmučila i ugnjavila. Loše rešene, kompoziciono razbijene, sa figurama koje su često anatomski netačno izvedene, opterećene pričom, one predstavljaju težak pad u njenom radu. Nema u njima svežine i spontanosti, osim u nekim detaljima koji tu i tamo podsećaju na sve što je nekad mogla, umela i ostvarila.

Ali, bez obzira na sve nedostatke i činjenicu da nije bitno uticala na tokove razvoja srpskog slikarstva, zato što je živela i stvarala udaljena od kulturnog jezgra svog naroda, ipak je Katarina ličnost bez čijeg se imena i dela ne može zamisliti istorija srpske umetnosti u celosti. Jer s njom je srpski narod dobio prvu slikarku i umetnicu koja je višestruko obogatila nacionalno kulturno i likovno nasleđe. Zato je posve razumljivo što su njeni posmrtni ostaci i njen nadgrobni spomenik nedavno, 1967. godine, preneti, pohranjeni i postavljeni na beogradskom Novom groblju, medu mnoge znamenite sinove i kćeri naših naroda i narodnosti čije se ime i delo ne mogu i neće zaboraviti.

Nikola Kusovac

POPIS IZLOŽENIH RADOVA

1. Autoportret (1834/35)
   ulje na platnu, vel. 74x59,5 cm
   inv. br. 1031

2. Supruga cara V. Ferdinanda
   ulje na platnu, vel. 135x100 cm
   HNM Történeti Képcsarnok
   Inv. br. 476

3. Autoportret (1836/37)
   ulje na platnu, vel. 74 x 60,5 cm
   potpisano na poleđini; inv. br. 95

4. Glava čoveka sa bradom (1836-1839)
   ulje na platnu, vel. 42,5 x 34 cm
   potpisana dole levo; inv. br. 93

5. Glava čoveka s dugom bradom (1836–1839)
   ulje na platnu, vel. 40 x 30 cm
   inv. br. 745

6. Glava starog obrijanog čoveka (1836–1839)
   ulje na platnu, vel. 42 x 34 cm
   potpisano dole levo; inv. br. 950

7. Sima Milutinović Sarajlija (1840)
   ulje na platnu, vel. 61,5 x 46,5 cm
   potpisano na poleđini; inv. br. 1448

8. Korpa s grožđem (oko 1840)
   ulje na platnu, vel. 62,5 x 76 cm
   potpisano na poleđini; inv. br. 94

9. Italijanski vinogradar (1842)
   ulje na platnu, vel. 110 x 82 cm
   potpisano i datirano na poleđini; inv. br. 481

10. Starica se moli pred obed (1843–1845)
    ulje na platnu, vel. 33,5 x 28,5 cm
    potpisani na poledini
    Galerija Matice srpske – Novi Sad, inv. br. 825

11. Povratak s litije (1844–1846)
    ulje na platnu, vel. 74,5 x 61 cm
    inv. br. 1170

12. Mladić s pismom (oko 1846)
    ulje na platnu, vel. 49,5 x 38,5 cm
    potpisano dole desno; inv. br. 1475

13. Deca Pavla Stanišića (1846.47)
    ulje na platnu, vel. 99,5 x 80 cm
    inv. br. 1452

14. Beograđanka (1847)
    ulje na platnu, vel. 85,5 x 70 cm
    potpisano i datirano dole desno; inv. br. 1439

15. Kalina Hadži Rošu (1847)
    ulje na platnu, vel. 70 x 56 cm
    Muzej grada Beograda, inv. br. 4–22

16. Vojvoda Stevan Knićanin (1847)
    ulje na platnu, vel. 78 x 62 cm
    potpisano i datirano na poleđini; inv. br. 580

17. Kneginja Persida Karađorđević (1847)
    ulje na platnu, vel. 106 x 79,5 cm
    potpisano i datirano na poledini; inv. br. 96

18. Dečak sa sokolom (1848/49)
    ulje na platnu, vel. 74 x 60 cm
    inv. br. 100

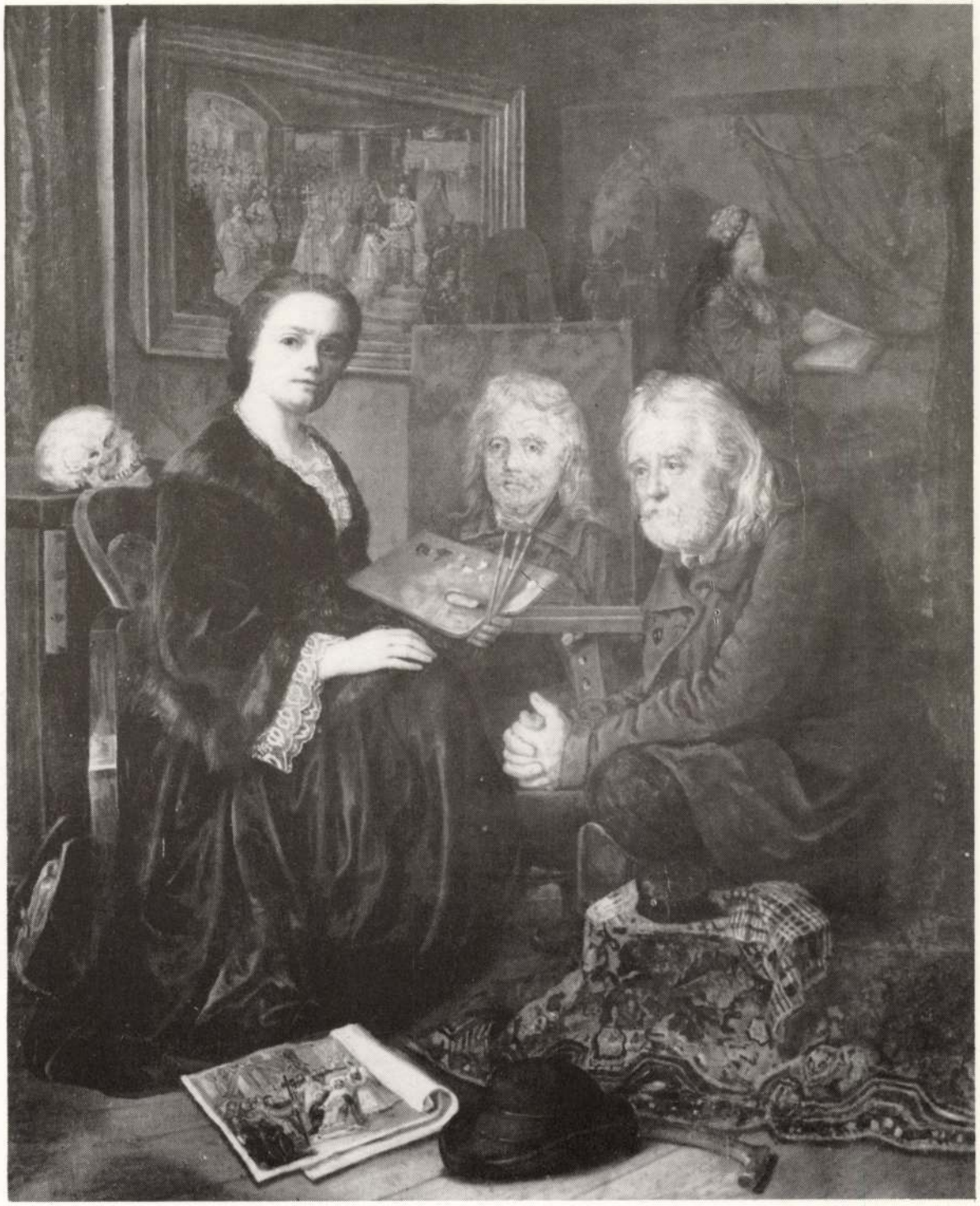

kat. 22.

kat. 31.

19. Sveta Katarina (oko 1850)
ulje na platnu, vel. 61,5 x 48 cm
Budai Görögkeleti Szerb Püspökség
(Ráckeve – Szerb templom)

20. Smrt sirotice (1850–1860)
ulje na platnu, vel. 78 x 62 cm
inv. br. 854

21. Grožđe (1850–1860)
ulje na dasci, vel. 58 x 71 cm
potpisano dole desno; inv. br. 99

22. U svom atelju (oko 1860)
ulje na platnu, vel. 77,5 x 63 cm
potpisano na poleđini; inv. br. 97

23. Hristova molitva na gori (1860–1865)
ulje na platnu, vel. 79 x 64 cm
potpisano dole levo; inv. br. 2107

24. Prota Teodor Odžić (1864)
ulje na platnu, vel. 86,5 x 65,5 cm
potpisano i datirano dole levo; inv. br. 2108

25. Smrt bogatašice (1865–1870)
ulje na platnu, vel. 79 x 89 cm
potpisano na poleđini; inv. br. 101

26. Vračanje (1865–1870)
ulje na platnu, vel. 75 x 87 cm; inv. br. 98

27. Grožđe u korpi (1867)
ulje na platnu, vel. 61,5 x 75 cm
potpisano i datirano na poleđini; inv. br. 811

28. Doček Srpskinje Jelene, ugarske kralijice (1865–1869)
ulje na platnu, vel. 97,5 x 120 cm
potpisano i datirano na poleđini; inv. br. 1059

29. Žena s pismom u budoaru (1870–1873)
ulje na platnu, vel. 60 x 45 cm
potpisano na poleđini; inv. br. 792

30. Oslobođenje Beograda 1806 (1865–1873)
ulje na platnu, vel. 157 x 188,5 cm
potpisano i datirano na poleđini; inv. ber. 413

31. Zakletva kralja Matije (1865–1873)
ulje na platnu, vel. 154 x 186 cm
potpisano na poleđini; inv. br. 1091

32. Patrijarh carigradski proklinje raskoš (1870–1875)
ulje na platnu, vel. 157 x 203 cm
inv. br. 1200

33. Turski poklisari prose Maru (1873–1879)
ulje na platnu, vel. 157 x 203 cm
potpisano i datirano na poleđini; inv. br. 120

Gde nismo posebno naznačik slike su Beogradskog Narodnog Muzeja.

kat. 30.

134658 FEJÉR

KATARINA IVANOVIĆ (1811–1882)

The first Serb paintress as a child she lived at Székesfehérvár where the Serbians had sattled in in the 17th century. From 1831–35 she learned painting and drawing in Pest. Her fine self-portrait is known from this period (on the cover). She continued her studies at the Academy of Fine Arts of Vienna in 1835. There she got acquainted with the contemporary Austrian painters' works, which had an influence on her art (Kupelwieser, Ender–Nepomuk, Gzellhofer, Waldmüller). Primarily she painted still lives and portraits, but shortly the historical compositions attracted her interest. She extracted their themes from the Serb history. Between 1842–46 she made journeys to Italy, Holland and perhaps she travelled also in France. In 1846–47 she painted in Belgrade, but she got only few orders here. This is why she soon returned to Székesfehérvár. Here she lived and worked alone to the end of her life. She had not any connections with the contemporary Hungarian painters and rarely exhibited her paintings. She, however, did not leave off painting. She continued the series of her portraits, painted both historical compositions and genre pictures, even some icon, too. She was not able to follow the way of the Hungarian romantic painting. Her style remaind archaic and the world of biedermeier was her ideal. She left her pictures by will to the National Museum of Belgrade. Our exhibition has been organized on the occasion of the centenary of Katarina Ivanović death from the material of the Belgrade National Museum and Hungarian collections.

СЕРБСКІЙ НАРОДНЫЙ ЛИСТЪ

Число XLIX. Всѣмъ вся быхъ, да всѣхъ пріобращу. Апост: Пав: (1. Декемвр. 1837.

Катарина Јанковићева.

A belgrádi Nemzeti Múzeum és a
székesfehérvári István király Múzeum
meghívja Önt

KATARINA IVANOVIĆ (1811–1882)
szerb festőművésznő

emlékkiállítására melyet
Vujicsics D. Sztoján író,
a Szerb Egyházművészeti és Tudományos Gyüjtemény
igazgatója nyit meg
1983. április 23-án, szombaton fél 12-kor
az István király Múzeumban

Narodni muzej u Beogradu i
Muzej Kralja Ištvana u Sekešfehervaru
pozivaju Vas
na spomen-izložbu srpske slikarke

KATARINE IVANOVIĆ (1811–1882)

koju će otvoriti
Stojan D. Vujičić književnik,
upravnik Srpske crkveno-umetničke
i naučne zbirke
23-eg aprila 1983. godine,
u subotu u 11.30 časova
u Muzeju Kralja Ištvana
Sekešfehervar, Trg Gagarina 3.

Az első oldalon:
A pesti *Serbskij narodnij list* (Szerb Néplap)
1837. december 1-i számának címoldala
Katarina Ivanović önarcképével

Na prvoj strani:
Naslova strana peštanskog
Serbskog narodnog lista od 1-og decembra 1837.
s autoportreton Katarine Ivanović

A kiállítás megtekinthető április 23-tól május 29-ig
hétfő kivételével naponta 10.00–18.00 óráig

Izložba je otvorena od 23-eg aprila do 29-og maja
svakog dana – osim ponedeljka – od 10.00 do 18.00 časova

István király Múzeum
Székesfehérvár, Gagarin tér 3.

F. k.: dr. Fitz Jenő – 134725 FEJÉR

Iványi Katalin, festőművész

A hévízi Hotel Thermálban látható öt képzőművész: Felsmann Tamás, Iványi Katalin, Németh László, Tóth-Vissó Árpád, Wagner János műveinek kiállítása.

Stúdió '84.

1984. VIII. 14. Televízió 1. műsor 21.35 (Furdáné).

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
. 17. Budapest, V., Petőfi S. u
307 Telefon: 188-296, 188-3
zók NÉPMŰVELÉ
APR

1021

A Szépművészeti Múzeum rajzgyűjteményének magvát adó Esterházy-gyűjtemény legszebb darabjait február végétől április közepéig mutatják be. A kiállított 148 rajz Raffaello, Leonardo, Correggio, Dürer, Cranach és mások alkotóművészetéből ad ízelítőt a közönségnek. Képünkön Wolf Huler: Fűzfás táj malommal e. rézkarca. (Fotó: Szenczi)

Iványi Katalin

Iványi Katalin pedagógus-festőművész kiállítását a budapesti Fényes Adolf teremben rendezték meg. Képünkön a Körhinta című kompozíció. (Bojár Sándor felvétele)

PHILHARMONIAI HANGVERSENYEK.

Felsőbb engedelemmel a magyar nemzeti színház zenekar tagjai első karmesterök ERKEL FERENCZ ur vezérlete alatt folyó

nov. 20-kán és dec. 8-kán, továbbá 1854-ki mart. 12-kén és april 9-kén a nemz. muzeum teremében

a mivelt világ nagyobb és középszeru városainak példájára

négy philharmoniai hangversenyt

szándékoznak tartani. Ezen hangversenyekhez, mellyeken csak classical zene a lehető tökélylyel adatik elő, az itteni jelesebb művészek közreműködése is igénybe fog vetetni.

Az első vasárnap 1853-i nov. 20-án tartandó hangverseny programmja.

1. 7-ik számu symphonia A-Dur-ban van Beethoven Lajostól.
2. Aria di bravura Mozart „Don Juan",-jából, énekli Lesniewska kisasszony.
3. Lakadalmi induló a „nyáréji álom"-ból Mendelssohn-Bartholdytól.
4. „Struensee" nyitánya Meyerbeertől.

Ezen hangversenyekre bérlet nyittatik, a melyre való aláírási ívek Treichlinger, Wagner és Rózsavölgyi urak mükereskedéseikben találhatók.

A bérletárak mind a négy hangversenyre következők:

Körszék	6 ft
Számozott szék a terembe	4 „
Belépti jegy a terembe	2 „
Számozott szék az I. karzaton	2 „ 30 kr. pp.

Minden egyes hangversenyen következő belépti árak lesznek:

Körszék	2 ft
Számozott szék a terembe	1 „ 30 kr. pp.
Belépti jegy a terembe	1 „
Számozott szék az I. karzaton	1 „
Belépti jegy a II. karzatra	30 kr. pp.

A hangversenyek jövedelmének egy része a museumi kert javára fordittatik.

Kezdete esti fél 5 órakor.

Az igazgató választmány.

Bartók Béla születésének 90. évfordulója alkalmából elhangzó kamarahangversenyeket a Józsefvárosi Művelődési Klub rendezi a Természettudományi Múzeum I. emeleti előadótermében.

BARTÓK EMLÉKHANGVERSENYEK
1971. MÁRCIUS — ÁPRILIS
BELÉPŐDÍJ: 5.— Ft

Sokfelé
tésének
Művelőd
Múzeum
délelőtti
évforduló
jesztő elő
teken töl
fellép; í
Női Kam
Gimnázium kamarakórusa és a Semmelweis Orvostudományi Egyetem kamarazenekara. A március 21—április 25-ig tartó rendezvénysorozatot május 1-től a Művelődési Klub térzene-programja, június 19-től pedig a tavaly nagy sikert aratott szombat esti múzeumkerti hangversenyek követik majd.

Iványi Katalin festőművész

1975. VI.1. Petőfi 8.4o / / M.

Láttuk, hallottuk.

- Sólymár István Iványi Katalin festőművész tárlatáról irt.

- Iványi Katalin festőművész tárlata a Helikon Galériában látható junius 15-ig. Az utóbbi években készült monotipiáiból, pasztelljeiből és olajfestményeiből választott munkák rokonszenves és figyelemreméltő festőre vallanak. Napjaink képzőművészetének egyik nehéz kérdése az ösztönösség és tudatosság viszonya, aránya. Iványi Katalin következetes alkotói fejlődése során talált magának megoldást erre a kérdésre. Őszinte ihletett ösztönösséggel keresi a kifejezést és jó kritikai érzékkel mérlegeli, fejleszti tovább a nyert eredményt. A képek az emlékezés és az érzelmek szférájában merülnek fel képzeletében, megvalósi-

tása során nem válik külön a rajzi elemfestőitől, szinekben születnek meg frissen és a fantázia, a formálás müvészi küzdelméről is vallanak. Pasztelljei különösen kiforrott egyéni kompoziciók, olykor könnyed játékos motivumok. Olajfestményei nagyjából három egymással összefüggő csoportot alkotnak. A pasztellekhez közeláll, tagolt megoldásával a Széthullás és a Komor angyalok cimü kép. A másik csoport oldottabb, müvei a lirai absztrakció felé mutatnak. Az emlékezés Debussyre, a Groteszk szerenád, a Találkozás az éjszakában tartozik ide és rejtelmesen szép szinharmoniájukkal a kiállitás főfalán sorakozó képek jó része.
A harmadik csoportot keményebb formák, harsányabb szinkontrasztok jellemzik. Mellettük olyakor csendes humorral is megkérdőjelezett hangulatok, vágyódások villannak meg.

Iványi Katalin 3

Női festészet ez; stílusában a szentendrei piktúra egyik fővonalához igazodik, mégis egyszeri és sajátos. Önálló hangja van.

Bojár Iván: Kiállításról - kiállításra.

Magyar Hírlap 1971/54 6 old.

Iváryi Katalin
festő

A művésznő nyilatkozik
karácsonyi emlékeiről.

feljegyezte: Galsai Pongrác: Az én karácsonyom.
Nők Lapja, 1978. december 23 – 8. lap.

Iványi Katalin 1.

az utóbbi időkben gyakrabban jelentkezik kiállitásokon,igy követni lehet müvészetének fejlődésvonalát.A Helikon Galériában most rendezett kamarabemutató ismét a fejlődés ujabb jegyével örvendezteti meg a nézőt.A müvészmő elöször szorosan tapadt a szentendrei iskolához.

Magyar Hirlap 1975 153/6
Bojár:Kiállitásról kiállitásra

Szentendreisége azonban kizároláag szellemi természetü,hiszen ő nem tagja a müvésztelepnek.Ez a szellemiség kezdeti munkáin elsősorban a motivumokon volt lemérhető.A házak jellegzetes hajlatán, a templomtornyok barokk lendületén és az ikonszerü figurákon,arcokon.Bár már akkor is meg lehetett figyelni a maga női lirájával Ámos,Vajda ésBálint Endre világához közelit.

Magyar Hirlap 1975 153/8

Anélkül azonban,hogy három férfi kortársának a halál közelében járó érzésvilágával lenne rokon.A gyászszertartás és a magány hangulata Iványinál átváltott a játék ünnepébe,vásárok,körhinták,menetek festői liturgijába.A gyermekemlék szines szárnyalása,az ujra megtalált bucsuhangulat tarka szöttese elegyedett azokon a képeken.

Magyar Hirlap 1975 153/8
Bojár Iván: Kiállitásról kiállitásra

Később azonban megmaradt a lirai alapszövet, maguk amotivumok,a konkrét utalások azonban veszitettek jeletőségükből.Helyüket elfoglalta valamilyen általános euforikus érzés lebegése, s szinek keltek ötörvényü táncra.A kisvárosi konkrétság hangulata egyetemessé tágult,igaz, talán kissé tulságosan is légbe oszlott.

Magyra Hirlap 1975 153/8
Bojár:Kiállitásról kiállitásra

Ivanyi Katalin

Kesöbb azonban megmaradt a lirai alapszövet, maguk amotivumok, a konkret utalások azonban beszitettek jelentőségükből. Helyüket elfoglalta valamilyen általános euforikus erzés lebegése, s szinek keltek öntörvényű tánczra. A kisvárosi konkrétság hangulata egyetemesse tagult, igaz, talán kissé tulságosan is legbe oszlott.

Magyar Hirlap 1979 155 8
Bo ár: Kiállításrel kiállításra

legujabb képein nemcsak a szinek mélyültek el és a formák váltak ismét konkrétabbá.Több történt.Az általános érzéstartalom fogozkodot talált magának a mitológiában.Talán a hajdanvolt istenek költöztek most Szentendrére.Bunfordian,issé fintorogvamszinte harsányan,de mégis a szentiványéji álom tündéri irónoájával,komolykodó,emélyült lirájával.

Magyar Hirlap 1975 153/8
Bojár Iván:Kiállitásról kiállitásra

Iványi Katalin 6

A kiállitáson olaj és pasztell,festmény és kollázs keveredenek.Különböző anyagok,más-más megoldási formák,de mégis ugy,hogy a kölünbőzőség is érződik a folyamatosság s világosan kitünik,hogy egyetlen kéz és egyetlen szemléłet varinsai.

Magyar Hirlap 1975 153/8
Bojár:Kiállitásról kiállitásra

Iványi Katalin
festő

Május 22-én nyílt meg a Hekkon Galériában Iványi Katalin festőművész kiállítása.

----: Kiállitási naptár.

Müvészet,1975.junius - 49.oldal

Iványi Katalin

A szombathelyi Savaria Muzeumban junius 23.-ig megtekinthető: Dési-Huber István-emlékkiállitása.
Iványi Katalin festőművész a Helikon Galériában
Topor András festőművész a békéscsabai Munkácsy Mihály Teremben
Máriássy Iván festőművész a nyiregyházi Benczur Gyula Teremben nyitja meg kiállitását 1975. május 22.-én, közli a Kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. május 17.
XIX. évf. 2o. sz. 8. lap.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
(Telefon: 337-748, 340-726

Iványi Katalin
festő-és grafikus m.

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 MÁJ 4

1021

Iványi Katalin: Sírbatétel

rné tenni a bevált ru
rne üzenni a hozzá f
leteknek.

Erről szól Nádas Péte
gyú írásokat tartalma
időszerűtlenségről,
több színházban már
húzásának pillanatáb
csak kárörömmel n
pkodásról, amellyel a
ndenáron korszerűek
ni, és közben egyre mélyebbre
ppednek a gondolatmocsárban. A
ai magyar színházról nyújtott
lelet kitűnő. Nádas Péter nem
nikritikus, nem célja, hogy
ámba vegye a mai magyar szín-
z valamennyi vetületét vagy
ndszerezzen. Feltűnően esetleges
empontok működhettek közre
ban, hogy éppen azokról az elő-
lásokról írt, amelyekről szó esik.
a „naivitás" azonban a kötet
önyére szolgál: az író hangnemét
eghatározó őszinte rácsodálkozás
alapvető feltétel, hogy ne gaba-
odjon bele tárgyába, hogy a rész-
ges kérdéseknél megrekedő „szín-

runkból a magyar és a nemz
közi munkásmozgalom na
alakja, *Jász Dezső*. Malinovs
kij marsall — akivel együtt ha
colt Spanyolországban — mo
dotta egyszer, hogy Jász — r
akkor Juan de Pablo néven s
repelt, „mesébe illő cseleke
teket hajtott végre". Egy ily
szinte mesébe illő történ
írt meg róla Mariano San Il
fonso több mint harminc
tendővel ezelőtt, a Bogotá
megjelenő El Tiempo című
ban (1951. október 7.). Ebbő
írásból közöljük a Jász Dez
vonatkozó részletet *Jász V*
fordításában.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JUL 27

Iványi Katalin, festő-

ÉLET ÉS IRODALOM, münész

1021

tus üzenete.
— ezért szó-

költeményt
, mint egy
nem kevesen
. Sok a rossz
sok a rossz
tézzel törik
nyekben gaz-
vészet iránti
izok, akiknél
akéródzése a
akiknél egy
es válasz ad-
mből ilyenek
(sajnos tény-
nem is tud-
ptelenek pél-
s képtelenek
elemeztetés-
ajd a diákok
n stílusú: „A
ázol, ahol az
lva, valamint
ri ezt a vad
gar. Az Ugar

helyzet talán mégsem teljesen reménytelen. Tovább idézzük levélírónkat, aki szerencsére nemcsak hibát talált glosszánkban. Így ír: „Abban igaza van a cikkírónak, hogy időszámításunknak nincs nulladik éve. Akik készítették, római számokat használtak és a nullát nem ismerték. Szándékuk persze, az volt, hogy Krisztus születése az időszámítás első évére essék. Ennek időpontját régi genealógiákból próbálták meghatározni. Csakhogy az életkorok összeadásakor számtani hibát követtek el. Azok a kronológusok, akik a szó-

Iványi Katalin: Az özvegy

...mmentárunk

FIATAL KÉPVISELŐNŐ-JELÖLT

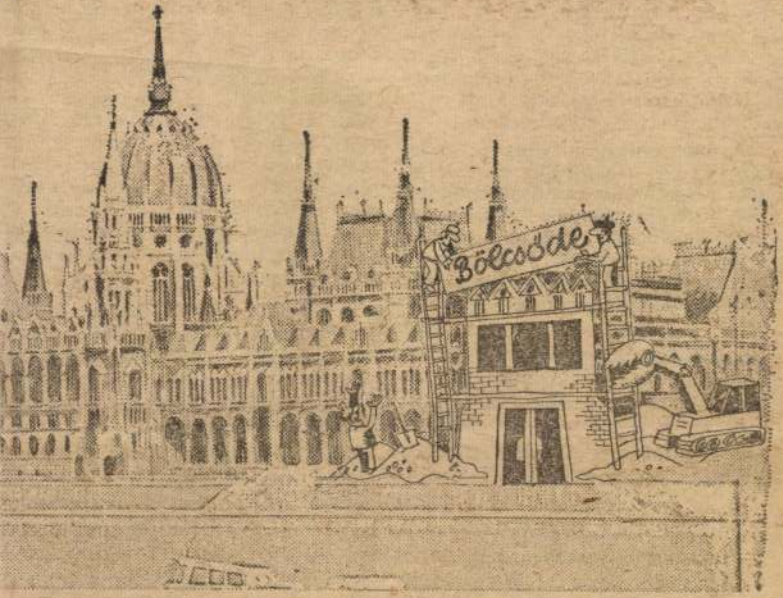

Korszerűsítő javaslatunk. *(Mészáros András rajza.)*

Az Országos Béketanács emlékplakettjével tüntették ki a Kenderfonó és Szövőipari Vállalatot

A béke és a barátság hónapja szegedi rendezvényeinek befejező eseményeként — egyúttal megemlékezve az MSZBT megalakulásának közelgő harmincadik évfordulójáról — pénteken politikai

A nagygyűlésen *Harmati Sándor*, az Országos Béketanács alelnöke, a Magyar Szolidaritási Bizottság elnöke — az Országos Béketanács és az MSZBT országos elnöksége nevében — az Or-

Iványi Katalin festményei a Helikon Galériában

Méreteikben is azonos olajfestmények, papírkollázsok és pasztellek kerültek egymás mellé a *Helikon Galériában, Iványi Katalin* kiállításán. A rendezés pontos képet nyújt a művész hároméves fejlődéséről, noha a látvány egyöntetűségére törekedve a válogatásból kimaradt több, méreteiben eltérő, összegző mű.

A harmonikus látvány azt is jelenti, hogy a kiállított művek között nincs nagy minőségi ingadozás, a képek művészi értéke nagyjából egyforma, noha az egységen belül természetesen felfedezhetők formai eltérések is. Az olyan képek, mint a *Tépett hajó* és a *Groteszk szerenád* a hatvanas évek Bálint Endréjének festészeti megoldásait idézik, a hasonlóság azonban kizárólag formai és technikai, mert a megragadó színvilágú, harmonikus darabok mondanivalója teljesen más.

A legtöbb festmény a századelő emlékeinek lírai felidézése. A krinolinos, hintaszékes, napernyős nagymamák kora ez, főleg a polgár-nagymamáké. *(Régi vasárnapok, Ligetben, Találkozás az éjszakában.)* Minőségi különbség legfeljebb az azonos tematikájú képeknél mutatkozik. Vegyük szemügyre figyelmesen a *Régvolt hölgyek* és az *Ünnep* című olajfestményeket. Az első képen két hölgy egyértelmű sziluettjét látjuk, bravúros technikai eljárással megfestve. A másodikon a krinolinos kalapos hölgyeket csak sejtjük, viszont ott érezzük elvonatkoztatva *az egész kor hangulatát.* A téma azonos, a két festmény közötti különbség mégis nagyon nagy: a stilizált, de a látványra még utaló formák a nézőnek gondolatilag nagyobb asszociációs teret kínálnak, így gazdagabbá teszik a befogadó élményét, ellentétben a konkrét látvány formáinak egyszeri, adott, egyértelmű voltával. Iványi Katalin képein a stilizálás teremti meg a művek egyéni hangját: *a még sejthető* tárgy vagy alak és az elvont forma kettősségének a feszültségét.

A művész új témákat is keres, összetettebb mondanivalója és kifejezésmódja érdekében szívesen eltér ettől a könnyen konvencionálissá válható tárgytól. Jól szemlélteti ezt a *Széthullás* című festmény, amely a halál abszurd tragikumának ábrázolása. A kép színezése minimális: a mélybarna háttérben vörös napkorong izzik egy teljesen elvonatkoztatott szárnyas figura és az éppen csak jelölt gótikus rom fölött. Képet a szűkszavúsága, a formák expresszív feszültsége emeli a kiállítás egyik legjobb kompozíciójává.

Végül meg kell említenünk a kiállítás vonzó sorozatát, a gyermekrajzok naiv báját, és a lényegre törő meglátást tükröző pasztelleket is *(Két tábornok, Bárka, Ligetben).*

Lóska Lajos

Iványi Katalin, festő

IVÁNYI KATALIN FESTMÉ
Thermál Szálló galéri
nyi Ka[illegible]n kisméretű p
[illegible]b olajképek
nagy ré

–: Heti ajánlat

3

Új Tükör, Bp. 1986. okt. 26.

XXIII/43

Iványi Katalin

A müvész kiállitásáról a lap bemutatja egyik rajzát cim nélkül.
Repr.

/A lap cimlapján egy másik rajz szerepel: Molnár Gabriella metszete.
Iványi Katalin rajza annak tuloldalán, a 2. oldalon szerepel./

Élet és Irodalom, Bp. 1975. május 24.
XIX. évf. 21. sz. 2. lap.

Iványi Katalin festőművész

„Világító sötétség" cimmel Vadas József három kiállitásról számol be.
A művészen kivül Koós Iván és Szuppán Irén művészek munkáit ismerteti a kritika.
Mindhárom művészről s kiállitásukról szóló részletesebb leirást lásd: Koós Iván nevénél, cédulájához mellékelve.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. juniús 21.
XIX. évf. 25. sz. 13. lap.

Iványi Katalin

Iványi Katalin rajza

Élet és Irodalom. Bp. 1975. julius 12.
XIX. évf. 28. sz. 12. lap.

KELEMEN LAJOS:

KÖ

LENGYEL BALÁZS:

Egy

Jékely Zoltánt felfedezni? Annyiszor és oly pompás kritikusok fedezték már fel. Szerb Antal például, aki a széles olvasóközönség előtt ma is talán a legolvasottabb, a legnépszerűbb tekintély, meg Halász Gábor, aki az irodalmárok szemében a harmincas évek leghitelesebb kritikusa, meg... de hadd ne iktassam ide napjaink szavahihető műbírálóinak egész kis névsorát. Az utalás, a hivatkozás úgyis keveset nyom a latban, ha a szélesebb olvasói tudatnak nincs, vagy alig van mihez kapcsolnia. Ha — mondjuk a harmincas évek közkinccsé vált verseit emlegetve —, csak kevesekben, csak egy szűk versolvasó rétegben társul Weöres Valse triste-jéhez a Pisztráng balett, és a Nizsinszki, Illyés Magyarok-jához A marosszentimrei templomban, József Attila Téli éjszakájához a Csillagtoronyban. Ha Radnóti halált, háborút-sejtő, tiltakozó verseihez, (az ő „költő vagyok, kit végül is megölnek, mert maga sosem ölt"-jéhez) nem kapcsolódik természet-

penyében, mint egy nosztalgiáktól zaklatott Krúdy-hőst. Mert vajon ez az örök költői valóban csak a romantikától keltezetten „örök"? Vajon csak azóta eleven számunkra az a bizonyos költői költő? Dehogyis! Bátran mélyebbre hatolhatunk az időben, s ott kereshetjük ősi ködökbe veszve Jékely társait, sámánok, ráolvasók, ígézők és igricek között, akik mind-mind megpróbáltak szembenézni a pillanaton túlival, a létezés külszíne mögötti sejtelmekkel. Ott kereshetjük mindazok között, akik felnéztek az égre vagy le a föld-kivetette csontra és megborzongtak Jékely titkokat sejtő fo-

ma
élet
gét.
A
pály
zoln
a r
vel
lon
nem
réte
De
a h
mis
mel
var
töbl
teli

Iványi Katalin 1021

1971. IV. 17. 22.23/Petőfi/Dné/.

ALKOTÓMŰHELYBEN. /6/.

Iványi Katalin festőművésszel beszélget Ambrus Tibor.

- Iványi Katalin festőművész nemrégiben, február végén rendezte meg első önálló kiállitását, a Fényes Adolf Teremben.

A bemutatónak sikere volt. A művész munkásságát, törekvéseit és természetesen a kiállitott müveket is, való érdemük szerint méltatta a kritika és a közönség.

Hozzátehetjük hosszu, évtizednél hosszabb művészi munkálkodás után jelentkezett csak a művész kiállitásával. De a kvalitás, amely müveiben megnyilvánul, feltétlen érdeklődést keltett.

Ez az érdeklődés hozott ma ide, Iványi Katalin mütermébe, hogy többet, közelebbit tudjunk meg, elsősorban arról, hogyan támadt fel érdeklődése a festészet iránt, hogyan kezdte művészpályáját.

- Azt hiszem Szentendrével kezdődött. Szentendre elbüvölő látvány volt számomra. Csodálatosnak találtam hullámosságát, ahogy házai felfutnak a dombokra. Csodálatos arányosságát, házainak délies idegenségét, mégis ismerős voltát, a Duna-partját, a fák alatti mély zöldet, a csendet, a kis Duna-parti vendéglő kertjének szinte századelejü hangulatát, a Muzeum köveit és korsóit, mult és régmult és jelen egymás felettiségét, állandóan éreztem benne a római légió korának emlékét és a középkort, az áttelepült szerbek-

1971. IV. 17. 22.23/Petőfi/Dné/.

ALKOTÓMŰHELYBEN. /6/.

Iványi Katalin festőművésszel beszélget Ambrus Tibor.

- Iványi Katalin festőművész nemrégiben, február végén rendezte meg első önálló kiállítását, a Fényes Adolf Teremben.

A bemutatónak sikere volt. A művész munkásságát, törekvéseit és természetesen a kiállított műveket is, való érdemük szerint méltatta a kritika és a közönség.

Hozzátehetjük hosszu, évtizednél hosszabb művészi munkálkodás után jelentkezett csak a művész kiállításával. De a kvalitás, amely műverben megnyilvánul, feltétlen érdeklődést keltett.

Ez az érdeklődés hozott ma ide, Iványi Katalin műtermébe, hogy többet, közelebbit tudjunk meg, elsősorban arról, hogyan támadt fel érdeklődése a festészet iránt, hogyan kezdte művészpályáját.

- Azt hiszem Szentendrével kezdődött. Szentendre elbűvölő látvány volt számomra. Csodálatosnak találtam hullámosságát, ahogy házai felfutnak a dombokra. Csodálatos arányosságát, házainak délies idegenségét, mégis ismerős voltát, a Duna-partját, a fák alatti mély zöldet, a csendet, a kis Duna-parti vendéglő kertjének szinte századelejű hangulatát, a Museum kövait és korsóit, mult és régmult és jelen egymás felettiségét, állandóan érezten benne a római légió korának emlékét és a középkort, az áttelepült szerbeket

és görögöket, a régi dunai hajósokat. Egyszóval egyszerre volt tegnap és ma, idegen és ismerős, olyan meghitt, mint kevés város és ismeretlen is.

Talán akkor kezdett először foglalkoztatni az a gondolat, hogy valamilyen módon megfesteni ezt az egymásfelettiséget, a különböző korokban élt emberek létének egymásfölé rétegződését. Ezt egy-két év óta próbáltam néhány képemben megfesteni, talán emlékszik az Áttünések és a Mult töredékei cimü képeimre és még sok más képemben kiséreltem ezt meg. Ez a gondolat azóta is foglalkoztat.

Mindenesetre akkor beleszerettem Szentendrébe. Minden sarkon festők festettek. 1950. volt. A fák alatt is festettek. Minden azonnal képpé alakult. Én is egy festőhöz jártam oda látogatóba. Néhe lementünk együtt a Dunához a festővel és családjával, a fák alá ültünk egy plédre, mi ott uzsonnáztunk, ő minket festett. Én még néztem, ahogy fest. Talán igy kezdődött.

1954.-ben elhatároztam, hogy rajzolni tanulok és beiratkoztam a Dési Huber Körbe. Fenyő A. Endre, Gráber Margit és Tamás Ervin voltam a mestereim.

Számomra kitünő iskola volt, mert a szakmai tudás elsajátitása közben szabadon bontakozhattak ki a képességeim a hajlamaimnak megfelelő irányban.

- Kiállitott müvei tanusága szerint egyik kedves témája a vurali világa.

Ennek a különleges hangulatu világnak kifejező motivumai.

- Képeimben gyakran szerepelnek a vurali figurái. A gips-

és görögöket, a régi dunai hajósokat. Egyszóval egyszerre volt tegnap és ma, idegen és ismerős, olyan meghitt, mint kevés város és ismeretlen is.

Talán akkor kezdett először foglalkoztatni az a gondolat, hogy valamilyen módon megfesteni ezt az egymásfelettiséget, a különböző korokban élt emberek létének egymásfelé~~tti~~ rétegződését. Ezt egy-két év óta próbáltam néhány képemben megfesteni, talán emlékszik az Áttünések és a Mult töredékei cimü képeimre és még sok más képemben kiséreltem ezt meg. Ez a gondolat azóta is foglalkoztat.

Mindenezetre akkor beleszerettem Szentendrébe. Minden sarkon festők festettek. 1950. volt. A fák alatt is festettek. Minden azonnal képpé alakult. Én is egy festőhöz jártam oda látogatóba. Néhe lementünk együtt a Dunához a festővel és családjával, a fák alá ültünk egy pládre, mi ott uzsonnáztunk, ő minket festett. Én még néztem, ahogy fest. Talán igy kezdődött.

1954.-ben elhatároztam, hogy rajzolni tanulok és beiratkoztam a Dési Huber Körbe. Fenyő A. Endre, Gráber Margit és Tamás Ervin voltak a mestereim.

Számomra kitünő iskola volt, mert a szakmai tudás elsajátitása közben szabadon bontakozhattak ki a képességeim a hajlamainnak megfelelő irányban.

- Kiállitott müvei tanusága szerint egyik kedves témája a vursli világa.

Ennek a különleges hangulatu világnak kifejező motivumai.

- Képeimben gyakran szerepelnek a vursli figurái. A gips-

angyalok, szecessziós hintók, lovacskák és a gyerekek a léggömbökkel. A gyermekkor örömei, ezek az örömszimbólumok számomra. Ezek az örömök valahogy olyan tartósak, sohasem kopnak el.

Amikor Fellini filmjét, a "Julia és a szellemek"-et láttam, rendkivüli élményként hatott rám. Egy középkoru nő, nem találhat rá önmagára és nem szabadulhat helyzete okozta reménytelenségéből addig, mig rá nem talál arra a kislányra, aki ő valaha volt. Aki szabadon és egyszerüen tudott örülni az élet szépségének, a létnek.

Amiht megtalálja magában ezt a gyereket, a filmben a fák, a növények szinei egyszerre felfokozódnak, az élet szépsége felragyog.

Valahogy azt hiszem, mindnyájunkban él még ez az egyszer volt gyerek, legalább a vágy erre a korszakra és erre az érzékenységre, amellyel örülni tudtunk.

Ezt az örömet szeretném a képeimben megéreztetni. Ezt a felnőtten már nehezebben megszerzett örömet. Ez az öröm már nem nyugalmi állapot, hanem mindig fenyegetett, törékeny öröm. A mult és jövendő határán egy pillanat. Valamilyen győzelem a szorongáson és mindazon, ami a mai embert állandóan fenyegeti.

- A másik, gyakran festett motivuma is Szentendréhez kötődik. A szentendrei Teátrum alkalmi társulata, a Vándorkomédiások Szinpada és nézőtere, különös figurái is sok képén szerepelnek.

- A szentendrei Teátrummal való találkozás nagy élményt jelentett az elmult nyáron.

angyalok, szecessziós hintók, lovacskák és a gyerekek a léggömbökkel. A gyermekkor örömei, ezek az örömszimbólumok számomra. Ezek az örömök valahogy olyan tartósak, sohasem kopnak el.

Amikor Fellini filmjét, a "Julia és a szellemek"-et láttam, rendkívüli élményként hatott rám. Egy középkoru nő, nem találhat rá önmagára és nem szabadulhat helyzete okozta roménytelenségéből addig, míg rá nem talál arra a kislányra, aki ő valaha volt. Aki szabadon és egyszerűen tudott örülni az élet szépségének, a létnek.

Amiht megtalálja magában ezt a gyereket, a filmben a fák, a növények szinei egyszerre felfokozódnak, az élet szépsége felragyog.

Valahogy azt hiszem, mindnyájunkban él még ez az egyszer volt gyerek, legalább a vágy erre a korszakra és erre az érzékenységre, amellyel örülni tudtunk.

Ezt az örömet szeretném a képeimben megéreztetni. Ezt a felnőtten már nehezebben megszerzett örömet. Ez az öröm már nem nyugalmi állapot, hanem mindig fenyegetett, törékeny öröm. A mult és jövendő határán egy pillanat. Valamilyen győzelem a szorongáson és mindazon, ami a mai embert állandóan fenyegeti.

- A másik, gyakran festett motivuma is Szentendréhez kötődik. A szentendrei Teátrum alkalmi társulata, a Vándorkomédiások Szinpada és nézőtere, különös figurái is sok képén szerepelnek.

- A szentendrei Teátrummal való találkozás nagy élményt jelentett az elmult nyáron.

Egy este megláttam a főtéren ezt a kivilágitott nagy épitményt, a lelátókról szinte belelógtak a gyerekek a szinpadi térbe. Nézték a bábjátékot, nézték a régi, magyar komédiát. Ott volt tehát a XVI. szd. ebben a mai, de kicsit a közelmultba süllyedt kis városban.

A kis utcákon mentés szinészek ették a tölcséres fagylaltot, az örök komédia jelképeként kedves tanárfejet huzott az egyik fiatal szinész és szomoruan bólogatott, járkált a közönség között. Az utcákon végig tömegek álltak és nézték a komédiát.

Most tehát találkozott az, amit Szentendrében valaha megszerettem és az, amit tulajdonképpen öntudatlanul is állandóan keresek, valami olyan légkört, amit talán vidám nyüzsgésnek lehetne nevezni. Ahol sok ember feloldódottan örül és valami örömteli izgalom feszíti a levegőt.

- Egyetlen müvész sem kerülheti meg az u.n. korszerüségnek a kérdését. Sem gondolatban, sem pedig a munkásságában.

Azért nem kerülheti meg, mert ez követelmény. Követelmény a közönség részéről, követelmény a kritika részéről.

De azt hiszem, hogy van azért valamiféle belső követelmény is, ami ezt a kérdést, mondom kötelező erővel teszi fel.

- Azt hiszem, hogy elég nehéz eldönteni a jelen korban, hogy egy müvész munkássága korszerü-e, vagy sem. Ez valahogyan később szokott kiderülni.

- Maga szerint tartalmi, vagy formai kérdés a korszerü-

Egy este meglátttam a főtéren ezt a kiviláglitott nagy épitményt, a lelátókról szinte belelógtak a gyerekek a szinpadi térbe. Nézték a bábjátékot, nézték a régi, magyar komédiát. Ott volt tehát a XVI. szd. ebben a mai, de kicsit a közelmultba süllyedt kis városban.

A kis utcákon mentés szinészek ették a tölcséres fagylaltot, az örök komédia jelképeként kedves tanárfejet huzott az egyik fiatal szinész és szomoruan bólogatott, járkált a közönség között. Az utcákon végig tömegek álltak és nézték a komédiát.

Most tehát találkozott az, amit Szentendrében valaha megszerettem és az, amit tulajdonképpen öntudatlanul is állandóan keresek, valami olyan légkört, amit talán vidám nyüzsgésnek lehetne nevezni. Ahol sok ember feloldódottan örül és valami örökteli izgalom feszíti a levegőt.

- Egyetlen müvész sem kerülheti meg az u.n. korszerüségnek a kérdését. Sem gondolatban, sem pedig a munkásságában.

Azért nem kerülheti meg, mert ez követelmény. Követelmény a közönség részéről, követelmény a kritika részéről.

De azt hiszem, hogy van azért valamiféle belső követelmény is, ami ezt a kérdést, mondom kötelező erővel teszi fel.

- Azt hiszem, hogy elég nehéz eldönteni a jelen korban, hogy egy müvész munkássága korszerü-e, vagy sem. Ez valahogyan később szokott kiderülni.

- Maga szerint tartalmi, vagy formai kérdés a korszerü-

- Nyilván tartalmi is és formai is, annál is inkább, mert hát a kettő kölcsönhatásban van, egymásra. Tartalmi értelemben talán nem is lehet az ember más, mint korszerü, a kor problémái mindenkit megérintenek, még csak ki sem térhetünk előle.

Nem szeretnék én sem, valami már volt dolgot ismételni formailag sem. Amit én el akarok mondani, annak hát, az én dolgom, hogy megtaláljam azokat az eszközöket, amivel ezeket,az engem izgató dolgokat meg tudom közeliteni és közel tudom hozni másokhoz. Hogy ehhez formailag nyilvánvalóan nagyon sok hatás éri az embert, egész életében, a müvészet multja és jelene, egyaránt hat, ezt nem is akarom kerülni, tehát tulajdonképpen nem keresem az ilyen hatásokat, de nem is bánom, ha érnek. Ami ezekből a hatásokból az embert olyan mélyen érinti, hogy egy idő mulva valahol esetleg rábukkan sajátmaga, tehát öntudatlanul kerül be a munkáiba, az nyilván már olyan mértékben magáévá tett, vagy megemésztetté vált időközben, hogy semmiképpen nem kell kerülni. Más kérdés, hogy az ember a kor divatjának engedjen, vagy ne. Hát, nyilván, ha ugy érzi, hogy a kifejezés érdekében áll, tehát hogyha rátalál olyasmire, amivel az ő saját, őszintén érzett mondandóját kifejezheti és ha erre valahol, valami módon rábukkan, akkor felhasználja. De azért, mert valami éppen divatosnak látszik, azért, hát azért nem érdemes.

- Most februárban, a Fényes Adolf Teremben rendezte meg első önálló kiállitását. Tehát egy eléggé hosszu festői

- Nyilván tartalmi is és formai is, annál is inkább, mert hát a kettő kölcsönhatásban van, egymásra. Tartalmi értelemben talán nem is lehet az ember más, mint korszerű, a kor problémái mindenkit megérintenek, még csak ki sem térhetünk előle.

Nem szeretnék én sem, valami már volt dolgot ismételni formailag sem. Amit én el akarok mondani, annak hát, az én dolgom, hogy megtaláljam azokat az eszközöket, amivel ezeket, az engem izgató dolgokat meg tudom közelíteni és közel tudom hozni másokhoz. Hogy ehhez formailag nyilvánvalóan nagyon sok hatás éri az embert, egész életében, a művészet multja és jelene, egyaránt hat, ezt nem is akarom kerülni, tehát tulajdonképpen nem keresem az ilyen hatásokat, de nem is bánom, ha érnek. Ami ezekből a hatásokból az embert olyan mélyen érinti, hogy egy idő mulva valahol esetleg rábukkan sajátmaga, tehát öntudatlanul kerül be a munkáiba, az nyilván már olyan mértékben magává tett, vagy megemésztetté vált időközben, hogy semmiképpen nem kell kerülni. Más kérdés, hogy az ember a kor divatjának engedjen, vagy ne. Hát, nyilván, ha ugy érzi, hogy a kifejezés érdekében áll, tehát hogyha rátalál olyasmire, amivel az ő saját, őszintén érzett mondandóját kifejezheti és ha erre valahol, valami módon rábukkan, akkor felhasználja. De azért, mert valami éppen divatosnak látszik, azért, hát azért nem érdemes.

- Most februárban, a Pényes Adolf Teremben rendezte meg első önálló kiállítását. Tehát egy eléggé hosszu festői

gyakorlat után először találkozott a közönséggel. Hogyan sikerült ez a találkozás? Ha meg szabad igy is kérdeznem, félt-e tőle?

- Bizonyos fokig talán féltem attól, hogy nem értik majd meg sokan, mit akarok mondani a képeimmel. Azért olyan különösebben nem törődtem végül is azzal, hogy ez a találkozás majd hogyan sikerül. Várakozáson felül, messze felül jól sikerült, ugy hogy nagyon sokat voltam ott a kiállitásomon. Sokkal többet voltam ott, mint általában szokásos. Nemcsak a szokott déli és esti órákban, hanem amikor csak tehettem, mert nagyon na gy élmény volt, ahogy feljöttek emberek, körülnéztek és nem rohantak tovább, hanem maradtak.

- Szóval akkor ugy mondhatnánk, hogy akkor ezt az előbb is emlegetett örömszerzési programját sikerült itt teljesitenie maga számára is, mások számára is.

- Igen. Hát tényleg az volt az érzésem, hogy örültek a képeimnek és szerették őket. Ez nagyon jó érzés volt és teljesen váratlan volt. Nem gondoltam arra, hogy ilyen módon olyan kapcsolatba kerülök ismeretlen emberekkel. Hát, nagyon furcsa ilyen rövid, de nagyon jó és melengető kapcsolatok voltak ezek. Tulajdonképpen ez volt a legszebb élményem a kiállitásban.

Iványi Katalinnal beszélgetett Ambrus Tibor.

gyakorlat után először találkozott a közönséggel.

Hogyan sikerült ez a találkozás? Ha meg szabad így is kérdeznem, félt-e tőle?

- Bizonyos fokig talán féltem attól, hogy nem értik majd meg sokan, mit akarok mondani a képeimmel. Azért olyan különösebben nem törődtem végül is azzal, hogy ez a találkozás majd hogyan sikerül. Várakozáson felül, messze felül jól sikerült, ugy hogy nagyon sokat voltam ott a kiállításomon. Sokkal többet voltam ott, mint általában szokásos. Nemcsak a szokott déli és esti órákban, hanem amikor csak tehettem, mert nagyon na gy élmény volt, ahogy feljöttek emberek, körülnéztek és nem rohantak tovább, hanem maradtak.

- Szóval akkor ugy mondhatnánk, hogy akkor ezt az előbb is emlegetett örömszerzési programját sikerült itt teljesitenie maga számára is, mások számára is.

- Igen. Hát tányág az volt az érzésem, hogy örültek a képeimnek és szerették őket. Ez nagyon jó érzés volt és teljesen váratlan volt. Nem gondoltam arra, hogy ilyen módon olyan kapcsolatba kerülök ismeretlen emberekkel. Hát, nagyon furcsa ilyen rövid, de nagyon jó és melengető kapcsolatok voltak ezek. Tulajdonképpen ez volt a legszebb élmény a kiállitásban.

Iványi Katalinnal beszélgetett Ambrus Tibor.

Iványi Katalin grafikus

MÁRCIUS
МАРТ
MARCH
MÄRZ
MARS

19

HÉTFŐ
ПОНЕДЕЛЬНИК
MONDAY
MONTAG
LUNDI

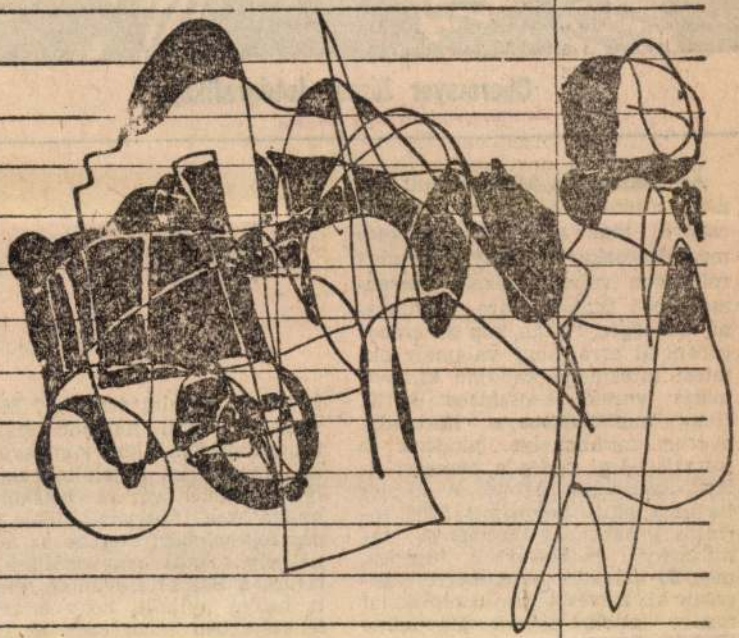

Iványi Katalin rajza

leti: igazán kecsegtető. A képzés tartama alatt folyósított 5900 forintos gyakornoki illetményt, tanulmányi eredménytől függően, még 50 százalék mozgóbérrel egészítik ki. Kevés olyan középiskolai tanárt tudok, akinek jövedelme tíz-húsz-harminc évvel a jeles diploma után elérné ezt a majd 9000 forintos plafont. (Ugyanez természetesen más diplomásokra is, mérnökökre és múzeológusokra, kutató közgazdászokra, parasolventiában nem részesülő orvosokra is vonatkozik. A szerkesztőségek 26 év körüli, egyetemet végzett munkatársainak jövedelme jó, ha a négyezret eléri...)

De mert természetemnél és hivatásomnál fogva kissé gyanakvó vagyok, a korhatár sorompójára könyökölve eszembe jutott az is, hogy vajon mi lehet e túlságosan

[illegible] jellemzően, milyen terhelés vár a beiskolázott hallgatókra? Mit vár tőlük e pompás feltételekért cserébe az államnál oly sokkal nagyvonalúbb mecénás, a Skála? Bevallom, még az is belém nyilallt, hogy e csábító lehetőségben talán csak az intézmény vezetőinek fiai, lányai, sógorai, komái részesülhetnek...

Ez az aggályom azonban már el is oszlott. Tőke Péternek a *Vasárnapi Hírekben* az illetékesekkel készített interjújából megtudtam, hogy aki protekcióval érkezett, attól a felvételi versenyvizsgán elért pontszámból egy pontot levonnak, lévén, hogy a protekció igénybevétele — az önállótlanság jele! Énszerintem, ezekután kettőt is levonhatnának: aki a célegyenesben megtudja, hogy Lajos bácsi, Kovács kartárs és az Igazgató Úr emlegetése mínusz pontot jelent,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JUL 12

ÉLET ÉS IRODALOM

Iványi Katalin

ET 1021

Iványi Katalin rajza

Jékely Zoltánt felfedezni? Annyiszor és oly pompás kritikusok fedezték már fel. Szerb Antal például, aki a széles olvasóközönség előtt ma is talán a legolvasottabb, a legnépszerűbb tekintély, meg Halász Gábor, aki az irodalmárok szemében a harmincas évek leghitelesebb kritikusa, meg... de hadd ne iktassam ide napjaink szavahihető műbírálóinak egész kis névsorát. Az utalás, a hivatkozás úgyis keveset nyom a latban, ha a szélesebb olvasói tudatnak nincs, vagy alig van mihez kapcsolnia. Ha — mondjuk a harmincas évek közkinccsé vált verseit emlegetve —, csak kevesekben, csak egy szűk versolvasó rétegben társul Weöres Valse triste-jéhez a Pisztráng balett, és a Nizsinszki, Illyés Magyarok-jához A marosszentimrei templomban, József Attila Téli éjszakájához a Csillagtoronyban. Ha Radnóti halált, há-

LENGYEL BALÁZS:

Egy

penyében, mint egy nosztalgiáktól zaklatott Krúdy-hőst. Mert vajon ez az örök költői valóban csak a romantikától keltezetten „örök"? Vajon csak azóta eleven számunkra az a bizonyos költői költő? Dehogyis! Bátran mélyebbre hatolhatunk az időben, s ott kereshetjük ősi ködökbe veszve Jékely társait, sámánok, ráolvasók, ígézők és igricek között, akik mind-mind megpróbáltak szembenézni a pillanaton túlival, a létezés külszíne mögötti sejtelmekkel.

MDK

Sz. Iványi Katalin

Béke uti házak, paszt.

Feloszabaitált Bp. művészete. N.Szal. 1960.

Sz.Iványi Katalin MDK

Kikötő, pasztell

Dunapart, pasztell

Virágcsendélet, pasztell

Balatoni móló, pasztell

Műcsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Sz. Iványi Katalin MDK

Virágcsendélet, pasztell

Vitorlások, pasztell

Műcsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Sz. Iványi Katalin MDK

Tájkép, pasztell

Virágcsendélet, pasztell

Vitorlások, pasztell

Mücsarnok 1959 Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

Iványi Katalin MDK

A Műcsarnokban kiállitást rendeznek a Nemzetközi Nőnap 50 éves évfordulója tiszteletére. Fenti művész is részt vesz munkájával.

/Tájkép/

Esti Hirlap 48 sz. 1960 febr. 26. 2 old.
/Nóti Ilona cikke

M.D.K

Ivanyi Katalin
grafikus

Munkáiról.

Dutka Mária: Képzőművésznők nemzetközi kiállítása 91.
Magyar Nemzet, 1960. febr. 28.

Iványi Katalin
festő

A Helikon Galeriában május
22-én nyílt meg a művész-
nő tárlata.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1975. május – 49 oldal.

Ivanyi Katalin

Ivanyi Katalin 20 évvel ezelőtt
kezdett festeni a Dési Huber Kör-
ben, ahol Graber Margit és Tamás
Ervin voltak mesterei.

Ury Erzsébet: Műszerelő és gatás Ivanyi Katalinnal.
Művészet, 1975. november – 20 oldal.

Iványi Katalin.

A művésznő hiepert nézve.
láthatóvá válik hogy érdeklő-
dése a századforduló, roman-
tikus világa felé fordul.

Ury Endréné: Müteremlátogatás Iványi Katalinnál.
Müvészet, 1975.november - 20.oldal.

Minden csak jelenés *pasztell, papír 32×40 cm*

Régóta aktuális volt már Iványi Katalin reprezentatív kiállítása, hiszen 1991 óta nem lépett a nyilvánosság elé nagyobb lélegzetű bemutatóval. Az azóta eltelt évek már beérett alkotói tevékenységének további érlelését, fejlesztését jelentették.

Nem adta fel a szürreális absztrakció számára legkifejezőbb módját, de egyre redukáltabbá, árnyaltabbá vált. Képzeletvilágát még sejtelmesebbé tette az absztrakció nosztalgikus kiindulópontja, a de-javu felismerésének kimeríthetetlensége.

Iványi Katalin elérkezett az önismeretnek arra a fokára, amikor már játszi könnyedséggel teremt meg különböző szituációkat, szintetizál és elvon, miközben újabb és újabb

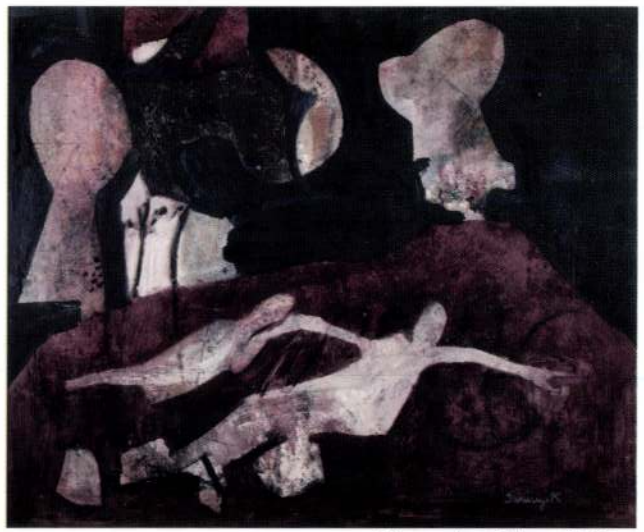

A játszma vége *olaj, lemez 48×59 cm*

IVÁNYI KATALIN

jelenséget sejtet és idéz fel. Megtartja lágy, oldott stílusának líraiságát, színei hol izzanak, hol elenyésznek. Fel-felvillant egy régi emléket, egy dallamot, egy költemény felejthetetlen sorait. Fellini filmjeivel rokon, Krúdy írásira emlékeztet. Mindez hol spontán, hol tudatos nála. A festés mellett modern technikákat: kollázst, frottázst, pasztellt, monotypiát is alkalmaz a kifejezés tartalmi jelentésének megfelelően.

Iványi Katalin festői világa emlékeztető, elmélázó, sokszor elgondolkodtató, tépelődő művészet, feltárja a lélek belső világát és elvezet bennünket is oda. Képeinek hangulata ünnepélyes, csodára váró, amit csak gyermekkorunkban éreztünk. Feminin jellegét nem palástoló, halk szavú művészete bennünket is elvezet egy szines, képzeletbeli világba.

Ury Ibolya

IVÁNYI KATALIN

Küzdelem *olaj, kollázs 30×42,5 cm*

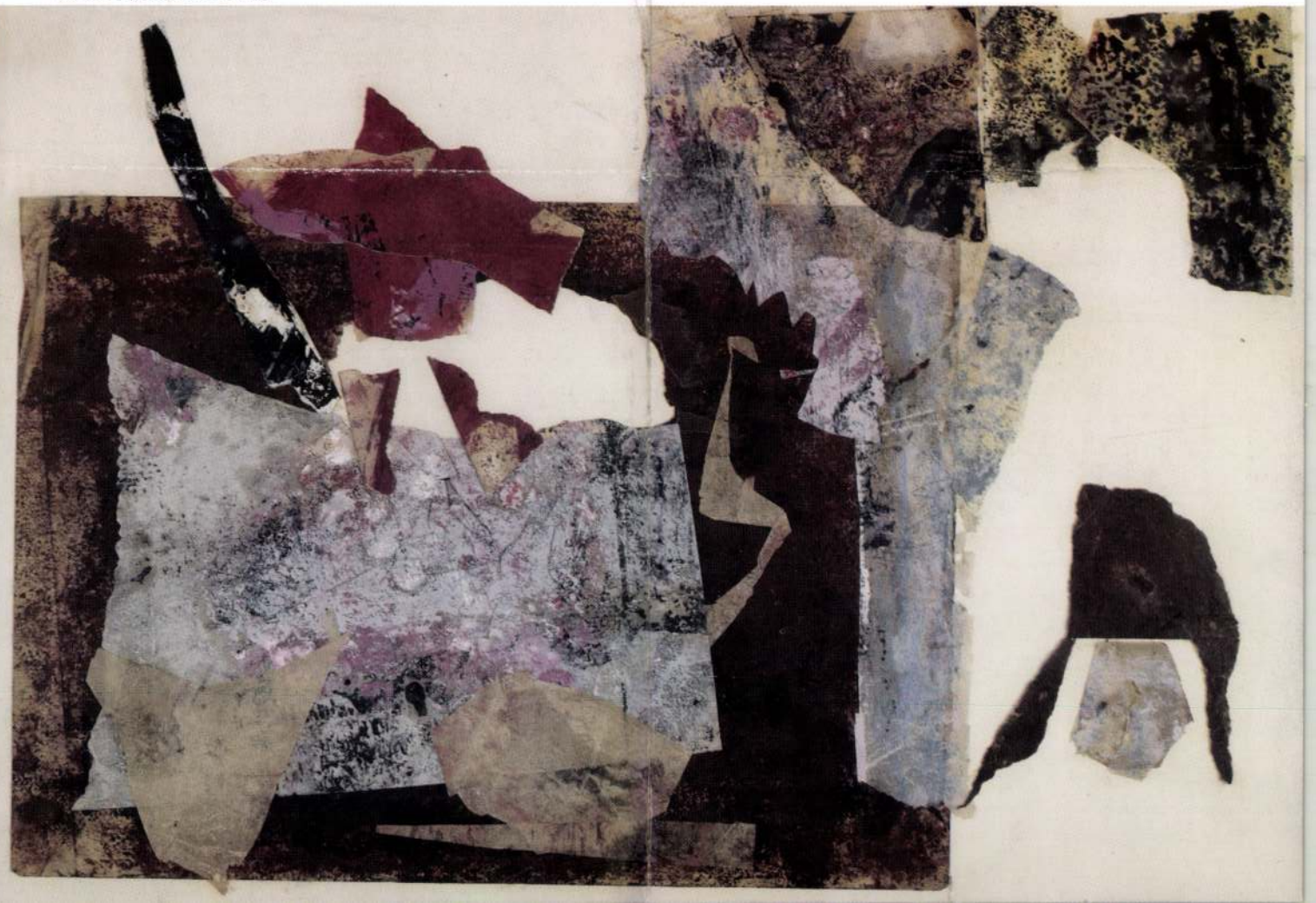

A kiállítás megtekinthető 2004. január 11-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig
December 24-én és 2004. január 1-én zárva!

Vigadó Galéria
1051 Budapest, Vigadó tér 2.
Telefon: 318-7070; E-mail: galeria@vigado.hu

A kiállítás létrejöttét támogatta:

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Nemzeti Kulturális Alapprogram

Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

Tisztelettel meghívjuk Önt és családját

IVÁNYI KATALIN
festőművész

kiállításának megnyitójára
2003. december 17-én, szerdán 17 órára
a Vigadó Galériába

A kiállítást megnyitja
DR FELEDY BALÁZS
művészeti író

A kiállítást rendezte
URY IBOLYA
művészettörténész

Látomás *olaj, lemez 41×70 cm*

Szerelem *olaj, kollázs 31×34,5 cm*

Iványi Katalin
festőművész

1970 óta kiállító művész
Mesterei: Gráber Margit, Tamás Ervin

Fontosabb önálló kiállításai:
Fényes Adolf Terem, Budapest, 1971.
Szentendrei Művésztelepi Galéria, 1971.
Báthory István Múzeum, Nyírbátor, 1975.
Helikon Galéria, Budapest, 1975.
Uitz Terem, Dunaújváros, 1975.
Hódmezővásárhelyi Múzeum, 1983.
Fészek Galéria, Budapest, 1985.
Goldmark Terem, Keszthely, 1991.
Vigadó Galéria, Budapest, 1991.
Galéria No.5, Budapest, 1991.

műtárgyfotók: Vargha János [vargha@danube.org]

IVÁNYI KATALIN

Új Művészet
2004. márc.
XV. évf. 3.

44. old.

Iványi Katalin

A festészet korszerűségét vállja, a korszerű képalkotás összes módszerével. Célja, hogy sajat hangjára találva közvetítse érzéseket

Ury Endréné: Müteremlátogatás Iványi Katalinnál.
Müvészet, 1975.november - 20.oldal.

Iványi Katalin

Sokat idéze festményeim a gyermekkori élményeket, a Vurstlit, a cirkuszt. A „Rigvolt hölgyek" turnűrjét, napernyőit.

Ury Endréné: Műteremlátogatás Iványi Katalinnál.
Művészet, 1975.november - 20.oldal.

Iványi Katalin

Iványi Katalin holosztja élénk, néhol türes. Rendszerint sötét hátteiben, gazdag szinárlággal ábrázolja alakjait

Ury Endréné: Műteremlátogatás Iványi Katalinnál.
Művészet. 1975.november - 20.oldal.

Iványi Katalin

A művésznő figurái sok esetben nem konkrétak, inkább elvonatkoztatottkoz közelítenek.

Ury Endrésén: Müteremlátogatás Iványi Katalinnál.
Müvészet, 1975. november - 20.oldal.

Iványi Katalin

Lenei élen ényekkel kapcsolódó képein dallamok hangulatát idéz. Ilyen tárgyú képe az „Endi-kerés Debussyre".

Ury Endrésén: Müteremlátogatás Iványi Katalinnál.
Müvészet, 1975. november - 20.oldal.

Iványi Katalin

Legújabb műve Iványi Katalinnak az Orfeusz "a tér jó osztottságáu, a "felület biztos kézzel történő megmunkálásáu és a színek összehangoltsága jellemzi azt.

Ury Endrésén: Műteremlátogatás Iványi Katalinnál. Művészet, 1975. november - 20.oldal.

Iványi Katalin

A műreszmő szivesen dolgozik pasztellel. A „Két tabornok", a „Bázka" jól megoldott kompoziciók.

Ury Endrésén: Műteremlátogatás Iványi Katalinnál.
Művészet, 1975. november - 20.oldal.

Iványi Katalin

Iványi Katalin legújabban kollázsokat is készít, réhol monotypiával keverve.

Ury Endrésén: Műteremlátogatás Iványi Katalinnál.
Művészet, 1975. november - 20.oldal.

Szanyi Katalin

„Orfeusz" (repro)

Uzy Endrénné: Az emlékezés örömei
Művészet, 1975. november - 20 oldal.

a bai. Az új lakótelepek tereivel. nek Amit ismernünk kívánatos vol-

Iványi Katalin

(Repro)

Ung Endréné: Műleremlátogatás Iványi ...
Művészet, 1975. november — 20 oldal

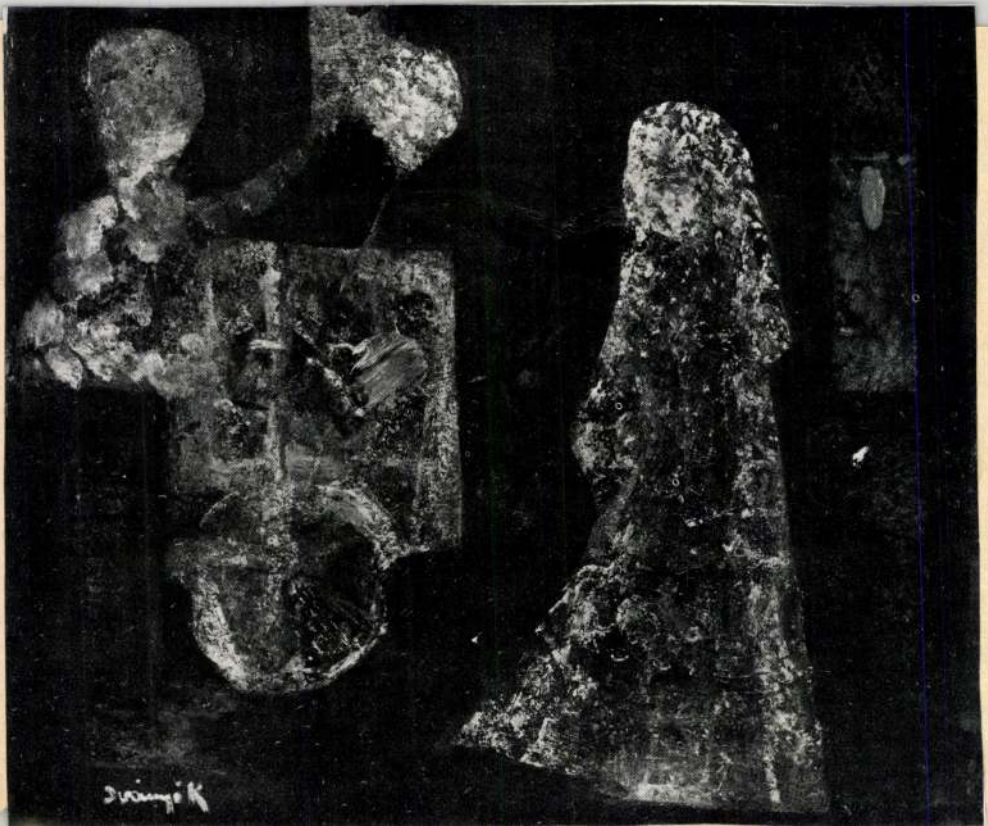

IVÁNYI KATALIN

(bán)/BÁN András/: Színes árnyak. = Népszava, 119.évf.254.sz.1991.okt.3o. 6.p. ill.

Bp.,Vigadó Galéria, 1991.kiáll.
Bp.,No5 Galéria, kiáll.1991

az első 150 km-en be kell járat-
az éles kanyarvételt, a nagy sebes-

omását preciziós nyomásmérővel az
ük. Ne feledkezzünk meg a tarta-
vomás a "MŰSZAKI ADATOK" cimü fe-

snyomás árt az abroncsoknak és ve-
Nem megfelelő légköri nyomás követ-
kopása, nagy üzemanyagfogyasztás;
ánya egyenetlenül koptatja a futó-
csak szakemberrel javittassuk, so-
javithatással. Amikor uj abroncso-
ra, hogy azonos méretü, tipusu, se-
ncson lévő betük jelzik - abroncsok
től eltérő abroncsok használata je-
a biztonságot és rontja a gépkocsi

zeresen ellenőrizzük az abroncs
gét. Vegyük figyelembe a kopási
irásokat.

mind a négy kerékre szereljük. A
irt maximális sebességet ne lép-

Ford Escort

IVÁNYI Katalin

MUCSI András: Iványi Katalin két kiállitása. = Magyar Nemzet, LIV.évf. 254.sz. 1991. okt.3o.1o.p.

Bp.,Vigadó Galérai
Bp.,No5 Galéria, Végállomások c. kiállitása

z első 150 km-en be kell járat-
éles kanyarvételt, a nagy sebes-

ását preciziós nyomásmérővel az
k. Ne feledkezzünk meg a tarta-
más a "MŰSZAKI ADATOK" cimü fe-

yomás árt az abroncsoknak és ve-
em megfelelő légköri nyomás követ-
opása, nagy üzemanyagfogyasztás;
nya egyenetlenül koptatja a futó-
ak szakemberrel javittassuk, so-
avithatással. Amikor uj abroncso-
, hogy azonos méretü, tipusu, se-
son lévő betük jelzik - abroncsok
l eltérő abroncsok használata je-
biztonságot és rontja a gépkocsi

resen ellenőrizzük az abroncs
t. Vegyük figyelembe a kopási
ásokat.

na a négy kerékre szereljük. A
t maximális sebességet ne lép-

Ford Escort

IVÁNYI Katalin

Art Hamburg

Második alkalommal került megrendezésre az Art Hamburg 1991 december 7. és 11. között a hamburgi Vásár- és Kongresszusi Centrumban, melynek mottójául a rendezők ez évben a „Találkozások" címet választották. A 10 000 nm kiállítási területen 13 ország mutatta be műveit, elsősorban fiatal művészek alkotásait. Ezúttal a hangsúly arra esett, hogy a Kelet és a Nyugat művészi értékei közel kerüljenek egymáshoz, találkozzanak a különböző országokból érkezett művészek, galériások, gyűjtők, látogatók, s találkozzanak a különböző művészeti irányzatok. Az eveART Galéria elsősorban az általuk támogatott, illetve felkutatott fiatal, tehetséges festők és grafikusok részére kívánt lehetőséget adni a nemzetközi bemutatkozásra Baksai József, Boros Isván, Kácser László, Gaál József, Máthé Zsolt, Tzortzoglou G. Gendova munkáinak kiállításával. A középkorosztály kitűnő képviselőinek Iványi Katalin, Végh András, Vilhelm Károly és Szabó Tamás festményeivel művészek itthoni egyéni törekvéseiből kívántak egy kis betekintést adni, ugyanígy a '90-ben elhunyt Bolmányi Ferenc munkáival.

ÉS 1992. jan. 31. 16. p.

IVÁNYI Katalin

ÉS 1992 febr. 7

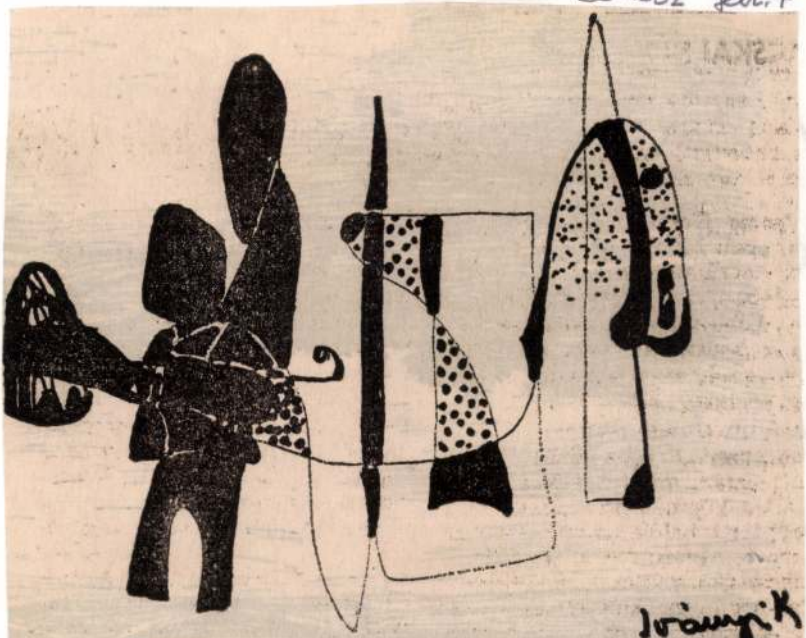

Iványi Katalin rajza

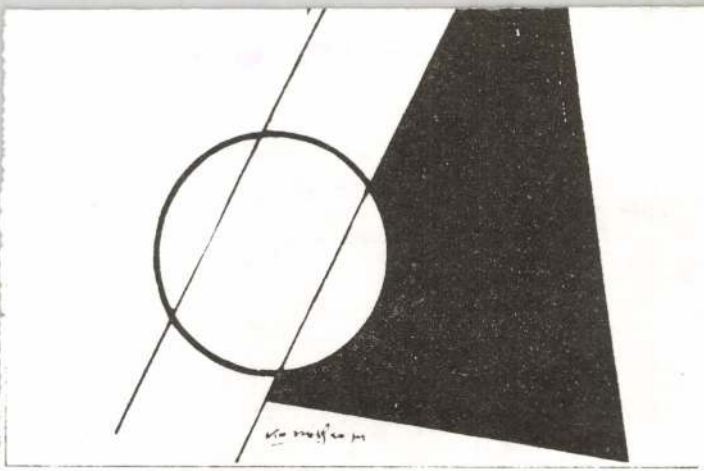

261

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG MŰVÉSZETI ALAPJA
ÉS A VIGADÓ GALÉRIA

SZERETETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS KEDVES CSALÁDJÁT

IVÁNYI KATALIN

FESTŐMŰVÉSZ

kiállításának megnyitójára

1991. OKTÓBER 11-ÉN 17 ÓRAKOR A VIGADÓ GALÉRIÁBA
(Budapest V., Vigadó tér 2.)

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
DR. FELEDY BALÁZS
SZAKOSZTÁLYIGAZGATÓ

A kiállítás 1991. november 3-ig látogatható, hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig

VIGADÓ GALÉRIA

VIGADÓ GALÉRIA
BUDAPEST V., VIGADÓ TÉR 2.

Felelős kiadó: Otto Klára
Fotó: Rosta József, 1074 Budapest, Dohány u. 45.
Rendezte: Ury Ibolya művészettörténész
Dorogi Nyomda Kft.
Felelős vezető: Miseje Attila igazgató

IVÁNYI KATALIN

Iványi Katalin művészetéről

Álom és ébrenlét határán, konkrét és elvonatkoztatott között, érzelmesség és irónia érintkezési pontjai fölött lebeg Iványi Katalin művészete. Fáradt rózsaszín és fekete, halk almazöld és mély barna színek terében játszódnak le azok a villanások, azok az áttűnések, amelyekben e festészet lényegére ismerünk. Mint a modern művészek közül sokan, Iványi Katalin sem szeret címet adni képeinek — hiszen egy teremtő folyamat részei. Nekünk, nézőinek, azonban a ráismerés egyik-másik motívumra segít eligazodni a művek közt, amelyek ezeket a motívumokat ismételten feldolgozzák, más-más környezetbe helyezve újabb s újabb összefüggésekben mutatják, további jelképes tartalmakkal gazdagítják. A korai festményeken, azoknak a múltba visszamerengő hangulatához illően, ilyesfajta sejtelmes éberálomképek voltak a Régvolt hölgyek, a Régvolt vasárnapok, a Gyermekkor és a Búcsú, a bohócfigurák, a mutatványosok, körhinták, konfliskocsik, léggömbök, nagy kalapok, fátylak… Dátumot sem szeret írni elkészült munkáira Iványi Katalin, talán, mert részben ezekkel együtt, részben ezekből következően keletkeztek a még távolabbi múltba visszatekintő művek, a Siralmak könyve, a Történelem, a Középkor, a Hódolat Dávid királynak, a Kelta legenda, az Indiai legenda, olvadó színeikkel otthonosak a múlt mélyebb rétegeiben.

Ritka egységesen árad ez az életmű. Akár olajfestékbe mártja ecsetjét, akár pasztellkrétával dolgozik, netán a monotípia vagy frottázs létrehozásának eszközeit tartja a kezében, esetleg tépett, vágott papírdarabokat ragaszt kolázzsá — Iványi Katalin mindig önmaga. Legutóbbi sorozatának alapja gyűrt selyempapír, arra fest néven nehezen nevezhető, líraian absztrakt látomásokat.

Amikor képei közt nézelődve, egy-egy műnél megállva, arról beszélgettünk, milyennek látja a világot, ezt mondta: „Az élet egyáltalán nem reális. Csak mi próbáljuk úgy felfogni. Az élet tiszta szürrealizmus." Ennek a világlátásnak felelnek meg képein az alvadt vér vörösén végigcsorgó fehérek, a tört kékek és a légies lilák, a lisztes felületek alól elősejlő frézek — s olykor a vászon vagy a dekli nyers alapanyaga, mint ironikus meglepetés.

EMBER MÁRIA

IVÁNYI Lánló épület

Fővárosi Főpalgármesteri Hivatal
Építészeti Nivódíja 1935

505. KOVÁCS Zita: Magyar bútornevek. Bp., ELTE, 1986 38 p. (Magyar névtani dolgozatok, 60.)

Textil és viselet

506. 500 év oszmán-török szőnyegművészete, Bp., Iparművészeti Múzeum, 1986. A kiáll. rend. és a katalógust írta Batári Ferenc. Bp., 1986 44 p., ill.

507. S. NAGY Katalin: Amiről a divat beszél. = Jel-Kép, 1986, 4. 76-82.

508. RÉGI keleti szőnyegek budapesti magángyűjteményekből, Bp., Budapest Kiállítóterem, 1986. szeptember 2. - október 12. A kiáll. rend. és a katalógust írta Batári Ferenc. Bp., 1986 32 p., ill. **ism.** BATÁRI Ferenc: Keleti szőnyegek. = Új Tükör, 1986. szeptember 21. 24-25. ill. BRESTYÁNSZKY Ilona: Oszmán török örökség. = Nők Lapja, 1986. október 25. 14-15., ill. K.M. [Kádár Márta] = Élet és Tudomány, 1986. szeptember 19. 1209.

509. VEREBÉLYI Kincső: Ruha is teszi az embert. = Múzsák, 1986, 1. 11-12. ill.

Kisművészetek

510. MŰVÉSZI könyvkötések régen és ma. Elmúlt korok szép kötéseiből és Szirmai János könyvkötőművész (Hollandia) modern alkotásaiból az Országos Széchenyi Könyvtárban, Bp., 1986. december 15.-1987. február 14. A kiáll. rend. és a katalógust írta Rozsondai Marianne, Szirmai János. Bp., 1986 88 p., ill.

IVÁNYI Katalin

SZEGŐ György: Sápadt ragyogás. Iványi Katalin műtermében. V. 47 - 49.

ill

Új Művészet, 3. évf. 1995.

IVÁNYI KATALIN

VALLOMÁSOK

Megnyitó: 1991. október 18-án, 16 órakor
Megnyitja: Szenes Zsuzsa
Opening of the exhibition: 18th October 1991 at 4 pm.
Opening speach by Zsuzsa Szenes
Eröffnung am 18. October 1991, um 16 Uhr
Einführung: Zsuzsa Szenes

Nyitva: 1991. október 19-november 8-ig.
Open/geöffnet:
19.10.–08.11. 1991.

Tragikus–komikus játék, *olaj, 40x60 cm*
Tragical–comical play, *oil, 40x60 cm*
Tragisches–komisches Spiel, *Öl, 40x60 cm*

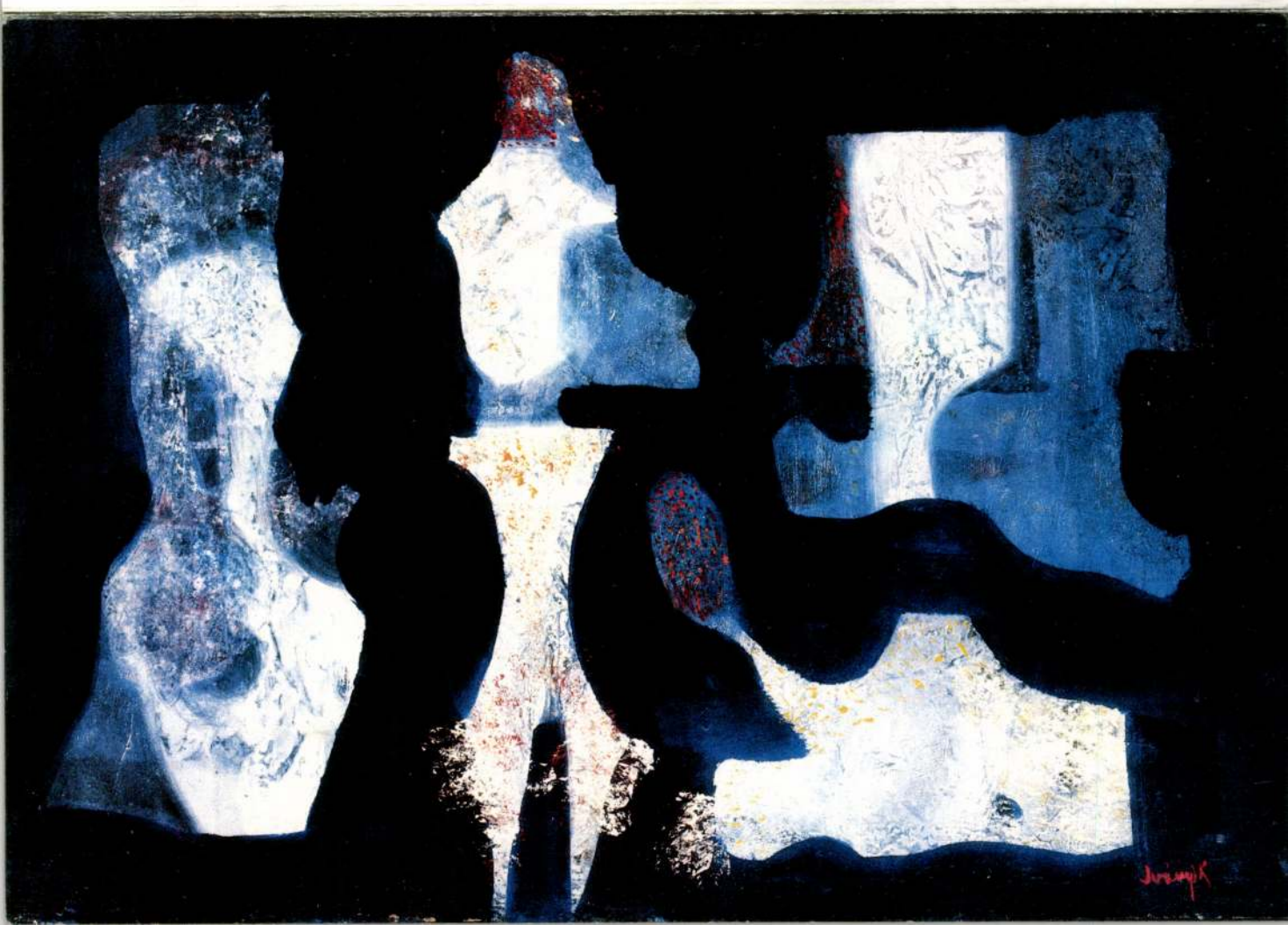

GALÉRIA

GALLERY

Budapest, V.,
Apáczai Csere János utca 5.

A HOTEL INTERCONTINENTAL MÖGÖTT, AZ UDVARBAN BALRA
BEHIND HOTEL INTERCONTINENTAL, LEFT IN THE COURTYARD
HINTER DEM HOTEL INTERCONTINENTAL, IM HOF NACH LINKS

Nyitva:
Kedd–Csütörtök: 10–14-ig
Szerda–Péntek: 14–18-ig
Kiállítások idején: Szombaton 10–13-ig is.

Open:
Tu,Th: 10 am.–2 pm.
We, Fr : 2–6 pm.
During exhibitions also Saturday 10 am.–1 pm.

Öffnungszeiten:
Di, Do :10 -14 Uhr
Mi, Fr : 14 -18 Uhr
Während Austellungen auch am Sammstag:10–13 Uhr.

GALÉRIA

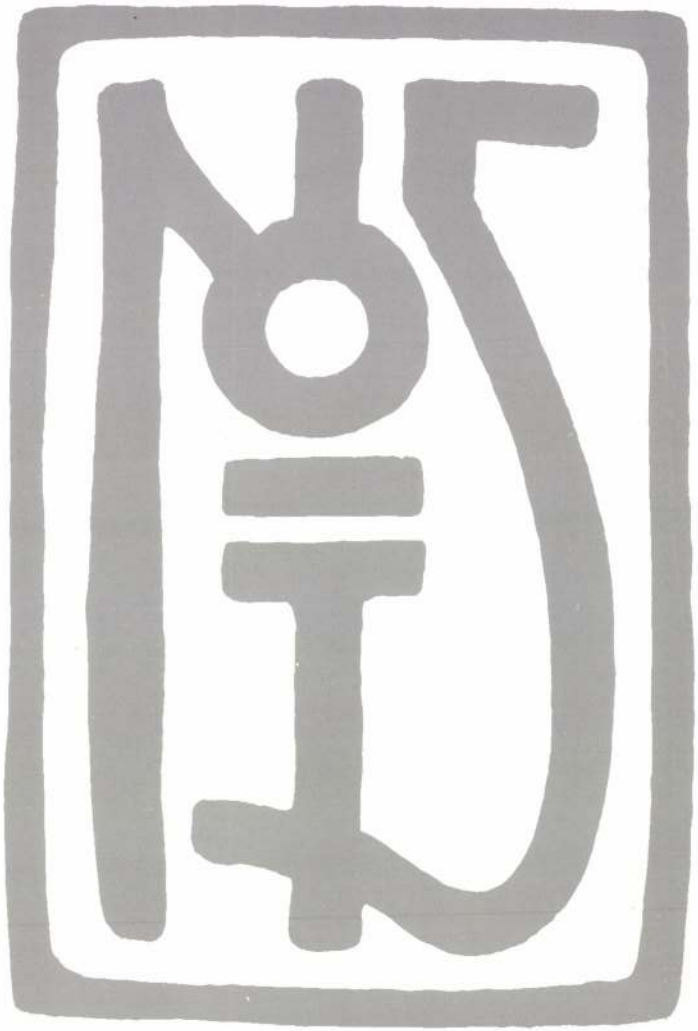

GALLERY

gordult-is ahhoz, hogy találjon ugyancsak félredobott Bourbon-törzsére. A környező Európa viszolygott: „Erre még nem volt példa a földkerekségen! Hogy egy király feje visszaszökjön a fejére!"

Ám a farkasüvöltéssel bélelt erdőn és a feltámadásoktól zaklatott párizsi piactéren túl, egy messzi-messzi házban egy meglett korú

zem, milyen volt, ami az enyém lehetett volna!" — bömbölte a ragadozó, de arra a kérdésre, hogy miért is oly nagy a szája, már csak öklendezni tudott, hiszen az öregasszony már a gyomorszáján dörömbölt odabentről. Piroska azonban nem várta meg a fejleményeket, hanem megragadta uzsonnáskosárkáját, eltűnt a sűrű erdő-

IVÁNYI Kertész
ÉS 91. nov. 8

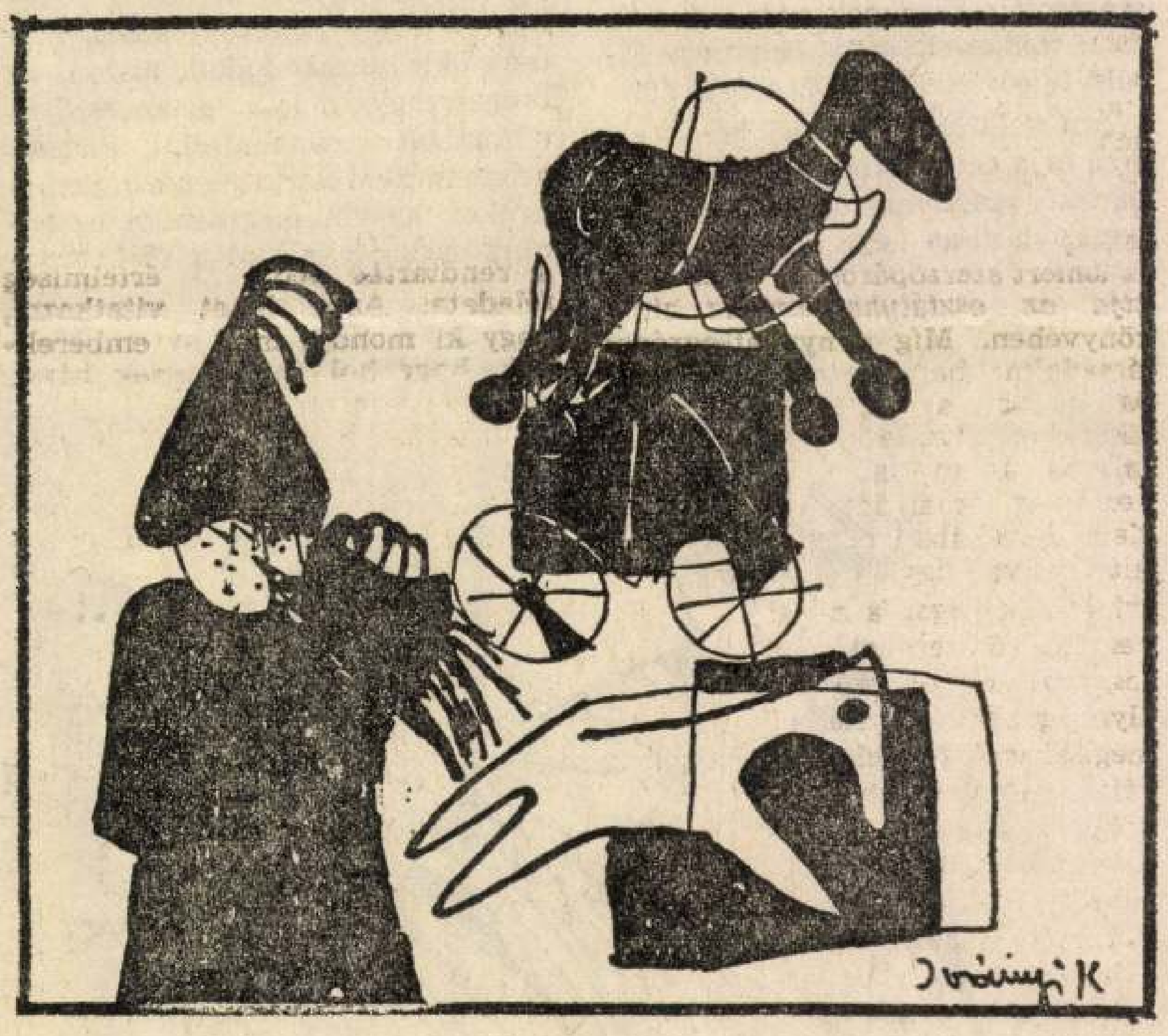

Iványi Katalin rajza

NAP-kelte, nézőfogyatkozás?

Hankiss: Mire megszűnik, újra indulhat

Október 28-i keltezéssel Horn Gyula levelet írt Hankiss Elemérnek, melyben arra kéri a televízió elnökét, találjon olyan megoldást, amelyben a gazdasági racionalitás és az egészséges versengés egyaránt érvényesül. Magyarán: ne szűnjön meg a jövő év elejétől a TV 2-n sugárzott NAP-kelte műsorának országos vételi lehetősége.

Hankiss Elemér a Népszavának elmondta, *Horn Gyula* hétfőn már telefonon jelezte levele elküldését, ám az *még nem érkezett meg* a Televízióba. Így felolvastuk a Televízió elnökének Horn Gyula levelét, amelyre Hankiss Elemér a következőket nyilatkozta lapunknak:

— Köszönöm Horn Gyula levelét, annak *higgadt* hangját és a kérdés alapos elemzését, amelyet az elmúlt 12 hónapban *nemigen szokhattam meg* a politika, illetve időnként a sajtó részéről sem. Ha elkerülhetetlen vitáink a jövőben ebben a hangnemben folynak majd, ennek csak *használ látja* a magyar társadalom. Döntésem okainak egy részét már közöltem annak idején az érintettekkel. Egyetlen fontos pontra szeretnék most reagálni: a *verseny* számomra is *nagyon lényeges*, alapja minden hatékonyan működő intézménynek és a demokratikus együttélésnek. Ezt a versenyt döntésem *nem* fenyegeti a legkisebb mértékben sem, mert a magunk részéről megteremtjük a NAP-tv számára azt a lehetőséget, hogy *Budapest körzetében* továbbra is sugározza reggeli műsorait; országos nézettségi vizsgálataink szerint nézői elsősorban *a főváros lakói* közül kerülnek ki, ez csak minimális veszteséget jelent tehát nézőkben.

— Konkrétan mit jelent ez a minimális veszteség?

— Legfrissebb felmérésünk szerint október 7-én, hétfőn, 6 és fél 7 óra között a NAP-kelte nézettsége *nem érte el* a 240 ezer főt, *ezt a legkisebb, még mérhető nézőszámot* fél hétkor, illetve nyolc óra után érte el újból. Budapesten a potenciális nézőközönség hét, a vidéki városokban kettő, a falvakban pedig egy százaléka figyelte az adást e napon. Ettől függetlenül reményeim és legjobb tudomásom szerint a rádiós és televíziós törvény hamarosan, *várhatóan még novemberben* megszületik, ezután *megszűnik* a frekvenciamoratórium, és akkor minden bizonnyal több tv-társaság fog sugározni reggeli tv-műsort. Nyilván közöttük lesznek a NAP-tv-sek is, mint ahogyan erre, értesüléseim szerint *megvan a szándék, megvannak a tervek*. Ez lesz az *igazi* verseny. Véleményem szerint a magyar közszolgálati televíziózás azzal, hogy nyolc hónapra befogadott keretei közé egy magántársaságot, és lehetővé tette, hogy országos szinten bemutatkozzanak, már eddig is *többet tett* az igazi piaci verseny megteremtésében, mint az általam ismert bármely európai közszolgálati televízió valaha is. Reményeim szerint, mire a NAP-kelte megszűnik, addigra *magántársaságként* működhet majd tovább.

—török—

Üdülőjegyosztás: november 8-án

Mibe kerül a beutaló?

Még mindig nincs végleges döntés az Üdülési és Szanatóriumi Főigazgatósághoz tartozó üdülők jövőjéről, bár az elmúlt heti ÉT-ülésen megállapodtak arról, hogy a 25 milliárdos vagyont nemzeti alapítványban lenne célszerű működtetni. Legjobb esetben is azonban november közepén kerül az Országgyűlés elé az üdültetés ügye, ám a jövő év előkészítése nem várhat addig. Mire számíthatnak az üdülni vágyók? Erről kérdeztük az ÜSZF megbízott főigazgatóját, *Meiszburger Ferencet*.

— Bennünket ugyan *hivatalosan senki nem értesített* az alapítvány tervéről, de a híradásokból, illetve a kormányhatározatok tárából tudomást szereztünk róla. Mivel *egyelőre mi felelünk* a mintegy 240 ezer fős üdülőhelyért, elkészítettük koncepciónkat az elkövetkezendő évre. Először azt *reméltük, hogy jövőre is megkapjuk az idén biztosított 1,1 milliárdos költségvetési támogatást*, de mint utóbb kiderült, a költségvetési irányzatban csupán 800 millió szerepel e célra.

— *Mi futja ebből? Hányan üdülhetnek kedvezményesen jövőre?*

— Csupán az év első négy hónapjának kalkulációját dolgozhattuk ki, eszerint *részarányosan 180 ezer kedvezményes üdülőbeutalót adhatunk ki*, a további 60 ezer forgalmi áron értékesíthető. Ha a támogatás összege nem emelkedik, újabb számításokat kell végezni, így félő, hogy a 180 ezres szám tovább csökken vagy nő a térítési díj.

— *Mennyibe kerülnek a beutalójegyek az év első hónapjaiban?*

— Például a Balaton és a Dunakanyar I A osztályú beutalója 14 napra — szezonon kívül — házaspárnak 6 ezer 720, egyéni üdülőnek ennek felébe kerül. A III. osztályú házaspári beutalójegy ára 14 napra 4 ezer 480 forint. Az I/A kategóriás gyógy- és magaslati üdülésre szóló jegyekért ugyancsak 14 napra, 8 ezer 960 forintot kell fizetni. A 28 napos gyermekszanatóriumi díj összege 3 ezer 920 forint.

— *Hogyan juthatnak beutalókhoz az igénylők?*

— Miután *már nem szakszervezeti feladat* az üdültetés, felkértük az országos szakszervezeti konföderációkat, hogy *segítsenek* eljuttatni a beutalójegyeket az igénylőkhöz. Egyelőre nincs más szervezet, amely az egész országot lefedi. Azt kértük először, hogy október 18—22 között juttassák el kérésüket hozzánk, többen meg is tették, de néhányan, éppen a bizonytalan jövő miatt, elálltak az igénylésüktől. Pedig *ha nem jutnak el időben a beutalójegyek az emberekhez, sokmilliós veszteséggel kell számolni* az üresen maradt üdülők miatt. A tavalyi hercehurca több tízmilliós veszteséget jelent az ÜSZF-nek.

— *Meddig lehet még várni a jegyek igénylésével?*

— A korábban közölt október 31-diki dátum helyett *november 8-án, pénteken 11 órától szeretnénk szétosztani a jövő év első négy hónapjának üdülőjegyeit, az MSZOSZ tanácstermében.* (Budapest VI. kerület Dózsa György út 84/b.) Aki még nem nyújtotta be igényét, *november 4-ig* megteheti, ha elküldi hozzánk. (ÜSZF. Bp. Dózsa György út 84/b.) Szeretném hangsúlyozni: a fel nem használt beutalójegyeket *hat héttel érvényességük előtt visszavesszük*, nincs tehát kockázata az igénylésnek.

(Nógrádi)

Rehabilitálják az MDF frakciótitkárát?

Információink szerint az MDF miskolci szervezete kérelemmel fordult a párt országos elnökségéhez, mivel *elfogadhatatlannak és hiányosnak* tartják a frakció etikai bizottságának *Balás Istvánt* érintő állásfoglalását. A miskolci párttagok azt *kérik*, hogy az MDF országos etikai bizottsága foglalkozzon a képviselő visszahívásának ügyével.

Mint korábban megírtuk, a parlamenti csoport egykori titkárát az emlékezetes gellért szállóbeli párthétvégén *hívták vissza tisztéről*. A lépést azzal indokolták, hogy *nem voltak bizonyíthatóak* Balás vádjai *Salamin András* hivatalvezető ellen, így az sem derült ki, történt-e visszaélés a frakcióban telepített számítógép-rendszerrel.

Kérdésünkre Balás István *megerősítette* a Miskolccal kapcsolatos hírt, bővebb részletekről azonban nem szolgált. *Balázsi Tibor* képviselő, a miskolci szervezet vezetője ugyancsak elismerte: *távollétében* valóban hozott egy állásfoglalást a *helyi elnökség*, mivel *nem tartotta kielégítőnek* Balás visszahívásának indokait. A zártkörű megbeszélésen egyébként megjelent mindkét oldal: Balás és az ügyét vizsgáló frakcióbeli bizottság két tagja, *Katona Kálmán* és *Komor Sándor*. A témáról kezdeményezett vita eredménye az volt, hogy a jelenlévő MDF-tagok *nagyobbik része számára nem volt meggyőző* a vizsgálóbizottság érvelése. Erről és az elnökség leveléről egyébként Balázsi képviselő úr *utólag* szerzett tudomást, bár állítása szerint az egész helyi vitát *ő szervezte*. *Kérdésünkre*, hogy egyetért-e az újabb etikai vizsgálattal és aláírta volna-e a levelet, ha jelen van, azt válaszolta: utólag nem tudja, hogyan döntött volna akkor, és etikátlannak tartaná most minősíteni a miskolci elnökség döntését. Mindamellett *ő szavazott már* az ügyről egyszer a frakcióban, igaz, az a szavazás *titkos* volt.

Érdeklődésünkre *dr. Csáky Gyula*, az MDF országos etikai bizottságának elnöke elmondta, *nem hallott* eddig sem szóbeli, sem írásbeli megkeresésről. *Furmann Imre* ugyanakkor — Balázsi Tibor elmondása szerint — értesült a miskolci kezdeményezésről és az MDF-elnökség *már fel is kérte* a vizsgálatra az országos etikai bizottságot.

V. F.

Szegő Andrea az ÖNÉRT „szellemi mentora"

Új szakszervezeti konföderáció alakult

Magukat „kétszeresen függetlennek" tartó szakszervezetek kedden délben Budapesten megalakították az *Önálló Érdekképviseletek Társult Szövetségét* (rövidítése: ÖNÉRT), amely a ma már létező hét országos szakszervezeti konföderáció mellett a *nyolcadik*, s mint ilyen, részt kíván venni az Érdekegyeztető Tanács ülésein. A szövetség alapszabályát *18 tagszervezet* képviselője írta alá, közülük 12-en a Vízügyi Országos Szakszervezet önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezetei nevében. Rajtuk kívül az ÖNÉRT alapító tagjai: a Skála-Coop Rt. Szakszervezete, a BKV Önálló Szakszervezete, a Csőszerelőipari Vállalat Szakszervezete, a Magyar Gördülőcsapágy Művek Diósdi Gyára Független Szakszervezete.

Mint *Tarró Péter* szövetségi képviselő, a *Népszava* érdeklődésére elmondta, rövidesen olyan alternatív, vonzó programot készítenek, amellyel csalódott, más konföderációkhoz nem tartozó szakszervezeti szervezetek és tagok zömét igyekeznek megnyerni. A „kétszeres függetlenség" az ő esetükben azt jelenti, hogy nem tartoznak sem a pártpolitikai küzdelmek erőterébe, sem a meglévő szakszervezeti konföderációkhoz, amelyek a munkavállalói érdekvédelem helyett az egymás közötti rivalizálással, politikai vitával vannak elfoglalva. Az ÖNÉRT alapítói szerint *érdekvédelmi vákuum* keletkezett. Az új konföderáció *a volt SZOT-vagyon megosztásában is részesedni szeretne*, és indulni kíván a jövő évi szakszervezeti választásokon is. Az ÖNÉRT alakuló ülésén „megfigyelőként" részt vett *Szegő Andrea*, az MSZOSZ alelnöki tisztségébe bírói úton nemrég visszahelyezett szakszervezeti funkcionárius is.

— *Nem mint az MSZOSZ alelnöke vagyok jelen*, hanem mint ennek a konföderációnak az egyik megszervezője — mondotta Szegő Andrea. — Amikor elkezdtük az előkészítő munkát, még nem helyezett vissza a bíróság az alelnöki tisztségbe.

— *A jövőben hogyan fog választani az MSZOSZ és az ÖNÉRT között? Hiszen egy fenékkel két lovat nem lehet...*

— Én *semmilyen* tisztséget nem kívánok vállalni az új konföderációban, de *szellemi mentorként* továbbra is szeretnék részt venni az ÖNÉRT munkájában.

F. S.

NDSZ a munkásvárosokban

Ózdon és Miskolcon tart ma fórumot a *Nemzeti Demokrata Szövetség*, amely már megalakította *munkástagozatát*, nemrég pedig a *vállalkozók* kaptak külön képviseletet a szervezetben. Mit vár az ózdi és a miskolci találkozóktól? — kérdeztük tegnap *Pozsgay Imrétől*, az NDSZ ügyvivőjétől.

— Ózdon elsősorban azt, hogy mélyebben is megismerhetem egy *katasztrófa sújtotta terület* gondjait. Szeretnék eszmecserét folytatni a most már állandósult létbizonytalanságban élő munkavállalókkal, elsősorban arról, hogy milyen kilábalási lehetőségeket látnak. Másrészt szeretnék pontos képet adni az NDSZ megalakulásáról, céljairól. Miskolcon a legkülönbözőbb politikai irányzatok képviselőivel találkozom. Velük a rendszerváltás tapasztalatairól, a békés átmenet lehetőségeiről szeretnék párbeszédet folytatni.

— *Az NDSZ-ben most már a munkásoknak és a vállalkozóknak is külön tagozatuk van. Összeegyeztethető-e képviseletük a szervezetben?*

— Szerintem az érdekképviseletnek elsősorban a *bizalomra* kell épülnie, ennek hiánya megosztottsághoz vezet. A Nemzeti Demokrata Szövetségben mi nem erre törekszünk. Egy ésszerű elveken működő piacgazdaságban *a tőke és a munka közötti kompromisszum* lehet csak a cél. Az NDSZ egyébként a különböző rétegek *politikai* érdekképviseletére törekszik; a gazdasági érdekeket például a munkavállalók esetében az *erős szakszervezeteknek* kell ellátniuk.

— *Hogyan fogadták az emberek az NDSZ megalakulását?*

— Nagy érdeklődéssel, amit jelez, hogy egyre több kérésre, meghívásra kell válaszolnunk. Szervezetünk helyi csoportjai is szaporodnak, taglétszámunk pedig túllépte a *háromezret* — mondotta befejezésül Pozsgay Imre.

(f. z.)

Vagyonügyi válás

Az Állami Vagyonügynökségnél már *folyik az átszervezés előkészítése*. Az a cél, hogy a jövőben erőteljesebben *szétválják* az állami vagyonkezelő, illetőleg a privatizációt végrehajtó funkció.

Az ÁVÜ illetékese közölte: *mintegy nyolc törvény módosítását kell elvégezni:* egyebek között az ÁVÜ-ről, az állami vagyon védelméről, a gazdálkodó szervezetek átalakulásáról szóló törvényt kell hozzáigazítani a megváltozott körülményekhez. (MTI)

Ködbe vesző ifjúsági alapítvány?

Mint ismeretes, az ifjúságpolitikai kabinet irányítását *Für Lajos* honvédelmi minisztertől *Botos Katalin* tárca nélküli miniszter veszi át. Hogyan értékeli a személycserét *Rózsa Edit* parlamenti képviselő?

— Hogy Botos Katalin veszi át a kabinet irányítását, ez azzal a reménnyel kecsegtet, hogy talán az ő jóvoltából a kormány erre a szférára több anyagi erőforrást fog elkülöníteni. Mondom ezt akkor, amikor a kormány hároméves *ifjúsápolitikai programjának* megvalósításához még ismeretlenek előttünk az anyagi feltételek.

— *Mi a véleménye Wootsch Péter, a Miniszterelnöki Hivatal ifjúságpolitikai titkárság vezetőjének elbocsátásáról?*

— Ő nem a föltétlen lojalitással, hanem saját véleményének kifejtésével próbálta segíteni a kormányzat munkáját. Nem rejtette véka alá azt sem, hogy nem ért egyet a Nemzeti Gyermek- és Ifjúsági Alapítvány kuratóriumának időleges felfüggesztésével. *Ő maga is ebben látja elbocsátásának okát, és én is hasonlóan vélekedem.* Nagyon sajnálom, hogy a kormány olyan munkatárstól volt hajlandó megválni, aki külföldön is elismert, jó szakember, akinek a második Európai Ifjúsági Központ létrehozásában is komoly szerepe volt.

— Az NGYA ötfős irányítótestületének egyik tagja, *Mirgai Sándor*, úgy fogalmazott, hogy „kimazsolázták a vagyont" az alapítvány alól.

— Ezt még nem látom bizonyítottnak, de a fölmerült gyanút igazolja, hogy immár második vizsgálatát végzi az Állami Számvevőszék. Egyelőre nem lehet tudni, hogy a gazdasági *visszaélések* kinek a nevéhez fűződnek, a működésképtelenség miatt kit, milyen felelősség terhel. Sajnálattal látom, hogy a dolgok nem a tisztázódás felé haladnak, hanem egyre nagyobb lesz az alapítvány körül a köd.

★

Az Ifjú Szocialisták és a Szabad Demokraták Szövetségének ifjúsági szervezete — IDE — megállapodott, hogy az *ideológiai különbségeket félretéve együttműködnek* a fiatal korosztályok és a demokratikus értékek védelmében — jelentették be a két szervezet közös keddi sajtótájékoztatóján. A Nemzeti Gyermek- és Ifjúsági Alapítvány kapcsán elhangzott: *félő, a kormány a többmilliárdos vagyont a költségvetés „lyukainak betömésére" használja majd.* A sajtótájékoztatón kiderült, az ifjúsági szervezetek között is megromlott a viszony, az IDE képviselője szerint ugyanis az Ifjúsági Demokrata Fórum a „kormány kinyújtott keze kíván lenni, állásfoglalásaikkor nem veszik figyelembe a fiatalok érdekeit". (MTI)

A TÉT egyelőre lemondott az ÉT-ről

Az elmúlt hónapokban négy nyilvános fórumot rendezett a *Társadalmi Érdekegyeztető Tanács*, amelyeken a lakáskoncepcióról, a kárpótlási törvényről, a munkanélküliségről és a társadalombiztosítás átalakításáról mondták el véleményüket az állampolgárok.

A Népszava kérdésére: lemondott-e a TÉT arról a szándékáról, hogy negyedik tárgyalócsoportként megjelenjen az Érdekegyeztető Tanácsban, a szóvivő elmondta: miután *éles elutasítást kaptak kezdeményezésükre* a kormány, a munkaadók és a munkavállalók képviselőitől, egyelőre *nem erőltetik a részvételt*.

(n. t. e.)

Jövőre is jön a Phare-segély

A magyarországi segélyek koordinációjáért felelős tárcaközi bizottság *Bogár Lászlónak*, az NGKM államtitkárának elnökletével kedden megtárgyalta és elfogadta az Európai Közösségek Phare-programjának 1992. évi előzetes, úgynevezett indikatív programját. Az ülésen jelen volt *Tom Garvey*, a program igazgatója, aki kézjegyével látta el a dokumentumot. A jövő évre kilátásba helyezett támogatás az 1991. évihez hasonlóan mintegy 10 milliárd forintnak megfelelő összeg. A végleges döntés az év végére várható.

A budapesti tárgyalást követően az aláírók sajtótájékoztatón elmondották: *a támogatás* — a korábbi évekhez hasonlóan — *a piacgazdaságra való áttérést hivatott segíteni*. A Phare jövőre kiemelten támogatja az emberi erőforrások fejlesztését, különös tekintettel az *átképzésre*, a *felsőoktatásra*, a *munkahelyteremtésre* és a *szociális problémák* enyhítésére. A program továbbra is támogatja a privatizációs és vállalat-átalakítási folyamatokat, a kis- és közepes vállalkozásokat, a környezetvédelmet és a piacgazdaság háttérintézményeinek megerősítését. A támogatás új területe a *közigazgatási reform* segítése.

Magyarországon a jövő évben hat fő célra csoportosítják a segélyeket. A rendelkezésre álló összeg körülbelül egyharmadát oktatási, képzési, átképzési célokra, azaz a munkaerőpiaci problémák megoldására fordítják, mintegy 18-19 százalékát a kormányzati munka támogatására.

A tájékoztatón *szó volt az idei Phare-segély felhasználásáról* is, ami a tervek szerint alakult. A 10 milliárd forintnak megfelelő összeg mintegy felét a privatizáció elősegítésére fordították, elsősorban kedvezményes hitelek formájában. 10 százalék jutott az idén a környezetvédelemre, 10 százalék a felsőoktatás továbbfejlesztésére, 10 százalék műszaki kutatásokra, a többi pedig a *vámrendszer átalakítására*, beruházás-ösztönzésre, kereskedelemfejlesztésre, valamint a földhivatalok és a cégbíróság információs rendszerének korszerűsítésére. Tom Gavey leszögezte: *elégedett* a Phare-segély magyarországi felhasználásával. (MTI)

Beszélgetés Szabó Magdával

Félelmetes párhuzamok

Szabó Magda nemrég *Erdélyben* járt. Milyen tapasztalatokkal tért haza?

— *Marosvásárhely* vendége voltam. Az ottani *Látó* című irodalmi folyóirat szerkesztősége hívott bennünket, a kelet-magyarországi írócsoport tagjait. Szívesen mentem és a forró hangulatú esten nem is csalódtam hallgatóságomban. Szeretet, öröm sugárzott az arcukról.

— *Októbert írunk, hideg már az idő, jólesik a meleg itt, az íróházaspár, Szabó Magda és Szobotka Tibor dolgozószobájában.*

— Beosztva vettük igénybe. Mindig volt egy inspekciós, aki vigyázott a másik nyugalmára. Itt ez a copfstílusú nagy asztal. Erre ki lehet pakolni a könyveket, jegyzeteket, kényelmesen elfér rajta minden. Nagy felület kell ahhoz, hogy a munkához minden kéznél legyen.

— *Máris a munkánál tartunk. Most éppen min dolgozik?*

— Hétfőn leadtam tanulmánykötetemet, a *Kívül a körön* folytatását. *Félistenek szomorúsága* a címe. Nem kell gondolni sem politikára, sem vallásra. Ez a kötet egy soha nem hallott, soha nem ismert Jókai-mű feldolgozása, amelyet, remélem kellő érdeklődéssel illesztenek bele a Jókai-életműbe. Hiszen nekünk egyarcú Jókaink van, angyalarcú hölgyekkel és oroszlánszívű férfiakkal. De most egészen más képet kapunk városról, emberekről. Ókori tárgyú, s mégis mindenki Jókai korának szereplője. A Terencia névre hallgató matróna bizonyosan

Róza néni, Jókai felesége. A tanulmánykötetben azonban nemcsak Jókairól van szó. Vannak benne *Vörösmarty-, Kosztolányi*-tanulmányok és eddig még fel nem dolgozott *Tóth Árpád*-verselemzések. Összeszedem a gondolataimat és a szakkönyveimet, és elkezdem a regényt.

— *Kikről szól majd?*

— Gyermekkoromat az *Ókút* című könyvemben írtam meg. Aztán anyai és apai őseim megismerhetők a *Régimódi történetből*. Lányságom az *Abigélben* olvasható. Fiatalasszony-korom a Szobotka-monográfiából ismerhető meg. Éppen csak az maradt ki eddig, milyen voltam fiatal nőnek, hogyan ítélte meg nemzedékem, az akkori egyetemista ifjúság, az ország helyzetét, a második világháborút. Egyetemi éveimről szól majd a *Für Elise*. Úgy gondolom, legyen teljes az életrajz. Amikor elhatároztam, hogy ezt a korszakot megírom, magam sem gondoltam, milyen pokolian aktuális könyvre készülök. Nézem a napokban a német televíziót, a ku-klux-klános fiatalokat, látom az idegengyűlöletet, embereket, akik a menekültek otthonainak feldúlására készülnek. Amit mi akkor, az egyetemi évek alatt átéltünk, minden szempontból feledhetetlen. Azt gondoltam, sem *Magyarországon*, sem a világban soha többé azonos indulatokra, indulatkitörésekre nem kerülhet sor. Erre garancia lesz, ha valaki arra gondol, mi történt a koncentrációs táborokban. *Félelmetesek a párhuzamok, megriadok, ha ilyen képsorokat látok.* Szóval azt hittem, csak a nemzedékemről írok, amelytől a háború elvette a fiatalságát. Mert korosztályom fiait a frontra vagy munkaszolgálatra vitték. Nem voltak bálok és vidám estek, rettegtünk a bombázástól. És mégis gyönyörű volt az ifjúságom! Az egyetem steril légkörében különösen. Pedig igen sokat követeltek tőlünk a vizsgákon. Hálás vagyok tanáraim szigorúságáért, szemléletükért, hogy tudás nélkül nem lehet katedrára állni.

— *A mai irodalom és történelem tanításához milyen útravalót adna?*

— Olyan tanárok kellenének, akik azért állnak a diákok előtt, mert eredetileg is tanítani akartak. Megkülönböztetett tisztelet járna a tanároknak, de azt nem kaphatná meg az a pedagógus, aki dohányzik és ittas az órán. Tudom, külföldön sem sokkal jobb a helyzet. Olyan tanárnemzedékre van szükségünk, amelynek nincsenek súlyos anyagi gondjai. Nem kell együtt árulnia az újságot saját tanítványaival például, mert akkor hogyan legyen tekintélye? Az én tanáraim azelőtt *Monacóban* nyaraltak és turistaként nézték meg *Karthágó* romjait. És hazajöttek a saját házukba. Legalábbis *Debrecenben* így volt. A tanárnak kellemesen kellene magát éreznie a munkahelyén. Műveltnek kell lennie, hogy erkölcsi tartásán túl megalapozott legyen a tekintélye. Hogy a gyerekek felnézzenek rá. Azok a gyerekek, akiket ő szeret. Aztán kellenének végre jó tankönyvek, amelyekbe nem kell utólag ragasztgatni... És még egy lényeges dolog. *Az iskola nem lehet pártok küzdelmének az arénája.*

Várhegyi Andrea

HALLOMÁSAIM

Bertha Bulcsu

Hogyan kell veszteni?

Manapság parttalan viták zajlanak a médiák szerepéről, a szolgáltató és politizáló rádióról, a pártatlanság helyes mértékéről. Az elmúlt héten rádöbbentem, hogy én leginkább az ismeretterjesztő rádiót szeretem. Öregedve is van bennem egy bizonytalan vágy a nagyobb tudás iránt, bár az elmúlt évtizedekben gyakran bebizonyosodott, hogy jobb, ha az ember nem tud valamit. Most az olvasó nyilván azt gondolja, hogy a *„Follow me!"* vagy a *„This is America"* nyelvleckesorozatokért kívánok lelkesedni. Ezek természetesen jó sorozatok, de én a *Rádió Kaszinó* vasárnap délutáni adását még a nyelvleckéknél is fontosabbnak éreztem, mert *Rangos Katalin* és *Szente László* színházi emberekkel és a *Gresham* játékkaszinó igazgatójával a nyerés és a vesztés lélektanáról, s a hozzá kapcsolódó viselkedési normákról beszélgetett.

A játékvágy, a nyerésre, győzelemre törekvés emberi pszichózisától fokozatosan, de elkerülhetetlenül érkeztek a megállapításig, hogy a kaszinó a világon mindenütt, még nálunk is, különösen a Gresham-palotában, egy elegáns hely. Az ilyen elegáns helyen elegánsan illik nyerni és veszíteni, még akkor is, ha ez a játék, a pókerhez hasonlóan lemeztelenítő. Ilyenkor derül ki, hogy az ember valójában milyen. A magyar játékosok egy része azonban nem tud mértéktartóan viselkedni. Ha nyernek, fél lábon ugrálnak, átkiabálnak a szomszédos asztalokhoz, a vesztesek pedig még zavarbaejtőbben viselkednek. Ahogy a Gresham-kaszinó igazgatója fogalmazott: *„... Nem illik a dologhoz, ahogy viselkednek... Borzongatóan rossz érzése támad az embernek."*

Magyarországról nem tudom mennyiben mondható el, hogy a játékkaszinókhoz hasonlóan „elegáns hely". Annyi mindenesetre már látszik, hogy a lakosság tíz százaléka nyer... Hogy elegánsan? Hát ez aligha mondható el róluk. Sokan veszítenek, állást, lakást, családot, biztonságot, hitet és hiedelmeket. Elég csendesen veszítenek, mintha titkon azt képzelnék, hogy az egész ország egy nagy játékkaszinó, ahol nem illik hangoskodni, felmorranni vagy átkozódni. Már csak tapintatból sem, mert akkor feltehetően az országnyi játékkaszinó igazgatójának „borzongatóan rossz érzése" támadna.

A kaszinóban nem lehet blöffölni, mint a pókerben, a pszichológia hatástalan. De a pókerarc azért kívánatos. Van, akinek már van, ahogy ez a *Vidék Magazinjának* az összeállításából is kiderült. A veszprémi rendőrtiszt, aki másodállásban tizenöt évig foglalkozott betöréssel, és 171 bűncselekményt követett el, nagyon elegáns társasági modorban közli a riporternővel a következőket: *„Az én cselekményeim tudatosak voltak... Én nem vallom magamat bűnözőnek, céltudatosan követtem el ezeket a cselekményeket, hogy a rendőri szakmát megtanuljam. Ha a rendőr nem követ el bűncselekményt, nem tud rájönni, hogyan csinálják. Nekem nagyon erős a frusztrációs készségem, de később már a bosszú munkált bennem, mert nem léptettek elő... Rendkívül erős az igazságérzetem... Küldetéstudatom van..."*

Ez az ítéletre váró rendőrtiszt úgy beszél, mint egy győztes. Ideológiája meghökkentő, szinte szuggesztív. Mi mást tehetne egy rendőr, ha szakmai tudását tökéletesíteni akarja? Természetesen betör. Még el sem ítélték, de már kész tervei vannak a szabadulását követő időkre. Lényegében a szakmánál marad, vagyonvédelmi tanácsadó kíván lenni. Ez közel áll a rendőri, de egyben a betörői szakmához is. Így kell elegánsan veszteni. A veszprémi rendőr úgy veszített, mintha nyerne.

Félek, hogy mi nem tudjuk utánozni, mert mondjuk a fentiek szellemében az alkoholistákat gyógyító orvosnak megelőzően, vagy párhuzamosan talponállókban kellene a szenesemberekkel féldecizni, a megesett lányok menhelyén szorgoskodó apácáknak pedig ajánlatos lenne képzelt pillangószárnyaikkal néhány évig a nagyvárosok éjszakáiban verdesni. Hogy egy írónak mit kellene tenni, azt végképp nem tudom. Mi éppen „csodálkozva" vesztünk az országos játékkaszinóban. Erről a Rádió Kaszinóban nem esett szó. A csodálkozás vajon elfogadható még a kaszinói jó modor szellemében?

A vesztés gondolatkörében már valamilyen arkhimédészi vicc is kering a pesti utcákon, mert minden vízbe mártott autó annyit veszít a súlyából, mint az általa kiszorított víznek a súlya. Ha januártól kilóra fizetjük az adót, nem lesz mindegy, hogy hol mérik meg az autót. A jó összeköttetéssel rendelkező Mercedes-tulajdonosok állítólag a Duna fenekén mázsáltatnak.

Akinek viszont már sajtra és tejre sem futja, elkerüli ezeket a gondokat. Teste légiessé válik, s erőtlenségében mást úgysem tehet, csak halkan, elegánsan veszít, ahogy az a kaszinóban illik.

VIDEÓZÓ

Az áldozat már nem kíváncsi

Az amerikai filmgyártás mechanizmusa legalábbis kettős. Léteznek még mindig a nagy, tradicionális filmcégek, amelyek nagy anyagi ráfordításokkal, gazdag látványvilággal, ismert színészekkel dolgoznak. A másik csoport — a „függetlenek" — kis költségvetéssel, szerény feltételekkel, alacsony gázsijú színészekkel készítik produkcióikat, persze többségükben azzal a titkolt vagy éppen bevallott szándékkal, hogy egy-egy produkciójuk sikere megteremti a továbblépés lehetőségét.

Sietek leszögezni, hogy a különböző gyártási kondíciók nem feltétlenül minőségi értékítéletet jelentenek. Ha példaként csak a *Szelíd motorosok*-ra, *John Cassavetes* kezdeti filmjeire vagy az újabbak közül *Jim Jarmuschra* gondolunk, mindjárt bizonyítva láthatjuk — a szerény költségvetés nem kizárója a jó színvonalú alkotásnak.

A *Colin Bucksey* rendezte film, amely magyar keresztségében *Az áldozat már nem kíváncsi* címet kapta, a maga módján ugyancsak bizonyítja, hogy kevés pénzzel is lehet megfelelő minőséget létrehozni. Ez a láthatóan szerény feltételek között készült bűnügyi film élvezetes, jó szórakozás. Van benne feszültség, van kiért és miért izgulnunk, le tudja kötni a figyelmünket.

Ám a cselekmény kulcsát jelentő eseménysor, a film nagyobb részében nem világos, egy-két más nyomtól eltekintve tulajdonképpen csak a háttérben zajló televíziós híradóesemény ad igazi fogódzót a megértéséhez. Ha valaki nem figyel, bizony meglehetősen meglepve értesül a végkifejlet fordulatairól. (Forgatókönyv: *Joe Beteer* és *John Rice.*)

Bojan Bazelli operatőri munkája megfelel a műfaj tradícióinak, bár a gyakori félhomály néhol zavarónak bizonyul. A főszereplők — különösen a színes bőrű *Rae Dawn Chong* — semmivel sem kevésbé tehetségesek, mint a figyelem középpontjába került ifjú csillagok többsége. Magas színvonalon ismerik és gyakorolják a mesterség minden fontosabb fogását. (Duna) **Bán Róbert**

Premier ma: Kőbányán

Bölcs Náthán

Színházat alapítanak ma este *Kőbányán.* Mégpedig a *Kápolna utca 14*-ben, az evangélikus templom kultúrtermében. A *Logos Színház* létrejöttét *Fabinyi Tamás* lelkész támogatja.

— Hat évtizeddel ezelőtt az altemplomban úgy építették meg a kultúrtermet, hogy színpad is tartozott hozzá. Az ötvenes években az egyháznak át kellett adnia más célra. Most lehetőségünk nyílt a visszaszerzésére. A *Magyar Protestáns Közművelődési Egyesület* segítségével helyreállítottuk a termet, ahol gyerek-, ifjúsági, valamint felnőttelőadások egyaránt lesznek. A protestáns egyházi értékeket képviselő darabokat részesítjük előnyben. A színház elnevezés még nem végleges. Lehet, hogy *Kápolna Színpad* néven szerepel majd.

— *Elsőként Lessing Bölcs Náthán című drámai költeményét mutatják be. Az oratorikus mű rendezője Udvaros Béla.*

— Ez a mai esemény átvitt értelemben alapkőletétel. Protestáns ökumenikus színházról van szó. Azért választottuk éppen ezt a drámát bemutatkozásul, mert benne a három nagy világvallás, a keresztyén, a zsidó és a mohamedán egy-egy markáns képviselője azon vitázik, melyik az igazi vallás. Náthán mondja ki, hogy azé az igazság, aki az emberséget, a jóságot, a türelmet és a szeretetet képviseli. Nem látványszínházat csinálunk, az irodalmi alkotás gondolatiságát kívánjuk a közönség elé tárni, puritán eszközökkel. A jövőben kizárólag XX. századi darabokat akarunk játszani.

— *A meghívó tanúsága szerint briliáns szereposztásban adják elő.*

— A címszerepet *Darvas Iván* alakítja, a szerzetes barát *Horváth Sándor*, a templomos lovag *Rubold Ödön*, Szaladin szultán *Bicskey Tibor* lesz. *Sunyovszky Szilvia* ezért a szerepért utazott haza *Pozsonyból*, és jelentős feladat jut *Venczel Verának* és *Fehér Annának* is. Valamennyien ingyen vállalták a fellépést.

(várhegyi)

A magyar zene tüzénél

Két magyar zenekar vendégeskedik a közeli napokban *Kanada* több városában. Az *Állami Hangversenyzenekar* ottawai koncertjét, illetve a *Liszt Ferenc Kamarazenekar* montreáli hangversenyét *Takács Miklós*, a montreáli *Filharmóniai Társaság* karnagya vezényli.

— Jó érzés ezekre a koncertekre készülni. A Liszt Ferenc Kamarazenekar előd jének magam is egyik alapító tagja voltam, és az akkori zenészek közül sokan játszanak még mindig ebben az együttesben — mondja Takács Miklós. — 1973 óta élek Kanadában, az akkor alakult montreáli *Université du Québec* meghívására érkeztem oda, tanítani.

— *Mennyire fontos Montreálban a zene?*

— Kanada tényleg nem a tradíciók országa. Nagy szimfonikus együttesei jobbára ebben a században alakultak. Ugyanakkor igen rövid idő alatt mindenre nyitott, műértő közönség termett. Nem véletlen, hogy annyi európai művész a tengerentúl lett naggyá: a magukkal cipelt tradíció ott nem teher, hanem a jó zenélés garanciája. Az előítéletmentesség jellemzi a zene tanítását is. Montreál mind az öt nagy egyetemén tanítanak zenét.

— *Mit nem szeret Kanadában?*

— Hogy a hosszú télből rögtön nyár lesz, nincs tavasz.

— *Ön sokat tesz a magyar zene megismertetéséért. Amikor idén a Carnegie Hall egyik centenáriumi koncertjére meghívták, Kodály-művet adott elő.*

— Eredetileg *Berlioz Te Deumáról* tárgyaltunk. Végül azonban úgy döntöttem, hogy méltóbb, ha magyar művet szólaltatok meg. S feltételem volt, hogy a fellépő *San Francisco-i* kórus magyarul tanulja be *Kodály Psalmus Hungaricusát.* Így számomra ez a hangverseny kettős ünnep lett: a magyar zenéé, s — mit tagadjam — a saját sikeremé. Azt tapasztaltam, az amerikai közönség nagy ráérzéssel fogadja a zenénket. Ha nem is ismerik, a maguk nyíltságával hamar fölfedezik, s rögtön fölmelegszenek a tüzénél.

— *Klasszikus művek mellett szívesen dirigálja kortárs szerzők alkotásait is?*

— Az elmúlt szezonban is három olyan művet mutattam be, melynek a kottáján épp csak megszáradt a tinta. Ezek közül különös élmény volt számomra *Hildegard Westercamp* zenéje, amellyel egy tavalyi montreáli értelmetlen, őrült tömeggyilkosságról emlékezett meg. Nehéz volt próbálni, mert ahogy a zeneszerző, a zenészek is újra és újra átélték a történteket. Az előadás aztán felemelővé vált.

(bán)

Színes árnyak

Megfigyelték már, hogy a festőnőket mindig a keresztnevükkel együtt emlegetjük? Senki nem mondja azt, hogy *Anna* vagy *Ország* vagy *Szántó. Iványi Katalin* is keresztnévvel rendelkező festő. Igazi női művész. Nem titkolja érzelmeit és nem fél kimondani alapdolgokat. Büszkén hivatkozik elődeire, akik — mily' meglepő! — mind nők: éppen *Anna Margit, Ország Lili* és *Szántó Piroska.*

Két kiállítás is látható ezekben a napokban Iványi Katalin műveiből, jó húsz év terméséből. Az egyik tárlat a *Vigadó Galériában*, a másik, pár lépésre tőle egy új műkereskedésben, a *No5 Galériában.* Festmények, rajzok, kollázsok mindkettőn, azonos hangvételben. Az egyikre talán a színes árnyak szomorú felvonulása jellemző inkább, a másik tárlat megenged magának valamennyi derűt is.

Az enyészet teljes színskálája, s néha egy-egy erősebb kontraszt, rőtvörös és fekete. Hajdanvolt vasárnapok puha emlékekbe burkolt alakjai, és a tegnap bántóan éles körvonalai. Intim befogadást kívánó asszonyi művek. Ha lenne nálunk kulturált műgyűjtés, Iványi Katalin bizonyosan a keresett művészek közé tartozna.

(bán)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 346-726

Iványi Katalin

KÖZMŰ ÉS MÉLYÉPÍTÉS

1971 FEB 26

Szentendre jegyében

Iványi Katalin kiállítása

Iványi Katalin viszonylag későn kezdte meg művészi tanulmányait, és hogy megtalálta igazi világát, arról a január 19-én, a Fényes Adolf Teremben megnyílt kiállítása tanúskodik.

A szentendrei iskolához és elsősorban *Vajda Lajos-féle* ágához tartozó festőnő a megközelítés módját a felerősített színhatásokban, harmóniákban találta meg. Iványi Katalin művészi pályafutásának fontos mérföldköveként felfedezte a szó művészi értelmében a Szentendrei Teátrumot, és festői témájává tette.

A kiállításon bemutatott negyvennégy kép kivétel nélkül pasztell-, illetve olajfestmény. A kiállított alkotások egyetlen nagy képet tárnak elénk: a festőnő, és ezen belül Szentendre világát. A remek színhatásokkal megoldott téma mint a Villanás, a mozgalmas, hat képből álló sorozat a *Vurstli*, és a Szentendre miliőéből fakadó *Groteszk Színpad, Szentendrei Teátrum I—II, Nyár este Szentendrén.* Színjáték, mind-mind Iványi Katalin érzelemtől fűtött munkásságának és Szentendre szellemének tükörképe.

emelkedését. A fenti célok egyben megszabják a fejlesztés fő irányvonalát.

A mélyépítési munkafolyamatok gépesítésénél elsőrendű feladat volt a tömegmunkák — tehát elsősorban a föld és előkészítő munkák — gépesítése, amely a költségek 70—80 százalékát teszik ki. A szükséges földmunkagépek beszerzése megtörtént, további feladat a gépek teljes kihasználásához a kiegészítő és szállító eszközök fejlesztése révén a teljes géplánc kialakítása.

A csőfektetési és a műtárgy építési technológia fejlesztésénél az előregyártott csatornacsövek, aknaelemek beemelését a lehetőségekhez képest gépesíteni kell.

Építési technológiák

A termelékenység növelése érdekében a csatornaépítési kapacitás fokozására szükséges a feltárás nélküli csatornaépítési módszer előfeltételeinek kidolgozása. Kutatásokkal, kísérletekkel a teljes géplánc ha-

Ivánnyi Katalin

Emlitve

H. Gy. A szentendrei müvesszekar
ünnyi kiaosultatvát
Magyar Nemzet, Bp. 1970. Jül. 26. 11.1

Irányi Katalin

Szerepel az ásvizkázasultakést rendezett Tálaton Szentendrén

H. Gy: A Szentendrei művészek az ásvizkázasultakést.

Magyar Nemzet 1970. VII. 26 11 old

Ivanyi Katalin

pedagogus festőművész kiállitását a budapesti Fényes Adolf teremben rendezték meg. Képünkön a Körhinta cimü kompozicio

Népművelés 1971/4 45 old.

Iványi Katalin
festő

Kiállításának egyik képe a „Varázsló".
Az „Ősz a dombokon" - című művém
a hanyatló nap, a „Villanás" - on
a rejtelmes ejszakában a hold jelenik
meg.

Révész Zsuzsa: Iványi Katalin kiállitása.

Müvészet, 1971. május - 40.oldal

Iványi Katalin festő

A Fényes Adolf Szemben

kiállítása nyílt

Szocialista Kulturáért 1971 III.

Iványi Katalin

MEGHÍVÓ

49 fnyv 1

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK MEGHÍVJA ÖNT

IVÁNYI KATALIN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1971 FEBRUÁR 19-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

DR. SOLYMÁR ISTVÁN

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA FŐIGAZGATÓHELYETTESE

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST VII. RÁKÓCZI ÚT 30

Iványi Katalin
festő

Kiállitásán bemutatta „Ohuda"
cimü hettenyerinyi pasztellképét,
valamint „Kriedy figurák"-it.

Révész Zsuzsa: Iványi Katalin kiállitása.
Müvészet, 1971. május - 40.oldal

Az emlékezés örömei

1021 Iványi Katalin festő

2

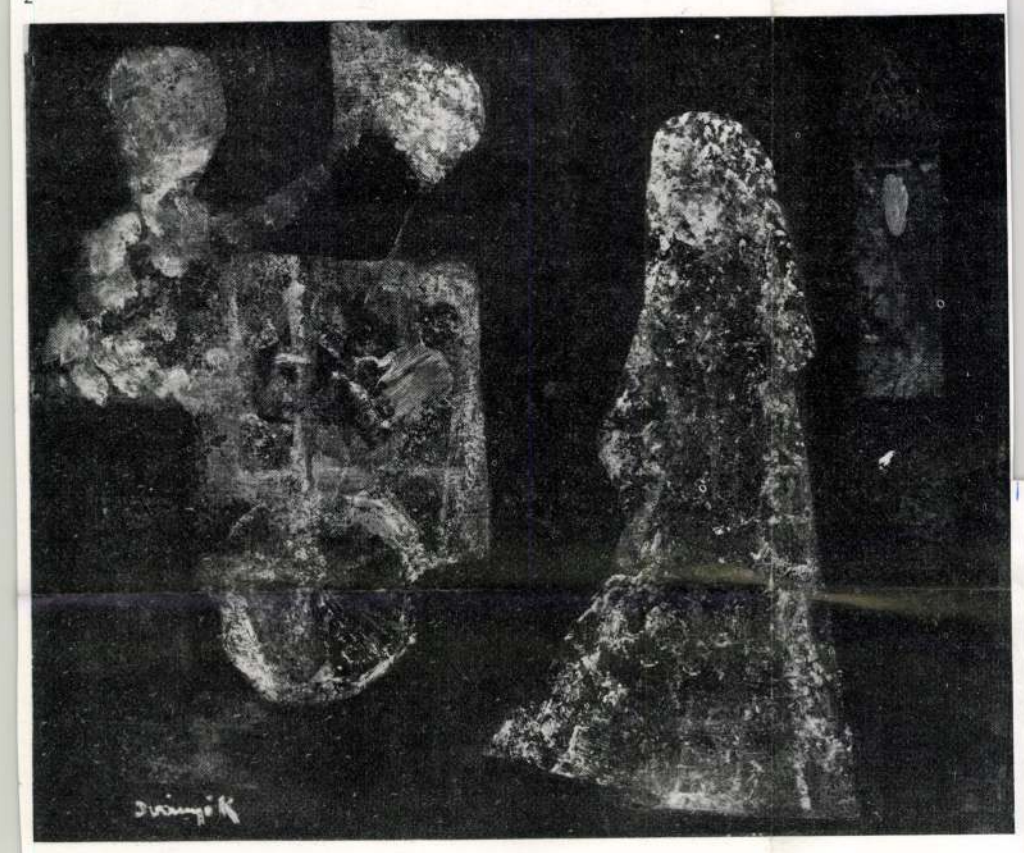

1 Iványi Katalin: Orfeusz, olaj, 45×45 cm, 1975
2 Iványi Katalin: Lehetőségek, olaj (fotók Kovács F.)

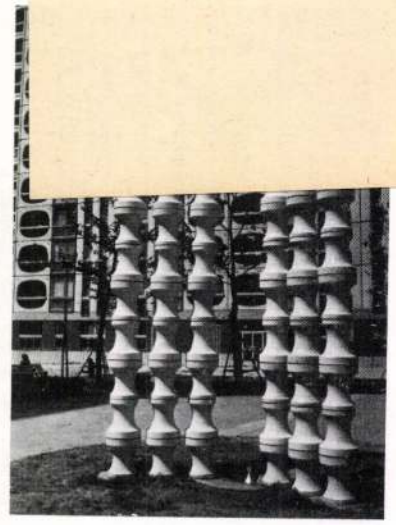

kák (fotó Tillai)

pedig nemcsak ságos. Nem is ének. Az építé- űvészet szerves ó. Tereink szel- arról, hogy mi-

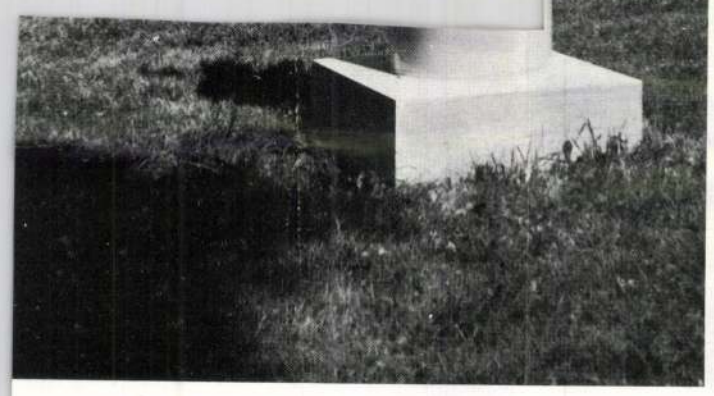

lyen a szobor és a tér kapcsolata – általában? Milyenné tervezzük? Milyen gondolatot bízunk rá és ki az, aki a döntést véglegessé teszi?

Régen nem hiszek már abban, hogy valamely korábban elhelyezett képzőművészeti alkotás környezetét a véletlen alakítja az évek során. Nem véletlenül növi körül a szobrokat a dudva, s nem véletlen, hogy az átadáskor olyan szépre fésült park, fényesen tiszta épületszárny egy idő után leromlik. A mozaik-fal elé székeket halmoznak, az intim kis térbe ládákat raktároznak.

Baj van a terekkel. A régi, életképes tereken a közélet is tovább zajlik. Általában nem itt rongálják meg a szobrokat, s ha itt az elhanyagoltság jeleit látjuk, annak legfeljebb az az oka, hogy nem takarítanak. Az élettelen terekkel, a rosszul kiszámított utak találkozásával van a baj. Az új lakótelepek tereivel, amelyeknek kiagyalt útjain senki sem jár, és a csinált terek csupán üresen maradt zöld foltok. Nem fórumok. Nincs mit mondjanak az arrajáróknak, mert ha volna is mondandójuk, ember híján az csak elvetélt gondolat lehet. A pécsi Kertváros épületeinek fő tengelyét, ahol az említett kerámia is áll, csak keresztben használják. Csak átlábalnak rajta. Fordítva tehát, ahogy azt elgondolták. Pedig a házak közötti forgalmat gondosan megtervezték. Itt az autókról rakodnak, ott a gyalogos forgalom zajlik. Csakhogy az emberek szívesebben járnak az eleven utakon, s nem zavarja őket az autókról rakodók látványa. A házak között a terek értelmüket vesztették. A képzőművészeti alkotás itt is utólag került a helyére és a tőle néhány méterre álló épületek tervezőjét itt sem kérdezték meg, igényli-e az alkotást? A plasztika nemcsak értelmetlen falat alkot, de felülnézete sincs. Szemszöge a barokk paloták nézeteihez alkalmazkodik. Ugyan milyen szellemiséget sugall ez a tér, ha még az átsietőket sem tudja megállítani? S egyáltalán van-e annyi közlendőnk, annyi fontosnak tartott gondolatunk, hogy minden térre jusson belőle? Akarunk-e, tudunk-e mondani egy-egy alkotás elhelyezésével – építészeti környezetben kijelölt helyével – valamit? Teljesebb lesz-e általa a tér vagy csupán a helyet foglalja el?

Közhely: az építészet a tér művészete. De nem a halott térségé. Az emberi szokásformák, mozgások, a kitaposott útvonalak, az emberi találkozások, érintkezések által kialakított terek művészete. A terek fontosnak tartott godolatok csomópontjai. Ezáltal válnak közterekké. Törvényszerűségeik megfigyelése nem végezhető el sem a rajzasztal mellett, sem a hivatalokban. Olyan megfigyeléseket kíván ez, amelyek gyakran már a szokás-világba vezetnek. Amit ismernünk kívánatos volna, mert az emberek megsínylik a rájuk erőszakolt tereket.

A tér is megsínyli a rátukmált szobrot. Nincs mit szégyellni azon, ha egy tér üresen áll – képzőművészeti alkotás nélkül. Inkább ez, mint a középpontba állított rossz gondolat, vagy a képzőművészeti blöffölés. És ha ünneprontásnak is hat, mégis jó ezt éppen Gádor István kerámiáinak felállítása alkalmából elmondani. Azért, mert Gádor mindig tudott a közösségnek mit mondani, s az őszinteségéhez nem fér kétség. Azért is, mert furcsa módon, éppen ezek az alkotások találták meg olyan nehezen a helyüket a közösség szolgálatában.

Csakhogy a szobrokat nem elég felállítani. Helyüket nem csupán a környezet szépsége határozza meg, hanem a gondolat is, amelyet belé-jük építettek. S ha ez a gondolat nem válik szerves részévé a környezetnek, nem illeszkedik bele az építészeti környezetbe, akkor, nem talál magára. Légüres térben áll és nem köztéren.

1. Régi vasárnapok, 1974 olaj, 50 × 70 cm
2. Tépett hajó, 1972 olaj, 80 × 60 cm
3. A varázsló, 1973 olaj, 50 × 70 cm
4. Ünnep, 1975 olaj, 50 × 70 cm
5. Lehetőségek, 1975 olaj, 50 × 70 cm
6. Farsangolók, 1975 olaj, 50 × 70 cm
7. Komor angyalok, 1973 olaj, 60 × 40 cm
8. Ami örök..., 1975 olaj, 60 × 80 cm
9. A menyasszony, 1974 olaj, 27 × 50 cm
10. Groteszk szerenád, 1974 olaj, 30 × 50 cm
11. Találkozás az éjszakában, 1973 olaj, 40 × 60 cm
12. Nyári este, 1974 olaj, 40 × 60 cm
13. Szentiványéji álom, 1973 olaj, 50 × 70 cm
14. Régvolt hölgyek, 1973 olaj, 60 × 40 cm
15. Emlékezés Debussyre, 1973 olaj, 40 × 70 cm
16. Ofélia, 1974 monotypia, 21 × 30,5 cm
17. Két tábornok, 1973 pasztell, 23 × 30,5 cm
18. Utazás Szindbád körül, 1973 pasztell, 21 × 30 cm
19. Tükörkép és Harlekin, 1972 pasztell, 21 × 29.5 cm
20. Félelem, 1972 pasztell, 21,5 × 29,5 cm
21. Bárka, 1972 pasztell, 21,5 × 30,5 cm
22. Búcsúzás, 1972 pasztell, 21 × 29,5 cm
23. Ligetben, 1972 pasztell, 23 × 31 cm
24. Beszélgetők, 1972 pasztell, 25 × 28 cm
25. Spanyol táncosnő, 1974 monotypia-kollázs, 43 × 30,5 cm
26. Szerelem, 1974 monotypia-kollázs, 35 × 36 cm
27. Amfortasz, 1974 monotypia-kollázs, 40 × 30 cm
28. A legyőzött, 1974 monotypia-kollázs, 30,5 × 43 cm
29. Széthullás, 1975 olaj, 40 × 50 cm
30. Hódolat, 1975 olaj, 40 × 60 cm

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: URY ENDRÉNÉ

FOTO: KOVÁCS FERENC

750631 Se.

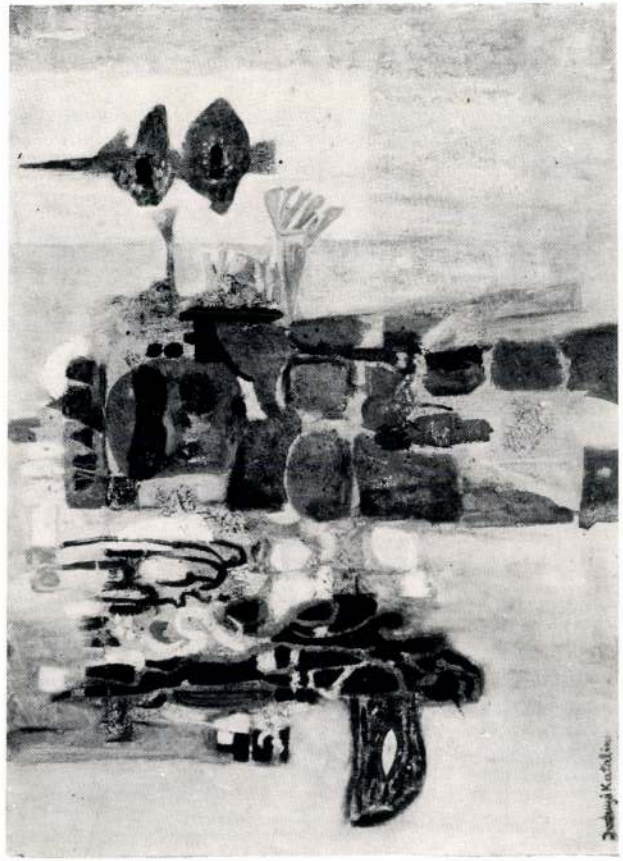

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS
A MAGYAR HELIKON
MEGHÍVJA ÖNT

IVÁNYI KATALIN
FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA

1975. MÁJUS 22-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DU. 1/2 6 ÓRAKOR

MEGNYITJA: TAMÁS ERVIN
MUNKÁCSY DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

HELIKON GALÉRIA
BUDAPEST V., EÖTVÖS LORÁND UTCA 8.
A KIÁLLÍTÁS NYITVA:
1975. MÁJUS 22—JÚNIUS 15-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10—18 ÓRÁIG
BELÉPÉS DÍJTALAN

Kevés szóval sokat mondani, ezt a célt tűzte ki maga elé Iványi Katalin, kiállítási anyagának összeállításánál. E kis galéria méretei kétségtelenül korlátozzák a mondanivaló határait, szűkszavúságra, tömörítésre késztetnek. Úgy érzem, e tömörség egyben tartalmasságot, a lényeges mondanivalóra törekvést is elősegíti.

Iványi Katalin mondanivalói jócskán összegyűltek az évek folyamán. Legutolsó, négy évvel ezelőtti kiállítása óta, sok sok élménnyel gazdagodva, egy párizsi utazás tapasztalatainak birtokában, egyre elmélyültebbé, tartalmasabbá válik festészete. A játékosság, nosztalgia helyét lassan elfoglalja az ünnepélyesség, komolyság, sőt a legutóbbi időben a drámaiság. Mindez azt mutatja, hogy a művész élénken reagál a körülötte folyó eseményekre, nem zárkózik el az őt ért külső hatások feldolgozásától. Szembenéz velük, mintegy tükörben vizsgálgatja önmagát, vászonra vetített képein keresztül. Ez a belső vizsgálódás, önmaga legbensőbb titkainak felkutatása a leginkább jellemző Iványi Katalin festészetére. Ez azonban nem jelent nála önmarcangolást, inkább csak elmélyültebb gondolkodást, a líraiság érettebb megjelenését, néhol egy ironikusabb, groteszkebb megfogalmazást. Nem szakad el a konkrét világtól, nincs is ilyen szándéka. Inkább az önmagában rejlő érzések, gondolatok felszínre hozatala a célja, a tudatalattiak tudatosítása vezeti ecsetjét, melyet biztos kézzel forgat. A fejlődés egyenes arányban kimutatható Iványi Katalinnál tartalom és forma vonatkozásában egyaránt.

A kiállított művek erre a tanúk.

Ury Endréné

Iványi Katalin festőművész

Vidéki és helybeli kiállitások rendezéséről ad ismertetést a lap kulturális eseményekkel foglalkozó rovata: Cservenka Ferenc a Rideg Sándor Művelődési és Ifjusági Házban, Kocsis László a Csepel Galériában, Korniss Dezső a hatvani Hatvany Lajos Muzeumban, Szabó Gáspár a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében, Lelkes András a Józsefvárosi Galériában, Iványi Katalin a hódmezővásárhelyi Medgyessy-teremben mutatta be műveit.
Iványi Katalin kiállitását december 4.-én nyitják meg.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. nov. 29.
XIX. évf. 48. sz. 8. lap.

Iványi Katalin, Jestő

L. Kokas I.

Tandi L. Kiállítási jegyzetek 108 — 112.

Tiszatáj, Szeged, 1980. nov. XXXIV/11

Iványi Katalin, festő

Iványi Katalin festőművész munkáit láthatja a közönség a margitszigeti Thermal-szálló előterében augusztus 18-a, csütörtöktől.

Magyar Nemzet 1983. VIII. 16.

Iványi Katalin festőművész

■ *Iványi Katalin festőművész kiállítása nyílik meg vasárnap Keszthelyen, a Goldmark Károly Művelődési Központban. A tárlat július 4-ig látogatható.*

Népszabadság, 1985. VI. 14

Iványi Katalin, grafikus

Iványi Katalin: Az özvegy

Iványi

Élet

I.

XXVIII/30

földet." (Mielőtt bárki azzal vádolna, hogy karikírozok, menjen el jövőre néhány érettségire!) De mindebből nem azt a következtetést kell levonnunk, hogy a műelemzés eredendően rossz és káros — hanem valami egészen mást.

A jó analízis ugyanis nem széttöri, hanem elmélyíti az élményt. Szerencsére akadnak pedagógusok, akik még növelik is a vers (a novella, a regény) varázsát mert

történelmi személynek, utánaszámoltak és születését az i. sz. 4. évére teszik. Ezt az egyházak sem tagadják. Tehát a hívők is okosan teszik, ha az i. sz. és nem a Kr. u. megjelölést használják, különben az a furcsaság adódik, hogy Krisztus Kr. u. 4-ben született." Köszönjük a kiegészítést, mindazonáltal megjegyezzük: ez a téma nem a mi szakterületünk. A kérdés további taglalására nem vállalkozhatunk.

V. XÉNIA, BOGLÁRLELLE. Felháborodott hangú levélben hónapokkal ezelőtt bekül

Iványi Katalin, grafikus

Iványi Katalin: Temetés

Iványi Élet

11

XXVI/31

amilyen. Egy elvvel (eszmével is), egy elvégzendő közös munka elvégzendő voltával, öntudat és meggyőződés egy dolgával mindenki egyetért. Aztán peregnek a műsorok, nyelv dolgában igénytelenül. Senki sem tesz semmit.

Mintha a felelősök (és az egyet-

A Szabó Lőrinc életét kevésbé ismerőknek kizárólag Lóci, a fiú jut eszébe. Valóban, ahogy a költő maga is elismerte, Klára kicsit háttérbe szorult a versekben: „Annak idején talán bizonyos gyermeki féltékenységet

Iványi Katalin, grafikus

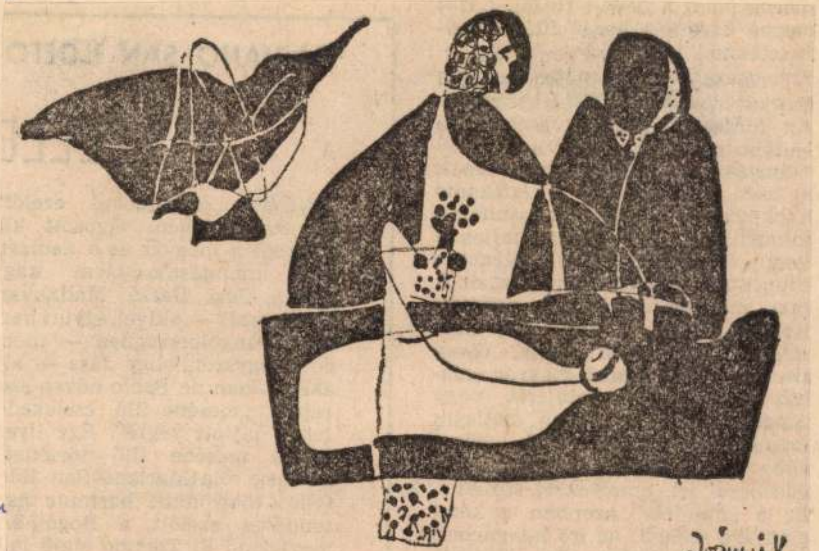

Iványi Katalin: Sírbatétel

Iván

Élet

12.

XXVIII/18

Iványi Katalin festményei Dunaújvárosban

Magyar Nemzet
1984. X. 23.

AZ EURÓPAI ISKOLA (melynek most megnyílt kiállítására még visszatérünk), akkor is hatott, amikor épp nem létezhetett, illetőleg, amikor épp létezni kezdett újra — ezt bizonyítja *Iványi* Katalin Dunaújvárosban, az *Uitz-teremben* megnyílt tárlata. A nem főiskolát végzett, hanem a szakmát az ötvenes években a Dési Huber Körben elsajátító festőművész a hatvanas években látott egy Vajda Lajos-kiállítást, s ez felkavaró, megerősítő, elindító hatással volt rá. Aligha véletlenül, hiszen Szentendrét már addig is szerette, a város őt is varázsa alá vonta, mint korábban Vajdát és barátait — ***de Vajdát addig „csak emlegetni hallottam. Hogy volt egy Vajda"*** (mondta el e sorok írójának Iványi Katalin).

Feltűnő ezen a tárlaton, hogy mennyire egyöntetű az anyag, noha tizenöt év munkáiból válogatott. Bizonyságа ez a művész őszinteségének, annak, hogy csak azt festi, ami egyéniségéből következik, s hogy mindent az egyéniségén szűr át. Így aztán eléri nálunk, nézőinél, hogy *Ami örök* című képén, ahol egyszerűen befestetlenül hagyta a farostlemezt, a *dekli* két szélét — mi ikonszerű aranylást vélünk látni: mert az ő számára arany, mert az ő számára örök a gyermekkor megannyi emlékalakja, a nagykalapos, nyakláncos baba (vagy talán az anya az, estélyi ruhában, báli retiküllel?). Egy másik képén, a *Boszorkányok pedig vannak* címűn öröktől fogva és örökké villog egy rég elporladt macska szeme, lobog a máglyatűz... *Népballada* című festményén is örök idők óta jön, jön felénk az a titokzatos két fehér ló, a *Régi vasárnapok* című művén is időtlen idők óta szól a zöld verkli s lebegnek a fejek fölött a luftballonok.

KÖDÖS, GOMOLYGÓ formák, fátyolos hangulatok rögzülnek képpé, s még a vidám színekben is van valami szomorúság. Jellemzőek a képcímek is (*Alkony, Ősz a dombon, Nyári este Szentendrén, Gyermekkor, A múlt töredékei, A múlt lenyomatai*). De festőjüknek nemcsak borongós hangulatai vannak. Humora is van, viccel is velünk. A *Szindbád* című pompás pasztell-sorozatban derűs együttérzésünket váltja ki a narancssárga bárka fölött az ijedt szemű Noé, s a bárka felé seregelnek már a gyermekrajzok meghittségével ábrázolt teremtmények, a hosszú, tekervényes nyakával éppen csak jelzett zsiráf és a zöld elefánt, „aki" egészen pirinyó állatka... Tréfás kedvű a *Két tábornok* című pasztell, lilába mártott tábornokaival, miként a *Szertartások*-sorozat sokrétegű s mégis könnyed színfoltjai, szétdobált motívumai szavakkal nem közvetíthető derűt árasztanak, mindenekelőtt talán azt a „titkot" adják tovább, hogy festőjük jól érezte magát, miközben festette őket.

Első ízben állítja ki *grafikáit* Iványi Katalin, pedig igazán megérdemlik a nyilvánosságot (s igazolják, tenyérnyi méretben is, azt a mondást, hogy nincs kis műfaj!). Szénrajzain mintha egyiptomi domborművek vetülnének egymásra; színesebb kréta-sorozatán barlangképek tűnnek át egymáson, mintha függönyön át; s van egy sorozata, mely címe szerint is függönyöket mutat, amint zuhog át rajtuk a fény, árad belőlük a köd.

SZERETI Iványi Katalin a költőket, több festményén idézi meg őket (*Emlékezés Szép Ernőre*, azután a Babits emlékét idéző *Ősz és tavasz között*, a Berzsenyire utaló *A közelítő tél*). De művészete legjobban mégis egy Ady-sorral jellemezhető; ismert sor, így hangzik: *„... finom remegések: az erőm."*

A kiállítást *Ury* Ibolya szép színritmusokat, hangulati dinamikát teremtő, értő rendezésében — szívesen látnánk viszont Budapesten.

Ember Mária

erősödésében is érzékelhetők pozitív hatások. Kétségtelen például, hogy a VGMK-k zömében követelmény a fegyelmezett, kifogástalan minőségű munka, s hamar megválnak azoktól a tagoktól, akik nem felelnek meg az együttműködés és az intenzitás kemény követelményeinek. (A VGMK-k követelményrendszere is normateremtő: ott, ahol sok ilyen munkaközösség alakult, számos jóképességű, fiatal szakmunkást az ottani követelmények tanítottak meg „igazán dolgozni".

A társasági formákban a munkához fűződő értékek erősödése nem a belső késztetés, a jó lelkiismeret követelménye, hanem elsősorban létük, működésük társadalmi elismertetésének kényszere. *A gazdasági kényszert majd csak a verseny hozhatja meg:* az, ha a továbblépés, a piaci elismertség a megbízható, jó munkától, a tisztességes üzletviteltől, a cég hírnevétől függ.

Az új kis szervezetek alakulásának látványos számai valójában nem igazolják a gazdaság alapvetően megváltozott mára a mintegy negyedszázaddal ezelőtti kezdetek óta. A kisgazdaságok ma már a mezőgazdaságban nem egyszerűen a nagy gazdaságok termelésének *kiegészítő*, hanem tulajdonképpen átvették — és folyamatosan átveszik — a nagyüzemektől számos termék termelését: a zöldség, a gyümölcs, a sertés, a tojás többsége már nem a nagyüzemekből kerül ki. Azaz: bizonyos termékek esetében a kisgazdaságok nem egyszerűen kiegészítik, hanem *helyettesítik* a nagyüzemi termelést. A nagy- és kisgazdaságok specializálódása, a munkamegosztás, a most már *tartósnak igérkező termelési struktúraváltozás* a magyar mezőgazdaság egyik legfontosabb új jelensége. (A munkamegosztás további, az egész népgazdaságot érintő átalakulását a mezőgazdasági nagyüzemekben az úgynevezett *kiegészítő* — nem mezőgazdasági — tevékenységének növekedése jelzi: ma már a termelés több mint egyharmada, a nyereségnek pedig csaknem

Iványi Katalin, grafikus

Iványi Katalin: A műlovarnő emlékei

Iványi
Élet

9.
XXVII/37

ferdített mondatok és klisék közé ékelődik, ami fontos ebben a költészetben. A hagyománytisztelően avantgardul megfogalmazott időszemlélet: „lemez a hang. fény a

SENKI SEM ÉR FEL.

Mégis, próbálni kell a lehetetlent.

Máté J. György

MŰVÉSZET

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Világító sötétség

A világosság olykor vakít; a sötétség meg világít. A színpadkép az elsötésített nézőtérről, a röntgenkép a sötétkamrában válik láthatóvá.

A Helikon Galériában

Iványi Katalin

festményei sorakoznak. Mintha színpadképek volnának. A sötét háttér előtt ugyanis szinte foszforeszkálnak az ugráló, táncoló és gesztikuláló alakok. Egyik legszebb művének címe — *Találkozás az éjszakában* — az egész tárlatot jellemzi. A végtagjaikkal kapálódzó amorf lények szerenádot adnak ismeretlen kedvesüknek. Mint a szerelmes férfi, aki nem válthat szót az imádott lánnyal, de aki mégsem tudja elrejteni érzéseit: Iványi festészetének hősei csak allegóriákban merik kifejezni vágyaikat. Ez a piktúra tehát nem az élet — vagy akár a lét — egyetemes gondjairól beszél, nem foglal állást a mindennapok dolgaiban. Nem is késztet állásfoglalásra. Inkább csak örömet okoz, a csillogó színek patinás játékával és a mulattató formák halálos komolyságával. Iványi Katalinnak saját stílusa van, — művészete igényességével és alázatosságával — kiemelkedik a festészet tucattermékei közül. Mégsem gondolkodik önállóan, jelentős mesterek vezetik a kezét munka közben. Alighanem Bálint Endrétől tanulta a mágikus éjszaka varázslatát, Bartha Lászlótól az egymásba folyó színek mesés kavalkádját.

A Petőfi Irodalmi Múzeumban

már egy valódi színház fogadja a látogatókat.

Koós Iván

legjelentősebb díszleteit és bábuit láthatjuk, az Állami Bábszínházban töltött másfél évtizedes munka gyümölcseit. Igaz, itt nincs előadás és nincsenek székek. Nemcsak a színdarab és a zene hiányzik, de a sötétítés is; vagyis az a megvilágítás, amely már önmagában varázslat. Esztétikai hiányérzetünk nem lehet: remek babák és karakteres figurák töltik meg az érzékletes installációval berendezett helyiségeket. Koós Iván jó művész; semmi köze ahhoz a cukorka-világhoz, amelyet a kereskedői szellem teremt a gyermekeknek. Tudja, hogy a kicsinyeknek is felnőtt kultúrát kell adni. Művészetet a javából. Él is minden kínálkozó lehetőséggel; műveiben egyaránt érvényre jut az anyag szépsége és változatossága, a szín erőteljes dekorativitása, a karakán egyszerűsítés, a sorscsapáson is felülkerekedő humor. Ahhoz a modern művészethez vonzódik, amely — a görög szépségeszménnyel szakítva — a népművészethez és az ősi kultúrákhoz fordult és belőlük merített ösztönzést. A kiállítás mégsem meggyőző. A kivilágítatlan díszletek bágyadtnak hatnak; a mindennapi környezetben szükségszerűen másképp viselkednek a bábuk, mint a színház varázslatában. Hogy a bábuk önálló műként is megállják a helyüket? Igaz. Ezért kellett volna Koós Iválnak inkább szobrokat kiállítania. A színpadképek bemutatása nem több, mint dokumentum, amelyre a közönség csak rácsodálkozni tud.

A Csók István Galériában

Szuppán Irén

kiállításán sötétség — vagy legalábbis félhomály — várt, volt tehát világítás is. A hatás mégsem egyértelmű. Pedig a textil kellemes anyag, pedig Szuppán Irén a legismertebb magyar iparművészek közé tartozik, jó munkákat láttunk tőle a szombathelyi textil-seregszemlén. A mostani bemutatkozás azonban csalódást kelt. Az első benyomás: nem annyira változatos, mint inkább tarka a tárlat. A rátéttel díszített kárpitok mellett külön csoportot alkotnak a térbe gyűrődő barázdák és az áttört felületekkel manipuláló darabok. A másik — a lényegesebb — észrevétel: nem érződik az a folyamat, amelynek során az alkotó birtokába veszi, megismeri és átalakítja, mintegy újra értelmezi anyagát. Minduntalan megpendíti a lehetőséget és aztán tovább megy. Egyszer ügyesebben *(Virágzó fa)* érez rá a lehetőségre, máskor kevésbé szellemesen *(Tavasz)*, olykor az ízlése is vitatható *(Szalagok)*. Szuppán Irén kísérletezik. Legalábbis a *Mozaik*, a *Ritmus* és a *Fonalak tánca* tanusága szerint. De — ugyancsak e művei bizonyítják — nem elég következetes, nem viszi végig a megkezdett gondolatot. Az izgalmas fonálvezetés inkább csak artisztikus elem, mintsem művészetét meghatározó szemlélet. Legszebb műve ezért a hagyományosabb megoldású *Húsvét*, pikáns színeivel és dekoratív befoglaló formájával.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. junius 21.
XIX. évf. 25. sz. 13. lap.

/A 14. lapon -tuloldal-
lásd: Orvos András
képét./

Rádió

Péter A

Pé

Élet és Iro
XIX. évf. 2

MŰVÉSZE

Kezdek rájönni, ho
rossz művész.

Gyakran játszom a
tal, hogy eljön majd a
amikor megszületnek
Freudok, Osvátok, Kálló
Herrerák, akik minden
kihozzák, kikényszerítik
mumot. Műtermek száza
tam egy negyedszázad ó
hasem fordult elő, hogy
egyetlen remekművet ne
volna, ha kerestem; bá
gazda esetleg szégyellte
tatni. (Tételemet erősít
leket is láttam ugyan,
illik nevet és lakcímet
Csaknem minden festő,
szüntelen ezt hangoztat
mennyi munkám rem
Ilyen nincs. Ám megért
e nélkül az önteltnek, k
nek tetsző magatarta
nem lehetne kibírni a
pályát, sőt egyáltalán
De erre azt is mondhat
hogy a művészeknek
kritikájuk. Dehogyis ni
műteremben például e
tásra szánt ciklust mu
festő, akkor a képek
mindig a végére hagyj

IVÁNYI KATALIN

1021

Iványi Katalin

Iványi Katalin: Temetés

inizmus

Aztán a rádióban békén megfér egymás mellett a nyelvvédő műsor meg a nyelvrontó. Ahogy a napilapban a nyelvvédő sarok meg a másik sarokban a dagállyal-zsargonnal és nyelvtani hibákkal megrakott „kis színes" (esetleg nagyobb, közerkölcs ügyén tűnődő cikk). A nyelvművelők hétről hétre megkapják a rádióban az öt-tíz percüket, ismétléssel. Magyaráznak. Igét hirdetnek, főnevet, határozót, névelőt. Aztán rövid szünet, aztán egy kommentár vagy egy dokumentum — és nincs beszélő, aki törődne avval, amit a nyelvművelők mondtak. Talán a héten, talán épp öt perce. És szerkesztő sincs. Az öt-tíz perc megvolt. A fórum- és tömegnyelv pedig olyan, amilyen. Egy elvvel (eszmével is), egy elvégzendő közös munka elvégzendő voltával, öntudat és meggyőződés egy dolgával mindenki egyetért. Aztán peregnek a műsorok, nyelv dolgában igénytelenül. Senki sem tesz semmit.

Mintha a felelősök (és az egyetértő köz) vállat vonna: minek? Hiszen az anyanyelv megkapja, ami

Különbéke — gyerekekkel

Babits Ildikó, *Kosztolányi* Ádám, *Gáborjáni Szabó* Klára — halottak. Nemcsak a legendás Nyugat költői nem élnek már, lassan azokat sem találjuk, akik igazán közelről ismerték volna valamelyikőjüket, akik az egykori hozzátartozás jogán gazdagíthatnák hitelt érdemlően ismereteinket. *Sándor Judit*, a kiváló énekművész, Szabó Lőrinc lányának régi barátnője arra vállalkozott, hogy a már tíz éve elhunyt Gáborjáni Klára akaratának megfelelően naplók, levelek és egyéb források felhasználásával megrajzolja a költő-apa alakját. A *„Szeressétek a gyermekeimet!"* című kis könyv a Móra gondozásában jelent meg.

A Szabó Lőrinc életét kevésbé ismerőknek kizárólag Lóci, a fiú jut eszébe. Valóban, ahogy a költő maga is elismerte, Klára kicsit háttérbe szorult a versekben: „Annak idején talán bizonyos gyermeki féltékenységet is okozhattak. Túl sok szólt a fiúról, valami tizenkét darab. A lány másképp kapott és kap

IVÁNYI Katalin
Új M. 1992. 5.

Sápadt ragyogás

Iványi Katalin műtermében

Szegő György

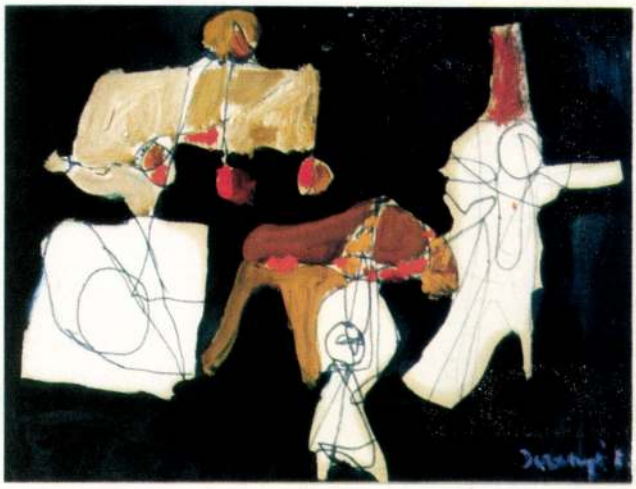

Iványi Katalin:
Régi vasárnapok,
olaj, tus, papír,
16,5 × 22 cm

Költészet és színek, szinonimák *Iványi Katalin* festészetében. Nem egyszerűen rím, ritmus, hangzás, vonalak és foltok szinesztéziájára gondolok, hanem arra a két Kosztolányi(s) verssorra, amelyet ars poeticaszerűen egyik képének címéül választott a festő: *Egy bangot üt meg. Újra megüti / Elsápadok. Azt mondja, itt az ősz.* Pirosas és sárgászöldes tónusok alá írta ezt Iványi, nála ritka képcímként. Pontosabban: címek nála is vannak, de ezek időről időre változnak, mint az a másik, több képe alá odaírt sor is: „Minden csak jelenés": Például: *Orpheusz, Ofélia, Dávid király, Jeremiás: Siralmak Könyve, Régvolt hölgyek* ... Majd mindenütt sötét alapon felületen ragyogó színek mintázata. Azokban újabb és újabb dekoratív ritmusok, mintha *Klimt* 1918 után újjászületve, 1928-ban beiratkozott volna a Szentendrei Iskolába.

A Dési Huber körből indult Iványi Katalin festői pályája; *Tamás* Ervin, *Ilosvai Varga* István és *Gráber* Margit voltak mesterei. Ő az a festőnő, aki 1944-ben *Dési Huber* temetésén lényeglátóan jegyezte meg: „Ha most egy bomba lecsapna ránk, egyfajta szellemiség szűnne meg Magyarországon." Végül majdnem így is lett. A szentendreiek többsége — a majdanlak közül Iványi Katalin is — csodával határos életerővel túléltek mindent. Néhány évre szólt csak a haladék, úgy 1949-ig. Iványi Katalin például, amikor 1949-ben férjhez ment, albérletbe költözött *Szántó* Pál grafikussal. A szállásadó néni jelképesen és valóságosan Farkas Mihály szárnysegédjének mamája volt, és noha a fiatal pár nem politizált, féltek ott maradni, olyan vékonyak voltak a falak.

Azután pedig a cukorka-nagykereskedő édesapa polgári méretű lakásában tartottak a társbérletesítéstől. Így a szülőkkel együtt a Lónyai utcába költöztek, egy nem túl tágas civil otthonba. Itt volt a műtermük is. Mert a műteremlakásért olyan elvárásoknak kellett volna megfelelni, amelyeket nem kívántak megszolgálni. Amikor jó évtized múltán Iványi Katalinnak mégis kiállítása lett, és végre együtt láthatta a képeit, némelyikről alig hitte, hogy az is az övé. Szinte misztikusnak érezte szerzőségének tényét. „Az élet egyáltalán nem reális. Csak mi így próbáljuk felfogni. Az élet tiszta szürrealizmus" — mondja. Ezt a bölcsességet nemcsak hangoztatta, de ennek felel meg művészi magatartása is. Soha nem törekedett festői karrierre. Inkább zenét hallgatott.

Amikor Bernáth Aurél tanítványa, *Galiczer* Imre javaslatára festeni kezdett, éppen megrendezték az első szovjet képzőművészeti kiállítást, azt, amelynek középpontjában a *Levél a frontról* állt. Ezt követte számos szövetségi vita és vádaskodás, majd előbb *Feleki né Gáspár* Anni *Villamoskalauznő*je, utóbb *Kádár* és *Konecsni Dózsá*ja lett a díjazott mű. Ebből értett, aki akart. *Berczellerék* szombati estéin — ahová Iványi Katalinék

Iványi Katalin: Ünnepek, olaj, farost, 50 × 70 cm

is eljártak — viszont megvolt minderről a különvélemény.

Így lehetett, hogy az első kiállítást számára csak az 1961-es *Női Festők Nemzetközi Tárlata* jelentette. Oda sem volt könnyű bejutni. Ott állt a sok festőnő a Műcsarnok lépcsőházában, vitte képeit a zsűrire... *Carla del Poggio* jut eszembe, a sztár Róma 11 óra, Giuseppe de Santis filmjében. A munkára váró lányok alatt leszakadt a sötét lépcsőház. Furcsa fény áradt fentről, robaj, por, jajgatás. Gyerekkorom óta kísért ez a látomás. Ilyen sötét az alaphang Iványi Katalin képein is. Még egy korai figurális tanulmányán is, ahol a modell szürkéskék ruhájának fehér csipkegallérját ugyanolyan színes-szivárványos varázslat tölti ki, mint abban a képzeletbeli sátorban, amely a novemberben, a *No5 Galériában* látott képek kiindulópontja. E sátor sötétjébe beszüremlő fény ragyogó csodákká emeli a mutatványosok és céllövöldések színes rongybabáit, jutalom-kacatjait. Már akkor, az első bemutatkozáskor észrevette tehetségét az egykori Magyar Nemzet kritikusa, *Dutka* Mária. *Vaszkó* Erzsébettel együtt említette Iványi Katalint. Valójában soha, semmilyen csoporthoz nem tartozott.

A *Találkozások* tintakékjeiben az antropomorf lyukak láttán már nem határolja be a néző képzeletét a vurstlis közeg. A lírai absztrakt jelentős műve a kép. A *Ballada* bizánci mozaikokat idéző figurái-foltjai színes luftballonos temetkezési szertartást sejtetnek. Pingvinszerű angyalokkal, akiket egy ügyes sztratoszféra-repülő pilótája fényképezhetett volna le, amint Illés szekeréül használja a gyászhintót. A háta mögött még a napnyugta, előtte már a napkelte vagy a tüzes szekér lángjainak égő narancsa világítja meg lovastul, lufistul, felhőstül ezt a *Kondor*hoz illően esendő angyalt.

Más, Óbudán készült képeken a tavasz zöldjét látva, a papa selyemcukorkájának csillogó celofánjára éppúgy szabad ráéreznünk, mint a tavaszra, az év napfelkeltéjére, mert maga a régi Óbuda már nem realitás, végleg lesöpörte a panelépítészet, falanszter-világ. Az *Ofélia* című monotípiánál — és általában ennél a technikánál — a festék szétnyomódásával keletkező vákuum, illetve kapilláris festéktorlódás kontrasztja hasonló hatást hoz létre, mint ami a sötét tónusú olajképek háttere és figurái közt feszül. A kozmosz egészéhez képest az a jelentéktelen semmi, ami maga az élet, így nem csak képi, de költői tartalmakat is kap. Ugyanígy van a frottázsok esetében is, ahol a szintbéli különbségeket a papír nem képes elasztikusan követni és az „alakok" körül furcsa fénykeret, glória keletkezik.

A *Kések* vagy a *Gyász* grafikai lapjain pedig éppen megfordul világos és sötét, a kép és keret viszonya. A világító felület belülre kerül, szinte a pszichológiából ismert Ősvalaminek (szintén Kosztolányi szava) analógiája lesz. Eb-

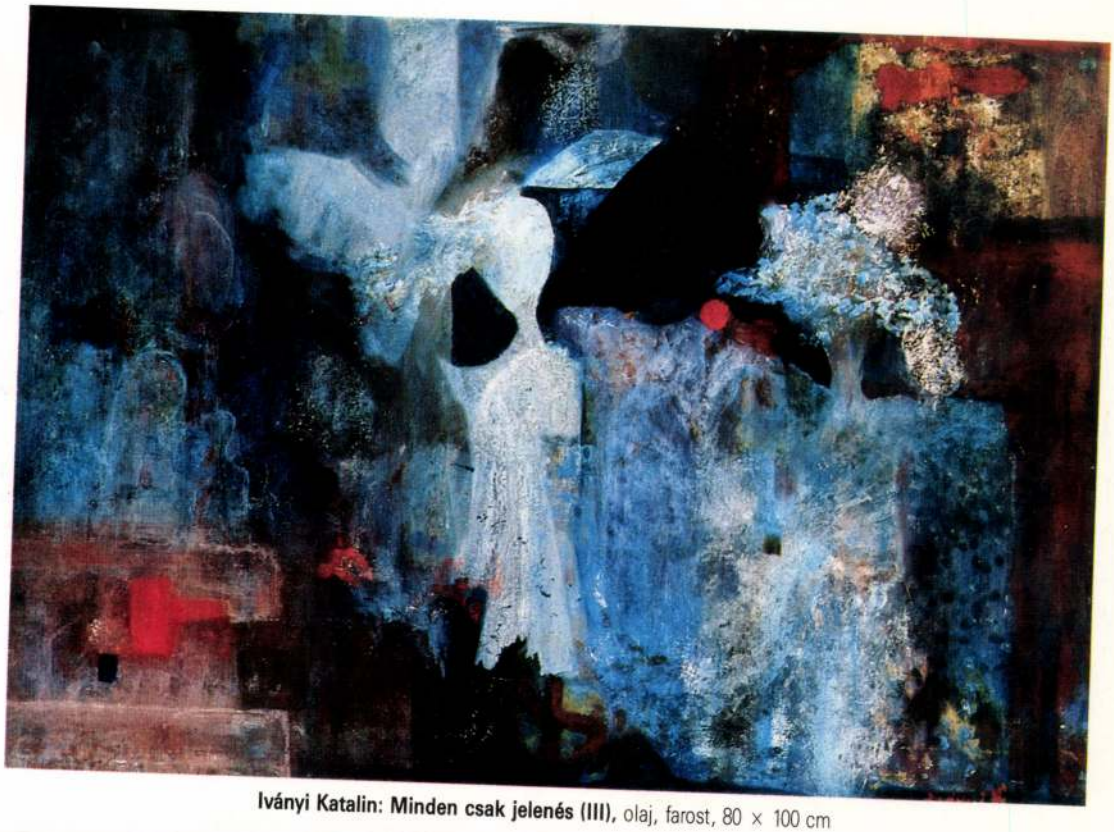

Iványi Katalin: Minden csak jelenés (III), olaj, farost, 80 × 100 cm

ben a foltszerű kódrendszerben az emóciók fogódzót, sőt örömöt lelnek. A kollázsok is ehhez a fenoménhez hasonlítanak. E művek a monotípiák széttépett alkatrészeiből álltak össze ismét fehér alapon — a nyolcvanas évek elején. Mostanában montázs lett belőlük, mert a kompozíciókban frottázsok térbeli darabjai, gyűrt papírok az alkotóelemek. A fonalas sorozatból a *Gubanc* című kép organikus vonala az *Ünnepek*-széria belső foltjaiba rajzolt ceruzavonalak mai változata. A keret hol egy háló zöld átnyomata, hol pedig — mint a *Megoldás* esetében — a gravitációs erőknek gátat szabó erőteljes fekete négyszög lesz. Ebben a képi költészetben az a megkapó, hogy bár a művésznek számos festői eszköze van, mégsem mond ki soha többet annál, mint amennyi az élet titkának megőrzését veszélyeztetné. Egyszer földszagot érzünk láttukon, máskor pedig kutyák ugatását halljuk.

Így lett a *Hideg napok*ból ismét csak a *Minden csak jelenés (III)* cím. Mert Iványi Katalin festészete kerül minden politikumot és célratörő aktualizálást. A cselekvő attitűd csak a kép létrehozásáig van jelen. Ennek a képnek a közepén, valóban a kompozíció hangsúlyában békés folt pihen. Lehet, hogy jég, s alatta fekszik valaki vagy valami. De a festőnő úgy érzi, az életben nem az erőszakos halál a tipikus, hanem maga a halál. Ezért — vagyis csak azért is — lettek képei az idő múltával egyre színpompásabbak. Mégis tragikusak, sőt bölcsen melankolikusak. Szerinte igaza lehet az asztrológusoknak, amikor saját Bak karakteréről azt írják: gyermekkorukban nem gyerekek és öregségükben nem öregek. Iványi Katalin egyre sötétebb hátterei egyre színesebb kompozíciókat zárnak közre. A környezet, a betegség szorítása, a társ elveszítése mind dacosabb szivárványokat, felékszerezett, teátrális látomásokat eredményeznek képeinek kukucskaszínpadán. A halál és az élet olyan halálos ellenségek, hogy a foltok kollázsszerűen el is válnak a vászon síkjától, azonos anyagban szinte meg sem férnek. Az élet tűnő, tüzes, légies jelenés; a halál anyagias, nyirkos földszerűségében.

Az *Ünnepek* szinte bábszínház-látomás, amelyben a papírfigurák lehetnek akár a betlehemi háromkirályok vagy bohócok egy Verdi-operában. A *Minden csak jelenés (III)* nagyon is szigorú kompozíciójának főszereplője, az abroncsszoknyás dáma a groteszk kalappal, pedig egyszerre lehet az Éj királynője és *Maaterlinck* „Kékmadara". Amint a *Léda* kép konflisának sziluettje egy bizonyos fekete zongorára rímel. Rímel, de nem a szavak, hanem az érzékek tartományában. Különös, ahogyan a lakásnyi festmény szorosan egymás felé fordulva hallgat, de amint kiállítják vagy akár csak előveszik őket, emóciók vihara tör ki belőlük. Azaz átélni különös ezt csupán, mert a festők tudománya ilyen Prospero-mesterség. Nem véletlen varázspálca és ecset hasonlósága, no meg nyomukban a sok magányszíget-folt.

MITSUI SEN műtermében

Egy japán szobrász Magyarországon

Bundev-Todorov Ilona

Mitsui Sen szobrászatának eszmeisége, formai megoldása természetszerűleg magában hordozza a japán művészet alkotóelemeit, annak szerves fejlődési folyamata tükröződik benne. A japán szobrászat a buddhizmus kultikus keretei között, azzal párhuzamosan alakult ki a VI. században és fejlődött viszonylag gyorsan magasrendű művészetté. Két nagy korszaka a VIII., illetve a XII. századra tehető — a későbbi századokban a vezető szerepet betöltő fafaragás teljesen háttérbe szorult és a szobrászat építészeti díszítőelemévé vált, illetve az elefántcsont-faragásban iparművészeti díszítőművészetté alakult. Az áttörés, a nyugati kultúrához való közeledés csak a XIX. század végén következett be, amikor 1887-ben *Okakura Tanshin* faszobrász megalapította a tokiói Szépművészeti Főiskolát, amelynek keretében 1899-ben megalakult a szobrászati osztály és vezetője az Itáliában, Velencében tanult *Nakanuma Moryoshi* lett. Az ő révén sikerült az európai szobrászatot megismertetni Japánban és az új anyagokat — gipsz, agyag, márvány —, valamint a hagyományostól eltérő technikát elsajátíttatni. A későbbiekben *Rodin*, majd *Bourdelle* eszmeisége és filozófiai gondolkodása befolyásolta a japán képzőművészetet, — és a japán fametszetek az európait. Az alapvető különbséget meghatározó probléma azonban mindmáig fennáll: a modern Japánban is hiányzik az a sajátos tér, amelyet a szobrászati alkotás igényel, amely mennyiségileg és minőségileg egyaránt befolyásolja a szobrászat fejlődését. Ebből következik, hogy a XX. századi japán szobrászatban — a többi képzőművészeti ággal összehasonlítva — kevesebb jelentős művet találunk. A hagyományos művészeti tradíciók: a nó-színház, a kertművészet, a festészet-kalligráfia még erősebbek napjainkban is. Így érthető, hogy csak a festészet fejlődése vált igazán „modernné", és éppen a Zen-eszmék révén csatlakozott az egyetemes irányzatokhoz. A második világháború után a japán szobrászok nagy része áttért a nonfiguratív ábrázolásra — csatlakozva az európai művészet élvonalához, amelyre viszont ekkor kezdett a Zen-buddhizmus eszmeisége átterjedni, így a keleti művészet filozófiai hátterével és formai absztrakciójával vált egyetemessé. De természetesen a Zen eszmevilága sohasem fogja a nyugati művészetnek olyan belső, szerves részét képezni, mint a japán művészeti tradíciói esetében.

Mitsui Sen: Gorinto, 1989, szürke márvány, 56 cm

Mitsui Sen életútja, pályája híven tükrözi a fenti jellegzetességeket. 1939-ben született Tokióban, az ottani képzőművészeti főiskolán végezte tanulmányait, majd 1972-ben Olaszországba jött tanulmányútra, továbbképzésre. A carrarai Nemzetközi Kiállításon (1972) Michelangelo-aranyérmet nyert, és sikerrel szerepelt az olaszországi Nemzetközi Kortárs Szobrászati Kiállításon (1973). Házassága — magyar építészmérnök felesége — révén Budapesten telepedett le (1976), itt él három gyermekével, de rendszeresen hazalátogat Japánba, részt vesz az ottani kiállításokon. Magyarországon 1977-ben rendezte első kiállítását (Magyar Építőművészek Szövetsége) és az azóta eltelt 15 évben állandóan „jelen van" a magyar művészeti életben — egyéni és csoportos kiállításokon, pályázatokon, egy sajátos, egyéni stílust és eszmeiséget képviselve.

Ez az eszmeiség a Zen-buddhizmusban és így a japán művészeti tradíciókban gyökerezik. A témakör a „minden egyben — egy mindenben" lényegére koncentrál, s az elvont szépségű művek így válnak mindent magukba foglaló misztikus szimbólumokká. A *Gondolat* (fa, 1980) fekete márvány alapzaton ovális, orsó formájú plasztika, középen öt gyűrűvel — ebből négy pirosra festett —, a felső, keskeny rész az orsóról letekeredett fonalat idézi. Szellemes, tömör, lényegre törő ábrázolás. Ilyen típusú a

IVÁNYI Katalin

!

festőművész kiállítása, Dunaújváros,
Vitr terem. 1984. X. 4. – XI. 1. / bev
Uri Hoffa. Ihr. Ru. 1984. – [4]p. + [2] + ill

IVÁNYI Katalin

EMBER Mária: Iványi Katalin festményei Dunaújvárosban. = MN XLVII. 249. 1984. aug. 23. 6. p.

Dunaújváros, Vita-terem

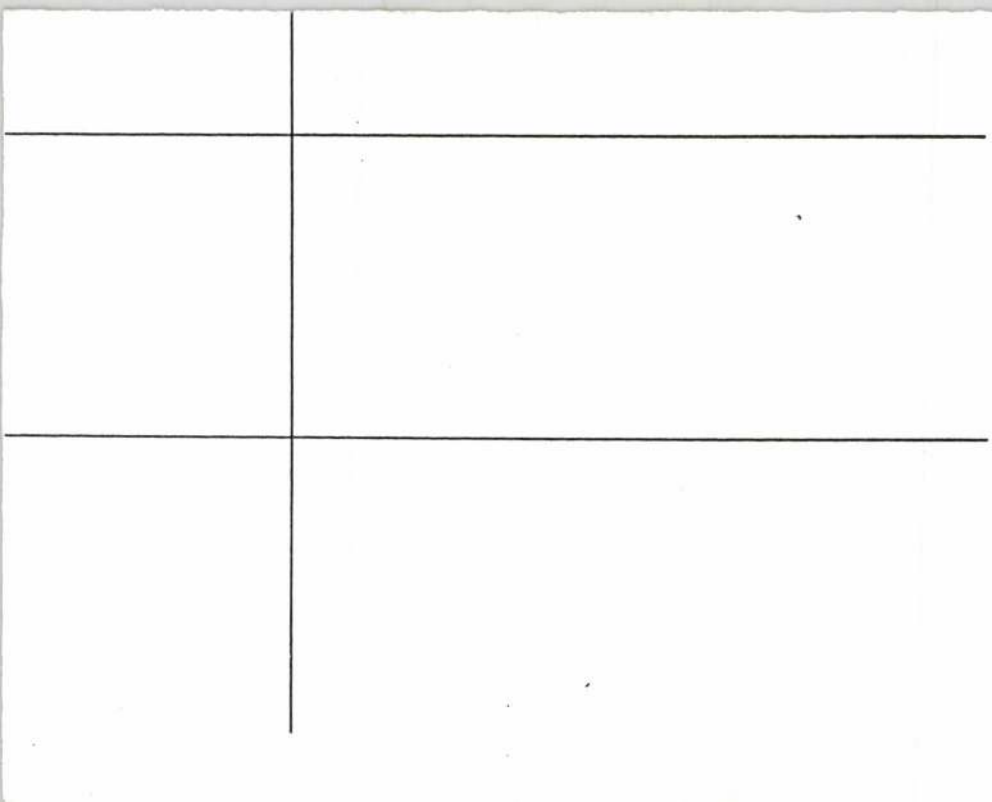

AZ

1939-ES SZALON

KATALOGUSA

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1939. JUNIUS 10-TŐL JUNIUS 25-IG

A kiállított műtárgyak jegyzéke:

ABONYINÉ KERESZTURY MARGIT

1. Balatonpart, paszt, 100.—

ARADI EDVI ILLÉS

2. Virágcsokor, olajf. 300.—

B. DIMITS SÁNDOR

3. Téli táj, hideg tűkarc 25.—
4. Tél a Tabánban, ceruzarajz 50.—

BAKOS TIBOR

5. Tyúkketrec, vízf. 200.—
6. Heverő rucák, vizf. 200.—

BALLÓNÉ LUDMANN PAULA

7. Ruszinszkói földműves, olajf. mgt.

BARTA MÁRIA

8. Csendélet, olajf. 300.—
9. Tanulmányfej, tollrajz 50.—
10. Fürdőző nő, vízf. 100.—

BECK SCHWARZ ELZA

11. Csibék, színes rajz 40.—
12. Asszony, színes rajz 40.—
13. Pozsonyi út, színes rajz 50.—
14. Dunapart hóban, színes rajz 100.—

BODOLLÓI MARTINIDESZ LÁSZLÓ

16. Női akt, paszt. 100.—
17. Félakt, paszt. 100.—
18. Tanulmányfej, vízf. 60.—

BÓKUS SÁNDOR

19. Ideák nélkül, olajf. 600.—
20. Amilyenek vagyunk, olajf. 600.—

BOLDOGFAI HAJGATÓ FERENCZ

21. Cséplés, olajf. 350.—
22. Nyári istálló, olajf. 350.—
23. Reggel a legelőre, olajf. 350.—

BORHEGYI RUDOLF VIKTOR

24. Búcsú, terrakotta 350.—
25. Álom, gipsz mgt.
26. Portrait, márvány mgt.
27. Női fej, terméskő mgt.

BUDAI SÁNDOR

28. Munkás-család, olajf. 400.—

BURIÁN IRÉN

29. Arckép, paszt. 200.—

CSILLAG JÓZSEF

30. Szérűskert, olajf. 800.—
31. Rakodás, olajf. 800.—

DEMECZKYNÉ VOLF IRMA

32. Nőszirom, vízf. 120.—
33. Tavaszi fák, vízf. 50.—
34. Orgonavirágzás, vízf. 50.—

DONNER GERTRUD MÁRIA

35. Gondolkodó, gipsz	400.—
36. Mongol nő, gipsz	400.—

E. GÁLL FERENCZ

37. Lópatkolás, olajf.	800.—
38. Háború, olajf.	2000.—
39. Székely búcsú, olajf.	300.—

EMÁNUEL BÉLA

40. Nyár, olajf.	250.—
41. Budapest (rézkarcok á 20.— pengő)	40.—

ENDRŐ MARGIT

45. Tartófigura, kerámia	15.—
46. Béke (váza), kerámia	23.—
47. Váza magyar alakkal, kerámia	25.—
48. Váza magyar alakkal, kerámia	15.—
49. Váza magyar alakkal, kerámia	25.—
50. Váza magyar alakkal, kerámia	16.—
51. Váza magyar alakkal, kerámia	11.—

ERDŐS GÉZA

52. Kopár út, vízf.	mgt.
53. Összehajló fák, vízf.	250.—
54. Borulás, vízf.	200.—

ERDŐS LAJOS

55. Virágcsendélet, paszt.	mgt.
56. Alvó nő, olajf.	200.—
57. Utca Perugiában, olajf.	100.—

ÉLESS ISTVÁN

58. Fátyol, vízf.	200.—
59. Utca-sor, vízf.	150.—

60. Eső után, vízf. 150.—
61. Emlékem, vízf. mgt.

FARÁDI VERES IZABELLA
62. Bűnbánat, olajf. 800.—
63. Vásárfia, olajf. 400.—

FÁBER GABRIELLA
64. Olasz táj, temp. 100.—

FEJÉRVÁRY KÁROLY
65. Szilvaszedés, olajf. 250.—

GULYÁS FERENC
66. Duna mellett, olajf. 200.—
67. Pesti halrakodó, rézkarc 35.—
68. Vajdahunyad vára, rézkarc 35.—

GYERTYÁNYI NÉMETH GYULA
69. Olvasó fiú, olajf. 300.—

GYULAY DEZSŐ
70. Őszi színek, paszt. 160.—

H. LOVASS PIROSKA
71. Férfi látcsővel, paszt. mgt.
72. Teniszütős férfi, olajf. mgt.

HAGYIK ISTVÁN
73. Dunaparti csendélet, olajf. 100.—

HALASI HORVÁTH ISTVÁN
74. Budai táj, paszt. 250.—
75. »Ujlak«, paszt. 400.—

HARANGHY JENŐ
76. Mit búsulsz kenyeres... kréta 150.—
77. Esze Tamás, kréta 150.—

HARANGLÁBI NEMES JÓZSEF

78. Konstantinápoly, olajf.	100.—
79. Naplemente a Fekete tengeren	100.—

HATVANI PERLUSZ GYULA

80. Löwer-részlet (Sopron), paszt.	250.—

HIESZ GÉZA

80a. Angyal, relief, ruckicai márvány	400.—
80b. Angyal, gipsz, műkőben	350.—

HORVÁTH G. ANDOR

81. Zeneakadémia, olajf.	200.—

HORVÁTH ZOLTÁN

82. Csendélet, olajf.	80.—
83. »Ada«, paszt.	mgt.
84. A Bodrog Tokajnál, olajf.	100.—

IVÁNYI LAJOS

85. Bánat, gipsz, műkőben	150.—
86. Feleségem, gipsz	mgt.
87. Segítség, gipsz, műkőben	500.—
88. Vértanú, gipsz, bronzban	300.—

KAPUSSY GYÖRGY

89. Margithídnál, olajf.	200.—
90. Kártyázó gyermekek, olajf.	200.—
90a. Munka közben, olajf.	400.—

KARCZAG ZOLTÁN

91. Budai hegyek, paszt.	150.—

K. BORHEK ALICE

92. Tilolás, temp.	60.—
93. Tájkép, temp.	80.—

KÁRPÁTHY JENŐ

94.	Raguzai partok, olajf.	220.—
95.	Sirokkó, olajf.	500.—
96.	Zebegény környéki táj, olajf.	200.—

KEMÉNY LÁSZLÓ

97.	Fűkaszálók, paszt.	400.—
98.	Domboldal villákkal, paszt.	200.—

KISS FARKAS IMRE

99.	Váci Dunapart, vízf.	90.—
100.	Velencei csatorna, olajf.	120.—
101.	Cuhavölgyi vonalrész, olajf.	180.—

KISS KÁROLY

102.	Fadoboz	100.—
103.	Ezüst tál	mgt.
104.	Füles kancsó	130.—
105.	Magyar váza	80.—

KLAMMER MARISKA

106.	A Bocskai kastélyban, régi kápolna, olajf.	200.—
107.	Napraforgós udvar, olajf.	250.—

KLIMÓ ISTVÁN

108.	Spanyol nő, paszt.	500.—

KOBOR G. ELEK

109.	Szent Teréz, terrakotta,	50.—
110.	Liszt Ferenc, terrakotta	50.—
111.	Tanulmányfej, bronz	150.—

KOTOFF OLIVÉR

112.	Farkaskutyakölykök, olajf.	100.—
113.	Bernáthegyi, olajf.	50.—

KŐRÖSSY JÁNOS

114.	Nehéz hullámzás, olajf.	300.—
115.	Szeles tenger, olajf.	260.—

KÖVÉR GYULA

116. Fájdalom, olajf. 900.—
117. Tübingeni házak, olajf. 500.—
118. Varennai sikátor, olajf. 450.—

LADÁNYI JÓSZITS MÁRIA

119. Csendélet, olajf. 200.—

LÁZÁR SZILÁRD

120. Akt tanulmány, paszt. 150.—
121. Városligeti részlet, paszt. 100.—

MAKOVINYI KÁLMÁN

122. báró Staudach Alfonzné, gipsz mgt.
123. néhai Gömbös Gyula képmása, bronzban 1000.—
124a. dr. Fogarassy József mellszobra, gipsz mgt.

MARKUP VALÉRIA

124. Az ablakban, olajf. 130.—
125. Kora tavasz, olajf. 200.—

MARTOSNÉ R. CAMILLA

126. Mátravidék, olajf. 90.—

MENDLIK LAJOS

127. Eső a Börzsönyben, vízf. 100.—
128. Tavasz, vízf. 60.—

MÉSZÁROS JENŐ

129. Zugligeti fa, vízf. 130.—
130. Vízpart csónakokkal, vízf. 150.—
131. Részlet a Lussin Grandéból, vízf. 130.—

MOLNÁR Z. JÁNOS

132. Szagos bükköny, olajf. 180.—

MUSZÉLY ÁGOST

133. Április, olajf. 200.—

NÁDASDI SÁRKÖZY ELEMÉR

134. Halászcsónakok, olajf. 150.—
135. Tavaszi verőfény, olajf. 200.—
136. Kilátás a Dunára, olajf. 200.—
137. Őszi nap, olajf. 250.—
138. Dunai halászok, olajf. 150.—

NOWINSZKY JENŐ

139. A Kondor-út ősszel, olajf. 150.—

PAPP JÓZSEF

140. Rozzant fészer, olajf. 100.—
141. Csendes udvarsarok, olajf. 200.—
142. Dunaparti nyárfás, olajf. 150.—

PAP DOMONKOS

143. Idős hölgy arcképe, olajf. mgt.

PAPP KÖKÉNYESDYNÉ, SZEŐKE IZABELLA

144. »A képezdész«, olajf. 100.—

vitéz PATAKY FERENC

145. Pecázók, temp. 100.—
146. Tiroli kaszafenő, temp. 100.—

PÁNCZÉL BÉLA

147. Karbunkulus torony, olajf. 250.—
148. Vajolit tornyok, olajf. 200.—

PÉCSI JÁNOS

149. Őszi táj, olajf. 300.—

PÉCHYNÉ, RÓNAY KYNGA

150. Uszóbajnokok, vízf. 200.—

PILÉNYI PILLITZ OSZKÁR

151. Fekete Vali arcképe, olajf. mgt.

PORTER PAULA

152. Virágok az ablakban, olajf. 200.—

R. BARABÁS GIZELLA

153. Somogyi partról, olajf. 250.—

RAINER-ISTVÁNFFY GABRIELLA

154. Angora kicsinyeivel, olajf. 400.—

RUSZKAY ERNA

155. Tájkép, olajf. 200.—

SASSY ATTILA

156. Vízió, olajf. mgt.

SOMOGYI E. JOLÁN

157. Akt, olajf. 100.—

SZABÓ DEZSŐ

158. Arcképtanulmány, olajf. 1500.—

159. Női akt, olajf. 1400.—

SZACSVAYNÉ, PETHŐ MARGIT

160. Felhagyott kőbánya, olajf. 100.—

SZAPUDI LAENDLER ISTVÁN

161. Tanulmányfej, olajf. 180.—

162. Vén csavargó, olajf. 300.—

163. Napfoltok, olajf. 250.—

SZEGEDI MOLNÁR GÉZA

164. Napsütötte kisleány, temp. 300.—

165. Viharos idő a Balatonon, temp. 250.—

SZEKERES BÉLA

166. Stájer táj, temp. 150.—

167. Marika, olajf. 200.—

vitéz SZEREDA BÉLA

168. Dunapart, olaj-temp. 80.—

169. Udvar, olaj-temp. 120.—

170. Mélyút, olaj-temp. 60.—

TOBISCH ILONA

171. Dunapart, olajf. 150.—

TÓTH B. LÁSZLÓ

172. Várakozók, temp. 100.—
173. Utkövezők, temp. 100.—

TURMAYER SÁNDOR

174. Tabáni rész, olajf. 300.—
175. Olasz táj, olajf. 300.—
176. Leányarc, olajf. 300.—

UJHÁZY JÁNOS

177. Táj, olajf. 250.—

VADÁSZ ILONA

178. Virágcsokor, olajf. 150.—

VASKOVITS ERZSI

179. Arcképvázlat, olajf. 25.—

VÁRKONYI FERENCZY LÁSZLÓ

180. Falusi kútrészlet, olajf. 150.—

VISKI JÁNOS

181. Száguldó kocsi, olajf. 400.—
182. Vásár, olajf. 400.—

VRECSICS LAJOS

183. Erdő széle, olajf. 300.—
184. Nyári nap, olajf. 150.—

W. SZILÁDY MARGIT

185. Koldus család, olajf. 500.—
186. Utcarészlet, paszt. 250.—

Z. HADZSY OLGA

187. Kalotaszegi öreg magyar, rajz 100.—
188. Kalotaszegi magyar típus, rajz 100.—
189. Gyermekarckép, olajf. 300.—

ZÁHONYI GÉZA

190. Furulyázó, olajf. 400.—

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Iványi Katalin
festő m.

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 SEP 16

/1021

Iványi Katalin: A műlovarnő emlékei

…van válogatásában.
…dt *mennydörgés* — e…
…t címe — jegyzete…
…étrajzait Dedinszky …
…tte. A fordítások egy …
…állalta. Tolmácsolásá…
…attuk Simon Vestdijk…
… Jan Wolkers írásait.
…gia után most a *Fol…*
…ás adott végre teljes…
…öltőnőről. És ez a …
…em rejt földrajzi me…
…ágokat. Mert Dedinszky Erika —
… ez talán az első benyomásunk a
…ötet olvasása után — virtuóza a
…agyar nyelvnek. Szabadon, szür…
…ealisztikusan játszik vele, bele is
…eledkezik ebbe a játékba, de gya…
…orta már a következő sorokból ki…
…erül: a játék pusztán egy komoly
…ondolatépületet alkotó tégla. Nála
Balázs Béla—Bartók Béla-féle
…űből *a kékszakállú percek ára* lesz
…a verset, egyébként, már 1981 nya…
…án közölte a Jelenkor); a némi…
…eg Pilinszkyt is idéző négysorosok
…gyikében „egérfalván cincog a
…ajtkongresszus", majd egy másik
…övegben „békés egymás ellen
…és"-ről beszél. Szófacsarások, el…
…rdített mondatok és klisék közé
…elődik, ami fontos ebben a költé…
…etben. A hagyománytisztelően
…antgardul megfogalmazott idő…
…emlélet: „lemez a hang, fény a

gathatok: / zárt versben vagy las…
san, kézzel simítva / a széttört ré…
szeket újra egy halomba / szem,
száj, mell, öl nyelvén suttogva el /
a Mást, az Egyet, melyért létezni:
kell!" A teória és a hitvallás meg…
van. De vajon mindez a tettek
nyelvére is lefordítható? Ha a *nyár a vörös szigeten* csupa nagybetűvel
szedett megállapítását általános ér…
vényűnek vesszük, menthetetlen a
helyzet, nincs átkelés a túlsó part…
ra: „ROPPANT, ÜRES USZODÁBA
CSAK ALULRÓL, FÖLDALATTI
FOLYOSÓN ÁT LEHET BEJUTNI.
AKI A VÍZ SZÍNÉRE NEM ÉR
FEL IDEJÉBEN, NEM ÉR FEL.
SENKI SEM ÉR FEL."

Mégis, próbálni kell a lehetet…
lent.

Máté J. György

Iványi Lajos

szobrai

Bánat, gipsz

Feleségem, gipsz

Segítség, gipsz

Várlany, gipsz

Nemzeti Szalon

1939-es Kalon

IVÁNYI ONOZÓ LAJOS

76.—77. Nippon hősei, terrakotta 500.-

Nemzeti Szalon

1944. jan.—febr.

Téli tárl.

Iványi Lajos [redacted], festő. I. József festő fia. Az 1910-20-as években Bécsben élt.

Szépművészeti Múzeum irattára. 106/1920. sz. (és 174)

Iványi Lajos festő. I. József fia. Évtizedek óta
Bécsben működik.

~~Földmívelésügyi minister~~ VI. 310.

Iványi Onozó Lajos

Hobrín

Műcs. kiáll. 1930 tól
Pipics 114. l.

KISMUZSAJ

templomrom

Kéne VI 1856, 4291

Iványi Lajos

~~nolvász~~

Csalnád hadnagy,
gipsz

Ázsiai nyugalom
gipsz

Sz. D. archépe, gipsz.

Nemzeti Szalon

ősz kiáll. 1939. szept.

Iványi László építése

Alkalmazkodási maximum

Egy város fejlődéstörténete régen elfeledett csatákat, panamákat, legendás szerelmi románcokat hordoz. Nem ismerjük ma már sem az elesettek, sem a rafinált kalandorok neveit. Az egykori érzéki-érzelmi viharok áldott porhüvelyei molekulákra bomlottak régen. A Farkasrét vagy a Kerepesi út temetői gyomtenyészete vegetál fölöttük. A megatonnányi házak kőtömegei csontokon állanak, a falak kötőanyagába vér és sóhaj keveredett. Így él a város, forró, kihűlő és újrahevülő terekkel, amelyekben mi, mai lakosok csupán magányos átutazók vagyunk.

Vajh' a Magyar utca megszólalna egyszer, s fölfedné egykori szennyesét, adalékot nyújtva a családi fotóalbumok megbarnult képeihez. A nagypapák és dédpapák múltba tompult tekintetében ismét földerengene az egykori vörös fény, a Magyar utca fénye. Férfias kalandok reflexiója. De a Magyar utca hallgat, már az utóbbi évek építkezéseinek zaja is elült. Itt az autók is halkan surrognak el. E helyen jobb nem zajongani, nem bolygatni a múltat. S mintha építészeti programmá nemesedett volna a diszkréció. A Magyar utcában pár hónapja megnyílt bérirodaház, mai jellege ellenére is, alig észrevehető. Talán a homlokzat nyitott bejárati része, a beugróban meghúzódó kapu, s a kirakat mögött szemérmesen várakozó – emberöltőnyi munkát érő – autók árulkodnak arról, hogy a tiszteletteljesen visszafogott arculat mögött a legjelenkoribb élet zajlik. Faxok ciripelnek halkan, a fénymásolók fojtottan villámlanak a plafonon, s az E mailen tőkésíthető információk érkeznek, a sebes léptű cipősarkak alatt pedig tompán puffog a padlószőnyeg. Az *Iványi László* által tervezett ház homlokzata sarokarmírozással különül el szomszédaitól, akár a történeti épületek. A négy emelet magasan sorakozó ablakokat keret zárja körül. A földszinti részen hangsúlyos szemöldökgyámok ráncolódnak, szigorú tekintetet kölcsönözve a bamba ablakszemeknek. A fölső négy emeleti szint messze hátraugorva a koronázópárkány mögé, a tetőben kapott helyet, s a két jellegzetes párkánymotívum a szomszédos házak eltérő szintű párkányaihoz kapcsolódik. A finoman kimért ablakosztások kiegyensúlyozott ritmust adnak a háznak, és éppen ezzel a ritmussal tagolják be az új épületet, sokat látott szomszédai közé. A homlokzat egy pontján kváderszerű kiképzéssel féloszlop fut az első emeleti szintig, a tetején egykori oszlopfejezet, amely talán az építkezés során került felszínre. A múlt persze itt is kísért a falak között, s ez a körülmény látványos ziccert adott az építész kezébe. Az errefelé még épen álló egykori városfal egyedülállóan megszépíti a lépcsőház terét. E tényről emléktábla is tudósít a ház utcai falán. Aki arra jár, s az ablakok előtt feszülő lilás fémszerkezetek alapján fölismeri a modern épületet, annak érdemes betérnie. A dekonstruktív formaszemléletet dekoratív módon érvényesítő recepciós pult mögött meghúzódó kapus bizonyára megenged egy rövid pillantást a sárgás fényben úszó nyerskő falra, a nyolc emelet mélységben is fényes, levegős lépcsőház tágasnak ható terére. Aki ezt megteszi, jó, ha ügyel; esős időben a bejárati csarnokkerámia padlója életveszélyesen csúszik. Csak lassan a testtel tehát a Magyar utcában, ahol még most sem tudni biztosan, vajon mit hoz a múlt.

Irodaház a Magyar utcában SZANDELSZKY BÉLA FELVÉTELE

Bojár Iván András

A telt ház sem segít a színházakon

Elszaladtak a jegyárak

A jó ég tudja, miért, de a pesti közönség 1992 végén egyszer csak megint elkezdett színházba járni. A fél évtizedes pangást még csak meg lehet magyarázni: a színházjárók nem bírták a jegyárak hirtelen iramát, lemaradtak, elmaradtak. Na, de az árak most sem alacsonyak (sőt), s a középrétegek fizetése sem emelkedett (sőt). A színházak mégis megtelnek. Persze más kérdés, hogy a legtöbbjükön ez sem nagyon segít.

A nemzet színházába például 1993-ban majd tízezerrel több jegyet váltottak, mint egy évvel korábban – tudtuk meg a gazdasági igazgatótól, *Pollák Magdolnától*. A növekedés – a januári holt napokat nem számítva, amikor a karácsonyi shopping során szerzett sebeinket nyalogattuk – azóta is tart. Mind több a telt házas darab, ami persze azt is jelentheti, hogy az utóbbi időben általában direkt telt házzal kecsegtető előadásokat rendeznek. Óriási siker a nemrégiben bemutatott *Ember tragédiája:* Pollák Magdolna azt javasolja, hogy akit érdekel, a nagy nap előtt legalább egy hónappal váltsa meg a jegyét. Mindennek ellenére, ahogy a többieket, úgy a Nemzeti társulatát sem veti fel a pénz. Már annak is örülnének – mondja a gazdasági igazgató –, ha infláció ide vagy oda, legalább a tavalyinak megfelelő támogatási összeget megkapnák.

Jó évad köszöntött a József Attila Színházra is – derül ki az ottani gazdasági igazgató, *Csányi Árpádné* szavaiból. A hatszáz férőhelyes, hatalmas színházat most átlagosan nyolcvan százalékig töltik meg a nézők, a Molnár Ferenc-daraboknál meg ennél is jobban. Pedig egyre inkább elmaradoznak a szervezett gimnáziumi osztályok és jó magaviseletükért beutalt katonák. A legnépszerűbb előadások: *A Pál utcai fiúk*, a *Diákszerelem* és persze az *Olympia*.

A Katona József Színház gazdasági vezetőjének, *Böszörményi Jenőnek* viszont egyáltalán nincs kedve lelkendezni. Persze nem a nézőszám miatt kesereg (azzal náluk sosem volt gond, az állójegyesekkel együtt most is száz százalék feletti az érdeklődés), hanem, mert helyzetüknél fogva talán még a többieknél is kisebb a reményük, hogy kikecmeregnek a kátyúból. A Katona ugyanis egyrészt kicsi (378 plusz száz férőhely), másrészt, minthogy jószerivel a hivatásuknál rekedt értelmiségieknek és az egyetemistáknak játszanak, a jegyárakat sem emelhetik. Meg egyébként is minek emelnék, hisz a jegybevétel nem több, mint az egész évre rendelkezésükre álló összeg 6,7 százaléka. Kamaraszínházuk, a *Kamra* sem szerepel már a tévében, úgyhogy onnan sem jön pénz. Száz szónak is egy a vége, a Katonában tavaly 180 millióból éltek rosszul, s úgy néz ki hogy az idén ugyanezt 150 millióból teszik majd. A várható eredmény: kevesebb új bemutató.

Bebizonyosodott, hogy ha másnak nem is, de az új és szokatlan ötleteknek mindenképp kedveznek az idők. Fák ide, fák oda, a Víg sátorszínháza úgy, ahogy van, bombasiker – mondja *Lázár Egon*, a Vígszínház pénzügyeinek felelőse. Eredeti miliő: az ember sátorban ül és mégsem fújja ki belőle a szél. Állandó a telt ház. Hogy az egyes előadások iránti érdeklődés miként hullámzik, arra csak a jegyelővétel intenzitásából tudnak következtetni: a mezőnyt eszerint A heilbronni Katica vezeti.

Úgy tűnik, a viharos körülmények közt létrehozott Művész Színház gondjai sem számottevően nagyobbak, mint más, hasonló szándékú társulatoké. A költségvetési támogatás itt is alacsony, azt, hogy az évadban mennyi pénzt használhatnak fel, itt is az utolsó pillanatban tudják meg, de azért valahogy mégis megy a szekér – összegezte a színház helyzetét a *Megyeri László*, gazdasági igazgató. A Művész Színház tavaly októberi indulásakor volt a csúcson, amikor darabjaik nézettsége 107 százalékig kúszott. A látogatottság újabban 90 százalék körül mozog. A következő nagy bemutató egy Dosztojevszkij-vígjáték lesz, rendezte *Vasziljev*, játssza *Törőcsik, Darvas, Garas, Eperjes, Udvaros*. A darab valószínűleg fergeteges siker lesz – bizakodik Megyeri.

A sikerekből a Józsefvárosi Színháznak is kijutott. A legjelentősebb, hogy egyáltalán talpon maradtak, a második pedig, hogy létrehozták az Asbóth utcai stúdiószínházat – mondja *dr. Bankó Sándor*, a színház gazdasági igazgatója. A túlélésért mindazonáltal igen súlyos árat fizettek: tizenöt kollégát – művészt, nem művészt vegyesen – szélnek kellett ereszteniük. A Józsefvárosi Színház harmadik legnagyobb sikere kétségkívül a *Nem élhetek muzsikaszó nélkül* című Móricz-darab bemutatója volt.

B. T.–V. A.

NÉHÁNY BUDAPESTI SZÍNHÁZ JEGYÁRAI

József Attila Színház:
120-tól 390 forintig.
Józsefvárosi Színház:
300-tól 400 forintig.
Katona József Színház:
150-től 250 forintig,
állójegy 60 forint.
Művész Színház:
150-től 500 forintig.
Nemzeti Színház:
70-től (pótszék) 280 forintig
Vígszínházi sátor:
120-tól 480 forintig

Vásár, vásár

World Trade Center Budapest néven vásárközpontot hozott létre a Népstadion és Intézményei területén, a Hotel Stadionban a WTCB Kiállítás és Kongresszus Szervező Kft. – jelentették be a társaság szerdai sajtótájékoztatóján.

Elmondták: az összesen nyolcezer négyzetméter fedett és a nyolcezer négyzetméteres szabadterület jó műszaki állapota, ismertsége és infrastrukturális adottságai kedvező lehetőséget nyújtanak egy új budapesti vásár- és kiállítási központ kialakítására, működtetésére. Az e célból létrehozott kft. 1,4 millió forint alaptőkével, ötvenszázalékos magyar és ötvenszázalékos német alaptőke részesedéssel jött létre. A német alapító a Köln Glahé International Group, magyar részről pedig magánszemélyek a tulajdonosok.

Újpestnek színház kell

Újpestnek 1948 óta nincs állandó színháza. Ezért a IV. kerületi önkormányzat 1992 nyarán úgy döntött: ez a helyzet tarthatatlan, színház márpedig kell. Egyelőre úgy tűnik, az anyagiak is biztosítottak – a kerület 25 millió forintot szán erre a célra.

Újpesten jelenleg az Ady Endre Művelődési Házban tartanak színielődásokat *Székhelyi József* irányításával. A szervezők szándéka az volt, hogy a központi színházak társulatai játsszanak el egy-egy darabot. Időnként – önálló estjeikkel – neves színészek lépnek fel.

Az újpesti önkormányzat szerint azonban ez nem kielégítő megoldás: a kerület vezetői szükségesnek tartanák egy állandó színház létrehozását.

Erre alkalmas épületet is találtak. Jelenleg az Újpest Galéria működik abban a házban, amelyet 1907-ben építettek – eredetileg azzal a céllal, hogy a városrész polgárai e helyütt találkozhassanak. Ez volt a korabeli művelődési központ.

Az önkormányzat vezetőinek nem titkolt célja – miként azt *Hock Zoltán* alpolgármester lapunknak elmondta –, hogy felélessze az egykori Újpest város polgári jellegét. (Ismeretes, hogy Újpestet annak idején „erőszakkal" kényszerítették arra, hogy Budapesthez csatlakozzon – *a szerk.)* Az alpolgármester szerint ugyanis az elmúlt 40 év az újpesti városrészt munkásnegyeddé alakította át, „alvó" kerületté tette.

– A kerületben megszűnt a kulturális infrastruktúra – hangoztatta Hock, aki egyúttal ismertette lapunkkal a részletesebb elképzeléseket is.

Így a jelenlegi tervek szerint a mintegy 180 embert befogadó kamaraszínház elsősorban a kortárs magyar drámaírók darabjait játssza majd. Ennek elősegítésére az újpestiek drámapályázatot írtak ki – erre eddig már 21 darab érkezett.

Az elmúlt hónapban az újpesti képviselők 25 millió forintot szavaztak meg a költségvetésből a teátrum létrehozására. Az épületben egy, a századelő hangulatát felidéző „tükörtermet" is kialakítanak, ide az előadások után be lehet ülni egy-egy kávéra. Tervezik, hogy a későbbiekben éttermet is létrehoznak.

Mindezek mellett a művelődési ház sem marad kihasználatlanul: a jelenlegi elképzelések szerint az Adyban a mostani koncepciónak megfelelően a jövőben is könnyedebb vígjátékokat adnak elő.

V. A.

POLITIKAI HIRDETÉS

AGRÁRSZÖVETSÉG

Tisztelt Választópolgárok!

Önök már bizonyára találkoztak az **AGRÁRSZÖVETSÉG** képviselőivel, programjával. Ha egyetértenek velünk, kérjük, adják jelöltjeinknek ajánlócédulájukat. Pártunk, a törvényhozásban a társadalom jólétét megalapozó mezőgazdaság talpraállításáért, a modern polgári Magyarországért kíván dolgozni.

A budapesti választási irodáink címe:

I. ker.,	Fortuna u. 11. (Fortuna Galéria), tel.: 201-8984
II. ker.,	Levél u. 6/A (N and N Kft.), tel.: 116-8296
	Tövis u. 1/B, tel.: 136-8283
III. ker.,	Gyógyszergyár u. 58. (Varpex Kft.) Tel.: 205-1632
	Kolostor u. 30. tel.: 188-8216
V. ker.,	Arany János u. 10. (Agrárszövetség) tel.: 131-0953
	Molnár u. 22., tel.: 118-4878
	Aulich u. 5. III/9., tel.: 111-0317
VI. ker.,	Lázár u. 9. I/2. (GeoCoop Bt.), tel.: 132-0431
VII. ker.,	Dob u. 56-58. (ENTER Kft.), tel.: 269-6494
VIII. ker.,	Baross u. 48. (Szenir Kft.), tel.: 114-4046
X. ker.,	Rézvirág u. 24/A, tel.: 06 (60) 312-999
IX. ker.,	Közraktár u. 9-11. (Kofa Kamara), tel.: 215-9308
XI. ker.,	Budaörsi út 40/B, tel.: 185-0498
	Albert u. 17/A, tel.: 185-8009
XII. ker.,	Normafa u. 54. (Hotel Agro), tel.: 175-4011
	Nagyenyed u. 11. (Proffice Iroda), tel.: 202-5599
XIII. ker.,	Pannónia u. 102. (Proffice Iroda), tel.: 140-6517
IV. ker.,	Róna u. 141. (Schmidt és Társa Kft.), tel.: 183-7566
V. ker.,	Szántóföld út 1. (Foods and Wood Kft.) tel.: 169-8533
XI. ker.,	Orion u. 14. (Csepeli Duna Holding), tel.: 276-0553
XII. ker.,	Művelődés u. 21–27. (Hotel Regina), tel.: 226-6021

69541 JP

Hajnali látogató

Meghalni. Meghalni egy kicsit – gondolta Köröndy, miközben a hátára fordult. – Eltűnni, megsemmisülni, kámforrá válni. Tudta, hogy végérvényesen felébredt, de megpróbált még valahogy visszaszivárogni az öntudatlanságba. Fejét a párna alá fúrta, igyekezett egyenletesen lélegezni. Aztán föladta. Kinyúlt, szeméhez emelte az óráját. Háromnegyed négy volt. Ahogy matatott az éjjeliszekrényen, keze hozzáért a levélhez, amit tegnap kapott. „Kedves Dénes, értesítelek, hogy vállalatunk tönkrement, munkaszerződésedet tekintsd semmisnek, üdvözöl Góth." Ilyen szeretettel se mondtak még föl neki; de ez a tényen persze nem változtat. Utcán van megint. Történt már vele ilyen, ismerte jól, mi következik most („Tisztelt Cím, van szerencsém jelentkezni pályázatukra, szakmámban jártasnak mondhatom magam, többéves vezetői gyakorlatom van, jogosítványom is, fogazatom ép, ballábas beadásaim ma is állandó veszélyt jelentenek az ellenfél kapujára." Kint várok, igen. Visszahívnak. Sem elkeseredettebb, sem csalódottabb nem volt, mint máskor, valahogy úgyis lesz, tudta jól, csak valami fáradtságot érzett most, csak egy kis szabadságot akart, egy lélegzetvételnyi szünetet, aztán beáll a sorba megint, mint mindig. De most még hadd legyen ne, hadd pihenjen észrevétlenül. – Szétmállani, lebomlani, elpárologni – gondolta – s nem tudni erről az alattomos fájdalomról a gyomrában, sem a jövő havi lakbérről, a gyerek különóráiról, a kiégett bojlerről, a porladó tapétáról, a füstbe ment nyaralásról: nem tudni semmiről. Eltemetkezni.

– Az első jó ötlet ma – morogta maga elé, lerúgta a takarót, és elindult a konyhába kávéért. És félóra múltán leparkolt a szentistváni temető előtt. Az utcákon nem volt még senki, a vezetésre nem kellett figyelnie, hogy lekösse gondolatait, míg ment, végighadarta az osztálynévsort: Barta, Bartha, Csicsai (Darázs, Deutsch, Fock) Gaál, Gyurcsik, Hermann (Juhász, Juhász, Kapuvári) – ezután jött ő, ötödik oldal fönt, négy tanári lapozás. Lám csak, ez is olyan tudás, melyet majd sírba visz magával.

A temető persze még zárva volt, a bódék is, meg a búfelejtő szemben. De Köröndy tudta, hogy a virágosok ilyenkor már itt vannak, csak hátul kell kopogni hozzájuk, s tudta azt is, merre van akkora nyílás a kerítésen, ahol kényelmesen beférhet.

Odabent illata volt a csöndnek. Más talán félelmesnek látta volna a hajnali temetőt, de Köröndy, aki ismert itt minden ösvényt, minden keresztet, akinek százötven évre visszamenőleg itt pihentek az ősei, és sok-sok rokon, ismerős is, barátságosnak és nyugodtnak találta. Most csak kis kört megy, határozta el, balkézre került hát először az apósa felé. Ha élne, már régen nem lenne az apósa, jutott eszébe, ám holtában örökre az marad. Hiába, ezek a szilárd kapcsolatok. Aztán a szépapja sírja következett, a dédik, Sándor bácsiék, nagyanyja. Letett egy szál virágot mindenhová, morgott valamit, aztán továbbment. Az anyja sírján, mint mindig, most is végigtörölte az évszámokat, engesztelőleg, mindazért, amit nem adhatott meg neki, aztán lassan visszasétált a főútra, s az utolsó szál szegfűjét, ahogy szokta, otthagyta az ismeretlen katona sírján. Már közel járt a kerítéshez, amikor – talán, mert zajt csapott a csúszós murvaúton – hirtelen előtte termett egy tányérsapkás alak. – Hát maga mi a fenét keres itt ilyenkor? – kérdezte dühödten.

– Én, kérem, idevaló vagyok – felelte Köröndy olyan hangon, hogy az őr még sokáig nem tudta eldönteni, az új revizort látta-e, vagy csak egy kísértetet.

Jolsvai András

HANGVERSENY

BARTÓK BÉLA EMLÉKHÁZ (II., Csalán út 29.). 11-én (18.00) Perényi Eszter (hegedű), Zsoldos János (gordonka), Horn András (klarinét), Eckhardt Gábor (zongora) hangversenye.

PESTI VIGADÓ (V., Vigadó tér). 15-én (19.30) ünnepi hangverseny az 1848-as márciusi ifjakra emlékezve. Közreműködik a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Budapesti Tanárképző Intézet Szimfonikus Zenekara és Körmendi Klára (zongora). Vezényel Szabó Tibor. Műsoron – Erkel: Hunyadi László – nyitány; Liszt: A-dúr zongoraverseny; Kodály: Háry János – szvit.

ZENEAKADÉMIA (VI., Liszt Ferenc tér 8.). 11-én, 12-én (19.45) a Budapesti Fesztiválzenekar koncertje. Közreműködik a Magyar Rádió Énekkara, Iván Ildikó (szoprán), Károlyi Katalin (mezzoszoprán), Mukk József (tenor), Tóth János (bariton, Freid Péter (basszus), Wolfgang Holzmair (bariton). Vezényel Lord Yehudi Menuhin.

14-én (19.30) a Magyar Állami Hangversenyzenekar koncertje. Vezényel Kobajasi Ken-Icsiro. Műsoron – Bernstein, Brahms, Dvorák, Gounod, Rossini, Strauss művei.

TÁRLATOLGATÓ

BMK-GALÉRIA (XI., Etele tér 55.). Péter László grafikusművész kiállítása.

BUDAPEST KIÁLLÍTÓTEREM (V., Szabadsajtó út 5.). Terra Csoport kiállítása – 14 kortárs keramikusművész munkái március 20-ig.

BUDAPEST TÖRTÉNETI MÚZEUM (Budavári Palota, E épület). Buda középkori királyi várpalotája. Gótikus szobrok. Régészeti ásatások Budapesten. Budapest a középkorban. Védjük, hogy unokáink is lássák VIII. – Belváros március 16-ig.

A nemzeti ünnep alkalmából, március 15-én ünnepi hangversenyt rendez a Nemzeti Filharmónia a Pesti Vigadóban. A műsor este fél 8-kor kezdődik. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Budapesti Tanárképző Intézetének Zenekara Szabó Tibor vezényletével Erkel Hunyadi László című operájából a nyitányt adja elő. A műsor további részében Liszt A-dúr zongoraversenyét hallhatja a közönség, valamint Kodály Háry János című daljátékából adnak elő részletet.

A Magyar Rádió március 15-i, ünnepi előadását a Mátyás-templomban hallhatja élőben a közönség. A műsorban Lajtha László Magnificat című műve és Liszt Ferenc Szekszárdi miséje szerepel. Az est karnagya Strausz Kálmán.

CORVIN MŰVELŐDÉSI HÁZ (XVI., Thököly u. 13.). Kiss János festőművész emlékkiállítása március 17-ig.

CSEPEL GALÉRIA (XXI., Szent Imre tér 3.). Helytörténeti kiállítás. Mészáros Gábor keramikus iparművész kiállítása.

CSEPEL VENDÉGLŐ GALÉRIA (XXI., Hollandi út 141.). Lacza Márta festőművész, Dékány Ágoston grafikusművész kiállítása.

DOVIN GALÉRIA (V., Haris köz 1.). Luciano Castelli kiállítása.

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia u. 95.). Vörös András festőművész kiállítása.

EL KALÁSZI GALÉRIA (III., Dereglye u. 1.). Kortárs művészek kiállítása. El Kalászi, Barcsay Kálmán képei.

ÉRI GALÉRIA (V., Ferenciek tere 5.). Gáyor, Mata, Maurer, Swierkiewicz kiállítása március 20-ig.

FEHÉRHAJÓ GALÉRIA (V., Fehérhajó u. 12–14.). XIX. század közepétől a romantikus festészet és a XX. század festészete a 40-es évekig. Árusítással egybekötött állandó kiállítás.

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT (IX., Mester u. 5.). Fiatal ösztöndíjas iparművészek 1993. II. félévi kiállítása.

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA (VI., Andrássy út 112.). Köves Éva festőművész kiállítása. Galéria „T" – Bánhegyi László (Svédország) fotókiállítása március 14-ig.

FRANCIA INTÉZET (I., Fő u. 17.). Ferrante Ferranti – Budapest arcai – fotókiállítása. Somogyi Tamás szobrász kiállítása.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Árpád sétány 40.). A kézifegyverek története. Híretek együtt él velünk – a Magyar Királyi Honvédség létrejöttének 125., a Hadilevéltár és a Hadimúzeum megalapításának 75. évfordulója alkalmából rendezett emlékkiállítás. A természet dicsérete címmel Kokas Ignác festőművész és Borsos Mihály, a mestert bemutató fotókiállítása. Kuvaiti fotó- és plakátkiállítás március 12-ig.

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM (VI., Andrássy út 103.). A kínai buddhizmus művészete X–XIX. század. Kínai buddhista szimbólumok vöröslakk tárgyakon.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33–37.). Műhelysarok: Sárváry Katalin ruhatervező iparművész kiállítása.

JÓZSEF ATTILA MK GALÉRIÁJA (XIII., József Attila tér 4.). Az Országbíró utcai Általános Iskola képzőművészeti alkotásainak kiállítása.

KEMPINSKI GALÉRIA (V., Erzsébet tér 7–8.). Hajnal Gabriella gobelinművész kiállítása.

KISCELLI MÚZEUM – FŐVÁROSI KÉPTÁR (III., Kiscelli u. 108.). Kortárs latin-amerikai grafikai kiállítás.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII., Múzeum krt. 14–16.). Magyarország népeinek története.

MÁTYÁS-TEMPLOM (I., Szentháromság tér). Egyházművészeti gyűjtemény.

MŰCSARNOK – PALMEHÁZ (Olof Palme sétány 1.). Nils Udo és Bob Vershuren kiállítása. Heike Tibes installációja.

PANDORA GALÉRIA (Népszínház u. 42–44.). '94 Tavasz – Gábor Áron, Kis-Tóth Ferenc, Klimó Károly, Nádler István, Soós Tamás, Záborszky Gábor kiállítása.

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi Mihály u. 16.). Petőfi és kora kiállítás. Móricz Zsigmond dolgozószobája. Déry Tibor dolgozószobája. Radnóti Miklós-emlékkiállítás. A Károlyi-palota története. Balassi Bálint-emlékkiállítás – Világjáró szerelem címmel. Verancsics Faustus-kiállítás. Hegedűs 2 László – Képek, szövegek – kiállítása.

STEFÁNIA GALÉRIA (XIV., Stefánia út 34.). Botzné Darabos Anita, Kecskés Krisztina üvegtervező és Rátki János fotóművész kiállítása március 15-ig.

TAM TAM GALÉRIA (XIII., Csanády u. 19.). Fiatal ismeretlen művészek munkáinak kiállítása megtekinthető csütörtökön 18–22 óráig, pénteken 20–23 óráig. Szabolcs – Szalontai 17–18-án

TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (Nemzeti Múzeum épületében). Magyarország állatvilága. A földtörténet emlékei Magyarországon. Az őslények világa. Pillanatképek Indonéziáról – Terepgyakorlaton az orangutánok földjén c. kiállítás.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTMÚZEUM (XIV., Dózsa Gy. út 3.). A sportmúzeum új szerzeményei.

TÉR GALÉRIA (XI., Kosztolányi Dezső tér 4.). Macskássy Izolda állandó kiállítása.

ÚJPEST GALÉRIA (IV., Árpád út 4.). Fiatal Képzőművészek Stúdiójának gyűjteményes kiállítása.

VÁRFOK 14 MŰHELYGALÉRIA (I., Várfok u. 14.). Böröcz András kiállítása.

VIGADÓ GALÉRIA (V., Vigadó tér 2.). Halmy Miklós festőművész kiállítása. Krajcsovics Éva festőművész kiállítása.

Kínai buddhista kolostorba kalauzolja el látogatóit a Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum szerdán nyíló tárlata. A gyűjtemény legérdekesebb darabjait mutatják be, közöttük több szobor-, festmény- és textilritkaságot tekinthetnek meg az érdeklődők az év végéig nyitva tartó kiállításon.

A tárgyak csoportosítása és elhelyezése, a kiegészítő installációk valósághűen mutatják be a kolostor tereit. A művészi alkotások pedig funkciójuknak, rendeltetésüknek megfelelően kaptak helyet az udvarokban, a csarnokokban.

A buddhizmus az időszámítás előtti VI. században Indiában keletkezett, majd néhány évszázad alatt terjedt el egész Ázsiában. A lélekvándorlást tanító vallás a kínai birodalmat az időszámítás előtti első évszázadban „hódította meg", magába olvasztván a helyi filozófia és gondolkodás, a kínai világkép sajátságos elemeit. A buddhizmusnak számos kínai irányzata jött létre. Kolostorai épültek, amelyek a világtól való elvonulás, a zavartalan elmélkedés színteréül szolgáltak, valamint fokozatosan központjai lettek a gazdasági és a művészeti tevékenységeknek is.

BULI VAN

ADY ENDRE MK (IV., Tavasz u. 4.). 12-én (19.00) Gergely Róbert-koncert – Zenés történeteim. 16-án (19.00) Fúsió Quartett – Elek István (szaxofon), Kornos János (gitár), Studniczky László basszusgitár), Szendőfi Péter (dob).

A berlini–londoni Raab Galéria jóvoltából Luciano Castelli aktkiállítása nyílt a Dovin Galériában (Haris köz 1.). A megnyitón jelen volt a 43 éves művész és modellje, felesége, Alexandra

ALMÁSSY TÉRI SZABADIDŐKÖZPONT (VII., Almássy tér 6.). 11-én (19.00) Makam. 12-én (21.00) TECHNO ACID PARTY – Élővilág, Liqid, Nova Mecchanic. 14-én E.L.M.Ő.R.E.-fesztivál – fiatal rockzenekarok találkozója. 15-én (18.00) Rece-fice, (21.45) The Brainwash koncert.

BEM ROCKPART (I., Bem rkp. 6.). 11-én Téka. 12-én (20.00) Török Ádám és a R.A.B.B. együttes. 12-én (19.00) Sunny Dance Band közreműködésével rock and roll, szamba, rumba, cha-cha-cha.

BENCZÚR ROCK-KLUB (VI., Benczúr u. 27.). 11-én (21.00) Jazz Consort.

BLUE BOX (IX., Kinizsi u. 28.). 12-én (22.00) Gadó Jazz Trio.

BUDAVÁRI LABIRINTUS KÁVÉZÓ (I., Úri u. 9.). 11-én ABRACADABRA. 12-én KOROM és az ANGYALSZÍV.

CRAZY CAFÉ (VI., Jókai u. 30.). 11-én Musical-est. 13-án Karaoke. 13-án Esti mese. 14-én Vámos Ildi és zenekara. 15-én Trio Bossa. 16-án (20.00) Dániel Annah dzsesszestje, közreműködik György Ákos (zongora), Hárs Viktor (bőgő).

CROSS-ROADS BLUES-KOCSMA (XI., Hamzsabégi–Szerémi sor sarkán).12-én Dr. Walter (tradicionális blues).

E KLUB (X., Népliget). 11-én Askelon, Snakes, Sing Sing. 14-én II. éves a 25 éves E-Klub. E-szmélétlen tombola, ahol a műsorban fellépő sztárvendégek saját ajándékaikat adják át rajongóiknak! Fellépnek: AKELA, SING SING, WILD SIDE, CARMEN, KGB, DAMNED ROAD, SOUTHERN SPECIAL, CARAT, OMBN, PERFECT NAME, stb...

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA (VI., Andrássy út 112.). 11-én Kruspér rockdiszkó. 12-én S Modell. 13-án Somashow.

FRANKLIN TROCADERO CAFE (V., Szent István krt. 15.). 11-én Latin Combo és latin diszkó. 12-én Salsa Fresa. 13–16-án modern latin diszkó. 17-én Salsa Fresa latin zenekar és latin diszkó.

Az Európa Kiadó több olyan könyvet ad ki a közeljövőben, melyek filmváltozatát a napokban mutatják be Budapesten. Isabel Allende Kísértetház című regényéből Bille August készített azonos címen filmet, míg Spielberg Schindler listája címen filmesítette meg Thomas Keneally könyvét.

GLOBE ARÉNA (XIV., Városliget). 14-én Takáts Tamás DBB.

JÓKAI KLUB (XII., Hollós u. 5.). 12-én (19.30) Laza Panel.

JÓZSEFVÁROSI KLUB (VIII., Somogyi Béla u. 13.). 11-én (20.00) ONE. 12-én (20.00) New Medoc rock and roll.

KAUZÁL KERT (III., Nánási út 28.). 13-án (20.00) Ferenczi György és Herfli Davidson klub.

KÖZGÁZ D.C. (IX., Fővám tér 8.). 11-én nonstop funky and soul disco (D. J. Szeles Tibor és Mihálszky Tamás). Jazz-pihenő: Dániel Annah és a Jazz Bicycle. Mozifilmek: Addams Family 2. (am.). Robin Hood, a fuszeklik fejedelme (am.). Teaház, salátabár, jégkrémbár, koktélbár.

KÖZGÁZ JAZZ KLUB (IX., Kinizsi u. 2–6.). 11-én (20.00) Dresch Mihály együttese játszik.

KÖZGÁZ PINCEKLUB (IX., Fővám tér 8.). 12-én (22.00) Rock and Pop. 15-én Gerendás Péter.

LUCKIES (II., Moszkva tér 3.). Hétvégi diszkó.

MARCZIBÁNYI TÉR MŰV. HÁZ (II., Marczibányi tér 5/A.). 11-én (21.00) jótékonysági rock and roll buli az elhagyott állatok javára. Házigazda: Plexi és a Roll Stars együttes (Plexi, Torontáli István, Harmat László, Lipényi Gábor, Fehér Lajos).

MERLIN JAZZ KLUB (V., Gerlóczy u. 4.). 11-én, 12-én Bobos Gyula Workshop. 13-án Barcza–Gadó duó.

MOULIN CAFÉ (Nagymező u. 17.). 13-án Machine Mouse. 15-én Ferenczi György és Herfli Davidson. 16-án Cadillac.

ÓBUDAI JAZZ KLUB (III., Hídfő u. 16.). 15-én (21.00) Szakcsi Session Group és Bódi Magdi. 16-án Vukán György és a C.A.E. trió, közreműködik Bontovics Kati.

PENNY KLUB (VII., Kertész u. 16.). 17-én (21.00) Lépcsőház

PETŐFI CSARNOK – CAFE (XIV., Városliget, Zichy M. út 14.). 11-én Gerendás Péter Társaság. 12-én White Line diszkó. 15-én Illés–Omega-est – Lépcsőház Band.

PICASSO POINT PUB (VI., Hajós u. 31.). 11-én, 12-én Dance. 13-án Dresch Mihály trió. 14-én Blues Innocent Killes. 15-én Kőszegi trió. 16-án (20.00) Marlboro Man, (22.30) Nancy Du Plassis.

ROCKY UDVAR (IX., Ráday u. 43–45.). 12-én rockdiszkó.

RONCS BÁR (Blues-Rock Club, XIX., Ady Endre út 91.). 12-én MÉDIUM együttes.

SANCHO AMERICAN–MEXICAN PUB (VII., Dohány u. 20.). 11-én Rockest. 12-én Karaoke party. 13-án Karaoke. 15-én Latin combo. 16-án Hevesi Tamás. 17-én Karaoke.

Az Óbudai Társaskörben Mester és tanítvány címmel rendeznek koncerteket az európai kulturális hónap keretében. A fellépő tanítványok azonban már maguk is mesterek. Matuz István fuvolaművész és volt diákjai – Dratsay Ákos, Regős Imre, Matuz Gergely, a művész 18 éves fia és Iván Ildikó énekes – március 14-én mutatkoznak be, Bach, Mozart, Schubert, Bizet, Sári József és Matuz István műveiből adnak elő. Petrovics Emil zeneszerző előadásán, március 25-én, Vajda János, Csemiczky Miklós, Sugár Miklós, Pócs Kati, Szunyogh Balázs és Hollós Máté darabjai kerülnek műsorra. A sorozat utolsó bemutatóján, március 28-án Jandó Jenő zongoraművész és tanítványa, Kollár Zsuzsa lép fel, Mozart, Schubert és Brahms műveit játsszák.

SZFMH (XI., Fehérvári út 47.). 15-én (17.30) Muzsikás. 16-án (19.00) Falkafolk. 17-én (20.00) Baló István együttese.

TAM TAM KLUB (Tam tam, XIII., Csanády u. 19.). Minden szerdán (18.00) Dobkör.

TILOS AZ Á (VIII., Mikszáth tér 2.). 11-én MORZELPRONK (Hollandia). 12-én CSIGAFRÖCCS. 13-án ANITOS LIVS (Svédország) afrikai ütős muzsika. 14-én KORAI ÖRÖM. 15-én Ünnepi Élő Adás az Utolsó csatornán. 16-án Palermo Boogie Gang – Quimby. 17-én ZGA (Oroszország).

ÚJ VIKING CLUB (XIII., Kerekes u. 6.). 13-án Rock and roll klub. 17-én Technoklub.

VIRÁGVÁSÁR
KIÁRUSÍTÁS
CSAK 3 NAPIG
50-60-70% KEDVEZMÉNNYEL
REKLÁMAJÁNLATUNK:
YUCCA 300.- Ft
BUDAPESTEN MÁRCIUS 11-13-IG
NYUGATI PÁLYAUDVAR /SZÍNHÁZI SÁTOR MELLETT/
ÉPÍTŐK SZÉKHÁZA /DÓZSA GY. ÚT 84/A/
VILLÁNYI ÚTI KONF. KÖZP. /VILLÁNYI ÚT 11-13/
9 - 18 ÓRÁIG
Marantha
VIRÁGKERESKEDÉS

Első alkalommal tekintheti meg a nagyközönség a hetvenöt esztendővel ezelőtt elhunyt Csontváry Kosztka Tivadar szinte teljes életművét a Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében nyíló reprezentatív tárlaton. A Magyar Nemzeti Galéria Csontváry munkái mellett nagyszabású nemzetközi éremművészeti bemutatónak is otthont ad – hangzott el az intézmény sajtótájékoztatóján.

Bereczky Loránd főigazgató elmondta: az eddigi legteljesebb Csontváry-bemutatón az alkotó 60 festményét, valamint 20 grafikai művét állítják ki. A hazai múzeumokban őrzött művek mellett magángyűjtők is kölcsönöztek műalkotásokat a bemutatóra. A Csontváry-életmű bemutatását aprólékos restaurátori és dokumentációs munka előzte meg.

A fővárosi tárlat előzményei 1987-re datálódnak. Abban az évben magyar kulturális napokat rendeztek Amszterdamban, amelyen a pécsi Janus Pannonius Múzeum kincseit is bemutatták. E pécsi kiállításnak köszönhetően – ott őrzik ugyanis Csontváry munkáinak jelentős részét – hangzott el a holland óhaj: örömmel mutatna be egy önálló Csontváry-kiállítást. A budapesti tárlatot követően a művek külföldre utaznak – Stockholmban, Rotterdamban, majd Münchenben mutatják be őket. Arról is szó esett, hogy a Csontváry-képek szinte születésük pillanatától rongálódtak, pusztultak, mivel maga az alkotó sem tudta gondosan tárolni nagyméretű képeit, és festményeit nem keretezve állította ki.

A magyar éremművészet elismerését jelenti, hogy 1977 után már másodszor rendezik meg a magyar fővárosban az éremművészek nemzetközi kiállítását és szakmai kongresszusát. A találkozón öt kontinens harmincöt országából érkezett kétezer éremoldal reprezentálja a kortárs éremművészet sokszínűségét. Az utolsó négy-öt év terméséből ad ízelítőt a válogatás, felvillantván az alkalmazott anyagok, technikák változatosságát.

Iványi Ónozó Lajos

MDK

Müvész-feleség, terrakotta

Mücsarnok 1943 Öszi tárlat

MDK

Iványi Onozó Lajos, szobrászm.

portrétanulmánya figyelmet érdemel.

a Nemz. Szal. rendes évi tagkiállitása.

/b.m./: Tavaszi Kiállitás.
Esti Kurir. 1941. jun.14. 2.1.

MDK

Iványi Omozó Lajos, szobrász

/Fiatal m.szobr.nemz.k.Bp.szfv.gyüjt./

Müvész-feleség. Terrakotta.

Mücs.-OMKT.Öszi Tárl. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. lo.1.

M. D. K.

IVÁNYI ONOZÓ Lajos szobrász

művész felség

A M. N. Galéria állagjegyzéke I/a. r.

Bh. 1959. 216. l.

K,

TAVASZI KIÁLLITÁS

KATALOGUSA

Miaszonynk utja 15.
8- busz

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET
1941. JUNIUS 15. — JUNIUS 29.

TAVASZI KIÁLLÍTÁS

KATALÓGUSA

BIRÁLÓ BIZOTTSÁG:

Csallóközi Farkas Lőrinc
Halasi Horváth István
Markup Béla
Szász István
Viski János

RENDEZŐ BIZOTTSÁG:

Csallóközi Farkas Lőrinc
Halasi Horváth István
Szamosi Soós Vilmos

Előszó.

Az európai kultúra válságának mai fegyvercsörgéstől hangos napjaiban, midőn Magyarország területben és erőben meggyarapodott, a Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület ezévi kiállítása a szokottnál is szélesebb keretek között kívánja a Szalon művészeti életének minél teljesebb keresztmetszetét nyújtani.

Egyesületünk tudja és látja, hogy a mai helyzet nemcsak örömre és reményekre jogosít, de munkára és fokozott összefogásra kötelez. Multjához, elveihez, összetételéhez híven Egyesületünk csupán a teljesítmény kiválóságára való tekintettel igyekezett összeállítani tárlatát, hogy tanuságot tegyen legújabb termésével tagjainak széles kiterjedésű, szellemben és felfogásban tán különböző, de mindig magyar szándékú munkásságáról.

E törekvésében különös örömére szolgál, hogy a Főméltóságú Kormányzó Ur bölcs államvezetése és katonái hősiessége révén a Délvidék egy része visszatért az anyaországhoz s ezzel megnyílt annak lehetősége, hogy eddig elszakított művésztestvéreink is visszatérhessenek körünkbe. Művészeink pedig a visszaszerzett Délvidék táji és népművészeti szépségeinek ihletésével is gazdagíthassák a magyar művészetet.

HALASI HORVÁTH ISTVÁN.

A kiállitott műtárgyak jegyzéke:

APÁTFALVI CZENE JÁNOS

1. Tájkép, olajf. 300.—

ÁDÁMFFY LÁSZLÓ

2. Falu széle, vízf. 120.—

ÁCS ÁGOSTON

3. Hazatérés, olajf. 300.—
4. Uj termés, olajf. 200.—

BARTHA MÁRIA

5. Szőnyegszövő, olajf. 300.—

BÁLINT ÁRPÁD

6. Tavaszi hangulatok, olajf. 600.—
7. Tatai részlet, olajf. 400.—

BÁNSÁGHY VINCE

8. Téli táj, olajf. 500.—

BECK SCHWARCZ ELSA

9. Budai udvar, guache 250.—

BOLDOGFAI HAJGATÓ FERENC

10. Az anya, olajf. 500.—
11. Eső után, olajf. 250.—
12. Jegenyék, olajf. 250.—

BÖSZÖRMÉNYI JÁNOS

13. Ünnepnap Bácskában, temp. 150.—
14. Budafoki hajóállomás, olajf. 150.—

R. BARABÁS GIZELLA

15. Krasznahorka vára, olajf. 200.—

CHOLNOKYNÉ MIKLÓS ILONA

16. Sváblány, vízf. 150.—
17. Kislány, vízf. 120.—
18. Kisfiú, vízf. 120.—

CSABAI ROTT MARGIT

19. Magyar falu, vízf. 100.—
20. Alkony, vízf. 100.—
21. Falurészlet, vízf. 100.—
22. Vízpartján, vízf. 100.—

CSÁK ANTAL

23. Délvidék, olajf. 150.—

CSÁVOSI SÁNDOR

24. Raguzai részlet, olajf. 250.—
25. Tulipánok, olajf. 250.—
26. Árvácskák, olajf. 150.—

CS. FARKAS LŐRINC

27. Május, olajf. 300.—
28. Külvárosi templom, olajf. 160.—
29. Dunántúli gazdaság, olajf. 350.—
29a. Régi házak, vizf. 120.—

DEMECZKYNÉ VOLF IRMA

30. Zinniák, vízf. 250.—
31. Friss hó, vízf. 200.—

EMÁNUEL BÉLA

32. Uram, kihez menjünk?, olajf. 1200.—
33. Bácskai feltámadás, linoleum metszet 25.—

ENDRŐ MARGIT

34. Székely asszony, kerámia 75.—
35. Bánfihunyadi kerámia 60.—
36. Áron, kerámia 20.—

ERDŐS LAJOS

37. Nő tükörrel, krétarajz 120.—
38. Nő diványon, krétarajz 150.—

ÉLESS ISTVÁN

39. Megnyúló árnyék, vízf. 400.—
40. Tulipánok, vízf. 400.—
41. Csendélet, vízf. 400.—

FARÁDI VERES IZABELLA

42. Kukorica fosztás, olajf. 300.—
43. dr. Kunsághy Antalné, olajf. mgt.
44. Nagyanya, olajf. 700.—

FÁBER GABRIELLA

45. Tavaszi táj, temp. 300.—
46. Ajtóban, temp. 300.—

GERLEY DEZSŐ

47. Ülő női akt fátyollal, olajf. 200.—

GULYÁS FERENC

48. Öreg asszony, olajf. 300.—
49. Stefán Dóri, olajf. 250.—
50. Délvidéki szénázás, olajf. 300.—
51. Cséplés, olajf. 250.—
52. Tél, vízf. 80.—
53. Pincék, vízf. 80.—
54. Női fej, vízf. 100.—

GUSSICH JENŐ

55. Porcellán papagály, vízf. 300.—

GYOROKI PÁL

56. Női arcképtanulmány, vízf. mgt.

GYULAY DEZSŐ

57. Gyálpuszta, pasztell 200.—

HAGYIK ISTVÁN

58. Feltámadunk, olajf. 600.—

HALASI HORVÁTH ISTVÁN

59. Délvidéki faluszéle, pasztell 250.—
60. Rimai fürdő ősszel, pasztell 200.—
61. Harsogó Balaton, pasztell 350.—
62. Tél a Zugligetben, pasztell 240.—
63. Miskolc hó alatt, pasztell 200.—
64. Budai vadorgonák, pasztell 200.—

HATVANI PERLUSZ GYULA

65. Részlet a gyergyói havasokból, pasztell 250.—

HÁRY GYULA

66. Nógrádi táj, olajf. 600.—
67. Segesvár, olajf. 250.—

HORVÁTH G. ANDOR

68. A víg piktor, olajf. 250.—
69. Kilátás műtermemből télen, olajf. 250.—
70. Budai tájvázlatok, olajf. 200.—

HORVÁTH ZOLTÁN

71. Bodrogpart, olajf. 100.—
72. Uszályok a Bodrogon, olajf. 100.—

Z. HADZSY OLGA

73. Svábhegyi fák, vízf. 250.—
74. Dóra-baba, olajf. mgt.
75. Velence, vízf. 200.—

IVÁNYI ONOZÓ LAJOS

76. Művészfeleség (1941), gipsz 500.—

KAPUSSY GYÖRGY

77. Fekvő akt, olajf. 800.—
78. Golgatha, olajf. 6.000.—
79. Két cserép virág, olajf. 200.—

KORCSEK JÁNOS

80. Búcsúfia, olajf. 150.—

KUTASI FERENC

81. Felvidéki táj, olajf. 230.—
82. Bevonulás Erdélybe, karc 150.—

L. KOKESCH KATÓ

83. Tihanyi udvar, vízf. 100.—
84. Tabán Hadnagy-u., vízf. 40.—
85. Tabán Arany-kacsa-u. I., vízf. 40.—
86. Tabán, Arany-kacsa-u. II., vízf. 40.—

LÁZÁR SZILÁRD

87. Csendélet, pasztell 100.—

H. LOVASS PIROSKA

88. Arckép tanulmány, olajf. 200.—
89. Dr. Ortutay Gyuláné, pasztell mgt.
90. Merengő, olajf. 300.—

MARKUP BÉLA

91. Udvarlás, bronz 400.—
92. Kis csacsi, bronz 250.—

MARKUP VALÉRIA

93. Nürnbergi Mádonna, olajf. 200.—

MENDLY GYULA

94. Lecsapolt halastó, olajf. 160.—

MENDLIK LAJOS

95. Diósjenő, vízf. 100.—
96. Cséplés, vízf. 300.—

nagyenyedi JENEY ZOLTÁN

97. Vasúti állomáson, vízf. 80.—
98. Balaton part, vízf. 80.—

nádasdi SÁRKÖZY ELEMÉR

99. A víz partján, olajf. 500.—
100. Dunai halászok, olajf. 300.—

NOVINSZKY JENŐ

101. Bácskai táj 250.—

vitéz PATAKY FERENC

102. Búcsúsok, temp. 600.—

PATAKY SÁRA

103. Szép Ilona, vízf. 400.—
104. Torockói vasárnap, vízf. 400.—

PÁDLY ALADÁR

105. Téli táj I., olajf. 400.—
106. Téli táj II., olajf. 400.—

PERCZEL MARGIT

107. Bácskából a palicsi parkrészlet 120.—

PÉCHYNÉ RÓNAY KYNGA

108. Szentendre, vízf. 150.—
109. Dunapart, vízf. 150.—

POHÁRNOK ZOLTÁN

110. Balaton menti pince, olajf. 300.—
111. Budai látkép, fametszet 35.—
112. Fővárosi látkép, fametszet 50.—
113. Falun, olajf. 300.—

POKÁSZ ENDRE

114. Bácskai malom, vízf. 100.—
115. Palicsi fák, vízf. 100.—
116. Jáki templom, vízf. 100.—

PORTER PAULA

117. Virágok az ablakban, olajf. 800.—
118. Balatoni virágok az erkélyen, olajf. 750.—

RADNAI JÓZSEF

119. Őszi táj, olajf. 200.—
120. Szamosvölgyi táj, olajf. 150.—

RÁCZ KÁLMÁN

121. Kőfaragók, olajf. 250.—
122. Jászberényi tejpiac, olajf. mgt.
123. Zagyvarészlet, vízf. 80.—
124. Jászberényi csirkepiac, vízf. mgt.
125. Jászberényi Zagyvarészlet, vízf. mgt.
126. Esős vásár, vízf. mgt.
127. Zúgó, vízf. 150.—
128. Jászberényi árvíz, vízf. mgt.
129. Szigeti fák, vízf. mgt.

RAUSCHER JULISKA

130. Csömöri házak, 50.—
131. Magyar tanya 50.—
132. Pármándi nyárfák 40.—

REICHENTÁL FERENC

133. Kislányom, olajf. mgt.

REZES MOLNÁR LAJOS

134. Selyemkendős leány, olajf. 1.000.—

RUZICSKAY GYÖRGY

135. Mezei virágok, pasztell 200.—
136. Tábori mise Szabadkán, pasztell 200.—
137. Szabadkai korsó, pasztell mgt.
138. Szabadkai színház, pasztell 200.—
139. Kospallag, pasztell 200.—
140. Alvó bácskai paraszt, pasztell 200.—

SELMECZY OLGA

141. gr. Andrássy Mária, terakotta mgt.
142. Márkus Zoltán mgt.

SCHOLZ ERIK

143. Tél, vízf. 150.—
148. Csallóközi rétek, vízf. 150.—

SZABÓ ÉVA

149/a Textiliák

SZÁSZ ISTVÁN

149. Albánia (1915.), olajf. 3.000.—
150. »Az első füst«, olajf. 400.—
151. Olvasó fiú, olajf. 300.—

SZENDY ARISZTID

152. Virágzó fák, temp. 400.—

SZENTESSY HIESZ GÉZA

153. Bánkövi Gyula portréja mgt.
154. Szent Teréz, márvány 2.000.—

SZULY ANGÉLA

155. Heverő akt, olajf. 300.—

W. SZILÁDY MARGIT

156. Zombori menyecske, olajf. 500.—
157. Őszi verőfény, olajf. 500.—

TOBISCH ILONA

158. Szentendre, olajf. 250.—

VASKOVITS ERZSÉBET

159. Cineráriák 80.—

VÁRKONYI FERENCZY LÁSZLÓ

160. Utca-részlet, vízf. 150.—
161. Százéves kapu, vízf. 150.—

VESZPRÉMI RÓZSI

162. Palóc menyecske, olajf. 160.—
163. Fehér-kendős leány, olajf. 250.—

VIZKELETI WITTMANN ETE

164. Hadnagy-utca, vízf. mgt.
165. Virág Benedek-utca, vízf. 400.—
166. Erdős Reneé úrnő arcképe, ceruzarajz mgt.
167. Héczey Erzsébet úrnő arcképe mgt.
168. Rovezzano Villa Celeste, vízf. mgt.

ZÁHONYI GÉZA

169. Patak partján, olajf. 400.—
170. Hegyi táj, olajf. 400.—

Iványi Gnozónlajos

~~[illegible]~~

Hány [illegible]

Hatvani Perlus, Pl

Horváth J. Andor

Horváth Zoltán

K

N. tral

1941

Jun

MDK

Iványi Onozó Lajos, szobrászm.

Müvészfelesség. /1941/. Gipsz.

Nemz. Szal. - Tavaszi kiáll. 1941. jun.15-29.
Kat.

MDK

Iványi Lajos

vitéz Kókay István, szobor

Budai Szépm. Társ. Karács. kiáll. 1936. dec.

MDK

Iványi Lajos

Önarckép

Uj Szalon ...karácsonyi kiáll. 1934. dec. 1o. 1.

MDK

Iványi Lajos

Liszt Ferenc halottas maszkja, terr.

Árverési Közlöny. 1938. 4.sz. 39 1.

MDK

Iványi Lajos

Liszt Ferenc tanulm.fej, terr.

Árverési közlöny. 1938. 6.sz. 39 l.

Iványi Lajos festményei

Genezareth
Irigység
Büntetés
Boldogok
Erőszakosság
Önzők
Paráznák
Gőgösek

Magy. Képzőművészet. Káldor László galéria. 1935. szept.

Iványi Lajos szobormüvei

Önarckép

II. Pápuki, a XII. Ptolomaeus dinasztia anya-
császárnője

Leányfej

M.I.-né portréja

Iványi Lajos szobormüvei

Tibeti láma
Serapis, a Halál istennője
Mammon
Fotó
Mussolini
Dollfuss
Leonardo da Vinci
S.A. portréja

Magy.Képzőművészet/Kálcor László gul. 1935. szept.

Iványi Lajos

Csalnád hadnagy, gipsz, bronzban
Ázsiai nyugalom, gipsz, bronzban
Sz. D. arcképe, gipsz, bronzban

Őszi kiállitás. Szenzeti Szalon, 1939. szept. 8 1.

Mária Antónia

Miniatűr, üveg, tempera, 11×6·6 cm.
A San Marco-gyüjteményből.
A salzburgi művész egyetlen ismert munkája.
Gerevich PA, 262. l.

FAISTENBERGER, ANTON (osztrák festő, 1663—1708)

Tájkép

Vászon, olaj, 74×100 cm.
Jelezve lent balra: Anton Fäustenberg.
Maszlaghy II., 305. szám. — Gerevich PA, 248. l.

FH MONOGRAMMISTA (osztrák festő, XVI. század)

Szárnykép, kétoldalt festve: Előlap: *Szent Miklós és Szent Ulrik*. Hátlap: *Az arardthegyi vértanúk*

Fa, tempera, 136·5×62 cm.

FLATZ, GEBHARD (német festő, 1800—1881)

Szent József a kis Jézussal

Tondo, vászon, olaj, átm. 80 cm.
Jelezve balra az angyal mellett: Gebhard Flatz, Romae, 1841.
Simor prímás vásárolta a művésztől.
Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875. 45. szám. — Rényi 23. l. — Maszlaghy II., 208. szám. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 248—249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay

Iványi Lajos †

festőművész

meghalt 1950

Szabad Művészet

1950.79.l.

(1)

Nyomda Vácon 5897

Iványi Lajos

festőművész

XII. Városmajor u. 33

Iványi Károly fia,
szül. 1895 Szeged
szabadságharcban
harcolt.

MKSz 1947

1

1

Iványi Lajos festményei

Fösvények
Léhák
Pihenő a Pokolban

Magy. Képzőművészet. Káldor László galéria. 1935. szept.

Iványi Onozó Lajos
Müvészfeleség /1941/ gipsz

Tavaszi kiállítás. Szemeti Szalon, 1941.
junius, 9 1.

Iványi Lajos ~~festőművész~~ tobrén

vitéz Kókay István tobor

A Budai Szépművészeti Társulat Karácsonyi kiállítása. 1936. XII.13.

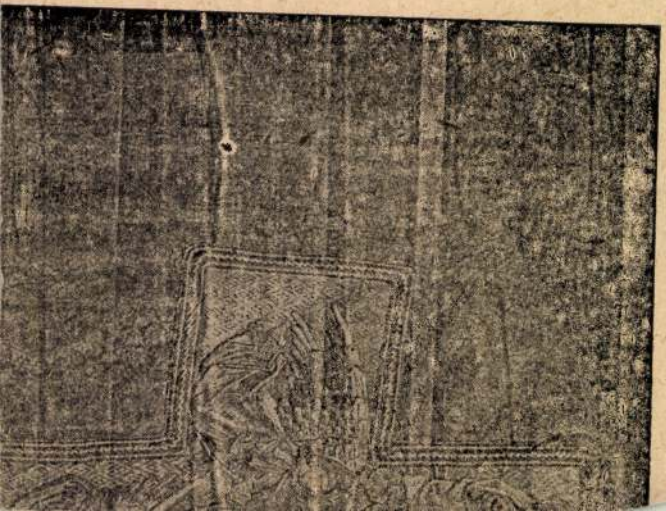

MDK

Iványi Lajos

Léhák

Pihenő a Pokolban

Gyüjteményes kiáll. Káldor László Galéria. Bpest. 1935. szept.

MDK

Iványi Lajos

Genezáreth

Irigység

Büntetés

Gyüjteményes kiáll. Káldor László Galéria.
Bpest. 1935. szept.

MDK

Iványi Lajos

Paráznák

Gőgösek

Fősvények

Gyüjteményes kiáll. Káldor László Galéria. Bpest. 1935. szept.

MDK

Iványi Lajos

Boldogok

Erőszakosság

Önzők

Gyüjteményes kiáll. Káldor László Galéria. Bpest. 1935. szept.

MDK

Iványi Lajos, szobrászm.

85. Bánat. Gipsz.
86. Feleségem.
87. Segitség. Gipsz.
88. Vértanu. Bronz.

Az 1939-es Szalon katalogusa.
Nemz.Szal. 1939.jun.1o.-25.-ig.

Iványi Lajos MDK

Meditáció, gipsz

Mücsarnok 1939. téli tárlat

Iványi Lajos MDK

Anyaság, gipsz

Műcs rnok 1939. téli tárlat

AZ

UJ SZALON

ÉS

A MAGYAR MŰVÉSZEK ÉS MŰPÁRTOLÓK EGYESÜLETEINEK

EGYÜTTES

KARÁCSONYI KIÁLLITÁSA

1934. DECEMBER

IV. KOSSUTH LAJOS UCCA 12. FÉLEM.

TELEFON : 89—2—18.

Az Uj Szalon csereakciója.

Az Uj Szalon átérezve a magyar művészi társadalom mai válságos állapotát, minden módot meg akar próbálni, hogy vergődő művészetünknek segitségére siessen.

Nem nézhetjük tétlenül, hogy hull ki az eszköz müvészeink kezéből, mikor tudjuk, hogy a magyar Társadalomban van még elég erő és szeretet, hogy művészeti kulturánk értékeit átmentse egy jobb jövő számára.

Anyagi eszközöket: ruhát, élelmiszert, tüzelőt, vásznat, festéket akarunk előteremleni az alkotó művészek számára s ezért az **Uj Szalon** meginditja állandó Csereakcióját a magyar művészek érdekében.

Felszólitjuk ezuton a magyar Társadalom minden tagját, földbirtokosokat és kereskedőket, hogy jöjjenek segitségünkre a magyar művészek életalapjainak megteremtésében és sokszor talán fölös terményeiket, árucikkeiket értékálló művészi alkotásokra cseréljék.

Sorozatos kiállitásainkban minden művészetért lelkesülő műbarát megtalálja az izlésének megfelelő alkotásokat.

Az Uj Szalon Igazgatósága.

A kiállitott művek jegyzéke.

Albert Ferenc

1. Udvarrészlet olajf. 400.—

Abonyiné K. Margit

2. Krizantémumok 100.—
3. Tabáni részlet, pasztel 40.—

forbászi Aranyossi Arthur

4. Pipázó férfi, olajf. 80.—
5. Albertfalvai részlet, pasztel 25.—

Bálint Árpád

6. A megzavart tündértánc olajf. 400.—

Bányai Oszkár

7. Őszi virágok, pasztel 100.—

R. Barabás Gizella

8. Benczurfalvi jonathánok, vizf. 50.—
9. Virágok az ablakban, vizf. 90.—

Barna Szögyény Bertalan

10. Győri Rába-hid, vizf. 100.—
11. Őszi napsugár, vizf. 100.—
12. Ujhelyi hegyek, vizf. 100.—
13. Őszi Tisza, vizf. 150.—
14. Szegedi tavaszi árviz 100.—
15. Őszi délután, vizf 200.—
16. Csónakok, vizf. 150.—
17. Elbontott hidláb, vizf. 150.—

Barsi Bronecz Ferenc

18. Tájkép olajf. 120.—
19. Régi megyeháza, olajf. 50.—

Bereznay Bernola Károlyné

20. Merengés, gipsz 50.—
21. Apage Satanas!, gipsz 30.—

Dr. Csabonyi Antal

22. Tanya, olajf. 25.—
23. Falurészlet, olajf. 25.—
24. Balaton, olajf. 35.—

Ifj. Cseh Lajos

25. Horgászok eladó

Sz. Csorba Tibor

26. Tanya, pasztel 60.—
27. Őszi szántás, pasztel 60.—
28. Felvidéki táj, pasztel 40.—
29. Ragasztások, 7 drb. á kerettel 20.—
36. Ragasztások, 2 drb. á kerettel 30.—

Davori Relkovic Demetria

37. Hall völgye, olajf. magántul.
38. Őszi barack, pasztel 60.—

Dr. Deák János

39. Tiszai hajók, pasztel 80.—
40. Gyermekportré, pasztel 80.—
41. Zagyvapart, pasztel 80.—
42. Édesanyám, pasztel 80.—

Demeczkyné Volf Irma

43. Havas táj, vizf. 70.—
44. Kék lilaomok, vizf. 100.—

Dési Németh Miklós

45. Illat, olajf. 150.—

B. Dimits Fehérhegyi Sándor

46. Zebegényi táj, olajf. 80.—
47. Gyömrői táj, rézkarc 20.—
48. Kelenvölgy, rézkarc 20.—
49. Zugligetből, rézkarc 20.—

Dolányi Benczur Ida

50. Dáliák, olajf. 120.—
51. Azalea, olajf. 280.—
52. Peoniák, olajf. 110.—

Dul Lajos

53. Hullámzó Balaton, olajf. 60.—
54. Orgonák, olajf. 30.—
55. Peoniák, olajf. 30.—

Dvorák Oszkár

56. Őszi erdő, olajf. 200.—

Ehrenhaftné Hevesi Margit

57. Gellérthegy a Dunával, olajf. 150.—
58. Dunai részlet, olajf. 150.—

Erdőssy Béla

59. Zebegényi részlet, pasztel 35.—
60. Téli táj, olajf. 30.—

Fábián Mária

61. Krizantém csokor, vizf. 80.—
62. Dáliák, vizf. 60.—
63. Tulipánok, vizf. 50.—
64. Jázminok, vizf. 40.—

Fehérvári Mária

65. Kemenespalfai utcarészlet, olajf. 120.—
66. Mártonfa, olajf. 80.—

Forgács-Hann Erzsébet

67. Párisi diákok, kerámia 150.—
68. Szerenád, kerámia 150.—
69. Napsütésben, kerámia 150.—
70. Harmónia, kerámia 150.—
71. Tangó, kerámia 150.—

Fóthy Erzsébet

72. Csendélet, olajf. 80.—
73. Falurészlet, olajf. 100.—
74. Tanya, olajf. 50.—
75. Szántó, olajf. 50.—

Gách István

76. Madonna a Jézussal, terrakotta 50.—

Gách Magda

77. Sajóparti részlet 150.—
78. Zsolczai táj 200.—
79. Dányi völgye, olajf. 160.—
80. Kövesdi asszony 180.—

Glass Géza

81. Akt, rajz 80.—

Glock Klári

82. Interieur, vizf. 50.—
83. Kertrészlet, vizf. 50.—

Dr. Gorkáné Pittoni E.

84. Kilátás a Dunára, olajf. 60.—
85. Töltés mellett, olajf. 60.—

Gömöri Raidl Ida

86. Csendélet, olajf. 100.—
87. Az arácsi szőlőben, olajf. 200.—

Gyulay Dezső

88. Budaörsi táj, olajf. 100.—
89. Tanyai ház, olajf. 80.—

Györffy István

90. Rudi, olajf. 300.—

boldogfai Hajgató Ferenc

91. Erdőben, olajf. 150.—
92. Virágok, olajf. 100.—

Halmi Hartmann Ferenc

93. Csömöri hegyek ősszel, pasztel 80.—
94. Alkony, 60.—

Hangodi János

95. Rózsák, olajf. 200.—

Harangláb Nemes József

96. Naplemente a Sajón 300.—
97. Kilátás a Gellérthegyre 300.—

H. Burián Irén

98. Virágcsendélet, pasztel 100.—

H. Deák Adrienne

99. Krizantémok, olajf. 250.—

Hepke Elemér

100. Farkas I.-né arcképe, olajf. magántul.
101. Margitka, olajf. 300.—
102. Mezei virágok, olajf. 140.—
103. Rózsák, olajf. 120.—

Heverdle Rudolf

104. Faunos csendélet, olajf. 90.—
105. Malom, olajf. 80.—

H. Schuschny Erna

106. Őszirózsák, pasztel 100.—

Huszthy Ibolya

107. Zugliget, olajf. 250.—
108. Részlet Sashalomról, olajf. 250.—

bátaszéki Horváth Géza

109. Bikák, olajf. 120.—
110. Piros alma, olajf. 100.—
111. Flótás, olajf. 160.—
112. Búfelejtő, olajf. 200.—

Humayer Mihály

113. Erdei forrás, olajf. 150.—

Jancsó Béla

114. Csendélet, olajf. 150.—
115. Dunai táj, olajf. 120.—

Jankovichné Árkay L.

116. Dunai hajó, olajf. 25.—
117. Tabán, olajf. 15.—
118. Dunántúli vidék, olajf. 20.—

Jávor Béla

119. Táj, olajf. eladó

Idrányi Tibor

120. Hortobágy, olajf. 70.—
121. Régi udvar, olajf. 150.—
122. Tabán, olajf. 70.—
123. Őszi lombok, olajf. 100.—

Illyefalvi Lötte Éva

124. Ádám és Éva, gipsz 660.—
125. Napozó lány, terrakotta 60.—

Illéssy Péter

126. Fehér gulya, olajf. 120.—
127. Tavasz, olajf. 120.—

Kacziány Adrienne

128. Magyar csendélet, olajf. 60.—
129. Virág csendélet, olajf. 80.—

Kassalovszky Luczy Sehrig

130. Szénatér, vizf. 50.—
131. Parkrészlet 60.—

K. Nagy Sándor

132. Disznóölés, vizf. 80.—

Kotoff Olivér dr.

133. Rabló, kutyaportré, olajf. 100.—

Kolosváry Endre

134. Vihar után a Hortobágyon, olajf. 800.—
135. Terelés, olajf. 800.—

Kodus Irén

136. Nagyapa, olajf. magántul.
137. Téli táj, akv. 30.—
138. Borosvölgy, akv. 40.—

Köves Boldizsár

139. Öreg néni, olajf. 100.—

Kilényi Zoltán

140. Csend-utcai részlet, olajf. 80.—

Királyfalvi Kraft Károly

141. A művész és felesége, olajf. 800.—
142. Őszi reggel Akarattyán, olajf. 250.—

K. Dala Béla

143. Vihar előtt, olajf. 400.—
144. Őszi szántás, olajf. 200.—

Martosné R. Camilla

Mendly Gyula

145. Erdő széle, pasztel 35.—

Mayerné és Szabó István

Iparművészeti tárgyai eladók
146. Rákospatak mentén, olajf. 80.—
147. Rákosi rétek, olajf. 80.—

Mezey Ilus

148. Mimózák, olajf. 150.—

Moker Gyula

149. Erdő széle, pasztel 30.—

Molnár Piri

150. Madách-udvar, vizf. 40.—
151. Régi Tabán, kréta 40.—

Muhoray Mihály

152. Göcseji falu, pasztel 60.—
153. Göcseji zsuppos, pasztel 60.—
154. Göcseji nagyrét, pasztel 60.—

Muszély Ágoston

155. Őszi táj, olajf. 100.—
156. Nyúl, olajf. 120.—

Náray Aurél

157. A pásztorok, olajf. 2000.—
158. Női tanulmány, olajf. 550.—

Ócsvár Rezső

159. Kilátás a Rózsadombra, vizf. 60.—
160. Mária-Makkos, vizf. 60.—
161. Csepeli kubikusok, olajf. 80.—

Péchyné Rónay Kynga

162. Vizbehajló galy, vizf. 40.—
163. Öreg fa, vizf. 40.—

Pokorny Marcella

164. A Szent Család, vázlat 150.—

Polónyi Jolán

165. Margarettek, olajf. 150.—
166. Férfifej magántul.

báró Pongrácz Sarolta

167. Biedermeyer, olajf. 40.—

Szabó Csapó Márton

168. Udvarrészlet, olajf. 100.—

csikszentimrei Szántó Ákos

169. Téli hangulat, olajf. 200.—

Sárkány Gyula

170. Krizantémumok, olajf. 150.—
171. Őszi csendélet, olajf. 200.—

Szemerei Matkovics Béla

172. Csendélet, olajf. 100.—

Seemann András

173. Kézcsók, gipsz 150.—
174. Első lépés, gipsz 150.—
175. Hegy csúcsán, gipsz 150.—
176. Fájdalom, műkő 150.—
177. A Gyermek, műkő magántul.
178. Eszmélés, gipsz 150.—
179. Vágyódás, műkő 150.—
180. Kis család, gipsz 150.—
181. Szerelmi csend, gipsz 150.—

vitéz Szereda Béla

182. Falu vége, olajf. 60.—

Sziklai Lajos

183. Őszi tájkép, olajf. 100.—
184. Erdei kápolna, olajf. 150.—

Siuda Nándor

185. Havas utca, olajf. 70.—

Annie Strassoldo

186. Virágcsendélet, olajf. 80.—
187. Rózsák, olajf. 45.—

Tamássy Miklós

188. Gondolatok, olajf. 180.—
189. Sárgadinnye, olajf. 200.—

Teplánszky Sándor

190. Csendélet, olajf. 150.—
191. Szepesi földek, olajf. 150.—

Tobisch Ilona

192. Lőcsei részlet, olajf. 70.—
193. Lőcsei utca, olajf. 80.—

Ujhegyi Gyula

194. Közeledő vihar, olajf. 500.—

farádi Veres Iza

195. Napsütésben, olajf. 120.—
196. Virágot öntöző lány, akv. 45.—

Zichy Géza gróf

197. Népligeti részlet, olajf. 50.—

Horn. E. Nándor

198. Hazafelé, olajf. 300.—

Balázs Lucy

199. Cyklamen, olajf. 200.—

Sződy Szilárd

200. Akt eladó

Gyárfás Zsuzsa

201. Vörösfenyők, pasztel 65.—
202. Csesztve, pasztel 70.—
203. Csesztvei erdő, pasztel 110.—
204. Palóc falurész 90.—

Szép Béla

205. Pányvavető ,fafaragás 26.—

Lengyel Géza

206. Tájkép, pasztel 40.—
207. Tájkép, pasztel 40.—

Kató Márta

208. Kislány labdával, pasztel 80.—

Markup Valéria

209. Sárga krizantémek, olajf. 120.—

Demjén Erzsébet

210. Akt, olajf. 350.—

nagyenyedi Jeney Zoltán

211. Lellei udvar, vizf. 40.—

Mészárosné Kisfaludy Mária

212. Magyar gádoros ház, olajf. 200.—

MAGYAR MÜVÉSZEK ÉS MŰPÁRTOLÓK KARÁCSONYI KIÁLLITÁSA

A kiállitott művek jegyzéke.

Aikelin Lajos

213. Lépcsőn, olajf. 180.—
214. Öregasszony, olajf. 180.—

Baráth István

215. Terefere, olajf. 80.—

Belányi Viktor

216. Csendélet, olajf. 250.—
217. Csendélet, olajf. 250.—

Bene Géza

218. Munkásasszonyok, szines tus 50.—
219. Kavicsbánya, szines tus 50.—

Bényi László

220. Kikötő, tus eladó
221. Tata, tus eladó

Biai Föglein István

222. Kompozició, olajf. 200.—
223. Csendélet, olajf. eladó

Gyárfás Zzuzsa

224. Erdőszéle, kréta 60.—
225. Isaszegi templom, vizf. 45.—
226. Budafoki pince 45.—

Gádor Geiszler Emil

227. Olajfestmény eladó
228. Tanulmány, olajf. eladó

Gedő Lipót

229. Karikatura eladó
230. Vizfestmény eladó
231. Korcsolyázók, vizf. eladó
232. Tusrajz eladó
233. Karikatura eladó
234. Karikatura eladó

Iványi Lajos

235. Önarckép magántul.

Jándy Dénes

236. Műterem, pasztel 100.—

Kandó Gyula

237. Grafika
238. Diszlettervek
239. Diszlettervek

D. Kavath Alexandra

240. Danse macabre, rézkarc eladó
241. Táncosnő, rézkarc eladó
242. Álom, rézkarc eladó
243. Feledés, vizf. magántul.
244. Alázat, ceruza magántul.
245. Nyár, ceruza magántul.
246. Anyafájdalom, vizf. magántul.
247. Asszony és a Vágy, rézkarc eladó

Karvaly Imre Leó

248. Exlibrisek nem eladó
249. Ujlaki családi ház magántul.
250. Műteremház, kréta magántul.

Kern Andor

251. Oázis, olajf. 45.—
252. Olasz háztetők 50.—
253. Taormina 55.—

Kernstock Károly

254. Kompozició, guas.
255. Kompozició, tusrajz

Lengyel Géza

256. Csendélet, pasztel 60.—

Makovinyi M. Kálmán

257. Feleségem, gipsz 150.—
258. Megbánás, gipsz 250.—

Monostori Moller Pál

259. Kocsikorzó, olajf. 200.—
260. Exotikus utcai kép, olajf. 200.—
261. Lóverseny, olajf. 250.—
262. Montmartrei vendéglő, olajf. 200.—

Metykó Gyula

263. Vasut, olajf. 60.—
264. Téglagyár, pasztel 50.—

Péter Mária

265. Portré, olajf. 160.—
266. Tengerpart, olajf. 100.—

Poth István József

267. Tanya, vizf. 60.—
268. Tájkép, vizf. 60.—

Reiter László

269. Kompozició, tempera 60.—
270. Kompozició, tempera 60.—

Szőnyi Lajos

271. Testvérek, pasztel 100.—
272. Altató, pasztel 100.—
273. Vizhordó, pasztel 100.—

Szandai Sándor

274. Ülő akt, szobor, kerámia, egyes példány 250.—

Valér Érick

275. Áhitat, fametszet eladó
276. Diszlettervek, fotó
277. Diszlettervek

Zádor István

278. Leány, olajf. 400.—
279. Putri ajtóban, olajf. 200.—

Iparmüvészek:

Tetlák Rózsi
Székely Lili
Sicheron Blanka
Fodor Manci
Kubicsek Rózsi

Képkeretek legolcsóbban Hoffmannál

IV. Gerlóczy-u. 5

IV. Károly-krt 28

TELEFON:
89—3—05
89—4—95
89—2—39

Alapittatott: 1880.

GOLDBERGEK ARNOLD, NÉPSZINHÁZ UCCA 17.

ŐSZI KIÁLLITÁS

KATALOGUSA

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1939. SZEPTEMBER 3-TÓL SZEPTEMBER 17-IG

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK:

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖK:

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

FARKAS ZOLTÁN

HORVAI JÁNOS

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

TITKÁRNŐ:

V. CSERESNYÉS ERNA

FŐTITKÁR:

LEHEL BÉLA

A kiállított műtárgyak jegyzéke :

R. BARABÁS GIZELLA

1. Háborog a Balaton, vízf. 200.—
2. Havazás után, olajf. 250.—

BARTA MÁRIA

3. Tanulmányfej, ceruzarajz, 100.—
4. Tanulmányfej, ceruzarajz, 100.—
5. Csendélet, olajf. 200.—

BÁNSÁGHI VINCE

6. Téli napsütés, olajf. 280.—
7. A volt trianoni határ, olajf. 300.—

BECK SCHWARCZ ELSA

8. Margitsziget, ceruzarajz, 80.—
9. Margithíd, ceruzarajz, 60.—

BODOLLÓI MARTINIDESZ LÁSZLÓ

10. Erdei út, pasztell 100.—
11. Fekvő akt, pasztell, 100.—
12. Hátakt, pasztell, 100.—

BOLDOGFAI HAJGATÓ FERENC

13. Virágok, olajf. 120.—
14. Kilátás a Dunára, olajf. 400.—
15. Nyitott udvar, olajf. 180.—

BÜTTNER HELÉN

15a. Aratás után, olajf. 500.—

BRUCK HERMINA

16. Kerti virágok, olajf. 100.—

CSAPÓ HEIM JÓZSEF

17. Virágok, vízf. 200.—

CSÁK ANTAL

18. Négyesfogat, olajf. 70.—

DEMECZKYNÉ VOLF IRMA

19. Tavaszi kép, vízf. 80.—
20. Májusi virágok, vízf. 120.—
21. Cseresnyevirágzás, vízf. 60.—

DIÓSY ANTAL

22. Strand, vízf. 150.—
23. Tájkép, vízf. 150.—
24. Dunai uszály, tempera 300.—

b. DIMITS SÁNDOR

25. Őszi táj, ceruzarajz, 70.—

EMÁNUEL BÉLA

26. Csónakos, olajf. 150.—

ERDŐS LAJOS

27. Csendes utca Anzioban, olajf. 60.—
28. Olvasó nő, olajf. 80.—
29. Reggel a tengerparton, olajf. 60.—

FÁBER GABRIELLA

30. Női fej, vízf. 80.—
31. Anya gyermekkel, vízf. 80.—
32. Olasz táj, vízf. 80.—

FÖRSNER DÉNES

33. Ut a hegyoldalon, olajf. 600.—
34. Kútnál, olajf. 200.—

FÜSTÖS ZOLTÁN

35. Cigány leány, olajf. 200.—
36. Tarcsai házak, olajf. 200.—

GAMMEL JÓZSEF

37. Árvíz, olajf. 250.—
38. Hazatérő búcsusok, olajf. 260.—

GERLEY DEZSŐ

39. Akt az ablak előtt, olajf. 260.—
40. Nő képe fürdőruhában, olajf. 360.—
41. Csendélet, olajf. 75.—
42. Heverő akt a csészével, olajf. 200.—
43. Csendélet, olajf. 100.—

GRUBER BÉLA

44. Balatoni táj, olajf. 80.—
45. Parkrészlet, olajf. 120.—
46. Kő kövön nem marad, olajf. 200.—

GULYÁS FERENC

47. Munkás, olajf. 150.—

HALASI HORVÁTH ISTVÁN

48. Virágos út, pasztell, 200.—

HATVANI PERLUSZ GYULA

49. Mátra-vidék árvíz után, pasztell, 300.—
50. Fertő-tó, pasztell, 300.—
51. Volóci táj (Kárpátalja), pasztell, 100.—

HÉNEL MARGIT

52. Csendélet, olajf. 200.—

HÉNEL GUSZTÁV

53. Learatva, olajf. 150.—

HORVÁTH G. ANDOR

54. Bözsike, olajf. 100.—
55. Vázlatok, olajf. 200.—

HORVÁTH ZOLTÁN

56. Tokaji kikötő, olajf. 150.—
57. Tokaji táj, olajf. 80.—
58. Ruszin, olajf. 100.—

H. BURIÁN IRÉN

59. Őszi csokor, pasztell, 150.—
60. Tanulmány, pasztell, 120.—

H. LOVAS PIROSKA

61. Nyár, olajf. 150.—

IVÁNYI LAJOS

62. Csalnád hadnagy, gipsz, bronzban 150.—
63. Ázsiai nyugalom, gipsz, bronzban 150.—
64. Sz. D. arcképe, gipsz, bronzban 150.—

KAPUSSY GYÖRGY

65. Városligeti fák, olajf. 200.—
66. Városligeti részlet, olajf. 400.—
67. Rózsadombi részlet, olajf. 200.—

KATÓ KÁLMÁN

68. A Lánchíd, olajf. 300.—
69. A pesti Lánchídfő, olajf. 350.—

KATÓ MÁRTA

70. Marika, pasztell, 220.—
71. Dömsödi cigánylány, pasztell, 180.—

KARCZAG ZOLTÁN

72. Solymári völgy, pasztell, 100.—

KISS KÁROLY

73. Babszem Jankó, bronz, mgt.
74. Kagylós nő, bronz, 100.—
75. Borospohár, bronz, 15.—
76. Bonbonier, bronz, 80.—

KÖRÖSSY JÁNOS

77. Partrészlet, olajf. 300.—
78. Velence, olajf. 260.—

MARKUP VALÉRIA

79. Mátraszentistván, olajf. 150.—
80. Vasárnap reggel, olajf. 140.—

MÁRKUS IMRE

81. Ujságolvasók, rajz, 40.—

MÁRTON JAKAB

82. Székesfehérvári részlet, vízf. 100.—

MENDLY GYULA

83. Nyárfák, olajf.	200.—
84. Tihanyi Balaton, olajf.	200.—
85. Somogyi part, olajf.	200.—

NEOGRÁDY LÁSZLÓ

86. Dunakanyar, olajf.	300.—
87. Felvidéki kastély, olajf.	400.—

NOVINSZKY JENŐ

88. Udvarrészlet, olajf.	150.—
89. Malom udvara Baranyában, olajf.	150.—

NYÁRÁDY ISTVÁN

90. Rákoscsabai falusi udvar, olajf.	150.—

vitéz PATAKY FERENC

91. Hazatérők, temp.	300.—
92. Tehén a tóban, temp.	300.—

PÁDLY ALADÁR

93. Falu télen, olajf.	250.—
94. Tájkép kecskékkel, olajf.	mgt.
95. Falurészlet, olajf.	400.—

PÉCHYNÉ RÓNAY KYNGA

96. Napozás, vízf.	150.—

PILLÉNYI PILITZ OSZKÁR

97. Leány arckép, olajf.	mgt.

PORTER PAULA

98.	Napsütéses Tabán, olajf.	400.—
99.	Tavaszi táj, olajf.	500.—
100.	Őszi hangulat a Dunán, olajf.	250.—
101.	Virág-csendélet, olajf.	400.—

SASSY ATTILA

102.	Barátok, olajf.	mgt.
103.	Szent Ferenc a madarakkal, olajf.	mgt.

SCHALK LÁSZLÓ

104.	Kocsmai hangulat, olajf.	mgt.
105.	Szomszéd kertje, olajf.	200.—
106.	Őszi kert az ablakomból, olajf.	300.—

SEREGÉLY DEZSŐ

107.	Baby Gyermekképmás, bronz	mgt.
108.	Trianon, bronz	mgt.
109.	Férfiképmás, bronz	mgt.
110.	Veress Sándor, bronz	mgt.
111.	Horthy Miklós, bronz	mgt.
112.	Gyermekképmás, bronz	mgt.
113.	Női képmás, bronz	mgt.

SZABÓNÉ FEKETE ELLA

114.	Szent Ferenc. kerámia	35.—
115.	Mária, kerámia	30.—
116.	Madonna, kerámia	30.—
117.	Magyar női fej, kerámia	20.—
118.	Assisi Szent Ferenc, tűkarc	50.—
119.	Matyó madonna, kerámia	15.—

SZACSVAYNÉ PETHŐ MARGIT

120. Csend, olajf. 160.—
121. Soroksári Duna-ág, olajf. 160.—

vitéz SZEREDA BÉLA

122. Szentendre, olajtemp. 60.—
123. Tanulmányfej, olajtemp. 200.—
124. Esti hangulat, olajtemp. 100.—
125. Dunapart, olajtemp. 80.—

TÓTH B. LÁSZLÓ

126. Külváros, temp. 150.—
127. Hajókikötő, temp. 150.—
128. Híd alatt, temp. 150.—

TURMAYER SÁNDOR

129. Virág, olajf. 400.—
130. Rákospalotai utcarész, olajf. 300.—
131. Velencei rész, olajf. 300.—
131/a Imádkozó, olajf. 500.—

VÁRKONYI FERENCZY LÁSZLÓ

132. Balaton, vízf. 50.—
133. Balatoni naplemente, vízf. 50.—
134. Udvarseprés, vízf. 80.—

VISKY JÁNOS

135. Lovak, olajf. 360.—
136. Ködös út, olajf. 360.—

VLADÁR ILONA

137. Zineák, olajf. 250.—

Alapitva: 1 8 3 9.

Herendi Porcellángyár

R. T.

GYÁRTMÁNYAI:

magyar művészek műveinek reprodukciója,
művészi disztárgyak,
a világhirű herendi diszkészletek,
jutányos kézifestésű asztali készletek.

●

21 VILÁGKIÁLLITÁSON NAGYDIJ.

KÖZPONTI IRODA:

BUDAPES,T IV., VÁCI UCCA 37.

Telefon: 182—755.

Gyártelep:

HEREND

(Veszprém megye.)

Ábrahám és Sugar, Bagó M. és Fia Utóda, Budapest. Kiadó: Lehel Béla főtitkár.

13

Iványi Lajos MDK

Anyaság, gipsz

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Iványi Lajos MDK

Meditáció, gipsz

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Iványi Lajos szobrász, XII. Városmajor-u.33.

Iványi László fia, szül. 1895 Szeged, szabadiskolában tanult.

MKSz 1947

Iványi Lajos szobrász, megh. 195o.

Szabad Müvészet. 195o. 79 l.

Iványi Lajos

Szerepelt a Nemzeti Szalon őszi ki-
állításán.

W li 1939. IX. 3.

Iványi Lajos festő"

MŰVÉSZET

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZET GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

Három festőművész, *Iványi* Lajos, *Georg* György és *Köves* Boldizsár, egy szobrász, *Andrássy Kurta* János és egy kerámikus, *Csikász* László állitották ki müveiket a „Magyar Képzőmüvészet" gyüjteményes csoportjaként a *Káldor* László-galéria Nádor-utcai kiállitási helyiségében. Üde szinkompoziciót és erőteljes fejlődést mutatnak *Köves* Boldizsár festményeil, különösen az olasz tájképek és tanulmányfejek s drámai erőt reprezentál *Iványi* Lajos Pokol-kompozició-sorozata. Andrássy Kurta János szobrai közül a *Kubikus* és a *Bolond* keltett kellemes feltünést, sajátosan nemzeti jellegével.

M. 935. IX/18

Magyarság 1935. IX. 18.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s

Utalványszám ...../Bl..... ügyosztály.

Fizetési u

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

.....

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

.....

.....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

MDK

Iványi Lajos szobrász

Kiállitások. Független Kritika, 1935. márc. 1.
5 l.

MDK

Ivánvi Ibjos ssobtéas

Kkáiiitéaok. Pbggetion Krtiiks, 1975. mdro. 1.
5 1.

Iványi Lajos

Magyar Képzőművészek Kádár László Galéria: Katalógus.

Iványi Lajos festményei.

1.	Genezareth	800.—
2.	Irigység	800.—
3.	Büntetés	800.—
4.	Boldogok	800.—
5.	Erőszakosság	800.—
6.	Önzők	800.—
7.	Paráznák	800.—
8.	Gőgösek	800.—
9.	Fösvények	800.—
10.	Léhák	800.—
11.	Pihenő a Pokolban	800.—

A „Pokol" széria 2—11. műve csak együttesen vásárolható meg.

1935. IX.

Iványi László

műveen tutós kemping, Bp. II. Vázhegyi úton

/rövid képes ismertetés/

Magyar építőművészet, 1972.3.sz. /építészet és szabadidő/. 13.l.

Iványi Ránló, építész MDh

Gyöngyösön ért el nép sikert a fiatal
építész.

Békés Attila: Mesteriskola

Népszabadság, bp. 1959. okt. 30. 9. l

Iványi László építész (BVTV)

Résztvett az alábbi pályázaton
(rajz, makett, 2 sepró)

Ds. Gyöngyösi István: Nemzetközi
szervezetek – UNIDO – IAEA – központja
Bécs, tervpályázat, 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 Sold.

IVÁNYI LÁSZLÓ

ÉPITÉSZ. (BUTV). A BUDAPESTI BUDAKESZI-
ÚTI OTP-LAKÓTELEP ÉPITÉSÉT
ÉS BEÉPITÉSÉT TERVEZI.

REPR: 6 DB FOTO, 1 DB RAJZ.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/5. 24. LAP.

Iványi házló, építész

MDK

Pályázat - nyertes.

(-ts): Terveztek irodaházat, kereskedelmi központot 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. dec. 22.

MDK

Izányi László, építész

Szabadság téri irodaház terve
pályázatot nyert.

Pakots György: Válasszon, tervező!

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. júl. 7

Ivanyi László
épitész

A váci Hajókikötő-Pokolszi get Rizikikötőben elhelyezendő szobrászati alkotásra kiírt pályázaton vett részt.

—: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március - 48 oldal.

Iványi László építész

a Tulipán utcai társasházak

építészetét említve

Magyar építészet 1945-70

6 l. old.

Iványi László

Középfokú Közművelődési Könyvtár tervpályázata, 1976.

II. díjat nyert a 25. sorszámú pályamű
Szerzői: **Iványi László**
Kévés György

Munkatárs: **Jeszenszky Jenő**

„A pályázók az úszótelkes megoldást helyesen értelmezték. A beépítési terv bizonyítja, hogy az épület elhelyezése kevés kötöttséget igényel. Konkrét telepítés esetén ugyanis elég a bejárat irányát figyelembe venni, valamint azt, hogy az olvasóterek nyugodt környezet felé legyenek tájolva.

Az alaprajzon a klubövezet és az olvasóterem L alakban veszik körül a raktár-műhely és iroda helyiségcsoportot. Az L alak közepén elhelyezett ellenőrzési pontról a ruhatár a klub-kiállítási övezet belátható és az olvasóterem is rövid úton megközelíthető, de a raktárral is jó a kapcsolat. A zenei gyűjtemény elhelyezése központos.

Igen jól megoldott a klubövezet helyiségcsoportja. A funkciók racionális csoportosítása módot adott a pályázóknak, hogy ezekből különböző elrendezési tömegeket állítsanak össze.

A bővítést két irányban, az épület két rövid homlokzatán javasolják a tervezők. Ez hátrányos az épület átépítés közben való üzemeltethetősége szempontjából. Ugyanakkor minimális belső átalakítással állítják elő a végső állapotot, amely az igen jelentős gépészeti igényt kívánó építésmód mellett fontos szempont. A javasolt épületszerkezet a FILLOD könnyűszerkezet egyike a bevezetésre kerülő technológiáknak és mint ilyen, kielégíti a kirásnak a „beszerezhető" szerkezetekre vonatkozó igényét. A terv részletesen foglalkozik a felmerülő speciális gépészeti — különösen a fűtéssel kapcsolatos — problémákkal.

Az épület zárt tömegét a bejárati előtetőn kívül csak a kazánház — merészen plasztikai elemként kezelt — kéményei bontják meg, ugyanígy nincs kitüntetett homlokzat, az épületen körös-körül azonos raszter vonul végig. Ettől az építészeti formálástól csak igen magas színvonalú kivitel esetén és kertészetileg gondosan kialakított környezetben várható siker. Ez a terv felhasználását valószínűleg a nagyobb településekre korlátozza."

1. I. ütem alaprajza, metszete
2. A végleges állapot alaprajza, metszete
3. Helyszínrajz, távlati képek
4. Az I. ütem és a végleges állapot homlokzatai

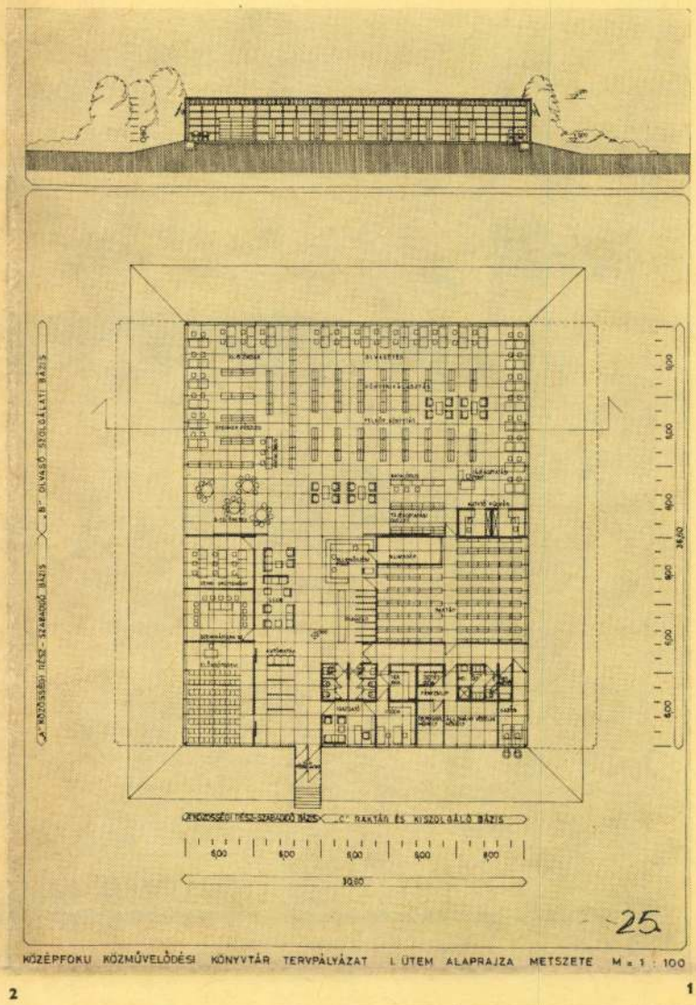

KÖZÉPFOKÚ KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁR TERVPÁLYÁZAT I. ÜTEM ALAPRAJZA METSZETE M = 1 : 100

2 1

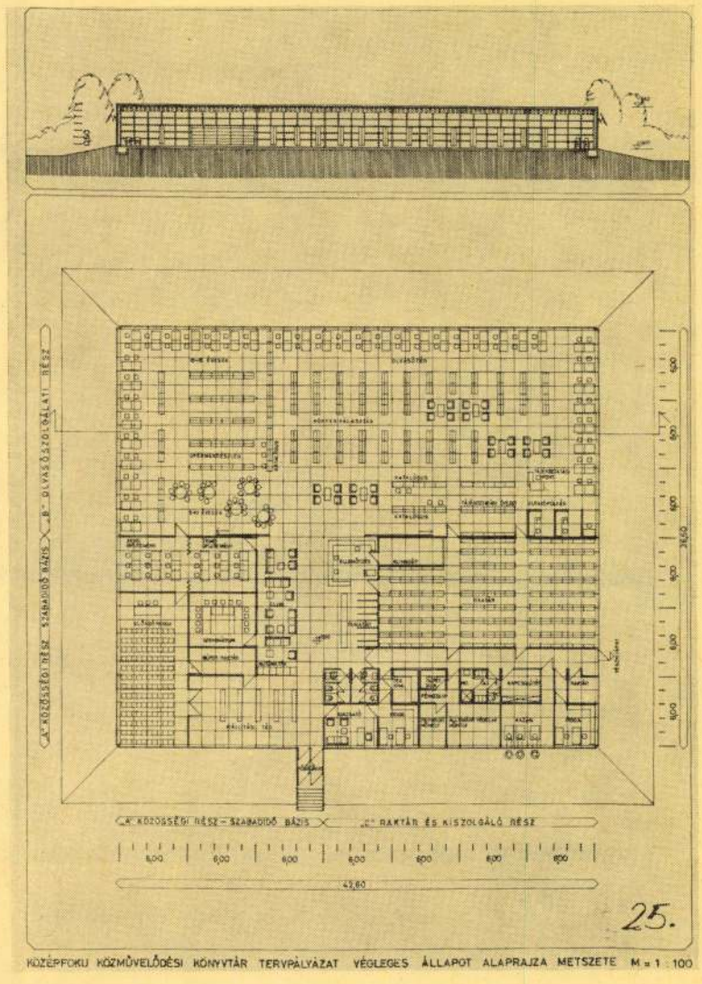

KÖZÉPFOKÚ KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁR TERVPÁLYÁZAT VÉGLEGES ÁLLAPOT ALAPRAJZA METSZETE M = 1 : 100

Magyar Építőművészet 1977/1

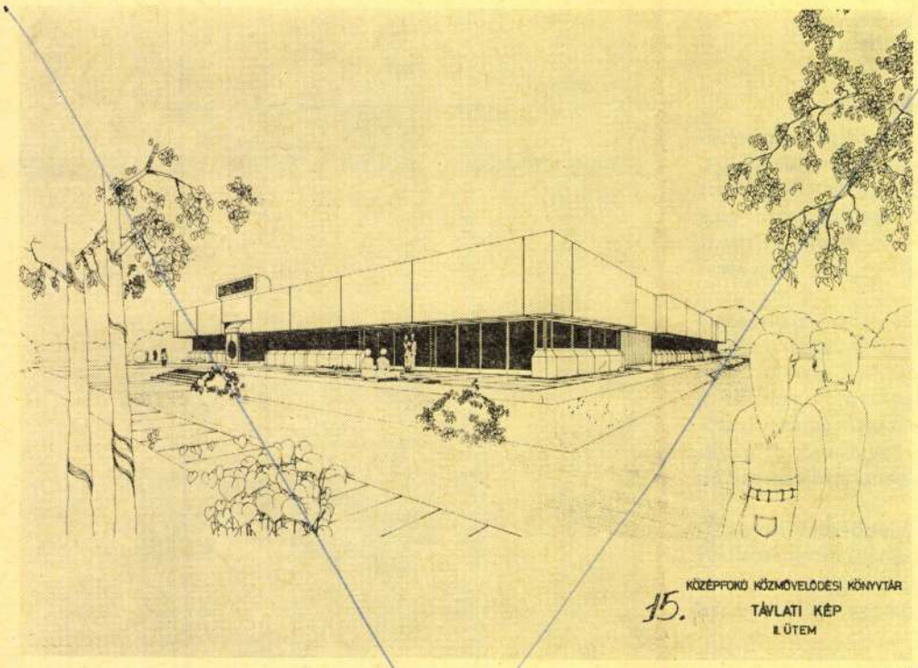

15.
KÖZÉPFOKÚ KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁR
TÁVLATI KÉP
II. ÜTEM

4

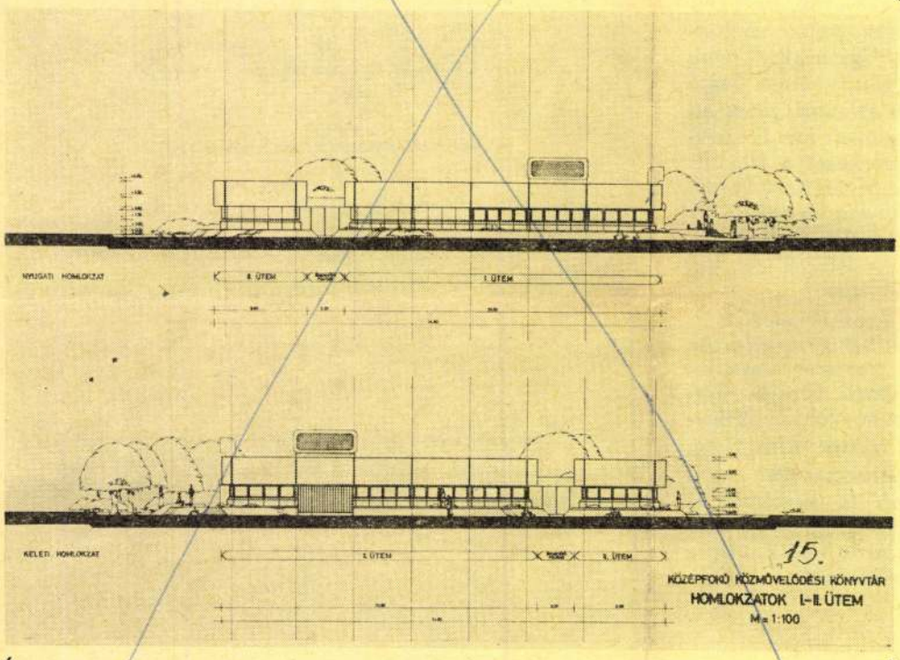

15.
KÖZÉPFOKÚ KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁR
HOMLOKZATOK I–II. ÜTEM
M = 1:100

6

5

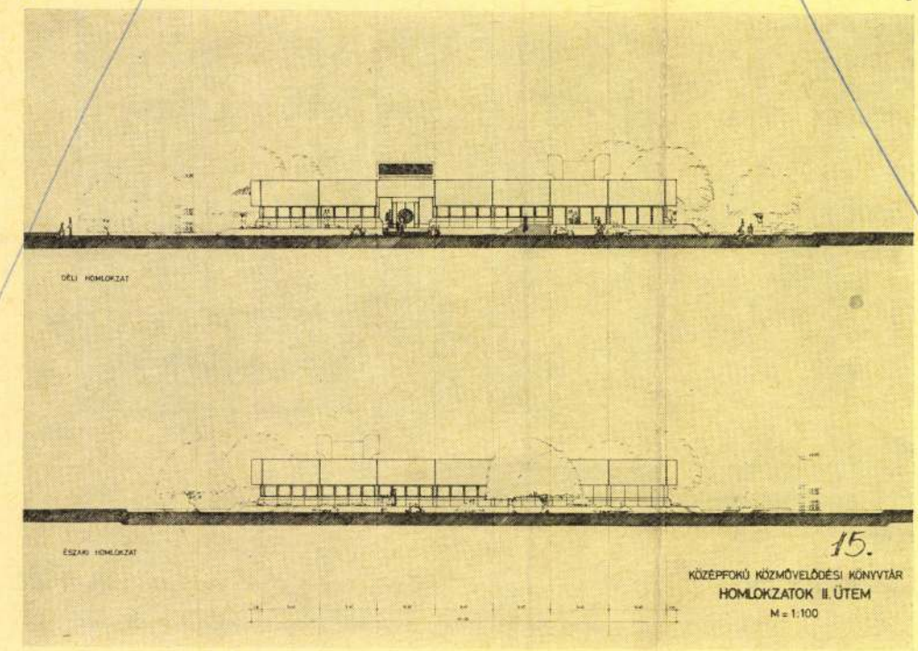

15.
KÖZÉPFOKÚ KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁR
HOMLOKZATOK II. ÜTEM
M = 1:100

Magyar Képzőművészet

Káldor László Galéria

Budapest, V., Nádor-utca 14.

Telefon: 23-7-94.

Iványi Lajos
Georg György
Köves Boldizsár
Andrássy Kurta János
Csikász László
gyüjteményes kiállitása.

1935. szeptember 16-tól 30-ig

A kiállitás nyitva hétköznap:
reggel 8-tól este 6-ig.

Megtekintése dijmentes!

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

urnak — urnőnek

Iványi Lajos

Iványi Lajos festményei.

1.	Genezareth	800.—
2.	Irigység	800.—
3.	Büntetés	800.—
4.	Boldogok	800.—
5.	Erőszakosság	800.—
6.	Önzők	800.—
7.	Paráznák	800.—
8.	Gőgösek	800.—
9.	Fösvények	800.—
10.	Léhák	800.—
11.	Pihenő a Pokolban	800.—

A „Pokol" széria 2—11. műve csak együttesen vásárolható meg.

Georg György rajzai és képei.

12.	Baker, szines	25.—
13.	Nizzai korzó	40.—
14.	Montekarlói casino	40.—
15.	Montekarlói játékos, szines	30.—
16.	Nő cicával	40.—
17.	Pénz és szerelem	300.—
18.	" " "	
19.	" " "	
20.	Szép fiu	80.—
21.	Nő zöld sállal, szines	40.—
22	Nő bundában	40.—
23.	Olvasó nő	60.—
24.	Tengerparton, szines	50.—
25.	Lány piros puloverben	60.—

Iványi Lajos

Magyar Képzőművészet

Káldor László galéria

Forrai Zoltán rajzolóművész és akvarellista

Bálint Árpád festőművész

G. Pittoni Edit festőművész

Iványi Lajos szobrászművész

gyüjteményes csoportkiállitása

13

Budapest,

V., Nádor-utca 14. — Telefon: 23-7-94.

1935. szeptember 2—16-ig.

A megtekintés és katalógus dijmentes

Forrai Zoltán vizfestményei és rajzai.

1.	Szántóvető	30.—
2.	Politikai favágók	25.—
3.	Verklis	25.—
4.	Verklis házaspár	50.—
5.	Szines külvárosi kikötő	50.—
6.	Szegénység	50.—
7.	Jelen és jövő nemzedék	30.—
8.	Házastársak	40.—
9.	Külvárosi kép	35.—
10.	Apa járószékben	10.—
11.	Zsitvay turista	20.—
12.	Széder Gömbösnél	30.—
13.	„Reformáltalak"	20.—
14.	Gömbös mint tanitó	20.—
15.	Szines turistarajz	30.—
16.	Forgalmi rendőr	25.—
17.	Külvárosi kávéház	30.—
18.	Cigányok	50.—
19.	Csárdajelenet	35.—
20.	Inkvizició	35.—

Bálint Árpád olajfestményei és szénrajza.

21.	Arany idők (szénrajz)	200.—
22.	Földalatti mesekastély	300.—
23.	Anyai sziv	300.—
24.	Jób megpróbáltatása	300.—
25.	Gondviselés	300.—
26.	Dáliák	200.—
27.	Faunok a Margitszigeten	300.—
28.	Megdicsőülés	300.—
29.	Viharfelhők	150.—
30.	Elhagyott táj	150.—
31.	Este hazafelé	150.—
32.	Vesta szüzek	300.—

33.	Kelet varázsa	300.—
34.	Tanulmányfej	200.—
35.	Dante a Purgatóriumban	600.—
36.	Kosck	40.—
37.	Kostanulmány	40.—
38.	Kos	40.—
39.	Kecske	40.—
40.	Virágzó fák alatt	50.—
41.	Hazafelé	60.—
42.	Tündérkert	50.—
43.	Tavaszi tánc	60.—
44.	Reggeli hangulat I.	60.—
45.	Reggeli hangulat II.	40.—
46.	Városliget ősszel I.	50.—
47.	Városliget ősszel II.	50.—
48.	Szürkület	50.—
49.	Ókor	60.—
50.	Reggeli hangulat III.	40.—

G. Pittoni Edit vizfestményei és olajfestményei.

51.	Altenberg	25.—
52.	Hegyoldal	45.—
53.	Patak hiddal	40.—
54.	Sárga virágok	40.—
55.	Hegyvidék	40.—
56.	Altenbergi rész	40.—
57.	Dunai látkép	25.—
58.	Zebegényi csend	40.—
59.	Dőry kastély	40.—
60.	Zebegényi rálátás	25.—
61.	Bodzavirág	20.—
62.	Alkony a Dunán	40.—
63.	Zebegény	50.—
64.	Dáliák	60.—

65.	Bártfa	45.—
66.	A Duna Zebegénynél	25.—
67.	Zebegényi part	50.—
68.	Szinpompás naplemente	40.—
69.	Alkony a Dunán II.	40.—
70.	Viadukt	40.—
71.	Zebegényi templom	40.—
72.	Kainisch	25.—
73.	Dunapart	25.—
74.	Kálvária kápolna	40.—
75.	Heidelbergi romok	30.—
76.	A viadukt alatt	40.—
77.	Börzsönyi hegyek	30.—
78.	Zebegényi kilátás	40.—
79.	Esős nap	25.—
80.	Heidelberg	20.—

Iványi Lajos szoborművei.

1.	Tibeti láma	40.—
2.	Serapis, a Halál Istennője	40.—
3.	Mammon	20.—
4.	Fotó	30.—
5.	Mussolini	150.—
6.	Dollfuss	150.—
7.	Leonardo da Vinci	200.—
8.	S. A. portréja	magántulajdon
9.	Önarckép	"
10.	II. Pápuki, a XII. Ptolomaeus dinasztia anyacsászárnője	150.—
11.	Leányfej	150.—
12.	M. I.-né portréja	magántulajdon

Felelős kiadó Káldor László — H. L.

Köves Boldizsár festményei.

26.	Műteremsarok	400.—
27.	Férfi akt	300.—
28.	Az uj kalap	100.—
29.	Marika	300.—
30.	Ülő akt	150.—
31.	Nagymarosi utca	100.—
32.	Nagymarosi templom	100.—
33.	Olvasó akt	50.—
34.	Tükrös akt	120.—
35.	Táncosnő	350.—
36.	Coloredoi táj	50.—
37.	Tavagnaco	50.—
38.	Udine	60.—
39.	Tricesimo	60.—
40.	Leszakadt hid	50.—
41.	Olasz táj	50.—
42.	Olasz táj	50.—
43.	Olasz kastély	50.—
44.	Olasz erőd	60.—
45.	Tanulmányfej	60.—
46.	Tanulmány	50.—

Andrássy Kurta János szobrai.

47.	Piéta, gipsz	300.—
48.	Paraszt Vénusz, gipsz, magántul,	
49.	Kubikus, gipsz	120.—
50.	Botond (csak bronzban eladó)	500.—
51.	Ady, gipsz	150.—
52.	Gyerekfej, terracotta, magántul.	
53.	Csók, gipsz, márványban	500.—
54.	Portré, gipsz, magántulajdon	
55.	Tanulmány	150.—
56.	(Vitrinben) Mátyás király plakett	40 —
57.	„ Apám, magántulajdon	
58.	„ Halottvivők, relief	60.—
59.	„ Paripa	60.—

Csikász László kerámiái.

60.	Este (terracota)	120.—
61.	Szerzetes („)	100.—
62.	Néger gyerek (mázas)	35.—
63—80.	Kerámiák	3.—tól 12-ig

Felelős kiadó: Káldor László

Iványi László, Ybl-díjas építész (BVTV).
Ybl-díjas építésznek, 1986.

Iványi László

1933. december 8-án születtem Szegeden. Iskoláim: Budapesti Kölcsey Ferenc Gimnázium, BME építészkar.

Magyar Építőművészet, 1984. 4-5 szám, 44-48. old.

Iványi László építész

a budai toronyházak építészeként
és városrendezőjeként nem említve

Meppen építészet 1945-70
45. old

Iványi László

tervei szerint építették a Budapesti úti OTP lakótelepet.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

150 l

Iványi László építész

a Tulipán u.-ban épült terasszház tervei szerint épült. a lejtős terepen különösen indokolt szerkesztésmód ezzel az épülettel jelent meg a hazai építészetben.

(említve)

Új építészet Magyarországon.

1974. X. 5. TV. 12.45 Gué /45/

Szalayi László
építész

M.D.K

Az Ybl Miklós díj II. fokozatát
nyerte el.

—: 1967 kiváló és érdemes művészei...
Élet és Irodalom, 1967. apr. 8-4 lap.

Iványi László, építész

L. Ungár Péter

— Szövetségi kirek

Magyar

Bóríló 3

EPitőmű veszet, Bp. 1983

83/1

Iványi László, építész

L: Nagy Tamás

22

Magyar

Építőművészet, Bp. 1983

83/5

Iványi Lánló, építén

L: Bene Lánló

Hegedűs B, kiss A: BVTV-A tervező vill. alternatíva 18-19

Magyar Építőművészet, Bp. 1983 83/4

Iványi Ödön

— **Iványi Ödön** festőművész 66 éves korában elhunyt. Temetése június 17-én, hétfőn 13.30 órakor lesz a salgótarjáni központi temetőben.

Népszava 1985. VI. 13.

M.D.K.

Iványi Lászlóépitész

BUVÁTI

Üzletházak, Bp. Lágymányos lakótelep

1962. repr.

Munkatárs: Fekete Dániel.

Magyar Épitőművészet 1965/4. 26-31. l.

MDK

Iványi László, építész

Az Otthon Áruházra toronyházat tervezett.

(Kép)

—: Toronyház az áruházon 3.

ESTI HIRLAP Bp. 1967. márc. 21.

Iványi László

tervezte a bp-i Gágvári Endre úti lakótelep üzlethózast. 1964. 286. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

113 P

Iványi László

teroczte a bp-i Tulipán utcai társasházat 1965. - 387. p. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1341

Iványi László

és Puskás Tamás tervezték a Bp-i

Fővárosi Tanács Klubját. 1961. 420 p.

reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet

1867-1967. Budapest 1970.

1380

Iványi László

és Paskós Tomas tervezték a bp-i Pünkösdfürdői fův. tanács üdülőt.

1963. 477. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1451

Ürményi Károly, [ ]

Szilágyi Erzsébet emlékkiállítását
készítette. (Keserűvel közösen.)

Al.: Madách-szobor a Margitszigeten

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. nov. 10.

Iványi László.

Szilágyi Erzsébet emlékkútját Lessenyei Mártával közösen alkatták, melyet a Szilágyi Erzsébet fasorban helyeztek el.

Esti Hírlap, 1971. nov. 10.

Iványi László épitész M.D.K.

Sao Pauloban a VIII. épitészeti és képzőmüvészeti biennálén kitüntetve.

Napló

Magyar Nemzet 1966. ápr. 2[illegible]. 4.l.

Ivánvi Ideális épületek

M.D.K.

Iványi László épitész
/BUVÁTI/

Fövárosi Tanács VB Szakszervezeti üdülöje, Pünkösdfürdö / 1963 / repr.

Társtervezö: Puskás Tamás

Magyar Épitömüvészet 1964 / 4. 33- 36. l.

MTEK

Iványi László

butor

4. Orsz. Iparműv. kiáll. Műcs. 1959.dec.

Iványi László

A légpmányosi lakótelep - szociológiai vizsgálatok és szubjektív benyomások egyaránt arról vallanak - a legsikerültebb lakótelep a fővárosiak körül. Magán visel valamit a budai oldal eleganciájából, de pillanatokra van csak Pest, közepétől; levegős-tágas, jól illeszkedik a tájba; a lakások fölszereltsége jobb az új Lipótváros standardjánál... nem üres udvariasság részemről, ha följegyzem az egyik kötébbe szövegét: „Tervező BUVÁTI - Iványi László."

Bajor Nagy Ernő: Albertfalvától a Gellértig. Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr., 14. l.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Iványi László

I(ványi) L(ászló): Lágymányosi lakótelep III. ütem üzletházai (Iványi László építész) -Műszaki Tervezés, 1966. 3. sz. 22-24. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 250.l.

Iványi László
építész

Bp. Budakeszi úti OTP magasházak. 1963-65.

Repr.

Radó Magyar építészettört. 367.
Műszaki kiad. 1971.

Iványi László

~~xIxányixLászló~~:

I/ványi/ L/ászló/: Autós camping, Bp, II. Hárshegyi ut. /Iványi László épitész, Fekete Antal kerttervező/. - Magyar Épitőmüvészet, 1966, 15. évf. 1.sz. 2o-23. l.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 248. l.

M.D.K.

Iványi László, építész

tervei szerint a Budakeszi
úton épült, lara-beépítésű sor-
lakásos lakó negyedet, mint a zöld-
környezetbe megfelelőt körli:

Heim Ernő: A budai hegyvidék –
hegyvidék maradjon.

BUDAPEST, 1968. VI.évf. 5. sz. 26-27. old.

M. D. K

IVÁNYI László építész

4.000 forinttal díjazott kvv

társkerveső: Iványi György
Puszás Tamás
Nadász György,

Döntött a Lsúri Várpalota fejlesztési

pályázatáról

Magyar Nemzet 1961. aug. 30. 6. l.

Iványi Károly építész

a São Paulói VIII. építészeti biennálén kitüntetési oklevelet

Nyíregyháza 1966 okt. 22 2 old

Iváryi László építés

Ybl díjat (II. fok) kapott

Nagyvárad 1907 IV. 2. 2 old.

Iványi László épitész

M.D.K.

BUVÁTI

1967-ben Ybl-díjjal kitüntetve

II. fok

Gazdaságosan megoldott épitészeti tegékenységéért

, Bp. XII. Budakeszi uti lakótelep,

I. Hárváth utcai lakóház terveéért

Magyar Epitőmüvészet 1967/3. 7.l.

Iványi László épitész M.D.K.

Társasházak, Bp. Tulipán u. 10-12.

repr.

Magyar Épitőművészet 1965/6. 9-14. l.

MDK.

Iványi László

Ybl dijat kapott

Délmagyarország 1967 ápr.2.

Iványi László, érítén

Az Ybl M. – díj II. f.-t kapta.

–: Az idei ivad. és művészeti díjasok 6

Népszabadság. Bp. 1967 ápr. 2.

M.D.K.

Iványi László épitész
/BUVÁTI/

Autós camping, Bp. Hárshegyi ut.
repr.

Magyar Épitőmüvészet 1966/1. 20-23.1.

MIK.

Iványi László

Az Ybl dij II fokozatát kapta

Népszava 1967 ápr.2.

M. D. K

IVÁNYI László építész

Weichinger Károlynál dolgozott

Szendrői Jenő: A mesteriskola III. ciklusa

Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 24. l.

M. D. K.

IVÁNYI László építész

Résztvesz a Szövetség Mesteriskolája

II. ciklusán

Mestere: Weichinger K.

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 79. l.

M. D. U.

IVÁNYI László építész

Calvin tér rendezése pályázat

(1. fokozat)

Társtervező: Vadász György

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

le. D. K.

IVÁNYI László építész

Gyöngyös vasútállomás és kör-
nyéke pályázat (I. megvétel)

Társtervező: Vadász György

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

Iványi László épitész M.D.K.

/BUVÁTI/

Bp. II. Rhédey u. 2-4. Lakóház

repr.

Magyar Épitőművészet 1962 /5. 27.1.

M.D.K.

Iványi László épitész
/BUVÁTI/

Fővárosi Tanács klubja. / 1961/

B elsőépitész :Puskás Tamás

repr.

Magyar Épitőművészet 1962 /5. 36-38.l.

M D.K.

Iványi László épitész

Résztvett a pályázaton

4 000 Ft-os megvétel /sorolás nélkül

Társtervező: Iványi György, Puskás Tamás és Vadász György

Kathy Imre: Várhalotai tervpályázat

Magyar Épitőmüvészet 1962 /1.49.1.

M. D. K.

IVÁNYI László építész

A tatai üdülőtelep pályázatán díjazva

Magyar Nemzet, 1960 (XVI) 168. sz. 5. l.

Gy. J.: 20 üdülőház, 2000 személyre sátortábor, strand, szabadtéri nimpad épül a tatai Nagy-tó körül. Sikerrel zárult az Építőművész Szöv. pályázata

Iványi László épitész M.D.K.

BUVÁTI

Az Otthon áruház bővitéséne terve

Társte vező:Hollay György

G.J.:Tipusterve alapján uj áruházak épülnek

Magyar Nemzet 1964. november 4. 3.l.

MDK

Iványi László

Iványi László /bútor/ műveivel résztvett a IV. Orszg.Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarnok Budapest 1959. Dec. 18 - 1960.Jan.31. Kat.

Iványi Lászkó épitész M.D.K.

/BVTV/

Lakóház, Bp. II. Horváth utca / 1959-62/

repr.

Magyar Építömüvészet 1965/3.

Iványi Zánló, építész MDb

Az új lakótelep tervezője.

A lakótelep makettje.

Repr.

—: Új lakótelep épül a Budakeszi úton

6.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. ápr. 26.

M.D.K.

Iványi László

Tervei a kiállításon

10 szintes lakóépületek a lágymányosi lakótelepen

Társtervező: Pomsár János

Vidos Zoltán: " Építészetünk 20 éve" c. kiállítás

Ybrányi László, építész

NDK

A Sao Paolói VIII. építészeti és képzőművészeti biennálén diplomát nyert.

–: Magyar építészek nemzetközi elismerése

8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. aug. 22. [Vidéki]

Iványi László, butor

MDK

4. orsz. iparműv. kiáll. Miec. 1959.

Iványi Lánló, építész

A Krisztina Köníti irodaház egyik tervezője.

Pakots György: Két toronyház épül Budán 3.

ESTI HIRLAP, bp. 1964. febr. 17.

Iványi László, építész

MDG

A lakótelep építési terveit
Készítette.

-: Tízemeletes pontházak épülnek a
Budakeszi úton

8

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. febr. 29.

Iványi László, Ybl- és nívó-díjas építész

24. Hárshegyi úti camping, Bpest. [repr.]
Építész: Iványi László, 1965.

Magyar Építőművészet, 1988., 3., 50-old.

IVÁNYI László építész

OKRUTAY Miklós: Aszketikus szigor : Irodaház, Bp., Magyar u. 36. = Magyar Narancs, 1993. julius 8. 41. ill.

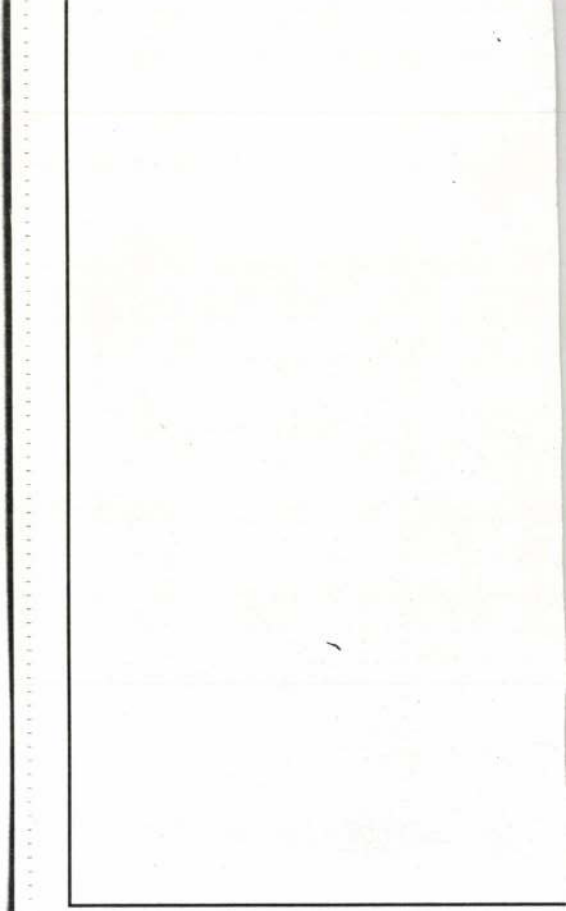

Iványi László, YBL-és mivédéjes építész 1.) Folytatás
Tulipán utcai terasszházak.

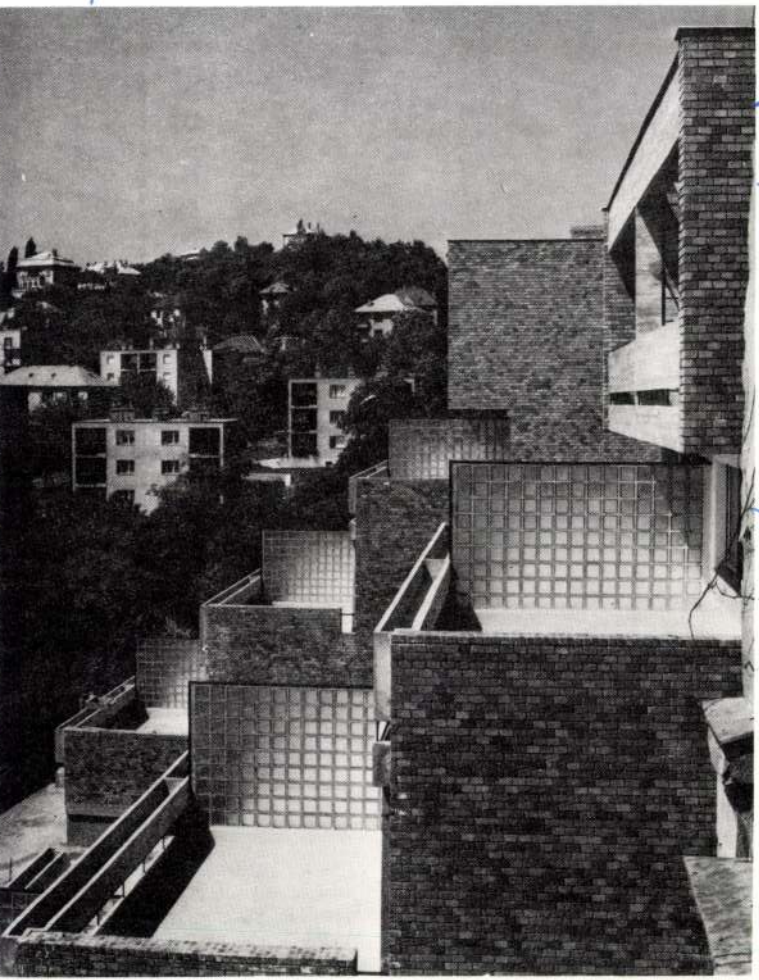

Magyar Építőművészet, 1988. 3. 39-old.

Áruház és lakóépület Debrecenben

Most, hogy a MÉ szerkesztőinek szándékát követve beszámolót írok ennek a korai házamnak a sorsáról, tudatosul bennem, hogy éveink — már mint a házamé és az enyéim — mennyire egy vágányon futottak, mennyire együtt éltünk mi ketten. És, mint az a hosszú ideje együttélők esetében oly gyakori: általánosságban gazdagnak érzett időszakok számbavételekor derül ki, hogy részleteiben a dolgokról az embernek nincs is lényegi mondanivalója.

A kezdetekről? Arról ma is szívesen beszélek, és nem csak az öregedő ember természetes nosztalgiája okán. Az a pezsgő, izgalmas periódus, mikor a kötelező szocreál-ujjgyakorlatok után szabad lett saját harmóniákat keresgélni a „megfagyott muzsikában", nem csak egyéni arcunk megformálásának vált döntő szakaszává, hanem lendületével, az alkotói kedv felszabadításának vállalásával nem kevés tanulságot tartogat a

feszültté tette a hangulatot, érezn lehetett, hogy a vélemények inga doznak és bármely irányba fordul hatnak. Szerencsére az irányt Mé nes János, az akkori polgármeste jelölte meg röviden, de egyértel műen: — „Nekem tetszik." — mondta a maga igen halkszavú módján, és házam megvalósulha tott.

A közvélemény a kész épülete hamar elfogadta és megszerette, a ház ma már a városkép elválasztha tatlan eleme. Azt nem gondoltuk volna, hogy a szomszéd házak 25 év múlva is változatlanok lesznek, de maga a főutca közben megújult: ú közművek épültek, a villamossínek középre kerültek, új fasort ültettek a régi helyébe. Az épület árkádsora alatti sokadalom, az áruház előt nézelődők számát jócskán szapo rítja az ide telepített, nagyforgalmú autóbuszmegálló közönsége. Ben kitűnik, hogy az áruházat már ré gen kinőtte a vásárlói igény, túlzsú folt és levegőtlen — de igazán be

Ivanyi László, Ybl-ös nivódíjas építész 2.) Folytatás.
Tulipán utcai terasszházak.

Az 1963-64-ben épült házak a Rózsadomb déli lejtőjén helyezkednek el, lépcsőzetükkel követve a telek lejtőjét.

Magyar Építőművészet, 1988. 3., 37-old.

Fúga és gipszpadló

avagy kortárs britek Budapesten

„Dacolva a halállal, elrohantam abba a rohadt cirkuszba." És mit láttál ott? – kérdezhetnénk Cathy de Monchaux-t, ha utolértük volna. Ám a vörös bársonnyal bélelt cirkuszi „eltüntetődoboz" üresen nyitotta föl hasát. E kellék aztán a művészet szállítóeszköze lett. S ha nem is Gogol köpönyegéből, de előbújtak belőle valakik. Heten. Szobrászok. A kortárs brit képzőművészet reprezentánsai, akik most a Ludwig Múzeumban állították ki legújabb munkáikat. A budapesti verniszázs előzménye egy norvégiai bemutató volt, ahol is az oslói National Museum of Contemporary Art galériájában e szobrok egy része elkészült.

A „cirkuszba rohanó hölgy", **Cathy de Monchaux** kisplasztikái szerepeltek már Budapesten, sőt, díjat is nyert az 1990-es VIII. Nemzetközi Triennálén. Szobrai pszeudohasználati tárgyak, amelyeknél elsősorban a kidolgozás szépsége és az anyagválasztás dominál. A bordó bársony és a bőr együttesen eleinte taszítja, majd megadja magát a réz- és acélbilincsek, -szögecsek szorításának. E titokzatos rendeltetésű tárgyaknak azonban csak felszíni jelentésrétege vezet a cirkuszi varázsszekrények világába. Az eltűnés-halál-újjászületés metaforikus tartalma rögtön átérezhető, ha rápillantunk az ugyancsak bársony-bőr-fém kompozícióra. Az egyik nyitott, így kézzelfoghatóvá válik a benne rejlő kincs: két márványgolyóbis. A másik csukott – mint a Kisherceg-féle kígyó, amely elefántot nyelt –, s csak az előbbi tapasztalás miatt tudjuk, mi rejlik benne. Lehetne akár gyöngyöt érlelő kagyló, vagy bőrkötésbe vont, bebársonyozott vagina. Lelkiállapot és hajlam kérdése, ki melyik megoldási lehetőséget választja. (Újabb változatok természetesen lehetségesek.)

Craig Wood a misztikumból az irónia földjére rántja az embert. Rajzai a warholos levesesdobozt idézik, ahogyan ő nevezi: biztonságos levegőillatosítók. Precíz, szenvtelen tervrajzok, melyeknek lényege: disszonancia a megvalósítás pontossága, megszerkesztettsége és a téma banalitása között. Finom, egyben gunyoros válasz ez korunk fogyasztói termékeinek némelykor rémisztő tökéletességére.

Mint egy lebontásra ítélt nyaraló vakolatmozaikjait őrző, összegyűrt tusolóajtó mered a magasba **Julian Opie** objektje. Ő a minimal-art vagy a poszt-pop szobrászatot képviseli, mint csaknem mindenki, aki építészeti modellhez hasonlatos dolgokat készít. A katalógus szerint Opie különös hangsúlyt fektet a látszólag jelentést nem hordozó szobor és a bonyolult, irodalmiasan hosszú cím közötti kontrasztra. Ez a látszólagosság azonban valósággá válik, mert többszöri címleolvasás után sem jövök rá, miért éppen *Egy londoni autó átlagsebessége kevesebb, mint a lovaskocsié volt a századfordulón*, vagy *A hurrikán ereje egyetlen perc alatt ötven évre elegendő energiával látná el az USA-t* címet viselik a fehérre vagy éppen csíkosra meszelt harmonikaajtók.

Ben Langlands és **Nikki Bell** állítólag (és miért ne hinnénk újfent a katalógusnak) már főiskolás éveik alatt is együtt dolgoztak. Az ő tárgyaik képviselik leginkább azt a stílust, amely túlmutat (?) a szobrászaton és belsőépítészeti irányt vesz. A rafinált perspektívájú, falra függesztett városmodellek mint formatervezett ufók röpdösnek az ember feje felett. A design itt is utópisztikus, és inkább ötletes, mint használható. (Bár egyáltalán nem helyénvaló művészet esetén használhatóságról szólni.) Langlands és Bell mindenesetre maketteket készített. Az egyik a még lángoló korszakukban ledlező szerelmeseké. A tökéletes székpár. „Testük", lábuk egybeforr, csak kézen fogva, egymás szemébe nézve, összekulcsolódott tekintettel és végtagokkal lehet ülni rajta.

Fantáziánkat tán leginkább **Alison Wilding** veszi igénybe. Nála is az ellentétre, a kontrasztra építés figyelhető meg. Kétféle anyag, kéféle tér, a külső és a belső forma különbözősége izgatja. A rejtett belső tartalom, amit ugyancsak titokzatos burok leplez. Mindezt egyszerű, geometrikus alakzatokban képzeli el és építi meg: hengerbe zárt hasábot, vagy éppen gömböt szorít egy kúp keretei közé. *A vörös egek* című *environment* fémuniverzumot mintáz, a *Fúga* pedig mint ferde hajókémény áll szelíd-szilárdan a lábunk előtt. Ha szemét élesre állítja a látogató, s van mersze a kéményre kicsit ránehezedni, apró lyukakat vehet észre, melyeken keresztül új világ nyílik meg előtte.

Utoljára hagytam, bár elsőként tűnik föl **Rachel Whiteread** gipszpadlója. Körbejárva, megtapogatva e téglatestekből épített „alkalmatosságot", végül arra jut a szemlélődő, kíváncsi kiállításra járó, hogy erre a hamisítatlan brit padlóra lépve magasabb régiókba emelkedhetne (körülbelül ötven centivel, ha le nem parancsolnák rögvest a szelíd teremőrzők), s talán még meg is értené, amit „itten ezek" elébe tártak.

N. A.

Aszketikus szigor

A Magyar utca odaadóan simul az egykori pesti városfal ívéhez. A csöndes, önmagának és emlékeinek élő szűk kis utca vörös lámpás múltjára ma már kevesen emlékeznek, az egykori madame-ok hajlott hátú öreg nénikké szelídültek. Megállt itt az idő, a Kiskörút tébolyult lüktetése is csak a lassan leülepedő porral jut el ide. A házak a (neo)klasszicizmus nyugalmával, egységes hangulatú díszletként sorakoznak, a harmóniát helyenként romantikus-eklektikus felhangok bontják meg.

A békésen szendergő utca utolsó foghíja szinte buján kínálkozott fel, a csábításnak a mégoly erkölcsös építész is nehezen állhatott ellen. Annál is inkább, mivel korunk a környezeten erőszakot tevő törekvések fölött könnyedén huny szemet, a cinikus összekacsintás fáradságát is kerülve. Az ilyen frivol egymásra találások pillanatnyi élvezetének zabigyerekei pedig örökre itt maradnak, jelenlétük folytonos megaláztatás.

A Magyar utcában azonban a pesszimista várakozással ellentétben szinte példa nélküli puritánsággal találkozunk. Az itt felépült irodaház észrevétlenül simul az utca szövetébe, a környezethez való ilyen fokú alkalmazkodás döbbenetes, az aszketikus szigor már-már túlzásnak is hat. Mintha nem is új épület született volna, csupán egy múlt századi öreg bérház megfiatalodását érnénk tetten.

A visszahúzódó homlokzat zömében semleges, az utca által sugallt elemekből áll össze. A fehérre festett falat kellemes arányban osztott ablakok tagolják, szürke sávval keretezve. Az így megválasztott kiemelés túlzott egyszerűsége vitatható, talán vállalható lett volna a ma posztmodernként nyilvántartott, klasszicizáló homlokzati tagolások alkalmazása. Ezek közül csupán az épületet függőlegesen keretező kváderkő-imitáció s a garázsbejáró fölötti boltozat jelenik meg. A hangsúlyosan dizájnos elemek, a divatosan lila kiegészítők – zászlótartók, lámpabúrák, virágtartó rácsok – sem tudják igazán oldani a homlokzat viszonylagos unalmát.

Az összkép mégis kellemes harmóniát áraszt, különösen az utca perspektívájában. Innen a meredeken emelkedő magastető mögé rejtett felsőbb szintek sem látszanak, az álcázás jól sikerült. A tökéletes alkalmazkodás jegyében a homlokzatot kettős párkány zárja le, így igazodva a szomszédos két ház eltérő magasságához. A frappánsnak tűnő megoldást azonban nem igazolja a látvány, a Pesten oly sok helyütt erőltetett emeletráépítések „élményét" idézve fel.

A belső térben látszólag semmi különös. Jól megszerkesztett, változatos alaprajzok, puhán süppedő szőnyegpadló, otthonosan duruzsoló légkondicionálás. A meglepetést ezúttal a lépcsőházban kell keresni, ahol a pesti városfal konzervált és hatásosan tálalt darabjára csodálkozhatunk rá. Erre egyébként a bejárat mellett kőtábla is figyelmezteti az erre sétálót. A várostörténeti emlékek után érdeklődők nyugodtan bekéredzkedhetnek, a házban legfeljebb a portást zavarjuk meg tízóraizás közben. Az épület határozott értékeitől függetlenül a termek az irodapiac telítettségéről árulkodva üresen konganak. Egy jól irányzott funkcióváltással – lásd a Magyar utca színes múltját – meglehet, hamarabb telnének meg élettel e falak.

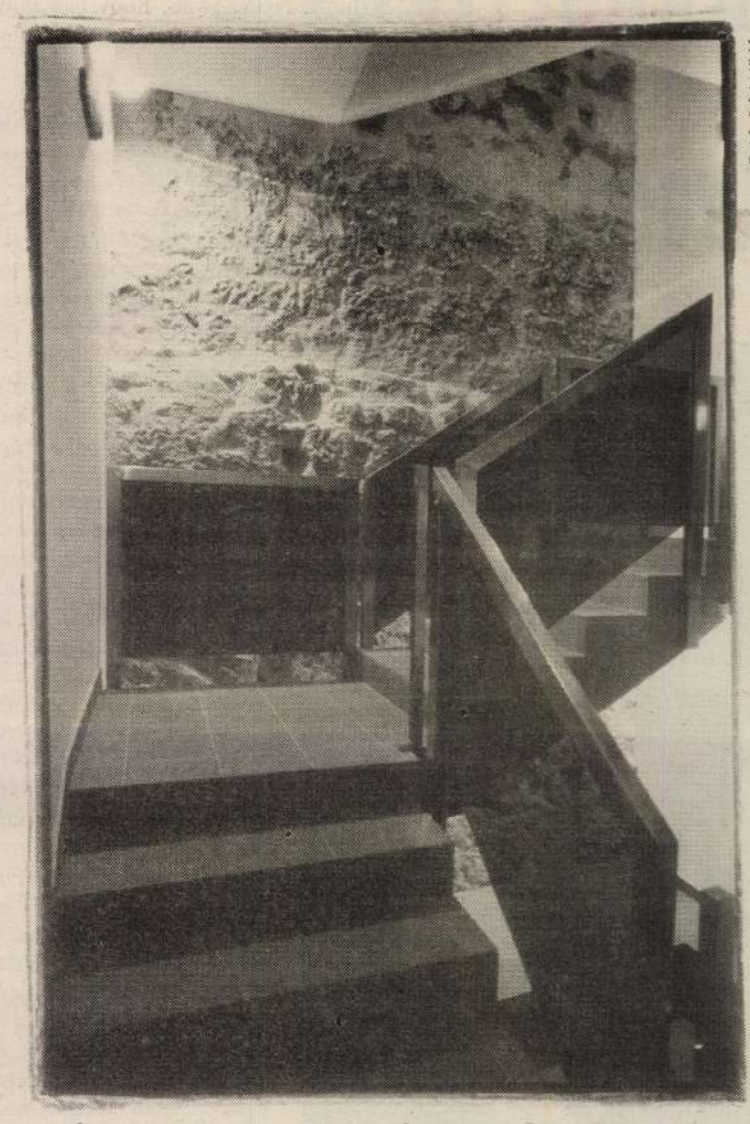

Fotó: Déri Miklós

VÁROSFAL A LÉPCSŐHÁZBAN

Okrutay Miklós

Irodaház (Budapest, Magyar u. 36.); építész: Iványi László.

Európai eszmények és a csángók ügye

Domokos Pál Péter emlékezete

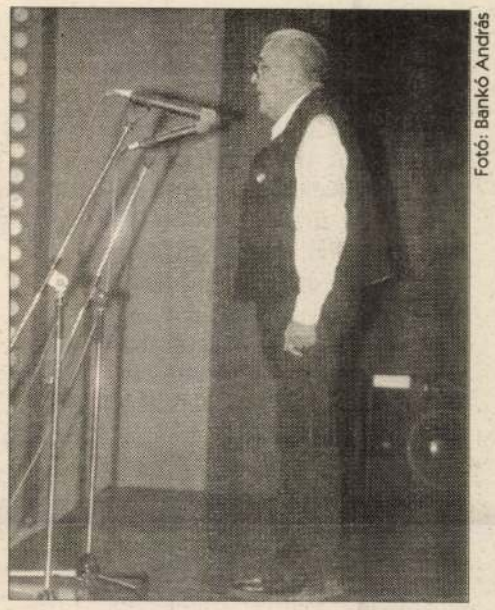

Fotó: Bankó András

KALLÓS ZOLTÁN

A közelmúlt politikai körülményei között egy modern kori Julianus bátorsága és kitartó igyekezete kellett ahhoz, hogy a csángókat valaki az anyaország emlékezetébe idézhesse, hogy létezésükről, sorsukról tudósíthasson, hogy kulturális kincseikről tanúságot tehessen: erre vállalkozott **Domokos Pál Péter.** Részben **Bartók** és **Kodály** hatására – tudta ugyanis, hogy ők gyűjtőútjaik során nem juthattak el a Bákó környéki magyar falvakba –, no és azok után, hogy 1992-ben állását vesztette a csíkszeredai tanítóképzőn. Ez évtől, 21 éves korától kezdve kerek hetven esztendőn át, tavaly bekövetkezett haláláig ez állt élete tengelyében: könnyíteni a csángók sorsának viselésében, legalább annyival, hogy az anyaországiak is számon tartsák őket, együtt érezhessenek velük.

E vállalásának szinte „mellékterméke" lett számos tudományos eredménye, kutatásainak összegzése, például az, hogy a csángóság hagyományai az ötödik magyar népzenei dialektust képezik, vagy az, hogy igenis léteznek írásos emlékek a XVIII. század hangszeres zenéjéről. (A kor szaktekintélyei ugyanis úgy vélekedtek, mutatóba se találhatni ilyeneket; Domokos Pál Péter 248 dallamot adott át cáfolatul az MTA-nak.) Az már a sors furcsa fintora, hogy később itthon is megismételhette magát a történelem. Az 1949 utáni „mostoha években", épp 5 évvel azután, hogy Péter bácsit tervszerűen(?) elüldözték szülőföldjéről, itt, Magyarországon ismét állását vesztette, s ismét a csángó menekültek körében (ezúttal a Dunántúlon) talált munkát, megélhetést és bizonyosságot a lét értelmének fölismeréséhez.

*

A rendkívüli életmű s a példázatos sorsvállalás előtt június 27-én tisztelegtek a Pesti Vigadóban a föllépők és az érdeklődők. A műsor igyekezett fölvillantani a táj vokális és instrumentális népzenei hagyományait, egyházi és régi zenei emlékeit. Táncait – a Honvéd együttesen kívül – a táj szülöttei, a Moldvából érkezett vendégek mutatták be, s maguk is énekeltek; különösen egy idős asszony, **Kata Péterné Ilona** tisztán csengő, erőteljes dalolása ejthette csodálatba a hallgatóságot. A bukovinai székelyekkel hajdan ide menekült **Kóka Rozália** egy tanulságos mesét adott elő, míg a másodgenerációs telepeseket **D. Fábián Éva** képviselte megejtő énekével. Számos más ismert táncházi előadó is szerepelt a műsorban – így **Sebestyén Mária, Szvorák Katalin, Juhász Zoltán, Berecz András, Sáringer Kálmán** is –, köztük Péter bácsi „fogadott lánya", **Kanalas Éva.** (Ugyanakkor s *épp emiatt* hiányzott **Maczkó Mária** – Péter bácsi az ő tehetségét szintén nagyra tartotta.) Egy ballada erejéig a táncházalapító **Sebő Ferenc** is közönség elé lépett, s e kultúrkör „keresztapja", az eszmetárs és gyűjtőkolléga, **Kallós Zoltán** szintén megkapó dalokat hozott Erdélyből.

A föllépők megtették a magukét e jeles alkalomkor – ki-ki a maga tehetsége szerint –, remélhetően az utókor is mindinkább átérezheti a csángók ügyének fontosságát, jelentőségét. Ha másért nem, azért, mert szívébe vési Péter bácsi iszonyú fölismerését, hogy: „a csángó-magyarok akkori jelene (a királyi Romániával záruló korban – B. A.) a székelységnek szánt jövő." (Igen, a nyolcvanas évek legvégén, az úgynevezett szisztematizálási terv, azaz a falurombolás kezdeti megvalósításakor ez valóban fölismerésnek tűnt!) S ha másért nem, csupán emberbaráti alapon, hisz egy százezres vagy negyedmilliós, az anyanyelvétől módszeresen megfosztott népcsoport sorsa nem lehet közömbös azoknak, akik európai eszményeket vallanak.

Bankó András

Akusztikus Oregon-mesék

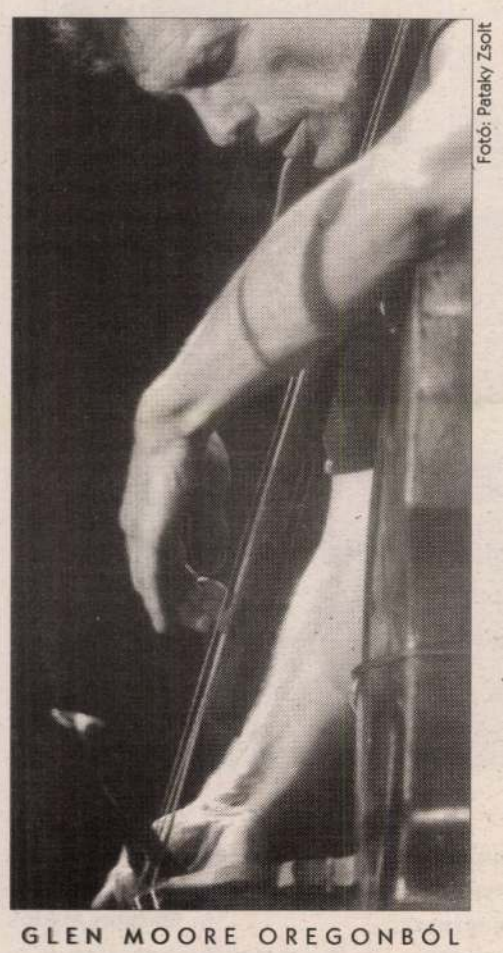

Fotó: Pataky Zsolt

GLEN MOORE OREGONBÓL

Az idzsessz ősatyái aligha gondolták, hogy a Kárpát-medencében egyszer majd térdelve és guggolva (is) játsszák azt a zenét, amit ők onnan, New Orleans tájékáról elindítottak világ körüli útjára. Az ősatyák és a mai ükunokáik között zenei fényévnyi távolságok húzódnak, holott közben csak száz esztendőt pergetett le a homokóra.

Az ígéret földjére, Oregonba is, kitántorgott magyarok aligha gondolták, hogy egyszer valaki Oregonból hoz (világ)zenei üdvözletet az őshazába. A **Bartók**on és **Stravinsky**n felnőtt ifjak ősi magyar puszták, amerikai bölénycsordák, indiai tigrisek leheletével (is) átitatott, egykorvolt és mai zenék ötvözetét öntötték ki iszákjukból a budapesti Petőfi Csarnokban.

Ralph Towner gitártudásáról akónyit írnak naponta a sajtó sertepertélői; hozzátenni csak annyit lehet, hogy gitárja ezen az estén igencsak mesélő kedvű volt. A zongorát sem hiába tolták be a kismanók.

Paul McCandless basszusklarinét, szopránszaxofon, pásztorfurulya arzenáljából megszólaltak a hangok, s mesét mondott kicsi és nagy. Gyermek a furulyákon, nagyapó a basszusklarinéton. Paul apó folyékonyan mesélt nékünk egy csodás akusztikus világról, ahova még (nem nagyon) rontott be az elektronika és a hangerő őrülete. Leheletfinom meséit fémhúrján veszi át **Glen Moore** bőgője. Hangszerével fenségesen tekint le a háttérből és fenségesen pengeti és vonózza hozzá a hangmeséket.

Trilok Gurtu az indiai ütős jógázókat megszégyenítő pózokban leheli hangszereit, érinti, simítja, simogatja. Még guggol. Aztán feltérdel. Beindul a térdelve kezelt lábcsín. Jönnek kisebb csörömpölőeszközök, újabbak és újabbak szólnak a Gangeszről, a szent folyóról. Trilok beerősít, finoman beméri az ütéstávot. Laza jobbegyenes. Kemény balcsapott. Azután megsorozza eszköztárát. Leszúrt rittberger a befejezés. Dörgő taps.

Az Oregon mesélt szépről és jóról, kár, hogy holnap este nem ők mondják az esti mesét.

Simon Géza Gábor

Oregon
PeCsa, 1993. július 4.

Operavizsga '93

Az ensemble csapdája

Nehéz volt eddig azt írni, hogy a „Zeneakadémia opera tanszaka". Mert való igaz, létezett *ilyen nevű* képzés. Ám napnál világosabb volt az is, hogy az onnan kikerülő hallgatók többsége nem felelt meg a mai értelemben vett zenés színház követelményeinek.

Most azonban mintha változna valami.

Már a program is feltűnt. Nem népszerű áriák, hatásos duettek sorozata alkotta a vizsgaprogramot, hanem hosszabb operarészletek. Többek között a Figaro házasságának csaknem teljes I., és a Bohéméletnek egész III. fölvonása. A végzős és alsóbb éves hallgatók tehát már a program által sem *kizárólag* az énekes, a zenei ábrázolásra voltak sarkallva, hanem legalább ennyire színjátszásra, figurateremtésre, szituációkban való viselkedésre. Másfelől *mindez zenei változás is,* hisz egy nagy Mozart-együttes zeneileg is többet kíván, mint mondjuk egy Puccini-ária. *Békés* változás volt ez, elsősorban annak a következménye, hogy a színpadi szerepgyakorlatnak új tanára van: **Békés András.**

Békés András igazi *ensemble kultúrát* teremtett erre az estére. Ez a varázsszó annyit jelent a gyakorlatban, hogy az ifjú művészek tudták, *kicsoda* az az ember, akit épp énekelnek, világos volt számukra, *mit tesz és miért.* Vagy például jól tudták, hogy egy gesztus, egy zenei frázis nekik szól, rájuk vonatkozik, s hogy akkor arra *reagálni kell.* És *hogy* kell reagálni.

A módszernek mérhetetlen előnyei vannak. Elragadó ötlet például, hogy a társaság drámai szopránját Cherubinként is föllépteti. A szép és erős hangú **Christu Olympia** igazi szerepköre valószínűleg a heroina lesz. Ennek megfelelően ígéretes Aidát is énekelt a vizsgán. Vagy a vérbő hangú mezzo, **Wiedemann Bernadett**, aki Amneris mellett Marcellinát is megkapta. Más világ ez kérem, itt többféléhez kell érteni!

Káldi András szép és tartalmas baritonja 5-10 éven belül mindenképpen nemzetközi nyerő. Akkor is, ha csak megáll a rivalda elején és *nyomja.* Különösen, merthogy magas, karcsú, átkozottul jóképű fickó! Micsoda különbség, hogy Káldinak indulatai vannak, sokszínű, érdekes. Aggódni lehet érte, vagy nevetni rajta.

Másfelől azonban az ensemble nem nélkülözi a csapdákat sem. A hagyományos opera értékrendjében például teljesen elképzelhetetlen, hogy valaki olyan jelentéktelen hanggal színre lépjen, mint **Flier Lajos**. Basszbariton volna, de igen világos, azonban nincs magassága. Adottságaihoz képest viszont egész elviselhető Figarót *játszott,* hisz játszani nagyszerűen tud.

Van végre újra tenor! **Csányi László** a Mesterdalnokok Dávidjaként tette a legjobb benyomást, de pompás humorú Basilio volt, és teljesen illúziókeltő Rodolphe. Szép matéria, biztos magasság.

A Pavarotti-versenyt nyerő **Sümegi Eszter** a Tosca II. felvonásával vizsgázott. Győzték a szólamaikat Káldival, de hát ettől a részlettől el kellene tiltani a kezdőket, annyi minden káros van benne: nyírja a hangot, túlzásokra csábít, lélektanilag hihetetlenül bonyolult. Sümegi azért – meg kell adni – szép Tosca-imát énekelt.

Igen jó benyomást keltett **Szécsi Edit**, mind Susannaként, mind pedig Miminként. Csengő lírai szoprán, biztos éneklés.

Csak a zenekart tudnám felejteni, melyet hasonló alkalmakkor pedig dicsérni illenék! Rengeteg hiba, lelketlen játék, gyakran elnyomták az énekeseket. Hagyjuk inkább, **Medveczky Ádám** vezényelt. De énekeseinket ne feledjük. Nemcsak őket, róluk is hallunk még.

Márok Tamás

Operavizsga
Erkel Színház
1993. június 18.

IVÁNYI László épitész

HANGVERSENYEK

BARTÓK BÉLA-EMLÉKHÁZ (II., Csalán út 29.) 3-án 18 órakor az Új Haydn Vonósnégyes [Horváth János (hegedű), Sárosi Péter (hegedű), Porzsolt György (mélyhegedű), Magyar Gábor (cselló)] hangversenye. Műsoron: Haydn: d-moll vonósnégyes op. 42. Hob. III: 43. Bartók: VI. Vonósnégyes. Beethoven: f-moll vonósnégyes op. 95.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM MÁRVÁNYTERME (I., Kapisztrán tér 2–4.) 4-én 19.30-kor a Weiner Leó Szimfonikus Zenekar hangversenye. Műsoron: Weiner: Farsang – humoreszk zenekarra, Concertino – zongorára és zenekarra. (Közreműködik: Nagy Ervin.) Ravel: Couperin sírja – szvit. Prokofjev: Klasszikus szimfónia. Vezényel: Kovács László.

ÓBUDAI TÁRSASKÖR (III., Kiskorona u. 7.) 3-án 19 órakor a Budapest Ragtime Band koncertje. Vendég: Maksa Zoltán. 6-án 19 órakor házikoncert Kósa György dalaiból. Közreműködik: Jancsó Adrienne (előadóművész), Korondi Anna (szoprán), Ambrus Ákos (bariton), Kósa Gábor (zongora).

ZENEAKADÉMIA (VI., Liszt Ferenc tér 8.) 5-én 19.30-kor a Magyar Állami Hangversenyzenekar koncertje. Vezényel: Kobajasi Ken-Icsiro. Közreműködik: a Magyar Állami Énekkar. Karigazgató: Antal Mátyás. Műsoron: Verdi: Requiem.

TÁRLATOLGATÓ

ADY EMLÉKMÚZEUM (V., Veres Pálné u. 4–6.) Ady Endre otthona.

ÁRKÁD GALÉRIA (VII., Rákóczi út 30.) Faber Gabriella festőművésznő kiállítása.

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) Gábor Marianne kiállítása.

BARTÓK BÉLA-EMLÉKHÁZ (II., Csalán út 29.) Bartók Béla emlékszobái. Bartók Béla életútja. A Magyar Posta bélyegei Bartók Béláról. Bartók a képzőművészetben.

BÉLYEGMÚZEUM (VII., Hársfa u. 47.) A világ postabélyegei.

BMK GALÉRIA (XI., Etele út 55.) Shmilliár Lilla Szakítás című kiállítása.

BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA (III., Lajos u. 158.) Pátzay Pál állandó kiállítása.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM – VÁRMÚZEUM (I., Szent György tér 2.) Gótikus szobrok a budai királyi palotából. Buda középkori királyi várpalotája. Régészeti ásatások Budapesten. Budapest a középkorban. Oliphant – amerikai karikatúrák.

CONTRA AQUINCUM (V., Március 15. tér). A Pannonia limes védelmére épített Aquincum ellenerődje a Duna ősi átkelőhelye mellett.

CSONTVÁRY GALÉRIA (V., Vörösmarty tér 1.) Válogatás mai kortárs képzőművészek alkotásaiból. A Magyar Illusztrátorok Társaságának bemutatkozó kiállítása.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.) Ember embernek balzsama – a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállítása.

EVANGÉLIKUS ORSZÁGOS MÚZEUM (V., Deák tér 4.) Evangélikusság a magyar kultúrában.

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT (IX., Mester u. 5.) Suhanó tájak útközben – Körtvélyessy Magda festőművész kiállítása.

FORGÁCS MŰVÉSZETI ANTIKVÁRIUM (V., Stollár Béla u. 12/C) Bánhegyi László Vesta című kiállítása.

FORTUNA 11 GALÉRIA (I., Fortuna u. 11.) Képzőművészeti alkotások, herendi majolika bemutatása.

FRANCIA INTÉZET (I., Fő u. 17.) Stephane Le Mercier képzőművész kiállítása. Köves Éva festőművész kiállítása.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Árpád sétány 40.) A kézifegyverek története. Tizenhárom nap... 1956. október 23.–november 4. Magyar Aero Múzeum, Oshawa, Ontario, Kanada. A Magyar Királyi Honvédség, 1922–1945. Katonák, várak, fegyverek (vármakett, XV. század). A hadak története Magyarországon, 896–1686. Díszudvar: XII–XIII. századi városfal maradványai. Híretek együtt él velünk – emlékkiállítás a Magyar Királyi Honvédség 125., a Hadilevéltár és a Hadimúzeum alapításának 75. évfordulójára. ...És Magyarország hadszíntér (1944–1945). Budavára a miénk – emlékkiállítás Budavár 1849. május 21-i visszavételére. A hazáért mindhalálig – a Magyar Királyi Honvéd Ludovika története (1808–1944). Hagyományos indonéz fegyverek. (A múzeum március 6-án és 7-én zárva tart.)

HIDEGKÚTI GALÉRIA (II., Máriaremetei út 37.) Eigel István festőművész, Tassy Klára gobelinművész és Kő Pál szobrászművész kiállítása.

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM (VI., Andrássy út 103.) A kínai buddhizmus művészete (X–XIX. század). Egy japán buddhista szobor restaurálása.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33–37.) Művészet és mesterség.

JÁTÉKSZÍN (VI., Teréz krt. 48.) Püspöky István képzőművész kiállítása.

JÓKAI EMLÉKMÚZEUM (XII., Költő u. 21.) Jókai Mór-emlékszoba.

JÓZSEF ATTILA-EMLÉKSZOBA (IX., Gát u. 3.) József Attila-emlékkiállítás.

KASSÁK MÚZEUM (III., Fő tér 1.) Kassák Lajos irodalmi, képzőművészeti munkássága, 1919–1967. Kassák Lajos kollázsai (1960–1966).

KEMPINSKI GALÉRIA (V., Erzsébet tér 7–8.) Gerzson Pál: Nyárképek.

KISCELLI MÚZEUM, FŐVÁROSI KÉPTÁR (III., Kiscelli u. 108.) Emlékek Pest-Budáról, XVIII–XIX. század. Válogatás a Fővárosi Képtár XX. századi gyűjteményéből. Az Arany Oroszlán patika. Fővárosi nyomdák a XVIII–XIX. században. Iskolák és iskolások – Életképek az Erzsébet Nőiskola történetéből.

KISPESTI VIGADÓ (XIX., Fő u. 22.) Szabó Árpád festőművész kiállítása.

KNOLL GALÉRIA (VI., Liszt F. tér 10.) Ingeborg Strobl (Ausztria) kiállítása.

KODÁLY ZOLTÁN EMLÉKMÚZEUM ÉS ARCHÍVUM (VI., Kodály körönd 1.) Pillantás az alkotóműhelybe. Emlékszobák.

KORINTHOSZI TEREM (Műjégpálya, XIV., Olof Palme sétány 5.) Kagyló-, csiga- és korallkiállítás.

KOSSUTH KLUB (VIII., Múzeum u. 7.) Válogatás a Reménység-sziget gyűjteményéből.

KOSZTOLÁNYI KULTURÁLIS KÖZPONT (IX., Török P. u. 3.) Koszta Zsófia iparművész Magyar tarot kiállítása.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11.) Eredeti járművek. A közúti közlekedés története. A városi közlekedés fejlődése. Vasúttörténeti kiállítás. 100 éves a magyar állami hajózás.

KRESZ GÉZA MENTŐMÚZEUM (V., Markó u. 22.) A magyar mentésügy 100 éve. A világ legnagyobb mentőszervezetei 1244-től napjainkig. Titanic-emléksarok.

LAKÁSMÚZEUM (III., Fő tér 4.) Kun Zsigmond néprajzi gyűjteményéből rendezett kiállítás.

LISZT FERENC EMLÉKMÚZEUM ÉS KUTATÓKÖZPONT (VI., Vörösmarty u. 35.) Liszt Ferenc egykori berendezett lakása a Zeneakadémián. Liszt Ferenc és korának magyar irodalma.

LUDWIG MÚZEUM (Budavári Palota, A épület). Nemzetközi kortárs művészet. Fehér László Új művek című kiállítása.

MAGYAR ÁLLAMI FÖLDTANI INTÉZET TUDOMÁNYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYE (XIV., Stefánia út 14.) Kőzetek, ásványok, geológiai ritkaságok.

MAGYAR ELEKTROTECHNIKAI MÚZEUM (VII., Kazinczy u. 21.) Az erősáramú elektrotechnika története.

MAGYAR NEMZETI BANK BANKJEGY- ÉS ÉREMGYŰJTEMÉNYE (V., Szabadság tér 8.) A pénzkibocsátás Magyarországon.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (I., Dísz tér 17.) Középkori és reneszánsz kőtár. Gótikus faszobrok és táblaképek. Késő gótikus szárnyas oltárok. XVIII–XIX. századi festészet, szobrászat és éremművészet. A Habsburg-kripta. Pannonia Regia – Művészet a Dunántúlon, 1000–1541.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII., Múzeum krt. 14–16.) A magyar koronázási jelvények.

MALOMIPARI MÚZEUM (IX., Soroksári út 24.) A malomipar története.

MARTON GALÉRIA (I., Tigris u. 55.) Marton László szobrászművész kiállítása. A tárlat előzetes telefonbejelentésre látogatható (175-0985).

MÁTYÁS-TEMPLOM (I., Szentháromság tér). Egyházművészeti gyűjtemény.

MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Városliget, Széchenyi-sziget, Vajdahunyad vára). A magyar mezőgazdaság és állattenyésztés története. Fénykép a változó paraszti társadalomban – Egy falusi fotográfus képei (1936–1970).

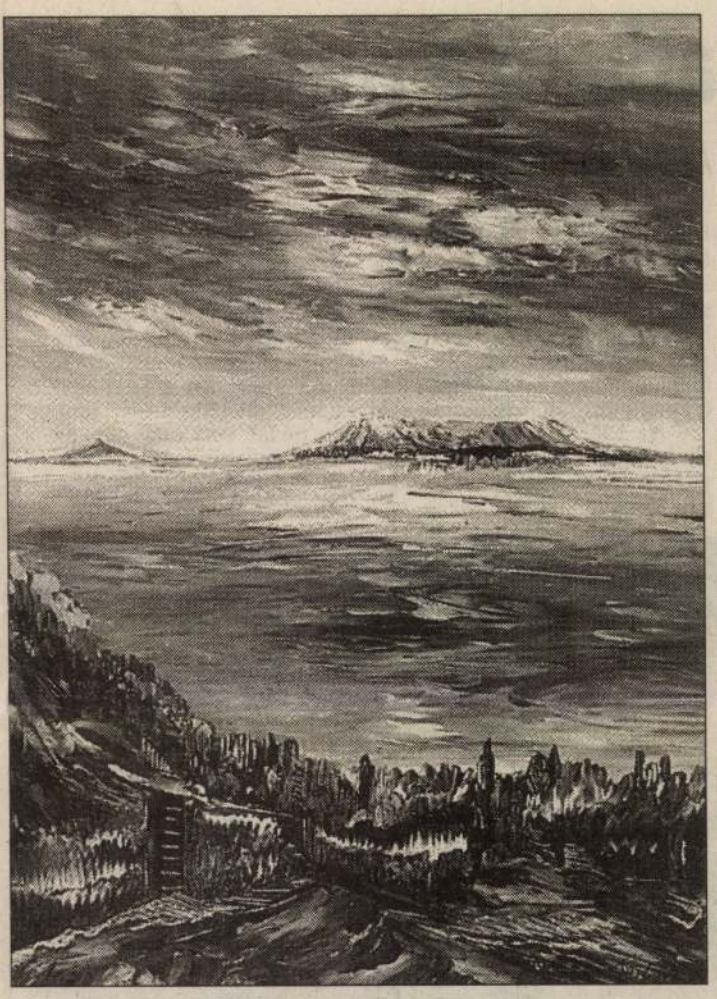

Suhanó tájak útközben – Körtvélyessy Magda festőművész kiállítása a Ferencvárosi Pincegalériában (IX., Mester u. 5.) látható. A tárlat március 18-ig naponta 10–18 óráig látogatható.

munkáiból. Szőnyi György Drops című kiállítása.

ÓBUDAI HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY (III., Fő tér 1.) Békásmegyer múltja – életmódtörténeti kiállítás. Kispolgári szecessziós enteriőr a Kőszegi-hagyatékból. Játéktörténeti „raktárkiállítás" kicsiknek és nagyoknak.

OPERA GALÉRIA (VI., Andrássy út 22.) Bod Éva kiállítása.

Zengőtelepi ikonok címmel a Stúdió Galériában (V., Képíró u. 6.) állította ki képeit Kettős Tamás. A tárlat megtekinthető március 15-ig, vasárnap kivételével 14–18 óráig.

MŰ-TEREM KIÁLLÍTÓ (VII., Dohány u. 16.) A test kétértelműsége.

MTA ZENETÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Táncsics M. u. 7.) A zeneélet és a hangszerkultúra emlékei Magyarországon.

NEMÉNYI LILI–HORVÁTH ÁRPÁD-EMLÉKSZOBA (Pesterzsébeti Múzeum, XX., Baross u. 53.) Emlékkiállítás.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth tér 12.) A magyar nép hagyományos kultúrája. Két testvérnép – az udmurtok és a marik népművészete.

NO. 5 GALÉRIA (V., Apáczai Csere János u. 5.) Állandó kiállítás a galéria művészeinek

ORSZÁGOS MŰEMLÉKVÉDELMI HIVATAL (I., Táncsics M. u. 1.) Pincegaléria: Duncsák Attila festőművész kiállítása.

ORSZÁGOS ZSIDÓ VALLÁSI ÉS TÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY (VII., Dohány u. 2.) A zsidó vallás kegyszerei. A második világháború magyar zsidótörténete.

ŐRMEZEI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XI., Cirmos u. 8.) Rózsa Zsuzsa textilképei.

PANDORA GALÉRIA (VIII., Népszínház u. 42.) Kortárs művészek kiállítása. Sziráki Katalin textilművész kiállítása.

PATAKY GALÉRIA (X., Szent László tér 7–14.) Oltvainé Dancsó Ilona festőművész kiállítása. Körgaléria: Karikatúrakiállítás.

PESTERZSÉBETI MÚZEUM (XX., Baross u. 53.) Pesterzsébet és Soroksár történeti emlékei.

PESTÚJHELYI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XV., Szűcs I. u. 45.) Tatjána Smirnova orosz iparművész és Franz Bayer német festő- és grafikusművész kiállítása.

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi u. 16.) Déry Tibor dolgozószobája. Móricz Zsigmond dolgozószobája. Radnóti Miklós-emlékkiállítás. Petőfi és kora. József Attila-emlékkiállítás. A Károlyi-palota emlékei. Iván Lackovic-kiállítás.

PITYPANG ISKOLAGALÉRIA (II., Pitypang u. 17.) Raszler Tibor grafikusművész kiállítása.

POSTAMÚZEUM (VI., Andrássy út 3.) Postatörténeti állandó kiállítás.

PRO HELVETIA SVÁJCI KULTÚRALAPÍTVÁNY (V., Stollár Béla u. 4.) Markus Zürcher kiállítása.

RÁDIÓ- ÉS TELEVÍZIÓMÚZEUM (Diósd, Rádióállomás, Kőbányai u.) A magyar rádiózás története.

RÁTH GYÖRGY MÚZEUM (VI., Városligeti fasor 12.) Kína művészete. Japán művészete. Koreai írószoba a XIX. század végén. Koreai esküvői viselet.

REICH KÁROLY-EMLÉKSZOBA (XII., Tusnádi u. 31.) Az emlékszoba telefonbejelentésre látogatható (156-1726).

RÉT GALÉRIA (XI., Törökugrató u. 9.) Örömhír-táblák – Olescher Tamás festményeinek kiállítása.

ROCZKOV GALÉRIA' (VI., Andrássy út 1.) Duke Ellington – Portrék I. Christoph Steinbrener osztrák művész kiállítása.

SEMMELWEIS ORVOSTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Apród u. 1–3.) Képek a gyógyítás múltjából.

STÚDIÓ GALÉRIA (V., Képíró u. 6.) Kettős Tamás Zengőtelepi ikonok című kiállítása.

SZANTHOFFER IMRE MŰTERME (XII., Tamási Áron u. 42.) Olajfestmények, grafikák, szobrok. A műterem előzetes telefonbejelentéssel látogatható [185-8297, (06-88) 381-648].

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Dózsa György út 41.) A múzeum január 10-től március 14-ig rekonstrukciós munkák miatt zárva tart!

SZOBORPARKMÚZEUM (XXII., Balatoni út) Szobrok és emlékek a szocializmus időszakából.

TECHNIKATÖRTÉNETI MTV-GYŰJTEMÉNY (IX., Lenhossék u. 35.) A televízió négy évtizede képekben és gépekben.

TELEFÓNIAMÚZEUM (I., Úri u. 49.) Távközlés-történeti állandó kiállítás.

TETŐ GALÉRIA (XI., Ecsed u. 13.) Ganczer Sándor „Megint egy kiállítás" című fotókiállítása.

TM GALÉRIA (V., Fehér hajó u. 10.) Kortárs művészeti alkotások kiállítása.

TŰZOLTÓMÚZEUM (X., Martinovics tér 12.) A tűzvédelem fejlődése az őskortól napjainkig.

ÚJPEST GALÉRIA (IV., Árpád út 66.) Látomás a múzeumban – Muhari-Papp Sándor festőművész kiállítása.

XI. KERÜLETI HELYTÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS (Petzval J. u. 42.) A kerület régészeti, építészeti és repüléstörténeti emlékei.

VASARELY MÚZEUM (III., Szentlélek tér 6.) Szabó Nóra (USA) kiállítása.

VÁR GALÉRIA (I., Táncsics M. u. 17.) XX. századi magyar és külföldi, valamint kortárs festmények, grafikák, szobrok.

VIGADÓ GALÉRIA (V., Vigadó tér 2.) Kárpáti Éva festőművész kiállítása. Bakos Ildikó, Gábor Éva Mária és Szilágyi Bernadett kiállítása.

VIRÁNYOSI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XII., Szarvas Gábor út 8.) Hegyek világa – kiállítás Szendrő Szabolcs fényképeiből.

ZVOLSZKY GALÉRIA (V., Szervita tér 2., III. e. 1.) Kortárs képzőművészeti lakásgaléria. Látogatható előzetes telefonbejelentéssel [118-3880, (06-20) 347-160].

KÁVÉHÁZ

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) 4-én 19 órakor Üléspont: Mit gondol a „vegyes házasságról"? Aki kíváncsi az ön véleményére: Vágó István. 6-án Dr. Timár Sándorné előadása a Salom Klubban Kiss József költőről.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖNYVESHÁZ KÁVÉHÁZA (VI., Király u. 50.) 3-án 19 órakor Kosztolányi Dezső: Ki volt ez a varázsló? Közreműködik: Auth Magda, Kajtár Róbert, Zsolnai Margit és Fodor Ferenc. Műsorvezető: Zsolnai Gábor.

GOETHE INTÉZET (VI., Andrássy út 24.) 6-án 18 órakor Irina Liebmann felolvasóestje, a beszélgetést Haász István vezeti.

MERLIN KLUB (V., Gerlóczy u. 4.) 3-án A pincér, aki hozzászól: Fábry Sándor, 6-án Andrassew Iván: Peremkirályság.

BULI VAN

ALMÁSSY TÉRI SZABADIDŐKÖZPONT (VII., Almássy tér 6.) 3-án Cimbalmos Bál, 4-én Cadillac rock and roll klub, 5-én Sirtos – görög táncház, 6-án Rece-fice táncház.

BENCZÚR KLUB (VI., Benczúr u. 27.) 3-án Odeion klub.

BUDAVÁRI LABIRINTUS (I., Úri u. 9.) 3-án Vertigo, Desicner, 4-én Behumi Dóra Quintette.

CLUB 2001 (II., Kapás u. 7.) 3-án Quimby, 4-én Tengs Lengs farsang, 5-én Gerendás Péter, 6-án Grencsó Kollektíva.

E-KLUB (X., Népliget) 3-án Psycho, Vörös István és a Prognózis.

ELSŐ KERÜLETI MŰVELŐDÉSI HÁZ (I., Bem rkp. 6.) 3-án Téka táncház, 4-én Török Ádám és a RABB.

GAZDAGRÉTI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XI., Törökugrató u. 9.) 4-én Calypso dancing party.

KISPESTI MUNKÁSOTTHON M. H. (XIX., Teleki u. 50.) 3-án „Volt egyszer egy Vadnyugat II."

KÖZGÁZ D. C. (IX., Fővám tér 8.) 3-án Love, mozifilmek: Frankenstein, Junior.

KÖZGÁZ JAZZ KLUB (XI., Kinizsi u. 2–6.) 3-án Dresch Mihály együttese.

MADE INN MUSIC CLUB (VI., Andrássy u. 112.) 3-án Géniusz, 4-én SNF Party, 5-én „Görög tűz".

MARCZIBÁNYI TÉRI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (II., Marczibányi tér 5/A) 3-án Crazy Car Disco, 4-én rock and roll klub a Roll Stars együttessel, 6-án indiai zeneklub a Calcutta trióval.

RINCON LATINO – LATIN KOCSMA (VIII., Kiss József u. 12.) Mindennap latin-amerikai ízek, koktélok, zene. Szerdán, pénteken és szombaton 21 órától tánczene.

SZFMH (XI., Fehérvári út 47.) 5-én Nosztalgiaklub, 6-án Takáts Tamás Dirty Blues Band klub

TILOS AZ Á (VIII., Mikszáth tér 2.) 3-án Péter Ogi Crew, 4-én ef Zámbó H. D. B. és Bútorért, 6-án Vákuum Tévé.

MOTOROLA

Telekommunikációs világcég keres budapesti irodájába

RECEPCIÓS-TITKÁRNŐT

Olyan fiatal, vidám, barátságos kolleganőt keresünk, aki jól beszél angolul és már van némi gyakorlata irodai munkában.

Amennyiben szeretne építő tagja lenni egy professzionális team-nek és kedvet érez egy jóhírű nemzetközi cégnél dolgozni, kérjük küldje el angolul kézzel írott életrajzát 2 héten belül.

MOTOROLA INFORMÁCIÓS IRODA
1088 Budapest, Rákóczi út 1–3.

Újra látogatható a régi-új Zsidó Múzeum

Az emeleti kiállítóterem már megnyílt, a könyvtár és a levéltár készül

Szerda délelőtt van, tapasztalt múzeumjárók tudják, hogy a kiállítóhelyek ilyenkor ürességtől konganak, a hűvös falak legfeljebb egy-két látogató lépteit visszhangozzák. Az újonnan megnyitott Zsidó Múzeum azonban minden rutinra rácáfol: míg a bejárat melletti asztalnál egy vaskos könyvet lapozgatva a hely történetéről olvasok, egyre-másra érkeznek az érdeklődők, magyarok és külföldiek, idősek és fiatalok, öltönyös aktatáskások és túrabakancsosok-hátizsákosok vegyest. Aztán *Turán Róbert* igazgató jön, telefonál, csoportoknak ígér vezetést, amerikai látogatónak magyarázza, hogyan nézhetné meg a felújítás alatt álló Dohány utcai zsinagógát, aztán örömmel mutatja, mennyit végeztek alig több mint egy év alatt, hogyan nyertek csaknem ezer négyzetméternyi kiállítóteret a korábbi 350 helyett.

Járjuk a termeket, s a bemutató hamarosan csoportos tárlatvezetéssé bővül. A látogatók innen is, onnan is hozzánk lépnek, kérdezik az igazgatót, hogy ezek valóban a szerencsésen megkerült tárgyak-e, s hogy a nemrég megtaláltak milyen állapotban bukkantak elő.

– Az 1993. decemberi rablás elképesztő sokkot okozott, de világos volt, hogy a mintegy kétszázötven eltűnt tárgy helyén minél hamarabb kiállítást kell teremtenünk. Előkerestük a raktárban fekvő darabokat, és közben megindult az adakozás is: az emberek egyszerűen elhozták nekünk mindazt, amit évtizedek, vagy évszázadok óta őriztek – mondja Turán Róbert, aztán meséli, mi mindent végeztek itt az elmúlt másfél év alatt. Beszél a födémcserékről, a rendkívül rossz állapotban lévő kiállítóterület helyreállításáról, a második szint átépítéséről, ahol a korábbi raktár helyén bemutatóterületet alakítottak ki. Nem győzi hangsúlyozni, mennyi munka állt amögött, hogy már tavaly áprilisban meg tudták nyitni az újonnan összegyűjtött tárgyakat felvonultató vallástörténeti kiállítást. Ennél már csak az augusztusi, Síp utcai ideiglenes tárlat volt nagyobb öröm: ekkor ugyanis már a Romániából visszakapott műkincseket láthatták az érdeklődők.

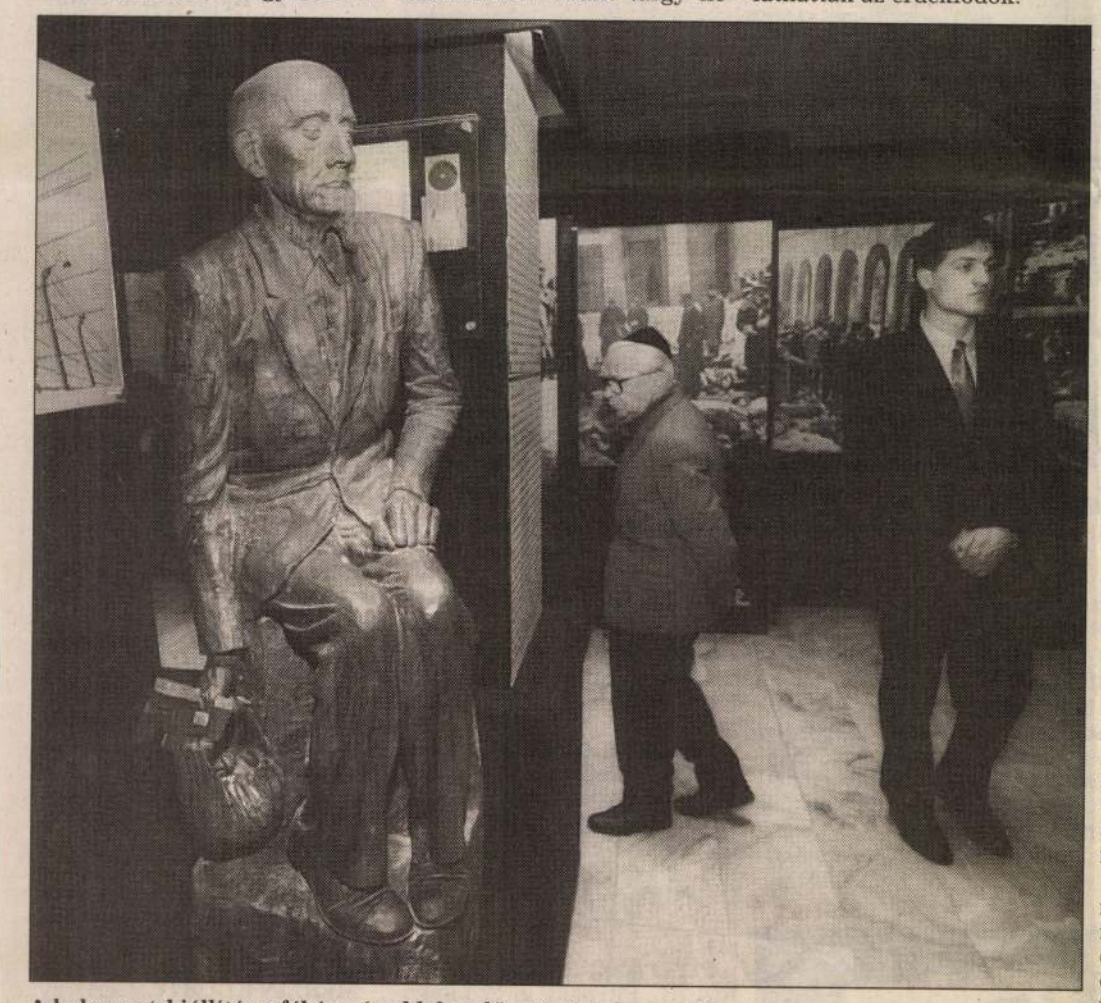

A holocaust-kiállítás a fél évszázaddal ezelőtt történtekre emlékeztet VELLEDITS ÉVA FELVÉTELE

Az elmúlt vasárnap eseménye, nevezzük talán újramegnyitásnak, mindezek betetőzésének is tekinthető. Az alsó szint kiállítóterében sorban megismerkedhetünk a zsidó vallásos élet színtereivel: a szombat szertartásával, az ünnepekkel és a zsidó családok hétköznapi vallásgyakorlatának tárgyaival. A teremsor végén a holocaustot felidéző szoba félhomálya éles ellentétben áll a korábbi termek fényben fürdő, a tekintetet mind feljebb vonzó tereivel. Az innen nyíló, a felújítás során feltárt szűk, hűvös járat a bujkálás emlékhelye: a rövid felirat a rejtőzni kényszerültekre, éhenhaltakra, meggyilkoltakra emlékeztet.

A felső szinten – mutatja az igazgató – derül csak ki igazán, hogy a zsinagógával teljesen egybeépült, annak múlt századi mór stílusát híven másoló múzeumépület mégis hamisítatlan harmincas évekbeli alkotás: a tetőn át bejutó napfényt visszaverő hófehér terek eltéveszthetetlenül a Bauhaust idézik. Itt most az Áldozatok és gyilkosok című kiállítás látható, a falakon *Gedő Ilka* gettórajzai és *Román Györgynek* a népbírósági pereken készült grafikái sorakoznak. Az igazgató terveiben azonban ez a terület a zsidóság történetét felidéző kiállítás helye lenne, míg a lenti holocaust-teremben időszakos tárlatokat rendezhetnének, nem utolsósorban a ma még raktárakban zsúfolódó képzőművészeti anyagból.

A födémcserékből, a téglából, malterból a múzeum kiállítóterületein ma már nem látszik semmi, a feliratok magyarul, angolul, héberül magyarázzák a látványt, az újjáépített fűtési rendszer mostantól lehetővé teszi a téli nyitva tartást is. Hátul azonban, a mindeddig romos, lefalazott, galambok és macskák búvóhelyéül szolgáló szárnyban még javában folyik a munka. Itt készül a könyvtár és a levéltár, itt lesznek az irat-anyag kutathatóságát biztosító modern raktárak.

Míg a Habsburg- és lengyel motívumok, uralkodóportrék felbukkanását figyelem a hajdani Osztrák–Magyar Monarchia lenyűgöző sokszínűségét így is tükröző tárgyakon, s miközben az igazgató arról beszél, hogy nemsokára gyűjtőkörutat indítanak a vidéken lappangó muzeális értékek felkutatására, egy magas férfi lép hozzánk. Az igazgatóhoz fordul, zavartan kérdezi, mikor mutathatná meg a munkaszolgálatosként készített fotóit, az Auschwitzból és Varsóból megmaradt dokumentumait. Hallgatom a beszélgetést, aztán Turán Róbert magyarázatképpen hozzám fordul: – Egyre gyűlik az anyag – mondja.

N. Kósa Judit

Plakátok és paragrafusok

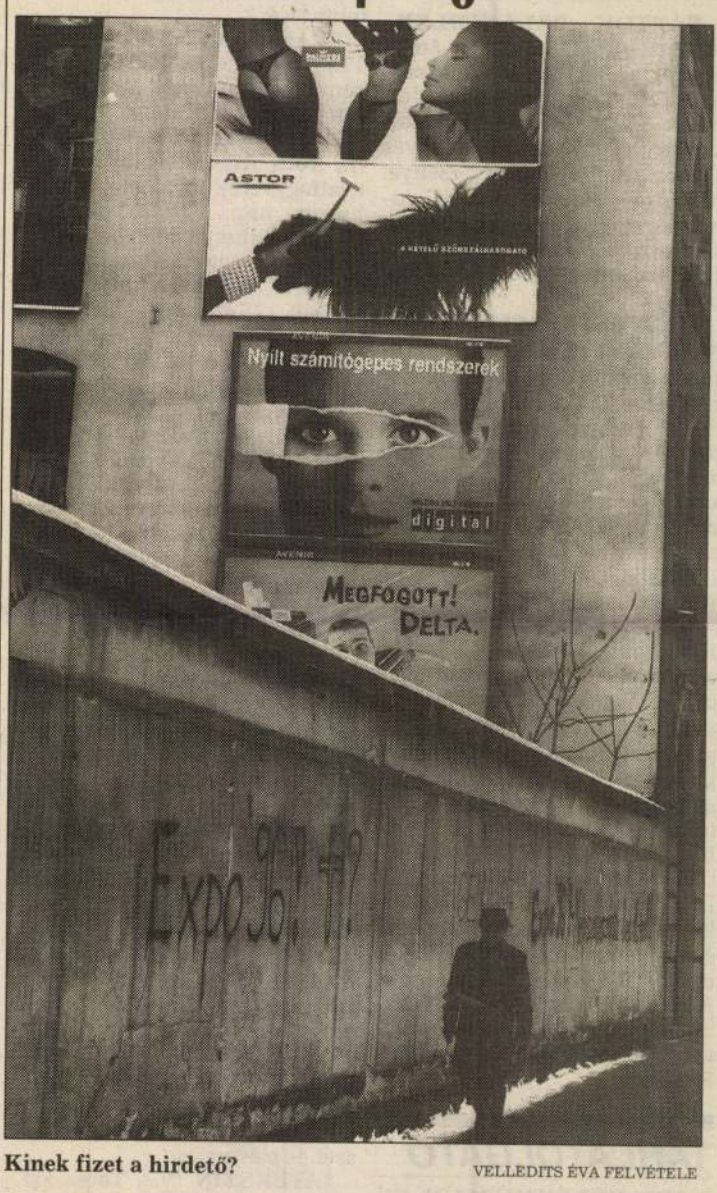

Kinek fizet a hirdető? VELLEDITS ÉVA FELVÉTELE

Ma már hozzátartoznak életünkhöz a plakátok és az, hogy ott vannak minden lehető és lehetetlen helyen, de soha nem gondolkozunk el azon, vajon hogy kerültek oda?

A reklámhordozókból befolyó összegek igen magasra rúgnak. De kinek a kasszájába folyik be ez a pénz? A kerületek és a főváros is kap a bérleti díjakból, de a probléma meglehetősen szerteágazó és nincs rendszerbe foglalva – tudtuk meg *Haszonits Jánostól*, a fővárosi önkormányzat vagyongazdálkodási osztályának illetékesétől, aki elmondta, hogy várhatóan áprilisban kerül a fővárosi képviselő-testület elé az a rendelettervezet, amely épp a reklámhordozók körüli tulajdon-, bérleti és bevételi viszonyokat hivatott szabályozni.

Addig is – és már elég régóta – a kerületek közterület-használati rendeletei szabályozzák az óriásplakátokért, a neonreklámokért vagy az egyéb reklámhordozókért fizetendő díjakat. A kérdés azért érdekes, mert nemcsak az önkormányzatok juthatnak ily módon pluszpénzhez, hanem például – a lakásprivatizáció beindulása óta – társasházak is. Nem egy helyen fordul elő ugyanis, hogy magasan a toronyházak oldalán helyezik el a plakátokat. Ilyenkor természetesen a társasházi közösség kapja a pénzt. A plakátok elhelyezésének egyébként nemcsak pénzügyi, hanem műszaki feltételei is vannak. Ez viszont már kizárólag a kerületi önkormányzat hatáskörébe tartozik. Jó példa erre a II. kerületben nemrég lezajlott „plakátcsata", amikor is a helyhatóság több óriásplakátot lebontott, mivel azokat – az egyébként szükséges – építési engedély nélkül helyezték el a hirdetők, többek között társasházakon is.

H. L. L.

Értékzavar és álelegancia

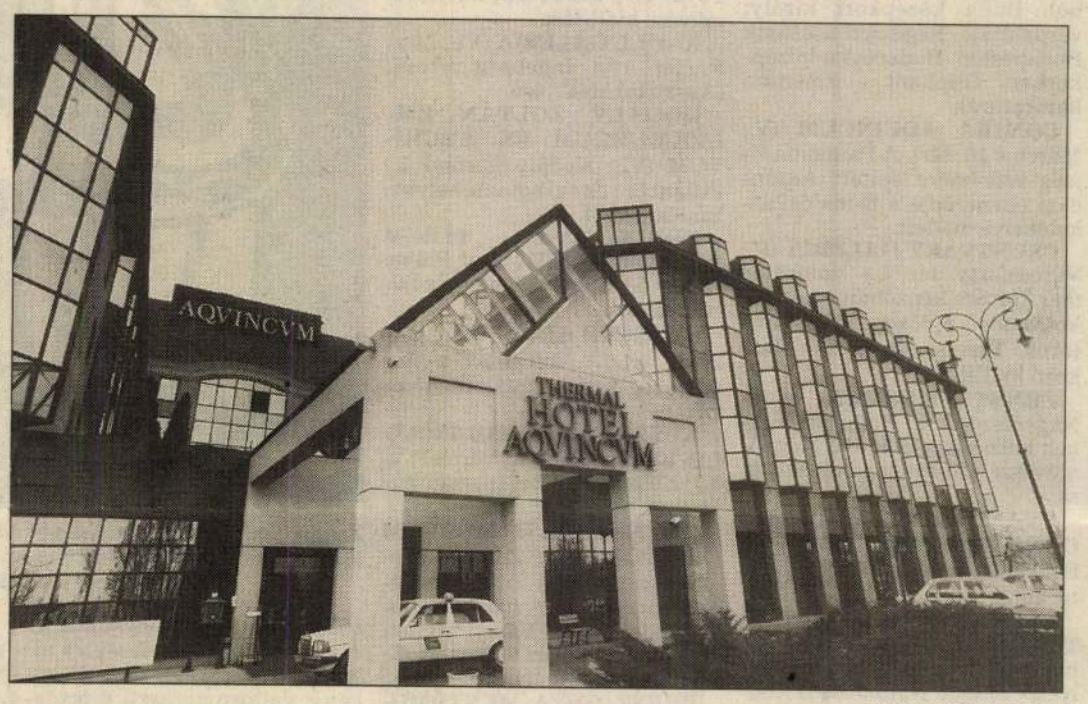

BOROS JENŐ FELVÉTELE

A minap egy hatvanas évekbeli filmvetítés előtt megtartott tévébeszélgetésből, *Preisich Gábor* egykori főépítésztől lehetett megtudni, miért is formálódott olyanná Óbuda képe, amilyennek ma ismerjük. Miért állja el bamba tízemeletes házak sora a budai hegyek látványát a Duna felől, egyáltalán, miként keletkezett a városi közterek és utcák efféle emberi léptéket meghaladó, bármilyen átgondoltságot csak helikopterről érzékelhető rendszere? A városrészt ugyanis kötelezően a 3-as Számú Házgyár típusépületeiből kellett a mérnököknek a megjelölt területen „kisakkozniuk". Ezen házak lakásai – a kor higiéniai és egészségvédelmi előírásai miatt – kelet–nyugati irányban tájoltattak, ezért az ipar- és foglalkoztatáspolitikai okból kijelölt házgyár bürokratikus könnyebbítések érdekében sematizált egyenotthonai így kaptak helyet a Dunával párhuzamosan (észak–dél irányban) futó blokkokban.

Az építészetben általában a feladat meghatározása, a program kidolgozása a legszebb. A majdan fölépülő ház kapcsán megfogalmazott eszmékben testet öltő jövőkép. Az elérendő mindenkori másnap víziója. A tervezés első pillanata ez, amikor az anyag és az abból teremthető forma kérdése még nem vetődik fel. Amikor az építészet még tisztán, kompromisszumoktól, netán megalkuvásoktól mentesen mutatkozik meg. A papíron tervezés, majd a kivitelezés gyakorlata aztán az élet esetlegességeit, véletlenszerűségét csempészi az eredetileg koherensnek és sallangmentesnek szánt gondolatba, szerencsés körülmények között valóban elevenné és emberivé alakítva így a ház végleges képét. Vannak korszakok és kitüntetett helyek a világban (például Hollandia a XVII., vagy Itália a XIV–XVI. században) ahol a társadalmi, gazdasági, éghajlati és esztétikai tényezők huzamos ideig kiegyenlített viszonyban maradnak egymással, ezáltal biztosítanak a terv konkrétsága és a kivitel esetlegességei között valamiféle tartósan meglévő hátteret, kiszámítható körülményeket. Magyarország persze nem ilyen hely, itt szinte sosem volt olyan újabb politikai vagy kulturális hatástól mentes időszak, mialatt stílussá érhetett volna az egymást követő helyi építésznemzedékek munkája.

Elnézve az óbudai Fő tér és a Lajos utca környékének elszigetelt régi házcsoportjait, az ezeket övező ormótlan szürke tömböket, majd az újabban ezek elé helyezett igényesebbnek szánt egyedi arculatú épületeket, a Hotel Aquincum környékét, durván és bántóan valóságos e kulturális letisztultság hiánya. Nem okoz ez fejtörést olyan házak esetében, amelyek semmitmondóak, humanitás tekintetében pedig nem is minősíthetőek, miként a blokkházak. Tudható róluk, hogy rondák, és miféle sajátos műszaki problémákat vetnek fel. Ám mit lehet kezdeni, hogyan ítélhető meg az olyan ház, amely igényessége miatt magasan kirí környezetéből, a kortárs építészet összefüggéseinek ismeretében viszont maga is értékzavarról árulkodik. A Hotel Aquincum mostani környezetében ugyanis elegánsnak és választékosnak hat. A háttér megváltozásával a tájat és utcaképet egyaránt elcsúfító blokkházak hagyományos városi léptékű lakóépületekre cserélésével a szálló megjelenése is más jelentéseket mutatna föl. Polgári közegben az autósztrádák mellett, nagyvárosok befutó szakaszain álló szállodák, benzinkutakhoz tartozó vendéglők eltévedt ízlésességét sugallaná. Az üvegezett, zárt erkélysorok csillogása, a portál és a központi csarnok könnyű tetőüvegezése olyan látványi effektusokat, tereket alakít ki, amelyek épp (rendszerint utak melletti) elszigeteltségükben idézik föl házon belül a városi tereket. Az óbudai szálloda recepciójával szemben vendéglő foglalja el a jobb oldali épületszárny földszinti szakszát. Az átjáró terére kihelyezett székek és asztalok belső teraszt, az utcai valóság mását képezik. Noha más térszervezéssel valóságos teraszok is létesülhettek volna a szabadon álló ház körül, tervezői mégsem tették, a környék ugyanis nélkülöz mindenféle látványosságot, életet. Teraszokra többnyire bámészkodni, vagy bámészkodva enni-inni ülnek ki a népek. Óbudán azonban nincs mit nézni az utcán, ezért a recepcióval szemben elhelyezkedve a tetőablakokon át beeső természetes fény mellett élhető át a városiasság élménye. A befelé fordulást a környék határozta meg itt, aminek kissé külvárosias megvalósulása már nem a helyzet kényszeréből fakad. Sokkalta inkább az értékek viszonylagosságából. A Hotel Aquincum valódi gazdagságot sugall a vizuálisan csupasz közegben. Téglafalazást mímelő burkolópanelei gusztusosak, színük és fényük organikus benyomást kelt a szemlélőben. Holott a téglafalazás aprólékos gondosságát idéző falmezők éppúgy előregyártott elemek, miként a háttér rücskös-szürke betonsíkjai. Szellemi értelemben tehát – enyhén szólva – nem a blokkházak ellen látszólag kiálló építészet morális és esztétikai ellentételezése.

Igazságtalan lenne azonban a Hotel Aquincumon elverni a port, és csupán a köpenye alapján megítélni. A ház elnyújtott trapéz alakú, központi terének két hosszú oldalára épületszárnyak kapcsolódnak, s ezek egy-egy belső udvart ölelnek körül. Ebben a rendszerben jól szervezettek a ház belső terei. Díszítésük pedig, a Duna túlpartján álló Hotel Héliával szemben, nem hangsúlyozzák a gyógyszálló klinikai jellegét. Mint a ház külsején, belül is a barnák meleg árnyalatai uralkodnak bensőséges és otthonos atmoszférát teremtve ezzel.

Az örök kívülállásra kényszerített ház ma még csúnya környezetéből tűnik fel. Egyszer, talán nem nagyon sokára, amikor majd lebontják a mai Óbudát, s helyébe várost, Budapest folytatását építik, nos, akkor mutatkozhatnak meg az *Iványi László* által tervezett szálloda rejtett értékei. Addig várnunk kell, és csak drukkolhatunk az olyan holnapi építészetnek, amelyben a Hotel Aquincum is a helyére kerül.

Bojár Iván András

IVÁNYI László

Wéjnabadság

A humanista összeesküvés háza

A háborút követő újjáépítési program modernizációs és építészetelméleti diskurzusai az ötvenes évek beköszöntével Révai József kinyilatkoztatásos iránymutatásába torkollottak. A hazai építészet azóta sem tudta kiheverni a kultúrában oly szükséges folytonosság megtörésének traumáját.

Az ötvenes évek kultúrpolitikája – szovjet mintára – a honi klasszicista hagyományt állította mintául a tervezők elé. A hatvanas évek enyhe szellemi föllazulása néhány jó épület erejéig közvetlen kapcsolatba került a modernista hagyományból töretlenül és szervesen következő egykorú nyugati áramlatokkal. Legközelebb – jó egy évtized és a panelőrület kifulladása után – csak a nyolcvanas években begyűrűző posztmodern szemlélet vetette föl ismét a helyi hagyomány és az építészeti korszerűség megfogalmazhatóságának esélyét.

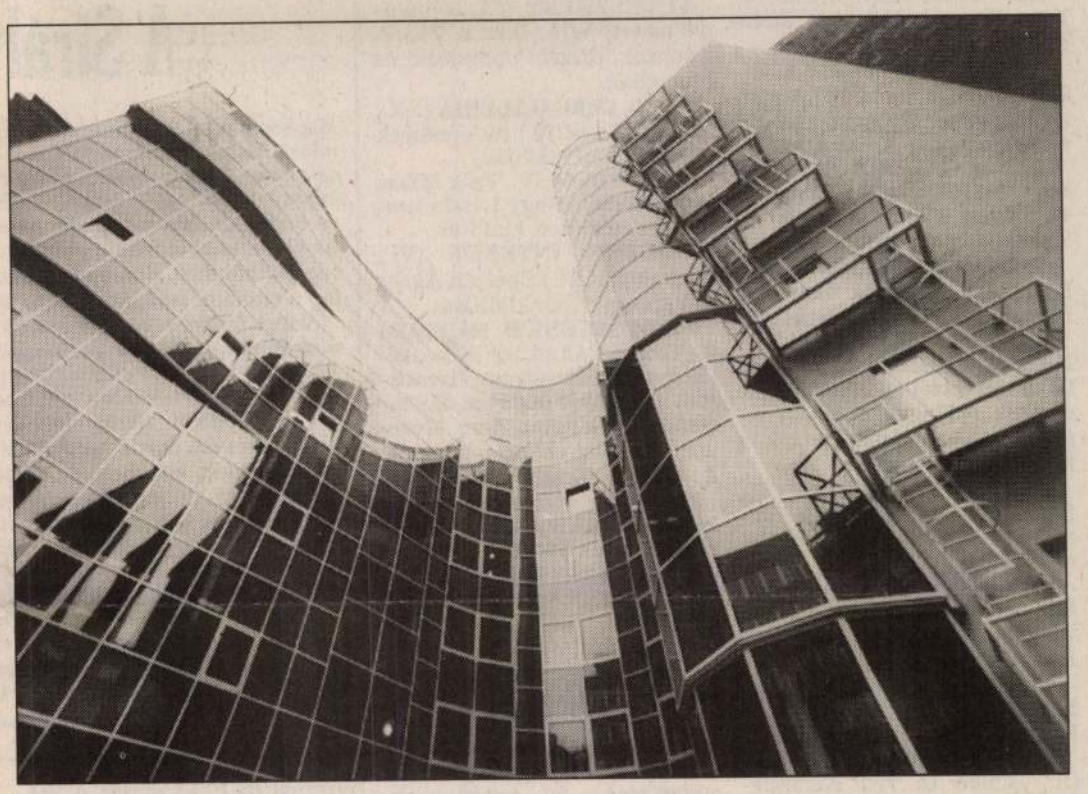

Kivételes érzékenységgel megszerkesztett ívek VELLEDITS ÉVA FELVÉTELE

Hiányoznak a személyes jegyek

Minden egyes változás, politikai, gazdasági vagy esztétikai kurzusváltás mesterségesen változtatott a folyamaton. A mai vezető építészek életművei ezért alig-alig mutatnak következetességet. A feladat és a kor szava szerint egyik munkájuk ilyen, a másik amolyan, többnyire még személyes stílusjegyek, a tervező nevéhez köthető motívumok sem kapcsolják össze házaikat. Ez pedig nem jellegzetessége, inkább hiánya a honi architektúrának.

Ennek ellenére voltak, vannak jó építészek ebben az országban, hébe-hóba jó házak is születtek. A múlthoz, a már adott építészeti környezethez igazodás problémájára sokféle érvényes válasz érkezett az évtizedek során. Az elmúlt hetekben például jelentős sajtóérdeklődés mellett adtak át egy olyan épületet, amelynek általánosan megfogalmazható sikere, hogy sűrűsödési pontként vonja össze a funkcionalista modernizmus fél évszázaddal ezelőtti lefejezése óta lappangó elméleti és gyakorlati problémákat.

Az 1989 őszén (ki tudja hová?) eltávolított egykori kőrendőr üresen tátongó szoborfülkéjével szemben, a Nádor és Zichy utca találkozásánál nyitotta meg kapuit a Közép-Európai Egyetem (CEU). Az üzleti negyed közepére települt oktatási intézmény két, egymáshoz képest jelentősen elcsúsztatott telket tölt ki, s ezeket csupán egy átjárónyi szakasz köti össze. A bonyolult elhelyezkedés ellenére a Nádor utcai klasszicista épület (Festetics-palota, Pollack Mihály, 1826.) és a hozzá csatlakozó tizenhárom szintes vadonatúj szárny problémamentesen tart egymással kapcsolatot. Az alaprajz és az egyes épületrészekben logikusan kialakított funkciók távolabb mutatnak egy ügyes szerkesztés sikerénél. *Iványi László és Kaszás István* terve nem formailag követhető megoldást kínált. Olyan építészeti viselkedésmód jelenik meg itt, amelyre óriási szükség mutatkozik most nálunk, az arrogáns vagy harsogó architektúrák korában. A példás körültekintéssel rekonstruált Pollack-féle ház mellé emelt újnak nincs stílusa. Azaz nem stílusa van. S ha mégis, úgy nem annak van jelentősége itten.

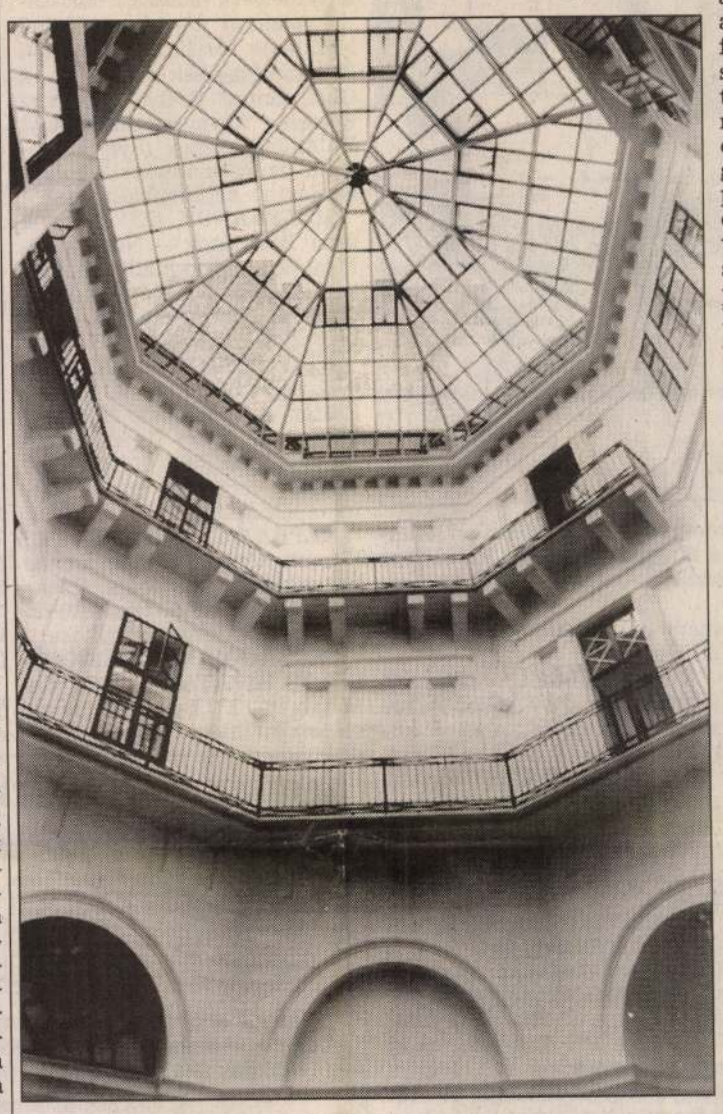

Példásan rekonstruált a Pollack-ház SZABÓ BARNABÁS FELVÉTELE

Palladiói ihletettségű kör alakú csarnokok

Iványi és Kaszás józan téralakítással idézte újra a Nádor utcai sarokkapura szervezett, átlós tengelyű bejárati csarnokok rendszerét. A két szárny nemcsak funkcionálisan kapcsolódik össze ekképp, de az így kialakult kör alaprajzú (palladiói ihletettségű) csarnokokban olyan téri, vizuális jelek születtek, amelyekkel alapvető és lényegi módon szervesül a régi és az új. Élvezet megfigyelni az alaprajz tisztaságát, a Pollack-féle városi, főúri reprezentációt szolgáló térsorolás és az oktatást szolgáló, ívre fűzött racionális térkapcsolatok párbeszédét. A ház külön erénye a magyarországi építészetben szinte páratlan figyelem, amellyel az egyes részleteket megformálták. Például az acélkorlát hajlásainak rajzát, elemeinek kötéspontjait, a könyvtár egykarú lépcsőjének kivételes érzékenységgel megszerkesztett ívét és kompozícióját. Mindez a tervező, *Szűts Zsuzsa* – a hazai viszonyoktól függetlenedni képes – autonóm gondolkodásmódját dicséri.

Ahogy az iskolában mondani szokták, sem hozzáadni, sem elvenni nem lehet ebből az egységgé váló kompozícióból. S a teljesség élményét az utolsó szegletig érvényesülő ésszerűség, a pollacki hangütésre egyenrangúan felelő nagyvonalúság teremti meg. Az udvar felé függönyfalas, üveghomlokzatú szárny nem vetekszik, s nem is alázatoskodik az építészettörténeti tekintély által létrehozott architektúrával. Bizonytalankodás, kontaktuskeresés helyett állít valamit, s az eredmény szerint megalkotói jó stratégiát követtek.

A házrészek kapcsolódásainál, illetve az új épületben látható friss architektúra éppúgy modern, ahogy posztmodern vagy neoklasszicista. A tervezők kezét a célszerűség szempontjai vezették és a múlt századi formavilág ünnepélyes érzései. A szokásosnál lényegesen bonyolultabb feladatot kellett megoldaniok, amihez a tervezői virtuozitás gazdag eszköztára nem volt elegendő. Minőségérzék, lelemény és merészség nyilvánul meg a CEU épületében. Olyan erények, amelyek általánosan érvényesülő hiánya méginkább elszomorító. Lehet ugyanis jó építészetet teremteni, s ennek nem csupán a házra költhető százmilliók a biztosítékai. Tudjuk jól, hány meg hány milliárdos épület nőtt ki mostanában filléres gondolatok formáiba bújva...

A tervezők nemcsak magasra emelt minőségi építészettel szembesültek Pollack háza kapcsán, nem csupán összetett feladatrendszert kellett teljesíteniök, és nem kizárólag a sokféle hangulat egyneműsítése volt a feladatuk, de a hely szellemével is szembesülni kényszerültek. Az egykori Festetics-palota, majd Lloyd bank a háború után az ÁVO-elöd katonai elhárítás szállásául szolgált. A pince fogdáinak lesőablakos vasajtói régi sóhajok őrizői voltak. Aztán évekig a Tervhivatal laktá a házat, s a mai egyetemi szenátus termének falai jó néhány országos hatású döntés, ítélet szavait nyelték be egyre szaporodó repedéseiken. Haj, valaha Révai elvtárs is liften vitette itt magát a másodikra föl, autóstul, sofőröstül, aktatáskástul.

Tisztaság, józan ész, elegancia

Most egyetem van itt, Univerzitás. Világméretű összeesküvés a humanizmus jegyében. Lengyel, cseh, román szó keveredik a folyosókon, s angol nyelven a régi füleknek eretnekül hangzó eszmék hangzanak el.

Lehet, hogy öncsaló beleérzés, de mintha az építészet megoldásai is ezt a friss szellemiséget fejeznék ki. A begyöpösödöttséget, fülledtséget és konok butaságot ellentételezné. Tisztasággal, józan ésszel, eleganciával. A múlttal, a reformkori urbánus hagyomány képzeteivel megteremtett komplexusmentes viszonnyal.

Érdemes még egyszer visszaidézni az 1951-es építészeti vita parancsba foglalt következtetését: az új építészet kövesse a hazai klasszicista formavilágot! Iványi és Kaszás, ha mai eszközökkel is, s nem formalista módon, de a gondolkodásmód folytatásával mégiscsak ezt tették. Vajon a néhai kinyilatkoztatóknak hogy tetszene?

Bojár Iván András

TÁRLATOLGATÓ

ADY EMLÉKMÚZEUM (V., Veres Pálné u. 4–6.) Ady Endre otthona.

ARANY SAS PATIKAMÚZEUM (I., Tárnok u. 18.) A patika története. Gyógyszerészet a reneszánsz és a barokk korában.

ART-X GALÉRIA (II., Pasaréti út 65.) Takács Márton grafikusművész Mozdulatlan elkötelezettség című kiállítása.

ATRIUM HYATT HOTEL (V., Roosevelt tér 2.) A Belvárosi Művészek Társasága kiállítása.

BARTÓK BÉLA-EMLÉKHÁZ (II., Csalán út 29.) Bartók Béla emlékszobái. Bartók Béla életútja. A Magyar Posta bélyegei Bartók Béláról. Bartók a képzőművészetben.

BARTÓK 32 GALÉRIA (XI., Bartók Béla út 32.) Sibylle Hofter, Beöthy Balázs és Pereszlényi Roland kiállítása.

BÉLYEGMÚZEUM (VII., Hársfa u. 47.) Magyarország és a világ postabélyegei. Zombory Éva bélyegtervei.

BIBLICAL WORLD GALLERY (VII., Wesselényi u. 13.) Kerényi Mari textilkiállítása.

BOD ÉVA KIÁLLÍTÓTERME (II., Bimbó út 72.) Kerámiaszobrok, mozaikasztalok, vázák.

BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA (III., Lajos u. 158.) Pátzay Pál állandó kiállítása.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM – VÁRMÚZEUM (I., Szent György tér 2.) Gótikus szobrok a budai királyi palotából. Buda középkori királyi várpalotája. Régészeti ásatások Budapesten. Budapest a középkorban. Kecskés Ágnes gobelinművész kiállítása.

BUDATÉTÉNYI GALÉRIA (XXII., Nagytétényi út 35.) Mohay Attila üvegfestő iparművész kiállítása.

CONTRA AQUINCUM (V., Március 15. tér) A Pannonia limes védelmére épített Aquincum ellenerődje a Duna ősi átkelőhelye mellett.

CSEPEL GALÉRIA (XXI., Szent Imre tér 3.) Szentgyörgyi József festőművész kiállítása.

DOROTTYA GALÉRIA (V., Dorottya u. 8.) Budahelyi Tibor képzőművész kiállítása.

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia u. 95.) Kis Tóth Ferenc festőművész kiállítása.

ERDŐS RENÉE-HÁZ (XVII., Báthory u. 31.) Helytörténeti gyűjtemény. Epress-gyűjtemény. Néprajzi szoba. Merzsemocsár dioráma. Zoltán Mária Flóra festőművész kiállítása.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.) Halász András festőművész kiállítása

EVANGÉLIKUS ORSZÁGOS MÚZEUM (V., Deák tér 4.) Evangélikusság a magyar kultúrában.

FEDERICO KÁVÉHÁZ – MŰVÉSZ MOZI (VI., Teréz krt. 30.) Arctérképek – Szebeni András fotógalériája.

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT (IX., Mester u. 5.) Xantus Géza grafikusművész kiállítása.

FLAMENCO MINIGALÉRIA (Flamenco Szálloda, XI., Tas vezér u. 7.) Wilfriede Deutsch osztrák ikonfestőnő kiállítása.

FMK GALÉRIA (VI., Andrássy út 112.) Václav Benedikt cseh festőművész kiállítása.

FORTUNA 11 GALÉRIA (I., Fortuna u. 11.) Képzőművészeti alkotások, a herendi majolika bemutatása.

FÜVÉSZKERT (ELTE-botanikuskert, VIII., Illés u. 25.) A trópusok díszei: orchideák és bromeliák.

GAÁL IMRE GALÉRIA (XX., Kossuth L. u. 39.) Az érzelmek üzenete című kiállítás.

GALÉRIA 56 (V., Falk Miksa u. 7.) Moholy-Nagy László tiszteletére rendezett kiállítás.

GOETHE INTÉZET (VI., Andrássy út 24.) Eperjesi Ágnes és Várnagy Tibor kiállítása.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Árpád sétány 40.) A kézifegyverek története. Tizenhárom nap... 1956. október 23.–november 4. Magyar Aero Múzeum, Oshawa, Ontario, Kanada. A Magyar Királyi Honvédség, 1922–1945. Katonák, várak, fegyverek (vármakett, XV. század). A hadak története Magyarországon, 896–1686. ...És Magyarország hadszíntér (1944–1945). Buda vára a miénk – emlékkiállítás Budavár 1849. május 21-i visszavételére. A hazáért mindhalálig – a Magyar Királyi Honvéd Ludovika története (1808–1944). Plakátkiállítás a Hirosima és Nagaszaki elleni atomtámadás 50. évfordulóján. Szervátiusz Tibor szobrászművész kiállítása. Csúcs Ferenc képzőművész éremsorozata.

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM (VI., Andrássy út 103.) Lámaista festészet: tibeti és mongol buddhista tekercsképek. Két lámaista tekercskép restaurálása.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33–37.) Művészet és mesterség. Historizmus és eklektika. XX. századi magyar keramikusok – válogatás a múzeum gyűjteményéből. Perczel Erzsébet emlékkiállítása.

ITC 2–AULA (V., Váci u. 19–21.) Ghyczy György festő, grafikus és Czirfusz György szobrász kiállítása.

JÁTÉKSZÍN (VI., Teréz krt. 48.) Gerzson Pál festőművész kiállítása.

JÓKAI EMLÉKMÚZEUM (XII., Költő u. 21.) Jókai Mór-emlékszoba.

JÓZSEF ATTILA-EMLÉKSZOBA (IX., Gát u. 3.) József Attila-emlékkiállítás.

JÓZSEFVÁROSI GALÉRIA (VIII., Nap u. 1.) Jánosházi Ágnes festőművész kiállítása.

KAROLINA GALÉRIA (XI., Karolina út 17.) Császár Attila festőművész kiállítása.

KASSÁK MÚZEUM (III., Fő tér 1.) Kassák Lajos irodalmi, képzőművészeti munkássága, 1919–1967. Lengyel Lajos fotói, 1926–1977.

KEMPINSKI GALÉRIA (V., Erzsébet tér 7–8.) Magyar Gábor MCMLXXXVII–MCMXC című kiállítása.

KISPESTI VIGADÓ (XIX., Fő u. 22.) Szeleczky József festmény-, grafika-, karikatúrakiállítása.

KORINTHOSZI TEREM (Műjégpálya, XIV., Olof Palme sétány 5.) Kagyló-, csiga- és korallkiállítás.

KOSSUTH-KLUB (VIII., Múzeum u. 7.) Gyökerek sodrásában – Eva Klepp-Afritsch grazi művésznő selyemre festett képei. Erdős Géza festőművész kiállítása.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11.) A közúti közlekedés története. A városi közlekedés fejlődése. 100 éves a magyar állami hajózás. Vásárhelyi Pál és a reformkori mérnökgeneráció. 100 éves a magyar autóközlekedés. 95 éves a Magyar Autóklub.

LORD MAJOR GALÉRIA (Városmajori Szabadtéri Színpad) Szeleczky Lilla festőművész kiállítása.

LUTTÁR GALÉRIA (XIII., Hegedüs Gyula u. 24.) Vasarely-grafikák. Mazzag István festményei.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (I., Dísz tér 17.) Középkori és reneszánsz kőtár. Középkori faszobrok és táblaképek. Késő gótikus szárnyas oltárok. Késő reneszánsz és barokk művészet. XIX. századi festészet, szobrászat. XX. századi festészet, szobrászat és éremművészet. Munkácsy Mihály és Paál László művészete. Habsburg nádori kripta. Válogatás a Jelenkori gyűjteményből. A Hágai Iskola.

MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Városliget, Széchenyi-sziget, Vajdahunyad vára) A Magyar Mezőgazdasági Múzeum 16 állandó kiállítás keretében bemutatja a magyar mezőgazdaság történetét az őskortól napjainkig. A növénytermesztés és állattenyésztés történetét bemutató kiállítások mellett erdészeti, vadászati, halászati, valamint természetvédelmi kiállítások várják a látogatókat. Életösszefüggések a tájban – a Goetheánum Szabad Szellemi Főiskola Természettudományi Kutatóintézetének (Svájc) ökológiai vándorkiállítása. A mezőgazdaság a képzőművészetben.

MŰCSARNOK (XIV., Hősök tere) Ráhatások – Norvégia – Mengyán András kiállítása. Plakátkiállítás – válogatás a Pécsi Galéria gyűjteményéből. Kortárs szlovén művészet.

NAIV FESTŐK GALÉRIÁJA (VII., Madách I. u. 3.) Győry Eszter festőművész (Florida, Miami) és Győry Zsuzsa költő (Buda) „Ég és Föld között" Képversek – versképek című születésnapi kiállítása.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth tér 12.) A magyar nép hagyományos kultúrája. Szakrális emlékek a Dél-Dunántúlon – Lantos Miklós fotókiállítása.

ORSZÁGOS MŰEMLÉKVÉDELMI HIVATAL (I., Táncsics Mihály u. 1.) Dusan Jurkovic építész kiállítása. Csavlek Etel-

TERÍTÉKEN

A Sirályból lett Művész

Megbocsátunk, mindenért megbocsátunk. Van miért, hiszen bizonyos dolgokat nehezen nyel le az ember. Más dolgokat pedig egyáltalán nem képes lenyelni. Így voltunk a desszerttel. A neve biztatóan hosszú és bonyodalmas: Ribizlis, túrókrémes palacsinta, vaníliaöntettel. A valóság kiábrándító. Hideg rózsaszín gezemice vastag tésztában, jellegtelen, sárgás meleg lében.

Sokat fejlődött az étterem, mióta a semmitmondó Sirályból Művészinassá lett a Bajcsy-Zsilinszky út és a Paulay Ede utca sarkán, és a szó mindkét értelmében sötét helyből barátságos, ragyogóan tiszta, kedélyes vendéglővé vált. A falakon halványkék csíkos tapéta, és régi fényképek, keretben. Az asztalon keményre vasalt terítő, új és szép étkészlet. A személyzet farmerban és kötényben. Idegen nyelveken beszélnek, tiszta a tekintetük, elnézést kérnek, ha valamit elhibáznak. Még ötleteket is tudnak adni az elbizonytalanodott vendégnek. Számunkra a Fogasfilét kapros rákraguval, és a Borjúszeletet Kedvessy módra javasolják. Mindkettőt elfogadjuk, egyikkel sem járunk nagyon jól, de ez már a konyha hibája. Nem illenek a nehéz ételek a hely könnyed szellemé-

hez. Előzőleg kitűnő raguleves, a Párolt szinte kínos. A kelbi radt, a cukkini és a egyenetlenül rájuk sz gített. Biztosabb kez gyobb repertoárral bí Művészinas.

Akadnak még apró örröm, ha ebéd közbe Hölgyek feliratú ajtór dése is teljességgel pulton, egymás hegyé szerencse, hogy tévedl segítik föl a pincérek a hozzá tartozó emberr

Mégiscsak ülünk, és Kellemesek a fények, megfelelő, kitűnő a sl csak ritkán adatik meg Nemcsak egy nagy, isr donosé, a teremfőnöké

Konyha: volt egy jó l
Kiszolgálás: lett egy

Zvolszky Zita Barcsay-díjas képzőművész sajtógrafikáiból látható válogatás december közepéig a Magyar Újságírók Szövetsége székházának aulájában (VI. kerület, Andrássy út 101.)

OTP BANK GALÉRIA
Budapest V., Nádor u. 15.
Nyitva: naponta 10–18 óráig.
Nagy Judit textilművész kiállítása november 2-től 16-ig
101126 JP

AMERIKAI EXKLUZÍV G
Akció!
Távvezérelt garázsnyitók, kapunyitók, soro
választéka, viszonteladóknak is. T-Markt, 2013
Telefon/fax: (26) 325-106, 06 (60) 347-075
Az árak nem tartalmazzák a

Egy sokat látott pályaudvar

A Kelenföldi pályaudvar sorsa a metróépítési tervek miatt pecsételődött meg néhány évvel ezelőtt. Vagyis látszott megpecsételődni, mert a régi állomás még áll, a metró pedig egyelőre csak terv. A százhúsz éves „utasfelvételi épület" eredeti tervei elvesztek, nem tudjuk, kik voltak tervezői, építési idejéről sincs pontos adat. Egyes források 1876-ra, mások 1877-re, megint mások 1881-re vagy 1884-re teszik. Az utóbbi két adat *Kubinszky Mihálytól,* a neves vasúttörténésztől származik. Mellesleg ő állította össze a MÁV műemléki listáját, tehát azoknak az építészeti értékeknek a gyűjteményét, amelyeket az államvasút megőrzendőnek, védendőnek tart. A Kelenföldi pályaudvar nincs ezek között. Viszont 1995-ben a főváros települési értékvédelmi ügyosztálya felvette a helyileg védett épületek sorába, mégpedig a kerület javaslatára. Ez a védettség már elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy ne lehessen szanálni, amikor a MÁV előállt azzal a tervével, hogy helyére többszintes, modern épületet emeltessen.

Kummer István, a MÁV főépítésze szerint kezdeményezték a helyi védettség feloldását, de a kerület ezt nem támogatta (érthető okokból), most a vasút fellebbez a fővároshoz, ahol állítólag van is támogatottsága a szakemberek részéről a védelem feloldásának. Az építész elmondta, a vállalat költségvetésében szinte minden évben elkülönítenek körülbelül százmillió körüli összeget a felújításra, amely aztán végül mindig valami másra kell. Már látható, hogy az idei keretet is másra költik. Tulajdonképpen nem is szívesen fognak bele addig, amíg el nem dől, hogy végül is lebonthatják-e az épületet. Fellebbezésüket nyáron tárgyalja majd a főváros. Ha az engedélyt megkapják, pályázatot írnak ki az új épület tervezésére. Ha nem, belenyugszanak a döntésbe, és felújítják a régit.

A városvédők és talán a helyi lakosok is nyilván ennek örülnének a legjobban, hiszen a környéken már alig van olyan ház, amely őrzi a tér múltját. A Kelenföldi pályaudvar az utolsó tanúházak egyike. Rossz állapotban van, de nem menthetetlen. Jó lenne megtartani.

Cs. L.

Nincs mentség!

Irodaház és üzletközpont a Délinél – A környék eddig biztató jelekkel szolgált

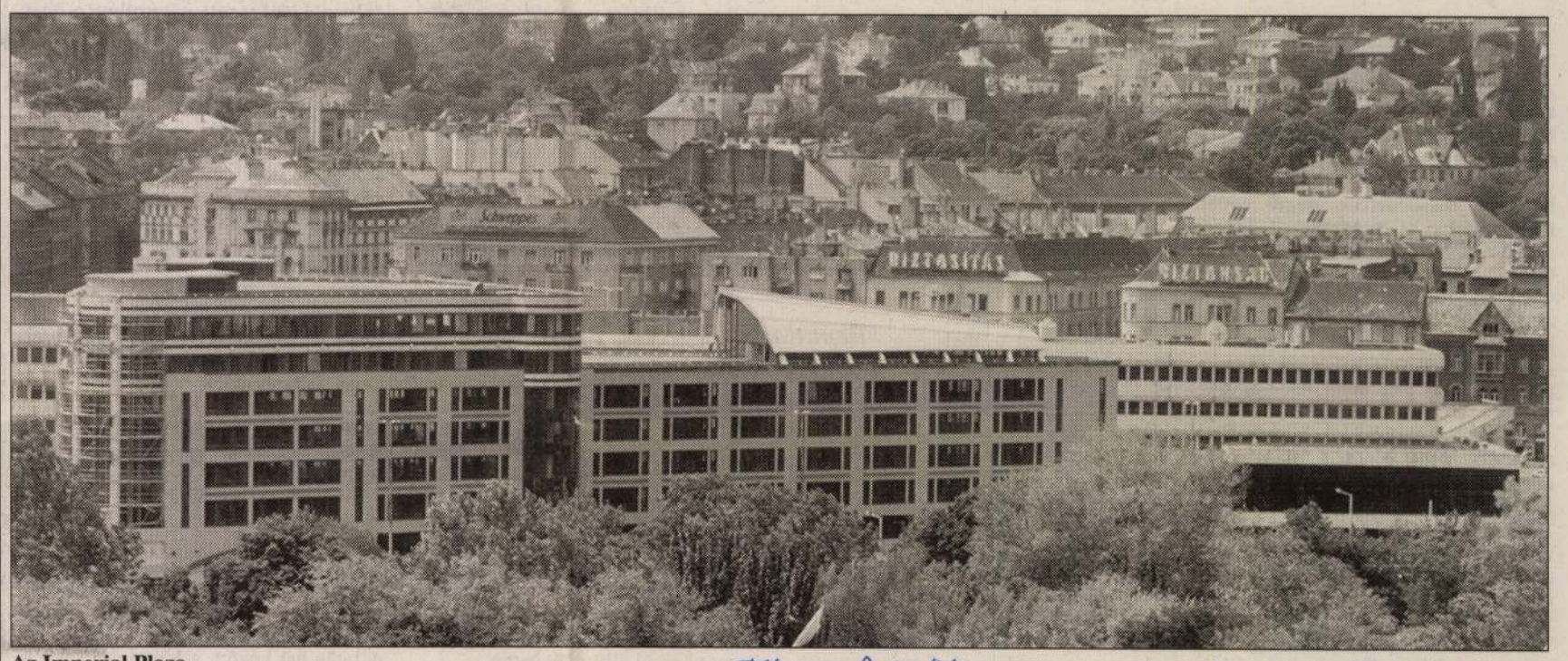

Az Imperial Plaza FOTÓ: KOVÁCS BENCE

Ezúttal az elsődleges kérdés nem az, hogy milyen módon illeszkedik az új épület környezetébe, nem az, milyen funkció és térrendszer határozza meg az új városi jövevény karakterét. Nem a felhasznált anyagok és technológiák összessége okán megfogalmazódó karakter milyensége teszi próbára az épületet leképezni kívánó tekintetet. Egy kérdés marad csupán: miért kellett egyáltalán erre a telekre építeni?

Buda egyik legértékesebb városfejlesztési területe ez a hely. Évtizedes tervezés és az azt jócskán meghaladó elnyúló kivitelezés során épülhet be az egykori vasúti terület. A Déli pályaudvar „elfektetett toronyháza" és az egykorvolt Penta Szálló közti konfliktus feloldása eleve emberpróbáló feladat. De a szűken vett helyi konfliktusok mellett létezik generálisabb érv is jelen ház megszületésével szemben. Mikor a Déli pályaudvar státusa még nem tisztázódott, úgy az átmeneti helyzetbe érkező új irodaház aligha lehet a jövőbe mutató megoldás. Főként akkor nem, ha a vasút szórványterületein kívül, a nagy múltú intézmény egyik utolsó jelképe, a hosszan elnyúló utascsarnok szomszédságában épül fel. Ma még nem tudni pontosan, milyen vasúti és városi tömegközlekedési funkciók kapnak majd itt helyet, milyen sorsuk lesz a vágányfelületeknek, hogyan újul meg a pályaudvar épülete. Ebben a helyzetben minden a fejpályaudvar épületeinek környezetét átértelmező, azt megszorító építkezés hibás elhatározásnak számít.

Pedig a környék eleddig biztató jelekkel szolgált. Az Alkotás utcai MOM-park, szemközt a műalkotás, a síneken túl a felújított Matáv-székház épülete, vagy a Közti íves üvegfalú székháza mind-mind biztató minőségben, apránként szorítják a vasúti vágányterületeket. Bizonyítják: akad szellemi, anyagi tőke egyaránt egy új budai centrum megvalósításához. A lassacskán készülő szabályzókat és terveket megelőző spontán plaza m[illegible] olyan épülettel bővíti a kört, amely sok [illegible]rést okoz majd az eljövendő várostervezőknek. Budapest többközpontúságá[illegible]tét.

Az Imperial Plaza rossz épület. Olyan rajzasztalra, fiókba való munka, amely legfeljebb ott, csupán grafikai bíbelődéseiben képes tudomást venni környezetéről. Az élethez keveset konyít. Következetlen szerkesztésű épület, melynek formavilágában műveletlenül kavarognak a formai individualizmus és a pedáns alkalmazkodás mozzanatai. A tervező Iványi László munkája ezúttal a részletekbe tévedt, azoktól jórészt saját házát sem tudta egységes kompozícióként látni, nemhogy tágabb lehetőségeit. A szálló felé adódó spekulatív magasságtöbblet szintjeit diszkréten visszahúzza, ám a tisztának induló szerkesztést több ponton értelmetlenül rúgja fel. Íves bibircsókok, ragasztott oszlopok, és ami végképp ösztöni, az utcaszint gránitra gránitból ragasztott boltívei.

Most, hogy az épület itt áll, nincs mentség. Ha lesz, az is valahol az épület lebontásának lehetőségével adódik majd. A megerősödő gazdaság és kultúra talán lehetővé teszi. Példának okáért Londonban, Párizsban szép számban tűnnek el napjainkban olyan épületek, melyeket néhány éve még szép számban publikáltak a szaksajtóban. Azokat ugyanis időközben elbontották. Nem váltak be. Kivetette őket magából a városi élet, elhordta őket a közvélemény, hogy a nem működő, a veszteséges átadja helyét a várossal azonos és nyereséges vállalkozásoknak. A kettő ugyanis – köz- és gazdasági érdek – lehet egy és ugyanaz.

Sütő András Balázs
az OCTOGON Építészetkritikai Műhely tagja

RÉGI HÍRÜNK A VILÁGBAN

A színház felizgatja a kedélyeket

Miss Julia Pardoe útikönyve, 1839–40. – 7. rész

Írónőnk útikönyvének következő oldalait a pesti színházaknak szenteli. A mai Vörösmarty tér nyugati oldalán 1812-ben megnyílt Pesti Német Színház csalódást okozott neki egy unalmas Faust-előadással. Magát a színházat is kissé komornak találta, egyedül a díszletek és a jelmezek ragadták meg figyelmét. Az egyébként mutatós színházépület 1847-ben egy sajnálatos tűzeset miatt porig égett. A város magyar nyelvű színháza – Pest vármegye áldozatos munkájának gyümölcseként – 1837-ben nyílt meg az akkori Kerepesi út–Országút (ma: Rákóczi út–Múzeum körút) sarkán. (A kezdetben Pesti Magyar Színház néven működő intézmény 1840-ben a Nemzeti Színház nevet vette fel.) Júlia kisasszony rokonszenve egyértelműen a magyar színházé: a színészek mesterségük dolgában nem maradnak el a németektől, a színésznők pedig még szebbek is. Angol utazónőnk összehasonlítja az ír és a magyar ember jellemét – talán először az utazási irodalomban –, és sok hasonlóságot talál. (Miss Pardoe könyvének idézett részeit Jani Mária fordításában közöljük.)

Pest két színházzal is büszkélkedhet. A nagyobbik a Duna folyó közelében épült Német Színház. Mikor 1836-ban itt jártam, Schiller Haramiák című művét láttam, most pedig Goethe Faustját. Bevallom, ezen utóbbi előadás nagy csalódást okozott. Goethe gyönyörű költészete nem tudta ellensúlyozni a darab nehézkességét a színpadon. A metafizikával és misztikummal terhes dialógusok egy idő után álmosítóan hatottak, s bár a darab vége felé nagyszerű színészi játékban volt részünk, hajlok arra, hogy kijelentsem, ez volt a legrosszabb színielőadás, amit valaha is láttam. De a jelmezek pazarok voltak és a díszletek is nagyon tetszettek, mindegyik szinte egy-egy műalkotás volt. Sehol Európában nem láttam szebbeket. (...)

Egy tekintetben a pesti színház sokkal jobban tetszik nekem az otthoniaknál. Itt csak egy darabot játszanak minden este. Az előadás fél hétkor kezdődik, és kilenckor már vége is van, így az este hátralévő része még szabad. Angliában sokszor határás az előadás, és ez csak arra jó, hogy a türelmes színházlátogató fejfájással menjen haza. Számomra érdekesebb a város másik színháza, a Pesti Magyar Színház. Itt minden darabot magyarul játszanak, sokszor a kosztüm és a zene is magyar. Néhány lelkes hazafi áldozatos munkájának köszönhetően, nagy nehézségek árán született meg ez a színház. A kormány távolról sem támogatta a kezdeményezést, sőt kifejezetten ellene volt. És a vita közben sok buta érv is elhangzott, még magyar nemesek részéről is, nevezetesen, hogy a színház majd úgy felizgatja a kedélyeket, hogy ez akár zavargásokhoz vagy lázadáshoz is vezethet. Szerencsére az ötlet kigondolóit nem lehetett ily könnyen eltántorítani, és mára már kiderült, hogy a magyar nép méltó arra, hogy a saját hazájában saját intézményei legyenek. Földváry Gábor, Pest vármegye alispánja kezdeményezte az építkezést, a telket Grassalkovich herceg ajánlotta föl. A nemesség közül többen is jelentős összeggel támogatták az ügyet. A Pesti Magyar Színház csinos épületének belső díszítésében a kék és az ezüst dominál. Külön páholya van a Nemzeti Kaszinónak, a Magyar Tudományos Akadémiának és a nádornak. Színészi tehetség dolgában a magyar színház semmivel sem marad el német riválisa mögött, ha a színésznők szépségét tekintjük, akkor pedig messze felülmúlja azt. Az erdélyi származású énekesnő, Schodelné a társulat igazi büszkesége. Hangja és színészi játéka egyaránt lenyűgöző. Mély átéléssel megformált Norma-alakítása felejthetetlen marad számomra. Mikor a német színházból átmegyünk a magyarba, feltűnik, hogy mennyire más itt a közönség. Mintha nem is ugyanabban a városban lennénk. Ha szórakozás közben tanulmányozzuk a magyarokat, jól megfigyelhetők a nemzeti karakterre oly jellemző tulajdonságok, a vidámság a lelkesedés, a nyughatatlanság. Én mindig is úgy éreztem, hogy ebben nagyon hasonlítanak az írekre. Az írekhez hasonlóan a magyarokról is elmondható, hogy nagylelkűek, nyíltszívűek, vakmerőek és lovagiasak. A két nemzet oly sok tekintetben és oly feltűnő módon hasonlít egymásra, hogy elképzelhetetlennek tartom, hogy ha valaki jobban megismeri a magyarokat, erre ne figyelne föl. A magyarok forrón szeretnek és hevesen gyűlölnek, bátrak és szívósak, megvetik a félelmet és a becstelenséget, lovagiasan kiállnak a jó mellett. De azért korántsem tökéletesek, nem is akarom őket ilyennek lefesteni. A társadalmi kérdésekben megfigyelhető egyfajta közömbösség, különösen a felsőbb rétegek körében, és ez bizony folt a nemzet becsületén. Természetesen ez alól találunk nagyszerű kivételeket is, de most a nemzet egészéről beszélek, és tárgyilagosnak kell lennem.

Az írekhez hasonlóan a magyarokról is elmondható, hogy nagylelkűek, nyíltszívűek, vakmerőek és lovagiasak.

F. B.

A Moszkva tér, pályázat rajzfilmeseknek

MUNKATÁRSUNKTÓL

A „sokszínű Moszkva tér" a témája a hazai filmgyártást kiemelten támogató magyar.film.hu internetes oldal rajzfilmes pályázatának. A pályázatokat június 29-ig kell beküldeni. A kiírók húszhuszonöt másodperces, gegre épített, számítógépes rajzprogrammal készült animációkat várnak. A nemrég meghirdetett verseny alkalmából elindult a www.rajz.film.hu internetoldal is, amely a jövőben a hazai rajzfilmes munkák elsődleges fóruma kíván lenni. Jelenleg helyzetleírásokat, grafikákat, referenciákat és letölthető hangmintákat találhatnak ott a pályázók.

A témához tartozó hír, hogy a fiatal rendezőt, *Török Ferencet* világítja át a művészkommandó (*Till Attila* és *Forgács Kristóf*) péntek este hét órától a Tabán moziban. A bűne súlyos: Moszkva tér című filmje után az idei szemle zsűrije első filmes díjjal jutalmazta a direktort.

Az évadzáró rendezvényen levetítik Török Tranzit című kisjátékfilmje mellett a lengyel *Jerzy Kawalerowicz* Éjszakai vonat című alkotását is, amely 1959-ben készült.

Nagy püspökök – szép textilek

Kiállítás a váci egyházmegye kincstárának gyűjteményéből

Harmadik alkalommal nyitott meg kiállítást Keszthelyi Ferenc megyés püspök a váci nagypréposti palotában a székesegyházi kincstár és egyházmegyei gyűjtemény anyagából. A folyamatosan megújuló palota ezúttal a Nagy püspökök, szép textilek az ezeresztendős váci egyházmegyében címet viselő tárlatnak adott otthont.

A Vác főterén álló nagypréposti palota az 1600-as évek második felében épült a német város egyik polgárháza helyén, az egykori püspöki palota – a mai siketnéma-intézet – mellett. Még a városi tanács döntött úgy, hogy múzeumot hoz létre falai között, és meg is kezdte a helyreállítási munkákat. Aztán a palota visszakerült az egyház tulajdonába, és *Pálos Frigyes* elképzelései alapján megkezdődött átépítése. A földszinten már tavaly elkészültek a termek – ott volt látható a Váci egyházmegye ezer esztendeje című reprezentatív millenniumi tárlat. Most a Nagy püspökök, szép textilek az ezeresztendős váci egyházmegyében című, *Pataki Dóra* rendezte kiállítást nyitotta meg *Keszthelyi Ferenc* megyés püspök.

Bemutatják a XVIII–XIX. század váci püspökeit, tárgyakat, ízelítőt adva a barokk és a romantika művészetéből is.

A kiállítás bemutatja a XVIII–XIX. század váci püspökeit, a személyükhöz kötődő tárgyakat, ízelítőt adva a barokk és a romantika művészetéből is. A hangsúly az egyházi textíliákon, az öltözeteken van.

A nagyközönség számára látható többek között Althann püspök különleges fekete ornátusa, egy XVIII. századi, úgynevezett lyoni ornátus, ugyanebből a századból egy húsvéti palást, és meglehetősen sok, Migazzi Kristóf püspökhöz kapcsolódó tárgyi emlék. Megtekinthető Migazzi címerekkel díszített családfája, ugyanezek a címerek a püspök ünnepi palástján, és látható egy ismeretlen festő korabeli képe a váci székesegyházról, amelyet 1772-ben Migazzi püspök szentelt fel. A kiállítás bőséges anyagához jól illik az a kis bemutató is, amelyet *Ozsvári Csaba* ötvös munkáiból állítottak össze.

A kilencvenes években készült ezüst borítású, drágakövekkel díszített lectionárium, monstrancia, misekönyv, szépen kidolgozott pásztorbot csodálható meg.

Miközben a nagypréposti palota földszintjén már megnyílt az első kiállítás, az emeleten lévő hat terem helyreállítása tovább folyt. A felkért restaurátor, *Derdák Éva* és csapata egyes helyeken nyolc festékréteget is talált, többek között virágfüzéres rokokó festést, copf–barokk díszítést – természetesen a hetvenes évek bérlőinek hengerelt, virágmintás falait is –, és megtalálta az úgynevezett madaras szobát. Elsőként ez utóbbi, az egzotikus terem – a padlótól a mennyezetig festett – pálmafás, kaktuszos, padlizsános, vadállatos, madaras falfestésének feltárásához kezdtek hozzá. Az emeleti rész, két szoba kivételével, már el is készült, és – a jelenlegi kiállítással együtt – ezt is megnyitották.

A váci egyházmegyei gyűjtemény kiállítása és a helyreállított nagypréposti palota – benne az egyedi, különleges madaras szobával – október végéig tekinthető meg, szerdától péntekig délután kettő és hat óra között, ünnepnapokon, szombaton és vasárnap tíz és délután hat között, a Március 15. tér 4. szám alatt.

B. J. G.

A XX. század

Könyvalakban is megjelent – a Városháza kiadásában, Gerő András szerkesztésében – A XX. század ujjlenyomata. A Millenniumi Földalatti Vasút megállóiban tablókon, majd a Budapesti Történeti Múzeum kiállításán eredetiben is látható, a múlt századot jellemző tárgyakat neves és hétköznapi emberek küldték, és ők írták a kísérőszöveget is.

West Side Story a Bakáts téren

Nyolcadik alkalommal rendezik meg a Ferencvárosi Ünnepi Játékokat az idén. Június 15-től egy hónapon keresztül fél tucat jelentősebb programból válogathat a közönség. A kulturális palettán az operától a musicalen keresztül a dzsesszkoncertig számos érdekesség található. A programok két helyszínen zajlanak: a Bakáts téri templomban és az előtte kialakított szabadtéri színpadon, amelyet a parkoló helyére építettek, és 1300 néző befogadására alkalmas. A templomban tartott előadásokra a belépés díjtalan.

Elsőként a Bakáts téri templomban a Magyar Rádió Énekkarának és a BM Duna Szimfonikus Zenekarának közreműködésével Rossini: Stabat Mater című oratóriumát adja elő Fekete Veronika, Mészöly Katalin, Daróczy Tamás és Gregor József. Érdekes programnak ígérkezik június 22-én a nemzetközi dzsesszkoncert, amelyet a Budapest Music Center zenei információs központ és lemezkiadó szervez, azzal a szándékkal, hogy ezt rendszeresé tegye. Ezentúl minden évben fiatal zenészek bemutatkozására adnak lehetőséget. Június 29-én, 30-án, a szabadtéri színpadon a West Side Story látható. Július 5-én, a templomban az Ádám Jenő Zenekar mutatkozik be, két nappal később a Benkó Dixieland ad szabadtéri koncertet. Július 13-án, 14-én Saint-Saëns: Sámson és Delila című operáját mutatják be.

Az ünnepi játékok miatt útlezárások várhatók. Az előadások idején, délután hattól, a Krúdytól a Kinizsi utcáig tartó részt és a Bakáts téri templom előtti területet zárják le.

Az eseményhez szorosan kapcsolódik a háromnapos őszi Ferencvárosi Búcsú, amelyet szeptember 27-től rendeznek meg. Az utcai fesztivált zenei koncertekkel színesítik.

Cs. T.

Oldalbejárón a Nemzeti Múzeumba

MTI-JELENTÉS

A Magyar Nemzeti Múzeum épületének felújítási munkálatai miatt június 18-tól előreláthatólag július 15-ig a főbejárat helyett a Bródy Sándor utcai kapun, július közepétől szeptemberig, a megújuló főbejárat szűkített részén keresztül juthatnak el a kiállításokhoz a látogatók.

Ugyancsak a felújítási munkák miatt e hét csütörtöktől a hónap végéig nem látogatható a Magyarország története az államalapítástól 1990-ig című kiállítás azon része, amely az ország történetét a török kiűzéséig mutatja be. Deme Péter főosztályvezető elmondta, hogy az 1994 óta tartó, s várhatóan 2002–2003-ban befejeződő rekonstrukció részeként most a homlokzat megszépítése van soron.

Hot Jazz az Alcatrazban

Bár a nagy múltú Benkó Dixieland Band változatlanul a legnevesebb tradicionális dzsesszzenekar hazánkban, régóta itt vannak a trónkövetelők is: a Hot Jazz Band és a Budapest Ragtime Band. Noha mindkét zenekar régmúlt idők dzsesszvilágát idézi, különbség köztük mégiscsak van: amíg a Budapest Ragtime Band inkább – nevének megfelelően – a század eleji ragtime-ra, illetve zenei paródiákra összpontosít, addig a Hot Jazz Band látótere lényegesen szélesebb, repertoárjukban a húszas és harmincas évek dzsesszkompozíciói éppúgy szerepelnek, mint a negyvenes évek örökzöldjei.

Bényei Tamásnak, a Hot Jazz Band vezetőjének hite, hogy a dixieland és a ragtime műfaja nem öregszik. Bár a nézők átlagéletkora mondjuk a műfaj legrangosabb seregszemléjén, Sacramentóban hatvan év felett volt, mégis sok tíz tinédzserzenekar lép fel világszerte, zömmel sikert aratva. Az örökké optimista dixielandnek Európában szintén erős a bázisa és az utánpótlása, különösen a hollandok és a svájciak járnak élen e tekintetben, előbbi országban kétszáz, utóbbiban százhúsz dixie-zenekar működik, Magyarországon viszont jó, ha tizenöt.

A Hot Jazz Band a budapesti klubélet kedvelt és keresett színfoltja. A zenekar rendszeresen lép fel többek között az Alcatrazban, legközelebb június 13-án, szerda este. A tizenhat éve együtt zenélő társaság az elmúlt években, de különösképp az utóbbi években hazánk egyik legsikeresebb professzionális zenekarává vált. Zenéjükkel bevallottan az a céljuk, hogy kellemes perceket szerezzenek a hallgatóknak, egy kis New Orleans-i napfényt és életörömöt akarnak átadni – azt, amit ők is megéreztek e műfaj hangulatából.

J. B. Sz.

Intézze hangsebességgel

Áramvonal: 06-40-38-38-38*

Ne pazarolja energiáját személyes ügyintézésre. Telefonos ügyfélszolgálatunk munkatársai készséggel állnak rendelkezésére, bármilyen számlázással, számlafizetéssel, szerződéskötéssel kapcsolatos kérdésben**. Bátran hívjon bennünket akkor is, ha hibát, adatváltozást szeretne bejelenteni, vagy szolgáltatásainkról, tarifáinkról, akcióinkról szeretne részletes információhoz jutni. Az így felszabaduló energiáját pedig fordítsa arra, amire igazán érdemes.

*Helyi tarifával, éjjel-nappal hívható. **Számlaügyintézés 7.00-19.00 óra között.

Tel.: 06-40-38-38-38
elmu@elmu.hu
www.elmu.hu

elmű
a pozitív energia
BUDAPESTI ELEKTROMOS MŰVEK Rt.

Iványi N. MDK

Engem is illet ez? olf.

Mücsarnok 1881. ápr.1.

Iványi N MDK

A kutnál, olf.

Műcsarnok 1881. tavaszi kiáll.
Második sorozat

Iványi N. MDK

Engem is illet ez?. olf.

Mücsarnok 1881. Tavaszi kiáll.
második sorozat

Iványi Nárcisz
Virágcsendélet, vizf.

M. Pedagógus Szakszerv. kiáll. 1950. jun.

Iványi M.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás évre 1860.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Iványi Miklós építész

Diplomamunkájára (Jégkokonpróbája) az Építőipari Tudományos Egyesülés díját kapta (szerkő)

Magyar Ifjúság 1964 I. 11

Iványi N. MDK

A kutnál, olf.

Mücsarnok 1881. ápr.1.

Iványi Norbert

Tóth István, Würtz Ádám és Iványi Norbert fejér megyei művészek kiállitása nyilt mg Székesfehérvárott az Épitők Pintér Károly Művelődési Házában.

Magyar Hirlap 1975/263/8

Iványi Norbert, [ ]

L.: Würtz Ádam

4.

—: Gülörtöki

Nirszava, Bp. 1975. okt. 2.

Iványi Ödön, festőművész

Id. Szabó István Kossuth-díjas szobrászművész kiállítását Iványi Ödön festőművész nyitotta meg a közép-csehországi Nagykürtösön.

Nógrád, 1984. márc. 18.

Iványi Ödön, festőművész

Fél éven át a KSH Számítástechnikai és Ügyviteltervező Vállalat szakszervezeti bizottsága versenyt szervezett és ennek keretében a vállalatot 17 megyeszékhelyén a helyi képzőművésztől begyűjtött művekből kiállítást rendezett 16 városban, most a 17.-ik, a zárókiállítás a Keleti pályaudvaron látható. — A címből kiderül, hogy a bemutatón többek között Farkas István, Iványi Ödön alkotásai szerepelnek.

Losonci Miklós: Tárlat a pályaudvaron.
Munka, 1984. 5. 23.-old.

Ivánji Ödön festőművész

Megnyitották a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep 21. nyári kurzusát. A hivatalos megnyitó után Iványi Ödön tárlatát lehetett megtekinteni. A művészt tavaly Hajdúnánás Miklós-emlékérmével tüntették ki. A kiállításon Iványi Ödön 29 alkotása látható.

Hajdú-Bihari Napló, 1984. júl. 7.

Iványi Ödön festőművész

Iványi Ödön festőművész 66 éves korában elhunyt. Temetése június 17-én, hétfőn 13.30 órakor lesz a salgótarjáni központi temetőben — közli a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja és a Nógrád megyei Tanács művelődési osztálya.

Magyar Hírlap, 1985. VI. 13

Iványi Ödön festőm.

Rendszeres tanácsaigid
Baján

-> Nagy István fm

MŰVÉSZET 1985/11-12/68

Iványi Ödön

kiállítása Bajáx a művelődési
központ galériájában

Népszabadság, 1986. 11. 22

Irány Ödön

Csohány-emlékkiállítás Salgótarjánban

Magyar Nemzet 1985. XII. 10.

Iványi Ödön, festőművész

A salgótarjáni Mártírok úti Ált. Iskolában tegnap iskolagalériát avattak. Az iskolagaléria első kiállítása jan. 10.-én zárul. A tervek szerint utána Iványi Ödön munkáit állítják ki az iskolában.

Nógrád, 1983. dec. 16.

94. **Sebestyén Ferenc:** Fésülködő (tollrajz, 250.— Ft)
95. „ „ : Traktoroslány (tollrajz, 200.— Ft)
96. „ „ : Gyümölcsszedő asszony (tollrajz, 200.— Ft)
97. **Somogyi József:** Martin munkás (gipsz, eladó)
98. „ „ : Martin munkás (gipsz, eladó)
99. „ „ : Petőfi szoborterv, (gipsz, eladó)
100. „ „ : Szoptató anya (gipsz, eladó)
101. **Szalay Zoltán:** Feleségem öreganyja (olaj, 1500.— Ft)
102. „ „ : Fásítók (rajz, 400.— Ft)
103. **Szuli Angéla:** Szőlő ablakban (olaj, 3000.— Ft)
104. **Vásárhelyi Fazekas Pál:** Tiszapart (vízf., eladó)
105. „ „ „ : Befagyott Kőrös (vízf., eladó)
106. **Viski Balás László:** Szeminárium falun (rajz, eladó)
107. „ „ „ : Jönnek a népnevelők (rajz, 500.— Ft)
108. „ „ „ : Élmunkás (rajz, 350.— Ft)

Felelős kiadó: Béki Ernő

Szent-László Nyomda AV — 405 Felelős v. Levlen József

A MAGYAR PEDAGÓGUS SZAKSZERVEZET

1950 JÚNIUS 5-ÉN MEGNYILT

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

„

BUDAPEST, 1950

1. **Bajna Tóth Lajos:** Önarckép (olaj, nem eladó)
2. **Basilides Sándor:** Tavaszi szántás (olaj, 600.— Ft)
3. „ „ Munkában a brigád (olaj, 3000.— Ft)
4. **Bánáti Sverák Frigyes:** Kertrészlet (olaj, 1000.— Ft)
5. **Benedek Jenő:** Önarckép (olaj, 2000.— Ft)
6. **Béres Jenő:** Partizánfej (szénrajz, 500.— Ft)
7. „ „ : Tanulmányfej (pasztel, 1000.— Ft)
8. „ „ : Leányarckép (pasztel, 800.— Ft)
9. „ „ : Csendélet (pasztel, 500.— Ft)
10. **Bér Rudolf:** Otthon (olaj, 2500.— Ft)
11. **Blaskó János:** Dunabogdányi táj (olaj, 2000.— Ft)
12. „ „ : Kőrakók a Dunán (vízf. 500.— Ft)
13. „ „ : A Balaton Kenesénél (vízf. 500.— Ft)
14. **Bótos Sándor:** Almahámozó lány (olaj, eladó)
15. **Buczkó Géza:** Este (pasztel, 500.— Ft)
16. **Csáki-Maronyák József:** Lenin (olaj, 3400.— Ft)
17. „ „ „ : Úttörő az erdőben (olaj, 2000.— Ft)
18. „ „ „ : Öreg balatoni halász (olaj, 2000.— Ft)
19. „ „ „ : Szigonyos halász (olaj, 3000.— Ft)
20. **Csebi Pogány István:** AktTanulmányok (tollrajzok, 1600.— Ft)
21. „ „ „ : Akttanulmányok (tollrajzok, 1600.— Ft)
22. „ „ „ : Csendélet (vízf. 900.— Ft)
23. „ „ „ : Balaton (vízf. 800.— Ft)
24. **Dudás Jenő:** Parasztudvar (olaj, 2000.— Ft)
25. „ „ : Óvári pince (szénrajz, 500.— Ft)
26. „ „ : Asztagrakás (szénrajz, 500.— Ft)
27. „ „ : Pihenő tehenek (szénrajz, nem eladó)
28. **Emánuel Béla:** Napnyugta a Jánoshegyen (rézkarc, nem eladó)
29. „ „ : Gyerekek (ezüst ceruzarajz, nem eladó)
30. **Enyedi Aurél:** Veteményes kert (olaj, eladó)
31. „ „ : Tájkép, Dunapart (olaj, eladó)
32. **Erdős Géza:** Lenin (olaj, 1500.— Ft)
33. „ „ : Sztálin (olaj, 1800.— Ft)
34. **Farkas György:** Női arckép (olaj, eladó)
35. „ „ : Tengerparti táj (vízf., eladó)
36. **Gábor Jenő:** Sínhegesztő (olaj, eladó)
37. **Gács György:** Rajzok I. (grafit, eladó)
38. „ „ : Rajzok II. (grafit, eladó)
39. **Göllner Miklós:** Konyha (pasztel, 1500.— Ft)
40. „ „ : Gyümölcsös tál (olaj, 1000.— Ft)
41. „ „ : Virágcsendélet (olaj, 1000.— Ft)
42. **Grabojevszki Leon:** Behordás a szükséghídon (pasztel, 1500.— Ft)
43. „ „ : Erzsébet-híd (pasztel, 1500.— Ft)
44. **Győrffy József:** Hazatérők (fametszet, 350.— Ft)
45. „ „ : Vízparton (fametszet, 500.— Ft)
46. „ „ : Kövező munkások (fametszet, 350.— Ft)
47. **Iványi** Nárcisz: Virágcsendélet (vízf. nem eladó)
48. **Jakuba János:** Kőröspart télen (tempera, eladó)
49. „ „ : Pirostetejű tanya (olaj, eladó)
50. „ „ : Tanya mellett (olaj, eladó)
51. **Kákonyi István:** Krumpliszedők (vízf., eladó)
52. „ „ : Jövő nemzedék (üvegablakterv, eladó)
53. **Kelle Sándor:** Pécsi bányász (szénrajz, 500.— Ft)
54. **Kenessey József:** Munkás (olaj, 1500.— Ft)
55. **Kerti Károly:** Utcakövezők (tussrajz, 100.— Ft)
56. „ „ : Kapálók (tussrajz, 100.— Ft)
57. **Komjáthy Gyula:** Lánchíd újjáépítése (ceruza, 250.— Ft)
58. „ „ : Favágók (rézkarc, 200. —Ft)
59. **Kövesi Albina:** Faluvég (olaj, 1000.— Ft)
60. **Littkey György:** Csendélet (olaj, 800.— Ft)
61. **Lorberer Anna:** Malom (olaj, 1000.— Ft)
62. „ „ : Régi malom (olaj, 1500.— Ft)
63. **Lukács Ágnes:** Óbuda (pasztel, eladó)
64. „ „ : Külváros (pasztel, eladó)
65. „ „ : Tanulmányfej (pasztel, eladó)
66. „ „ : Árpád-hídnál (pasztel, eladó)
67. **Major József:** Alkony a Dunán (vízf., eladó)
68. „ „ : Tavaszi napsütés (vízf., eladó)
69. „ „ : Balaton Kenesén (olaj, eladó)
70. **Marsovszky Endre:** Gyülekeznek ünnepre (vízf., 350.— Ft)
71. **Mendlik Lajos:** Tavasz (vízf., 150.— Ft)
72. „ „ : Halászbárkák (vízf., 200.— Ft)
73. **Nagy Eleonóra:** Bácsi (olaj, 900.— Ft)
74. „ „ : Táj (vízf., 300.— Ft)
75. **Nagybányai Nagy Zoltán:** Gyár és környéke (vízf., nem eladó)
76. „ „ „ : Csendélet (tempera, eladó)
77. „ „ „ : Munka a darunál (olaj, eladó)
78. **Németh László:** Balaton (vízf., 400.— Ft)
79. **Pallai Sándor:** Mese (olaj, 1500.— Ft)
80. „ „ : Erdőszéle (szénrajz, 400.— Ft)
81. „ „ : Somogyi táj (ceruzarajz, 400.— Ft)
82. **Percz János:** Kemencefűtő (linó, eladó)
83. „ „ : Útépítő (linó, eladó)
84. **Percz Jenő József:** Sztálin (mozaik, 2000.— Ft)
85. „ „ „ : Nagyszebeni csata I. (mozaik, 2000.— Ft)
86. „ „ „ : Részlet a nagyszebeni csatához I. (mozaik, 500.— Ft)
87. „ „ „ : Részlet a nagyszebeni csatához II. (mozaik, 500.— Ft)
88. **Pokornyi Marcella:** Tanulmányfej (tollrajz, eladó)
89. „ „ : Édesanyám (tollrajz, eladó)
90. **Sárkány Lóránd:** Mihály bácsi (szépia, eladó)
91. **Sárközi Zoltán:** Festő (tussrajz, 800.— Ft)
92. „ „ : Úttörő (tussrajz, 400.— Ft)
93. „ „ : Festő munkában (olaj, 1500.— Ft)

A múlt értékeinek igézetében

Iványi Mónika belsőépítészeti munkáiról

A belsőépítészek tevékenysége, komplexitását illetően, a filmrendezőkére vagy a karmesterekére emlékeztet: a végeredmény legtöbbször különböző szakemberek, művészek hozzájárulásának eredménye. Bár a belsőépítész részfeladatokat is végez, például bútorokat tervezhet, munkáját alapvetően az összbenyomás minősíti. Tovább bonyolítja a helyzetet, ha a társalkotók egymás területére is átkalandoznak, illetve ha egy feladatot több belsőépítész közösen old meg. Ez a munkamegosztás *Iványi Mónika* munkásságára is jellemző.

Iványi Mónika 1983-ban diplomázott a Magyar Iparművészeti Főiskolán *Szrogh György* tanítványaként. A főiskola elvégzése után évekig a Fővárosi Faipari és Kiállítás Kivitelező Vállalatnál dolgozott, majd a gyermeknevelés volt a fő feladata, ezért első nagyobb szabású munkájára csak 1994-ben került sor. A Magyar Nemzeti Múzeum – *Pataky Dórá*val mint társtervezővel együtt – megbízta az új állandó történeti kiállítás installációjának megtervezésével. A munkálatokat koordináló *Szikossy Ferenc* igazgatóhelyettes a következőket mondta: *„Saját kiállításrendező csoportunk kapacitása csak az időszakos kiállítások megrendezését biztosítja, ezért az állandó tárlatok megrendezését – humorosan szólva – külső belsőépítészekre bízzuk. A történeti kiállítás belsőépítész tervezőinek három fontos feltételnek kellett megfelelniük: A kiállításnak a millenniumi évfordulón – 1996. augusztus 20-án – meg kellett nyílnia. Az installációt úgy kellett elhelyezni, hogy a frissen elkészült termek padlója és falai minél kevésbé károsodjanak, s a gyönyörű termek tömegükben is élvezhetők legyenek. Anyagi okokból nem volt lehetőség a termek légkondicionálására, ezért az érzékenyebb műtárgyakat hőmérséklet- és páraszabályozóval ellátott vitrinekbe kellett helyezni."*

A két belsőépítész a történeti kiállítás belsőépítészeti koncepcióját közösen – a muzeológusokkal és a műtárgyvédelmi szakemberekkel is egyeztetve – dolgozta ki, a gyakorlati munkát pedig felosztotta egymás között. A három nagy korszak (középkor, újkor, legújabb kor) termei közül Iványi Mónika tervezte a középsőket.

A történeti kiállítás berendezésének egyik feltűnő vonása az, hogy vendégfalakra épül, melyek alapszíne aszerint változik, hogy melyik történelmi korról van szó. *Szent István* korát például a bíbor szín jellemzi, és ugyanezt a színt kapta a millennium is, *Mária Terézia* korával a mályvaszínt párosították stb. A színszimbolikát egyébként más múzeumok is alkalmazták már, csak nem ilyen átfogóan.

A gipszkartonból készült vendégfalakra – megfelelő színre festett – üvegszövet tapéta került. A vendégfalak távolsága a padlótól és a faltól 30 centiméter. A vendégfalba süllyesztett vitrinek formáját a behelyezendő műtárgyak mérete, formája szabta meg. A kiállított tárgyak zöld talapzaton állnak, melynek elülső ferde síkján van a tárgyfelirat. A talapzat rejti a hőmérséklet- és páraszabályozó készülékeket, valamint a biztonságtechnikai berendezéseket. Mindegyik vitrinben van rejtett belső világítás is. (Nálunk nem lehetett kapni légmentesen záródó vitrineket, ezért egy belga cég szállította őket, a céget egy müncheni múzeumtechnikai bemutatón választották ki.) Szikossy Ferenc szerint a történeti kiállítás installációja olyan jól sikerült, hogy más múzeumok is követték a mintát.

Iványi Mónikát a sikeres együttműködés után munkatársnak hívták a Gereben és Társa Bt. nevű családi építészeti vállalkozáshoz. Itt öt évig dolgozott, s a család egy-egy tagjával több

Iványi Mónika: Magyarország története állandó kiállítás, Mária Terézia-terem, Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest / Mónika Iványi: History of Hungary. Maria Theresa Hall. Permanent exhibition at the Hungarian National Museum, Budapest
1996

Fotó: Lelkes László

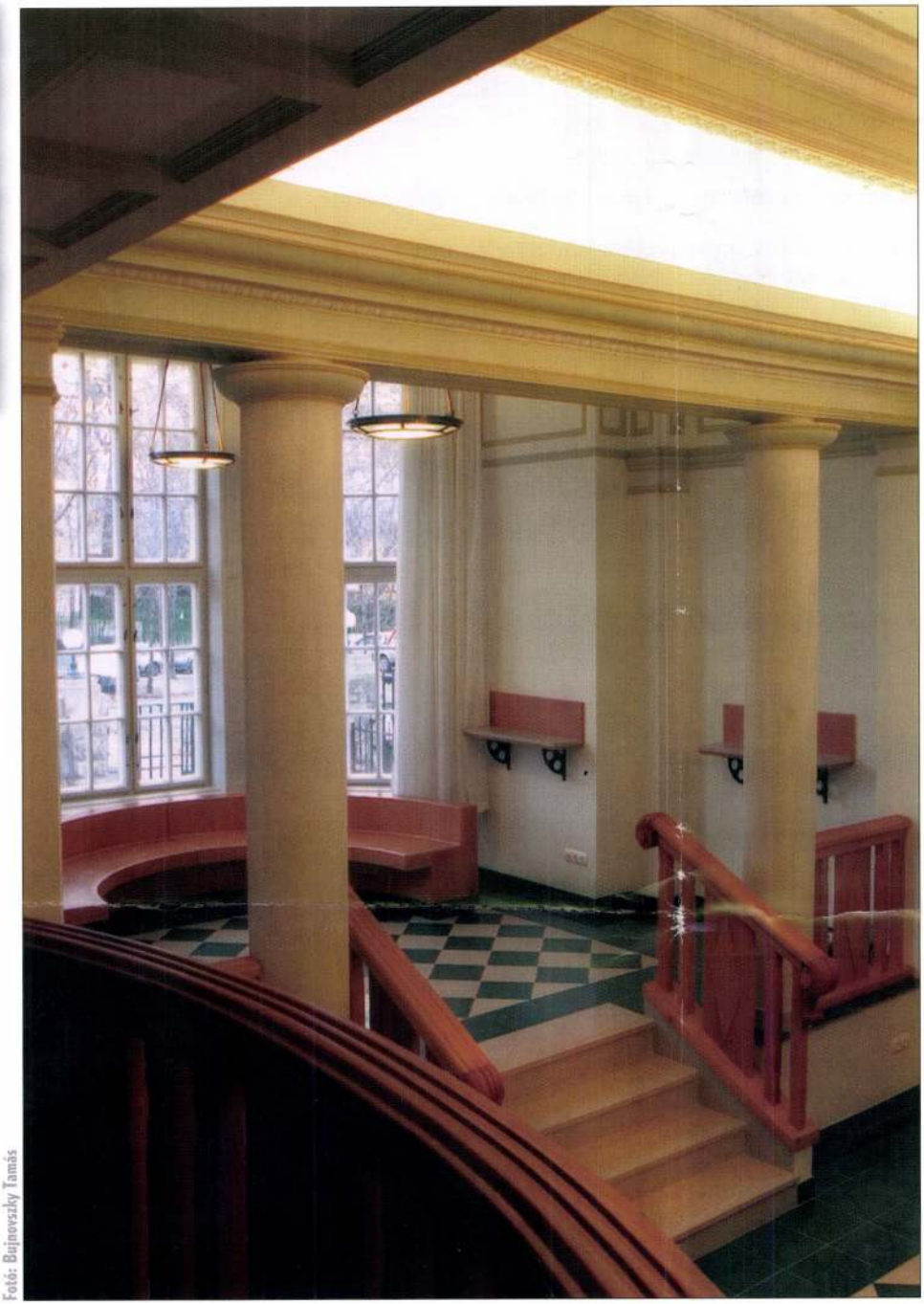

Fotó: Bujnovszky Tamás

munkában vett részt. A Centrál kávéház belsőépítészeti kialakítását ugyancsak Pataky Dórával tervezte (Magyar Iparművészet 2000/3. szám). E munkájukért 2000-ben Az Év Belsőépítésze díjban részesültek. Az indoklás szerint „A kávéházi hangulatot a tervezők nem egyszerű visszaidézéssel oldották meg, hanem mai eszközökkel újrafogalmazták". *Mezei Gábor* az Iparművészeti Múzeum tavalyi, *Hol tartunk?* címmel megrendezett belsőépítészeti kiállításáról írott beszámolójában megjegyzi, hogy a Nemzeti Múzeum állandó történeti kiállítása és a Centrál kávéház „az utóbbi évek legjelentősebb belsőépítészeti munkái közé tartoznak" (Magyar Iparművészet, 2003/ 4. szám).

Iványi Mónika két légi szállítással kapcsolatos munkában is részt vett a Gereben-cégnél. 2000-ben az Aeroviva utazási irodát tervezte *Gereben Péter*rel, 2001-ben pedig a Malév új kormányváróját *Gereben Gábor*ral. 2001-ben, már magántervezőként, megnyerte a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete által kiírt pályázatot a Szigligeti Alkotóház új belsőépítészeti kialakítására, ez azonban anyagi okokból nem valósult meg. A kastély három fő építési periódusban készült: barokk, klasszicista és romantikus. Berendezése teljesen elveszett, csupán egy klasszicista cserépkályha maradt meg. A tervező a közösségi terekbe klasszicista berendezést javasolt, mert – mint mondta – Magyarországon ez a stílus, polgári környezetbe átszűrődve is, karakteres, tiszta formát öltött, ezért ma is vállalható. Az alkotószobákban csak jelzésekkel utalt volna a reformkorra. A Balaton közelsége miatt mediterrán hangulatú enteriőrt képzelt el.

Következő munkája a csepeli Mahart-székház belsőépítészeti megtervezése. A privatizálás előtt álló Mahart vezérigazgatósága 2002-ben a Vigadó téri székházából a csepeli Szabadki-

Iványi Mónika: Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Irodaház, fogadótér, Budapest. Építész: Bozsó Annamária / Mónika Iványi: Reception hall at the office building of the Hungarian Roman Catholic Bishop's Conference, Budapest. Architect: Annamária Bozsó
2003

kötőbe, a korábbi igazgatósági irodaépületbe költözött át. Az 1954-ben épült szocreál stílusú csepeli irodaház nem felelt meg új funkciójának, ezért fel kellett újítani, és egy második emeletet kellett ráhúzni. A belsőépítész fő feladata az volt, hogy az újonnan kialakított belső terekben helyezze el a Vigadó téri „palota" értékes berendezését (a múlt század eleji – stabilitást sugalló – bútorokat és burkolatokat, a tanácsterem kandallóját, a csillárok egy részét, a szecessziós falikarokat, valamint a cég múltjával kapcsolatos relikviákat, továbbá néhány ókori és múlt századi szobrot). Az áthozott berendezést a megváltozott környezethez és a mai követelményekhez kellett igazítani, fel kellett újítani, és ki kellett egészíteni új elemekkel. Példaként említhető a régi tanácsteremből származó faragott karfás székek és tárgyalóasztalok átpolitúrozása, a kárpitozás cseréje, az asztalok átalakítása számítógépes használatra, a csillárok és falikarok üvegburáinak és függőinek kicserélése, a kandalló restaurálása, valamint a házi múzeum új – zöldre pácolt jávorfából készült, hullámmotívummal díszített – asztali tárlói, fali és álló vitrinjeinek megtervezése. A reprezentatív helyiségekbe hajóbelsőre emlékeztető mahagóni hajópadló került. Az irodákba és a kisebb tárgyalókba rajzos furnérú, íves cseresznyefa bútor készült. Az „átmeneti" szobrokat a folyosókon, a vitrinekkel rokon módon kialakított posztamenseken állították ki.

Legutóbbi nagyobb munkája a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia irodaházának belsőépítészeti tervezése volt. Az irodaházat – egy múlt század elején épült, historizáló elemeket is felhasználó késő szecessziós villát – nemrégiben vásárolta a Püspöki Konferencia. (A budapesti Városligeti fasor 42. sz. épület eredeti állapotát *Ferkai András Pest építészete a két világháború között* című művében írja le.) A belsőtervező feladata itt az volt, hogy – mozgatható válaszfalakkal – változtatható tereket

Fotó: Iványi Mónika

Iványi Mónika: Mahart Szabadkikötő Irodaház, tanácsterem, Budapest. Építész: Gilyén Ince / Mónika Iványi: Council hall, Mahart Free Port office building, Budapest. Architect: Ince Gilyén
2002

(konferenciatermeket és kápolnát) tervezzen az újonnan kialakított földszinti hosszú (5x36 méteres) terembe, s igényes, de nem hivalkodó módon rendezze be a szomszédos helyiségeket. Az állófogadásokra is alkalmas fogadóteret három különböző magasságú padlószint és négy oszlop tagolja. A rendkívül mozgalmas teret a tervező által másutt is alkalmazott mértéktartó, mediterrán hangulatú berendezés ellensúlyozza. Az alsó szint a felszolgáló tér (bükkfa borítású íves tálalópultokkal és beépített szekrénnyel), fél szinttel feljebb van a pihenőként szolgáló – az egykori télikertet idéző – középső szint, ahova korlátos lépcső vezet. Onnan pár lépcső visz a termek és a kápolna előtereként szolgáló felső szintre, melyet mellvéd választ el az alsó szinttől. A padozatot gránitlapokból készült „kőszőnyeg" borítja. A

Iványi Mónika: Mahart Szabadkikötő Irodaház, múzeum, Budapest. Építész: Gilyén Ince / Mónika Iványi: Museum. Mahart Free Port office building, Budapest. Architect: Ince Gilyén
2002

Fotó: Iványi Mónika

villában nem volt eredeti bútor, ezért a tervező a beépített szekrény, a korlát és a mellvéd megtervezésénél a szomszédos villák szecessziós elemeiből merített. A világítást új, art deco stílusú csillárok és a párkányzat mögé rejtett világítótestek biztosítják. A 230 fős konferenciaterem – a mennyezetről függő tolófalak segítségével – négy kisebb teremre osztható. A teremsor a 12 főt befogadó (4x6 méteres) kápolnával is egybenyitható, ilyenkor a kápolna szentélyként szolgál. Az oltár és az ambó lépcsős emelvényen áll, amely – igen eredeti módon – egybenyitáskor szembeforgatható a teremsorral. A teremsor visszafogott színei és szögletessége éles kontrasztot képeznek a kápolna színdús belvilágával és ívelt formáival (domború oltár és ambó, kupola az álmennyezetben, homorú triptichon a zárterkélyben). Minden valósággal vonzza a tekintetet a szentély felé. (A *Szent Gellért* tiszteletére felszentelt kápolna ablakai elé *Fecske Orsolya* készített színes üvegképeket.) A Püspöki Konferencia elnöke a tervezőket és a kivitelezőket a Pro Ecclesia Hungariae díj bronz fokozatával tüntette ki.

Iványi Mónika elsősorban intézmények, középületek belső tereinek tervezésére szakosodott. Munkáit mértéktartás, funkcionalitás jellemzi. Nincs túldíszítés, nincs önmutogatás. A múzeumi belsők tervezésénél például nem próbálja az installációt hangsúlyozni a kiállított tárgyak rovására. Munkásságának fő jellemzője a múlt értékeinek tisztelete. A Nemzeti Múzeumban, a Centrálban és a Szabadkikötőben ez a megbízással járó követelmény volt, de a katolikus irodaház esetében és a szigligeti tervben is megfigyelhető, hogy az elpusztult berendezés stílusát igyekszik az új enteriőr legalább néhány részletében felidézni.

KÉRÉSZ GYULA
szakíró

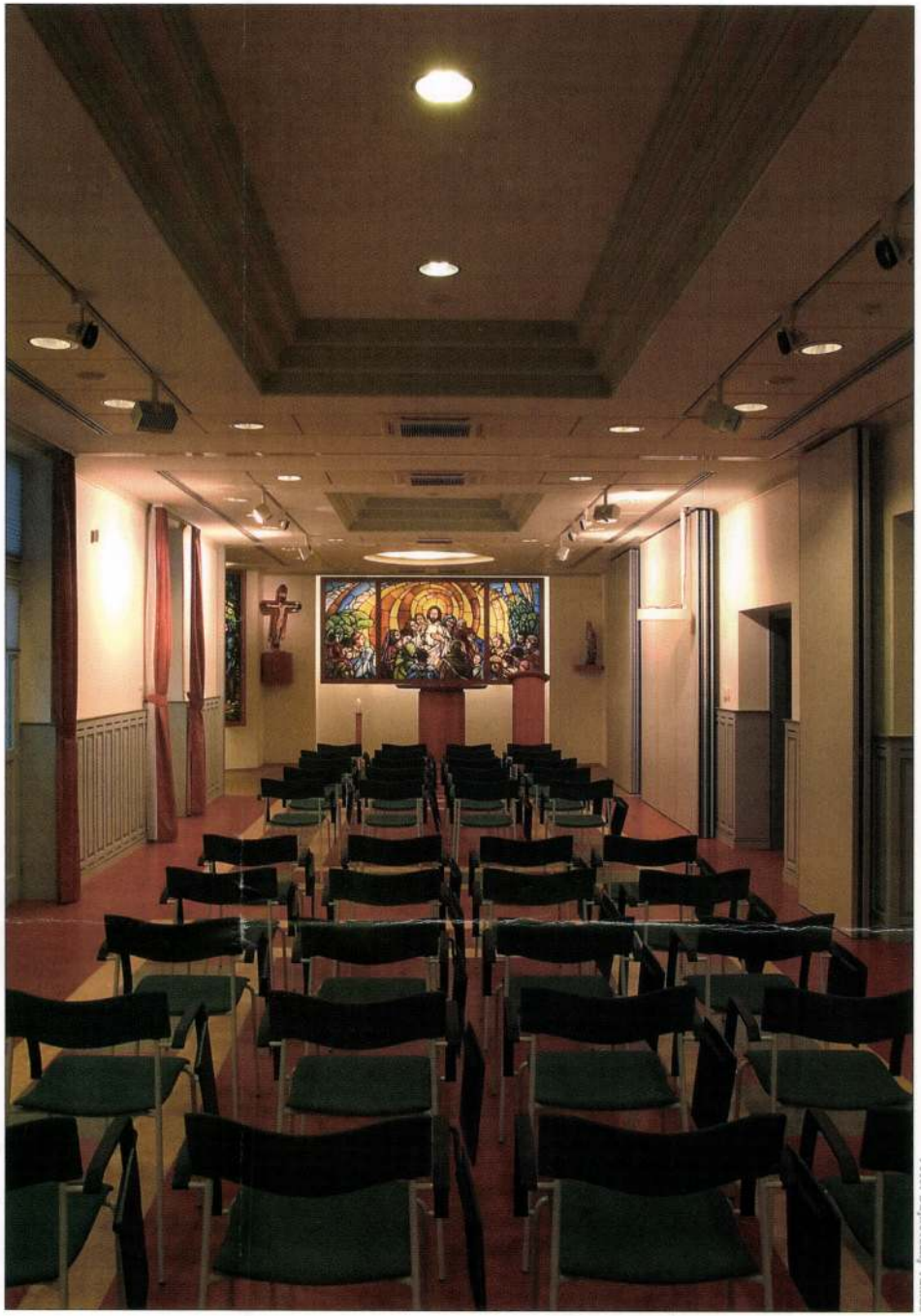

Fotó: Bujnovszky Tamás

Iványi Mónika: Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Irodaház, előadóterem, Budapest. Építész: Bozsó Annamária / Mónika Iványi: Lecture hall at the office building of the Hungarian Roman Catholic Bishop's Conference, Budapest. Architect: Annamária Bozsó
2003

In memoriam

Pászthy Magda textiltervező iparművész (1930–1993)

Pászthy Magda dinamikus textil-tér kompozíciói a szobrászat földre szegezett, statikus voltával szemben függesztett, aláhulló, visszafogottan egy-egy színárnyalatra hangolt kenderszizál zuhatag-kompozíciókként jelennek meg.

E művek plasztikai értékei minőségileg mások, mint a tradicionális eszközökkel térbe állított szoboré. Az elvont, vagy természetes formákat és mesterséges formációkat csak mintegy asszociatíve idéző, az elvonatkoztatásokba emelkedő (vagy: az elvonatkoztatásokból aláereszkedő) Pászthy-munkák ugyanis nem mint körüljárható plasztikák, hanem mint a tér szerves alkotórészei, a térrel harmonikusan összeforrt elemek – mintegy textil-tér-berendezésekként – bontakoztatják ki hatásvilágukat.

Pászthy Magda: Térplasztika, Hotel Fórum, Budapest / Magda Pászthy: Sculpture. Hotel Fórum, Budapest
1981, gyapjú, 680x170x330 cm

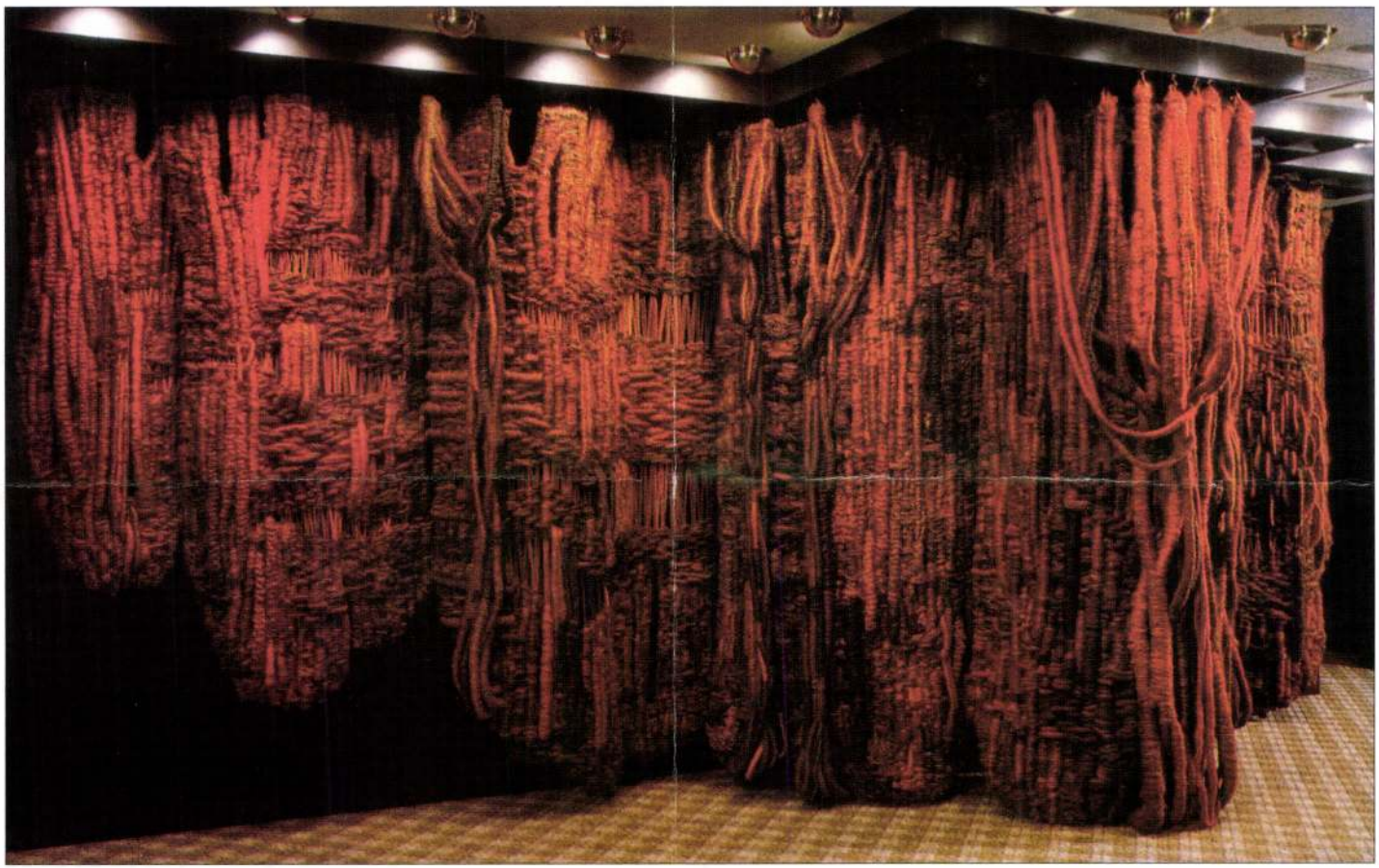

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 AUG 19
NÓGRÁD

Iványi Ödön
1021

Iványi Ödön: A tetőn

fölényesen az [illegible]
ssé szószátyár az igazgató, de
ekem hiába fecsegett.

H. J.

a le
nak

(K

Autóker

Az au
a mezőgazdaság
szolgálatában!

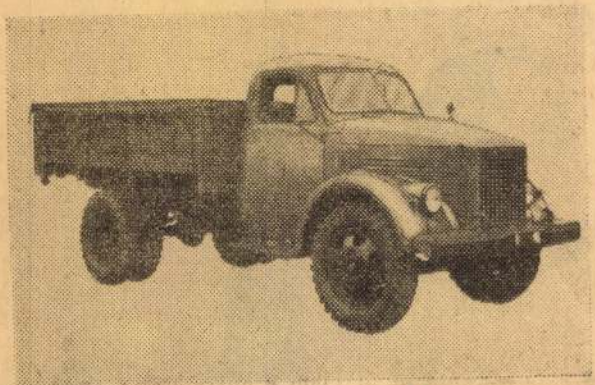

Termelőszövetkezetek,
Állami Gazdaságok!

Időt és pénzt takaríthatnak meg,
ha most rendelnek GAZ 51|a típusú,
2,5 tonnás nyitott tehergépkocsit.

Kedvezőtlen útviszonyoknál
rendkívüli igénybevétel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Iványi Ödön

NÓGRÁD,

1963 APR 21.

1021

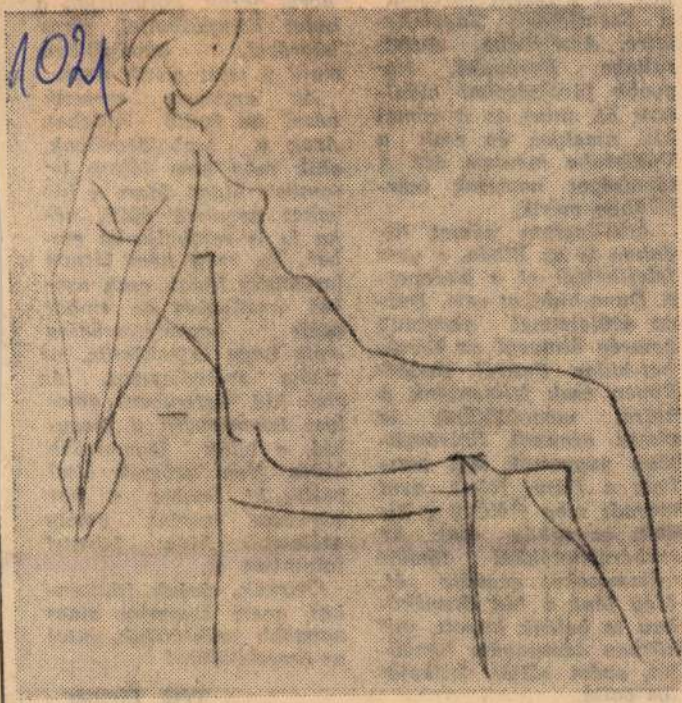

Iványi Ödön: Pihenő nő

gépmadarait, e
szinte percenként
nek fel a „szent vá
a Szentföldre, Tá
letre, Amerikába,
ráliába, Európába,
gyobb távolságokat
nak át, mint az a
híd, amelyen én cs
Vatikánba mentem át? A
távolságot nemcsak mér-
földben mérik.

Átballagtam német hidakon is az Elbán, s nem felejthetem el a budapesti Duna-hidakat sem. Drága szüleimmel akartunk nemrég átmenni az Erzsébet-hídon Pestről Budára. Éppen csak felmentünk a hídra, menekültünk is vissza azonnal. Szorongatóan nagyerejű szél tombolt a Duna felett, nem maradt meg élőlény a hídon, az orkán csak az embernehezékkel tömött villamosokat engedte át. Még lent a híd árnyékában is belénk kapott, miközben édesanyám kendőjét, apám sálját, kalapját igazgatta.

akik még nem láttak lerombolt hidat. Mert a hidakat nemcsak építi, néha le is rombolja az ember. Én még nem láttam lerombolt hidat, csak azokat, amelyeket az ember saját hasonlatosságára épít, hogy összekössön, nem pedig szétválasszon. Az első híd életemben, amelyet lebontanak: a Nagyhíd, a világ legnagyobb hídja. Nem erőszak által múlik ki, hanem a kor parancsa szerint, amely szélesebb hidat követel falumban is.

Őrizzük, óvjuk hídjainkat, mert semmire sincs nagyobb szükségünk, mint az összekötőkre!

Tóth Elemér

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

Iványi Ödön

1021

1965. november 28. vasárnap.

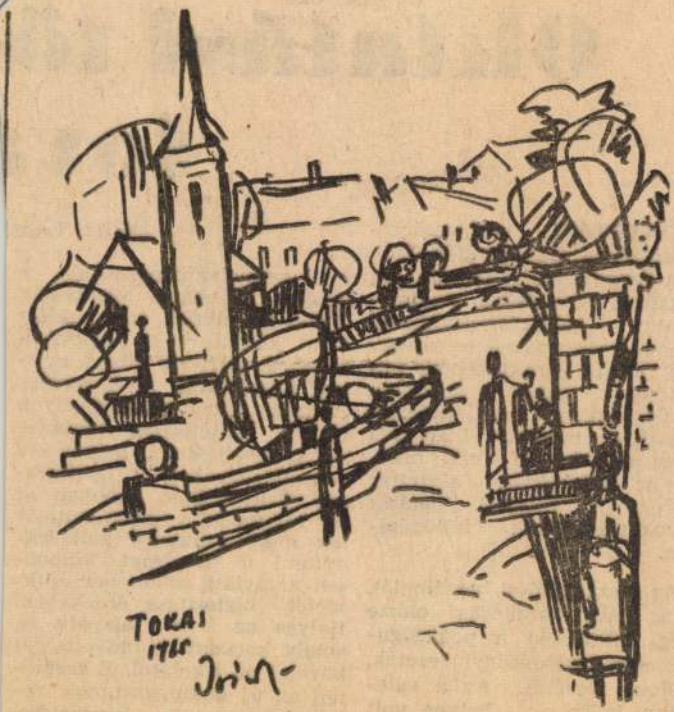

Iványi Ödön rajza

1965. november 28. vasárnap.

Oktatási tö
tová

Írta: Géc

OKTATÁSI reformtörvényünket az országgyűlés 1961-ben fogadta el. A törvény elfogadása társadalmi rendszerünk, kultúrforradalmunk fejlődésének szükségszerűségéből fakadt, közoktatásunk fejlődésének jelentős állomása. Az új elvek vitájában, kidolgozásában megyénk lakossága nagy aktivitással vett részt. Ez az érdeklődés, aktivitás kedvezően érezteti hatását közoktatásügyünk fejlődésében.

Az országgyűlési beszámolót, vitát nagy várakozás előzte meg, különösen a pedagógusok és művelődésügyi vezetők, szülők részéről. Az a vélemény jellemző: helyes volt megtárgyalni az oktatási törvény végrehajtásának helyzetét. Egyrészt azért, hogy országos tapasztalatok alapján lás-

nyei sem olyan intenzívek, s néhány probléma jelentkezik ennek az elvnek értelmezésével, különösen a középiskolában. A párt- és állami szervek fokozottabb tevékenysége ellenére sem sikerült olyan tárgyi feltételeket teremtenünk, amelyeket e helyes elv megvalósításához optimálisan elképzeltünk. Azonban az elv helyes és e tárgyi feltételek megteremtésére kell irányítani a figyelmet, különösen a távlati szakember szükséglet biztosítása érdekében. Helyes az az alapelv is, amely korszerűbb műveltséget követel az iskolától. E területen az új dokumentumok, reform-tankönyvek bevezetése, az azokhoz kiadott házikönyvek sok segítséget adnak pedagógusainknak. Szülők, pe-

Iványi Ödon

polg. isk. vajztanárjelölt

Ferk pzomfoisk vk

1939-41. 149. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
488 1944 szám.
1944 évi dec hó 11 n.

49.050/1944.szám.

III.

A 455/

hogy hozzájárulok ahhoz, ho

freskó kibontásával szüksé

saját javadalma terhére - 7

Budape

A

MDK

Iványi Odön

szerepelt a művelődési ház előcsarnokában rendezett kiállításon.

k.d. : "Portrék , fej tanulmányok".
Villamosság 1964. aug. 8.

"Zsuzsi"

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási kritika

Nógrádi Népujság 1965 nov.8.lap-

Jusó Miklós, szobrászművész (1831–1875).

Fadrusz János a magyar szobrászat sorsában alkotó, Ferenczy István, Izsó Miklós hagyományait követi. Stróbl Alajos társaként – a győzelemre vitte a Mátyás ábrázolását, ami még Ferenczynek nem sikerült.

L. M.: Emlékezés Fadrusz Jánosra.
Kisalföld, 1983. aug. 31.

Iványi Ödön

Szabad Művészet

1952. 4. n. 181. l.

Rosenberg, Adolf

Terborch und Jan Steen.

Künstler-Monographien. XIX

Bielefeld u. Leipzig, 1897. Velhagen u. Klasing.

8-r, 4, 113 l, 95 képpel.

Eredeti egész vászonk.

I. 2. p. e.

2.50 P

1984. VII. 14. Televizió 2. 21,20 Áné

1021

Iványi Ödön
festőművész

TV Hiradó 2.

- A sajátos hangulatu kisváros, Hajduböszörmény, nyaranként festők találkozóhelye. Az elődök teremtette hagyományok és a még meg nem örökitett világ szinte kinálta a lehetőséget művésztelep létrehozására. Bár történetének ma már 21. esztendejét irja az alkotómühely, az akkor megfogalmazott program semmit sem vesztett időszerüségéből. A telep ugyanis változatlanul ápolja, folytatja és gazdagitja a böszörményi tradíciókat. Lehetőségeihez mérten részt vesz a mai képzőművészet formálásában.
Az UNESCO által is számon tartott alkotómühely 13 éve fogadja az európai szocialista országok művészeit. Ezek a találkozások szakmai tapasztalatcserék. A művészi hitvallások, stilusok különbözősége gazdagitotta, sokszinüvé tette a telep arculatát.
Az idei művésztelepre a szocialista országokból tizen, a hazai alkotók közül 16-an kaptak meghivást. A vendégművészek egy hete érkeztek meg a telepre, de a rövid idő ellenére, és az első benyomások, élmények hatására, már megszületettek az első művek. Böszörmény és a közeli táj ujra és ujra kinál festő ecsetjére való témát. Szokás szerint záráskor kiállitáson mutatják be az itt készült müveket. Valamint ekkor nyujtják át a város nivódiját a Káplár-emlékéremmel. A dijazottak a következő évben a telep nyitásakor tárlaton mutatkoznak be. Az idén igy a tavalyi kitüntetettek egyike, Iványi Ödön hozta el alkotásait.

- . -

Izsák Márton,

Farkas István az erdélyi Görgényüvegesűrön született 1949-ben. Tanulmányait Marosvásárhelyen, a művészeti iskola festő-grafikus szakán végezte. Mesterei: Nagy Pál, Izsák Márton, Kunyadi László. 1972-től el Magyarországon, négy éve Győrben. Rendszeres kiállító.

Kisalföld, 1984. márc. 17.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1968 AUG 7

Salgótarján

104

Iványi Ödön kiállítása

A *Képcsarnok Vállalat* salgótarjáni boltja időről időre színvonalas kamarakiállításokat rendez. A bolt kiállítási programjában több megyei képzőművész anyagának bemutatása is szerepel.

A *Képcsarnok Bolt* legközelebbi kamarakiállítása augusztus 10-én délelőtt 11 órakor nyílik meg — ez alkalommal az ismert és kitűnő salgótarjáni festőművész, *Iványi Ödön* alkotásaiból. A változatos anyagú tárlatot — mely a művész legújabb munkáit mutatja be —, *Csongrády Béla*, a városi tanács művelődésügyi osztályának művészeti előadója nyitja meg.

lobb előkészítés

Az idei mezőgazdasági beruházások elmaradásának gyik oka, hogy az év elején ség sok közös gazdaságban em döntöttek az építkezésekről. A jövő évi beruházások negalapozása érdekében a MEZŐBER vállalat salgótaráni kirendeltsége már ezekben a napokban felméréseket végez. A kirendeltség vezetői elkeresnek minden termelőszövetkezetet, hogy a tsz-vezetőkkel megbeszéljék a következő évi terveket, s rögzítsék az elképzeléseket, lehetőségeket. Augusztus végére a MEZŐBER elkészíti a jövő évi programot. Az eddigi tapasztalatok szerint hasonló nagyságrendű beruházási igény jelentkezik a termelőszövetke-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1968 DEC 14

Iványi Ödön kiállítása

Szép kiállítás nyílik december 15-én, vasárnap délelőtt a pásztói Lovász József művelődési központban. A megyei, pásztói származású Csohány Kálmán grafikai anyagának nagysikerű bemutatója után ez alkalommal Iványi Ödön festőművész alkotásaival ismerkedhetnek meg a helyi művészetbarátok.

A kiállítás megnyitására délelőtt 11 órakor kerül sor, az anyagban a művész legújabb, nyári—őszi alkotásai kerülnek falakra.

Iványi Ödön

kig 20 termelőszövet-
lük az albertirsai Di-
a hejőkeresztúri Hejő-
uk szárították megter-

dhatók. A dohányipar
ipróbált és kikísérlete-
ökéletesítsék.

Magyar Kodolányi

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Budapest

1971 FEB 1 31

Kiállítás

IVÁNYI KATALIN festőművész kiállítása a Fényes Adolf Teremben. Megnyitó: február 19-én.

Iványi Ödön

A Nógrád megyei képzőművészcsoport vezetője

Csongrády Béla: Palatáblától az önálló kiállításig

Nógrád 1968 XII. 22

Mrányi Ödön

Befutott a páncélvonat; Vörösen
kélt a nap i képe (emli)
szerepel az alábbi táslatou

Varga Imre: Az V. területi
táslat végén

Nógrád 1969 V. 11.

Nóvák Ödön festő

Nógrádban él

Szerepel a ma nyíló V.
Miskolci országos képzőművészeti
Kiállításon

N.N.: Ma nyílik a miskolci tárlat

Nógrád 1968 XII. 1

MDK

Iványi Ödön

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1968 szept.

Budapest, 19

MDK

Iványi Ödön festő

a kiállitás zsüribizottságának tagja

4.Észak-magyarorszá gi területi képzőm. kiáll.
Salgótarján 1968.

Gyuris Ödön festő

A Nógrád megyei kéz. műv. Stúdió vezetője

Pataki László: Nógrád megyei kéz. műv. Stúdió

Nógrád 1969 I. 5

Szanyi Ödön
festő

M.D.V.

A salgótarjáni Képcsarnok
Vállalat helyiségében rende-
zett kiállítást.

—: Kiállítások
Művészet, 1968. Október – 48 lap.

MDK

Iványi Ödön

gouache:

Napnyugta

Nyári este

Vizparti tanya

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely, Balatoni Muz. 1968.

MDK

Iványi Ödön

repr.:

Munka

4. Észak-magyarországi területi képzőm.kiáll.
Salgótarján 1968.

Iváry Ödön festő.

Salgótarjánban él. Most rendezi kiállítását

Nagyművelés 1968 IV. n. 42 old.

ADK

Iványi Ödön

gouache

Hegyalja

Öreg falak

Tokaj

4.Észak-magyarországi területi képzőm.kiáll.
Salgótarján 1968.

Iványi Ödön

A Zentkefi Tiall-on síle-
reren nevelt.

Nógrád – Lóránt János napdíjat
nyert – Nógrádi műveket a IV.
Balatoni Nyári Tárlaton.

MDK

Iványi Ödön

olaj:

Munka

Gyár

Esti gyors

4.Észak-magyarországi területi képzőm.kiáll.
Salgótarján 1968.

MDK

Iványi Ödön

Táj, gouache

11. M. Képcs. Kiáll. Műcs. 1968.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD
1968 DEC 31

Iványi Ödön

1021

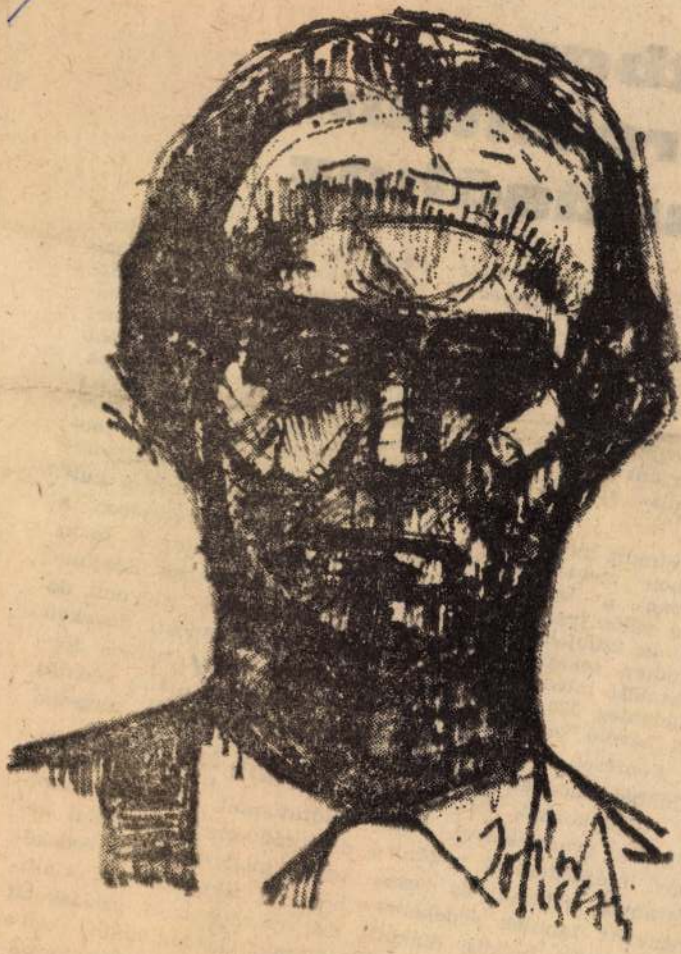

Iványi Ödön: Portré

Útban
ltúrcentrum
akulásához

Salgótarján kulturális életének szervezésénél figyelembe kell vennünk a belső követelményeket, valamint a város felé irányuló külső igényeket. Ezt az összefüggést az MSZMP megyei bizottsága 1964-ben úgy fogalmazta meg, hogy Salgótarjánt az egész megye kulturális központjává kell tenni.

Az elmúlt négy évben lényegében megteremtődtek a városban a kulturális központtá válás legfontosabb objektív és szubjektív feltételei. Különösen sokat fejlődött a közoktatási intézmény hálózata. Jelenleg 220 általános iskolai nevelő végzi 4149 gyermek képzését, nevelését. Helyzetünkből adódóan szervezetten foglalkozunk a fizikai dolgozók gyermekeivel, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók érdekében: Baglyasalján, hétközi diákotthont szerveztünk, a túlkoros tanulókat önálló osztályokban neveljük, s már három éve it

zonyítják, hogy a város kulturális fejlődése jó irányba halad, hogy a kulturális közönség ponttá fejlesztésről hozott határozat helyesen szabta meg a fejlődés irányát és a főbb feladatokat. Meggyőződésünk, hogy eredményeinket nagy részt azoknak az embereknek köszönhetjük, akik egyre többen és tevékenyen, kezdeményezően vesznek részt a kulturális élet szervezésében, a közvélemény, a közízlés és az igények alakításában. Eredményeinkre büszkék vagyunk, de éppen az állandóan növekvő elvárások magas szinten történő kielégítése újabb jelentős feladatok megoldását sürgetik.

Tovább kell szélesítenünk intézményhálózatunkat. Mégpedig sokoldalú művészeti, esztétikai nevelés meggyorsítása érdekében. Új filmszínházat, kiállítási csarnokot és zeneiskolát építünk. Gazdagítanunk kell a művelődés, szórakozás formáit, lehetőségeit. Ehhez szüksé-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1968 NOV 10

1021

Iványi Ödön

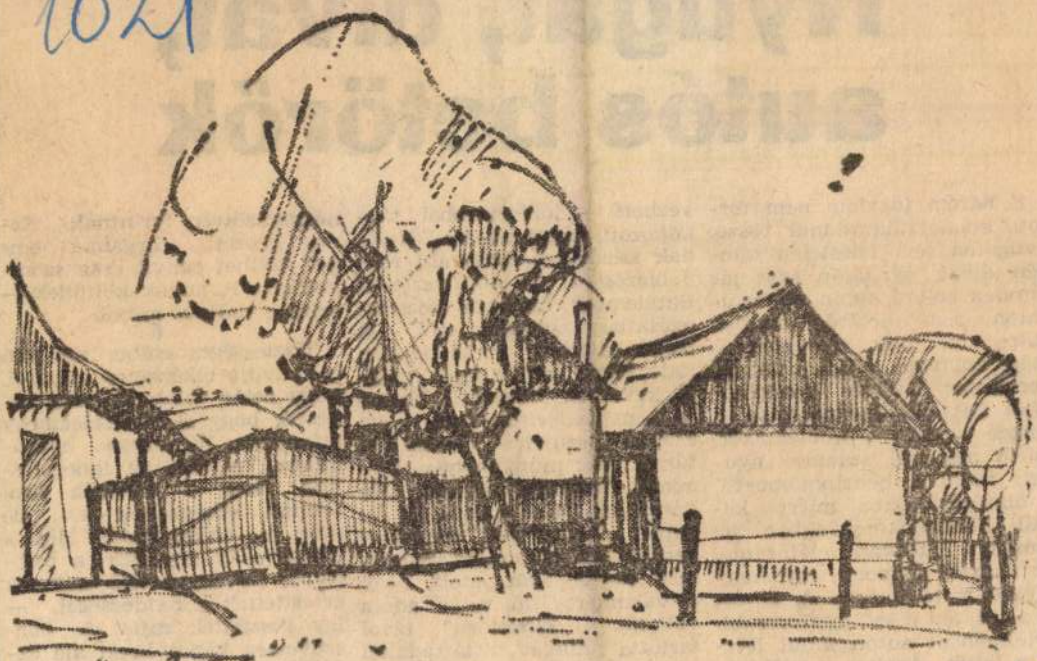

Iványi Ödön: Falusi táj

Nyugat, divat, autós betörők

E három fogalom nem forrott elválaszthatatlanul össze: nyugaton sem ízléstelen minden divat, nyugaton sem jár minden betörő autón, sőt nyugaton sem betörő minden autós; mi több, nyugaton is szép számban élnek dolgos, becsületes, haladó gondolkodású fiatalok. Egészen más, — eléggé ismert —, problémakör, miért menekül számos nyugati fiatal a benzinmámorba, a divattúlzásokba, miért keresi bűncselekményekben az élményt. Ritkán előforduló, de nagyon szomorú tény, hogy olykor a mi fiataljaink között is akad, aki a szó legszorosabb értelmében: autón indul lefelé a lejtőn. Azokra gondolunk, akiket — mint jelentettük —, a salgótarjáni Kristály eszpresszóban, betörés közben fogott el a rendőrség. A szereplők: Barna Nándor húszéves segédmunkás, [illegible] vezhető —, jórészt abból táplálkozott, hogy Susán Lászlónak személygépkocsi állt rendelkezésére. Az elkényeztetett fiatalember keresete jószerint egészében zsebpénz volt. A megúnhatatlan kocsikázáshoz, italozáshoz, urizáláshoz mégis kevésnek bizonyult. Susán rá sem hederített arra, hogy csupán szüleire tekintettel tűrték meg munkahelyén. Feladatát hanyagul végezte. Ha hármójuk közül valaki jól élt ebben a társadalmi rendszerben, Susán bizonyára. Sajnos, még eszébe sem jutott, hogy a valamiért illő volna adnia valamit. „Előkelően" távol tartotta magát a társadalmi tevékenységtől, s mint cimborái, ő is kihívó öltözködéssel tüntetett. Barnának és Lőcseinek úgy lógott haja a nyakába, mintha a borbélyollót még fel sem találták volna. Igaz, négyszázötven forintnak. Kevés képzett, szorgalmas ember költhet ennyit csak szórakozásra. Bajuszék költöttek, — immár tudjuk, miből.

Tisztességes ember azt sem igen tudja elképzelni magáról, hogy betör valahová; még kevésbé, hogy a bűncselekmény színhelyén bámulatos nyugalommal nekilát az iddogálásnak. Ezek a bűnözők nem csupán elképzelték ezt, de meg is valósították. Míg a Kristályban vígadtak, a betörésről törvénytisztelő emberek értesítették a rendőrséget, — így vesztettek rajta. A bűnszövetség tagjai lakat alá kerültek.

Igen, bűnszövetség, — amint azt a tényeknek, törvényeknek megfelelően ítéletében a salgótarjáni járásbíróság kimondotta. A legcsekélyebb kétség

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1968 NOV 7.

1021 Iványi / Ödön

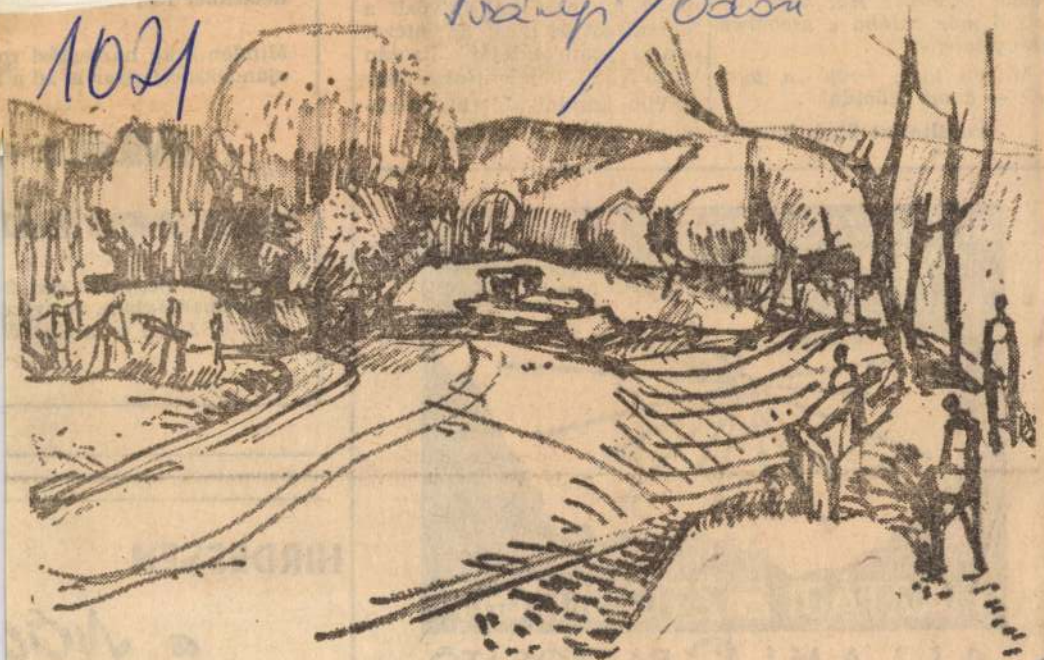

Iványi Ödön: Őszi táj

Hát miért ne vehetnél
béldát apádról? Hát berende-
zett ő már valaha a zsebében
hernyótelepet? ...

Milyen igaz, hogy „a gye-
rek — a mi örömünk".

Fordította: Sigér Imre

nétofont, amely szívélye
napot kívánok"-kal üdv
jelentkezőt és közli az i
pontos munkaidejét. E
bármilyen bejelentést
egyébb közölnivalót auto
kusan felvesz a szalagra.

AZ ORSZÁG MINDEN HELYSÉGÉBEN ISMERIK

A HÁZTÁJI BIZTOSÍTÁST

ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ

novemb

Nyereményjegyzék: dec. 2
Népszabadságban. A nyere
az IBUSZ-nál és a CENT

HIRDESSEN

a NÓ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1993 OKT 6.

1021

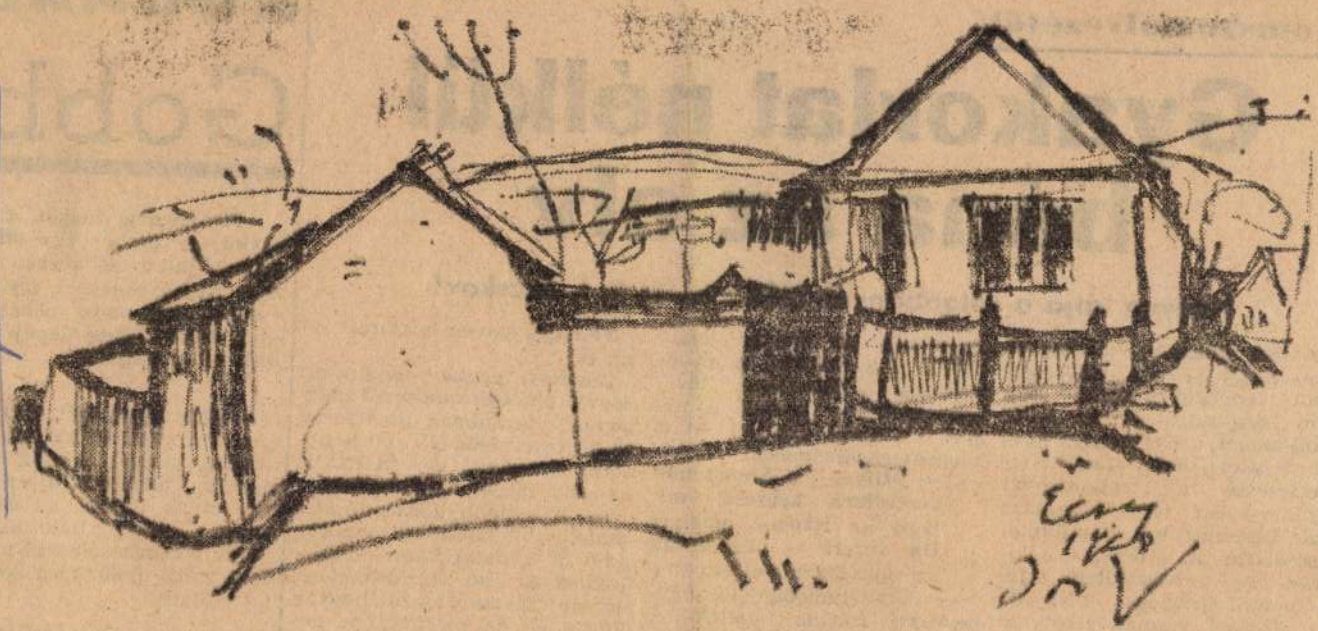

Iványi Ödön: Ecseg

Komszomolvezetők

Gyakorlat nélkül béna az elv

Hogyan látja a salgóbányai KISZ-iskolát B. I. Zucskov?

A hét közepén háromtagú komszomolista küldöttséget látott vendégül a KISZ megyei bizottsága. *Borisz Iljics Zucskovval*, a Komszomol központi iskolájának igazgatóhelyettesével a salgóbányai KISZ-iskolán tett látogatása után beszélgettünk. Bennünket elsősorban az érdekelt: hogyan látja a Nógrádban zajló — három megyére kiterjedő —, ifjúsági vezetőképzést *B. I. Zucskov*, a legnagyobb, Szovjetunióban a legmagasabb szintű vezetőképző iskola helyettes igazgatója, a történeti

elsősorban az iskola falain belüli ez a munka!) a magasabb szintű bizottságok tevékenységével — például a megyei bizottság ülésével — is megismerkedhetnének.

— **Milyen a Komszomol vezetőinek képzése, milyen az iskola, amelyet Ön vezet?** — kérdeztük az igazgatóhelyettestől.

— Szovjetunióban 18, úgynevezett zónális vezetőképző iskola működik — válaszolta Zucskov, és magyarázatképpen felsorolta Szovjetunió minden nagyobb, összefüggő tájegységét. — A központi iskola egyébként hetven hektáron terül el.

Zucskov ezután elmondta: Szovjetunióban rendkívül nagy gondot fordítanak az ifjúság tradíciószeretetének fejlesztésére, elmondott egy példát is az első fizetés tradíciójáról.

— A legtöbb üzemben idős munkás, tekintélyes veterán adja át a fiatal komszomolistáknak az első keresetüket, és néhány szót arról is szól, hogyan költse el, de méginkább: hogyan becsülje meg a rendes munkával szerzett pénzt a fiatal.

A lenini Komszomol mai

NÓGRÁD VE

Gobbi H

Megigazítja magán a mintás kart ugyan, az ember egy pillanatig mé gondol, takarítás közben zavar. A s több is, kevesebb is egy otthonnál. vesebb? Ezt most nehéz lenne eld adat. Gobbi Hilda rágyújt egy Symph dult el a pályán?

— Elég régen volt, virágkertész szerettem volna lenni, intézetbe jártam, s mint afféle gyerek, föllléptem. Ilyen műsor, olyan műsor, mi a Radványi ezredest játszottuk, én hatalmas szőrcsomóval az orrom alatt, akkor még igen fiatal voltam.

— Tart-e valakit rokonegyéniségének a pályán?

— Tényleg váratlanul ért a kérdés, mert ezen nem

Iványi Ödön, festő MDK

A salgótarjáni festőművén vezetésével képzőművészeti stúdió nyílt a Salgó-vár aljában.

2.

—: Kis híradó

, bu: 1965. jún. 15.

Iványi Ödön

Az észak-magyarországi képzőművészek Salgótarjánban rendezett első területi kiállításán nagydíjat nyert.

Észak-Magyarország 1966. ápr. 8.

Iványi Ödön

Szerepelt az énakmagyarországi képzőművészek egri kiállításán.

Heves megyei Népújság 1966. jun. 12.

Szántó Ödön

Szerepelt a III. miskolci grafikai biennálén.

Kép: Illusztráció Csóri Sándor verséhez.

Népművelés 1966. jan.

A III. Országos Miskolci Grafikai Biennálé. Szeles János.

MK.

Iványi Ödön

Kiállitási kritika

Nógrád 1966 ápr.24.lap 7.

MDK.

Iványi Ödön

Kohász

Nógrád 1966 ápr.24.lap 7.

Szántó Ödön

Salgótarjáni művész kiállítása Lipótszentmiklóson.

Magyar Hírek, 1967. XI. 19. 12. o.
Nanó

MDK

Iványi Ödön

Délután, gouache

9. szegedi nyári tárlat. Móra F.Mus.

1968. aug.

Iványi Ödön

Szerepel a salgótarjáni gimnázium
Galériájában

Tóth Elemér: hű és körönség

Nógrád 1968 XI. 10

Szányi Ödön
festő

M.D.Y

A salgótarjáni József-Attila Művelődési Ház kiállítási termében rendezte kiállítását.

Baranyi Judit: Szányi Ödön kiállításáról. Művészet, 1967. március. 37 kap

Kanyi Ödön
festő.

„Műtermi interieur"-jével
szerepel.

Borbély László: Az I.miskolci téli tárlat.
Művészet, 1971. április - 36.oldal.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1988 AUG 29

Nógrád művészei vallják:

Barátok vagyunk az alkotó munkában is

— Hogyan látja a művész a csehszlovák politikai és társadalmi kibontakozás lehetőségeit a Közlemény után?

Iványi Ödönt, a Képzőművészek Észak-magyarországi Területi Szövetségének Nógrád megyei titkárát kerestük meg e kérdéssel.

— Az utolsó huszonnégy óra eseményei, a moszkvai tárgyalásokról kiadott közlemény korai határozott bizakodással töltenek el, hogy Csehszlovákiában mihamarább normalizálódik az élet és korábbi jó kapcsolataink művészeti téren is helyreállnak. Az elmúlt hetekben aggodalommal teli, nehéz szívvel gondoltunk csehszlovákiai barátainkra, művésztársainkra, akiknél épp a közeljövőben terveztük grafikai anyagunkat bemutatni. De nem az elmaradó besztercebányai kiállítás ügye bánt bennünket, sokkal inkább művésztestvéreink sorsáért, az alkotó munkájukban feltétlenül bekövetkezett törés miatt aggódtunk és aggódunk.

— Tizenkét évvel ezelőtt hasonló helyzetben voltunk magunk is, így tökéletesen átérezzük mindazt, ami Csehszlovákiában végbe ment. Bizonyosra veszem azonban, ha végleg elcsendesedik szomszédainknál a háborgás, életük megint visszatér békés medrébe akkor azok, akik ma még képtelenek reálisan megítélni az előállt helyzetet, belátják a testvéri közösség fenntartásának szükségességét. Ha mi, kommunisták nem találunk egymásra, úgy ne számítsunk ellenségeink „segítő" kezére, az semmi jót nem hozhat.

— Mi, nógrádi művészek nem lennénk csehszlovák művésztársaink igaz barátai, ha nem éreznénk velük a nehéz, megpróbáltatásos időben. Reméljük azonban, hogy a művészeti, alkotó területen is hamarosan újból találkozunk és a régi barátsággal köszöntjük egymást.

orsosbe

van elrejtve. A Kámor-hegy ol-
„Török asszony útja" nevű ös-
hagyomány szerint a török vi-
kök stafétája, aki állítólag asz-

kiadott enciklopédia szerint a
elején Borsosberénynek 780 la-
147 lakóháza. A Börzsöny alatti
gnek ma 1183 lakosa van, s 364
yeknek csaknem a fele új. Az
sztendőben épült az Arany Já-
, a Rózsa Ferenc és a Sallai út-
falu és rendezetlen. A község
zakasza nyolc, a külterületi út-
ig 13,2 kilométer.

ságot

négyszögöles házhelyeket is
kialakítanak, amire 15 ezer
forintot költenek. Ha lassan
is, de törlesztik majd az adós-
ságot.

m vagyunk
nyek

Valóban mit is csináljanak?
Annyira azért nem vagyunk
szegények, hogy ne telne akár
a költségvetésből, akár a fej-
lesztési alapból néhány szőnyeget vásárolni.
A nagy kapu mellett keressék meg a kicsit is.

Olvas

Az, hogy kétlaki a falu, re
gában. Arról már szóltunk, h
befolyásolja a falu társadalm
nem lehet pezsgés a pártéletb
szervezetek, köztük a KISZ-sz
művelődési ház, hiszen nincs
csoport stb.
Van azonban ennek előnye i
több pénz jön be a faluba, ép
bizonyítja néhány érdekes ada
elnyerte a Takarékos község c
ladja az egymillió forintot. A
diót is nyilvántartanak. Olvasi
pilapból 170 jár a faluba, s a
ból 337-et adnak el a postás
rasztemberek olvasnak többet
egyetlen egynek sem jár megi
országos események mellett t
történik a megyében? Ezt nen

Hol vannak

Amikor arról érdeklődtünk
Czinege Lajostól, a községi
tanács végrehajtó bizottságának titkárától, hogy mi a jellemző a falura, gondolkodás
nélkül mondotta: a kétlakiság.
— Nagyon sok a kijáró
emberünk, és rányomja a zi
pélyegét a falu társadalmi és me

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Iványi Ödön
NÓGRÁD
1966 DEC 23

A megyei képzőművész stúdió tárlata

Múlt év végi bemutatkozója után az idei karácsonyon második alkalommal rendezi meg Salgótarjánban tárlatát a Nógrád megyei Képzőművész Stúdió.

A megye nagyobbára fiatal képzőművészei egy év termésének legjavát vonultatják fel a József Attila Művelődési Ház Felszabadulás úti kiállító termében. A tárlatot december 25-én délelőtt 11 órakor Iványi Ödön festőművész nyitja meg.

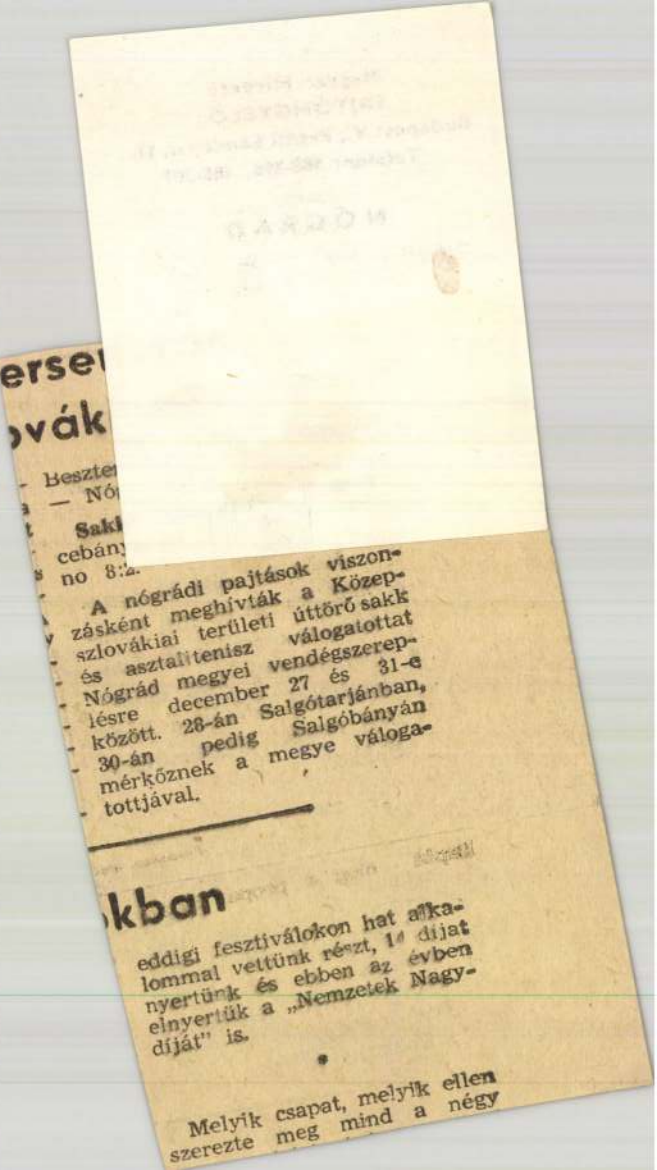

ersen

ovák

- Beszte
— Nó

Sakk

cebány
no 8:2.

A nógrádi pajtások viszonzásként meghívták a Közepszlovákiai területi úttörő sakk és asztalitenisz válogatottat Nógrád megyei vendégszereplésre december 27 és 31-e között. 28-án Salgótarjánban, 30-án pedig Salgóbányán mérkőznek a megye válogatottjával.

---

kban

eddigi fesztiválokon hat alkalommal vettünk részt, 14 díjat nyertünk és ebben az évben elnyertük a „Nemzetek Nagydíját" is.

•

Melyik csapat, melyik ellen szerezte meg mind a négy

Iványi Ödön

Műtermezőszlet c. képe (ennek)

szerepel az alábbi Táslaton

b. l.: Az első Miskolci Téli Táslat

Déli Hírlap 1970 XII. 7

Iványi Ödön

Szerepel a besztercebányai Zománcki állításom

Nógrád 1971 VII. 22

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján

1971 JUL 30

Zománckiállítás Besztercebányán

Nagy közönségsiker mellett nyílott meg a besztercebányai képzőművészeti galériában, a magyarországi képzőművészek zománckiállítása, amelyen megyénkből három művész, Iványi Ödön, Czinke Ferenc és Szatmári Béla vesz részt. Salgótarjánt a megnyitón Ferencz Imre művelődésügyi osztályvezető képviselte, s a kiállítást Kerekes László, a salgótarjáni József Attila Művelődési Központ igazgatóhelyettese üdvözölte magyar részről, Jan Paulo, a galéria igazgatójának megnyitó szavai után.

Dr. Terpitkó András, az MLSZ elnöke megbeszélést folytatott Bánhalmi Ferenccel, az MTK elnökével és a labdarúgó-szakosztály más vezetőivel. Ez alkalommal részletes tájékoztatást adtak a labdarúgók ellen, az elmúlt napokban lefolytatott fegyelmi tárgyalásokról. Az MLSZ elnöke kérte az MTK vezetőit, hogy a fegyelmi üggyel kapcsolatban felvett, valamennyi jegyzőkönyvet mielőbb küldjék meg az MLSZ fegyelmi bizottságának, mivel a szövetség a döntések meghozatala előtt részletejben kíván foglalkozni az MTK labdarúgó-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján

1971 ÁPR 7

1021

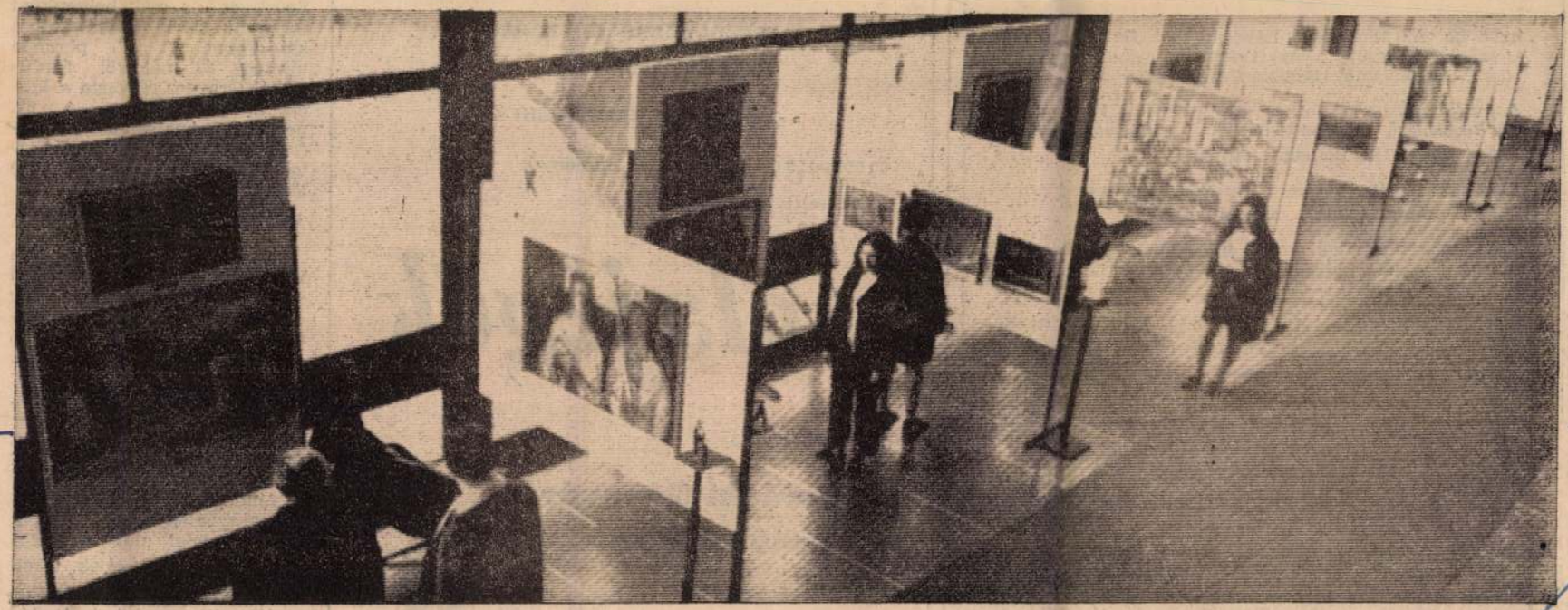

Rendkívüli sikere van az I. salgótarjáni tavaszi tárlat 1971. képeinek. A nagyszámú látogatónak szinte egyöntetű megállapítása, hogy ez a kiállítás egyike a legszínvonalasabbaknak, azok közül, amelyet Salgótarjánban rendeztek. Képünkön a tárlat egyik képsorát láthatjuk, előtérben Iványi Ödön festőművész díjazott, Kohászok című alkotásával. A tavaszi tárlat egyébként május 3-ig tart nyitva, a salgótarjáni József Attila Művelődési Központ üvegcsarnokában.

Iványi Ödön

NÓGRÁD, a Magyar Szocialista Munkáspárt Nógrád megyei Bizottsága és a Megyei Tanács lapja. Főszerkesztő: GOTYAR GYULA. Szerkesztőség: Salgótarján, Petőfi u. 1. Telefon: 22-94, 22-95, 22-96, 22-97. Főszerkesztő: 12-94. Belpolitikai rovat: 14-40. Sportrovat: 11-53. Éjszakai szerkesztés: 13-05. Kiadja a Nógrád megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: VIDA EDIT. Kiadóhivatal: Salgótarján, Petőfi u. 1. Telefon: 19-29. Terjesztő: a Magyar Posta. Előfizethető: a helyi postahivataloknál és a kézbesítőknél. Előfizetési díj egy hónapra 20 forint. Előállítja: a Nógrád megyei Nyomdaipari Vállalat. Salgótarján, Petőfi u. 1. Felelős vezető: PAPP GYÖRGY igazgató. Index-szám: 25072.

indít be. Az átképzés 6 hónapig tart. **Befejezése után** a vállalat **hivatalos bizonyítványt** ad mindazok részére, akik a tanfolyamot sikeresen elvégezték.

A tanfolyam ideje alatt az **átképzősök 8 Ft-os személyi besorolást, idénypótlékot** és a rendeletnek megfelelően **különélési pótlékot** kapnak.

Vidékiek részére **korszerű** fürdési lehetőséggel ellátott **munkásszállót** biztosítunk.

Ugyancsak biztosítva van a **munkahelyi étkezés,** illetve a szállón történő vacsoráztatás.

Jelentkezés: a vállalat munkaügyi osztályán személyesen és a 21-63-as telefonon. Írásbeli érdeklődést, illetve jelentkezést 1971. április 30-ig fogadunk el.

APRÓHIRDETÉSEK

AZ ÉPÍTŐ és Tervező Ktsz azonnali belépéssel felvesz építésztechnikust, előkészítő munkakörbe. Jelentkezés a ktsz műszaki osztályvezetőjénél személyesen. Salgótarján, Vöröshadsereg u. 64. sz. alatt.

A MEGYEI kórház albérleti szobákat keres orvosok részére. Bérbeadást a kórház gondnokságán kérjük bejelenteni.

MOSZKVICS 403-as eladó. Érdeklődni: 14-00, 225 telefonmelléken lehet.

MOST vizsgázott, nagy kerekű, prima Wartburg eladó. Salgótarján, Derkovits u. 13. (Művésztelep.)

GYERMEK mély, iker babakocsi eladó. Debreceni Nagybátony, 23/b.

MEZŐGAZDASÁGI SZÁRÍTÓ-BERENDEZÉSEKHEZ,

SÜTŐIPARI KEMENCÉHEZ

60 000—120 000 kcal/óra teljesítményű, gázolaj-eltüzelésre alkalmazható

olajégők

értékesítési osztály.

Pestvidéki Gépgyár, Szigethalom.

Értékesítési osztály.

Felvilágosítás: 140-432, 128-as m.ú. Horváth Teréz.

Peller. *Edző:*
Sportszerű, s csa
jó iramú mérkőz
két csapat. A
mintegy 22 mét
lásból Oravecz cs
dát a felső saro
percben Dobos és
futott, s a labda
védről a hálóba
(öngól).

Romhány—Szécsé

Szécsény, 200 néző, vezette Veres. *Romhány:* Jeszenszki — Meló F., Saranko, Pásztor — Varga I., Sagyibó — Molnár, (Tihanyi), Saliga (Meló J.), Imre, Gregor, Mészáros. *Edző:* Vasas István. *Szécsény:* Treso — Kuris, Oravecz I., Kiss — Király, Csikász — Mester, Velenczei, Boros, Donkó, Kosik. Cs.: Majoros. *Edző:* Vidomusz János. Az első félidőben a széllel is támogatott szécsényiek támadtak többet, szünet után változatos, kiegyenlített játék folyt. A 60. percben Gregor „tisztára játszotta magát", és átadásából Meló J. góljával a rom- a szélcsendben csak 10 percig volt egyenrangú a mindaddig lelkes sereghajtó hazai csapat. Góllövők: Tóth B. (2) egyet 11-esből, Juhász, Mészáros, Répás I., Varga, ill.: Gecse (öngól).

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1.	M.-novák	19	14	4	1	38-12 32
2.	St. ZIM	19	12	3	4	58-21 27
3.	K.-lapujtő	19	11	5	3	48-19 27
4.	Bgy. Volán	19	12	1	6	57-34 25
5.	Vörös Cs.	19	11	1	7	41-23 23
6.	K.-keszi	19	11	1	7	42-27 23
7.	Romhány	19	10	3	6	33-28 23
8.	Somos	19	9	2	8	26-24 20
9.	St. Bányag.	19	8	2	9	29-28 18
10.	Dejtár	19	8	2	9	31-46 18
11.	M.-verebély	19	7	2	10	31-36 16
12.	Szécsény	19	7	2	10	27-37 16
13.	Jurisits SE	19	6	4	9	21-38 16
14.	Karancsság	19	2	4	13	19-48 8
15.	Diósjenő	19	2	3	14	17-45 7
16.	E.-vadkert	19	1	3	15	11-63 6

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1963 SZEP -8

Iványi Ödön
1021

Romantikából — a mába

Mindenesetre az ízlésesen összeválogatott öreg bútorok, s a tágas műteremlakás új berendezési tárgyai meghitt hangulatot árasztanak, s amikor leülünk a kockára szabdalt nagy ablak előtt, egy pillanatig azt gondolom, ódon vidéki kastély vendége vagyok, kint már napokig esik az eső, de bent valahol nagyon barátságos tűz ég.

Kint süt a nap, és Salgótarján jelentős port kavaró forgalma zajlik az ablak alatt. Iványi Ödön festőművész pár éve él és alkot a Karancs utca elején levő házban, ahonnan gyakran éjjel is kiszűrődik a fény, bizonyítva töretlen alkotó kedvét.

A tárlatlátogató kényelmi, vagy egyéb okból gyakran hajlamos arra, hogy alkotásokat, művészeket beskatulyázzon. *Iványi Ödönnel* nehéz dolga lenne. Évekkel ezelőtt, kiállítások után, gondolkodtam azon, a nagybányai posztimpresszionizmus, a hódmezővásárhelyi magyar realista, életképiskola, vagy éppen a konstruktív elemeket hangsúlyozó művészet egy-egy hangulatát, elemét fedeztem-e fel valamelyik Iványi-képen. Kiderült, hiábavaló volt a fáradozásom. Ez az út nem járható, ha valaki meg akarja érteni műveit. Courbet szavai igazak: Az ilyen jelzők sohasem jelentették a dolgok igazi értelmét, ha másképpen volna, a művek feleslegesek lennének.

Iványi Ödön pedig azt mondja:

— Nem vonatkoztatom el magamat a jelenségtől, inkább a jelenséghez keresem az utat. Mindegyikhez külön-külön.

Ez lenne hát a „titok" nyitja? Önmagában talán egyik sem.

Iványi Ödön egy kis Nógrád megyei faluban, Cserhátszentivánban született. Rudnay-növendék volt. Mesterét a romantikus magyar festészet késett képviselőjének tartja, aki nem egészen találta a helyét korában. Iványira is, mint a többi tanítványra, mély hatást gyakorolt a borongós magyar múlt, a betyárság, a magyar mesevilág átírt megjelenítése, hiszen Rudnay annyira „jó" mester volt, hogy tanítványai öregebb korukban sem mindig tudtak és tudnak, szabadulni hatásától.

Iványi is ezzel az örökséggel indult. A főiskola után azonban katonaság, hadifogság következett, nem egészen hét esztendő. Utána sok mindent újra kellett kezdeni.

Hatalmas méretű kép takarja a műterem egyik falát, címe: 1514. Egyik korai műve aprólékosan „leírt", elbeszélő jellegű kép, mélyebb tónusú színeiben, a vörösben, a barnában az ábrázolt kor feszültsége, lobbanékonysága. Mint ahogyan Rudnay sem csak elbeszélő, a tanítvány ezen korai alkotásán is áttételesebben jelentkezett a téma.

S a folytatás?

Nézem a képeket, a hosszú mégis rohanó évek termését, változatos színvilágba, s kompozícióba örökítette emlékét. A Beszélgetők két figurája a ház két ablaka közelében meleg, barnás tónusban jól elkapott, lírai falusi hangulat. Miről peregnek a szavak? Ezen életkép festője jól ismerheti az effajta beszélgetések témáját.

A Varrónők világa más színben és kompozícióban is. A művész legkedvesebb képei közé tartozik, méltán. A görnyedtség, a nehéz munka lélekölő monotoniája, a varrónők mindennap „kivarrt" szemei a zöldes alaphangvételben hiteles képet adnak. Felfedezhető a képen egy párta is, a népi műhely szép tartozéka. S bár nincsen a képen, szinte látjuk a kis petróleumlámpát, amelynek lángját a fényszükséglettől függően hol feljebb, hol lejjebb csavarják a varró asszonyok. Cserhátszentivánban is sok ilyen népi műhelyt láthatott valamikor a művész.

A Megáradt Ipoly egészen más, már-már bibliai hangulatú, lilás alapszínben. Általában Iványi nagy gondot fordít a színhangulatra, amelylyel a kép tartalmi részét igyekszik erősíteni. Képeinek alapszíne más-más. Azt vallja: a színek, mint a hangok, alapvetően különböznek egymástól, s legalább olyan fontos elemei a képnek, mint a kép kivágása, a kompozíció. Nem törekszik egy színhangra, minden képért külön igyekszik megküzdeni, s természetesen a kép színéért is.

Ismét merőben más felfogásban készült a Győző Don Quijote, aki hitét, álmát kergeti, s ha elvész is, győz. Mindannyian kergetünk álmokat, kérdés, erős-e a hitünk? Ha igen, a győzelmi diadal nem marad el. Don Quijote győzelme alatt szinte megroskad az állati test, lováról a hős magasba szökken talán beteg, de a győzelmi lázban.

Nem egészen befejezett kép a Zene, amely a bartóki muzsika ihletésének terméke. A zongorázó, melegebb színekből álló alak előtt fekvő női akt, világos, hűvös színben.

S az akvarellek? Iványi Ödön nemrég a Képcsarnok salgótarjáni üzletében állított ki belőlük egy kis gyűjteményt. Egy részük a nyári színhangulatban fogant. Kőbányák, Tokaj, vízpart, nádas, bodrogkeresztúri utca, konflis, udvarbelső, egy egész világ, meghitt, lírai fogalmazásban.

Iványi Ödön idén kilenc tárlaton szerepelt képeivel, ebben az évben három egyéni kiállítása volt.

Tóth Elemér

Katkó István

Az utolsó szó jo

ÜZENETET kaptam, hogy Danit kiengedték a börtönből, s kért, hogy látogassam meg „Hosszú", aki a hírt hozta, sajnálkozó mozdulatot tett.

— Kiengedték, mert a halálán van.

Négy éve nem láttam Danit. Így hívta őt mindenki a környéken. különben Dániel Gyula volt a neve. Azt hiszem, egykorúak lehettünk, csak ő idősebbnek látszott keskeny, előreugró állával, horgas orrával, s arcán két, párhuzamosan haladó mély barázdával, mely különösnek tetszett egy húszéves fiatalembernél. Szemgolyói talán betegsége miatt is előreugrottak, s ettől fürkésző tekintete lett. Ha valami lázba hozta, szélsebesen beszélni kezdett, mint akinek túlságosan is kevés az ideje.

Verseit is ezzel a sietséggel szavalta.

Barátságunk is úgy kezdődött, hogy órák hosszat keringtünk a téren, és Dani egy kockás füzetből olvasta fel újabb költeményeit. Csak akkor hagyta abba, amikor már kifogyott belőle a szusz, s ilyenkor behajtotta a füzetet, arccsontja megremegett, s igyekezett könnyedén kérdezni:

— Nos, hogy tetszett?

Már nem tudom, találtam-e mindegyik versére jelzőt, mivel sokat szavalt, s az én szótáramban akkoriban csak itt-ott rejtőzött egy irodalmi kifejezés, amelyet az újságból csíptem fel. Annyi azonban bizonyos, hogy engem ezek a versek felkavartak. Ha elgondolom, furcsa látványt nyújtottunk, amikor körbe-körbe jártuk a [illegible]

Dani a röpcédulákkal bukott le. A katonai bíróság, ahol ítéletet mondtak, zárt tárgyaláson, kirendelt védőkkel folytatta le az eljárást. Nyolc évre ítélték, annyira, mint a fővádlottat. Pedig mindenki azt hitte, hogy megússza egy-két esztendővel. Mindezt azért, mert Dani magára haragította a katonai bíróságot.

NEM TUDOM, mi igaz belőle, de a környéken úgy tudtuk, hogy az utolsó szó jogán felolvasta egy hosszú költeményét. Hogy a költemény miről szólhatott, arról nem voltak kétségeim. A háború ellen íródott, mely akkor kezdődött el Ukrajna síkságain a szocializmus első országa ellen. A bíróság természetesen félbe akarta szakítani a lángoló szavú prófétát, de ő éppen úgy nem hagyta abba, mint akkor ott a téren, a lámpafény alatt. Végül is az őrök vezették ki a teremből.

Nem volt sok értelme ennek a hősködésnek, hiszen üres volt a tárgyalóterem, se hallgatóság, még csak újságírók sem voltak jelen, csupán vádlott-társai, akik a párt utasítására igyekeztek úgy viselkedni, hogy minél kevesebb büntetéssel ússzák meg.

Dani védőbeszéde után a felpaprikázott katonai bíróság mindenkinek megemelte a büntetését.

Ma már tudom, hogy egy beteg fiatalember utolsó fellángolása volt ez. Versei mindaddig csak a munkásotthon faliújságján jelentek meg, hallgatósága is többnyire egy[illegible] emberből [illegible]

sat szeretett volna csinálni.

Ő már tudta akkor, hogy a nyolc esztendőt, melyet a katonai bíróság bőkezűen kimért rá, nem fogja letölteni. Érezhette, hogy őt nem a történelem következő fordulata hozza ki a börtönből, hanem a tbc. Lehet-e pálcát törni felette, ha egy drámai hős igazi mozdulataival, szavaival tört ki ott a bíróságon zubbonyos bírái előtt. Én együtt éreztem vele.

AMIKOR KIJÖTTEM a gyárból estefelé, meglátogattam Danit a lakásán. Sejtettem, hogy leromlott állapotban lehet, hiszen csak roncsokat engedtek ki Horthyék a börtönből. Látványa azonban mélységesen levert. Csak a két pofacsontja és hegyes álla látszott az egész arcból, s a szemek, ezek az égő golyók.

Hallom, te is írsz azóta — ezzel fogadott.

Bólintottam.

— Már meg is jelentél?

— Csak néhányszor — mondtam mentegetőzve, mintha bűnt követtem volna el, mialatt ő a börtön foglya volt.

— Örülök — szólt, s megpróbált mosolyogni.

Aztán hallgattunk. Homlokán lüktetni láttam az ereket, mintha a gondolatai onnan érkeznének. Gondolatai, melyeket nem mondott ki, de amit leolvashattam az arcáról. Lehajtottam a fejem, s ebben a pillanatban szégyelltem az egészségemet, szégyelltem, hogy szabadlábon voltam, s azt is, hogy az újságok már közölték próbálkozásaimat.

— Én sem hagytam abba — folytatta, és nagy erőfeszítéssel a polchoz nyúlt a füzetéért.

Kinyitotta, s aztán fürkészett. Most élénknek tetszett, szinte életre kelt. Nézte a verseit, aztán becsukta a füzetet.

— Már felolvasni sem tudom őket... Nincs meg hozzá a hangom.

A füzet felé nyúltam, de ő

1971 JUN 19
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján

Ügyeletes riporterünk jelenti

Nógrád vendége volt: Csákányi László

1021

Kicsire nem adunk címmel vidám összeállítású műsorban Balassagyarmaton, Őrhalomban és Szécsényben vendégszerepelt az elmúlt napokban a népszerű színművész, Csákányi László.

Az ősz hajú, fiatalos lendületű, sajátos hanghordozású művész nemcsak Budapest, de az egész ország színművészetet kedvelő publikumának szívébe belopta magát. Másfél évtizede a Doktor úr és Kozma: Hulló falevelek című dalával vált ismertté neve. Pár éve pedig jött a kirobbanó sikerű Foxi Maxi és a Filnston család, melyet az ő hangja is emlékezetessé tett.

Csákányi László most pályakezdésére emlékezik:

— Sziniakadémista voltam, aztán a Nemzeti Színház következett. A világháborúban persze én is megkaptam a behívómat, amint leszereltem, a Fővárosi Operett Színházhoz szegődtem. A Szabadság szerelem-ben több, mint százszor játszottam a doktor szerepét. Még most is kedvenc szerepeim közé tartozik, nagy szeretettel emlékezem vissza erre a fáradhatalan, lelkiismeretes, mindig segíteni akaró emberre, akit megformáltam. És a Csárdáskirálynő, az örök siker! Több, mint ötszáz előadást ért meg!

Az operett természetesen, csak egyik oldala a népszerű művésznek. A Vígszínházban Shakespeare, Moliere drámáiban lépett közönség elé, a rádióban több ízben sanzonfelvételt készítettek vele. A szakmában az egyik legszélesebb skálán mozgó művésznek tartják.

— Mit játszik szívesen?

— Válaszoljak azzal, hogy „Ide nekem az oroszlánt is"? Mindig azt imádom, amit éppen csinálok. Szív és szeretet nékül nem lehet színpadra lépni. De, ha már minden áron választani kell: nagyon szeretem a sanzonokat...

— Úgy hallottuk, megvált a Vígszínháztól.

— Így van. Az új évadot a József Attilánál kezdem. próbáljuk is Berkesi 13. ügynökét.

— Nagy sikert arattak szinkronszerepei is. Jelenleg is szinkronizál?

— Hogyne, két olasz filmet.

— Mikor láthatjuk?

— Már csak az őszi műsorban.

— Hol és mikor tölti nyári szabadságát?

— A Balaton a kedvenc helyem. Augusztus elsejéig a „Kicsire nem adunk" műsorral turnézunk, befejezem a szinkront, aztán auguszus 20-ig pihenés! Igaz, 7-én meg kell szakítanom, mert a fonyódi Huszka-esten fellépek.

— Milyen szálak fűzik Nógrád megyéhez?

— Együtt katonáskodtam Iványi Ödön festőművész barátommal, ott alakult ki köztünk az a meleg, baráti kapcsolat, amely a mai napig is tart. S még egy. A színházi berkekben mindenki tudja rólam, hogy vidéki labdarúgócsapatoknak szurkolok, s első számú kedvencem éppen az SBTC. Különösen Básti, Szalai és Répás tetszik. Bízom benne, hogy a vidék legjobbja lesz a csapat.

Szenográdi Ferenc

zottsága és a Megyei Tanács lapja. Főszerkesztő: GOTYÁR GYULA. Szerkesztőség: Salgótarján, Petőfi u. -59. Éjszakai szerkesztés: 13-05. Kiadja a Nógrád megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: VIDA EDIT. K lyi postahivataloknál és a kézbesítőknél. Előfizetési díj egy hónapra 20 forint. Előállítja: a Nógrád megye ján, Petőfi u. 1. Felelős vezető: PAPP GYÖRGY igazgató. Index-szám: 25072.

TOTT Wartadó. Somos- Mikszáth út

orgalmi rendkoda 1000-es épkocsi el- Megtekinthető alap, Fő út att.

DULÁLLÓ nő szobát keres in belterületlatokat „Sürgére a kiadó-n.

ÁRBAN vízsMoszkvics jó n eladó. Ár: Cím: Szémóczi út vé-

KILAG vízstoda Octávia állapotban Kisterenye, 123. Téglalett.

ÁLOZOTT en személynegyvenadó. „Alkal- 161 567" jeliSalgótarjáni n.

SZÜNK

építőipari st lehet

LVÁ- és

ES

ásokat.

megegyet. Munnapi keztetést . Kogyárépítő Salgótargyárépítő Salgótarsvezetőtótarján, u. 63.

tárídőre vállalok. Kostyál István műszerész, Salgótarján, Felszabadulás út 6. Telefon: 17-59.

SZÜRKE vadas színű, német óriás növendék és anyanyulak kaphatók. Cím: Kovács Pál, Salgótarján, Vöröshadsereg u. 157.

AZONNAL beköltözhetően szoba-konyhás ház eladó. Nemti, Kossuth u. 135. Érdeklődni: Kisterenye, Kossuth u. 14.

MÁTRASZENTIMRE, Fallóskút 21. sz. alatt 1?0 négyszögöl telek, nyaralóval eladó. Megtekinthető a helyszínen.

ELADÓ 300 négyszögöl házhely Salgótarján, Csizmadia-telepen. Érdeklődni: 25-95-ös telefonon.

IFA W—50 L 125-ös típusú új motor eladó. Érdeklődni Salgótarján 12-73 telefonon.

A Nógrád megyei Textilipari Vállalat (Salgótarján, Május 1. út 78.) felvételre keres

termelési osztályvezetőt.

Követelmény:

mérnöki diploma, szakmai gyakorlat. Részletesebb felvilágosítás a személyzeti osztályon telefonon 12-48, vagy személyesen.

darugó-b
címet n
Patvarc
magának
találkozó
zajlottak
játékost
ke csapa
gyatkozot
zottság tárgyalta az ügyüket. *Kokavecz Pál* (Terény) kakaskodásért két hét eltiltást kapott. *Pásztor István* (Ipolyvece) hasonló cselekedetért egy bajnokin nem szerepelhet. *Majoros János* (Terény) és *Paróczi Kálmán* (Szécsénke)

oly-
ske
2:5,

A

2. Szécsénke	14	9	3	2	27-12	21
3. Terény	14	7	2	5	31-27	16
4. Ipolyvece	14	7	2	5	29-29	16
5. Herencsény	14	4	3	7	21-34	11
6. Szanda	14	4	2	8	24-10	10
7. Galgaguta	14	2	2	10	24-38	6
8. Becske	14	2	1	11	10-43	5

8 26

Patvarc együttese felkerült a megyei II. osztály Nyugati csoportjába, kieső viszont nincs.

Vasipari szakmát választó fiatalok,

FIGYELEM!

8 osztályt végzett fiúkat szerződtetünk ösztöndíjjal ipari tanulónak.

Autószerelő, géplakatos, szerkezeti lakatos, általános lakatos, hegesztő, hálózati villanyszerelő, autóvillamossági műszerész, esztergályos, építőgépszerelő szakmákban.

Budapesten: a géplakatos, gépszerelő, esztergályos szakmáknál *az otthon biztosítva van.*

Jelentkezés: személyesen vagy írásban.

Budapesten: Közúti Gépellátó Vállalat, Személyzeti Osztály Bp., XX., Haraszti út 277.

Telephelyünkön: Balassagyarmat, Szabadság u. 2.

Iványi Ödön

Kohászok i. olajtépe (emlj.)
szerepel az I. salpótarjáni
tavaszi táblaszu

Varga Imre: Az első tavaszi
Táblat

Nápród 1971 IV-11

Irányi Ödön

Említve

Gyarmati: Miskolci Téli Tárlat '70.
Téli Hírlap, 1970. nov. 25. 2. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján

1971 ÁPR 25

Ivánvi Ödön

1021

SIKÁTOR. *Iványi Ödön rajza*

Zubogi csak ár

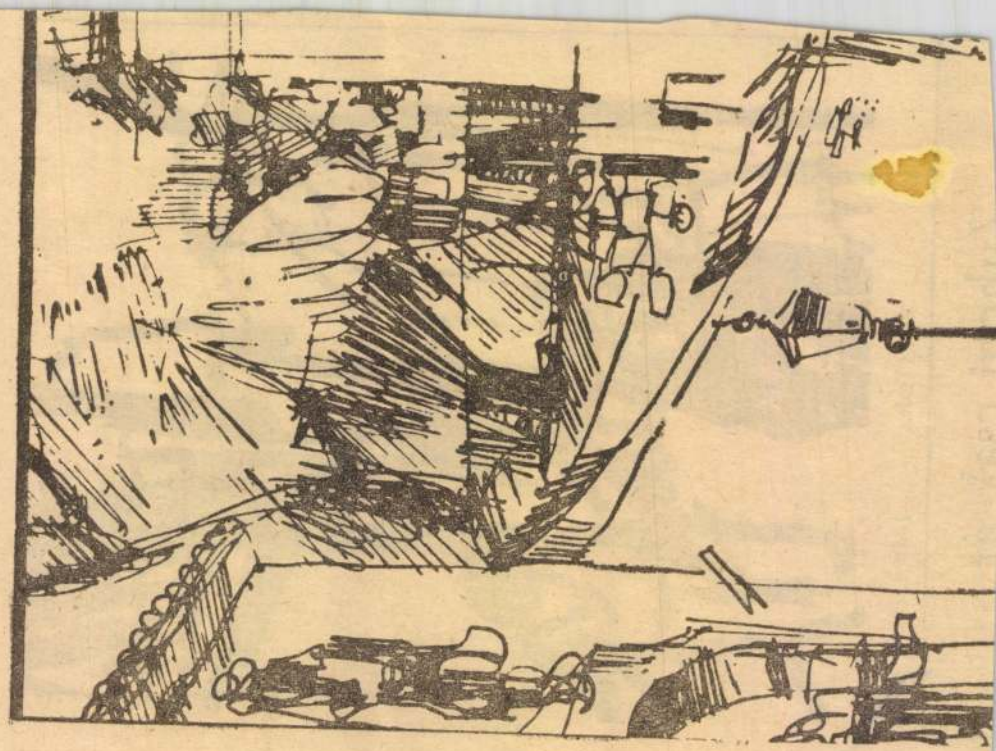

Iványi Ödön

Szerepel a salpótarjáni tavaszi távlatban

T. I.: A tavaszi távlat előtt

Nógrád 1971 III. 12

SAJTÓFIGYELŐ
HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

Salgótarján

1971 MÁJ 30

1024

Gyermekszemmel

Önkiszolgálás a Centrum Áruházban — Gyermekszemmel címmel rajzpályázatot hirdetett a gyermeknap alkalmából, a salgótarjáni Centrum Áruház. A pályázaton a város általános iskoláinak tanulói vettek részt. A pályázatra nyolcvan rajz érkezett be, s Iványi Ödön festőművész vezetésével négytagú zsüri értékelte a pályaműveket. Háromszáz forintos jutalmat nyert Salamon Éva, a Malinovszkij úti iskola 7/b. osztályos tanulója. Kétszázötven forint jutalomban részesült Fancsik Mária, a Mártírok úti iskola 8/a. osztályos növendéke. Kétszáz forint jutalomban részesült Szerémi Katalin, a Rákóczi úti iskola 5/a, százötven forint jutalmat kapott Lóránd Andrea, a Jurij Gagarin Általános Iskola 5/b és száz forintot Tóth Éva, a Mártírok úti iskola 8/b. osztályos tanulója.

Az érdekes pályamunkák közül a zsüri hét tanulót külön dicséretben részesített. A legjobb pályaművekből a Centrum Áruház kirakatában kiállítást rendeztek.

Pedig ezekben a dolgokban nincs helye az álszeremennek, őszintén és nyíltan kell ezekről beszélni.

Női intim kozmetikával kapcsolatos teendő továbbá a combhajlatok gondos ápolása is. Különösen nyáron, amikor a testnek nagyobb a kipárolgása. A bőrfelületek összedörzsöléséből könnyen keletkezhet bőrgyúladás. Ezt elkerülhetjük, ha tisztálkodás után a hajlatokat behintőporozzuk. Ha már a gyúladás ellépett, kamillával mossuk le, és Alsol krémmel kenjük be.

A keblek ápolása is ide tartozik. A mell mosását, masszírozását, mindig lágy, óvatos mozdulatokkal végezzük. Felfrissíti a bőrt, ha hetenként kétszer sósborszeszszel bedörzsöljük körkörös mozdulatokkal. (A mellbimbót hagyjuk ki.) A mell alatt

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján

1021 1971 MÁJ 21

Stúdió – kérdőjelekkel

Akkor, amikor a párt X. kongresszusának szellemében mind több szó esik a lapok hasábjain is a szellemi műhelyek kialakításának szükségességéről, különösen elgondolkoztatónak és szomorúnak tartjuk, hogy Nógrád megyében a képzőművész stúdió jövőjét illetően kérdőjelekkel találkozunk. Mégpedig olyanokkal, amelyek után elmosódó, vagy éppen meglehetősen bizonytalan a válasz.

Miért?

Mindenekelőtt szóljunk pár szót a megyei képzőművész stúdió eddigi tevékenységéről. Iványi Ödön festőművész törekvését illeti elsősorban a dicséret, aki hat évvel ezelőtt útjára indította a stúdiót. (Azt megelőzően ugyancsak az ő vezetésével működött a bányász művelődési házban egy élénk, eredményes képzőművész kör). A stúdió annak idején — és a jelenben is — kettős célt szolgált. Egyrészt azokat a tehetséges embereket igyekezett szervezeti formába tömöríteni, akik akkor nem rendelkeztek Képzőművészeti Alap-tagsággal, vagy nem voltak tagjai a képzőművész szövetségnek. Sürgette a stúdió létrehozását az is, hogy az észak-magyarországi területi szervezet tagjai csak alaptagok lehettek. (A korábbi, Nógrád megyei csoporttagságnak ez nem volt előfeltétele). Amikor tehát a területi szervezet megalakult, néhány tehetséges ember is kívül rekedt a kapun. Kár lett volna „veszni hagyni" őket. Másrészt — s ez nem kevésbé fontos — a stúdió azokat a fiatalokat igyekezett összefogni, akik a képzőművészet szeretetét fontosnak vélték életükben, s ilyen irányú tevékenységet is folytattak. Természetesen, nem mindenki vált stúdiótaggá azzal az igénnyel, hogy képzőművészeti babérokra pályázzék, hanem a szép, a tartalmas időtöltés hívéként igyekezett műértővé képezni magát, s szűkebb, vagy tágabb munkahelyi, baráti közösségekben az ízlésfejlesztés „apostolaként" tevékenykedni.

Egyébként a stúdió mindkét funkciójának megpróbált — s nem is eredmény nélkül — eleget tenni. Az évek során például a stúdió tagjai közül ötöt felvettek a Képzőművészeti Alapba! Az évenként ismétlődő nyári művésztelep, s a rendszeressé vált téli stúdiótárlat közművelődési szerepet is betöltött. Volt rá eset, hogy ez a csoportkiállítás a közvéleményben rendkívül élénk és elismerő érdeklődést keltett. 1971-től pedig a Népművelési Intézet is számon tartja a stúdió nyári telepét, ami azt jelenti, hogy telepvezetőt, időnként akt-modellt és előadókat küld Nógrádba. Idén Szirákon nyílik meg júniusban a stúdió nyári telepe.

A stúdió vezetője, Iványi Ödön azonban lemondott funkciójáról, s a csoport, amely a megyei József Attila Művelődési Központhoz tartozik, most vezető nélkül maradt, léte egyelőre bizonytalanná vált. Miért?

Iványi Ödön tájékoztatása szerint a Nógrád megyei Tanács VB Művelődésügyi Osztályán néhány héttel ezelőtt közölte lemondását. Közlése nem váltott ki hosszabb beszélgetést. Sem a lemondás okáról, sem a további elképzelésekről nem esett szó. A párbeszéd, véleménye szerint, kissé rövidre sikerült. Eszerint úgy festhet a dolog, mintha a stúdió csupán a vezető, illetve a megyei művelődési központ „szívügye" lenne, ahová jelenleg szervezetileg tartozik a csoport. Venesz Ernő művelődési központ igazgató és Iványi Ödön szerint — s e véleménnyel magunk részéről ugyancsak egyetértünk! — a stúdió kultúrpolitikai szerepét mindeddig nem tisztázták. Nem változtat ezen a tényen az sem, hogy a megyei művelődésügyi osztályon hangsúlyozták: nem kívánják a stúdió feloszlatását, de szükségesnek tartják funkciójának tisztázását, illetve közművelődési szerepének erősítését. Úgy véljük, hogy a kultúrpolitikai szerep tisztázása elsősorban nem is elméleti tennivalókat vet fel, hanem mindenekelőtt gyakorlati kérdéseket. S hogy a dolgok hogyan alakulnak a gyakorlatban, ahhoz a megyei művelődésügyi osztálynak is köze van. Mert, ha zajlottak is beszélgetések a stúdió kultúrpolitikai szerepéről, a gyakorlatban ez a szerep nem kristályosodott ki.

Többi között, emiatt történhetett meg az is, hogy például Iványi Ödönt az évek során elmarasztalták a stúdió tevékenységének irányítása miatt. Így szemére hányták — s nem mindig megfelelően elemző formában —, hogy a „dilettánsok nesztora", hogy úgy tűnik, mintha Nógrádban már „mindenki" festőművész lenne, és így tovább. A tagok egy része ugyanakkor elvárta volna, hogy a stúdióvezető támogassa őket az alaptagság elnyerésében. stb. Minderre nem kerülhetett volna sor, ha az évek során sikerül megtalálni a helyes gyakorlatot. S hogy nem így történt, az nem múlhatott csupán a stúdióvezetőn.

Venesz Ernő egyébként szükségesnek tartja a stúdiót, hiányában szegényebbek lennénk. Szükség van minden olyan fórumra, amely a közművelődés, a képzőművészeti ismeretterjesztés eszközeit is figyelembe véve munkálkodik az esztétikai nevelésben. Időnként pedig tehetségek is felbukkanhatnak, akik a stúdió hiányában esetleg elkallódnának.

Nem törekedtünk a teljességre a stúdió „válságának" vizsgálatánál. Csupán néhány szempontra kívántuk felhívni a figyelmet, s a jelenlegi gondot szerettük volna felvetni, a sürgős intézkedés reményében. Elsősorban a stúdió helyének végleges kultúrpolitikai tisztázását várjuk. Olyan tisztázást, amely gyakorlati útmutatással szolgál! S amely a megye képzőművészeti életének feltételezett ismerete birtokában évek hosszú sora után elengedhetetlenül időszerűnek tűnik. S nem mellékes, természetesen, a stúdió szervezeti dolgainak elrendezése sem. Csak így tölthető be a jövőben is funkcióit.

Tóth Elemér

Iványi Ödön

Amíg nem történik

Állandó műsorszámok

KOSSUTH RÁDIÓ: 4.30: Hírek, időjárás. — 4.32: Hajnaltól — reggelig. Zenés musor. Közben: 5.00: Hírek, időjárásjelentés. — 5.30: Reggeli Krónika. — 5.44: Falurádió. — 5.59: Pontos időjelzés. — 6.00: Hírek, időjárásjelentés. Körülbelül. 6.30: Hírek, időjárásjelentés. — 6.40: Rádióreklám. — 6.45: Hallgatóink figyelmébe. — 6.59: Pontos időjelzés. — 7.00: Reggeli Krónika második kiadás. Utána: körzeti időjárásjelentés. Kb.: 7.30: Új könyvek. — 7.59: Pontos időjelzés. — 8.00: Hírek, időjárásjelentés. — 8.05: Műsorismertetés. — 10.00: Hírek. időjárásjelentés. — 11.59: Pontos időjezés. — 12.00: Déli harangszó. Déli Krónika. Időjárásjelentés. — 14.59: Pontos időjelzés. — 15.00: Hírek, időjárásjelentés. — 16.58: Hallgatóink figyelmébe! — 16.59: Pontos időjelzés. — 17.00: Hírek, időjárásjelentés. — 18.58: Hallgatóink figyelmébe! — 18.59: Pontos időjelzés. — 19.00: Esti Krónika. — 21.00: Hírek. — 21.59: Pontos időjelzés. — 22.00: Hírek, időjárásjelentés. — 0.25: Himnusz. — 0.30: Vízjelzőszolgálat.

PETŐFI RÁDIÓ: 6.30: Torna. — 6.30—8.05: Azonos a Kossuth rádió műsorával. — 11.00: Hírek. — 13.00: Hírek, időjárásjelentés. — 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. — 14.30: Hírek, időjárásjelentés. — 15.30: Hírek. — 16.30: Hírek. — 17.30: Hírek. — 18.00: Hírek, időjárásjelentés. — 19.30: Jó éjszakát, gyerekek! — Kb.: 20.40: Esti Krónika második kiadás. — 23.00: Hírek, időjárásjelentés. — 24.00: Hírek, időjárásjelentés. — A MOSZKVAI RÁDIÓ MAGYAR NYELVŰ ADÁSA: 18.00—18.30-ig a 19, 25, 31, 194 m., és 21.30—22.00-ig a 25, 31, 49, 194 m. hullámhosszakon.

12.30: Magánvélemény közügyekben.
12.40: Beethoven: Kilenc menüett.
13.20: Yehudi Menuhin hegedül.
14.00: Kettőtől hatig.
18.10: Rádióegyetem.
18.40: Rádióhangversenyekről.
19.10: Ifj. Magyari Imre népi zenekara játszik, Szántai Ildikó énekel.
19.29: Frankel Leó hadbírósági ügye.
20.25: Új könyvek.
20.28: Az Ifjúsági Rádió Vidám Színpada.
21.28: Paganini. Részletek Lehár Ferenc operettjéből.
21.42: Az új magyar zene hónapja.
22.00: Hanglemezgyűjtők húsz perce.
22.20: Nagy magyar orvosok.
22.30: Kozák Gábor József népi zenekara játszik.
23.15: Hangversenynaptár.
23.30: Könnyűzene Moszkvából és Varsóból.

PÉNTEK

Kossuth rádió:

8.20: Fehér Sándor népi zenekara játszik. Endrédi Mimi és Sztáray Márton énekel.
9.00: Elmégy az ember, hogy visszatérjen. Részletek Georgij Vlagyimov regényéből, II. rész.
9.12: Mozart műveiből.
10.05: „Ismerd meg önmagad", VI. rész.
10.40: „Édes anyanyelvünk" Lőrincze Lajos műsora. (Ism.)
10.45: Két jelenet Lully Alkesztisz című operájából.
10.59: Lottóeredmények.
11.00: Kalandok Timlandban.
11.10: Zenekari muzsika.
12.30: Tánczenei koktél.
13.18: A XIV. kerületi KISZ és az OTP „Bartók"-kamarakórusa énekel.
13.45: BNV. Nemzetközi munkamegosztás.
14.00: Róka Móka Bábszínháza. A Gyermekrádió műsora.
14.25: Iskolarádió.
15.15: Joan Baez énekel.
15.34: Toronyzene.
15.43: Rádiószínház: Az utolsó utáni éjszaka.
17.20: Haydn: B-dúr szimfónia.
17.45: Mikrofórum.
18.00: Töltsön egy órát kedvenceivel.
19.40: Égtájak. Latin-Amerika.
21.13: BNV. Téma a negyedik 5 éves tervben.
21.29: Bernstein-hangverseny a Stuttgarti Rádióban.
22.20: Meditáció.
22.30: A Bernstein-hangverseny folytatása.
23.21: Az új magyar zene hónapja.
23.51: Nóták.

Petőfi rádió:

8.05: A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara játszik.
8.50: Időszerű nemzetközi kérdések. (Ism.)
9.00: Ezeregy délelőtt.
10.00: Zenés műsor üdülőknek.
11.00: Lottóeredmények.
12.00: Népdalokkal egész éven át.
12.15: Gabos Gábor felvételeiből.
12.45: József Attila kutatásairól beszél Szabolcsi Miklós.
13.03: Lammermoori Lucia. Részletek Donizetti operájából.
14.00: Mindenki kedvére kettőtől hatig . . .
18.10: Holnap közvetítjük . . . A cseh filharmonikus zenekar hangversenye a prágai tavaszon.
18.36: Világkonszernek a 70-es évek élején.
18.51: Az új magyar zene hónapja.
20.25: Új könyvek. (Ism.)
20.28: Az operaközvetítés folytatása.
22.29: Színes népi muzsika.
23.15: Könnyűzene éjfélig.

SZOMBAT

Kossuth rádió:

8.20: Lányok, asszonyok.
8.40: Népdalok.
9.06: A gazdaságpolitikai rovat műsora.
9.16: Paul Badura-Skoda Schubert-estje.
10.54: Rádiószínház: Vakleszállás. Rádiójáték.
12.20: Zenei anyanyelvünk.
12.30: Melódiakoktél.
13.47: Jegyzet.
13.57: Az új magyar zene hónapja.
14.10: Hétvégi külpolitikai figyelő.
14.25: Új Zenei Újság.
15.05: Csak fiataloknak! Komjáthy György tánczeneműsora.
15.55: Kis magyar néprajz.
16.00: 168 óra... Felelős szerkesztő: Ipper Pál.
17.30: A világirodalom humora.
17.54: Palócz László két operettdalt énekel.
18.04: Kiváló Bartók-felvételek.
19.30: A BM „Duna" Művészegyüttesének népi zenekara játszik.
20.00: Közvetítés a Ú. Dózsa—FTC bajnoki labdarúgó-mérkőzés II. félidejéről.
20.50: Könnyűzene.
21.02: A balgaság dicsérete. Irodalmi összeállítás.
22.20: Táncoljunk!
0.10: Melódiakoktél.

Petőfi rádió:

8.05: A nyugat lánya. Részletek Puccini operájából.
9.00: Külpolitikai figyelő.
9.15: Cigánydalok, katonadalok, csárdások.
9.45: Válaszolunk hallgatóinknak.
12.00: Könyvszemle.
12.10: Barokk muzsika.
13.03: Kitágult törzsasztal.
13.30: Bartók- és Kodály-kórusok.
14.00: Üttörők vagyunk mi, vidám gyerekek! II. rész.
15.00: Orvosok a mikrofon előtt.
15.05: Pierrette Alarie és Leopold Simoneau kettősöket énekel.
15.30: Falvakban, mezőkön . . .
16.05: A vallomás félbeszakad . . . Dokumentumjáték, IV. (befejező) rész.
17.16: Az új magyar zene hónapja.
17.45: „Itt én vagyok a főnök."
18.10: A közlegény. Rádiójáték Matroszovról. (Ism.)
18.54: Új könyvek. (Ism.)
18.57: Közvetítés az Ú. Dózsa—FTC bajnoki labdarúgó-mérkőzés I. félidejéről.
20.00: A cseh filharmonikus zenekar hangversenye a prágai tavaszon.
22.10: A kaposvári Csiky Gergely Színházban.
22.25: Nóták.
23.15: Két vonósnégyes.

műsor

13.10: Élővilág.
18.55: Telesport: Ú. Dózsa—FTC bajnoki labdarúgómérkőzés közvetítése.
20.50: Tv-híradó.
21.10: A perceim megvannak számlálva...
21.15: Folytassa G. Dénes. Szórakoztató ipari vásár.

Iványi Ödön

művével kiállításon szerepel
a salgótarjáni József Attila Művelődési
Központban

Ulópszava 1969 december 29
4. old.

Iványi Ödön

mivel szerepel a II. Akvarell

biennálin - Egerben

Nápszava 1970 június 11

2. old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-000, 337-748, 340-726

Iványi Ödön

NÓGRÁD

1971 FEB 23

— **Kiállítás.** Iványi Ödön festőművész kiállítása február 27-én nyílik Parádsasváron, a művelődési ház bemutatótermében. A tárlaton, amelyet Csík Pál, a Salgótarjáni városi Tanács elnökhelyettese nyit meg, a művész közel negyven alkotása szerepel.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 AUG 1 1
NÓGRÁD

1021

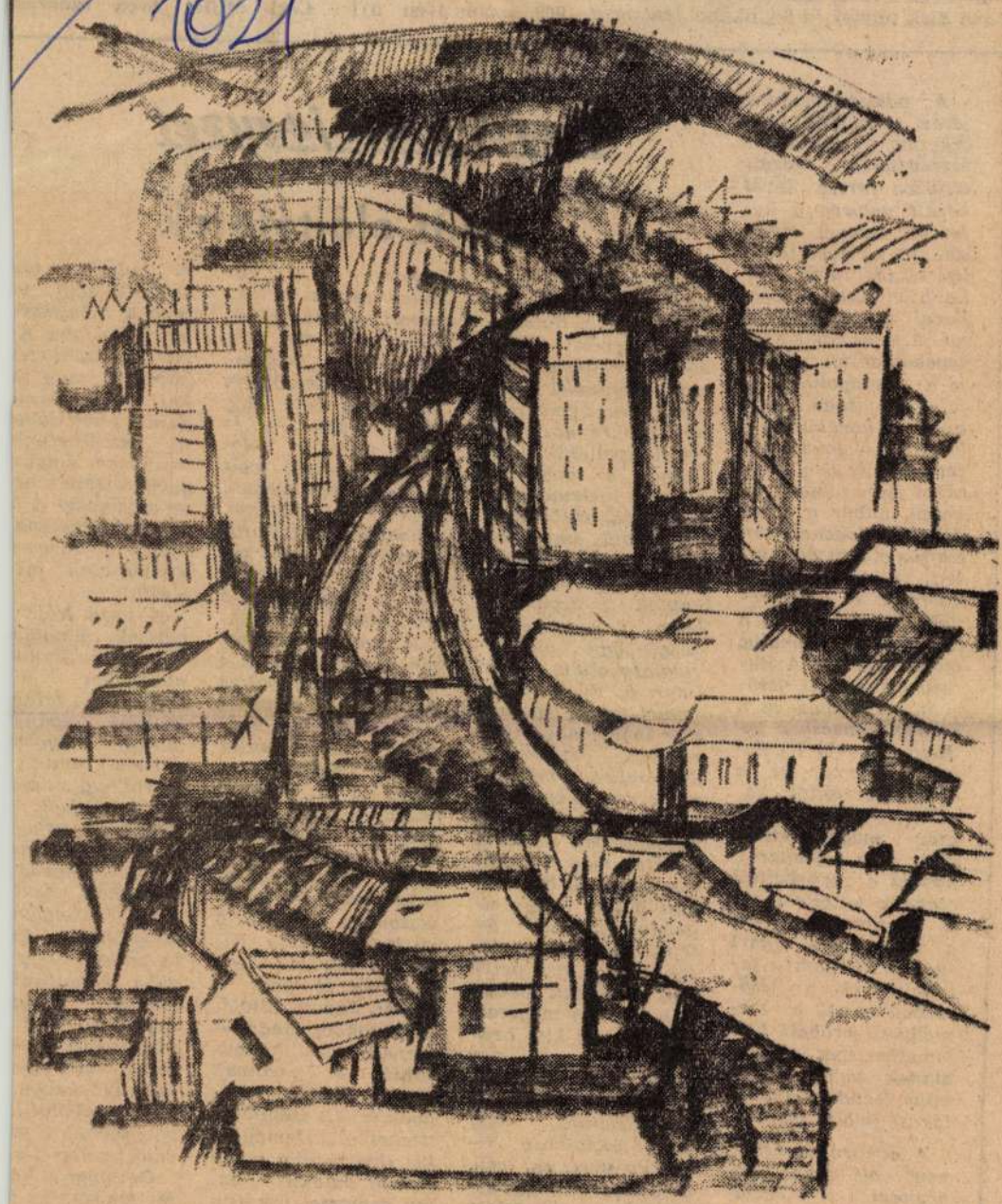

Iványi Ödön: A város arca

ky Lajos, Palágyi Lajos és a [illegible]
Nógrád megyei szociáldemokrata pártszervezet elnöke Zsigmond Elek tűnnek ki leginkább

A lap utolsó szám
merünk, 1909. márci
lent meg. 1909. ápril

Vasárnapi [illegible]

Avítt előítéletek

A balassagyarmati járási tanácshoz beérkezett panaszok, észrevételek között tallózva furcsa levél került nemrég a kezembe. Géppel írták, sőt, ami az ilyen levelek között még ritkább: hibátlan logikával és helyesírással. A járás egyik községében adták fel, írója a cigányoknak a faluközpontban, kulturált körülmények között való letelepítését sürgeti, első olvasásra igen rokonszenvesen, habár a szándékosan olvashatatlan aláírás óvatosságra intett. Aztán rövidesen kiderült: a levélírónak jó oka volt a névtelenség homálya mögé rejtőzni. A Hazafias Népfront járási bizottságához és a községi tanácshoz intézett hasonló leveleinek átnézése, és a tanács vezetőitől kapott felvilágosítás után meggyőződtem róla: nem a jóakarat, hanem a zavarkeltési szándék vezette levele megírásakor. Nem a cigányokon akart segíteni, hanem a falubelieknek, s elsősorban annak a személynek próbált kellemetlenséget okozni, akinek tágas házát, mint leendő cigánylakást jelölte meg.

A levéliró személyét nem volt nehéz azonosítani. A közelmúltban költözött el a községből, kilétéről elég talán ennyi: orvos az illető. Rosszindulatú levelét nagyszerűen építette fel: a cigánykérdéssel kapcsolatban az embereknek azokra az érzelmeire apellált, ítéletüknek, a dolgokról alkotott véleményüknek azt a részét hívta ítélőbíróul, amelyeket azok kisebb-nagyobb mértékben készen kaptak, s azonkívül, hogy egymásközt „vagy-vagy alapon" megtárgyalták őket (mert az ilyen kérdéseknél sokan legtöbbször képtelenek differenciált ítéletekre, döntésekre, véleményük csak végleteket fogad el igaznak, de önmagukban sohasem vitatták még részletesen, nem volt bátorságuk hozzá, hogy elgondolkozzanak felettük. Ezek az ítéletek, bár az első percben helyesnek látszanak, mindig megcsalják azt, aki hisz bennük.

Közelebb akarván kerülni a cigányok problémáihoz, egy velük foglalkozó riportkönyvet, és egy, a salgótarjáni cigánytelepeket ismertető folyóiratot is a kezembe vettem, de az emberi véleményalkotással egyikben sem találkoztam. Megemlítéséhez a szerzőknek vagy nem volt elég helyük, vagy — és szerintem ez a valószínűbb — nem volt kedvük, bátorságuk. Megtörtént eseteket, számadatokat felsoroló írásokban mit keressen egy általános, alig megragadható probléma?

A levéliró elsősorban az embereknek a cigányokkal szemben tanúsított elutasító magatartására számítva szándékozott zavart kelteni. Azt hitte: ha az említett házba sikerül cigányokat költöztetni, akkor a tulajdonos — egyéb kellemetlenségeken kívül — rossz viszonyba kerül a község lakóival. Hiszen a falusiak egy részében él még a készen kapott, általánosításokból eredő — merjük csak kimondani! — „vannak ugyan rendes cigányok is" (!) szemlélet. Ezeket a véleményeket (hisz szidni olyan jólesik valakit!) aztán örömmel ismétlik és adják tov[illegible] anélkül, hogy tü[illegible] sebben belegondo[illegible] nak a dologba. A [illegible] mis szemléle[illegible] kapcsán, nagy sz[illegible] kat használva, t[illegible] dalmi felelőtlens[illegible] is beszélhetünk amelyeket évszáz[illegible] gyökereztettek be[illegible] és amelyeket a h[illegible] rú előtti fasiszta [illegible] ológia zavaros [illegible] mélete csak me[illegible] sített.

A levél írója [illegible] gányok hangula[illegible] is számol. Az em[illegible] községben tö[illegible] hogy egy, a falub[illegible] költöző cigány[illegible] többiek agyba[illegible] vertek, amiért [illegible] merte hagyni ők[illegible] levél írójának [illegible] kétszeres: nem [illegible] lotta volna a m[illegible] ságot, babonás[illegible] delmeket eszkö[illegible] céljai szolgála[illegible] felhasználni. Ne[illegible] ta múlott, hogy [illegible] déka meghiúsul[illegible] tanácsi dol[illegible] egyébként — a [illegible] től függetlenül — [illegible] sokat tettek a [illegible] nyok érdekében. [illegible] cigánycsaládot i[illegible] zsegítettek a fa[illegible] való letelepedés[illegible]

De hogy a ké[illegible] jes legyen, a f[illegible]

M.D.K

Iványi Ödön
festő

A Főiskola befejezése után
a háborús évek következtek,
előbb Bajan, majd 1954-től
Salgótarjánban tanított.

Baranyai Judit: Iványi Ödön kiállításáról
Művészet, 1967. március – 37 kép

Iványi Ödön
festő

M.D.K.

A művési 1943-ban fejezte
be a Főiskolát mégis ez volt
az első önálló kiállítása,
amit Salgótarjánban rendezett.

Baranyi Judit: Iványi Ödön kiállításáról.
Művészet, 1967. február – 37 kep.

Svanyi Ödön
festő

M.D.K

A kiállításon szerepel az 1964-ben készült „Krumpli-szedők". Ezzel a művel az I. Észak-magyarországi Területi Képzőművészeti Kiállításon díjat nyert 1965-ben.

Baranyi Judit: Svanyi Ödön kiállításáról
művészet, 1967. március - 37 kép.

14 D.K

Ivanyi Ödön
festő

Kiállítását bemutatta a „Somoskőújfalu" unió és „Palócföld" unió képeket, valamint a „Sivaság"-ot.

Baranyi Judit: Ivanyi Ödön kiállításáról.
Művészet, 1967. március - 37 lap.

Ivanyi Ödön festő

MDK

Kiállítására bemutatta az „Este Tanya" című festményét, valamint a „Tokaji utca", a „Falu" című táblképeit

Baranyi Judit: Ivanyi Ödön kiállításáról
Művészet, 1967. március - 37 lap

Iványi Ödön
festő

M.D.K.

Kialletásán bemutatta az
„Este", a „Torony", a „Nyár"
a „Szerelmespár" ainú művet
„Szerelmespár" (repro)

Baranyi Judit: Iványi Ödön ~~kip~~ kialletása sól
Művészet, 1967. marcius – 37 lap.

Ivánji Ödön

Gyár c. képét megvette az erdőbényei falusi képtár számára.

Szabad Magyarország 1964. dec. 9.

Iványi Ödön

Szerepelt a VIII. Miskolci Országos Képző-
művészeti Tárlaton.

Vajdasági Népújság 1964. dec. 6.

Napjaink

1967 JAN 1.

1021

Iványi Ödön kiállítása Salgótarjánban

Iványi Ödön 1943-ban végezte a Képzőművészeti Főiskolát Rudnay Gyula osztályán. Baján, majd Salgótarjánban tanított, ahol 1954-ben telepedett le — azóta is itt él. Munkásságáért kétszer részesült „Szocialista Kultúráért" kitüntetésben. „Munka—Művészet" plakettet és díjat kapott 1965-ben és 1966-ban az Észak-magyarországi Területi Kiállításokon.

Munkájával szembeni szigorú igényességre vall, hogy pályakezdése negyedszázados évfordulóján jelentkezett először gyűjteményes kiállítással. Ha lassúnak is tűnő, de egyenes, töretlen művészi pálya ívelt az önálló tárlatig, amelyen már mint érett, kiforrott művészegyéniség mutatkozott be Iványi Ödön.

Piktúrájára szuggesztív líraiság, józan szemléletmód jellemző. Képein a racionális és az emócionális mozzanatok szerves egységben jelentkeznek. A realizmus naturalista és vulgarizáló irányzatai és az individualista absztrakció egyaránt távol áll tőle, sikerült megtalálnia azt az adekvát formát, amely közérthetően fejezi ki a ma emberének bonyolult érzésvilágát. Úgy tűnik, amíg a művészetek teoretikusai és propagátorai indokolt és eredményes, vagy öncélú, de mindenképp zajos viták hevében veszítenek energiájukból, addig az „Iványi-alkatúak" csendben, minden felesleges hangoskodás nélkül bizonyítják a tettek igazságát.

Iványinál az impresszionista látványfestészet pillanatnyi benyomásokon alapuló, spontán reprodukálása helyett, az élmény kompozíciós zártságban, racionális mozzanatokkal gazdagodva kerül a vászonra. Festészetében a sötét tónus nem gyászol, nem komor, az elevenek nem harsognak, a tartalom által megkívánt hatást keltik. Vonalai, formái nem öncélúak akkor sem, ha jelzés szerepét töltik be.

Iványi Ödön alkotásainak uralkodó témája a nógrádi táj (Palócföld, Somoskőújfalu, Megáradt Ipoly), a páratlan intenzitással fejlődő Salgótarján (Pécskő úti építkezés, Esti Tarján), gyakran interpretálja a dolgozó embert (Kapálók, Krumpliszedők, Hálóhúzók, Játékkészítő, Kosárkötő), az esti hangulatot (Este, Napnyugta). A provizórikus félhomály, ahová pihenni jár a Nap, s amelyben mégis a fény az úr — kedvenc témája. Izgalmas sorozatnak nevezhetjük az emberi lét titkait, az individuumtól látszólag függetlenül ható törvények világát kutató kompozícióit (Áldozat, Veszély, Elhagyatva). Az utóbbi égetett technikával készült. A vázlatos felsorolásban helyet követel magának a Sivárság című kép gondolati mélysége, a Piac és a Vásár címűek pedig újszerű felfogásuk és jó kidolgozásuk révén. Számos alkotásban örökíti meg a tokaji művésztelep élményvilágát (Bodrogpart, Tokaj stb.).

Kiegyensúlyozott, harmonikus egyéniség Iványi Ödön. Nem csupán a jelenségek érzékelhető felszínének visszaadására szorítkozik, hanem meggyőző erővel tárja fel a dolgok mélyén rejlő igazságokat, tartalmi összefüggéseket. Gyűjteményes kiállítása erről győzi meg a látogatót. Művészi pályájának e jelentős mérföldköve nemcsak azt mutatja meg, hogy hová jutott törekvései útján, hanem minden bizonnyal lendületet is ad a továbbszárnyaláshoz.

A tárlat ízléses, kulturált rendezése a Műcsarnokot, illetve Baranyi Judit művészettörténészt dicséri.

CSONGRÁDY BÉLA

NAP

VI. ÉVFOLYAM I. SZÁM IRO

Látványosság nélkül

Új fejezettel gazdagodott a magyar munkásmozgalom története: véget ért a párt IX. kongresszusa. Elhangzottak a közelmúlttal számot vető beszédek, döntések, születtek az elkövetkező évek tennivalóiról; aztán kiürültek az Építők Rózsa Ferenc Művelődési Házának széksorai, visszatértek a szürke hétköznapok, és minden megy tovább a maga medrében.

Azoknak a bel- és külföldi köröknek, amelyek valamiféle szenzációt vártak, kétségkívül csalódást okozott a kongresszus. Már az első napok után kialakult az a közvélemény, amelyet a záróbeszédben így foglalt össze *Kádár János: „... kongresszusunk egy önmagában bízó, politikájában szilárd, céljait ismerő párt tanácskozása, amely munkáját minden látványosság nélkül, a nagy szavakat kerülve végzi, reálisan elemzi a helyzetet, és ugyanígy tárgyalja a jövő feladatait."*

ban is hasonló változtatásokat követel.

Természetes, hogy ez a nagysodrú gazdasági-társadalmi átalakulás nem áll meg a kultúra határainál. A művelődésügyben többféle módon is érezhetővé válik az új gazdasági mechanizmus közvetlen vagy közvetett befolyása. Egyrészt úgy, hogy — elsősorban a vállalatoknál — a gazdaságosság jegyében felülvizsgálják a kulturális ráfordítások szükségességét. Ez a kontroll gyakran nagyon hasznos lehet, mert ilyen módon sok formálissá vált, tehát ésszerűtlen, sőt pazarló költségvetési tétel szűnhet meg. Talán nem egészen alaptalan azonban az aggodalom, hogy itt-ott olyan kulturális ráfordításokat is meg kívánnak takarítani, melyeknek kiesése ideológiai, sőt közvetlen termelési vagy kutatási szempontból is határozott kárt lehet. Az ilyenfajta „takarékosság" ellen időben fel kell lépni.

Telefon: 165
Iványi Ödön
NÓGRÁD
1966 NOV 27

1021

A harmónikus festő

Iványi Ödön kiállítása alkalmából

Ötvenedik évéhez közeledve most mutatkozott be első nagyobb önálló kiállításával Iványi Ödön festőművész a salgótarjáni kiállító helyiségben. Ebből a tényből mindjárt nem egy jellemzője megállapítható Iványi Ödön egyéniségének, művészetének. Iványi Salgótarjánban mutatkozott be a legutolsó három évben alkotott közel félszáz olajfestményével, három tucatnyi akvarelljével, és — nem Budapesten. Pedig ha gyűjteményének művészi súlyát tekintjük, festői eredményeit tesszük mérlegre, a hasonló korú művészeknek kijáró fővárosi kiállító termek egyikében is falra akaszthatta volna java mostani termését. Ha... ha Iványi Ödön legalább annyi energiát fordít önmaga érvényesítésére, a művészi alkotások megfelelő publikálásához ma is szükséges „szervező munka" végzésére, mint mondjuk az alkotásra. Ám Iványi *inkább* alkotott, és Salgótarjánban állított ki, mert szíve szerint való ez a közösség, amelyben él s melynek gondjai, tennivalói között naponta végzi nem kis felelősségű könyvtárvezetői munkáját. Pontosan tudja Iványi, hogy Rippl Rónai Kaposvárott, Egry a Balaton partján, vagy Nagy Imre a Maros magyar autonóm tartományban is *az* a festő, *aki*, és Iványi Ödön Salgótarján éltető közegében lesz — vagy nem lesz — a *festő Iványi*. Ez a magatartás, s pontos helyismeret, önmérlegelés erőinek a legfontosabb célra összpontosítását mutatja: *jó műveket kell* alkotni, s azok Salgótarjánban is olyanok, hogy oda kell menni látásukra, mert *érdemes*. Ahogy e sorok írója is ezért utazott ide...

Iványi Ödön mostani tárlata azokat is meglepi, akik többé kevésbé ismerték Iványi régebbi piktúráját. Festői világa megszínesedett, mozgalmassá vált, elevenné ifjodott, a Nógrádban is elevenen lüktető élet mozgalmasságának érzetét támasztja a nézőben. Mintha a korábban megizlelt és megszeretett komoly, majdnem komor, sötét tónusú, nyugodalmas, sötét erőket fékező mély színeit elfeledte volna. Igaz, láthatjuk a kiállításon egyik legemlékezetesebb „sötét" képét, a 65-ben festett *„Esti Tarján"*-t, a két égetett technikával készült nőfejét, az *„Elhagyatva"* és az *„Asszony"* szúkszavúságában is monumentális és klasszikusan nemes portréja. Ám csak tegyük ezek mellé az olyan *új* alkotásokat, mint a *„Vásár"*, a *„Karám"*, a *„Hálóhúzók"* vagy a *„Pécskő úti építkezés"* nagy vásznainak üde, nyílt egű, friss levegőjű, az élet erejét belülről kisugárzó világát, mai magyar valóságunkból elesett szatíráját sem írhatta volna meg Kafka világának ismerete nélkül, jóllehet egyéniségük, irodalmi ízlésük nem említhető egy égtájon. E példa is bizonyítja, gondolom, hogy Iványi Ödön, a festő tudja, mi minden van a kor képzőművészeti világában. Tudja, ám ő Iványi Ödön akar lenni, Salgótarjánban, a maga módján, a neki megadott módon és tehetséggel akarja elmondani: ez a világ alapjában szép, harmónikus, és az ilyen harmóniákkal teljes világban *lehetséges* ember módra maradt asszonyt, vagy barnára sült aktokat, sohasem enged a fényképszerűség, a élni. A sokat próbált ember igénytelenségét jelenti, sokkalta inkább azt a példás *arányérzéket*, amellyel pontosan tudja: mit hogyan szabad és lehet, mi az, ami már ízlésbeli zsákutca, a műnek. Ez az arányérzék, a nemesen egyszerű eszközök használata nem csupán abban nyilvánul meg, hogy nem csinálja azokat a gyakran rajzrejtvénynek tűnő bonyolításokat, melyek oly divatosak magukról bizonyos lelki bonyolultságot hirdető fiatalok-nál.

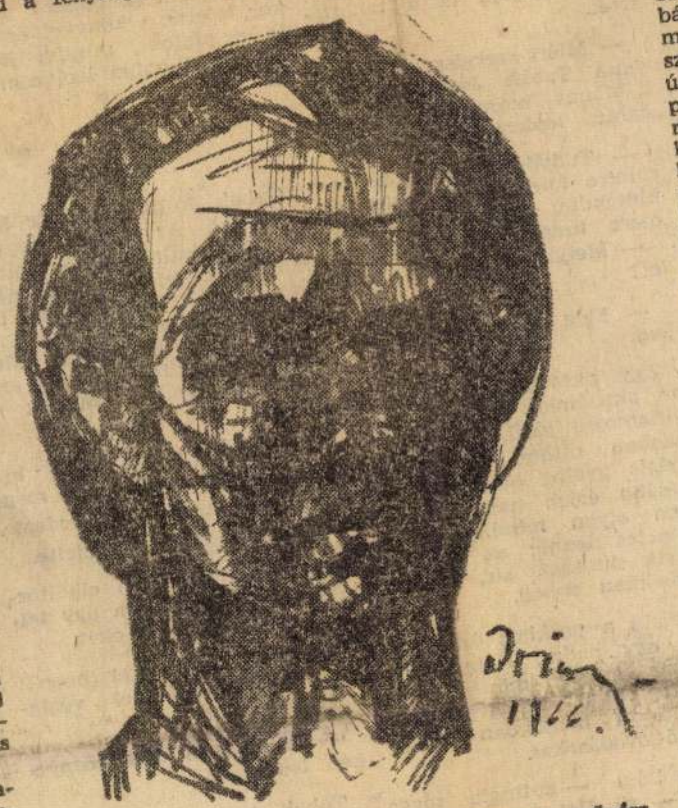

Önarckép. Ahogyan önmagát látja a művész

Nála az egyszerű eszközök a biztos *rajzolni tudást*, a tömma és képnagyság művészi arányosítását, a kompozíció klasszikusan felfogott szabályait és mégis újszerűségét, a festői mondanivaló nem kiabáló, de mégsem elnyelt kimondását jelenti. Csak vegyük szemügyre a *„Sivárság"* című, új útkeresésnek számítható képét, melyben három elszomorítóan sivár falfelületet állít a kompozíció polusaiba úgy, hogy az elhelyezés asszimetriájával borzongtat meg minket, és ez a kép mindössze 64x60 centiméter nagyságú. Iványi dehogy kiabálja túl a lényeget, dehogy is élvezi ki a festő a nagy felületet egyazon színnel monotonra befestés vad és vadító lehetőségét. Ha egy festőnek elegendő ekkora felületet az érzelmek és gondolatok felszikráztatására, az ismeri a festészet, a művészet erejét. De nézzük meg a XX. századi várossá növő Salgótarján nagy építkezései egyikét megörökítő *„Pécskő úti építkezés"* című vásznát, ezen sem a mai építkezésekben nyíltan adódó mértani formák megrögzítését tekinti festői feladatának, hanem a nagy falfelületet körülfogó, nyüzsgő világ kifejezésével sugallja a nézőnek: ez a táj akkor lesz harmónikus, amikor a félig kész falfelület megtelik az odaköltözött emberek életével. A színek szembeállításával ezt a gondolatot felkelteni: ez a művészet tiszte.

Három év piktúrája a kiállításon jelzi: Iványi Ödön lankadatlan tempóban dolgozik. Keresi és megküzdi a kifejezés legjobb megvalósulását. A sok akvarell és gouache mutatja: számos előtanulmányt végez az olajba festés előtt. Napi munkája nem is akármilyen elvégzése mellett ereje a művészetnek szenteli. Mert úgy tűnik: Iványi pontosan tudja, hogy most van abban az alkotói periódusban, amikor ismeri művészete területét, megtalálta saját eszközeit, formanyelvét és azt a világot, külső és belső törvényszerűségeit megismervén, amit ki akar fejezni. Nem véletlenül fokozott mostanában alkotó munkájának tempója. És innen érthető jórészt: miért színesedett, izmosodott meg piktúrája, nőtt meg a jelentősége is. Újabb öt-hat nagy alkotását szívesen látnók országos tárlat képzőművészeti „viadalán" is Minden bizonnyal az elkövetkező évek nem egy kellemes meglepetését fogja szerezni Iványi a képzőművészet barátai között. Ehhez megvan ereje, ám legyen meg a kitartása is. Meglelt festői világa minél határozottabb és minél elmélyültebb kifejezését adja. Ha szabad a kívülállónak egy alkotó művészt valamire kérnie, akkor csak annyit: őrizze meg azt a végsőkig kitartó türelmet és hitet, mellyel például az *„Esti Tarján"* klasszikusan egyszerű és nemesen korszerű megformálásához segítette, és aminek hiányát a *„Vásár"* emlékezetes bal oldalának megalkotása mellett a jobb oldali rész megformálásában érezni lehet. Mert csupán csak ezen múlik, hogy Iványi Ödön festészete — a most látott 87 műalkotás megtekintésekor kialakult meggyőződés mondatja ezt — arra a megilletődésre emeltessék, amit tehetsége, eddigi munkálkodása nyomán minden bizonnyal megérdemel.

Varga Imre

Tárlatrészlet Iványi Ödön első önálló kiállításáról

Vincze György:

A KIHAGYOTT HELY

1

Mónus állt a tapétaajtó előtt, azt várta, hogy kinyíljon. Nem hívatták. Ő kért kihallgatást az akadémia parancsnokától. Amíg ismételgette magában: hogyan fog jelentkezni, izgult. Többszörösen izgult. Nagy dolog az akadémia parancsnoka elé járulni. Még tegnap óta mintha elektromossággal töltötték volna fel az agyát. Gondolatai cikáztak. Minden körülményt latra tett. Az őrület környékezte. Hátha mégis igaz... Az lehetetlen.

Szidta is magát, miért engedett a párttitkárnak. Azt mondta: „olyan kommunistákra van szüksége a hadseregnek, mint amilyen te vagy Mónus elvtárs..."

Itt, az akadémián, ahol még azt is lenyomozzák, hogy ki volt az illető ükapja, nem lehet elhallgatni semmit. Pedig ő igazán nem felelhet a sógoráért. Még akkor sem, ha miniszterhelyettes. Igaz, több volt mint sógor. Elvtárs és barát.

Kinyílt a tapéta ajtó és a segédtiszt intett, hogy bemehet. Mónus leplezve remegését, megállt a vezérőrnagy előtt.

— Vezérőrnagy elvtárs jelentem, államtitkot kell közölnöm.

A vezérőrnagy meglepődötten hallgatott és hellyel kínálta Mónust.

— Tegnap hajnalban letartóztatták a sógoromat...

A parancsnok tanácstalanul figyelt. Gondolatait rendezte, aztán megszólalt.

— Tudomásul vettem. Erről senkinek nem kell beszélni. Őszintén szólva nem értem. Lehet: tévedés az egész. Meg különben is. Érti, hogy az ilyesmit, bizalmasan sem kell elmondani. Menjen vissza a foglalkozásra. Tanuljon. És amennyire lehet, függetlenítse magát az esettől. Hamarosan avatás lesz. Mint tisztre, önre is sok kemény feladat vár.

Mónust kicsikét megnyugtatták a vezérőrnagy higgadt szavai. Jó volt elhinni, hogy valóban lehetséges, csak tévedés az egész. Talán napokon belül minden rendeződik.

— Van még valami jelenteni valója? — kérdezte a vezérőrnagy.

— Nincs.

Az ősz hajú parancsnok bizonytalanul mosolygott, kezet fogott Mónussal és az távozott.

Az órát a mindig nevető szakaszparancsnok szakította meg. Jelentette a tanárnak, hogy Mónust hívatják.

Pár perc múlva Mónus Pista kereszttkérdések pergőtüzében állt. Arra gondolt, hogy micsoda egyenlőtlen játszma ez. Négyen faggatták. Valami különös vallomást akartak belőle kicsikarni. Két óra hosszat tartott az idegek játéka.

— Értsék meg — mondta Mónus, felrúgva a katonai kötöttségeket —, semmi olyat nem tudok mondani, ami önöket érdekelné.

— Hogy beszél!? — förmedt rá az egyik főhadnagy.

— Azt hiszem, még egyenruhában van. Válogassa meg a szavait, mert gondolom már hallott róla, hogy tudunk mi másképpen is társalogni...

Mónus Pista életében most először érezte a félelmet. Gondolatában felidézte a vezérőrnagy szavait. Pár óra telt el azóta és most itt van...

— Szóval védi a sógorát!? Közénk furakodott —, jegyezte meg a százados. Tanulta, de most a gyakorlatból is tudhatja, milyen az ellenség. Olyan mint maga.

— Nem vagyok ellenség — tiltakozott Mónus.

— Ugyan! — mondta lealázóan a főhadnagy. — Azt hiszed öcsém, hogy mi a hat-huszassal jöttünk?

2

A hálóteremben Mónus pakolt. Felszerelését szedte össze. Egy elbocsátó cédulát kapott, azt kellett végig hurcolni a fegyvermestertől, a könyvtárosig; hogy hiány nélkül hagyja el a tanintézetet.

— Miért szerelsz le? — faggatta Tobak Jóska, barátja.

Mónus mosolygott és zavarát leplezve magyarázta:

— Tudod, a párt más területre küld. — S amíg ezt kimondta, fülig vörösödött, mert tudta; most hazudik.

— Melyik az a más terület?

— Még nem közölték velem.

Egy aktatáskával hagyta el az akadémiát. Arra gondolt, villamosra száll, úgy gyorsabban otthon lesz. Aztán mégis gyalog bandukolt, hogy később érjen haza, mert otthon olyan minden, mintha temetés lenne: az anyja az egyik sarokban sír, nővére a másikban zokog.

Pista a parkhoz ért és leült egy padra. Kábult. Úgy érezte magát, mintha sokat ivott volna. Révetegen bámulta a homokban játszadozó óvodásokat.

— Lám — suttogta maga elé — az élet megy tovább. Milyen érdekes is az élet. Egy kézlegyintéssel ketté lehet vágni sorsokat. Igaz is. Mihez kezdek?... Mihez? A Lámpagyárba nem mehetek vissza. Ott mindenki ismer. Csak röhögnének rajtam és mondogatnák: „Mónus Pista felmászott az uborkafára és letörött alatta az ág!"

Kimerülten botorkált haza. A pasaréti villa már nem volt olyan mint két nappal ezelőtt. Az őr eltűnt a ház elől. bódéjával együtt. A kertben is szomjasan haldoklott a sok nyári virág.

3

Mónus Pista elindult a Váci úton.

A gyárban a személyzetist kereste.

— Szerszámkészítő? Kell a jó szerszámos. Eddig hol dolgozott?

— Régebben a Lámpagyárban dolgoztam.

— De most hol dolgozott?

— A hadseregben voltam.

— És miért jött el onnan?

— El kellett jönnöm. leszereltek.

— Nem értem. Most, amikor annyira toboroznak, magát meg leszerelték?

— Megbocsát. Nem mindegy, hogy a szerszámkészítő honnan jött?

— Túl agresszív a kérdése!? — S a személyzetis kitessékelte az irodából.

Az újpesti Duna-parton ült Pista. Egy kivénhedt gőzös uszályokat vonszolt maga után. Nézte a hajót. Alig hammogott. Kavicsokat dobált a vízbe, Azon tanakodott, hogy mára elég volt a kilincselésből. Még két napot rászán a próbálkozásra és ha nem sikerül a szakmában elhelyezkedni, akkor beáll valahová segédmunkásnak.

A munkanélküliség elveszi az ember erejét. Munka nélkül legyengül az ember testileg, lelkileg, hiszen úgy teng a világban, mint felesleges senki. Mint olyan, akit a sors prédára dobott, akivel nem törődnek. Akire nem számítanak az már lényegében nem is él.

Gondolatai ismét felkavarták. Abban azonban még mindig bízott, amit a vezérőrnagy mondott: lehet, tévedés az egész...

Egy hét múlva elhelyezkedett Kőbányán. Furcsa volt ismét üzemben dolgozni. Aztán megszokta. Csak a délutánok voltak hosszúak. Amikor hazaért újra és újra megtámadták a gondolatok. Ilyenkor letette a könyvet és nézte a plafont, mintha jövendőt akart volna leolvasni róla.

4

Tobak Jóska járt már Mónuséknál. Az avatás napján délután kultúrműsor volt a szabadtéri színpadon. Ő nem oda ment. Mónusékhoz indult Pasarétre. Izgult a Pistával való találkozás előtt. Amíg a kaputól a villáig ért, azon tanakodott miként is kezdje.

Becsengetett. Az ajtó kinyílt. Idegen férfi jelent meg.

— Kit keres? — kérdezte.

— Mónusékat — felelte.

— Ők már régen elköltöztek innen... Vagy ha úgy tetszik: elköltöztették őket.

Unottan, közönnyel beszélt a férfi. Tekintetével végigmérte Tobakot.

— Valahol a déli környéken laknak.

Tobak érezte, hogy a költözködés és a költöztetés különbsége sok mindent rejthet magában. A Nagyenyed utca egyik bérházának hatodik emeletén megtalálta Mónusékat. Pista a szobában olvasott. Aztán felemelte tekintetét. Az újdonsült tisztet vette szemügyre.

Tobak nem tudott szólni. Mereven állt, mert érezte, hogy Pistában — megjelenésével — hegedő sebeket tépett fel.

Mónus segítségére sietett.

— Elegáns vagy. És a többiek?

— A többieket is felavatták. Csak Cserest, tudod, azt a különcöt, őt leszerelték. A te helyedet kihagytuk. A körleten is, meg az étkezdében is. Úgy hírlett vissza jössz. De most már végre, beszélj.

— Jó — felelte Pista. — Elmondom. Természetesen számítok a diszkrécióra.

Mónus elmagyarázta sógora ügyét. Keze remegett. És most fél év távlatából is a vezérőrnagy higgadt szavai jutottak eszébe. Talán tévedés az egész...

5

Mónus és Tobak évekig nem látták egymást. Ezerkilencszázötvenhat november közepén találkoztak ismét. Pista pufajkában volt, nyakában géppisztoly. Másodmagával akart fellépni egy teherautóra. Társa idősebb férfi volt. Szintén pufajkában, géppisztollyal. Pista bemutatta Tobaknak.

— A sógorom.

Nem beszélgethettek sokáig. Teherautóra szálltak. Sokan voltak. Munkások. Valamennyien pufajkában, géppisztolyosan.

A teherautó elindult. A ködös pesti utcába belehasított a dal:

— Fel vörösök, proletárok..

Sz. Simon István:

Igaz történ[...] egy

Az író anyja urasági cseléd volt. Csak annyit sem járt iskolába, hogy írni és olvasni megtanult volna. Aztán meg, amikor mások mégis ceruzát fogtak repedezett, öreg kezükkel, az író anyja nem mehetett velük a villanyfényes esti iskolába. Megromlott a látása is. A betűk egyetlen szürkés tengerré futottak össze a szeme előtt. Így máig bevehetetlen erőd maradt számára a betű, s már csak akkor tud meg valamit újságokból vagy könyvekből, ha elcsíp egy iskolás gyereket, amint táskáját lógatva ballag hazafelé és becsalja egy almával vagy két szem cukorral, hogy:

— No, Fecó, olvasdd el ezt az írást!

És a gyerek iskolásan elhadarja a szöveget.

A minap egy könyvet kézbesített a postás. A fia küldte el az első novellás kötetét. Az írástudó gyerek az írástudatlan anyának; a kisbéresből lett tollforgató az egykori urasági cselédnek.

— Könyv... a fia könyve... — mondta a postás.

— Ugyan! Miket beszél!

— Itt van ni, a címe: Egyenes dűlők... És itt a belső lapon a Péter fényképe. Hogy megemberesedett!

— Ne bolondozzon! Mindig majmot akarnak csinálni belőlem, mióta megromlott a szemem!

— Föl is olvasnék belőle, de sok a levél...

Az anya fogta a könyvet és bement vele a tiszta szobába. Fényes nappal volt, de meggyújtotta a lámpát és annak a fényénél nézegette a kötetet. Folt... folt.. folt... A fénykép is csak olyan volt, mint egy bazaltból nyesett kis négyzet.

— Ez lenne a Péter? Hogy a Péter könyvet írt volna?

Már délelőtt kiállt a kapuba, hogy megvárja az iskolásokat. A szomszédék Mancikáját édesgette be a házba.

— Tudsz te már olvasni, ugye, Mancika?

— Hogyne tudnék.

— Nézd csak, mi van erre a könyvre írva!

— E-gye-nes dű-lők... De ez itt kézzel van, olyan kanyargós...

— Hát azt hagyd ki!

— Fél pár csiz-ma... Egyszer a-nyám-mal el-men-tünk a vá-sár-ra... Csiz-mát a-kart ven-ni...

— Tudom már, tudom! A kisteleki vásárra!

— De nem fu-tot-ta a pénze...

— Úgy van. Hitelbe kértem, hogy majd megadom a többit. De a mester csak a fele párat adta ide...

— Hi-bád-zott egy pen-gő...

— Mire meglett a másik fele, Péter kinőtte a csizmát. Úgy volt. No persze, itt van egy forint, vegyél rajta cukrot.

Kikísérte a kislányt a kapuig, s aztán várt. Egy másik gyereket várt. Hátha ez a kislány csak úgy mondott valamit, mert igazában nem is tud még olvasni. Dobák Misit hívta be másodjára.

— Az el-ső bér... So-kat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Iványi Ödön

1966 NOV 27.

1021

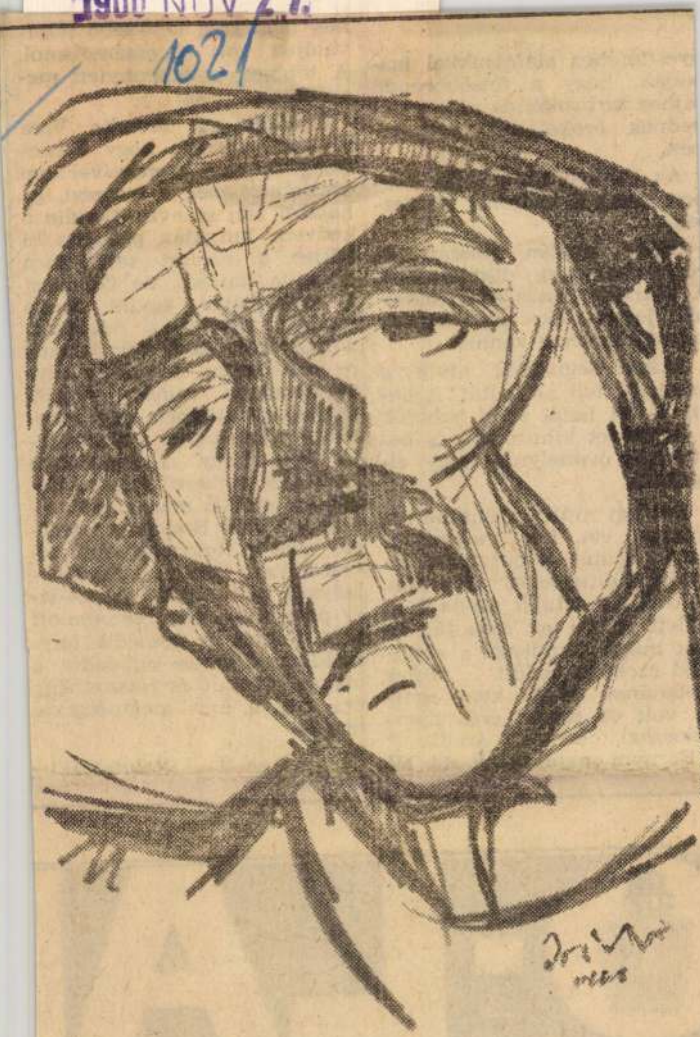

Iványi Ödön: **PORTRÉ**

yesítéséhez aláírásukka
oljják, hogy a felsőbb
ajhoz tartoznak és nem
ednek örökölhető bet
ben.

Az esküvő után szűk
ben pezsgős vacsorát re
ek.

Hitler ezután hozzáfogott végrendeletének diktálásához. A Wilhelmstrasse felőli oldalról jelentették: az oroszok kétszáz méterre vannak.

Akkor segítségül hívta a néreggel telt ampullát. A halál — az halál és a testőrök a holttestet kihurcolták a bekonozott óvóhelyről, hogy elégessék.

Két hét múlva Günsche segédtiszt ezt írta vallomásában: „Miután a benzinnel leöntött holttesteket elégették, az óvóhely ajtaját azonnal ki kellett nyitni az erős tűz és füst miatt. Mindenki a szomszéd szobába indult... Hitler szobájának ajtaja kissé nyitva volt és onnan erős mandulaszag (ciánkáli) áradt..."

Borman naplójában 45. IV.

Hitler a mérget tartalmazó ampulla hatását, de Göbbelst a családjával együtt maga mellett tartotta a végsőkig, amikor már késő volt bármire vállalkozni. A führer fegyvertársainak minden újabb árulásával Göbbels egy fokozattal előre lépett áhított célja felé, hogy a birodalom „második embere" legyen. Végül az esküvő másnapján, mikor a Vörös Hadsereg harcosai már a Reichstag épületében voltak, Hitler átadta Göbbelsnek a birodalmi kancelláriposztot — egy összeomlott birodalomét. A komédia folytatódott. Göbbels elfogadta a magas hivatalt és huszonnégy óra múlva ő is megmérgezte magát.

(Folytatjuk)

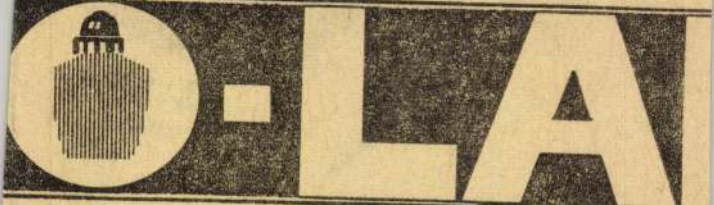

Iványi Ödön

Szerepelt a III. miskolci biennálén.

Borsodi Élet 1965. 4.

Kocogh Ákos áttr.

M.D.K.

Ivanyi Ödön
festő

Az egri Megyei Művelődési
Házban rendezett tárlatot.

—: Kiállításai

Művészet, 1967. jun. – 47 lap.

MDK

Ivanyi Ödön
festő

Eger Megyei Művelődési Ház
ban volt tárlata.

—: Kiállítások
Művészet, 1967. április – 47 kep

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási hir

Müvészet 1967 juni.p.48.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Iványi Ödön
1967 JUN 21.

1021

Nyári tábor — amatőr képzőművészeknek

Alig pár éves múltra tekint vissza Salgótarjánban a képzőművész stúdió, amely országos viszonylatban is egyedülálló szervezeti forma. A stúdiónak, amelyet Iványi Ödön festőművész vezet, jelenleg 33 tagja van. A fiatal képzőművészek a Nógrádi Szénbányászati Tröszt, a megyei József Attila Művelődési Ház és a Sziráki Állami Gazdaság támogatásával évenként nyári képzőművész táborozáson vesznek részt Szirákon. Idén július 24-től augusztus 9-ig tart nyitva a tábor.

Erről és a stúdió munkájáról beszélgetünk Iványi Ödönnel.

— Milyen a stúdió szervezete, amelyre, mint hallottuk, országos szervek is felfigyeltek legutóbb?

— A stúdió a megyei művelődési ház mellett működik, fenntartási költségeit a ház fedezi. Éves munkatervet készítünk, amely szerves része a ház programjának. Tagja lehet bárki, aki gyakorlatban foglalkozik képzőművészettel, és a felvételi bizottság a beküldött munkák alapján tehetségesnek tartja. Tulajdonképpen átmeneti szervezeti forma a szakkörök és a hivatásos művészek észak-magyarországi területi szervezete között. Létrehozását szükségessé tette az, hogy megyénkben több tehetséges képzőművész, illetve művészjelölt él, akiknek szerepe a megye képzőművészeti életében nem elhanyagolható. Helyüket szervezett formában biztosítanunk kellett, mind a személyek egyéni érdekeit, mind pedig a társadalmi, művelődéspolitikai szempontokat figyelembe véve.

— Hogyan segíti a stúdió az egyéni fejlődést?

— Elsődleges feladat a tagok művészi szemléletének megteremtése, szakmai felkészültségük fejlesztése. A továbblépés lehetősége is adott, a megfelelő színvonalat elérő, legtehetségesebb tagokat ugyanis az észak-magyarországi területi szervezettel egyetértésben javasoljuk Képzőművészeti Alap tagságra és felvételre az észak-magyarországi szervezetbe. Múlt évben például Radics István és Somoskői Ödön esetében realizálódott ez a lehetőség. A stúdiótagság kiállítási lehetőséget is jelent. Minden év decemberében megrendezzük a stúdió közös tárlatát, amely képet ad a stúdió művészi törekvéseiről, szakmai szintjéről. Célja az elért eredmények tudatosítása, a hibák összefoglalása az egyes személyek és alkotások vonatkozásában és az általános szemléleti kérdések tekintetében egyaránt. Az eddig megrendezett két kiállítás szakmai tekintélyt szerzett a stúdiónak, az 1965-ös kiállítás például Salgótarjánban az év leglátogatottabb tárlata volt. Egyéni tárlatok, kamarakiállítások rendezésére is van lehetőség. A stúdió szervezetén belül Balassagyarmaton és Pásztón kisebb csoportok alakultak. Jelenleg egy közös műterem fenntartását tervezzük, amely a szükséges, nyugodt munkahelyigény kielégítésén túl helyet adna kötetlen beszélgetések, viták, klubszerű összejövetelek, szervezett előadások, s a továbbképzési program megvalósításához.

— Végül hallhatnánk néhány szót a nyári művésztelepekről?

— Minden nyáron körülbelül 15 fiatal részvételével kéthetes művésztelepet szervezünk: 1965-ben Eresztvényben, tavaly Szirákon rendeztük meg, idén ugyancsak Szirákra megyünk. Tervezzük, hogy a következő években a hivatásos művészek részére Hollókőn létesítünk telepet, ahova a legjobb stúdiótagokat is meghívnánk. Emellett továbbra is fenntartanánk a stúdió sziráki telepét, ahol a legjobb szakköri tagoknak szintén helyet biztosítanánk. A művészklub és a művészeti fórum programjaira, előadásaira ugyancsak mindig meghívjuk a stúdió tagságát, hogy elméleti, esztétikai kérdésekben való jártasságuk és tisztánlátásuk, vita és véleményalkotó képességük kifejlődését így is elősegítsük. A nyári művésztelepen, illetve annak élményéből született műveket egyébként minden évben bemutatjuk a megyeszékhelyen kívül Nagybátonyban, Balassagyarmaton és Taron is, így a stúdió tagsága közvetlenül bekapcsolódik a népművelésbe, az ízlésfejlesztés és a művészeti nevelésért folytatott nehéz küzdelembe.

T. E.

Így dolgozik egy távoli kis földművesszövetkezet

A Bercel és Vidéke Körzeti Földművesszövetkezet irodájában ismerkedünk meg Földesi Istvánnal, a kereskedelmi csoport vezetőjével, aki egyidejűleg az igazgatósági elnök helyettese is. Az elnök éppen a fővárosban tartózkodik, így Földesi István a legilletékesebb informátor a szövetkezetben. Egyébként a tagok és az fmsz egyik szakszervezeti vezetője is hozzá irányított. A középkorú férfi ugyanis több mint egy évtizede tölti be egyfolytában munkakörét a választó földművesszövetkezeti tagok nagy megelégedésére.

— Mekkora a körzet?

— Szemléltető képet kaphatnak — mondja, és valóban néhány jellemző adattal elébünk rajzolja munkaterületét. — Négy község és egy puszta alkotja a körzetet, mégpedig Bercel, Nógrádkövesd, Galgaguta, Becske és Ordas-puszta. Ezerötszáz tagot és huszonöt egységet tartunk nyilván.

— Milyen boltok, üzemek működnek a körzetben?

— A huszonöt egységből tizenegy a kiskereskedelmi, de ebben már a TÜZÉP-telep is benne van. Hét vendéglátóipari egységünk közül csak egy eszpresszónk van, és most készülünk egy új eszpresszó létesítésére. Mind a négy községben van felvásárlónk. Azonkívül Bercelen, a központban húsi- és szikvízüzem, cukrászüzem és három gépjárműből álló gépkocsi üzemág is működik.

— Hol épül az új presszó?

— Nógrádkövesden szeretnénk az idén megnyitni. Ugyanitt egy vegyesboltot is átadnánk rendeltetésének. Ez nagy szó minálunk. Nemcsak azért, mert a megyeszékhelytől jó távol esik körzetünk, hanem elsősorban a körzet kicsisége miatt is.

— Milyen forgalmat bonyolítanak le?

— Arra nem lehet panasz. A mi forgalmunkon kiválóan le lehet mérni, hogy évről évre hogyan növekszik az életszínvonal. Hiszen állandóan többet költenek boltjainkban. Tavaly márciusban a berceli önkiszolgáló boltban 134, az idén 251 ezer forint volt a forgalom, a tavalyi áprilisi 147 ezerrel szemben pedig idén áprilisban 205 ezer. És körülbelül ez az arány. Még a kétszázhúsz lelkes Ordas-pusztán is havi 50—60 ezer forintos a forgalom. Az eszpresszó havi bevétele megközelíti a nyolcvanezer forintot, csak kávéból hatezer forint árát adnak el havonta.

— Isznak-e az emberek?

Földes István mosolyog.

— Az italboltok forgalma is nő — mondja. A berceli havi kétszázezer forintot jövedelmez.

— Tehát csaknem annyit költenek Bercelen italra, mint ételre?

— Mindenesetre sokat. Bár hozzá tartozik az igazsághoz, hogy igen nagy az átmenő forgalom is. Tehát nem csupán háromezer lélekszámú Bercel támogatja ennyire kétműszakos italboltját.

Kiderül, hogy két önálló vezető külön-külön raktárból látja el a tizenhatórás szolgálatot. A kétszer nyolcórás nyitvatartás nagyon előnyösnek bizonyult. Erről most Győri Jánosné, a délelőtti ügyeletes ad tájékoztatást.

A földművesszövetkezeti italboltok és üzletek általában déli órákban csukva tartanak — meséli Györiné. — Amikor a fogyasztók megtudták, hogy Bercelen délben is lehet málnát, sört vagy fröccsöt inni, azóta a környékbeli községekben közlekedő gépkocsik utasai is hozzánk térnek be szomjukat oltani. Sajnos, a forgalmunk még így sem akkora, mint jó áruellátás esetén lehetne. Hat hektó sör kevés egy hétre.

Mindenesetre fokozatosan fejlődik, korszerűsödik a a körzet, és megnyugtató, hogy az előrehaladás nemcsak az alkoholfogyasztásban, hanem a tartós közszükségleti cikkek vásárlásában és az igényesség emelkedésében is megnyilvánul.

Lakos György

Endrefalván szilárdult

Tizennégyn hálózatfej

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Iványi Ödön

1967 JUN 11

radt szeme pajkosan csillogott, [illegible]
és noha mi nem tudtuk, mi ből.

1021

Iványi Ödön: Gépírónő

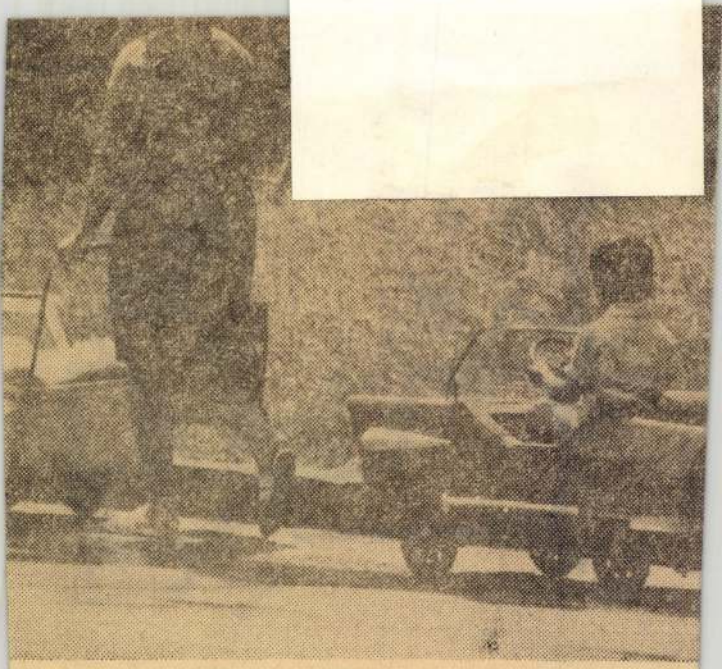

KICSI IS, KOCSI IS

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 dec.

Iványi ˘döm festő M.D .K.

Munkáibó kiállitás a salgótarjáni József Attila művelődési házban

Napló

Magyar Nemzet 1966. nov.3. 4.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD
Iványi Ödön
1966 DEC. 11
1021

Iványi Ödön: Városkép

atóriumban

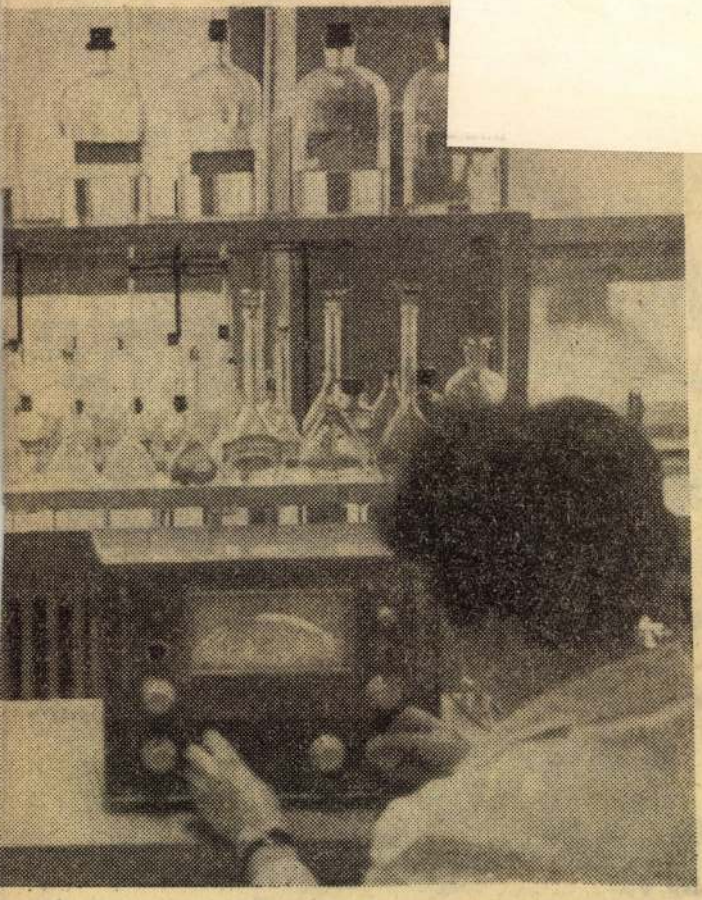

(Koppány György felvétele)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Iványi ödön
NÓGRÁD
1960 D 1 8

1021

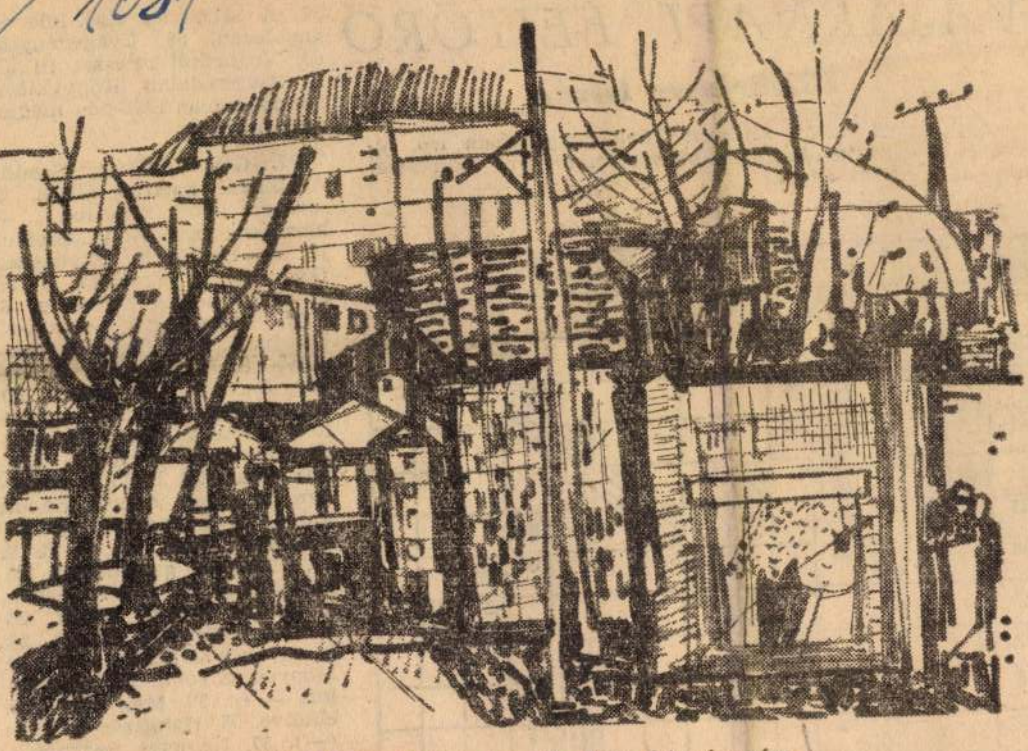

IVÁNYI ÖDÖN: Bartók Béla úti városrész

VASÁRNAPI FEJTÖRŐ

Tömörkény István

Száz évvel ezelőtt született Tömörkény István író, régész és etnográfus. Rejtvényünk főbb soraiban írói munkásságáról adunk némi képet.

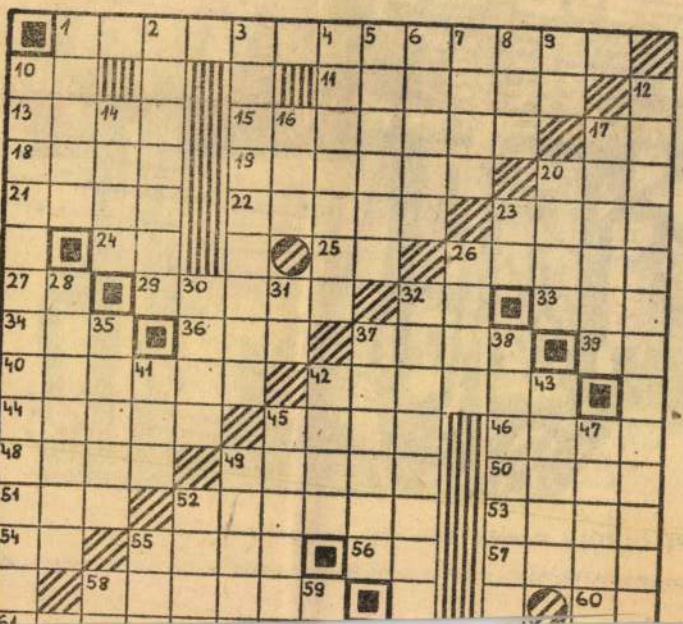

VÍZSZINTES: 1. Szaúd-Arábiával határos állam. 2. Spanyol költő: Federico... + harmadik nevének kezdőbetűje. 3. Szabódok, ellenkezek (két szó). 4. Érzelem. 5. Jó modorú, helyes teremtés. 6 Nem vérszerinti rokon-e? (keverve). 7. A függ. 42. ikerszava. 8. Idegközpont. 9. Növénydugvány (pl rózsa). 10. Az ötvenes években megjelent kötete. 12. Az alföldi szegénylegények és Rózsa Sándor történetét foglalja magában ez a név nélkül kiadott műve. 14. Hegycsúcs, vár kiemelkedő része. 16. O. Z. E. 17. Csibészek, gazemberek. 20. Feltételezd. 23. Ökölvívásban, a kiütést jelentő betűk. 26. Móricz regényhős (Dani). 28. A tavasz hírnöke (—') 30. Menyasszonyom. 31. Klasszikus — és. 32. Még nem volt elítélve. 35. Hangszer kelléket (—'). 37. Németes nagynénik. 38. Többet iszik a kelleténél (...válik). 41. Székesegyház (—'). 42. A függ. 7. ikerszava 43. A legfinomabb étolaj. 45. 57. A szendvics első fele — angolosan. 58. Üvegedények. 60. Végnélkül reteszel (!) 61 A Szépirodalmi Könyvkiadó gondozásában 1951-ben megjelent műve.

FÜGGŐLEGES: 1. Szaúd-Arábiával határos állam. 2. Spanyol költő: Federico... + harmadik nevének kezdőbetűje. 3. Szabódok, ellenkezek (két szó). 4. Érzelem. 5. Jó modorú, helyes teremtés. 6 Nem vérszerinti rokon-e? (keverve). 7. A függ. 42. ikerszava. 8. Idegközpont. 9. Növénydugvány (pl rózsa). 10. Az ötvenes években megjelent kötete. 12. Az alföldi szegénylegények és Rózsa Sándor történetét foglalja magában ez a név nélkül kiadott műve. 14. Hegycsúcs, vár kiemelkedő része. 16. O. Z. E. 17. Csibészek, gazemberek. 20. Feltételezd. 23. Ökölvívásban, a kiütést jelentő betűk. 26. Móricz regényhős (Dani). 28. A tavasz hírnöke (—') 30. Menyasszonyom. 31. Klasszikus — és. 32. Még nem volt elítélve. 35. Hangszer kelléket (—'). 37. Németes nagynénik. 38. Többet iszik a kelleténél (...válik). 41. Székesegyház (—'). 42. A függ. 7. ikerszava 43. A legfinomabb étolaj. 45.

Iványi Ödön

bb 17. fiatal képzőművészjelöltek kiállitása nyilt salgótarjánban

1021 vid/sk/m 1965. december 25.

iványi ödön salgótarjáni festőművész vezetésével csaknem öt éve működik a 35 leendő fiatal képzőművészt tömöritő nógrád megyei képzőművész-studió. a képzőművész-studió már két ,,befutott,, művészt adott a nógrádi képzőművészetnek, de most is több fiatal tehetség alkotása kapott már szakmai elismerést. a nógrád megyei népmüvelési tanácsadó védnöksége alatt működő képzőművész-studió most rendezte meg első önálló kiállitását. a karácsony első ünnepén megnyilt bemutatkozó kiállitáson 27 képzőművészjelölt összesen 84 alkotása került a salgótarjáni közönség elé. a józsef attila nevét viselő művelődési ház állandó kiállitási termében rendezett bemutatkozó tárlatot molnár pál, a nógrád megyei tanács vb. művelődési osztályának vezetője nyitotta meg. /mti/

-.-

bb 16. időjárásjelentés

sk/m 1965. december 25.

a meteorológiai intézet jelenti 1965 . december 25-én, szombaton 13 órakor:

a hőmérséklet emelkedik

az atlanti-óceán és a földközi-tenger térségéből egymást követő hullámokban enyhe, páradus levegő áramlik kontinensünk fölé. hatására szárazföldünk nagy részén változékony, az évszakhoz képest enyhe, sokfelé szeles, csapadékos az időjárás. hideg, télies idő csupán a balti-tenger térségének északi felén és a szovjetunió európai területén található.

[illegible] többfelé ködös

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Iványi Ödön
1966 JUN 1
Napjaink

1021

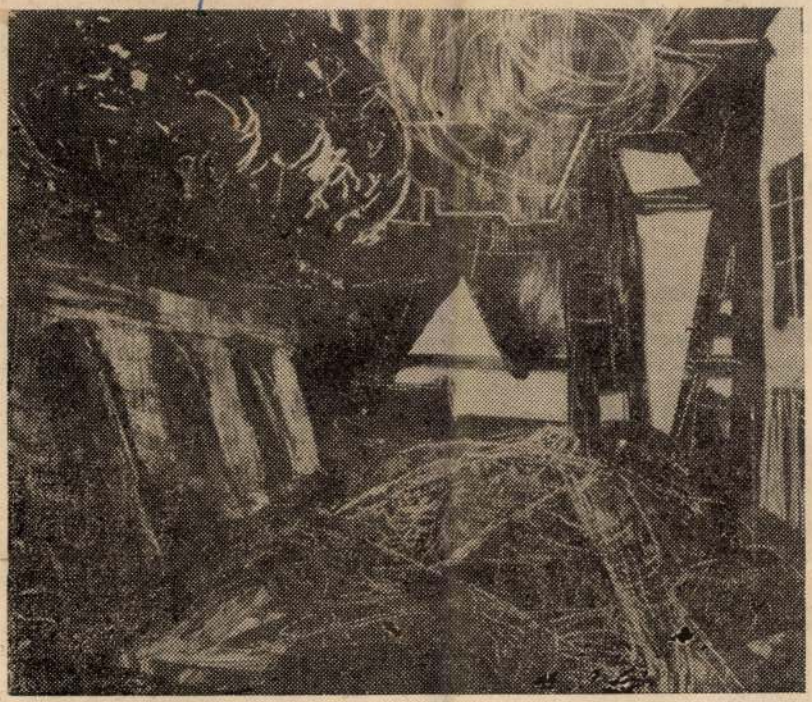

Pincesor

Iványi Ödön rajza

ÁRA

muzsikálásba (az
életkora 23—24 év
narajellegénél fog-
művek kerültek be
kamarakórus opti-
—32 fő válogatott,
muzsikusokból és
lik össze, ennélfog-
nulnak, és helyen-
nehézségű proble-
is képesek), *har-*
előzőekből követ-
önség országszerte
ezt a műfajt — leg-
hetjük le az óriási
két nap alatt há-
elt házzal, pótszé-
diumon is, nem be-
edőkről . . .
kultúrája világvi-
ismert és elismert,
nűvészeink a világ
központjainak ve-
ráti Antaltól kezd-
erencen, Garaguly
l Györgyön át, Or-
szólisták, énekesek
inden pontján ott
—nyugatig, Cziffra
Györgyön át Ernst
s folytathatnám az
— Hangversenyze-
di útjain osztatlan
z utóbbi évtizedben
agasló eredménye-
csak néhányat em-
én a debreceni fesz-
díjból négyet ma-
nyertek, (a Kardos

[illegible] most aratjuk. Akik Pécsett dobogóra álltak, mind ennek az iskolának közvetlen vagy közvetett neveltjei.

És az elért színvonal kitűnő: a középmezőnyben végzettek is bármelyik nemzetközi fesztiválon méltóképpen képviselhetik hazánkat, sőt, minden adottságuk megvan, hogy nagy nemzetközi versenyeket nyerhessenek. Mind a zsüri tagjai, mind az ország minden részéből jelenlevő muzsikus közönség feszülten hallgatta a produkciókat, különösen a fesztivál utolsó estjén. Helyenként már-már valószínűtlenül tiszta intonáció, minden mű megformálva egységében és részleteiben, ideális kórushangzások, nagyszerű műsorpolitika, kitűnő karmesteri produkciók és nagyon sok tiszta muzsika a szó igaz értelmében. Emellé egy rövid statisztika, amihez nem kell kommentár: 112 mű hangzott el, ebből 54 mai magyar szerző kompozíciója, 48 XVI—XVII. századi mű, többi a XX. századi külföldi szerző műve; ezekből 28 bemutató előadás volt. A fesztiválon 470 énekes vett részt, átlagos életkoruk 22—23 év!

A fesztivál egyben minősítő verseny volt a három tagú zsüri (Forray Miklós, Maklári József, Turcsányi Emil) a következő döntést hozta:

Bronzkoszorú

Bartók Béla Műv. Ház Kamarakórusa, Mohács (karvezető: Sas Zsuzsanna).

Városi Tanács Női Kamarakórusa, Vác (karvezető: Bogányi Tibor).

Aranykoszorú diplomával

Ifjú Zenebarátok „Juventus" Kamarakórusa, Budapest (karvezető: Csik Miklós).

HVDSZ „Szilágyi Erzsébet" Női Kar, Budapest (karvezető: M. Katanics Mária).

A miskolci kamarakórusra nyomatékosan vonatkozik írásom általános része, minden, ami jót és szépet megálmodhatunk amatőr együttesnél: kerek, tömör, egységes kórushangzás, „valószínűtlenül tiszta intonáció", (ahogy Turcsányi Emil mondta), rendkívüli finomság, plaszticitás . . Mindez egy kiváló tehetségű és nagy koncepciójú karvezető, Reményi János kitartó és céltudatos munkájának az eredménye. Műsorukból Hindemithnek Rainer Maria Rilke versére komponált két chansonját és Perti: Inter vestibulum című művének megrázó, látomásszerű előadását emelném ki.

Bízom és bízunk benne, hogy ez a nagyszerű együttes minél hamarább külföldön is öregbíteni fogja a magyar kóruskultúra hírnevét.

JÁVOR B. ZOLTÁN

Ivány Ödön

A Kisz megyebizottsága díjat kapta

az alábbi távlatot

N.N.: Megnyílt az északmagyarországi
képzőművészek tavaszi távlata

Nógrád 1969 IV. 9

Irányi Ödön

Több művét a salpótartóni Bólyai Gimnázium iskolagalériájának ajándékozta

Molnár Zsolt: A iskolagalériá hazma

Nógrád 1969 III. 30

Iványi Ödön

A KMP sorozat egyik grafikai lapját tévítette

Nógrád 1968 XI. 24

Iványi Ödön

festő

Kiállítása van Miskolcon a Lillerszó-

-ban.

Kiállítás...

Északmagyarország 1970 II. 7. 7.

Iványi Ödön

Akvarelekkel szerepel a „Hatok" kiállítás Salgótarjánban

N.N: Két kiállítás a művelődési Központban

Nógrád 1969 XII. 29

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 MÁJ 30

NÓGRÁD
Salgótarján

Nógrádi delegáció készül Egerbe

Június 7-én nyílik meg Egerben az a nagyszabású, országos tárlat, amely az akvarellpikturát legjava alkotásait fogja egybe és mutatja be a képzőművészet barátainak. A tárlaton munkáival több Nógrád megyei művész — így Iványi Ödön, Pataki József, Réti Zoltán — is szerepel.

Az egri országos akvarellkiállítás megnyitójára megyénkből népes tanácsi és művészdelegáció utazik.

nyerése után elbizakodottá
váltak és szoros küzdelemben,
a hajrában kikaptak.

Mályus László

---

rák még veretlen

Irányi Ödön

Resztvesz az egyi II. akvarell
biennálén.

Riskp. fél ex: Akvarell és fotó
Népszava, Bp. 1970. jún. 11.

Iványi Ödön

Udvaron gouache 20×50

V. Észak-Magyarországi Területi képzőművészeti Kiállítás Salgótarján 1969

Tátrai Ödön

1. Vörösen hélt a nap	olaj	125 x 130
2. Vörös ház	gouache	25 x 50
3. Szürke ház	gouache	20 x 50

V. Észak-Magyarországi Területi képző-művészeti kiállítás Salgótarján 1969

Iványi Ödön

MTI SAJTÓFIGYELŐ

KIADJA A MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

Salgótarján

1970 MÁJ 29

— **Megyénk képzőművészei** közül többen részt vesznek a SZOT felszabadulási pályázatán. Pályamunkákat küldött be többek között Iványi Ödön, Lóránt János és Czinke Ferenc.

Iványi Ödön

1. Győzelem	olaj	60 x 70
2. A forradalomért	—"—	80 x 100
3. Behatolt páncélosunk	—"—	90 x 130

V. Észak-Magyarországi Területi Képző-művészeti Kiállítás Salgótarján 1969

Iványi Ödön

festőművész kiállitása. Eger, Művelődési Ház. - Ism: /farkas/, Heves Megyei Népújság, 1967.máj.13. -

Salgótarján. - Ism: Baranyi Judit, Művészet, 1967. 8. évf. 3.sz. 37-38.l. - Csongrády Béla, Napjaink, 1967.jan.1.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Mivtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7. l./

91. l.

Irányi Ödön

Résztvesz a kiállításon

Farkas András: A mátrai ornágos akvarell-biennálé
Népújság, Eger 1970. jún. 14, 4 l.

Iványi Ödön

Salgótarjáni műrén. Műrést Benter-
cebányán kérült kiállítani. Pataki lá-
zsef és Ficzere Lánló műrével.

(Benedek) / Miskolci népműrének tárlati
Énakmagyarország 1967. okt. 6. 4. old. terrébő

Kovács Endre

Részt vett a tárlaton.

Losonci Miklós: I. Országos Romániai Művészeti Kiállítás.
Művészet, 1970. június - 43 kép.

Iványi Ödön

1. Szirákí parkban gonache 57x81
2. Hajnal alv. 57x81
3. Hajnal alv. 57x81

II. Országos Alvarell Biennálé
1970. Eger

Iványi Ödön

1. Tél akv. 58x84
2. Ősz akv. 55x75

II. Országos Akvarell Biennálé
1970. Eger

Iványi Ödön

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÁNYAMUNKÁS

Budapest

1970.

Művésztelep Kányáson

Az idén is megszervezték a salgótarjáni „József Attila" művelődési központ képzőművész stúdiójának nyári művésztelepét. Ezúttal a *Nógrádi Szénbányák* kányási munkásszállójában talált otthonra 27 fiatal nógrádi festő, szobrász, üvegtervező. Az *Iványi Ödön* festőművész vezetésével megnyílt művésztelep lakói az alkotó munkán kívül művészeti témájú előadásokat is hallgatnak. Az itt készült műveket még az idén kiállításon mutatja be a művésztelep mecénása, a salgótarjáni „József Attila" művelődési központ.

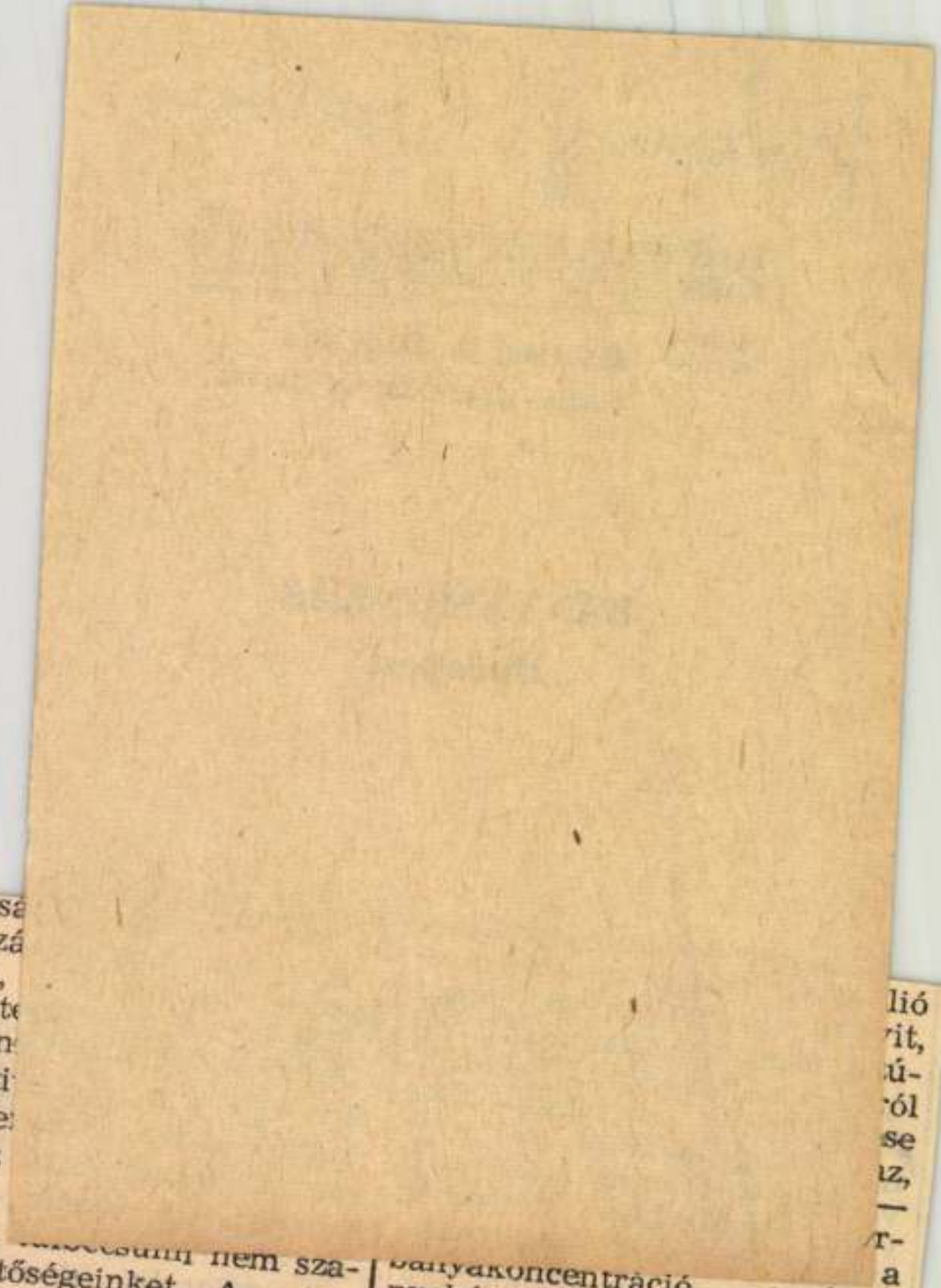

átállítás
kilencszá
vezeték,
nagy léte
A min
zésül ki
földgázte
és ez az
szerepet
gunkban,
bad lehetőségeinket. A szük-
ségletek fedezésére jelentős és
növekvő méretű szénhidrogén
importra van szükségünk. A

lió
rit,
ú-
ról
se
az,
—
r-
a

bányakoncentráció eredmé-
nyeként — ma már ötezerrel
kevesebb dolgozó termeli ki,
mint korábban. A termelé-
kenység ilyen arányú növelé-

Iványi Ödön

szerepel az alábbi kiállítás zsűrijében

VI. Északmagyarországi Területi Képzőművészeti Kiállítás Salgótarján 1970. Kiáll. Zet. Bev.: Kovács Gyula

Irányi Ödön

Említve

Jenerlek Miklós: Tokaji minvésztelep
1970, július

Északmagyarország, Miskolc 1970. júl. 12
4. l.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

IVÁNYI ÖDÖN

NÓGRÁD

1970 OKT 25

Kiállítás. A pásztói ismeretterjesztő napok keretén belül nyílik meg a művelődési központ képzőművészeti körének és szakkörének kamarakiállítása a Lovász József művelődési központban. A tárlatot Iványi Ödön festőművész nyitja meg ma délután négy órakor.

IVÁNYI ÖDÖN

FESTŐMŰVÉSZ. MEGNYITOTTA SZUHÓ ZOLTÁN ÉS MOLNÁR BÉLA KIÁLLITÁSÁT A MEDGYEI JÓZSEF ATTILA MŰVELŐDÉSI KÖZPONT KLUBJÁBAN.

NÓGRÁD, 1970. OKT. 27.

Iványi Ödön

Banya	olaj	80 x 100 cm	(repr.)
Kaktusz	"	80 x 100 "	
Mütermi exteriör	"	120 x 95 "	
Lenin	"	80 x 60 "	
Tarjan is. épül	"	75 x 115 "	

VI. Ernakmagarországi Területi Képzőművészeti Kiállítás. Salgótarján 1970. kiáll. Zet. Bev.: Kovács Gyula

IVÁNYI ÖDÖN

"BÁNYÁSZOK" C. MŰVE KIÁLLÍTVA
A VI. ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI TERÜLETI
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSON

NÓGRÁD, 1970. OKT. 9.

Iványi Ödön
fs tő

kiállítása volt a miskolci Lib-
resszóban.

Hlšek

Északmagyarország 1970 I. 15. 7..

Ivanyi Ödön
festő -

Formanyelve is művészifejlődése
is lejszakába lepett

Kovács Béla: A VI.Északmagyarországi Területi ....
MÜVÉSZET, 1970.augusztus - 45.lap

Kovács Béla: A VI. Északmagyarországi Területi ....
MŰVÉSZET, 1970. augusztus - 45. lap

Irányi Ödön

Szerepel az alábbi tárlatok

Farkas András: Hétszemegyakorszögi képkőművészet ötödik kiállításáról

Heves megyei Népújság 1969 IV-20.

Iványi Ödön

Salgótarjánban él.

Képzőművészeti szakkörvezető.

Évente megfordul Tokajban

Varga Imre: Tízezer művészetbarát
nagyon vezetője

Szondelita Művészetéri 1969 VIII. sz.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Iványi Ödön

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR NARANCS

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 AUG 2 3

NÓGRÁD

1021

Élményekkel gazdagodva

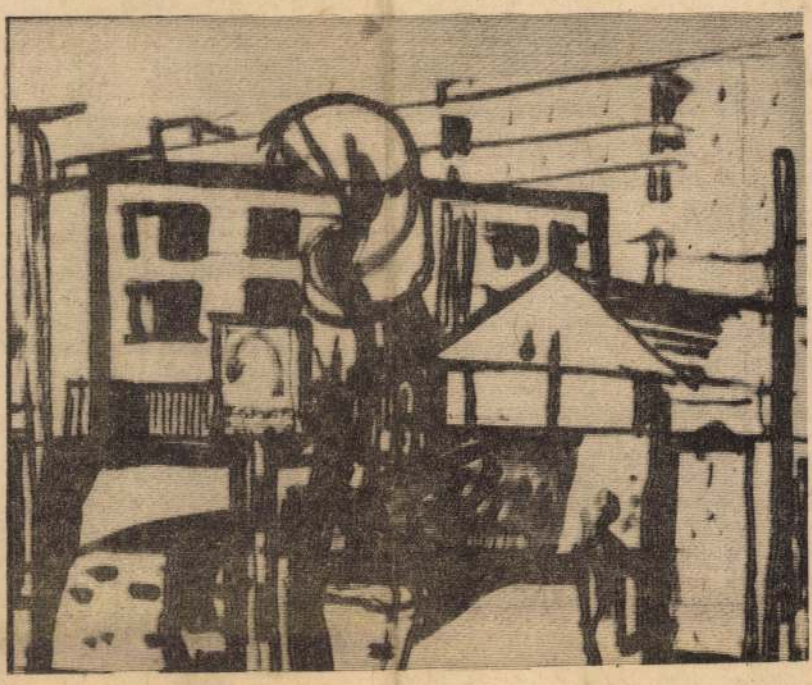

Iványi Ödön: Salgótarjáni városrész

Néhány nappal ezelőtt, augusztus 15-én fejeződött be a megyei képzőművész stúdió idei táborozása, amelynek Kányás, a Béke-akna volt a házigazdája. *Iványi Ödön* festőművész, a tábor vezetője szívesen tájékoztatta lapunkat a munkáról, a kányási gazdag élményekről.

— A megyei képzőművész stúdiót öt évvel ezelőtt hoztuk létre. Ilyen csak egy van még az országban, a pécsi, ugyanis nem az egész megye, hanem csak a város képzőművészettel foglalkozó dolgozóit tömöríti. A stúdió tagjai önművelők, autodidakták, azaz nem hivatásos képzőművészek, hanem rajzpedagógusok, nyugdíjasok, grafikusok, diákok, dekoratőrök, acélés üveggyári munkások, üzemi dolgozók. A cél az, hogy az autodidakták is tartozzanak valahová. Az alaptagsággal bevonjuk őket a szervezett munkába, segítjük művészi fejlődésüket, ízlésük, tehetségük, helyes szemléletük kibontakozását, s főként a fiataloknak előképzettséget nyújtunk a képzőművészeti főiskolai felvételhez.

— Önt sokan, a stúdióbeli munkája miatt, a dilettánsok nesztorának, pártfogójának tartják.

— Nem baj. Ezek az emberek elfelejtik, hogy még a hivatásosok közül is sokan valaha dilettánsként kezdték pályafutásukat. Senki sem születik kész művésznek, hanem valahol, valakitől, ha mástól nem, akkor a legnagyobb művésztől, a természettől tanult. Ezek az úgynevezett dilettánsok nem jártak főiskolára, de nagy szeretettel, őszinte lelkesedéssel, akarással, sok energiával, a művészet iránti rajongással vesznek részt a munkában. Eredményeikkel hálálják meg az eszmei és gyakorlati segítséget. Bennük a művészet iránti igény tisztán él, sokszor erősebb, mint a hivatásosoknál, hiszen ők nem pénzért, nem anyagiakért, hanem magáért a szépért, a művészetért alkotnak. A mi támogatásunk részükre az útkeresésnél, tehetségük kibontakozásánál jelent nagy segítséget, s nem utolsó sorban a szemlélet formálásánál.

— Tudomásunk szerint ez utóbbira nagy gondot fordítanak a stúdióban.

— Igen, mert a szemléletformálás a giccs elleni harc egyik eszköze, a művészi igényesség jellemző vonása. E nélkül fennáll az a veszély, hogy a stúdió tagjai, akik különben tehetséges emberek, tudásukat „üzleti célok" érdekében kamatoztatnák, s az ismert giccstémákat (cica gombolyaggal, folyópart kövekkel, libákkal, vagy anélkül, téli erdő, vagy ugyanaz szarvassal, esetleg többel stb.) variálják különféle formákban.

— S miért Kányáson táboroztak idén?

— Megszokott házigazdánk, Szirák, nem tudott bennünket fogadni. A nógrádi szénbánya vezetői segítettek. Kányáson két szállót kaptunk, egyikben laktunk, a másikban dolgoztunk. A táborozáson 28 képzőművész — szobrász, festő, grafikus — vett részt. Minden napot komoly munkával töltöttünk. A reggelt krokizással kezdtük, néhány vonással megörökítettünk egy-egy pillanatot, mozdulatot. Utána ki-ki folytatta a már megkezdet alkotás befejezését. Az est összejövetelen a munkával kapcsolatos filmeket vetítettünk, vagy egy-egy művészeti kérdést vitattunk meg.

— Nem volt terhes a táborvezetés?

— Szívesen csinálom, pedig nekem is volt meghívásom. Egy nemzetközi táborban való részvételt mondtam le. De ezt a munkát missziónak tekintem, amely megéri az időt és a fáradságot. A stúdió tagjai ketten-hárman összefogva már rendeztek kiállítást, s az ilyen nyári telep, táborozás szinte egész évre való témát ad. Sajnos még nincsenek meg a feltételek a teljes kibontakozáshoz. Hiányzik például egy műterem, ahol a kollektíva alkotásait rendszeresen bemutathatnánk. A városi tanács azonban hajlik ennek az igénynek a kielégítésére.

— Jövőre hová szándékoznak menni?

— Nagymezőre. Pásztó és Cserhátszentiván között van, nagyon ideális terület. Remélem, onnan is a kányásihoz hasonlóan, gazdag élményekkel térünk majd haza.

S. Nagy Sándor

KISZ-vezetőképzés

„Örökzöld" gondok

SALGÓBÁNYÁN a Lovász Józsefről elnevezett KISZ-vezetőképző iskolában évről évre sok száz nógrádi, nevesi és szolnoki KISZ-vezető képzése folyik. A fokozatos fejlesztés eredményeként már korszerűen berendezett, kedvező tárgyi feltételekkel rendelkező ifjúsági bázissá növekedett a szép természeti környezetben fekvő egykori gazdasági épület. Eddig szinte minden évben új tárgyi értékkel gazdagodott az iskola, folyton változott, megújult, kiegészült — „örökzöldek" maradtak viszont azok a gondok, amelyek kezdettől fogva jelentős mértékben hátráltatják nevelési célok elérésében, abban, hogy funkcióját jó hatással tudja betölteni.

A KISZ Nógrád megyei végrehajtó bizottsága a napokban tárgyalta a salgói vezetőképző bázis tavalyi eredményeit, s azokat a terveket, amelyek a rövidesen kezdődő új tanévre vonatkoznak. A napirendi ponthoz nem készült külön írásos jelentés, mert — ahogy ezt Bálint Tamás, az iskola eddigi igazgatója elmondta — a korábbi írásos anyagok megállapításai nagyrészt ma is érvényesek.

Néhány tény azonban mindenképpen ide kívánkozik: tavaly a tervezett beiskolázást a három megyéből csupán 63,6 százalékra sikerült teljesíteni (Nógrád megye ebben jobb eredményt tud felmutatni, hiszen a megyei terv majd 86 százalékosan teljesült!), s ez a viszonylag alacsony százalék az országos átlaghoz mérten sem kielégítő. Figyelemre méltó az is, hogy csak nagyon kevéssé sikerült a tanfolyamok eredetileg tervezett jellegét megtartani. Az iskola alapvető feladatának tekinti az alapszervezetek vezetőinek, reszortosainak differenciált képzését. Hiábavalónak bizonyul azonban a propagandista, a kultúros, a mezőgazdasági, ipari jellegű, az úgynevezett „vegyes" titkári, a lakóterületi, vagy a honvédelmi-sport terület követelményeihez igazodó tematika kidolgozása, ha — miként ez a lakóterületi titkárképző tanfolyamon is bebizonyosodott — a beiskolázott vezetők közül mindössze néhányan végeznek a képzés jellegének megfelelő munkát az alapszervezetekben. A legkirívóbb eset kétségtelenül a lakóterületi tanfolyam volt tavaly — egyetlen (!) lakóterületi titkár „fordult elő" az iskolára küldött fiatalok között. Az átlagot tekintve végeredményben évekre visszamenően megállapítható, hogy minden második fiatal van csak okkal-joggal az iskola tanfolyamain, amelyeket éppen ezért gyakran menetközben „át kell programozni".

ALIGHA VAN TÚLZÁS abban, hogy az ifjúsági mozgalom (s persze nemcsak az ifjúsági mozgalom) alfája a megfelelő vezetők kiválasztása és képzésük hatékonysága. Nem egyszer bebizonyosodott már, hogy egyetlen ember, rátermett ifjúsági vezető is képes — személyes példájával, képzettségével, adottságaival — rövid idő alatt a mélypontról „felhozni" az alapszervezetet. Vagy fordítva: a jól mozgó, élénk ifjúsági csoportot a kétségtelenül meglevő jószándék ellenére is szétzilálni, a mélypontra lökni.

A KISZ járási, városi bizottságai mintha nem ismernék ezt. Végső soron a járásoknál, városoknál dől el, ki kerül a vezetőképző iskolára. A mostani gyakorlat nem sokáig tartható, nem megengedhető az olyan „gazdálkodás" (helyénvaló a kifejezés azért is, mert sok ezer forintba kerül egyetlen fiatal részvétele is a képzésen!), amely a tervszerűtlenségen alapszik. Mindenki által elismert igazság, hogy a bizottságok nem rendelkeznek megfelelő alapot jelentő beiskolázási tervvel — ebből következik, hogy nem ismerik azokat a fiatalokat, akiket iskolára küldenek, nem készíthetik fel őket arra sem, mire számítsanak, mit kell elvégezniük a négy- és hathetes képzés ideje alatt. Bevett dolog, hogy egy-egy tanfolyam kezdetén az iskola nevelői külön „missziós akción" magyarázzák meg: az egyhónapos, hathetes képzés nem üdülés...

Ebből a tervszerűtlenségből a legnagyobb igyekezet mellett is csak csökkent értékű, gyakran nagyon is bizonytalan végeredmény származhat, s tovább nem lehet „ördögi körnek„ felfogni a mozgósítás kérdését. A járási és városi bizottságok szívesen hivatkoznak ugyanis arra, hogy a gazdasági vezetők értetlensége húzza át számításaikat a beiskolázásban. A fejetlenség az utolsó percekben kapkodás természetes következménye a gazdasági vezetők sokat emlegetett közömbössége. A fiatalok többhetes beiskolázása előtt néhány nappal értesített gazdasági vezető első reagálása ilyenformán nagyon természetesen, elutasító. Ilyen helyzetben nehéz hitelt érdemlően eldönteni, hogy az üzemek vezetői mennyire ludasak a kedvezőtlen beiskolázási arányok kialakulásában. A kritika csak akkor lehet jogos, ha a másik oldal — ez esetben a bizottság — mindent megtesz a tervszerű gyakorlat érdekében.

EGY ÉRDEKES ellentmondás azt bizonyítja, hogy a megyében folyó megyékközti vezetőképzés örökzöld gondjai nem elsősorban iskolai hiányosságokból, hanem sokkal inkább a fentiekből következnek: országosan elsők vagyunk a tartalmi — és utolsók a mozgósítási munkát illetően. Szó volt az utóképzésről is, amelyre sokkal nagyobb gondot kell fordítani a jövőben. A tapasztalat szerint az évről évre korszerűsödő vezetőképzésben résztvevők közül csak kevesen hasznosítják az otthoni „aprómunkában" azt, amit a salgói iskolán tanultak!

Pataki László

Válaszolnak az olvasók

A balassagyarmati járás öt nagyközségének olvasói válaszolnak azokra a kérdésekre, amelyeket a járási Madách Imre könyvtár küldött ki a falvakba. A felmérés célja, hogy javuljon a könyvtári munka. A megkérdezettek pedagógusok, mezőgazdasági dolgozók, nyugdíjasok, középiskolások — mintegy ötszázan — válaszukban elmondják, melyik írót kedvelik a legjobban, leírják élményeiket, javaslataikat, igényeiket. A kérdőíveken beérkezett válaszokat a járási könyvtár munkatársai feldolgozzák, s ennek alapján az 1971. évi munkatervükbe beépítik az igényeket.

ó – Sólyom József:

kozniuk, amikor nem régen váltak el, s miért éppen egy bútorkereskedésben? De aztán beleegyezett. Kono csak any-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján
1969 JÚL. 3

Nyári művésztelep Szirákon

Nyár elején évről évre szó továbbképzés során előadások, ló elsajátítása, illetve gyakor-
esik a Nógrád megyei fiatal filmvetítések szerepelnek. A lása.
képzőművészek stúdiójáról. résztvevők, egyében kívül, lát- A stúdió tagságának egy ré-
Afről is többször szóltunk hatják a Derkovits életéről, sze aktív rajzpedagógus. A
mái, hogyan segíti ez az ama- Meggyesi Ferencről, Mikszáth stúdió szervezetébe való tö-
törőket tömörítő stúdió az Kálmán életútjáról, Tornyai mörítés, a nyári telepre való
egyén fejlődését? Jánosról, Picassóról, Uitz Bé- meghívás megkönnyíti a tájé-

A segítés egyik formája — láról, Kodály Zoltánról, Vasza- kozódást, irányítást és segít-
erről beszélgetünk *Orosz Ist-* ry Jánosról készült kisfilme- ségadást a képzőművészeti ok-
vánnal, a salgótarjáni megyei ket. De Egyiptom művészeti tató- és nevelőmunkában az
József Attila művelődési köz- emlékeiről, a barlangrajzok- egész megyét átfogóan is.
pont művészeti munkatársával ról, az aranymetszésről, a Ezenkívül rendkívül jelentős
— a nyári művésztelepek meg- kompozícióról, a térábrázolás- a stúdió tevékenységének sze-
szervezése. 1965-től minden év- ról, a pásztorművészetről, repe a népművelésben, az íz-
ben szerveztek művésztelepet, szobrokról, képekről, az iko- lésfejlesztésben, a művészeti
első alkalommal Eresztvény- nok világáról hírt adó filme- nevelés hatékonyabbá tételé-
ben, ezt követően pedig Szi- ket is vetítenek. ben is, amelyért sokat tesz a
rákon. Az előadásokat neves kép- megyei művelődési központ, s

Ebben az évben július 28- zőművészek, műtörténé- amelyet a sziráki telep is tu-
tól augusztus 16-ig „táboroz- szek tartják. Iványi Ödön a datosítani kíván a résztvevők-
nak" itt a fiatalok. A fiata- kifejezési mód tartalomnak ben. Ezt szolgálja majd a mű-
lok. A megyei képzőművész való alárendeléséről, az imp- vésztelepen készült munkák-
stúdió tagok és a szakkörve- resszionizmus „kísértéséről", e ból a községben rendezett ki-
zetők nyári tanfolyamán a jelenség művek tükrében való állítás megnyitása, s a téli stú-
nyáron húszan vesznek részt. megjelenéséről tart előadáso- diótárlat is Salgótarjánban.
A művelődési központnak e kat. *Czinke Ferenc* a realiz- **Tóth Elemér**
továbbképzési rendszerét a musról, *Aradi Nóra* művészet-
Sziráki Állami Gazdaság tá- történész korunk képzőművé-
mogatja. A gazdaság helyisé- szeti problémáiról tájékoztat
gében nyugodt, szép környe- ja majd a jelenlevőket.
zetben dolgozhatnak a részt- A gyakorlati továbbképzés-
vevők. A teljes ellátást is a nek ugyancsak jelentős sze-
gazdaság adja. repet szánnak e nyáron is Szi-

A sziráki telep vezetője *Iván-* rákon. A részvevők szabadon
nyi Ödön festőművész. Jelen- választott témákat dolgoznak
leg a tokaji művésztelepen fel, sokat festenek a szabad-
dolgozik, ezért Orosz István, a ban, gyakorolják a kifejezési
művelődési központ munka- formának megfelelő témavá-
társa tájékoztat a sziráki mű- lasztást, csendéleteket feste-
vésztelep programjáról: nek. Szerepel a gyakorlati

— Idén új színnel gyarapo- programban fej és rajz fes-
dik a telep. *Kovács Béla* mű- tése stúdium jelleggel, a gra-
vészettörténész vállalta a fikai eljárások gyakorlása, tel-
szobrászattal foglalkozó fia- jes alak festése, kompozíciós
talok továbbképzését. A fest- feladatok megoldása, mozdu-
mény, a grafika után tehát latrajz készítés, mozdulatokból
ezen a nyáron a szobrászat is kompozíció összeállítása, akt
„bevonul" Szirákra. tanulmány rajzolás és festés,
Az elméleti és gyakorlati kroki készítés és más, a
„szakmához" tartozó tudniva-

badságok miatti munkaerőkiesés a vállalati feladatok elvégzését ne veszélyeztesse.

nap, ben

mértékű fizetett szabadság jár. Az állandó beosztásban dolgozó tagok részére hetenként egy pihenőnapot is biztosítani kell. A kötelezettségüket teljesítő tagokról betegség vagy szülés esetén gondoskodni kell. Az idős és rászoruló tagoknak szociális segélyt nyújthatnak.

Nem használt a büntetés...

Kuborczki Ferenc olvasónk július 2-án szerkesztőségünkben pa- Furi János, a 2.

ni, mert egészségi állap
biaknál a 6 hónapos i
Lényegesen kedvezőbb
nál, mert aszerint csak
kaviszonyként figyelem
vállalathoz, munkahelyl
dolgozó, ahonnan kator

Azt is kimondja az
ha a dolgozó a felszab
ruár 1. napja előtt vor
tényleges, valamint tar
gálatra, és leszerelését
ba lépett, a katonai sz
szonyban töltött időként

A nyugdíj szempon
ket, hanem a nyugdíjjogszabály rendelkezéseit kell figyelembe venni. Eszerint akkor számítható be a nyugdíjévekbe a nem hivatásos katonai szolgálatban (fogságban) eltöltött idő, ha a dolgozó bevonulását megelőzően legalább 180 nap munkaviszonyban töltött időt igazol. Ha ezt a 180 napi munkaviszonyt nem tudja a dolgozó igazolni, akkor számítható be az az idő, ha iskolai tanulmány folytatása alatt vagy az iskolai tanulmány befejezését követő 6 hónapon belül vonult be, illetve ha a katonai szolgálat 1960. december 17-ét követően kezdődött.

Sz. I. olvasónknak, minthogy munkakönyvéből megállapítottuk, nem volt meg a 180 napja, és az utóbb említett feltételek is hiányoznak, ezért nála a bevonulás előtti munkaviszonyban eltöltött idő, illetve az ezt követő katonai szolgálat és a fogság nem számítható be a nyugdíjévekbe.

m az említett rendelkezése-

Mikor kell építési engedélyt kérni?

„Gépkocsigarázst szeretnék házamhoz „ragasztani". Hallottam, hogy az építési engedélyek kiadásáról új rendelet jelent meg. Bizonyára másokat is érdekelné, hogy ennek főbb pontjait, tudnivalóit ismertetnék."

Az új rendelet lényegesen kiterjeszti azoknak az építési munkáknak a körét, amelyekhez nem kell engedély. Községekben engedély nélkül lehet felújítani, átalakítani az épület homlokzatát, tetőzetét (ablakot lehet vágni, vagy befalazni). Kevésbé forgalmas lakóterületeken építhető vagy átalakítható 12 négyzetméternél kisebb, 3 méternél alacsonyabb (nem lakásra szolgáló) kamra, illetve garázs. A tulajdonosok legalább két kocsi elhelyezésére gépkocsiszínt építhetnek. Tehát Önnek nem kell engedély az építkezéshez.

Városokban és községekben, területeken, a forgalmasabb építési engedély nélkül szabad a rendes háztartási szükséglet kielégítésére melléképületet építeni, felújítani. Épületben választalat vagy osztófalat építeni vagy lebontani, ha ezzel az épület rendeltetését, s a lakószobák számát nem változtatják meg. Engedély nélkül lehet lebontani a kis térfogatú — nem lakás célját szolgáló — melléképületet is.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 AUG 20

NÓGRÁD
Salgótarján

Iványi Ödön

1021

Metszet és vers

Értékes látvány részesei lehetnek Salgótarjánban a megyei József Attila művelődési központ klubjának látogatói, ha a helyiség falaira pillantanak. Augusztus 20-tól a hónap végéig itt látható *Hibó Tamás* és *Hann Ferenc* kiállítása, amelyet a megnyitón *Iványi Ödön* festőművész ajánlott a klubba látogatók figyelmébe.

A kis tárlat egyik képzőművész látogatója ezt írta a vendégkönyvbe a kiállítás „mikrokörnyezetéről": *„Salgótarján, Főtér! Jól és szépen megformált, átgondolt formák, emberek a nagy jövés-menésben, jól érzik magukat a napfénysütötte beton-kőházak mögött..."* Ez a környezet valóban reprezentatív keretet nyújt minden fiatalos kezdeményezésnek, jó szándékú keresésnek.

Néhány szót a két fiatalemberről is szóljunk. Hibó Tamás gyermekkora óta Salgótarjánban él. Jelenleg a varsói Akadémia Sztuk Piecknych harmadéves hallgatója, grafikával és festészettel foglalkozik. Mestere prof. Eugeniusz Arct. Hann Ferenc versei eddig a Magyar Rádió szolnoki stúdiójának műsoraiban hangoztak el, illetve vidéki napilapokban és a Palócföldben jelentek meg. Két évig tanított egy Nógrád megyei falucskában, most Salgótarjánban él.

A tárlaton Hibó Tamás fametszetekkel, Hann Ferenc versekkel szerepelt. A metszetek — fiatal alkotójuk megfogalmazott szándéka szerint — nem egyszerűen illusztrációi a verseknek, önállóbbak azoknál, a verseket átszűrten igyekeznek megjeleníteni, gyakran majdnem szabad asszociációk, képi alternánsok. A fadúcokra és a papírra képben és versben egyenrangúan vetül a két fiatal szándéka, a kiállás az emberért.

A fametszetek tömören, összefogottan szólnak. Követik a versek általában népmesei hangvételét, egyes motívumokat gyakran meglepő erőteljességgel jelenítenek meg. A Tizenharmadika három királya, a Litánia figurái, az örgek, a hét varjú, hét szelindek mély líraiságán kívül keménnyé, egyértelműbbé válik a fametszeteken. Különösen vonatkozik ez a Litániá-ra. A vers így szól: „Mennek az öregek feketén, szelíden, hét ökör jár lábnyomukban, hét varjú, hét szelindek. Földreroskad arcuk előtt az ünneplő tekintet." A vers végén, mintha kicsit veszítene erőteljességéből. *Együtt a Hibo-metszettel nem érezni ezt a kis esést.*

A legerőteljesebb metszetek közé számítjuk a Pici magzatunk, a Mint a gördülő kő című versekhez készült munkákat. Sokat sejtetőek az Arcom üres című vershez született metszet alsó részén látható motívumok is. Előbbi két fametszetben mindenekelőtt a komponálás biztonsága ragadott meg.

A megyei József Attila művelődési központ dícséretet érdemel, amiért elősegítette a két — szervezeti keretekbe még nem tartozó — fiatal bemutatkozását a klubhelyiségben.

Tóth Elemér

...ben 25 férőhelyes óvoda készült. Terveztük, hogy a lucfalvi nemzetiségi óvodát szeptember elsején indítjuk be, azonban csak a hónap végére készül el. Az új létesítmények munkakezdésével kapcsolatosan Balassagyarmaton van a legégetőbb szükség. A nyolctantermes iskola átadását csak a naptári év végére tudjuk lebonyolítani. Így a zsúfoltságot csak a jövő évben tudjuk megszüntetni. Az új építések mellett az iskolákat felújítottuk, korszerűsítettük. Több helyen bővítet-

...kart.

— Egy-két iskolától kintve tehát — a k évektől eltérően — gye oktatási intézm nek folyamatos karb tása, festése, takarítá ben befejeződött, vagy tember elsején befeje Az oktatási év sikeres kezdésében jelentős pet töltöttek be a pe guslakás-vásárlások. lakást vettek?

— A művelődésügyi minisztérium által nyújtott keretből kilencet. Pásztón hármat, Homokterenyén, Varsányban, Kisterenyén, Somoskőújfaluban egyet-egyet és Nógrádmegyeren kettőt. Az épületeket többségükben általános iskolai pedagógusok kapták.

— Hatvan idén végzett pedagógus került megyénkbe pályázat útján, ami enyhítette gondjainkat. A régebbi évekhez hasonlóan nehezen tudjuk pótolni a szakos nevelők hiányát. Ha ettől eltekintünk, úgy véljük, hogy nevelőhiány nincs a megyében, nevelőtestületek kiegészültek. A képesítés nélküliek alkalmazására azonban még mindig sor kerül, bár jóval kisebb mértékben. Pillanatnyilag még nincs arról információnk, hogy az új szakemberekkel hogyan nőtt a szakos nevelők aránya megyénkben. De elmondhatjuk, hogy néhány százalékkal előreléptünk az elmúlt évi 50,5 szá...

...tanítják majd a gyermekeket.

— Egy kiadványról is hallottunk.

— A tanév előkészítését szolgálta a júniusban megtartott általános iskolai igazgatói értekezlet is. Az egyhetes tanfolyamon az 1969/70-es év legfőbb oktatási, nevelési kérdéseivel foglalkoztunk. Kiemelten szerepeltettük a hazánk felszabadulásának 25. évfordulójával kapcsolatos nevelési célkitűzések megvalósításának előkészítését, továbbá a fizikai dolgozók gyermekeivel való foglalkozást. A középiskolák, kollégiumok, nevelőotthonok és felnőttoktatási intézmények igazgatói számára augusztus 22—25. között tartottunk tanfolyamot Salgóbányán. Itt ismertettük az 1968/69-es tanév legfontosabb tanulságait és az 1969/70-es tanév legfőbb tennivalóit. Az új tanévvel kapcsolatos még az is, hogy a megyei művelődésügyi osztály felszabadulásunk 25. évfordulója alkalmából kiadványt

sorozat
gyárban

...érvényesül az üzemi és szak...szervezeti demokrácia a gya...korlatban, majd az erkölcsi és ...nyagi ösztönzés céljáról és ...hatékonyságáról is.

A továbbképzés programjá...ban ilyen címekkel találkoz...hatunk: A gazdaságosság, a munka hatékonysága, lelkiismeretes tevékenység, a béren kívüli juttatások formái; a Munka Törvénykönyve rendelkezései és a vállalati jogszabályok a gyakorlatban; a szocialista hazafiság, és a ha...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján

1969 AUG 3.

Iványi Ödön

1021

Rajzállványok Szirákon

Izmosodik az öntevékeny képzőművészeti mozgalom

Beszéljünk ezúttal ismét a képzőművészetet amatőrként művelőkről. Erre Nógrádban több okunk van. Egyrészt: a megye lakosságához képest elég nagy számú csoportosulást alkotnak, ráadásul sokan e csoporton (megyei képzőművész stúdió) kívül művelik a képzőművészetet. Másrészt: július 28-tól augusztus 16-ig körülbelül harmincan együtt vannak Szirákon, a stúdió nyári telepén, s ez jó alkalom arra, hogy tevékenykedésükbe bepillantsunk, s megtudjuk jövőre vonatkozó terveiket.

Az öntevékeny képzőművészeti mozgalom az utóbbi időben feltűnően megizmosodott Nógrádban. Talán nem árt beszélni erről e sziráki telep kapcsán sem. Végvári Lajos, a Művészet idei júniusi számában felveti a kérdést, hogy: „a képzőművészeti tehetségekkel amúgy is túlterhelt országban (és Nógrádban. T. E.) mire való az amatőrökkel való foglalkozás." Erre az ellenvetésre a cikk szerzője válaszol is. Megemlékezik arról a nem tárgyalt, de létező jelenségről, hogy az amatőrök egy része képeit eladja, s az eladásokat sem ellenőrizni, sem megakadályozni nem lehet. Nem mindegy tehát, hogy a „félprofik" milyen színvonalon dolgoznak. E szempontból hasznos továbbképzésük, a nyári szabadiskolák, telepek létrehozása. A válasz a továbbiakban arról szól, hogy a „félprofik" száma nem nagy, a többség a saját örömére, szabad idejének színvonalas felhasználására foglalkozik a képzőművészettel. Ez utóbbiakat igyekszik összefogni Salgótarjánban, a megyei József Attila művelődési központ képzőművész stúdiója, amelyet Iványi Ödön festőművész vezet.

A szervezet 1965 elején alakult. Egyik jelentése szerint: „Átmeneti szervezeti forma a szakkörök és a hivatásos művészek észak-magyarországi területi szervezete között." Ez a tagokat távlati célként valóban inspirálhatja. De talán nem felesleges megjegyezni, e távlati célt nem lehet automatikusan elérni. Sokak számára pedig egyáltalán nem lehet elérni. Ez egyéniség kérdése. Azért mondjuk ezt most újra, nehogy a megszaporodott stúdiótárlatok a kiállítókban és a megyei művelődési központ klubjának látogatóiban (ott nyílnak e zártkörű tárlatok) esetleg a megye nem amatőr képzőművészeti életére vonatkozó következtetések levonására adjanak lehetőséget. Ezért mi is újra a stúdió elsődleges feladatát hangsúlyozzuk, nevezetesen annak művelődéspolitikai jelentőségét, népművelési

Iványi Ödön festőművész, a stúdió nyári telepének vezetője
(Fotó: Koppány György)

vonatkozásait. A stúdió segíthet a népművelésnek, hatékonyan működhet az ízlésfejlesztés, a művészeti nevelés kiszélesítése érdekében, hiszen senki sem tagadja a tagok szűkebb és tágabb környezetükre való hatását.

E gondolatok jegyében látogattunk el Szirákra. Iványi Ödön festőművész készséggel tájékoztatott a programról, amelyben előadások, képzőművészeti ismeretterjesztő filmek és — természetesen — rengeteg gyakorlati foglalkozás szerepelnek. A Sziráki Állami Gazdaság idén negyedik alkalommal ad otthont a stúdiónak. A volt Degenfeld-kastélyban a stúdiótagok szobái mellett a salgótarjáni Kohászati Művek dolgozói laknak, akik a gazdasággal kötött szerződés értelmében az aratási munkálatokban vesznek részt, kazlaznak. A szalma egyébként a Dunaújvárosi Papírgyárba kerül, s talán egy rajztömb lapjainak formájában kerül újra vissza Szirákra. A gazdaság dolgozóit és vezetőit mindenképpen dicséret illeti a harminc fiatal és idősebb rajzolgató, festegető, vázlatokat készítő, tanulni, fejlődni vágyó stúdiótag fogadásáért, ingyenes ellátásért. Igaz, hasznunk gazdaságilag nem mérhető, másfajta haszon. A szirákí népművelésben azonban nem múlik el nyomtalanul egyetlen nyári telep sem. A szirákiak a faluban, utcák sarkán, óriási fák árnyékában, gabonatábla szélén megállhatnak egy-egy rajzállvány előtt, figyelhetik egy vázlat születését. Sokak számára ezek az itt-ott felállított rajzállványok, s a mellettük munkálkodók jelentik a képzőművészetet. Ez önmagában nem rossz. Különösen akkor nem, ha később a szirákiakba másfajta kíváncsiság is befészkeli magát, és a stúdiótárlatokon túl másfajta kiállításokra is kíváncsiak lesznek.

Iványi Ödön fáradozását, szerepét a stúdió létrehozásában, a sziráki nyári telep fenntartásában elsősorban e szempontból tartjuk igen nagy jelentőségűnek, s mindenképpen dicsérendőnek. Szirákra idén is érkeznek művészettörténészek, hivatásos képzőművészek, akiktől a telep lakói feltétlenül tanulhatnak. Kovács Béla művészettörténész például e nyáron szobrásztagozatot is vezet Szirákon. Az idei december majd ismét lehetőséget nyújt arra, hogy lemérjük, mit végeztek a stúdió tagjai Szirákon. Ekkor nyílik ugyanis Salgótarjánban az évenként már hagyományossá vált stúdiótárlat.

Tóth Elemér

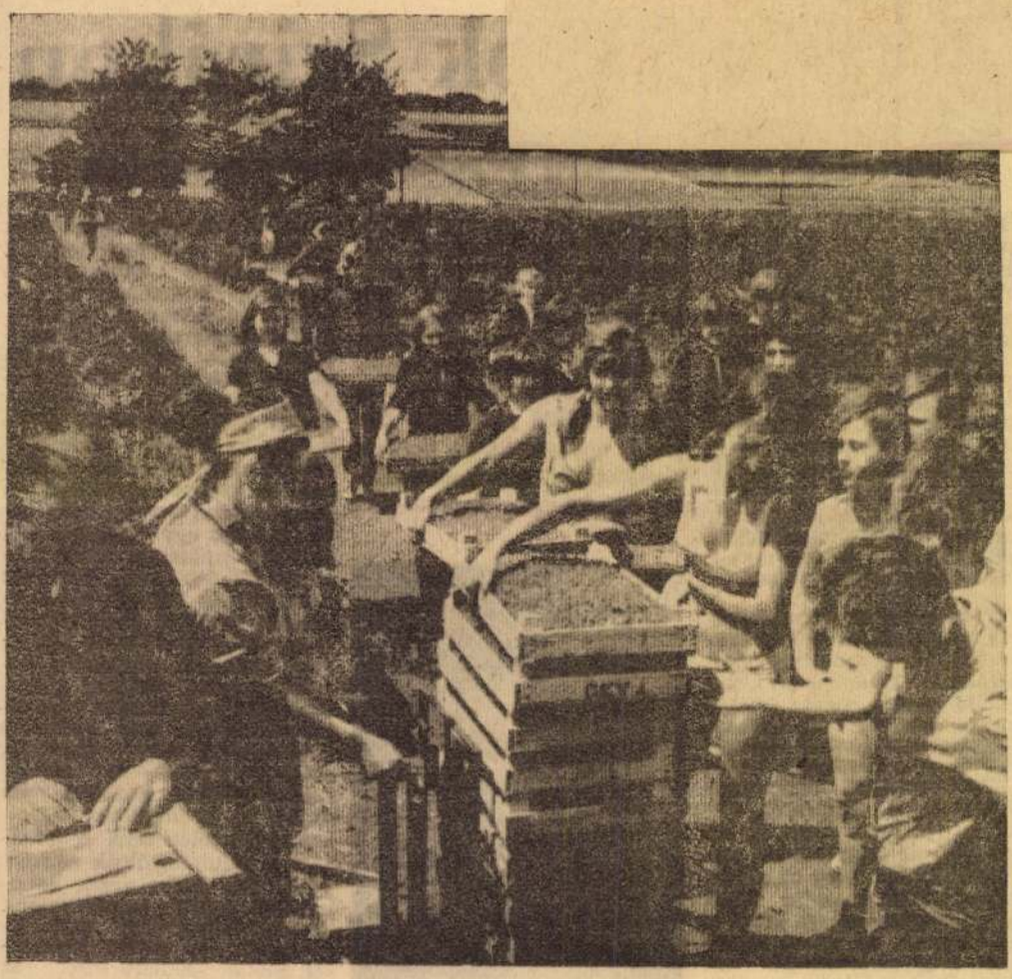

Badacsonyi Állami Gazdaság balatonaligai Martos Flóra diáktáborában 310 egyetemista leány dolgozik kéthetes turnusokban. A jól felszerelt tábor biztosítja lakóinak, hogy a napi 6 óra munka után kellemes nyaralással tölthessék el az idejüket. Mindennap értékelik, mérlegelik a lányok napi teljesítményeit

A termelékenységnél gyorsabban nőtt a lakosság pénzbevétele

(Folytatás az 1. oldalról)

rendezését, az Ötvözetgyár 13 szobás laboratóriumát, valamint a RIOLEX Építőanyagipari Vállalat pásztói falazóblokk üzemét is. A vidéki beruházások közül a lakosság jobb ellátását célozza a rétsági sütőüzem átadása, mely naponta 76 mázsa kenyeret biztosít. Balassagyarmat és környéke foglalkoztatottsági gondjainak megoldásában segít majd a Nógrád megyei Fémipari Vállalat kazánházának és műhelycsarnokának átadása.

Mezőgazdaság

A megye mezőgazdaságában a kalászosok betakarítása a félév utolsó napjaiban, június 25-én indult meg, a kedvezőtlen esős időszak azonban lényeges visszaesést okozott, és nagyban gátolta a

zalékkal meghaladták az előző évben ugyanilyen címen kifizetett összegeket. Az előző éveknél nagyobb mérvű növekedés azzal függ össze, hogy az 1969 I. félévben kifizetett nyereségrészesedés, illetőleg a bérfejlesztésre fordított összegek számottevően nagyobbak voltak, mint az előző év I. félévében.

A megyében kifizetett munkabér 1969 I. félévében 6,3 százalékkal, mintegy 39 millió forinttal volt több mint egy évvel korábban. Ezen belül a vállalati bérek növekedése 2,9, a szövetkezeti béreké 21,3 százalékos volt. A bérek növekedése részben a foglalkoztatottság javításával, részben az átlagos havi keresetek alakulásával függ össze. A megye szocialista iparában pl. a munkások létszáma 1,6, az átlagos havi kereset mé-

zel azonos mértékű volt. Jelentős, hogy a ruházati cikkek áruforgalma a korábbi 5—6 százalékos növekedéssel szemben 10,3 százalékkal emelkedett. A fejlődési tendenciával ellentétes azonban, hogy legkisebb mértékben (9,4 százalékkal) a vegyes iparcikkek forgalma nőtt. A bolti élelmiszerforgalom növekedése az országosnál kisebb mértékű, 10,3 százalékos volt, a vendéglátás 10,5 százalékos növekedése ugyanakkor lényegesen meghaladta az országost.

Az ajtó nyílására rezzent fel szendergéséből. Mindjárt elfogta a nyugtalanság, sehogyan sem tudta meglelni a régi kedvét. Kint fülledt, meleg volt a

MDK.

Iványi Ödön

Esti Tarján

Nógrád 1966 máj.3o.

MDK.

Iványi Ödön

Riport

Nógrád 1965 juli 4. lap 7.

Iványi Ödön M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Kapálók és 1944

" művészet és a munka

Művészettörténész az északmagyarországi k pzőművészek felszabadulási kiállitásáról

Nógrád 1965. febr. 9.

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási kritika

Északmagyarország 1965 ápr.18.lap 4.

Iványi Ödön MK

Szerepelt a Magyar Képzőművészek Szövetsége Nógrád megyei munkacsoportjának salgótarjáni kiállításán /1962. május/.

"Munkába menők"
"Szénagyüjtés"
"Szőlőkapálók"

Székely Zoltán: A tavaszi tárlat tanulságai. Nógrádi Népujság. 1962. jun. 20.

Iványi Ödön

pólg. isk. rajztanár jelölt

Verkápzomfoisk k

l. 1939-41. 142. l.

MÜBELÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
300 1944 szám
1923 r.

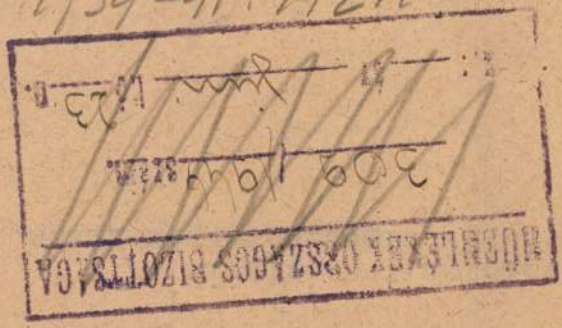

Komárom vármegye alispánjától.

9389 szám.
1944 ai.

Müemlékek Országá

Hivatalos tisztelette
ai.számu megkeresésemre válaszát

Komárom, 194 4 junius

MDK

Iványi Ödön festő

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliografiája Művért 1957.VI.évf.4.sz. 342.l.

MK

Iványi Ödön

Szerepelt a tárlaton.

—: A megyei képzőművészek őszi tárlata Balassagyarmaton.

Nógrádi Népujság. 1962. okt. 17.

Iványi Ödön

Iványi Ödön: Külszíni fejtés

Szocialista Művészetért
1982 okt.

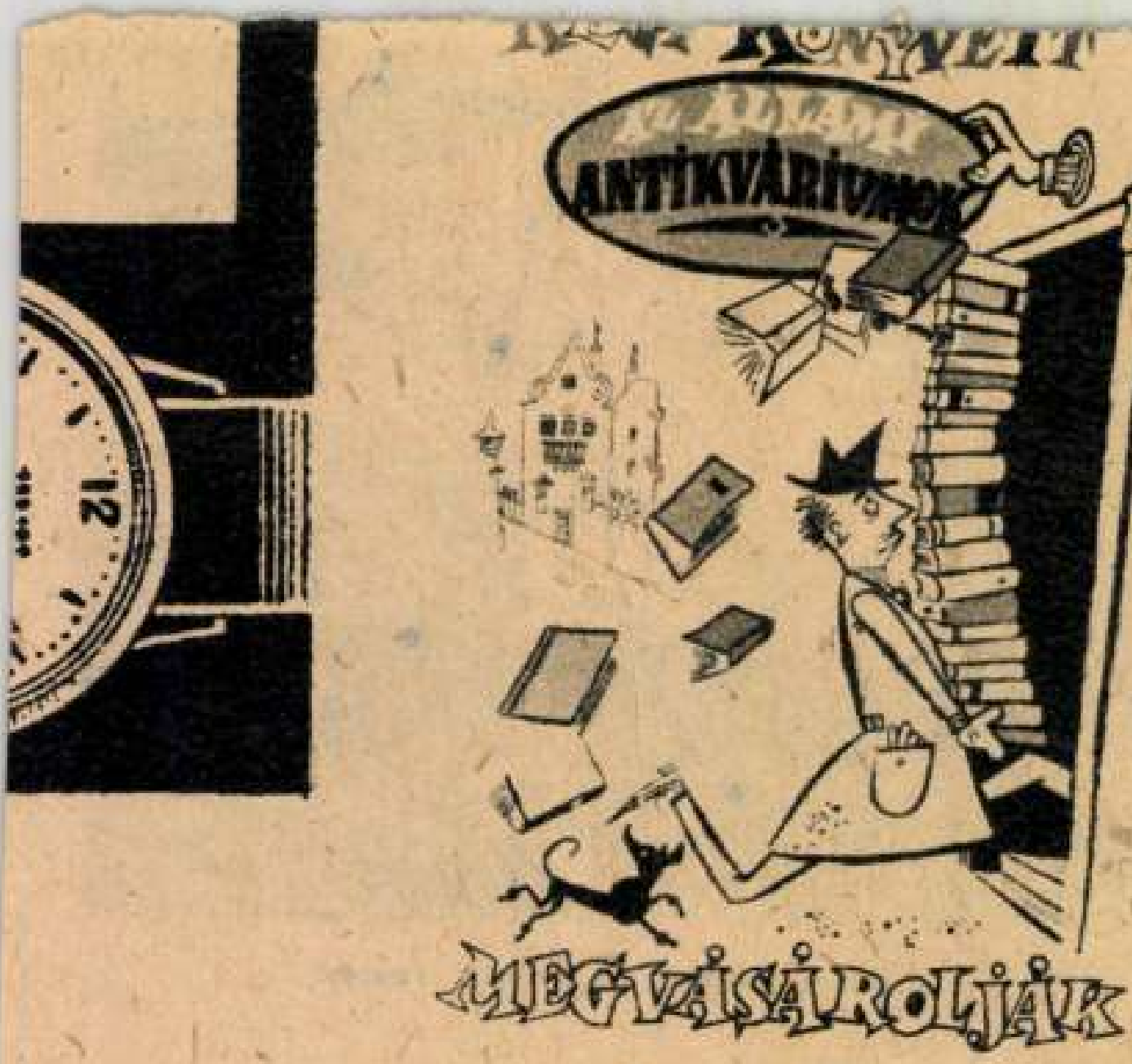
ANTIKVÁRIUM
MEGVÁSÁROLJÁK

M.D.K.

Ivanyi Ödön
festő

A nógrádmegyei festők kiállításáról
részletek.

Haulisch Lenke: Gondolatok az 1962-es salgótarjáni
őszi tárlat kapcsán

Művészet, 1963. május - 43 kép

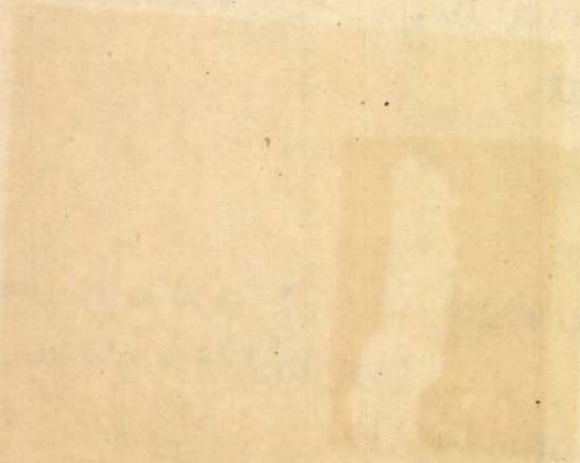

Iványi Ödön

MDK

szerepelt a tárlaton.

--: Igényes válogatás - értékes alkotások.
Megnyilt a megyei képzőművészek tavaszi tárlata.

Nógrádi Népujság. 1964 jun. 9.

Iványi Ödön

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁDI NÉPÚJSÁG

MÁJ 8

1021

1963. május 8.

A tavaszi tárlat

A Nógrád megyei képzőművészek munkacsoportjának tavaszi tárlata június 2-án nyílik meg ünnepélyes keretek között Salgótarjánban.

Ez a tárlat annyiban tér el az eddigiektől, hogy műveikkel kiállításra pályázhatnak a munkacsoporton kívülálló képzőművész hajlammal rendelkezők is. A kiállítani kívánók munkáikat elbírálás végett május 14-ig küldhetik el a Megyei Népművelési Tanácsadó címére, Salgótarján, Felszabadulás útja 47., ahol szakbizottság dönti el, megfelel-e a mű a tárlat mércéjének.

Képeinken: Két kitűnő festőművészünk: Iványi Ödön és Pataki József alkotás közben.

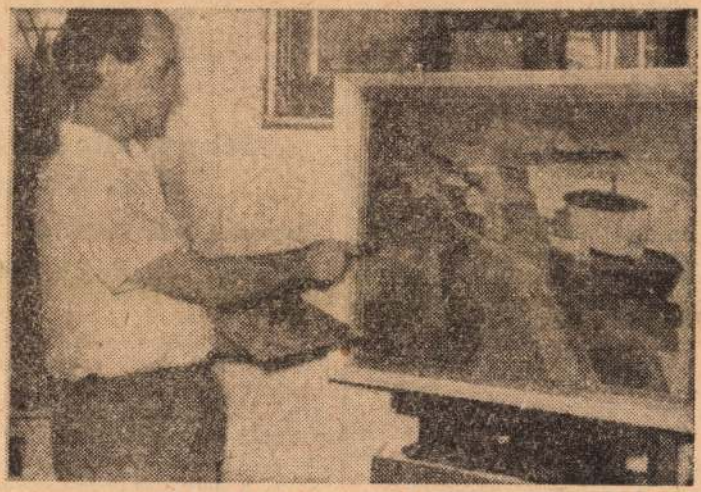

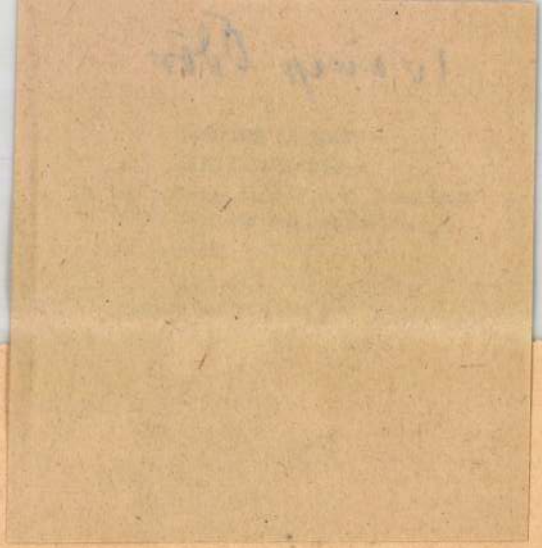

1963. május 8.

A SZERVEZETT DOLGOZÓK NAGY

Május 9-én kezdődik a Szakszervezetek XX. kongresszusa. Megyénk 50—55 ezer szervezett dolgozója is nagy érdeklődéssel tekint a szakszervezetek XX. kongresszusa elé. Kifejezte érdeklődését már a kongresszust előkészítő taggyűléseken.

Megnyilvánult abban a nagy munkaaktivitásban is, amely a kongresszusra való készülődés idején bontakozott ki az üzemekben, a földeken és a hivatalokban.

A több ezer szakszervezeti dolgozó nevében a kongresszuson résztvevő megyei küldöttek megkapták a feladatokat, hogy számoljanak be: megyénk dolgozói az öt évvel ezelőtt megtartott XIX. kongresszuson kapott megbízást teljesítették. Legfőbb feladatként állt előttünk, hogy a szakszervezetek megnövekedett felelősséggel, a tagok támogatásával harcoljanak a

resszus az ipar fejlesztését, a mezőgazdaság szocialista átalakítását, valamint a dolgozókhoz fűződő kapcsolatok szüntelen erősítését. Nógrád megyei szakszervezetek a tagság egyetértésével és támogatásával erejükhöz mérten a feladatoknak megfelelően igyekeztek dolgozni.

Megyénk küld
XX. kong

Szavazati jogú küldöttek:

Pothornik József a párt Központi Bizottságának tagja a szénbányászati tröszt igazgatója. Sándor István SZMT vezető titkár, Nagy József, az építők megyei bizottsági titkára, Andó Ilona a palacküveggyár dolgozója, Kuti Margit AKÖV dolgozó, Torják János, a bányász szakszerve-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Iványi Ödön

NÓGRÁD

1965 NOV 17

Tárlatra készül a megyei Képzőművészeti Stúdió

1911

A Nógrád megyei Képzőművészeti Stúdió a Képzőművészek Észak-magyarországi Területi Szervezete megalakulásával jött létre mint önálló csoport. Feladata, hogy tömörítse azokat a nagyobbára fiatal tehetségeket, akik a területi szervezetben még nem kaphattak helyet.

A stúdió Iványi Ödön festőművész irányításával fejlődik, mintegy 30 tagot számlál és decemberben rendezi meg első nyilvános bemutatkozóját Salgótarjánban.

A stúdió tárlatán minden képzőművészettel foglalkozó részt vehet, aki a zsűri mértékének megfelelő alkotásokkal jelentkezik. A kiállításra november 28-ig lehet beküldeni munkákat, a salgótarjáni József Attila Művelődési Otthon címén (Felszabadulás útja 47.), műfajonként 5—5 művet, ezek elbírálására még ebben a hónapban sor kerül.

Karancslapujtő összerop-
pant, a bajnokságra törő együttes 6:0-ás vereséget szenvedett az St. Üveggyár csapatától. Ezért a második helyre szorult.

A kiesők régiójában már más volt a helyzet. A Dejtár korábban elbúcsúzott a megyei I. osztályú bajnokságtól, kérdéses volt azonban a második kieső. Palotás vasárnap is vereséget szenvedett Salgón, s ezzel megpecsételődött sorsa, a kiesők sorsára jutott.

Még mindig van egy megválaszolatlan kérdés. Ha a Balassagyarmati Dózsa vasárnap vereséget szenvedne a BEAC-tól, s így búcsút mondana az NB III-tól, akkor még egy megyei csapat kerül a kiesők sorsára. De reménylünk. Bízunk abban, hogy az SKSE bajnokságot nyer, bejut az NB II-be, s reméljük, hogy a dózsások is kitesznek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1969 [illegible]

— **Képzőművészeti kiállítást rendeztek** Rétságon az új gimnázium klubhelyiségében Iványi Zoltán festőművész akvarelljeit mutatta be az intézet. Tervek szerint a gimnazisták a továbbiakban több megyei képzőművész alkotásaiból rendeznek tárlatot.

— **A betegségek megelőzése** címmel Majzik Béla tart

6. Egyetértés 6 - 1 5 1:15 1

NB I. B.

A VI. forduló eredményei:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1967 MÁR 15

— **Bezárja kapuit holnap este** Karancslapujtőn a Derkovics Gyula Irjúsági Képzőművészeti Szakkör kiállítása. Az egy hétig nyitvatartó tavaszi tárlat képeit csaknem ezer ember tekintette meg. A csütörtöki záróünnepségen Iványi Ödön festőművész értékeli a 75 rajzot és aquarelt

Pete, Sándor, [illegible]
A 2. percben szögletrugas után

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1970 SEP 25

— Hat szakkörben 147 tag vesz részt a rendszeres foglalkozásokon a salgótarjáni Bányász Művelődési Házban. Különösen népszerű a képzőművészeti szakkör, amely Iványi Ödön festőművész vezetésével már több országos sikert is elért.

IVÁNYI ÖDÖN:

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 JUL 5

Iványi Ödön

NÓGRÁD

Salgótarján

1021

Rajzkiállítás

A Magyar Képzőművészek Szövetsége Észak-magyarországi Területi Szervezete és a Miskolci Galéria rendezésében vasárnap délelőtt nyitják meg a Rajzok elnevezésű kiállítást a Miskolci Galériában. A tárlaton az észak-magyarországi festő- és grafikusművészek vesznek részt. Nógrád megyéből több rajzzal, illetve lappal szerepel Iványi Ödön, Czinke Ferenc, Lóránt János, Mészáros Erzsébet és Radics István.

pett.

(Nők)

1. Bercel	4	4	-	-	36: 6	8
2. Mg. Szakisk.	4	3	-	1	22:22	6
3. Érsekvadkert	4	2	-	2	36:39	4
4. Bgy. Bal. G.	4	1	-	3	15:18	2
5. Bgy. Sz. G.	4	-	-	4	14:34	0

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 MKI 27

NÓGRÁD

sem lesz lehetetlen számukra.

TÁRLAT

Három művész képviseli Nógrád megyét a Debrecenben megrendezendő V. Pedagógus Képzőművészeti Tárlaton. A szigorú zsüri Iványi Ödön: Viharmadár, Farkas András: Illusztráció című képeit, valamint Radics István: Ex libriseit vette be a kiállításra. A pedagógus képzőművészek tárlata Debrecenben a Déry Múzeum termeiben június ötödikéig tekinthető meg.

az üzletek és vendéglátóipari egységek kulturáltsága javult,

a kereskedelmi szervek a lehetőségeken belül gondot fordítottak a korszerűsítésre és új egységek létesítésére. Az elmúlt időszakban mindhárom — a lakosság alapvető ellátását szolgáló vállalat; az élelmiszer-kiskereskedelmi válla-

Iványi Ödön

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1021

Iskolanapok a rétsági gimnáziumban

A rétsági gimnáziumban március 23-án iskolanapot tartanak. Reggel kezdődik a tanácsköztársasági túraverseny, osztályonként négytagú csapatok részvételével. Délelőtt nyitják meg Iványi Ödön festőművész tárlatát és a Tanácsköztársaság plakátjaiból összeállított kiállítást. Nyilvános szakköri ülést tartanak angol nyelvből és irodalomból, ugyancsak délelőtt vetítik a Forgószél című filmet, amelyet a KISZ-alapszervezetek kulturális bemutatói követnek. Délután mezei futóverseny és röplabdatorna egészíti ki a rétsági gimnázium iskolanapjának programját.

mint ötmillió forintot
A Salgótarjáni K
Üzemekben az idei n
részesedés a legm
amit a korábbi időkl
pest kifizethettek.

— **Nyereségrészesedés.** Huszonegy napi bérnek megfelelő nyereséget fizettek ki részesedésként az 1968. évi jó munka jutalmaként a Budapesti Finomkötöttáru-gyár balassagyarmati telepén.

— **Értékes újítás.** Pozsik János, Dudás Ferenc és Hényel Gyula újításának alkalmazásával a Salgótarjáni Kohászaés

— **Egy jordániai katonai szóvivő bejelentette,** hogy szerdán az izraeli erők a Jordán-völgyének északi részén tüzet nyitottak jordániai alkulatokra. Jordániai részről — mondotta a szóvivő — vi-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Iványi Ödön

1968 NOV 19

Tárlatok

Salgótarjánban és Pásztón

A sziráki művésztelep alkotói — festők, grafikusok, szobrászok — kiállításon mutatták be alkotásaikat a községben. A tárlat „bezárt" s az anyag rövidesen Salgótarjánban is bemutatásra kerül. A hó végén a Bányász Művelődési Házban tekinthetik meg az érdeklődők a sziráki telep alkotóinak munkáit. Pásztón, az új művelődési központban december elején Iványi Ödön festőművész alkotásaiból nyílik kiállítás.

apja

)

dégcsapat már csak az eredmény tartására törekedett es Répás vezérletével sikerült is percekig birtokolni a labdát.

A hazaiak számára a kiesés szempontjából nagyon fontos mérkőzésen nyert az SBTC. A védelem magabiztosan verte vissza a tervszerűtlen és középen erőltetett Videoton-támadásokat. A középpályások a megszerzett labdát igen okosan tartogatták, és jól hozták helyzebe a csatárokat. A minden csapatrészben jobb vendégeket a hazaiak csak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1021

Művésztelep Szirákon

Tegnap Szirákon Cs. Nagy László, az állami gazdaság igazgatója és Iványi Ödön, a megyei Balassi Bálint könyvtár igazgatója, a fiatal képzőművészek megyei stúdiójának vezetője megvitatták a nyári művésztelepppel kapcsolatos teendőket. Idén lesz negyedik éve, hogy a képzőművész-stúdió tagjai számára a siraki gazdaság kényelmes művésztelepet létesít. Idén körülbelül húszan vesznek részt a telepen Iványi Ödön festőművész irányításával folyó elméleti és gyakorlati munkában. A művésztelep július 28-án nyílik és augusztus 16-ig tart. Ez évben szobrásztagozat is indul, amelyet Kovács Béla vezet.

Iványi Ödön

mozgalmi.

Nem a Szervezeti Szabályzat, szabadidős és érdekvédelmi, stb. határozat tanulmányozásával lehet ezen segíteni. (Igaz, sok pedagógus tájékozatlan ezen a téren — noha elvben vallja, hogy iskola és KISZ egymást kiegészítő, nélkülözhetetlen partnerek — csak éppen a partner törekvéseit nem igyekszik megismerni) Sokkal inkább azzal lehet ezt a hiányzó mozgalmi pluszt megszerezni, hogy sokat találkoznak az órán kívül is diákjaikkal, emberi — mozgalmi kapcsolatokat alakítanak ki, megismerik tanítványaik igényeit a kötetlen beszélgetésekben, az öntevékeny művészi mozgalomban, klubban a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ORSZÁG VILÁG
Budapest
1971 MÁR 31

1021

IVÁNYI KATALIN KIÁLLÍTÁSA

Iványi Katalin

„A gyermekkor tájai vonzanak. A régi időkben egy nagy tér mellett laktunk, vidéken – Búza térnek hívták –, nyaranta ott verte fel sátrát a vándorcirkusz és a körhinta. Messzire hallatszott a cirkusz zenéje a nyári estéken, és a nevetés is, messze világítottak a színes lámpák a sötétben. A sátor hasadékain néha benéztem ebbe a színes világba, egyszer-egyszer végig is néztük az előadást, de erre már nem is emlékszem. Ami megmaradt, a vágyakozás emléke – a kívülről benézés emléke –, a sötét világ, valahol fény látszik, zene szól, és nevetnek. Ez a sötétben világító öröm lett festészetem tárgya..."

Iványi Katalin festőművész első önálló kiállítását a Fényes Adolf teremben rendezték meg

garbópulóver . . . [illegible] szólítja, megigazítja kabátját, végigsimít a haján, és kihúzza magát. Lassan, bűnbánó hangon, kulturáltan beszél.

„. . . jól kerestem, megéltem rendesen. Tavaly megnősültem. A feleségemmel szépen élünk. A kalandot azért . . . szeretem még. Érdekesnek tartom a nőkkel való ismerkedést. Nem, nemcsak így . . . Nem minden nőtől szedtem el én a retikült. Gyermekem? Nincs. Azaz, hogy nem tudom. A feleségem most fog szülni, kórházban van. Nem tud szegény az én . . . ízé, kalandjaimról. Hogy miért is követtem el bűncselekményeimet? Nem tudom, hajtott valami. Lehet, hogy ez énnálam . . . Úgy mondják, aberráció . . .”

„Nem haszonlesésből . . . Igaz, némely tárgyat megtartottam . . . Pénzt is, ha nem volt túl kevés . . . Hogy mire költöttem? Szerettem sorba járni az eszpresszókat. Nem, nem vagyok italos . . . Egy féldeci vagy kettő énnekem éppen elég. Igenis . . . sajnáltam őket. De hát mit is tehettem volna . . . Nem tudatosan csináltam. Dolgoztak az ösztöneim . . .”

*

Rossz ösztönök valóban? Gonosztevő-hajlam? Haszonlesés? K[illegible]

tény: Takács [illegible]

tokáb[illegible]

Iváryi Ödön
festő

M.D.M.

„Salakblokkúzem", „Zagyvarónai
„falurésze", „Csopolás", „Szőlőben"
c. kepei

Lehőcz Mária: Nógrád megyei Őszi Tárlat 1961.
Művészet, 1962. február — 32 l.

MDK

Iványi Ödön, festő

Kiállítása lesz Tokajon.

—: Festők a templomban

8

ESTI HIRLAP Bp. 1963. márc. 27.

MDK

Iványi Ödön

Szabadulás, o.

3. Észak-magyarországi területi képzőm.kiáll. 1967. Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátoraljaujhely

MDK

Iványi Ödön

Műteremsarok gyermekrajzokkal, o.

3. Észak-magyarországi területi képzőm.kiáll.
1967. Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátoraljaujhely

Iványi Ödön MDK

Tél, o.

Töprengés, o.

3. Észak-magyarországi területi képzőm.kiáll.
1967. Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátoraljaujhely

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Magyar Szó
1967 OKT 29.

Iványi Ödön kiállítása

Önálló kiállítása nyílik ma délelőtt Balassagyarmaton, a Palóc Múzeumban Iványi Ödön salgótarjáni festőművésznek. Az egyéni tárlat keretében a művész alkotó munkásságának legjava termését sorakoztatja fel. Az anyag a balassagyarmati kiállítás után decemberben a szlovákiai Liptómiklóson, majd tavasszal Budapesten kerül közönség elé.

Egyébként a balassagyarmati tárlatot ma délelőtt 11 órakor Kelemen János, a megyei tanács művelődésügyi osztályának csoportvezetője nyitja meg.

Hizott szőlőszem
Kóstolnak a ver

Varjú Mátyás fe
— Mit csináltok

Tolvaj népség V
Egy tálból én n

S a szomszéd fa
Megdézsmálni a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Magyar Odon

1997 NOV 19

1024

Szlovákiában állítja ki műveit december elején két salgótarjáni művész. Iványi Ödön kiállítása Liptószentmiklóson, Lóránt Jánosé Besztercebányán nyílik meg, kilencedikén, illetve tizedikén.

~

Román könyvkiállítás nyílt

igen, de a masik ketto valami?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Iványi
Ödön

1965 APR 7

tonat.

dogan nyúl a

1021

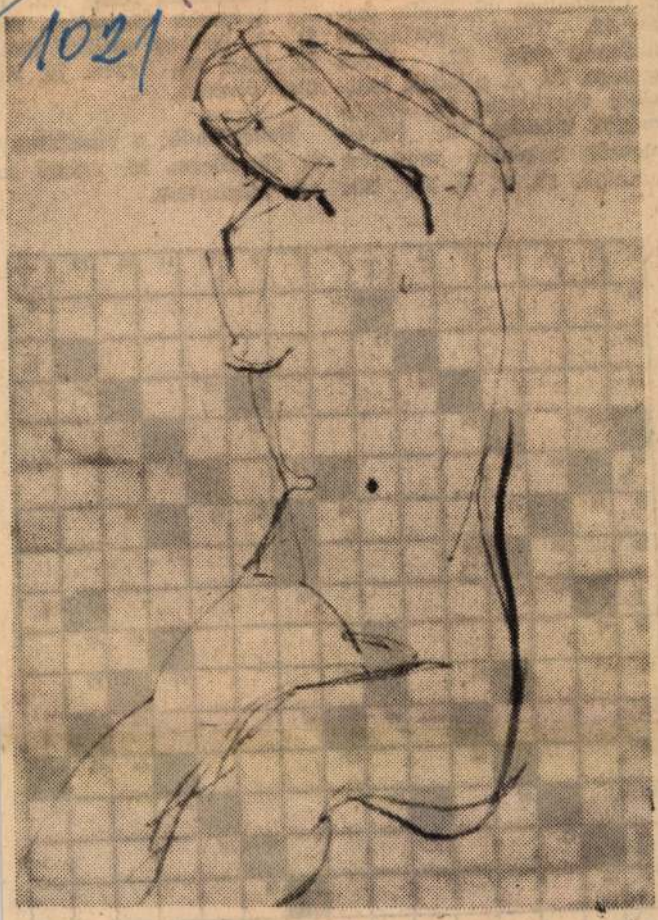

Iványi Ödön: Akt

STO. 10. Férfinév. 11. szeret. 12. Szilícium 13. Cirkónium. 17. Sz nác. 19. Több sp küzdenek érte. 21. csemege. 23. A nyári mából készülnek. 24. dóságok kiadása. 25. Falusi dolgozók önkéntes csoportos munkája. 28. P. F. 32. Kis

65. zt. 70. n. ja. ó-

Beküldendő: a vízszintes 1. és függőleges 26. számú sorok megfejtése.

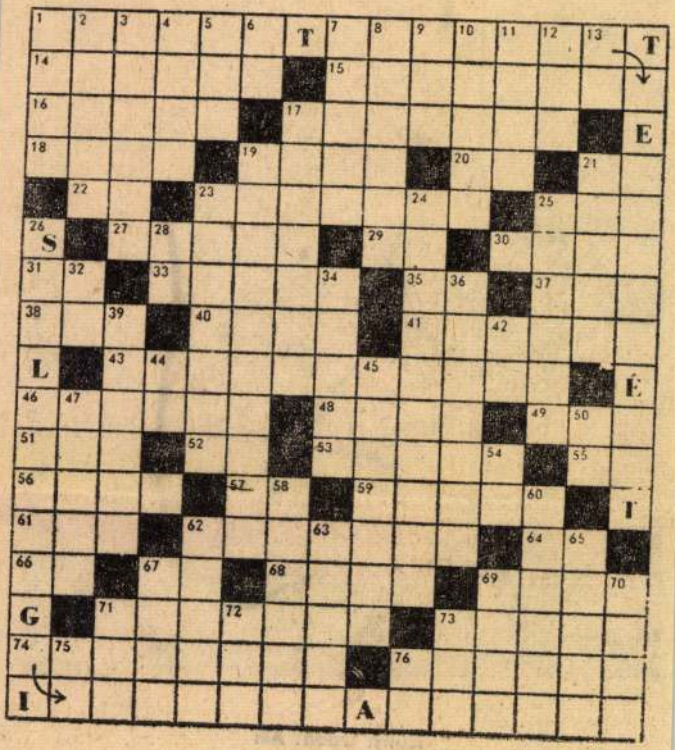

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPMŰVELÉS

Iványi Ödön
1968 ÁPR

HÍREK

1021

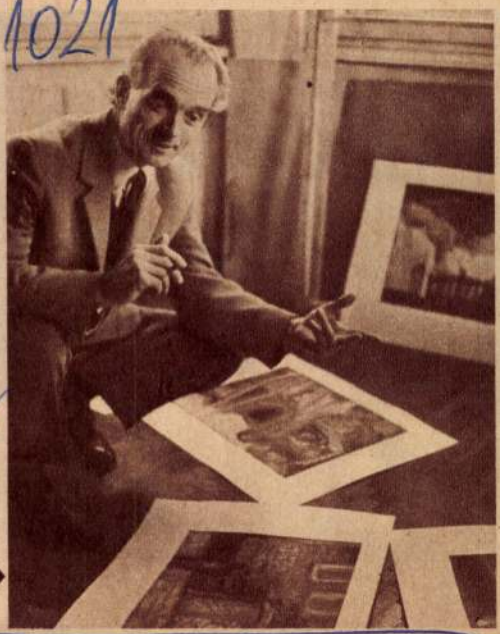

Iványi Ödön salgótarjáni festőművész kiállításrendezés közben (Fotó: Selmeczi Tóth János)

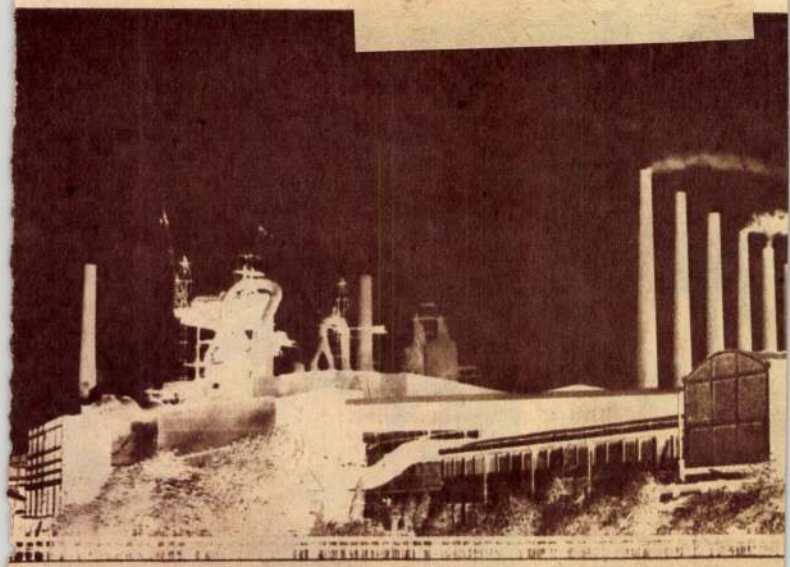

Iványi Ödön festő

xcxcxcx

Iványi Ödön MDK

Cigányleány, olf.

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Iványi Ödön festő

a kiáll. zsüribizottságának tagja

3. Észak-magyarországi területi képzőm. kiáll.
1967. Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátoraljaujhely

MDK

Iványi Ödön

Töprengés, repr.

3. Észak-magyarországi területi képsém. kiáll. 1967. Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátoraljaujhely

MDA.

Iványi Ödön

Kiállitási kritika

Nógrád 1967 máj.7.p.7

MDK

Iványi Odön

Kiállitási hir

Nógrád 1968 ápr.6

MDK

Iványi Ödön

Kiállitási hir

Csongrádmegyei Hirlap 1968 ápr.13.

MDK

Iványi Ödön

Kőbánya, o.

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1968 MÁJ
Iványi Ödön

1021

Iványi Ödön: Vietnami asszony

kiállításon, több művész is, megyénk nagy költőjét, Madách
s felfogású Madách-emlékmű terve

(Koppány György felvétele)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 MÁJ 3 1

NÓGRÁD

Iványiódon

1021

Egy beadvány margójára

Sok a vidék kifogása

A klikk-rendszerek megerősödéséhez egy országrész képzőművészeti életében két év is elég, ha — a Képzőművészek Országos Szövetsége által összeállított alapszabálytervezetnek megfelelően — négy évre választanának vezetőséget, az fokozottan szolgálhatná az önös érdekeket. Iványi Ödönnek, a Nógrád megyei képzőművész csoport vezetőjének tájékoztatása szerint ez volt az észak-magyarországi képzőművészek területi konzultatív bizottsági ülésén megfogalmazott, s az országos szövetséghez küldött beadvány egyik gondolata.

Pár nappal ezelőtt ezen a miskolci ülésen vitatták az alapszabálytervezetet, s a vidék képzőművészeinek követelése itt elég éles hangon fogalmazódott meg. Miért panaszkodik még Miskolc Budapestnek?

Jelenleg a szövetségen belül egyetlen vidéki titkár intézi ügyeinket, mondja Miskolc. Hozzanak létre vidéki titkárságot a vidéki képzőművészek jobb képviselete érdekében.

Mit értenek Miskolcon jobb képviseleten? Mindenekelőtt a zsürizés jelenlegi gyakorlatának megszüntetését. A lektorátus zsürigárdájába jobban vonják be a vidéken élő művészeket. Esetenként pedig a vidéki kiállítások anyagát a vidék maga zsürizhesse.

Vagy itt van az állami megrendelések kérdése. Arról a területről, ahol a beruházás történik, az adott helyen élő képzőművésznek is tegyék lehetővé, hogy a pályázaton részt vegyen. A vidékieket a vidékre kerülő képzőművészeti beruházások megvalósítására hirdetett pályázatokra nemigen hívják meg. Adott esetben azonos kvalitású képzőművészek közül mindig a pesti van előnyben a vidékivel szemben.

Az országos szövetségnek egy csatája van, s ezt az új mechanizmus következményeként fokozottan a kereskedelemmel vívja. (A szövetség zsürije például zsüriz, de — nem áraz! Ezt a képzőművészeti kereskedelem végzi.) A vidéknek mindezen kívül még azért is kell harcolnia, hogy képzőművészei a gyakorlatban is azonos elbírálásban részesüljenek pesti pályatársaikkal. Beadványukban megfogalmazott kérdésük kultúrpolitikailag indokolható: körülbelül nyolcmillió ember esztétikai nevelését végzik, a vidéki képzőművészeti élet bármely országrészben felbecsülhetetlen népművelési jelentőséggel bír.

Összel a területi szervezetekben is vezetőségválasztások lesznek. A miskolci beadvány, — úgy vélik Salgótarjánban is —, mindenképpen figyelmet érdemlő.

Tóth Elemér

nok

ásjelentés. — 4.32 —7.58: Hajelentés. — 5.30: Reggeli Kró- 6.58: Hírek, időjárásjelentés. ás. Kb.: 7.30: Új könyvek. Hírek, időjárásjelentés. — k programja. — 9.59: Pontos időjelzés. — 12.00: Déli ha- : Hallgatóink figyelmébe. — os időjelzés. — 19.00: Esti és — 21.59: Pontos időjel- 23: Himnusz.

rával. Közben: 6.20: Torna. - 14.00: Hírek, időjárásjelen- jelentés. — 19.54: Jó éjszaka. — 23.20: — Sporthíradó.

13.58: Néhány perc tudomány.
14.03: Jasha Heifetz hegedül.
14.45: Hétvégi külpolitikai figyelő.
15.10: Csak fiataloknak!
15.55: Hétvége.
17.32: Két jelenet. Öt zöld hold az égen. David Conell fantasztikus jelenete.
18.02: Új lemezeinkből.
19.30: Újjá, a reformban nagyszerű . . .! Vidám zenés tanfolyam.
20.24: Bruno Walter két Strauss-nyitányt vezényel.
20.46: Nótacsokor.
21.38: Lemezek közt válogatva.
22.20: Táncoljunk!

PETŐFI RÁDIÓ:

10.00: Zenekari muzsika.
10.42: Rádiószínház: Egy keresztespók tapasztalatai. László Anna rádiójátéka.
11.13: Zenei műsor.
12.00: Zongoraművek.
13.10: Az írnokok mezeje. Részletek Herold operájából.
14.08: Daloló nagyvilág — Úti dalok.
14.40: Orvosi tanácsok: A szemünk világáról (Ism.)
14.45: Marlene Dietrich felvételeiből.
15.00: Kapcsoljuk a bécsi Musikverein nagytermét. A Leningrádi Filharmonikus zenekar Csajkovszkij-hangversenye a Bécsi Ünnepi Heteken. Közben: Kb.:
15.50: „Egy kiállítás képei" — Mai költők versei. Kb.:
18.05: A hangverseny-közvetítés folytatása. Kb.:
17.00: Séta a múzeumban. Kb.:
17.15: Honthy Hanna és Baksay Árpád énekel.
17.34: Szeged — 1968.
17.49: A Deák-együttes játszik.
18.05: Így írunk mi!
19.00: Közvetítés bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről.
19.20: Sudi Farkas Pál népi zenekara játszik.
20.29: Bellini: Norma. — Kétfelvonásos opera.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ:

8.10: Tegnap még sláger volt.
8.40: Édes anyanyelvünk.
8.45: Magyar Rádió és Televízió Gyermekkórusának új felvételei.
8.58: Az emlékek hullámhosszán.
10.10: Szerkesztői üzenetek.
11.00: Szivárvány.
12.10: Jó ebédhez szól a nóta.
12.50: Jegyzet.
13.00: Művészlemezek.
13.45: Pillantás a nagyvilágba.
14.05: Francia szerzők.
14.55: Chopin: b-moll szonáta.
15.08: Kedvelt operettmelódiák — Huszka Jenő műveiből.
15.50: Színházi Magazin
17.05: Jasha Heifetz felvételeiből. Közben.
17.35: A magyar költészet századai. József Attila IV. rész.
17.48: Jasha Heifetz felvételeiből folyt.
18.08: Mérkőzések percről percre.
20.20: Nándalcsokor.
20.10: Életem, emlékeim. Somló István emlékezése.
21.11: Ritmikus percek.
22.10: A vasárnap sportja.
22.20: Petrovics Emil: C'est la guerre. Egyfelvonásos opera.
23.32: Könnyűzene.
0.10: Bartók: Négy magyar népdal.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 MÁJ 19

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Iványi Ödön

Iványi Ödön kiállítása Tokajban

9021

Rangos kulturális esemény színhelye lesz a Tokaji Helytörténeti Múzeum, melyben május 19-én, vasárnap 16 órai kezdettel a miskolci ifjúsági fúvósötös ad hangversenyt, majd megnyitják Iványi Ödön festőművész kiállítását. A hangversenyen Hegedűs Gyula (fuvola), Bákonyi Tamás (oboa), Novák József (klarinét), Nemes Ferenc (fagott), Mészáros Imre (kürt) működik közre. A képzőművészeti kiállítást Négyessy István, a Szerencsi járási Tanács vb-elnökhelyettese nyitja meg.

hoz való juttatásáról?

— A lakáselosztást k
mányrendelet szabályozza,
iparkodunk az előírt 20 s
zalékot biztosítani a fiatal
nak. Az elmúlt évben 21
kást kaptak meg.

**— A városi taná
100 000 forint pénzjut
lomban részesítette
kerületet. Miért kapt
ezt?**

— Az egy lakosra jutó le
több társadalmi munkát vég
kerület kapja meg ezt a j
talmat. 1967-ben 7 millió f
rint értékű társadalmi mu
kát teljesítettünk. Mindenk
nek köszönet jár érte, aki k
vette belőle a részét.

Iványi Ödön

„1944." c. festménye az észak-magyarországi tárlaki kiállításon.

Párkány László: Jegyzetek a salgótarjáni képzőművészeti kiállításról
Északmagyarország 1965. ápr. 18. 4.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Ivan Tibor

1967 OKT 25

— Irányi Ödön szalgótarjáni festőművész alkotásaiból rendeznek egyéni kiállítást a balassagyarmati Palóc Múzeumban.

1021

Estők a templomban

A tokaji volt görögkeleti templomban az utóbbi két évben képzőművészeti kiállításokat és hangversenyeket rendeztek. A helyi művészetbarátok az idei nyárra több tárlatot szerveztek, áprilistól szeptemberig bemutatják Iványi Ödön, Biró Lajos, Szlávik Lajos, Blaski János és Tamás Ervin festőművészek alkotásait.

Iványi Ödön

Diósg…		
Videoton–		
Szeged—Szom…		
Bp. Honvéd—Pécs		
Szolnoki MTE—BVSC		
Pécsi Bányász—Egri …ózsa		
Nyíregyháza—Kecsk. Dózsa		
Gyula—Debreceni VSC	x	
Gold… —Sz. MÁV	1	x
Kec… …ba		1
M…	x	2
P…		1
		1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1968 AUG 25
1021

Iványi Ödön: Nógrádi táj

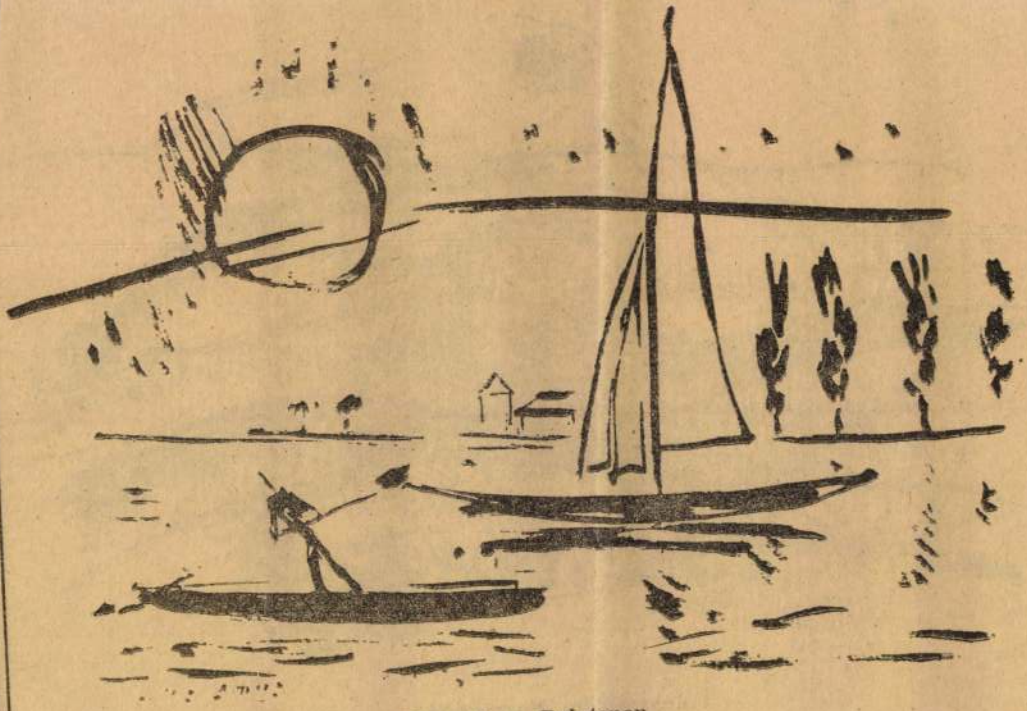

Nyárutó a Balatonon

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 MÁR 3

NÓGRÁD

Iványi Ödön

1021

Iványi Ödön: Anya és gyermeke

koztatás igénye? Olcsó k
mis illúziókat, az ösztör
sát — egyszóval a felszí
irodalomban is igen so
lom és a művészet ner
hogy vásári igények kis

Nos, nem utasítom v
ezt az érvelést. Jogosnak
is, nem a tömegízlést
kus gőgöt, hanem a szc
tő felelősséget és aggo
módon — jogosnak érzem az idézett kívánságokat is.

Nézzünk csak szembe ezzel az ellentmondással.

Ki tagadhatná, hogy amióta létezik irodalom és művészet, volt és van olyan funkciója is, amelyet az említett olvasók számon kérnek. Kikapcsolódás. Ami a köznapokból hiányzik. A valóság szűk ketrecén túl a korlátlan lehetőségek mesevilága. Erős János a kellő pillanatban megjelenik, és megleckézteti a felfuvalkodott hatalmaskodókat. A harmadik királyfi végtére megtöri a gonosz varázslatot, elnyeri Tündér Ilona kezét, hegyenvölgyön lakodalom, máig is élnek, ha meg nem haltak. Ki tagadhatná, milyen nevelő ereje van a mesének: a két—három éves gyerek, amikor először izgalomba jön a rokonszenves mesehős sorsa miatt, már érzi, mi az emberi tisztesség, a becsület; elsajátított egy nagyon fontos, és nagyon bonyolult „tananyagból" valamit, az ábécénél, s az egyszeregynél is hamarább.

S ugyanígy ki tagadhatná a humor, a derű jogosultságát, akár az úgynevezett „öncélú" nevettetést is, amely a kikapcsolódást, a szellemi frissülést szolgálja? S a kaland, az izgalom, a romantika?

Világos talán
lomra és közöns
igényével van b
légülést is inká
nak, mint felté
dődik a baj, ha
cikknek, vagy é
egyebet nem i
utasítjuk azt a
problémamentes

Harminc évv
koládégyáros el
bet nem eszik,
dét. Ígéretes r
múlva belehalt
könnyebben a
zást, mint a tes
kű, ömlesztve k
az olcsó, seké
sínyli meg.

Van az iroda
jes értékű —
nemcsak élvez
szorít, nemcsa
kentő és izga
talmaz. S úgy
felajz egyben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1908 OKT 20
1021

Iványi Ödön

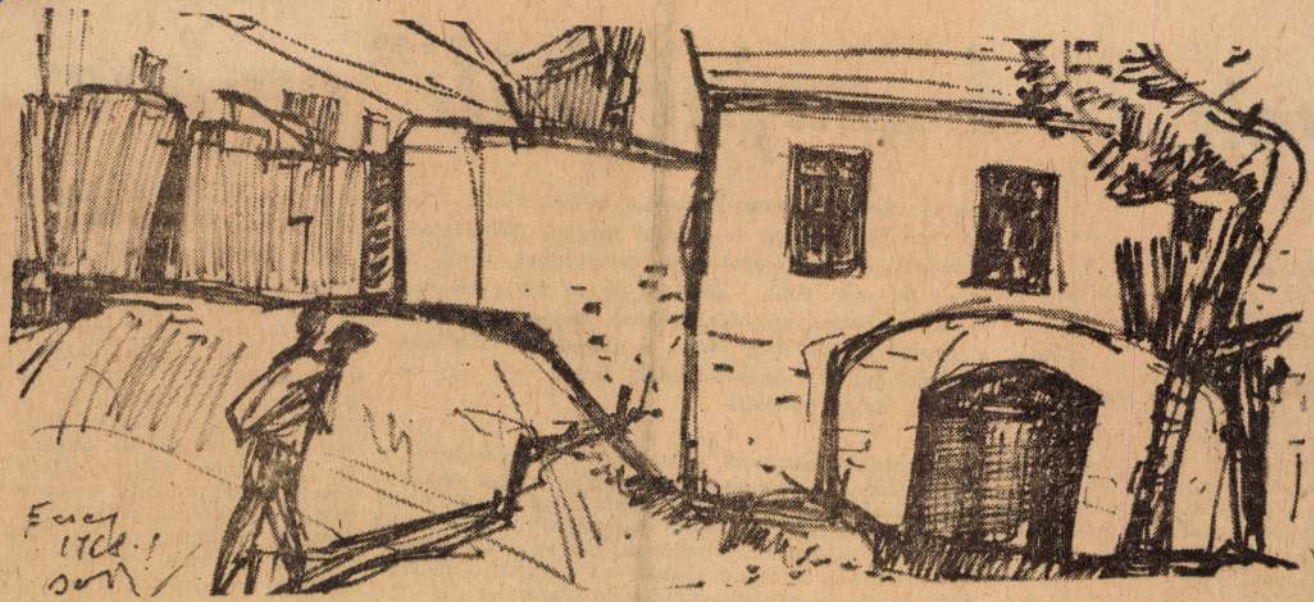

Iványi Ödön: Ecseg

y volt

tárlata

hivatali ridegség, a kiszolgáltatottság, az egyhanguság elleni szenvedélyes tiltakozás jegyében születtek.

A kiállítás igen jó színvonalú részét alkották a szobrok. Elsősorban *Csernov Jurij Lvovics* Kislány szövettel (bronz) és Kislány gyűrűvel (kovácsolt réz) című alkotásai figyelemre méltóak. *Zsitkova Marta Dimitrovna* samottszobrai szintén emlékezetes figurák. (Nagyapa, Anyó, Kecske) *Alexandrov Jurij Vlagyimirovicsnak* az uljanovszki szakszervezeti kultúrház számára készített két díszítő álarcváz-

A „zajnélküli" ember

A nagyon szűk múzeumi szobában beszélgetünk. Salgótarján ezen intézménye — Nógrád megyei Munkásmozgalmi Múzeum — tágassággal nem dicsekedhet. Amíg az új múzeum fel nem épül, nemigen enged fel a kis méretek szorítása, bármilyen hátrányokkal járjon is a munkára, a népművelésre. Még akkor is marad a szűkösség, ha a múzeum jelenlegi helyéről ideiglenesen — egy-két évre — másik helyre költözik.

Ezúttal azonban mégsem erről van elsősorban szó. *Dr. Molnár Pál* megyei művelődésügyi osztályvezető, a készülő megyetörténet egyik szerzője, s *dr. Belitzky János* múzeumigazgató között. *Belitzky János* ugyanis nemrég érkezett vissza Lipcséből, ahol *dr. Székely György* saságban a történelem-tankönyvek nem eléggé célszerűek, nem eléggé aktuálisak, sok magyarázatot kívánnak a tanártól, így rendkívüli jelentősége van például a pedagógus-továbbképzésnek a történettudományban.

Felszólalásában *dr. Székely*

nini Iszkrát előállító nyomdát is, jártam Drezdában.

S a „hazai" gondok?

Számos kiállítás rendezése a történelmi évfordulókkal kapcsolatban. Egyik legjelentősebb közülük a Salgótarjánban ma megnyíló tárlat. Az őszirózsás forradalom és a Népköztársaság időszaka Nógrád megyében címmel. E kiállítás — szintén *Belitzky János* irányításával készült — elsősorban az időszak politikai jelentőségére mutat rá az előzmények keretén belül. Ez egyúttal azt jelenti, hogy a tárlat e vonatkozásban bevezetője a Tanácsköztársaságról jövő évben megnyíló kiállí-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1971 SZEP 22.

Iványi
1021 Ödön

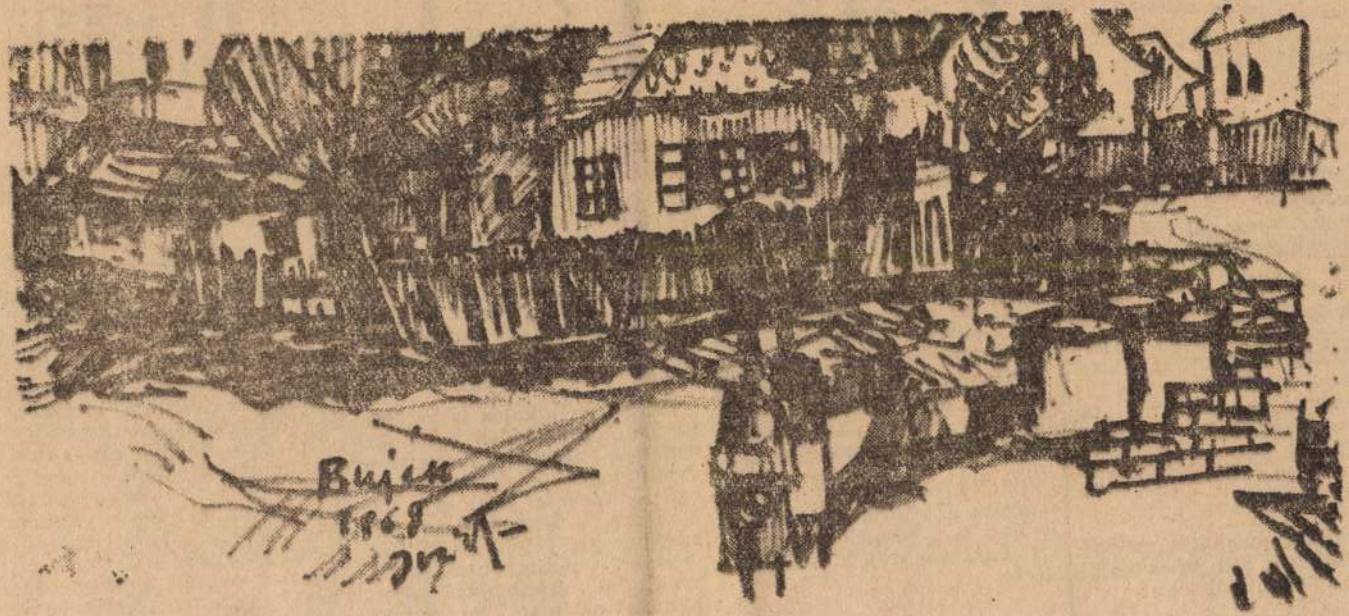

Iványi Ödön: Buják

ge volt

együttes feszültségéből tudok csak verset írni.

— *Min dolgozik jelenleg? Tervek?*

— Versek mindig készülnek, hol kevesebb, hol több. Nemrég jelent meg egy verseskötetem, a Kis csodák, azóta már összegyűlt néhány újabb vers, talán egy éven belül összegyűlik megint egy kötetre való. Ezenkívül nemrég írtam egy filmforgatókönyvet Balassi Bálint életéről, együtt a film leendő rendezőjével, Banovich Tamással, remélem, hogy ebből film is lesz talán egy év múlva, másfél év múlva látni is lehet.

— *Egyéni megítélés szerint, milyen helyet tölt be a műfordítás munkásságában?*

— A műfordítás nekem nagyon fontos műfajom. Egyrészt verset viszonylag ritkán tudok írni, és két vers

Festő — képek nélkül?

Az ember gyanakszik. Festő, képek nélkül? Miközben nézi a műterem fehérre meszelt falait, hunyorog. Úgy érzi, be kell hunynia a szemét, ennyi vakító ürességet már nehéz elviselni. Vagy hát éppen ez lenne az a bizonyos „silver lining", az ezüst szegély? (Van egy angol kifejezés: every cloud has a silver lining, szó szerint, minden felhőnek ezüst szegélye van. Értelme: borúra jön még derű is, vagy, minden rosszban van valami jó.)

Ez az üres fal lenne az ezüst szegély? Egy bizonyos, valamije már van, akinek ennyi helye van. De mije? A helyen kívül.

*

Rengeteg almája. *Nagy Ferenc*, a salgótarjáni [illegible] len magasságba emelni. Az emberréválás is alkotás. Miután önmagát készre formálja az ember (sohasem lehet készen!), próbálhat képet festeni, szobrot faragni, piramist emelni. Szoborral kezdeni sohasem szabad, csak az emberrel. Szobor nélkül talán meglehet az ember. Ember nélkül szobor nem lesz soha!

Persze, az alkotás is az ember elválaszthatatlan része. Az ember a képben, a szoborban, a piramisban is önmagát formálja. Készülni kell erre a munkára, a legemberibb tevékenységre, senki sem lesz véletlenül jóvá nemcsak etikai, kvalitásbeli értelemben sem. Nem árt azonban, ha valaki mind több gyakorlattal, nemcsak szellemi, hanem manuális értelemben is. Nem az embe[illegible] „bizonyítás" miatt van-

tom, tanársegéd úr, Öntől jobbra, balra történhet, ami akar, Önt az Ön determinizmusából nem mozdítja ki semmi. Ön későn érő ember."

1935-ben, tanári diplomával hazamegy Jánosházára, de hamarosan Pápára, egy manzardszobába költözik, az akkori jánosházi értelmiség apanázsából él, azt képekkel viszonozza. Volt festéke, vászna és kövé (a szomszédban egy sírkövés dolgozott), nappal festett, éjjel faragott. Szénparázson sült krumplit evett, boldog volt. 1937-ben festett egy parasztfejet Pápán. Utána egy évig Jánosházán tanított. De nem tetszett a szombathelyi püspök titkárának, ezért 1938-ban Salgótarjánba került. Azóta él itt.

A parasztfej ott [illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

OKT 13

NÓGRÁD

1021

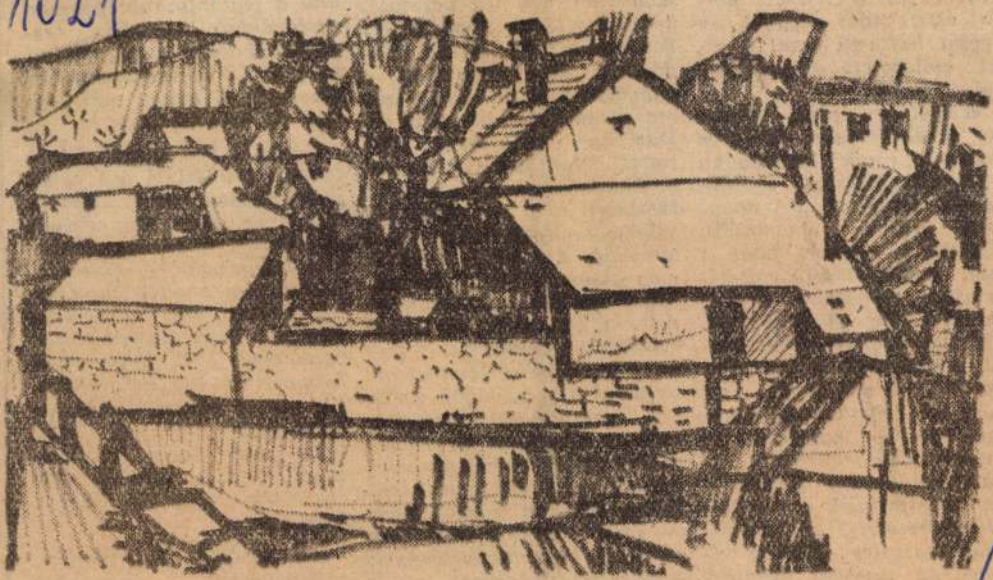

Iványi Ödön: Házak

Iványi Ödön

műveltség (nem csak az iskolai bizonyítvány jelenthet műveltséget) a teljesebb emberi élet utáni vággyal — megint baj van azzal a sokat emlegetett közszellemmel.

Nemrégiben részt vettem egy tanácskozáson, amelyen megyénk egyik legnagyobb üzemének ifjúsági problémáiról esett szó. A nagyüzem vezetői elmondták: még ma is gyakori, hogy a fiatal szakmunkások egy-két forinttal magasabb órabér kedvéért kis „üzemecskékben" vállalnak inkább munkát, otthagyják a korszerű gépeket, lemondanak egy egész sor lehetőségről, amelyet egy-egy nagyüzem a munkásainak biztosít. A munkásműveltség fogalmához hozzátartozik a munkahely szeretete, s amikor viszonylag széles körben elterjed az „egy-két forintos" szemlélet — felmerül a kérnek valamit. Az em
nácskozáson a Sal
Kohászati Üzemek
ge és a KISZ megy
hajtó bizottsága cse
dolatot. Mint isme
nagyüzemi KISZ-ta
ma valamivel több
száz, de ennél jóval több
fiatal dolgozik az üzemben. A fiatalokat — és persze az idősebbeket is — rendkívül sokféle szellemi hatás éri, a televízió, a rádió, a sajtó még akkor is képes műveltséget szolgálni (valamilyen értékűt biztosan), ha sokan elkerülik a színházat, a mozit, s kevés szép könyvet olvasnak. A két, előbb említett szélsőséges megítélés hibáját elkerülve, a problémáról szólva el kell mondani: nagyon kevés az az eredmény, amelyet a munkások — s itt főleg a fiatalokra gondolok — műveltségének emelésére akárcsak ez az egyetlen nagyüzem tett. Jó

Garai Gábor az első salgótarjáni művészeti hét egyik költő-vendége írta: „Diákok, mindenre kíváncsiak, és pedagógusok, mindenre elszántan hallgattak bennünket... Akkor úgy gondoltam, aligha jöttünk ide hiába. Igaz ugyan, hogy a munkások, bányászok, akik teremtették és ma is fenntartják, fejlesztik ezt a várost, szemlátomást nem értek rá arra, hogy személyesen találkozzanak velünk, írókkal. De elküldték hozzánk fiaikat, lányaikat..."

Szépen élni. Ezt tanulni, tanítani kell.

Pataki László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1967 JAN 7.
1021

Iványi - Ödön

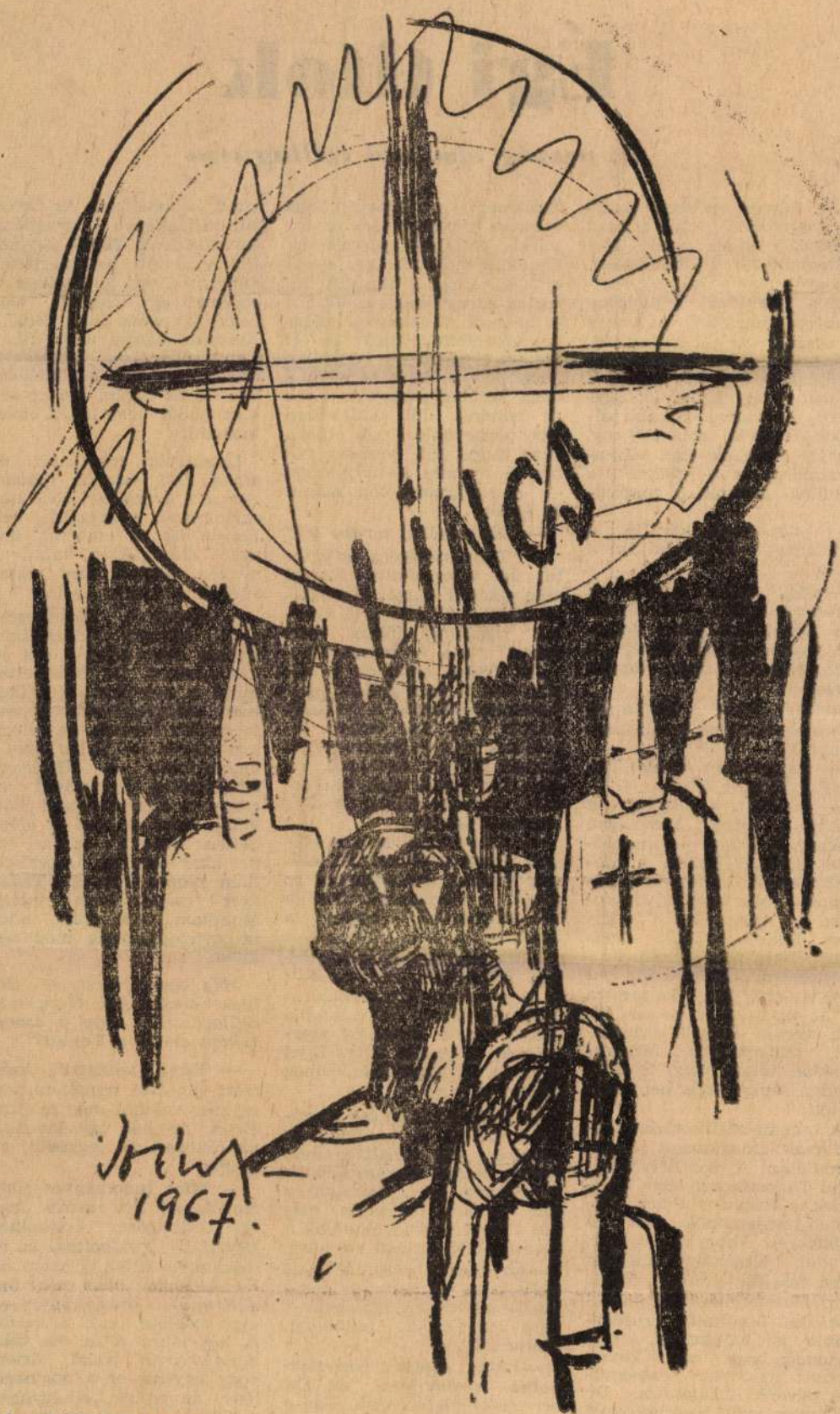

IVÁNYI ÖDÖN RAJZA

Égi titok

Az ország első női csillagásza

Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Csillagászati Tanszékén találkoztunk. Kerestem benne a különlegeset, a jegyet, amely megkülönbözteti a tudóst a hétköznapi embertől. Szemben ült velem az ország első női csillagásza, aki már 35 éve hűséges kísérője a bolygónak, tudósa a váltakozó égi képeknek. Egyszerű, halkszavú. Inkább álmodozó, mint robbanékony. Mintha nehezére esne visszavisszatérni az e világra, a Földünk érthetetlen forgására.

— „Egy tudós kerülje a publicitást" — volt hajdan a jelszó.

— *Egy tudós kerülje a nyilvánosságot?! — kérdezzük ma. Hát akkor miért dolgozik, miért szenteli életét a tudománynak, hogy magába zárja?*

— Hát akkor a földön a társadalomban ne lenne meg annyi új?

— *Egyszercsak elhatározta, hogy csillagász lesz?*

— Imádtam a verseket, a színházat. Még történelmi drámát is írtam, — mutatóujját sokat sejtetően a magasba emeli, kislányosan, pironkodó büszkeséggel mosolyog. — Aztán egy fizikaórán. Bodrossy Félix tanárom a Bohr-féle atommodellszerkezetről beszélt. És én megéreztem, hogy számomra ez az igazi. S a kockás lapok versek helyett számokkal, matematikai feladványokkal teltek meg. S attól kezdve semmi más nem számított.

A humán-beállítottságú család csak csodálkozott a pálforduláson. A mai Eötvös Lóránd Tudományegyetem elődjének, a Pázmány Péter Tudományegyetemnek lett a hallgatója. Ahogyan meséli: „Vadul, elszántan, minden mást felejtve tanulni kezdtem. Matematika, fizika szakon. És fakultatív csillagászatot is hallgattam. Volt esztendő, hogy csak ketten jártunk az akkor kozmográfiai tanszék előadásaira. De mi ketten aztán száz helyett!"

Kitüntetéses diplomával végezte az egyetemet. Sok száz pályázó előtt a Műegyetem küzdenem a jogért, hogy másnap is bemehessek az Intézetbe. A színképelemzés érdekelt, a molekula-, az atomelmélet. Mégis a munkám főleg az edénymosogatásból állt a laborban. Rettenetes dolgokat végeztettek velem. De ott voltam a tudomány közvetlen közelében és érett bennem a mag, terebélyesedett a sok új ismeret. Jól emlékszem egy párbeszédre: „A maga keze csupa seb, véresen vörös — mondta az adjunktus. — A salétromsavtól, semmi az egész."

— *„És csinálná tovább is?"*

— Természetesen, adjunktus úr, válaszoltam. „Szóval nem sikerült magát elriasztanunk innen?" Miért, el akartak riasztani? „Nem vette észre?" Nem, — válaszoltam.

Az 1933-as esztendő a válság után a fellendülést és a fasizmust hozta a világra. Balázs Júlia már doktor. Ismét sok száz pályatársa előtt „futott be" és megkapta az első, bár ismét csak gyakornoki, fizetéses állást. Öt évig hetvenöt pengőt.

— Aztán este, amikor először ültem a távcső elé, először néztem farkasszemet az éggel, a jövőmmel, mintha elhomályosodott volna a lencse.

— Dolgozhattam. A kezdetben a Meridián-műszer volt a fegyverem. Időmeghatározást végeztem. Mi adtuk a MÁV-nak, a hivatalos szerveknek a pontos időt. Éjjel egyedül a kupolában, még féltem is.

— Eleinte rettenetes magányos voltam. A csillagos-ég poézise egy csillagásznak csak a munka megkezdésének lehetőségét jelzi. Szeretem a téli éjszakát. Ha tiszta, holdas. Tizenkét órát ülhetünk a távcső előtt, szabad ég alatt. Ez az észlelési idő. A saját csillagomat, a kutatási területemen követem, figyelem a fény változását, fejlődését, szerkezetét.

— *Már régóta szerettem volna megkérdezni, és Ön erre a legilletékesebb. Van-e valami igazság a csillagjóslásban?*

— Egész életemben küzdöt-

kított babonákban. Az Oroszlán-csillagképet nyugodtan nevezhetnénk János-hegynek, s a Vízöntőt hamutartónak. Ennyire nincs jelentősége az egyénre. Egy azonban tény, hogy az egész földi élet a Kozmosz hatása alatt áll. A Nap sugárzása, természete határozza meg a biológiai életet. De az egyéni ember sorsára ebből nem lehet következtetni.

Lassanként megtanult éjszaka élni, nappal pihenni. Persze a gyermekei ebbe nem egykönnyen egyeztek bele. Hiszen ők az emberek normális életét élték, mind a négyen. Nappal föntvoltak, s éjjel aludtak.

— Ennek a következményét könnyű kiszámítani. Évekig csak néhány óra jutott alvásra. De felneveltem mind a négyüket. Két ikerfiam műegyetemista, gépészmérnökök lesznek, és válogatott sielők. — Talán erre a legbüszkébb. — Kislányom kitüntetéses diplomával végezte az Iparművészeti Főiskolát, belső építész és elégedetlen. Valami csodás szépet akar csinálni. Legidősebb fiam régész. Ő keresi a Triászkert csigáit, nem találja. Mondtam neki, fiam, addig ne nyugodj, amíg meg nem leled.

Még egy kérdést. — Milyen hatással volt Önre, mint csillagászra, hogy a szovjet rakéta elérte a Venust?

— Kicsit lehangolt, azért, mert titokban reméltem, hogy egyszer valahol még találunk életet. De hát úgy látszik a naprendszerben egyedül vagyunk.

— Mint tudományos siker, csodálatos! Ezt igazán csak egy csillagász értékelheti. Egyáltalán kiszámítani az égi mechanika útján, s aztán nesze, technika, oldd meg! Szédületes. Az ember teljes eddigi előélete csak a kezdet. A két lábra állás óta talán minden csak azért történt, hogy egyszer ez a nagyszerű lény, az ember, elhagyhassa a Földet.

Ma már nem egyedüli nő a csillagdában. Két fiatal kolléganőnek ő egyengeti az út-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Iványi Ödön

1968 MÁJ 5

1021

Iványi Ödön: Béke

HUMOR

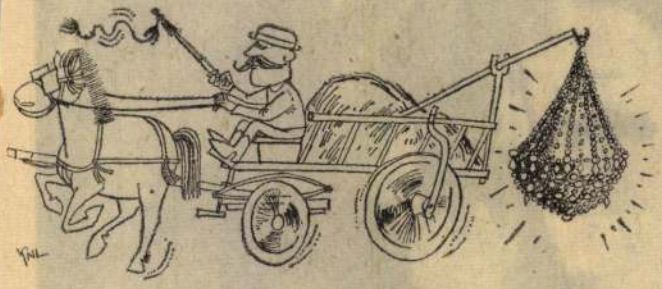

— Végre egy kivilágított szekér!
(Kertész László rajza.)

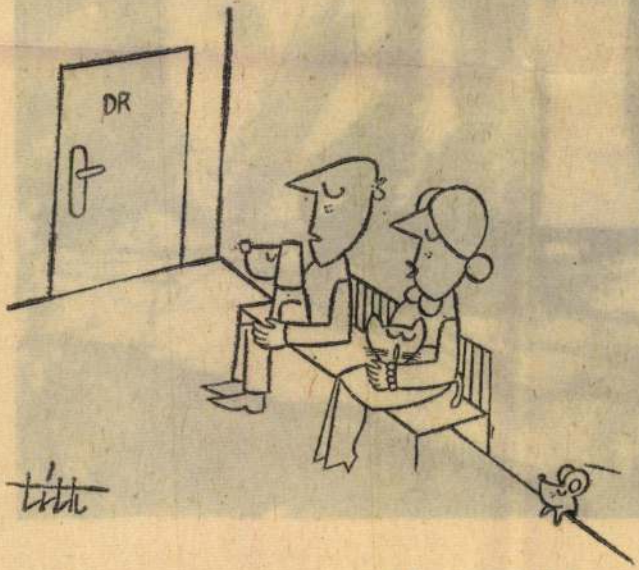

Állatorvosnál
(Tóth József rajza.)

Orvosok és paciensek

Ártalmak

Szörnyűek ezek az orvosok, — kesergett a barátom. — Tegnap megvizsgáltattam magam. Kicsit szúr a hátam — mondtam — a doktor eltiltott a dohányzástól — gyakran ég a gyomrom: ne egyek fűszeres és zsíros ételeket, — néha szédülök: eltanácsolt az autóvezetéstől, — fájni szokott a fejem: az ital méreg nekem, — közölte.

Már éppen távozóban voltam, amikor belépett a csinos nővérke. Egy kicsit megnéztem, erre a doktor visszahívott és eltiltott a nőktől.

Orvosi tanács

Nagyon kimerültem — panaszkodott író ismerősöm. — Ideges vagyok, rosszul alszom, nincs étvágyam, nehezen megy a munka. Elmentem az orvoshoz, tanácsért. Lelkiismeretesen megvizsgált, azután kifaggatott, mit csinálok, hogyan élek, és végül megkérdezte, hogy min dolgozom.

— Társadalmi regényt írok — válaszoltam.

— Látja, látja, — mondta az orvos. — Írjon valami könnyebbet, esetleg gyerekeknek.

Elgondolkoztam a tanácson, és megkérdeztem:

— Talán a doktor úr, amikor fáradt, gyermekgyógyá-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Iványi Ödön

1964 NOV 3

1021

Iványi Ödön

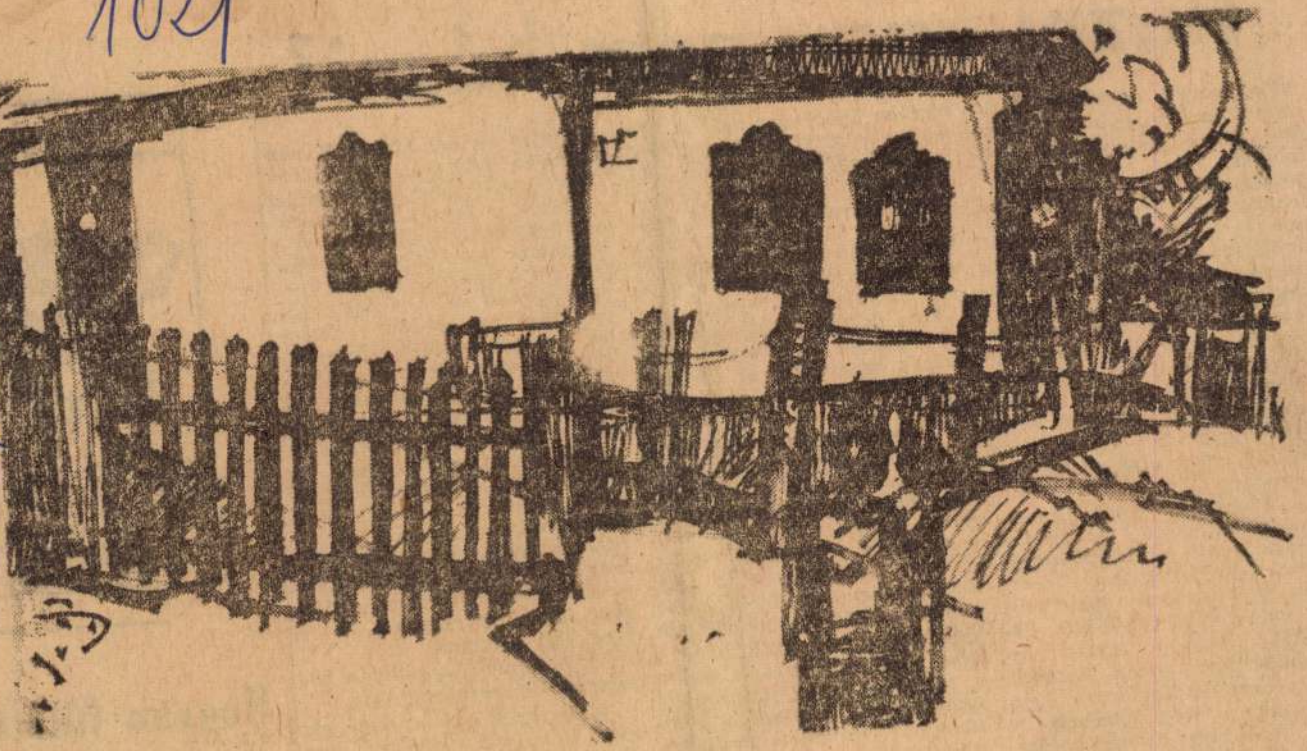

Iványi Ödön: Öreg ház

Húzni vagy nem húzni?

Fogfájással kezdődött... Elrohantam a legközelebbi kerületi rendelőhöz. Mielőtt beléptem volna, örömmel tapasztaltam, hogy enyhült a fogfájásom. Alkudozni kezdtem önmagammal, és a közeli italboltba mentem, azzal az elhatározással, hogy iszom valami erős pálinkát. Részben bátorságot akartam meríteni arra az esetre, ha mégis fogorvoshoz kellene mennem, részben pedig abban biztam, amennyiben a pálinkát kicsit rajta hagyom a fogamon, az alkohol talán megszünteti a fájdalmat.

A három centiliter cseresznyepálinkától még jobban fájt a fogam, sőt kezdeti bátorságomat is elvesztettem. De azután erőt vettem magamon. és bementem a rendelőbe. Bevallom, titokban abban reménykedtem: sokan lesznek, és én nem kerülök sorra. Legnagyobb megdöbbenésemre egy lélek sem volt a váróteremben. Átadtam beteglapomat az ápolónővérnek és remegve vártam a bekövetkezőket. A fogorvos intésére, kitátottam a számat és ő valamivel kopogtatni kezdte a fájós fogat. Azután szinte nesztelen léptekkel az üvegszekrényhez ment, elővett egy fogót, és felém közeledett.

Még három lépés, még kettő, még egy... Ebben a pillanatban megszólalt az ápolónő:

— Nem hozzánk tartozik a beteg!

A fogorvos elhúzta a fogót a számtól. Megmenekültem.

Ez volt az első eset életemben, hogy áldani kezdtem a bürokráciát.

Az utcán újra fájni kezdett a fogam. Megnéztem a telefonkönyvben a legközelebbi rendelő címét és odamentem. Mondanom sem kell, hogy a kapu alatt már szűnni kezdett a fájdalom, mielőtt azonban eldönthettem volna a „fogdilemmát", a kapus erélyesen rámszólt:

— Nálunk csak délelőtt tizenegyig és délután öttől van rendelés! Itt, ezen a táblán megnézheti, hová kell mennie!

Mikor a fogam újra kínzóan fájni kezdett, elrohantam a harmadik rendelőbe. Amikor leültem a székbe, mintha ismét enyhült volna a fájás. Elmosolyodtam. Hiszen a beteglap a nővér kezében van, minden pillanatban megállapíthatja, hogy nem ide tartozom. A nővér gyanakodva nézi a lapot, szeme összeszűkül. A fogorvos viszont közeledik a fogóval. Fél szemmel az ápolónőt nézem és várom, hogy felharsanjon a hangja, és letiltsa a húzás műveletét. De nem! Félre teszi a lapot. Nem sokáig mérgelődhettem, mert éles fájdalmat éreztem, — s kint volt a fogam.

Az ápolónő visszaadta a beteglapot és megjegyezte:

— Szerencséje van, hogy ma jött! Holnaptól kezdve nem ehhez a körzethez tartozik...

Palásti László

Hogyan fűtöttek elődeink?

Régi okleveleinkben már 1222-ben találkozunk a Szénégethő névvel, 1285-ben Szén-

N

Egy vessző

ÚJ TALÁLMÁNY

Iványi Ödön

„Műtermi Interieur" -

c. műve szerepel az T. Mistolci

Téli Tárlaton - emlétve

Napjaink 1971 Január 5.old.

Isányi Ödön

Kőváros; Vihar; Kohászok c. műve (ennek) szerepel a Nógrád megyei műveszet) tárlatán Tatán

J. J.: Nógrádi képek

Dolgozók Lapja 1971 IX. 21

Iványi Ödön

az T. salgótarjáni tavaszi tárlaton „Kohászok" és „Kőváros" c. képei szerepelnek. (említve.)

Papp Lajos: Egy új tavaszi szeregszemlévől.

Északmagyarország, 1971. ápr. 28.

Iványi Ödön festőművész 1

Ziállítása nyílt

Salgótarjánban

Napjaink 1967 január 1.

Zoldi

Iványi Ödön

2

1943-ban végezte a
Képzőművészeti Főiskolát Rudnay
Gyula osztályán

Napjaink 1967 január 1
7. old

Iváni Ödön

3

1954-ben telepedett le

Salgótarjánban, azóta él itt

Nappaint 1967 január 1

2. old.

Iványi Ödön

4

Munkásságáért Zétrer

részesült „Szocialista Kultúráért"

Zitüntetésben.

Nagyjaink 1967 január 1

r. old.

Iványi Ödön

5

„Munka-műcsevet" plakettet és díjat kapott 1965-ben és 1966-ban az Évakmegyarországi Területi Kiállításokon

Nagyvárad 1967 január 1
Kiold.

Iványi Ödön

6

„Palócföld"
„Somoskőújfalu"
„Megszedt Ipoly" c. művei
emlétve

Napjaink 1967 január 1
zoold.

Ivácsy Ödön

7

„Pécsző úti építkezés"

„Esti Tarján" a lépcsi emlétve

Napjaink 1967 január 1
2. old.

Iványi Ödön 8

„Kapálók"
„Krumplivedők"
„Halóhúzók" c. képei emlitve

Nagyváros 1967 január 1
r. old.

Iványi Ódón

9

„Sátékkérzítő"

„Kosárkötő"

„Este" c. képei emlékve

Napjaink 1967 január 1

2. old.

Wámpi Ödön 10

„Napnyugta"

„Áldozat" c. lépés emlékre

Napjaink 1967 január 1

2. old.

Iványi Ödön

11

„Versöly"

„Elhagyatva" c. Tejsi emlitve

Nagyváros 1967 januári 1
2. old.

Iványi Ödön

12

„Sívárság"

„Piac"

„Vásár" c. Tépei emlitve

Magyarok 1967 január 1

2. old.

Iványi Ödén 13

„Bodrogpart"
„Tokaj" c. Zejsei emlékve.

Napjaink 1967 január 1
2. old.

Iványi Ödön

„Pincesor" c. rajza az

1. oldalon

Napjaink 1966 június 1

Iványi Ödön

juniusban Salgótarjánban

lesz Viállítása

Nagyarok 1966 január 1

17. old.

Ivanyi Ödön
festő

Akvarellben örökítette meg az
„Öreg templom"-ot

Tóth Ferenc: Marosmenti művésztelep Makón.
Művészet, 1971. december 14. oldal

Gyányi Ödön

A salgótarjánban megnyílt első tavaszi tárlaton a bányagépgyár díját nyerte el.

(Tátle): Megnyílt a tavaszi tárlat.

Nógrád, 1941. ápr. 6.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Iványi Ödön festőművész

NÓGRÁD
Salgótarján

1971 OKT 26

Kulturális

KOLLÉGIUMI NÉVADÓ. A salgótarjáni Stromfeld Aurél Gépipari Technikum- és Szakközépiskola kollégiuma ma délután négy órakor névadó ünnepségét tartja. Ennek programjaként a társalgóteremben megnyitják Iványi Ödön festőművész kiállítását. Hat órakor kerül sor Stromfeld Aurél arcképének leleplezésére és a koszorúzásra. Ezután ünnepi vacsora lesz, s az eseménysorozat filmvetítéssel zárul. A filmeket a kongresszusi filmnapok műsorából választják ki.

Hálózatfejlesztés

A hálózatfejlesztés területén is jelentős erőfeszítéseket tettek megyénk ÁFÉSZ-ei. A harmadik ötéves terv során a bolti kiskereskedelmi hálózat 39, a vendéglátóhálózat 33 egységgel gyarapodott. A leg-

Iványi Ödön

szerepelt az "Északmagyarországi
művészek rajzai "c.kiállitáson a
Miskolci Galériában

Napjaink 1969 szeptember
12.old.

Iványi Ödön

hűtermi interieur c. műve (ecl.)

szerepel az alábbi tárlaton

Borbély László: Az első hiskolci Téli Tárlat

Napjaink 1971 I.

Iványi Ödön

13. Asszony, égelett tech., 48 x 70.
98. Város a vízpartján, mines filc, 34 x 38
99. Tel. Lus, 30 x 48.
~~100.~~ Repr.: Kohász
14. Bányán, o., 60 x 50
15. Esti Tarján, o., 86 x 127
16. Kohász, o., 100 x 140
17. Komprávárok, o., 75 x 115

Szak. M.-i Képz. mův. kiáll. 1966.
kat. Lev. Aradi Nóra Bp. 1966.

Iványi Ödön

22. „1944", olaj, 100 × 70 cm.
23. Szőlőben, „ , 60 × 80 „
24. Kapálói, olajpant., 125 × 150 cm.
25. Kislány, gouache, 50 × 60 cm
Reprod.: „1944"

Érsek Magyarországi Területi képzőmű-
bészeti kiállítás 1965. Bp.
Kat. bev. Aradi Nóra

MDK

Iványi Ödön

Falu II., gouache

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-397.

1300 MÁR 2 [illegible]

Iványi Ödön

NÉPSZAVA

— A tokaji művésztelep tanárainak alkotásaiból rendeznek kiállítást Tokaj helytörténeti múzeumában, a volt görögkeleti templomban. Áprilistól szeptemberig bemutatják Iványi Ödön, Biró Lajos, Szlávik Lajos, Blaski János és Tamás Ervin festőművészek alkotásait. Ezenkívül a templom-múzeumban rövid időre helyet kap az erdőbényei falusi képtár gazdag anyaga.

1021

nat kérdése volt: kérte, maradhasson a fia egységében. Maradt. Ha még divat lenne a népszínmű, meg lehetne írni róluk »*a vén gépkocsizó és fia, a lövész*« történetét...)

1021

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

SMER Banská Bystrica

Iványi Ödön

17. XI. 1967

Galéria pripravuje

L. MIKULÁŠ (uy) — V rámci Dní sovietskej kultúry otvoria 27. novembra v Oblastnej galérii P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši výstavu pod názvom Sovietska fotografia — umenie patrí ľudu Po jej skončení 8. decembra pripravia pracovníci galérie v rámci družby Stredoslovenského kraja a Severomadarskej oblasti výstavu Iványi Ödön — maliarske dielo

Nedospanec — *Stretávame sa s ním kde-kade. V autobuse, na schôdzi, ba aj v zamestnaní. Pohodlne sedí, pochrapkáva, pravdaže, tlmene a haškovsky povedané o medziach zákona", aby*

MDK

Iványi Ödön

Gyártelep, of.

Kubikosok, of.

Dózsa, of.

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Muzeum 1949. jul. 3.

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási hiradás

Borsodi Vegyész 1967 ápr.7.

Iványi Ödön MDK.

Kiállitási hir

Északmagyarország 1967 ápr.6.

mdk.

Iványi Ödön

„Faluti részlet" e. műve legfrissebb képe. Témái: nogvádi tanyák, szelíd dombok, „Várakozók", „Salakhegyek" e. művei és a „Kapálok" porosan latnak.
Rudnay Gyula mellett dolgozott.
Kurti Katalin: A Salgótarjáni Képző művészeti Munkacsoport debreceni kiállításáról
Alföld 1963. 12 sz. 78. L

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Iványi Ottó

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG
1963
31

(Iványi Ödön rajza)

Iványi ödön MDK

szerepelt a salgótarjáni József Attila Müvelődési Otthonban rendezett kiállitáson.

--: Nagy érdeklődő közönség előtt nyilt meg a megyei képzőművészek tavaszi tárlata.

Nógrádi Népujság. 1963. jun. 5.

Iványi Ödön MDK

szerepelt asalgótarjáni őszi tárlaton.

"Kanális"
"Anya gyermekkel" / "Anya gyermekkel"

--: Tárlat - nyitás előtt.

Nógrádi Népujság. 1963. nov. 9.

M.D.K.

Iványi Ödön
festő

„Munkába menők", „Külszíni fejtés", „Szőlőkapáloh", „Szénagyűjtés" című képeivel jelentkezett a tárlaton.

Szécheny Loltán: A Nográd megyei képzőművészek
Művészet, 1962. augusztus – 47 lap

MDK

Iványi Ödön

Szerepelt a Salgótarjáni Művelődési Ház kistermében rendezett kiállitáson.

"Dohányfüzők"
"Andráska"
"Festő és közönsége"

Bobál-Turai: Az V. Megyei Képzőművészeti Kiállitás
NÓGRÁDI NÉPUJSÁG. 1957. nov. 30.

MDK

Iványi Ödön

Cigányleány, of.

KMTárs. M. Müv.ért. 1940-41

15.1.

Iványi Ödön, festő MDk

Munkásélet címen képzőművészeti kiállítást rendez a Nógrád megyei munkás-mozgalmi múzeum. febr. 11-én Iványi Ödön festőművész nyitja meg a kiállítást.

– Hír 10.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. febr. 8.

Iványi Ránló, építén M Dh

Budapest épülő új lakótelepeiről tartott vetített képes előadást.

– : Hír

10.1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 24.

Ivánji Ödön
festő

M.D.K.

A debreceni Ady művelődési házban
tartott tárlatot.

—: Szinek
Művészet, 1964. január – 48 lap

MDK

Iványi Gyula

"C" telepitési csoport. II.dij. "25", szerzője Iványi Gyula.

R.Nászay Miklós: A Földmiv.min.telepitési tervp.

Épitőmunka, 1933. 2.sz. 28.lap

A HÓNAP MŰTÁRGYA
1986. szeptember

IVÁNYI ÖDÖN

DECEMBER

akvarell

40.5 x 59.5 cm

IVÁNYI ÖDÖN festő, grafikus
Leszenye, 1918—1985 Salgótarján

Rudnay Gyula tanítványaként 1943-ban fejezte be a főiskolát. A negyvenes években Baján dolgozott, utána Salgótarjánban élt. Önálló tárlata ugyanitt 1966-ban és 1973-ban volt. Kiállított még Szécsényben és Makón 1978-ban, majd Budapesten 1981-ben a Fényes Adolf-teremben. Három alkalommal díjazták munkáit az egri akvarell-biennálén.

Pikturájára szuggesztiv liraiság és józan, realisztikus szemléletmód jellemző. Jeles akvarellista.

Iványi Ödön néhány esztendőn át a salgótarjáni Megyei Könyvtár igazgatója volt. Könyvtárosságának néhány éve rövid volt ahhoz, hogy eldöntse, a természet szépségeiben elmerülő festői alkotás áll-e közelebb szívéhez, vagy a közművelődési szándék mindent vállaló tenniakarása. Azok közé a szerencsések közé tartozott, akik mindig helyesen ítélik meg saját képességeiket: festő maradt.

Művészetének legfőbb jutalma lett, hogy élményeit, érzelmeit tolmácsolni tudta művei nézőinek és részeseivé tette őket a természet szépségében, úgy ahogy ő látta és láttatni akarta. Mesterien bánt a színekkel. Indulásától kezdve kolorista volt. Színei éppen olyan pompásan izzottak csendéletein, tájképein, mint vásznain. Később színvilága sötétebb lett, hidegebbre vált, a lila, a lilásbarna, s a hideg zöldek dominéltak benne, olykor a komorságig. Végül eljutott képeinek legfontosabb összetevőjéhez, a fényhez, amely vásznain élete végéig egyre fokozódó szerepet kapott.

Külön kell szólni vízfestményeinek liraiságáról. Arról az oldott könnyedségről, leheletszerű finomságról, amellyel az atmoszférikus változásokat, a levegő vibrálását érzékeltetni tudta. A könyvtár birtokában levő akvarellek ennek a fényben fürdő korszaknak szép darabjai. Valamennyi kölcsönözhető.

„Arról beszélek, ami ragyog és tiszta, mint a kristály

Emlékezés Iványi Ödönre

A rákoshegyi Erdős Renéházban, bensőséges hangulatot árasztó környezetben, meghitt pillanatok várnak arra, aki megtekinti Iványi Ödön festőművész emlékkiállítását.

Iványi Ödön 1918-ban, Leszenyén született. A Sopronban és Győrött eltöltött középiskolai évek után 1938-tól 1943-ig a Képzőművészeti Főiskolán *Rudnay Gyula* növendéke volt. Hadifogságból hazatérve Baján élt, majd 1954-ben Salgótarjánban telepedett le. A megyei könyvtár igazgatója volt, részt vett a Palócföld létrehozásában, tanított a Madách Imre Gimnáziumban. Megszervezte a helyi képző- és iparművészek csoportját, ő volt az amatőr képző- és iparművészek legismertebb megyei patrónusa. 1941-től 1985-ben bekövetkezett haláláig rendszeresen szerepelt országos kiállításokon. Művészeti és pedagógiai munkásságáért több díjjal is kitüntették.

Önarckép, 1977 (olaj, vászon)

A kiállításon látható művek felvillantják Iványi stíluskorszakait, nyomon követhető, ahogy a Rudnay hatásától megváló művész kialakítja a maga színvilágát, tematikáját. Különös élmény, hogy a kezdetben harsány vörösökben és kékekben tobzódó olajfestmények hirtelen megszelídülnek és pasztellkékekre, -zöldekre váltanak a derűt és egyben elvágyódást tükröző akvarellekben. Az emberábrázolást felváltják a csöndet sugárzó tájképek, a természet kínálta ritka pillanatok.

Ez a művészi befeléfordulás ellentmond Iványi karakterének, aki a hétköznapok valóságában jókedvet, harmóniát sugárzott környezete, tanítványa felé. Az akvarelltechnika kiválasztásáról 1981-ben így nyilatkozott: „Azt szeretném, hogy eltűnjön a köd, a por, a szutyok. Nem akarok belemászni a nyúlós mocsárba, mindabba, ami lehúzza az embert, viszont szeretném felkelteni a szebb utáni vágyat. Azt vallom, hogy nem szükséges bemocskolni sem a levegőt, sem a társadalmat, sem egymást. Most már csak arról beszélek, ami ragyog és tiszta, mint a kristály, hogy ne adjuk föl a vízpárákat és a fénypásztákat."

Iványi Ödön festményei *Lipták György* grafikusművész átgondolt, empatikus elrendezésében szeptember 16-ig láthatók.

KÁLMÁN GY.

Nógrádi Hírlap. 1998. 09. 12.

Katolikus Jubileumi névtár

Megjelent az „Esztergom-budapesti Főegyházmegye Jubileumi Névtára". Mint ismeretes, *II. János Pál pápa* 1993 Pünkösdjén kiadta a Hungarorum Gens kezdetű apostoli levelét, amelyben módosította a hazai egyházmegyék határait. Ez többek között az Esztergomi Érsekség területét is érintette.

A legnagyobb változtatás Budapesten történt, ugyanis a főváros egységes lelkipásztori irányításának érdekében Pestet és Budát egyaránt Esztergom főhatósága alá rendelték. Csepel azonban továbbra is Kalocsához tartozik.

Az így kialakított esztergom-budapesti főegyházmegye területileg ugyan a legkisebbnek mondható, ám hívei alapján mégis a legnagyobb. A plébániáktól kapott tájékoztató szerint itt élő több mint két millió lakosból 1,258 milliót római katolikusnak kereszteltek.

Többek között ez is olvasható a most kiadott jubilleumi névtárban, amelyből képet alkothatunk a főegyházmegye területén található templomok és szerzetes rendek történetéről, illetve a papság életrajzi adatairól. Ezenkívül szociológiai és statisztikai adatok és elemzések érzékeltetik a megkereszteltek vallásossági gyakorlatát.

JEZSÓ ÁKOS

GOMBOS MIKLÓS
harangöntő-mester, harangöntés, lengő-, állvány-szerkezet és villamosítás.
2162 ŐRBOTTYÁN,
Rákóczi u. 121. Pf. 10.
Tel./fax: (06-28)-360-170.
Rádiótel.: 06-30-489-575.

11.30 óra és 14.30 óra között gyermekek részére bibliai játszóház működik sok játékkal, rajzolással, festéssel és más kézimunkával. Mindig szakemberek foglalkoznak a gyermekekkel.

A Pólus Center nagyszínpadára is terveznek egyházi ifjúsági zenei programokat. Készülnek a tájékoztató táblák és szórólapok is.

Szeretnék én is bemutatkozni. *Záborszky Csaba* vagyok. Július 1-től kaptam megbízást a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsától az „Itt és most" Missziói Központ vezetésére, mely számomra – hitem szerint – Isten ajtónyitása a bizonyságtételekre. Édesapám, *id. Záborszky Csaba* evangélikus lelkész Nógrád megyében, Szügy községben 45 éve végzi szolgálatát. Szüleim hűséges szolgálatait látva én is kerestem azt a helyet, ahol munkámmal Istent és embereket szolgálhatok. Külkereskedelmi főiskolát végeztem. Több helyen dolgoztam, mindig szervezőként és kapcsolattartóként. Hálát adok Istennek, hogy Jézus Krisztusban a Megváltómat, Megtartómat ismerhettem meg. Ezt a jó hírt, örömhírt, evangéliumot szeretném itt tovább adni szavaimmal, cselekedeteimmel mindenkinek, aki ide bármilyen indíttatással is tér be.

Már eddig is sok áldott szolgálati alkalom volt. Tudom, hogy a cél az, hogy a bevásárlók közül keressenek fel bennünket minél többen, de én annak is örülök, hogy például az egyik vasárnap, az evangélikus istentiszteleten – ahol egy finn misszionárius számolt be Kínában végzett szolgálatairól – sokan vettek részt.

FOTÓ: ARCHÍV

Szeretettel hívom fel mindenki figyelmét tevékenységeinkre, melyeket a következő programokkal szeretnénk kibővíteni:

– Mivel tagja vagyok a KEVE Társaságnak (keresztyén vezetők és üzletemberek), szeretném elindítani az üzletemberek találkozóját itt, a Pólus Centerben is. Erre neves közéleti, pénzügyi és gazdasági szakembereket hívnánk meg.

– Irodalmi estek rendezését is tervezzük.

– A fiatalság számára neves sportembereket kívánunk meghívni.

– Angol, német nyelvtanfolyamokat is szeretnénk indítani ingyenesen, ami a mai világban szokatlanul hangzik. Ehhez a Skót Misszió nyújt segítséget. Szeretettel hívjuk a tanfolyamokra a Pólus Center dolgozóit is, hiszen ilyen kereskedelmi központban szükség van különböző nyelvek ismeretére.

Úgy érzem, hogy a megváltozott, felgyorsult és sajnos eldurvult világunkban minden ide betérőnek csendet, nyugalmat és lelki fejlődést nyújthatnak szolgálataink.

Reménységgel és imádságos szívvel szeretném ezt a szolgálatot véghezvinni Isten dicsőségére és sokak örömére.

IFJ. ZÁBORSZKY CSABA

VÁC-HÉTKÁPOLNA ősi búcsújáró helye idén szeptember 13-án tartja a nagybúcsút a Szűzanya tiszteletére. Az ünnepi szentmisét és szentbeszédet *Keszthelyi Ferenc* megyéspüspök mondja délelőtt 10 órakor. A körmenet az elmúlt évekhez hasonlóan 9 órakor indul a székesegyháztól. Kérjük, hogy az érkező zarándokok ott gyülekezzenek. Buszoknak és autóknak fenntartott helyek lesznek a Ferencesek-temploma előtti téren, a székesegyház körül és a Hétkápolna stadion felőli részén. Tisztelettel és szeretettel hívunk és várunk mindenkit, hogy a Magyarok Nagyasszonyának további segítségét kérve, együtt imádkozhassunk.

IVÁNYI ÖDÖN festőművész emlékkiállítása ma délután hat órakor nyilik meg az Erdős Renée-házban (Budapest XVII. Rákoshegy, Báthori u. 31.). Megnyitó beszédet Bakallár József festőművész mond, a kiállítást Lipták György grafikusművész rendezte. A tárlat szeptember 16-ig tekinthető meg.

MEGHALT Pallai János újságíró. A Magyar Rádió debreceni stúdiójának nyugalmazott főszerkesztőjét Debrecenben, 59 éves korában váratlanul érte a halál. Pallai Jánost a Magyar Rádió Rt. saját halottjának tekinti, temetéséről később intézkednek.

ELHUNYT Kaposvári Gyula muzeológus, a szolnoki Damjanich Múzeum nyugalmazott igazgatója. Az országos hírű helytörténeti kutatót 82 éves korában rövid rosszullét után csütörtökön érte a halál. Kaposvári Gyulát Szolnok saját halottjának tekinti, temetéséről később intézkednek.

pont vezetője, miután az elsőfokon eljáró Szekszárdi Városi Bíróság elutasította a rendőrség indítványát, hogy a megyei vállalkozói központ csalás bűntettének alapos gyanújával augusztus 12-én őrizetbe vett férfit helyezzék előzetes letartóztatásba. Mivel a Szekszárdi Városi Ügyészség ugyanakkor elfogultsági kifogást is bejelentett az ügyben, a másodfokú eljárás lefolytatására Bonyhádot jelölték ki.

MEGVESZTEGETHETŐ végrehajtó ellen rendelt el nyomozást a Bajai Városi Rendőrkapitányság. K. A. 40 éves bajai lakos, a Bács-Kiskun Megyei Egészségbiztosítási Pénztár végrehajtója azzal gyanúsítható, hogy egy foktői házaspártól 30-30 ezer forintot kért saját maga és egy társa számára azért, hogy ne kelljen 240 000 forint társadalombiztosítási járulékuk késedelmi pótlékát megfizetniük. A zsarolónál a rendőrök a pénz átadása után megtalálták a korábban megjelölt pénzt.

a Los Angeles-i filharmonikusok Esa-Pekka Salonen zeneigazgató vezetésével. A finn zeneszerző vezényletével 13 koncertet adnak augusztus 27 és szeptember 12 között. A turné Németországban kezdődik és ott is ér véget, de a 105 tagú együttes közben fellép továbbá Koppenhágában, Manchasterben, Londonban, Brüsszelben, Luzernben és Amszterdamban is.

A SVÁJCI ÓRAIPAR növelte külföldi értékesítését az első fél évben. A kész órák értékesítése 4,6 százalékkal növekedett világszerte mind mennyiségben, mind árban. Az első fél évben a svájci óragyárak 15,6 millió órát exportáltak, 700 ezerrel többet, mint a tavalyi első fél évben. A kész órák exportjának értéke 160 millió svájci frankkal, 3,601 milliárd svájci frankra nőtt. A négy legnagyobb piac – az amerikai, az olasz, a francia és a spanyol – már pótolta azt a tizenkét százalékos csökkenést, ami a hongkongi piacon következett be.

A Gänserndorfi Safaripark és a Magyar Nemzet ajándéka az olvasóknak!

Kedves Olvasóink!

Aki kivágja az újságokból az itt látható jubileumi szelvényt és bemutatja a Gänserndorfi Safaripark pénztárában, 50 schillinggel kevesebbet kell fizetnie a belépőjegyért!

Magyar Nemzet

50 SCHILLING KEDVEZMÉNY

Safari- und Abenteuerpark GÄNSERNDORF 30 km von Wien

A Gänserndorfi Safari- és Kalandpark valamennyi látványosságára és műsorára szóló belépőjegy árából!

Csak személyautóval történő látogatásra érvényes! Személyenként csak egy, eredeti szelvény használható fel! A kedvezmény készpénzre nem váltható át! Nem fizetőeszköz, csak a belépőjegy árából vonható le! Autóbuszos csoportokra nem vonatkozik! Ez a szelvény más akcióval, kedvezménnyel nem kombinálható!

ÉRVÉNYES: MEGJELENÉSTŐL A SZEZON VÉGÉIG, OKTÓBER 26-IG!

bálnavadászat nyugodt tengert kíván, különben szinte lehetetlen észrevenni a levegőért csupán négy másodpercre felbukkanó hatalmas emlősöket. A Reuters jelentése szerint Norvégia bálnavadászhajói az évadban 671 bálnát zsákmányolhattak volna, ám csak 624-et fogtak ki. Főképp az Északi-tenger bizonyult „szűkmarkúnak": az engedélyezett 178 helyett csak 138 bálnát emeltek fedélzetükre a hajók. A vadászatot amúgy nemcsak a rossz idő nehezítette, hanem az is, hogy július elején egyszerre túl sok bálnát ejtettek el, és az üzemek nem győzték a bálnahús feldolgozását. Emiatt átmenetileg fel kellett függeszteni a vadászatot.

A bálnahús kilója 30 korona körül mozgott, több mint 800 magyar forintba került az egész szezonban. Mivel exportját nemzetközi tilalom sújtja, ezért a norvégok saját fogyasztásra vadásznak. A hús árveréseken kel el, a minimális ár kilónként 23, a maximum valamivel 40 korona felett volt.

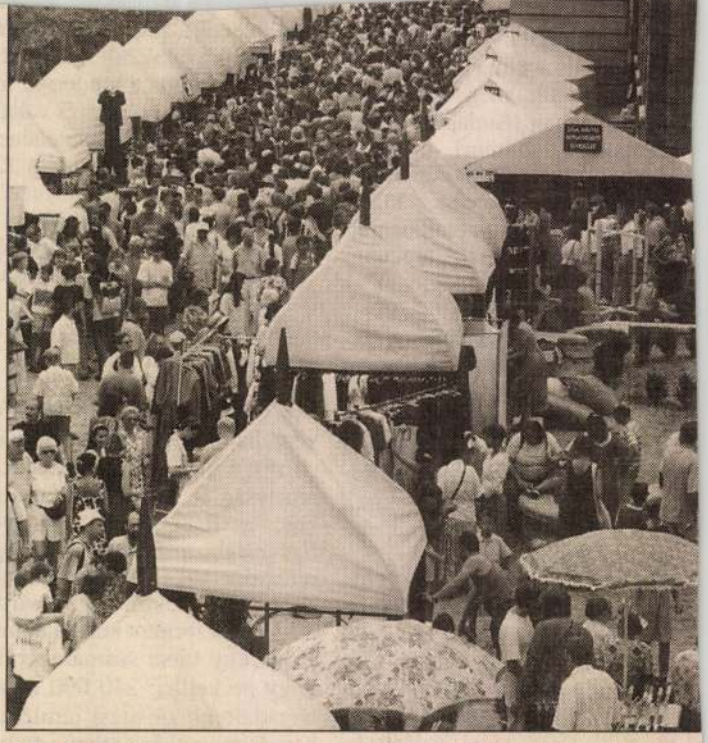

A budai Várban – már hagyomány – minden évben ilyenkor tartják a mesterségek ünnepét; erre az idén is kézművesek sokasága hozta el legjobb termékeit NAGY ZOLTÁN FELVÉTELE

ISMÉT EGY BIZONYÍTÉK ARRA, HOGY
A MAGYAR NEMZETET ÉRDEMES OLVASNI

Minden olvasónknak
50 schilling ajándék!

Safari- und Abenteuerpark
GÄNSERNDORF

Ízelítő a Gänserndorfi Safari- és Kalandpark 1998-as programajánlatából:

- Egyórás körutazás saját személyautóval a szabadon élő állatok birodalmában!
- Félóránként 4 szenzációs nemzetközi show a Kalandparkban!
- Simogató állatkert, fehér- és aranytigrisek indiai templomromok között, játszótér, labirintus!
- Új Ázsia-szektor! Közép-Európa legnagyobb elefántkifutója!

MDK

Iványi Odön
szerepelt a tárlaton.
-- Ma nyilik a tavaszi tárlat.
Nógrádi Népujság 1964 jun. 7.

IVÁNYI Ödön festőművész

IVÁNYI ÖDÖN festőművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt meg pénteken a salgótarjáni Bányász Művelődési Házban. Ezúttal bemutatott húsz nagyméretű akvarellje egytől-egyig tájkép. A tárlat február 10-ig tekinthető meg.

Népszabadság 1983. 1. 22.

Iványi Ödön festő M.D.K.

1943-ban végzett Mudnay osztályán a Képzőművészeti Főiskolán.
Aztána a frontra ment 5 évvel később jött meg a fogságból.
Állást vállalat B ajón.
Néhány évvel később Cserhátszentiványról irtak neki, hogy jöjjön haza

Kristóf Attila: Művészek vidéken. Palócföld
Magyar Nemzet 1964. november 1. 7.1.

MDK

Iványi Ödön

Cigányleány, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 15.1.

Iványi Ödön MDK

szerepelt a kiállitáson.

--: Megnyilt a salgotarjáni képzőművészek
hajduböszörményi kiállitása.
Nógrádi Népujság 1963. aug. 24.

Iványi Ödön festőművész

A Szinyei Merse Pál művészeti alkotóközösség néhány hónappal ezelőtt alakult. Most kiállítást, vásárlással egylekötött kiállítást rendeznek a Vasas Műv. Központban. Csabay Kálmán, Mazsaroff Miklós, Iványi Ödön és még több művész munkái szerepelnek a tárlaton.

Megtekhetők a kiállított művek.

Déli Hírlap, 1984. nov. 30.

Iványi Ödön MDK

Bejelentette részvételét.

--: Budapesti és vidéki alkotók idény művésztelepe nyílik Salgótarjánban.

Nógrádi Népujság. 1963. aug. 7.

Iványi Ödön MDK

Szerepelt az "Ember és a munka" szekszárdi kiállításon.

a csapolást ábrázoló festménye

Monostori Miklós: Vallomások a munkáról.
Tolna Megyei Népujság. 1963 jan 27.

Iványi Ödön MDK

Bizonyára már az őszi tárlaton is szerepelni fog:
"Dohányfüzők"

Benczurfalván,
Kiss Béla: Látogatás a nógrádi művészek alkotó házában.
Nógrádi Népujság, 1957. aug. 31.

MDK.

Iványi Ödön

Müvét Salgótarjánban 1965-ben dijazták

Nógrádi Népujság 1965 ápr.6. lap -

MDK.

Iványi Ödön

Salgótarjánban 1965-ben pályadíjat nyert

Északmagyarország 1965 április 6. lap -

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási kritika

Hevesmegyei Népujság 1965 juni.2o.

MDK.

Iványi Ödön

Dijazásáról hiradás

Szocialista Müvészetért 1965 jun.

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási kritika

Hevesmegyei Népujság 1965 juni.8.lap -

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUN 9.

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

Iványi Ödön

Művésztelep Eresztvényben

A Nógrád megyei Képzőművész Stúdió, valamint a Salgótarjáni Bányász Művelődési Otthon képzőművészeti szakkörének legjobbjai részére június 14-től kéthetes művésztelep nyílik Eresztvényben.

A mintegy 15 főből tevődő alkotócsoport elméleti és gyakorlati képzését Iványi Ödön festőművész irányítja. A művésztelep anyagi ellátásához a Nógrád megyei Szénbányászati Tröszt is jelentős összeggel hozzájárult.

vezetői is egyetért
a biztosíték arra,
rom hónapon belü
válik a csomagoló-
katerülete, megoldó
kahely kiszolgálás
ilyen biztosíték. És
lesz? Állandósul a
lap-rendszer, és az
idézett munkahely
ség? És mi lesz pél
üzemben, ahol
forgácsolásánál

inner-on-

Mert hiszen erről egyébként

Iványi Ödön.

A Rudnay műveztelep és a bajai képzőművészeti együttes kiállításán képei szerepelnek.

Bácskiskunmegyei Népújság, Kecskemét, 1952 Jún. 29.

M.D.K.

Iványi Ödön festő

Művei a kiállitáson

Perneczky Géza: Észak-magyarországi képző-művészek Salgótarjánban

Magyar Nemzet 1966. ápr. 28. 4.l.

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási hiradás

Nógrád 1966 okt.15.

M.D.V.

Iranyi Ödön
festő

Olajfestményeit mutatta be
a tárlaton, így a „Kotrászók"-at
is.

Tasnádi Attila: Az eszár magyarországi képzőművészet –
Művészet, 1967. január – 48 lap.

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási krika

Nógrád 1966 ápr.4.lap 12.

MDK.

Iványi Ödön

Kiállítási krika

Nógrád 1966 ápr.4.lap 12.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Iványi Ödön

1021

1966. november 5. szombat

Köszöntő helyett

Kevés ember mondja el magáról — gondolom —, hogy nem ismeri *Iványi Ödönt* Salgótarjánban. Aki itt él akárcsak több hónap óta is a hegyekkel koszorúzott, gyárkéményekkel tűzdelt, ipari szerkezetekkel, épülő házak kontrasztjaival szaggatott északmagyarországi városkában, feltétlenül találkozik vele.

Iványi Ödön közéleti személyiség, fáradhatatlan pedagógus és rokonszenves festőművész. (A Nógrád megyei Balassi Bálint Könyvtár igazgatója.)

Bemutatni nem szükséges.

Az embert tettei, munkája jellemzi a legjobban. A szocialista művészet alkotásainak hangja, tartalma, mondanivalója.

Iványi Ödön önálló tárlata holnap délelőtt 11 órakor nyílik meg Salgótarjánban, a megyei József Attila Művelődési Ház kiállítási termében. Baranyi Judit művészettörténész nyitja meg.

Nos, e tárlat ad alkalmat arra, hogy a nyitás előestéjén mégiscsak ejtsünk, néhány szót Iványi Ödönről.

A Palócföld című Nógrád megyei irodalmi és művészeti antológia 1965. évi száma így mutatta be olvasóinak:

„Született 1918-ban... Indulása arra az időre esik, amikor a második világháború vihara lepörköli a szállni akarók szárnyait. Rudnay iskolája, fogolytábor, tanároskodás, a mindennap mozaikkockáit aranyveretessé tevő közéleti tevékenység annak a generációnak a sorsvállalása, melynek feladata volt a felszabadulás után megindítani az életet. A mester erős hatása már hosszú évek óta nem befolyásolja művészetét. Kialakult egy olyan sajátosan egészséges új festői nyelvrendszere, mely érett, konzekvens festővé avatja. Szereti a nógrádi tájat, s benne a dolgozó embert. Salgótarjánban él s már több országos kiállításon sikerrel szerepelt. Így legutóbb üdvözölhettük, mint díjnyertes művészt az I. Északmagyarországi Területi kiállításon. Szeretjük és örülünk neki, mert gazdaggá és értékessé teszi művészetével ezt a kibontakozó új világot, Palócföldünket."

E meleg ajánláshoz még hozzátehetjük, Iványi Ödön a Magyar Képzőművészek Szövetsége Északmagyarországi Szervezete Nógrád megyei csoportjának összekötő tiszteként is tevékenykedik a Salgótarjánban, illetve Nógrádban bontakozó képzőművészeti élet felvirágoztatásán. Ezenkívül a megyei képzőművész stúdiót vezeti, amelynek feladatát a következőkben határozta meg:

1. A megye területén élő, a képzőművészetet már megfelelő szinten gyakorlatban folytató egyének összefogása, tömörítése.

2. Tehetségkutatás, a szakköri élet fellendítése, segítése.

3. A szakkörökben működő felnőtt tagok számára felvételi lehetőség biztosítása a stúdióba.

4. A stúdiótagok legjobbjainak munkásságuk alapján felvételi lehetőség nyújtása az Észak-magyarországi Területi Szervezetbe.

Iványi Ödön szavaival élve „minden terv annyit ér, amennyit megvalósítunk belőle." Bár a stúdió fiatal csoportosulás, máris több eredménnyel dicsekedhet. Évi bemutatkozó tárlatai méltán tartanak igényt a műértő közönség érdeklődésére, s ez nem kis mértékben vezetőjének, Iványi Ödönnek az érdeme.

A megyét átfogó képzőművészeti élet a felszabadulás előtt nem volt Nógrádban. A festők, akik itt éltek, Glatz Oszkár, Fajl Frigyes, Bátki, Bohakovics csupán alkotói kedvük kielégítésére festegettek. A napjainkban gyorsan bontakozó képzőművészeti élet áramait vizsgálva, hosszasan időzhetünk Iványi Ödön alkotásainál, amelyek, s erről bizonyára a holnap megnyíló kiállítás anyaga is meggyőz, méltóan reprezentálják a városban folyó képzőművészeti törekvések legjavát, s alkotójuk eddigi tevékenységét is.

Tóth Elemér

Alakítjá
a táj új ar

Ember és természet: örök harc, folyamatos megújulás. A természet nélkül az ember semmire sem menne. De ahhoz, hogy a természet — a föld, a folyók, az időjárás stb. — gazdagon gyümölcsözzön, ismerni kell életét, törvényeit. Az ismeret azonban nem elég, mert e törvények betartásának elmulasztása súlyos következményekkel járhat.

Egykor gazdag erdők zúgtak a Mátra, a Cserhát, a Karancs nyúlványain. Dús lombú tölgyek között kanyarogtak a patakok. S ma oly kopárak a domboldalak, lankák, hogy a juh is alig talál táplálékot. A letarolt erdőket elnyelték a bányák. A fa-óriások helyére azonban az ember nem ültetett fiatalost. Megsértette a természet szigorú rendjét, s ezért szigorú árat fizetett.

Az eső, a szél azután elvégezte a magáét. Nem kellettek évtizedek, a termőföld, az áldott humusz megindult a völgyekbe, elhordták a patakok. Megteltek a medrek, a víz kicsapott a szántókra, rétekre — a pusztítást újabb pusztulás követte. Felborult a rend.

Amit egykor az ember tönkretett, az ember most rendbehozza. Egy másfajta ember, nem a romboló, hanem az alkotó. Rádöbbent, hogy a természet erői csak azok számára vak erők, akik nem ismerik és nem az ismeretekből levont törvényszerűségek szerint cselekszenek. Céljai, törekvései eléréséhez e törvények betartásán vezet az út. Több búza, takarmány, hús, tojás kellene? Szabályozz patakot, tartsd meg a vizet a hegyoldalakon — ez itt a legnagyobb kincs — alkalmazd a korszerű művelést — s mindez elérhető. Lényegében természetátalakítás, helyesebben a természet rendjének visszaállítása.

Hat évvel ezelőtt kezdődött a Lókos patak vízgyűjtőjében, jövőre pedig a Zagyva felső folyásának tájain. Végre polgárjogot nyert mezőgazdaságunkban a talajvédelem. A múlt rablógazdálkodásával szemben a ma embere ésszerűen, a tudomány vívmányát felhasználva igyekszik gazdálkodni. A technika, a kémia eszközei manapság már olyannyira közismertek, mint egykor volt az egyszerű eke.

Nagy célkitűzések megvalósítására kötöttek szerződést a Felső-Zagyva Vízitársulat megalapítói: termelőszövetkezetek, erdőgazdaságok, állami gazdaság, bánya. A legfontosabb, a mezőgazdasági termelés növelése. S az sem mindegy, hogyan élnek az emberek ezen a vidéken. Az egyébként is kis létszámú parasztság megta... videsen minden... dig enni kell, ... bert, hogy terr... rekkel már leh... iránti igényeke... a természet re... jóvátétele az o... érdekében!

A cél világos, a tennivaló. Az egy-két éves fe... alakítása, új ut... se, gátak, vízlev... időt vesz igény... szerkezete is. O... le növényt term... nak legjobban ... tet alakítják ki. ... mezőgazdálkodá... nyésztés. S enn... vénytermesztés ... tés fejlődésével ... ez biztosítja a ... trágyával jelent... kat. A mészkő... elromlott, kilúg...

A táj arculat... terv nagy össz... forint felhaszná... séget ró minde... mindegy, hogya... vitelezők, a te... Pazarlódik-e a ... munka következ... Az embereken ... tennivalók szü...

A feladatok ... Készülnek a ... kivitelezés is. ... Zagyva felső ... a korábbi tapa... egyidőben hala... mélyítik a pat... üzemi gazdálk... lózzák be a ter... leges árkokat ... traktoristák ne... nem rétegvonal... szonyok ültetn... alkalmas mere... mészetet. Gáta... szorítják a sze... mést takarítan...

Lesz-e mentőállomás

A társadalmi munkások jelesre

Rövidesen át kellene adni rendeltetésének a berceli szülőotthon mentőállomását. Így szeretnék, de megakadt a munka. Az építkezésnek rövid, de érdekes a története. Még a nyáron jött szóba, hogy miként lehet meg egy szülőotthon mentők nélkül. A forgalom is sürgette a megoldást. Ám az igényt nem volt könnyű kielégíteni, mert az illetékesek nem tudtak hirtelen pénzt biztosítani a munkák és sokan vállaltak társadalmi munkát. A Nógrádkövesdi Kőbánya, Berceli Gépállomás, a Magyarnándori- és a Sziráki Állami Gazdaság, valamint a helybeli termelőszövetkezet sietett segíteni. A környező falvak közös gazdaságai a legnagyobb dologidőben sem feledkeztek meg a szülőotthon kollektívájának tett ígéretükről. Amikor már-már akadozott a munka, rendszerint érkezett egy-egy vontató, né-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 NOV 3
NÓGRÁD

Iványi Ödön

1021

Iványi Ödön kiállítása Salgótarjánban

A Salgótarjánban élő tehetséges festőművész, Iványi Ödön önálló tárlatának rendezését november 1-én, 2-án és 3-án végzi Baranyi Judit művészettörténész. A kiállítás a József Attila Megyei Művelődési Ház kiállítási termeiben november 6-án nyílik meg. A tárlat méltóan reprezentálja majd Iványi Ödön eddigi munkásságát, a művészetében jelentkező újabb technikai, és tartalmi törekvéseket. Az év gazdag kiállítási programjának utolsó rendezvénye ugyancsak kapcsolatos lesz Iványi Ödönnel. December közepén a Fiatal Képzőművészek Nógrád megyei Stúdiójának tagjai adnak számot az év terméséről. A stúdiót Iványi Ödön vezeti.

lapujtói
sághoz
zik, s
sze 35
ba. Így
jobbár
rek ü
a hely
záron,
tereny
is. Hí
damutatóan
termelőszövetkezeti tagokat.
Különösen asszonyokkal lehet számolni. Közülük is azokkal akik évek óta teljesítik a szocialista cím elnyeréséhez szükséges feltételeket: szocialista módon élnek, dolgoznak és tanulnak is.

Okos gondolatok, ésszerű javaslatok tömege hangzott el a vezetőségválasztó párttaggyűléseken. Nem haszontalan időtöltés tehát gyakrabban belelapozni a jegyzőkönyvekbe. Hiszen a termelőszövetkezetek, a szövetkezeti tagok javát szolgálja minden olyan javaslat, amelyet közös erőfeszítéssel kommunisták, s pártonkívüli sz-tagok megvalósítanak majd.

Vincze Istvánné

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
NÓGRÁD

NOGR AUG 2

1021

Képzőművészeink tárlata Liptómiklóson

A szomszédos Közép-Szlovákiában, Liptómiklóson, július 31-én nyitották meg a Salgótarjánban pár hónappal ezelőtt bemutatott Észak-Magyarországi Területi Képzőművészeti Kiállítást. A tárlat teljes anyaga rendkívül impozáns, figyelemreméltó rendezésben került a szlovák műértő közönség elé.

Az ünnepi megnyitót Iványi Ödön festőművész, a Magyar Képzőművészek Szövetsége Észak-Magyarországi Szervezetének Nógrád megyei csoport-összekötője mondotta. Ezt követően Vojtech Mensatoris, a liptómiklósi galéria igazgatója méltatta a kiállítást szlovák nyelven, majd pedig három művésznek adományozta eredményes alkotómunkája elismeréséül a galéria érmét, Iványi Ödön festő-, Kalló László festő- és Lenkey Zoltán grafikusművészeknek.

Az észak-magyarországi alkotók munkásságát reprezentáló kiállítás Liptómiklóson élénk érdeklődést keltett mind a szakmai, mind a műértő közönség körében.

Bánkúti nagy lövése a védőkről pattant vissza. A mérkőzés befejezése előtt gólhelyzetben hibázott Szalai. Kökény jobboldalról beívelt labdája tisztán találta, de Gelei kapujától nyolc méterre lyukat rúgott, s oda lett a gólszerzési lehetőség.

Mindkét együttes nagy hibaszázalékkal játszott. Feltűnően sok volt a szabálytalanság. Küzdelem jellemezte a találkozót. Az SBTC ezzel befejezte szereplését a Nyári Kupában. Jó: Szőke, Havasi, Bánkúti, Taliga, ill.: Juhos, Kovács I., Laczkó, Rácz.

sz. I.

•

A Nyári Kupa NB I-es csoportjában az MTK a Hungária úton Nagy Ervin góljával 0:0-ás félidő után 1:0 arányban nyert Dorog ellen. Az első helyet a Csepel—MTK találkozó dönti el az NB I-es csoportban.

NB I. CSOPORT

1. MTK	3	2	1 —	7:3	5
2. Csepel	3	2	1 —	8:5	5
3. SBTC	4 —	3	1	6:7	3
4. Dorog	3	1 —	2	2:4	2
5. Tatabánya	3 —	1	2	1:5	1

€6.3504 N. m. Ny. Salgótarján

Iván nyi Ödön

MEGHÍVÓ

IVÁNYI ÖDÖN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1966. NOVEMBER 6-ÁN, VASÁRNAP DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

BARANYI JUDIT

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

JÓZSEF ATTILA MEGYEI MŰVELŐDÉSI HÁZ

KIÁLLÍTÁSI TERME

SALGÓTARJÁN, FELSZABADULÁS UTCA 47.

Iványi Ödön

1966 SEP 21

1021

1966. szeptember 21. szerda

Képzőművészeink már a jövő évre készülnek

Érdekes tervek az esztétikai nevelésre

Az alkotó művész számára nem lehet közömbös a közönség hozzáértésének mértéke. Különösen vonatkozik ez a képzőművészet alkotásaira, ahol napjainkban sem beszélhetünk még általánosan kialakult, korszerű esztétikai ízlésről és tájékozottságról.

A nógrád megyei képzőművészek ennek tudatában állították össze most azokat a feladatokat, amelyeket a soron következő időszakban szolgálni akarnak. Fontos pontokban összegezték teendőiket, s ezekről beszélgettünk Iványi Ödön festőművésszel, a Képzőművészek Észak-Magyarországi Területi Szövetsége megyei összekötőjével.

— Hogy a képzőművészeti alkotó munka széles körű figyelemre tarthasson számot — mondotta —, nagyon sok a tennivalónk. Mindenekelőtt a képzőművészeti kultúra átfogó nevelői tevékenységéről, a terjesztésből eredő feladatokról kell gondoskodnunk. Ennek érdekében az 1967-es évtől fokozottabban tevékenykedni kívánunk képzőművészeti jellegű ismeretterjesztő előadásokban, a Művészeti Fórum életének gazdagításában, a Művészeti Klub vitaestjein, tárlatvezetésben és a Palócföld irodalmi csoport életében is.

— Az esztétikai nevelést szolgálják a működő és a továbbiakban létrehívandó felnőtt szakkörök is. Elsősorban Salgótarjánban, Balassagyarmaton, Szécsényben, Pásztón és Somoskőújfalun várunk igen sokat ezektől. A szakkörök munkájának anyagi zavartalanságát sikerült a tanácsok segítségével megoldanunk, s a legtehetségesebb szakköri tagokat a Képzőművész Stúdió nyári művésztelepére is meghívjuk, számukra részvételt biztosítunk a stúdió őszi tárlatán.

A kiállítási tervekről ezeket mondja Iványi Ödön.

— A megyei Képzőművész Stúdió egy esztendeje jött létre. Tagjai évente egy alkalommal közös kiállításon mutatják be műveiket.

A területi szervezetbe tartozó megyei művészek összefogása több esztendőre meghatározza tennivalóinkat. A jövő évben további lehetőségek nyílnak egyéni tárlatokra a megyei művelődési ház, és a Képcsarnok Vállalat szárnyai alatt. A művelődési ház egy, a Képcsarnok Vállalat két művész egyéni tárlatának rendezését vállalta, a salgótarjáni képcsarnok boltban pedig négy kamarajellegű kiállítás lesz. Ezeken kívül a megye területén mintegy 22 nagy, és négy kamarajellegű kiállítást rendezhetünk. Számíthatunk jövőre is egy besztercebányai anyagra, ugyanakkor mi Kassán, Besztercebányán és Freibergben állíthatunk ki.

— Igen egészséges az a kezdeményezés, mely a TIT keretében működő Művészeti Fórum útján indult el. Itt alkalomszerűen körülbelül 15 művész alkotásainak zártkörű bemutatása szerepel programban, s lehetőségünk nyílik a közönséggel való kapcsolatra a Palócföld irodalmi esteken is.

— Ezek szerint mit mutat az 1967-es kiállítási naptár?

— Habár változások még történhetnek, terveink szerint januárban Salgótarjánban Gyüre Nándor és Gonda Zoltán stúdió tagok önálló kiállítása nyílik meg, én Nagybátonyban mutatok be gyűjteményes anyagot. Februárban Eigel István és Tasai Klára állít ki Salgótarjánba, Szurcsik József és Konfár Gyula Nagybátonyban. Márciusban Salgótarjánban iparművészeti kiállítás lesz, Nagybátonyban a Képzőművészeti Stúdió mutatja be anyagát. Az év további részében Salgótarjánban, Nagybátonyban és Balassagyarmaton kiállítási anyagot láthatnak az érdeklődők többek között Somogyi Józseftől, Farkas Andrástól, Feledy Gyulától, Radics Istvántól, Réti Zoltántól, Orosz Jánostól, Bojtor Károlytól Lóránt Jánostól és több kitűnő iparművésztől.

(2)

1966 szeptember 21 szer

Jó üzem- és mu

A Nógrád szerkesztőség

Évről évre a legsúfoltabb feladatok a mezőgazdaságban éppen az őszi idényre esnek. Ebben az időszakban kell megoldani a kapásnövények veszteségmentes betakarítását. Erre az időre jutó feladat: a jövő évi kenyérgabona-termés megalapozása. Csak növeli a tsz-tagok és vezetők gondját, hogy több növényből, így burgonyából, cukorrépából silókukoricából sok helyütt rendkívül gazdag termést kell betakarítani. Azonkívül a búzát is a tavalyihoz hasonló nagyságú területen kell elvetni, mégpedig a tavalyinál is jobb minőségben. Több éves tapasztalat, hogy szeptemberben és október elején a szükségesnél alacsonyabb szintű a gépek kihasználása: tavaly szeptemberben például nem egy erőgépnél előfordult 2—2,5 normálholdas teljesítmény, ami arra mutat, hogy a nyári munkákat némi megtorpanás követte. A korábbi évek tapasztalatai alapján és a jelenlegi nagy feladatok láttán hívta össze szerkesztőségünk és a pásztói járási tanács mezőgazdasági osztálya megbeszélésre a megye több termelőszövetkezetének gépállomásának és járási tanácsának dolgozóit, hogy átadják tapasztalataikat, módszereiket a sokrétű őszi munkák megszervezéséről.

Minthogy a komplex üzem- és munkaszervezésből az utóbbi években megyénkben a legeredményesebben a pásztói járás termelőszövetkezetei vizsgáztak, a bevezető előadást *Ispán Károly*, a pásztói járási tanács mezőgazdasági osztályvezetője tartotta.

Az alapvető agrotechnika

Előadása elején ismertette a pásztói járás mezőgazdasági helyzetét, eredményeit. Mint elmondotta, a járásban tizenhét termelőszövetkezet működik, összesen negyvenhétezer holdas területen, s ebből harminckétezer hold szántóföldön. Egy dolgozó tagra átlagosan 6,5 holdnyi terület jut és a tagság egy év alatt átlagosan 244 munkaegységet teljesít. Az egy tagra jutó a nagy és sokoldalú feladatokat. Nincsenek tehát tisztában a komplex üzem- és munkaszervezés előnyeivel, vagy ha ismerik is ezt, a gyakorlatban nem hasznosítják, alkalmazzák megfelelően.

Nagyon fontos tehát, hogy a termelési feladatokat összefüggésükben végezzék a munkákat. Ilyen szemlélettel például a nyári betakarítás egységes feladatot alkot, amelyben az aratás önmagában csak egy munkafázis.

A komplex munkaszervezés mindig folyamatos munkavégzést feltételez. A nyári munkák alatt a pásztói járásban például már régen nem a szorosan vett aratást és cséplést értik csupán, hanem az egyidejű szalmalehúzást, kazlazást, sőt a felvásárlási tervek teljesítését, a tarlóművelést, s a nyári szántást is. Az a gyakorlati tapasztalatuk, hogy szeptember első dekádjáig az őszi vetésterület mintegy ötven százalékán el kell végezni a jó minőségű talajmunkát, mert egyébként nincs meg a reális feltétele az optimális vetési idők betartásának.

A fő munkafolyamat

Abban az esetben, ha a tsz-ekben jól szervezik meg a munkát, s minden feladattal idejében végeznek, szeptember közepén már a vetésterület hatvan százalékán végezniük kellett a szántással. Ez viszont azzal jár, hogy az őszi időszakban a fő munkafolyamat a betakarítás lesz, hiszen nagyrészt a kapásnövények gyors és veszteségmentes betakarításától függ nemcsak a jövedelem alakulása, hanem a vetőszántások és mélyszántások idejében történő befejezése is.

A jó tsz-ekben már a nyári napokban sem sajnálták az erőfeszítést a kettős műszakok megszervezésére és idejében meghatározták a talajmunkák helyét és összetételét. Hiszen az idejében elvégzett nyári vető- és mélyszántás biztonságosabbá teszi az őszi időszak mezőgazdasági munkavégzését.

Természetesen a komplex üzem- és munkaszervezés a helyenkénti adottságoknak e

MDK.

Iványi Ödön

Illusztrációiról

Nógrád 1966 szept.11.

.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Iványi Ödön

NÓGRÁD
1965 AUG 8.

1021

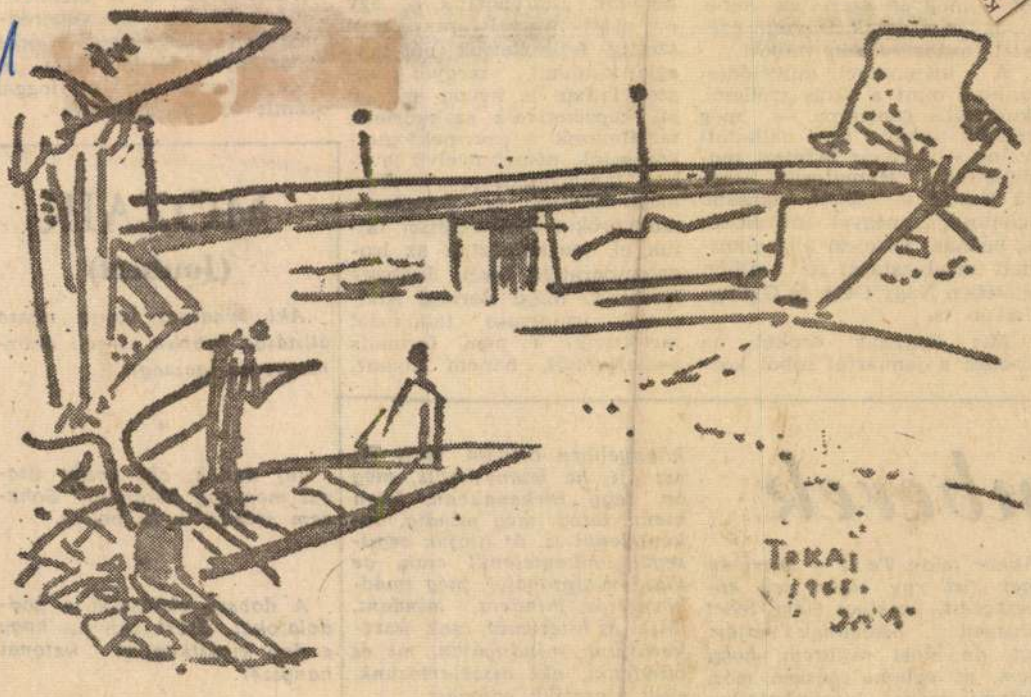

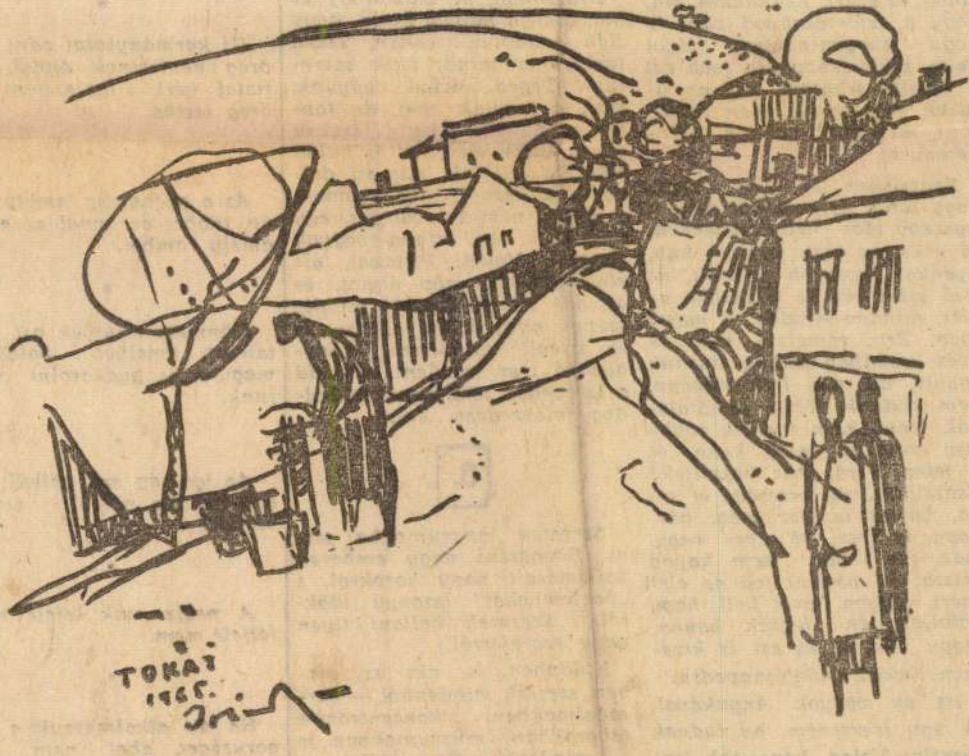

TOKAJ. Iványi Ödön rajzai

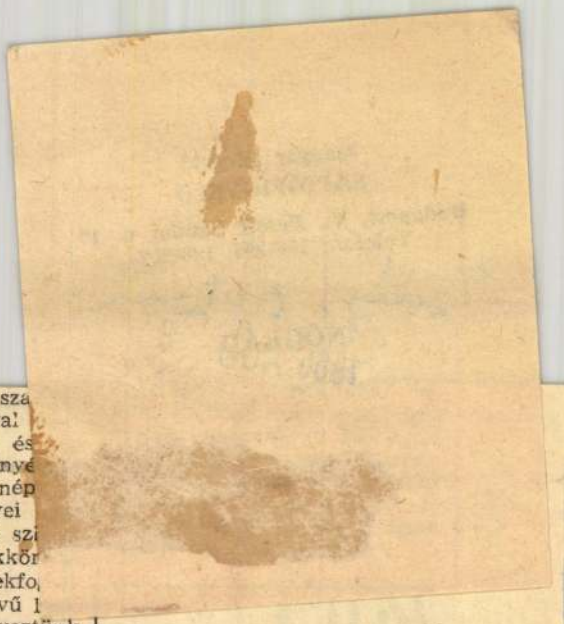

...ak a kivihetőség jegyeit. Így megsem úgy lett minden, ahogyan szerették volna, ahogyan akarták, — nem egészen a tervezőkön múlott.

A kisterenyei művelődési otthon, mint a járás szellemi, kulturális centruma — meg mielőtt valóban azzá válhatott volna —, immár befejezi rendeltetését. Hamarosan átadja tisztét a jóval tágasabb lehetőségű megyei művelődési háznak. Befejezi alig elkezdett megbízatását az otthon életében Nagy Géza és György István is.

Mit hagynak örökül az utódra a januártól újból közvészeti munka és a szá... élet kibontakoztatásával hetnénk. Létrehoztuk és év alatt megyei arany... szintig fejlesztettük nép... együttesünket, megyei ... szonylatban is magas szi... áll képzőművész szakkör... tartalmasak a gyermekfo... kozásaink, német nyelvű l... lező tanfolyamot szerveztünk, megindítottuk a fotóéletet, szakköröket felszereléssel láttuk el, megalapoztuk az irodalombarátok körét, Jobbágy Károllyal majd Berkesi András... író-olvasó találkozót tartottunk, s nem formális összejövetelt, hanem olyant,

MOZAIK

(Joubert)

Aki sohasem vonja vissza állítását, jobban szereti önönmagát az igazságnál.

•

Jaj annak, aki későn ittasul meg egy ábrándtól! Sohasem józanodik ki belőle.

•

A dobszó elriasztja a gondolatokat. Ezért van az, hogy a dob kiváltképpen katonai hangszer.

•

Uj kormányzatot adni egy öreg nemzetnek annyi, mint fiatal vért ömleszteni egy öreg testbe.

•

Az a gyengeség, amely megóv, többet ér annál az erőnél, amely rombol.

•

Könnyen eltűrjük azt a hatalmat, amelyet valamikor magunk is gyakorolni remélünk.

•

Az igazság erő nélkül, s az erő igazság nélkül: szörnyű csapás!

•

A példa csak lefelé ragad, felfelé nem.

•

Ha ott alkalmazzuk a szigorúságot, ahol nem kell, nem tudjuk többé ott alkalmazni, ahol kell.

...mberek

Akkor talán Te is — mert én igen (itt egy olyan szó következett, amelyet nem lehet olvasni)... beszédnek vettem ezt, de most rájöttem, hogy nem, ez valami egészen más, valami szóval kifejezhetetlen dolog, és ezért, Zsuzsikám, ma, hogy a születésnapod van, és hogy nagyon-nagyon távol vagy, születésnapodra csak ezt a levelet írhatom, ezt az illuziót magamnak, mert elküldeni, még csak ezt sem küldhetem el.

Zsuzsikám, 16 éves vagy, nagy lány, az éveidből pont a legszebb időt kell elvesztened, 16 éves, ez csak egyszer van, ilyenkor legszebb minden, az első szerelem, az udvarlók, az élet, minden-minden. S most? Igen, Zsu, remélem, még 16 éves korodban otthon leszünk együtt, de más lesz minden, nem tudunk többé gondtalanok lenni, nem tudunk többé úgy nevetni, mint kéne, és a jelen, erről mit beszéljek? Zsuzsikám, ne keseredj el soha, bármi is lesz még, bárhogy is lesz. 16 éves vagy, igaz, ezt többé nem kapod vissza, de pótolni fog az élet ezért nagyon, mert kell, hogy pótoljon, én hiszek benne, higgy Te is, és ezt is kívánom Neked születésnapodra.

Itt én vagyok Anyukával, de úgy szeretném, ha tudnék cserélni Veled, könnyebb lenne mindkettőtöknek, és én is könnyebben birnám, mint Te, azt ott, ha isten ments, még ott vagy Birkenauban. Isten ments látod, még mindig, önkéntelenül is, őt hívjuk segítségül, önkéntelenül csak, de majd megpróbálok még imádkozni is, mindent, mindent, hittel és hitetlenül, csak összekerüljünk mindnyájan, mi és mindenki, aki összetartozunk, akik szeretjük egymást.

Zsuzsikám, ne szomorodj el ma, ezen a napon, érezd, hogy Rád gondolunk sokan, Tőled távol, ma mind, akik szeretünk Téged, Veled vagyunk, csak a testünk nem, de fontos az most? Hisz a testünk teljes külön életet él és külön életet a lelkünk, míg itt dolgozik a kezem, míg nyomom a gépet, nem én vagyok, egy test csak, én otthon vagyok Apuval, Veled, Pistával, átélek sok-sok szép álmot, és álmodj Te is, álmodj mindig szépet, amit átélni akarsz, es ez átsegít mindenen, könnyebbé tesz mindent, álmodd a 16 évedet, szép álmokat, boldog felébredést. Ági."

3.

Szeretek múzeumokba járni. Böngészni nagy emberek vallomásait nagy korokról, s „névtelenekét" iszonyú időkről. Szeretek hallani ilyen nagy szeretetről.

Különben is, aki az embert szereti, mindenhol — forradalmakban, koncentrációs táborokban; múzeumokban is — mindenkor Őt találja.

Tóth Elemér

Iványi Ödön

Díjat kapott-az énakmagyarországi területi tárlaton.

Szoc. Műv. 1967. máj

M.D.K.

Iványi Ödön
festő

A balassagyarmati Palóc
Múzeumban volt kiállítása.

— Kiállítások

Művészet, 1967. október - 48 lap.

Iványi Odön

MDK

"1944", olf. 100x70

Szőlőben, olf. 60x80

Kapálók, olajpasztell 125x150

Kislány, gouache, 50x60

I. Észak-Magyorsz.Ter.Képzőm.Kiáll.1965.
Salgótarján

Iványi Ödön MDK

"1944", repr.

I.Észak-Magyarorsz.Ter.Képzőm.Kiáll. 1965
Salgótarján stb.

Iványi Ödön MDK

Gyár, olf.

VIII.Miskolci Orsz.g Képzőm. Kiáll. 1964

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 okt.p.46.

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási hir

Müvészet 1967 okt.p.47.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD
Iványi Ödön

1967 JUN 18

1021

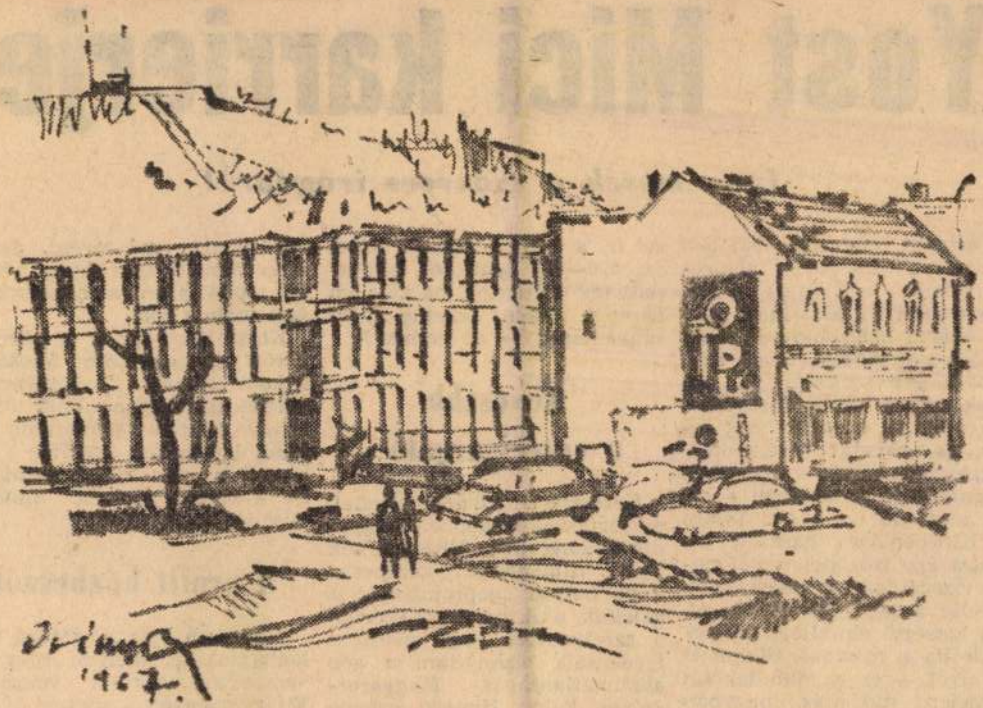

Iványi Ödön: Városrész

Yost Mici karrierje

Igaz mesék a százéves írógépről

Versenyt rendeztek 1907-ben Párizsban, amelyen a gépírónők mellett egy írnok is helyet foglalt az asztalnál, aki azt akarta bebizonyítani, hogy kézzel gyorsabban lehet írni, mint a gép segítségével. Az írnok utolsó lett a versenyen, az írógépben azonban még sokan, és sokáig kételkedtek. Turpisságot sejtett a bonyolult billentyűzetű masinában a híres amerikai író Mark Twain is. Kipróbálásra hazavitt lakására egy írógépet, s két napig vizsgálgatta a szerkezetet, figyelte a gépírónő munkáját, míg kétségei elmúltak, s megvásárolta a masinát. Cikket is írt erről, s ez a több lapban megjelent tudósítás nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az írógép széles körben elterjedjen.

Már lassú az ember

sel ír, a világversenyek sztárjai 500—600 leütéssel dolgoznak, így a kutatók ma már azt keresik, miként lehetne gyorsabbá tenni — az embert?

Kevesebb a vezérigazgató...

Kezdetben inkább férfiak dolgoztak az írógéppel, mégpedig a kenyerüket féltő írnokok erős tiltakozása közepette. Több helyen „géprombolók" is akadtak, akik homokot szórtak a szerkezetbe, vagy másként igyekeztek bizonyítani a gép alkalmatlanságát. Magyarországon Fabró Henrik érdeme az írógép elterjesztése: ő „alkalmazta" először a parlamentben is.

A női egyenjogúsítás terén is vitathatatlan érdemeket egy magyar műszerész, Jeremiás Arnold készítette, nevénél többet azonban hazánkban sem tudunk róla.

Kosztolányi így ír a gépírónőről: „Gondolatom felesége, lelkem hitvese..." Magyarországon jelenleg a „lelki feleségek" szakmai színvonala az átlag leütéseket tekintve elmarad a nemzetközi szinttől. De a versenygépírók mindenütt jól szerepelnek.

A profit közbeszól

Júliusban lesz a gépíró világbajnokság, melyen magyar versenyzők is részt vesznek. Világversenyen a gépírás gyorsasága már lélektani tényezőktől függ; az edző is úgy segít, hogy a technikai tanácsok mellett a versenyzőket leginkább „pszichológiailag dresszí-

M.D.K.

Iványi Ödön
festő

Részt vett a tárlaton.

Skorács Gyula: Észak-magyarországi képző művészet
Művészet, 1967. október - 46 lap.

Iványi Ödön

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 JAN 4

NÓGRÁD

egyezerrel többet mint tavaly. A tervek szerint új sportkocsi-típus gyártását is megkezdik.

1021

— **Iványi Ödön** festőművész ez év első felében önálló tárlatot rendez Beszterce-bányán.

I

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HEVES MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Iványi Ödön

1967 APR 28

IVÁNYI ÖDÖN FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA EGERBEN

1021

Kis ünnepség keretében Nagy Ernő, a tanárképző főiskola docense nyitotta meg Iványi Ödön, salgótarjáni festőművész kiállítását, amelyet az egri Megyei Művelődési Ház nagytermében rendeztek.

A kiállítás május 14-ig tart nyitva.

Baráti sagos labdarugó-mér-
kőzés, Eger, 300 néző. V.: Nagy
D.

Eger: Papp, Prommer, Kár-
páti, *Szász*—Tátrai, Berán—
Sárközi, Kovács Gy., Zilahi,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

Gyarmaton

1961 APR 29.

— Iványi Ödön salgótarjáni festőművész kiállítása nyílt meg április 26-án Egerben. A kiállítást sokan megtekintették az első két nap alatt.

1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HEVES MEGYEI
NÉPÚJSÁG
Gyöngyi Ödön
1967 MÁJ 13

1021

Két egri kiállításról

Örömünkre szolgál, hogy növekvő idegenforgalmunk egyre vonzza a hazai és külföldi turistákat, de még mélyebb öröm és nyereség az egri közönség számára az, hogy mind sűrűbben jelentkeznek gyűjteményes kiállítással vendégművészek, akik ebben a városban is hatni akarnak, találkozni szeretnének a közönséggel. Ezt a kölcsönös — közönség és művész között létrejövő — hatást szeretettel kell ápolnunk.

Iványi Ödön tárlata a művelődési házban

A művelődési ház dísztermében már két hete érdeklődik a közönség *Iványi Ödön* művészete iránt. Ez a Nógrádban élő festő harminc nagyobb kompozíciójában és kilenc akvarelljében lírai vallomást tesz elénk szűkebb hazájáról, Nógrádról és azokról az emberekről, akik között él.

A tárlat megtekintése után az az érzése a szemlélődőnek, hogy a művész keresi azokat a meghitt és soha vissza nem térő pillanatokat, amikor a színek és formák vallomásra késztetik őt. A vásár idegesítő, bonyolult mozgását síkok egymásra torlódásában és a színek egybemosódó változataival érzékelteti. A tokaji utca azonban már líra, éppúgy, mint a Bodrogon vagy az Esti Tarján című képe. Nem is pusztán lírai, színekből kialakuló vallomások ezek, krónikái az érdekes pillanatoknak, hanem látomások, amiket a valóság ébreszt a festőben. A színek ellentétpárjaiból, a formák látszólagosan laza szövetéből alkotja meg az egységes hangulatot árasztó képeket. A Régi lépcső című kép színei szinte árasztják a falak korhadtságát és azt a színében is penészre emlékeztető hatást, amit az elöregedett házakból kapunk.

Közvetlen modorban örökíti meg a körülötte élő mindennapi embereket, a dolgozókat, akik élményt jelentenek számára azzal, hogy vannak. Kapálók, Varrónők, Játékkészítő, Parasztasszony, Leányka, Zsuzsi, Asszonyok és Fiúportré című képein azokat a hangulatokat, érzéseket adja vissza a festő, amiket rokonszenves hősei benne keltettek.

Csendéletében és szobabelsőiben az elgondolkodó, az elmélkedő művész vall önmagáról, míg a Palócföld, Somoskőújfalu című kompozíciók — mennyi változata a sárgának ezen a képen — a művész tájszeretetéről vallanak.

Figyelemre méltó a mód és a fogalmazás mélysége, ahogyan elvont fogalmakat jelenít meg színekben és formákban. A Veszély című festményén a kék alaptónusú kompozícióba belenyilallik a meztelenül vakító fehér, ott, a nyitott ablaknál, s a néző valóban valami hirtelen nőtt v kozással kutatja, kik vagy mik lehetnek az emeleti szobában, a fehér folt megett. A Sivárság című alkotás is pontosan közli velünk azt a hangulati és érzelmi sarkot, ahonnan a festő ezt a képet festette.

Iványi Ödön akvarelljei még csak hangsúlyozzák azt a lírát és elmélkedést, amit nagyobb képen figyelhetünk végig. Itt a színekben rejlik a nyugtalanság, a témák mindig líraiak és őszinték: Este, Tokaj, Torony, Itatás, Palánk, Szerelmesek, Úton, Nyár és Délután alkalmasint a képek címei, semmitmondóknak is hatnak, de megettük színek és formák derűs harmóniája él.

Bod Éva 100 kerámiája az egri vármúzeumban

Keresve sem lehetett volna kitűnőbb környezetet találni Bod Éva kerámiáihoz, mint az egri Dobó István Vármúzeum püspöki palotájában levő klubhelyiség. A százados falak, a történelem levegője stílszerű keretet adnak ezekhez a komoly szobabelsőkhöz illő művészi alkotásokhoz.

Száznál több a művészien megformált darabok száma. S ahány, annyi szín, annyi forma és annyi stílus. A falon dísztálak függenek és virágtartók, a padlón különböző formájú és ihletésű padlókorsók, kecses nyakkal vagy öblösen, fülekkel vagy anélkül. Gyertyatartók, díszkorsók, tekebábformán felnyúló alakzatok, kocsógformák, szélesen gömbölyödő edények, gúlaszerűen mintázott vázák, amforákra emlékeztető kancsók, mokkáskészlet, söröskancsó poharakkal, desszertestálak, ízléses zománcozással sorakoznak egymás mellett és jelzik, hogy az anyag hogyan engedelmeskedik a művészi szándéknak és a képzeletnek. Itt nemcsak a népi hatás nyomait lehet keresni minduntalan, hanem a klaszszikusokat is. Motívumok, formák, a díszítés elemei árulkodnak arról, hogy a mai lakás hangulatát, rangját hogyan akarja művészetével emelni Bod Éva.

A kiállítás anyaga már járt Pécsett, Veszprémben, Zalaegerszegen és Nagykanizsán. Mindenütt az egrihez hasonló érdeklődés kíséri. Ez a vándorkiállítás feltétlenül alkalmas arra, hogy a közízlés és a mai lakáskultúra — eme minden irányú korváltóban — színesen gazdagodjék. *(farkas)*

Egy asszony tö...

Felhőtlen az ég, sugárzóan süt a májusi nap. A hevesi Rákóczi Termelőszövetkezet dohánytáblájának szélén beszélgetünk *Dósa Ferencnével*, az egyik szocialista munkacsapat vezetőjével.

Az asszonyok, kihasználva a kis szünetet, leülnek a palántázógépre, pihennek.

— Nincs az én munkámban semmi különös — mondja Dósáné —, azt csinálom én is, mint a többiek. Reggel korán kijövünk, s dolgozunk estig.

Van ilyenkor munka bőven,

alig győzzük.

Aztán az életére terelődik a szó. Elmondja, hogy 1960-ban alakult meg a termelőszövetkezet, s akkor rögtön belépett. Azelőtt? Ugyanolyan élete volt, mint a többi parasztasszonynak. Egyénileg gazdálkodtak, gondoskodott a családról, a ház körüli munkákat végezte. Egyformán teltek-múltak a napok, különösebb esemény nélkül.

Ahogy belépett a termelőszövetkezetbe, munkacsapatvezetőnek választották. Egy kicsit furcsa volt, hogy most már mások is tartoznak a keze alá, másokért is felelnie kellett. De aztán megszokta, s a szövetkezet vezetői sem csalódtak benne. Dósánéra mindig lehet számítani, meg az asszonyaira is — ez a vélemény alakult ki róluk. S nem véletlenül, mert nem volt olyan munka, amit ők ne végeztek volna szívesen. Még ha kevesebbet is kerestek vele.

Talán éppen ez adta az ösztönzést, hogy bekapcsolódjanak a szocialista brigád-mozgalomba. Érezték, hogy ők eddig is

mindent megtettek a közösségért

s ezután még többet akartak tenni. Két évvel ezelőtt el is nyerték a szocialista munkacsapat címet.

— Nem volt könnyű dolgunk — mondja Dósáné. — A többiek nem valami jó szemmel néztek ránk, talán irigyelték is egy kicsit a címet. De ez még inkább arra ösztönzött minket, hogy megmutassuk, nem véletlenül nyertük el a címet, hanem rengeteg munkánk van mögötte.

Később arról beszél, hogy a szövetkezet vezetői értékelik, megbecsülik a munkájukat. Többször elvitték a munkacsapatot színházba, kirándulásra. Ő pedig tavaly kijutott a Szovjetunióba is — jó munkája elismeréseképpen.

— Nagyszerű utazás volt — emlékezik vissza.

Kijevben, Kisinyovban, Odesszában jártunk

Gyönyörű tájak, kedves vendéglátók, rengeteg élmény. Mindenkinek el kellene egyszer jutnia a Szovjetunióba.

— Odesszában egy kolhozt is meglátogattunk. Olyan gyümölcsöst még életemben nem láttam. Sokat lehetett ott látni, még többet tanulni.

Arról már nem sokat beszél, hogy ott elhatározta, ha lehet, még jobban dolgozik. S ez az elhatározás nemcsak terv maradt.

Az évek, amelyeket a szövetkezetben töltött, alaposan megváltoztatták Dósánét. Talán ő maga nem is veszi észre, de az egyszerű parasztasszonyból közösségi ember lett. Olyan, aki szívén viseli mások gondját, baját is, s nemcsak önmagáért, de a többiekért is felelősséget érez. A közös munka formáló ereje őt is alaposan átgyúrta.

— Nincs semmi különös a munkámban, az életemben — mondja.

Nincs semmi különös, de az egyszerű hétköznapok tele vannak mégis tartalommal. A munka, a többiekért érzett felelősség adja meg tartalmukat. S lehet ennél többet kívánni?

Kaposi Levente.

---

embert

születtek, szaporodtak, addig a siroki öregek pénz nélkül voltak, hiába vártak anyagi segítségre.

Ahogy most értesültünk az

Felkészült az idegenforgalmi szezonra ...i vendéglátás

14 szobás új mikrohotel, az Ábrahám-hegyi pedig 20 faházzal bővül. Az albertirsai Romantika Csárdánál sátortábor nyílik.

Gondoskodtak — a helyi árualapok fokozottabb felhasználásával — a vendégek ellátásáról, amelyhez mintegy 12 000 vidéki élelmiszerüzlet, többszáz idényjellegű pavilon is segítséget nyújt. A szövetkezeti áru- és anyagellátó vállalat az idén mintegy 15 000 hektoliter jó minőségű termelői bort palackoz, s öt termelői és verpeléti harslevelű, illetve leányka — kerül

Iványi Ödön

Csoóri illusztrációval (repró)

szerepel a III. miskolci grafikai Biemalén

Nejmüvelés 1966 1n. 38old.

MDK

Iványi Ödön

Csoóri S. illusztr.

Anyám fekete rózsa, rk.

3. Miskolci O.Grafikai Biennale, Nemz. Szinház 1965.

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitásának kritikája

Müvészet 1967 márc. márc.p.37.

Iványi Ödön

A művis telephon kapcsolódott. Egyes répei ről nincsen szó.

Miskolczy Ferenc:
Baja répromüvénete a XX sz-ban
Kézirat MDK = C-III,-
599/2. 21 l.

MDK.

Iványi Ödön

Kiállitási kritika

Népmüvelés 1965 május. lap 26.

Iványi Ostrov

Kiállítása nyílt

Kiállítás.

Észszámegyszerűség, Tisztek 1970. feb. 17.

MDK

Iványi Ödön, [ ]

Kiállítása lesz Besztercebányán.

-: Kiállításszere Salgótarján és Besztercebánya között 9.

Népszabadság, Bp. 1970 febr 5 [Vidéki]

Ludányi Ödön

Emlékül

T. É. Képzőművészeti életünk
Nógrád, Salgótarján 1970. feb. 1.

Iványi Ödön

Akvárium v. Zománcképe (eml.)
Szekeres a Mistolci galéria
zománcművészeti kiállításán

(pázkány): Zománcművészet

Déli Hírlap 1970 I. 12

Iványi Ödön

Salgótarjánban kiállít

Népszava Bp. 1969. dec. 29.

IVÁNYI Ödön

, Hajdúböszörmény, Városi Művelődési Központ,
1984. július 6-20. / ber. Lázár
[nne. Ilu: Ku, 1984] [6 p. ill]

A FSZEK 35. SZ. KERÜLETI KÖNYVTÁRA
BUDAPEST XX. MARX KÁROLY ÚT 128

MEGHÍVJA ÖNT

1982. MÁRCIUS 11-ÉN CSÜTÖRTÖKÖN
17 ÓRÁRA

Iványi Ödön

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

KÖSZÖNTŐT MOND
Bakallár József
FESTŐMŰVÉSZ

Van egy kis település a nógrádi hegyek katlanában, Cserhátszentiván. Ma is csak háromszázan lakják. Kenyeretlen szegénységben túrták földjeiket a családok, de furfangos boldogságuk a történelem során többször adott nagy embereket. Mátyás király is ezt a falut kereste, mikor Toldi Miklós oldalrúddal irányt mutatott neki. Nagy népoktatók telepedtek itt le, s tanítványaikban zseniálisan ébresztettek ihletet hivatások felé. Hetvenkedő mesteremberek, nemes kereskedők, kitartó forradalmárok, egyetemes műveltségű művészek hódítottak innen világot.

Iványi Ödön a falu renaissanceából származik. Alkotói feltűnése idején egyszerre jelentett mértéket a kis közösség és a szakma nagy oroszlánbarlangjai számára. Festői kvalitása, elmés művészalkata lenyűgöző volt, mert teremtményei úgy születtek, hogy nem vonzott irigyeket. Különben is, mezitlábas gyermekkorunk idején varázslóval találkozni egyet jelentett a misztériumok bűvöletével. S, hogy az ember évtizedeken át magával hordhat ilyen paradicsomi emlékeket, arra utal, hogy valami a titokból még mindég megfejthetetlen, s hogy nem akar, de nem is tud szabadulni.

Ha ma nézem akvarelljeit, nyoma sincs a Rudnay-iskolának. Ez tette Őt öntörvényűvé. Iványi Ödön már akkor nem hitt az uniformizált akverellben, mikor még kézügyességben értelmezték - nagyjaink is - a szép vízfestményt. Ez az a műfaj, melyet hallatlan feszültségben lehet csak művelni. A festő olyan matériát navigál, mely szilajul rakoncátlan, de ha kiismeri lehetőségeit, frisseségét, meglepő világot tud teremteni a papíron.

Az alkotás életeleme, tartózkodó egyszerűsége nem is igényli a magyarázkodást, mellőzi a trombitaszót. Magam azonban nem csodálkozom azon, hogy remekművű akvarelljei méltatókra találtak külföldön is. Úgy vették észre műfaji biztonságát, hogy szinte senkihez sem merték hasonlítani.

Nem festi sem szürkének, sem kéknek az eget, de láttat párát, és a párában szivárványt. Vallatni képes a hajnalt, gyors gondolkodását ecsetjének diktálja, mégis költői atmoszféra lehelli át konstrukcióit. Hegyek, völgyek, tavak, tornyok adnak fogódzót érzékletes képein, az emberek pedig fel-feltűnő álmait idézik. Milyen nehéz is elmondani, ha hiányzik az orgonasípokból a vox-humana, a művész tudja helyettesíteni az emberi hangot. Katarzis ez a javából, mely elvárja a nézőtől is a cselekvő befogadást.

Egry is fényt festett. Iványi Ödön a fények mellett lüktető ütőereket fedezett fel. Ezek szerteágaznak a mikróvilág virulens gazdagságával. Alig van festék a felületen, mégis ritmusokkal fakturált képeinek bőre. Így okoz festőnek, műkritikusnak és nézőnek egyaránt maradandó élményt.

Szeliden megnyergelt álmokat láthat egy hónapig a Kisduna Galéria közönsége. Olyan művészi teljesítményt, mely még fel nem mutatott látásmód képi vallomása. Íme az egyik váratlan értelme, eredménye annak a kis falunak, mely megtanította gondolkodni, lélekben ünnepelni gyermekét. Ott a völgykatlanban együtt örültünk a holdfénynek, a napsugárnak, és valami mindég világközpontú pillanatnak. Újra bizonyíthajta egy művész, csendes lépései segítették ahhoz, hogy a világ megismerje káprázatát. Köszönjük, hogy felfedező örömét velünk is megosztotta.

Bakallár József

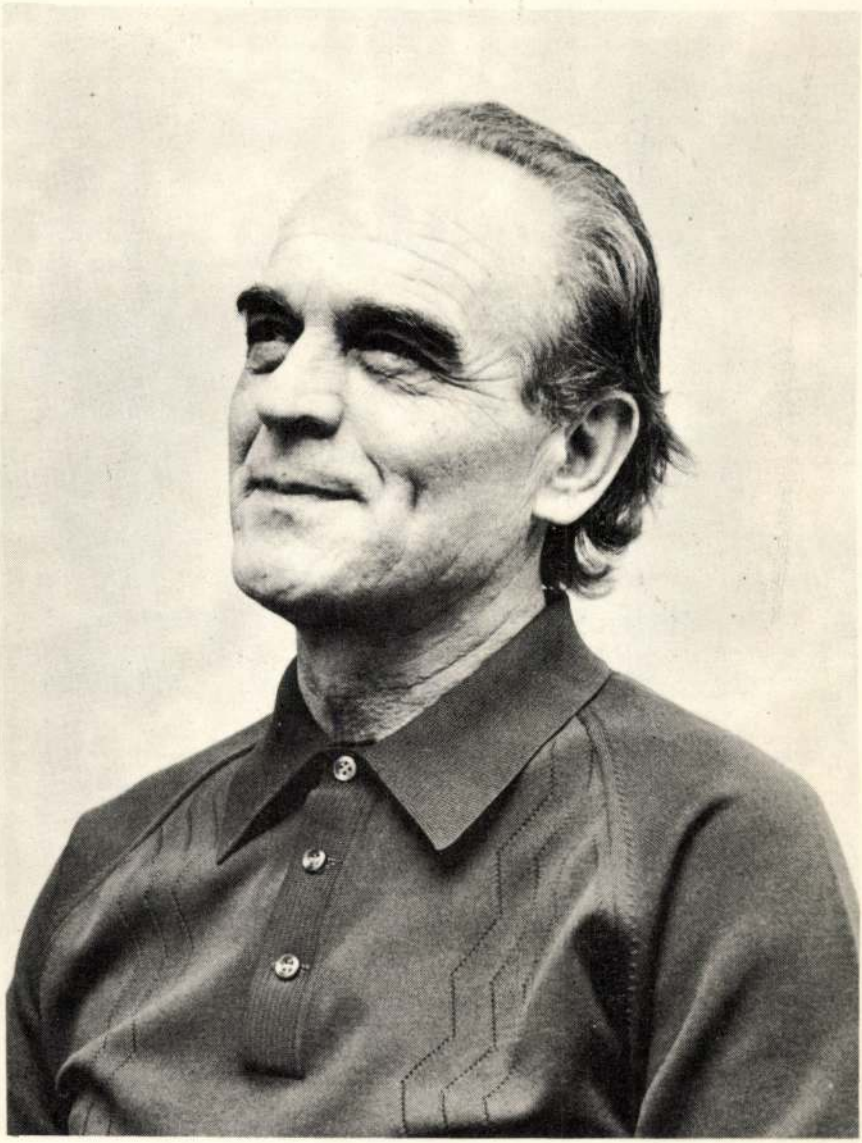

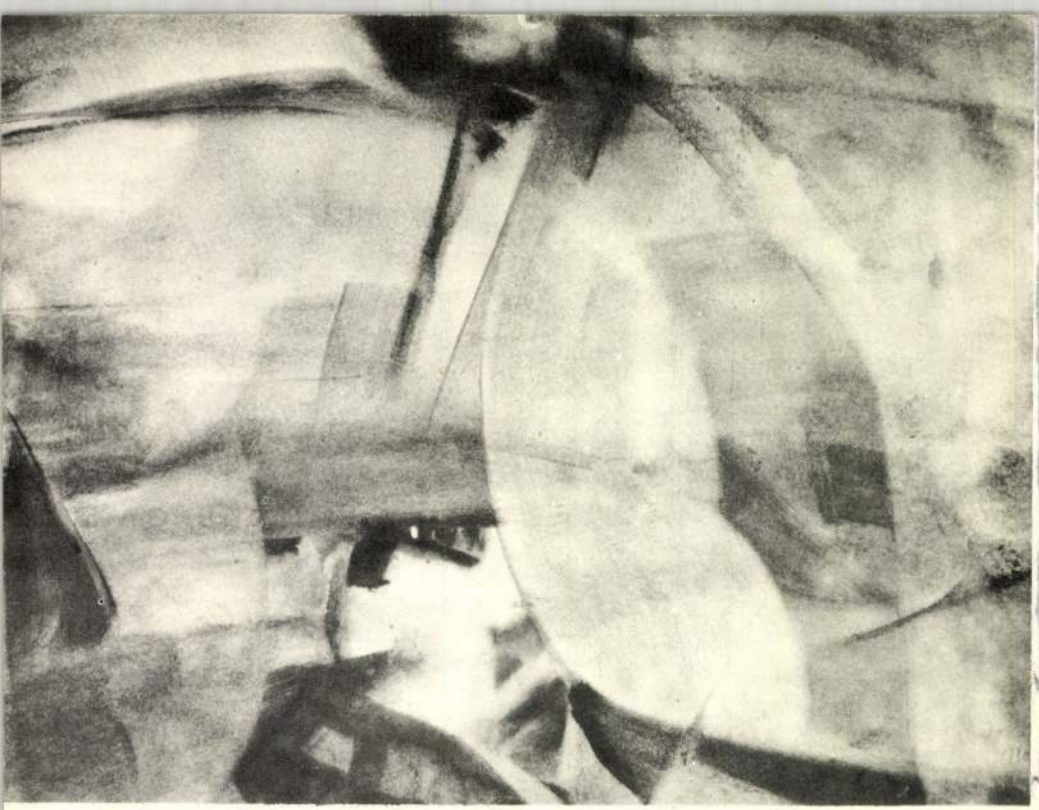

TÜKRÖZŐDÉS

Iványi Ödön festőművész önálló kiállításai:

Salgótarján
Makó
Baja
Nagybátony
Szécsény
Balassagyarmat
Pásztó
Tokaj
Budapesten két ízben

Iványi Ödön 1918-ban született. A főiskolán Rudnay Gyula osztályán tanul.
Művészi pályáján a következő díjakat nyerte:

Miskolci Téli Tárlat Díja
Salgótarjáni Tavaszi Tárlat Díja
Munka-Művészet Díj
Egri Akvarell Bienállé Nagydíja

FALUM CSERHÁTSZENTIVÁN

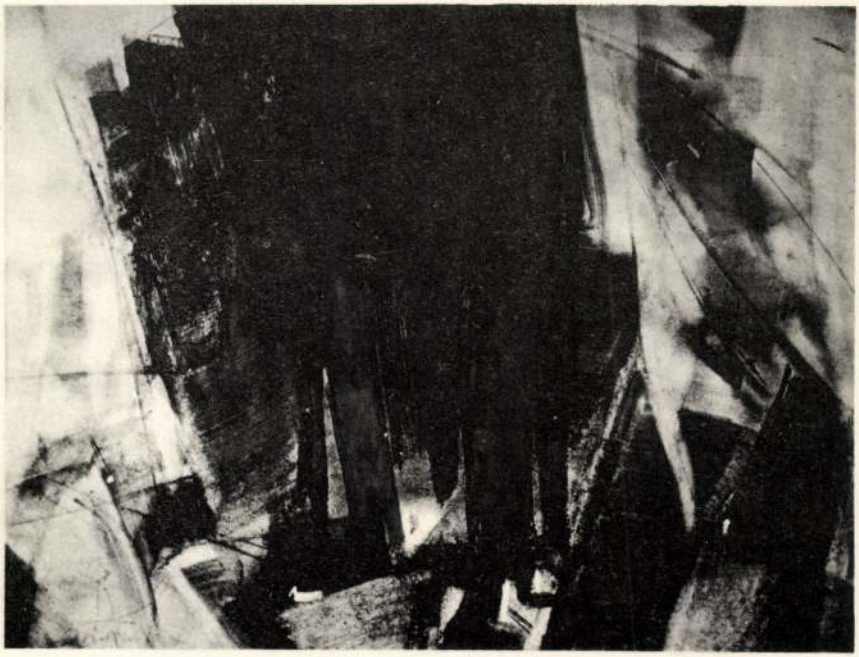

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ A KÖNYVTÁR NYITVATARTÁSI IDEJÉBEN

HÉTFŐ	13 - 20	CSÜTÖRTÖK	10 - 17
KEDD	10 - 16	PÉNTEK	13 - 20
SZERDA	14 - 20	SZOMBAT	9 - 13

FÉNYEK

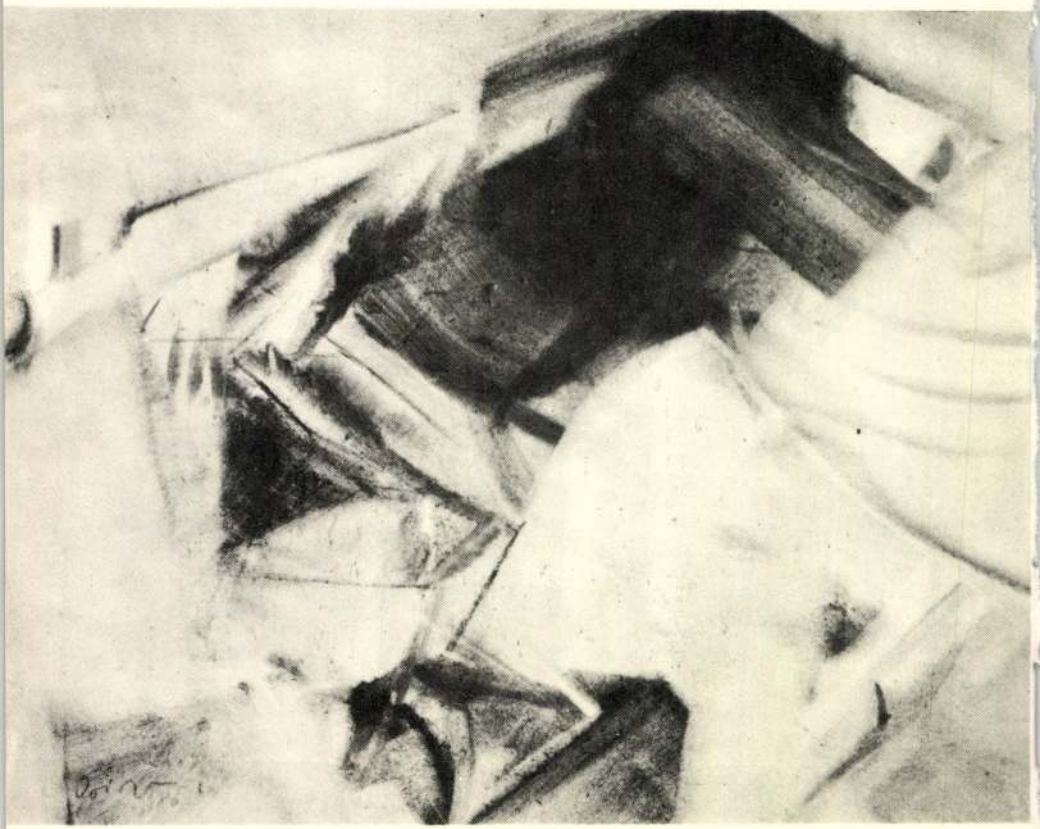

KOMPOZÍCIÓ

A KISDUNA GALÉRIA EDDIGI KIÁLLÍTÁSAI:

SOMOGYI JÓZSEF szobrászművész • ILOSVAI VARGA ISTVÁN festőművész • DIMITAR KIROV bolgár festőművész • TÓTH MENYHÉRT festőművész • PETŐ JÁNOS grafikusművész • MÁGER ÁGNES festőművész • KÖNIG RÓBERT grafikusművész • ALMÁSSY ALADÁR grafikusművész • SZEMETHI IMRE grafikusművész • SZŐNYI ISTVÁN festőművész • HINCZ GYULA festőművész • JAPÁN HAGYOMÁNYOS MŰVÉSZETE • ÁZSIA ÉS AFRIKA MŰVÉSZETE • KONDOR BÉLA grafikusművész • RÁCZ EDIT szobrászművész • KISDUNA GALÉRIA ALKOTÓ CSOPORT • SZABÓ JÁNOS festőművész • MISCH ÁDÁM festőművész • TÓTH ISTVÁN fotóművész • SZALAY LAJOS grafikusművész • REICH KÁROLY grafikusművész • MÁGER ÁGNES festőművész • ELSE HASSELRIIS dán grafikusművész • M. KISS JÓZSEF grafikusművész • KIUCHI AYA japán textilművész • OROSZ IKONOK • NDK MŰVÉSZETI SZÖVETSÉG KIÁLLÍTÁSA • KERESZTY KORNÉL bio-collage • T. LÁNDORI ANGÉLA festőművész • CS. KOVÁCS LÁSZLÓ szobrászművész • DALLOS JENŐ karikaturista • VÁLI DEZSŐ festőművész • IKEBANA ALMANACH • KALENDÁRIUM '81 • KÓRUSZ JÓZSEF festőművész • UITZ BÉLA festőművész • EGYIPTOMI PAPYRUSOK • NÉMETH MIKLÓS festőművész • VÁRDEÁK CSILLA grafikusművész • TÓTH MENYHÉRT STÚDIÓ •

A kiállítások szervezője BAKALLÁR JÓZSEF festőművész

FSZEK SOKSZ. 82/142

Nányi Östön

Említve

Varga Imre: Képzőművészet Salgó-
tarjánban
Nógrád, Salgótarján 1970. ápr. 12.

Iványi Ödön

Tóth Elemér: Köszöntő helyett (Iványi Ödön festőről.) Nógrád, 1966. nov. 5.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1969. 3.sz. 243-264.l./

257. l.

Iványi Ödön

festőművész kiállitása. Salpótarján.-Ism. Nógrád, 1966. nov. 3.-Varga Imre, Nógrád, 1966. nov. 27.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

267. l.

Irányi Ödön

Fej i Korománca (encl.)

szerepel az alábbi táslatom

Csonprády Béla: Zománcművészeti szerepszemle Salgótarján Gon

Nógrád 1969 XII. 24

Iványi Ödön

Kerepel a „Hatok" kiáhításán
Salgótarjánban

N.N.: A művelődési házak
karácsonyi és szilveszteri programja

Nógrád 1969 XII. 25

Iványi Ödön

A salgótarjáni Műv. Körp-ban kiállít

Magyar Hírlap, Bp. 1969. dec. 20.

Iváni Ödön
festő

M.D.K.

„1944" című kompozícióját
állította ki a tárlaton.

Aradi Nóra: A salgótarjáni kiállítás.
Művészet, 1965. október – 40 kep

Ivánji Ödön, festő

Vidékről a következő kiállításról jött az értesítés: Ivánji Ödön, festő kiállítása, Salgótarjánban.

Kiállítási kalendárium.

Szocialista Művelődésért, 1984. febr.

Iványi Ödön

„Föld Balaton" akvarell 61 x 86 cm

„Lágy fövény" akvarell 61 x 86 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum, Keszthely

Kovács Ödön

„Tavaszköszöntők"

—: Nagyárad megyei képzőművészeti
Művészet, 1976. május – 4 oldal

Iványi Ödön

1918-ban Leszmyén született Iványi Ödön. 1943-ban végezte el a Képzőművészeti Főiskolát Rudnay Gyula tanítványaként.

-----:Nógrád megyei képzőművészei.

Művészet, 1976.május - 4.oldal.

Ivánji Ödön

1948-ban Bajan dolgozott a
művész Bajai Rudnay művész
telepen. 1970-ben elnyerte az Egri
Akvarell-biennálé díjat.

------: Nógrád megyei képzőművészei.
Művészet, 1976. május - 4. oldal.

Iványi Ödön

1966-ban a Műcsarnokban volt Iványi Ödönnek kiállítása. 1973-ban Salgótarjánban önálló tárlatot rendezett a művész.

-----:Nógrád megyei képzőművészei.

Művészet, 1976.május - 4.oldal.

Irányi Ödön

Irányi Ödön a könyvtáros-festő Salgótarján felvirágoztatásának mozzanatait örökítette meg nagy méretű kompozicióiban.

Kovács Gyula: Festől, grafikusok mütermében.
Müvészet, 1976. május - 4. oldal.

IVÁNYI ÖDÖN festő, grafikus
Leszenye, 1918

1943-ban fejezte be főiskolai tanulmányait Rudnay Gyula növendékeként. A negyvenes évek végén a bajai művésztelepen dolgozott, jelenleg Salgótarjánban él. Állandó résztvevője az országos és területi rendezvényeknek. Önálló kiállitása Salgótarjánban (1966, 1973), valamint a csehszlovákiai Banksa-Bystricán (1973) volt. Több kiállitási és pályázati dij tulajdonosa, az 1970-es Egri Akvarell-biennálé dijnyertese. - Pikturájára szuggesztiv liraiság, józan, realisztikus szemléletmód jellemző. Az élmény sosem spontán módon, hanem kompoziciós zártságban, racionális mozzanatokkal gazdagodva kerül fel vásznaira. Uralkodó témája a nógrádi táj, a páratlan intenzitással fejlődő Salgótarján, gyakran interpretálja a dolgozó embert, az esti és hajnali hangulatot. Jeles akvarellista.

Művészéletrajzok 1975

Iványi Ödön festő

Ötödízben rendezték meg Egerben az akvarell biennalét, melyen szerepelnek a művész képei. A művész művei díjat kaptak

Láttuk, hallottuk...

1976. szept. 19. Petőfi 11.32 V Gné

Iványi Ödön, festő

Egerben, az V. országos akvarellbiennálén szerepelnek a művész művei. Fátyolozott nógrádi tájaival ismét a biennálé egyik erőssége. (említve)

F. Ludányi Gabriella: V. országos akvarellbiennálé Egerben.

Népújság (Heves), 1976. aug. 27.

Iványi Ödön, festőművész

a Széchenyi Helytörténeti Múzeumban okt. 2.-án nyílik meg a művész-tárlata.

T.E.: Múzeumi és műemléki hónap Nógrádban

Nógrád, 1976. szept. 28.

Iványi Ödön

A salgótarjáni József Attila Művelődési Központban rendezték meg a Zománcművészeti Biennálét, melyről Vadas József számol be "Falrahányt zománc" cimmel.
A tárlaton résztvevő művészek felsorolása mellett, a kritika részletesen ismerteti munkájukat:
Katona Áron, Kákonyi István, Iványi Ödön, Somogyi Gábor, Fabók Gyula, Petrilla István, Lugossy Mária, Bohus Zoltán, Ásztai Csaba, Mayer Berta, Szatmári Béla.
A részletes beszámolót, -Vadas József cikkét-, lásd: Fabók Gyula nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 6.
XIX. évf. 49. sz. 13. lap.

Iványi ÖDÖN

IVÁNYI ÖDÖN festőművész kiállítása tegnap a szécsényi helytörténeti múzeumban nyílt meg, ahol a Nógrádban élő, alkotó és tanító művész 60 olajképe és nagyméretű akvarellje látható.

Magyar Hirlap 1976/234/13

Iványi Ödön, festőművész

5

Szécsény:

Iványi Ödön festőművész kiállítása várja a nagyközönséget, amely egyben a Nógrádi várak a középkorban és a Műtárgyvédelem című kiállításokat is megtekintheti.

Magyar Hírlap, 1976. dec. 1.

Iványi Ödön

Iványi Ödön festőművész a hetvenes évek elégve szocialista szerződést kötött a Skiing gyárral Nagrádban

Menyhárt László: Együtt dolgozni, együtt gondolkozni...
MÜVÉSZET, 1976. február - 38.oldal

Iványi Ödön (Salgótarján) festő

Makó kiállítóterében a Maros menti Művésztelep múlt évi résztvevői gyűjteményes kiállítása nyílt meg. Szerepelnek a művész képei. Iványi Ödön az idei plakett nyertese. – Aug. 20.-án a Kiállító Teremben mutatja be festményeit Hadik Magda szobrászművésszel rendezendő közös tárlatán.

T.L.: Művészek a Maros partján.

Dél Magyarország, (Szeged), 1976. aug. 12.

Iványi Ödön

A „Salgótarjáni Festőtelep
résztvevője a művész.

— : Hírek

Művészet, 1977. július – 48. oldal.

Iványi Ödön

Hetedszer rendezte meg a Miskolci Galéria az Északmagyarországi Területi Szervezet-tárlatát, melyen szerepelnek rajzai.

Bereczky Lóránt: Tárlat, Rajzok 1975, Napjaink, 1975. 8.

Iványi Ödön festő

A Miskolci Téli Tárlat dec. 1.-én nyílt meg a Miskolci Galériában. — A felszabadulási pályázat Borsod megye Tanácsának három díját Czinke Ferenc grafikus, Iványi Ödön és Réti Zoltán festőművészek nyerték el.

(bm): Megnyílt a miskolci téli tárlat.
Északmagyarország, 1974. dec. 3.

Iványi Ödön

Hatvanban „Magyar-tájak" c. kiállítás nyílt meg vasárnap. A nógrádi tájakat képviseli a művész alkotása.

F.L.: Magyar Tájak.
Nógrád, 1974. ~~dec~~ nov. 26.

Iványi Ödön, festőművész

Vasárnap nyílik Hatvanban a Magyar tájak című festmény- és grafikai kiállítás; Nógrád megyéből Csohány Kálmán, Iványi Ödön és Lovánt János alkotásai szerepelnek.

Nógrád, 1974. nov. 23.

Ivanyi Ödön

A művész újabban akvarell-képe-
ket fest a nográdé tájakról, falvak-
ról, településekről, a városról és az
ottani emberekről.

Kovács Gyula: Festől, grafikusok mütermében.
Müvészet, 1976. május - 4. oldal.

Iványi Ödön, festő

L.: Hadik Magda

—: □ Hadik ... 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. aug. 26.

A kiállítás létrejöttét lehetővé tették és támogatták:

Budapest Főváros XVII. Kerület Önkormányzata

az Önkormányzat Művelődési és Tájékoztatási Bizottsága

Vigyázó Ferenc Művelődési Társaság

Nógrádi Történeti Múzeum, Salgótarján

ÁB-AEGON Általános Biztosító Rt.

Polar Studio T: (30) 450-303

Friss Stúdió, 3100 Salgótarján, Kassai sor 2.

Tel.: (32) 416-777/22, Fax: (32) 316-482

V.A.M.DESIGN-CENTER, 1061 Budapest, Király u. 22.

Tel.: 267-9540, Fax: 322-7079

V.A.M.DESIGN

A kiállítás megtekinthető

1998. augusztus 22. és szeptember 16. között

hétfő kivételével naponta 15-től 18 óráig.

Cím: Budapest XVII., Rákoshegy, Báthori utca 31.

Az Erdős Renée-ház megközelíthető:
Kőbánya-Kispestről a 98-as busszal; az Örs vezér teréről a 168-as busszal Rákoshegy vasútállomásig; illetve az Örs vezér teréről a 61E, majd a rákoskeresztúri végállomástól a 98-as busszal.

Design: Györgyi Adrienne, Foto: Polgár Attila, Nyomda: Polar Studio

A Vigyázó Ferenc
Művelődési Társaság
és Budapest Főváros
XVII. kerület
Önkormányzata
tisztelettel meghívja
Önt és barátait

Iványi Ödön

festőművész
emlékkiállításának
megnyitójára az
Erdős Renée-házba
1998. augusztus 22-én
szombaton
délután 6 órára.

A kiállítást
Bakallár József
festőművész
nyitja meg.

A kiállítást rendezte
Lipták György
grafikusművész.

Iványi Ödön

"Az akvarelltechnika felszabadított minden addigi kötöttség alól... Akvarelljeim a tisztaság utáni vágyból születnek, azt szeretném, hogy eltűnjön a köd, a por, a szutyok. Nem akarok belemászni a nyúlós mocsárba, mindabba ami lehúzza az embert, viszont szeretném felkelteni a szebb utáni vágyat. Azt vallom, hogy nem szükséges bemocskolni sem a levegőt, sem a társadalmat, sem egymást. Most már csak arról beszélek ami ragyog és tiszta, mint a kristály, hogy ne adjuk föl a vízpárákat és a fénypásztákat."

(Iványi Ödön 1981)

Iványi Ödön 1918-ban Leszenyén született. Gyermekkorát Cserhátszentiványon töltötte, középiskolai tanulmányait Sopronban és Győrött végezte. 1938-tól 1943-ig a Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula növendéke volt. Hadifogságból hazatérve Baján élt, majd 1954-ben Salgótarjánban telepedett le. A megyei könyvtár igazgatója volt, részt vett a Palócföld létrehozásában, tanított a Madách Imre Gimnáziumban. Szervezője volt a helyi képző- és iparművészek csoportjának, ő volt az amatőr képző- és iparművészek legismertebb megyei patrónusa. 1941-től 1985-ben bekövetkezett haláláig rendszeresen szerepelt országos kiállításokon. Művészeti és pedagógiai munkásságáért több díjjal is kitüntették.

Önarckép 1977 (olaj, vászon 70x100 cm)

Irányi Ödön

A Salgótarjáni Városi Tanácsdíjat
Sapta a VI. írásmagyarázati
Sárlatos Salgótarjánban

Nagrád 1970 IV. 4.

NÓGRÁD

Iványi Ödön, festőművész.

1021

A közművelődési elkötelezettség erősítéséért

Megnyílt a múzeumi és műemléki hónap

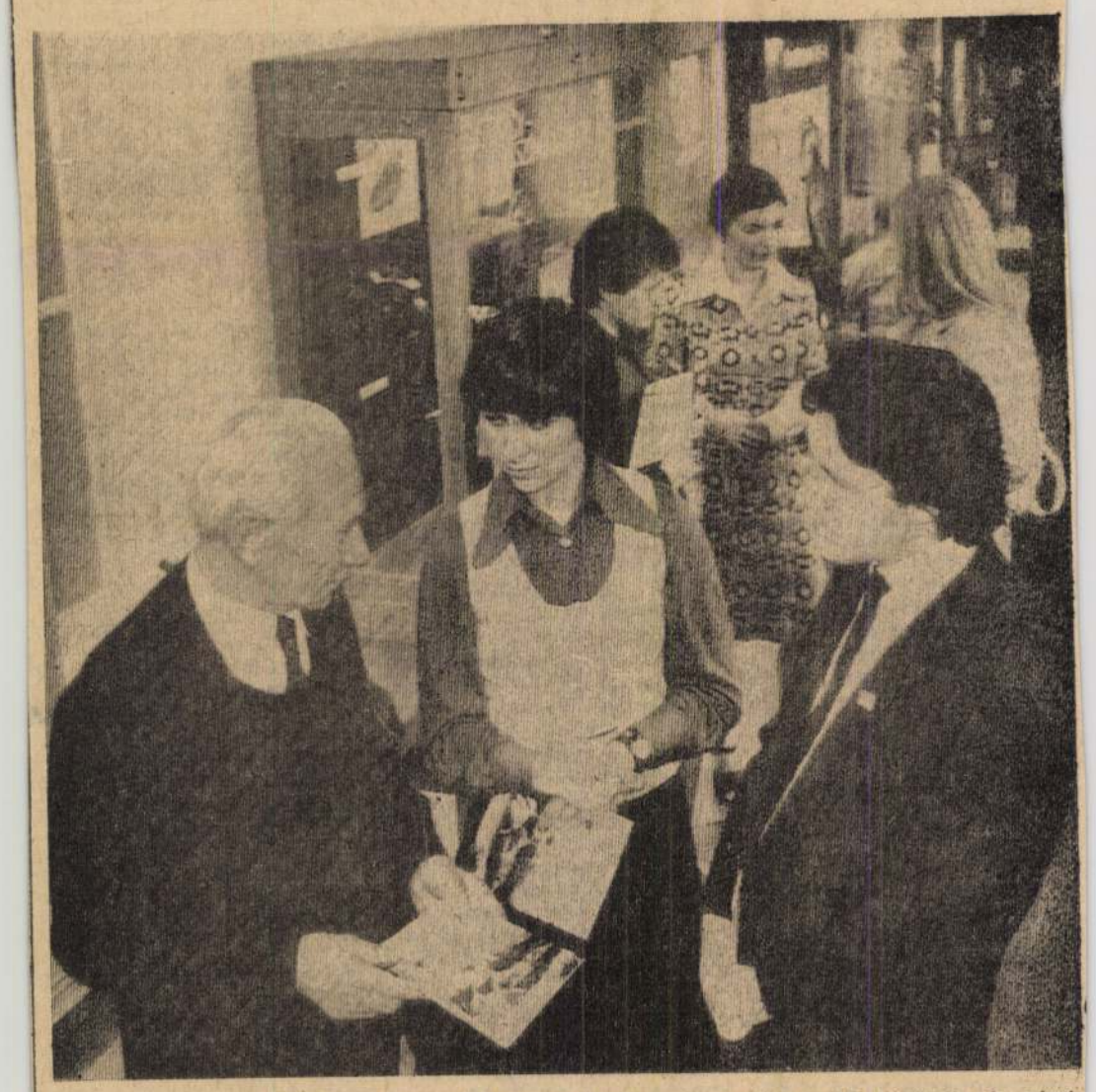

Az ünnepségen ifjabb és idősebb, tapasztaltabb, múzeumot szerető közönség is részt vett, közöttük sokan magas szintű dicséretet, jutalmat kaptak. Héjj Csaba régész társaságában Petróczy Gyula és Turcsán Katalin amatőr honismereti kutatók — képünkön — cserélik ki tapasztalataikat, akik munkájukkal, kutatási tevékenységükkel hívták magukra a szakemberek figyelmét.
— kép: kulcsár —

Tizenötödik alkalommal rendezték meg az idén országszerte a múzeumi és műemléki hónapot. Megyénk szempontjából ez az eseménysorozat két okból is jelentős: egyrészt, mert soha ennél nagyobb társadalmi figyelem nem kísérte múzeumaink tevékenységét, nem volt tevékenységük ennyire „nyitott", másrészt, mert ebből az alkalomból olyan elismerésben részesültek a muzeológusok, ami korábban — legjobb tudomásunk szerint — példa nélkül áll.

Kettős állításunk bizonyítására elsőként elmondhatjuk, hogy a megyei múzeumok igazgatósága az idén a sokrétű és számos rendezvény mellett már nemcsak kiállításaival, többé-kevésbé sikeres ismeretterjesztő előadásaival szerez magának egyre több hívet és elismerést, hanem más jellegű rendezvényeivel is, például a szocialista brigádokkal való találkozással, filmvetítésekkel, komoly zenei hangversenyek szervezésével. Mindezzel a múzeum kilép a korábban megszokott elvontan tudományos — olykor tudományoskodó — gyakorlatából, s mindinkább az egész társadalom, a közművelődés számára kíván hatékony művelődést segítő, új igényeket támasztó fórummá lenni.

Állításunk második fele: dr. Zólyomi József és Kapros Márta, a balassagyarmati Palóc Múzeum muzeológusai az idei ünnepi hónap alkalmából kapták meg a kulturális miniszter nívódíját.

A múzeumi és műemléki hónap ünnepélyes megnyitóját tegnap rendezték meg Szécsényben, az egykori Forgách-kastélyból átalakított helytörténeti múzeumban. A József Attila megyei Művelődési Központ kamarakórusának élményt adó előadása után dr. Horváth István, a Nógrád megyei Múzeumok Igazgatóságának vezetője köszöntötte a párt-, állami és tömegszervezeti vezetőket, a szép számban megjelent érdeklődőket.

Kojnok Nándor, a megyei tanács művelődésügyi osztályának helyettes vezetője megnyitó beszédében méltatta az egyhónapos eseménysorozat jelentőségét, amely szervesen illeszkedik bele kulturális életünk más területeinek rendezvényprogramjába, többek között a képzőművészeti világhét, a megyei könyvnapok műsorába. A megyei szintű eseménysorozat, a „jeles napok" rendezvényei többet jelentenek számunkra üres ünnepnapoknál — hangsúlyozta az előadó —; olyan alkalmak, amelyek a társadalmat, a szakembereket aktivitásra serkentő, kultúránk demokratizálódását erősítő események. A múzeumok agitatív erejét szemléletesen mutatják meg a társadalmi fejlődés tárgyi bizonyítékai, a közművelődési elkötelezettség. A múzeumok ma már nem „zárt szentélyek", hanem a művelődés nyitott műhelyei, ahol ismereteiket gyarapíthatják, elmélyíthetik, új ösztönzésre tehetnek szert a gyárak, vállalatok, iskolák és egyéb intézmények munkásai, tanulói. Napjaink dinamikus változása arra ösztönzi a múzeumokat, hogy megkeressék azokat a művelődésközvetítő formákat és módszereket, amelyek a tartalomhoz illően más művelődési intézmények tevékenységével nem pótolhatók.

Az idei múzeumi hónap eseményei változatosabban jelennek meg előttünk, s átgondoltabb tevékenységről tanúskodnak a korábbiaknál. Ez azonban nem feledtetheti el velünk, hogy a továbbiakban még szélesebb társadalmi összefogásra, a szervek, az intézmények következetesebben egymást segítő munkájára van szükség ahhoz, hogy a múzeumok megvalósíthassák a párt közművelődés-politikai és XI. kongresszusi határozatait.

Az ünnepi megnyitón Héjj Csaba régészt a kulturális miniszter dicsérő oklevelével tüntette ki. S ekkor hirdették ki a helytörténeti és néprajzi pályázat eredményeit is, majd nyitották meg Iványi Ödön, salgótarjáni festőművész kiállítását. A megnyitó beszédet Csohány Kálmán Munkácsy-díjas, érdemes művész, grafikus mondta.

Venezuelai, kapcsolat n

Magyarország és Venezuela diplomáciai kapcsolatai viszonylag újkeletűek, alig hétesztendős múltra tekinthetnek vissza. A — különösen az utóbbi két évben fejlődésnek indult — kontaktusokat egy sor magas szintű látogatás alapozta meg.

Legutóbb, idén márciusban Marjai József tanácskozott Caracasban külügyi államtitkárként. Magyarországon 1968-ban és 1971-ben járt külügyminiszter-helyettes vezetésével venezuelai küldöttség, s 1975-ben látogatott el hazánkba — az országgyűlés meghívására — a venezueliai parlament delegációja dr. Gonzalo Barrios vezetésével.

A két ország kereskedelmi forgalma kedvezően alakult, bár a még kétségkívül meglevő fejlesztési lehetőségek felkutatása és kihasználása a soron következő teendők közé tartozik. A magyar ipar autóbuszt, szerszámgépeket, orvosi műszereket, izzólámpákat, gyógyszeripari alapanyagokat szállít a latin-amerikai országnak, érdeklődnek azonban kikötőberendezések, garázsfelszerelések és laboratóriumi műszerek iránt is. Az érdeklődés felkeltését jól szolgálta a Hungexpo „Találkozás Magyarországgal" címmel rendezett kiállítása ez év júliusában Venezuelában.

Ami a kulturális kapcsolatokat illeti: 1973-ban a két ország kulturális együttműködését szorgalmazó okmányt írtak alá Venezuelában. 1975. óta egyetemközi megállapodás van érvényben az Eötvös Lóránd Tudományegyetem és a venezuelai központi egyetem között.

Peruval 1969 óta vannak diplomáciai kapcsolataink, a magyar nagykövetség 1970. elején kezdte meg működését Limában. Az elmúlt évek során gyakoriakká váltak a magas szintű látogatások, s 1973. júniusában — még mint gazdasági és pénzügyminiszter — Budapesten járt Francisco Morales Bermudez, Peru elnöke

államközi megállapodás fémjelzi, s az, hogy 1970-ben a két ország gazdasági vegyes bizottságot hívott életre.

A gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok számottevően bővültek, az egyenjogúság és a kölcsönös előnyök elvén alapuló együttműködést hosszú lejáratú megállapodások szabályozzák. Magyarország főként gépeket, műszereket, gyógyszeralapanyagokat és fogyasztási cikkeket szállít Perunak. Jóhírűek Peruban a magyar autóbuszok, s jelentős értékű szerződést kötött a Ganz-MÁVAG és az Elektro-Peru: a magyar vállalat berendezéseket szállít egy perui vízi erőmű bővítéséhez. Perui importunk zöme fehérjetakarmány, kávé, gyapot és színesfém.

A két ország műszaki-tudományos együttműködése az 1970-ben aláírt megállapodás alapján bontakozott ki: magyar szakértékök segítik Peruban a különböző műszaki rekonstrukciókat, s mezőgazdasági területen is sor került szakértők cseréjére. A kulturális együttműködést 1973. óta szabályozza államközi egyezmény, erre épülnek az egyetemközi megállapodások. Jelenleg az ELTE és a limai Universidad Nacional Mayer de San Marcos, a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem és a limai műszaki egyetem, valamint a Gödöllői Agrártudományi Egyetem és a limai agrártudományi egyetem között van érvényes együttműködési megállapodás. 1971. óta a San Marcos egyetemen magyar vendégtanárok is tanítanak, míg nálunk, az ELTE spanyol tanszékén perui tanárok látják el a lektori teendőket.

1968 óta Peruban tizenegy, Magyarország életével foglalkozó kiállítás nyílt, 1974-ben nagy sikerrel rendezték meg Limában a magyar kultúra hetét, rá egy évre Budapesten a perui kulturális napokat.

Puja Frigyes tárgyalásai

Puja Frigyes külügyminiszter, az ENSZ székhelyén folytatott tárgyalásai sorában pénteken José de la Puente perui külügyminiszterrel tárgyalt a világszervezet előtt álló feladatokról, s a perui—magyar kapcsolatokról.

Külügyminiszterünk a kétoldalú államközi együttműködés kérdéseiről megbeszélést folytatott Garret Fitzgeralddal, az Ír Köztársaság külügyminiszterével.

Vasárnap este kétnapos hivatalos látogatásra Belgiumba érkezik Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter, az SZKP KB Politikai Bizottságának tagja. Gromiko a belga kormány meghívásának tesz eleget. Belgiumi tartózkodása során találkozik — közvetlenül megérkezése után — Leo Tindemans belga miniszterelnökkel. Hétfőn csaknem egész napon át Renaat van Elslande külügyminiszterrel folytat megbeszéléseket. A tárgyalások napirendjén szerepel a két ország közötti kapcsolatok fejlesztése, valamint a nemzetközi helyzet időszerű kérdései, így a jelenleg folyó fontos nemzetközi tárgyalások értékelése, ezen belül a bécsi haderőcsökkentési értekezlet alakulása. Szó lesz a nemzetközi gazdasági kapcsolatokról is.

A szovjet külügyminisztert kedden reggel fogadja Baudouin belga király. Andrej Gromiko kedden délelőtt nemzetközi sajtóértekezletet tart Brüsszelben, majd Koppenhágába utazik tovább.

Ma válasz

Vasárnap reggel 41,6 millió választásra jogosult nyugatnémet állampolgár járulhat az urnák elé, hogy döntson az új szövetségi parlament összetételéről. A Bundestag 496 képviselőhelyére 16 párt 3244 jelöltje pályázik.

A bonni törvényhozásban jelenleg helyet foglaló négy nagy párton, az SPD-n, FDP-n, CDU-n és CSU-n kívül csak a Német Kommunista Párt (DKP) állított jelöltet valamennyi tartományban.

A választásra jogosultak között 3,3 millió fiatal először élhet állampolgári jogával. Több mint hárommillióval nagyobb a női szavazók száma, mint a férfiaké.

A közvélemény-kutató intézetek legutóbbi kimutatása szerint, a parlament összetételét eldöntő úgynevezett „második szavazatok" tekintetében a jelenlegi SPD—FDP koalíció egyre növekvő előnyre tett szert. A felmérésektől függetlenül mind a négy nagy párt szóvivője az utolsó napokban

FORRÓ MADRIDI ŐSZ

Forró ősz készülődik Spanyolországban. Az ország jóformán minden részéből heves összecsapások hire érkezik. Szeptember utolsó hetében immár másodszor hirdettek általános sztrájkot a Baszkföldön. Madridban heves összecsapások zajlottak a sztrájkoló postások és a rendőri erők között. Barcelona környékén 20 000 kohász lépett sztrájkba, hogy béremelést követeljen.

A nyugtalanságnak és feszültségnek közvetlen gazdasági okai is vannak. Amikor János Károly király Washingtonban járt, 340 millió dollár kölcsönt kapott és a Suarez-kormány azt reméli, hogy még ebben az évben különféle forrásokból újabb 2 milliárdot vehet fel. Mindez azonban kevésnek bizonyulhat.

Spanyolország, ahol 1960. és 1973. között határozott gazdasági fellendülés volt, rendkívül nehezen és rosszul vészelte át a második világháború utáni legnagyobb tőkésválságot. Az volt az ,ok, hogy már a fellendülésnek is sok szempontból látszatjellege volt.

Egymillió

tették a világpiacon a Spanyolországban termelt árukat. Mindez eltakarta a mélyben tovább tartó mozdulatlanságot. Azt, hogy a spanyol gazdaság elavult szerkezete változatlan maradt, s hogy az ipari fellendüléssel párhuzamosan a külföldi monopóliumok sorsdöntő pozíciókat hódítottak meg az ország gazdasági életében.

Amikor 1974. őszétől kezdve a konjunktúrát hajtó motorok egyszerre álltak meg, az elavult gazdaságszerkezet nem tudott megbirkózni a nehézségekkel. Spanyolországban körülbelül egymillió a munkanélküliek száma, évi 20 százalékos ütemű az infláció. 1976-ban 3 milliárd dolláros fizetési mérleg-deficitet és 4 milliárd dollár körüli külkereskedelmi deficitet várnak. (Összehasonlításul: az ország teljes deviza- és aranytartaléka 1976. közepén 5,3 milliárd dollár volt, tehát alig harmadával több mint a külkereskedelem várható hiánya.)

Az exportot a pezeta februárban végrehajtott 11 százalékos leértékelése sem tud-

nyugat-európai polgári demokráciában is politikai „robbanásveszélyt" jelentene, ahol rég létrehozták a feszültségek levezetését szolgáló kipróbált politikai szervezetet. Spanyolországban, ahol még a dolgozókat valóban képviselő szakszervezetek legális működése sincs biztosítva, nincsenek meg e feszültség levezetésének tárgyi feltételei. A robbanás veszélye , tehát még nagyobb.

Lassú lépések

A helyzetet súlyosbítja, hogy ez a gazdasági válság, csak háttere a szenvedélyeket

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 OKT 22

NÓGRÁD

Iványi Ödön

Képvásárlások

Balassagyarmaton nagy tábora van a képzőművészetnek. A Horváth Endre Galéria kiállításait sok százan keresik fel rendszeresen. Következetesen bővül a városi képtár képzőművészeti anyaga is. A közelmúltban a városi tanács újabb hat műalkotást vásárolt. Iványi Ödön Ősz és víz, Kokas Ignác Szent György, miután legyőzte a sárkányt, Csendélet, Blaskó János Zene című festményei, valamint id. Szabó István Madách és Orhalmi menyecske című szobrai hamarosan a balassagyarmati képtár közönsége elé kerülnek. Tervbe vették Szkok Iván festőművész egy alkotásának megvásárlását is.

1024

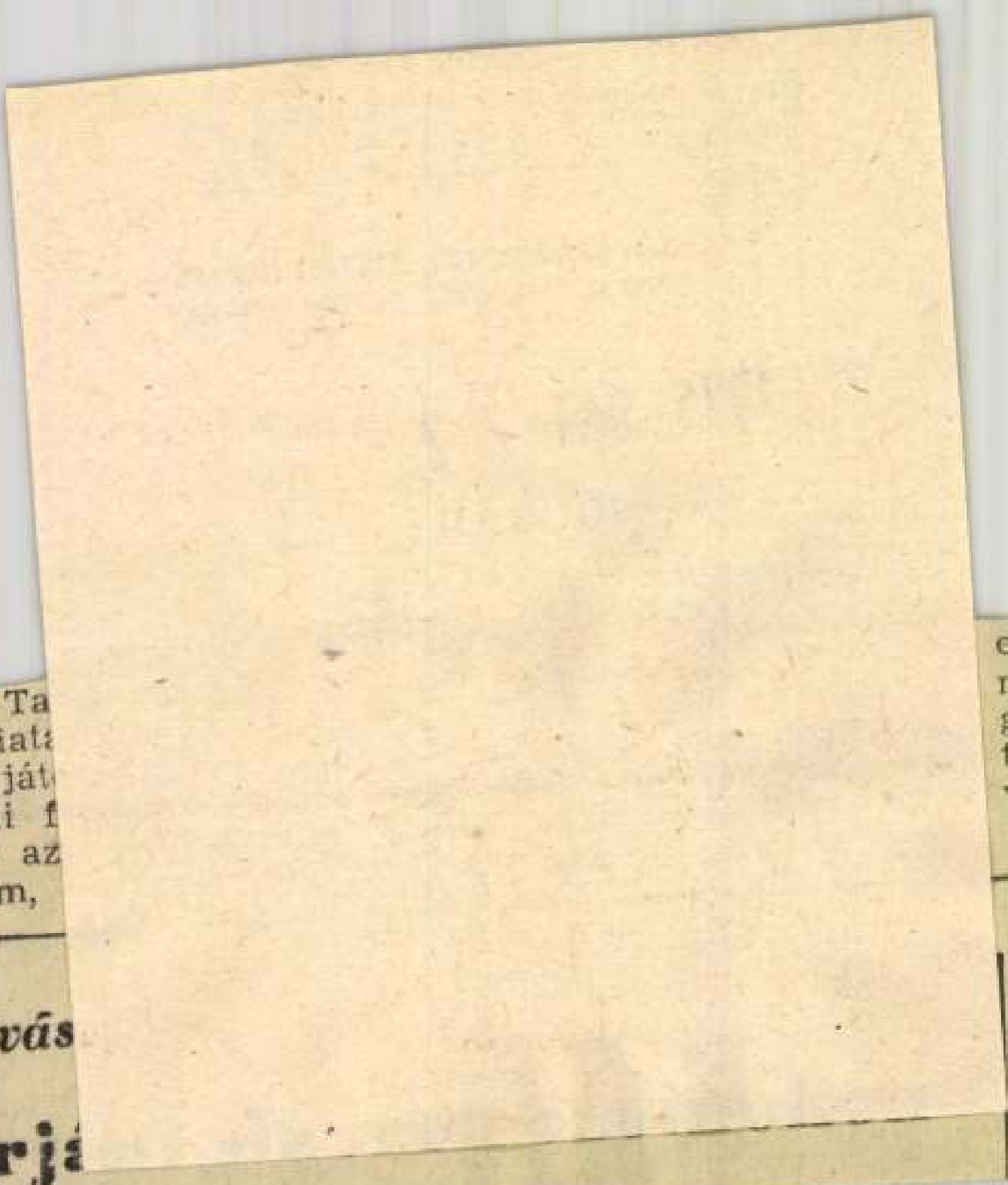

lehere is. Ta
hetséges fiat
talok, ha ját
bizonyítani f
Igaza lett az
Jómagam,

Ökölvívás

Tarjá

egy
no
gü
tés
ve

A
SI
A
A
b

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 ÁPR 23
NÓGRÁD
Iványi Ödön festőművész
1021

ARANYDIPLOMA

POSZTOKON

IVÁNYI ÖDÖN: PÉCSKŐ UTCA

Salgótarján város Tanácsa Végrehajtó Bizottsága aranydiploma adományozását határozta el azoknak a művészeknek, akik a város közművelődésében, a művészeti nevelés és ízlésfejlesztés terén kiemelkedő tevékenységet végeztek. Iványi Ödön Salgótarjánban élő festőművész idén aranydiplomát kapott.

★

Salgótarjánban 1954-től él. Leszenyén született 1918-ban. Főiskolai tanulmányait 1943-ban fejezte be, Rudnay Gyula növendéke volt. Csillagházbeli intim hangulatú lakásában egy nagyméretű olajkép idézi a kezdeti időt. Kompozíciós zártság árad a lovasjelenetből, a „táj" mély színben áll.

Festői világa azóta változott szabatosságra, festőiségre való törekvése nem. Tevékenységében jó ideje nagy teret enged a kísérletezésnek.

— Kísérletezek, semmit sem akarok lezárni — mondja. — Sűrűek a problémáim, legalábbis egy időre azonban szeretnék majd túljutni a jelen kísérleti állapotán, s a következő húsz évben összegezni akarom eddigi kísérleteim eredményeit.

Elmosolyodik. Várja, hogy pár év múlva csak a festészetnek élhessen.

— Művészi hittvallása?

— Kevéssel sokat mondani. Legyünk festők, főleg a színek tisztaságát szeretem, továbbá gondot fordítok az egész felület összefoglalására. Azt azonban szeretném elkerülni, hogy az egyszerűség szegénység legyen. De azért ne legyen a képen semmi fölösleges. Tudom, ezek kissé általánosan hangzanak, beszélni egyébként is könnyebb ezekről a dolgokról, mint csinálni.

Iványi Ödön Ipari táj című legújabb képét mutatja. Itt is érvényesül a szigorú kompozíciós rend, tisztán élnek a színek. Változó piktúrájának állandó eleme is itt van a képen, bizonyos megnyerő líraiság, végső soron pedig a realisztikus szemléletmód. Iványi Ödön a nógrádi vidék és Salgótarján festője. A dolgozó ember és az általa alakított táj együttesen jelenik meg munkásságában. Impresszionisztikus hangulatai gyakorta kötődnek a hajnali, vagy éppen az esti hangulatokhoz. Különösen akvarelljein. Hiszen tegyük az eddig elmondottakhoz: Iványi Ödön akvarelljei munkásságának fontos részét jelentik, kifejezőkészsége itt úgyszólván maradéktalanul érvényesül.

Kiállítások?

Szerepel a mostani salgótarjáni tavaszi tárlaton. Nyáron a salgótarjáni oktatási igazgatóságon, ősszel Pásztón lesz kiállítása. Közben Kassán rendeznek tárlatot, Nagy Ernő és Iványi Ödön szerepel képekkel az észak-magyarországiak közül. Jövőre lesz Salgótarjánban reprezentatív egyéni kiállítása, mintegy eddigi tevékenysége összefoglalásaként.

★

Iványi Ödön Nógrádban talán a legtöbbet tette eddig az amatőr képzőművészeti mozgalomért. 1954-ben és 55-ben vezette a salgótarjáni úttörőház képzőművészeti szakkörét. A Bányász Művelődési Ház képzőművészeti szakkörének 1958-tól irányítója, húsz éven át. Több hivatásos képző- és iparművész számára jelentette tevékenysége az első indítást. E munka jelentősége pedig szinte felmérhetetlen. Most — rövid átmenet után, mialatt pangott a mozgalom, amelyben ez időben nem vett részt — ismét a megyei amatőr képzőművészeti stúdió vezetője. A mozgalom magára lelt, eredményekkel kecsegtet.

Hosszú lenne felsorolni mindazon posztokat, amelyeket eddig eredménnyel betöltött! Többi között, tevékenykedett salgótarjáni városi művelődési felügyelőként, s hogy csak a legfontosabbat említsük, megyei könyvtárigazgatóként 1959-től 1970-ig. Ez idő alatt, s nem kis részben tevékenysége nyomán, létrejött a salgótarjáni városi gyermekkönyvtár. Az országban elsőként cigánykönyvtárat hozott létre Salgótarjánban, a régi katolikus körben. Ez a Pécskő utca építésekor szünt meg. Sokat tett az állami és szakszervezeti könyvtárhálózat eredményes együttműködése kialakításáért, megalakultak a járási könyvtárak, s az összes községi könyvtárat ebben az időszakban alapították. S természetesen, ekkor épült fel az új megyei könyvtár. A városi fiókkönyvtárhálózat, a tájékoztató szolgálat kialakítása szintén ez időszakban kezdődött.

— Tervem az volt, hogy a helyismereti könyvtárat a múzeumhoz kapcsoltan alakítsuk ki, de ez már nem sikerült — jegyzi meg röviden, visszaemlékezve, könyvtárosi múltjára.

A salgótarjáni Madách Imre Gimnáziumban és Szakközépiskolában tanít 1970 óta rajzot, ábrázoló geometriát, művészet- és építészettörténetet.

— Mi a véleménye a gimnáziumi művészeti oktatásról?

— Elsőben heti egy órában rajzot tanítunk. Utána két év kimarad. Negyedikben heti egy órában van művészettörténet. Ez kevés. Majdnem semmire sem elég. Én a rajzot elhagynám, művészettörténetet viszont elsőtől negyedikig folyamatosan tanítanék. Így valamivel nagyobb remény volna arra, hogy eredménye is legyen törekvéseinknek. Így az eredmény kevés. Csupán vázlatos és alig élő ismeret nyújtására vagyunk képesek, s olyan életkorban, amikorra már sok hatás éri a fiatalokat, s erre a tárgyra aligha koncentrálhatnak kivételtől eltekintve. A többi középiskolai típusban még ennyire sincs lehetőség.

T. E.

Mire törekszik ... Társulat megyei csoportja?

Beszélgetés dr. Schneider Miklóssal, a csoport elnökével

A Magyar Történelmi Társulat Nógrád megyei csoportja hosszabb ideig tartó egy helyben topogás, visszaesés után a közelmúltban szerveződött újjá. Az általános és középiskolai történelem szakos tanárokat tömörítő egyesület jelenleg mintegy negyven tagot számlál. Elnöke dr. Schneider Miklós, a Nógrád megyei Levéltár igazgatója. Vele beszélgetünk a csoport céljairól, jelen- és jövőbeni feladatairól.

— A történelemoktatás, különös tekintettel a következő oktatási évben bevezetésre kerülő új tantervekre, fokozott erőfeszítéseket követel meg a pedagógusoktól. Ahhoz, hogy sikerrel eleget tegyenek a megnövekedett követelményeknek segítségre van szükségük a különböző szakmai, tudományos szervezetektől, többek között a Magyar Történelmi Társulattól, illetve ennek megyei csoportjától.

— A társulat már több mint száz éve — mondja dr. Schneider Miklós — azon fáradozik, hogy tagsága kellőképpen be tudjon kapcsolódni a történettudomány vérkeringésébe, hogy idejében értesüljön mindazokról a lehetőségekről, eszközökről, amelyeket történelemoktatói esetleg történetkutatói tevékenysége során gyümölcsözően alkalmazhat. E feladat most — valóban az új tantervekre is gondolva — még fokozottabb mértékben jelentkezik. A megnövekedett feladatok, a tantárgy korszerűsítése csoportunktól is megkívánja, hogy szélesebb körben és szervezettebben teremtse meg azokat a feltételeket, amelyek tanárainkat megismertetik a történettudomány legújabb eredményeivel, az oktatási módszerek új lehetőségeivel és mindazokkal a tapasztalatokkal, melyeket az ország más vidékein élők munkájuk során esetleg már megszereztek.

— Milyen formában történhet ez?

— A társulat megyei csoportja nem kíván tagjainak újabb, sok kötöttséggel járó szervezeti tevékenységet ajánlani. Fő törekvése, hogy a már kialakult, hagyományossá vált és jól működő továbbképzési, tájékoztatási formákat tegye a történelemtanárok minél szélesebb rétege számára elérhetővé.

— Ha a csoport nem kíván új szervezeti tevékenységet ajánlani ebben, nyilvánvalóan más szervezetek munkájához kapcsolódik . . .

— Két intézménnyel, illetve szervezettel tartjuk elsősorban fontosnak a közös erőfeszítés kibontakoztatását a közös cél minél teljesebb elérése érdekében. Az egyik intézmény a megyei pedagógus-továbbképzési kabinet. Ezzel már alakulóban van az együttműködés. Legfőbb formái: egyrészt a társulat országos rendezvényein a megyebeli történelemtanárok részvétele, mint most legutóbb Szegeden, a társulat vándorgyűlésén, melyen a történettudomány és a társadalomtudományok kapcsolatát vitatták meg; másrészt pedig a társulat vezető szakembereinek fellépése a továbbképzési kabinet megyei rendezvényein. A másik a TIT-szervezet. Hagyományosan kialakult módszereinek — előadói konferenciák és egyéb rendezvények — célja szintén a tájékoztatás, az új eredmények továbbítása, a tudomány vívmányainak közvetítése az érdeklődők számára. Ebben a tekintetben a társulat tagságának mozgós tása révén bővíteni tud azok körét, akik az említe formák nyomán az egy szakmai kérdésekben jobba elmélyülhetnek. Másik olda ról, a TIT objektív feltétel révén lehetőséget tud nyú tani a társulat tagsága sz mára nem csak a nagy m gyei rendezvényeken va részvételre, hanem zártab kevesebb személyt megmo gató, klubszerű foglalkoz sokra is. Ezek egy-egy fo tos, időszerű kérdés megvit tásának a színterei lehetne

— Olyan formákról ejt tünk szót, amelyek szób úton segítik elő a társul illetve a megyei csoport á tal kitűzött célok, feladat megvalósítását. Az írásbel ség vajon milyen szerep tölt be ebben?

— A társulat megyei cs portja évek óta társkiadója megyei levéltár köteteine Fő célja, hogy a történeler oktatásban felhasználhat különböző korokból szárm zó, a megye múltjára vona kozó levéltári forrásokat t gye hozzáférhetővé megyér valamennyi történelemtaná részére. Ugyanakkor anna is nagy jelentőséget tulajd nítunk, hogy megkeressi ezeknek a kiadványokna olyan felhasználási lehetős geit — például órákon, szal köri foglalkozásokon —, m lyek számottevő túlterhel nélkül tehetik gazdagabb színesebbé, szemléletesebb az érzelmi kötődést is kivá tóvá iskoláinkban a történ lemoktatást.

A Magyar Történelmi Tá sulat helyesen kialakító koncepciója bizonyára megé tésre talál megyénk történ lemtanárainak széles tábor ban, s a szervezet a korábbin sikeresebben tölti majd be fe adatát.

(ok)

A kultúra sokszínű szövete

Jegyzetsorok két rádióműsorról

Jóformán nincs is talán olyan műsora a Magyar Rádiónak, amely közvetlenül vagy közvetve ne lenne kulturális tartalmú, művelődést szolgáló. Az elmúlt napokban, amikor két jelentős kulturális eseménysorozat is zajlott — a költészet napját és a magyar nyelv hetét ünnepeltük — különösen megszaporodtak a kimondottan közművelődési összeállítások is. Közvetítést hallhattunk például a Gondolat műsorában a Fémmunkás Művelődési Ház költészet napi irodalmi ankétjáról, voltak műsorok a nyelv és iskola, a nyelvész és közönsége kapcsolatáról.

Az a két műsor, amelyről néhány gondolatot lejegyeztem, nagyon közel állt egymáshoz. Mindenekelőtt jellemezte, hogy továbbgondolásra ösztönzött, újabb kérdéseket indított el.

A gazdasági minifórum soron következő adása témájául a szociális és kulturális beruházások kérdését választotta. Ez a téma nem is olyan régen, mintegy másfél éve, a közvélemény érdeklődésének középpontjában állt. Akkor a kulturális beruházások összege körül vitatkoztak, hogy vajon elegendő-e az a mintegy egymilliárd. A válaszból kiderült: foglalkoznak ugyan az árrendszer korszerűsítésével, nem akarják azonban a dotációt megszüntetni. Sok szó esett a könyvkiadásról. Bár évente nyolcezer mű jelenik meg 85 millió példányban hazánkban, időnként hiánycikkek is vannak (amiben van valami örvendetes, hiszen az igények növekedéséről árulkodik . . .) Kevés még a közgazdász, aki a közművelődés területén szervezőként, a beruházások és egyéb kiadások tervezőjeként segítene összhangba hozni a lehetőségeket és igényeket: mi lesz a Nemzeti Színház, a Vígadó, a Széchenyi Könyvtár, több vidéki színház felújításának sorsával?; hogyan lehetne egyeztetni a gazdasági és szociális-kulturális beruházásokat, hiszen az üzem jobb munkája és a kulturális ellátottsága összefüggnek? — hasonló kérdések sora bizonyította az érdeklődést mind a művészeti intézmények, legtöbben már közelebb érzi magukhoz. De nem igazod tak a családok többségében ehhez az emberi kontaktu sok. Az úgynevezett maga sabb kultúra tájaira ige messziről érkezők a szellem termékek „fogyasztását" könnyebben megtanulják mint a mindennapok kultú rájának mércét adható embe és ember közötti, ember és ér tékek ellentmondását is ma gában rejtő kapcsolatok ki alakítását. Életmódról, élet forma-választásról, az értékel felismeréséről, a szocialist kultúráról szólva a vitában résztvevők arra mutattak rá megnőtt az egyén felelősség önmaga formálásában, a le hetőségek kihasználásában És ez nem könnyű dolog . .

G.K.M.

EGY FORI

„Ó minő gyönyörűség lel

Iványi Ödön

Mai magyar képzőművészek alkotásai-
ból rendezett kiállítást az egyi megyei ta-
nács művelődési osztálya, melyen sze-
repelnek a művész művei.

Népújság, 1976. febr. 20.

Iványi Ödön festő

Az ünnep délelőttjén nyitották meg a Maros menti műrésztelep alkotóinak munkakiállítását. – A főiskolán Rudnay növendéke volt a művész, aki Salgótarjánból érkezett Makóra. Hegyvidéki festőnek igazi változatosságot jelent ez a táj.

Palmer Zoltán: Műrésztelep a Maros mellett.
Csongrád Megyei Hírlap, 1975. aug. 22.

Iványi Ödön festő

Áprilisban nyílt meg a Salgótarjáni Tavaszi Tárlat, melyen szerepelnek művei „Vízmenti ősz" c. alájképe (említve).

Tóth Elemér: Salgótarjáni Tavaszi Tárlat.

Nógrád, 1975. máj. 3.

Iványi Ödön
festőművész és Farkas Éva ipar-
művész, együttes kiállítást rendezett
a salgótarjáni művelődési házban.

Magyar Hirlap 1973/121 Sold.

Iványi Ödön

Résztvesz a Miállításon
(A katalógust ld. Ferenczy Bénnél)

3. Országos Akvarell Biennálé
Eger, Gárdonyi G. Szinház, 1972.

Ivánji Ödön

Festőművész

Kiállítása Salgótarján-ban

Magyar Hírlap 1973 X. 29o

Iványi Ödön

Julius 2-án nyilt tárlata Balassagyarmaton a Palóc Muzeumban, 8 olajképe és 19 akvarelljét muta tja be a müvész.

Magyar Hirlap 1973-181-8

Iványi Ödön, festő

L: Szkok Iván

–: Hu

21.

Nép szabadság, Bp. 1919. jan. 14.

Ivanyi Ödön

Méltatás.

Losonci Miklós: Tavaszi tárlat.
Új Tükör, 1979. május 6–3. lap.

Iványi Ödön

IVANYI ODON TARLATA. A Salgótarjáni Tűzhelygyár Munkaművészet galériájában pénteken megnyílt Iványi Ödön festőművész kiállítása. A tárlaton huszonöt nagyméretű akvarell, tájkép tekinthető meg november végéig.

Magyar Hirlap 1980/11/15/9

Iványi Ödön

Tavasz a hegyekben

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap

Iványi Ödön: Tavasz a hegyekben, akvarell, 60×86 cm, 1976

Iványi Ödön

Akvarellben közvetlenebbül, könnyedebben tud megfogalmazni gondolatokat, mint az olajban készült képekben.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap.

Az akvarell biennálé helyreállitja az eddig lekicsinyelt müfaj tekintélyét.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap.

Szinyei Ödön

A müvész szerint téves felfogás az, hogy az akvarell együléses technika. A festő alkatától függ a mü gondolati tartalma.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap.

Iványi Ödön, festőművész

Iványi Ödön: Tavasz a hegyekben, akvarell, 60×86 cm, 1976

Imre István: Rice Lake, akvarel

Ki miért a

1979 tavaszán mintegy húsz, az egri akvarellbiennálén díjazott művészt kerestem fel levelemmel, hogy a műfajról és a kiállításról kérdezzem meg őket. Tizenöt választ kaptam, a következő művészektől: *Bakallár József, Bartha László, Bikácsi Daniella, Bráda*

Jovánszki Ödön

1979.tavaszán az egri akvarell biennalén dijazott művészt kérdezett meg a szerző a kiállitásról, illetve a müfajról.

ÖSSZEÁLLITOTTA: Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979.augusztus - 19.lap.

Iványi Ödön festőművész

Művei részt veszuek a Miskolci Téli Tárlaton

cikk: „Szántó Piroska grafikus művész" cimszó alatt

Papp Lajos: „Anteusz, idejc földhöz érni!" c. cikke

Észak – Magyarország 1978. XII. 10

Iványi Ödön

Salgótarjánabn nyári művésztábor irányitott

Magyar Hirlap 1979/4o/6

Az akvarell segegszemlén összehasonlitási lehetőséget kapnak mindazok, akik akvarellel foglalkoznak.
A müvész rendszeresen foglalkozik akvarellel.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MÜVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap.

Iványi Ödön, festő

● IVÁNYI ÖDÖN festőművész gyűjteményes kiállítását ma délelőtt nyitották meg a salgótarjáni József Attila Művelődési Központban.

8

-: o Iványi Ödön festő.

Esti Hirlap, Bp. 1979. jan. 6.

Iványi Ödön, festő

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁS nyílt a salgótarjáni József Attila Művelődési Központban Iványi Ödön festőművész alkotásaiból. A Bajáról indult, most 60 éves festő művészete Nógrádban bontakozott [illegible] mostani tárlata húsz év ter[illegible]nek legjavát sorakoztatja fel.

21.

–: Kér

Bp. 1979. jan. 7.

Népszavadság,

Iványi Ödön, ksh.

MADACH IMRE születésének 156. évfordulója alkalmából pénteken Salgótarjánban emlékünnepséget rendeztek. Ebből az alkalomból adták át Iványi Ödön festőművésznek, Fábián Zoltán írónak, Bandur Károlynak, a Nógrád megyei oktatási igazgatóság vezetőjének az író emlékére alapított díjat.

-: Ki

8.

Népszabadság, Bp. 1979 febr. 10.

Iványi Ödön

A müvész rendszeresen akvarellezet és önálló müveket alkotott.

Chikán ~~Bélar~~ Balent Ki miért akvarellez?
MÜVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap

Iványi Ödön

festménye szerepel a miskolci Téli Tárlaton, Miskolci Galéria 1978.

-katalógus a könyvtárban-

Iványi Ödön

KIÁLLÍTÁST RENDEZTEK a balassagyarmati városi képtár 1978. évi szerzeményeiből a város Horváth Endre Galériájában. A tegnap megnyílt tárlaton a többi között Szkok Iván, Jánossy Ferenc, Tóth Menyhért, Kokas Ignác, Pataky László és Iványi Ödön nagyméretű olajképei láthatók január végéig.

Magyar Hirlap 1979/11/13

Ivónyi Ödön, grafikus

L: Szőnyi István

Bereczky L. Az elődök vonzásában

11

Nipszabadság, Bp. 1978. szept. 10

Iványi Ödön, festő

L: Czinke Ferenc

–: o Kiállítások.

12

Esti Hirlap, Bp. 1978 okt. 17.

Iványi Ödön

Nov. 24.-én Magyar tájak címmel nyílik tárlat a Hatvani Galériában. A művész is elküldte művét e tárlatra.

Népújság (Heves), 1944. nov. 19.

Szalay Ödön

a Nógrád megyei képzőművészek vándorkiállításán szereplések művei.

T.L.: Nógrád megyei képzőművészek vándorkiállítása.
Nógrád, 1975. jún. 16.

Udvari Ödön festő

Müve szerepelt a salgótarjáni megyei József Attila Művelődési Központban rendezett Tavaszi Tárlaton.

Napjaink 1974 junius 12.old.

Irányi Ödön

Vértükör, alv. 65 x 92 cm
Halásztanya, alv. 70 x 100 cm

7. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1974.

Irányi Ödön

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanácsának díját kapta.

Miskolci Téli Tárlat, 1974.

Iványi Ödön

Felszabadultan, o. 100 × 120 cm
Pol-beat, o. 100 × 80 cm

Miskolci Téli Tárlat, 1974.

Iványi Ödön.

1967 tavaszától a „Tokaji nyár" rendezvénysorozat keretében kamarakiállítását láthatták

Bánszki Pál: Művészeti élet Tokajban

Népművelés 1969/2 32 old.

Ivanyi Ödön

Ugra a tokaji müvésztelep vendége

Benedek Miklos: Tizenkilencedszer Tokaj ban

Észak-Magyarország 1972/165 4old

Iványi Ödön

Bemutatott művei:

89. sz. „Tovaz", akvarell, 60 x 82 cm

90. sz. „Karavánidők", akvarell, 39 x 85 cm.

91. sz. „Bányai piéta", akvarell, 58 x 84 cm
(reprodukció)

F. Lucskányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Iványi Ödön

92. sz. „Falusi tavasz," akvarell, 84 x 59 cm.

93. sz. „Ebédlő parasztok," akvarell, 56 x 84 cm.

F. Ludányi Gabriella: III. országos akvarell bienndlé, Eger, 1972

Iványi Ödön

A takaji művérztelepen ebben az évben is vérzt vera a nyári telep munkájában.

Benedek Miklós: Tizenkilencedrzer Takajban. Északmagyarország, Miskolc, 1972. júl. 15.

Iványi Gödön, festő

Kisteremben nyílt meg kiállítása.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975. jan. 14.

Nyáry Ödön

Bányász kulturális és sportnapok kezdődtek szombaton Salgótarján-ban. Ennek keretében megnyílt Nyáry Ödön képzőművész kiállítása.

Magyar Hírlap 1972/216 12 old.

Szalay Gábor, festő

Kiállítása nyílt meg Balatonfüreden.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1973. júl. 3.

Ivánji Ödön festőművész

Megnyílt a Salgótarjáni Tavaszi Tárlat ápr. 4-én. — A festőkategória díját kapta a művész.

Nógrád, 1974. ápr. 4.

Iványi Ödön
festő

Az ózdi Járási Tanács homlokzatán elhelyezendő festészeti alkotásra kiírt pályázaton vett részt.

N.Dvorszky Hedvig: Képzőmüvészeti pályázatok.
Mü vészet, 1974.február - 48.oldal

Iványi Ödön

A „Tokaji Nyár" rendezvénysorozat vetette meg a kulturális élet alapjait Tokajban. A művésztelep tagjainak kiállításai 1967. tavaszától kezdődtek. A művész alkotásai szerepeltek e tárlatokon.

Bánszki Pál: Művészeti élet Tokajban. Népművelés, 1969. febr. 32. old.

Szántai Ödön

a X. Országos Miskolci Képzőművészeti Kiállításon egyik alkotását a Bartók megyei Tanács vásárolta meg.

-dcs-: Két díj Miskolcról.
Nógrád, 1964. dec. 3.

Iványi Ödön

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

305. old.

Iványi Ödön festő

a Magyar Képzőművészek Szövetsége Nógrad megyei csoportjának tagja, a Salgótarjánban élő művész Aub.-ban Katowiceben szerepeltek művei az észak-magyarországi festők tárlatán. Ez év ben Salgótarjánban és Besztercebányán rendezett egyéni tárlatot.

T.E.: Vázlat képzőművészeti életünkről.

Nógrád, 1973. dec. 31.

Iványi Ödön Stsőművész

Megnyílt Salgótarjánban a Nógrád megyei képzőművészek őszi tárlata, melyen szerepelnek művei a művésznek. „Tér" c. nagyméretű kép, sarkában a nappal, színeinek villódzásával szól a városról. (emlétve).

(táth): Őszi tárlat.

Nógrád, 1973. okt. 21.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Iványi Ödön festő

1973 JÚL 5 művész

Nógrád

Iványi Ödön kiállítása

Iványi Ödön, Salgótarjánban élő és alkotó festőművész egyéni gyűjteményes tárlata tekinthető meg július hónapban Balassagyarmaton, a Palóc Múzeumban. Az egész hónapban nyitva tartó kiállítást a megyei múzeumi szervezet rendezte. A tárlat beilleszkedik a szervezet programjába, mely szerint képzőművészeti kiállításokat is szervez. Iványi Ödön kiállításán az utóbbi néhány évben született alkotások szerepelnek, hű képet nyújt a művész törekvéseiről, s legfontosabb mondandóiról. A tárlat anyaga egyébként Csehszlovákiában, Besztercebányán is sikerrel szerepelt a közelmúltban.

juk, hogy kedvezően alakul a társadalom testnevelés és sporttal kapcsolatos megítélése — mondta Szunyog Tibor, aki azt is megemlítette, hogy az eredmények mellett még mindig akadnak olyan egyesületi és gazdasági vezetők, vagy szurkolók, akik igyekeznek elvtelen kedvezményeket, juttatásokat biztosítani a sportolóknak.

Mégis azt kell mondani, hogy az egyesületekben a vezetők többsége felismerte az

Iványi Ödön

Salgótarjánban tegnap képzőművészeti képaukció nyílt, a megrásárolt művek díját Vietnám újjáépítésére ajánlották fel. A művész alkotása szerepel a kiállításon.

Nágrád, 1943. máj. 29.

Kányi Ödön

Vörös en Kék a nap o. 125×130
Vörös hár gouache 25×50

V. Északmagyarországi területi
Képzőművészeti Kiállítás
Salgótarján 1969.

Iványi Ödön

Szőrelem olaj 50×70
A forradalomért olaj 80×100
Befutott páncélvonat ol. 90×130

V. Északmagyarországi területi
képzőművészeti kiállítás
Salgótarján 1969.

Mányi Ödön

Behutott a páncélvonat, repr.

V. Északmagyarországi területi
Képzőművészeti kiállítás
Salgótarján 1969.

Hányi Ödön

Szürke ház gouache 40×50

Udvaron -"- 20×50

V. Északmagyarországi területi
Képzőművészeti kiállítás
Salgótarján 1969.

Ivánnyi Ödön festő

Megnyílt Keszthelyen a VII. Balatoni Nyári Tárlat, melyen szerepel műve, akvarellje.

Tasnádi Attila: Balatoni tárlat Keszthelyen.

Népszava, 1974. júl. 21.

Iványi Ödön

Télutó

Esőután

N. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1974.

Inányi Ödön

Tavaszt Rószöntjük

N. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1974.

Iványi Ödön festőművész

a miskolci felszabadulási

pályázat dijazottja

Napjaink 1975 január

S. old.

Iványi Ödön

Bemutatott műve:

„Táj", gouache, 30 x 34

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968

91

Irányi Ödön

Vihar olaj 80×100

I Salgótarjáni Tavaszi Tárlat 1971.

Irányi Ödön

1. Kokászok olaj 80 x 120
2. Kőrázos —"— 76 x 115

I Salgótarjáni Tavasz Tárlat 1971.

Irányi Ödön

Kokárdás repr.

I. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat 1971.

Iványi Ödön

Műterem enterieur olaj
100 × 125

Miskolci Téli Tárlat 1970

Irányi Ödön

Műtermi interieur

repr.

Miskolci Téli Tárlat 1930

Iványi Ödön.

A II. salgótarjáni tavaszi tárlaton szerepelt „Zűrös sakktábla" c. műve. (említve) „Salgótarján" – „a régi Tarján" c. alajfestmények. (említve)

Lakos György: Groteszk játék.
Nógrád, Salgótarján, 1942. apr. 20.

Iványi Ödön tanár

A salgótarjáni gimnázium 50 éves jubileuma alkalmából az iskola volt tanárai és tanulói képzőművészeti kiállításán művei szerepeltek a még jelenleg is tanító tanárnak.

Tóth Elemér: Kiállítások a Madách Gimnáziumban és Szakközépiskolában.

Nógrád, 1973. jún. 6.

Iványi Ödön

A IV. országos akvarellbiennálé Egerben aug. 20-án nyílik meg, melyen szerepelnek művei.

Magyar Ifjúság, 1974. júl. 26,

Iványi Ödön

Befutott a páncélvonat, repr.

V. Északmagyarországi területi Képző-
művészeti Kiállítás, Salgótarján
1969.

Inányi Ödön

Györelem, o. 50×70

A fasszadalomért, o. 80×100

V. Északmagyarországi tavszeleti képző-
művészeti kiállítás, Salgótarján 1969.

Iványi Ödön

Lefutott páncélvonat, o. 90×130
Vörösen lélt a nap, o. 125×130

V. Északmagyarországi területi képző-
művészeti kiállítás, Salgótarján 1969.

Irányi Ödön

Vörös ház, gouache, 25×50
Szürke ház, —"—, 40×50

V. Északmagyarországi tavaszi képző-
művészeti kiállítás, Salgótarján 1969.

Irányi Ödön

Udvaron, gouache, 20x50

V. Észak-magyarországi területi képző-
művészeti kiállítás Salgótarján 1969.

Ivainyi Ödön, festő

Okt. 20-án nyílt meg
tárlata Salgótarjánban.

—: Hír

8.

Nemzetőr, Bp. 1973. okt. 21.

Iványi Ödön

KÖZÖS KIÁLLÍTÁS. A salgótarjáni József Attila Művelődési Központban szerdán megnyílt Iványi Ödön festőművész és Erdei Sándor üvegtervező iparművész közös kiállítása.

Magyar Hirla p 1981/9/17/8

Iványi Ödön, festő

L.: Polgár Zsuzsa

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 22.

Iványi Ödön, festő

□ IVÁNYI ÖDÖN festőművész akvarellkiállítása április 12-ig látható a Fényes Adolf-teremben (VII., Rákóczi út 30.).

– □ Iványi Ödön

2.

Esti Hírlap, 1931 ápr. 6.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK, MŰCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

IVÁNYI ÖDÖN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1981. MÁRCIUS 19-ÉN,
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

CZINKE FERENC
MUNKÁCSY-DÍJAS ÉRDEMES MŰVÉSZ

FÉNYES ADOLF TEREM,

BUDAPEST VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

A KIÁLLÍTÁS 1981. ÁPRILIS 12-IG
TEKINTHETŐ MEG

81 1093 – FNYV 1

Iványi Ödön, fest.

IVÁNYI ÖDÖN festőművész kiállítása nyílt meg a Salgótarjáni Tűzhelygyár Munka és művészet galériájában. A tárlaton huszonöt nagyméretű akvarell, tájképek tekinthetők meg november végéig.

–ki

8.

Népszabadság Bp. 1980. nov. 15.

Iványi Ödön, festőművész

Salgótarjánban 1966-ban nyílt meg a Képcsarnok Vall. 20. sz. fiókja, melyben évente átlagosan négy képzőművészeti kiállítást rendeznek. Itt volt tárlata Iványi Ödönnek, Pataki Józsefnek (aki jelenleg Budapesten él) és még több művésznek.

T.E.: Üzlet-közművelődési szerepel.
Nógrád, 1980. jan. 31.

Iványi Ödön, festőművész

A művész három évtizedes festőművészi-tevékenységéért kapta meg a Nógrád m.-i Tanács által alapított Madách-díj egyikét.

Jó reggelt!

1979. II. 9. 425 N.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1978 ÁPR 30

Iványi Ödön

ségek, önállóság, a személyiségvonások kibontakoztatásá- a nevelési értekezlet is.

G. Kiss Magdolna

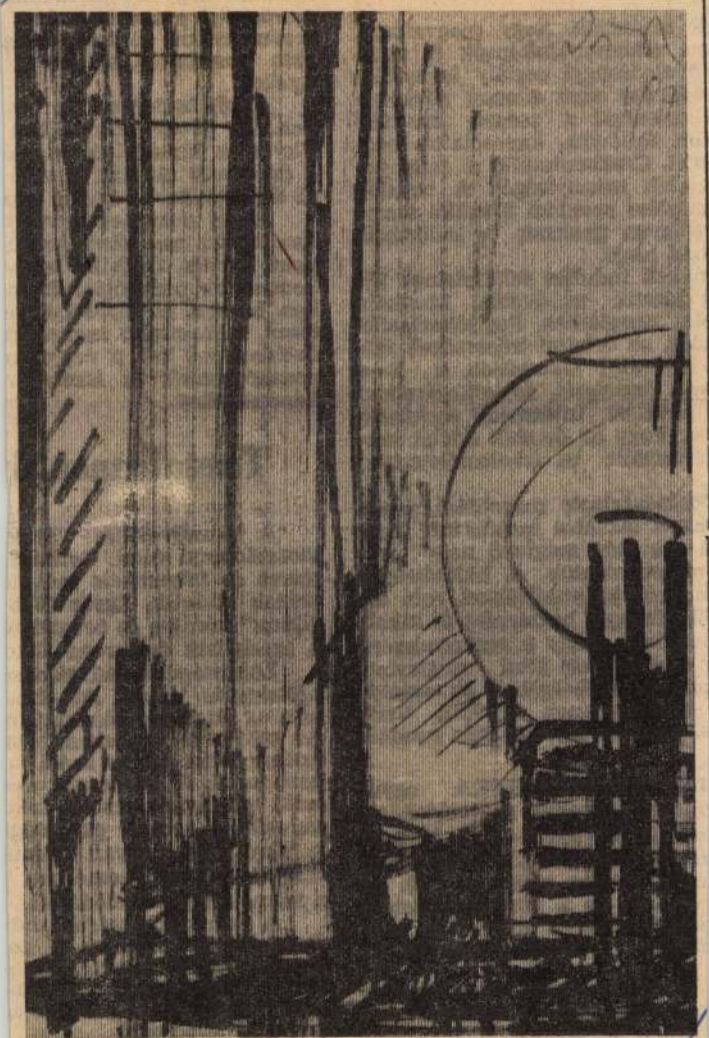

Iványi Ödön: Az új Salgótarján.

...omai gyors
és tervszer
...ben, szoros
...vultak az

...ek tekintjül
...sa, szakmu
...művelődésüg
...változása nem okozott zökkenő-
...lleszkedtek a megye nevelési
...ább fejlődött, kapcsolatuk erő-
...ával. Csökkentettük a tananya-
...adatok mennyiségét. A tanulók
...intetése azonban a szülői szem-
... Nagyon gyakran a különórák
...bad ideje.
...mekek indulási feltételeinek ki-
...t játszik az óvoda. Munkája
...olai neveléshez. Foglalkozásaik-
...zség, az értelmi képességek fej-
... keresztül kialakítják a 3—6
...ség tiszteletét, foglalkozásaikon
... nevelési intézmény szokásait,
...ja, hogy az óvodák eddigi szo-
...erősödött az iskolaelőkészítési

... feladatainak megoldása során
...lános iskolára fordítottuk. Leg-
...a ma még meglevő nagy kü-
... megszüntessük. A különbségek
...lapvető taneszközökkel való el-
...ök tömeges beszerzése és alkal-
...ővé tette, hogy a szakrendszerű
... szaktanárok által megtartott
...koláink többségében az oktató-
... eredményesen fejlődik. Van-
...s, ahol az előrehaladás rendkí-

...LAI NEVELŐMUNKA egyik
...ettségi törvény megvalósítása.
...inden 100 gyermekből 16 nem
...nyolc osztályát. Salgótarjánban
...nt a rétsági járásban jobb ez
...zécsényi és a pásztói járásban
...eredményesebb munkához szo-
...ükség a család, iskola és az

... osztályát elvégző tanulók több
...bb. Nagy része a szakmunkás-
...inyada a szakközépiskolákban
... felsőfokú tanulmányokat sze-
...ban. Ez az arány megfelel ér-
... az országos célkitűzésekkel.

...a
...pj
...ol
...n
...g

Az új tantervek nem vá
kon. Így 50—50 százalékban
illetve a társadalomtudomá
a fakultatív oktatás, amely
ni érdeklődés, az egyéni kép
Az új dokumentumok b
kezdődtek: nevelőink továb
ponti kérdés. Céljaink megv
korszerűbb pedagógiai és m
hoz, hogy a növekvő igénye
tenni, fokozottabb segítséget
Csökkenteni kell a nagyfok
pedagógusaink az iskolai r
képességeiket.

Tartalmasabb

A közművelődés felnő
mozgalommá válni. Gyaraps
szeres és folyamatos művel
szének tekintik. Egyre több
éljünk" kérdése és örvendete
a szocialista értékrend fokc
Lakosságunk művelődés
nőttoktatás játszik. Az elmú
nőtt az általános iskolai feln
Az 1974/75-ös tanévben 1036
talános iskoláját és azóta is
gozó tanul. A számszerű ere
mek, vállalatok vezetői fokc
műveltség szerepét gazdasági
néhány helyen olyan szemlé
megelégelte az üzemekben
a termelést a művelődéstől.
A felnőttközösségek mű
figyelmet fordítottunk a sz
munka mellett mindinkább r
södik brigádjainkban a felis
rális vállalások helyett az e
tást kell támogatni.
A közművelődés egyik l
Tapasztalataink szerint a fia
bízást önművelésre, önképzé

A Szürke víz 1978., Borulat 1978., Kelő nap II. 1979., Reggeli víztükör I. 1980., valamennyi nagyméretű munkája, de ezek már az előbbiekkel ellentétben a nyugodt kékre, a hangulatos zöldre és a redukált sárgára visszatartott elbeszélő jellegű munkák. Ezeknek a fényében a fentebb felsorolt, ropogós képei még elhihetőbbekké válnak.

A kiállítást, ami a rendezést illetően önmagában is szép kompozíció, három, a vörösre hangolt kép zárja: a Lenyugvó nap 1980., Hajnalodik II. 1980. és a Vörösödő víz II. 1980. című munkák.

Összefoglalóan mit mondhatunk Iványi Ödön legutóbbi két év alatt készült munkáiról? Itt egy ízig-vérig jó akvarellista mutatkozik be, aki tökéletes mesterségbeli szinten ki tudja fejezni magát, akinek legfőbb eszköze a szín és az önmaga túláradó hangulata, az az önnön belső derűje, optimizmusa, amit rögzíteni tud, de át is tud adni. Tehát egyszerre dicsérendő a tökéletes mesterségbeli színvonal és az általa közvetített derű, ami őszinte életigenlés.

Az ő élményei és az ő világa arról győz meg, hogy a valóságlátásban nemcsak a külső körülményekben lehet baj.

Soós Klára

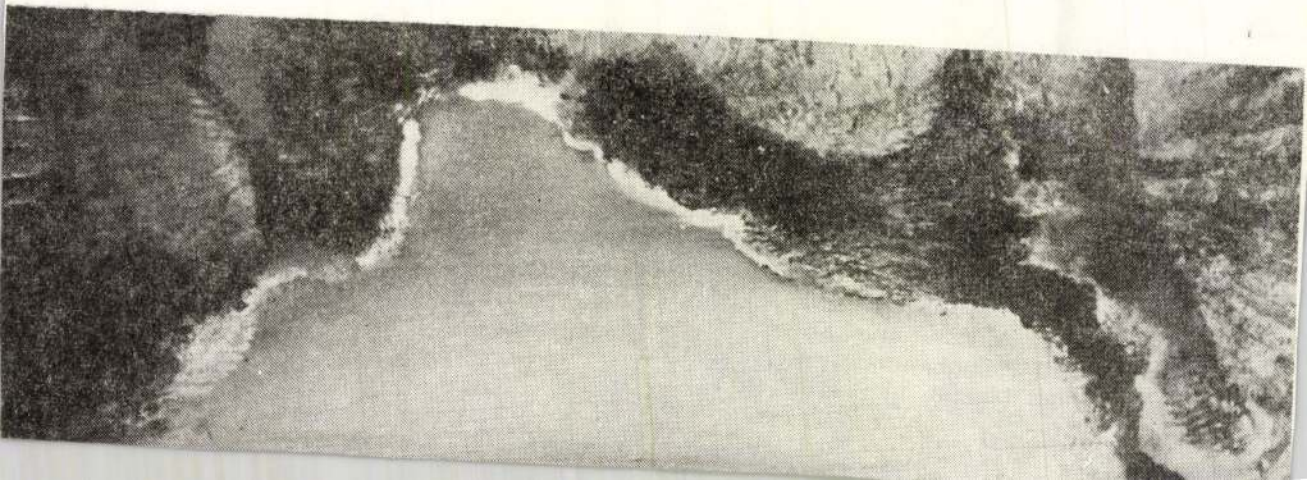

KÉPZŐMŰVÉSZET

Iványi Ödön kiállítása a Fényes Adolf teremben

A Fényes Adolf teremben most egy igazán szép és kulturáltan megrendezett kiállítás látható Iványi Ödön festőművész akvarelljeiből. Érdemes a kiállítási katalógusból is idézni a művésznek önmagáról írott sorait: „1918 november 12-én születtem Leszenyén. A Képzőművészeti Főiskolán 1943-ban végeztem. Rudnay Gyula tanítványa voltam. A háborús idők miatt 1948-ban kezdtem festeni. Első munkáim mesterem hatása alatt készítettem, és sok energiámat kötötte le a tőle való szabadulás, az önmagamra találás. Ehhez hozzásegített az akvarelltechnika, amely felszabadított minden eddigi kötöttség alól."

A jelenlegi budapesti Fényes Adolf terembeli kiállításán az utolsó két év 1978 és 80 között készült munkáiból 29 darabot mutat be a közönségnek.

A belépéskor a terem bal oldalán kiállított lapokat egymás után sorban mutatjuk be. A Zsombékos II. 1980. a halvány szürkék és lilák szubtilis világát idézi.

A Víz és háló 1980-ban készült akvarelljén a halvány kékes alapon lent felfelé ívelődő piros vonalakkal egy rendkívül hangulatos, felfelé törő világot jelez. Rajta a piros színt zöldekkel ellensúlyozza ki. Érdekes módon a képének két súlypontja van, amelyet a barna színnel jelez a kép közepén és jobbra fent. Harmonikus, derűs kiegyensúlyozott világ Iványi Ödöné.

A Halászok 1980. olyan, mintha az éterben lennénk, a halvány sárgái és kékei közé helyezett két hosszanti emberre emlékeztető, ellentétes irányban hajló, a középre helyezett két rózsaszín formájával ragad meg. Fönt pirossal és sárgával mintha a napot is jelezné. Az egész kép kissé túl oldott hangulatát ellensúlyozza a lent dübörgő kék vonalak rácsozatával. Nála olyan, a festészetben lírai részletek vannak jelen, mint balra a rózsaszín alakok mellett sárgával pöttyözött kék, és jobbra hosszanti halvány lilás, majd elömlő sárga folt. Az alakok rózsaszínjét a melléjük húzott zöld vonalakkal teszi pikánssá.

Lent a sárga víz című akvarellje 1980-ban készült. Itt csak a címadás nem felel meg. A képen vidám vízfelületet láthatunk, sárgával és zöldekkel ábrázolva. Ennek ellentéteképpen jobbra, enyhén diagonálisan kék és zöld foltokkal merev tömbszerű partot jelöl, amit az elszórtan elhelyezett rózsaszínekkel fel is old, velük és általuk még élőbbé téve a megjelenített partszakaszt. A napsütötte víz inkább csak balra a háttérben jelenik meg. A A látóhatárt megint csak éles és keményen meghúzott kék vonalakkal zárja le. Balra lent is szilárd partot jelez a szürkéskék szögletes formáival.

A Nagy tükör című, 1980-ban készült művén ívelődnek, tükröződnek a sárga és a kék, az ívelt, egyenes és tört vonalakba kényszerített színek világosabb és sötétebb színváltozatai. Lényegében két központja van ennek a képnek is — fönt a kék forma valószínűleg a Hold és a csónak alakjával, amik a középponttól kissé lejjebb tükröződnek. Iványi Ödön rendkívül finom, jó hangulatú kubista megoldású képe ez.

A Gomolyfelhők 1980. Mit jelent színben ez a kép? Ennek olyan frissek és elevenek a színei a zöld különféle változataival, a kékkel, vörössel és sárgával együtt, mint amit a vitaminszegény téli hónapok után az első friss zöldsaláta jelent az ember számára. Egyébként lényegében a fehér szín uralja a képet. Kiterített fehér négyszögű lapokból építkezik Iványi és közéjük, melléjük, alájuk helyezi el a tulajdonképpen derítő sárga-zöld-rózsaszín-kék színfoltokat.

A Tükrözés 1980. arról tanúskodik, hogy a kék vízfelület és a tükrözés jelenségének képi megoldása különösen foglalkoztatják a művészt. A halvány kék és zöld formák üvegbúrához hasonló módon veszik körül a kép bal alsó részében, a kompozíció középpontjába helyezett kék és sárga, kisméretű, de hangsúlyos színfoltokat. Egyébként is, a frissen mosott, tiszta, száradó lepedők hangulatát idézi fel a kép, amit kifejezésben még tovább old a művész, a kép bal felső sarkában elhelyezett rózsaszínnel. A Tavasz I. 1980. Hogy ennek a művésznek valójában mennyire a vénájában van a derű, a vidámság, az ember számára éltető levegő ábrázolása; erről ez a kép is meggyőzhet.

Sok mindent kérnek, sőt sok mindenért számonkérnek bennünket mindazok, akik megszokták, vagy csak jól ismerik a Hevesi Szemlét és még tisztelik is. Azok is kérnek természetesen, akik nem tisztelik különösképpen e folyóiratot — igazuk van: a tiszteletet ki kell, vagy ki lehet érdemelni —, mondván személyesen, s írván levélben, vagy feljegyzésben, hogy melyek azok a területek, amelyekről nem, alig, vagy keveset ír a Szemle. Fellépnek olyan igénnyel az irodalmárok, hogy legyen a megye irodalmi életének szervezője és hűséges folyóirata a Szemle; olyan igénnyel, hogy a közgazdaságtudomány szócsöve és eszköze legyen folyóiratunk; vagy olyan igénnyel, hogy legyen tisztes szolgája a képzőművészetnek, a zenének, a filmkultúrának, a helytörténetkutatásnak, a régészet, a néprajz tudományának. Olyan szócső legyen, amelybe itt a megyében szólnak bele, de hangja az már országosan hirdesse, milyen fokú szellemi élet folyik itt a megyében.

Nem zsurnalisztikai fogás íratja velünk: valóban megtisztelő ez a megnövekvő és sokoldalú igény a folyóirattal szemben. Még akkor is megtisztelő, ha tudván tudjuk, többszörös megjelenés, többszörös oldalterjedelem sem tenné lehetővé a számunkra, hogy minden igénynek, mindenkor a megfelelő terjedelemben és színvonalon eleget tudjunk tenni. Természetesen nem jelenti ez azt, hogy a szerkesztőség ne törekedne valamiféle olyan optimumra, amely egyensúlyt teremt az igények és a lehetőségek között, amely eléggé tág keretet ad ahhoz, hogy még szélesebben merítsünk a megye, sőt az ország valóságából, ugyanakkor még mélyebben elemezhessünk egy-egy szűkebb, specifikusabb témát.

A közelmúltban az Egerben megtartott művészetpolitikai aktíván is több ízben felmerült a vitában a Hevesi Szemle tartalma, formája, több ízben és több formában is megfogalmazódtak az igények a művészeti élet számos területét érintve. Akkor is, ott is elmondtuk, itt és most is leírjuk, hogy minden kritikai megjegyzést, amely az o l v a s ó k részéről éri munkánkat, minden olyan javaslatot, amelyek a munkát jobbítani, lapunk színeit, témakörét gyarapítani akarja, csak örömmel és köszönettel veszünk. De rögtön hozzá kívánkozik az a megjegyzés is, hogy igazán „forradalmi" kritikának azt tekintjük, amikor a folyóirat jobbításához a kritikusok az általuk hiányolt „színekkel" járulnak hozzá. Más szóval, ha a kritikai megjegyzést a szerzői magatartás, cikkek, tanulmányok, képzőművészeti alkotások, recenziók, irodalmi alkotások kísérik, de legalábbis követik.

A közelmúlttól bizonyos gazdasági és valószínűleg egyéb általunk kevésbé ismert okok miatt nem jelenik meg többé a Hevesi Művelődés című időszaki, megyei folyóirat, amely hosszú éveken keresztül elsősorban a megye pedagógus társadalmának közvetlen szakmai tevékenységének volt egyfajta eszköze, segítője. E folyóirat megjelenésével egyidőben ismét és újabb igény született a Hevesi Szemlével szemben: vegye át a szerepét a Hevesi Művelődésnek is. Természetesen egy ilyen sajátos szerepkört képtelen átvenni folyóiratunk. A Hevesi Szemle jellege, létrejöttének okai és körülményei, a megfogalmazott feladatok és célok, amelyért „működik" e negyedévenként megjelenő közművelődési folyóirat, azt nem teszi lehetővé, hogy a pedagógia praktikus, mindennapi gyakorlati eszköztára is lehessen. A didaktika szintjén nem tudjuk vállalni a tapasztalatcsere fórumát. De a pedagógiának, mint tudománynak mindenkor örömmel állt rendelkezésére eddig is a folyóirat és bízvást vállalhatja, hogy teszi ezt ezután még inkább, még jobban segítve a tudomány e területének gyakorlati és elméleti művelőit.

Azt is kérték, sőt számonkérték tőlünk annak idején, hogy pályázatok révén is segítse elő a Hevesi Szemle akár a megyehatáron túlról is, hogy az irodalom, a közgazdaságtudomány új és fiatal tehetségei teret és lehetőséget kapjanak a publikációra. Megtettük. Első ízben 1979—80-ban, amikor az országos pályázat nemcsak a pályaművek számát tekintve, de azok minőségét, színvonalát is figyelembe véve kétségtelen eredményt hozott. Ezen lelkesülvén fel, hirdettük meg 1980-ban, 1981-es eredményhirdetéssel az újabb és hasonló jellegű pályázatunkat. Az élet azonban tanulságos fricskát adott a szerkesztőségnek. Mert bár szám szerint a pályázatokkal most sem volt gond és baj, azok színvonala azonban már korántsem volt olyan magas, hogy — nem is a tiszteletre méltó pályadíjak összege miatt — elvállalhatta volna a Hevesi Szemle azok valódi, érdemi díjazását. Akadt közöttük olyan, több is, amelyek elérik a közlés szintjét — némi szerkesztői, szaklektori segítséggel —, ám olyan, amelyre megelégedetten és tiszta lelkiismerettel üthetné rá a Hevesi Szemle saját emblémáját, hogy ez valóban első, vagy akár harmadik díjas mű, — nem akadt.

A tanulság ebből természetesen az, hogy egy megyében, sőt egy megyéhez kötődően sincs meg ahhoz a lehetősége egy negyedévenként megjelenő, az élet széles spektrumát átfogni szándékozó folyóiratnak, miszerint évről évre a teljes siker reményével vállalhasson el ilyen pályázatok kiírását. Ám a pályázatokról letenni nem akarunk, itt is az igények teremtik meg a lehetőséget: terveink közt szerepel egy Heves megyéhez kötődő országos fotópályázat meghirdetése. Szolgálni kívánjuk ezzel egyrészt a fotósok igényeit, bízván abban, hogy a pályamunkák között több olyan is akad, amely túllépi a tisztes és közölhető, sőt még az „érdekes" fotók körét, eljut a fotóművészet korántsem rögöktől mentes, de sokak számára igen vonzó területeire is.

Várjuk tehát szíves bírálatukat, igényeiket és főleg várjuk cikkeiket, tanulmányaikat, a jó verseket, novellákat, a pedagógia elméleti kérdéseivel foglalkozó szakírásokat, fotókat, grafikát, — várjuk, hogy az élet még szélesebben hömpölyögjön be hozzánk és — jelenjék is meg folyóiratunk hasábjain.

IVÁNYI ÖDÖN festőművész kiállítása nyílt meg a salgótarjáni Ady Endre Munkásotthonban. A tárlaton az alkotó nagyméretű akvarelljeit tekinthetik meg az érdeklődők.

Népszabadság 1984. 1. 6

Iványi Ödön, festőművész

a VIII. akvarellbiennálét Egerben rendezték meg. – Klasszikus hangulatiságával vált megkapó Iványi Ödön két szalatoni motívuma, „Reggel I, II." – je, illetve a „Tavasz" c. /említve/.

Nemeti Zsuzsa: „Megemlékezés" a VIII. akvarellbiennáléról, Heves i Szemle, 1982. 4. 2-3 old.

Iványi Ödön festőművész

ELHUNYT IVÁNYI ÖDÖN. A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, a Művészeti Alap és a Nógrád Megyei Tanács fájdalommal tudatja, hogy 66 éves korában elhunyt Iványi Ödön festőművész. Temetése hétfő délután fél kettőkor lesz a salgótarjáni Központi temetőben.

Népszabadság, 1985. VI. 13

Iványi Ödön

Meghalt Iványi Ödön

Iványi Ödön festőművész 66 éves korában elhunyt. Temetése június 17-én, hétfőn 13.30 órakor lesz a salgótarjáni központi temetőben — közli a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja, a Nógrád Megyei Tanács művelődési osztálya.

Magyar Nemzet 1985. VI. 13.

Iványi Ödön

Nógrád megyi Tanács díja

Megyar Mensat 1985. IV. 3.

Palócföld 1988.5.

műterem

BARANYI JUDIT

A meghajlás elmarad

„Tagadom a művészet öncélúságát – a »művészet a művészetért« szemlélet áligazságát. A művészet az érzelmi és értelmi egyensúly csodálatos megnyilatkozása az alkotáson keresztül." *Iványi Ödön* így vall 1976-ban, a szécsényi kiállításához írt rövid bevezetőjében. Ez a két, tömör mondat érvényes egész művészi pályájára, első pillanattól a legutolsó ecsetvonásig.

Iványi Ödön-emlékkiállítás – szívszorító, megrendítő valóság. Hiszen most lenne csak 70 éves, s három esztendeje nincs már közöttünk. Emlékképek sokasága bukkan fel. Derűs bölcsessége, nyugalma, az emberek megértő szeretete jellemezte. Ezt az emberi tartást tükrözik alkotásai. Végigjárva a kiállításon, amely az utóbbi huszonöt év munkáit öleli fel, mindenki számára egyértelművé válik Iványi sokoldalúsága, témáinak változatossága. Mindig erősen hatott rá szűkebb környezete, a Palócföld varázsos világa, szeretett városa Salgótarján újjászületésének szinte minden apró mozzanata, a természet csodás atmoszférája, mely különösen akvarelljein teljesedett ki legjobban. Gyakran szerepelnek képein a munkával kapcsolatos motívumok, maguk a munkások: bányászok, csillések, kubikosok, kohászok, vagy a falusi élet megannyi mozzanata: kapálók, kosárkötők, parasztudvar, istálló. Lenyűgözte mindig a természet, az évszakok változása, a tükröződő vízfelület, a napkelte, a csend és nyugalom.

Hogyan is alakult életpályája?

1918. november 12-én született Leszenyén. Középiskoláit Sopronban és Győrben végezte, majd 1938-tól 1943-ig a Magyar Képzőművészeti Főiskolán *Rudnay Gyula* növendéke volt. Talán az ő hatására is költözött Bajára, majd 1954-ben telepedett le Salgótarjánban.

1941-től szerepelt kiállításokon, majd rövid törés következett be művészi pályáján: a második világháború megpróbáltatásai őt sem kerülték el. 1948-tól szerepel újból kiállítóként. Első önálló kiállításának megrendezésére 1966-ban vállalkozott itt, Salgótarjánban a régi József Attila Művelődési Központban. Joggal merülhet fel a kérdés, hogy miért ilyen sokára szánta rá magát erre a szereplésre? Iványi Ödön, a festészet, a művészeti tevékenység mellett vállalkozott tanításra is, amit ugyanolyan odaadással, hittel és szeretettel végzett, hivatásnak és nem munkának tekintve. Abban, hogy Salgótarjánban annyi művészetet szerető és értő ember van, neki is komoly része volt. Nehéz volt a két hivatás összeegyeztetése. Szinte érthetetlen és egyéb csodálatra méltó, hogy miként hozott létre egy olyan gazdag életművet, melynek csupán egy része látható most ezen az emlék-

A hagyományos erkölcsi normákhoz való ragaszkodás, a gondolkodásmód szuverén „szabálytalanságának" tisztelete, fel nem adása; a személyes sorsunk szabad alakításának jogára való igény különbözteti meg a könyv hősét kora elfogadott hőseitől. Ő is a forradalom által éppen hatalmától megfosztott osztályból, a nagypolgári világból származó értelmiségi. De épp úgy, mint Salina herceg, saját osztálya visszataszító hibáitól is idegenkedő, különc és magányos alkotó – író. Régóta vágyik a változásra, a forradalomra, de a velejáró pusztulást, az alantas erők fel- és elszabadulását, a szólamszerű, leegyszerűsített „igazságok" uralkodását, érvelését, az uniformizált gondolkodás terrorját nem tudja elviselni. Ennek következtében sodródik a társadalom peremére, noha a személyes megsemmisítést sikerül a történet számtalan fordulata során elkerülnie.

De lehetetlenné válik kiteljesedése és olyan külső és belső konfliktusokba keveredik, amikből csak az összeomlás, az egzisztenciális leépülés és a halál kínál kiutat.

Zsivago doktor mellett is megtaláljuk a sorsválasztás másféle lehetőségét képviselő hőst: féltestvérét, akinek nem gond az új világban érvényesülnie. Jevgraf Zsivago – a regény vége felé a második világháború szovjet tábornoka – arisztokrata anyától született, mégis valamilyen titokzatos kapcsolatban áll a proletárhatalommal. Nem egy válságos pillanatban felbukkan bátyja mellett, hogy kisegítse őt a bajból.

Bizonyos, hogy szerepeltetésével azt kívánta érzékeltetni az író, hogy még a legkiélezettebb körülmények között sem kizárólag az osztályviszonyok, hanem épp annyira a személyiségjegyek is beleszólnak sorsunk alakulásába.

És, hogy miért sújtott le Paszternak könyve, mikor Lampedusáé felvillanyozott?

Salina herceg öregemberként, teljes, befejezett élet után hal meg, emberi méltósággal, népes családja körében egy tengerparti szállodaszobában.

Zsivago nincs még negyvenéves, amikor megáramaradtan, megtörten utazik egy folyton elromló, túlzsúfolt villamoson, amit minduntalan lehagynak még a gyalogosok is, a legnagyobb hőségek idején, Moszkvában, amikor rátör az utolsó, végzetes szívroham. Annyi ereje marad csak, hogy utastársai szitkozódása közepette kifurakodjék a peronra, leszálljon a szerencsétlen járműről, és a felpuhult, forró aszfaltra rogyva kilehelje a lelkét.

Századunkban felgyorsultak a végzet kerekei.

Ivits Iván,

a MÉSZ Mesteriskola előadásai,

IV. ciklus 1976–78

Ivits Iván: Kötélhálók, ponyvatetők, héjrácsok az NSZK-ban.

Magyar Építőművészet, 1989, 1–2 szám, 4-old.

Iványi Vk. templom

IVÁNYI. (Bereg.)

R.k. templomalapzat.

Gerecze, 1906, 187 l,

91. Iványi, g. k. fatemplom.

1747. „Ecclesia lignea stramine tecta in statu ruinae existit, et reparatione indigens, quam communitas reparare obligatur." (O. L.; C. P. Tab. et Sonscr. 1747. No. 8.)

1798. szalmával fedett és rossz állapotban van. Lehoczky IIIb. p. 326.)

1839. már kőtemploma van. (Schem. Munk.)

Iványa (Bereg m)

Gör. kath. templom

l.

Lebereglelkészségek

115, 116. l.

Az örök cigaretta, szipkával vagy csupaszon, még vissza sem került a szájába. A kérdéshez tartozó mimikát végtelenítve kitartja. Ebből tudom, nem szórakozottan érdeklődik. Választ vár.

Miért éppen tőlem?

Mert kifejezetten rám és nem mögém néz?

Ott voltam a tárlata megnyitóján, még jóval a közönség gyülekezése előtt.

Az nem elég?

Különben is: valóban kérdezett?

– Agyadra ment a hőség! – igazítom el magamat júniusban, miután a rádióból újabb csúcsról értesülök, ezúttal hőmérsékletiről. Kifejlődött gyanúmat viszont miért adnám fel? Önveszélyességem nem fenyeget másokat, jutok döntésre hamar, viszont smirglizett idegeim verítékes napokon is – lám! – olyan irányt jelölnek, állapítom meg (ó, üdítő öndicséret!), amelyre érdemes ráállnom keresőmmel.

Attól a naptól utaim mégsem egyszerűbbek, noha bakonyi betyárkodásnak is felfoghatnám cseles irányváltoztatásaimat, a plakátfalak közelségét időben megérezve. Manővereim közben, meglepő módon, új kiszögelléseket, nem használt sarkokat, hasznos rálátásokat fedezek fel a városban.

Sem a visszája, sem a fonákja, sem a kifordítottja tárul fel.

Valahogy *egészebb* egész az egész.

Következésképpen a végtelenségig játszható a bújócskám. Addig mindenképpen, amíg a pandúrok által is ismert csárda – vagyis a HELYSZÍN – csapdámmá nem züllik.

– Elég volt! – lihegtem a langyos zápor elől futva, miután beálltam a vadonatúj megyei könyvtár posztmodern esőfogója alá, azon a napon, amikor *Kő Pál* festett fa Balassi-emblémája felerősíttetett a portál fölé.

– Ha már ekkora átmérőjű saját csőbe gyanútlanul beslattyogtál, használhatod az önkihúzó dugóhúzót – kapom meg az eligazítást magamtól az esőveréses porszagban.

Nézzünk hát szembe!

A vasúti aluljáró zömök négyszögű oszlopai éppen elég felületet biztosítanak plakátsorozatoknak is. Sorozatnyi arc, sorozatnyi lehetőség. Feltűnés nélküli sasszék jobbra, ameddig érdemes. Kapkodok a szemsugarakért. Találat semmi. Nem esem útjába a tekintetnek, pedig most egyenként vállalom a szembenézést. Valahogy mögém sikerül mindegyik arcból az az összetartó fénynyaláb, aminek a gyújtópontjába magamat illesztgetem. Se a könyv-, se a sorsjegyárus nem látja, csúcsfény helyett ma az izzadság csillog rajtam.

Újabb sasszék, ezúttal balra. Ismét semmi.

Képzelgetés lett volna, hogy a tekintet célpontjának ismertem fel utcai magamat?

A látványillúzió a következő napokban lepleződik le, a múzeumba menet. Kígyózó palánksor választja el a bejáratot a szomszédos építkezéstől, rajta szépségtapaszként ominózus plakátjaim. Aki errefelé tart, a múzeum fala és a palánk képezte kutyaszorítóba kerül. A kígyózó mozgás következtében olyan folyamatos pontsor adódik, amelyen a farost kerítésről somolygó arc az oldalirányú nézőpontok miatt egyenesen a befelé haladónak címezi egyáltalán nem gonoszkodó megállapítását:

– Bejöttél az utcámba.

– Innen már önszántamból – mormogom.

Más napokon pedig:

– Elszánásból...

Aztán összebékülünk, s amint be-beugrom hozzá, már csak bensőségesen biccentek.

Csak...?

Pontatlan.

Ameddig ebben az irányban kapcsolat fejlődhet, a legtöbbre jutottunk. Életében a kézfogásunk kevesebb volt, mint ezeknek a napoknak észrevétlen fejmozdulata.

Távoztomban, mögöttem kiállítása képeivel, elköszönően ismételtem meg a fejjel való tisztelgést. Be-beugorva, olykor nem többre, mint másfél perc, ellenőrizendő valamely apróságot, egyre zavartabban veszek részt néma kommunikációnkban. Ő nem, ő rendíthetetlenül végleges.

Azt hiszem, nem vergődött országos hírnévre, viszont sokan szerették, helyben is és más égalj alatt is e hazában. Éveken át ennyiben maradtam vele kapcsolatban. Mintha a kompenzáló mondatfél valódi kiegészítése lenne tapintatos állításomnak. Szűkölésem a kutyaszorítóban még azt is kikényszerítette, hogy plakátarcáról elfordítsam a fejem. Az ilyen szoroskában ez nem tartható modor. A viszony javulása érdekében meg kellett másítanom joviális összegzésemet:

Nem vergődött országos hírnévre, holott nemzetközi szintű tehetsége volt.

A bizonyítás nehézségei, közel a lehetetlenséghez, levertté tesznek, amit az időjárásra fogok. Valójában tudom, minden ilyen állítás, ostobaság. Itt van mindjárt a tehetség *ex katedra* minősítése... Nem, mégsem vonom vissza, de magyarázatként hozzáfűzöm, hogy jelölni akartam a távolságot a *megvalósult* és az ebből *kivetíthető* között. Az utóbbi viszont nem feltétlenül azonos a valóra nem vált *lehetőséggel*, a mégiscsak virtuálisnak tekinthető tehetséggel. Megmondom miért nem. A művészi tehetség természetéhez olyannyira hozzátartozik az ugrás, mint a kígyóéhoz a vedlés. Hagyatékokból egy elképzelt jövőre nézve, kizárólag zsinóregyenes kivetítésekre vagyunk képesek. Az elmaradt ugrások meghaladják képzeletünket.

– Ebből, meg ebből, meg ott azokból akármi lehetett volna! – ahogy F. P., a festő mutogatott a tárlaton, amikor magamat ellenőrizendő, vele vettem át képről képre a kiállítást, anélkül, hogy barátom tudta volna, részben a terapeuta szerepét játssza prolongált üldözési mániámban.

A kérdés innen már nem kevesebb, mint ez:

– Kin múlott?

Első válasz individuáletikusan:

– Rajta.

Második válasz vulgárszociologikusan:

– A közegen.

Harmadik válasz áldialektikusan:

– Is-is.

Negyedik válasz fatalistán és gnosztikusan:

– Is-isten tudja.

Az én válaszom:

– Nem tudom, bár,..

Tekinthetem például áldozatnak is.

Plakátarcú társalkodóm az *itteni* képzőművészeti élet kezdeti évtizedeinek igazi reprezentánsa. A fentiek értelmében, vagyis mint áldozat. Egyébként már akkor is a *hely* foglya volt, amikor még *ide* sem jött. Még a főiskolán, *Rudnay* tanítványaként, aztán Baján, az ottani művésztelep szellemének közegében. Amivé lett, s ahogy megmaradt nekünk, azzá persze itt vált.

Egyik őszinte hűségű tanítványa (F. Gy. festőművész) szerint egész pályáján küzdött a Runday-hatással, erről neki szóban is vallott. Eme hitelességtől úgy jutunk el a teljesebbig, ha hozzátesszük: egyféle posztnagybányaiságról van itt szó, Bajával és Vásárhellyel vegyülve. Elszakadási kísérletei a mesterétől így lényegében ugyanabban a körben mozogtak. Fontosabbnak tartom ezt, mint a szóba jöhető nevek további szaporítását. Ebben a szellemi közegben a *hogyan fessünk?* kérdése jóformán a szakmai minimumot jelentette, amellyel igazán rendelkezett. Hangsúly a morális többleten volt: *miért fessünk?* A máig megőrzött etikai kódex szerint – némileg leegyszerűsítve – a *népszolgálat* jegyében. Töprengésre érdemes paradoxona a kornak, hogy az 50-es években ebből létrejöhetett volna a hivatalos művészetpolitika és a vásárhelyiek, alföldiek látványos egymásra borulása is. Tudjuk, nem egészen így történt. Miként *Perneczky Géza* írta: „egészséges oppozíciót képviseltek a vulgarizált egyszerűsítésekkel szemben." „A mesterség és az elhivatottság komolyságát" élni segítette a megőrzött múlt, a *hely* legendás szelleme. Az egyes alkotó Vásárhelyen valóságközelben tevékenykedhetett és ugyanakkor olyan közegben, amelynek saját *„művészi tájszólása"* (B. Supka Magdolna) volt, van.

Provokátorom a falragaszról az 50-es években ugyancsak jellegzetes tájszólású vidékre került. *Hozzánk,* ahol a nyelvjárás *politikai.* Ehhez igazodik a szóhasználat és a kiejtés. Ugyanazt mondják ezen a nyelven is, mint amit *Tornyai* vagy Rudnay, az eredmény azonban nem ugyanaz. A viszonyok csupaszsága a genius loci olyan változatát teremti meg, amelyben – szerves művészeti élet hiányában – politikum és alkotás közvetlen felületi érintkezésben él. Eme pőre viszony végeredménye a teljes „átpolitizáltság". Vagyis a „gyermek" szépsége és/vagy okossága döntő részben meghatározott a politika nemzőképességétől. A hely szelleme itt is bejelenti igényét mind formai („valósághűség"), mind tartalmi (az „építő és teremtő munka ábrázolása") szempontból.

Kiplakátolt hősöm idekerülése után a munka világának az alföldiétől eltérő változatát ismeri meg, a gyárak, bányák, kolóniák életét. Van mit „fölvállalnia", ha művészi etikájának folytonosságát őrizni kívánja. A 70-es évek elején „forgalmaztam" ebben a közegben kamarakiállításnyi anyagát. A közönségtalálkozókon nemegyszer vallott róla, mennyire megrendítette ez a nehéz élet. Bizonyos vagyok abban, hogy emiatt nem játszotta el soha a művészt. Inkább leplezte valódi lényét. Volt is minden: népművelő, könyvtárigazgató, szakkörvezető, tanfelügyelő, s a lehetséges társadalmi megbízatások végrehajtója. És időszakosan festett is. Szinte a vasárnapi művész módjára. Vagyis nem „napról napra". Csinált mindent, amikor csak egyet lett volna szabad: kimunkálni festőönmagát. Mert még nem volt kész, amikor idekerült. (Ebben az értelemben nagyon is igaz a híradás viaskodásáról a mesterével.) A saját arc megtalálásának kényszerű elhúzódása könnyen összefüggésbe hozható a „szerepvállalással", mint klasszikus csapdával.

Ő tisztában volt mindezzel?

Bizonyíthatóan igen. „Fösteni kell – mondogatta –, mást nem szabad". Igaz, ekkor már közelített a nyugdíjhoz.

– Akkor az volt soron! – hallom az igazoló kórust.

– Kinek? Neki, a tehetségnek, a festészet volt soron. Akkor is.

Apropó: festészet. Mi mindent értettek *itt* festészet alatt az elmúlt 30 év alatt is, amiből aztán az „elvárások" születtek!? A „róluk és nekik" elve eredetileg *neki* sem jelenthetett gondot. Annál inkább a „megcsinálás" módja. Helyi ihletésű képein látszik a küszködés. De volt annyira naiv, hogy feladatot jelölt ki magának ebből is: egy jó művésznek ezt is meg kell tudni oldani! Az idők változásával a kialakuló helyi kvázi művészeti élet még versenyhelyzetet is teremtett, innen a pályatársakra is ügyelni kellett. Tétje volt már annak, hogy ki tudja az „elvárásokat" teljesíteni. Kenyérharccá alakult át az eredetileg küldetésként és szolgálatként belsővé tett feladat. Különös, hogy később nem vette észre, már régen csupán *vélt elvárásról* van szó, amit a kvázi művészeti élet gerjeszt (akaratlanul vagy szándékosan – egyik sem kizárható), megtévesztvén egymást a pályatársak. A háború és a hadifogság után az új helyzet késlekedő felismerése rabolta meg leginkább évei számát. Minél inkább eleget tett belülről vállalt helyi normáknak, annál kevésbé felelt meg saját, korán kialakított eszméinek. Újra kellett definiálnia önmagát. Am nem mindegy, hogy kihez, kikhez képest végezhetjük el ezt a műveletet. Beleragadva szűkebb viszonyrendszerünkbe, kiadós az esély, hogy hibás lesz a végeredmény. E vonatkozásban sok jóra nem számíthatott.

Súlyosbította a helyzetet, hogy pályakezdésének művészi és etikai bázisa a hatvanas években egyre inkább ki volt téve a korrodálódás veszélyének. A magyar képzőművészet élt a tájékozódás új lehetőségeivel, s ezzel egyidőben viharos gyorsasággal, de szinte máig tartó harcok közepette átszervezte belső értékrendjét, újbb és újabb sorrendet állított fel az élő és holt mesterek között.

Amikor hősömet megismerhettem, már hiányzott belőle a kizárólagosságnak még az árnyéka is.

– Elférünk mindannyian. Fösteni kell – bizonygatta, amikor a frissiben feltűnt fiatalokról faggattam, akik részben éppen az ő tanítványai voltak, ha szögesen ellentétes törekvéseket is képviseltek, mindjárt a jelentkezésükkor.

Neki azt is tudomásul kellett vennie, hogy a valóságos szociális tartalmak kifejezésére egyre kevésbé alkalmas festői iskolázottsága. Visszatekintve a múltba, látnia kellett, hogy kortársainak egy festészeten kívüli program jegyében készült munkáinak többsége sajnálatosan igazolja azt, amit *Kállai Ernő* már 1946-ban leírt, s aminek a buktatóit ő maga igyekezett elkerülni: ezek a képek „inkább csúffá tevői, semmint fölmagasztalói az építő és teremtő munka szent ügyének".

A következmények nem maradtak el. Már rég nem a Rudnaytól való elszakadás volt a kérdés. Szinte átmenet nélkül olyan mohó tájékozódási igényt fedezhetünk fel képeinek egész sorozatán, hogy az már-már kapkodásnak tűnik. A hatások, a lehetséges, szóba jöhető nevek köre meglepően tágas. Ezenközben az ihlető tematika szinte semmit sem változik. Ünnepi felvonulás és a város látványos átalakulása, a munkások világa és az ipari táj kerül most is vászonra. A technikai kivitelezés azonban gazdagodik, ezzel együtt az újra feldolgozott látvány formai megvalósítása is módosul. A környezet tárgyi azonosíthatósága egyre kopik, végül elérkezik a színhez és a fényhez. Időrend-

ben haladva szinte azt is látjuk, hogyan gyorsul fel a magyar festészet vonata: festőnk szinkronban van az általa is követhető országos mozgásokkal. A korábban is használt címek (Bányatelep, Munkábamenők, Kányási reggel stb., stb.) lényegében már csupán „ráfogások". A festő elérkezett saját, kizárólagos feladatához. Szemben a nézhető világ látványfelületével immáron a kép valósága jut érvényre.

A kiállítóteremben táblaképeinek négy sorát akvarelljei ölelik körül. Utolsó idejében mindenki ezeket dicsérte. Mondták, írták róla, hogy végre rátalált az akvarellre, saját műfajára.

Tévedés ezt állítani.

Végre önmaga lett, arról van szó. Hogy már nem maradt ideje olajban is fölzárkózni önmagához? Az veszteség. Pótolhatatlan.

Rég volt, amikor interjút kértem tőle. Faggattam a helyi művészeti életről is. A munka feltételeiről beszélt. Első helyre az időt tette:

„Tudom magamról, mit jelent reggeltől dolgozni, aztán délután vagy este festeni. Az már csak *pacsmagolás*. Idő kell a belelendülésre... Ez az idő pedig nem délutánokban és nem néhány napban mérendő. Sokszor még egy hónapban sem."

Ma még inkább értem, mit mondott, mint amikor szemben ültünk. A mecenatúrának szánt praktikus tanácsai fölött ott az élete. Tanulságnak?

– Mi lenne az? – kérdezem az utcán, amikor az egyik hirdetőfelületen megtalálom a portréját. – Hogy festő ne a nyugdíjaséveire számítson?

Nem válaszol. Derűs veszteségként mosolyog rám.

Emelkedettsége nem tettetett. Ebben lenne a titok, miért hat rám az önellenőrzés kényszerével?

És mi lesz azután, ha majd utóléri a plakátsors és föléje mást ragasztanak, vagy leáztatja az őszi eső az utolsó példányt is a városban?

Talán kikerül a múzeumból tanítványa által készített büsztje valamelyik közintézmény elé, vagy zavartalan sétányra, hogy jelenléte figyelő tekintetünktől patinásodjék – figyelmeztetésül.

Odeschalchi Eugénie: Egy hercegnő emlékezik

A *Palócföld* 1986/5. számában adott hírt a készülő könyvről, közölve az 1984. évi tévériportot is. Lapozzon bele az olvasó véletlenül vagy tudatos választással az azóta megjelent emlékiratkötetbe, megjósolható, hogy Odeschalchi Eugénie négyszáz oldalas könyvét közömbösen nem fogja letenni. S ha nógrádi, szécsényi, akkor bizonyosan nem, hiszen a kötet egyharmada a memoáríró életének szécsényi éveit meséli el.

Kordokumentum ez az emlékirat is, a magyar arisztokrácia hétköznapjai elevenednek meg lapjain a századfordulótól kezdve. De túl a tényszerűség értékein, a minden megpróbáltatáson keresztül megőrzött emberi tartás s tisztesség vív ki megbecsülést és rokonszenvet. S igaz a cím: egy hercegnő emlékezik, helyzete tudatában, de nem rátartin, méltósággal és mégis szerényen. Legyen szabad a címhez hozzátenni: emlékezik egy feleség, egy anya. Mert a könyv betűiből sugárzó műveltség, méltóság, hit mellett, vagy azon túl is, átsüt a szeretet melege. Szeretete férje, gyermekei, szülei, ismerősei, a kedves emberek felé. Ok nélkül nem ismert gyűlöletet.

Odeschalchi Eugénie (1898–1985) történelmi családba született. Az olasz eredetű Odeschalchi családból származott, miként többek között Benedek, XI. Ince pápa, a török elleni európai összefogás főszervezője is. A családot az 1751. évi 40. törvénycikk honfiúsította, *„még most is hálás emlékezettel tisztelvén a karok és rendek a néhai szentséges atyának, XI. Incze pápának, és az ő nagybátyja Odeschalci Livius herczegnek... fölajánlott segítségét és a háború viselésére szolgáltatott eszközeit, s ebből folyólag magának és utódainak szerzett nem közönséges érdemeit."*

Gyermekkora a házasság megkötéséig, 1918-ig a felhőtlen boldogság kora. Erről szól könyve első részében. Lovrin, a „szépséges hely", adott otthont a Lipthay családnak. Férje, báró *Lipthay Béla*, régi magyar nemesi család leszármazottja volt. Egyik őse 1660-ban Szécsényben volt helyettes kapitány, ott, ahová 1944 húsvétján érkezett meg Lovrinból a háromgyermekes család. A háború viharai elől azonban elmenekülni nem lehetett. Szécsénybe is elért. S báró Lipthay Béla és herceg Odeschalchi Eugénie, a szécsényi kastély és „miniuradalom" új tulajdonosai 1944 decemberében az épület pincéjét óvóhelynek berendezve, a több mint 300 ottlakót élelemmel ellátva, sebesülteket gondozva, helyükön maradtak. A pincében várták meg az új világot. Az ostrom, Szécsény felszabadítása, az újrakezdés nehézségei, és egyre nyilvánvalóbbá váló reménytelensége ellenére sem hagyták el hazájukat.

S érzed-e végre,
hogy benn az agyadban,
fémes húrt
feszít a gitár..?

Mi szinte nem is vagyunk
már –

de talán leszünk még.

Lothár László fordításai

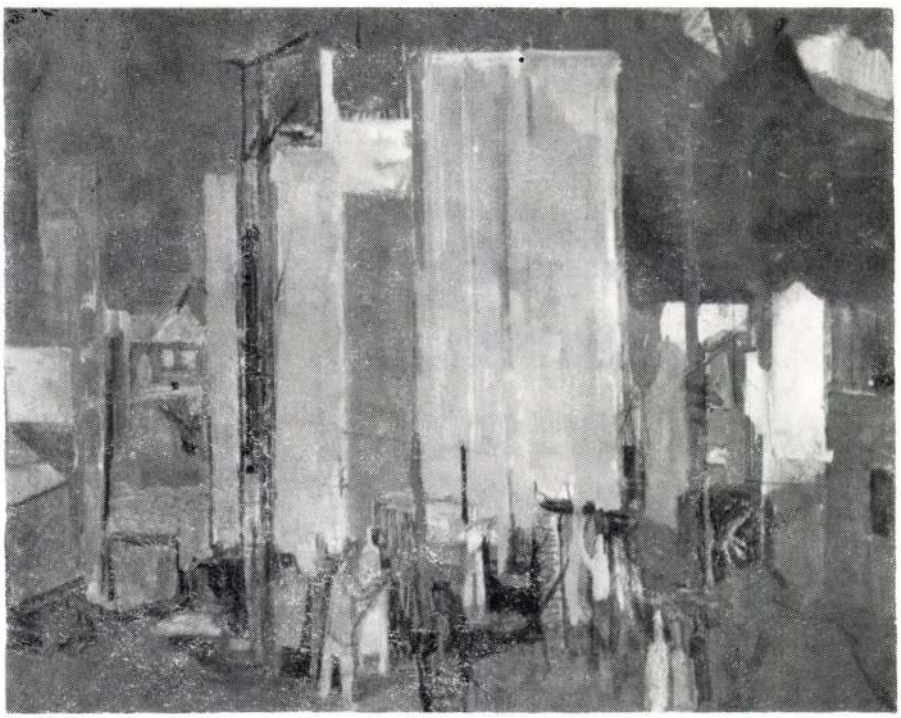

Gitárkísérettel

Még fák vagyunk csak;
nem nőtt ki a lábunk
nem nyílik a szájunk
s kezünk fekete.

Fölöttünk bágyadt
felhők kígyóznak,
vérszínű kígyók; tűzvörös kígyók,
tűzszínű kígyók
mind.

Még por-hegy ölén
hallgatnak a csontok.
Kókadt denevérek
csüngnek tótágast:
messzi a fény.

Sejtjük-e végre,
hol kel föl a nap..?

Szél karma görbül.
Hallgatnak a
csontok.
Szél háta görbül.
Hallgatnak a
csontok.
A szél nekilódul
– s vissza se fordul.

Lassan először,
csöndben először –
lépni kezd, futamodna már –,
belefúlva a vágyba,
fenyegetve, zihálva,
könyörögve, vágyva,
égre kiáltva,
magát törve, forgácsot szórva,
egymaga reszket
ím, a gitár.

jobb mint a nem szép nemvétek" (fiamtól és Leopold úrtól ilyeneket hallék bor mellett), miről az a hiábavaló tanakodás jutott eszembe, vajon az Ur Isten az embert a Teremtés elején vagy a végén teremtette-e? Nem csodáltam volna, ha szegény vén fiam s barátját megsújtatván a guta, azon kellett volna e palotában sírva fakadnom, hogy ez idegen helyen egyedül maradok.

A csók jutott eszembe mégis, amit ezek az öreg hólyagok adhatnak ringó keblű, ifjú feleségeiknek: – inkább hímlő gyengítsen el, gondolám helyükben. Hiszen illetlen abban találni örömet, miben semmi sem fáj. Az érző lelket bántja az emberiséget lealjasodottságában látni, mikor az marhává részegedve forog, ha pénzt löknek neki. Végül, bár milyük volt, jó szívvel kívánták megosztani velem, mégis szántam fiam, s vendéglátóm e pazarságban tanítás nélkül hagyni. Levezetvén őket a hegytetőről oda, ahol derekuk törve az asszonyok epret szednek, haszonnal töltve így életüket, meghallgattatám velük, mint tolák reánk szájalva a magokét; igazságukat: a nagyságos fejedelmet szüvesen látnák, de nem a cancellériusokat! Az emberiség háborúk és katasztrófák, tragédiák és nélkülözések, útkeresések és felfedezések, testet törő munka közepett szenvedett életre minden valamire való gondolatot, figyelmeztetém vén fiam és Leopold urat, ám annyira letaglózta őket a hétágra lángoló nap, hogy nem tudtak sem az asszonyokra, sem rám figyelni. Így itt lent lenniök sem látszott másnak, mint fárasztó ceremóniának. Mosolygának, mint emlékezetes eseményeken szokás, mely vidámabb, gondtalanabb jövő ígéretének jegyében zajlék.

na tele a tarisznyáját, remélve, így jobban bírja majd, erős lélekkel tűri a csapásokat, mikre a nagy lelkek születnek. Nyugalomban szenvedőt, véltem, jobb fiamban látnom, mint bukásában vergődőt, mégis boldogan sírt lelkem, tapasztalván, hogy fittyet hány intelmeimre. Titokban, nem szólván neki, áldásommal kísértem útján.

Jól számíték, gondoltam, amint a hegyen terelgetett, mutogatva a paradicsomi tájat, a virtusszámba menő építményeket, a gyümölcsfák övezte fürdőmedencéket, a nem is e világi derűt, mely az utcákat belengte. A görög nyelv ilyen: idegen hajósok tiszta tekintete világítja át, nem torzítja zavarossá magány, befelé tekintő világözvegység. Nem magának beszél, hanem a hajózó útvonalak mentén élő valahány népnek is: értsék. Szerencséjét a görög ennek köszönheté, amint tiszta erkölcseit. Nem úgy a cifra, bujálkodó Róma, mely dölyfével ledöfé magát híveivel együtt, szomorújátékra kényszeredve a templomokban, Jézus kínszenvedésén szenvelegve, s annak fájdalmát letudva a keresztvetéssel.

Csak hetvennégy éves levén sajnálám mellettem kaptató negyvenkét éves, fújtató, levegőt happoló, kopaszodó, őszülő fiam. Vajh engedné, hogy én vezessem tovább! Mondhatnám, mik valánk emberek. Mi ez a séta itt a hegyre fel, e szökdécselés büszkesége bércein: apám, a mezőségről ide felkapaszkodtam. De hamar feledém toluló bölcselmeim, látva, mint rokkant, vénült bele a nagy útba, mit otthonától idáig megtett. Adnék tán leckét neki az erő érzetéről, mi tűnteti, hogy a históriának ellenáll? Oktassam óhaj és szándék különbözőségéről, s hogy melyiket dédelgeti az Idő? A biológia munkájáról, mi az eszmék keresztezését az igazsággal kizárja?

1977-et írtunk, fiam barátjához csöszögtünk a hegyre fel, tanító és tanuló egy úton jártak, egymás mellett, de egymással szemben haladva. Ez akkor mutatkozott meg, midőn azon kaptuk magunkat, hogy megérkeztünk úti célunkhoz, a kényes palotához, s előttünk állt a halhatatlan férfi, kinek láthatására fiam felkészített, mondván: „cancellárius fejű", s ki első pillantásra mulattatta. A parancsolt esztendő szerint öltözött, státusa szerint udvariaskodott, odabent módja szerint fogadott, és igen megilletődött azon, hogy még élek. Jó szándéka, hogy vén barátjának, fiamnak, valamint apjának, nekem, kedvezzen, kiérdemelte kegyeimet: Leopold úrnak szólítottam, noha tudtam, hogy Gyula. Fecsegtem is, amint illik... Tették, mintha nem csodálkoznának, bár persze csodálkozának, mi ütött belém. Fiam, a magába özvegyült, terelé gyorsan tőlem a szót az ékes házra, a fajansz kandallóra, a festményre, mely a falon lógott, cagliostrói görbült fejet bámítván fölénk, aztán bécsi kirándulásokra, ottani szerzeményekre, a bibliothecára, s nevezetes férfiakra, kik megfordultak előttem e helyt. A cancellárius fejű úr, kinek gondosan befésült ezüst haja éles ellentétben állt az én bugris, forgókkal teli vidéki koponyámon növő fekete üstökömmel, udvariasan hallgatott, kissé mintha unatkozott volna attól, hogy Leopold úrnak szólítom. Ugyanígy tett seggig érő homlokú, megereszkedett hasú fiam, immár úriember levén maga is. Nem boszszankodott idétlen apján, mikor Leopold úr bort akarván tölteni, a vizespoharat tartám elé.

Eme hegy, akár egy korszak, tökéletesen bevégezte dolgát: a lojalitás a személy nevét, hivatalát, lakását, festményét, kandallóját mesterezé, szerencsésnek nevezvén az órát, mely az érzékelhető, minden látást megérdemlő, megfogható dolgokat a megfoghatatlanok fölé emelé. Hátborzongató memoriterként osztva fel percekre az Időt, elütve minden órakor, hogy „a szép vétek

KARÁCSONDI IMRE

A napokról

A napokról kellene beszélni.
a napokról, melyek úgy kezdődnek,
mintha végetérnének éppen.

Alszol, vagy fölébredsz:
oly egyremegy.
Igen: az ilyen napokon
nem számít: ébrenlét, álom.

– Az ilyen napokon ki kell gyalogolni a Világból.

A táj, a helyszín, ahová indulsz:
nem érdekes.
Igen, esetlegesen egy esetleges tájban.
Mondom, a tájban minden esetleges.
– Sőt, maga a táj is.

Kigyalogolni, kilebegni.

S keresni valamit.
Valamit, ami azért adott.

Egy fa például
Azonosulni ezzel a fával.

Nincsenek szemek, kezek, fülek.
Nincs nyelv.
És nincs orr.
– Megkeresni a föld és a fény ízeit.
– Így fölmagasodni; így földolgozni,
így átértékelni mindent.

Mit érsz,
látványod mit ér ebben a fényben?

Mert látható vagy.
Minden leveled jól megkülönböztethető.
A szabályos, nedves erek is,
a hajszálerecskék.
S lenn, lenn a gyökerek,
hajszálgyökerecskék.

Igen.
Állni itt.
Állni egyenest.

palócföld

TÁRSADALOMPOLITIKAI IRODALMI MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT 1988/5·XXII.

E számunk illusztrációs anyagát *Iványi Ödön* retprospektív salgótarjáni kiállításáról válogattuk. (Fotó: Buda László)

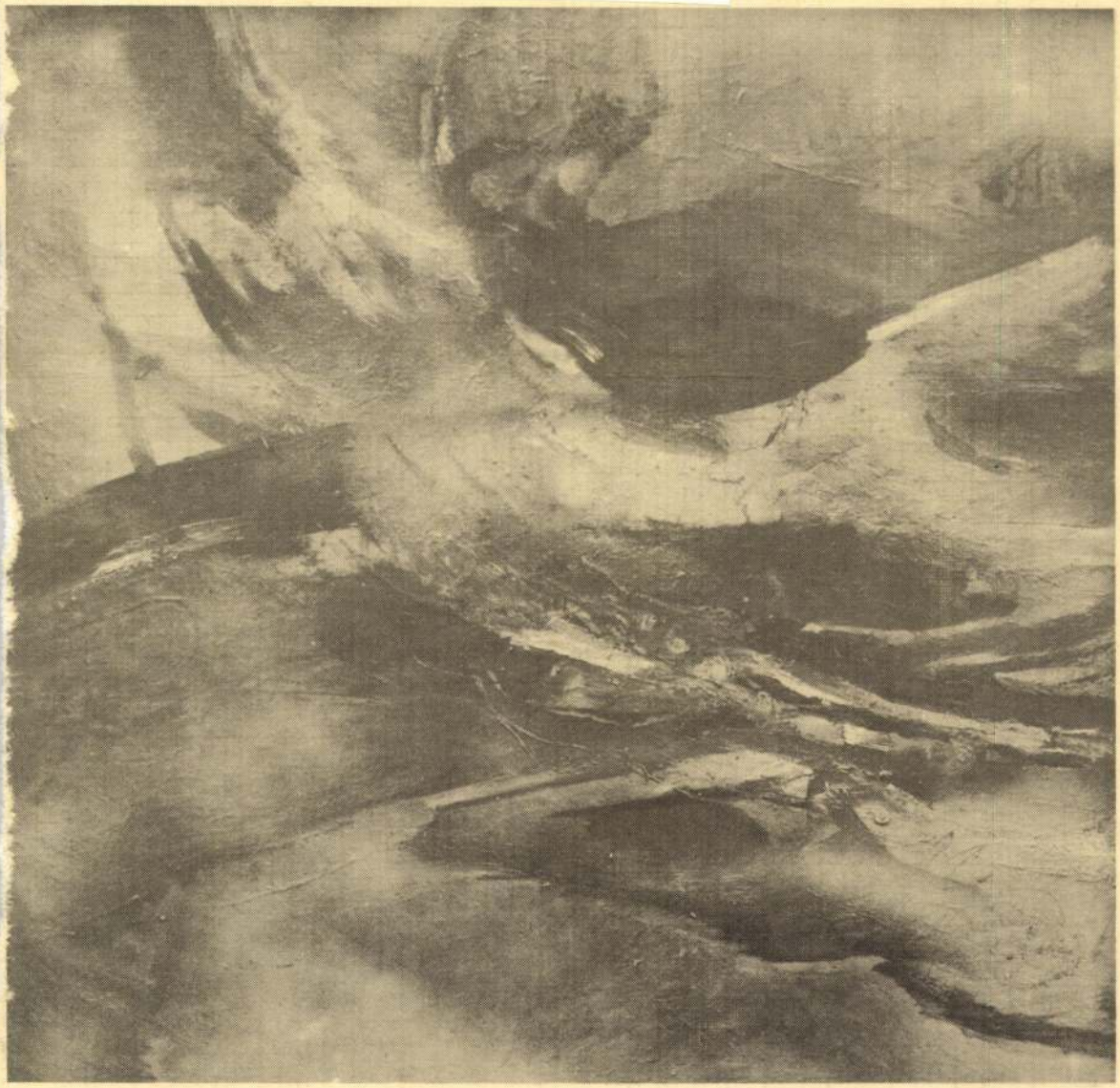

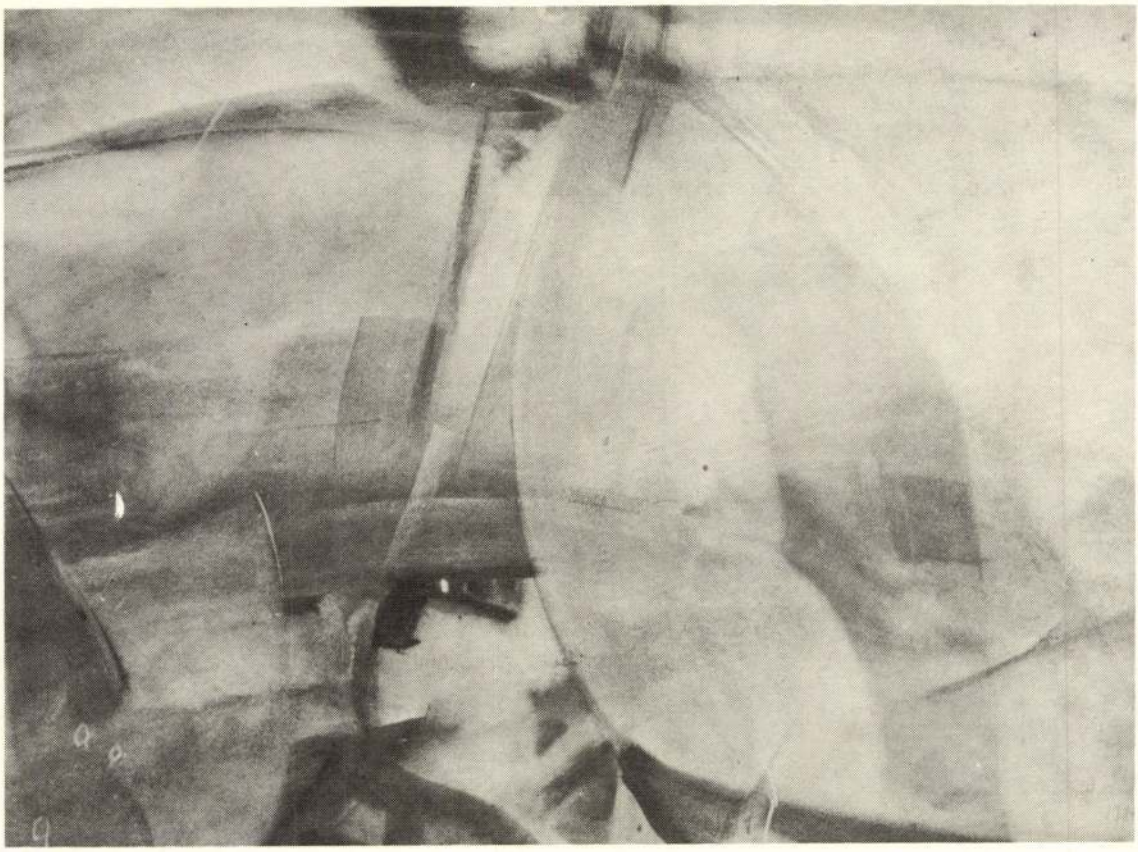

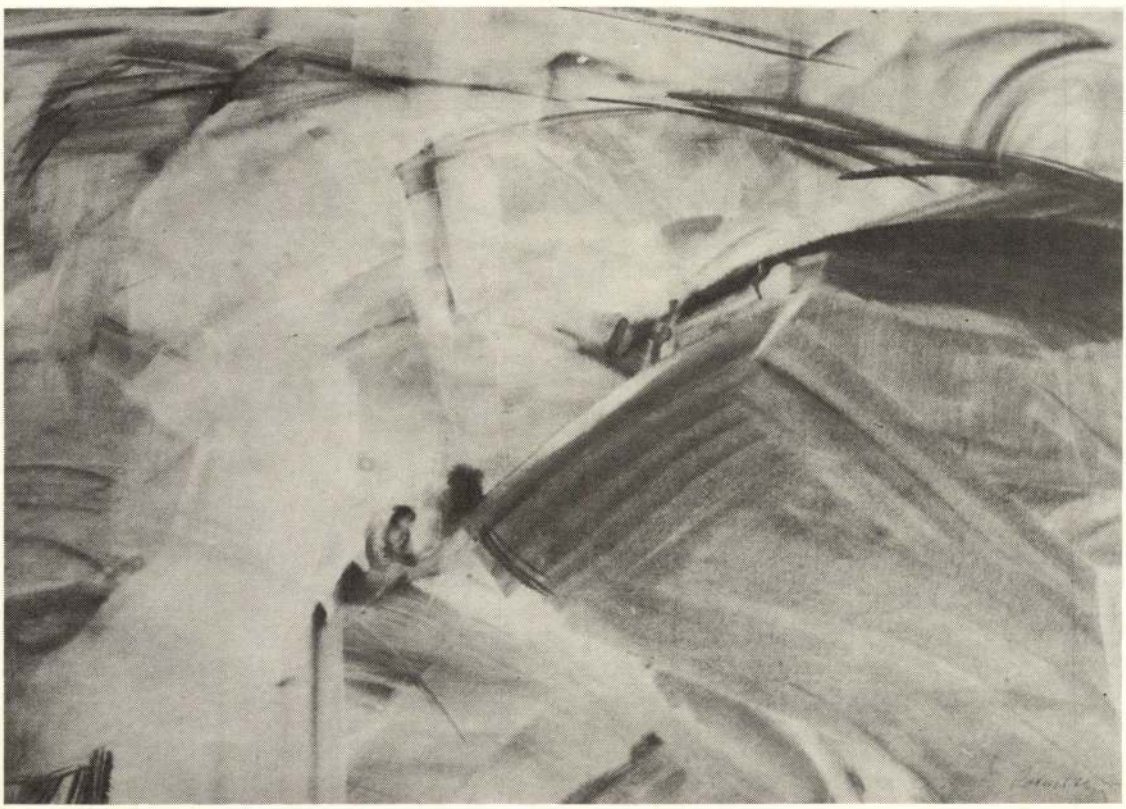

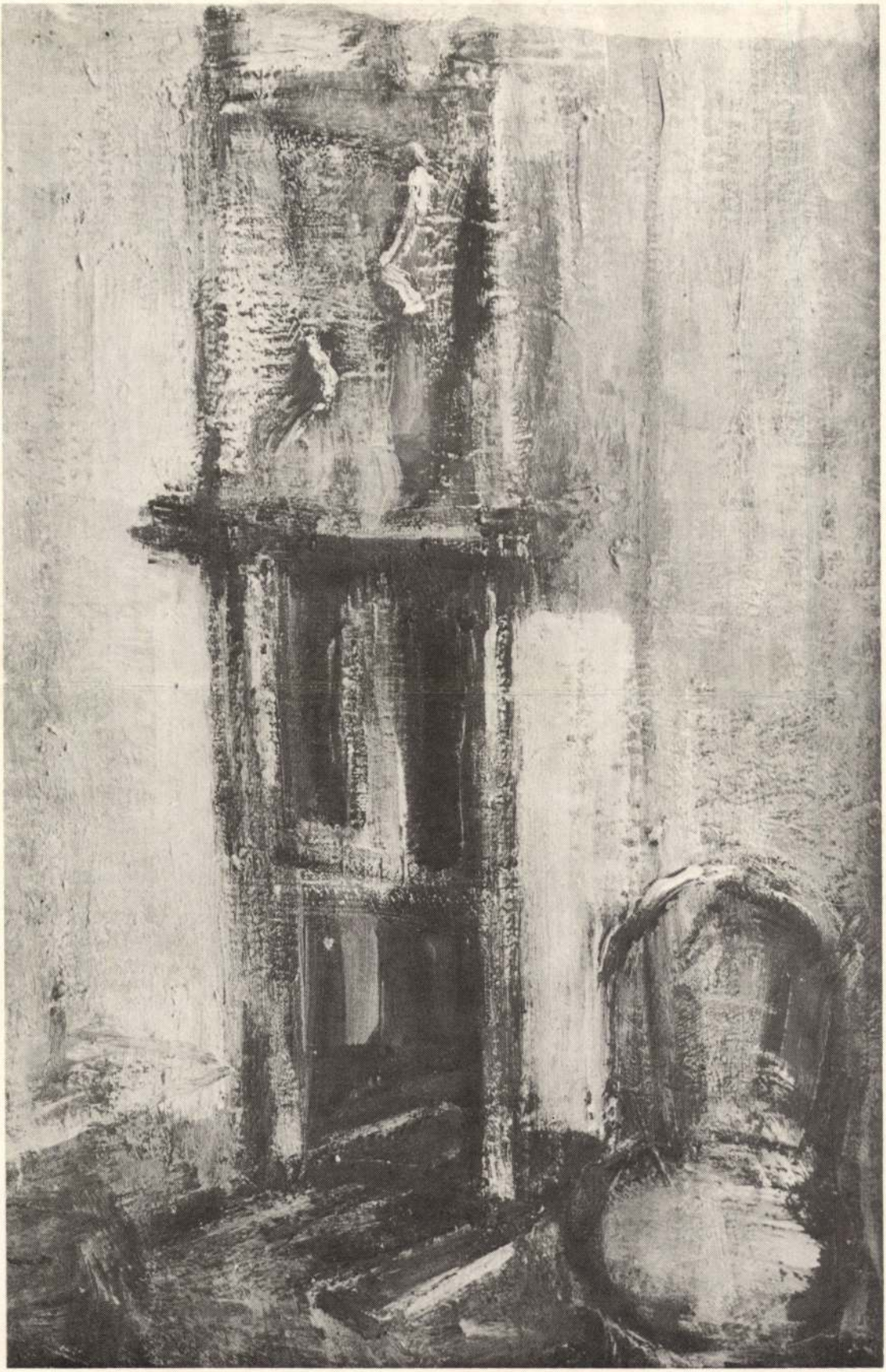

Ára: 16,– Ft

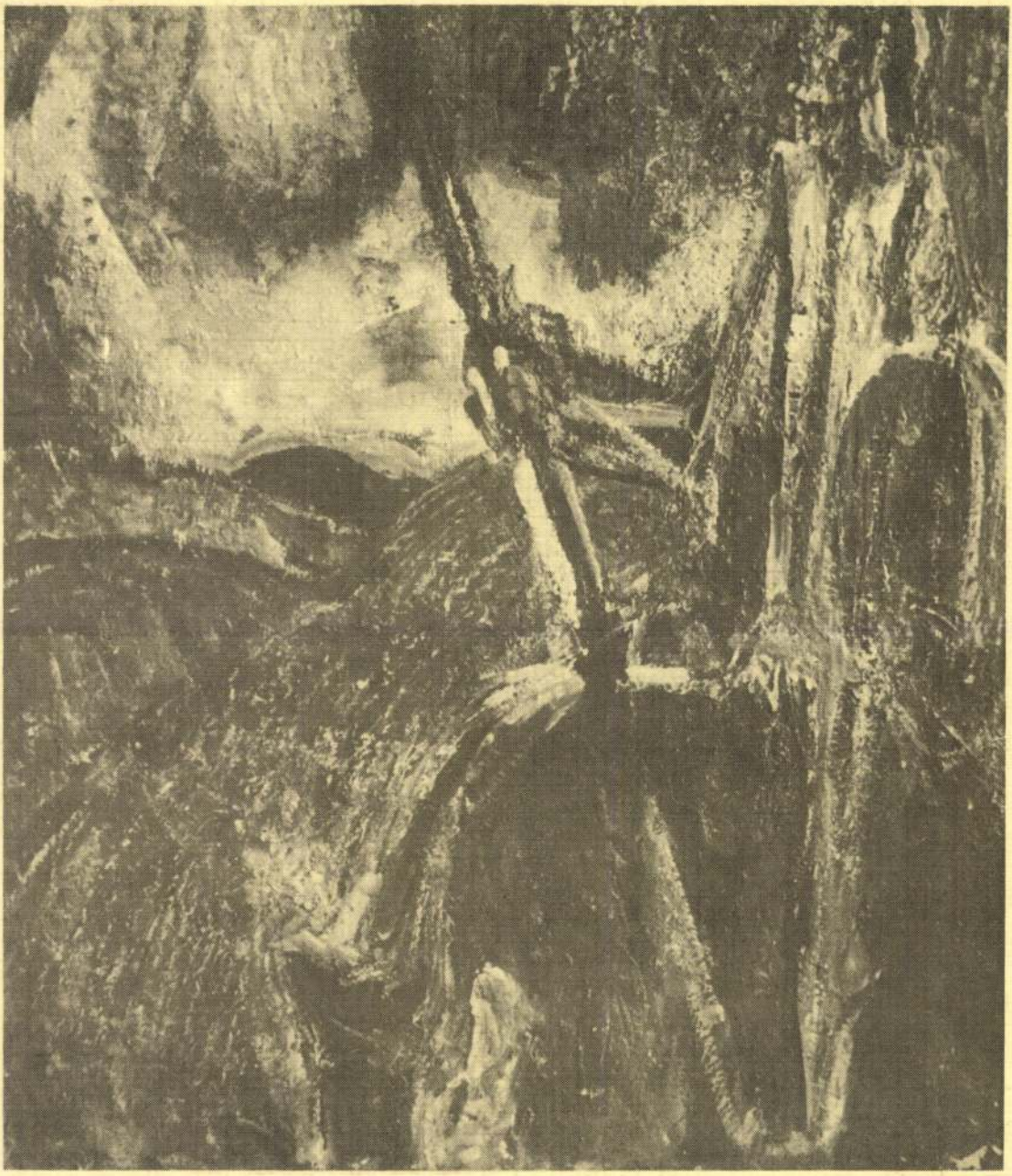

palócföld

TÁRSADALOMPOLITIKAI, IRODALMI, MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT 1988/5 · XXII.

IVÁNYI Ödön festő

Tájlejse – 10. 18.

Új Művészet 1992

ndervollen eine neue Existenz gaben."
rechung der Kathedrale zu Laon sagt

r Weltliches als Kirchliches in sei-
ffener, in seinen verschiedenen Tei-
rakter erstrebt, und die lange Flucht
erer Gewalt die auf ihnen ruhenden
len Seiten das Bild einer fast krie-
n selbstbewußtes Bürgertum das sich
n zum ersten Mal und sofort in ent-
cht, den Ausdruck seines Wesens in
Symbols setzt."
nen Werke sagt:
ialen Revolution des XII. Jahrhunderts
en kirchlichen Fesseln zu befreien

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1983 JAN 2 2

1021

Iványi Ödön

Iványi Ödön rajza

ANTAGON...

A nap világtörténete — képekben. Szavakban. Csúcsidőben. Második kiadásban. Földmozgás tőlünk nem is oly messze... megrémült földlakók... a kár nem jelentős... emberéletben nem esett kár... nagy teljesítményű atommeghajtású hajót bocsátottak vízre, új műholdat repítettek fel, satöbbi..., satöbbi.

Napfényes teremben kórházi ágy. Aggastyán fekszik benne, vagy fiatal, ki tudja. Az ágy körül különös vasállványok ezernyi csápja, mint megszakadt vonalak. Az ágy mögött otromba oxigénpalack. Téglalap formájú, zománcos edény itt lenn, ott fönn a magosban, mint óriás amőba két üveghenger. Az egyikben rózsaszín, a másikban opálos folyadék — cseppenként hullik alá. A vasváz köztes hézagait szürke és rózsaszín vezetékek járják át és át. A vezetékek több pontból indulnak és az ágyban fekvő bokájához, karjához, orrához és szájához tapadnak. A klinikai halál ösvényére plazmákat, vitaminokat, aminósavakat, hormonokat szállít egy bonyolult gépezet. Ez az állapot kritikus, de van még visszatérés. Ezért kell minden áldozat, mely megfordíthatja az esemény menetét. Ami pénzért megvásárolható, ez esetben nem lehet drága. Az emberi élet a drága.

Az életben tartó gépezet üzemeltetése ugyan számokban is kifejezhető, de a végeredmény, hogy tovább él egy ember, összegben, pénzben, nehezen. Ki kérdezi, mennyibe kerül a klinikai halálból való visszahozatal?

A bonyolult gépek, berendezések a tudományos-technikai forradalom vívmányai. Milyen sikerrel járt alkalmazásuk? Általában sikerrel. Vannak, akik heteket töltenek a időhúzó mozdulatokkal. Előbb a nadrágot húzzák le, aztán a kabátot, bakancsot. A pár lábszár és öt kiváló minőségű automata kamerának háttal öt fej, öt váll, öt hát, öt karabély. A halálraítéltek időhúzó álommozdulatokkal teszik ruháikat a földre, mindaddig, amíg — feltehetően rájuk nem kiáltanak.

Tökéletes atlétatestek. Sugárzik róluk az egészség. Fiatalok, izmosak, rugalmasak, mint a párduc. Sima arcok, sötéten villogó szemek. Duzzadó ajkak mögött hibátlan fogsorok. Olykor megmozdulnak a szájak, talán könyörgésre, talán káromkodásra. Talán a halálba menők utolsó jelszavait kiáltják. Élni akarnak. Mert életre születtek. Az öt gépfegyver is élni akar, a gépfegyveresek is...

Váratlanul peregni kezd a némafilm. Feszes vigyázban áll a tíz atlétatestű, mintha olimpiai rajtra készülne. Még fordulatot vehetne az esemény, még minden jóvá lehetne. Csodák azonban nincsenek. Működésbe kezd a technika vívmánya, kipattannak az első golyók. Golyósorozatok. Biztos lövészek, biztoskezű mesterek. Nem remeg a kéz, a váll, pontosan működnek a golyószórók. Mint a műszív, művese, a lélegeztető gép, a vezetékek szövevényes rendszere. Nem tíz, ötezer ember számára van itt lövedék.

Az atlétatestek egymás után dőlnek a földre, mint az erdőirtó keze alatt a fák. Egy kivételével. Pár pillanat csupán, az is a földre dől. Az Ötök szót váltanak egymással, mert fejük és válluk össze-összehajol. Aztán elindul mind a rögtönzött gyászmezőn. Ahol mozdulatot észlelnek, oda sorozat zúdul. Mennyibe kerül egy automata karabély? Egy tárház, teli golyókkal? A karabélyos órabére, zsoldja — mennyi? Né-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1973 MÁJ 21

Nógrád

Iványi Ödön

1071

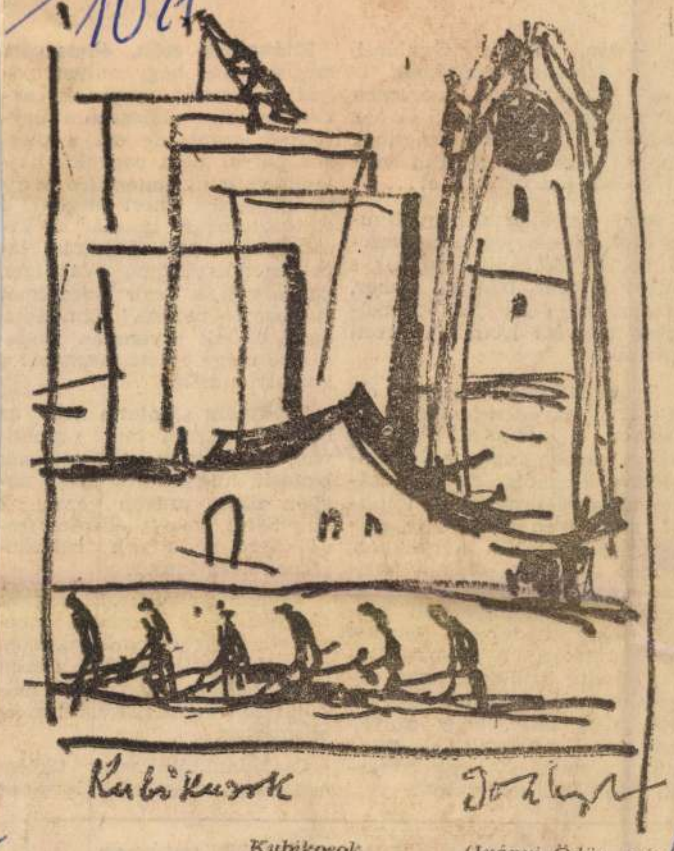

Kubikosok (Iványi Ödön rajza)

E

Igen, Krú
arról a n
híres írć
egyet-mást elmc
dédszülei Széc
jobban mondva
megyéből szárm

Atyja azt akarta, hogy Gyula elvégezve a jogot, megszerzi az ügyvédi diplomáját, s mivel ő már beteges ember, átveszi az igen jól jövedelmező ügyvédi irodát, s vezeti tovább.

Gyula látszólag nem tett ellenvetést az édesapjának, de amikor a maturai bizonyítványt kézhez kapta, eljött Losoncra hozzánk, és a vakáció nagy részét nálunk töltötte, mert igen jól érezte magát népes családi körünkben, s igen élvezte a családi házizenekarunkat, mert lévén hét testvér, s valamennyien muzsikusok, kedélyes estéket rendeztünk a szórakoztatására. Mindig említette, hogy nehezen távozik családi körünkből, mert látja, hogy milyen szeretettel vagyunk egymás iránt, s ebből a szeretetből neki is oroszlánrész jutott.

ságíró leszek, mert hiszen a gimnáziumban is már a IV osztályos koromtól iskolai lapot szerkesztettem, s az igen kapós volt, s némi jövedelmet is hozott nekem." Elmondta hogy tőlünk egyenesen Budapestre megy és ott megkezdi a komoly munkát.

Édesapám ajánlotta neki az ügyvédi pályát, mert mondván, ez biztos egzisztenciát biztosít, míg az írói pálya nagyon rögös utakon vezet, s míg befut, vagyis elismert íróvá válik, addig sok nélkülözésnek lesz kitéve.

Válasza az volt: „El vagyok rá készülve, s ha nélkülöznöm is kell, kitartok elhatározásom mellett." Így is történt, s mint köztudomású dolog, sok nélkülözésen ment keresztül amíg elismerték.

Családunktól Pestre történt eltávozása után csak levélben

1972 NOV 19

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Iványi Ödön

Nógrád

1021

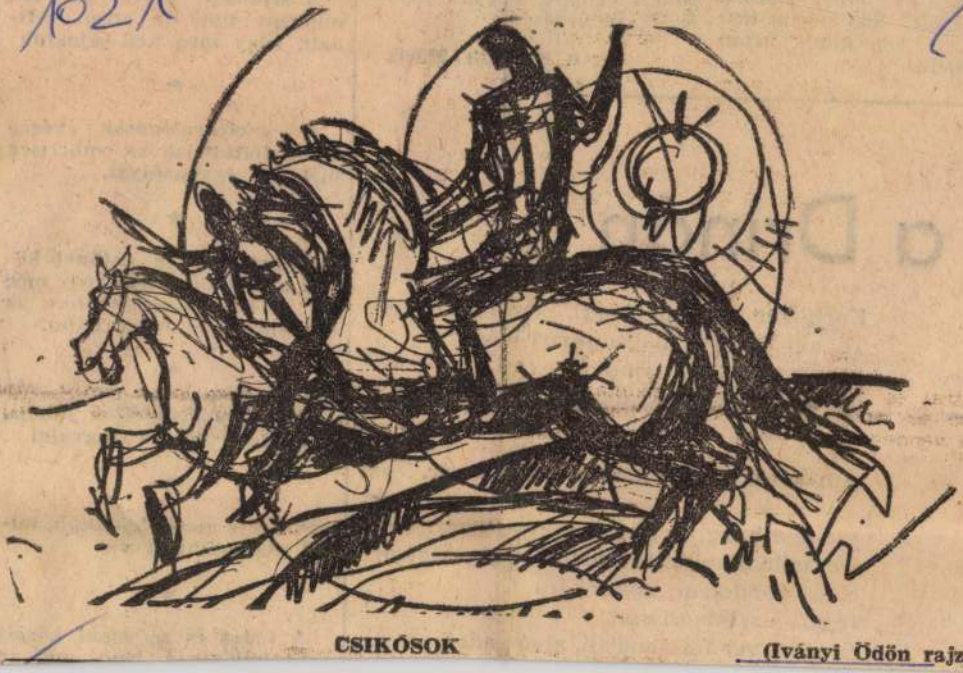

CSIKÓSOK (Iványi Ödön rajza)

...ole, hogy mikor indul a mi vonatunk. És mit gondolsz, mit válaszolt? Szó szerint ezt: „Még vár egy kicsit, aztán majd elindul."

Elbeszélgetek ... váncsi vagyok, hogyan ja a kinevezését.

G. Horváth

...aj a Drinán

...a völgy.

...ől

...jövök,

...,

...,

Korholom magam: Aludj, nem neked szól.
Te, aki feledted magad, mért hogy
te virrassz itt és rémüldözz egy
ismeretlen idegen hang miatt.

Ám némi csend után — ennyit vár, aki vár,
szólal a hang, és újra meg újra szól.
De hallom, mind távolodik a rengetegben.
S ezt gondolom: nemsokára
túljut a sziklaóriáson,
és mást ver föl álmából, alvó vadat

biológiai egyensúlyát.

★

A betegség és a tünet között az a különbség, hogy még az előbbi gyógyítható, az utóbbiba bele lehet halni.

★

A krokodil egyetlen hibája, hogy nem tud disztingválni.

★

A sirály annál fehérebb, minél piszkosabb a víz.

★

A tudós és a zseni között ... különbség, hogy míg az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Nógrád
1973 MAI – 4

Iványi Ödön szabadszámítás

1021

Hegyek-völgyek harmóniája

IVÁNYI-KIÁLLÍTÁS BESZTERCEBÁNYÁN

Alkotói intimitás – Lejegyzett ötletek

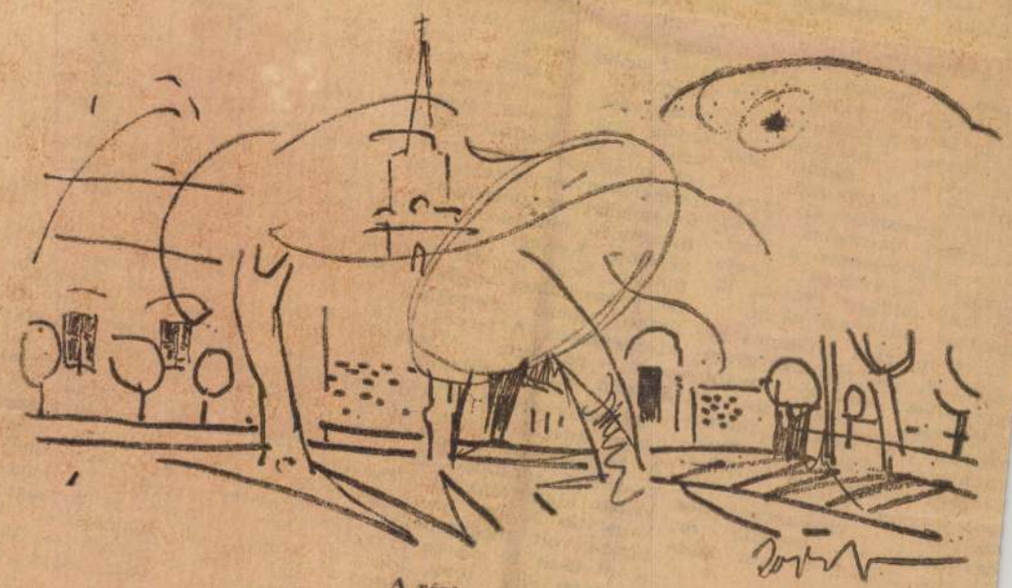

A régi város

(Iványi Ödön rajza)

Iványi Ödön tárlatát ma délután nyitja meg Besztercebányán, az Oblastná Galériában Csík Pál, a Salgótarjáni városi Tanács elnökhelyettese. A művész huszonegy olajképet és mintegy ötven kisebb és nagyobb méretű akvarellt állít ki.

Stációk

A kiállítás az utóbbi három év terméséből készült válogatás. A művek változatos tematikája mellett — városépítkezés, bányászélet, munkaábrázolás, hangulatrajz, csendélet stb. — megfigyelhető Iványi művészetében a meleg színvilágra való törekvés. Vörösek, zöldek, szürkék, sárgák gazdag alkalmazása, ám szigorú rendje segíti elő a lírai hangvétel kibontakozását.

Iványi meditáló művész, tematikailag előkészíti képeinek figuratív kompozícióját. Gondolatiságában sokrétű: a salgótarjáni építkezés lendületes dinamizmusa, a Csend nyitott ajtóban álló, alkotó nyugalmat kérő alakja, a Talicskázók feszes ritmusa, a Madárijesztő drámaisága, az ...És vörösen kélt a Nap történelemszemlélete sokszínűen gazdagítja kifejezőkészségét és erejét.

Iványit következetes alkotónak tartják pályatársai és ismerősei. A besztercebányai kiállítással párhuzamosan, május 3-án a salgótarjáni síküveggyárban Farkas Éva iparművésszel közösen nyílt tárlata.

— Jó érzés szembetalálkozni a képekkel — mondja a művész. — Nem a kifosztottság érzése, hanem az önvizsgálat továbbvivő ereje él ilyenkor az alkotóban. Szükség van a stációkra: a képek összhangja teszi lehetővé az elfogulatlan véleménynyilvánítást, az első fél óra összhatása alakítja a további elképzeléseket.

Rend és érzelem

A Salgótarjánban élő művész gyakran szerepel akvarelljeivel is különböző kiállításokon. Akvarelljeinek jellemzője — oldottságuk mellett — a szigorú konstrukciós rend, a grafikai megfogalmazás. A pillanatnyi élmény gyors visszaadása, az alkotói érzelemvilág intimitásának utolérhetetlen varázsa egyenértékű műfajként a többi mellé állítja az akvarellt.

Iványi lapjain életre kel a Balaton Egry által oly gyakran megcsodált színvilága, a közeli Mátra fenségessége, a Karancs-vidék hegyeinek és völgyeinek harmóniája.

A festő elveti a rideg színeket, a festészetet elszegényesítő túlzott kiszámítottságot. Tematikai szabadságot ad önnönmagának, szeret mindennel foglalkozni, ami az ember körül van, és újabb gondolatokra ösztönzi. Az ötleteket pedig lejegyzi, mert — mint ahogy a művész mondja — nem szabad elveszteni egyetlen egy fonalat sem, mert az később nyugtalan hiányérzetet szülhet.

Kánonszerűen

Iványi Ödön festőművész most bemutatott képein is arra törekszik, hogy minél egyszerűbben mutassa be a bennünket körülvevő világot, mintegy kánonszerűen harmóniába egyesítve az érzelmeket, a líraiságot.

(B)

Megvalósulnak az elk
a bányagépgyárban

MILYEN CÉLOK elérését tározták meg a műszaki in- kedési tervben? Hogyan lnak valóra az elképzelé- k? Ezekre a kérdésekre ke- stük a választ a salgótar- ni bányagépgyárban.

Ebben az üzemben egyéb- ent az elmúlt néhány év att sorra megvalósították a üszinttervbe foglaltakat. A yári udvar, a szállító utak endezése, betonozása, a zállítás gépesítése az anyag- lőkészítés, -darabolás fejlesz- tése a görgőüzemben a tech- nológiai sorrendnek megfe- elő zárt ciklusú gyártás ki- alakítása, mind ezt jelzik.

— A műszaki fejlesztés két rányú. A már meglevő gyárt- nányainak állandó tovább- ejlesztését, korszerűsítését, násrészt a fizikai munka könnyebbé tételét, a termelé- kenység növelésének lehetősé- geit célozza. A kettő termé- szetesen elválaszthatatlan egymástól — mondta dr. Csontos József, a gyár igaz- gatója.

Németh Endre, a termelési főosztály vezetője viszont ar- ról tájékoztatott, hogy az idei tervben szereplő nagyobb munkák mind olyanok, ame- lyek külön műszaki intézke- dések egész sorát követelik.

A Péti Nitrogén Művek szá- mára készülő berendezések is ilyenek. Mintegy 30 millió forintos megrendelés. A Ga- garin Hőerőműhöz, a Thorez külfejtésre ugyancsak olyan berendezések készülnek, ami- lyent eddig nem gyártottak. Az 1600 milliméter szalagszé- lességű berendezéshez na- gyobb méretű görgőket is kel- lett tervezni. A meghajtórész 36 tonnás lesz, ekkora még nem készült a gyárban. Gö- rög exportra hajórakodó, Csehszlovákia számára úszó- kotró berendezés készül.

A műszaki főosztály veze- tőjével, Félegyházi Pállal kö- zösen folytattuk tovább a be- szélgetést. Kéznél volt a terv is. Ebben többek között az is szerepel, hogy a görgőüzem- ben tavaly tartalék maradt. A kapacitás nagyobb volt annál, mint amennyit termeltek. A piackutatást, az igényeknek megfelelő új termékek kiala- kítását tervezték. Negyedév eltelte után sikerült előrelép- ni ebben a kérdésben?

— Érdemes volt erre a ter- vezéskor is gondot fordítani. Ma már elmondhatom, hogy a görgőüzem kapacitása egész évre lekötött, sőt talán még több embert is foglalkoztatha- tunk ott. Ez azt jelenti, hogy idén ez az üzemrész 6 millió forinttal többet termelhet mint tavaly. Most ismét fe- lülvizsgáljuk, hogy valóban megfelel-e a gépek sorrendi elhelyezése. Szeretnénk az anyag útját tovább rövidíteni, ezzel az ott dolgozó munká- sok munkáját könnyíteni, a termelékenység növeléséhez a feltételeket megteremteni —, mondta a műszaki főosztály vezetője. Később azt is meg- tudtam, hogy az évi kapaci- tás kihasználása mellett idén újabb típusú görgőkkel is kísérleteznek. A tervek a mű- szaki egyetem vizsgálatai alapján már készülnek.

Kényszerhelyzet is van, ami újabb intézkedéseket sürget. A bányabiztosító acélsüvegek gyártását korábban zárt cik- lusban alakították ki. Tavaly kapacitás 24 ezer darab gyár- tására volt, megrendelés vi- szont csak 10 ezerre érkezett. Az idén alig több. Ide új profilt, új terméket keresni — ez most a sürgető feladat.

A SZÁLLÍTÓSZALAGOK gyártása a legnagyobb terme- lési értéket jelenti. Itt is ál- landó korszerűsítés folyik, mert az igények erre ösztö- nöznek.

— Ma már a berendezések- kel szemben támasztott tel- jesítményigények lényegesen nagyobbak. A két hajtódobos, hárommotoros, 150 kilowattos meghajtó teljesítményű sza- lagberendezés tervei készül- nek. Az úgynevezett B—3-as szállítószalag továbbfejleszté- se is folyamatban van — kap- tam a felvilágosítást.

— A gyártmányfejlesztésen kívül egy sor olyan felada- tunk van üzem- és munka- szervezésben, amivel a ma még meglevő termelési tarta- lékokat kívánjuk hasznosítani. A rekonstrukciós új gyártó- csarnokot valószínű csak a jövő év elején kapjuk meg, de az üzem- és munkaszer- vezés már elkezdődött. Itt a szalagdobok és görgőtartó bakok sorozatgyártását ké- szítjük elő technológiai sor- rendben.

— A kieső idők csökkenté- sében látunk még jelentős termelési tartalékot. Az idő- ben megkötött szerződések le- hetővé tették a termelés jobb előkészítését, az anyag be- szerzését, leszabását. Cél, hogy az előkészítéstől a vég- termékig összehangoltabb munkát biztosítsunk. Ezt egyébként ma már rendsze- resen ellenőrizzük — mondta Németh Endre.

— A lakatosok még ma is sokat panaszkodnak egy-egy nagyobb munka megkezdésé- nél, hogy sok időt igényel, amíg megkeresik, összeválo- gatják a méretre vágott anya- got, alkatrészeket. Lehetne er- re valamilyen megoldást ta- lálni? — kérdezem.

— A lakatosoknak igazuk van, csak, sajnos, nagyon mos- tohák a raktározási lehetősé- geink. Sokféle anyag van és szűk a hely. Végső megol- dást csak az új anyagtér ki- alakítása jelent. Természete- sen addig is igyekszünk or- voslást találni. Ezt egyébként a munkások állandóan ellen- őrzik. Nálunk valamennyien teljesítménybérben dolgoz- nak. A munka- és anyagellá- tottság pedig alapfeltétel, te- hát közös érdekünk — feleli Félegyházi Pál, majd így folytatja:

— A TMK szervezettségét javítottuk. Ez abban mérhe- tő, hogy egy-egy gép rövidebb ideig áll javítás miatt. Az üzemzavarok számát is le tudtuk csökkenteni, mindez előnyt jelent a termelésben.

— A védőgázas hegesztés is egyre jobban elterjed. Tavaly is megvolt ez a készülé- künk, de hasznosítása elma- radt a lehetőségektől. Ma már szinte mindent ezzel akarnak hegeszteni. Jó ez, mert van ahol a régi hagyo- mányos hegesztéssel szemben ötszörös, másutt háromszoros teljesítményt lehet elérni, és a minőség is jobb. A kisgé- pesítés fejlesztése is szerepel a tervben. Préslégfúrók, köszö- rűk, csavarhúzók könnyítik a munkát. A szerelésekhez hid- raulikus berendezések alkal- mazását tervezzük — mondta a főosztályvezető.

A SALGÓTARJÁNI bánya- gépgyárban — a példák is igazolják —, a legfontosabba- kat vették be a műszaki in- tézkedések tervébe, és ezek folyamatosan meg is valósul- nak.

Bodó János

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 APR 20.

Nógrád

Iványi Ödön festőművész

Műszaki napok a megyében

Konferenciákat, bemutatókat, kiállításokat, ankétokat rendeznek

A III. nógrádi műszaki napokat május 3—19. között rendezik meg — így döntött csütörtökön Salgótarjánban a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének Elnöksége. Jóváhagyták a részletes programot. A megyében működő 11 egyesület tudományos konferenciákat bonyolít le. A GANZ Műszer Művek Salgótarjánban legkorszerűbb termékeit mutatja be. Az NDK-beli ISOKOND vállalat villamossági munkavédelmi és biztonságtechnikai berendezéseiből kiállítást rendeznek. Fásítási ankétra kerül sor Salgótarjánban, míg Balassagyarmaton a szamócatermesztés időszerű kérdéseit vitatják meg. Megalakul Nógrádban a Textilipari Tudományos Egyesület. Érdekesség, hogy a műszaki napokon Iványi Ödön festőművész, és Farkas Éva iparművész alkotásaiból kiállítást rendeznek.

is „a varsói hóhér" mellék
névvel tartanak számon —
immár tizenhárom esztende
je húzódik egy hamburgi bí
róság előtt, a vádlott szabad
lábon védekezik, gondtalanul
gazdagon él luxusvillájában.

Ha „Olaszország különleges
szerepet játszik a Földközi-
tenger térségében", ahogy Ro-
nald Ziegler, a Fehér Ház
szóvivője mondta, akkor ez a
szerep a többi közt arra is
kötelezi, hogy kíméletlenül
leszámoljon a fasizmus ma-
radványaival, gátat vessen
az újfasiszták terrorcselekede-
teinek. A milánói rendőr
halála és a varsói emlékün-
nepség is erre figyelmeztet.

szemtanú felismerte és az őr-
szobán egy további gyilkossá-
got is beismert. Az első rend-
őrségi jelentések szerint az
autós ámokfutó összeveszett a
feleségével, akit kocsijába
kényszerített és azzal fenye-
getőzött, hogy válogatás nél-
kül lelövi az útjába kerülő
járókelőket, ha az asszony
nem tér jobb belátásra.

(MTI)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 MÁR 26

NÓGRÁD

Salgótarján

Iványi Ödön

Udvarbejárat

(Iványi Ödön műve)

nyét is ki
— Miér
Nem láto
Talán én
vasni?
Ez egy
Mert azt
„Le van
Miért m
sed?"

ILLÉS IS...

NEM TUDOM...

Nem tudom milyen a háború,
Nem tudom milyen a légitámadás,
Nem tudom milyen a szomorú
köznapok sűrűjében a hátországi élet,
Nem tudom milyen a front,
De mindezektől nagyon félek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-729

Iványi Ödön

1973 JUN 3
Nógrád

Zoltánné Hering Margit

1021

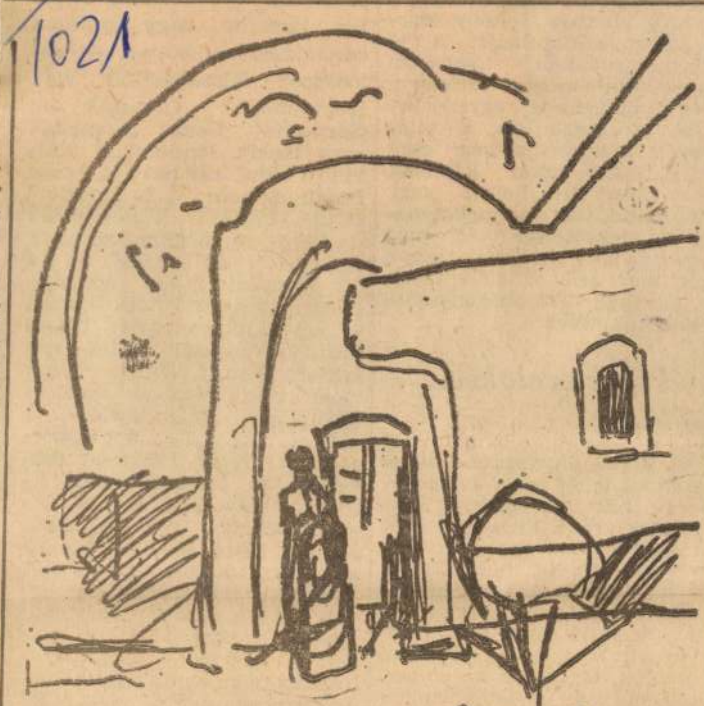

Utcarészlet (Iványi Ödön rajza)

hogy a [illegible]
szatírát érez-e a g

Összegezésül elf
nemrég elhunyt G
ta szép megállapí
gyermekirodalom
csonkította meg
még csak nem is
tette, az egyszerű
gosság, a közérth
az előadásmódba
mint ahogy Beet
Schumann, ha g[illegible]
tát írt, tekintettel volt még arra is, hogy a kicsi kezek még nem érik át az oktávot. Ez azonban nem szegényítette a dallamkincset.

Írókra, nevelőkre, szülőkre

A képeskönyvek, a mese korszaka tehát nagy felelősséget ró írókra, nevelőkre, szülőkre egyaránt. Engedjük őket okosan felnőni, igazi irodalmon gazdagodni, hogy ők is igaznak érezhessék Szentjóbi Szabó László szép epigrammáját: „Ne hidd, nem igaz, hogy a vének kétszer gyermekké lennének, Gyermek az ember, amíg él, csak a játéknemben cserél."

Csukly László

című művét. Mindezekhez megjegyzem, hogy az államosítás előtt az ország — s így megyénk falusi népiskoláinak túlnyomó többségében — egy tanítóra átlag 70—80 tanuló oktatását bízták egy tanteremben. (Jelen sorok írója is egy részben osztott iskolában, Mátraszelén 72 gyereket tanított egy tanteremben.) Nagy létszámú osztálytanítói pótlékot nem fizettek, helyettesítéseket ingyen kellett végezni, néha egy-egy beteg kollégát hosszú hónapokig. Soron kívüli előlépésről, jutalmazásról szó sem volt, a kezdő, helyettes tanítók a karácsonyi, a húsvéti, és a nyári szünidőben fizetést nem kaptak stb. Ezek ismeretében tudjuk csak értékelni az államosítás nagy horderejét.

[illegible] tak. Egy teljes hónap alatt a hévízi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Iványi Ödön

Nógrád

1973 APR 22

1021

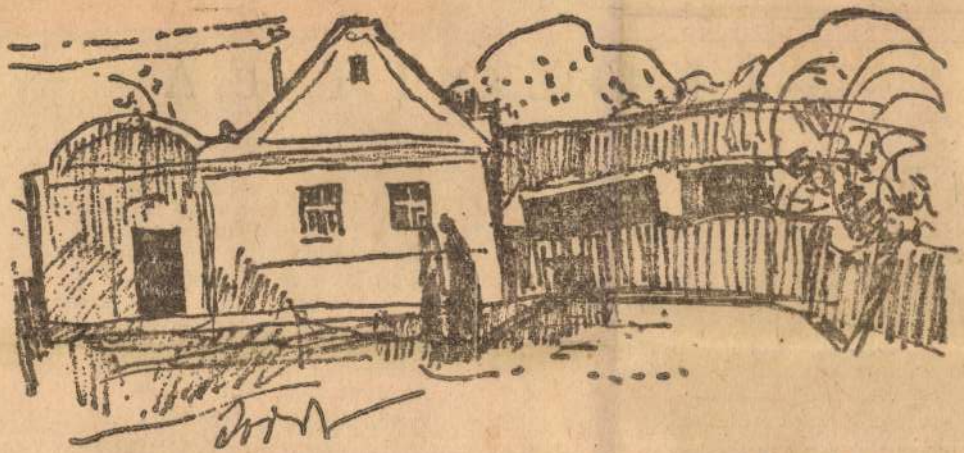

Utcarészlet (Iványi Ödön rajza)

ÁTKOZOTT FA

Húzd rá cigány, egyre húzzad,
Ugrósat, vagy tépő-búsat,
Nem némulhat soha fád!
Mindig biztos a fogásod,
S nem jöhet hang sohse vásott,
Jaj, mert rád dűl a világ.

Ontsd ki szíved, tépd ki lelked,
Velód szaggasd gyanta-szernek,
Tedd rá véred, életed.
Halj meg, vagy húzd, nyúzzad egyre,
Vad szépet csak váltva szebbre,
Ha elhallgatsz, jaj neked.

Éj, s nap, mintha őrületben,
Átkozott fa a kezedben,
Unszol iszonyú varázs.
Vad táltos-fa, s ha levetnéd:
Magad mellé eltemetnéd!

Véred, őrjöng, szíved szédül,
Istent, poklot hívsz segédül,
Csak, hogy percre menekülj.
S ha kis csend a nagy futamban:
Szíved vész, szakad meg abban
S már húzod, hogy felderülj.

Őrült játék vert veszettje,
Csak nyűjjed, vond, hogy lehess te,
Kíván, vagy nem ember-agy.
Mint vad átkon, csüggve fádon —
S rossz fád nélkül a világon
Átkozott vagy, semmi vagy.

Pokol-fának bűs bűvöltje,
Vele élsz, halsz, bár gyűlölöd te,
Átkozd, tépd bár, sírva dúld,
Kínok közt is orv örömben,
Istenként dús, bárha könnyben —

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1972 AUG 20

NÓGRÁD

Iványi Ödön

1021

(Iványi Ödön tusrajza)

A RÁDIÓ ÉS A TV MŰ

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ: 6.10: Kellemes ünnepet! Zenei szerkesztő: Csiba Lajos. — 7.28: Jár a malom... Régi molnárokra, öreg malmokra emlékezünk. — 8.05: Öt kontinens hét napja. Külpolitikai negyedóra. — 8.20: Ez az én színpadom! — III. rész. A debreceni Csokonai Színház műsora. — 10.03: Ünnepi szivárvány. — 12.10: Édes anyanyelvünk. — 12.15: Új lemezeinkből. — 13.38: Házy Erzsébet és Korondy György operett- és musicaldalokat énekel. — 14.49: A magyar népköltészet hete. Víg balladák. — 15.06: Filharmonikusok klubja. Az Ifjúsági Rádió zenés fejtőrője a 6-os stúdióban. — 16.08: Az ezéréves Fehérvár köszöntése. Közvetítés a székesfehérvári Vörösmarthy cukrászdából. — 17.15: Nótakedvelőknek. — 18.00: Alkotmánynapi krónika. — 19.10: A Magyar Rádió és Televízió esztrádzenekara játszik. — 19.31: Hídépítők. Lengyel József művét rádióra alkalmazta Tertinszky Edit. — 20.41: Bemutatjuk új stúdiófelvételünket. Mozart: A varázsfuvola. — 0.10—0.25: Virágénekek.

MOZIMŰSOR: Salgótarjáni November 7.: Murphy háborúja. Izgalmas, angol, háborús kalandfilm. — KOHÁSZ: Utánam gazfickók. Színes, romantikus NDK kalandfilm. — Szécsényi Rákóczi: Rabszolgák. Herbert Biberman. színes USA filmje. — Pásztói Mátra: Szent Péter esernyője. Színes magyra—csehszlovák koprodukció felújítása. — Kisterenyei Petőfi: Porondparádé. Színes, látványos szovjet film. — Nagybátonyi Petőfi: Halálos tévedés. Színes, NDK indiánfilm. — Balassagyarmati Madách: A sirály éjszakája. Színes, japán filmdráma. — Zagyvapálfalva: John és Mary. Színes USA film.

HÉTFŐ

KOSSUTH RÁDIÓ: 6.15: A román kultúra hete. — 8.42: Régi hangszerek világa. I. — 9.02: Móricz Zsigmond: Rózsa Sándor. I. — 9.26: Rádióbörze. — 9.30: Bach: d-moll kettősverseny. — 10.05: Ki tanul tovább. — 10.20: Két versenymű. — 11.00: A Gyermekrádió műsora. — 11.25: Operarészletek. — 12.35: Tánczenei koktél. — 13.20: Népi zene. — 13.50: Válaszolvasólámpa. — 23.05: Zenekari muzsika. — 0.10: Régi angol szerzők műveiből.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Szimfonikus zene. — 9.03: Ezeregy délelőtt. — 12.03: Népdalok. — 12.30: Fúvószene. — 12.42: Esti iskolák a Szovjetunióban. — 13.03: Bécsi klasszikus zene. — 14.00: Kettőtől hatig. Kívánságműsor. — 18.05: Külpolitikai figyelő. — 18.20: Közkívánatra! — 19.24: A XX. században éltem. II. — 20.28: Ez az én színpadom. — 22.08: Régi magyar dalok és táncok. — 22.30: Bach: d-moll kettősverseny. — 23.15: Operettrészletek.

BESZTERCEBÁNYA: 17.00: Tv-híradó. — 17.05: A betliari állatgondozó. — 17.35: Kazetta. — 18.15: Bolgár népdalok és táncok. — 18.40: Esti mese. — 19.00: Tv-híradó. — 19.30: Riport a komarnoi hajógyárból. — 20.00: A vörös sátor. Olasz—szovjet film. — 23.30: Tv-híradó.

*

MOZIMŰSOR: Salgótarjáni November 7.: A Tenkes kapitánya. I—II. Nagysikerű, ifjúsági kaland-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

Salgótarján

Iványi Ödön

1972 AUG 6

1021

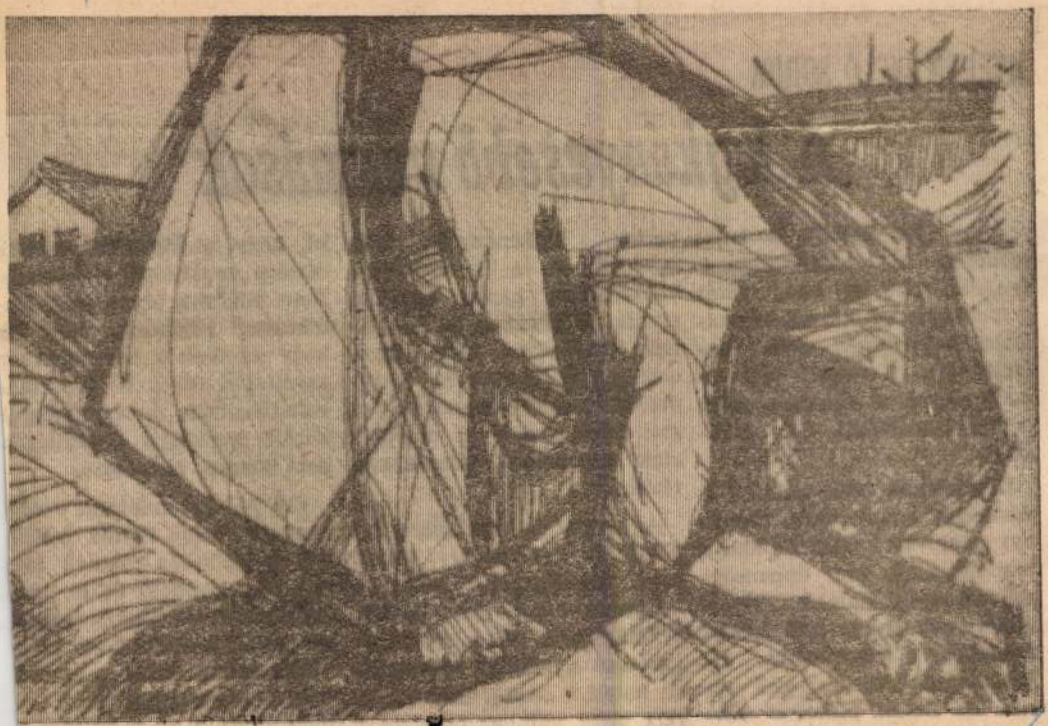

Iványi Ödön: Gyomláló parasztasszony

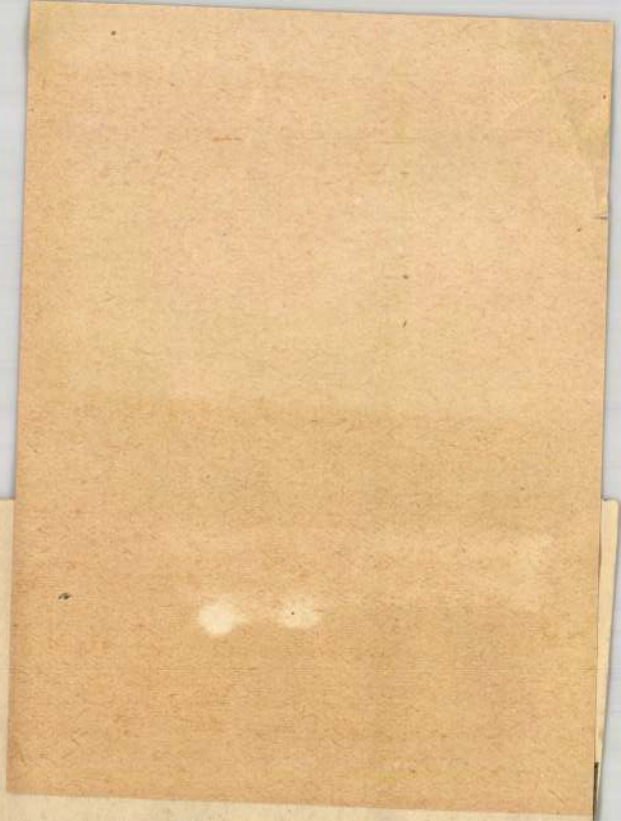

NYELVMŰVELŐ SOROK

A legkényesebb névmások

Ahogy az életben is lenni szokott: a helyettesekkel gyakran több baj van, mint a főnökökkel. A névmások született helyettesek, örök helyettesítők. S néha nagyobb bonyodalmakat okoznak, mint a helyettesítettek, a névszók.

Gondoljunk csak például a személyes névmásokra. Menynyi gond van velük! Ki kell-e tennünk őket, vagy éppenséggel elhanyagolhatók? Nyelvünk csak akkor tart igényt a személyes névmásokra, ha különleges hangsúly esik rájuk. De mikor billen a mérleg nyelve — az elhanyagolhatóság, vagy a használat irá-

portok, intézmények nem egyedeikben, a tagok különvalóságában, hanem együttes egészként léteznek és fungálnak. Példánkban sem egyes emberekről, hanem egy elszemélytelenedett *jelenségről* van szó; tehát csakis az *amelyek* alak szerepelhet vonatkoztatásként.

A harmadik hibafajtára két példát is említenék, hiszen ezzel találkozunk talán a leggyakrabban: „Az erdők, gyümölcsösök mind elpusztultak, *ami* a költőre lehangolóan hatott." „Amíg Endre király távol volt, az országot a meráni Gertrúd kormányoz-

ni, hogy a főmondat melyik részére vonatkozik a névmás! Nem találunk olyan szót. Hamarosan rájövünk arra is, hogy ezekben a mondatokban egyáltalán nincs is semmiféle vonatkoztatás. A tagmondatok között szerkezeti összefüggés nem tudunk felfedezni.

Két példamondatunk vonatkoztatása tehát hamis, feleslege és nélkülöz minden logikát. Mellérendelő — és nem alárendelő! — mondatok ezek, ezt pedig a kötőszóval is érzékeltetnünk kell: „Az erdők, gyümölcsösök mind elpusztultak, *s ez* a költőre lehangolóan hatott." „Am

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 JUL 22

NÓGRÁD

Iványi Ödön festőművész
1021

Iványi Ödön műtermében

Nyár Tokajban

Salgótarjánban, a „csillagház" első emeletén találom meg Iványi Ödön festőművészt. A régi lakásból és műteremből új helyre költözött. Itt némileg szűkebb lett a hely, de a művész a szomszéd házban bérel egy pincehelyiséget is, így a képek raktározása, s nagyobb méretű alkotások létrehozása nem jelent gondot. Helye tehát van a munkára.

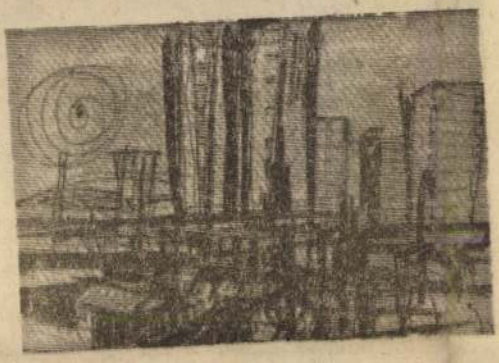

Épülő toronyház

Kis pohárban hűs tokaji pinceborral kínál. Tokajból hozta, a napokban érkezett haza a művészteleprő1. Jövőre jubilál a tokaji művésztelep, akkor lesz húszéves. Iványi Ödön csaknem a kezdet kezdetétől állandóan vendége, tizenhét év óta törzstagja a telepnek, az itt eltöltött nyári napok a legkedvesebb emlékei közé tartoznak. De Tokaj több is, mint emlék.

— A telepnek szellemi értelemben is szabad levegője van — mondja. — Előadási programja például nem szűkül le csak a képzőművészetre, abból indul ki, hogy a kor művészetét egységében kell érzékelni. Tehát irodalomról, zenéről, filmről stb. is értékes előadásokat szervez a Népművelési Intézet. A törzsgárda húsz—huszonöt művészből áll, de rendszerint többen vagyunk ennél.

— Mit hozott az idei tokaji nyár?

— Felelőtlenül játszottam. Ezt úgy értem, hogy itthon mindig képet akar csinálni az ember, s ez hosszabb idő után esetleg bizonyos görcsöt eredményezhet a művészi munkában. A játék újat hoz, s ezt feloldja.

Rengeteg akvarell lapul egy dossziéban. A Háló című ki is állította Tokajban a művész, sikert aratott. Az akvarellek íze, zamata a tokaji nyarat idézi, ezt hozta el Salgótarjánba. Egész évben inspirációt jelentenek a művésznek. Itt van a párás vízpart. Egy másik lapon kivehetően látszanak az esőcseppek becsapódásai az elmosódott festéken.

— Igen, Bodrogkeresztúron elkapott a vihar, a nyomait hazahoztam.

De őrzik az akvarellek a tokaji belső udvarok hangulatát, a halászok mozdulatait, a szőlőhegyek vonulatait, a szőlőtövek rajzát, színét, az udvarokban növő napraforgókat, a kőbánya keményebb világát, a víztükör rebbenését, a pincéket a löszhegyeken, a kompot, a nádvágókat, a halak játékát a part közelében, az ablakok hatalmas szerepét az ember életében. Ablakok? Igen. Némelyiken könnyű függönyt cibál a szél, némelyikbe vázát, virágot raknak. Némelyikből látszik az egész világ. Persze, attól is függ, ki tekint ki rajtuk. Tokajban sok barna ablaktokot is látni.

Iványi Ödön augusztusban a makói művésztelepre utazik. Ez fiatalabb mint a tokaji, alig egyéves hagyománnyal. De igen változatos lehetőséget kínál, lehet itt készíteni tűzzománcot, intarziát is.

A művész szereti ezeket a telepeket.

— Pihentető, felszabadító szigetek ezek — vallja. — Itt néha szívbéli barátságok szövődnek, s a jókedvű játék sem megy el nyomtalanul, termékenyítőleg hat a további munkára.

A pincébe megyünk, hogy nagyméretű, készülő akvarellekkel ismerkedjünk. S itt van két, csaknem kész olajkép is, egy önarckép, s egy csend-

SZEGÉNY NYOMORÉKOK...

A régi idők dalai jutnak eszembe most, az előttem levő két zsemle láttán. A versike, illetve dalocska, amelyet valamikor az óvodában tanultam, és sokak által még ma is ismert, így hangzik: „Kerek ez a zsemle, nem fér a zsebembe. Kétfelé kell vágni, úgy kell megpróbálni."

Hát igen. Régen láttam ilyen zsemlét, s amilyenek most előttem vannak, ketten vannak, ehhez a kis szöveghez még tréfásan sem hasonlíthatók. Hogy miért?

Először: mert nem kerek egyik sem.

Másodszor: mert bőven a zsebembe férnek, ha oda

élet, halakkal, Iványi Odón több kiállításra is készül, öt műve szerepel majd a második országos akvarell-biennálén, amelyet augusztusban nyitnak meg Egerben. S jövő tavasszal Szlovákiában, Besztercebányán nyílik önálló kiállítása. Nagyméretű akvarellekkel, néhány olajképpel és közománccal mutatkozik be itt a közönségnek.

Az új lakás, műterem ablakaiból a várost másképpen látja, szabad perceiben néha leül, rajzol, „jegyezget". Ezek a „jegyzetek" az épülő Salgótarjánról szólnak nagy érzékenységgel.

Tóth Elemér

Minősé

Az új, Nógrád megyei Élelmiszer-ellenőrző és Vegyvizsgáló Intézet munkájáért mindenekelőtt a fiatalok vállaltak garanciát. Mindegyikük hivatásának megfelelő iskolai végzettséggel rendelkezik, közülük többen egyetemi, főiskolai képzettségűek. Dr. Füssy Éva vegyészmérnök már középiskolai pályafutása alatt kiváló képességeiről tett tanúbizonyságot; harmadikos gimnazista korában nyert egyetemi felvételt kémiai szakdolgozatával

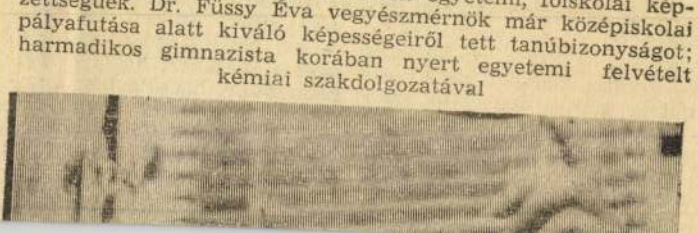

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Iványi Ödön

1972 OK-129

Nógrád

1021

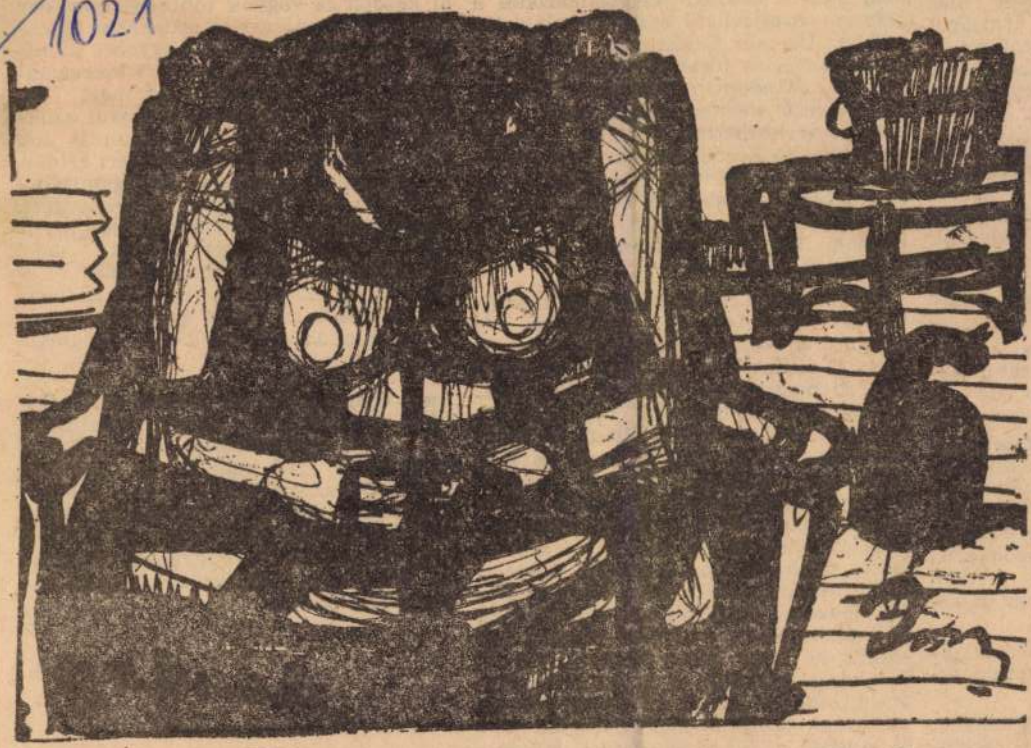

KONYHÁBAN (Iványi Ödön rajza)

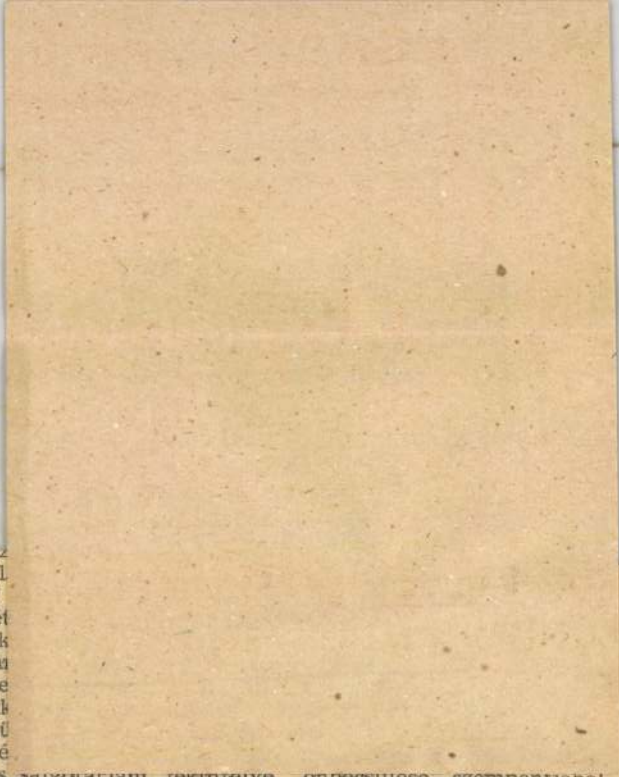

A tanulóif-
t meg kell
elyet meg
ifjúságot
professzor-
azonosulni
lkötelezett,

llva az is
mennyivel
t, hiszen
dóan tudja
ettségeket,
, amelynek
aligha tud
költészete
prózában
os apró-
eratőr ka-
at, de a
érhetetlen.
tészet és a
szinkron-
számos jel
emelés vá-
pedagógu-
pedagógu-
, hanem
lők és kí-

eseményei-
omra csok-

Gondolok,
rin iskolá-

neznek szemléltető eszköz
masztott előadásokat, tárl
nek, ahol a művész segít
nehezen megjárható esztét
tusban. Üzemet látogatnak
környezettel és történelem
kednek. Mindent egybeve
és korszerű módon szerzik
amit nem hozhattak a szü
magukkal. A kezdeményezé
ból indult el, de már más salgótarjáni és nógrádi iskolában is hódít, mitöbb — tudtommal — az egri tanárképző főiskola tovább népszerűsíti ezt a nagyszerű kísérletet.

Szóba került a közoktatás és közművelődés kapcsolata, az általános és szakmai műveltség szétválaszthatatlansága. E tekintetben is hivatkozhatunk Nógrád megyei kísérletre. A József Attila Megyei Művelődési Központban minden iskolatípusból olyan kísérleti oktatásban vesz részt egy-egy osztály, amely arra irányul, hogy a tanulók korszerű környezetben korszerű eszközökkel sajátítsák el az előírt ismereteket. Így látogatott el az egyik általános iskola felsős osztálya a megyei művelődési központ klubtermébe a Magyar Rádió népzenei fesztiváljának idején, ahol az énekóra és az esztétikai oktatás úgy zajlott le, hogy Béres János tartott oldott hangú előadást és a fesztivál énekesei, zenészei léptek fel eleven illusztrációként. S ugyanezt meg fogják tenni például a színházlátogatási napokon

tekintelye, önbecsülése szempontjából száll harcba a nagyobb műveltségért. Kérdőíveiken ezt nem is tagadják, nyíltan kimondják: „Azért tanulok, mert műveltebb emberré óhajtok válni." S nagy dolog az, hogy e vágyakozás megvalósulásáért az üzem gazdasági vezetői is minden tőlük telhetőt megtesznek.

Néhány példa ez csupán azokból a kísérletekből, kezdeményezésekből, amelyek még olyan frissek, hogy szinte árad belőlük a mínium szaga. De ez az illat azt is hirdeti, hogy megindult egy megújulási folyamat. Felújítjuk, átalakítjuk az avittat, hogy fényeskedjék, ragyagjon mint az új. Világítson, mint az a bizonyos hasonlatbeli fáklya.

Lakos György

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 JÚL 30

NÓGRÁD

Iványi Ödön
1021

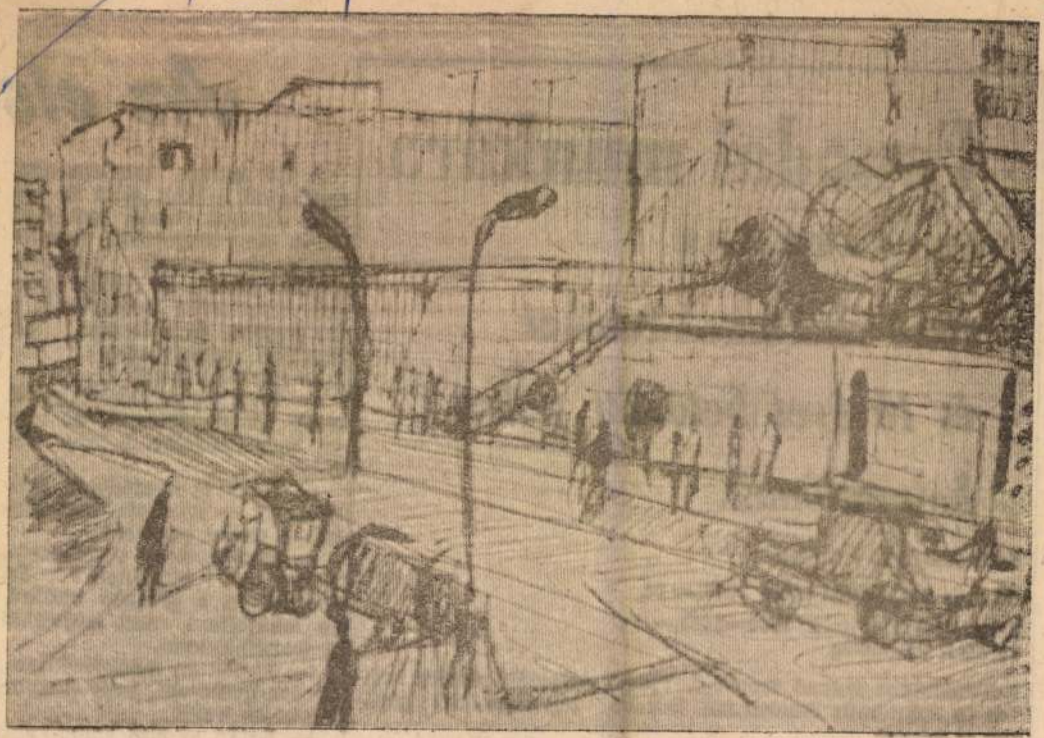

Iványi Ödön: Városkép

Fonodai mun

FELVESZÜNK

fonó szakmunkásnőket

és 16 évet betöltött nőket

betanulónak.

Betanulási idő 1 hónap.

Bérezés betanulási időre 1200,— Ft.

Betanulási idő után: 1900—2500,— Ft. kereseti lehetőség.

Kéthetenként szabad szombat. Vidéki dolgozók részére szállást és ágyneműt biztosítunk. Bővebb felvilágosítást levélben is adunk.

Cím: *Pamuttextil Művek Fonógyára.*

meghajolt a lány előtt és öt szál tűzpiros rózsát nyújtott át. A lány tengerzöld szemében hálás mosoly fénylett, amikor átvette az illatos virágot. Gyengéden beleborzolt a fiú hajába, és kellemes, alt hangján megkérdezte:

— Szeretsz még?

— Imádlak — felelte a fiú mély meggyőződéssel, és lopva megsimogatta a lány kezét.

— Hogy is kezdődött? Emlékszel? — kérdezte ábrándosan a szőke teremtés.

— Persze, hogy emlékszem. Lehet azt elfelejteni? Én megálltam a présgép mellett és lehajoltam, mert leejtetted a franciakulcsot.

— Akkor én megköszöntem, és azt mondtam, hogy nagyon udvarias vagy.

— Aztán az első komolyabb beszélgetésünk. Mind a kettőnknek ordítania kellett,

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Iványi Ödön
NÓGRÁD

1972 MAJ 28

1021

1972.

Leányportré (Iványi Ödön tusrajza)

— Természetesen Ismerem

szakkép

keres 1972. június 1-i b

Fizetés a 113/1962. Mü.M
2262 kulcsszáma, illetve

Elsősorban gépjárműalk
pályázhatnak.

Jelentkezni lehet: Salgót
alatt.

---

d megyei
bari Javító Vállalat

elre keres

épkocsivezetőt, esztergályost, szerszámlakatost,
yakorlattal rendelkező lemezollóst,
etanított munkára női dolgozókat,
egalább 2 éves üzemi gyakorlattal rendelkező
épésztechnikust.
llektív szerződés szerint.
dik héten szabad szombat.
áné munkaügyi ea-nál.
va, Kölcsey u. 17.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 DEC 3

Csongrádmegyei Hirlap

Iványi Katalin festő művek

KIÁLLÍTÁS. Hódmezővásárhelyen a Medgyessy-teremben csütörtökön délután 5 órakor nyílik meg Iványi Katalin festőművész kiállítása. Az eseményen Ury Endréné művészettörténész mond megnyitóbeszédet.

polit
eszélü
et ér
. A t
iléséy
szelle
szik például az ipari és me-

Iványi Tibor MDK

szerepelt a győri tárlaton/máj 12-22/.

b.s.:Pedagógus képzőművészek megyei tárlata.
Kisalföld 1963. máj. 17.

IVÁNSZKY Antal egri ács. Az egri városi adókönyvek első izben 1780-1795 közötti időben emlegetik, majd az 1800. évi adókönyvben szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

M.D.K.

Ivánszky Anikó, ceri ács

1780-85 körök, majd az 1800-évi adókönyvekben szerepel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,
344. old.

X. évfolyam. 3—4. szám Budapest, 1933 február 19.

BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA KÖZLEMÉNYEI

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET KÖZLÖNYÉNEK TÁRSLAPJA

Budapesti Mérnöki Kamara A. 60—1933/2. sz.

Hirdetmény.

A Kamara folyó évi rendes — tisztújító-közgyűlését — némi eltéréssel a január 16-i hirdetménytol — március hó 23., 24. és 31. napjain, a választás netáni eredménytelensége vagy határozatképtelensége esetén pedig április hó 7., 8. és 11. napjain tartja.

Ujból felhivjuk a Kamara t .tagjait, hogy a közgyűléshez esetleg intézendő önálló indítványaikat — a némi.eg módosított határidőre tekintettel — március hó 1-én déli 12 óráig a Kamara titkárához írásban benyujtani szíveskedjenek.

Budapest, 1933. évi február hó 17-én.

Thoma s. k. titkár.

Budapesti Mérnöki Kamara N. 173—1933.

Felhívás a Kamara által vezetett mérnöknyilvántartás adatainak kiegészítésére.

A Kamara kötelező egyéni jelentkezés alapján az egész országra kiterjedő nyilvántartást vezet, minden mérnök adatairól. Ezekről az adatokról a Kamara nap-nap után ad felvilágosítást hatóságoknak és magánfeleknek, ami igen sokszor a mérnök érdekében való, amikor például alkalmazni akarnak, vagy megbízni óhajtanak egy olyan kartársat, aki gyakorlata, nyelvismeretei, vagy más adatai alapján a célnak legjobban megfelel, vagy amikor speciális szakismeretekkel és gyakorlattal biró mérnököt keresnek.

A mérnökök nyilvántartott adatai sok esetben nagyon hiányosak.

A Kamara felhív minden mérnököt, aki állandóan Magyarországon lakik, tehát a Mérnökök Nyilvántartása számára adatait bejelenteni köteles volt, hogy az adatok valamelyikében a bejelentés óta beállott változásokat a Kamarához mielőbb írásban — saját érdekében is — jelentse be és ezt a jövőben is tegye meg. Ez a felhívás a 85042—1927. II. K. M. számú rendeleten alapszik.

A Kamara által nyilvántartott változó adatok a következők:

Név (névváltozás).
Állampolgárság.
Illetőség.
Mérnöki képzettség (újabb képesítés megszerzése esetén)
Foglalkozás (pl. más alkalmazásba lépés, magángyakorlat megszüntetése stb).
Mérnöki tevékenység (a mérnöki gyakorlat kibővülése, újabban szerzett speciális gyakorlat).
Katonai műszaki kiképzésre vonatkozó adatok.
Nyelvismeret.
Lakáscím, irodacím.
Testi épségére vonatkozó adatok.
Családi állapot.
A bejelentés bélyegmentes.

Budapest, 1933. évi február hó 16-án.

Thoma s. k. titkár. *Dr. Kossalka* s. k. elnök.

A Kamara választmányának 203. üléséből.

A választmány 1933 január 27-én rendes ülést tartott, amikor is az önkormányzati ügyeken kívül az alábbi fontosabb tárgyakkal foglalkozott.

A Műegyetem vezetőségének kitüntetése a magyar technikai felső oktatás 150 éves jubileuma alkalmából. Örvendetes tudomásul jelentette az elnökség, hogy a Kormányzó Úr Őfőméltósága *Söpkéz* Sándor, *Rohringer* Sándor és *Zelovich* Kornél műegyetemi tanárokat az Institutum Geometricum létesítésének 150 éves jubileuma alkalmából a II. osztályú magyar érdemkereszttel tüntette ki.

A nemzeti munkatervvel kapcsolatban elhatározta a választmány, hogy az illetékes kormányteyezőkhöz ismét több konkrét kérdésben felterjesztést intéz. Igy a székesfővárosi közlekedés egységes intézése érdekében irányító és intéző szerv létesítését kívánja szorgalmazni, újból nyomatékosan megsürgeti a tagosítások megindítására alkalmas intézkedéseket, továbbá a mult évi mérnök-nagygyűlés tárgysorozatán szerepelt egyes kívánalmak teljesítését. Felhatalmazást adott arra, hogy az elnökség a nemzeti munkatervvel összefüggő, mérnöki kezdeményezést igénylő további kérdésekben is megfelelő lépéseket tegyen.

A köztisztviselői minősítés szabályozása. A kir. József Műegyetem megküldte a kamarának a köztisztviselői minősítés (képzettség-előírás) szabályozására vonatkozó újabb emlékiratát. A választmány elhatározta, hogy a kamara ezirányú eddigi törekvései nyomán a műegyetem emlékiratában foglaltakat magáévá teszi és a maga részéről is újabb lépéseket tesz a mérnökség kielégítetlen jogos érdekeinek érvényesítésére.

A mérnök, mint állandó községi mérnök-szakértő. Kartársak köréből merült fel az a kérdés, hogy lehet-e állandó községi mérnök-szakértő az olyan mérnök, aki a kamarába való felvételhez szükséges gyakorlattal nem bír. A választmány a fennálló jogszabályok alapján megállapította, hogy olyan mérnök, aki nem kamarai tag és nem bír a Kamarába való felvételhez szükséges gyakorlattal, önálló mérnöki magángyakorlatot nem folytathat, illetőleg sem a Kamara tagjainak fenntartott, sem nem fenntartott mérnöki munkát sem községtől, sem mástól önállóan nem vállalhat. Minthogy pedig az állandó, vagy esetenkénti mérnök-szakértő tevékenysége — ha az illető nem áll a megbízó alkalmazásában, tehát nem áll a megbízóval szolgálati viszonyban — az önálló mérnöki magángyakorlat körébe tartozik, ebből az következik, hogy a kérdéses község — ha tisztviselői között alkalmas mérnök nincs — mérnöki munkálatainak ellátását csakis mérnök alkalmazása, vagy kamarai tagnak a kérdéses munkával magánmérnökként való megbízása útján biztosíthatja.

Az 1933. évi kamarai tisztújító közgyűlés. A közgyűlés előkészítése során a választmány az elnökség javaslatára a gyakorlatnak megfelelően 5 tagú jelölőbizottságot küldött ki, olyan kamarai tagokból, akik a tisztújításon mint jelöltek szerepet nem vállalnak. A bizottság tagjai: *Biró* Zoltán, *Hoepfner* Guidó, *Koiss* Géza, *Pethe* Lajos, *Strasser* Miksa kamarai tagok. A kamarai tagok szakszerinti számaránya alapján megállapította a választmány, hogy a közgyűlés által megválasztandó új kamarai választmányban az egyes mérnöki szakok képviselőinek száma a következő lesz: 13 mérnök, 6 építészmérnök, 13 gépészmérnök, 2 vegyészmérnök, 1 bányamérnök, 1 vaskohómérnök, 1 fémkohómérnök és 3 erdőmérnök. Megállapította még a választmány a Kamara 1932. évi működéséről a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztendő jelentés kereteit.

Biztosítási szaktanács. A választmány kívánatosnak tartja, hogy a szaktanácsban a mérnökök is megfelelő képviseletet nyerjenek. Ennek érdekében megbízta az elnökséget, hogy tegyen eziránt lépéseket.

NYILVÁNTARTÁSI HIRDETMÉNYEK.

A KAMARA ÚJ TAGJAI. A Budapesti Mérnöki Kamara közhírré teszi, hogy

a) a Mérnöki Tanács által hozott jogerős határozattal felvett új tag

1933 január 27-től:

Szontagh Ernő Pál építészmérnök, Budapest, I., Lenke-út 44.

b) A kamara választmánya által hozzott, jogerőre emelt határozattal felvett új tagok

1933 január 23-tól:

Karádi Győző dr. gépészmérnök Csillaghegy, Árpád-utca 5. — **Kresméry** Miklós gépészmérnök Csepel, Állomás-utca 3. — **Molnár** Tibor építészmérnök Székesfehérvár, Széchenyi-utca 1. — **Papp** Remig mérnök Budapest, I., Bicskei-utca 4. — **Taky** Ferenc gépészmérnök Budapest, VII., Rákóczi-út 78;

1933 február 13-tól:

Gruy Géza gépészmérnök Csepel, Erzsébet-utca 54. — **Horváth, Szaboles** építész Budapest, IX., Üllői-út 119. — **Károlyi** Sándor építészmérnök Budapest, VI., Teréz-körút 3. — **vitéz Marisekényi** Imre építészmérnök Budapest, I., Horthy Miklós-út 116. — **Strausz** Tibor építészmérnök Budapest, VII., Sip-utca 17. — **Tamási** Lajos gépészmérnök Kispest, postaépület. — **Vágó** István gépészmérnök Budapest, VII., Baross-tér 14.

HIRDETÉS A MÉRNÖKÖK NYILVÁNTARTÁSÁBA VALÓ FELVÉTELRŐL. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1933. évi január hó 27-én tartott ülésében

Lehner Ferenc sz. 1876. vagóngyári igazgatót, Győr, Gárdonyi Géza-utca 8.

a Mérnökök Nyilvántartásába a mérnöki rendtartásról szóló 1923. évi XVII. t.-cikk 70. §-ában foglalt átmeneti rendelkezés alapján felvette.

A felvételről szóló határozat 1933. évi január hó 28. napján kifüggesztetett. **Nevezett felvétele ellen** a Mérnöki Rendtartás 70. §-a értelmében a kifüggesztés napját követő 30 nap alatt, tehát 1933. évi február hó 27-én déli 12 óráig a **Kamara bármely tagja élhet fellebbezéssel a Mérnöki Tanácsához.** A fellebbezés a Kamaránál nyujtandó be, annak címére küldendő.

HIRDETÉS TAGFELVÉTELRŐL. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya

1933. évi január hó 27-i ülésében

az alábbi kérelmezőket a Kamara tagjai sorába felvette:

Frankl Ferenc sz. 1903. hon. okl. gépészmérnök, Győr, Ipartelepek. — **Gruber** Lajos sz. 1900. okl. gépészmérnök, Kispest-Wekerletelep, Endre király-u. 4/a. — **Halászy Jenő** sz. 1900. okl. építész, Budapest, II., Fő-utca 79. — **Dr. Hojnos** Rezső sz. 1894. középiskolai tanár (M. R. 70.§.) Budapest, VI., Hegedüs Sándor-utca 33. — **vitéz Hunyadi** László sz. 1894. okl. mérnök, Mátyásföld, Károly-utca 7. **Lehner** Ferenc sz. 1876. waggongyári igazgató (M. R. 70. §.), Győr, Gárdonyi G.utca 8. — Fellebbezési határidő: 1933 február 27. déli 12 óra.

TÖRÖLT TAGOK. A Budapesti Mérnöki Kamara közhírré teszi, hogy választmányának 1933 január 13-án, illetőleg 27-én tartott ülésében önkéntes lemondásuk folytán a Kamara tagjai sorából töröltettek 1932. évi december 31-i hatállyal:

Barna Dezső m. Gyöngyös. — **Barta** Pál gm. Székesfehérvár. — **Bárány** Károly em. Gödöllő. — **Dr. Bernárd** Ernő vm. Bpest. — **Dér Sándor** gm. Bpest. — **Dubsky** Alfréd dr. gm. Bpest. — **Dr. Ferenczi** István vm. Bpest. — **Fodor** Károly ép. Gyöngyös. — **Früchtl** Ferenc gm. Bpest. — **Gebler** József vm. Bpest. **Herusch** Arthur gm. Bpest. — **Hoffmann** Ernő gm. Bpest. — **Ivánka** Lajos m. Székesfehérvár. — **Jaeger** Elemér gm. Bpest. — **id. jalsovai Jalsoviczky** Géza Bpest. — **Kovacs** (vitéz) János gm. Bpest. — **Kissházy** Béla gm. Miskolc. — **Lindner** Elek vm. Bpest. — **Marosi** Lajos gm. Tiszaföldvár. — **Nagy** János m. Szentes, **Neumann** Vilmos gm. Debrecen. — **Pécsi** Iván gm. Szolnok. — **Piványi** Béla m. Pestujhely. — **Pollacsek** Zoltán m. Bpest. **Radványi** Dezső gm. Bpest. **Sztupkay** Dénes m. Rákospalota. **Vasarhelyi** Pál m. Kaposvár. — **1933 január 13 i hatállyal: Andorka** Gyula m. Kaposvár. **Abraháin** András m. Bpest. — **Binder** Iván gm. Bpest. — **Csukás** Kálmán m. Bpest. — **Lang** Félix gm. Bpest. — **Lungagnini** Henrik m. Bpest. — **Polgár** Zsigmond gm. Bpest. — **Smidt** József m. Szekszárd. — **Tóth** Géza m. Pápa, — **Tömösközy** Jenő vkm. Bpest. — **Weber** Károly m. Pécs. — **1933 január 27-i hatállyal: Dr. Kovács** Gyula vm. Bpest. — **Márton** Ernő bm. Zalaszentgrót. — **Valent** Lajos gm. Bpest. — A M. R. 9. §. (4) bekezdése alapján 1932 márc. 4-i hatállyal töröltetett **Varga** Gyula mérnök, budapesti lakos. — Elhalálozás folytán a tagok sorából töröltettek: **Bobek** Antal m. Bpest, 1932 április 11-i; **Farkas** Imre vm. Szőreg, 1931 május hó; **Heigel** József m. Bpest, 1932 június 24; — **Ivántsó** István ép. Bpest, 1931. márc. 28.; — **Körner** Róbert gm. Bpest, 1932 okt. 25.; — **Stark** Lipót gm. Bpest, 1932 dec. 17-i hatállyal.

Hirdetmény a mérnökök nyilvántartásából való törlésről. A Budapesti Mérnöki Kamara közhírré teszi, hogy a Kamara választmánya által hozott jogerőre emelkedett határozat folytán a mérnökök (mérnöki cím használatára jogosultak) nyilvántartásába mérnöki képesítés nélkül a M. R. 70. §-a alapján felvett **Varga** Gyula budapesti lakos, e nyilvántartásból 1932. évi március hó 4-i hatállyal töröltetett, mivel felvételi kérelmében hamis adatokat jelentett be és így a mérnökök nyilvántartásába megtévesztés folytán vétetett fel.

HIRDETMÉNY

a Mérnöki Kamara tagjainak fenntartott munkák végzésére **külön jogosítottak** jegyzékébe felvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya az alább megnevezetteket a 127.000/1929. K. M. számú rnedeletben a Mérnöki Kamara tagjainak fenntartott munkák végzésére külön jogosítotak jegyzékébe felvette és részükre a hivatkozott rendelet 1. §-ának alább megjelölt pontjainak hatálya alá eső alább megjelölt fenntartott munkák végzésére a jogosiványt kiállította:

Sipos Tibor sz. 1905., kispesti lakos: Mindazon lakó- és magánépületek tervezése, valamint építésének az építtető megbízásából való művezetése és ellenőrzése, amelyek — egy alagsort vagy pincesort, a földszintet és a beépíthető tetőürt ide nem értve — két (2) emeletnél magasabbak (mezzanin külön meletnek számít). (14. pont.)

Tóth Ferenc sz. 1868. budapesti lakos: Vízellátást szolgáló közművek létesítésének, közművekkel kapcsolatos vízszűrő és tisztítótelepek létesítésének továbbá szennyvíztisztító-telepek létesítésének az építtető megbízásából való művezetése és ellenőrzése. (7/c. pontból.)

NÉVVÁLTOZÁSOK ÉS SZAKCÍMKIEGÉSZÍTÉSEK. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1933. évi január hó 13-án tartott ülésében elrendelte a kamarai nyilvántartások alábbi kiigazítását: **Blascheck** Aladár bányamérnök, kamarai tag **Balsay** Aaldárra, — **Fuchs** Emil építészmérnök, kamarai tag **Fabinyi** Emilre. — ifj. **Herodek** István gépészmérnök, kamarai tag **dr. ifj. Herodek** Istvánra, — **Sipos** Sándor mérnök, kamarai tag **dr. Sipos** Sándorra.

Dr. Zielinski Szilárd-alap. A „Közlemények" 1933. évi január hó 22-én megjelent számában nyugtázás előtt az 1932. évi április 12-én kiadott felhívás folytán befolyt összeg . . . . . 2212.90 P
Az 1932. évi karácsonyi felhívás folytán befolyt és 1933 január hó 22-én nyugtázott összeg . . . . . 1026.— P

Eddig befolyt összesen: 3238.90 P

1933. évi január hó 22. óta befolyt adományok: **Clementis** László gm. 2.— P, **Dominits** Gyula gm. 5.— P, **Fanta** Károly gm. 2.— P, **Fényes** István ép. 1.— P, **Hajós** József gm. 5.— P, **Harsányi** Frigyes m. 10.— P, **Hermann** Miksa gm. 10.— P, **Holländer** Aladár gm., New-York, 5.— dollár, dr. **Horovitz** György gm. 10.— P, dr. **Ilosvay** Lajos em. 10.— P, vitéz **Kálas** János gm. 5.— P, — **Lipthay** Ervin m. 10.— P, **Steiner** Sándor m. 2.— P, dr. **Sükösd** Béla bm. 5.— P, **Szászy** Lajos gm. 10.— P, **Szikla** Gusztáv gm. 10.— P, **Szilvay** János gm. 1.— P, **Szirányi** Béla m. 10.— P, **Vásárhelyi** Ernő gm. 10.— P, **Vermes** Viktor em. 1.— P, összesen 119.— pengő és 5.— dollár.

A Budapesti Mérnöki Kamara választmányának F. 13/1931—4. számú határozatából.

Jogesetek
mérnöki kamarai választmány, a kamarai fegyelmi bíróság és a Mérnöki Tanács gyakorlatából.

A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1931. évi december hó 4-én tartott ülésén N. N. kamarai tagot a mérnöki rendtartás 9. §-ának (4. bekezdése) alapján a Kamara tagjai sorából törölte és egyúttal a tagfelvétel által elnyert mérnöki címtől — a mérnöki nyilvántartásból való törlés elrendelésével — megfosztotta.

Indokok:

N. N. 1926 február hó 15-én jelentkezett a Kamarába felvételért. Felvételi kérelmét ugyan nevezett 1924 február hó 15-ről keltezi, de az iktatóhivatalnak hivatalos adatai szerint a kérelmet csak 1926 február hó 15-én nyujtotta be. A nyomtatott blankettán előterjesztett kérelméhez mellékelt egy külön beadványt is, amelyben azt adja elő, hogy 1905-ben tett érettségit, azonban szülei elhalálozása folytán további iskoláztatásban nem részesülhetett. Előadja, hogy annakidején a mérnöki gyakorlatára vonatkozó okmányait még 1924-ben átadta „Zielenski" tanár úrnak, aki tudvalevőleg annakkidején a Kamara elnöke volt.

J. Z. választmányi tag, az ügy referense, 1926 február hó 27-én javasolja, hogy nevezettet a Kamara hívja fel gyakorlatának igazolására, miután a beadványban csak felsorolja egyes helyeken végzett gyakorlatát, de nem igazolja.

A felhívásra nevezett valami iratokat mutatott be, de az előadónak az iratokon lévő 1926 április hó 2-iki javaslata szerint nevezett nem vehető fel, mert a bizonyítványokban a gyakorlat kezdő és végső napja megjelölve nincs és ha legnagyobb jóakarattal minden bizonyítványban említett esztendőt teljes évnek veszünk, akkor sem jön ki 12 évi gyakorlat.

Az előadó javaslatával szemben a mérnöki bizottság nevezettnek felvételét javasolja. Az iratoknál elfekvő feljegyzésekből arra lehet következtetni, hogy a javaslat indoka az volt, hogy a bizottság valóságnak vette N. N. azon állítását, hogy iratait Zielinski Szilárdnak, a Kamara volt elnökének adta át és azok boldogult Zielinski halála folytán elkallódtak és hagyatékában feltalálhatók nem voltak. Ezenkívül tekintetbe vette a bizottság azt is, hogy nevezett 75%-os hadirokkant.

A bizottsági javaslat alapján a választmmány 1926 április hó 9-én nevezettet a Kamara tagjai sorába felvette.

A nyilvántartásba való jelentkezés kapcsán benyujtott jelentkezési ívében N. N. a jelentkezési ív 7. pontjára adott válaszában újból azt állítja, hogy gimnáziumi érettségit tett 1928. évi április hó 5-én nevezett felhivatott arra, hogy érettségi bizonyítványát mutassa be.

1928. évi október hó 12-én kelt beadványában N. N. azt írja a Kamarának, hogy iskolai bizonyítványának beszerzését Újvidéken megkísérelte, de minden eredmény nélkül.

Majd 1930-ban újból felhívta a Kamara nevezettet annak igazolására, hogy érettségit tett-e és azt mikor és hol tette.

Erre panaszlott 1930 április hó 30-án kelt beadványában azt állította, hogy érettségi bizonyítványa 1905 július 23. napján kelt Újvidéken, az ottani állami főgimnázium állította ki.

Minthogy azonban a Kamara tisztviselőinek feltünt, hogy nevezett N. N. az ortografia szabályaival nincsen tisztában és így nem valószínű, hogy érettségi vizsgát tett volna, átírt a Kamara az újvidéki főgimnáziumhoz, kérdést intézve aziránt, hogy nevezett 1905 július 23-án érettségit tett volna.

Az újvidéki gimnáziumtól érkezett francia nyelvű válasz szerint N. N. náluk érettségit nem tett és általában iskolájukban nem szerepelt és az sem igaz, hogy kérte volna érettségi bizonyítványának utólagos megküldését.

Ezek után a Kamara titkársága N. N. mérnököt kihallgatta, amikor is nevezett azt adta elő, hogy gimnáziumi tanulmányait 1898—1902-ig Zomborban, 1904—1905-ig Újvidéken végezte és az érettségit — ismételten hangoztatta — 1905-ben Újvidéken tette le. Megígérte, hogy be fogja mutatni levelének másolatát, amellyel az újvidéki gimnáziumot megkereste érettségi bizonyítványa megküldése iránt. Azt is állította, hogy hadapródi rangot nyert el érettségi bizonyítványa alapján. A nyilvántartási jelentkezési ívében katonai rangjára nézve előadott kitételnek (hírszerző kém) bővebb magyarázatát adni nem tudta. Kijelentette, hogy személyesen fog Újvidékre elmenni és be fogja szerezni érettségi bizonyítványát. A kihallgatás 1930 december hó 24-én történt.

Iványos Ferenc

budafoki mükerlen

életrajzát

lásd

Szabó Pestom

I. k. 3. körzet

37. l.

MOB Kr. 3208.

92. **Iváshkófalva**, g. k. fatemplom.

1747. Nagyábránkánál: „Filiales habet tres Ivaskófalva, Kis-Ábránka et Kranya-Martinka, ... in quibus 2. ecclesiae sunt reparatione egentes." (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.) Az kétségtelen, hogy ezek fatemplomok, de hogy melyik két filiálisban voltak, az nem állapítható meg (lásd Kisábránkánál és Krajnamartinkánál).

1839. „... cum Eccl. Lig. ad S. Michaëlem Archangelum." (Schem. Munk. p. 37.)

1883. már kőtemploma van. (Schem. Munk. p. 53.)

Lásd még: Lehoczky IIIb. p. 327.; Zaloziecky p. 37.

(Bereg m.)

Domfalép

Cetin. T. 8028.

A vár romjai.

A szemben lévő várromokon a drengjulához támaszkodó négyszögü torony uralkodik, az alsó bástya mentén balról ház köti le figyelmünket, tövében pedig a Valis Selo épületei képeznek csoportot, a melyen innen az utat gyermekét vezető asszony élénkiti. Jelzése alól jobbra: Oton Ivekovic.

Tusrajz, már. 18.9: 27.6 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 379 l.

Sz. n. 1011-902
379-902-1607.

Ógulin. T. 8027.

A Dobra eltünése.

A sziklás előtérben látjuk a vizgödröt, a mely az Ogulint elnyeli, mig szemben a Badanj és a Médvedica nyilások tünnek szemünkbe fölül pedig a szirt tetején a vár épületei bontakoznak ki. Jelzése alól jobbra: O. IVEKOVIC. 899.

Tusrajz, már. 29.7: 20.3 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 377 l.

Sz.n. 1010-902
379-902-1606.

Zrinyivár. T. 8029.

Látképe.

A szemben lévő várnak romjait bozót nőte be, tornyán és bástyáin a lőrések még láthatók, kapuja pedig jobbról van. A váron innen szőlőt ültettek. Jelzése
alól jobbra: IVEKOVIC.

Tusrajz, mér. 18: 27.1 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 391 l.

Sz.n. 1012-902
379-902-1623.

Krapina-Töplitz. T. 8034.

A Kosteljina pataktól öntözött völgyben látjuk a kies fürdőhelyet templomával és több emeletes épületével. A háttért hegyek képezik lejtőiken szántóföldekkel. Jelzése alól balra: O. IVEKOVIC.

Tusrajz, nér. 15.3: 23 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 437 l.

Sz.n. 1017-902
379-902-1648.

A Kozjak-tó.

T. 8031.

A plitvicai tavak közül e lapon a Kozjak vizesését a Milanovac tóba szemlélhetjük, a melynek tulsó partján a korlát közelében házak kötik le figyelmünket. A háttért magas hegyek képezik és fönt egy madár röpköd. Jelzése
alól jobbra: Oton Ivekovic 1899.

Tusrajz, mér. 24.7: 30 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 403 l.

Sz.n. 1014-902
379-902-1627.

Topusko. T. 8030.

A templom romja.

A Petrova gora erdős dombjainak aljában a fürdőtelephez tartozó park előtérében látjuk a hajdani apátság egykori templomának csúcsives kapuzatát. Jelzése
alól jobbra: OI. Ivekovic

Tusrajz Ivekovic O-től, mér. 24.9: 16.1 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 393 l.

Sz.n. 1013-902
379-902-1624.

Ogulin. T. 8026.

Látképe.

A hegyes vidéken elterülő város körül van keritve, innenső részén gyártelep köti le figyelmünket füstölgő magas kéményével, Jelzése alól jobbra: OTON IVEKOVIC 1899.

Tusrajz, mér. 20: 26.8 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 373 l.

Sz. n. 1009-902
379-902-1605.

jobbra pedig a vár borzakozik ki.
A háttérben a Klek meredek ormai.

Krapina [illegible] T. 8032.

A vár.

Az előtért elfoglaló hegy tetejét a romokban heverő vár foglalja el, melynek egyik bástyafokára két-emeletes épületet emeltek homlokzatán három három ablakkal. Jelzése alól jobbra: IVEKOVIC.

Tusrajz, mér. 15.3: 23.2 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 433 l.

Sz.n. 1015-902
379-902-1646.

Krapina. T. 8033.

A barlang.

Szemben van a várhoz tartozó barlang, a melynek nyilása csucsives és a melyben falak vannak ablakokkal. Jelzése alól jobbra: O. IVEKOVIC.

Tusrajz, már. 12.5: 19.4 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 435 l.

Sz.n. 1016-902
379-902-1647.

Zágráb. T. 8024.

A Maximir park.

A dús lombozatú facsoportok közül balra a gotikus Sz. György-kápolna, jobbra pedig messzelátó bontakozik ki. Jelzése alól jobbra: OI.

Ivekovic

Tusrajz Ivekovic- C-tól, mér. 14.7: 22.4 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 265 l.

Sz.n. 1007-902
379-902-1526.

Buccari.

T. 8019.

Látképe.

A háttérbeli hegyek alján látjuk a várost emeletes épületeivel, az előtérben pedig az öböl innenső partján a magas létrán halász figyeli a tinhalak megjelenését. A tenger vizét vitorlás élénkiti. Jelzése alól balra: O. IVEKOVIC.

Tusrajz, mér. 19.1: 25.2 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 13 l.

Sz. n. 1002-902
379-902-1329.

Velika. T. 8022.

Bükk erdő.

Léstkén felvett

A velikai uradalomhoz tartozó bükk erdő tisztásán egy balra néző őz áll. Jelzése alól balra: O. IVEKOVIC.

Tusrajz, mér. 35.1: 24 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 235 l.

Sz.n. 1005-902
379-902-1501.

Zágráb. T. 8023.

A Zrinyi tér.

A parkozott tér közepén virágcsoport képez diszt, a szemben lévő fasor közelében szobrok vannak mig a tisztáson szökőkutak ugranak, az utakat járókelők élénkitik, a háttérben pedig a szomszédos épületek bontakoznak ki. W Jelzése alól jobbra: IVEKOVIC.

Tusrajz, mér. 14.9: 22.7 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 252 l.

Sz.n. 1006-902
379-902-1510.

Zágráb. T. 8020.

A vegytani intézet.

A szemben lévő emeletes vegytani intézet előtt parkirozott tér van, hol járókelők élénkitik az utat, mig jobbra a padon egy férfi alszik. A háttérben a környékbeli épületek bontakoznak ki. Jelzése alól balra: OI. 99.

Ivekovic

Tusrajz Ivekovic O-től, nár. 20.2: 22.7 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 177 l.

Sz.n. 1003-902
379-902-1471.

Zágráb. T. 8021.

A tanitóképző.

A szemben lévő tanitóképző intézet két emeletes épület és előtte a járdán két lámpa van. Jelzése alól jobbra: O. IVEKOVIC 1899.

Tusrajz, mér. 19: 27.7 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 185 l.

Sz.n. 1004-902
379-902-1472.

Zágráb. T. 8025.

A Maximir-park.

E látképen a Miksa pihenő azon részét szemlélhetjük, a hol a tó van a hattyúházzal és balra haladó pányvás csolnakkal. Jelzése alól jobbra: O. IVEKOVIC.

Tusrajz, nér. 15.8: 24.7 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 266 l.

Sz. n. 1008-902
379-902-1529.

Ivekovic O.

Zagorje. T. 8018.

A kilátás.

A Klanjecról felvett látkép Zagorje környékét mutatja, a hol az elő- és a háttérben a hegyek közt házak bontakoznak ki. Jelzése alól jobbra: Oton Ivekovic.

Tusrajz, mér. 22.3: 29.7 cm.
Osztr. Magy. Monarchia XXI. 7 l.

Sz. n. 1001-902
379-902-1326.

Promagolás

Lovcz András:
Chlorocyd pulvis

1963

Jomagolás

Jocz Hurrás:
Trec. Hyrro. Inj.
(Kül. Ker.)

1963.

Cîmke

Ivocz András:
Nevedal tabletta

1963.

Cruke

Jocz András:
Furazolidon,
gyógyszer

1963

Cimke

Socz András:
Tumcigillin,
Gyógyszer

1963.

Iványsi templom

(Sáros vm)

harangja -

l.

Arch. Ért

1917. 204. l.

Iványos Sándor

Bagolyvár
ex libris
PALICS

Iványos

Sáros m.

R. E. templom

Harang 1578-ból; feliráta, majuskulás:
Jesus Nazarenus Rex Iudeorum 1578.

Iveković Otto

festő.

Hul. 1870. Klanjeczon. A festészetet a bécsi (Eisenmenger tanár), müncheni és Karlsruhei akademiákon tanulta.

A 1896. mill. kiállitáson a horvát művészet csoportjában:

46. Svačić Péter halála.
47-50. Tanulmányok.
A horvátországi tájképek közül u. ott.

99 Slunj.
100 Caprag
101 Dubovac
102 Bakar
103 Cetin
104 Sv. Ana Bastaji
105 Garićgrad
106 Tounj
107 Gvozdansko.
108 Topusko-Opatija
109 Klek-Ogulin
110 Trsat
111 Zrinj.

H

2. l. és 3 l.

Ivčković Otto

festo.

Quinquarex Nauděl festo buzdi
jásám fogok eljetek, s nagy
remenjelve jöpösit.

H

1861

Jucković Ottó

A Chatarón c. képe
repr.

Om. VIII. 166. l.

AZ

Ivekovic Ottó M.D.K.

Bp.1901.

Részlet a zágrábbi Maximir-parkból.Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik:Zágráb és vidéke c. cikkéhez. id.mü 240-267.p.

Szign.IO. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.19oL.265.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.1901.

Tó a zágrábbi Maximir-parkban. Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik: Zágráb és vidéke c. cikkéhez. id.mü 240-267.p.

Szign.O.Ivekovic - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.266.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.1899.

Ogulin. Szövegközti illusztráció Senoa Milan: A Kulpa vidéke c. cikkéhez.id.mü 370-400.p.

Szign. Otto Ivekovic. 1899. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21. Magyarország.VIII.köt.1901.373.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.1899.

A Dobra folyó föld alatti torkolása. Szövegközti illusztráció Senoa Milan: A Kulpa vidéke c. cikkéhez. id.mü 370-400.p.

Szign. O. Ivekovic - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.p01.377.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.1901.

Cetin vár romjai. Szövegközti illusztráció Senoa Milan: A Kulpa vidéke c. cikkéhez.id.mü 370-400.p.

Szign. O.Ivekovic - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.379.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.19o1.

Zrin vár romjai. Szövegközti illusztráció Senoa Milan: A Kulpa vidéke c. cikkéhez, id.mü 370-400.p.

Szign.Ivekovic - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.19o1.391.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.1901.

A tropuskoi apátság templomának romjai. Szövegközti illusztráció Senoa Milan: A Kulpa vidéke c. cikkéhez.id.mü 370-400.p.

Szign. nélk.Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.393.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.19ol.

A régi vár Sziszek mellett. Szövegközti illusztráció Senoa Milan: A Kulpa vidéke c. cikkéhez.id. mü 370-400.p.

Szign. O.Ivekovic - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.19ol.397.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.1901.

A Kozjak tó. Szövegközti illusztrácio Hirc Károly: A Plitvicai tavak c. cikkéez.id.mü401-408.p.

Szign. Ivekovic - Morelli G.F.I.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.1901.VIII.köt.403.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.1901.

Krapina vára. Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik: Zagorje c. cikkéhez.id.mü 420-439.p.

Szign. Ivekovic O. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.433.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.1901.

A krapinai barlang. Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik: Zagorje c. cikkéhez .id.mü 420-439.p.

Szign. Ivekovic O. - KH sc. - Morelli G.F.i.

- - rajza után KH [?] egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.436.p.

Ivekovic Otto M.D.K.

Bp.1901.

Krapina-Töplitz. Szövegközti illusztráció Hranilovic Henrik: Zagorje c. cikkéhez.id.mü 420-439.p.

Szign. O.Ivekovic - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.
O.m.21.Magyarország.VIII.köt.1901.437.p.

Ivekovič Otto M.D.K.

Bp.19o1.

Modrus vár romjai.Szövegközti illusztráció Senoa Milan: A Kulpa vidéke c. cikkéhez.id.mü 370-400.p.

Szign. IO. - Morelli G.F.i.

- - rajza után egyszinü fametszet.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.19o1.385.p.

oklevéli kutatások dönthetik el, azt azonban statisztikai alapon bízvást állíthatjuk, hogy a síremlék formaérzése nem olasz, hanem magyar s hogy önként kapcsolódik a korabeli erdélyi emlékekbe.

A sírtábla szép felirata így szól:

Natum quod gelidum vides ad Istrum
Romana tegeri viator urna
Non mirabere si extimabis illud
Quod Roma est patria omnium fuitque.

A fejlődés következő megállapítható láncszeme Izabella királyné gyulafehérvári szarkofágja.[1] Az oldallapon, akárcsak János Zsigmond szarkofágján, nincs semmi, ami különösebb erdélyi jelenségnek lenne nevezhető, inkább még abba a korszakba tartozik, midőn az erdélyi szellem idegen formákba bujkálva kereste kifejezését. A széles elbeszélő kedv betölti a magasra helyezett horizont által nyert felületet. Marcona hajdúk, sétálva olvasó pap, munkás fejszével a vállán, város és cégéres kocsma a háttérben, dús növényzet, álldogáló csacsi és gyilkossági jelenet, a sok részlettől alig veszi észre az ember, hogy az irgalmas szamaritánus története áll előttünk. A perspektivikus térmélységet gyakori átvágásokkal, az alakok lábának a dombsor által való eltakarásával igyekszik a művész elérni. A növényzetet aprólékos kicsipkézéssel írja le és a sík részek széleihez dekoratív szegélyként hozzáfüggeszti, s csak a hajdúk alakjában találkozunk plasztikusabb, összegező törekvésekkel. A fedőlapon tektonikus nyugalommal fekszik a királynő alakja, egyik kezében jogarral, másikban zsebkendővel. Brokát ruhájának súlyos redői, mint az oszlopok rovátkái, egyenes vonalban vezetnek le a lábainál fekvő címerekhez, hogy onnét a nyakbavetett díszes kendő két végén tekintetünk ismét a királyné diadémövezte fejére vetődjék. A testet burkoló gazdag ruhák az egész alaknak olyan henger képét adják, melyet enyhén összepréseltek, ellapítottak. A tektonikát a szimmetrikus testtartás is fokozza. A különböző brokát mintákat nagy gonddal véste ki a művész, akárcsak az ötvösök a vértezetek díszítését. Gondosan követi

[1] Divald i. m. 232. ábra.

a puffos ujjak szabását, a csipkék, az ékszerek formáit, de az anyagszerűség illúziójától mindig tartózkodik, nem az érzéki és puha anyagok sokfélesége, hanem a díszítő elemek érdeklik. A fej reneszánsz mustráktól ellepett kővánkoson nyugszik, nem süpped bele, nem okoz redőképződéseket, csak a párna felülete homorodik kissé. Izabella királynő alakján a Lászai-sírhoz viszonyítva olyan vonások tűnnek fel, melyek jellemzőek lesznek a XVII. századra is: a kidolgozás keményebb, a formák vaskosabbak, a függőleges redők erőteljesebbek s egyszersmind kevesebb számmal alkalmazza őket a művész és ami a legfontosabb, a relief erősebben domborodik ki.

A régebben Hunyadi Jánosénak tartott sír fedőlapjáról Varju Elemér a szakirodalom egyik legelmésebb tanulmányában bizonyította be, hogy Bocskai Istváné.[1] Nemcsak a viselet, de még a súlyosan megrongált arc, jellegzetes száj is emellett szól. Művészi kiképzése egyszerűbb, sommásabb, mint az Izabella-síremléké. Nem kiváló művész alkotása, de azon stílussajátosságok, melyek később uralkodók lesznek az erdélyi művészetben, már jól leolvashatók. Az alak préselt hengerformája itt is észlelhető, a felület lesimított, minden részletrajz nélkül, a ruházatban is a redőtlen részletek uralkodnak, a kevés élesen bevésett redő közt a szövet hengeresen domborodik ki, a húsfelület síma és egyszerű. Hiányzik az Izabella-sír zsúfolt ornamentikája és pompája, viszont az alak kevéssé szimmetrikus elhelyezése, a lábak ernyedt tartása a Báthori-kor túlélő stílusával, a Sükösd-szarkofággal kapcsolják össze.

Az első nevezetesebb szász emlék egy előkelő városi funkcionáriusnak és nejének 1624-ből való síremléke a besztercei evangélikus templomban. Stílusban és formalátásban nincs semmi németes az ezzel meginduló szász emlékcsoporton. Szellemben és művészi akarásban erdélyivé váltak, át- meg átitatva a magyar alkotásmód rendszerével, felöltöztetve, akárcsak a rajtuk ábrázolt emberek, erdélyi magyar stílusban. Akkor virágzik fel az erdélyi szobrászat, mikor Németországban a legnagyobb hanyatlásnak indult, hangosan hirdetve,

[1] Forster i. m. I. Varju tanulmánya és I. tábla.

Izay Károly MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás

MDK

Izay Károly

A Képzőm. Társ. 1918-19. évi téli kiáll. Müvészet 1918. 49.l.

Izay Károly MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1918-19 téli kiállitás

Izay Károly

tanítóképző-intézeti
rajztanári oklevelet
nyert

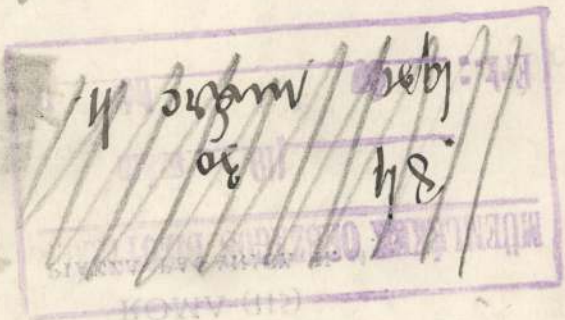

Képzőm. Fürik. Erk
1914-15. 65. 1.

ISTITUTO GIOVANNI TRECCANI

ENCICLOPEDIA
ITALIANA

ROMA (115)
PIAZZA PAGANICA N. 4

On.I
C

Preghiamo vi
volerci far avere un
centi i monumenti pi

Izay Károly
Önarckép, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mics. 21 1.

MDK

Izay, festöm.

az emlitetteken kivül a többi mü a szabad természetből vette témáját.
I. fatemplom-képe bizonyos értelemben architektonikus jellegü.

? kiállitás. II. terem.
Müvészet.1918. 3.1.

Izay Károly

1912

Ki tud róla?

Azelőtt Kruy Károlynak hívták.

hatarozatás és jö

Szevenes 1

SZERENCSI REFORMÁTUS EGYHÁZ. A
LELKÉSZI
HIVATALA

Izay Károly

festő Kalocsa

Mücsarnok

1918. tav.

~~Famotok a XV. századból, magyar~~

VI. 12

Izay Károly

1918, dec. - kiáll. V. szalon

Szibériai orosz fogoly, olaj. - bro. —

~~Arch. EA. VIII. 36.~~

Izay Károly

Fertő Kalocsa

Miscsarnok

1918 – 19 téli

~~Testmeinyek, régi VI. 13.~~

Izay Károly

1908/9 – 1911/12, 1916/17.

Ferkèpzomfoiskèvk

95. l.

Noa c. könyve is ...
Irodalom: J. de *Rotonchamp* (Weimar, Párizs, 1906); *Lázár* (Párizs, 1908); Ch. *Morice* (Párizs, 1919); Ch. *Chasse* (u. o. 1921); *R. Reu* (ford. *Éber* L., Budapest, 1925). *Hevesy.*

GAUL, *August*, német szobrász, * 1869, † 1921. Reinhold Begas tanítványa. 1897—98. Tuaillonnal együtt dolgozott Rómában. A berlini Secession 1894-es kiállításán tűnik fel egy szaladó struccot és egy nőstényoroszlánt ábrázoló szobrával. Általában állatokat szeret mintázni nagyobb arányú szobrokban, domborművekben és kisplasztikában egyaránt. Stílusa eleinte naturalisztikus volt, később összefoglaló, stilizált formákra törekedett. Fordulópontot jelent e tekintetben római kecskéket ábrázoló reliefje a drezdai Albertinumban. U. o. Párducpár c. csoportja. Charlottenburgi Kaszás kútja népszerűségre emelkedett. Legismertebb munkája a berlini Wertheim-áruház előcsarnokában lévő Medvés kútja. — Irodalom: E. *Waldmann* (Berlin, 1919).

GAULLI, *Giovanni Battista (Baciccio)*, olasz festő, * Génua 1639, † 1709. Fiatalon Rómába került, ahol Bonini vette pártfogásába. A kor legtermékenyebb dekoratív festőinek egyike, akinek a római Gesu és SS. Apostoli templomokban levő freskói rendkívüli drámai lendületűek. Kitűnő portréi közül említendők: IX. Kelemen pápa (Róma, Galleria di S. Luca), Bernini (u. o. Galleria Corsini).

GAURICUS, *Pomponius*, olasz művészetíró, * Salerno 1482 kör., † 1530. Elegáns latinsággal, a humanizmus szellemében a szobrászatról írt műve, „De sculptura" (Firenze, 1504), kivált Németországban és Németalföldön keltett nagy hatást. Új kiadása német fordítással H. Brockhaustól (Leipzig, 1886).

GAVARNI, *Paul* (eredeti neve: *Sul-*

Izay Károly

Műcsarnok festő Kalocsa

1918. tav. kiáll. 84.

1918–19. téli kiáll.

~~Akadémia, M. Tud. II. 197~~

Izabella királyné

ikonograf

Fenti arczépe

repr.

Bartfglny

51. l.

Cranach hukáci

pistneige után.

Czartoryski képtár

Kraków

Izabella királyné sír emléke a gyulafehér vári székesegyházban

Gipszöntvénye a M.N. Múzeumban

Repr.

Veress Endre

Izabella királyné 1519–1559. M. Tört. Élete. Bp. 1901. 484. l. mellett.

Szöveg = 508. l.

Izabella magyar
királyné ikonogr.

Lásd
=
Veress Endre

Izabella királyné.
1519-1559. M. Tört.
Élet. Bp. 1901.

ORÓSHÁZI LAPTERJESZTŐ VÁLLALAT
KÖND-UTCA 43. — TELEFON 231.

Tek

Európa, könyv, lapterjesztő rt.

uraknak

Budapest

V. Rothermere 12. III. 2

Izabella kiraljné
sirenléke

l.
Csetneki cikke
Arch. Ert. 1878.
226. l

10f
MAGYAR KIR. POSTA
10f
MAGYAR KIR. POSTA

Izabella királyné

gyermekkori arcképe

Repr.

Veress Endre

Izabella királyné
1519 - 1559. Magy.
Tört. Életr. Bp.
1901. 21, 509 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Izabella királyné

siremléke

l.

Peregrinij János dr

A M. Tört Képcsarnok

lajstroma

Apja Zsigmond

lengyel király, anyja

Sforza Bona.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Izabella Háziipari Egylet,
himzések és szőnyegek

Magyar Iparmüvészet 1935. 3.sz. 71 l.
/A magyar népmüvészet és iparmüv. ünnepnapjai Bécsben./

Ivekovic Ottó M.D.K.

Bp.1901.

Szlavoniai erdő. 19 x 13 cm. illusztráció Kestercanek Ferenc: Erdőgazdaság c.cikkéhez. Id.mü 233-240.p.

Szign. O.Ivekovic - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21. Magyarország VIII.köt. 1901. 235.p.

Ivekovic Ottó M.D.K.

Bp.1901.

A tanitóképző Zágrábban. Szövegközti illusztráció Krsnjavi Izidor: Közmüvelődési intézetek és iskolák c.cikkéhez. Id.mü 17o-2o5.p.

Szign. O. Ivekovic - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21. Magyarország VIII.köt. 1901. 185.p.

Ivekovic Ottó M.D.K.

Bp.19o1.

Tengerparti táj: Buccari. Szövegközti kép Krsnjavi Izidor: Bevezetés c.cikkéhez. Id.mü 3-14.p.

Szign. O.Ivekovic - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 21. Magyarország, VIII.köt. 19o1. 13.p.

Ivekovič Ottó M.D.K. •

Bp.1899.

A vegytani intézet Zágrábban. Szövegközti illusztráció Krsnjavi Izidor: Közmüvelődési intézetek és iskolák c.cikkéhez. Id.mü 17o-2o5.p.

Szign. IO. 99. - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.21. Magyarország VIII.köt. 19ol. 177.p.

Ivekovič Ottó M.D.K.

Bp.1901.

Kilátás a Klanjecről Zagorjére. Szövegközti kép Krsnjavi Izidor: Bevezetés c.cikkéhez. Id.mü 3-14.p.

Szign. Oton Ivekovič - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 21. Magyarország, VIII.köt. 1901. 7.p.

M.D.E.

Ivhos János ötvösmester

neve szerepel az 1788-évi kimutatásban a Selmás-németi ötvösök körött, azzal a megjegyzéssel, hogy „megbízhatatlan."

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.

266. old.

IVICSICS Péter épitem

eletrajz VSz 1996/1. 129

(5) (BRISBANE), Universi...
Universaty of Queens
(Brisbane) Univ. of Queen...
W. Ferguson Co. (1972).
423 p. 21 cm.
UNIVERSITY of Queensla...
Ld.
BRISBANE University

(6) MSz 3401-58
A betűrendbe gorolás sz...
máj. 1. 23 p.

Ivicsics Péter épitész

IVICSICS Péter: Adatok a vasasszonyfai templom építéstörténetéhez. = Műemlékvédelmi Szemle, 1991.2.sz. 36-4o.p.ill.E.G.

Vasasszonyfa (Vas m.) Nagyassonyfai rk.templom

1320 körül épült - XX.sz. ig többször átépitve
XVII.sz.-kifestés feltárva

ősége alkalmas lesz arra, hogy a
s legalább olyan hozzáférhetők
fogalmi érzékeltetésében tehát
r lelki konstitúciójának elemzé-
s megállapításaira az idő aligha
ízatai is nagyban hozzájárulnak
nélküli érett mesteréről feledhe-
– több lett volna.
i Istvánról. Fenyő tisztán törté-
észi egyéniségét. A teljesen me-
rhetetlen marad az élő jelenség
m tudta elibénk vetíteni Szőnyi
legnagyobb hatású művészetét.
ág pedig beleérzést, intuíciót kí-
sséggel kimerítette Fenyő hibás
ult írása. Helyesen látja Szőnyi
szabta irányait, de Szőnyi fes-
megértés csak itt-ott csendül ki

IVICSICS Péter építész

Nanda, Szent Korona-templom helyreállítása
1991

= Vasi Honism. é Helytört. Köl. 1995/1.
59. p.

MTA KESZ Sokszorosító

Ivits Iván

H.J.: Kazánépület, Szombathely. Építész Harsányi István statikus Ivits Iván, gépész Varga László, mélyépítés: Dobrai Katalin. - Ismertetés, Bognár János fotóival.

Magyar Épmüv, 1971.4.sz.15-16.l.

Ivits Iván statikus

a Maros utcai OTP társasház statikusaként neve emelítve

Magyar építészet 1945-70
44. old.

Ivits Iván

A.L.: Kontakta alkatrészgyár, Szentes. - Építészek: Arnóth Lajos és Vörösmarty Kálmán. Munkatárs: Lehoczky Ödön; 5,6,7,8.sz. épület tervezője: Zaingor Ádám. Statika: Ivits Iván és Papp Béla, épületgépészet: Simon György és Szövérffy Pál. /Ismertetés/

Magyar Építőművészet, 197o.5.sz. 13-17. l.

IVITZ László festő

MN 1996. január 19.

IVITZ LÁSZLÓ festményeiből január 23-án délután öt órakor nyílik meg kiállítás a Gellért Szálló teaszalonjában (Budapest XI., Gellért tér). A tárlat, amelyet Macskássy Izolda grafikusművész nyit meg, február 1-jéig látogatható.

Csi

Ap.

10 szifl.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
TREFORT ÁGOSTON GYAKORLÓISKOLA
1088 Budapest, Trefort u. 8.

Az iskola az Eötvös Loránd
1995/96. tanévre a 6. osztályosok
jelentkezhetnek.

Ezekbe az osztályokba olyan tehet
akik az eddigi tanulmányaik alapján k
kívánó és az iskola hagyományaiból köv
tehetséges társak között a gyermek serd
amely egyértelműen elősegíti pályaválas
Ezt az egyetemi gyakorlóiskola tanárképz

A hatosztályos gimnázium első n
befejező két év az alapképzésen túl a

IZSÓ MIKLÓS

SALAMON NANDOR: [illegible]:
OEUVRE-KATALÓGUS – KIBŐVITVE.
(GODA GERTRUD: I.M. c. KÖNYVÉNEK
ISMERTETÉSE)

DIMENZIÓK 2. 1994, 132-133

PETROVÁ-PLESKOTOVÁ, ANNA:
BRATISLAVSKÉ VÝTVARNÍ UMĚLCI
A UMĚLECKÉ ŘEMESLNÍCI 18.
STOLETÍ

ARS 4. 1970, 1-2. 52.

telepeket. 3.
A krétakori
az óharmad
végül a plei
A fölsor
tegcsoportja
tagságú, 6—
kettő érdem
portjának 2.-
Mint kü
ben borosty
hatalmas ős
tyánköve —
Ha a b
dorlásunkat,
lyére érünk.
keressük a [
a Kabheg
A Kabh
m.) emelke
bazalttufa
laha hozzáta
szegélyén a
is ott hevernek az egykori vulkáni kitörés salakos bombái. Dell felől me-

az Agártető kettős ormát. Ám ezuttal csalódtunk, mert a szálerdő itt is el fog minden kilátást. De kárpótol az erdők szépsége. Mintha zöld ponyvával fedett sátorban járnánk, a zúzmóstörzsű bükkóriások sűrű lombjai úgy elfedik az eget, hogy tenyérnyi foltját sem látjuk. Néhol csertölgy, nyír, éger, vagy gyertyán váltja a bükköt. Majd napsugaras, bozótos szélű tisztásokon vezet tova az ösvény, melynek szélein vadrózsa és szederindák nyújtogatják hosszú karjaikat a vándor felé.

Órák vándorútja után lassan ritkul az erdő. Az emberi szorgalom vagy kapzsiság, szántóföldde varázsolta a rengeteget. Egy nyiladékon át tojásdad alakú, kissé elnyult völgykatlan rétjei, szántói tünnek szemünkbe. A tisztás szélén parányi falu. Innen a magasból akkora csak, hogy arcunk elé tartott tenyerünk eltakarja. Festői környezet. A völgyben bővízű forrás csobog. A hófehérre meszelt házak vakítóan ütköznek ki a háttéri erdő sötét falából. Percekig nézzük, majd térképünktől kérünk felvilágosítást: mi a neve?

Talliándörögd.

Tízezredik ember se hallotta nevét soha. Pedig régi megülés. Első települői a bronzkor törzsei. A római uradalom idején jelentékenyebb hely, mint ma. Ugylátszik előkelőbb, gazdagabb patriciusok nyaralóhelye. Legalább is erre enged következtetni az a hatalmas monolit kőkoporsó és több érdekes sírlelet, köztük csattok, tűk, könnycsepp üvegcsék, trébelt falu arany szilkék, calcedon gombok, arezzói edénykék, stílus táblák, épületnyomok, melyek a mult század hetvenes éveiben kerültek napfényre. A lelet korát Licinius (307—324) érmei határozzák meg.

Jvóné Tipecska Magda

Reliefszerűen szőtt faliképével (amely törekvés a spanyol Graň-Garrigára vezethető vissza) szerepelt az Iparművészeti Főiskola estis növendékeinek a kiállításán.

László Emőke: Művész az iparban; Ipari Művészet, 1970. 3. sz. 48 l.

Ivody Péter (Pécs)

Majthényi Károly

Sárvár

Orbán József (Eger)

Rajki József (Orosháza)

Szabó István (Kisterenye)

Tápai A. (Szeged)

Vörös János

Nagykanizsa

fentiek mind szobrászok.

A vidéken élő művészek kiáll-

1954. nov.-dec.

7

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
fénykép,		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Ivody Péter, Pécs, szobrász

A vidéken élő müvészek kiáll. 1954. nov.

MADISTER IWAN, építőmester

Sárváron felépül a XV.században megkezdett kaputorony.Egy 1542.szept.12-i kapuvári adat az ottami torony építésével kapcsolatban említi a Farkas Lőrinc által Sárvárott Magister Iwantul emelt tornyot221.old 91.jegy

TÓTH MELINDA: A sarvari var építéstörténete 193.old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Ertesitője 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

Iwanitz G./Gürg/, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordált asztalosleg-
nek jegyzéke származási hely szerint:"Szepesvár-
alja:Iwanitz G." 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosművességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Antus János Múz.Győr,1967. - A Győri
Múz.Évkönyve

MDK

IWC mester

Tányér, ón, hullamos peremmel.IWC mester.
Győr, 1755.

Almásy-Teleki VIII. 1942. 105.1.

Iwanitz,Gürg,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nek jegyzéke:"Iwanitz,Gürg,Szepesváralja,1699.".
116.old. 13.jegyz.

Batári Ferenc: A sztaloslegények Győrben a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967
A Győri Múz.Évkönyve

Görg Iwanitz, asztaloslegény

A győri asztalos és puskakészítő céh legénykönyvéből, 1697 dec. 20 oktober: "Görg Iwanitz Von Kirdrauff Aus Ober Ungern dischler gesell". 112.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9.- Antus János Múz. Győr, 1967.- A Győri Múz. Évkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

IWONOWITZ FÜLÖP

ötvös inasként müködött 1696. után.

Budapest régiségei XIX. évf. 1959. 221. l

Iwanich Pál

váradi kanonok

1451 ből

Könyvnásoló

Lásd

Magyar Könyvszemle

1881. VII l.

2. Terra
Antik te
Terrako
1.
M.: 13
hiányzó
szorong
eléggé
munka.
2.
szobroc
dos mu
tázása
3.
telen v
A szob
4.
jellegze
futó sz
5.
A mécs
sokban
a kanócot.

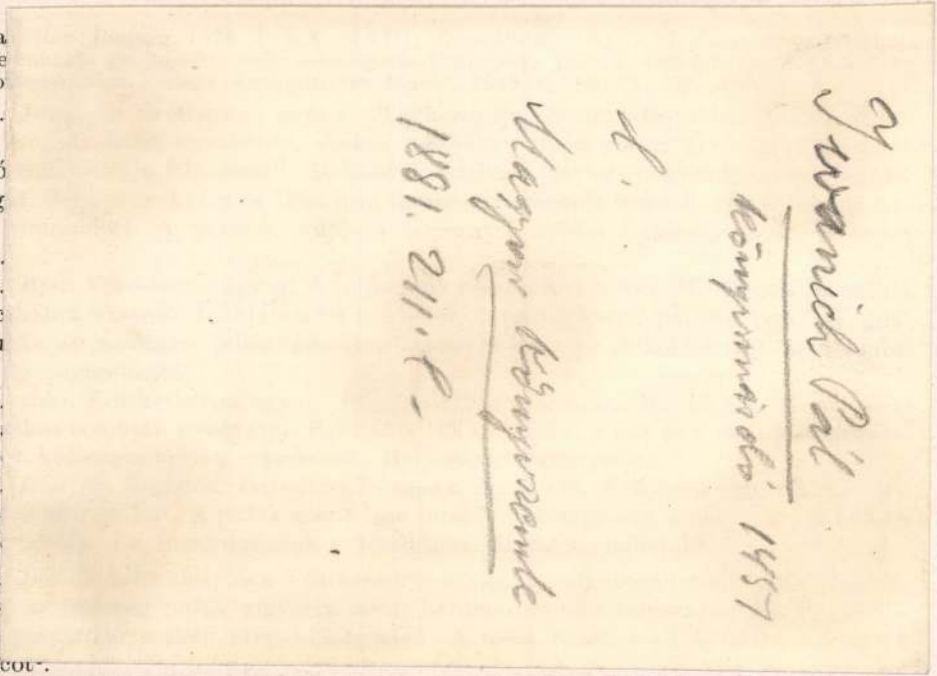

Gyűjteményünk másik igen érdekes csoportja azokból a terrakottákból áll,

díszíti, s ezeknek khtónikus volta kétségtelen.[8] Mégis a vitát az dönti el, hogy e szobrocskákat kivétel nélkül sírokban találták: joggal nevezhetjük tehát őket a halottak concubináinak.[9]

6. *Concubina.* Vörösbarna agyag. Felső része letörött. Hátoldala kidolgozatlan. M.: 9 cm. Nyugágyon (klinén) fekvő, ruhátlan nőalak, köldöktől felfelé hiányos. Jobbján meztelen szétvetett lábú gyermek. A ruhátlan nőalak karjait szorosan combjához szorítja.[10] Kidolgozása pontos és erőteljes. A kliné valaha talpakon nyugodott. A szobrocskán vörös festék nyomai.

7. *Concubina.* Sárgásbarna agyag. Hátoldala kidolgozatlan. M.: 14·2 cm. Nyugágyon fekvő gondatlan mintázású, elnagyolt felsőtestű nőalak. Alacsony homlokát paróka-szerű fejdísz takarja. Kezét szorosan testéhez zárja. Felületes munka.

8. *Concubina.* Vörösesbarna agyag. Hátoldala kidolgozatlan. M.: 14·8 cm. Hosszú fürtű, kecses testű ruhátlan nőalak, keskeny, alul felhajló nyugágyon. Jobbján meztelen gyermek, ki balját feléje nyújtja. A figura haját esetleg fejdísz (kalathos) ékesíttette. A szobrocskán vörös és fehér festéknyomok.

9. *Concubina.* Szürkésbarna agyag. Bal felső sarka letört. Hátlapja kidolgozatlan. M.: 17 cm. Éplábú klinén, két keskeny csípőjű ruhátlan nő fekszik, balkezükkel jobbmellüket fogják.[11] Fejüket vállukra omló fürtös paróka díszíti. A gömbölyded has, a kerek formás mell gondos kidolgozású. Az egyik nő kerek, a másik soványarcú. (Portré?) Ezen példány különlegesen becses, mert két nő-alakot ábrázol, s így elüt a szokásos formáktól.

Gyűjteményünk utolsó darabja egy korsó formájú. Oziriszt ábrázoló terrakotta szobrocska. Már Rufinus is említi, hogy Ozirisz vizeskancsó alakjában győzte le a perzsák istenét, a tüzet.[12] Ozirisz a halottak istene, víz-halált halt s azóta a vízbefúlás meg-

Iwanowicz Tade

alt. tanf.

Ferk'pzomfoisk'vk

1939–41. 147. l–

Pápai iparostanonciškola
népkrt. VI. 224.

Iwanowicz Tadé

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 141 l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTÁGA
164 1944 III 24.

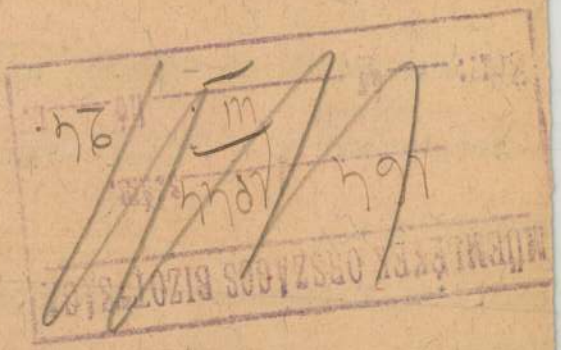

Pannonhalmi Szemle 1926.; 1928.;

1938.; 1939.; 1940.; 1941.; 1942

Corvina 1940.; 1941.; 1943.; / 3

Hadtörténelmi közlemények 1918.;

1933-1934.; 1937-1938.; 1939=194

Archeologiai Értesitő 1938.;1939

+ 1 mintak

Technika 1943.; + 1 mintakötet

Magyar Mérnök- és Épitészegylet

Tér és forma 1938.; 1939.; 1940.

Pásztortüz 1938.; 1939. / két 2

Századok 1941. 1942. /2 kötet/

Epitészet 1941+1942. /1 kötet/

IWANSCHITZ, Georg Rothüter

17. n.

WAB 100. 195.

74

Szepes vm - ma Lengyelország]
század

53
H ltsz. 97587

Szepes vm - ma Lengyelország]

9

Szepes vm - ma Lengyelország]
ent Bálint és Szent Miklós, 16.

[illegible]

Szepes vm - ma Lengyelország]

Iwerk Ödön
(Selmecbánya)

Kiállít a komáromi Jókai-Egyesület
téli tárlatán.

M. 1924. XII. 14. (Magyarság)

IXNER ÁDÁM
kőművesmester

Pécs

Az „Elegáns Ház"
épülettömbje

TKM 822

Iveković Otto, horvát festő, Klanjacban (Horvátország:) született 1869-ben. A gymnásiumot látogatta zágrábban, de a negyedik évfolyamból kilépett és teljesen a festészetnek szentelte magát. Ouinquereznél kezdte tanulmányait. 1886-ban felvétetett a bécsi képzőművészeti akadémiára (Allgem. Malschule) innen átment a mesterakadémiára (Specialschule) Eisenmenger tanárhoz; majd 1892-ben Münchenbe ment, a hol tanítványa volt Linden schmidt tanárnak. Azután a Karlsruhe-i akadémián járt Keller Ferd. tanárhoz. Sokat dolgozott Bukovac, Csikos és Medović mellett is. Zágrábban telepedett le végleg. Sok horvát történelmi képet festett, így „A szigetvári kirohanás", „Zrinyi és Frangepán összeesküvése", „A Gorjan-i csata." A délszláv akadémia birtokában van „A kordonon" cimű képe. 1906-ban fejezte be „A horvát nagyhatalom és Kálmán király közti béke megkötése" cimű képét a zágrábi vallásügyi disztezem részére. A délszláv „Lade" művészszövetség horvát szekciójának elnöke.

Strossmayer koledar za god. 1909, 197. oldal.

MDK

Izbéghi-család, XVIII.sz.

Adatok művészetünk történetéhez. Művészet, 1907. 208 l.

IZBÉG (Pert)

RMV 2, 100 l. SZERB TEMPLOM, épült 1738-ban.

Izbég

Izbéghi István

Mivészet 1903

342

megjelölés	Ára	
	Ka	f

Izbéghi István

Művészet 1903. 342

– 1904. 59
– 1907. 208, 209, 418
– 1909. 403, 404

Izbighi István

Müveszet 1909

403, 404

III.

7. Nagy Lajos (1342-1382) családjának bemutatják
Szent László szobrának mintáját.

Szemrajz.

méretei 42×58 cm. Festette Schmigelschi Oktáv.

Festö

1729 Törs. Tár 1900/159

Izbighi Istvan

Kassai festö

K: Szendrei

Izbéghi István

A dóm kincstárában a sz. keresztről s az oltári szentségről nevezett congregácio albuma őriztetik, melyek festett címerekkel ékeskednek. Izbéghi István 1729-ben a sz. Erzsébet-templom számára 12 frton zászlót festett; egyik oldalán sz. Erzsébet, a másikon a sz. családot ábrázolta.

Kenessey Lajos: Kassai képmúvek a XVII, XVIII és XVIII. században. Művészet 1903. 342. l.

badalomlevelén az arany alapú iniciále a a lapszéli díszítésben levő megnyult virágbimbó százados gyakorlatra és formákra utalnak. A virágos ágak közt a gombkötésbez szükséges eszközöket és gombkötőmunkákat, forgókat látunk.

Izbighy István
alias Vörös

képiró
Kassa 1740
l. Arch. Ért
1916. 229. l.
230. l.

lásd Vörös István
alatt is.
Ennek fia Vörös András

: GÖRGEY, Világosnál 1849. augusztus 13-án

kiratok egész sorát állítottuk ki a magyar
nényből. Feltünnek azokban előttünk e nagy
vésték be nevöket, s a kiknek emlékét azóta

nya: KOSSUTH LAJOS, a kormányzó, s GRÓF

horvátok közeledésének hírére többek közt
t, hogy tömegestől fegyverbe szálljon. S így
uról-falura. És vagy nem látnak önök többé,
mint utócsapatát oly seregnek, mely maga
sz semmivé tenni azon . . . rablócsordát.»
. És siker kisérte lépteit. Lángszavaival tűzre
a Duna-Tisza-közi tősgyökeres magyarság
lkét s biztosította az első támadás vissza-
lküle az egész mozgalom csúf kudarczot
a. Ez időből való az a rövid parancs-levél,
niszterelnök a nagy izgatóhoz intézett.
uth Lajos úrnak. Miután a Duna balpartján
tandó sereget Kún-Szentmártonba és vidékére

Izbeghi István

fesso

lásd

Tört Tár

1900. 159 l

Izbéghi István és Mihály.

Adatok művészetünk történetéhez

A képírócsaládnak két helyütt találjuk nyomát. Abaújvármegyében és Nyitrában. Az Izbéghi-családról van szó. Eredetileg nem is így írták nevüket. A „Történelmi Tár"-ban közölve van 1729-ből egy nyugta, hol a festő Izbiginek írja nevét és csendéletképfestőnk is Izbighy-t jegyzett oda ama képek alá, mit 1734-ben készített. Csak a mai olvasás minősíti e nevet Izbéghinek, úgy mint ezt ifj. Kemény Lajos is tette a „Művészet" 1903. évfolyamának 5. számában, hol a 342. lapon említést tesz egy Izbéghi István-ról. Ha tekintetbe vesszük, hogy nevét teljes régi magyaros írásmóddal „ghy"-val írta, úgy magyar származásában e családnak nincs okunk kételkedni, bár akkor a felvidéken élő festők között találunk sok olyat, ki nálunk letelepedve magyaros nevet is vett fel. De semmiesetre sem származott festőnk magyar nemes családból. Ezt arra alapítjuk, hogy az 1754—55. évi nemesi összeírásba, mikor országszerte minden vármegyében telkek és armálisok alapján feljegyezték ama élő nemeseket, kik címeres levelük vagy ha szájhagyomány alapján és némi irattal igazolni tudták őseik érdemeit, a legtüzetesebb vizsgálódás dacára, nevét e családnak nem találjuk.

Felmerül most már az a kérdés, vajjon minő rokonsági kötelék van az 1729-ben a kassai Szt. Erzsébet-templom számára 12 forintért zászlót festő Izbéghi István és csendéletképet festő 1734-ben élő Izbéghi Mihály között? A családi összeköttetés tagadhatlan. Ha tudjuk, hogy Izbéghi Mihálynak eddig ismert két csendéletképén a jegyzés így szól: „St. Mich. Izbighy", akkor valószínűleg látszik, hogy talán Izbéghy Mihálynak két neve volt és így István-nak (Stephanus) is hívták. Első perczben azt hisszük, hogy egy személylyel is van dolgunk. De ha elemezzük ez aláírást, mit ott látunk képein, akkor csakhamar meggyőződünk arról, hogy Izbéghy Mihályt nem szabad e névaláírása alapján összetéveszteni Izbéghy Istvánnal és itt tényleg egy eddig teljesen ismeretlen festővel van dolgunk, ki csak ugyanazon családból származik, mint Izbéghy István.

Erre nézve bizonyítékunk a következő. Részünkről a nevet megelőző „St" betűknek nem tulajdonítjuk a „Stephanus" jelentőséget, hanem úgy véljük, hogy ez „Struxit"-ot jelent. A festő egyszerűen csak azt jelezte, hogy ki készítette. Mert ha használatos keresztneve a „Stephanus" (István), akkor bizonyára ezt írta volna ki hosszabb rövidítéssel, nem pedig a Mihály nevet. Ha pedig két neve volt, az 1729-ben élő Izbéghinek és nemcsak Istvánnak, hanem Mihálynak is hívták a Szt. Erzsébet-templom zászlófestőjét, bizonyára kiírta volna teljesen mindkét nevét azon a nyugtán, mit a templom-gondnoknak munkájáról adott. Azt a két csendéletképet, melyről szólunk, gróf Forgách Pál püspöknek festette. Ezt is azonban csak azokból a betűkből sejthetjük, melyek a két kép vásznának hátsó oldalán találhatók.

E betűk a következők: P. S. C. F. D. G. — P. P. Úgy véljük, a helyes megfejtés útján járunk, ha ezeknek a következő értelmet adjuk: Paulus Sextus Comes Forgách de Ghymes Episcopus. A betűk ezen értelmét azzal hisszük megerősítettnek, mert tényleg Forgách Pál gróf ez időben váradi püspök volt és a grófi családban elterjedt szájhagyomány is úgy véli, hogy e képek még amaz időszakból valók, mikor a váradi, majd később váci püspöknek a ghymesi kastély, hol e képek még ma is találhatók, volt kedvenc tartózkodási helye.

Tény az is, hogy Forgách Pál gróf, ki 1722-ben építette ezt a vártól különálló, a Ghymes községben levő kastélyt, nagy kedvelője volt a festészetnek. Igaz műbarát, ki kincseket ajándékozott a szép faldíszekért. Családi képtára volt, mely azóta is folyton gyarapodott. Külföldi mesterek művei ezek leginkább. Forgách Pál gróf püspök korában még oly festőket is foglalkoztatott és képeiket megvette, mint a minő a velencei mester: Trevisani Francesco, Max Pfeiler és Paul Hemling. E művészek között foglal helyet Izbéghy Mihály, kinek ép úgy, mint Izbéghi Istvánnak, egyházi körökben volt nagy összeköttetése.

Hogyan jutott Izbéghy Mihály Forgách Pál gróf püspök udvarába? Milyen más műve ajánlotta őt a kényes ízlésű főpap kegyébe? Mindez előttünk ép oly ismeretlen, mint nem tudunk közelebbit élete folyásáról és még arról sem adhatunk számot, hogy hol született és mikor halt meg. Van azonban még egy mód és erre szükségesnek tartunk rá is mutatni, hogy erre talán oly levéltári kutatások adhatnak felvilágosítást, mit mi el nem végezhettünk. Így célszerűnek véljük átvizsgálni Forgách Pál püspök idejéből a számadási könyveket a nagyváradi püspökségi levéltárban vagy lehetséges, hogy ezeket, mikor Vácra került mint püspök, oda is magával vitte és az idevágó adatok ott találhatók. Talán e két egyházmegye művészetért lelkesedő papjai közt akad majd valaki, aki világosságot derít a felvetett kérdésekre; mert az bizonyos, hogy a mai Forgách grófi családi levéltárban erre vonatkozólag adat nincs, mint ezt e sorok írójával Bacskády Károly, a ghymesi grófnak: Forgách Károlynak régi vadásztársa, közölte.

Mindkét csendéletképnek nagysága egyforma. Szélessége mindegyiknek 98 centiméter, magassága 68 centiméter.

Valószínűleg látszik, hogy e két csendéletképnek szimbolikus jelentősége is van. Erre enged következtetni, hogy az első számmal ellátott kép hátterében egy terebélyes régi fa látható, melynek ágain két zöld harkály, a fát csőrével kopogtatva, rovarokat keres. A fa a katholikus vallás, a két harkály a református és az ágostai helvét vallás. Mintegy azt ábrázolja e kép háttere, hogy e két vallás követői vallják a régi elterjedt vallást és igyekszenek lerontani azt, amit a katholicizmus épített. Nehezebb megfejtés ma már az, hogy e kép előterében mit jelent az ott heverő három tök, a négy zöld uborka és a bal sarokban látható varangyos béka. Lehetséges, hogy ezekkel a többi vallásfelekezeteket akarta szimbolizálni a püspök; mások meg azt tartják, hogy

ugyan, de mivel siketnéma volt s nem csinált neki reklámot sem a sajtó, sem a nagyközönség.

Gyurkovich Károly egy budapesti polgárembernek Gyurkovich István szücsmesternek volt a fia, s 1810-ben született. Mint gyermek szerencsétlen esés következtében elvesztette beszélőképességét, s hogy a társadalom hasznos tagja lehessen, szülői a váci siketnéma-intézetbe adták, ahol Ferenc királynak stipendiumát élvezte s könnyű és gyors felfogása által csakhamar egyike lőn az intézet legügyesebb és legkedveltebb növendékeinek.

Elvégezvén tanulmányait, Vácon, az uralkodó lehetővé tette, hogy Gyurkovich magát a festészet tanulmányozására szentelhette, mivégből nemcsak tanult Bécsben a szent-Anna-utcai festészeti Akadémiában, hanem ahol egy, a mithologiából merített tanulmányával pályadíjat is nyert.

Szokatlan, de végtelenül kedves jelenet volt azon iskolai ünnepély, amelyen a díjak kiosztásra kerültek; az intézet védnöke vagy az igazgatója szólította a Gyurkovich nevet, de az illető nem jelentkezhetett, amit a nagyközönség a művész szerénységének akart betudni, míg meg nem tudta, hogy az ifjú siketnéma volt.

Gyurkovich 1842-ben házasságra lépett a váci siketnéma-intézet egyik kedves és művelt növendékével Knoll András cs. kir. katonaorvos leányával, Máriával, aki a József nádor feleségének Mária Dorottyának alapítványát élvezte, mely házasságából hét gyermek született, s valamennyien ép érzékűek voltak.

A Gyurkovich Károly házassága azért is érdekes, mert ez volt Magyarországon az első megengedett siketnéma házasság, melynek megengedéséért a magas pártfogók jártak közbe a római pápánál. A lipótvárosi plébánia-templomban ment végbe az egyházi szertartás, okt. 29-én szombati napon Muzsik József és Baudrexler Ferenc tanuk közvetítésével. Az egykorú lapok nem mulasztották el a mennyegző lefolyását leírni, azonban hiába kerestük.

Miután azon időben Budapesten se Műcsarnok, se Képzőművészeti-társulat nem volt, Gyurkovich a maga budai termében festegetett, leginkább arcképeket elefántcsontra s a festészetet iparszerűleg folytatta, hogy családját fenntarthassa, gyermekeit felnevelhesse. Műtermét elegendően látogatták mindaddig, míg a fényképészet divattá nem vált. Találkoztak családos emberek, akik magukat annyi példányban festtették le, ahány tagból állott a családjuk, miért is ma nem ritkán előfordulnak képei a régiségkereskedők kirakatában.

Oltár-képeket nem igen készített, de van egy nagyobb fogadalmi képe, amelyet egy nő festetett szerencsés megszabadulása emlékére, midőn kocsiját a lovai elragadták. Hol van e mű, nem bírtuk kipuhatolni.

1872-ben nyáron Jókai Mór is ült a festőnek, s a nagy regényíró arcképe egy ideig a józsefvárosi baloldali kör társalgó-termét díszítette, ahol azonban nem sokáig részesült köztiszteletben, mert a képet a baloldal fuziója után az ablakon át az utcára dobták s onnan sértetlenül került Hegedüs Sándor volt kereskedelemügyi miniszter birtokába.

Művei közül felemlítendők a művész nejének arcképe Znaimban, Morvaországban, leányának, Skrabel Györgynének birtokában; özv. Mattyók Bencéné gyermekkori arcképe Pomázon; a Ginellg-család és Fischer bankárné arcképe Budapesten, ahol több képet festett a székesfőváros tanácsnokai s a polgári lövészegylet megbízásából.

Pár évvel ezelőtt Pivár Ignác, a vakok budapesti intézetének igazgatója is említette, hogy az ő intézetében is vannak Gyurkovich-féle képek, bizonyára igazgatók, vagy ami inkább feltehető, az intézet alapítóinak s jóltevőinek arcképei.

Cházár Andrásnak arcképét a negyvenes években festette Gyurkovich Károly s a kép Ponori Thewrewk Józsefnek: „A magyarok születésnapjai" című, Pozsonyban, az 1846-ik évben megjelent könyve címlapja előtt rézmetszetben látható.

A váci siketnéma-intézetben, az igazgató irodájában fel van függesztve Cházár Andrásnak egy olajfestésű mellképe, amely valamikor Kubinyi Rudolfnak, Gömör vármegye főispánjának tulajdona volt, de nem bírtuk eldönteni, hogy nem a Gyurkovich képének a másolata-e, vagy talán az eredetije?

Gyurkovich K. Budapesten halt meg 1874-ben. Hamvai a kerepesi temetőben nyugszanak.

Más nyomtatott adat nincsen róla, mint amit Nagy Iván pár sorban tett közzé a „Századok" 1874. évi VIII. évfolyamának 44-ik lapján.

—211. F. I.

EGY XVIII. SZÁZADBELI ISMERETLEN MAGYAR CSENDÉLETFESTŐ. A XVIII. század művészei közt csendéletfestő vajmi kevés akadt. Eddig csak Bogdán Jakabról tudtuk, hogy hangulatteljes képeket festett, nemcsak a vallás, de a természet köréből is. E képek révén került Angliába, hol Anna királyné látta el munkával. Hiszem is, ha külföldön élő magyarjaink közül valaki felkeresné a londoni királyi ház levéltárát, átnézné ott a XVIII. század elején vezetett számadási könyveket és összevetné a felszínre kerülő adatokat a királyi család képtárában levő monogrammokkal vagy névtelenül található festményekkel, okvetlenül többet tudnánk e csendéletfestőnkről, mint amennyit ma ez érdekes festőalakról feljegyezhetünk.

Szükséges volt ennek előrebocsátása, hogy annál is inkább lássuk, hogy van jelentősége ama festőnek, kit e sorokban megismertetni akarunk. Egyike azoknak, akikről még eddig nem tudtunk semmit. Működése a csendéletfestés körébe tartozik. A felsőmagyarországi vadzordonságú, de fenségességében is elragadó vidék növelték festőnk érzékét. Itt volt működési helye.

Művészet 1907.

e termények mintegy jelképezik, hogy akár mézédes, mint a sült tök íze, akár savanyú, mint a zöld uborka, a katholikus vallás tana: vágyik reá a varangyos béka, mely abban találja gyönyörűségét, hogy csúffá tegye azt, mit isten adott.

A másik képnek szimbolikus jelentőségével ezúttal nem akarunk foglalkozni. Ennek is állítólag vallási jelentősége van. Feltűnő, hogy itt a varangyos békát egy kígyó pótolja. A képnek leírása különben a következő: Egy ribizkebokor gyümölcscsel áll a háttérben. Elől egy falócán két félig felvágott sárgadinnye hever. A lóca alatt egy egész és egy fél görögdinnye van elhelyezve. A bal sarokban pedig egy kígyó. E két mű imént jelzett szimbolisztikus jelentménye szájhagyomány szerint sokat foglalkoztatta a tulajdonosokat.

Mindkét csendéletkép olajfestmény. Színeik még ma is elevenek. —212.

JAKOBEY KÁROLY festőről csak vajmi keveset jegyeztek fel a kézikönyvek. Pedig ő volt az, ki a szabadságharc után következő években, csaknem több mint húsz éven át, oltárképekkel elárasztotta az országot. A „Magyar Sion"-ban olvassuk, (IX. évf. 557. l.) hogy húsz év alatt 172 oltárképet festett és más szent képeinek száma felülhaladja az 500-at. Ez utóbbi kerek számban mi némi túlzást látunk, de azért mégis kívánatosnak látjuk felkérni azokat, a kik Jakobey oltárképei felől pontos adatokat tudnak, közöljék ezt a „Művészet"-tel. —213.

GROS PÁL. (Ad 165. adat.) Így írta magát az jeles szepes-szombati képfaragómester. Az az epitafium, amit saját maga faragott családja emlékezetére, a szepes-szombati Szt. György-templom diadalive alatt az északi oldalon függ e felírással: Anno 1688 Die 17 Decembris. Dieses Epithaphiũ hat der Ehrhafte und Kunstreiche Pavly Gros, Bieldhauer allhier seinẽ nunmehr in Grab ruhendem Herrn Vater, Pavlo Gros, seiner Frav Mutter Marina, welche noch bey leben ist, und der Gantzẽ Familiẽ, zu immerwerendẽ gedächtnis ave gerichtet. —214.

VANDZA MIHÁLY festőről megemlékezik Szana Tamás is. Csöndélet-képeket festett a XIX. század huszas éveiben és „Mátyás király és Beatrix hercegnő" című képe (1828-ban) feltűnést keltett. E festő előbb színészi pályán is működött, színdarabokat is írt, fordított, néhány új szót is honosított meg abban az időben, mikor sokszor erőltetett kifejezéssel kaptak lábra Kazinczy nyelvújítási törekvései nyomán. Már ekkor is előszeretettel festett és mint Döbrentei Gábor írja, Székelynét, a kolozsvári színház e kiváló művésznőjét is lefestette, mely képéről a színészet barátai rézmetszetet akartak készíteni. —215.

NAMÉNYI LAJOS

BAUMERTH KERESZTÉLY. Egyike szép reményekre jogosító, de korán elhúnyt művészeinknek.

Melzer Jakab emlékezik meg róla, kortörténetileg nagyon becses ily című művében: „Biographien berühmter Zipser, Kaschau und Leipzig 1833." a 335. lapon. Szerinte kiváló festő és rézmetsző volt. Lőcsén született 1792 május 8-án. Művei után ítélve meg Baumerthet, Melzer véleménye szerint, mint festő és rézmetsző, idővel nagy hírnevűvé válhatott volna, ha a halál nem vetett volna időelőtt véget életének. A kegyetlen végzet épp akkor ragadta ki az élők sorából, midőn abból a szándékból, hogy művészetében magasabb képzettséget érjen el, Bécsbe óhajtott elmenni.

Meghalt 1824 július 18-án. Érdemes volna felkutatni, hogy magánosok birtokában minő művei találhatók szülőföldjén? —216.

B. I.

MŰVÉSZETI IRODALOM

FERENCZY ISTVÁN ÉLETE ÉS MŰVEI. Írta Meller Simon. 10 melléklettel és 115 szövegképpel. (Budapest, Athenaeum, 1906. 402 old.) — Két, három emberöltőn át állt a Nemzeti Múzeum folyosóin nehány régies szobormű: márványba faragott reliefek, két nagy bronzdombormű, meg egy római tógás férfi márványszobra; a talapzatán Kölcsey nevét olvashatta az ember. E szobrok mellett lassú, folytonos léptekkel elsétált az évek során körülbelül az egész ország. Gyermekkori ácsorgásai idejéből mindenki emlékezhetik a sajátos, antikizáló modorú szoborművekre, amelyekre mi — kései nemzedék — már idegenkedve pillantgattunk. Idegenkedve és közömbösen. A szobrászuk nevét senki sem emlegette, senkisem tudakolta; aki tudott róla, véletlenül tudta, s nem sokra becsülte azt, hogy tudta. De nemcsak a múzeumjáró tömeg volt ilyen tájékozatlan, a sok ideig egyetlen magyar műtörténeti kézikönyv, a Pasteineré is éppen csak hogy tudott egy Ferenczy István nevű magyar szobrászról, aki a Kolozsvári testvérek után három évszázaddal élt és időrendi helyzeténél fogva első lapján lesz szerepelendő annak a könyvnek, melyben majdan a magyar szobrászat történetét fogják megírni. Senki sem érdeklődött Ferenczy István viselt dolgai iránt, hátrahagyott műveit senki sem kereste. A véletlennek köszönhetjük, hogy íme egy testes kötet számol be élete eseményeiről, munkálkodásáról s emberi, meg művészi jelleméről.

1903 tavaszán történt, hogy özvegy Jánosdeák Andrásné, Ferenczy István testvérnénjének leánya, a szobrász műveit, leveleit s könyvtárát az államnak ajándékozta. Fejedelmi ajándéka fejében mindössze azt kötötte ki, hogy az állam megírassa Ferenczy művészi működésének, életének és korának történetét. A magyar képzőművészet történetét kincsekkel tette gazdagabbá ez az adomány. Egész sorozatnyi olyan szobra került meg

Ferenczynek, amelynek senki hirét nem hallotta addig; levelei pedig fölérnek egy mémoire-ral az anyag bősége tekintetében. Egész élete pályájának története benne foglaltatik ezekben a levelekben: huszonkét éves korától fogva hatvannégy éves koráig, haláláig, pontos kommentárai minden cselekvésének, sőt minden tetté sem érlelődött tervének. Testvéröcscsét értesíti bennök életének nevezetesebb mozzanatairól. Leveleiből úgyszólva készen kerül ki Ferenczy István jellemének alakja, művészi evolúciója egész folyamatának rajza; a bennök előforduló utalások tették lehetővé, hogy biographusa, Meller Simon, felkutassa az országban szanaszét szórt műveit, síremlékeket, szobrászi oromdíszeket, amik levelei híján talán örökre ismeretlen maradnak. Ferenczy életének ilyenformán tulajdonkép ő maga a történetírója. Gondolkodó, szándékaiban tudatos, az események logikáját egy pillantással fölérő történetírója. Minden izében érdekes emberi élet története bontakozik ki előadása során.

Autodidakta volt. Apja a maga mestersége folytatójának, lakatosnak szánta. A fiú elment Budára s megtanulta a rajzolás elemeit. Majd vándorútra kelt s Bécsbe került 1814-ben, huszonkét esztendős korában. Jó csillaga, amely ekkor tünt föl első ízben, egy értelmes és jó indulatú éremmetsző mester műhelyébe vitte. Itt megtanulta az éremmetszés technikáját. Egyidejűleg beiratkozott a képzőművészeti akadémiára úgy, hogy félnapon a műhelyben kereste meg kenyerét, a nap másik felében az akadémia éremvéső tanfolyamán dolgozott. Négy esztendőt töltött Bécsben, s ez idő alatt tudattá alakult benne az, ami halovány sejtelemként derengett benne addig: hogy művész lesz belőle. Négy esztendőt töltött a császárvárosban s akadémiai pályadíjjal, a dicsőség ízével szájában készült fel útra Róma felé Canovához. Már tudta ekkor, hogy ő az első magyar szobrász lesz, olyan hosszú tespedés után az első, aki meg akarja kezdeni hazájában a képzőművészetek hagyományát. Gyalog vándorol át az Alpeseken, sorra veszi a régi kis osztrák városokat, majd pedig Olaszország kincses városait. Meg alig áll útján, körül alig néz. Róma felé siet mohón, elfogultan. Goethe száguldott végig ily szórakozottan Itálián, hogy meglássa az örök várost s benne a régiek műkincseit. A magyar szobrászjelölt Canovához, kora nagy művészéhez sietett. De csillaga egy pillanatra cserben hagyta: Canova nem adhatott munkát neki, Thorwaldsenhez utasította. Népmesébe illő szinte, hogyan vergődik fel itt az iparoslegény puszta akaratával, meg vadon tehetségével mesteremberből művésszé, hogyan ejti munkájával bámulatba agyarkodó társait, hogyan lesz megbecsült segítője a dán szobrásznak legfontosabb művészi feladataiban. Thorwaldsen műhelyében megismerkedik Ferenczy kora hires magyarjaival, Széchenyi Istvánnal is, másokkal is; József nádornak annyira imponál haladásával, hogy három évre ösztöndíjat rendel neki, utóbb megtoldja még két évre valóval. Hogy így a kenyér gondja nem foglalja el idejét egészen, a bálványához, Canovához is eljár tanulni; a mester megkedveli, bizalmasának, barátjának fogadja. A művészi levegő, a kiváló példák hatása, fejlődésének érzete alkotásra serkenti. Márványba faragja Csokonai mellszobrát, majd pedig megalkotja a bájos „Pásztorlánykát", művészi pályája egyik legnagyobb sikerét. Műveinek híre elterjed otthon. Érdeklődni kezdenek iránta a hazában, kivált a mikor haladása tanuságul hazaküldi a nádornak Csokonai mellszobrát s a „Pásztorleánykát". Döbrentei Gábor levéllel keresi meg s további ösztöndíjjal kecsegteti, Rudnay hercegprimás neki szánja az akkor épülő esztergomi bazilika szobrászi feladatait. Rómában ég már lába alatt a föld, minden hang hazafelé nógatja, a szive húzza, a tett vágya, a dicsőség vágya űzi és kergeti haza. Eddigi vergődéseit és eredményeit csak foglalónak tekinti: az igazi munka otthon várja, meg kell teremtenie a magyar művészetet.

Már javakorabeli férfi. Tudja, mit akar, bízik magához, csillagában; amit nem magától vár: az a körülmények kedvező alakulása. Otthon a nemzetet ébresztgeti néhány lelkes iró, Kazinczy és társai. Ferenczyt nagy diadallal fogadják. Ettől fogva művészi pályája végéig az írók társaságában él Ferenczy; Kazinczy, Döbrentei, majd Vörösmarty és Fáy András lesznek a barátai. Tanul tőlük, míveltségét, amelyet egymaga szerzett, segitségükkel megalapozza és megbővíti. Alig érkezik haza, márványkeresésre indul. Keresi művei anyagát. Csodálni való szívóssággal tölt el két esztendőt kereséssel, csalódással, sokszor kétségbeeséssel, de akarata állja a próbát s nem nyugszik, a mig föl nem födözi a ruszkabányai márványbányákat. A hogy nem ötletszerűen indult legelsőbb is az anyaga felkutatására, azonképp tudatosan fog munkaterve második részének megvalósításába is: jeles kortársai, kiváló hazafiak, írók és tudósok képmásainak megmintázásába. Közben megrendelésre készit síremlékeket és szoborképmásokat, s ezzel keresi kenyerét. 1839 már az idő. Ferenczy feje fölött meggyültek az évek, közeledik az ötvenhez. Ekkor veszi észre, hogy voltaképp minden reményében megcsalódott itthon. Művészetet akart terjeszteni, és néhány irodalmi műveltségű férfiú, néhány főúr tud csak alkotásairól, az egész értelmiség osztálya előtt holt betű még mindig a képzőművészet; művész-nemzedéket akart nevelni, és nem akad tanítványa, művész-iskolát alapítana, és az országgyülés is, a király is megtagadja terve támogatását; egész életet betöltő nagy feladatnak képzelte a kiváló magyarok szoborképcsarnokának megalkotását, s deresedő fővel arra ébred, hogy igazán nagyot, ami egybefoglalná életét és méltón zárná le azt, nem cselekedett még; végre, hogy pártfogói, megrendelői elhalnak s a jólét helyett bezörget ajtaján a szükség. Barátai látják lelke komorodását, meg akarják menteni a művészete számára. Igy alakul ki az a terv, hogy az egész országot felszólítják, adjon alkalmat a nélkülöző művésznek élete nagy műve megalkotására. Gyüjtőíveket bocsátanak szét. A nagy összefoglaló műről van szó, a halhatatlan erőpróbáról, és hogy ez mit jelent, senki sem tudja jobban Ferenczynél. Mausoleumszerű hatalmas alkotást tervez Mátyás király emlékének megörökítésére; az épitmény tetejére a hollós király lovasszobrát, oldalaira Mátyás életét allegoriákba tömörítő domborműveket; nagyszerű gránittömeget, a melyet monumentálissá tesznek arányai, és egy dombormű-sorozatot, amelyről ránk maardt fényképfölvételei alapján is megitélhető, hogy bennök igazán maradandót, absolut

Izbegli

Művészet 1907

208, 209, 418

elebbi megjelölés	Érték, ár	
	K.	f.

ADATOK MŰVÉSZETÜNK TÖRTÉNETÉHEZ

IZBIGHI ISTVÁN KÉPÍRÓ. Amint egy alább olvasható okiratból kitűnik, Balassa Pál gróf földesúri hatósága alatt levő községben született Gömörvármegyében s az 1725-ik évben tűnik fel Kassán, ahol háza van a második negyedben; az összeírás szerint: „Özbeghi István képíró. Longitudo t. i. a ház hossza — 17. Latitudo 3 (öl). Contignationes 2", tehát a ház egy emeletes volt. Ez évtől fogvást az 1752-ig évig, valószínűen ez évben bekövetkezett haláláig, tagja volt a városi közgyűlésnek szakadatlanul. Az 1741-ik évben megvette az ú. n. Gránáth-Berthóty-féle házat, mely a főutca keleti során, éjszakra a Szendrei J. háza, délre a pénzverőház szomszédságában állt. A ház romladozó állapotban volt s költséges javításra szorult reá. Izbighi ez okból sajátkezűen írt kérvénynyel fordul a városi Tanácshoz polgári terheinek könnyítése végett. Sajátkezű latin nyelvű kérvénye így szól:

Amplissimus Magistratus, Domini Domini Gratiosissimi.

Tandem, opitulantibus superis, tot annorum spatio, angustia domus Dulaianae, frugali prolium numero benedictus, adeo arctatus, ut arti meae, uti deberem, minus valuerim correspondere, tum ego in hoc defectu, tum etiam perillustris dominus Joannes Berthoti, in passu vendendae domus, quod dudum anhelabat et bene notum, tum denique et ipse Joannes Almásy illa sua cum civitate cambians, ast pignoratitia cessione, haud contentus, adresultum provocatus, intentum consecuti sumus, cum ex consensu ordinarii domini iudicis, partes domus Granatiano — Berthotianas acorda mediante, iuris mei effecerim domumque meam Dulaianam condam domino Almássy secundum acordam factam cesserim et quoniam in praescita domo Berthotiana, ius quoddam haereditarium respectu certarum partium, haberet isthaec civitas regia Cassoviensis, quas modernus dominus Vimpiller in certa summa pecuniaria teneret; exhinc humillime venio in praesentiam Amplissimi Magistratus, quatenus eas dem domus partes, quae civitatem respiciunt mihi iure haereditario, quantum ad dominum Joannem Almássy in forma cambii ad vires investitae in easdem pecunia, mihi gratiosissime conferre dignaretur ob respectum etiam ab annis 17 fidelium meorum servitiorum et quod a tanto tempore, nulla beneficiae civilia perceperim, hoc quoque cordi summendo et cum eadem domus intam notabili ruina haereat, ut nisi necessariis aedificiis praemuniatur, corruitionem omnino minitet, quem infinem quibusnam egeat aedificiis dignetur Amplissimus Magistratus dominos aediles pro revisione eiusdem exmittere, inpertiendo paterni aliquot annorum quarterii et census regii immunitatem, quam gratiam usque vixero, assiduis conatibus remereri contendam, perseverans Amplissimi Magistratus

Cassoviae 21 Julii 1741.

humillimus servus
Stephanus Izbigy.

Címzése: Ad amplissimum regiae liberae civitatis Cassoviensis senatum, domiyos gratiosissimos humillimum memoriale Stephani Izbigy.

A sajátkezüleg írt folyamodvány Kassa város 1741. évbeli okiratai közt a 251. szám alatt van. A tanács Izbighyt fel is mentette tíz évre az adófizetés és beszállásolás terhei alól.

A következő évben, nejével Goldhuber Máriával együttesen a házával szomszédos Féja-féle házat is megvette 410 forinton.

Az 1746-ik évben Rozsnyón kelt levelében Balassa Pál gróf megkereste a városi tanácsot, hogy Izbighy Istvánt, aki az ő földesúri hatósága alá tartozik, mint jobbágyát adják ki, neki. A város válaszában megírja, hogy Izbighy a városnak régi polgára s a képíró is kijelentette előttük, hogy elégséges bizonyítékai vannak arra, hogy a városban megtelepedhetett. Amint említettük Izbighi halála órájáig Kassa város közgyűlésének tagja maradt.

Balassa Pál gróf levele ez:

Perillustres et generosi, prudentes ac circumspecti Domini mihi observandi! Pictorem Stephanum Iszbeky alias haereditarium subditum meum e iurisdictione mea dominali abscedentem, in gremio liberae regiaeque civitatis hujusce mansionem delegisse et in praesentiarum quoque ibidem manere fidedigne innotuit; quo in passu iuri meo dominali prospicere volens, praetitulatas Dominationes Vestras his et medio exhibentis harum perillustris quippe et generosi domini Josephi Szabo inclytae huiusce comitatus Gömöriensis ordinarii iudicis nobilium qua pro hoc actu deputati plenipotentiarii mei amice requirendas esse volui, quatenus memoratum Stephanum Iszbéky e gremio sui extradare jurisdictionique meae restituere non graventur, nullus dubitans amicam hancce requisitionem meam ad viam iudiciariae repetitionis non reiecturas easdem Dominationes Vestras. Qui pro occurribilibus casibus egoquoque officiositate mea contestari volo, quod sim et manere velim.

Praetitulatarum D. V. ad serviendum paratus Rosnaviae 7.-a Januarii 1746.

Comes Paulus Balassa.

Eredetije Kassa város levéltárában 1746. évi 27. Januar jelzés alatt.

Kassa városa kis tanácstermében egy csendéletet ábrázoló olajfestmény függ. A csendélet közepén egy lant, körülötte mérleg, homokóra, két bőrkötésű könyv, levél, szemüveg, zenemű és egy kérvény látható. A zeneművön: Vive, vive és Letare, a kérvényen: Nemzetes bíró uramhoz és a tekin-

Művészet 1909

Izbighi István

tetes nemes tanácshoz alázatos instantián Bezeg Jánosnak, a külön íven mellékelt instantiája: Anno 1728. Per Johannem Bezeg notarium sat. olvasható, míg a képen fönt szalagon: Arcus nimis intensus facile rumpitur, lent ez a distichon:

Sacro sanctarum dulcis symphonia legum est,
Omnibus et numeris dulcior harmonicis:
Candida si nostris regnet dilectio rebus,
Annuet et summi gratia larga Dei.

Az 1737-ik évre mutat egy magyarországi szent Erzsébetet ábrázoló oltárkép a rajta levő chronostichon szerint; a kép a kassai domból került a város levéltárába s lehet, hogy Izbighi műve, aki egy templomi zászlóra régebben megfestette a szent alakját.

KEMÉNY LAJOS
—306.

VALLA JÓZSEF FAMETSZŐ. Valla József magyar fametsző életrajzát a következőkben közöljük, saját adatai alapján:

„Öt évig tartó tanulási időmet a tiszteletreméltó Michalowics János mesternél Pesten befejezve, mint 18 éves ifjú beléptem segédnek Magyarország az időtájt legtekintélyesebb fametsző-intézetébe, a Rusz Károlyéba, ahol három év mulva rám bízták az intézet vezetését, amit én két esztendeig teljesíték.

Az alaposabb kiképeztetés után való vágyakozás azonban 23 éves koromban arra késztetett, hogy Dél-Németországon keresztül, hol minden műgyűjteményt megnéztem és tanulmányoztam, Párisba utazzam. Sajnos, a kitört porosz-francia háború miatt kénytelen voltam körülbelül három év mulva elhagyni Párist, hol ismereteim a G. Doré, E. Bayard, és Neuville rajzai után készített metszeteimmel oly szépen gazdagodtak.

Svájcon át szülővárosomba, Budapestre visszatérve, egy hónapig vártam a remélt békekötésre, hogy visszamehessek Párisba, ahol mindenemet otthagytam. De hasztalan volt a várakozás, mire elhatároztam, hogy a Szajnán keresztül meglátogatom az északnémet városokat, majd Brüsszelt érintve Londonba mentem foglalkozást keresni. A ködvárost azonban egészségem nem bírta három hónapnál tovább s így engedtem egy meghívásnak, mely az akkori könyvkereskedő-városba, Stuttgartba, szólított. És itt maradtam három évig. Ezen idő alatt kötelességemnek tartottam három hétre átrándulni Düsseldorfba a híres művészvárosba, kiállítva ottan a „Malkasten"-ban néhány metszetemet, melyek a legkiválóbb művészek részéről, mint B. Vautier, W. Camphausen, L. Knaus stb. a legmelegebben fogadtattak. Ez a siker arra ösztönzött, hogy Münchenbe költöztem át, ahol szintén nem fukarkodtak az elismeréssel. Münchenből fölkerestem az olasz városok műkincseit és Rómából Nápolyba jutva, hat heti fáradalom után Sorrentóban és Capri-szigetén tartottam jól megérdemelt pihenőt. Nyugtalan természetemnél fogva, 17 évi tartózkodás után otthagytam München, hogy ismét Párisba menjek lakni, miután időközben a viszonyok rendeződtek Franciaországban. Párisban a legtöbb művelt országgal üzleti összeköttetésben állottam, míg egy technikai eljárás (a photomechanikai sokszorosítást érti ez alatt) hirtelen magukat a legkitünőbb fametszeteket is kiszorította a használatból. Ez a körülmény és a soha nem szünő honvágy bírtak rá, hogy két év előtt, 64 éves korom-ban, becsületes küzdelem után, mint nemzetközi levelező újból visszatérjek hazámba." (A művész jelenleg Budafokon lakik.)

A Szépművészeti Múzeum a művész következő fametszeteit őrzi, melyeket újabban kapott Valla úrtól ajándékba:

„Ein Verhandlungstag„ J. Jimenez Aranda után,
„Psyche" Boucher után,
„Gebt Barabas frei! Ch. Müller után,
„Heimwärts" A. F. Marais után,
„Auf der Weide" Ch. Jacques után,
„In Andacht" L. Ereltegez után,
„Der heilige Wald" természet után.
—307.

DR. T. G.

HÍRNEVES MAGYAROK ARCKÉPCSARNOKA, a lakószobák ez egyszerű, de hazafias irányú díszei, gyakran búzdították a jobb rajzolókat arra, hogy ilyeneket készítsenek. Kevésbbé ismert az a két műlap, melynek készítőjéről, Rohnról, még eddig nem tudunk közelebbi életrajzi adatokat. Működése idejét azonban meghatározhatjuk, mert az egyik metszet alján neve mellett még ott van a készítés éve is: 1854. Úgy látszik tehát, hogy munkásságának java az elnyomatás éveire esik. Ez időszak volt különben ama kor, midőn, mint pl. Barabás Miklós festményei nyomán is, divatba jött hazánkban a metszetek terjesztése. Rohn két említett műlapja közül csak az egyik országos érdekű; ennek címe: „Hírneves magyarok arcképcsarnoka". Ez két részből áll. A régiek sorában találjuk Csák Mátét, igen modern szakálviselettel és ruházatban, Bátori Istvánt, Martinuzzi Györgyöt, Zrinyi Ilonát, Wesselényi Ferencet és Zrinyi Miklóst. Már e nevek is elárulják, hogy a rajzoló Rohnnak az volt a célja, hogy nagy tettek emlékét örökítse meg a kiváló alakok megrajzolása által. Az újabbak sorozatában ott van a költő: Vörösmarty Mihály, az államférfiú: Deák Ferenc, a nyelvújító: Kazinczy Ferenc, a zongoraművész: Liszt Ferenc, a híres színész: Megyeri Károly, sőt a festőművészet kiváló művelőjéről: Markó Károlyról sem feledkezik meg. Itt a közművelődés fejlődésének egy-egy híres alakját óhajtotta bemutatni. Az újabbkori hírneves magyarok arcképeit hűség is jellemzi, mi a többi arcképekről nem igen állítható. Rohn másik műlapjának címe: „Hírneves egriek arcképcsarnoka" és ez már egyedül a hevesmegyeiek részére készült, hogy ezzel díszítsék otthonukat. A műlap közepén Pyrker László arcképe van, kétszer oly nagyságban, mint aminő a többi kép. Legfelül Dobó István

Izbeglu

Müvénet 1904

59

Izrael mester

Nagykőrös XVII. sz

l.

Balogh fatornyok

116. l.

117. l.

Izrael mester

1631 Nagykörös

l.

Balogh fatornyok

31 l. 32. l.

VIII.

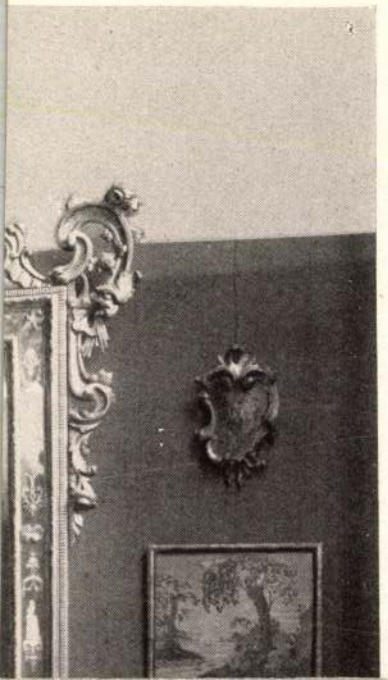

Izrael mester

ács

1639. Nagyszőllős

Bal Hel 124. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Izbégi Villám Rózsa MDK

Madonna, terrakottaplakett

Mücsarnok 1939 dec.-1940 január

Izbégi Villám Rózsa

MDK

Hamupipőke, gipzs

Műcsarnok 1939 dec.-1940 január

MDK

Izbégi Villám Rózsa

Merengő, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.
19 l.

Izbégi Villám Rózsa szobrász,

Merengő

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933.
Műcsarnok

MDK

Izbégi Villám Rózsa, szobrász

Mosónö. Gipsz.

Műcsarnok.-I.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.1916.aug.
Kat..12.1.

Izbégi Villám

Róza

nobrán

Készízeke a X. ker.
Pongrácz-uti kisla-
kásos telep lubicko-
ló medencéjének
egyik kutnobrat.

Halászkörép 1941

63. l.

[illegible], Kralovan, Szuchachova és
innen galliciába Neumarktba sinnen kocsival
vagy talán van Egyelebb
alkomás is.

BUDAPEST
904-NOV.-3-N11
L.L.u.

PÁRVY SÁNDOR SZEPESI PÜSPÖK
1904
C.a.

Izbegi Villam

Rózsa

VI. é.

Ferkèpzomfoisk vk

1933-34. 48. l.

laisd

Villám Rózsa

alatt.

it pedig a saját ha-
ék. Budapest, 1938.
Keresztes-Fischer s. k.
gármesterének. Buda-
solat hiteléül: Pau-
h.

nesteri leiratról a *Pesti*
és kiadóhivatala mély
A törvényes intézke-
ennünk, de nem hallgat-
gy a *Pesti Napló* soha-
yetlenegy törvény ellen
veszélyeztetni az ország
nyugalmát, kockáztatni
érdekeit.

esti Napló minden sora
ál: munkára lelkesíteni,
, őrködni alkotmányun-
ni és anyagi erőt egye-
érf. felvirágoztatásun-

és tízezrei tanusíthatják, hogy ezért a célért nem eredménytelenül küzdöttünk. *Azt kérjük most olvasóinktól, hogy ebben a lapunkat ért súlyos csapásban a barátság melegségével, a családi összetartozás rendíthetetlenségével álljanak mellettünk* s ha rajtunk kívül eső okokból egyideig nem is köszönthetünk be lapunkkal lakásuk ajtaján, a kényszerű némaság idején ne felejtsék el hangunkat, sőt élénken, szeretettel és hittel emlékezzenek rá. Hiszen ez a hang a magyar szellemiség, a magyar műveltség, a magyar hazafiság hangja, ez a hang a magyar értelmiség hangja, ez a hang a magyar polgárság hangja, ez a hang az Önök hangja, magyar olvasók, a mi olvasóink és előfizetőink hangja.

Ne felejtsenek el minket, várják vissza a Pesti Naplót!

MDK

Izbégi Villám Rózsa

Kutszobor, gipsz

KMTárs kiáll. 1941. dec. Műcs. 12. 1.

MDK

Izbégi Villám Rózsa

Elefánt, terr.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Műcs.

5. 1.

MDK

Izbégi Villám Rózsa szobr.

Tárlatbeszámoló. Magy.Kulturszemle, 1942.jan.15.
19-2o l.

MDK

Izbégi Villám Róza

Gondolkozó munkás, gipsz

Magy. Művészetért kiáll. r.Műcs. 1940.febr. 23. 1.

MDK

Izbégi Villám Rózsa

Madonna, terr.pl.

Horthy jub. kiáll. Mücs, 1939. dec.

13 l.

MDK

Izbégi Villám Rózsi, szobrászm.

Merengés. Ülő akt. Szobormü. Repr. 56.l

Tavasz a müvészetben.
Budapest. 1940. 56.l.

Irbegi Villám Rózsa.

szobrászművész.

A Képzőművészeti Szalonban újabb műveiből kiállítást rendez.

Megnyíló.

Izbégi Villám Rózsa MDK

Anyai csók, gipsz

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Izbégi Villám Rózsa

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH. 1930. III. 19.

MDK

Izbégi Villám Rózsa

Hamupipőke, gipsz

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 13. 1.

MDK

Izbégi Villám Rózsa, szobrászm.

30. Elefánt. Terrakotta.

KMTárs. 1941 dec.-1942 jan. téli kiáll. kat.5.l.

MDK

Izbégi Villám Rózsa

Székelyfonó menyecske, terrakotta

" A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 12.1.

izbégi Villám Rózsa szobrász

Szobormüve, a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

N.U.932.V.1.

Izbégi Villám

Rózsa

zobrazt

VM. Bangha Béla

u. 4.

MKSz 1947

MDK

Izbégi Villám Rózsa

Magyar jövő, gipsz

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec 15 - 1941 Jan.12. 14.1.

MDK

Izbégi Villám Rózsa, szobrász

187. Marokszedő. Gipsz.

Bp.Műcs.-"A Magyar Művészetért". Képzőm-Kiáll. 1942.
jun.6.-22. Kat.le. 1

Izbégi Villám Rózsa MDK

Arcmás, gipsz

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Isabel William Moses

Arcadia, Ohio

Izbégi Villám Rózsa

Kutszobor, gipsz

Műcsarnok 1941 Téli Kiállitás

Izbégi Villám Rózsa MDK

Enyelgés, terrakotta

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Izbégi Villám Rózsa MDK

Elefánt, terrakotta

[illegible]

Műcsarnok 1941 Téli kiállitás

Izbégi Villám Rózsa

MDK

Marokszedő, gipsz

Műcsarnok 1942 [redacted]

A magyar művészetért c.kiáll.

Izbégi Villám Rózsa MDK

Mosónő, gipsz

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szőgyi Villám Rózsa

szerepelt a magyarság képzőművészeti kiállításán.

M. 1933. XI. 5.

Izbégi-Villám Rózsa

"Munkás" c. műve a Műcsarnok kiáll.-án.

P.H.933.IX.10.

Izbégi Villám Rózsa
Arcmás, gipsz

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április, 16 l.

szín-sárga színű, kócsagos madárral, dudát tartó szürke majommal és egy bagollyal.

L VIII levél hiányzik.

220b lap (M VI'): (De ventre matris meae vocavit me Dominus nomine meo) *D* iniciálé (170×173 mm) zöld keretben aranyalapon szürke betű. A betű belsejében *Ker. Szent János* ábrázolása látható. Zöld háttér előtt Ker. Szent János áll mezítláb, a barna állatbőr fölött narancssárga palástban. Jobbkezével a balkezében tartott könyvön ülő Agnus Dei-re mutat. A lap külső szélén levéldíszítés.

234b lap (M XX'): Salve, sancta Parens, enixa puerpera Regem) *S* iniciálé (168×176 mm) karminpiros keretben, aranyalapon zöld betű. Belül aranyalapon a *Holdsarlós Madonna* ábrázolása látható. Zöldbélésű kék palástban, rózsaszín ruhában áll Mária, sárga sugaraktól övezetten. Földig érő haja szőke. Glóriával övezett fején aranykorona. Karján a szőke kis Jézus ül, kék ingben. A lába alatt megfeketedett holdsarló.

A lap külső szélén stilizált levéldíszítés, rózsaszín hónaposrózsákkal. A díszítés között középen harci jelenet. Hátsónézetben ábrázolt fehér lovon ülő sárgaruhás és turbános harcos a feje fölé emelt görbe szablyával lesujtani készül a vele szemben lévő rózsaszínruhás feketeszakállas lovasra. Alattuk pirosruhás, feketeszakállas, fehérturbános elesett harcos fekszik, mellette levágott, véres kéz. A háttérben egy lovas, és egy kék zászlót,

MDK

Izbégi Villám Rózsa

Kis kiállítások. Képzőművészet 1931. 36.sz. 18.l.

Izbégi Villám Rózsa szobrász

Munkás

Fiatal Művészek Kiállítása katalógusa 1933
Műcsarnok.

M.D.K.

Izbégi Villám Rózsa szobrász

A Pongrácz-uti kislakásos telepen állitották fel munkáját.

Cikk: Művészi szobrok, domborművek és freskók diszitik a főváros új épületeit.

Esti Kurir, 1942 jan. 28. 4.1.

M.D.K.

IZBÉGI VÖRÖS István festő

László Vörös István

WALTER,

IZBÉGI VÖRÖS István festő

12. 14. p.

Új Műv. 1993

Felelős kiadó: Dr. Káldy Zoltán
MAGYAR HIRDETŐ

Az ünnepély rendje.

Megnyitót mond

Dr. KÁLDY ZOLTÁN püspök-elnök

A múzeumot köszönti

WEÖRES SÁNDOR Kossuth-díjas költő

Közreműködik:

Bitskey Tibor színművész,

ifj. Fasang Árpád és Fasang Zoltán

zeneművészek,

a Lutheránia énekkara

Weltler Jenő karnagy vezetésével

Izbégi Vörös Mihály
XVIII.sz.

MD K

festő

Kass. „omonkos templom freskói.

Ma gy.Müv.Tört. I. /szerk. D ercsényi/ 398.o.

Izbégi Vörös Mihály, festő MDK

a kassai Domonkos-templom freskóit készitette.

A Magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 442.l.

Izell József

gácsi ácsmester MDK

A galgagutai ev. templom tetőjét készitette /1777/

207.

Genthon:Nógrád. 1954.

Izer Béla

MDK

Porcelánfestő

Született: Pécs 1912

A Zsolnaynál dolgozott: 1941-től

77.o. 43.jegyzet.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Izer Béla

porcelánfestő

ifj. Kovács István 1928 előtt került a festő csoport élére, Koltavári József, Halász István, Izer Béla és Pfeifer Tibor dolgoztak mellette s a korongosok közül Király Lajos.

52.o.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay gyár művészete.
Pécs. 1959.

Izer Béla MDK

festő és korongos

/Z A Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1941-től.

66.o.
NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Izsák Gyula Endre

rapitamár
cittke

Hol jelent meg?
lásd
Rapoktatás
1939. 24. l.

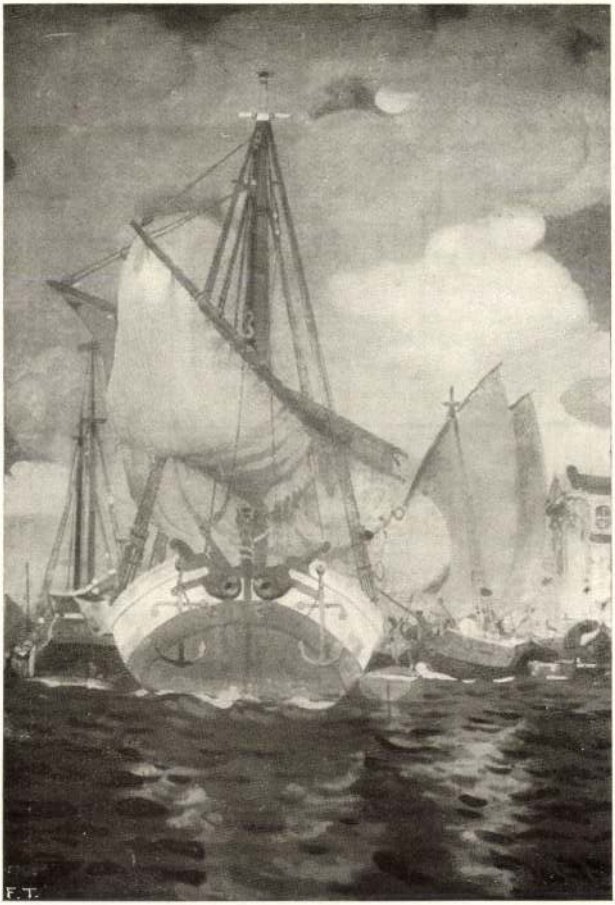

Vettore Zanetti-Zilla. — *Scirocco.*

Izsák

MÉK

szerepelt a miskolci Szőnyi István teremben rendezett kiállitáson.

"Csendélet"

(kabáebő):Magyar tájak, ~~magyar~~ emberek. A Kép-
csarnok vállalat kiállitása.
Északmagyarország. 1963. jun. 16.

Szász

Csendélet c. képe a Képcsarnok Vállalat pályázatán díjat nyert, pestí, majd a miskolci kiállításon bemutatva.

Magyar tájak, emberek /Katalógus/
Északmagyarország 1963. jún. 16. Fl

MDK

izeri Izsák Gyuláné, festő.

Jön a vihar, o.

Műterem. - VII. Balatoni Kiáll. Katalog. 1935

nov.-dec.

Ysák Jenő, karikaturista

a Vasas Művelődési Központban ma nyílik kiállítása Ysák Jenő és Mező Ervin karikaturisták műveinek, melynek témája a moszkvai olimpia.

A művész rajza /repr./ „Olimpiai humor".

Déli Hírlap, 1980. júl. 18.

Izsák Jenő

Erőfejlesztés

Magyar Hirlap 1980/1/2

Izsák Jenő 1

Izsák Jenő nyerte a Yomiuri Shimbum, Japán vezető sajtóorgánuma által megrendezett nemzetközi karikatúrapályázat első díját.

Izsák Jenő alacsony termetű, zömök, harcsabajuszt viselő, huszonhat esztendős fiatalember. Régóta ismerem, de még sohasem láttam elégedettnek. Most, hogy neve valamelyest jobban cseng a szakmában, azt várnám: kicsattanó örömmel fogad. De ő inkább mértéktartó.

Magyar Hirlap 1980/1/20/11

Bán K: Karikaturista

Izsák Jenő 3

— *Hogyan értesült a pályázatról?*

— Véletlenül, és a huszonnegyedik órában. A Romániában élő barátom rendszeresen megküldi az Urzica című folyóiratot, abban leltem rá a felhívásra. November 29-én hozta a posta az újságot, este kaptam kézhez, s még az éjjel hozzáláttam a rajzoláshoz. Hajnalra készültem el a mini-képregénnyel. Reggel a postán a postáskisasszonnyal együtt húztuk föl a redőnyt, sürgős volt, hiszen a beküldési határidőn az állt: december 5.

Magyar Hirlap 1980/1/20/

Bán K: Karikaturista

Izsák Jenő 2

— Azt tartják, tíz év szükséges ahhoz, hogy valaki kibontakozzék ebben a műfajban. Szerintem kevés a tíz esztendő, hiszen aki gyorsan befut, az olyan gyorsan el is tűnhet, megtorpanhat, vagy éppen fejébe szállhat a dicsőség. 1973-ban jelent meg az első karikatúrám, de soha semmilyen elismerésben nem volt részem, egészen 1979-ig. Ekkor viszont két díjat is nyertem. Kecskeméten a városi KISZ-bizottság hirdetett versenyt, ahol második lettem; a bulgáriai Gabrovóban rendezett hagyományos pályázaton pedig első. És ha jól meggondoljuk, a Japánban szerzett díj is még a múlt évből való, csak a hír érkezett vánszorogva.

Magyar Hirlap 1980/1/20/

Bán K: Karikaturista

Izsák Jenő 4

— *Komolyan hitte, hogy odaér Tokióba a pályamű?*

— Az eszem kételkedett, a szívem reménykedett. De aztán lemondóan legyintettem, mert jócskán a januárban jártunk, s értesítés még sehol. Arra is gondoltam, hogy a „futották még" mezőnyben végeztem.

Magyar Hirlap 1980/1/20/11

Bán K: Karikaturista

Izsák Jen 6

— *De nem így történt.*

— Valamelyik este csöngetnek. Az ajtóban állt egy japán, mellette a tolmács. „Gratulálok, uram, ön nyerte a Yomiuri Shimbun pályázatának első díját" — fordította a tolmács a japán új-

Magyar Hirlap 1980/1/20/11

Bán K: Karikaturista

Izsák Jenő 6

ságíró szavait, s közölte azt is: 1300 dollár tiszteletdíj is megillet.

— *Hány pályázat érkezett Tokióba?*

— Több ezer, de a magyarok közül csak az enyém. Mindezt azért említem, mert a Prágában dolgozó japán újságíró elmesélte: a Csehszlovákiából érkező karikatúrák súlyra négy kilót nyomtak. Nálunk viszont a részvételért is vadászni kell...

Magyar Hirlap 1980/1/20/11

Isaák Jen 6 7

— *Vadászni?*

— Igen, sőt nyomozói erények, kiterjedt kapcsolatok nélkül senki sem boldogulhat ezen a pályán. Ha fölkeresek egy kollégát, pajtás, adj valamilyen pályázati

Magyar Hir[illegible]p 1980/1/20/11

Bán K: Karikaturista

Izsák Jenő 8

címet, a válasz rendszerint az: rendben, de cserébe kérek másikat. Ma az a helyzet: könnyebb megnyerni egy nemzetközi díjat, mint Pesten karikaturistaként elhelyezkedni.

— Nincs

Magyar Hirlap 1980/1/20/11

BánK:Karikaturista

Isaak Jerg

Isaák Jenő 11

— *A gimnáziumban hogyan honorálták a rajztudását?*

— Jelest kaptam, de azért jogos a kérdés, mert a szó művészi értelmében nem tudok rajzolni. Nem is tanultam, igaz, karikaturistákat nem képeznek nálunk. A szüleim, a tanáraim is le akartak beszélni erről, mondván: válasszak inkább „böcsületes" mesterséget. Az osztályfőnököm különösen ellenezte, miután a pad alatt őt karakíroztam...

Magyar Hirlap 1980/1/20/11

BánK:Karikaturista

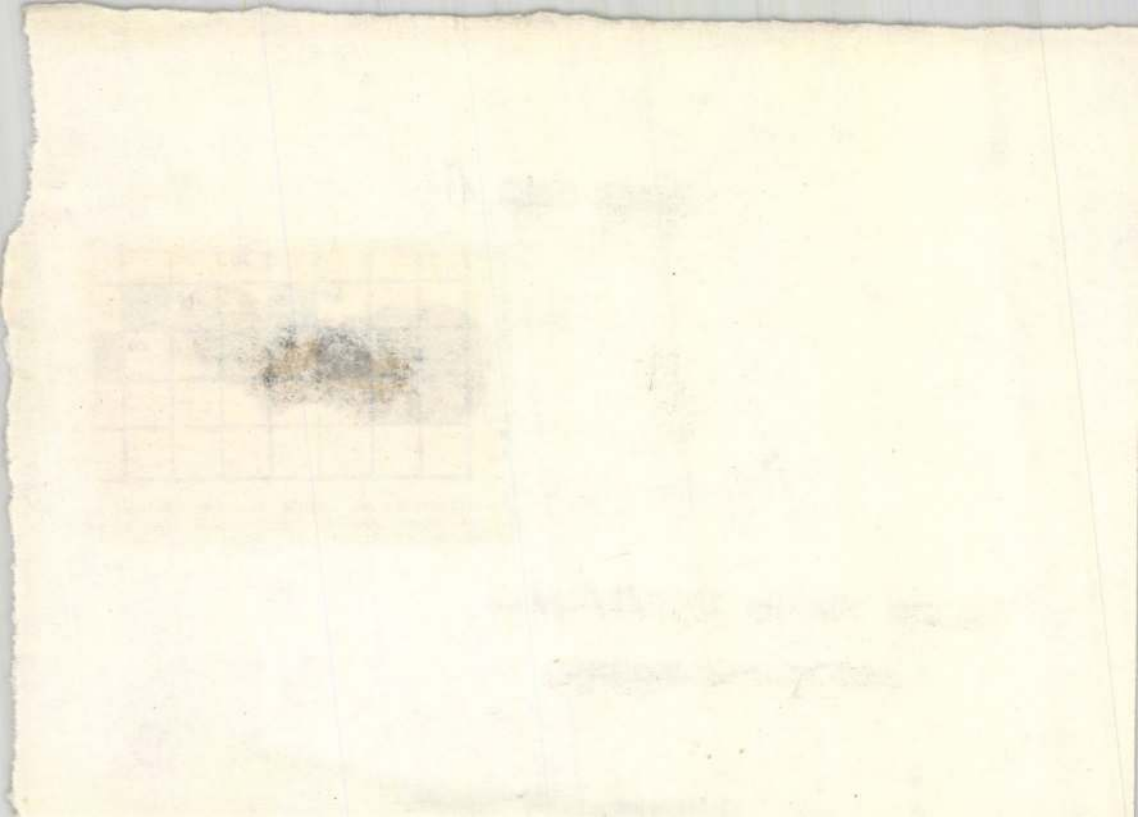

Izsák Jenő 9

... gazdája a műfajnak?

— De igen, az újságíró-szövetségben karikaturista-szakosztály működik, csakhogy a hivatásosok száma alig több egy tucatnál. A több tucat amatőrnek nincs fölkarolója, hacsak nem az angyalföldi József Attila Művelődési Központ, amely évente kiállítja a kezdők alkotásait. A fiatal képzőművészek stúdiójába mindössze 3—4 karikaturistát vettek föl. Tavaly én is jelentkeztem, de közölték velem, művészileg éretlen vagyok még erre...

Magyar Hirlap 1980/1/20/11

BánK:Karikaturista

Izsák Jenő 10

— *Tulajdonképpen hol dolgozik?*

— Ha jól tudom, az amatőrök között az egyetlen szabadúszó vagyok. A többiek munka mellett csinálják, mert másképp nehéz megélni. Nekem is fölkopott volna az állam két-három évvel ezelőtt, ha ebből kell előteremtenem a betevőt.

Magyar Hirlap 1980/1/20/11

BánK:Karikaturista

Izsák Jenő 12

— *Magára ismert?*

— Sajnos. Pecsétes intővel mentem haza...

— *Melyik a kedvenc témaköre?*

— Dolgoztam üzemben, ismerem a munkásemberek lelkivilágát, ezért az üzemi témák. De sokat merítek a tudományos-fantasztikus irodalomból is. A legkedvesebb figurám Forgó Morgó, kedvenc témám az energia. Ezzel nyertem Japánban.

Bán Károly

Magyar Hirlap 1980/1/20/11

BánK:Karikaturista

Izdoba

l.

Csikvándy

188. l.

Ábrahám és Sugár, Bagó M. és Fia Utóda, Budapest — Felelős kiadó: báró Korg Györgyné

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 69.
(RÉGI MŰCSARNOK)

BELÉPŐDIJ 1 PENGŐ.

ÁRA 1.50 PENGŐ.

Izdobai gör. kat

Templom

1810 körül épült.
Az egyházközség
1740 körül alakult.
és 17 községet foglal
magában.

Csikvári Abaúj

sz. a. 103. h

Izdobai gör. kath. templom

(Abaujtorna vm)

XVII. századi fatemploma 1749-ben még állott. Jelenlegi kőtemploma 1803-ban épült. 1894-ben villám sujtotta és felgyujtotta s akkor kivülről rendbehozták. 1912-ben kifestették és uj képállvánnyal látták el. 1935-ben kivül belül tatarozták.

Misgörkath. 54. l.

SIPOS BÉLA: KOŠICE.

IZBÉGI VILLÁM RÓZSA

Madonna. Terrakotta.

Művészeti Hotek Pécs

1941

2004. VIRÁGCSOKOR. Tűre hímezve . . . . . 5.—
2005. TERÍTŐ. Matyó hímzés . . . . . 15.—
2006. SZŐTTES KENDŐ. Délmagyarország. 3 darab 6.—
2007. OVÁLIS TERÍTŐ. Brugesi csipke. 2 darab . . . 5.—
2008. OVÁLIS TERÍTŐ. Brugesi csipke. 2 darab . . 5.—
2009. POHÁR ALJA. Brugesi csipke. 4 darab . . . 7.—
2010. POHÁR ALJA. Brugesi csipke. 2 darab . . . 3.—
2011. STÓR. Tüllhímzés . . . . . 25.—
2012. MENYASSZONYI FÁTYOL. Brüsszeli aplikáció 40.—
2013. KREDENCTERÍTŐ. Brugesi csipke. 3 méter . . 25.—
2014. OVÁLIS TERÍTŐ. Tüllhímzés . . . . . 12.—
2015. KEREK TERÍTŐ. Tüllhímzés . . . . . 8.—
2016. KREDENCTERÍTŐ. Brugesi csipke, kézirecebetéttel 15.—
2017. KREDENCTERÍTŐ. Brugesi csipke, kézirecebetéttel 15.—
2018. MENYASSZONYI ZSEBKENDŐ. Varrott csipkeszegéllyel . . . . . 10.—
2019. TERÍTŐ. Flandrecsipke . . . . . 40.—
2020. MENYASSZONYI ZSEBKENDŐ. Varrott csipkeszegéllyel . . . . . 5.—
2021. KEREK TERÍTŐ. Brugesi csipke. Kissé foltos . . 25.—
2022. MENYASSZONYI ZSEBKENDŐ. Varrott csipkeszegéllyel . . . . . 5.—
2023. FÜGGÖNYBETÉT. Venise csipke . . . . . 50.—
2024. MENYASSZONYI ZSEBKENDŐ. Varrott csipke-

Izbéği Villám Rózsa

kút szobra az alábbi telepen.

Tér és Forma.

1942. 172. l.

(Budapest székesfőváros szociális építkezései - A Tomcsányi- és Pongrácz-uti kislakásos telep.)

Izbégi Villám Rózsi

Merengés c. nobor-
műve, repr.

Tavasz a művé-
szetben.
(Brest, 1940) 56. l.

Izbégi Villám Rózsi

Hamupipőke. Izbégi Villám Rozsi alkotása. A Műcsarnok Téli Tárlatán megvette herceg Eszterházy Pál.

Tél a művészetben.
(Pest, 1940.)

Kard-tánc. Turáni Kovács Imre alkotása

Izbigi Mihaj

Jestö

Laid

Arch Ert

1910. 264

Izbigi Mihály

Művészet 1909. 58

Gradla Geno 4

PSZICHOLÓGUSNÁL

Szabad Föld, 1995. márc. 2

18.30: A Szabó család. **19.00:** Esti Krónika. **19.25:** Nótaest. **20.20:** Haydn: Esz-dúr szimfónia. **20.46:** Élet a születés után. **21.19:** Sanzon-lexikon. **22.30:** Onody György útijegyzete. **22.40:** Népballadák. **22.51:** Mi van a kosárban? **23.01:** Magyar muzsika. **0.10:** Dzsessz-felvételeinkből.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Szimfonikus zene. **9.50:** Kritikusok fóruma. **10.00:** A zene hullámhosszán. **11.45:** Kristálypalotában. Dr. Jakucs László egyetemi tanár írása. **12.00:** Népi zene. **12.30:** Delly Rózsi énekel. **13.03:** Párbeszéd magunkról. **13.23:** Romantikus kórusmuzsika. **14.00:** Kettőtől hatig... **18.10:** A fogyasztás két világa. V. rész. **18.35:** Kocsár Miklós: Nagyrédei lakodalmas. **18.52:** Új könyvek. **19.00:** Delibes: Lakmé. Háromfelvonásos opera. **21.15:** Brjeska Istvánnal beszélget Osgyáni Csaba. **21.30:** Frideczky Frigyes versei. **22.10:** Népdalok. **22.30:** Zenekritikusok hanglemezekről. **23.15:** Balassa P. Tamás szerzeményeiből.

3. MŰSOR

18.10: Iskolarádió. **18.25:** Két Gesualdo-kórus. **18.35:** Magnósok figyelem! **19.20:** Külföldi tudósoké a szó. **19.35:** Falvai Sándor zongoraestje. **20.25:** Arany János. Barta János előadása. **21.23:** Benny Goodman klarinétozik. **21.40:** Szervánszky Endre: Concerto — József Attila emlékére. **22.22:** Az alvajáró. Opera.

KOSSUTH RÁDIÓ

8.22: Szimfonikus zen
tás két világa. V. rész.
dalaiból. **10.05:** Iskolara
ven-művek. **11.14:** Gon
sor. **12.20:** Ki nyer ma
tél. **14.05:** Választék. G
14.20: XX. századi zo
Új lemezeinkből. **14.52:**
kell. Kantáta. **15.10:** A
Gyurkovics Mária éneke
bermódra. **16.05:** Népi
oktatás fóruma. **17.05:**
fónia. **17.23:** Hallgatja
Beszéljünk Liszt Ferenc
gelo. Bemutatja dr. Ti
Miért igen, miért nem?
19.30: Kritikusok fórum
Rádió és Televízió szim
hangversenye. **20.20:**
Adottságok, lehetőségek
muzsika. **22.20:** A fro
22.30: Slágermúzeum.
Operarészletek. **0.10:** A
együttes játszik.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Mágnás Miska.
Haydn-felvételek. **9.40:**
10.00: A zene hullámh
szerrégiségek Vietnam f
művek. **13.03:** Bemutat
finművet. **13.20:** Opera
júsiág randevú kettőtől
tornacip

Izsák József festő

Kárpáti Anna szobrász

Révai Edit festő

kiáll. a Fényes-Szerembén)

3

Aradi N.: képren. krónika

MN. 1956 máj. 10.

M.D.K.

Kocsis József
grafikus

A vár felépül (linó)
(repró)

Élet és Irodalom, 1963. október 19. – 4 lap

M.D.K.

Izsák József

Illusztráció meséhez, / Linómetszet, repr,

Magyar Nemzet 1966. május 8. 13. l.

M.D.K.

MDK

Izsák József

Mindenkinek a magáét, linó

IX. Magyar Képzőm.Kiáll. kat. Műcs. 1962. 21.l.

Yzsák József
grafikus

M.D.K

"Illusztráció"

Élet és Irodalom, 1967. jan. 7 - 8 lap

Izkovitz

Ltab. IV

1.31

Szlégly Mihály
festő 1734.

l.
Arch.-Ért. 1913
190. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Izsák József, festö

A vándor munkás. Olaj.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.lo.l.

MDK

Izsák József

Rizsvetés rep.gépről, o.temp.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.
1960. nov.

M.DK.

Irsák József
grafikus

Illusztráció

Bajor Nagy Ernő: Szolnoki mozaik
Élet és Irodalom, 1965, márc. 13. — 12 lap

Izsák József M.D.K.

Illusztráció Baráth Lajos: Hatalmas mező c. irásához

repr.

Magyar Nemzet 1965. január 10. 12. 1.

.

M.D.K

Izsák József
grafikus

Lenin rajzai
(illusztrációk)

Róza Imre: Vörös gránit alatt
Élet és Irodalom, 1963. április 20 - 3 lap

MDK

Izsák József, festö.

Ipari tanulóklubban. Olf.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll.1954.jan.-febr. Kat. 7.1.

MDK

Izsák József, festö

Váróterem. Olf.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat. 14.1.

Izsák József M., .K.

Rajz / ülő nadrágos nő / repr

A Magyar Nemzet galériája

Magyar Nemzet1964. julius 19. 7.1.

MDK.

Izsák József festő

"Forgalmista" /olaj/

"Öltöző" /olaj/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955.17.1.

MDK.

Izsák József festő, Képzőmüv.Főisk. növendék

A VIT. alkalmából a magyar ifjuság képzőmüvészetének bemutatása a Főv. Képtár termeiben.

F.A.E.: Haladó fiatal képzőmüvészek" cimü cikke Szabad Nép,1949. augusztus 18.sz. 6.l.

MDK

Izsák József. Festő
Képzömüv. Föisk.

1o4.Tüzhely.

Magy.Ifj.Képzöm.Kiáll. /VIT/
Föv.Képtár.XXXX 1949.aug.16.-szept.1o. Kat.

M. D. V.

IZSÁK József

Riszvétel a kiállitáson

Dutka Mária: Dolgozó emberek között
Új törekvések az Ernst múzeum ki-
állitásán
Magyar Nemzet 1960 (XVI.) dec. 4. 8. l.

Irsák József
Grafikus

M.D.K

Vízmerítő (lino)

Élet és Irodalom, 1962. márc. 24 – 7 l

Izsák József M.D.K.

Presszóban ,rajz repr.

A magyar Nemzet galériája

Magyar Nemzet 1963. december 1. 7.1.

Lesér József
grafikus.

M.D.K

Lenin (linó metszete)
(repro

— : A Lenin-arcot és az élő Lenin
Élet és Irodalom, 1964. január 18 - 3 lap

Izsák József
gráfikus

M.D.K.

Farsang (lino) vepro

Élet és Irodalom, 1964. január 25 - 1 hep

Izsák József

Ernest Hemingway (1898-1961) portréja.

reprodukció.

Nagyvilág. 1961. 8. szám, 1257. oldal

Jesák József
grafikus

H.DK

Palmiro Togliattiról készült
rajza

Tolnai Gábor: Palmiro Togliatti
Élet és Irodalom, 1964. augusztus 29 - 3 lap

Izsák József . M.D.K.

Rajz / virággal vonuló 3 nő / repr.

Magyar Nemzet 1964. április 4. 13.1.

Izsák József M.D.K.

Illusztráció Illés Sándor: Aranypénz c. íráshoz

Magyar Nemzet 1964. március 22. 12.1.

Izsák József M.D.K.

Illusztráció Szeberényi Lehel: Arnevál bucsuja c. irásához.

repr.

Magyar Nemzet 1964. február 16. 10.1.

M.D.K.

Írsák József
grafikus

„Tanácsköztársaság"

Élet és Irodalom, 1965. márc 20 - 1 lap

M.D.K

Vasárhelyi József
grafikus

Rajz.

Élet és Irodalom, 1965. március 20. 10 kg

Izsák József
grafikus

MDK

A világűrben

Élet és Irodalom, 1965. máj. 27 - 1 lap

M. D.!

Irsics József
grafikus

„Május 1"

Élet és Irodalom, 1965. május 1 – 1 lap

M.D.K.

Gyurkó József
grafikus

"Női fej"

Élet és Irodalom, 1966. jan. 1 - 5 kép

Izsák József

Illusztráció (rajz, szepró)

Neptuna, 1965 jan. 17., 9 o.

M.D.K

Izsák József
grafikus

Baromfitenyésztő (lino)
repro

Élet és Irodalom, 1963. junius 1 – 6 lap

Negatív

Lilahy István Hegedűsné

Izsák József: Váróterem

Festmény

Fénykép. bütegué.

Képzőművészeti Főiskola: 173 ltsz.

Izsák József: Lakodalom felé. (2 pld.)

Diplomamunka: 1951/52

Festmény.

Negativnincs.

Izsák József
Ecseri menyasszony, olaj

Nyári Tárlat. Ernst Mus. 1954. jul. 2 1.

Izsák József, festő

Fiatal Képző- és Iparművészek kiáll. Ernst Múz. 1955. jun.

Izsák József
Akt, olaj

Ifjusági Kiállitás. Nemz. Szal. 1957.

IZSÁK József

foto

NN: Művészeti kiállításon (VIT)

Művelt Nép 1955 II. évf. 21. sz. május 22. 6 old.

IZSÁK József

„Szerelmespár" festmény

Péter J.: Fiatal művészek tárlata, (Ernst M.)
Művelt Nép, 1955. VI évf. 25. sz. junius 19. 1. l.

Isák József festőm.

Medgyessy feri bácsi

Csek M: Négy tiatal művész kiáll. a Fenyes A. terembe

Irodalmi Ujság 1956 VII ért. 21. n. május 26. 6 l

MDK

Izsák József

Bényi P: A VI. M. Képzm. Kiáll. festményeiről.
MN. 1956. jan. 28.

MDK

Izsák József festő

Gönczi-Szabó: Az 1956. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliografiája Müvért 1957.VI.évf.4.sz.345.

MDK

Izsák József

Kovács É: Fiatalok kiállitásai. Szabad Müvészet 1956. 6.sz. 292, 293 l.

Izsák József
Festőnő, olaj
Szerelmespár, olaj
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. 18 l.

A Keresztvitel Schongauer nyomán, a Sírbatétel hátterében Garamszentbenedek látképe.

Ipolyi Arnold: A besztercebányai egyházi műemlékek. Bpest 1878., 78. l. — -ó: Az esztergomi Herczegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 19. szám. — Maszlaghy II., 9., 10., 12., 11., 13., 15., 14., 16. szám. — Haiczl Kálmán: A garamszentbenedeki apátság története. Bpest 1913., 122. l. — Csánky Dénes: Szepeshelyi táblaképfestészet. Az O. M. Szépművészeti Múzeum Évkönyvei, VIII., 1937., 13. l.

BÁNYAVÁROSI FESTŐ 1500 körül

1. *Szent nő Szent Dorottya* (43. kép) (Belső kép.)

2. *Szent Sebestyén* (Külső kép.)

3. *Szent Katalin és szent nő kehellyel* (Belső kép.)

Izsák József

Színészfejek a Tell Vilmosból, 3 drb,
ceruza

Nyári Tárlat. Ernst Muz. 1954.jul. 7 l.

IZSÁK József festőm.

Szerelmespár, olajf.

Dutka M: Fiatal művészek ... az Ernst Muzeumban

Irodalmi Ujság 1955 II ért. 25 n. jun. 18. 3 l.

MDK

Izsák József festő

Kiáll. a Fényes-Teremben.

Aradi N: Képzőmüv. krónika. MN. 1956. máj. 1o.

IZSÁK József

Illustráció Nemes L.: Szépen c. novellá
hoz (repr.)

Modelni Ujság 1956 III ért. 4 n. jan 28. 4 l.

Izsák Jónes

Illuntáció (kaj, kapró)

Nágnava, 1965, móc. 28, Pold.

Izsák József M.N.K.

Illusztráció Pausztovszkij: A jobb kéz c. irásához

repr.

Magyar Nemzet 1965. február 21. 12.1.

MDK

Izsák József

Kovács É: Fiatalok kiállitásai. Szabad Müvészet, 1956. 6.sz. 292, 293. kép

elye :----------

MDK

Izsák József festő

Festőnő

Artner T: Fiatal képzőműv. és iparművészek kiáll. 1955. jun. 29. 4 l. Szabad Nép.

MDK

Izsák József, 58. l.

Artner T.: Az V. M. képzőm. kiáll.
SzM. - 1955.

MDK

Tzsák József festő,
jól szerepelt.

Szabdság. 1954. VII. 24. - 3. l. - Artner T.: A nyári tárlat.

MDK

Izsák József

Ernst Múz. 1955 jún.-júl.: Fiatal Képző- és Iparművész. kiáll.

Badál

Festő az üzemben /Izsák Jézsef fiatal festő a MÁVAUT-ban vázlatokat készit/

/Zinner Erzsébet felv./

Müvelt Nép
1954. márc./V.évf.3.sz./ 31.l.

Izsák József

Illuntáció (rajz, repró)

Négmava, 1964, nov. 29, fold.

Tesár József
grafikus

M.D.K.

1917 katonái (linó)

Élet és Irodalom, 1964 nov. 7 – 1 kép.

Izsák József MDK

"Olvasó"-ja

szerepelt a kiállításon.

Borbáth Sándor: "A munka dicsérete". Képzőművészeti kiállítás a győri műcsarnokban.

Kisalföld. 1963. jul. 7.

Izsák József M.D.K.

Metszet /Lenin-portré/ repr.

Magyar Nemzet 1963. november 7. 1.1.

Izsák József

rajta a 9. oldalon

Népszava 1968 április 14

Izsák József

(B.): Kiállítások a múlóvárosban (Izsák József fm.) - Képes Újság, 1967. aug. 26.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7. l./

8o. 1.

Izsák József

Zajta a S. oldalon

Nápszava 1968 május 12

Izsák József

MDK

Megjelent a Vörös Ujság!, olf.

Műcsarnok 1959. VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Izsák József MDK

Forgalmista, olf.

Öltöző, olf.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Izsák József MDK

Váróterem, olf.

Mücsarnok 1954 V. Magy. Képzőm. Kiáll.

K

~~Gera Éva~~

~~Gordon György~~

~~Gulyás Dénes~~

~~Hetyeyné Nagy Katalin~~

Izsák József

Jánossy Ferenc

Kántor Lajos

Károlyi Ernő

Keleti Jenő

Konok Tamás

Koncz Béla

o. festők

Fiatal Képző- és Iparmű-
vészek kiállítása.
Ernst Muz. 1955. jún-
pal.

Izsák József
Grafikus

M.D.Y

Afrika (kino)

Élet és Irodalom, 1962 - szeptember 15 - 1 kep

PLAKÁT MŰVÉSZETI KIÁLLITÁS

PLAKÁT MŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

ERNST MÚZEUM 1953

BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG TAGJAI:

Bánó Endre
Bortnyik Sándor
Czigléngi Ádám
Gábor Pál
Győry Miklós
Konecsni György
Pál György
Pogány Ö. Gábor
Raszler Károly
Reich Károly
Zádor István

Felszabadulásunk óta a magyar alkalmazott grafika először 1948-ban lépett a nyilvánosság elé kiállításszerűen. Az akkor kiállított művek még erősen magukon viselték a formalizmus jegyeit.

Azóta többi művészetekkel párhuzamosan az alkalmazott grafika terén is mélyreható változás történt. Ennek ellenére ezidáig nem került sor hasonló nagyméretű, az alkalmazott grafika széles területét bemutató kiállításra, amely keresztmetszetét mutatta volna egy hosszabb időszak grafikai termésének. Egy ilyen kiállítás nagy mértékben elősegítette volna a problémák tisztázását, így nagyobb lendületet adott volna a további fejlődésnek.

Felszabadulásunk előtt és még utána is hosszú ideig alkalmazott grafikát majdnem kizárólag a kapitalista reklámgrafika jelentette. Azóta egész képzőművészetünkben alapvető fogalmak tisztázódtak, s evvel párhuzamosan a grafika is új értelmet kapott. Társadalomalakító szerepének tudatosodásával szocialista tartalommal telitődött, amely új, magasabbrendű kifejezési formát követel. Ennek következtében grafikánk alapjában megszabadulva a formalizmus sallangjaitól a realizmus talajába gyökerezve műfajokban is kibővült, illetve a súlypont áttolódott a politikai és kulturális nevelő jellegű műfajokra. Ma már a grafika nem csupán egyenértékű műfaj a festészettel, szobrászattal, hanem ezen túl a képzőművészetnek, leginkább a tömegekhez szóló harcos műfaj. Éppen műfajbeli tulajdonságai teszik alkalmassá arra, hogy szélesen terjesztve gyorsan válaszoljon minden lényeges eseményre, ez egyben kötelezi is, hogy felelősségeljes agitatív, nevelő feladatát betöltve ideológiai frontunk előretolt állásaiban harcoljon.

A sok ezer példányszámban terjesztett és az ország minden részébe eljutó politikai és kultúrpropaganda plakátok, a folyóiratok és napilapok hasábjain megjelenő karikatúrák, dolgozóink könyveit díszítő illusztrációk hathatós eszközt jelentenek népünk politikai és kulturális nevelésében, a szocialista társadalom felépítéséért vívott nagy harcban. Egyben félelmetes fegyverek népünk és Pártunk kezében a békéért vívott nagyszerű küzdelemben a háborús gyujtogatók és ügynökeik ellen.

Új tartalmat kapott árupropaganda grafikánk is: hivatásában, feladatában, céljában merő ellentéte a kapitalista reklámgrafikának. Míg az, mint a dolgozó nép kizsákmányolásának, félrevezetésének eszköze, annál ordítóbb és hangosabb, minél silányabb az áru, addig a szocialista árupropaganda célja a dolgozó nép érdekeinek igaz, becsületes szolgálata. Tényleges adatokkal dolgozik, eszközei a jó minőségű, hasznos áru terjesztésére irányulnak. Nincs szüksége ordító formákra, indítványokkal fordul a vásárlókhoz, segíti őket az áruk kiválasztásában, ízlésüket neveli s életszínvonaluk emelését segíti elő.

Hogy mennyiben felelt és felel meg grafikánk az új feladatoknak, erre választ fog adni ez a kiállítás is, amely eredményeink felsorakoztatása mellett grafikánk problémáinak legnagyobb részét fel fogja vetni, egyeseket talán tisztázni fog, de mindenképpen elősegíti egész grafikai életünk fejlődését.

Újra felmerülnek a politikai plakát égető problémái: többek között hiába keressük a politikai nevelő jellegű, szatirikus plakátokat — ezen a kiállításon is igen kis számban szerepelnek.

A Szovjetunió példája nyomán — ahol állandóan nagy figyelemmel kísérik és segítik a plakátművészet fejlődését s napjainkban újra értékes tanulmányok foglalkoznak a plakátművészet sajátosságaival és problémáival — nekünk is meg kell állapítanunk, hogy plakátjaink nagy része a helytelenül értelmezett szocialista realizmus miatt nem rendelkezik a plakát sajátos tulajdonságaival. A képszerűség, bőbeszédűség, hamis optimizmus és pátosz hibájába esik s éppen ezért nem tudja betölteni megfelelően hatalmas agitációs feladatát.

Természetesen szó sincs róla, hogy a kapitalista reklám „plakátszerűségéhez" térjünk vissza. Ellenkezőleg erőteljesen fel kell lépnünk a fejlődésünkét még nagy mértékben zavaró kapitalista reklámplakát „tradicióival" szemben, melyek az öncélú dekorativitás, sematikus ábrázolási mód és főleg a sablonfigurák ábrázolásában jelentkeznek.

Igen, a mi szocialista-realista plakátművészetünknek is megvannak a maga sajátosságai. De plakátszerűség alatt itt mindig az eszmei tartalomból fakadó és azt aláhúzó, egyszerű, tömör, világos, dekoratív kompozíciót, erőteljesen sommázott, de reális rajzot értünk, mely az eszmei tartalom kibontását segíti és képessé teszi feladatának betöltésére. Szemben a kapitalista reklámplakát eszmenélküliségből fakadó öncélú dekorativitásával, „plakátszerűségével", mely a formák sematizálásában, technikai fogásokban és manirokban merül ki. Ezt a kifejezési formát természetesen le kell vetni, hogy a magas-

rendű eszmei tartalmat megfelelő formában juttathassuk kifejezésre.

Remélhetőleg ez a kiállítás elősegíti ezeknek a problémáknak tisztázását, a hibák kiküszöbölését, hogy plakátművészetünk még hathatósabban tudja teljesíteni felelősségteljes feladatát, melyet dolgozó népünk joggal elvár tőle.

Érdekes, de egyben szomorú és tarthatatlan jelenség, hogy a kiállításon bemutatott árupropaganda-grafika termékei, címke, csomagolás, sokkal célszerűbbek, ízlésesebbek, mint a nálunk forgalomban lévő e fajta grafikai termékek. Árupropagandánk egyik hibája, hogy e területen is néha rosszul értelmezve a szocialista realizmust egy-egy csomagolást vagy címkét mássá akar varázsolni, mint amilyennek hivatásánál fogva lennie kell.

Korántsincs még tisztázva gyakorlatilag a szocialista árupropaganda-grafika és a kapitalista reklámgrafika közti különbség, ezt mutatják egyes művészek reklámplakátjai. Nehéz problémák ezek, de megoldásuk sürget, annál is inkább, mivel a dolgozók életszínvonalának fokozottabb emelésére irányuló új kormány-programmunk nagyobb igénnyel lép fel egész alkalmazott, így árupropaganda grafikánkkal szemben is.

Természetesen ezek csak kiragadott — főbb problémák és ezeknek és sok más kérdésnek tisztázása, a velük való alaposabb, részletesebb foglalkozást teszi szükségessé.

Mindez arra kötelez bennünket művészeket, hogy a még jelentkező formalista maradványok elleni további kemény küzdelemben egyre mélyítsük ideológiai felkészültségünket, és életismeretünket, kiszélesítve tematikánkat a magas művészi kvalitásért vívott harcban, tökéletesítsük mesterségbeli tudásunkat, hogy méltó fegyverzetben vehessük fel a csatát Pártunk, kormányunk programmjáért, egész dolgozó népünk nagy ügyéért, a szocialista társadalom felépítéséért és a tartós békéért vívott nagy küzdelemben.

Éppen ezért ettől a kiállítástól várjuk, hogy átfogóan egész alkalmazott grafikai területünket, dolgozó népünk elé tárva, megismertesse azt eredményeiben és műfajbeli gazdagságában. A kiállítástól várjuk azt is, hogy az illetékes szervek, művészeink, műkritikusaink is fokozottabb érdeklődéssel forduljanak a grafika problémái felé, és egész alkalmazott grafikánk eredményeinek felmérésével a további gyors fejlődést hiányosságainak feltárásával a hibák kiküszöbölését elősegítsék.

Raszler Károly

Amberg József
Ács László
Balogh István
Barcsay Jenő
Barkóczi Gyula
Bartha Ferenc
Bánhegyi Tibor
Bánki László
Bánó Endre
Benkő Sándor
Biai Főglein István
Biczó András
Bognár Magda
Boldogfai Farkas Imre
Bóór Vera
Budai László
Burger Ferenc
Cziglényi Ádám
Cziglényi László
Csanádi András
Cselényi József
Csemitzky Tihamér
Csergezán Pál
Darvas Árpád
Demjén Zsuzsa
Domján József
Domján Józsefné
Ernyei Sándor
Ék Sándor
Kossuth- és Munkácsy-díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze
Farkas András
Fazekas Péter
Fejes Gyula
Fridrich Gábor
Füle Mihály
Gacs Gábor
Gaál Mátyás
Gábor Pál
Gáll Gersteinbrein Ferenc
Gerő Sándor
Glück Félix
Golarits István
Gönczi Tibor
Munkácsy-díjas
Görög Julia
Görög Lajos
Gross Arnold
Gudics József
Gyimesi Lajos
Győry Miklós
Havas Gézáné
Héti György
Hont Varsányi Ferenc
Horváth Endre
Horváth László
Izsák Magda
Kaján Kalász Tibor
Munkácsy-díjas
Kajári Gyula
K. Lukáts Kató
Kass János
Kassovitz Félix
Káldor László
Káldorné Csillag Vera
Kincses Arisztid
Kiss Molnár László
Klaudnyi László
Koch Ernőné
Kondor Béla
Kondor Lajos
Konecsni György
Kétszeres Kossuth-díjas
Korda Edit
Kovács Endre
Körössy Lajos
Lantos Lajos
Mallász Gitta
Macskássy János
Máté András
Mihályfi Ernőné (Filó)
Mohrlüder Vilmos
Molnár László
Nagy Zoltán
Németh József
Nolipa I. Pál
Palkó József
Pallai István
Papp Gábor
Pap Iván
Pap Klára
Pap Tamás

Pál György
Pándi Lajos
Pintér Ferenc
Pituk József
Rajli Antal
Raszler Károly
Reich Károly
Réber László
Révész Antal
Róna Emmi
Rusznyák Erzsébet
Sajó Péter
Sándor Károly
Sinka Mátyás
Sinkó Károly
Somorjai Imre
Sóti Klára
Szabó Endre
Szalai Gyula
Szántó Piroska
Szecskó András
Szekeres István
Szentgyörgyi Kornél
Kossuth-díjas
Szepes Magda
Székely István
Szilas Győző
Szőnyi Gyula
Szücs Pál
Tamássi Zoltán
Tauber Erzsébet
Tedescó Anna
Török Endre
Vertel József
Végh Gusztáv
Vincze Dénes
Vissy Gábor
Wágner Edit
Wigner Judit
Zala Tibor
Zádor István
Kossuth-díjas
Zborovszky Katalin
Zórád Ernő
Zöldiné Szücs Erzsébet

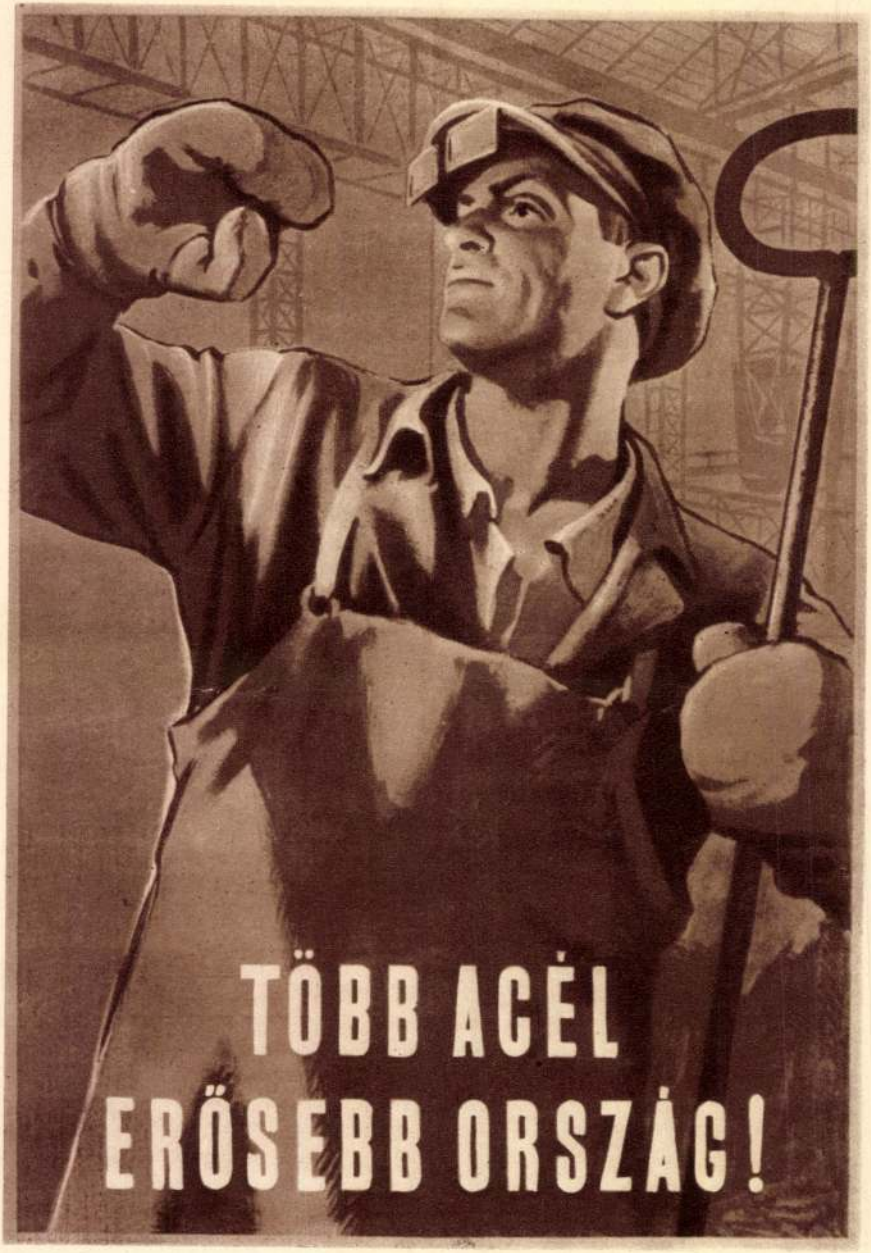

Konecsni György: Plakát

Szentgyörgyi Kornél: Plakát

Szilas Győző: Plakát

Gönczi Tibor: Plakát

Czeglédi István: Plakát

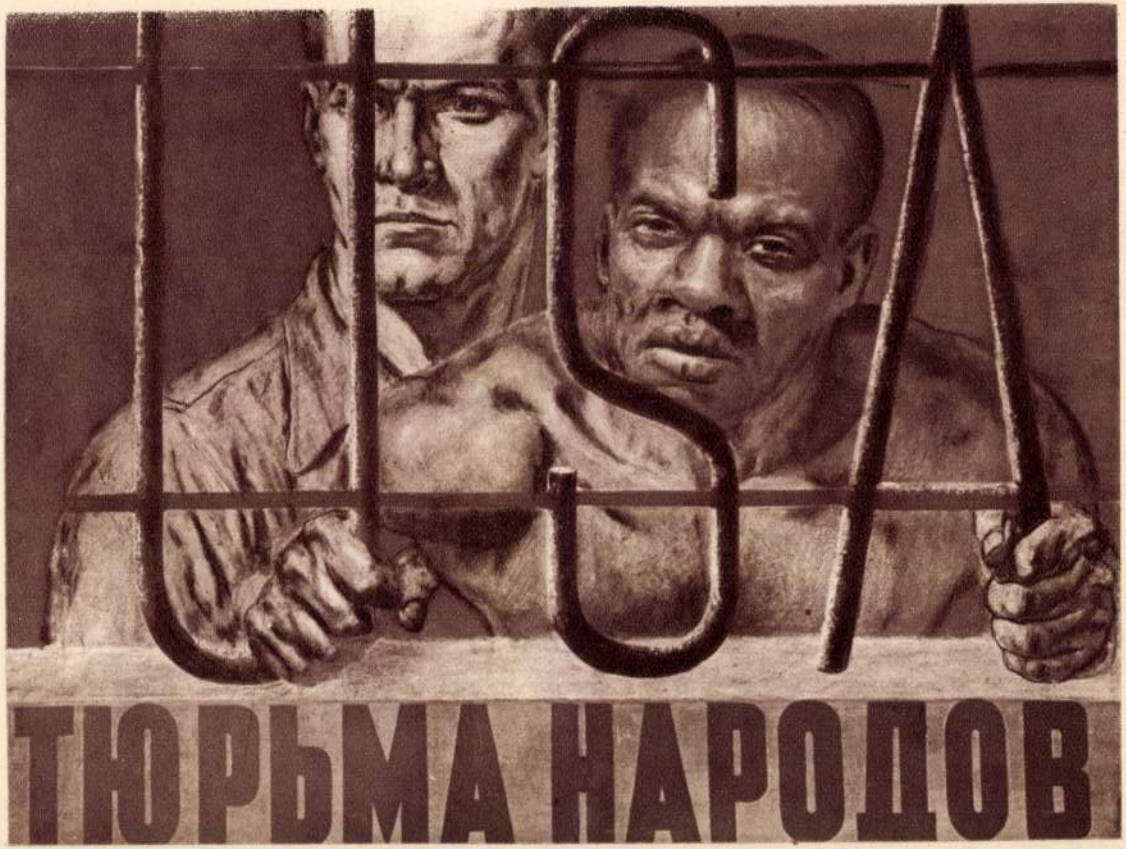

Rasszler Károly: Plakát

Pál György: Plakát

Gábor Pál: Plakát

Máté András: Plakátvázlat

Köpeczi-Bócz István: Plakát

Gaál Mátyás: Plakát

Macskási János—Fejes Gyula: Plakát

Végh Gusztáv: Plakát

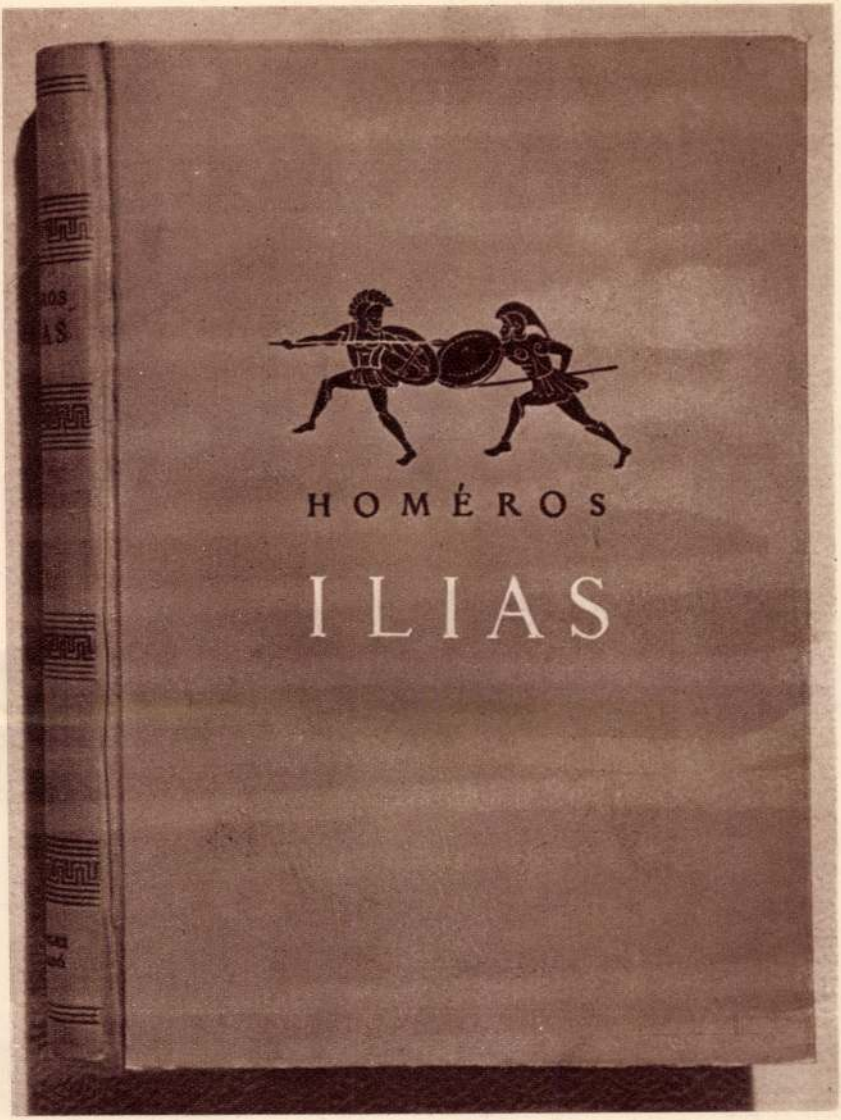

Káldorné Csillag Vera: Könyvcímlap

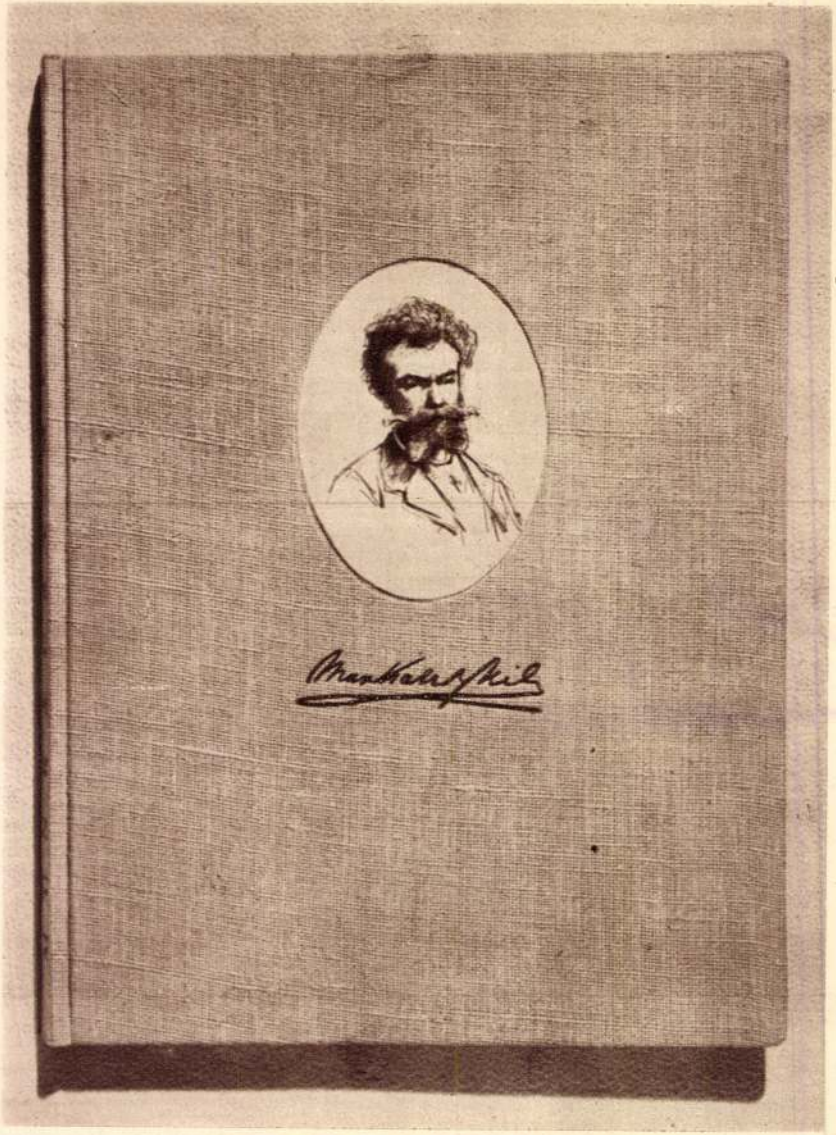

Mihályfi Ernőné (Filo): Könyvcímlap

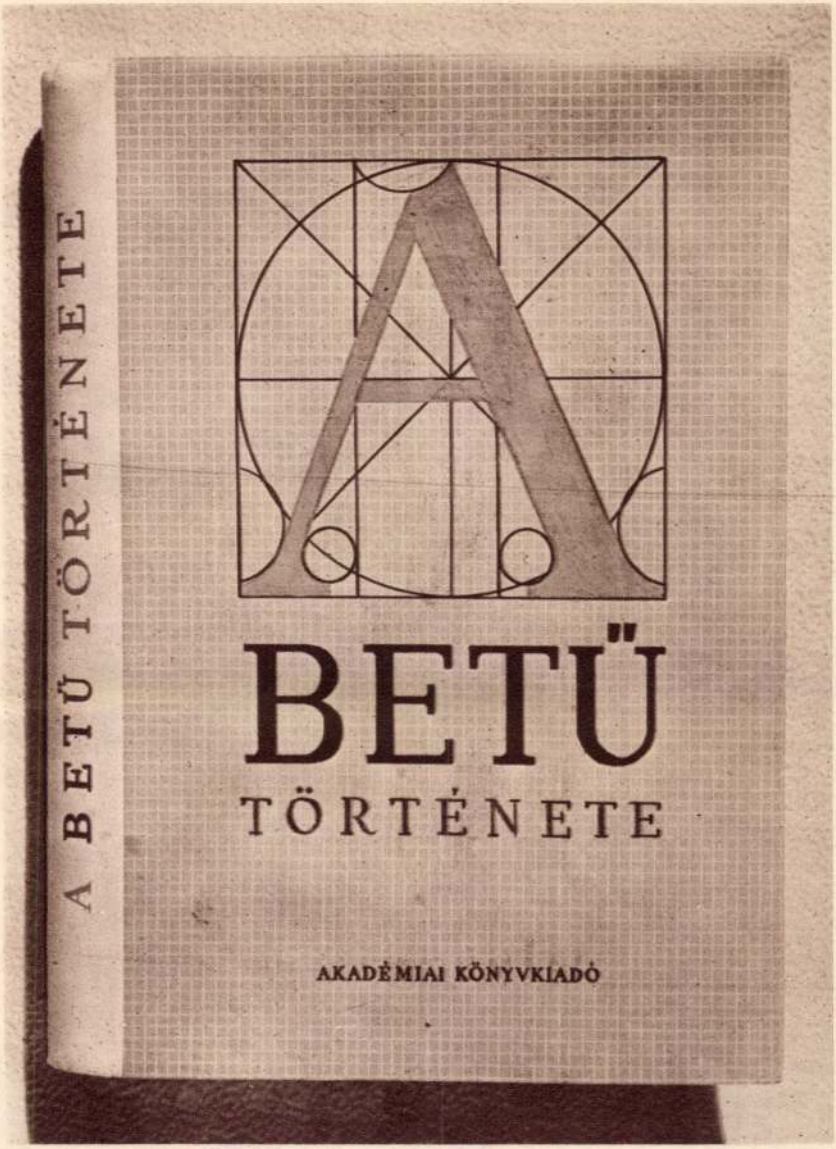

Szekeres István: Könyvcímlap terv

Kass János: Illusztráció Madarász Emil: Csihajda című művéhez

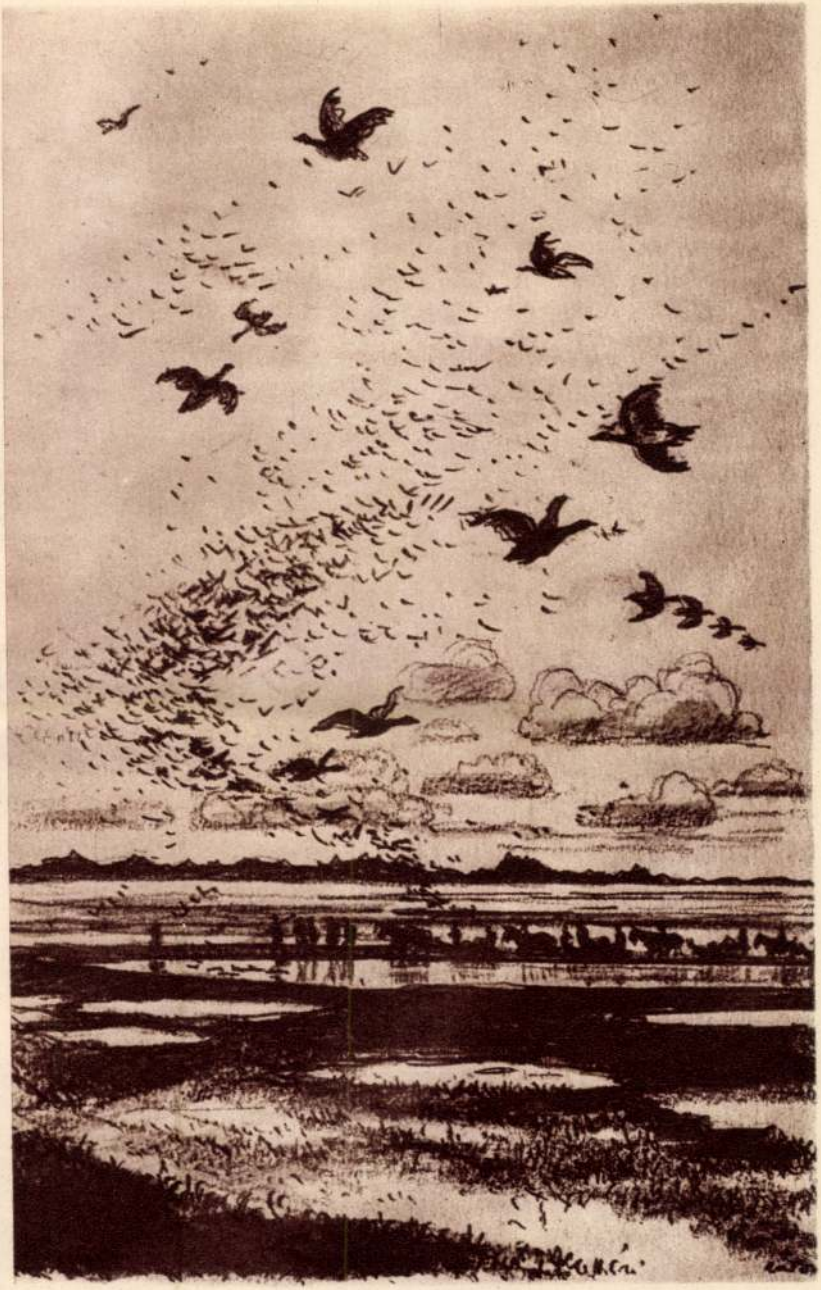

Zádor István: Illusztráció

Kőrössy Lajos: Illusztráció, Kónya Lajos: Bányászlámpák c. művéhez
(monó)

Reich Károly: Illusztráció, Petőfi Sándor: János vitéz c. művéhez (tus és aquarell)

Győri Miklós: Illusztráció, De Coster: Thyl Ulenspiegel c. művéhez (tollrajz)

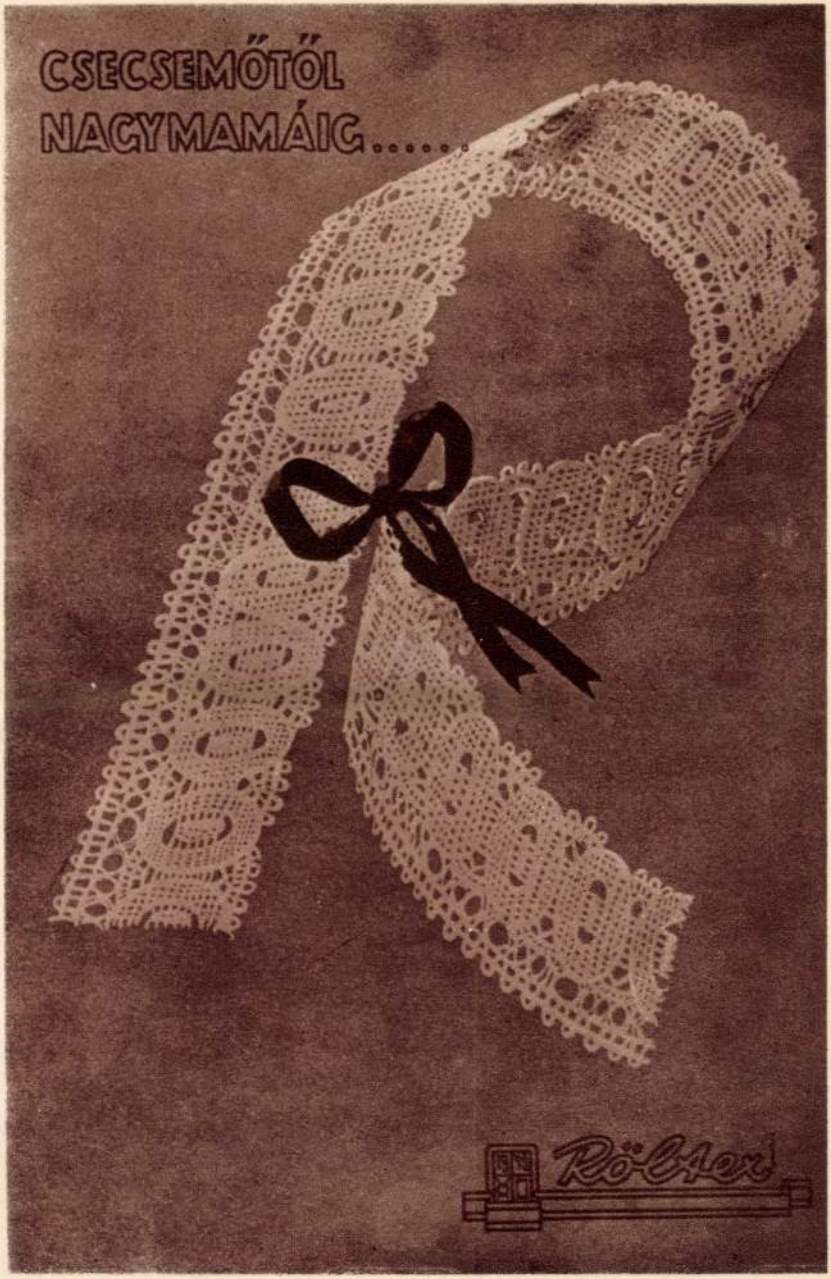

7. Szücs Erzsébet: Prospektus címlap

Mallász Gitta: Textilmontázs

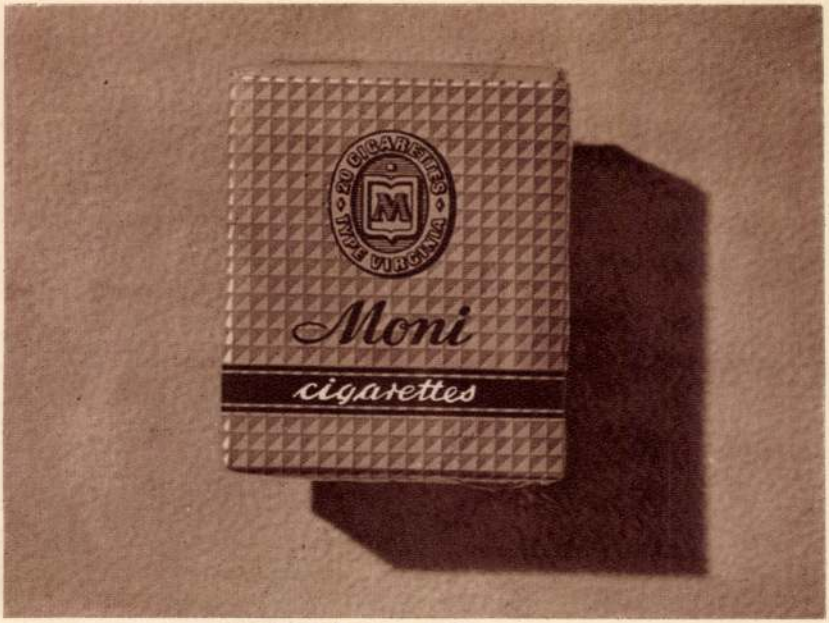

Cziglényi Ádám: Csomagolás

K. Lukács Kató: Csomagolás

Szücs Pál: Bélyegterve

Nagy Zoltán, Cziglényi Ádám: Bélyegtervek

~~Hrvas Géráné~~

Héti Gyula

Hont-Varsányi Ferenc

Horváth Ludre

Horváth László

Izsák Magda

Felelős kiadó: Szurdi Márta

Egyetemi Nyomda, Budapest — 12045 — F. v.: Janka Gyula igazgató

Izsák József — a kiállítási anyag tanúsága szerint — még nem talált magára teljesen. Leginkább rokonszenves „Medgyessy Feri bácsi" című képe. Ebben legkisebb elfogultsága, amely más képeinek

es Adolf-teremben

értékét csökkenti. Ezt az elfogultságot és zavart bátortalanságot a pályakezdő fiatal művész természetes gyengeségének ismerhetjük el, s nem is rójuk meg érte. A Medgyessy Ferencről festett kép friss természetessége és dekoratív egyszerűsége a továbblépés útját jelzi.

Csak Miklós Zoltán György
1956. V. 26

Izsák József

Hármójuk közül *Izsák József* képeiben találkozunk leginkább a formai megoldás többféle keresésével, s bár kísérleteiben még sok a tapogatózás, ez fiatal művésznél egészséges és érthető. Tájainak nagy színfoltokkal történő felépítése, a *Medgyessy Feri bácsi* kék lócájának dekoratív hatása, a *Judika* vagy a kedves humorú *Cigánylány* merőben eltérő stílusa tanúskodik erről.

Aradi Nóra: Magy. Nemzet 1970 V. 10.

M.D.K.

Izsák József
grafikus

„Jedem das Seine" c. munkai

Láncz Sándor: Képzőművészeti Krónika
Élet és Irodalom, 1961 nov. 18 - 10 e.

Izsák József
grafikus

M.D.K.

Linoleummelszete
(repro)

Ilja Ehrenburg: Találkozás Leninnel
Élet és Irodalom, 1961. apr. 21. – 3 lap

MDK

Izsák József

Forgalmista. Olajf. 88x110
Öltöző. " 90x115

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Műcsarnok.
1955. Kat. 17.1.

Röplap

D. Izsák Magda:
Butor nővet.
(Hungarotex)

1963

Izsák József,

Mezőtúron megnyílt a „túri"-származású képzőművészek kiállítása. – A művész művei szerepettek: „Háborús emlék" c. – „Kék tál" c. – „Törött korsó" c. /említve/, formavilágával hatásos.

T.L.: Mezőtúri származású művészek kiállítása. Szolnok Megyei Hírlap, 1978. szept. 12.

Izsák József festő (Mezőtúr, 1929-

Kiállítás a Kecskeméti Képcsarnokban

1978. jún. 1-15.

- katalógus a könyvtárban -

Izsák József, festő

Kép: Repr.

Izsák József: Festmény 79.

Jászkunság, Szolnok, 1978. nov. XXIV/3-4.

Izsák József

Illusztráció

Pályi András: Almazöldeset,
Tükör, 1976 június 20 – 8 oldal.

IZSÁK JÓZSEF festő, grafikus
Mezőtur, 1928

A Képzőművészeti Főiskolát 1952-ben végezte el, mestere Szőnyi István volt. Tanulmányuton Ausztriában, az NDK-ban, Olasz- és Franciaországban, valamint Izraelben járt. Itthon a Fényes Adolf Teremben (1956) és Mezőturon (1967), külföldön Izraelben (1966), az Egyesült Államokban (1970-71) és Svájcban (1972) rendezett egyéni tárlatokat. - Művészi törekvése a szubjektivitással feltöltött realista ábrázolás, a látottakat átirva, expressziv formanyelven jeleniti meg. Igen jelentős a könyvillusztrátori tevékenysége.

Művészéletrajzok 197

Izsák József

A VI. nagymarosi nyári tárlat aug. 20.-án nyílt meg, melyen szerepel munkája.

Losonci Miklós: Kiállítóteremekben.
Pest Megyei Hírlap, 1975. aug. 26.

Izsák József

Illusztráció

Anar: A szakatárban.

Tükör, 1976. okt. 5 – 11 oldal.

Izsák József

"Pletyka" cimmel három nyelvvel ábrázolt nőalak.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. nov. 9.
XVIII. évf. 45. sz. 15. lap.

Izsáki József

"Könyvárus lány" cimmel a lap bemutatja a müvész rajzát.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. febr. 2.
XVIII. évf. 5. sz. 6. lap.

Izsák József M.D.K.

Illusztráció Szeberényi Lehel: Egykalendáregény születése c. íráséhoz repr.

Magyar Nemzet 1964. május 17. 12. l.

Irsák József

Illustráció Fábián Zoltán

irásához /szepró/

Nagyvarsa 1967 IX. 17 Sóld

Izsák József MDK

Csendélet, olf.

VIII.Miskolci Orsz.g Képzőm. Kiáll. 1964

Izsák József

Illusztráció Ormos Géza írásához.
(„Üzenet").

Rajz, repr.

Népszava, 1964 nov. 28. 8. l.

Izsák József

Illusztráció Ormos Gerő: Egyedül rossz... c. írásához.

Rajz, reprodukció.

Népszava, 1965 febr. 21. 8. l.

Izsák József
grafikus

M.D.K.

Castro (kino) repro

Élet és Irodalom, 1962. január. 6 – 3 l.

M.D.K.

Izsák József
grafikus

Illusztráció

Rákosy Gergely: Embesek szégyene.
Élet és Irodalom, 1961. aug. 19. — 9 l.

Kassák József
grafikus

M.D.K

Bartók Béla – Liszt Ferencről
készült rajzai.

Bartók Béla – Liszt Ferencről
Élet és Irodalom, 1961. szept. 30 – 1 l.

H.D.K.

Jarák József
grafikus

Bartók Béla – first Tenorista
Kiszállt napsác

Bartók Béla – first Tenorista
Élt és Izodalom, 1961 szept. 30 – 12.

Szsák József festő

M.D.K.

Az Ernst Museumban levő kiállitason vett részt.

Szigeti Zsuzsa: Egy kiállitás és háttere" Művészet, 1963. január " – 38 kap

MD.

Izsák József

Kiállitási hir

Szolnokmegyei Néplap 1967okt.lo.

MDK.

Izsák József

Kiállitási hir

Szolnokmegyei Néplap 1967 okt.6.

Izsák József

Csendélet, o.

X. Nagy. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1965.

Irsák József

Illustráció Csongor József
Szávához (szepró)

Nagyava 1967 VIII. 9. Sold.

Irsák József

Illusztráció Ormos Gerő

írásához /repró/

Nagyanva 1967 X-15, sold ~~[illegible]~~

Csák József

Ilmentrócia gera mikály szávakor
(szepró)

Nagyvaca 1967 VIII. 13 8 ola

Iz sák József

Illusztráció Szentirónyi Kálmán
"Érettségi bankett" c. írásához.

Rajz, reprodukció.

Néprajza. 1965. jún. 27. G. L.

Vrák fónyi

Illumináció (rajz, kapró)

Nagyvonya, 1965, máj 30., 90.

Irsák József

Illusztráció Galambos Lajos
Irásához (Szepró)

Nagyava 1966 nov. 13 Gold.

Irsák József

Ilmuntáció Kamjén István

Írásához /szepkó/

Nejmanó 1966 aug. 14 9 old.

Izsák József

Ilmutráció Aravecz János írásához
/repró/

Néznava 1966 jul. 3, sold.

Izsák József
grafikus

H.D.K

„Özvegy"

Élet és Irodalom, 1967. okt. 14. 7 lap

Izsák József

MDK

Csendélet, olf.

Miccsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Irsák József

Illustráció Vasga Nándor
Irásához (Szepró)

Nagyvarsa 1907 VI. 4 Gold.

Irsák József

Illusztráció Karoda Miklós

Irásához (szepró)

Nagyanya 1967 I. 22. 9 old

Gzsák József

Ilmuntráció Baráth Lajos írásához

(szepró)

Nagyvaca 1967 III. 12 Sold.

Irsák József

Illuntráció galambos lajos
Irásához /szepró/

Nagyvarsa 1967 IV-9 Sold.

Izsák József

MDK

Mindenkinek a magáét, linó

Műcsarnok 1962 IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Izsák József

Illusztráció szebekényi tehet
írásához /szepró/

Nagyvaca 1968 fab. 18 9 old.

Irsák József

Sásdi Sándor Irsák illusztrátor
(Szepró

Négyszava 1968 I. 21 Gold.

Tóth József

Mindenkinek a magáét c. grafikai lapja /sept./
az I. Miskolci országos grafikai Biennálé anyagából.

Észak-Magyarország 1961. nov. 12. 7. p.

Jzsák József

kiállított festménye:
A vándor munkás, olaj, 90×115 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

10. l.

IZSÁK JÓZSEF

Festőnő olaj

Szerelmespár "

Fiatal képzőművészek és párműveszék kiáll. 1955

Szerelmey Miklós:

1) A visegrádi vár koronaterme
(Häufler József Visegrádi
albumának címlapja)

2) Balatonfüred látképe
(Balaton c. albumából)

Magyarországi tanáskepek
Magyar Nemzeti Múzeum
Katalógus Nagy György

MDK

Izsák József festő

linometszet:

Budapest

1917

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

MDK

Izsák József festő

linometszet:

Özvegyek tornya

Csendélet

Olvasó öreg nő, repr.

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

MDK

Izsák József festő

olaj:

Sárga virágos lány

Auschwitz

Csendélet

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

Izsák József

A vándor munkás, olaj, 90 x 115 cm

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957
Kat. nest. Kisdéginé Kiszmi Irén.

10

Kirimi

Izsák József festőmüvész

Müvelt Nép, 1954. jul. 25. 4. old.

MDK

Izsák József festő

olaj:

A fasizmus évei

Táj asszonyokkal

Kikötő

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

MDK

Izsák József festő

linometszet:

Baromfietető

Auschwitz I-VII.

Együtt

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

Izsák József festő

MDK

olaj:

Ecseri piac

Olvasó öreg nő

Multbanéző

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

MDK

Izsák József

olaj:

Kikötő

9. szegedi nyári tárlat. Móra F.Muz.
1968. aug.

IZSÁK JÓZSEF/

1.) 16 év után linómetszet 12.5 x 13.5

2.) A halál útja —"— 16.5 x 21

3.) „Auswitzi tavasz" —"— 16.5 x 21.5

4.) „Mindenkinek a magáét" —"— 17.5 x 19

5.) A hőhér és x(repr.) áldozatok x —"— 17 x 19

I. Miskolci országos grafikai biennálé Kat. bev. D. Fehér Zsuzsa. Miskolc, 1961.

MDK

Izsák József

Plakátvakaró, of.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.

1961.

•

Izsák József
grafikus

M.D.V.

Dobozy Imréről készült
rajza

—: Az Élet és Irodalom látogatóban Dobozy Imrénél
Élet és Irodalom, 1965. márc. 7 – 12 lap

~~Hock Ferenc /Hajóállomásnál, of./~~

~~Horváth Ilona /Női portré, gipsz/~~ K

Izsák József /Akt, of./

Kalló Viktor /Halászlány, gipsz/

Kántor Lajos /Munkás, of./

Kaszás István/Az ellenforrad. áldozata, rézk./

Király Róbert /Fiufej, gipsz/

Kiss István /Szobor, gipsz/

R. Kiss Lenke /Béke, Pörgők, gipsz/

Kiss Sándor /Székely famunkás/vázl./gips I-II.

Koch Vilmos /Tájképvázlat, Tájkép, of., Tájkép fákkal, tusr./

Kokas Ignác /Gépállomáson, of./

Konok Tamás /Csónakház, of., Utkanyar, vizf

Kós Lajos /Kis tájkép, linom./

Kovács Ferenc /Madarat eresztő, Fiatal férfi, gipsz/

Kovács József /Bp. a Gül-Baba sirjától, rézk./ rk

Krajcsirovits Henrik/Óriáskerék, Daru, lin

Kucs Béla /Sportoló, br. Ifjuság, gipsz

IFJUSÁGI KIÁLLITÁS /N. Szal./1957

Gulácsy Lajos

vőd.
2

Magyar Nemzet
1947. máj. 4.
(V. 2s. Gulácsy
Lajos kiállítása.)

Izrák fóney

Ilmuntráció Orosz mihály

Irásához (szepró)

Négmava 1965 okt. 10

Irsák tónej

Illuntráció gara tónos

Irásáta (repró)

Négnava 1965 okt. 31

Izsák József

Illusztráció Szendrei József

Szásához (sepró)

Nagyvaca 1965 nov. 14

Izsák József

MDK

A vándor munkás, olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Izsák József MDK

Gyülésen, olf.

Mücsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

M.D.K

Irsák József
Gráfikus

„November 7"

Élet és Irodalom, 1966. november 5 - 2 lap

MDK

Izsák József

"Mindenkinek a magáét", linó

A hóhér és áldozatok, "

1. Miskolci O. Grafikai Biennale 1961.

MDK

MDK

Izsák József

16 év után, lino

A halál utja, "

"Auswitzi tavasz", lino

1. Miskolci O. Grafikai Biennale 1961.

Isaak Jósef.

Ió év után, Iino

A halál után, "

"Auswitzi tavasz", Iino

MDK

Izsák József

Hóhér és áldozata, repr.

1. Miskolci Ó. Grafikai Biennale 1961.

Isaak József

Höhér és Áldozata, repr.

MDK

Izsák József

Gyülésen, of.

Boldog gyermekévek ... kiáll. Műcs. 1961.

MDK

Izsák József

Ipari tanulóklubban, olf.

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

LITERATURA/IRODALOM

(G.): A vajdasági képzőművészek III. kiállítása = Magyar Szó, 1949. XI. 10; Šokčić, Joso: Izložba radova akademskih slikara u Subotici = Letopis Matice srpske, god. 127, sv. 3. septembar 1951. 262.p; B. Szabó György: A Vajdasági Magyar képzőművészet fejlődési útja. Magyar Ünnepi Játékok (gyűjteményes kötet), Testvériség – Egység Könyvkiadóvállalat, Noviszád 1952. 165-188. p. Ua: In: Éjszakák és hajnalok. Forum Könyvkiadó, Novi Sad, 61.p; B. Szabó György: Képzőművészetünk a mérlegen (A palicsi tárlat néhány tanúsága), = Híd, Újvidék 1952/7-8, 478-484. p. Ua. In: Éjszakák és hajnalok. Forum Könyvkiadó, Novi Sad, 80. p; Bela Duranci: Likovno stvaralaštvo - Képzőművészeti alkotások, Subotica 1945-1970., Gradski muzej - Városi Múzeum, Subotica 1970., 9-14, 98. p; Gajdos Tibor: Szabadka képzőművészete. Életjel, Szabadka, 1995. 221, 225, 231-233, 240, 242, 329. p; Tolnai Ottó: Látogatások Ivanyos Sándornál. = Palics és környéke, I.évf., 2.sz. Szabadka 1998.XI.5., 22-25.p; Ninkov K. Olga: Kiállítás a Milekics villában. Vajdasági Magyar Képzőművészek Kiállítása, Palics 1952. = Üzenet, Szabadka, 2002. tavasz, 272-287. p; Dr. Gulyás Gizella: Kortárs Vajdasági Magyar Művészek Lexikona, Újvidék, 2003. 49.p

Katalog izloženih dela
Kiállított művek jegyzéke

1. Dva akta u ateljeu – Két akt a műteremben, 1943.
linorez - linómetszet, 27,5 x 19, 5 cm, sign.d.d.-jelzet b.l: IS 43
2. Kupačice - Fürdőző nők, 1944.
linorez - linómetszet, 29 x 21 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: IS 44
3. Autotportret u kostimu pajaca - Bohóc önarckép, 1946.
ulje-karon - olaj-karton, 47 x 38 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos 46.
4. Motiv sa Palića (salaš u ZOO vrtu) – Palicsi motívum (Az állatkerti tanya), 1948.
ulje-karon - olaj-karton, 30 x 40 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos 48.
5. Osam portreta - Nyolc arckép, 1949 – 1952.
tuš - tus, orahov bajc – diópác,
različite dimenzije – különböző méretek
6. Šarika - Sárika, 1950. körül
skulptura od gipsa - gipszszobor, 30 x 19 x 19 cm
7. Usnule žene - Alvó asszonyok, 1950.
ugljen - szénrajz, 32,5 x 23,5 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos 50.
8. Moja ćerka crta - Rajzoló kislányom, 1950.
ugljen - szénrajz, 33,5 x 21 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos
9. Žena koja leži - Heverő asszony, 1950.
ugljen - szénrajz, 24 x 34 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos 50.
10. Portert moje majke – Édesanyám portréja, oko 1950 körül
skulptura od gipsa - gipszszobor, 40 x 30 x 23 cm
11. Portret učenika - Tanuló arcképe, 1952.
tempera, 25x18 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanjoš 52.
11. Portert dr Jožefa Mirniča - Dr Mirnics József portréja
tuš - tus, 15 x 10,5 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos
12. Studije pokreta - Mozdulattanulmányok, 1952
tuš - tus, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos 52
I. Devojka sa kablom koja sedi– Ülő lány vödörrel, 40,5 x 29, 5 cm
II. Devojka koja se saginje - Lehajló lány, 37 x 24,5 cm
III. Sa kablom na ramenu - Vödörrel a vállán, 36 x 22,5 cm
IV. Pralja - Mosónő, 41 x 28, 8 cm
12. Portert mog prijatelja – Barátom portréja, 1952.
olaj-karton, 57x42 , sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos
14. Bunar na Paliću - A palicsi kút, oko 1952. körül
tuš - tus, 25 x 18,5 cm, sign.d.d.-jelzet j.l.: Ivanyos
15. Mala prodavačica cveća – Virágárus kislány, 1953.
ulje-karton - olaj - karton, 65x48 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos 53.
16. Majka sa detetom – Édesanya gyermekével, 1955.
ulje-karton - olaj-karton, 59 x 79 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos 55.
sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos
17. Moj otac - Édesapám, 1955.
ulje-karton - olaj-karton, 48 x 35 cm, sign.g.d.-jelzet j.f: Ivanyos 55.
18. Moj atelje - Műtermem, 1955.
ulje-platno - olaj-vászon, 58 x 33 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos 55.
19. U ateljeu - Műteremben, 1955.
ulje-platno - olaj-vászon, 56 x 39 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos
20. Autoportret - Önarckép, 1956.
Bakrorez - rézkarc-gipszlenyomat, 14 x 13 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos
21. Pariz - Párizs, 1956.
tuš - tus, 11 x 12 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Paris Ivanyos 56.
22. Ajfelov torany - Eiffel - torony, 1956.
tuš - tus, 29 x 19 cm, sign.d.s.-jelzet k.l: Paris 56 Ivanyos
23. Sloven Gradec, 1958.
Tuš - tus, 19 x 28,5 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos
24. Bečejska luka - Becsei kikötő, 1959.
tuš - tus, 13,5 x 20 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos 59.
25. Autoportret - Önarckép, 1960.
ulje-karton - olaj-karton, 44 x 32 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos 60.
21. Lošinj, 1960.
bakrorez - rézmetszet, 12 x 7 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos
26. Mrtva priroda sa dinjom – Dinnyés csendélet, 1960.
ulje-karton - olaj-karton, 44 x 33 cm, sign.g.l.-jelzet b.f: Ivanyos 60.
27. Lale - Tulipánok 1960.
Komb.tehn. - vegyes technika, 38 x 31 cm, sign.l.s.-jelzet b.k: Ivanyos 60.
28. Mrtva priroda u ostavi - Csendélet a kamrában, oko 1960 körül
ulje-karton - olaj-karton, 50 x 36 cm, sign.d.s.-jelzet k.l: Ivanyos
vlasništvo Gradske biblioteke Subotica - a szabadkai Városi könyvár tulajdona
29. Moja supruga - Feleségem, 1965.
tempera, 24,5 x 18,5 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos
30. Detalja ulice - Utcarészlet
tempera, 39,5 x 57 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos
31. Mrtva priroda u sobi – Csendélet a szobában, 1998.
ugljen - szénrajz, 36 x 26 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos 98.
32. Palićki pejzaž - Palicsi téli táj, 1999.
gvaž - guache, 18 x 28 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos 99.
33. Mrtva priroda - Csendélet, 2001.
tempera, 25 x 40 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos 01.
34. Tihi minuti - Csendes percek, 2002.
tempera, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos 02.
35. Mrtva priroda sa radiom – Csendélet rádióval, 2002.
gvaž - guache, 30 x 21 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos 02.
36. Molo velikog palićkog štranda – A palicsi nagystrand mólója, 2002.
tempera, 39 x 24 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos 02.
37. Mesto za odmor ispod drveta I – Fa alatti pihenő I. 2000.
Komb. tehnika - vegyes technika, 20 x 24, 5 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: -
38. Mesto za odmor ispod drveta II – Fa alatti pihenő II. 2000.
Komb. tehnika - vegyes technika, 20 x 24, 5 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: Ivanyos
38. Moja bašta - Az én kertem, 2001.
gvaž - guache, 28 x 43 cm, sign.d.s.-jelzet l.k: Ivanyos 2001.
39. Obala - Vízpart, 2003
tempera, 28,5 x 44 cm, sign.d.l.-jelzet b.l: -
40. U šumama Palića - A palicsi erdőkben, 2003.
tuš - tus, 28 x 25 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos
41. Palićki drvoredi - Palicsi fasorok, 2003.
tuš - tus, 38 x 28 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos 03.
42. Oranica Tuki ugranice – „Tuki ugarok" szántóföld, 2003.
tuš - tus, 27 x 43 cm, sign.d.d.-jelzet j.l: Ivanyos 2002.
43. Fotokopije Ex librisa - Ex libris fénymásolatok
(Balogh Mária, Tolnai Ottó, Nem névre szóló, Kinka Ferenc, Zsóka, Találkozások-Drugarski sastanak Zoo Palics, Ignacije Tonković, Bagolyvár - Palics, Pajor József)

Izložba Šandora Ivanjoša. Palić- Biblioteka, oktobar 2004. –
Ivanyos Sándor kiállítása. Palics - Könyvtár, október 2004.

Autori izložbe – A kiállítás szerzői:
Bodnár Irén, Ninkov K. Olga

Koncepcija izložbe i tekst kataloga –
A kiállítás koncepciója és a katalógus szövege:
Ninkov K. Olga

Dizajn kataloga – A katalógus grafikai szerkesztője:
Korhecz Papp Zsuzsanna - Harangozó Attila

Sponzor izložbe – A kiállítás támogatója:
Skupština grada Subotice – Szabadka Község Önkormányzata

Štampa – Nyomda:
Grafoprodukt

Ivanyos Sándor

IZLOŽBA
KIÁLLÍTÁS

IVANJOŠ ŠANDOR

IVANJOŠ, Šandor slikar, grafičar i pedagog, rođen je 22. juna 1922. u Staroj Moravici. Na Palić se doselio sa roditeljima 1927, na preporuku dr Artura Munka, zbog blagotvornog dejstva vode i vazduha. Od tada živi u kući kupljenoj u susedstvu Milekićeve vile i sadašnjeg zoološkog vrta. U Građanskoj školi je Šandoru Ivanjošu likovno predavao Fabijan Horvacki. Nakon toga je primljen na grafički odsek Kraljevske zemaljske mađarske škole za primenjenu umetnost u Budimpešti. Tu je do 1945. bio učenik Jenea Harangija (1894-1951) i Endrea Domanovskog (1907-1974). Između 1946-60. godine je predavao likovno u subotičkoj Gimnaziji na mađarskom nastavnom jeziku. Pored toga je od druge polovine 1948. i 1949. godine vodio mađarsku grupu Kursa figuralnog crtanja. U ovom periodu je izlagao na više kolektivnih izložbi, od kojih se ističu Prva posleratna zajednička izložba školovanih umetnika Subotice, priređena 1949. u galeriji Gradskog muzeja, te izložba Umetnika Mađara u Vojvodini, priređena 1952. na Paliću u

okviru Mađarskih svečanih igara. „Šandor Ivanjoš je učestvovao sa tri rada u tehnici tempere i jednim crtežom tušem. Njegovo interesovanje – piše o njemu izvrstan grafičar, teoretičar i glavni organizator palićke izložbe Đerđ B. Sabo (1920-1963) – pre svega je okrenuto ka figuralnim kompozicijama, a na dva njegova rada se osim sigurne crtačke aparature ističe i odabir teme. Na njegovim slikama dominira crtež, pa se stiče utisak kolorisanih crteža. Odlikuje se dobrim sagledavanjem i crtačkim umećem." Đerđ B. Sabo uočava ispoljavanje i razvitak talenta kod mladih umetnika kao što su Ivanjoš i Imre Šafranj (1928-1980). Šafranj je te godine započeo svoju dugogodišnju karijeru ilustratora, što ga je nagonilo na stvaranje dela aktuelne sadržine, a Ivanjoš je svo svoje umeće i energiju ulagao u pedagoški rad. Skoro su istovetno dospeli u Pariz: Šafranj 1954, a Ivanjoš 1956. Ivanjoš je boravio još na sledećim studijskim putovanjima: u Rimu i Londonu 1958, u Amsterdamu 1959, u Egiptu 1972, u Pragu 1978. Obišao je i domaće predele, pošto je vodio đake na ekskurzije, te putovao na seminare i druga stručna usavršavanja sa Društvom likovnih pedagoga Vojvodine (koje je u Novom Sadu osnovao 1954. i vodio Bogomil Karlavaris). Uzlet likovnog života Subotice se dešavao paralelno sa unapređenjem teorije i prakse likovne pedagogije. Pored istaknutih likovnih umetnika XX veka u Subotici, trajne tragove su ostavili i značajni likovni pedagozi grada, među koje se svrstava i Šandor Ivanjoš. Nakon što je 1960. godine imenovan za savetnika likovne kulture Pedagoškog zavoda Subotice, osnovao je Dečiji likovni salon. To je bio novi oblik komunikacije sa školama koji je "stimulativno uticao na razvoj likovne pedagogije u gradu i okolnih salašarskih škola" – piše Bela Duranci, tadašnji istoričar umetnosti Gradskog muzeja u jednom izveštaju. U istom cilju se praktikuje kod učenika pretplata na izložbe "Zimskog salona". Tokom svog mandata, Šandor Ivanjoš je pomagao i imao mogućnost potpunog uvida u rad svojih kolega, ali je učestvovao i u grafičkoj opremi, ilustrovanju nekoliko udžbenika. Penzionisan je 1981. Tada se posvetio uzgajanju voća. Kao što nam hronološki redosled nastajanja sada izloženih radova ukazuje na pauzu koja je nastala od 1965, takođe se primećuje buđenje stvaralačke aktivnosti autora krajem devedestih godina. U ovoj "reanimaciji" je velikog udela imalo nastanjivanje književnika Otoa Tolnaija na Paliću i sklapanje prijateljstva dva umetnika. Interesovanje ovog, za likovnu umetnost oduvek senzibilnog pisca, dovelo je 1998. i do nastanka portertnog filma novosadske televizije, u kojoj Ivanjoša predstavljaju pored Tolnaija, Bela Duranci i Đula Feher.

Naša izložba je svedočenje rada mlade galerije palićke biblioteke, ogranka subotičke Gradske biblioteke. Gradskom muzeju Subotica predstavlja čast da u saradnji sa ovom bibliotekom i u njenom okrilju realizuje prvu samostalnu, ujedno i retrospektivnu izložbu jedne od značajnih ličnosti zavičajne istorije umetnosti i pedagogije. Male dimenzije galerije su odredile broj izloženih eksponata, pa ipak, možemo videti radove autora iz svake njegove stvaralačke etape. Među njima su izloženi slikani, crtani, štampani i vajani portreti, te pejzaži i mrtve prirode. Radovi stilski pružaju raznoliku sliku vremena svog nastanka: u početku susrećemo klasicističko – simboličan jezik rimske škole sa dominantnim plavim, hladnim tonovima, se prepliće sa tipičnim temama i prikazima socijalističkog realizma 50-tih godina, da bi to u šestoj deceniji prešlo u koloristične slike i impresionističke crteže pune emocija. Izložena dela imaju sa lakoćom vođenu liniju i senzibilitet za boje, sa sadržajnom potkom ljubavi prema porodici, domu i prema (ovom) predelu, uz mestmičnu pojavu enterijera ateljea i eksterijera prirodnog okruženja. Izložba pruža osnovu za dalji studijski rad i upoznavanje publike sa Palića (i Subotice) sa još jednim zavičajnim stvaraocem.

Ninkov Kovačev Olga

IVANYOS Sándor festő, grafikus és pedagógus Ómoravicán született 1922. június 22-én. Palicsra 1927-ben került szüleivel, dr. Munk Artur ajánlatára, a tó és a levegő gyógyhatása miatt. Azóta is abban a házban él, amit szülei vettek a Milekics villa és a későbbi állatkert tőszomszédságában. Ivanyos Sándornak a szabadkai Polgári iskolában Horvacki Fábián volt a rajztanára. Utána Budapesten nyert felvételit az Országos Magyar Királyi Iparművészeti Iskola grafika szakán. Itt 1945-ig Harangy Jenő (1894-1951) és Domanovszky Endre (1907-1974) tanítványa volt. 1946-60 között a szabadkai magyar gimnázium rajztanára, emellett 1948 második felétől, az 1949-es éven át a Figurális rajztanfolyam magyar tagozatának előadója. Ebben az időszakban vett részt több kollektív tárlaton, melyek közül kiemelhető *Szabadka hivatásos képzőművészeinek háború utáni első közös tárlata* 1949-ben a Városi Múzeum képtárában, valamint a Magyar Ünnepi Játékok keretében 1952-ben Palicson megrendezett *Vajdasági Magyar Képzőművészek Kiállítása*. „Ivanyos Sándor három temperával és egy tusrajzzal szerepelt. Érdeklődése – írja róla akkor B. Szabó György (1920-1963) a kiváló grafikus, teoretikus, a palicsi kiállítás főrendezője – elsősorban a figurális kompozíció felé fordult, és két figurális képén a rajz szerkezeti biztonságán túl, elsősorban a tematika megválasztása emelendő ki. Festményein még a grafikai elemek dominálnak, és művei inkább a színes rajz benyomását keltik. Grafikája jó rajzkészségről és meglátásról tanúskodik." A fiatal képzőművészek fejlődő tehetségének kibontakozását véli felfedezni Ivanyos és Sáfrány Imre (1928-1980) képein. Sáfrány abban az évben kezdte meg hosszúéves újság-illusztrátori pályafutását, ami naprakész művek alkotására sarkallta, Ivanyos pedig a pedagógiai munkába ölte teljes tehetségét és erejét. Szinte egy időben jutottak el Párizsba: Sáfrány 1954-ben, Ivanyos 1956-ban. Ivanyos tanulmányutakon járt még Rómában és Londonban 1958-ban, Amszterdamban 1959-ben, Egyiptomban 1972-ben valamint Prágában 1978-ban. A hazai tájakat is bejárta, hiszen hol diákjait vitte kirándulni, hol rajzpedagógus kollegáival utazott szakmai továbbképzésre. Ez utóbbi a Vajdasági Képzőművészet-tanárok Egyesülete sikeres működésének is volt köszönhető, amit Bogomil Karlavaris (1924) alapított 1954-ben Újvidéken és vezetett hosszú éveken át. Szabadka művészeti életének fellendülése egybeesett a képzőművészeti pedagógia elméletének és gyakorlatának fejlesztésével. Szabadka XX. századi korszakának jelentős képzőművészei mellett maradandó nyomokat hagytak hátra a város rajztanárai is, akik közé sorolható Ivanyos Sándor is. Miután 1960-ban kinevezték a szabadkai Pedagógiai Intézet képzőművészeti tanácsosának, a Városi Múzeumban megalapította a több évig működő Gyermekszalont. Az iskolákkal folytatott sajátos kommunikáció „stimulálta a város és a környező tanyasi iskolák képzőművészeti pedagógiájának fejlődését" – írta egy beszámolójában Bela Duranci, a múzeum akkori művészettörténésze. Ivanyos Sándornak ezen tisztsége által módjában állt behatóan ismerni és segíteni kollégái munkáját, de néhány tankönyv grafikai szerkesztésében, illusztrálásában is részt vett. 1981-ig, nyugdíjba vonulásáig töltötte be a tanácsosi tisztet. Ekkor a gyümölcstermesztésnek szentelte idejét. Mint az itt kiállított munkák keletkezésének időrendje is mutatja, Ivanyos képzőművészeti alkotótevékenysége 1965-től alábbhagyott, de a kilencvenes évek végén újjáéledt. A „reanimációban" nagy szerepet játszott Tolnai Ottó író Palicson való letelepedése és barátságuknak kialakulása. A képzőművészet iránt mindig is érzékenyen reagáló író felbuzdulásának köszönhető az Újvidéki TV stábja által 1998-ban készített portréfilm is, amelyben Tolnai, Fehér Gyula és Bela Duranci mutatják be Ivanyos Sándort.

A jelenlegi kiállítás a Szabadkai Városi Könyvtár fiókintézetének a palicsi könyvtár-képtár működésének újabb eredménye. A szabadkai Városi Múzeum megtisztelő feladata, hogy e könyvtárral karöltve és e képtárban rendezze meg honi művészettörténetünk egyik érdemes pedagógusának és alkotójának első egyéni, és egyben retrospektív tárlatát. A kiállító tér mérete szabja meg a kiállított alkotások számát, mégis, Ivanyos Sándor szinte minden alkotói korszakából láthatunk itt műveket. Közöttük szerepelnek festett, rajzolt, nyomtatott, sőt szoborba mintázott arcképek, valamint tájképek és csendéletek. Stílusuk a korhangulat jegyeit viselik magukon, ami igen izgalmas élményt nyújt így együtt, egy helyen: a római iskola klasszicizáló – szimbolikus nyelvezete az 50-es években felváltva jelenik meg a szocialista realizmus tipikus téma és formaválasztásával, ami egy felszabadult kolorista festmény és impresszionista rajzkezelésbe torkollik az 1960-as években. A kiállított műveket formailag könnyed vonalvezetés és jó színérzék jellemzi, közös tartalmi nevezőjük pedig a család, az otthon és (e) táj szeretete, e mellett a műterem és a természet élő közege. A kiállítás alapját képezi a további kutatómunkának és lehetőséget nyújt Palics (és Szabadka) közönségének, hogy megismerje erre érdemes alkotónkat.

Ninkov Kovačev Olga

IVANYOS SÁNDOR

Izeri Izsák Gyuláné

"Vihar a Balatonon" c. műve ezüstérmet nyert.

P.H.934.X.23.

izeri Izsák Gyuláné

festőművész

A Balatoni Társaság képzőművészeti kiállitása - kiváló festményekkel szerepel.

Budapesti Hirlap
1935.VII.8.

izeri Izsák Olivér

Jön a fergeteg a Balatonon, olf.

Balatoni Társaság V. kiállitása
Nemzeti Szalon 1933. május

Kassa

Ötvös Izsák, 1639

Arch.Közl.1899. XXI. 271.

MDK

izeri Izsák S.

Tihanyi szirtek, of.

Vihar, of.

Balatoni Társ. 6.kiáll. Uj Szal. 1934. okt.
7 l.

MDK

Képzőmüv. Főisk. grafikai gyüjt. 2. kiáll.
1943. jun. 7 1.

MDK

Izeni Izsák S.

Tarajos a Balaton, of.

Balatoni Társ. 3. N.Szel. 393. kiáll. 1928. ápr.

16. 1.

Izing

1963 SZEP 1 U.

1024

IZING ISTVÁN KÉPEI A VII-ES AKNÁN

A tatabányai bányász képzőművészeti szakkör már eleddig is jeles eredményekkel hívta fel magára a figyelmet. Az itt dolgozó amatőr művészek nem egy szakköri kiállításon tanújelét adták már annak, hogy távol áll tőlük a dilettantizmus: a valóságot valóban többé-kevésbé sikerült művészi kompozíciókban képesek ábrázolni. Köszönhető pedig ez elsősorban a kör festőművész-vezetőjének, Krajcsirovits Henriknek.

Legutóbb arról adhattunk hírt, hogy Hatrapál József szakköri tag állította ki képeit önálló kis tárlat keretében uzemében. Most Izing István válogatott képsorát tekintettük meg a VII-es aknán, ahol a művek alkotója lakatosként dolgozik.

Egynémely képén még eléggé iskolás ízekkel jeleníti meg a valóságot, inkább regisztrálnia sikerült a valóságot, semmint művészileg megragadnia. Érdekes, hogy a nem is olyan régen készült szénrajz akt-tanulmánya sem tud sok újat mondani választott témájáról. Egy-két képén (Külváros, Csendélet citrommal) erőteljesebben érződik a mester, Krajcsirovits ábrázolásmódjának hatása. Több alkotása azonban igazán érett szín- és kompozíciós látásmódról tanúskodik. A fekvő férfialakot ábrázoló metszete még átmenetnek tekinthető ebből a szempontból.

Szentendre című monothypiája a hagyományokra épülő szerkesztés mellett főként színhatásaival kelti fel a néző érdeklődését. Az Utcarészlet markáns színválasztásai is azt jelzik, hogy ez a fajta festői világlátás egyik erőssége Izing Istvánnak. Ugyanitt említhetjük egyik virágos csendéletét, a a pihenő mezei munkásokat ábrázoló figurális kompozícióját, s egyik férfifejét. Várakozás című metszete arra utal, hogy ezzel a megjelenítési móddal is tud érdekeset, figyelemreméltót mondani az alkotó.

Sajnos, csak a képek egy részének van címe. Az aknai dolgozókból toborzódó nézőknek pedig hasznos eligazításul szolgált volna az ilyenfajta megjelölés is. Az arra járók meg-megállnak a folyosón, el-elnézegetnek egy-egy képet. Ismerkednek a művészettel. S bizonyára újra felfedezik munkástársuk természettől kapott, szakköri foglalkozásokon kimunkált szép tulajdonságát, hogy a formák, ~~színek nyelvén~~ újra képes teremteni a valóságot.

— j —

tés jövedelmezőséget.

400 literrel több tej

Elsőrendű követelmény természetesen a tejtermelés növekedése, amely nyomban szép eredményekről tanúskodik. A 61 szövetkezeti gazdaságból 60 tsz-ben foglalkoznak tenyésztéssel és a tehénállomány az év közepén 7600 darab volt. Az állami gazdaságok tehénlétszáma ugyanakkor 3800 körül mozog. A törzskönyvi ellenőrzés alatt lévő tehenek termelése az elmúlt évben az előzőhöz képest jelentősen nőtt. A termelőszövetkezetekben két évvel ezelőtt 2862 liter volt a tehenenkénti átlag és ez egy év múlva 3268 literre nőtt. Ez több, mint 400 literes növekedést jelent egy év alatt, amely igen szép eredmény. Egyes termelőszövetkezetek kimagasló eredményt mutatnak fel, s közöttük is legjobb a nagyigmándi Új Élet Tsz 3970 literes évi átlaga.

Az eredmények a jobb tenyésztői munka, valamint a

Az utód-ellenőrzés haszna

Megyénk állattenyésztési felügyelősége, — amely elsősorban hivatott a tenyésztői munka elősegítésére — ezért választotta e feladatot munkája gerincének. Napjainkban, amikor gyakorlatilag a mesterséges termékenyítés terjedt el mindenütt, nagyon lényeges az apaállatok minőségének átörökítése. Megyénkben immár 10 éve folyik e munka megfelelő eredményekkel. A szakemberek gondos vizsgálatok után megállapították, hogy néhány bika utódai nem kellően fejlődnek, s ezért sor került a tenyészállatok selejtezésére.

A tejtermelés mellett számottevő haszon származik a hústermelésből. Ezt a munkát ugyancsak szakszerű utód-ellenőrzéssel végezték és végzik ma is. Így állapították meg, melyek az exportra leginkább alkalmas típusok, s ezeket terjesztették el. A szakemberek vizs-

latokat. Sokszor előfordul, hogy az ellenőrzött tenyészetekben ezért — a gyenge érdeklődés miatt — hízóba kerülnek az értékes növendékállatok, másutt pedig gyengébb minőségűek is továbbtenyésztésre maradnak, természetesen kevés sikerrel. Ez a fordított szelekció nem kedvez a tenyésztői céloknak, ellenkezőleg, csökkenti az eddigi eredményeket.

Az okok a tenyészüszök árában keresendők. A szakemberek szerint helyes lenne a törzskönyvezett üszők állami dotációját felülvizsgálni és úgy változtatni azon, hogy valóban a tenyésztést szolgálja.

A szakvélemények szerint

Kéng István

Említve

A tolos képzőművész szakkör kiállítása

Dolgozók Lapja, Tatabánya 1970. ápr. 3.

MDK.

Izing István

Kiállitási kritika

Hevesmegyei Népujság 1967 márc.31.

Izrael Dániel

"Igen kedves, finoman nüanszorozott kis képeket festett", -irja Romhányi Sándor: "Mükiállitások" c. beszámolójában, a Szalonban rendezett tárlatról.

Képes Családi Lapok, Bp. 1893. dec. 17.
XV. évf. 51. sz. 811-813. lap

Turistamenedékház a Gyilkostónál. *(Szöllössy Jenő felv.)*

Az Ünökö (2279 m) vonulata. *(Fotofilm felv.)*

Turistalapja 1940. évf.

Az EKE Csikszéki Osztálya Hargitafürdőn (1400 m) turistamenedékházat létesít. A székely stílusú „Uz Bence" ház felépítéséhez emlékbélyegek vásárlásával segíthetjük hozzá székely testvéreinket. Kaphatók minden turistaegyesületben!

MENEDÉKHÁZAT A HARGITÁRA!

AZ E·K·E CSIKSZÉKI OSZTÁLYA

Kedvezményes szállásra jogosító emlékbélyeg az EKE Hargita-menedékházába. A több színnyomással forgalombakerülő 1 és 5 pengős értékű bélyegek tervét Izsák Elek tagtársunk készítette.

Kilátás a Puzdráról (2287 m) a Horthy csúcs (2305 m) felé. *Dr. Dahinten Oszkár felv.)*

M D K

Izakovics Márton, festőmester, Csenger, céhen kivül.

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Művt. Írt. 1952. 1.sz. 138 l.

IZBÉGHY Vörös István festő

Jávor

Művtört.Ért. 1989 1-4 170.p.

sot, Venel, Mayor / Antoinette Emch

rts auf Microfiche : Microfiche Serie 1983

die Haltung der französischen ...
efte für Zeitgeschichte : 56

erner Affeldt / Annette Kuhn
Geschichtsdidaktik

Ising István

Komárom megjelöl elszárma-
zott művészek közé tartozik a
művész is.

Wehner Tibor: Visszhangtalanul.
Művészet, 1979. május - 36. lap.

Izing István

A tatabányai „Bányász Képzőművészeti Szabadiskola" 30 éves jubileumi tárlatán szerepelnek a művész díjnyertes formaterveinek makettjei. (említve)

Wehner Tibor: A jövő.
Dolgozók Lapja, 1977. okt. 16.

Izsáczky György, építész

Mély szomorúsággal tudatja gyászoló családja, hogy **Izsáczky György** építész hosszú szenvedés után 55 éves korában elhunyt. Emléke kitörölhetetlen.

– : Halálozás

11.

Népszabadság, 1977. szept. 2

Izsák

Kassai pénzverő

XVI. sz.

l.

Ujv. M. Zs. L.

403. l.

Izsák

kőfárajó

(Isac v. Rab)

A XIV. században a
bécsi kent István dómon (?)
dolgozott.

Mesterjegye

Aus dem Genossen-
schafts-Archive der
Baumeister und
Steinmetze in Wien.

Wien, é. n.
XI. tábla

rorippa nasturtium aquaticum

vízizsázza

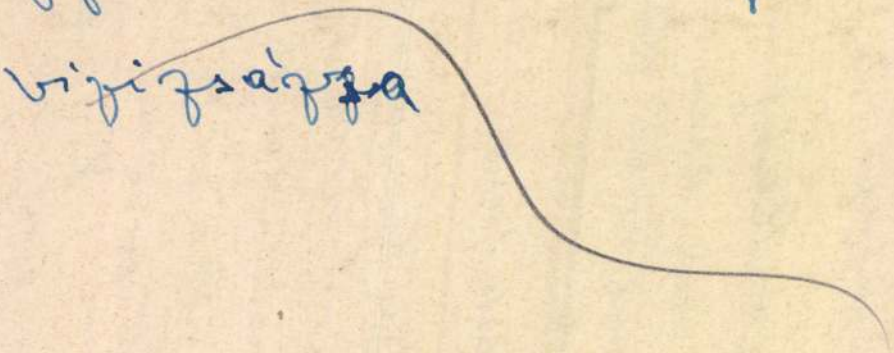

Srsák József
grafikus

M.D.K.

Kilátás a hegyről (linó)
(repro)

Élet és Irodalom, 1963. március 2 - 1 lap

IZSÁK József festő M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Dutka Mária:"Épitjük,védjük szép hazánkat"
Kiállitás az Ernst Muzeumban

Magyar Nemzet 1962. szeptember 30. 8.l.

Izbéghi Mihály XVIII.sz. festő

Adatok művészetünk történetéhez. Művészet, 1907.

208 l.

Izbéghy Miklós festőművén. XVIII. rd.

Művészet.

VI. évf., 1907.

207-209.

MDK

Izbéghi Mihály festő, XVIII.sz.

Adatok művészetünk történetéhez. Művészet, 1907.
208 l.

IZBIGI MIHÁLY ÉLETÉHEZ. A kassai római kath. parochián őrzött 1751. évi házassági anyakönyvben ez a feljegyzés olvasható: „In mense Majo, die 31. Idem copulavit juvenem Michaelem Izbigi cum virgine Agnete Almási praesente domino Joanne Branics et domino Francisco Svarczenbach". —269. K. L.

Dezső „Sárga szobá"-ja és a Grande Revue részére készített illusztrációi; Galimberti Sándor lélekkel festett két nagybányai képet; Körmendi Frim Ervin tájképet és studiumot küldött. Egy külön vitrinben vannak Lakatos Artur iparművészeti munkái: fényképek és cigarettatartók, erszények ízléses és eredeti alkotások és megvan a közönsége a két kiállított eredeti dekorativ panneaujának.

Érdekes még a „Művészet az iskolában" című egyesület kiállitása. Ez egyesület vezetői művészek, tanügyi férfiak és esztétikusok. Az a céljuk, hogy az iskolába lépő és azt elhagyó gyermek művészi impressziót nyerjen. Dekorativ művek, frizek, szemléltető képek, padok, virágtartók stb. A francia szépművészeti miniszter mindenképen támogatja e szükséges intézményt, mely nem csupán a művészet életszükséglete, de a jövő generációk művészi értelmiségének és ízlésének is alapja.

LENDVAI KÁROLY.

ADATOK MŰVÉSZETÜNK TÖRTÉNETÉHEZ

Izbigi Mihály

Jesto

1725

Csontos jegyz.

1599.

Izbigi Mihály

Művészet 1909
58

III.

8. Nagy Lajos (1342-1382) visegrádi vadászata. Cserszarajz, méretei 56 x 38 cm. Rajzolta Vágó Pál.

MDK

Izbégi Villám Rózsa

Munkás, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.
18 l.

Izbéghi István

festő.

Infrascriptus recognosco, quod medio mei generosus dominus Andreas Bálintffy pro summo templo curaverit fieri pro vexillo maiori imaginem sanctae Elisabethae ex una, ab alia vero partibus familiam sacram, pro quo labore mihi ungaricales florenos duodecim convenit quidem, verum dimidium convenit ...? pecuniae eidem summo templo condonavi, et non plus, quam hung. florenos 6. a domino Andrea Bálintffy levavi, Datum Cassoviae die 5-a Februarii 1729. Stephanus Izbighi. Kivül. Recognitio domini Stephani Izbegy pictoris super florenos 6.

Közölve. Fort Tár, 1900. 159. l.

Izbegi Tamás

festő.

1729-ben templomi zászlót festett.

Kemény Lajos. A renaissance és rococco Kassán. Arch. Ért. 1899. 114. l.

Izbéghi István

képíró.

1729-ben a sz. Erzsébet templom számára 12 fton zászlót festett, egyik oldalán sz. Erzsébet, a másikon a szt. családot ábrázolta.

Kemény Lajos, Kassai képírók.
Művészet, 1903. 342.

És mindent, ami tradició. Ő az különben, akiről megállapították, hogy apja befejezetlen képeit a forgalom céljaira „befejezte".

E föltétlenül hosszú életű minta-fiú köré mintegy tíz fiatal piktor csoportosul. Alig tudok róluk többet, mint a nevüket följegyezni: Focardi, Ramponi, Tominetti, Cinotti, Baracchini-Caputi, Benvenuti, Merello, Onico, Prada. Idejegyzem a kiállítás igazgatójának előttem tett különös vallomását is, mely szerint némelyikük soha életében nem festett divizionista-modorban, csak éppen ezen külön célra, hogy e tárlat jelszava alá férjen...

E fiatalokon túl Gaetano Previati kollekcióját találjuk, ugyanazét, aki a divizionizmus „tudományos elveit" is megfogalmazta egy terjedelmes kötetben. Őt is prófétának vallják az örök tanítványok, holott alig több, mint fejlett technikájú faiseurje egy Segantiniből, de la Toucheból és az angol prerafaelistákból összeszűrt miszticizmusnak. Talán legerősebben mégis Dante Gabriel Rossetti hatását viseli. Hét év előtt láttam tőle Lipcsében egy kollekciót, amely még forrongóbbnak, érdekesebbnek mutatta. Mióta próféta lett és dogmákba szűrte művészetét, úgylátszik, erejét vesztette.

Az utolsó teremben végül a mestert, az igazi Segantinit látjuk viszont. Első pillantásra szinte ő maga is elbágyad az epigonok modorosságától. De aztán nyomban meggyőz róla, hogy itt nem divizionizmussal, hanem egy mély, bensőséges világnézlet, egy nagy paszteisztikus ember- és természetszeretet hatalmas nyilatkozataival állunk szemben. Egyébként az ismert, legutóbb Milanóban is kiállított Grubicy-gyűjteményt találjuk itt Segantini műveiből.

Néhány eléggé karakterisztikus állatszobrot küldött ide Remrandt Bugatti. Libero Andreotti is, ha nem is nagyon egyéni, de erős plasztikai tehetségként mutatkozik be. Érdekesek Carlo Bugatti pergamennel bevont és népes motivumokkal díszített butorai; ornamentika és forma dolgában értékeset nyújtanak, de a praktikus igényekkel aligha számolnak.

Dr. Bárdos Artur

ADATOK MŰVÉSZETÜNK TÖRTÉNETÉHEZ

IZBÉGHY FESTŐ. Ennek a művésznek munkásságához Pongrácz Károly úr a következő adatokat juttatta hozzánk: „A Művészet"-ben olvastam Naményi Lajos „Egy XVIII. századbeli ismeretlen magyar festő" című cikkét, amelyben bizonyítja, hogy Izbéghy Mihály és István két személy. Családom birtokában levő Izbigi képek az ellenkezőről győztek meg. Ugyanis két képünk van ezzel az aláírással: Steph: Michael Izbigi fecit Cassoviae. — A Steph: betűk bizonyítják, hogy a többi képein olvasható St.: betűk nem struxit-ot jelentenek, annál kevésbbé, mert ott áll a fecit is. A két kép eredetére nézve csak annyit tudok, hogy nagybátyám, Haulik György zágrábi érsek vette őket s ma nővérem Dióssy Imréné, született Pongrácz Heda tulajdonában vannak Szentmihályúron (Nyitra m.). A képeken évszám nincs. Mindakettő olajfestmény, nagyságuk: 49×38 centiméter.

Az egyik csendélet, háttere zöldesbarna, jobbra sörös kancsóban fehér bor. Előtte cseresnye és három sárga barack egy asztalon, amelyen két széncinke fekszik. Egy szegen, a kép közepén négy madár lóg, 3 fenyvesmadár és egy fekete-vörös harkály. A sörös kancsón virágdísz. Aláírás: Steph: Michael Izbigj fecit Cassoviae.

A másik is csendélet, háttere szintén zöldesbarna, a kép legnagyobb részét fekete, fehér és vörhenyes szőllőfürtök foglalják el. Előttük almák, körték. Az előtérben áll egy rigó, amely a legédesebb fajú fürtből csipked. Tőle jobbra és balra egy-egy széncinke ül a szőllővesszőn. Fejüket elfordítják a szőllőtől. Ennek a képnek szimbolikus jelentőségét ugyan nem tudom megfejteni, de azt hiszem, okvetlen van, mert Izbigi azzal ki akart fejezni valamit, hogy míg a rigó eszi a szőllőt, addig a két másik madár elfordítja a fejét. Aláírása: Steph: Michael Izbigi fecit." —229.

Művészet 1907.

Szentek, akik imádságukkal közbenjárnak a szenvedő emberek érdekében. Legalul a dögvész sújtotta város látszik tornyostul, templomostul. Néha még a Halál is megjelenik a képen, denevér-szárnyas, kaszával fölfegyverkezett csontváz alakjában, amint menekül az üldöző angyalok elől. A körmeneti gonfalonéknak ez a leggyakoribb tipusa. Legnagyobb részük a perugiai Bonfigli műhelyéből került ki. A mester és tanítványai nagy szaporasággal festhették temperával durva vászonra a fogadalmi zászlókat, mert a pestis mind gyakoribb vendége lett Umbriának. A XV. században tízszer rohant pusztítva végig Perugia utcáin, s kivált 1460-tól 1468-ig meg sem enyhült ereje. A megrémült hívek nyakra-főre rendelték a gonfalonékat: oltalomért a veszedelem idején, majd hálából, ha a feketehalál elvonult és nem tett kárt bennük. A gonfalonék csodatevő hatásában nagyon hittek az egykorúak. Egy perugiai krónikás feljegyezte, hogy azokban az utcákban, melyeken a San Francesco templom gonfalonéját meghordozták, nemcsak hogy egy teremtett lélek nem halt meg aznap, hanem attól a naptól fogva elcsillapult a pestis dühe. A Madonna della Misericordia tipusának változata az a gonfalone is, amelyet Bernardino di Mariotto festett.

De ettől a tipustól gyakran eltértek a festők. Bonfiglinak egy 1476-ban készült gonfaloneján a főalak a gyermek Jézus, amint az angyalok tartotta leccei Fra Ruperto, a költői szavú Bernardino da Feltre aszkézis felé tekintő kora mélyen gyökerező hitének.

A perugiai kiállítás gazdagságára az eddig elmondottakból is csak következtetni lehet. Mert amilyen gazdag a kiállításnak szépművészeti része, ugyanolyan bő és nagyértékű az iparművészeti része is. A templomszerek, ereklyetartók, feszületek, kelyhek gyűjteménye teljes képét adja az umbriai egyházi iparművészet fejlettségének. Aki a kulturhistória apróbb adatai iránt érdeklődik, heteket eltölthet a kiállításon. Megcsodálhatja az ember ruházkodási művészet remekeit. Meg XI. Benedek pápa (Perugiában halt meg) misemondó ingeit, köntöseit, finom szattyánnal bélelt és selyemmel, meg szürke bársonnyal borított cipellőit. A templomokból és konfraternitásokból összegyűjtötték a kéziratú misemondó és énekeskönyveket: a miniaturfestés és könyvkötő-művesség remekeit. Külön terembe hordták össze Umbria két legfejlettebb keramikai gócpontjának, Derutának és Gubbionak majolikáit. Sajnálatos csak az, hogy ezeknek a kincseknek megtekintését és értékelését katalógus meg nem könnyíti. Kétes megbízhatóságú cédulák nyomán kell eligazodnia a látogatónak. De hát ez is olaszos: stílszerű.

ELEK ARTÚR

OLASZOK PÁRISBAN. A Dante-társaság párisi alosztálya kiállítást rendezett olasz festők műveiből. A Cours de la Reine egyik kiállításról fennmaradt pavillonjában hat termet töltenek meg olaszok képei és szobrai.

„Olasz divizionisták" — így nevezik magukat ama festési technikáról, amely Segantini nagy egyénisége révén vált ismeretessé nálunk és mindenütt. Már maga a technikát megjelölő elnevezés is rossz, logikátlan, de még rosszabb, hogy pusztán egy technika közösségében és jelszavának zászlója alatt egyesültek fiatal művészek. Ismerjük a pointillizmus manier-kinövéseit is, holott ennek gyökere mélyebb, átfoglalóbb, mivelhogy nemcsak modorbeli, hanem fizikai és kémiai relációt is jelöl. Segantini sajátos festékfelrakási módja gyönyörű megoldását adta az ő mélységes levegő-problémáinak, de e festékfelrakási mód tudatos és mindenütt való alkalmazásának szükségképpen a manier ingoványaiba kell vezetnie.

A divizionisták párisi tárlata azt is beigazolja, hogy e fiatal olaszok kizárólag csak modor dolgában tartanak közösséget nagy mesterükkel. Egyenkint megalkuvó, gerinctelen fiatalok, akik egy valamikor forradalmi modor csatakiáltásával, de hevület nélkül akarnak érvényesülni. Talán a legepigonabb közöttük a mester két fia, Gottardo Segantini és Mario Segantini. Az egyik, a Gottardo, így is írja alá magát: „Gottardo, a Giovanni Segantini fia". Nyilván nem érzi ez a szegény utód, hogy a művészet első törvénye: megtagadni a legdicsőbb apákat!

Szentmihályér : Csendélet

Izbéghy István Mihály

Művészet VI. évf. 1907. 418 zl.
419.

Izbighy (: Izbéghy :) István Kassai
festő. 1729.

Művészet.
VI. évf., 1907.
207 - 209.

MDK

Izbéghi István festő,

1729-ben a kassai Szt.Erzsébet tpl számára zászlót fest

Adatok művészetünk történetéhez. Művészet, 1907. 208 l.

ugyan, de mivel siketnéma volt s nem csinált neki reklámot sem a sajtó, sem a nagyközönség.

Gyurkovich Károly egy budapesti polgárembernek Gyurkovich István szűcsmesternek volt a fia, s 1810-ben született. Mint gyermek szerencsétlen esés következtében elvesztette beszélőképességét, s hogy a társadalom hasznos tagja lehessen, szülői a váci siketnéma-intézetbe adták, ahol Ferenc királynak stipendiumát élvezte s könnyű és gyors felfogása által csakhamar egyike lőn az intézet legügyesebb és legkedveltebb növendékeinek.

Elvégezvén tanulmányait, Vácon, az uralkodó lehetővé tette, hogy Gyurkovich magát a festészet tanulmányozására szentelhette, mivégből nemcsak tanult Bécsben a szent-Anna-utcai festészeti Akadémiában, hanem ahol egy, a mithologiából merített tanulmányával pályadíjat is nyert.

Szokatlan, de végtelenül kedves jelenet volt azon iskolai ünnepély, amelyen a díjak kiosztásra kerültek; az intézet védnöke vagy az igazgatója szólította a Gyurkovich nevet, de az illető nem jelentkezhetett, amit a nagyközönség a művész szerénységének akart betudni, míg meg nem tudta, hogy az ifjú siketnéma volt.

Gyurkovich 1842-ben házasságra lépett a váci siketnéma-intézet egyik kedves és művelt növendékével Knoll András cs. kir. katonaorvos leányával, Máriával, aki a József nádor feleségének Mária Dorottyának alapítványát élvezte, mely házasságából hét gyermek született, s valamennyien ép érzékűek voltak.

A Gyurkovich Károly házassága azért is érdekes, mert ez volt Magyarországon az első megengedett siketnéma házasság, melynek megengedéséért a magas pártfogók jártak közbe a római pápánál. A lipótvárosi plébánia-templomban ment végbe az egyházi szertartás, okt. 29-én szombati napon Muzsik József és Baudrexler Ferenc tanuk közvetítésével. Az egykorú lapok nem mulasztották el a mennyegző lefolyását leírni, azonban hiába kerestük.

Miután azon időben Budapesten se Műcsarnok, se Képzőművészeti-társulat nem volt, Gyurkovich a maga budai termében festegetett, leginkább arcképeket elefántcsontra s a festészetet iparszerűleg folytatta, hogy családját fenntarthassa, gyermekeit felnevelhesse. Műtermét elegendően látogatták mindaddig, míg a fényképészet divattá nem vált. Találkoztak családos emberek, akik magukat annyi példányban festtették le, ahány tagból állott a családjuk, miért is ma nem ritkán előfordulnak képei a régiségkereskedők kirakatában.

Oltár-képeket nem igen készített, de van egy nagyobb fogadalmi képe, amelyet egy nő festetett szerencsés megszabadulása emlékére, midőn kocsiját a lovai elragadták. Hol van e mű, nem birtuk kipuhatolni.

1872-ben nyáron Jókai Mór is ült a festőnek, s a nagy regényíró arcképe egy ideig a józsefvárosi baloldali kör társalgó-termét díszítette, ahol azonban nem sokáig részesült köztiszteletben, mert a képet a baloldal fuziója után az ablakon át az utcára dobták s onnan sértetlenül került Hegedüs Sándor volt kereskedelemügyi miniszter birtokába.

Művei közül felemlítendők a művész nejének arcképe Znaimban, Morvaországban, leányának, Skrabel Györgynének birtokában; özv. Mattyók Bencéné gyermekkori arcképe Pomázon; a Ginelig-család és Fischer bankárné arcképe Budapesten, ahol több képet festett a székesfőváros tanácsnokai s a polgári lövészegylet megbízásából.

Pár évvel ezelőtt Pivár Ignác, a vakok budapesti intézetének igazgatója is említette, hogy az ő intézetében is vannak Gyurkovich-féle képek, bizonyára igazgatók, vagy ami inkább feltehető, az intézet alapítóinak s jóltevőinek arcképei.

Cházár Andrásnak arcképét a negyvenes években festette Gyurkovich Károly s a kép Ponori Thewrewk Józsefnek: „A magyarok születésnapjai“ című, Pozsonyban, az 1846-ik évben megjelent könyve címlapja előtt rézmetszetben látható.

A váci siketnéma-intézetben, az igazgató irodájában fel van függesztve Cházár Andrásnak egy olajfestésű mellképe, amely valamikor Kubinyi Rudolfnak, Gömör vármegye főispánjának tulajdona volt, de nem bírtuk eldönteni, hogy nem a Gyurkovich képének a másolata-e, vagy talán az eredetije?

Gyurkovich K. Budapesten halt meg 1874-ben. Hamvai a kerepesi temetőben nyugszanak.

Más nyomtatott adat nincsen róla, mint amit Nagy Iván pár sorban tett közzé a „Századok“ 1874. évi VIII. évfolyamának 44-ik lapján.

—211. F. I.

EGY XVIII. SZÁZADBELI ISMERETLEN MAGYAR CSENDÉLETFESTŐ. A XVIII. század művészei közt csendéletfestő vajmi kevés akadt. Eddig csak Bogdán Jakabról tudtuk, hogy hangulatteljes képeket festett, nemcsak a vallás, de a természet köréből is. E képek révén került Angliába, hol Anna királyné látta el munkával. Hiszem is, ha külföldön élő magyarjaink közül valaki felkeresné a londoni királyi ház levéltárát, átnézné ott a XVIII. század elején vezetett számadási könyveket és összevetné a felszínre kerülő adatokat a királyi család képtárában levő monogrammokkal vagy névtelenül található festményekkel, okvetlenül többet tudnánk e csendéletfestőnkről, mint amennyit ma ez érdekes festőalakról feljegyezhetünk.

Szükséges volt ennek előrebocsátása, hogy annál is inkább lássuk, hogy van jelentősége ama festőnek, kit e sorokban megismertetni akarunk. Egyike azoknak, akikről még eddig nem tudtunk semmit. Működése a csendéletfestés körébe tartozik. A felsőmagyarországi vadzordonságú, de fenségességében is elragadó vidék növelték festőnk érzékét. Itt volt működési helye.

A képírócsaládnak két helyütt találjuk nyomát. Abaújvármegyében és Nyitrában. Az Izbéghi-családról van szó. Eredetileg nem is így írták nevüket. A „Történelmi Tár"-ban közölve van 1729-ből egy nyugta, hol a festő Izbiginek írja nevét és csendéletképfestőnk is Izbighy-t jegyzett oda ama képek alá, mit 1734-ben készített. Csak a mai olvasás minősíti e nevet Izbéghinek, úgy mint ezt ifj. Kemény Lajos is tette a „Művészet" 1903. évfolyamának 5. számában, hol a 342. lapon említést tesz egy Izbéghi István-ról. Ha tekintetbe vesszük, hogy nevét teljes régi magyaros írásmóddal „ghy"-val írta, úgy magyar származásában e családnak nincs okunk kételkedni, bár akkor a felvidéken élő festők között találunk sok olyat, ki nálunk letelepedve magyaros nevet is vett fel. De semmiesetre sem származott festőnk magyar nemes családból. Ezt arra alapítjuk, hogy az 1754—55. évi nemesi összeírásba, mikor országszerte minden vármegyében telkek és armálisok alapján feljegyezték ama élő nemeseket, kik címeres levelük vagy ha szájhagyomány alapján és némi irattal igazolni tudták őseik érdemeit, a legtüzetesebb vizsgálódás dacára, nevét e családnak nem találjuk.

Felmerül most már az a kérdés, vajjon minő rokonsági kötelék van az 1729-ben a kassai Szt. Erzsébet-templom számára 12 forintért zászlót festő Izbéghi István és csendéletképet festő 1734-ben élő Izbéghi Mihály között? A családi összeköttetés tagadhatlan. Ha tudjuk, hogy Izbéghi Mihálynak eddig ismert két csendéletképén a jegyzés így szól: „St. Mich. Izbighy", akkor valószínűleg látszik, hogy talán Izbéghy Mihálynak két neve volt és így István-nak (Stephanus) is hívták. Első perczben azt hisszük, hogy egy személylyel is van dolgunk. De ha elemezzük ez aláírást, mit ott látunk képein, akkor csakhamar meggyőződünk arról, hogy Izbéghy Mihályt nem szabad e névaláírása alapján összetéveszteni Izbéghy Istvánnal és itt tényleg egy eddig teljesen ismeretlen festővel van dolgunk, ki csak ugyanazon családból származik, mint Izbéghy István.

Erre nézve bizonyítékunk a következő. Részünkről a nevet megelőző „St" betűknek nem tulajdonítjuk a „Stephanus" jelentőséget, hanem úgy véljük, hogy ez „Struxit"-ot jelent. A festő egyszerűen csak azt jelezte, hogy ki készítette. Mert ha használatos keresztneve a „Stephanus" (István), akkor bizonyára ezt írta volna ki hosszabb rövidítéssel, nem pedig a Mihály nevet. Ha pedig két neve volt, az 1729-ben élő Izbéghinek és nemcsak Istvánnak, hanem Mihálynak is hívták a Szt. Erzsébet-templom zászlófestőjét, bizonyára kiírta volna teljesen mindkét nevét azon a nyugtán, mit a templom-gondnoknak munkájáról adott. Azt a két csendéletképet, melyről szólunk, gróf Forgách Pál püspöknek festette. Ezt is azonban csak azokból a betűkből sejthetjük, melyek a két kép vásznának hátsó oldalán találhatók.

E betűk a következők: P. S. C. F. D. G. — P. P. Úgy véljük, a helyes megfejtés útján járunk, ha ezeknek a következő értelmet adjuk: Paulus Sextus Comes Forgách de Ghymes Episcopus. A betűk ezen értelmét azzal hisszük megerősítettnek, mert tényleg Forgách Pál gróf ez időben váradi püspök volt és a grófi családban elterjedt szájhagyomány is úgy véli, hogy e képek még amaz időszakból valók, mikor a váradi, majd később váci püspöknek a ghymesi kastély, hol e képek még ma is találhatók, volt kedvenc tartózkodási helye.

Tény az is, hogy Forgách Pál gróf, ki 1722-ben építette ezt a vártól különálló, a Ghymes községben levő kastélyt, nagy kedvelője volt a festészetnek. Igaz műbarát, ki kincseket ajándékozott a szép faldíszekért. Családi képtára volt, mely azóta is folyton gyarapodott. Külföldi mesterek művei ezek leginkább. Forgách Pál gróf püspök korában még oly festőket is foglalkoztatott és képeiket megvette, mint a minő a velencei mester: Trevisani Francesco, Max Pfeiler és Paul Hemling. E művészek között foglal helyet Izbéghy Mihály, kinek ép úgy, mint Izbéghi Istvánnak, egyházi körökben volt nagy összeköttetése.

Hogyan jutott Izbéghy Mihály Forgách Pál gróf püspök udvarába? Milyen más műve ajánlotta őt a kényes ízlésű főpap kegyébe? Mindez előttünk ép oly ismeretlen, mint nem tudunk közelebbit élete folyásáról és még arról sem adhatunk számot, hogy hol született és mikor halt meg. Van azonban még egy mód és erre szükségesnek tartunk rá is mutatni, hogy erre talán oly levéltári kutatások adhatnak felvilágosítást, mit mi el nem végezhettünk. Így célszerűnek véljük átvizsgálni Forgách Pál püspök idejéből a számadási könyveket a nagyváradi püspökségi levéltárban vagy lehetséges, hogy ezeket, mikor Vácra került mint püspök, oda is magával vitte és az idevágó adatok ott találhatók. Talán e két egyházmegye művészetért lelkesedő papjai közt akad majd valaki, aki világosságot derít a felvetett kérdésekre; mert az bizonyos, hogy a mai Forgách grófi családi levéltárban erre vonatkozólag adat nincs, mint ezt e sorok írójával Bacskády Károly, a ghymesi grófnak: Forgách Károlynak régi vadásztársa, közölte.

Mindkét csendéletképnek nagysága egyforma. Szélessége mindegyiknek 98 centiméter, magassága 68 centiméter.

Valószínűleg látszik, hogy e két csendéletképnek szimbolikus jelentősége is van. Erre enged következtetni, hogy az első számmal ellátott kép hátterében egy terebélyes régi fa látható, melynek ágain két zöld harkály, a fát csőrével kopogtatva, rovarokat keres. A fa a katholikus vallás, a két harkály a református és az ágostai helvét vallás. Mintegy azt ábrázolja e kép háttere, hogy e két vallás követői vallják a régi elterjedt vallást és igyekszenek lerontani azt, amit a katholicizmus épített. Nehezebb megfejtés ma már az, hogy e kép előterében mit jelent az ott heverő három tök, a négy zöld uborka és a bal sarokban látható varangyos béka. Lehetséges, hogy ezekkel a többi vallásfelekezeteket akarta szimbolizálni a püspök; mások meg azt tartják, hogy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Izsák József

ÉLET ÉS IRODALOM

1963 ÁPR 20.
1021

Izsák József rajza

FÁBIÁN ZOLTÁN:

NÉZZE MEG, U

Nézze meg ezt a fényképet! Gyönyörű asszony, mi? A szemét nézze, azt az öklömnyi, kék szemét. Persze, a színe nem látszik. Kár, mert ilyen kékség nincs több a világon; az ég hozzá képest szürke szemfedél. Elhiszi? Higgye el, ha mondom. De azt látja, mekkora? Mondom, akár az öklöm. De ez mind szem, csupa szem, és tündököl. Amikor megismertem, azt modtam rá: „bivaly gyöngye". Jó hasonlat, mi? Hiába, mindig értettem az irodalomhoz.

Azután a szája. Nézze a száját! Milyen kívánatosan ívelődik a felső ajka, akár egy szív. S állandóan remeg. De ezt nem venni észre, csak akkor, amikor közel hajlik hozzá az ember. Egészen közel. A csókja! Úristen, hogy tud ez a száj csókolni! Regényt lehetne róla írni, kétkötetest; maga lenne a világ legnagyobb írója, ha megírná. De ne is kezdjen hozzá, fiatal és tapasztalatlan még ahhoz, hogy igazán tudja: mit tud egy ilyen női száj.

Evett már sült almát? Jó-jó, de nem olyat, ami a kályha tetején aszalódott össze, hanem olyat, ami a sütőben, vagy a kemencében puhult kásássá, zamatossá, aminek a bőre feszül, majd kicsattan; — evett? Na, akkor tudja, milyen az, amikor először beleharap az ember, s a szájában forrón, illatosan széjjelomlik a húsa; majd még egy harapás, s a frissen maradt legközepe herseg a foga között. Hát ilyen, így tud csókolni.

Várjon, mutatok magának egy másik fényképet. Tessék, nézze meg ezt is. Na, ezért nem kell olyan fancsali arcot vágni. Nő ez is, nem? Istenem, nem lehet mindenki szép. Kíváncsi rá, hogy kicsoda? Megmondom, nem titok: a második feleségem.

Látom, sajnálkozik rajtam; korai még, uram, korai. Majd a végén! Találja ki, ki az előbbi nő? Nem, nem a szeretőm, nem is valami ifjúkori szerelem. Na? Nem, nem az. Elárulom, úgy sem jön rá magától: az első feleségem. — Ne kívánjon részvétet, nem halt meg. Él. Most is él, otthon. Elváltunk. Tavasszal lesz hét éve, ezerkilencszázötven májusában. Téved, uram, nem ő akart válni; úgy is mondhatnám: ő *nem* akart válni. Az pedig eszébe se jusson, hogy talán megcsalt volna, vagy valami, s azért. Nem. Egyszerű a dolog: elváltam tőle, hogy ezt a másik nőt feleségül vegyem. Jó hecc, mi? Ne nézzen bolondnak, majd mindjárt megérti.

Negyvenkilenc nyaráig nem volt nekem semmi bajom. Sőt! Fontos személyiség voltam, helybeli koalíciós újságnál én képviseltem [illegible] nagy „Pö"-vel. Cikkeztem, beszédeztem s csináltam mindent, amit kárhoz be sem j leprásnak néztek

A következő vagy még í na. Nem kellett jam: miért? Azt tal házasok vol gyereket, képtel váljak a felesé Olyan szép nő Uram, annak a illata, az többe Próbáltam más

Különösebb életrajz — beni mindenhová ke hétszáz forintér nem volt kedve Na, látja. Azér nak, hogy a vég Vagy lisztet zs is magamban a fáj, nem fáj – utóbb eltűnök nekem nem te de fuccs nélkü

Rákaptam a gyomrom. Éjsz tam a lakást, hátha magamr ő akar válni. nem is lehetett nem látott; ak nal felkelt, s t szítette oda a szivacsot. Zoks élvezte volna tőle; még bele lenül ránéztem a nyüszítő ren legfeljebb kárc

Nem tudom, „se-se" ál mi: visszadobt volt különösen szabb, mint an száz. Mégis v belém. Ezt nen mit, tenni gyor

Felmentem a káderehez. Sze lyosón, akkor jó álltam, s azt mo rá ma is, mert bevágtam —: „ mát. Tudom, r tam az osztálye

Izsák Márton nobrász

Boros Judit: Egy kiállítás nobrai

Művészet, 1983. április

Izsák Márton, szobrász

Izsák Márton és Csorvási István
marosvásárhelyi szobrászművének
alkották a Bályai-emlékművet.
Most román Felszabadulási emlékművön
dolgoznak.

— : Hír

6.

Bp. 1463. aug. 23.

ESTI HIRLAP

MDL

Izsák Márton

Női akt, gipsz

KUTárs kiáll. 1941. dec. MUcs. 8. 1.

MDK

Izsák Magda graf.

Kacor király, meseill.

Vincze G: Fiatal müvészek dipl.munkái a Képzőm. Főisk. kiáll. Szabad Nép, 1951, jul. 18. 8 l.

Szűts Pálné

Iványi Magda: Illusztrációk
(Kacor király meséher)

Nők Lapja, 1951. szept.

III. évf. 38 sz.

MDK

Izsák Magdolna,

Kacor király. Meseillusztráció.

Bp.Műcs.-ll.Nagy.Képzőm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.lo.1.

MDK

Izsák Magda, festő
Iparmüv. Föisk.

153. Plakát.

Magy. Ifj. Képzöm. Kiáll. /VII/
Föv. Képtár. 1949 aug. 16. -szept. 1s. Kat.

MDK

Izsák Magda

Plakátművészeti Kiállítás Ernst Museum 1953.
Kat.

Szsák Magdolna

A Göcseji Napok alkalmából zalaegerszegi jelvényt tervezett.

Zalai Hírlap 1967. jul 23.

MDK

Izsák Magdolna

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

4. m. pierwszy kwiecień. Wtorek. 1952.

Izsák Magda

végzett főiskolás

Átvitel

Szabad Művészet

1957. 385. l.

MDG

Jzsák Magda

Darvas Árpád felesége. Képeskönyveket fest. Legújabb mesekönyve: az «Alszik az erdő». (más adat nincs.)

Ortner Tivadar: A plakát ifjú művészének.

Magyar Ifjúság, Bp. 1958. 19. sz. [4. l.]

Gyuák Magda.

A Képzőművészeti Főiskola idei tanévzáró kiállításán diploma-munkájával: "Kacor-király" c. meseillusztrációjával vett részt.
(emlitve.)

Szabad Nép. 1957. Júl. 18.

Gyurkó Magdolna.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon meseillusztrációi szerepeltek.

Szabad Nép, 1957. Nov. 6.

Izsák Márton

Évi tárl. Marosvásárhely

Repr.: Prágai munkás.

A Magyar Autonóm Tárl. képzőm. alkotásaiból.

Utunk Kolozsvár 1956. febr. 24.

Izsák Márton

MDK

szerepelt a tárlaton.

J.I.: Tartományi tárlatok:Marosvásárhely.
Igaz szó, 1963. febr. 271-274.l.

MDK

Izsák Márton, szobrászm.

109. Női fej. Gipsz.

KMTárs.1941.dec.-1942.jan. téli kiáll. Kat. 8.l.

Isák Márton

Marosvásári szobrász, a bukaresti Dalles-teremben kiállítása nyílt.

Magyar Hírlap, 1970. III. 31. 6. l.

IZSÁK Márton *54, 60, 107, 108, 110, 111, 112, 116, 129,* 50, 51
Galócás, 1913. április 12.
Képz. Főisk. Bpest, szobrász

Banner Erdély

tartományok többségébe
ket a bálványok előtti
Krisztus egyházait bez
szólitották, hogy enge
nek. Ha nem gyujtottak
jént, halál várt rájuk

Maximus helytartó t
pök elfogatására is pa
domására jutott, hogy
rosból, de menekülés k
hurcolták. Maximus meg
nekülni.

- Nem menekültem, h

Izsák Márton Szotrász.

Részt vett az idei
marosvásárhelyi tárlaton
Kovács Iván kritikája

Igaz Szó 67/1 117. o.

Zsák Kálmán kobrák

- Nicolae Ceausescu elvtárs mellszobra.

Igaz Szó 1978 / 11 9. old.

Izsák Márton,

a Megéneklünk, Románia fesztivál, országos vetélkedő, s ebben arányosan kell jelen lenniük a megyéknek. — Marosvásárhelyt Balázs Imre, Izsák Márton, Barabás István képviseli.

Halász Anna: Megéneklünk, Románia, fesztivál.

a Hét, 1979. VII. 28.

Izsák Málton szobrász

(Csorvássy István)

– a Bolyaiak szobra

Marosvásárhelyen

(– a műmellékleten)

Igaz Szó 1975/3

Izsák Márton szobrász

Fecza Péter szobrászati tanára Marosvásárhelyen és Fecza szobrászatválasztása is neki köszönhető.

Wagner István: Indulástól beérkezésig

Igaz Szó 1971/8 275 old

Izsák Márton szobrász

- 4 szobor - első és hátsó borítólapon és a két fülön

Igaz Szó 1972/9

Izsár Márton

„Simó Géza síremlére"

– szobor

A Hét 1976. február 27

Izsák Mártón

„A két Bolyai"

– szobor Marosvásárhelyen

A Hét. 1977. dec. 16.

Izsák Márton Hobrász.

Részt vett a marosvásár-
helyi tárlaton.

Kovács Iván kritikája.

Igaz Szó 66/2 291.o.

IZSÁK Márton

Bolyai szobor

Schelken Pálma: Apó mondta. In. Uj Tükör,. XXV.évf.5o.sz.1988. 45.p.ill.

232/264
SÁNDOR Pál: A magyar filozófia története. 1900-1945. 1-2. köt. Bp. 1973, Magvető. 2 db. 18 cm.

/Elvek és utak./

Egységár: 50.-Ft

233/60
SÁRKÖZI György Összes verse és kisebb müforditásai. Bp. 1947, Sarló, Hungária ny. 303 p. 18 cm.

Egységár: 100.-Ft

234/85
A sárospataki kéziratos népmesegyüjtemény. Sárospatak,

Izsák Márton

Méltatás

Barnor Zoltán: Egy forrás nyomán a XX. században
Művészet, 1978. augusztus – 12. lap.

Izsák Márton

Réstt nett a marosvásárhelyi téli tárlatok.

Kovács Iván Csitikája,

Igaz Szó 65/3 432.o.

Izsák Márton

Az 1971-es Marosmegyei táslaton rosít vett művével.

A Hét, 1971. dec. 17. 2. evf. 51 sz. 9 p.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
1975 MÁJ 2

UTUNK

Izsák Márton

1021

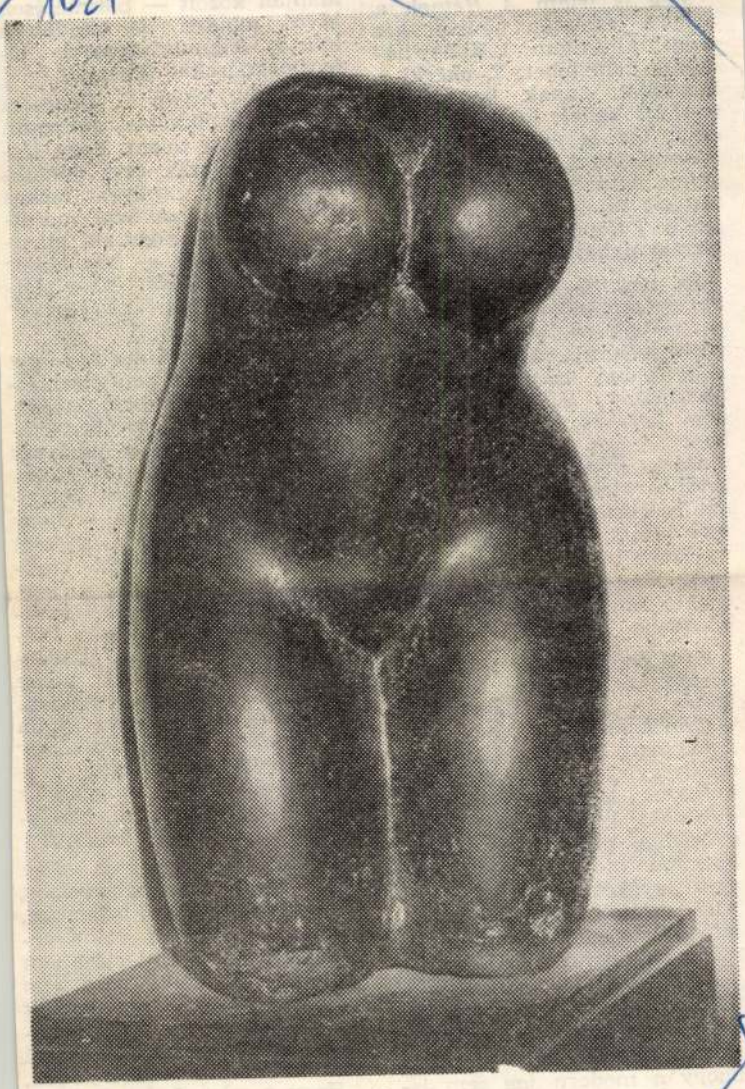

Izsák Márton: Torzó

Meg is írta
magam válasz
dolgot állította
misító nem le
hamisító, an
eredetit kellet
ez a bot is
információkat
akkor azonba
tásokat fejezt
(és a Fülöp!)
forrásmunkák egyike ellen.

És most jön a csattanó: Fülöp gyűlölködő — és humortól pezsgő válasza. Amelyben közvetve elismeri, hogy a botot nem Kabay hamisította (bár bocsánatot a gyanúsításért nem kér) és hivatkozik Szekeres Lajos beismerő vallomására, mint amely a vitát tovább tárgytalanná teszi, s azt is elismeri, hogy *valóban volt minta*, amit követtek és megsemmisítettek, mégis: az egész bot-ügy fővesztesének engem kiált ki, sőt valahogy bűnösnek is nyilvánít miatta.

Nos, én nemcsak hogy bűnösnek nem érzem magam, hanem — a bot ügyét sem tartom lezártnak. Először azért nem, mert Szekeres Lajos eddig annyira szuggerálhatónak bizonyult, hogy *hinni nem tudok neki;* illetve, meg vagyok győződve, *most sem a teljes igazságot mondta*, hanem csak arra igyekezett igenlőleg felelni, amit hallani akartak tőle! Így tett Kabayval is, és még mindenkivel eddig. És különben is, ha valaki öt éven át fenntart egy hamis állítást, mi a bizonyíték arra, hogy most igazat mond? Semmi! Mint ahogy a modern jog sem ismeri el teljes értékű bizonyí-

segre felhaszták ... or
hogyan tarthattam ezt a „félszűz-romlottságú virágkarót" olyannak?

Hát ez bizony kínos egy ügy! Mert én láttam vagy nem láttam olyan farkasrágta juhászbotot, annak e kérdéshez semmi köze! Hiszen a juhászok nyilvántartást, a számadást nem a kézben hordott botjaikon végezték, hanem — hogy Fülöp nagyirodalmi stílusát idézzem, ilyen félszűz karóromlottságokon, lécecskéken. Ha érdemben is érdekelte volna Fülöpöt a hitelesség kérdése, akár dr. Kós Károly könyvében is láthatott volna ilyen fríz, erdélyi és moldvai rováspálcákat, akár az **általa** emlegetett Sebestyén-könyv 64—65. oldalán, és akkor megtudta volna, hogy *hogyan is néz ki egy olyan tárgy, amelynek az eredetiségét eldönti!*

De ha sohasem nyílt volna alkalma tudós monográfusként egy szakkönyvbe belenézni, akkor is rájöhetett volna arra, hogy a nyilvántartást nem hajigálják farkasok után, nem kavargatnak vele hamubasült pityókát, hiszen a fontos elismervényeket, szerződéseket mi sem használjuk zsebkendőnek.

Hogy s mint fest egy ilyen rováspálca, idézem Győrffi Ist-

Izsák Máton

„Öregamsonyok" c. szobrának fotója a képmellékletben

Igaz Szó 1972 november

Izsák Máton

Fazobrai emlitve

Kozmos 1974/2

204.old

Izsák Máton szobrász 1

(1913 Galgócás –)

A marosvásárhelyi művészeti lyceum igazgatója. A budapesti Iparművészeti Főiskolára járt (1929 – 1934)

Igaz Gó 1972 november

Izsák Márton

2

Első nyilvános szereplése

1934 – Budapest. Hazai egyéni Vállításai: 1936, 1938, 1957 – Marosvásárhely 1970 Bukarest.

Igaz Gő 1972 november

Izsák Máton

3

Külföldi szereplései Szállításokon:

Berlin (1951), Szófia (1952), Bécs (1953)

Velencei Biennálé (1954) Prága (1956)

1960) Moszkva (1957, 1961, 1969)

Igaz Szó 1972 november

Izsák Márton

4

Külföldi bemutatón szerepelt:
Budapest (1959), Helsinki, Athén
Leningrád, Alexandria (1960)
Kairó (1961), Tel-Aviv, Varsó,
Belgrád (1969)

Igar Gó 1972 november

Izsák Máton

5

Több művét közterekett

állítottak fel, másokat a

bukaresti, kolozsvári, aradi, maros-

vásárhelyi múzeumokban őrzik

Igaz Gó 1972 november

Izsák Márton

6

A Munkaérdemrend
III. fokozatával tüntették ki.

Igaz Gó 1972 november

IZSÁK MÁRTON
szobrász

Rostás Zoltán:
A gondolat önmagában semmi, ha nincs formába öntve. - Interju a 70 éves Izsák Mártonnal.

A Hét, XIV.évf. 16.sz. 1983 ápr.15.
5. oldal.

IZSÁK MÁRTON

Halász Anna:
Hét fehér szarvas. - Izsák Márton kiállitása Bukarestben.

A Hét, XIV, évf. 40.sz. 1983 szept.30.
5.oldal képekkel.

Izsák Magdolna.grafikus.

Szab.Nép.1951.260.sz.nov.6. 6.l.

Spák Magda festő

Nyp Kiáchihai
Sparmüvészeti Főiskola

Szabad Nép 1948 dec. 28.-6.-

MDK

Izsák Magda

a Képzőművészeti Főiskola hallgatója

Diplomamunkaként a „Kacor király" meséjéhez készített színes sorozatot. (a sorozatból két illusztráció repr.)

A.: A Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak diploma-munkái.

Nők Lapja, Bp. 1951. szeptember 20. [20. l.]

Izsák Magdolna MDK

Nyári zápor, aqu.

Veteményeskert, aqu.

Mucsarnok 1958 Magy. Képzőművészek Kiáll.

Izsák Magdolna .

HDK

Kacor király, meseillusztráció

Műcsarnok, 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Izsák Magda mozáikmüvész.

Szab.Nép.1951.166.sz.jul.18. 8.l.

Fzsák Márton

szobrász

MIEFHOE.művésztársasága gyűjtemányes kiállitása - OMIKE kulturotthonának helyiségében - szoborral szerepel.

Magyar Hirlap
1933.I.29

Izsák Márton

szobrász

MIEFHOE.művésztársaság kiállitása - OMIKE palotájában - szoborral szerepel. Szép női s férfi arcmásokkal mutatkozik be.

Magyar Hirlap
1933.I.25.

Izsák Márton szobrászművész

A művész Marosvásárhelyen készül, a Moszkvában rendezendő szocialista országok képzőművészeti kiáll.-ra, a "Nagy Forradalom magyar veteránja c.alkotásával.

Előre, 1958.XI.11.

Izsák Márton.

Az idei Állami Képzőművészeti Kiállításon Simoria Gheorghe élmunkásról kérzített mellszobra szerepelt. (említve.)

Utunk Kolozsvár, 1952. Jún. 13.

Izsák Márton, nobrák M.D.K.

„Faragó gyermek" c. nobrát emliti (eléggé lesujtó kritikával) és „Kollektivista leány" c. nobrát több elismeréssel:

Zsoldos Álmos: Öszi Tárlat Marosvásárhelyen

Utunk - Kolozsvár, 1954. nov. 26.

M.D.K.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD
Szász Márton

1965 SZEP 28

1021

KISALFÖLD 1965. szeptember 28., kedd

„Semmiből egy új világot teremtettem!"

A Bolyaiak nyomában Marosvásárhelyen

A tizenkilencedik századi tudományos élet nagy alakjainak személyi kapcsolatai után kutatva jutott el *Barlavits Ferenc*, a győri Jedlik Ányos Gépipari Technikum igazgatóhelyettese a romániai Marosvásárhelyre. Barlavits Ferenc az utóbbi három esztendő alatt szabad idejében áttanulmányozta Jedlik Ányos összes kéziratát, levelezését, de sehol sem talált utalást arra, hogy a múlt század három legnagyobb magyar matematikusa és fizikusa, a két Bolyai és Jedlik ismerték volna egymást.

Ez annál is érdekesebb, mivel Bolyai Farkas és fia, János Marosvásárhelyről több alkalommal Pesten és Győrön keresztül utaztak Bécsbe, illetve Göttingába, Gauss professzorhoz, a nagy matematikushoz. Mindezek ellenére egyetlen egyszer sem találkoztak Jedlikkel.

— A nyáron Marosvásárhelyre utaztam — mondja Barlavits Ferenc —, hogy ott folytassam kutatásaimat a helyi múzeum és könyvtár készséges munkatársainak segítségével elolvastam a Bolyaiak leveleit, kéziratait, de Jedlik Ányos nevével, munkásságával sehol sem találkoztam.

— Jártam Domáldon, a két Küküllő közötti kis szász falucskában, ahol a Bolyaiak családi birtoka feküdt; kúriájuk helyén ma már más ház áll. Az idősebb domáldi parasztokat kérdezgettem, mit tudnak a Bolyai családról. Meglepő válaszokat kaptam: „Igen jól bántak a jobbágyaikkal szerették őket nagyapáink!"

Bolyai János, az egykori temesvári és aradi tüzértiszt 1823. november 3-án kelt levelében ezt írja apjának:

„Semmiből egy új világot teremtettem! — Mindaz, valamit eddig küldtem, csak kártyaház a toronyhoz képest..." — Az apa és fia ugyanis számtalan levelet váltott egymással. A levelek közül a leghíresebb az imént említett, amiben a huszonegy esztendős ifjú bejelenti a matematika egyik legnagyobb felfedezését, a *nem-euklidészi geometria* elméletét.

— Ott, ahol a nem-euklidészi geometriát végleges formába öntötte az ifjabbik Bolyai százharminc esztendővel ezelőtt, ma érdekes jelenségre figyel fel az utazó — folytatja beszámolóját Barlavits Ferenc. — Egy lány ugyanis nemrégiben megijedt és hideglelős lett. Az orvosok egyelőre nem tudnak segíteni rajta. Anyja egy alkalommal azt álmodta, hogy ha Donáld minden keresztjét fehér lepellel betakarják, akkor lánya meggyógyul. Ottjártamkor a keresztek fehér lepedőbe voltak csavarva...

— Kutatásaim során kezembe került Bolyai Jánosnak élete végén írott, de befejezetlen munkája, az *Üdvtan*. Erről az életrajzírók és Németh László is azt állítja, hogy egy egzaltált, elborult agy szüleménye. Szerintem erősen vitatható ez a megállapítás.

Az utópista szocializmusnak e korai tanulmánya nagyon is nemes és emberséges gondolatokat tartalmaz, olyanokat, amikkel igazolható a domáldi parasztok azáján élő hagyomány, miszerint a Bolyaiak jól bántak a jobbágyaikkal. Egy helyen így ír Bolyai János: *„Mert hiszem, hogy az anyag állapotja által a lelki állapotok is meg vannak határozva... Csupán mások verejtéke után és zsírján tsak az ősök érdemeikre, szerzeményeikre támaszkodva, szóval here-módon, ingyen élni... szégyen, gyalázat, vétek!"*

— Érdemes lenne ezek után a dialektikus materializmus alapján feldolgozni az Üdvtant — mondja Barlavits igazgatóhelyettes. — Annál is inkább, mivel Bolyai János úgy rendelkezett, hogy a befejezetlen művet olyannak adják, aki be tudja majd fejezni.

Kulcsár László

Bolyai Farkas és János emlékműve Marosvásárhelyen. Izsák Márton, a helyi képzőművészeti főiskola igazgatójának alkotása

Nicolae Ceausescu, Chivu Stoica és Ion Gheorghe Maurer látogatást tett Marosvásárhelyen, a Maros-Magyar Autonóm Tartomány székhelyén. A város vezetői és lakói üdvözlik a román párt- és állami vezetőket.

(Telefoto — MTI Külföldi Képszolgálat)

A vasárnap éjszakai szél megtépázta Győrött az Arany János utca gesztenyefáit. A gyerekek kosárba gyűjtik a fényes barna magot (Nagy Éva felv.)

Ki

AZ MSZMP GYŐR–

GYŐR, 1965. SZEPTEMBER 28

Küldöttsé

Kádár Jánosnak, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága első titkárának vezetésével Ulan Batorba érkezett a magyar párt- és kormányküldöttség, amelynek tagjai: *Apró Antal*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Kovács Imre* élelmezésügyi miniszter, *Erdélyi Károly* külügyminiszterhelyettes és *Andrásfi Gyula*, Ulan Bator-i nagykövet, aki Mongóliában csatlakozott a küldöttséghez.

Az Ulan Bator-i repülőtéren a vendégek fogadására megjelentek *Cedenbalnak*, a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottsága első titkárának, a Minisztertanács elnökének és *Zs. Szambunak*,

Az eddigi munka biztosíték a jövőt illetően

A Győr városi nőtanács küldöttválasztó értekezlete

A Győr városi nőtanács küldöttértekezletére szép számmal gyűltek össze az asszonyok tegnap délután a Jókai Mór Művelődési Ház nagytermébe. A tanácskozás egyrészt a decemberben tartandó országos nőkongresszusra való készülés egyik állomása volt, másrészt az eredmények számbavétele, a feladatok vázolása és az új nőtanács megválasztása fontos állomása, fordulópontja a Győr városi nőmozgalomban eddig is végzett eredményes munkának.

Módos Dezsőné, az értekezlet elnöke meleg szavakkal üdvözölte a résztvevőket, majd a győrszigeti útörők köszöntötték az értekezletet. Az üdvözlések után *Gárdonyi Gézáné*, a Győr városi nőtanács titkára tartott beszámolót.

A beszámoló

Jellemzője az őszinte, közvetlen hang, a Győr városi nőmozgalom eredményeinek részletes ismertetése, a hibák nyílt feltárása és a feladatok megjelölése volt. A visszatekintés a múltra, a nők, a gyermekek, a családok sivár helyzetére és a csak *tevékenységét. El kell jutnunk minden asszonyhoz. Szebbé, könnyebbé akarjuk tenni a nők helyzetét, szebbé, kényelmesebbé akarjuk tenni Győr városát. Tegyünk még többet, mint amennyit tettünk* — fejezte be értékes beszámolóját Gárdonyi Gézáné.

A hozzászólások

A kerületi nőtanácsok képviselői beszámoltak munkájukról és terveikről. A klubélet fellendítése minden felszólalásban fontos helyet kapott. *Kajos Lászlóné* a nők önművelésének jelentőségét és szükségességét hangsúlyozta.

Az MSZMP Győr városi Bizottsága nevében *Molnár Lajosné*, a pártbizottság titkára szólt az értekezlethez. Kérte az asszonyokat, segítsék a tudatformálás nagy munkáját. Beszéljenek az eredményekről, ne tagadják le a hibákat sem, de értessék meg mindenkivel: *Életünk úgy szépül, gazdagodik, ahogyan dolgozunk. Politizáló asszonyokra van szükségünk, akik tudják, hogy* hoz nélkülözhetetlen a szülők, az édesanyák segítsége.

Tóth Sándorné, a Magyar Nők Országos Tanácsa képviseletében szólalt fel. Hangsúlyozta: a nőkérdés, a nők egyenjogúságának maradéktalan érvényesítése társadalmi üggyé kell, hogy váljék, s ebben a nőmozgalom legyen a társadalom lelkiismerete.

A nőtanács és a küldöttek megválasztása

A felszólalások után sor került a 21 tagú Győr városi nőtanács és a megyei nőtanács értekezletén résztvevő 51 küldött megválasztására. Az újonnan választott nőtanács elnökévé *Pák Gyulánét*, alelnökeivé *Bándi Miklósnét* és *Zobák Jánosnét*, a városi nőtanács titkárává *Gárdonyi Gézánét* választotta meg egyhangúlag az értekezlet.

Módos Dezsőné azzal zárta a tanácskozást, hogy az a jövő munkájának megjelölését jelentette. — *A feladat*

ború agresszív erőinek visszaszorításához.

Az üdvözlőbeszédek elhangzása után a magyar küldöttség tagjai vendéglátóik kíséretében gépkocsikon a fővárosba hajtattak.

*

A magyar párt- és kormányküldöttség *Kádár János* vezetésével látogatást tett a Mongol Népi Forradalmi Párt

Ma: Előadás és bemut

A csill

DR. KULIN GYÖRGY mondotta Győrött, a csillagászok kongresszusán: *„Az égbolt jelenségei az időben egyetlenegyszer zajlanak le, ezeket nem lehet megismételni, ezért rendkívüli jelentőségű minden megfigyelés".* — Az asztronómia évek óta fontos feladatokat old meg, hazánkban is sok száz hivatásos és amatőr csillagász végez megfigyeléseket, melyeket a csillagászati hét programjá-

MDK

Izsák Magdolna

Kacor király, meseill.

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 11 l.

Fénykép

Mislegné

Képzőművészeti Főiskola: 151 ltr.

Izsák hagda: Kacor Király

Diplomamunka: 1950/51

Mese illusztráció.

Negativ nincs.

MDK

Izsák Magda, Ernyei S. Lukáts Kató
Murray R., Darvas Árpád, Lovász Ernő.

Közösen illusztrálták
Csáki Imre: Szómutatóval
(Tankönyvkiadó)

Az 1957-es könyv művészeti versenyen

Magyar Grafika 1957, 1sö évf 9-10 sz 39 l

MDK

D.Izsák Magda 1927--

Szentmihályhegy ködben, akv.

Ernst Muz. M.Kisplasztikai és Graf.kiáll.

1954. szept. 29. 1.

MDK

Izsák Magda

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakátmű-
vészeti kiállitason 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll.1953.Kat.

MDK

Izsák Magdolna, grafikus

dekorativ meseillusztrációit lehet értékelni.

Végvári Lajos: A II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrai és grafikái. Sz.N. 1951 nov. 6. 6.l.

KERÁMIA-KIÁLLÍTÁS

az Iparművészeti Akadémia kiállítási termében
(Budapest IX, Kinizsi-utca 39.)

1947
december—január
havában

Az installáció tervezője:
Bakos István belső építész

A kiállítás rendezését
Gádor István tanár végezte

Magyar Művészeti Tanács
Magyar Iparművészek Szabad Szakszervezete
Országos Magyar Iparművészeti Társulat

Ez a kiállítás a felszabadulás óta a magyar kerámia első olyan megnyilatkozása, amely mai, valóban iparművészeti problémákkal foglalkozik.

Az iparművészet fogalmát a multban gyakran elsilányították, félreértették.

Mi e kiállítással azt akarjuk bemutatni, hogy az igazi iparművészet feladata a kerámia területén is olyan használati tárgyak megalkotása, amelyek rendeltetésüknek teljes mértékben megfelelnek. Ennek a szempontnak a kerámia teljes szakmai területén érvényesülnie kell, akár gépi, akár kézi, nagyipari vagy kisipari úton állítják elő az egyes darabokat.

Elengedhetetlen továbbá az is, hogy forma és minőség magas színvonalon álljon, s hogy a mai iparművészeti alkotások nemcsak kevesek, hanem minél szélesebb rétegek számára legyenek hozzáférhetők.

Kiállításunkon a legkisebb és a legnagyobb problémák olyan megoldásait igyekeztünk szemléltető módon bemutatni, amelyek a magyar kerámia területe számára a ma feladatainak helyes felismeréséből önként adódnak.

A problémák kiállított megoldásai még nem véglegesek, még nem teljesen kialakult példák, darabok, inkább a formakeresés mostani állapotának szemléltetésére szolgálnak. Az a fokozott fejlődési lehetőség, amelyet a hároméves terv nyujt a termelés

Izsák Márton

szobrász

1929.

Éimisk 1930. 84. l

4061

~~4000.~~ J. Dallinger von Dalling.
Sz. Wienben 1782

L-ben

Bika.

Egész alakban és j
tos fiatal jószág rövid,
sé lehajtja és mereven néz
hová széles út vezet dombo
alól jobbra: Joh. Von Dalli

Papiros, méretei 22
500 K. -- Havas Emil ajándé
~~tudomásul vette~~ elfogadta az 1909 no
iki 656 (eln. sz. (351-910))
vám 21-én (624-912).

L (787-907)

L (1950-909)

Sz. n
519-
At.

Izsák Márton

nobrán

Férfiarcmás

Repr.

Művészet

1942. 43. n. 9. l.

M.D.K.

Izsár Márton, szobrán +2

székely sáncosokat ábrázoló bronzszobrát emliti:

Gáthi István: Marosvásárhely, a Magyar Autonóm Tartomány székhelye
Szabad Nép, 1955.aug.17.

M.D.K.
+7

Izsák Márton, szobrász

művét emlitik az
1955. évi Képzőművészeti
kiállításon

Contemporanul Bukarest, 1955, máfc.18.sz.

Izsák Márton
Schorr Tibor
Spitzer Elemér
Stark Ernő

Tauber Vilmos

— **Fiatalok.** A MIEFIHOE Művésztársaság az OMIKE-kulturotthon üllőiuti helyiségében néhány egészen fiatal művésztagját mutatja be, festőket, szobrászokat és iparművészeket. Érdekes tehetségű fiatalok vannak közöttük. Legkészebbnek ~~Ungár Ámos Imre~~ látszik, aki jól rajzol és érdekesen komponál, csak a színesség iránt mutat kevés kedvet. ~~Adler Miklós~~ biztató grafikusi tehetség, ki a fametszet nyelvén ért és van hozzá mondanivalója is. ~~Anna Margit~~-ban illusztrátori véna érzik. Nagyobb képein tulzásba viszi a torzitást, anélkül, hogy alakjai és fejei jellemzőbbek volnának tőle. Stark Ernőnek az önarcképe a legkülönb müve. Tauber Vilmos finom színérzékü festő. Rézkarcai is tehetséges munkák. A szobrászok közül Gerő Gyulának és Izsák Mártonnak vannak figyelmet érdemlő portraiti. Az iparművészetet a kiállitáson Schorr Tibor ötvös és Barna János, Spitzer Elemér belső épitészek képviselik. *(a. a.)*

Ujság 1933. jan. 29.

hogy Egyet
Sopronban.
Hölgy
nyári egyet
bányászati
magyar tes
Őszinté
jának öröm
azokban a n
ban rejtenel
kében, amel
lete, hanem
A déli és a
Muck-kiáító,
málom és a
felé húzódó
felől csatlak
nyien kitörü

sában és vidékén keresztül bizonyosan meg fogják szeretni hazánkat és a magyarokat.

A Soproni Nyári Egyetem és a Mérnöki Továbbképző Intézet bánya- és kohómérnöki tanfolyamának eredményes jó munkát kívánok és arra a Mindenható áldását kérem.

DR. VARGA JÓZSEF A M. KIR. KERESKEDELEM- ÉS KÖZLEKEDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM VEZETÉSÉVEL IS MEGBÍZOTT M. KIR. IPARÜGYI MINISZTER BESZÉDE.

Igaz örömömnek adok kifejezést, hogy a Soproni Nyári Egyetem ezévi megnyitóján hármas minőségben jelenhetek meg: mint professzora az egyetemnek, mint képviselője a városnak és mint iparügyi miniszter, akit a műegyetem soproni karához hivatali tényked̄ésem sok szála fűz.

Mult esztendő óta az itt tartandó előadások jelentősége lényegesen megnövekedett. Megcsonkított hazánk olyan terület-

Izsák Márton

romániai magyar müvész MDK

Csorvássy István szobrászmüvesz Izsák Mártonnal tervezi a Sepsiszentgyörgyi Allami Magyar Szinház Belső diszitő elemeit,reliefjeit és frizeit. .-.

Müterem 1958. i. évf. 7. sz. 47.o.

Izsák Márton szobrásza

a.a.: Fiatalok. Ujság, 1933. jan.29.

Izsák Márton

nobrán

l. Iparm. Isk. Évk.

1930–34. 32. l.

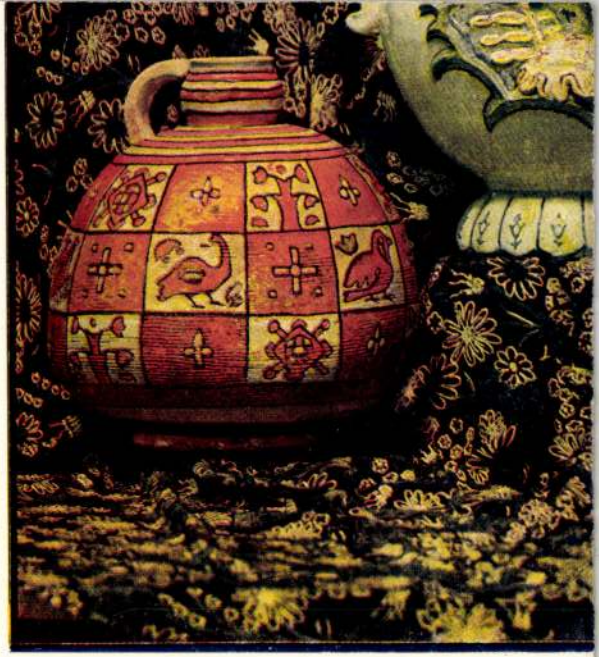

SZEMELVÉNYEK AZ ORSZ. MAGY. KIR. IPARM
ALKALMÁBÓL RENDE

A színes melléklet kliséit if

Izsák Márton

marosvásárhelyi szobrász. A bpesti parm. iskolában Simay Imre tanítványa volt. Nemreg telepedett hazá szülőtöldjére.

Antalffy Endre mell-szobra, repr.

♀ Pásztortúz. 1937

11. l. 14. l.

♀ Sényi László: Egy szekely szobor-képmás.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT
VEZÉRIGAZGATÓJÁTÓL

A Műemlékek Orsz. Bizottsága
Napkhintelű Elnökségének
Tisztelettel kérem a nap-

Izsák Márton
szobrász

A két Bolyai – szobra. Repr.
/Alkotótárs Izsák Márton.
Marosvásárhely./

Korunk, Kolozsvár 1960 XIX. I. sz. címlap
és B. oldal.

Izsák Márton

Képzőművészeti ankétunk /Bene József, Erdős I.Pál, Aurel Ciupe, Izsák Márton, Emilia Apostolescu, Ambrus Imre hozzászólásai/. - Utunk /Kolozsvár/,1968.15.sz. 1.és8.l., valamint 16.sz.8.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

166.l.

Izsák Márton MDK

Férfiarcmás, gipsz

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Isaak Merton MDK

Pépé Arcelia, pipas

Microscrock Jp#1 Arcéspécialités .

Izsák Márton

MDK

Női akt, gipsz

Műcsarnok 1941 Téli kiállitás

Izsák Márton

Hobran

1929–33

Iparm. Isk. Évk.

1930–34. 45. l.

Dr. Izsák Pál MDK

orvos
Résztvett a kiállitáson.

"Virágcsendélet"

Dr. Tóth Ervin: Nagy jelentőségü kezdeményezés az ebesi képzőművészeti kiállitás.
Hajdu-Biharmegyei Napló, 1958. máj. 7.

Izsák S., ízeni

fertő

1928, Balatoni Társaság kiáll.

Tarajos a Balaton, oláff.

Losonczi városi közkönyvtár

fejlődése 1910-ben V. 179

Izsépy Margit
Kerámiaszobor

Ernst Muzeum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.
8 l.

etség ősi birtoka. 1246-ban Kacsics-
azó Péter birtoka. Salgó várát már egy
Tarján helység az egész középkoron át
s vámhely volt. Salgó községről 1439-
ekkor Bebek Ferenc a földesura. A
Volkra Ottó Kristóf birtokába kerül,
én br. Szluha Ferenc szerzi meg. 1715-
r háztartását irták össze. A XVIII.
Jankovich-család birtoka.
1332-1337 évi pápai tizedjegyzék em-

székhelye, korábban az északi bánya-
lyen, főkép gyárváros. Összetett te-
n. A keresztutcás elrendezésü magból
ik szét. A főutvonal középső szakaszán
ő hegyek oldalaiban bányász települések.
majdnem minden régebbi épülettől meg-

Izsépi Gyula keramikus M.D.K.

A Csepeli Weiss Manfréd Gyárban megszervezett Munkás Képzőművészeti Szabadiskola tanára, 1947.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 146.1.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

MDK

Izsépi Margit

O.M.Iparmüv. Társ. Kerámia Kiáll. 1947. dec.

Izsépi Margit iparmüvésznő
munka közben. /Kép./
/Kerámia festés/

Népszabadság
1957. 28.szám febr.2. 1. lap

Izsépy Margit keramikus M.D.K.

Részt vett a kiállításon

Fekete-fehér halastál,
xirizáló üvegszerüen irizáló keresztcsikós fehér-sárga v

/f.r./ Kerámia -tárgyak kiállítása

Magyar Nemzet 1963. március 7.4.1.

MDK

Szépi Gyula ip. műv.

két tigris-figurája (lámpatestek) sikeresen szerepelt az Iparművészeti Vállalat lámpatestekre kiírtett pályázatán. (repr.)

F. Á.: Fényeskedjenek nekünk!

Nők Lapja, Bp. 1957. augusztus 15. [17. l.]

K

(2) I.

(3) IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

(4) 1952

(1) ERNST MÚZEUM

Az I. Iparművészeti Kiállítás iparművészeink és népművészeink mai munkásságát kívánja bemutatni.

Ennek a kiállításnak, mely a felszabadulás óta az első találkozást jelenti művészeink és a dolgozó népünk között, döntő jelentősége van a magyar iparművészet további fejlődésében. Míg a múlt rendszer kiállításai a kizsákmányoló osztályok ínyenceinek készültek, legtöbbször tartalom nélküli formaságokat mutattak be, addig a jelen kiállításnak elsőrendű feladata volt, hogy irányt szabjon annak az iparművészeti tevékenységnek, amellyel művészeink méltóképpen járulhatnak hozzá szocialista kultúránk kialakításához dolgozóink környezetének szebbétételéhez, életük megszépítéséhez, ízlésük igényeik neveléséhez.

Ennek a célnak érdekében iparművészeink nem öncélú csecsebecséket terveztek, hanem mindennapi életünk, ünnepnapjaink használati tárgyait, amelyek körülvesznek bennünket, színesebbé, gazdagabbá teszik új életünket. Művészeink feladata, hogy a szép és hasznos fogalmát alkotásaikban egyesítsék, ennek megfelelően tervezzék meg, és készítsék el dolgozó népünk számára környezetének minden darabját. Feladatuk, hogy eltüntessék azt a mesterséges határvonalat, amit a kapitalizmus vont a népművészet és az iparművészet közé, elszakítva ezzel az iparművészetet egészséges forrásától.

Az iparművészek új feladataikat a megszokás, a múlt rossz kapitalista öröksége elleni harcban, küzdelemben valósítják meg. Amíg művészeink sokszor az üres formajátékoktól az igényes, magas művészi színvonalú használati vagy dísztárgyhoz eljutnak, sok küzdelmet kell folytatniok magukkal és esetleg rendelőikkel szemben is. Éppen ezért él valamennyi kiállítóművészünkben az a kívánság, hogy dolgozó népünk, amelynek számára a kiállítást megrendeztük, érdeklődéssel és bírálattal segítse próbálkozásaikat.

Népünk szeretett, bölcs vezére, Rákosi Mátyás elvtárs iparművészeinknek is meghatározta feladatát, amikor soronkövetkező feladatnak jelölte meg a szebb, jobb áru termelését, a nagyobb választék biztosítását. A feladat tehát az, mint ahogy ezt a Pravda legutóbbi száma leszögezte, „a művészi tervezés terjedjen ki a nagy mennyiségben gyártott és mindennapi használatra készülő cikkekre..." Az iparművészetnek hozzá kell járulnia egyszerű és szép iparcikkek előállításához, amelyek a mindennapi életet színesebbé, emelkedettebbé teszik és hozzájárulnak ahhoz, hogy az ízlésrontó formalista művészet és az ízléstelenség minden megnyilvánulását végleg kiirtsák. Ezt a célt szolgálják tervezőművészeink, amikor nemcsak egyedi darabokat, hanem a szocialista nagyüzemeink által is kivitelezett terveiket és munkáikat is bemutatják.

Megújhodó iparművészetünknek a múlt kapitalista megszokásai ellen folytatott harcában végtelenül gazdag élő népművészetünkre és

haladó hagyományainkra kell támaszkodnia. Ezért kap lényeges helyet kiállításunkon népi díszítőművészetünk, dokumentálva, hogy feladatunk ledönteni ezen a vonalon is a falu és város közötti különbséget, és közös munkával a falu és város gazdagító kölcsönhatásának felhasználásával hozzájárulni az iparművészettel szemben támasztott korszerű igények kielégítéséhez. Ez a találkozás ugyanakkor elősegítője kell hogy legyen a népi díszítőművészet soha nem látott fejlődésének olyan eredmények létrehozásában, amelyekre csak a felszabadult nép képes.

Az iparművészet előtt álló feladatok megoldására a művészek részéről komoly erőfeszítések történtek. Az eredmények ma még egyenlőtlenségeket mutatnak Általánosságban azonban elvitathatatlan a fejlődés.

Ezt a kiállítást a Képző- és Iparművész Szövetség, a Népművészeti Intézet egy éves előkészítő munkája hozta létre. Ahhoz, hogy a kiállítás valóban segítséget adjon a mai problémák tisztázásához, művészeink további fejlődéséhez, rendkívül fontos, hogy dolgozóink bírálatukkal, véleményükkel hathatósan támogassák művészeink munkáját.

Rákosi elvtárs születésnapjára készített ajándéktárgyak közül

1. Borsos Miklós	Ötvözött doboz
2. Ferenczy Noémi	Faliszőnyeg
3. Molnár Béla	Festett selyemkendő
4. Kalocsai asszonyok munkája	Hímzett kötény
5. Sárközi asszonyok munkája	Sárközi hímzett terítő
6. Sárközi asszonyok munkája	Díszes sárközi szőttes
7. Höveji munkaközösség munkája	Höveji terítő
8. Halási művészek munkája	Halasi csipke
9. A bárándi MNDSZ asszonyok munkája	Szűrpárna
10. Palóc MNDSZ asszonyok munkája	Szőttes törülköző
11. Karádi MSZT ajándéka	Hímzett párna
12. Túrkevei háziipari szövetkezet munkája	Szőnyeg
13. Kalocsai festőasszonyok munkája	Ládika
14. Szkricsák Bertalanné munkája	Leveses tál
15. Kántor Sándor munkája	Lakodalmas kulacs
16. Boszkovits János munkája	Kobak
17. R. Tóth István	Karikás ostor *a)*
18. R. Tóth István	Karikás ostor *b)*
19. Pénzverde	Ezüstdoboz
20. Borsodmegyei ajándék	Szűrrátét

Belső építészet

A belső építészet az az iparművészeti szakterület, amely a dolgozó ember környezetének művészi kialakítását szolgálja. Célja a lakás összes használati tárgyának művészi igényű megoldása.

A belső építészet egyes feladatköreit szocialista fejlődésünk új igényei határozzák meg. Elsősorban bútorok tervezésével, egyszerű, de magas formaigényű faipari készítményekkel, tömeggyártás mintadarabjainak kialakításával foglalkozik.

Második feladatköre a típuslakásoktól a magasabb igényű lakásformákig terjedő belső berendezések tervezése, a szocialista dolgozók egyre fejlődő igényeivel számoló új lakáskultúra megteremtése.

Harmadik feladatcsoport a belső architektúra: új hatalmas középületeink, kultúrházak, színházak belső kiképzésének megtervezése.

A belső építészet tárgyformáló, tárgyalkotó iparművészeti ág, inkább új környezetteremtő, mint a valóságot ábrázoló szakterület. Művészi eszközeiben küzd a formalizmus maradványai ellen és a nemzeti klasszikus és népművészeti hagyományaink értékeire támaszkodik.

Tervrajzok

21. Csonka Lajos	Megyei tanácsház várakozó helyiség Főiskolai diplomamunka
22. Csonka Lajos	Megyei tanácsház, nagy tanácsterem Főiskolai diplomamunka
23. Flach János	Kétszobás lakás hálószobája
24. Flach János	A várpalota új berendezéseiből
25. Hornicsek Klára	Diáklány szobája
26. Hornicsek László	Üzemi kultúrház, tanácsteremkiképzés
27. Juhász László	Sztálinvárosi lakóház, lakókonyha
28. Kaesz Gyula	Gyógyszertár
29. Moess Tibor	Diákszálló, egyágyas szoba
30. Mózer Pál	Megyei tanácsház, nagy tanácsterem Főiskolai diplomamunka
31. Mózer Pál	Megyei tanácsház, várakozó helyiség Főiskolai diplomamunka
32. Németh István	Üzemi kultúrház színházterme
33. Németh István	Kultúrház táncterme
34. Peresztegi József	Hálószoba
35. Peresztegi József	Hálószoba
36. Peresztegi József	Lakószoba
37. Potyondi Margit	Megyei tanácsház, nagy tanácsterem Főiskolai diplomamunka
38. Potyondi Margit	Megyei tanácsház, várakozó helyiség Főiskolai diplomamunka
39. Simai Lajos	Kutatóintézeti dolgozószoba
40. Kimle Ede	Kultúrház nagyterem

Iparművészeti főiskolai brigád

41. Bedécs Sándor	Iskolai könyvtár és olvasó
42. Bedécs Sándor	Lakó, étkezőszoba
43. Bodnár János	Étkező-hall
44. Domonkos Géza	Lakószoba
45. Fessel Alajos	Diákszálló, kétágyas szoba
46. Fessel Alajos	Tudományos könyvkereskedés
47. Gádoros Lajos Molnár Péter Hornicsek László	Javaslatterv a Földalatti Vasút egyik földszinti és mélyszinti állomáscsarnokának kiképzésére (két kép)
48. Gergely István	Diákszálló ebédlője
49. Király József	Napközi otthon játszószobája
50. Király József	Üdülőszálló társalgója
51. Király József	Fekvőhely
52. Makovényi István	Szállószoba
53. Mikó Sándor	Fogadó-tanácskozó
54. Mikó Sándor	Dolgozószoba
55. Molnár Gábor	Dolgozószoba

56.	Molnár P.—Makovényi I.	Ebédlőbútorok
57.	Mozer Pál	Kultúrház nagyterme
58.	Potyondi Margit	Kultúrház nagyterme
59.	Potyondi Margit	Üzletportál
60.	Rédai Ferenc	Üdülőszálló ebédlője
61.	Veres Lajos	Vállalatvezető dolgozószobája

Kivitelezett munkák fényképei

62.	Bódog István	Hálószoba típusbútorokkal
63.	Devecska Ferenc	Falusi lakószoba
64.	Fábri Pál—Németh István	Állami 1. sz. gyógyszertár belső kiképzése
65.	Flach János	Néphadsereg Színház belső kiképzései (13 kép)
66.	Földes Lászlóné	Bútorok (4 kép)
67.	Földes Lászlóné	Lakószobák (2 kép)
68.	Földes Lászlóné	Író- és toillete-szekrény
69.	Gabriel Frigyes	Lakószoba típusbútorokkal
70.	Hornicsek László	Dolgozó nő lakószobája
71.	Hornicsek László	Festőművész lakása, lakószoba (2 kép)
72.	Hornicsek László	Mérnök garçon lakószobája
73.	Juhász László	Dolgozószoba
74.	Juhász László	Gyermekszoba
75.	Juhász László	Hall-étkezősarok
76.	Juhász László	Étkező-hall
77.	Juhász László	Dolgozószoba
78.	Juhász László	Hall
79.	Juhász László	Hálófülke
80.	Juhász László	Dolgozószoba és hálófülke
81.	Kaesz Gyula	Takarékpénztár munkaterme
82.	Kaesz Gyula	Pénzintézet, pénztárterem
83.	Kaesz Gyula	Falusi lakószoba
84.	Kaesz Gyula	Nappali szoba
85.	Kaesz Gyula	Háromszobás lakás, ebédlő
86.	Kaesz Gyula	Háromszobás lakás, dolgozószoba
87.	Kaesz Gyula	Háromszobás lakás, hall
88.	Kaesz Gyula	Háromszobás lakás, gyermekszoba
89.	Kaesz Gyula	Háromszobás lakás, ülőbútor
90.	Kaesz Gyula	Háromszobás lakás, könyvszekrény
91.	Kaesz Gyula	Háromszobás lakás, íróasztal
92.	Kaesz Gyula	Kettőszoba-hallos lakás, lakószoba
93.	Kaesz Gyula	Kettőszoba-hallos lakás, ülőbútor
94.	Kaesz Gyula	Kettőszoba-hallos lakás, ebédlő-hall (2 kép)
95.	Kaesz Gyula	Kettőszoba-hallos lakás, lakószobarészlet (2 kép)
96.	Kaesz Gyula	Kettőszoba-hallos lakás, hálószoba
97.	Kaesz Gyula	Kettőszoba-hallos lakás, ülőbútor
98.	Kaesz Gyula	Kettőszoba-hallos lakás, írószekrény
99.	Kaesz Gyula	Ebédlőbútorok (2 kép)
100.	Kaesz Gyula	Lakószoba

101. Kaesz Gyula	Konyhafülke
102. Kaesz Gyula	Dolgozószoba bútorok
103. Kaesz Gyula	Műteremlakás részlet
104. Kaesz Gyula	Hivatali szobák (4 kép)
105. Kaesz Gyula	Hivatali előszoba
106. Nagy Károly	Dolgozószoba típusbútorokkal
107. Nagy Károly	Edényszekrény (típusbútor)
108. Nagy Károly	Hálószoba típusbútorokkal

Bútorok

109. Földes Lászlóné	Karosszék
110. Földes Lászlóné	Kottatartó
111. Juhász László	Karosszékek
112. Babák Sándor	Sakk-asztal

Iparművészeti Főiskola brigádtagjai

113. Bodnár János	Karosszék
114. Domonkos Géza	Ülőkék
115. Fessel Alajos	Virágállvány
116. Király József	Karosszék
117. Kovács Alfréd	Virágtartó asztalka
118. Nagy Bálint	Asztalka
119. Rédai Ferenc	Karosszék
120. Rédai Ferenc	Asztalka
121. Szladovics Vilmos	Asztalka
122. Zámbori Géza	Falipolc
	Virágállvány
	Ülőkék
	Rádióasztal
	Írógépasztal

Esztergályosmunkák

123. Moess Tibor	Kávétartó doboz
124. Moess Tibor	Kis tálka
125. Moess Tibor	Tál
126. Moess Tibor	Doboz
127. Király József	Tálka
128. Király József	Csésze

A gobelin

A gobelinszövés technikája egyformán alkalmas kárpitanyagok és reprezentatív faliszőnyegek létrehozására. Kiállításunkon a faliszőnyeg problémájával foglalkozó művek szerepelnek. A tervek, tanulmányok és kompozíciók célja, hogy a gobelin nyelvén adjanak számot a szocializmust építő munkáról, hazaszeretetünkről.

129. Bán István	Éneklő gyerekek
130. Bán István	Gobelinterv
131. Benkő Erzsébet	Falazó

132. Metzger Erzsébet	Tanulmány
Ferenczy Noémi-brigád tagjai:	
133. Solti Gizella	Gyümölcskosár
134. Kordovánel János	Napraforgó
135. Pekáry István	Gobelintervek: Bem, Zrínyi, Szabadságért
136. Tarján Hedvig	Fonónő
137. Z. Gáes György és Sebestény Ferenc	Petőfi

Különféle textiltechnikák

138. T. Bodrog Erzsébet	Túlhímzés
139. T. Bodrog Erzsébet	Túlhímzés
140. T. Bodrog Erzsébet	Túlhímzés
141. Molnár Béla	Munkás-paraszt szövetség (batikolt textilfestés)
142. Szuppán Irén	Nyár (batikolt falikép)

Kerámia

Felszabadult kerámiaművészetünk e terület haladó hagyományait akarja tovább fejleszteni és a szocializmust építő társadalmunk igényeinek megfelelő új tartalommal megtölteni.

Ezek az igények olyan egyszerű és szép használati tárgyakat, dísztárgyakat és épületdekorációkat kívánnak, melyek kifejezik népünk szabad, boldog életét, építőmunkáját, törhetetlen békeakaratát, emelkedő kultúrszínvonalát, harcait és diadalait, olyanokat, melyek a nép számára készültek, a dolgozókat gyönyörködtetik és nevelik.

144. Berkovics Anna	Váza
145. Berkovics Anna	Kancsó
146. Berkovics Anna	Tál
147. Csabai Mária	Doboz
148. Csabai Mária	Váza
149. Csabai Mária	Tányér
150. Csabai Mária	Tál
151. Gádor István	Cséplés, falikép
152. Gádor István	Váza
153. Gádor István	Kis tál
154. Gádor István	Doboz
155. Gádor István	Tál
156. Gádor István	Tányér
157. Gádor István	5 db. tál
158. Gádor István	9 db. váza
159. Gádor István	3 db. doboz
160. Gádor István	Kutya
161. Gorka Géza	21 db. váza
162. Gorka Géza	2 db. urna
163. Gorka Géza	4 db. kehely
164. Gorka Géza	Kis gömb
165. Gorka Géza	Mély tál
166. Gorka Géza	7 db. tál

167.	Gorka Géza	5 db. kis tányér
168.	Gorka Géza	16 db. pici tányér
169.	Gorka Géza	9 db. paraszttányér
170.	Gorka Géza	Virágvályú
171.	Gorka Géza	Mély tál
173.	F. Gorka Lívia	Váza
174.	F. Gorka Lívia	Köcsög
175.	F. Gorka Lívia	Váza
176.	Izsépy Margit	Kerámiaszobor
177.	Kiss Roóz Ilona	Kút
178.	Kiss Roóz Ilona	Fedeles edény
179.	Kiss Roóz Ilona	Váza
180.	Kiss Roóz Ilona	Korsó
181.	Kiss Roóz Ilona	Tál
182.	Kiss Roóz Ilona	Tál
183.	Kiss Roóz Ilona	Tányérok
184.	Kissné Kende Judit	Kútterv
185.	Kissné Kende Judit	Vázák
186.	Kissné Kende Judit	Tálak
187.	Kovács Margit	Kakasos váza
188.	Kovács Margit	Korsó madárral
189.	Kovács Margit	Korsó mezei virággal
190.	Kovács Margit	Kakasos korsó
191.	Kovács Margit	Korsó
192.	Kovács Margit	Kis piros korsó
193.	Kovács Margit	Kislányok babával
194.	Kovács Margit	Kis ülő figura
195.	Kovács Margit	Tojásfestő (fülkerelief)
196.	Kovács Margit	Békegalamb (fülkerelief)
197.	Kovács Margit	Nagy tál madarakkal
198.	Kovács Margit	Kos
199.	Kovács Margit	Hármat tojott a fürjecske
200.	Kovács Margit	Piros kakasos tányér
201.	Kovács Margit	Sárga kis korsó
202.	Kovács Margit	Őrhalmi lányok
203.	Kovács Margit	Cementbe épített falikép
204.	Kovács Margit	Próbál a népi tánccsoport
205.	Majoros János	Váza
206.	Percz-Vitéz brigád	Váza
207.	Percz-Vitéz brigád	Dísztál
208.	Percz-Vitéz brigád	Bakcso
209.	Percz-Vitéz brigád	Tál
210.	Obrottka József	Váza
211.	Pekáry István	Moszkvai mezőgazdasági pavillonra készült kerámiaterv
212.	Villám Róza	Terrakotta

Iparművészeti Főiskola Gádor István vezetésével dolgozó brigád

213. Berdó Jolán	
Petrovics Erzsébet	Cserépkályha
Weiczner Hedvig	Váza
214. Berdó Jolán	Váza
215. Weiczner Hedvig	Doboz
216. Weiczner Hedvig	

Porcellán

A porcellán valamikor csak főurak, majd a jómódú polgárság asztalát díszíthette. A kiállításon résztvevő művészek célja a művészi porcellánt a tömegek kincsévé tenni, művészi színvonalának, a darabok eszmei tartalmának és technikai tökéletesítése mellett.

217. Bakos Gyuláné	Vázák
Bakos Gyuláné	Virágos ág madarakkal
Bakos Gyuláné	Halak
Bakos Gyuláné	Gém
Bakos Gyuláné	Virágzó fa
Bakos Gyuláné	Kakas
Bakos Gyuláné	Gémek
218. Barta Lajos	Lengyel mazurka (készült a Herendi porcelángyárban)
219. Brand Ágoston	Két falitál
220. Iparművészeti Főiskola Lőrincz István vezetésével dolgozó brigádtagjai:	Porcelán étkészlet sztahanovistáknak
Gazder Antal	4 darab tányér az étkészlethez
Garányi József	Mokka-készlet (7 db.)
Rákosi Mátyásné	Mokkakészlet (6 darab)
221. Garányiné, Staindl Katalin	Mokkakészlet
222. Horváth Éva	Tervmegbeszélés (diplomamunka)
Horváth Éva	Cukorkásdoboz
223. Lőrincz István	Süteménykészlet (diplomamunka)
224. Lőrincz István	Alkotmány
225. Lőrincz István	Szegény ember és a sas (grúz mese)
226. Lőrincz István	János vitéz
227. Lőrincz István	Üttőrőlány
	Békeharcos (készült a Herendi porcelángyárban)
228. Somorjai Imre	Váza
229. Hanzéli Jenő	Munkamódszerátadás
230. Ligeti Miklós	Déryné
231. Donner Gertrud	Népi tánc
232. Herendi Porcellángyár	Teáskészlet
233. Herendi Porcellángyár	Tintatartó

Ötvösség

Az ékszer mindig igénye lesz és marad a női szépségnek és a dolgozó embernek. Ötvösművészeink feladata, hogy megkeressék azt az ötvözetet, mely lehetővé teszi, hogy a modern művészi ötvösművek és a zománcművészet elérhetővé váljék a dolgozó nép széles rétegei számára.

Munkaversenyeink, sportéletünk fokozódó iramában és eredményességében gondoskodnunk kell legjobb dolgozóink és sportolóink munkásságát jutalmazó méltó díszes serlegek és ajándéktárgyak készítéséről is. Ötvösművészetünk most próbálja speciális anyagában ezeknek a szükségleteknek a megfelelő tartalmi mondanivaló megjelenési formáját kialakítani.

234. Bajári Frigyes	Ezüstgarnitúra
235. Borda János	Mezőgazdasági serleg, bányászserleg
236. Borsos Miklós	Ezüstdoboz
237. Csajka István	Dohányszelence
238. Dömötör László	Cigarettadoboz
239. Hodina Mihály	Doboz, Tyhonov emlékkupa

Iparművészeti Főiskola Major István vezetésével dolgozó brigád

240. Basa László	Doboz
Bodri László	Övcsat
Sümegi Sarolta	Melltű
Sümegi Sarolta	Melltű
Tóth Elvira	Karkötő
Tóth Elvira	Fülbevaló, melltű, gyűrű
Tóth Elvira	Övcsatt
Tóth Elvira	Melltű
241. Major István	2 db. hamutál
242. Molnár Mária	Fedőlapterv
243. Schorr Tibor	Zászlórúdveretek
243/a. Schorr Tibor	Ezüstözött kalapált tál
244. Szentessy Kálmán	Hamutál
245. Tevan Margit	2 db. doboz
246. Tevan Margit	Írókészlet, serleg, feketekávés készlet
247. Wester Erzsébet	Réztál

Ruha

248. Bruckner Anna	Mellény
249. Gáspár Olga	Nyári ruha
250. Gulyás Irén	Fekete műselyemruha
251. Gulyás Zsuzsa	Gyerekkötény
252. Gyulai Irén	Divatlaptervek
253. Balogh Rozi	Munkaruha
254. Balogh Rozi	Gyerekruha
255. Vörös Irén	Munkaruha
256. Iparművészeti Főiskola	Gyermekruhatervek

257. Iparművészeti Főiskola	Ruhatervek
258. Iparművészeti Főiskola	Kék ruha
259. Karácsony Józsefné	Szürke ruha tavaszra
260. Karácsony Józsefné	Zöld nyári ruha
261. Miklós Imréné	Bébiruha
262. Miklós Imréné	Bakfisruha
263. Nádor Vera	Szövetszoknya és pulover
264. Nádor Vera	Fekete zsinóros kosztüm
265. Nádor Vera	Szoknya, csíkos kabát, blúz
266. Nádor Vera	Népi szoknya és blúz
267. Nádor Vera	Blúz
268. Perczel Erzsébet	Szövött szoknya
269. Pintér Tiborné	Kasha kosztüm
270. Pogány Györgyné	Átmeneti kabát
271. Pogány Györgyné	Kulikosztüm terv
272. Sándor Tiborné	Drapp kabát
273. Sándor Tiborné	Kosztüm
274. Semjén Ferencné	Kabáttervek
275. Töreky Ferencné	Lánykaszoknya és blúz
276. Velti Györgyné	Nyári ruha
277. Velti Györgyné	Rózsaszín nyári ruha
278. Velti Györgyné	Ruhaterv
279. Velti Györgyné	Szoknya
280. Vörös Irén	Drapp szövet leánykaruha

Textilnyomás kézitechnikák

A textilművészet mint az emberi környezet lényeges alkotóeleme jelentős helyet foglalt el minden társadalmi kor művészetében. A nyomott textilanyag tervezőinek az a feladata, hogy haladó hagyományokra támaszkodva alakítsák ki a szocialista textilművészetet. Ezeket a próbálkozásokat mutatja be kiállításunk. Tervezőink, dolgozóink számára szép, jó és hasznos textiliákat terveztek. Ruházati és lakástextileket, valamint környezetünket díszítő képszerű megoldásokat. Terveik többségét szocialista nagyüzemeink készítik, másik részét maguk a művészek.

Nyomott textiliák

281. Ábrahám Dezsőné	Selyemkendő
282. Asztagos Károlyné	Bútorhuzat
283. Bajor Margit	Függönyanyag
284. Barabás Klára	Flokon ruhaanyag
285. Bódi Irén	Ruhaanyag
286. Bódi Irén	Műselyem ruhaanyag
287. Bódi Irén	Selyemsál

288.	Bodó Sándorné	Díszsál
289.	Bogdány Ferencné	Kendő
290.	Bors Gizella	Kartonanyag
291.	Demecs Katalin	Lenvászon ruhaanyag
292.	Demecs Katalin	Lenvászon ruhaanyag
293.	Érdi Ivánné	Kartonanyag
294.	Hübner Aranka	Ruhaanyag
295.	Kenessei Eszter	Abrosz
296.	Krasznai Mária	Sál
297.	Kiss László	Műselyemminta
298.	Kiss László	Műselyemminta
299.	Kovács Ilona	Sál
300.	Kovács Ilona	Ruhaanyag
301.	Lipcsei László	Ruhavászon
302.	Lovass Nagy Viktorné	Abrosz
303.	Nagymarosi Művésztelep Munkaközössége	Selyemkendő
304.	Patakiné Juris Ibolya	Lenvászon
305.	Patakiné Juris Ibolya	Selyemsál
306.	Rozs Endre	Sál
307.	Rozs Endre	Függönyanyag
308.	Rozs Endre	Függönyanyag
309.	Rozs Endre	Bútorszövet
310.	Rozs Endre	Függönyanyag
311.	Sági Borbála	Kendő
312.	Sági Borbála	Kendő
313.	Szuppán Irén	Gyermekruhaanyag
314.	Szuppán Irén	Batikolt falikép
315.	Tóth Istvánné	Nyári ruhaanyag
316.	Tóth Istvánné	Ruhaanyag
317.	Tóth Istvánné	Bútorhuzat
318.	Tóth Istvánné	Bútorhuzat
319.	Tóth Istvánné	Bútorhuzat

Nyomott textiltervek

320.	Antoni Jolán	Karton
321.	Asztagos Károlyné	Karton
322.	Ágoston Imréné	Bébikarton
323.	Baktai Edit	Karton
324.	Baktai Edit	Divatkarton
325.	Baktai Edit	Ruhakarton
326.	Barabás Klára	Kalocsai mintaterv
327.	Barabás Klára	Kalocsai mintából ruhaanyag
328.	Barabás Klára	Kalocsai ruhaminta
329.	Barabás Klára	Virágos anyagterv
330.	Barkó Gyula	Bordürös minta
331.	Barkó Gyula	Kartonminta

332. Barkó Gyula	Virágminta selyemre
333. Bartos Katalin	Szines selyemminta
334. Bartos Katalin	Kartonminta
335. Bódi Irén	Műselyemterv
336. Bódi Irén	Rozmaringos mintaterv
337. Bódiss Éva	Flokon mintaterv
338. Bódiss Éva	Flokon mintaterv
339. Bodó Sándorné	Flokon mintaterv
340. Bodó Sándorné	Karton mintaterv
341. Bodó Sándorné	Karton mintaterv
342. Bodó Sándorné	Karton mintaterv
343. Bodó Sándorné	Karton mintaterv
344. Bokor Kornélia	Gyermekruha minta
345. Bors Gizella	Kékfestő anyag
346. Bors Gizella	Kékfestő anyag
347. Bors Gizella	Kékfestő anyag
348. Bozsóki Anna	Függönyanyag
349. Cinkoczki Anna	Karton anyagterv
350. Cinkoczki Anna	Karton anyagterv
351. Csajághy László	Strandminta
352. Csajághy László	Kartonminta
353. Demecs Katalin	Kartonminta
354. Demecs Katalin	Nyomott minta
355. Demecs Katalin	Nyakkendő minta
356. Demecs Katalin	Karton
357. Erdélyi Miklósné	Kékfestő mintaterv
358. Érdi Imréné	Karton mintaterv
359. Érdi Imréné	Karton mintaterv
360. Fassel Ferenc	Delén mintaterv
361. Fassel Ferenc	Karton mintaterv
362. Gábor Irén	Függönyanyagterv
363. Gábor Irén	Kartonminta
364. Göczei Lászlóné	Selyemmintaterv
365. Grósz Hedvig	Karton mintaterv
366. Grósz Hedvig	Kendőterv
367. Havas Gézáné	Selyemmintaterv
368. Havas Gézáné	Bútorvászon
369. Havas Gézáné	Bútorkarton
370. Havas Gézáné	Bútorkarton
371. Hápli Ilona	Strandruha
372. Hübner Aranka	Kékfestőmintaterv
373. Hübner Aranka	Nyakkendőselyem mintaterv
374. Hübner Aranka	Nyakkendőselyemminta
375. Hübner Aranka	Gyermekruha mintaterv
376. Józsa Sándorné	Karton mintaterv
377. Józsa Sándorné	Kendőterv
378. Józsa Sándorné	Pamutáru
379. Kádár Lajosné	Fehérnemű anyagterv
380. Kenessey Eszter	Kékfestő
381. Kenessey Eszter	Karton mintaterv
382. Kiss László	Dekorációs anyagterv

383.	Kovács Ilona	Gyermekruha anyagterv
384.	Kovács Ilona	Ruhaanyagterv
385.	Kovács Ilona	Karton mintaterv
386.	Kovács Gabi	Ruhaanyagterv
387.	Kovács Klára	Karton mintaterv
388.	Kovács Klára	Karton mintaterv
389.	Kovács Sándorné	Ruhaanyagterv
390.	Kozmutza Theodora	Karton mintaterv
391.	Kozmutza Theodora	Köténymintа
392.	Kozmutza Theodora	Függönyanyagterv
393.	Liszte Lászlóné	Gyermekruhaterv
394.	Lovass Nagy Viktorné	Karton mintaterv
395.	Márkus István	Flokon mintaterv
396.	Máté László	Delén mintaterv
397.	Máté László	Kartonminta terv
398.	Meszes Róbert	Kékfestő mintaterv
399.	Munkácsy Mária	Kartonmintaterv
400.	Nagy Klára	Kékfestő mintaterv
401.	Nagy Klára	Bútorszövetterv
402.	Patakiné Juris Ibolya	Kartonterv
403.	Patakiné Juris Ibolya	Függönyanyagterv
404.	Patakiné Juris Ibolya	Selyemmintaterv
405.	Rényi Rezsőné	Fehérneműterv
406.	Rényi Rezsőné	Pamutáruterv
407.	Ritok Endréné	Kartonminta terv
408.	Rozs Endre	Függönyterv
409.	Rozs Endre	Bútorszövetterv
410.	Szuppán Irén	Gyermekruhaterv
411.	Szuppán Irén	Függönymintaterv
412.	Szuppán Irén	Delén mintaterv
413.	Tankó Béla	Gyermekruhaterv
414.	Tóth Istvánné	Bútorszövetmintaterv
415.	Tóth Istvánné	Karton
416.	Tóth Istvánné	Bútorhuzat mintaterv
417.	Vén Magda	Bútorszövet mintaterv
418.	Vén Magda	Karton mintaterv
419.	Wesseli Norbert	Karton mintaterv

A szövött anyag tervezése

„A szocialista ipar fölényének a minőségben is meg kell mutatkoznia." Rákosi.

Sokan az iparművészet fogalma alatt csak az ábrázoló, reprezentatív műveket, vagy a „kézzel készített" dísztárgyakat értik. A gyáripar,

a nagyüzemi termelés, a mindennapi élet szükségleti cikkeinek művészetét nem becsüli meg, sőt sokan a „szakemberek" közül lenézik.

Pedig ez dolgozó népünk nevelésének, a szocialista kultúra építésének egyik hatalmas fegyvere.

A szövőipar tervezőművészei még nem győzik azokat a hatalmas feladatokat, amelyeket Pártunk, szeretett Rákosi elvtársunk vezetésével szocializmust építő hazánk ad. Megkezdték a harcot a szocialista ipar művészeti minőségéért, dolgozó népünk folyton fejlődő igényeinek kielégítéséért, ízlésének neveléséért.

A kiállításon bemutatott textiliák tulajdonképpen kezdeti eredményelt mutatják annak a harcnak, amelyet szövöttanyagtervező iparművészeink vívnak, hogy olyan szép textiliák gyártását segítsék elő, amelyek mindennapi életünket nemesebbé és gazdagabbá teszik, hogy az ízlésrontó burzsoa, formalista művészet befolyását kiirtsuk.

420. Balla Imréné	Női ruhaanyag
421. Balla Imréné	Ruhaanyag
422. Balla Imréné	Zsebkendő
423. Bencze József	Női ruhaanyag
424. Bencze József	Női ruhaanyag
425. Bencze J.— Kardos Gy.	Bútorszövet
426. Bencze J.— Kardos Gy.	Ágyneműdamaszt
427. Gyapjúipari Mintatervező Műterem	Ruhaanyag
428. Kardos György	Ruhaanyag
429. Kardos György	Bútorszövet
430. Kardos György	Ruhaanyag
431. Kardos György	Ruhaanyag
432. Perczel Erzsébet	Abrosz
433. Perczel Erzsébet	Ruhaanyag
434. Perczel Erzsébet	Ruhaanyag
435. Perczel Erzsébet	Ruhaanyag
436. Perczel Erzsébet	Sál
437. Zádor Vera	Sál

Iparművészeti Főiskola Schubert Ernő vezetésével dolgozó brigád tagjai

438. Muth Ferencné	Női ruha, terítő és bútorszövet anyagok
Pécsi László	
Matló Éva	
Bakai Erzsébet	
~~Csimazia Endréné~~	
Pleszniri Károly	
~~Csányi Árpádné~~	
Szabó Ilona	
Maróti Ferenc	

ip. m. főisk. textilkv. hallg.

439. Bángi Mária	Szövött anyagok (diplomamunka)
440. Bárkai Klára	Kötött-szövött anyagtervek
441. Imre Júlia	Selyemanyagterv
442. Havas Sándor	Kötött-szövött anyagtervek
443. Szebényi Béla	Női szövött anyagtervek

Üveg

444. Szabó—Göllner brigád	Serleg
445. Szabó—Göllner brigád	Tál
446. Báthory Júlia	Favágók (üvegkép)
447. Báthory Júlia	2 db. virágtartó

Lámpa és ernyő

448. Báthory Júlia	Lámpa (Ernyő: Milch Blanka)
449. Gorka Géza	Lámpák (Ernyő: Milch Blanka)

Kovácsolt vas

450. Bieber Károly	Gyertyatartó
451. Bieber Károly	Hamutál

Játék

452. Madarász Antalné	Babapiac
453. Muncz Lászlóné	Baba

Szőnyeg

454. Csemitzky Tihamér	Szőnyeg (csomózott)
455. Göllner Miklós	Szőnyeg (szövött)
456. Göllner-brigád	Szőnyeg (szövött)
457. Lakatos Artúr	Futószőnyeg (szövött)
458. Lakatos Artúr	Szőnyeg (csomózott)
459. Markos Erzsébet	Galambos szőnyeg (rongyszőnyeg)

Népművészet

Kultúrforradalmunk jelentős eseménye, hogy a kiállításon megjelennek a legjobb iparművészeti alkotások mellett legjobb népművészeink alkotásai is. A különböző tájegységek hagyományos formái sokszor már új életünk tartalmával gazdagodva jelentkeznek a változatos technikákban. Népművészetünk arra az útra lép, hogy elszigetelt paraszti művészetből egész dolgozó népünk közkincsévé — népi művészetté váljék.

Népművészet

Cserépedények

Magyarszombatfai Fazekas Szövetkezet Czugh János irányításával
460. Köcsög
461. Kétszájú korsó
462. Korsó
463. Tányér

Mezőtúri Agyagipari KTSZ
464. Köcsög
465. Hamutartó

Hódmezővásárhelyi Majolika-telep
466. Tányér
467. Tányér
468. Köcsög
469. Kistányér

Kaposvári Agyagipari Szövetkezet Tamás László munkái:
470. Tál
471. Tányér
472. Bokály
473. Korsó

Gerencsér Sebestyén, Siklós
474. Korsó
475. Kancsó
476. Bokály
477. Kis korsó
478. Cukortartó fedővel
479. Tál
480. Játéktál
481. Játékkulacs
482 Játékkorsó
483. Játékkanna
484. Kisbokály
485. Gyüdi bika
486. Gyüdi kakas
487. Fehér bokály

Steig István, Szekszárd
488. Kistányér
489. Kistányér
490. Tányér
491. Tányér

Tamás József, Szekszárd
492. Tál
493. Tányér
494. Bokály
495. Bokály

Horváth János, Mohács
496. Korsó
497. Mázatlan korsó
498. Kanna fedővel
499. Tál

Csiszár József, Tata
500. Korsó
501. Bögre
502. Tányér

Nagy János, Csákvár
503. Kancsó
504. Csalikorsó
505. Hamutartó

Csizmadia János, Csákvár
506. Kancsó
507. Borospohárka
508. Tányér

Völcsei Lajos, Dőr
509. Fütyülő madárka
K. Sebestyén János, Mezőtúr
510. Korsó
511. Nagykorsó
512. Köcsög

Badár Erzsi, Mezőtúr
513. Kancsó
514. Méztartó

Vékony Sándor, Hódmezővásárhely
515. Tányér
516. Tányér
517. Nagyszilke
518. Kisköcsög
519. Bödön
520. Rácsos tál
521. Tál
522. Tál

Csenki Imre, Hódmezővásárhely
523. Tányér

524. Bokály

Szkircsák Bertalanné, Sárospatak
525. Tányér
526. Tányér
527. Tányér
528. Tál
529. Tál
530. Kisszilke
531. Kisszilke
532. Szilke
533. Leveses tál fedővel
534. Leveses tál fedővel

Kántor Sándor, Karcag
535. Butykos
536. Butykos
537. Kisszilke
538. Pereckulacs
539. Komaszilke
540. Kistányér
541. Kistányér
542. Tál
543. Tál
544. Címeres pereckulacs
545. Miska kancsó
546. Tányér
547. Tányér
548. Tányér
549. Tányér
550. Tányér
551. Tányér

F. Szabó Mihály, Karcag
552. Butéla
553. Miska kancsó
554. Kulacs

Fazekas István, Nádudvar
555. Díszes váza
556. Korsó
557. Kalapos korsó
558. Korsó
559. Kiskorsó
560. Kiskorsó
561. Kisbödön fedővel

Népi textiliák

Mezőkövesdi Háziipari Szövetkezet
Kóró Józsefné irányításával
562. Párna
563. Falvédő

Tard
ifj. Lévai Józsefné irányításával
564. Párna
565. Terítő
566. Terítő
567. Kisterítő
568. Kisterítő

Szentistván
Szél Józsefné irányításával
569. Futó

Sárközi Háziipari Szövetkezet
Bona Árpádné és Bali Istvánné
irányításával
570. Terítő
571. Kisterítő
572. Kisterítő
573. Kisterítő
574. Kisterítő
575. Kisterítő
576. Szőttes futó

Borbás Mihályné, Lakócsa
577. Abrosz
578. Futó
579. Futó

Dér Józsefné, Báta
580. Szőttes
581. Párna

Ömböli Zsuzsanna irányításával,
Hidas
582. Szőttes kendő

Zsók Mártonné, Izmény
583. Gyapjúszőttes szőnyeg

Jakab Sándorné, Csányoszró
Gyapjúszőttes kötény

Karádi Háziipari Szövetkezet
Tautner Ilona irányításával
585. Kisterítő

586. Kisterítő

Keserű Ilona, Kötcse
587. Párna

Pócza Margit, Hővej
588. Terítő

Horváth Mária, Hővej
589. Terítő

Vankó Imréné, Dudás Juli, Galgamácsa
590. Kis terítő
591. Népi baba

Benke Margit, Tura
592. Világoskék ajándékos kendő

Benke Teréz, Tura
593. Színes ajándékos kendő

Csorba Erzsébet, Tura
594. Kis zsebkendő

Mészáros Mária, Kiskunhalas
595. Halasi csipketerítő

596. Kis csipketerítő

Möller Istvánné irányításával, Kőröstarcsa
597. Csipketerítő

Herczegh Lajos, Tápióbicske
598. Szűrszabó gyermekmellény

Drahos Józsefné, Orosháza
599. Párna
600. Falvédő

Kruzslicz Etelka, Hódmezővásárhely
601. Párna
602. Párna
603. Párna

Kalocsai Háziipari Szövetkezet Bagó Ignácné irányításával
604. Kisterítő
605. Kisterítő
606. Kisterítő

Mészáros Anna, Budapest
607. Kazári baba
608. Alsószentmártoni baba

Fafaragás

Pálházi János, Látrány
609. Furulya
610. Furulya

Nagy Ferenc, Tab
611. Doboz
612. Doboz
613. Barackmag
614. Barackmag
615. Barackmag
616. Barackmag
617. Barackmag
618. Barackmag
619. Barackmag

Tóth József, Aklipuszta
620. Kis doboz
621. Pásztorbot
622. Tükrös

ifj. Kapoli Antal, Diószpuszta
623. Doboz

id. Kapoli Antal, Somogyhárságy
624. Doboz
625. Furulya
626. Díszkobak
627. Bot
628. Bot

Papp Vendel és Vendelné, Kaposszerdahely
629. Cigarettatartó
630. Cigarettadoboz

Bognár István, Tab
631. Cigarettadoboz
632. Cigarettatartó

Bognár Károly, Balatonzamárdi
633. Csanak

Breglovits Kálmán, Pölöske
634. Tükrös
635. Tükrös

Szecsődi József, Veszprémvarsány
636. Tükrös
637. Tükrös

Sztelek Dénes, Szentendre
638. Faragott doboz

Singler Ferenc, Fűzfő-gyártelep
639. Faragott doboz

Kálmán István, Balatonfenyves
640. Sótartó
641. Szarukürt
642. Szarukürt

Ostoroczki József, Szucs
643. Sótartó
644. Csanak

Kádár Zsigmond, Ködmönöspuszta
644. Csanak

Perczel János, Nagyrada
645. Sótartó
646. Szarukürt
647. Csontlánc

Boszkovits János, Buzsák
648. Díszkobak
649. Szarukürt

Vákánt Lőrinc, Karcag
650. Faragott doboz

Farkas József, Tarjánpuszta
651. Fokos

Kiss Ernő, Bogyoszló
652. Juhász figura

Issépy Margit

Issépy Margit 2. l

Juris Ibolya 12, 14. l

Felelős kiadó: Várnai György — Papír-nyomda K (560) — Felelős vezető: Csajági István

IZSÁK SIPOS SZILÁRD
2002. őszi

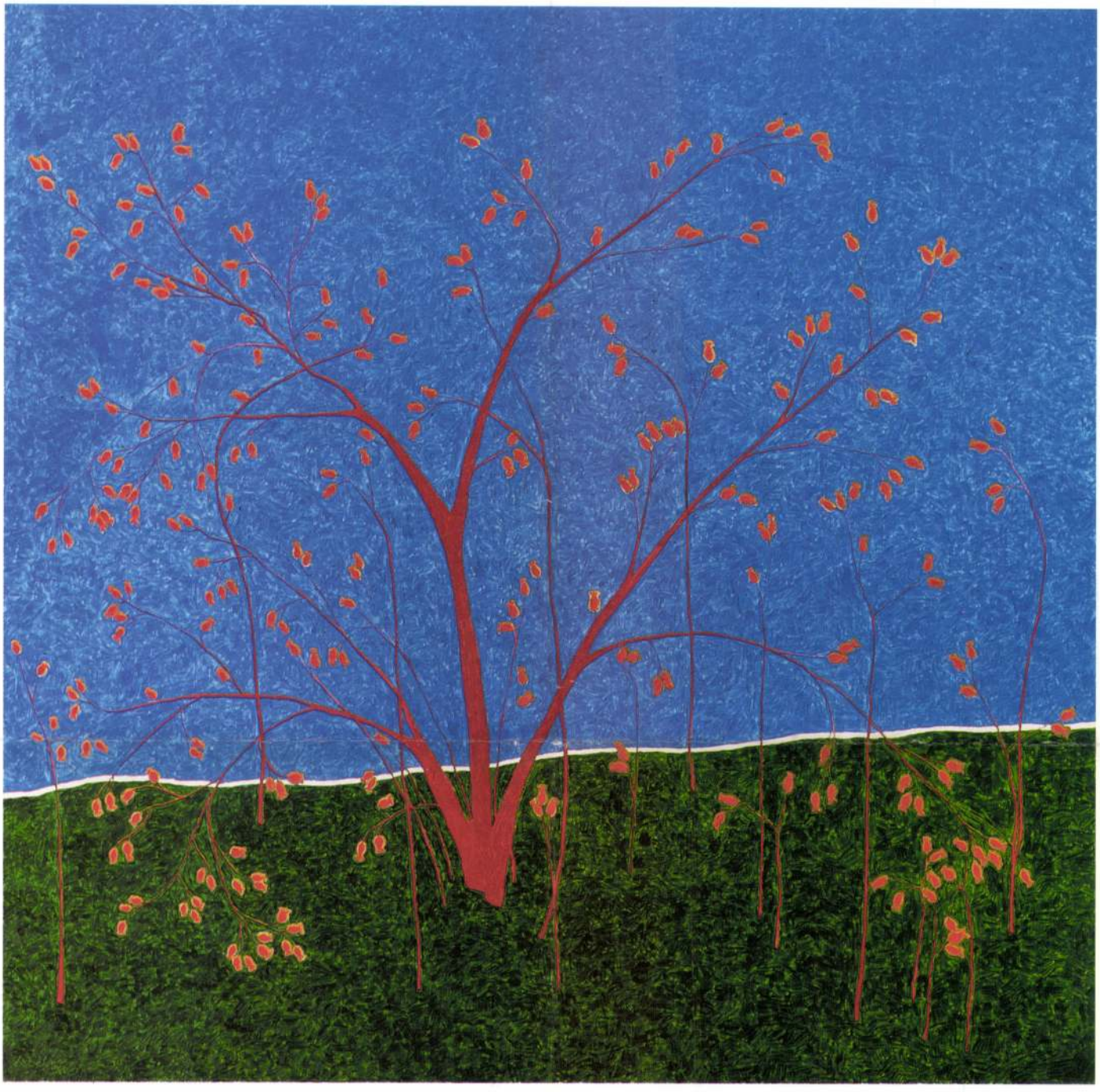

125

125 ▪ IZSÁK SIPOS SZILÁRD (1977–)

Csipkebokor

200 × 195 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: Izsak S Sz 01

Kikiáltási ár: 150 000 Ft

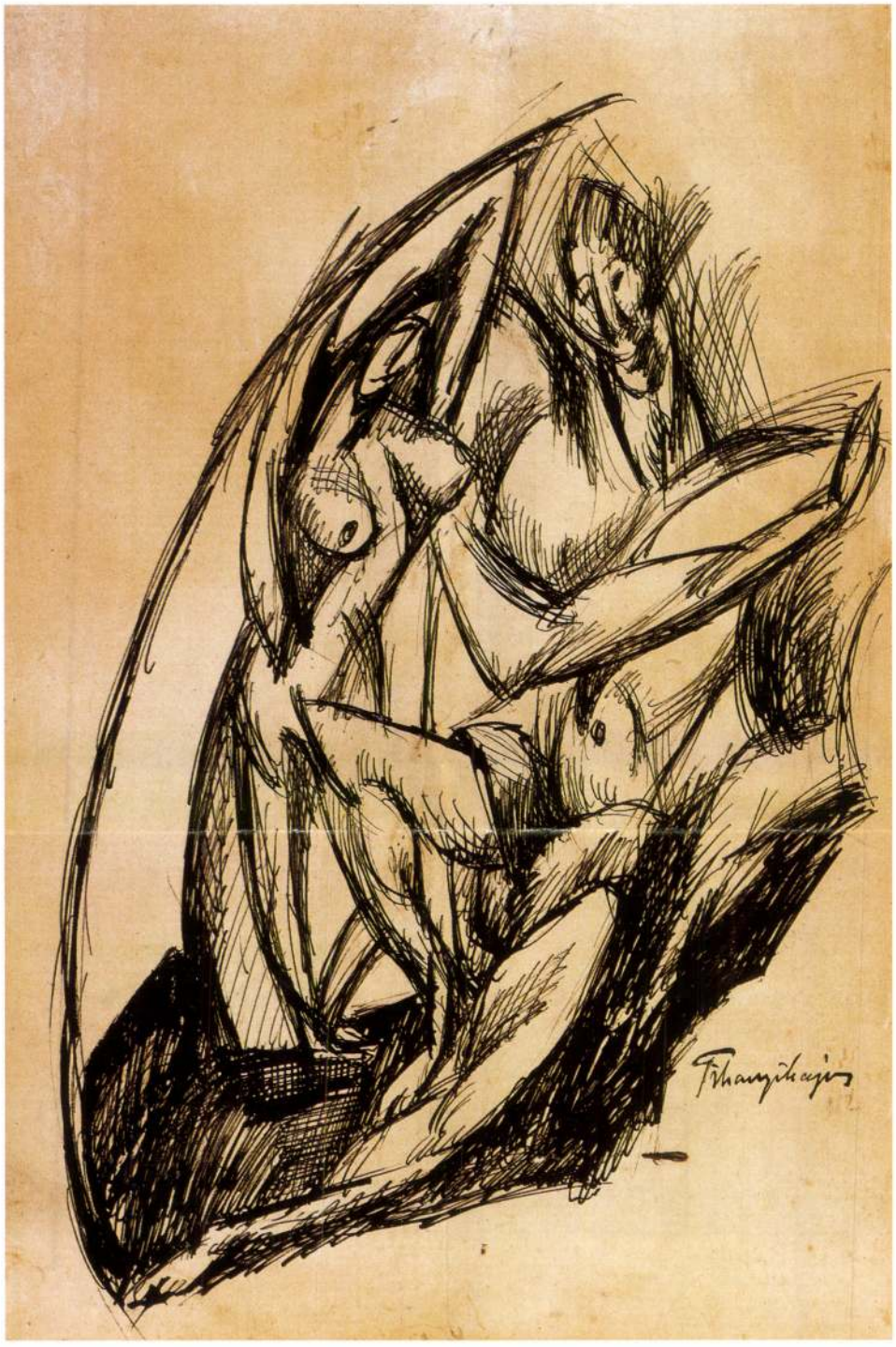

126

126 ▪ TIHANYI LAJOS (1885–1938)

Szerelem

32 × 22 cm
Tus, papír
Jelezve jobbra lent: Tihanyi Lajos

Kikiáltási ár: 220 000 Ft

127 ▪ MOHOLY-NAGY LÁSZLÓ (1895–1946)

Lebegő formák

21 × 27,5 cm
Vegyes technika, papír
Jelezve jobbra lent: M=N dec 25/45

Kikiáltási ár: 5 000 000 Ft

Izsák Sándor MDK

A Postavezérigazgatóság pályázatán

"Rakodás"

c. képe

300 Ft-os III. díjban részesült.

Richtárszky Imre: A balesetvédelmi plakátpályázat eredménye.
Szocialista Posta. /19/ 63. 1. szám. 7-8. lap.

IZSÁK Sándor

M.D.K.

1919-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 333.1.

Izsákfalvi rk. pléb

templom

szepes vm

l.

Div Felsőm

217. l.

Izsákfalvi ág. hitv.

ev. templom

u. o.

~~Jakabfalva h. n. III. 219~~

Izsáki ref. templom

(Pestom)

l.

Chobotvár

287. l

-ausgleichen

merken, dass diese
13.ⁿ Katalog von Fejér
dapest) — auf 25
gt wurde ohne
~~war~~. ~~Ausser Achtung~~
darauf — ich ü-
die Wertschätzung.
e ehrliche und anständige
wusstsein, dass
uch nicht in Ihnen

Izsáki rk. templom

(Pest vm)

l.

Chobotvác

286. l.

287 l.

Firma

uss

Hamburg.

ielt ich das – ein
fakturiertes Büch

Ixsáki Uzovics-
kuria

Repr
Imrényi Szabó Imre

Öreg udvarházak.
Bp. 1944. 151 l.

ult ágaskodó lovon van ábrázolva. Jobb kezé-
ában a kantárszárat fogja. Haja hosszú, ba-
tvált. Öltözete: szűk ujú köntös, brokát mente,
rú csizma. A hátter hegyes ödék rendbe állított gya-
s. Felirata a kép alatt nyolcz sorban.

der von Serin genandt!
t! das Hertz ist lang bekandt,
chsten, ohn Kupfferstich der Erden,
Stahl, recht fürgebildet werden.
as Schwert; die Farbe Türcken=Blut,
, woran deß Helden Muth
dem nicht aufsitzt, und will fechten;
~~Sclav~~ Sclav deß Achimets seiner knechte.

nn Hofmann in Nürnberg Exc:"

vonalkeretnek 33: 25 cm.

424

140/95 № 327.

Izsáki Jenő

karikaturája

MagyarYHirlap 1975 138/4

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748. 340-726

1980 JAN 21

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Jenő Jakki

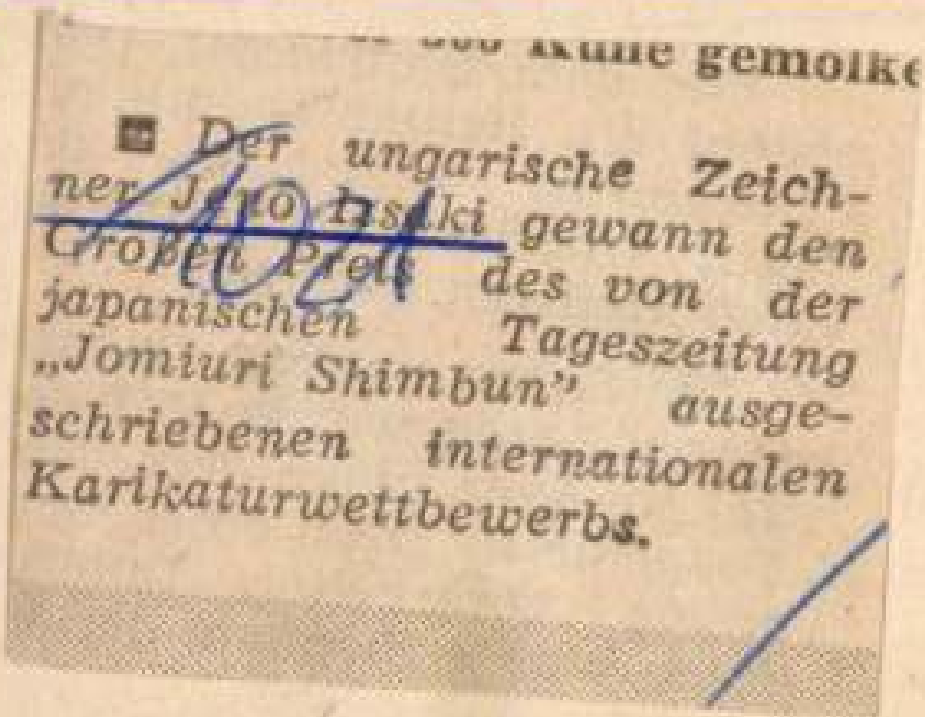

Der ungarische Zeichner Jenő Jakki gewann den Großen Preis des von der japanischen Tageszeitung „Jomiuri Shimbun" ausgeschriebenen internationalen Karikaturwettbewerbs.

Izsáki I. MDK

szentesi müvész
szerepelt a kiállitáson.
/Budapest/ ?

Dr. Tóth Ervin: A tiszántuli képzőmüvészek
II. vándorkiállitásáról.
HAJDU-BIHARI NAPLO: 1958. aug. 24.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1973 FEB 17

SZABAD FÖLD
Budapest

1021 Izsáki József

Izsáki József rajza

Így él a színigazgató

— Mit csinál a színházigazgató, ha nincs dolga: megtartották a bemutatót s csend telepedett az épületre? ...

— Igazán nem a hatásos válasz kedvéért mondom: ilyenkor a legtöbb a dolga.

S kénytelen vagyok ezt elhinni, mert aki válaszolt: Fodor Imre, a budapesti József Attila Színház igazgatója, a legrégibb magyar színidirektor, idestova egyfolytában 18 éve. S azon igazgatók közé tartozik, aki csak vezetői munkájának él: nem színész (bár színészként kezdte a pályafutását 1945-től 49-ig), nem rendező. Tizennyolc éve, mióta létrehozták a József Attila Színházat, egyetlen cél megvalósítására törekszik, arra, hogy a színház a közönségét nemesen szórakoztassa.

— Hogy mivel töltöm el egy napomat? — kérdi vissza. — Könnyű rá válaszolni: munkával, töprengéssel, baráti és szakmai eszmecserével. Reggel tízkor már itt vagyok az irodában, s azonnal elintézem a tegnapi ügyeket. Átolvasom a leveleket, a hivatalos iratokat s aztán összeülünk a főrendezővel és a gazdasági igazgatóval, ilyenkor délelőtt leginkább napi ügyekről tárgyalunk, amiket azonnal el kell intézni. A színház nem is-doljuk csak meg: milyen jelentős színházakat előz meg a nézők szívében ez az angyalföldi színházi társulat!) valóban *előkelő helyezés!* S jegyezzük mindjárt meg, hogy a megkérdezettek 40 százaléka főként a *jó színészekért* (meg a változatos műsoráért) szereti a József Attila nevét viselő színházat. Holott — valljuk be — ebben a színházban jóval kevesebb a nagynevű sztár, mint másutt. De — úgy tűnik — *a közönség megbecsüli és nagyraértékeli a jó kollektív játékot*, az összeszokott, kiegyensúlyozott társulat produkcióját. No meg a színészi hűséget is. Szemes Mari és Kállai Ilona a társulat tagja a színház megalapításától, s itt kezdte pályafutását Bodrogi Gyula és Voith Ági. Már valamennyit invitálták más színházba, ők mégis maradtak. Talán egy kicsit azért is, mert az igazgató törődik mindennapos gondjaikkal, személyes ügyeikkel.

S a közönség is érzi, hogy ebben a színházban törődnek vele. Messze van ugyan ez a színház a város közepétől, mégis szívesen keresik fel, mert előadás után ott sorakoznak a *színházi különbuszok*, melyek percek alatt elszállítják őket a városközpontba. A nézőtér nem a legszebb,

valót a legérdekesebb hozzász
lások közül.

Simon Károly (Etyek, Horvá
u. 36.) írja: „Nem értek egy
azzal az emberrel. Felesége cs
tetézte a bűnét, amikor bev
lott mindent, mert azzal felk
varta férje lelkét. Számított
hogy a férje megbocsát ne
Nem számított rosszul. Csa
hogy a megbocsátással sem
het meg nem történtté tenni a
amit a házastársi hűség ellen
követett. Az beszennyezte a c
ládi életet. Önmagát is beszer
nyezte az asszony, és a férfi m
az ötvenéves házassági évfor
ló után is emlékszik a fájd
mas esetre..." *Mick Ferenc*
nagyatádi olvasónk levelé
„... Sok mindent meg lehet
csátani. Az önzést, a hazug
got, az indulatot... Arra, h
valaki házasságban élve
harmadikkal összeszűri a le
arra nincs mentség. Volt i
amikor halál volt a házass
törés büntetése. Most mode

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 FEB — 2

ÉLET ÉS IRODALOM

Izsáki József

DÁS 1021

Izsáki József: Könyvárus lány

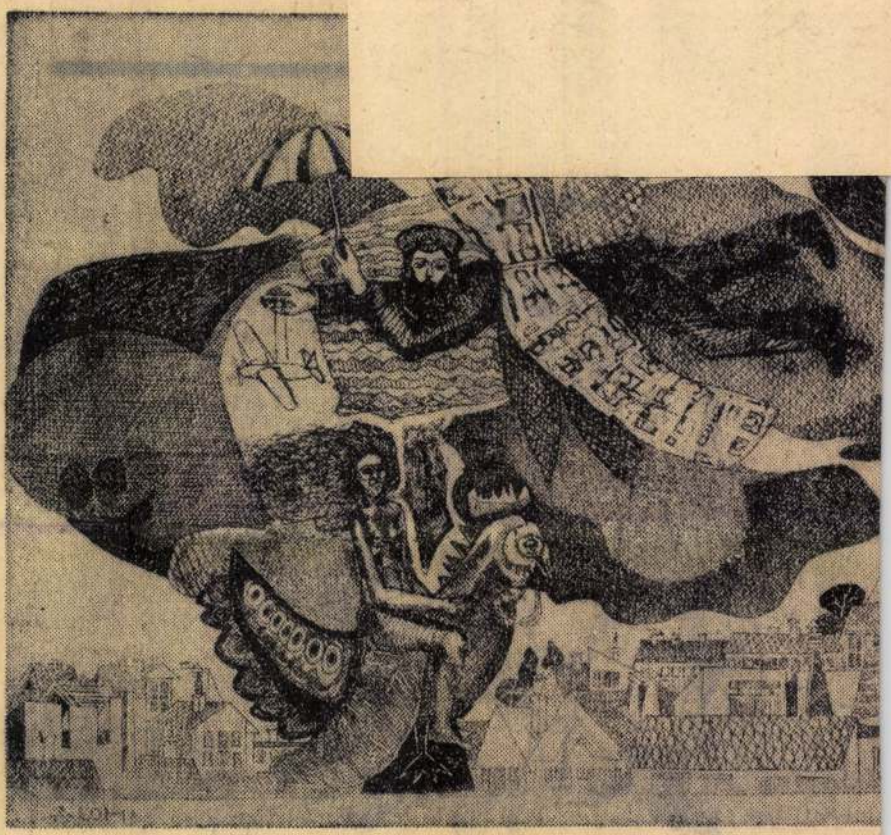

Tellinger István: Álom

MOLNÁR ZOLTÁN:

Kényeztet

1.

Mintha alaposan elkényeztetnénk a gyerekeinket. Jó szándékkal. De tudjuk, hogy a jó szándéknak rossz eredménye is lehet.

Mentségeink persze vannak.

2.

A történelemben egymást követő szorított öregasszonyok előtt, s hogyan ül le az autóbuszon.

Még azt sem, hogyan álcázza magát az olyan ifjú, akiben megszorult egy kis ki nem nevelt lelkiismeret, s már lehuppanás közben, hogyan mélyed bele az erre a célra hordott könyvbe.

Sajnálom őket; önzésü[illegible]
velés kény[illegible]

NÉPÚJSÁG-
MELLÉKLET

múzsa

94
1993.
április 29.

Szerkeszti: **NAGY MIKLÓS KUND**

A két Bolyai... Izsák Márton és Csorvássi István szobra

IZSÁKI Márton emlék

NEPÚJSÁG
MAROSVÁSÁRHELY

Társtalanul nehezebb

IZSÁK MÁRTON szobrászművész a napokban töltötte 80. esztendejét. Csendes évforduló volt, a szélesebb közönség számára semmi, senki sem jelezte. Az utóbbi években a művész visszalépett a közszerepléstől, kiállításokra nem küldött munkákat. Műtermében azonban, ahol az évtizedek folyamán annyi köztéri szobor változatai készültek, s ahol megannyi tehetséges szobrászjelölt tanulta a mesterség fogásait, van egy pár újabb kompozíciója. Többnyire régebbi alkotások más anyagba átültetett, módosított variánsai. A tágas műhelyben az eredeti tervek és formák, egy közel hatvanesztendős művészpálya mérföldköveinek jónéhánya emlékeztet a mester különböző periódusaira. Hazai és külföldi múzeumok, galériák őrzik a kőbe vésett, bronzba öntött plasztikák egyikét-másikát. Nemes anyagban kivitelezett, modern vonalú női feje a szentpétervári Ermitázsban található. Több alakos térkompozíciók, monumentális művek kicsinyített mása, író- és művészportrék, történelmi személyiségek, finom vonású leányarcok, formabontó, dinamikus, zaklatott, újszerű kísérletek látványa idéz fel termékeny időszakokat, emlékeket. A modellek közül sokan már nem élnek, számosan külföldre távoztak. A műterem csendjében Izsák Márton már csak belső párbeszédet folytathat velük.

Megritkult a vendégjárás, a látogató ráérősen beszélgethet a művésszel, akinek élete, élménytára bőven kínálja a felidézendő epizódokat. Az indulás, a tanulóévek, a budapesti, majd bukaresti tartózkodás, a munkaszolgálat, a háború borzalmai, a marosvásárhelyi évtizedek, mesterek és tanítványok, pedagógusi foglalatosság, a művészeti líceum virágzó korszaka, művészi hitvallás és műhelytitkok, társadalmi változások és alkotói kompromisszumok, sikerek és csalódások és még sok egyéb olyan érdekes, a művész szempontjából fontos téma van, amit hosszú beszélgetésünk során szóba hoztunk. Helyszűke miatt a hangszalagról most csak két gondolatkör rövidített változatát másoljuk ide.

Először arról kérdeztem a szobrászt, miért nem láthatjuk tárlatokon újabb munkáit.

— Amikor baj lett a szívemmel, az orvos eltiltott a munkától, erőfeszítéstől. Persze nem tudom megállni, hogy ne csináljak valamit. Többnyire kisebb munkákkal bibelődöm, olyasmit csinálok, hogy közben ne kelljen gondolkodni. A nagy megbízásaim, amelyekben már a kezdetektől szerencsére nem volt hiány, elmaradtak. Ma nálunk a szobormegrendelés már egyáltalán nem szokás... Az igazi baj pedig az, hogy feleségem halála számomra borzasztó nagy csapás volt. Egyszerűen nem tudom kiheverni. Régebben tele volt a műterem kölyökökkel, fiatal kollégákkal. Az egész hangulatom más volt. Most ötleteim sincsenek. Néha be-benéz egy-két kolléga, de már nagyon kevesen vannak, nagy részük sajnos elment. És nem tudom megszokni az egyedüllétet... Azt mondják, a nyolcvan év nem látszik meg rajtam. Sokszor nem így érzem. Utálom ezt a kort, mert az a benyomásom, hogy ugyanaz, amelyen már átmentem kétszer. Vannak olyan megnyilvánulások, melyek a fasizmust juttatják eszembe. Amikor Pesten tanultam, akkor kezdődött. A főiskolán nem tapasztaltuk, de volt hely, ahol már érződött. Mikor eljöttem onnan és Bukarestbe mentem, ott is lehetett észlelni. De akkor még nem értettem, nem vettem komolyan, nem érdekelt. Nem tudtam elképzelni, hogy mi lesz a következménye. Mostanában mind azokra a szörnyűségekre gondolok, amik aztán bekövetkeztek. Amit én is átéltem. Anyámat, a rokonságomat, egész közelieket is megöltek, csak innen Vásárhelyről vagy húszat, kicsi, édes leánykákat, unokahúgaimat. Amikor a televízióban látom, mi van Jugoszláviában, ahol százával, ezrével gyilkolják az embereket, az nagyon lehangoló hatással van rám. Amikor hallom, hogy nálunk is mi történik, hogy itt leütnek egy embert, ott leütnek vagy megverik azért, mert ez és nem az, elmegy mindentől a kedvem... Ez az életérzés nem késztet a bennem kavargó dolgok plasztikai kivetítésére. Úgy látszik, én előbb éreztem meg az eseményeket. Az első nagy monumentális művem a Deportáltak. Désen állították föl, Vásárhelynek is készítettem egy jobbat, kiérleltebbet, de a kivitelezés elmaradt. Aztán jóval később, a modern próbálkozásaim idején is született néhány ilyen jellegű munka: a Holokauszt, a Per, az Ikarosz, a Magányos asszony és mások.

Izsák Márton legkedvesebb szobrai, szoborkompozíciói is szóba kerültek. Kiderült, a szívéhez legközelebb a két Bolyai áll Marosvásárhelyen.

— Sokan mondják, én is úgy érzem, hogy a Bolyaiaké nagyon jó szobor. Kaptam is érte szidást eleget, mert 1957-ben, a szocialista realizmus idején túlságosan modern volt. Bárhogy eröltettek, nem engedtem, hogy gombokat meg mindenféle korkövetelte kellékeket ránk erőszakoljanak. Emlékszem, a miniszter felhívott, hogy szép szobor, csak realistábbra kellene csinálni. Szegény Szőnyi Pista volt az Unió elnöke, Mélincescu a kultúrminiszter, valahogy kiegyeztünk. Akkor csak ketten voltunk szobrászok Marosvásárhelyen Csorvással. Nagyon tehetséges gyerek volt, együtt tanultunk, mint ifjak. Külön vázlatokat csináltunk. Mondtam, egy nagy szobron úgyis sokan dolgoznak, akármelyikünk nyeri meg a pályázatot, csináljuk együtt. Az én tervem nyert, közösen dolgoztunk tovább. Szerettem vele dolgozni, ő hamar változtatott, ha valami nem úgy sikerült, ahogy szerettük volna. Nekem ehhez nem volt türelmem. Nem tetszett, ahogy a drapéria állt, szóltam, Csorvássi nekiállt, megcsinálta új változatban. Vagy két növendékem is keményen dolgozott a szobron. Rengeteg tennivaló volt vele. Meggyűlt a bajom Bolyai János fejével. Legalább öt fejet megmintáztam, amíg az lett, amit vártunk. Én mindig úgy dolgoztam, hogy mindent elolvastam arról, akit meg kellett formálnom. Most is így tettem. Közben kaptam valahonnan a fiatal Bolyairól egy rajzot. Nem tetszett. A rajz ellenszenvesnek ábrázolta. Olvasmányaim alapján nem ilyennek képzeltem. Több modellem volt. Egykori tanítványom, Román Viktor elhozta a testvérét, Elemért, akkor diák volt, mondta, vegyük fel őt is. Végül az ő fejét használtam föl mintának. Nem egészen, persze, én nem másolok. Azt csinálom, amit elképzelek, de ilyenkor jó, ha az ember megnézi, milyenek a formák, vonások. Bolyai Farkassal nem volt gond. Markáns, nagyvilági figura volt, több kép is készült róla. A fia okozta a problémákat. Ha rajz alapján antipatikus fejet mintázok neki, az nem is talált volna a kompozícióba. Most jönnek idegenek, megnézik, így marad meg emlékezetükben... Igen, tíz térszobrom van, ezt tartom a legkedvesebbnek, legsikerültebbnek.

Itt megszakítjuk a vallomást. A későbbiekben talán lesz alkalmunk más emlékeket is felidézni.

NAGY MIKLÓS KUND

Izsépy Margit iparművész

NÉPSZABADSÁG

1957 FEB 2

470

A Kerámia Iparművészeti Ktsz dolgozói szebbnél szebb kerámia-dísztárgyakat készítenek külföldi, angol, svéd, dán, jugoszláv és lengyel megrendelésre. Képünkön Izsépy Margit iparművésznő a Csárdáskirálynő figuráját festi. Ő tervezte Déryné kerámia-modelljét.

1973 — Jókai-nyomda

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

Komárommegyei
Dolgozók Lapja

Sokan éhenhalt
az élőkben is kihal
ség volt a segítségi
kos társaságának n
nem akadt semmi

A Tudós kért s
hangot ütött meg. Délután egy régi, [illegible]
gatta meg apját, az „Európai kérdéseket tanulmányozó nemzetközi bizottság" tagja. Ez a bizottság elkészítette jelentését, az Egyesült Nemzetek számára is.

— Most szó szerint idézem, amit ez az úr apámnak mondott: „A nácik befolyása állandóan növekszik, nagy pénzösszegek segítségével ismét nyíltan fellépnek, egészen fesztelenül és semmit nem kockáztatva, hiszen tudják, hogy védelmet nyújt nekik az a sereg náci, aki továbbra is vezető állást tölt be az angol és amerikai övezetben.

— Ehhez bizottság kell az Egyesült Nemzeteknek? Ezt tőlem is megtudhatták volna — szólt lekicsinylő hangon János.

Katherina maga elé tartotta az alsónadrágot.

— Éppenséggel magad is írhatsz egy jelentést és mindjárt el is küldheted az Egyesült Nemzeteknek. — Az óriási lyukat szemlélte az alsónadrágon és közben a fejét rázta. — Ha valami anyagom volna hozzá, még lehetne használni.

A Tudós folytatta:

— Ez az úr, régi ismerősünk, egy levélmásolatot adott apámnak. Egy antináci küldte a bizottságnak. Titokban leírtam a levelet a magunk számára.

Egy iskolai füzetet húzott ki a zsebéből és felolvasta a levelet, amely négy hónappal később, 1947. június 15-én

hogy Scha
Scharf tan
hogy az or

A Kígy
képében, L
bizonyítékr
magában.
bizonyíték

Dávid,
kezdett. Á

Zwisch
vizsgálati f
régen bebi
tevékeny s
sában. Hisz
ha a csőcse
— írta a h

Most se
szer, mint
ványok tud
kereskedik,
raktárának
sem sikerül

1 Tizenhét

Izsepi rk. templom

IZSEP. /Baranya./

R. k. pleb. templom 1722.

Gereeze, 1906, 1311,

93—94. Izsnéte, ev. ref. fatemplom és fatorony.

1733. „duo lignea". (O. L.; C. P. D. A. 1733. jan. 26.) „Guadet duabus templis uno ruthenico ad conscriptionem illius ritus ecclesiarum relicto, alio reformatorum ligneo in mediocri statu absque tamen circumferentia sepium, vel palesadarum reperto, campanili ligneo..." (O. L.; C. P. D. A. 1733. jún. 18. No. 1.)

1792. új fatemplomot építettek 270 forintért, míg

1796. új 20 öl magas fatornyot. (Lehoczky IIIb. p. 323.)

Lásd még: Balogh p. 133.

(Bereg m.)

Domfaép

95. Izsnéte, g. k. fatemplom.

1733. l. ev. ref. fatemplomnál.

1747. Sztrabicsónál: „Filialem habet Izsnyéte... in qua ecclesia lignea commoda." (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1839. „... cum Eccl. Lig. ad Protectionem B. M. V." (Schem. Munk. p. 48.)

1908. „... cum Eccl. antea lign. nunc nova mur..." (Schem. Munk. p. 97.)

Lásd még: Gerecze p. 187.

(Bzsg m.)

Domfalva.

[redacted]

Izsnyetei gk. templom

IZSNYETE. /Bereg./

G. k. fatemplom.

Gerecze, 1806, 1871,

MDK

Izsó

az alábbi bizottság megrendelte Szerdahelyi mell-szobrát Izsónál

A Szerdahelyi-emlékbizottság...Vas. Ujs. 1874. 12.l.

MDK

Izsó - Huszár

Petőfi-szobor

Pesti Hirlap 1879. jun. 1. 6.

mdk.

Izsó Ferenc

érmei a kiállításon
(II. m. képzőm)

Pogány Ö. Gábor: Képzőművészeti Kulturánk Helyzetéről.

Népművelés. 1956. 1.sz. 3.4.l.

Izsó Ferenc

zobrázt

1931–32

Iparm.Isk.Évk.

1930–3445.1.

674. l. — Maszlaghy II., 52. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. l. — Gerevich: A prímási képtár külföldi mesterei. Vasárnapi Újság, 1916., 825. l. (Képe 825. l.) — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 232.l. (Képe 230.l.) (Niccolò da Foligno.) — Benesch Belved, 70. l. (Nem Niccolò da Foligno.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l.— Berti Tesca, 948. l.

